DEUSTUKO UNIBERTSITATEA

HIZKUNTZA ETA LINGUISTIKA PROGRAMA

MUNDAKAKO ARRANTZALEEN JAKINTZAREN LEXIKO ETA ENZIKLOPEDIA

Eneko Barrutia Etxebarriak aurkeztutako doktorego tesia.
Juan Manuel Etxebarria Ayesta Doktoreak zuzendua.

Zuzendariak: Doktoregaiak:

1. SARRERA

Tesi honen ibilbidea zelakoa izan den esan behar banu, euskal filologia amaitu nuen udan izan zuen bere hasikera. Ordurako eginda neuzkan grabaketak Bermion lehenengo eta Mundakan geroago aditza, deklinabidea eta abar batzeko. Neure asmoa izan zen Bermio eta Mundakako euskeren azterketa orokor bat egitea. Aukerak banituen, urteak dira udetan Mundakan egoten garena eta gurasoei zor dizkiet egineko ezaupide gehienak. Lexikoari heldukeran Azkueren hiztegiko Bermioko eta Mundakako berba denak apuntatu nituen zerrendak eginez, arrantzari zegokion atala egiteko mundu hori hur-hurretik bizi izan duen pertsona bategaz a jotea pentsatu nuen, hiztegia osotuteko beste barik. Dimasekin hori egiten hasi nintzenean saio bat edo bi egin beharrean aurrera egiteko parada ikusi nuen, baita arrazoiak ere. Mundu berri eta erakargarri batekin topo egitea izan zen, ikerketarako ateak ere zabal-zabalik zeuden, beste askori legez neurri handi baten Azkuegandik hona gutxi ikutu zaio arlo honi.

Tesi modura aurkeztuten bada ere ez da behar bat aurkeztu beharra eragilea izan, ikasteko gogoa eta horretarako euskararen gaineko ikerketetan dagoen premia baino.

Behar hau nonon sailkatzekotan, ereduari begira Xarles Videgainen *Le Vocabulaire de l'Elevage en Pays d'Oztibarre. Contribution aux Archives de l'Oralité Basque* doktorego tesia izan du aitzindari. Hura Iparraldekoa, hau Hegoaldekoa; hura abereen munduaren gainean, hau arrantzaren gainean. Berak tesian eta artikuluetan esana duenez, dialektologian eta lexikoarekin ihardukeran bereziki komunitate baten kultura darabilgu eskutan eta etnografia eta antropologian gaindi ibili behar da nahitaez.

Zelan aitatu ez Whorf eta Sapir-en heredentzia hizkuntzaren ikuspegi sakonago baten alde eta materialismo hutsaren kontra.

Helburua ez da izan hiztegia bakarrik jasotzea, izenburua azalduteko enziklopedia ez da ulertu behar lexikoa aztertuteko datu-baseko enziklopedia izeneko sarrera denik edo enziklopedi-hiztegi moduan, bere barruan bai corpusa, hiztegia, irudiak eta bestelako oharrak sartuko lirateke. Aurkezpenaren egitura honela izango da, gutxi gora behera: sarrera baten ondoren corpusa joango da, hiztegia ondoren eta irudiak azkenik.

Amaituteko kanpoko lanak egiteko larritasuna berriro gogoratu behar da, gaur atzo baino gehiago, bai lehentasuna aldarrikatu ere.

Mundakako euskarak urte txarrak ezagutu ditu, Euskal Herriko hainbeste herriren moduan, gaur egun berpiztuten eta burua altxaten dabil berriro, bide luze eta gaitz honetan ez ditzala galdu bere aberastasunak eta edertasuna.

2. HELBURUA

Behar honen helburua da arrantzako kulturaren azterketa etnolinguistikoa egitea, Mundakan oinarritua. Helburua ez da bakarrik hiztegia, gainerakoa (testuak, irudiak..) bere inguruan antolatuta badaude ere. Ez da ahaztu behar itsas-herrietan kultura orokorra neurri handi baten arrantza munduaren inguruan dabilela: esakeretan, kantetan eta abar.

Sarreran esan denez enziklopedia bat gura litzateke egin, etnografiarako eta berbak azaltzeko komenigarriak diren testuak, sarrera enziklopediko bat eukiko duen hiztegia, irudiak eta abar.

Ahozko euskararen altxorra gura izan dut aberastu, bide batez etorkizuneko hiztegietarako ere material berria ekarriz. Honetan Etxebarriak azaldutako ahozko hizkuntzaren gaineko kezka ere nire egin nahi nuke (Etxebarria, 1992). Azkuek erakutsi zuen hizkuntza idatzia eta ahozkoa osagarriak direla, elkarrekin uztartu daitezkeela, egin dezagun biak lantzeko ahalegina.

Helburu orokorra euskara hobeto ikastea litzateke, hurren daukagunetik hasita, hizkuntzarekin batera kultura ere geureganatu behar dugula ahaztu barik.

3 STATUS QUAESTIONIS

Bai etnografiaren aldetik egin diren beharrak eta bai linguistikakoak, biak erabili ditut nik neurea egiteko. Lehenengoetan, maila bateraino normala denez bestalde, linguistikaren aldetik batzutan alde ilun batzuk topa genitzake eta lantzean baten errakuntza batzuk ere bai. Alde ilunen artean berbak artikulu eta guzti ematearena aitatu daiteke, norengandik jasoa den ez esatea... Errakuntza nabariak ere badira: Bermion "ixurdijje" ematea "ixurdie"ren ordez, "tramaijjie" "tramaye"ren ordez eta abar.

Etnografiaren aldetik, bizimoduaz, arrantzako teknikez eta abar lan batzuk oso onak egin dira, Aingeru Astuiren artikuluak eta liburuak benetan fidagarriak dira eta nire lanak asko zor dio.

Linguistikan Azkueren hiztegia aitatu behar da lehenik, arrantzaleen hiztegia nahiko jaso zuen. Ez da ahaztu behar hiztegian gehien agertzen diren herriak Mundaka eta Lekeitio direla, lekeitiarra izanik ama mundakarra izan zuelako.

Garmendiaren *Diccionario Marítimo Ilustrado Castellano-Vasco, Vasco-Castellano* aitatu behar da gero, jatorrizko berben ondoan neologismoak ere topa daitezke, hiztegi handia da eta irudi asko dauzka inkestak egiteko sano baliagarriak izan daitezkeenak. Bera izan da gaiari monografia bat eskaini dion lehenengoetarikoa eta eskergarria da.

Esan daiteke linguistikan ez dela egin gai honetan kanpoko lan handirik, aipagarrienak dira Manuel Alvar-ren *Léxico de los marineros peninsulares* eta Xarles Videgainen *Atlas Linguistique des Côtes de l'Atlantique*-ntzat egineko galdeketa. Ikusten denez arlo honetan aurrea hartu digute kanpotarrek. Esan behar da Alvarrena ez dela Videgainena baizen fidagarria, nabariak dira transkripzio fonetikoan egineko errakuntzak eta abar.

Euki dudan ikerketa-ereduari begira aurrerago aitatuko Videgainen tesiaz gain behar etnolinguistikoen artean artikulu eder bi azpimarratu nahi nituzke nire ustez aitzindariak eta eredugarriak direlako, Jaione Ibarraren "Gariaren eta Artoaren Prozesoak eta Lexikoa Diman" eta Garbiñe Ibarraren "Ikatzaren prozesua Zeanurin". Gai baten inguruko testua edo narrazioa ematen da, baita testu hori bizkaiera batuaz zelan izango litzatekeen. Argazkiak aurkezten dira tresnak eta prozesuak erakutsiz, horren ondoren hiztegia ere ematen da ordena alfabetikoan. Beharbada hasieran asmoa linguistikako behar bat egitea zen arren, gaiak hala eskatuta, etnografiaranzko urratsa eman da, bien lotura eta oreka nire ustez bikaina da behar hauetan.

4. LEKUKOA

Dimas Zaldunbide Urrutia Mundakan jaio zen 1921. urteko ekainaren hiruan. Ama bermiotarra izan zuen eta aita mundakarra. Bere bizitzaren gorabehera batzuk, badauka zer kontatu-ta, 31. zintan irakur daitezke. Arrantzari dagokionean azpimarratutekoa da arrastako patroia izanikoa dela, arrastak arrantzaren barruan ezaugarri eta nortasun bereziak ditu, behar egiteko modua desberdina da, ibiltzeko kalak, baixuran baino arrain klase gehiago atrapaten dira eta abar. Arrastan ibilikoek jakiten dute baixurako arrantzaren berri ere, alderantziz nekezago gertatzen da. Merkantean ere ibilikoa da eta ondino udan Kanalauko tximinoiek ez dute eukitzen bake handirik.

4.1. DIMASEN EUSKARA

Ezer baino lehen esan gura dudana da Dimasen euskara ederra eta aberatsa dela. Orokorrean Mundakakoa dela esan badaiteke ere, badauzka bere eraginak. Hauek, berak ere hala aitortzen du, gehienak Bermiotik datozkio. Kontzientzi linguistiko onekoa da eta badaki ondo bereizten zeintzuk diren Mundakako berbak eta zeintzuk diren Bermioren eraginagaitik Mundakako erabileran apurka-apurka sartzen joan direnak.

Ondarrutik ere ibilia dugu eta, bere euskaran ezelango influentziarik nabaritu ez dudan arren, badakizki hango euskararen berba eta ezaugarri batzuk.

4.1.1. BOKAL HARMONIA

Mundakako euskarak ez du bokal harmoniarik, horretarako ikusi corpusaren lehenengo berbak. Hala ere Dimasek bokal harmoniaz egiten du berba gehienetan. Jon Kortazarren ia datu guztiak ere hala ageri dira. *i* eta *u* bokalek eragindako *a*ren itxidura litzateke:

ure, "ura" barik
gorridxe, "gorridxa" barik

Jatorriz ez badu ere badirudi arrantzaleen arte zabaldu dela edo mundakar batzuk jaso dutela eragin hori, alde horretatik, zelanbait, Mundakakoa ere izango litzateke. Kontuan hartzen badugu Bermiotik hurre dagoela, berarekin hartueman ugari izan direla eta Bermion euskara gehiago egiten izan dela Mundakan baino, normala dirudi holako eraginak eukiteak.

4.2. DIMAS ETA MUNDAKA

Aitortu behar dut nire hasierako asmoa Mundakako arrantzaleen hiztegiaren ikerketa egitea zela eta ez bakarrik pertsona edo idiolekto batena. Hala ere beharra egin ahala material nahikoa bilduta neukala-ta eta batez ere berri-emailearen aberastasun handia kontuan hartuta erabagi dut ondo merezi duela monografiko bat egitea, honek hasierako asmotik eta dialektologian orain arte gure artean nagusi izan diren erizpideetarik urruntzea eskatu didan arren.

Linguistikan eta etnografian planteiatzen den arazo nagusi bat lekuko baten jakintza edo erabileraren orokortasuna da, noraino allegatzen den tradiziotik datorrena eta non hasten den esperientzia pertsonaletik eta kanpoko eraginetarik jaso duena. Neure eritzia da Dimas Mundakako lekuko on bat dela, eraginak badauzka baia hauek ere arrantzako kulturaren ezaugarritzat hartu litezke.

5. INKESTATZAILEA

Ni neu bilbotarra naiz, bertan jaioa 1966. urtean. Euskal filologiako ikasketak egiten ari nintzela Bermioko eta Mundakako euskaren azterketa orokorra egiten hasi nintzen, inkestan bere euskaran berba egiten ahalegindu naiz neu ere, gehienbat Bermiokoa. Mundakan denboraldi luzeak egiteko aukera izan dugu. Lexikografian Labayru Ikastegiaren eskola hiztegian behar egiteko suertea izan nuen, hango orduei eta batez ere lagunei asko zor diet zeregin honetan.

5. BATU / IKERTU

Sarri irakurten da han eta hor kontrajarpen bat batzea eta ikertzearen artean, era okerrean neure eritziz. Hau gura izan da lotu linguistikaren zientziatasunaz gainera. On litzateke Popper-en berbak hona ekartea, filosofiarako dinoenak linguistikarako ere balioko luke:

> No existe una esencia de la filosofía, algo que pudiera destilarse y condensarse en una definición: todas las de la palabra "filosofía" podrán tener tan sólo el carácter de una convención, de un acuerdo; y, en todo caso, no veo mérito alguno en la propuesta arbitraria de definir dicha palabra de modo que impida a todo estudioso de la filosofía el que intente contribuir, *qua* filósofo, al avance de nuestro conocimiento del mundo. (Popper, 1990)

Zientziarekin ere gauza bera jazoten da:

> (...) siempre será un asunto a resolver por una convención o una decisión el de a qué cosa hemos de llamar una "ciencia" o el de a quién hemos de calificar de "científico".

Beraz, ez deritzot zuzena denik zientziaren definizio arbitrario baten oinarrituta linguistikako behar batzuk arbuiatzeari. Alan F. Chalmers-en berbetan:

> As will by now be clear, my own view is that there is no timeless and universal conception of science or scientific method which can serve the purposes exemplified in the previous paragraph. We do not have the resources to arrive at and defend such notions. We cannot legitimately defend or reject items of knowledge because they do or do not conform to some ready-made criterion of scientificity. (Chalmers, 1992)

Zoritxarrez sarri egiten da hori, kasu baterako behar bat datu bilketa soila dela esaten denean. Hori ezinezkoa da eta zientziaren filosofian gaindituta dago. Zientzia ez da hasten datuen bilketa batekin; Popper, Kuhn, Feyerabend eta beste asko bat datoz behaketa teoriaren menpekoa dela esateko orduan. Datuak, behaketak, teoria baten hizkuntzan adierazi behar dira; zentzua hartzen dute teoria baten argitan. Beraz, teoriak behaketa baino lehenago existitu behar badu, datu bilketa soila ezinezkoa da. Gure teoriek, gure kategoriek.. gidatzen gaituzte edozein errealitate aztertzeko orduan, eta gure "datuak" atzetik dauzkaten teoriak baizen dudazkoak izango dira.

7. DIALEKTOLOGIAZ

Dialektologiako lanetan berri-emaileak erizpide batzuen arauera aukeratzen dira, aztertu gura den herriko eredu on eta fidagarria emango duen jendea bilatzen da. Hau ziurtatzeko aita eta ama bertakoak izatea, eskolatua ez izatea, bertan bizi izana.. e. a. bezalako baldintzak jartzen dira. Baldintza hauek nahiko errezak izango lirateke betetzen Bermio, Lekeitio edo Ondarru bezalako herri handietan, baina auzune txiki batekoa gura bada egin, Arbolantxa auzokoa Begoñan edo Demikukoa Bermion kasu baterako, gerta liteke eskakizunak jaitsi behar izatea: ama bertakoa izan ezkero ontzat eman behar izatea lekuko bat adibidez. Erizpide aldaketak lortutako materialaren homogeneotasuna apurtuko luke neurri baten.

Batez ere atlas bati begira egineko beharretan herri bakoitzeko berri-emaile gutxi hartzen izan dira, bat edo bi sarri. Bistan da honelako lanen helburua ez dela azterketa soziolinguistiko bat egitea eta askotan aitatzen da monografien beharra atlasa allegatzen ez den eremuen berri emateko.

Aurreiritzi batekin jokatzen izan da orain arte: herri bat euskara bat. Beste modu batera esateko erizpide "administratiboa", zeozelan deitzearren, izan da gogoan eta ez erizpide linguistikoa. Herri baten euskara bat baino gehiago izan daitezke, baita auzune baten ere; edo kontrakoa ere izan liteke, herri batek edo auzune batek ez edukitzea sistema berezi bat.

> "la langue naturelle ne peut se manifester que sous une forme géographique diversifiée, comme le sont les groupes humains qui en usent: si chaque village n'a pas sa variété propre, du moins chaque vallée ou chaque canton possède sa norme dont il ou elle protège jalousement les caractéristiques" (Allieres, 104. orr.)

Arazo honen neurriaz jabetzeko esan dezagun kasu baterako ez dakigula Bizkaian, hurren daukadana imintearren, zenbat euskara "desberdin" dauzkagun. Ez Bizkaian bakarrik, Bermion ere ez. Egoera ideal baten komenigarria izango litzateke sistema hauek identifikatuta edukitzea aurretiaz, hola atlas batek herri baten euskara bi egiten badira nagusiena dena hartzea aukera lezake. Hau egiteko ez litzateke egongo beste modurik horretarako ikerketa berezi bat burutzea baino.

Monografia batek, atlas batek aztertzen ez duenean sartzen den neurrian, dialektologiatik aldendu gaitzake, azterketa soziolinguistiko bat egiten denean edo etnografian sakontzen duenean helburu nagusia ez da izaten erkaketa. Kasu batzutan dialektologiaren eta soziolinguistikaren azterketak aurkakoak izan litezke nolabait: gorago aitatu bezalako berri-emaileak aukeratzeko baldintzekin ziurta liteke euskara hori hangoa dela, baina herriko erabileran gailendu liteke jatorria beste nonbaitekoa duen bat, jende handia joan delako leku batera bizitzen edo.

Ahozko euskararen azterketa osoa orain arteko erizpideen gain utzi ezkero beste bekatu bat egingo litzateke, euskaldun on asko alde batera utzi behar genituzke geure lanetan. Hauetako asko ezin hobeak izan litezke lanbide baten lexikoa emateko. Holan, bada, idiolekto baten azterketa bezala aurkezten dut lan hau. Dena den, lehen esan bezala, neure eritziz Dimas Mundakako lekuko on eta fidagarri bat da.

Azkenik lekuko edo berri-emaile bat baino gehiago kontsultatzen direnean egokia deritzot bakoitzari kode bat emateari beti ere nork zer erantzun duen jakin ahal izateko. Desberdintasunak aztertueran ikusi liteke hauek lekukoen adinaren araberakoak diren edo zergatik eman daitekeen aldaketa hori. Inoiz berri-emaile bat fidagarria ez dela erabakiko bagenu berak emaneko informazio guztia lokaliza genezake eta ezabatu, salatzekoa da metodo hau gure artean ondino orokortua ez izana. Hau egiteko beharrik ez dut euki nik oraingoan.

8. CORPUSA

Corpusean zintetan grabatutako ia guztiaren transkripzioa agertuko da. Testuetatik egiten diren azterketetan, literaturan egiten direnak kasu baterako, corpusa aldez aurretik eukitzen da eta ikerketa hortik aurrera egin ohi da. Kasu honetan, berriz, bestelako azterketak egiteko iturri izateaz gain, corpusa bera da helburu nagusienetarik bat eta ez soilik abiapuntu.

9. HIZTEGIAREN EZAUGARRIAK

Hara hemen, banan banan, hiztegiaren ezaugarri nagusi batzuk:

9.1. Hiztegiaren muga

Ez zait egin erreza hiztegiaren sarreren aldetik corpusa ondo mugatzea. Arrantzaleen hiztegia gura izan dut egin eta ez herri bateko hiztegi orokorra, Mundaka edo Bermio itsas-herriak diren neurrian duten hiztegi berezia eta ez beste edozein herritan egin litekeena. Zalantza sor daiteke arrantzaleen hiztegiaren mugak zehaztueran, beste behar batzutan bezala: Garmendia (1970) eta Alvar (1985), zentzu zabal baten ulertutea hobeto da estu hartzea baino. Holan, bada, eguraldia lako eremu semantikoa kasu baterako ezin utziko litzateke kanpoan ezelan ere.

9.2. Aurkezpena

Aurkezpen nagusi bien artean: gaikakoa eta alfabetikoa, alfabetikoa aukeratu dut argiagoa iruditu zaidalako. Gaikakoak zailtasun gehiago dauzka, lexema batzuk arlo zehatzik barik lotuko zirela ikusten nuen eta

gaiaren ezagutza sakonagoa eskatzen du. Hala ere bide hori urratzeko asmoa daukat etorkizunean.

9.3. Elebitasuna

Gure herrietan elebakarrak gero eta gutxiago dira eta jende asko elebiduna izakeran erdera erabili daiteke galderak egiteko, itzulpenak eskatutea izaten da normalena. Nire helburua euskara da eta ez erdera, hala ere problema batzuk planteiatzen dira batzutan hizkuntza bien erabilerak eta funtzioak gurutzatu egiten direlako. Linguista moduan abiatuten bagara gorago aitatuko erabagia hartueran lekukoaren gaitasun linguistikoaren zati bat alde batera utzi dugu. Hau egiteko arrazoia da Mundakako jatorrizko hizkuntza euskara dela eta hizkuntza hori izan dela erabili dena arrantzako kulturan.

Hiztegiaren amaieran Dimasek corpusean erabilitako erderazko berben bilduma aurkeztuko dut, interesgarria ikusten dudalako zeintzuk berba ezagututen dituen ikustea eta zeintzuk diren euskarazko eta erderazko berben artean eginda dauzkan loturak aztertzea. Dena den inkestan ez naiz joan erderazko berben bila beren beregi.

Hemengo erdera berezia ere izan daiteke, jakinak dira beste erdera batzuekin dauzkan aldeak: "chipirón" guk, "calamar, jibión" beste batzuk; "chicharro" guk, "jurel" beste batzuk; "mojojón" guk, "mejillón" beste batzuk... Gipuzkoako erderan badirudi "mejillón" esaten dutela eta ez "mojojón", interesgarria da datu hori galderak erderaz gura badira egin edo beste barik ere.

Jone Arin eta Josune Arruabarrenaren Ataungo datuetan bezala erderazko esakera batzuk ere gehitu dira: sol y moscas; calma chicha; sol con barbas, mendebal con aguas.. Eurenean "Santa Lucía, se acorta la noche y se alarga el día"ren modukoak badira, euskarazko berbaldian agertuten baitira. Honetan ere herriko jakintza orokorra eta esperientzia pertsonaletik jasotakoa bereiztute'o arazoa daukagu.

9.4. Garbizalekeria

Garbizalekeriak ez dauka zerikusirik aukeraketarekin. Aukera daiteke arrantzakoa egitea edo nekazaritzakoa eta ez orokorra, euskarazkoa eta ez erderazkoa, baina epaile edo kritikari bihurtu barik. Zentzu honetan gogoratu Trench-en berbak, Osselton-en artikuluan aitatuak:

> A Dictionary... is an inventory of the language... It is not the task of the maker of it to select *good* words of the language. If he fancies that it is so, and begins to pick and choose, to leave this and take that, he will quickly go astray. The business which he has undertaken is to collect and arrange all the words, whether good or bad... which those

> writing in the language have employed. He is an historian of it, not a critic. (Trench, 1857, pp. 3-4) 20 or.

Garbizalekeriaren adibide bi aitatzekotan Azkue eta Toribio Etxebarria ekarriko nituzke. Euren sasoian ulergarriagoa zen garbizalekeria pitin hori ez dago guztiz gaindituta baia ez dauka zentzunik gaur egun. Hau irakurri dezakegu Toribio Etxebarriaren hiztegiko azkenengo berbetan:

> Si se tiene en cuenta que de los términos naturalizados sólo he recogido los referentes al comercio diario de la vida com n del pueblo de que se trata, y si no se olvida nuestra carencia de prejuicios para recurrir en la medida de nuestros conocimientos al acervo inagotable de los derivados de las lenguas clásicas y los neologismos de vigencia universal (...)

Ikusiko denez, hiztegi honetan sarrera bat onartuteko ez zaio begiratu etimologiari. Gaur eguneko garbizalekeriaren adibide batzuk hauek izango lirateke: 1. Euskalki guztietan *pagar, payer* esateko *pagatu* esaten da, salbuespenik gabe, *ordaindu* bultzatzen da hala ere. 2. Euskalki guztietan *voz "boz"* edo *"botz"* esaten da, "ahots" sartu da tradizio eta herri erabileraren kontra.

9.5. Enziklopedikoa (etnografia...)

Etnografiara linguistikatik heldu naizenez ia beti honen menpe agertuko da behar honetan. Dena den ikuspuntua kanbiatu dut hasikeran izan nuenetik eta gero eta etnografia hutsezko galdera gehiago egiten joan naiz, berben esanahia zehaztea helburu izan barik ere. Etnografiako beharretan objetibotasun bat bilatzen den arren hemen subjetibotasuna da nagusi, berri-emaileak dinoenean oinarritzen da guztia, berak gogoratzen duen moduan.

9.6. Toponimia

Toponimia hiztegi arruntetan ematen ez bada ere zelan ukatu lexikoaren atal bat denik, atal inportantea gainera. Aparteko hiztegia behar luke hala ere, datuen neurri ikaragarriak ez bait luke utziko hiztegi arrunta eta toponimiakoa batera aurkezten.

Ez dut uste nire kasu honetan, eta kanpoko antzeko beharretan ere berdin oro har, aukerakoa izan dudanik toponimia ikertutea edo ez, ezinbestekoa izan da eta bera barik arrantzaleen lexikoaren ikuspegia moztuta geratuko zen edo ez zen izango hain osoa behintzat. Eman diodan trataera, bestetik, hiztegi arruntarena berarena izan da gutxi gora behera. Geografo baten ikuspegia desberdina izango zen eta mapetan aurkezteak garrantzi gehiago eukiko zuen, nik ere honen behar izana autortu arren momentuz ez dut holako aurkezpen osorik egingo, batzuk bai hala ere:

berak egineko kalen mapa eta Mundakako Itsasadarreko toponimia, begiratu irudietan hauek.

Bibliografian artikulu desberdinak dagoz, euren artean azpimarratutekoak dira Jesus Urkidiren "Calas de los pescadores de Bermeo" eta Jon Kortazarren "Mundakako arrantzaleen kalak", informazio iturri aberatsak gertatu dira biak.

9.7. Beste herri batzutako berbak

Euren herriko berbez gain arrunta izan ohi da berri-emaileek beste herri batzutako berba batzuk jakitea, gehiago edo gutxiago. Nire ustez hauek ere jaso eta aztertu beharrekoak dira, euren gaitasun linguistikoari baitagozkio. Hauek, dena den, aparte aurkeztuko ditut eta besteetan baino xehetasun gutxiagorekin.

Hemen planteiatzen den arazorik nagusiena da jakitea noraino den orokorra herri horretan berba horren ezagutza eta noraino izan daitekeen bere esperientzia pertsonalagaitik ikasi duena.

9.8. Esaten ez dituen berbak

Ezezko datuak ematea ere beharrezkoa da, berba bat ez badaki hori ere adierazi behar da, hori egin ezean ez genuke jakingo inkestatzaileari itzuri zaion edo zergaitik agertuten ez den datu hori. Hala ere bere neurria dauka honek, interesgarria izan daiteke Bermion ez dela esaten "ulertu", ez hainbeste ez dela esaten "entelegatu".

10. TRANSKRIPZIOA

10.1. Inkestatzailearen transkripzioa

Transkripziorik zehatzena fonetikoa izango litzatekeen arren, hau ezinezkoa gertatzen da hain corpus handiarekin. Orain arte kanpoko lanetan egin diren transkripzio ereduak Barandiaranek bere etnografiako lanetan erabilitakoan oinarritu dira, egokitzapen batzuekin:

> En domaine basque, il n'existe pas de travail qui fournisse des règles de transcription et d'édition. Un modèle possible est celui de J. M. Barandiaran qui dans ses travaux ethnographiques ne soumet pas les textes à la norme de l'ortographe académique et dont je me suis inspiré partiellement. (Videgain 1989, 26. or.)

Berdin Gaminde (1989, 14. or.). Transkripzio mota hau batzutan "semifonetikoa" deitua izan da (Burgete eta Gaminde 1991, 12. orrialdean; "erdi-fonetikoa" Txillardegi 1984, 423. orrialdean Barandiaranen lanez ari

dela). Hauxe berau da neuk ere erabili dudana, kontuan hartu bedi ikertu dudan euskararen sistema fonetiko eta sistema fonologikoaren azterketa ondino egiteko dagoela. Izen bat eman behar banio "pertzepziozko transkripzioa" dela esango nuke eta nonbait kokatzekotan fonetikoaren aukera bat izango litzateke. Ez du erabiltzen alfabeto fonetikorik edo espektrogramarik, pertzepzio hutsez eta hizkuntzaren eguneroko alfabetoa erabiliz (gehiketaren batekin inoiz, *dx* kasu honetan) bereiztuteko gai den soinuak irudikatuten ahaleginduten da transkripzio fonetikoa balitz lez.

Transkripzio egiazkoago baten bidea fonetikak eskaintzen digu eta ez da dudarik hortik jotzen ahalegindu behar dena; dena den, hori aitortu arren, batzutan transkripzio fonetikoa "objetiboa" delako ustea dabilela ematen du, azken baten "interpretatu" behar ez den materiala balitz lez.

Ziurtasun maila batez transkribitzen ausartzen naizen euskara bakarrak Bermiokoa eta Mundakakoa dira, sistema zelanbait barneratu ondoren. Beste alde batetik transkripzio baten gauza asko ez dira entzuten, "ulertu" egiten dira. Honetan ere asko laguntzen du euskara horrekin luzaroan kontaktua eduki izanak.

Pertzepzioan subjetibotasunean jausteko arriskua daukagu. Videgainek kanpotik joandako inkestagilea bertako batekin berdintzera allega daitekeen arren (75-6 or.) pertzepzio maila honetan sekula ez dela erabat berdina esango nuke, azentuaren kasuan nabaria da baia ez horretan bakarrik.

Problema batzuk, denak ezin aipatuko nituzke, hauek izan dira: a/e bereiztea, ae/e, idx/dx, iñ/ñ, us/ux.. "Ux"en auzi honetan palatala etimologikoki justifikatzen da adibide batzutan: erd. mujarra = eusk. muxarra; erd. platija = eusk. platuxie. Baina beste batzutan etimologiak ezin du azaldu palatalaren agerpena: luxie, uxa.. Inork ez du esan orain arte, neuk dakidala, holakorik gertatzen denik inguruko fonetikan.

Ohizko ortografiari egin beharreko oharrak hauek dira:

1. dx = Azkuegandik hartu dut grafema hau:

> La D admite ciertas permutaciones (algunas indicadas ya) y sufre entre vocales muy generalizada supresión. Se transforma: a. en DD después de IN, IL, y en los diminutivos: INDDAR por INDAR, (..) b. en DX en Bermeo (B): INDXAR, BILDXUR, EIN DXOT. Es un matiz, grueso pero al fin matiz, de la permutación anterior. (195. or.)

> I, J, Y. Son las letras octava, novena y décima de nuestro alfabeto.
>
> SU EMPLEO
>
> Los diptongos que la letra I forma, al anteponerse a otras vocales, al principio de una palabra (IAKIN, IEZARRI, IIÑOK, IOKATU, IUZTURI), se pronuncian de cuatro distintas maneras, según los dialectos: YA, DXA, XA, y JA. (..) Dx interviene también

> como homogéneo de Y y de X entre una palabra terminada en I y una vocal que se le aglutine. Así se usa solo en B: GORRIDXA (B), GORRIXA (B), GORRIYA (G) (...)
>
> Hé aquí dónde se usan los cuatro sonidos homogéneos del diptongo inicial de I: (..) DX en B-b-d-l-mu-otx y Sc (376. or.)

Dx sarri erabilten izan da ordurik honako transkripzioetan ere eta alde horretatik ezaguna gertatzen da. Hala ere fonetik ki eta fonologikoki zehazteko dago ondino. Hurrerapen moduan badirudi gaurko alfabeto fonetikoa kontuan hartuta "dx" posizioaren arauera: sabai aurreko frikaria edo afrikatua izan daitekeela, gor-ozentasuna ere ikusi egin behar litzateke kasuan kasuko.

2. j = belare gorra edo ahoskabea.

3. y = erderazko grafema, erderaz duen balioa adierazteko.

Erderazko berba edo testua denean hizkuntza horren ortografia agertuko da.

10.2. Lekukoaren transkripzioa

Transkripzioa inkestatzaileak egin behar du, horretan ez dago dudarik. Zailtasunak asko eta asko izaten dira, argituteko lekukoari berari eskatu ahal zaio transkripzioa, berba soltuak gehienbat edo esaldi laburrak. Duda neukan berba batzutan Dimasi eskatu diot idazteko, beste batzutan silabak banan banan errepikatu ditu. Uste dut erabili daitekeen kasuetan teknika honekin emaitza on-onak jaso daitezkeela eta ez dela aprobetxatu orain arte. Hauek dira adibide batzuk, forma bakarra izango den arren ez du gura esan horrek ahoskera desberdinak ezin egon daitezkeenik:

aldinuek (duda neukan "aldianuek", "aldienuek", "aldi:nuek" eta "aldinuek" aukeren artean)
enjaretaua ("enjaretaue" edo "enjaetaue")
errindo ("errindo" edo "erriendo")
fondeaderua ("fondeaderue" edo "fondaderue")
titu ("ti(r)atu", "ti(r)etu", "ti:tu", "titu")
txalupa-etzia ("txalupa-etzie" edo "txalupetzie")

Uste ez den lekuan ezustekoak hartu daitezke: "iru illabete" edo "iru illebete"ren artean duda neukan eta "iru llebete" eman zuen *l* barik, esplizituki.

10.3. Azentua

Pertzepziozko transkripzioan azentua ere markatu behar da. Zorionez azentuaren gaineko ikerketak ugaritzen hasi dira gure artean: Txillardegi, Hualde eta Gaminderen eskutik batez ere. Ikusten denez gai gaitza eta alde asko dauzkana da, pertzepzio desberdinak egon daitezke, batez ere Hualdek deskribitutako doinu-azentuan.

Bermiotar baten pertzepzioa honelakoa izango litzateke hurrengo berbetan:

alabié, alabirí, alábak
etzerá, etzétik
Mundeká, Bermió, Bílbo

Hualdek eta Gamindek erakutsi dutenez azentu guztiak hauek izango lirateke:

alábié, alábirí, alábak
etzérá, etzétik
Mundéká, Bermío, Bílbo

Doinu-sistema ezagutzen ez duen baten pertzepzioa, neuk ere hasieran euki nuena, honela izango litzateke:

alábie, alábiri, alábak
etzéra, etzétik
Mundéka, Bermío, Bílbo

Euren pertzepziora hurreratu naizen arren ez dut menperatuten hau eta erabagi dut eurena eta nirea bat letorkeenean baino ez markatutea azentua, hau da, silaba bikoetan eta Txillardegiren arauerako berba markatuetan, lehenengo silaban azentua daukatenak:

abúx, adár, aidxén, aixé, kafié.. eta óllarra, pítxic, sóidxie..

11. METODOLOGIA

Ondoren zehaztuko diren metodoak gehienak Gotzon Aurrekoetxearen artikuluan era argian azaltzen direnak dira (Aurrekoetxea, 1986). Hauxe litzateke Gamindek ere hartzen duen oinarria (Gaminde, 1992b). Atlaserako metodologia azaltzen du, horrek desberdintasunen bat badakar ere oro har hor azaltzen dena denentzat da baliagarria. Béjoint-ek dinoenez metodoak bi dira funtsean, berak "observation" eta "elicitation" deituten dituena. Lehenengoa, behaketa, ahoskerarako erabilten ei da gehienbat. Hiztegirako

eta beste aztergai batzutarako galdeketak, metodo aktiboa da nagusi. (Béjoint, 1983, 68-9 or.).

11.1. Ezezko datuak

Nire ikerketa beharrean sarri erabili dut ezezko datuen teknika, gaurko beharretan gero eta normalagoa denez, Euskal Herriko Hizkuntz Atlasean ere holaxe jokatu dute Aurrekoetxeak dinoenez. Lekukoak erantzun bat eman ondoren beste aukera bat edo batzuk proposatzen zaizkio ezagunak zaizkion ikusteko eta bere eritzia eman dezan, emaitza aberatsak eskaintzen dituen metodoa da hau duda barik.

Lekukoaren lehenagoko erantzun baten ondoren planteiatzen bada ere aitortu behar dut, corpusean ikusi ahal izango denez, hasikerako edo lehenengo galdera bezala ere erabili dudala bide hau. Arrazoi desberdinak euki ditut hau honela egiteko, alde batetik gaitz ikusten nuelako bestela lortutea lexema bat, adibidez zelan esan eragin litekeen Anton Perezen liburuko "uxuxue dalakuen potorruek urten dosku". Batez ere holako esakerak erasoteari guztiz gaitz deritzot. Bestetik herri desberdinetan ibilkeran behar besteko astia ezin izan dudalako hartu batetik bestera transkripzio osoak egiteko eta abar. Azkenengo arrazoi bat erreferentzia moduan erabili nezakeen behar baten falta, daudenak baliagarriak izan zaizkidan arren ez dute ematen sarri definizio bat, erderazko izen bat baino. Behar honek balioko al du kostaldeko herrietarako oinarri hori iminten hemendik aurrerako ikerketetan.

11.2. Erderaz

Inkestatuak elebidunak direnean hizkuntza bat erabili daiteke itzulpenak eskatuteko, aukera hori erabili dut komenagarri ikusi dudanean.

11.3. Perifrasiak

Perifrasiak ere erabili dira, azalpen bat eman lexema lortzeko.

11.4. Azalpena eskatu

Hau baino egokiagoa alderantzizkoa izaten da sarri, lexema eman eta azalpena eskatu.

11.5. Testuak

Berba asko eta asko beren beregi bila joan barik agertuten dira, berba bat azalduteko beste berri batzuk agertu daitezke. Kopuru handi bat hola lortzen da. Hau Béjoint-ek aitatzen duen behaketarer metodoaren barruan sartuko litzateke, ez da lortzen hain gutxi berak dinoen bezala. Errefrau zaharrak dinoenez *berbeak berbea dakar.*

11.6. Irudiak

Liburuetako argazki eta irudiak erakusten izan dizkiot izenakaitik galdetzeko, batez ere biologiako atala egiteko baia ez horretarako bakarrik. Guztiz interesgarria da ez irudiak erakustea bakarrik, eurek egitea interesgarriagoa izan daiteke, alde horretatik nahiko suerte ona izan dut eta berak egineko irudi on eta polit batzuk aurkeztu ahal izango ditut.

12. LEXIKALIZAZIOAZ

Kasuistika izan daitekeena edo berba arrunta izan daitekeena bereizten ez da beti erreza. Behin entzundakoa nahikoa litzateke onartzeko eta hiztegian sarrera emateko? Horrelako adibide bat Ondarruko "en aquellos tiemposen" izango litzateke. Lehenengoz entzun nuenean ez nuen jakin lekuko horrek momentu horretan asmatutako zerbait zen ala Ondarrun erabilia zen. Beste egun baten beste lekuko bati entzun nionean ondorioa atera nuen horrek erabilera zuela Ondarrun, modu batekoa edo bestekoa, arrunta edo berezia izatea beste kontu bat da. Landauk dinoenez:

> A single citation proves very little, but even two citations from different kinds of publications may prove a great deal. They prove that it is not a "nonce word" - a term coined for a particular occasion. (Landau, 161. or.)

Gaitza da lexema guztiak zehaztea edo denei ohartzea. "An gorridxe!" edo "koblin bi" lakoek hasikeran ez dirudite forma lexikalizatuak, beste herri batzutako datuekin erkatuz konturatu ahal izan naiz badirela.

13. LEXEMEN MORFOLOGIA

Morfologiari dagokionean ez da nahikoa hiztegiko sarrerak emaneran mugagabeko forma bakarrik aurkeztea, euki ditzakeen jokabide bereziak ere azaldu behar dira:

> el diccionario debiera abundar en observaciones sobre plurales, femeninos, aumentativos, conjugación irregular, construcciones defectuosas, etc. (Fernández-Sevilla, 40. orr.)

13.1. DEKLINABIDEA

Deklinabidean arau orokorretatik kanpo lotzen diren prozesuak aurki ditzakegu. Corpusa aztertuz argitzeko arazorik handienak ondokoak izan litezke:

13.1.1. Artikulurik ez hartzea

Artikulu singularra berbari gehitukeran, amaiera zelakoa duen eta geografiaren arabera, aldaketa fonetiko desberdinak ematen dira. Gaur eguneko bizkaiera batuan eta beti aitatuten diren adibideak imintearren emaitzak hauek izango lirateke:

alaba + a = alabea; seme + a = semea; idi + a = idia; asto + a = astoa; lehengusu + a = lehengusua

Adibide hauek lehenengo hurreraketa baterako baliagarriak izan daitezke baina geroago ikusiko dugunez ez da dena argitzen eurekin. Jakina da *a* amaieradun berbetan bizkaierak ez duena beti *ea* egiten, senitarteko izen batzuk ez dute artikulurik hartzen: ama, aita, amoma, izeko, tio, tia.. Esan liteke beraz "ixeko bi dakus" eta "ixeko etor da". *Neba* berbarekin, berriz, ez zaigu holakorik agertzen eta nahiko orokorra da *nebie*, *nebea*.. esatea. Azken baten salbuespena gertatzen den artikulurik eza azaltzeko, bakarra ez den arren, esaten izan da izen propiotzat hartzen direla goiko berba horiek. Videgainek ere azalpen bera proposatzen du Iparraldeko datu batzutarako.

Bestelako salbuespenak ere badira: bokatibo batzutan, atsotitzetan.. e.a. Neuk jasotako hiztegian artikulu bako berba batzuk ez dira sartzen orain arte emandako azalpenetan. Kasu baterako:

erreklama - erreklama
erremanga - erremanga
ronpeolas - ronpeolas

13.1.2. Bukaera aldaketak

Berba batek era bateko jokabidea euki lezake deklinabidean eta konposizioan beste batekoa, batez ere elkarketako bigarren osagaia denean. Adibidez *kaka* berbak ez du artikulurik hartzen bizkaieraz eta **kakie* ez da esaten, baina elkarketan *marikaka-marikakie* egiten du (txori baten izena). Gauza bera gertatuko litzateke adibide hauetan ere:

galdu, baia "itxasogaldo - itxasogaldue"
ule - uliek, baia "betulek a." (Bermion)
urte - urtie, urtiek, baia "arrain-urta ona okiñdxu" (Bermion)

13.1.3. Bokal harmoniak eragineko itxurazko aldaketa

Mugagabean itxuraz *ez* amaitutako berbetan ziurtatu behar da ez dela bokal harmoniak eragindakoa izan. Gerta daiteke *e*duna iruditzea mugagabean baina berez *a*duna izatea eta deklinabidean halan jokatzen

jarraitzea. Adibide modura Bermiokoa ekarriko dut, deklinabidean honelako emaitzak izan ohi ditugu berbari artikulua eransten zaionean:

Sg.
alaba + a = alabie; seme + a = semie; idi + a = ididxe; asto + a = astue; mutiltxu + a = mutiltxue

Pl.
alabak, semiek, ididxek, astuek, mutiltxuek

Esango baligute Bermioko berba bat, *ixurde-ixurdie* kasu baterako, badirudi pluralean **ixurdiek* izan behar litzatekeela, baia ez da hola eta *ixurdek* esaten da. Berba berez da *ixurda*, Mundakan esaten den moduan, bokal harmoniagatik *e*duna dirudi baina bere jokabidean ikusten dugu *a*duna izaten segiduten duela. Bermioren kasuan mugatu pluralak eta inesibo singularrak eman diezagukete erantzuna. Inesiborako adibide bat *ude-udie* izango litzateke. Bermioko jokabide arrunta hau da:

orma + an = orman, etze + an = etzien, erri + an = erridxen, baso + an = basuen

Era berean *uden* esaten denean eta ez **udien* ondo ikus daiteke bokal harmoniak erazgindako bokala dena. Adibide honetan biak erabiltzen dira, bai *uden* eta bai *udien*, *udien* gazteen artean gehiago nire ustez, hauentzat hasieran itxura aldaketa izan dena erabatekoa bihurtu da. Kontu hau ondoko adibideek erakutsiko dutenez ez da marginala, berba askotan ematen da eta ondo kontuan euki behar izan dut. Bermioko adibide hauek nahikoa izango dira arazoaren neurriaz jabetzeko:

agurek, *aguriek
aiste - aistie, aistek; *aistiek
akule - akulie, akulek; *akuliek
alture - alturie, erd. "altura"
amude - amudie
angire - angirie
angule - angulie, erd. "angula"
ankille - ankillie
antxobille - antxobillie, antxobillek
arañe - arañie, erd. "araña"
ardure - ardurie
arraidxe - arraidxie, erd. "raya"
asarrakuntze
astille
bajure - bajurie, bajuren; *bajurien. Erderaz "bajura"
blankure - blankurie
botadure - botadurie, erd. "botadura"

botille, erd. "botella"
burle, erd. "burla"
driben, *dribien
dude, erd. "duda"
dxabonadure - dxabonadurek, *dxabonaduriek
dxoskure
elixe - elixie, elixek, *elixiek
ermitxe - ermitxie, erd. "ermita"
errefadure - errefadurie
erregiñe - erregiñie
errejille - errejillie
eskiñe - eskiñie
eskire - eskirie
estibe - estibie
etxure - etxurie
fabriken *fabrikien, erd. "fábrica"
frute - frutie, frutek; *frutiek
isle - islie, erd. "isla"
ixurde - ixurdie, ixurdek; *ixurdiek
junte - juntie, juntek; *juntiek
kaide - kaidie
kalenture - kalenturie
kargille - kargillie, kargillek; *kargilliek
kontrapunte
kostille - kostillie, kostillek; *kostilliek
kostunbrek, *kostunbriek. Erd. "costumbre" baia aduna litzateke Bermion
kosture - kosturie
kulpe - kulpie
lengusiñe - lengusiñie
lixe - lixie
loidxe - loidxie
makiniste - makinistie
makiñe - makiñie
malle - mallie, mallen; *mallien
mandxunge - mandxungie
maridxe - maridxie, maridxek; *maridxiek
mille - millek, *milliek
murtzille - murtzillie
muxille - muxillek, *muxilliek
parrille - parrillie
partille - partillie, partillek; *partilliek
peskadille - peskadillie, peskadillek
pikudie
pintxure - pintxurie, erd. "pintura"
plaidxe - plaidxie, erd. "playa"

platuxe - platuxie, erd. "platija"
posture - posturie
pregunte - preguntie, preguntek; *preguntiek
ruten, *rutien, erd. "(en) ruta"
saidxe - saidxie
saltxitxe - saltxitxie, saltxitxek; erd. salchicha
sardiñe - sardiñie, sardiñek; *sardiñiek; erd. sardina
sardite - sarditie, sarditek; *sardltiek
sartide - sartidie
senaidxe - senaidxie
sikuten, *sikutien
telarañek, *telarañiek
tiñe - tiñie
tire - tirie, tirek; *tiriek
tresmalle - tresmallie, tresmallek; *tresmalliek
tripe - tripie
trixe - trixie, trixek; *trixiek
txirlek, *txirliek. Mundakan "txirlak"
txistille - txistillie, txistillek; *txistilliek

Euskara batzutan deklinabideak ez digu ematen *e* hori berezkoa den jakiteko modurik.

Beraz bokal harmonia ematen denean lexikoaren gaineko inkesta egiten delarik kontuz ibili behar litzateke honelakoetan:

arkume - arkumea. Pluralean "arkumek" ala "arkumeak"?
aume - aumea. Pluralean "aumek" ala "aumeak"?

13.1.4. Forma bikoitzak

Batez ere hizkuntzan aldaketa bat eman denean, orduan belaunaldien araberakoa izan daiteke aldaketa, soziolinguistikoki neurtu beharrekoa.

kontragille a., kontragillie a. Erd. "quilla", berez *a*duna
lupin - lupiñe, lupiñie. Erd. "lubina"
parrotx - parrotxa, parrotxa - parrotxie. Hiztun berak bietara esan dezake
plai - plaidxe, plaidxe - plaidxie
uden, udien. Biak esaten dira Bermion.

13.1.5. Bestelako aldaketak

13.1.5.1. Saso - sasoye

Lekeitio, Markina, Elantxoben.. gertatzen da fenomeno bat beste herri batzutan mugagabean "-oi"z amaitutako berba batzutan, honela jokatuten da:

Lekeitio
patro - patroya
enbarkasiño - enbarkasiñoya
tximinño - tximiñoya

Bermio
patroi - patroye
enbarkasiño - enbarkasiñue
tximinñoi - tximiñoye

Ondarru
patroi - patroi
enbarkasiñoi - enbarkasiñoi

Hemen ez da nahikoa berba mugagabean lortutea deklinabidean bere jokabidea zein den jakiteko. "patro"tik *patrua ondorio okerra aterako baikenuke, pentsatuko bagenu asto - astua bezalakoa dela.

13.1.5.2. Guzti

"Gusti"ren deklinabidea herri askotan arrunta da: barri - barridxe, gusti - gustidxe (Bermio, Gernika..), alde batzutan, berriz, Eibar, Bergara, Markina (Prai Bartolome), Ondarru, Lekeitio (ez hainbeste beharbada).. *i* bukaeradun berbei dagokien eredutik aldenduten da. Datu hauek dauzkagu:

Eibar (Toribio Etxebarriaren hiztegitik)
afarixa, agirixa, aizkolarixa, alderdixa, barrixa, baserrixa eta holakoen ondoan *guztia* eta *guztia biarrekua* daukagu, *guztixa barik

Bergara (Bergarako Euskera liburutik)
333. orrialdeko testuan gorrixak, hegaztixa, barrixa, basarrixan, idixa, garixa eta abarren ondoan *guztiak*
346. orrialdeko testuan bixok, izugarrixa, barrixoi, egualdixa, gorrixak, zurixak.. baia *guztia*, *guztiak* eta *guztiakin*

Prai Bartolome
Olgueeta liburuan guichija, garbija, vitzija, jausija, dantzarijec.. baia guztia, guztiac, guztietaco.. e. a.

Ondarru

barrixe, gorrixe.. baia *makiña gusti* (= guztia), *egun gustin*

Lekeition

Lekeition ere "egun gustin" lakoak entzuten dira, beharbada Ondarrun baino gutxiago.

13.1.5.3. Gitxi

"Gitxi" ere honen antzeko beste salbuespen bat da. Orokorragoa da "gusti"rena baino:

sarri - sarridxau (= sarriago)

andi - andidxe, andidxau (= handiago)

gitxi - gitxidxe, gitxiau (= gitxiago), *gitxidxau ez da esaten, leku askotan behintzat. Zergaitik?

13.1.6. Deklinabidetik ateratako ondorioak

Artikulu ezaren arazorako eta bokal harmoniarako esan denak balio du probatzeko deklinabidearen nondik norakoen berri izan behar dela, ez dela nahikoa esatea mugagabeko forma *ixurde* da edo *marikaka*. Behin deklinabidearen nondik-norakoa jakin ezkero plantea liteke noraino den beharrezkoa mugagabe absolutua lortzea eta zein neurritaraino den zilegi, hau lortu barik, besterako datuetatik hau ondorioztatzea.

Ez dut uste inor egongo litzatekeenik mugagabearen kontua azken muturreraino eroatearen alde: behin aixe-aixie euki ezkero eta aztertzen den euskaran ziurtasun malla bat lortuta, badirudi "norteko aixie", "lesteko aixie" eta holakoak entzuneran ez gendukeela beste galderarik egin behar eta suposa genezakeela mugagabeak adibide bi horietan "*norteko aixe" eta "*lesteko aixe" izango liratekeela.

Dena den mugak beti ez lirateke berdin egongo, inkestatzailearen erizpidea nolakoa den.

Ondorioak aterateak bere arriskuak euki ditzake, ez da berdin "norteko aixie"tik "norteko aixe" suposatzea edo lehen bukaera aldaketetan aitatuko "itxasogaldue"tik "*itxasogaldu".

Hiztegian * ikurraz agertuko dira ateratako ondorioak, kasu baterako Ondarruko "*aberixa (aberixaik)", parentesi artean dagoen formatik ondorioztatua izan da aurrekoa.

13.2. *Egin*-dun aditzak

Fenomenoaren hedapena noraino allegatzen den ez dakidan arren *egin*-dun aditzak ezin lortu izan ditut huts-hutsik Bizkaian, "llorar" edo "reir" galdetuten izan dudanean "negar" eta "barre" izaten izan da erantzuna, eta ez "*barre egin" edo "*negar egin". Gorabehera honek ez du izan orain arte aipamenik ikerketetan.

Honelakoak *egin* parentesi artean dutela aurkeztuko dira: uger (egin)

14. DATU BASEA

Hiztegian eman ohi den informazioa eta Videgainen URRELEIZE datu basea kontuan hartuta (Videgain, 1989) neure eskema osotu dut ondoko aztergaiak eukiko dituena:

a. Lokalizazioa

Corpusean non aurkitu daitekeen jakiteko. Zinta adieraziko da zenbaki batez eta zintaren barruan A edo B aldean agertzen den. Lokalizazio bakarra eman dudanean ez du esan nahi derrigor behin baino ez dela agertzen lexema hori, azalpenik inportanteena non daukan zaintzen ahalegindu naiz behintzat. *Lok.* laburpena eroango du.

b. Kategoria

Zein kategoria gramatikalekoa den. Hauek bereiziuko dira:

iz. = izena
adj. = adjetiboa
ad. = aditza
adlag. = adizlaguna
e. = esakera eta esaldiak

Kategoriaren ondoren berarekin lotuta joan daitezkeen adjetiboak, aditzak eta abar paratu ditut batzutan. Kategoria desberdin bakoitzeko sarrera bat ematea erabaki dut argiagoa izango delakoan. *Kat.* laburdura eroango du.

c. Definizioa

Hau da denetan punturik korapilatsuena eta gaitzena. Landau-ek dinoenez hiztegietan talde berezi batek aurre egin behar dion zeregina da. Definizioak beti ere corpusean agertuten diren datuetarik atera gura izan ditut, lekukoak berak ematen dituen azalpenetarik. Hau nahiko zuzenean egitea ustez lortu ahal izan dudanean *D.* iminiko dut definizioaren aurretxuan, ondoren datorren erderazko berba berak esanekoa dela erakusteko edo gutxi gora-behera bere berbak direnean. Holakorik ez dagoenean libreagoa eta hain fidagarria ez izateko arriskua dauka.

Kontuan hartu bedi kanpo lanez egineko hiztegi bati, lekukoaren berbetan oinarritua, ezin eskatu dakiokeela batzutan bestelako hiztegietan aurkitu genezakeen besteko zehaztasunik eta perfektutasunik puntu honetan. Ez da ahaztu behar sarri konparazio eta adibideak ematen

dituztela eta ez dela pentsatu behar berarentzat hori derrigor definizio oso eta amaitu bat denik. *Def.* laburdura eroango du.

d. Enziklopedia

Etnografiako informazioa eta definizioetan ohizkoa izaten ez den bestelako informazioaren berri emateko sarrera da hau. Sarri aurrekoaren osagarri gertatuko da, ezinbestekoa batzutan. *Enz.* laburdura eroango du.

e. Zitazioak

Erabilera edo kontestu naturala erakusteko esaldiak batzen dira beharrezkoen ikusi denean edo ahal izan denean. *Zit.* laburdura eroango du.

f. Oharra

Edozein ohar edo duda azaltzeko izango da. *Oha.* laburdura eroango du.

g. Sinonimoa

Euki ditzakeen sinonimoak paratuko dira. *Sin.* laburdura eroango du.

h. Antonimoa

Euki ditzakeen antonimoak paratuko dira. *Ant.* laburdura eroango du.

i. Barietatea

Morfologiaren aldetik barianteak direnak, sinonimotzat eman beharrean. *Bar.* laburdura eroango du.

j. Beste herri batzutan

Kostako beste herri batzutan zelan esaten den iminiko dut konparatzeko. Denak ere neuk ezturiko adibideak izango dira. Hauek dira herriak:

Bermio = Ber.
Lekeitio = Lek.
Ondarru = Ond.

k. Dokumentazioa

Dokumentatzen den edo ez eta zelan gura izan dut aztertu. Sakonki egiteak luze joko luke eta Azkueren hiztegiarekin erkatu ondoren, ordurik aurrerakoen oinarria, indar gutxi geratu zait aurrera segiduteko bide

honetatik. Interesgarria da ikustea zeintzuk diren Azkuek bere hiztegian onartu zituen maileguak eta zeintzuk baztertu zituen, inciz "zuzenketa"ren bat edo berak eginekoari oharren bat egiteko balioko du. Honekin nire omenaldi apala gura diot egin maisu handiari.

15. MATERIALAK

15.1. Zintak

Zintak edo kasetak jatorrizko dokumentuak dira, ordubeteko 38 kaset dira, lehenengo biak SONY markakoak eta beste guztiak TDKkoak. Grabatzeko tresna SANYO txiki bat izan da, M1111 modeloa, bonelako beharrak egiteko bereziki pentsatua ez dena. Egokiena zintak ere aurkeztea litzateke baia geroko utziko dut.

Kasetak grabatu diren datak hauek izan dira:

1 = 17-9-89
2 = 23-9-89
3 = 23-3-90
4 = 5-4-90
5 = 5-4-90, 19-4-90
6 = 19-4-90
7 = 22-5-90
8 = 22-5-90, 4-7-90
9 = 4-7-90, 14-8-90
10 = 14-8-90
11 = 12-10-90
12 = 12-10-90, 9-12-90
13 = 9-12-90
14 = 9-12-90, 29-1-91
15 = 29-1-91
16 = 12-3-91
17 = 12-3-91
18 = 12-3-91, 9-4-91
19 = 9-4-91
20 = 30-4-91
21 = 30-4-91, 12-6-91
22 = 12-6-91
23 = 28-7-91
24 = 28-7-91, 7-9-91
25 = 7-9-91
26 = 7-9-91, 19-10-91
27 = 19-10-91
28 = 14-12-91
29 = 14-12-91, 20-2-92

30 = 20-2-92
31 = 20-2-92, 15-5-92
32 = 15-5-92, 27-6-92
33 = 27-6-92, 25-7-92
34 = 25-7-92
35 = 23-9-92
36 = 1-12-92
37 = 1-12-92, 15-12-92
38 = 15-12-92

15.2. Idatzia

Corpusari dagokionean gogoratu behar da material idatzia ez datorrela zintak ordezkatzera, bata bestearen osagarriak dira eta ez da pentsatu behar helburua transkripzioa edo idatzizkoa bakarrik denik.

15.3. Irudiak

Etnografoaren ametsa da berri-emaileak berak irudi on eta politak egitea, batez ere fidagarritasunari begira, suerte hori euki dut eta hara hemen irudi sorta polit hau, berben argigarri eta begien gozagarri.

16. BIOLOGIA

Ez da erreza izaten arrainen, txorien eta bestelakoen izen zientifikoak zehatz jakitea. Hauek lortuteko gidak erabili ditut, liburuetako argazki edo irudiak erakutsita euren izenak galdetu dizkiot eta gida desberdinetan erantzun bera ematen izan duenetan nahiko segurutzat edo eman dut. Sarri gertatu da, ordea, erantzun desberdinak jasotzea gida bat edo bestea erakutsita, bai irudi onak izan ez direlako, batzutan argia da irudien artean dagoen aldea ere, hemengo arrainak izan barik antza topa dielako edo bestelako arrazoiakaitik.

Hemen ere interesgarri ikusten dut datu guztiak ematea, ezagutu dituenak eta ez dituenak, denak agertutea.

Akabatzeko esan behar da, corpusean eta hiztegian ikusiko denez, ikaragarria izan dela espezie batzuen galera, lehen ugariak zirenak zelan urritu diren urte gutxitan. Daukaguna ondo jagon dezagun, bada, gehiago galdu barik.

Ondoren gidaren izena eta orrialdearen ondoren emaneko erantzunak doaz:

Euskal Herriko arrainak 2

Azala: barbafie ta lulek

11
myxine glutinosa = lanproyen antza
petromyzon marinus = lanproye, behekoa = aué

13
chlamydoselachus anguineus = ez

15
scyliorhinus stellaris = momie
erdikoa = pes martillo
sphyrna zygaena = tolla
lamna nasus = marraixue

17
cetorhinus maximus = marraixue
pseudotriakis microdon = ez
alopias vulpinus = ez
mitsukurina owstoni = ez
mustelus mustelus = tiburoyen antza
odontaspis ferox = ez
prionace glauca = gardie

19
squatina squatina = billaue
oxynotus centrina = itxaskatue
echinorhinus brucus = pitxarrosin antza
pristis pectinata = pes sierra

21
rhinobatos rhinobatos = ez
torpedo marmorata = eskukerie
raja clavata = arraidxie
myliobatis aquila = bardin antzekuek(?)
dasyatis pastinaca = mastrangie

23
chimaera monstrosa = itxaskatue
xiphias gladius = pes espadie
mola mola = atalue

25
balistes carolinensis = Bartolo
stromateus fiatola = papardue
diodon hystrix = ez
ephippion guttiferum = ez
melanocetus johnsoni = sapue

ceratias holboelli = sapue
himantolophus groenlandicus = sapue

27
linophryne brevibarbata = ez
lophodolos acanthognathus = ez
hippocampus ramulosus = itxasoko saldidxe
hyperoplus lanceolatus = ez
trichiurus lepturus = espadiñe
nemichthys scolopaceus = ez
saccopharynx ampullaceus = ez

29
eurypharynx pelecanoides = esta amekue
ophidion barbatum = angira bixarra
echiodon drummondi = ez
ophisurus serpens = angirin tipue
synaphobranchus kaupi = angira morie
simenchelys parasitica = ez
anguilla anguilla = sarditie
conger conger = angirie
nettastoma melanurum = ez

31
muraena helena = angira morie
pleuronectas platessa = platuxie
lepidorhombus wiffiagonis = ollarra
arnoglossus laterna = au be ollarra
symphurus nigrescens = lenguaue

33
solea vulgaris = lenguaue
flagellostomias boureei = ez
stomias boa = ez
argyropelecus olfersi = ez
chauliodus sloani = ez
lampanyctus crocodilus = ez
maulisia mauli = ez
photostomias guernei = bokar baltzen tipue
maurolicus muelleri = ez

35
bathypterois dubius = ez
cheilopogon heterucus = pes bolador
gasterosteus aculeatus = ez
macroramphosus scolopax = ez

notacanthus bonapartei = ez
opisthoproctus grimaldii = ez
anotopterus pharao = ez
alepisaurus ferox = ez
lestidiops sphyrenoides = ez

37
salmo salar = salmoye
argentina sphyraena = ez
bathylagus euryops = ez
engraulis encrasicolus = bokarta
clupea harengus = sardifiie

39
belone belone = botakarra
scombresox saurus = akulie
lampris guttatus = tropikalan antza
alepocephalus rostratus = ez
regalecus glesne = arrastan
aulopus filamentosus = tipue lebas rosaue

41
tetragonurus cuvieri = ez
enophrys bubalis = gonbixen tipue, itxaskabric
chelon labrosus = lasune
atherina hepsetus = abuxe
coelorhynchus coelorhynchus = amekue bada
trachurus trachurus = ez, txitxarrun antza

43
thunnus thynnus = simarroye
sarda sarda = aginsorrotza
ruvettus pretiosus = ez
scomber scombrus = berdela
cyclopterus lumpus = ez

45
lepadogaster lepadogaster = ez
gobius niger = abruskue

47
remora remora = ez
trigla lyra = perloye, kolue (?)
peristedion cataphractum = neskasarra
tetrapturus georgei = pes espadie?
antimora rostrata = ez

merluccius merluccius = lebatza
trisopterus luscus = takarta

49
mullus surmuletus = barbañe
epigonus telescopus = ez
coryphaena hippurus = ez
cepola macrophthalma = au arrastan
grammicolepis branchiusculus = ollarran antza

51
chiasmodon niger = ez
cottunculus thomsoni = ez
dicentrarchus labrax = lupiñin antza
pagellus bogaraveo = beseue

53
parapristipoma octolineatum = ez
labrus bergylta = durdoye
centrolophus pompilus = ez
cubiceps gracilis = ez
hoplostethus mediterraneus = ez

55
brama brama = ez
beryx decadactylus = papardo gorridxe
scorpaena scrofa = gonbixe
umbrina cirrosa = ez
luvarus imperialis = ez
lophius piscatorius = sapue

57
zoarces viviparus = belenerie
callionymus lyra = frantzes salbaidxue
blennius gattorugine = belenerie
trachinus draco = ez
tripterygion atlanticus = ez

<u>Guía de los peces de mar del atlántico y del mediterraneo</u>

33
petromyzon marinus = lanproye
lampetra fluviatilis = erridxoko lanproye

37
lamna nasus = marraixue

39
cetorhinus maximus = marmok arraiñe, Getaidxen "kolaidxue"

41
alopias vulpinus = ez
galeorhinus galeus = mielgie

43
prionace glauca = gardie

45
squalus acanthias = mielgie
squalus acanthias b = kolaidxue

47
etmopterus spinax = lixie
scylliorhinus canicula = pitxarrosie
b = aukak
galeus melastomus = kolaidxue
b = arrotzie

49
somniosus microcephalus = tiburoye

51
squatina squatina = billaue
torpedo marmorata = eskukerie

53
raja clavata = arraidxie baye pikudie
raja radiata = arraidxek
raja fyllae = arraidxek

55
raja batis = pikudie

57
raja fullonica = pikudak
raja lintea = pikudak
raja oxyrinchus = pikudak

59
dasyatis pastinaca = arraidxie edo
chimaera monstrosa = itxaskatue

61
acipenser sturio = esturión

65
clupea harengus = arenkie

69
sprattus sprattus = arenkie edo sardiñie

71
sardina pilchardus = sardiñie
engraulis encrasicolus = bokarta

73
goikoa = ez
erdikoa pez hacha = ez
maurolicus muelleri? = bokar baltza

75
salmo salar = salmoye

77
salmón = salmoye

79
salmo trutta = trutxie
salmo gairdneri = trutxie

81
argentina sphyraena = ez
mallotus villosus = bokar antza

83
anguilla anguilla = sarditak

85
anguila = sarditie

87
conger conger = angirie

89
belone belone = akulie

91
scomberesox saurus = botakarra
peces voladores = pes boladora

93
aguijón ezagutzen du, harrapatu bere bai

95
coryphaenoides rupestris = auenbolue

99
gadus morrhua a. = makallue
b. arbidxek
gadus morrhua c. = makallue

103
gadus ogac = au be bai makallue, onena
boreogadus saida = terreno diferentitakue

105
melanogrammus aeglefinus = abadejue
trisopterus luscus = takarta

107
trisopterus minutus = takarta
merlangius merlangus = makallo arraiñe

109
micromesistius poutassou = liridxue
trisopterus esmarki = takart-arra, takarta begi andidxe

111
pollachius pollachius = abadejue
pollachius virens = fogonerue

113
gadiculus thori = -
raniceps raninus = abruskue
urophycis blennioides = lotxie, basatakue

115
molva dipterygia dipterygia = antzekue
molva molva = makallue, bridxandie

117
merluccius merluccius = lebatza
brosme brosme = lotxie

119
gaidopsarus mediterraneus = angira-bixarra
enchelyopus cimbrius = au be bai (angira-bixarra)
ciliata mustela = da au be bai (angira-bixarra)

121
beryx decadactylus = papardo gorridxe
trachypterus arcticus = ez
lampris guttatus = arrain tropikalan tipue

123
zeus faber = ollarra, pes Martin
trachurus trachurus = txitxarrue
roccus labrax = lupiñie

125
brama raii = papardue
sciaena aquila = burbiñie
mullus surmuletus = barbaiñe

127
pagellus centrodontus = besegue
pagellus erythrinus = burutue
spondyliosoma cantharus = au-txikidxe

129
labrus ossifagus (macho ta hembra) = galdxoye
labrus berggylta = durdue

131
crenilabrus melops = karraspidxue
centolabrus rupestris eta centolabrus exoletus = onek karraspidxuek

133
coris julis = lulie
hyperoplus lanceolatus (lanzón) = ez
gymnammodytes semisquamatus = angillie

135
trachinus draco = salbaidxue

trachinus vipera = salbaidxo frantzesa

137
callionymus lyra = salbaidxo frantzesa
callionymus maculatus = au be bai (salbaidxo frantzesa)
atherina presbyter = abuxen tipue

139
mugil chelo = korkoye

141
scomber scombrus = berdela

143
scomber japonicus = makaela
thunnus thynnus = simarroye

145
euthynnus alletteratus = aginsorrotza
germo alalunga = mojie

147
katsuwonus pelamis = listaue
sarda sarda = au be bai listaue
orcynopsis unicolor = au be esta atune

149
auxis thazard = albokerie
xiphias gladius = akula bidegardie

151
chirolophis ascanii = belenerie
blennius pholis... = belenerak danak

153
caracol = karakolillue
erizo de mar = tinterue
cangrejo ermitaño = ermitañue

155
zoarces viviparus a. = angira bixarra
b. = emie
lycodes vahli = antza angira bixarrena

157
gobius niger = abruskuek

coryphopterus flavescens = abruskun antza dako

159
pomatoschistus pictus = gonbixen tipue
pomatoschistus minutus = abruskun tipue

161
sebastes marinus = kabra gorridxe
sebastes viviparus = kabra gorridxe

163
eutrigla gurnardus = perloi baltza
trigla lucerna = perloye
trigla pini = perloye au be

165
myoxocephalus scorpius = gonbixek
taurulus lilljeborgi = gonbixe

167
taurulus bubalis = gonbixen tipue baye esta
myoxocephalus quadricornis = gonbixen tipue baye esta
agonus cataphractus = ez

169
cyclopterus lumpus = ez

171
gasterosteus aculeatus = ez
spinachia spinachia = ez

173
psetta maxima = rodaballue

175
scophthalmus rhombus = platuxie
arnoglossus laterna = ollarra

177
lepidorhombus whiff-iagonis = ollarra
phrynorhombus norvegicus = norteko ollarra
zeugopterus punctatus = norteko ollarra

179
hippoglossus hippoglossus = au be ollarra

181
reinhardtius hippoglossoides = ollarra
hippoglossoides platessoides = ollarra

183
limanda limanda = ollarra

185
pleuronectes platessa = platuxie

189
platichtys flesus = platuxie

191
microstomus kitt = platuxie
glyptocephalus cynoglossus = esta lenguaue baye antza

193
solea solea = lenguaue
buglossidium luteum = ez

195
lophius piscatorius = sapue
mola mola = atalue

197
crangon crangon 6 cm = eskirarra
cocida = eskirie
pandalus borealis = ganba
leander adspersus = eskirie

199
homarus vulgaris = abakondue

201
nephrops norvegicus = langostiñue
palinurus vulgaris = langostie

203
maia squinado = sentollue
cancer pagurus = boue

205
loligo forbesi = tximinoye
eledone cirrosa = amorrotza

207
ostrea edulis = ostrak
mytilus edulis = muxillek

Peces de mar. Editorial Blume

7
itxaskabrie

11
odontaspis taurus = duroye
isurus oxyrinchus = marraixue

13
lamna nasus = marraixue
carcharodon carcharias = marraixue

15
cetorhinus maximus = marmok arrañe
alopias vulpinus = ez

17
scyliorhinus canicula = pitxarrosie
scyliorhinus stellaris = momie Lek.: armomia

19
galeus melastomus = kolaidxue
mustelus mustelus = tolla

21
prionace glauca = gardie
galeorhinus galeus = mielgie

23
sphyrna zygaena = guardasobille
somniosus microcephalus = esta amekue

25
squalus acanthias = mielgie
etmopterus spinax = mielgie

27
oxynotus centrina = itxaskatue
squatina squatina = billaue

29
pristis pristis = ez
rhinobatos rhinobatos = ez

31
torpedo marmorata = eskukerak
torpedo torpedo = eskukerak

33
raja miraletus = arraidxek
raja asterias = arraidxek

35
raja brachyura = arraidxek
raja clavata = arraidxek

37
raja microocellata = arraidxek
raja montagui = arraidxek

39
raja radiata = arraidxie
raja batis = pikudie

41
raja oxyrinchus = pikudak
raja fullonica = pikudak

43
raja circularis = arraidxek
raja naevus = arraidxek

45
raja fyllae = arraidxie
raja alba = pikudie

47
raja lintea = pikudie
raja undulata = arraidxie

49
dasyatis pastinaca = mastrangak
myliobatis aquila = mastrangak

51
mobula mobula = mántie

chimaera monstrosa = itxaskatue

53
sprattus sprattus = esta amekue
clupea harengus = esta amekue

55
sardina pilchardus = sardiñie
engraulis encrasicolus = bokarta

57
mallotus villosus = esta amekue
argentina sphyraena = esta amekue

59
muraena helena = angira morie
conger conger = angirie

63
cheilopogon heterurus = boladora
atherina presbyter = abuxe

65
merlangius merlangus = fogoneruek
pollachius virens = fogoneruek

67
gadus morhua = makallue
melanogrammus aeglefinus = makallun antzekue

69
molva molva = makallo arrañe
merluccius merluccius = lebatza

71
ophidion barbatum = ez
carapus acus = ez

73
spinachia spinachia = ez
macrorhamphosus scolopax = ez

75
hippocampus ramulosus = itxasoko kaballue
syngnathus acus = Mundekako erridxun ataraten da

77
entelurus aequoreus = ez
nerophis ophidion = ez

79
zeus faber = ollarra
capros aper = bardin antzerakue

81
beryx decadactylus = papardo gorridxe
lampris guttatus = ez

83
trachipterus arcticus = au tipue arrastan atrapaten gendun
sphyraena sphyraena = ez

85
chelon labrosus = lasune

87
mullus surmuletus = barbañe
anthias anthias = ez

89
polyprion americanus = merue
epinephelus guaza = merue

91
serranus scriba = esta amekue
serranus hepatus = brekaren eta burutoaren antza baia ezta

93
puntazzo puntazzo = muxue edo muxarra
sparus pagrus = doradin antza baye doradin markarik estako

95
sparus aurata = doradie
diplodus vulgaris = muxarra

97
oblada melanura = antza bustenbaltzana, kolanegrina
lithognathus mormyrus = erridxo arrañe

99
sarpa salpa = ez
pagellus bogaraveo = allueta

101
dentex dentex = burutue
spondyliosoma cantharus = au-txikidxen antza be bako

103
spicara maena = ez
spicara smaris = ez

105
argyrosomus regius = burbiñe
sciaena umbra = burusberakue

107
umbrina cirrosa = burbiñe oneri be
pomatomus saltator = ez

109
trachurus trachurus = txitxarrue
seriola dumerii = ez

111
naucrates ductor = pes piloto esta olakue
trachynotus ovatus = antza txitxarro tropikalena

113
coryphaena hippurus = ez
brama brama = papardue

115
cepola macrophthalma = latigo gorridxek
chromis chromis = ez

117
labrus bergylta = durdue
labrus bimaculatus = galdxoye

119
labrus viridis = ez
labrus merula = ez

121
symphodus mediterraneus = karraspidxue
symphodus melops = karraspidxue

123
symphodus tinca = karraspidxue
symphodus roissali = karraspidxue

125
symphodus cinereus = ez
symphodus rostratus = ez

127
centrolabrus exoletus = ez
ctenalaburs rupestris = tabernerue

129
coris julis = lulie
thalassoma pavo = ez

131
xyrichthys novacula = ez
sparisoma cretense = ez

133
trachinus draco = salbaidxuek
trachinus radiatus = salbaidxuek

135
trachinus vipera = salbaidxue
uranoscopus scaber = frantzes salbaidxue

137
scomber scombrus = makaela. Berez caballa Dimasentzat berdela da.
sarda sarda = *bonito* diño baye atunek estako onek arraidxak, aginsorrotzan antza gedxau dako onek atunena baiño

139
thunnus thynnus = simarroye
thunnus alalunga = mojie

141
euthynnus pelamis = oiñ atuneruk deitxuten tzoye *listaue* bay guk beti deitxu tzagu *albokerie*
auxis rochei = albokerie, melbie

143
tetrapterus belone = ez
xiphias gladius = pes espada, akula bidegardie

145
luvarus imperialis = ez
centrolophus niger = ez

147
callionymus lyra = frantzes salbaidxuek
callionymus maculatus = frantzes salbaidxuek

149
ammodytes tobianus = esta amekue
gymnammodytes semisquamatus = sarditie

151
blennius ocellaris = belenerak
parablennius gattorugine = belenerak

153
lipophyrys pholis = belenerak
coryphoblennius galerita = belenerak

155
clinitrachus argentatus = belenerie
tripterygion tripteronotus = ez

157
lepidopus caudatus = ez
pholis gunnellus = ez

159
chirolophis ascanii = ez
lumpenus lampretaeformis = ez

161
zoarces viviparus = ez
lycodes vahli = ez

163
anarhichas lupus = ez
anarhichas minor = ez

165
gobius paganellus = abruskuek
gobius cobitis = abruskuek

167
lesueurigobius friesii = ez
pomatoschistus minutus = ez

169
pomatoschistus pictus = ez
gobiusculus flavescens = ez

171
aphya minuta = ez
crystallogobius linearis = ez

173
trigla lucerna = perloyek
trigloporus lastoviza = perloyek

175
eutrigla gurnardus = perloi baltza
aspitrigla cuculus = perloye

177
peristedion cataphractum = ez
dactylopterus volitans = ez

179
scorpaena porcus = gonbixek
scorpaena scrofa = gonbixek

181
helicolenus dactylopterus = kabra gorridxek
sebastes marinus = kabra gorridxek

183
myoxocephalus scorpius = gonbixek
taurulus bubalis = gonbixek

185
taurulus lilljeborgi = ez
agonus cataphractus = ez

187
cyclopterus lumpus = ez
liparis liparis = ez

189
psetta maxima = rodaballue
scophthalmus rhombus = platuxie

191
phrynorhombus regius = ollarra
lepidorhombus whiffiagonis = ollarra

193
bothus podas = platuxie
arnoglossus laterna = ollarra

195
limanda limanda = platuxek
pleuronectes platessa = platuxek

197
microstomus kitt = lenguauen antza
glyptocephalus cynoglossus = lenguaue

199
hippoglossoides platessoides = ollarra
hippoglossus hippoglossus = ollarra

201
buglossidium luteum = lenguauek
solea vulgaris = lenguauek

203
remora remora = ez
balistes carolinensis = ez

205
diplecogaster bimaculata = ez
lepadogaster lepadogaster = ez

207
lophius piscatorius = sapue
mola mola = atalue

EUSKALHERRIKO ZOOLOGIA

13
rhizostoma pulmo = marmoka

15
eunicella verrucosa = itxasoko arbolie, korala
corallium rubrum = korala

19
venerupis decussata = txirlak. Ond.: txirlak
chione ovata = txirlak. Ond.: txirlak
ensis siliqua = eresie. Ond.: kutxillu
clausinella fasciata = txirlie
acanthocardia aculeata = bieira
chlamys sp juvenil = bieira kumie

23
patella rustica = lapak. Ond.: lapak
patella vulgata, patella aspera, patella depressa = lapak. Ond.: lapak
patella vulgata = lapak. Ond.: lapak
ocenebra erinacea = karakola
littorina littorea = maguridxue. Ond.: mongoliñu

25
syrinx aruanus = karakola
aplisia punctata = uskidxe
acanthochiton fascicularis = gastaña-lokotza. Ond.: ondoko arra

27
loligo forbesi = tximinoye. Ond.: txibixak
octopus vulgaris = amorrotza. Ond.: olabarru
sepia officinalis = txibidxie. Ond.: txoku
marthasterias glacialis = itxasoko ixarra. Ond.: onduko ixarra
paracentrotus lividus = tinterue. Ond.: lokotzak

29
sphaerochinus granularis = tinterue. Ond.: lokotxak
p. lividus = tinterue. Ond.: lokotza
echinocardium cordatum = tinterue illdxe
ophioderma longicauda = ez. Ond.: ez
ophiotrix fragilis = ixarra. Ond.: ixarrak
palemon serratus = eskira baltza. Ond.: iskiri
lysmata seticaudata = eskira txikidxe
alpheus dentipes = langostiñun antza. Ond.: iskiri
palinurus elephas = langostie. Ond.: langostak
hommarus gammarus = abakondue. Ond.: abakandu

31
bathynectes longipes = erridxoko karramarrue. Ond.: karramarru

liocarcinus puber = karramarro bixarra. Ond.: febreru
eriphia spinifrons = karramarrue
xaiva bigutata = karramarrue
polybius henslowi = patelue. Ond.: febreru kasti
pagurus alatus = basan, langostiñu edo. Ond.: ondarraspiku
clibanarius erythropus = ez. Ond.: mongoliñu, barru
xantho incisus = karramarro bixarra. Ond.: itxosoko karramarru
herbstia condiliata = sentollue. Ond.: itxosoko karramarru

33
acasta spongites = ez
harpinia pectinata = ez
lepas anatifera = portzebak. Ond.: pertzebi

35
itsas akaroa = ez. Ond.: ez
brakiopodoen fosil batzu = txirlin antzekuek. Ond.: lapa rasi

37
18. ezkerrekoa = bieirie

39
petromyzon marinus = lanproye
clamydoselachus anguineus = ez
scymnorhinus licha = ez
etmopterus spinax = ez
oxinotus centrina = itxaskatun antza
scyliorhinus stellaris = momie. Ond.: momatxe
s. canicula = pitxarrosie. Ond.: momatxe

41
prionnace glauca = gardie
scyliorhinus stellaris = momie?
scyliorhinus canicula = pitxarrosie
galeus melastomus = kolaidxue
echinorhinus brucus = ez. Ond.: tiburoin itxuri
deania calceus = ez
lamna nasus = marraixue. Ond.: tiburoi
odontaspis ferox = ez
alopias vulpinus = ez. Ond.: surretik
cetorhinus maximus = duroyen antza. Ond.: tiburoi rasi
prionace glauca = gardie edo tolla. Ond.: gardi

43
arraiak = mantie. Ond.: dramana
squatina squatina = billaue. Ond.: billau

rhinobatos rhinobatos = tramaye
raja clavata = arraidxie. Ond.: arraxi
myliobatis aquila = mastrangie. Ond.: pastanki
torpedo marmorata = eskukerie. Ond.: ugarixu
myliobatis aquila = tramaye. Ond.: tramana

45
conger conger = angirie. Ond.: aingiri
chimaera monstruosa = itxaskatue
conger conger = angirie. Ond.: aingiri
muraena helena = angira morie
nemicthys scopolaceus = ez
nothacantus bonapartei = ez
muraena helena = angira morie

47
engraulis engrasicolus = bokarta. Ond.: bokarta
salmo salar = salmoye. Ond.: salmoi, lupiña-salmonau
stomias boa = ez. Ond.: ez
cuplea harengus = sardiñie
engraulis encrasicolus = bokarta. Ond.: antxobi
alepocephalus rostratus = bokar baltza. Ond.: antxoba baltza
argyropelecus olfersi = ez
salmo trutta trutta = salmoye. Ond.: salmoi, itxukiñe
belone belone = akulie. Ond.: akuli

49
trisopterus luscus eta t. minutus = takarta. Ond.: takarta
belone belone = akula bidegardie, akulie. Ond.: akuli
atherina hepsatus = abuxen antza. Ond.: sisangri?
pollachius pollachius = abadejue. Ond.: makallau arrañe, abadeju
ophidium barbatum = angira bixarra. Ond.: ez
coelorhynchus coelorhynchus = itxas-arratoye. Ond.: ez
zoarces viviparus = belenerie. Ond.: mustu
scombresox saurus = botakarra. Ond.: lantzoi
antimora rostrata = angira morie
trisopterus luscus = takar andidxe. Ond.: palanki
trisopterus minutus = takar txikidxe. Ond.: takarta
merluccius merluccius = lebatza. Ond.: leatza
himantolophus groenlandicus = sapue. Ond.: sapu?
ceratias holbolli = sapue. Ond.: sapu
chaunas pictus = sapue. Ond.: itxoskabri?

51
merluccius merluccius = lebatza. Ond.: leatza
zapoa = sapue, suridxe. Ond.: sapu

ciliata mustela = angira bixarra. Ond.: leatz-angiri

53
aholatz edo popspolua = angira bixarra. Ond.: maruji
lepadogaster lepadogaster = tabernerue
l. candollei = lulie
apletodon dentatus, eskumako goikoa = gonbixe? Ond.: ez

55
mola mola = atalue. Ond.: pexi
xiphias gladius = akula bidegardie. Ond.: akula bidegardi, pes espadi
thunnus thynnus = simarroye. Ond.: simarroi
hyperoplus lanceolatus = botakarra. Ond.: es "lantzoi"
pleuronectes platessa = platuxie. Ond.: errebollu
coryphaena hippurus = ez. Ond.: ez
balistes carolinenses = arrain tropikala, Bartolo. Ond.: ur eskiñetan
sarda sarda = atune. Ond.: ainsorrotza
ruvettus pretiosus = ez. Ond.: ez
lepidorhombus whiffiagonis = ollarra. Ond.: ollarra
symphurus nigrescens = lenguaue. Ond.: lenguau
gasterosteus aculeatus = ez. Ond.: ez
chelon labrosus = korkoye. Ond.: iasune
cepola macrophthalma = latigillue. Ond.: latigu
trichiurus lepturus = sablie
scomber scombrus = berdela. Ond.: berdela
tripterygion atlanticus = belenerie. Ond.: ez
arnoglossus laterna = ollarra. Ond.: lenguau
lampris guttatus = ez. Ond.: ez
beryx decadactylus = papardo gorridxe. Ond.: besiun erregi
hopolostethus mediterraneus = erlojo arrañe. Ond.: ez
umbrina cirrosa = ez. Ond.: ez
zeus faber = ollarra. Ond.: egoi
capros aper = arrastan. Ond.: ez
brama brama = papardue
trachipterus trachipterus = ez
regalecus glesne = ez
mola mola = atalue. Ond.: pexi
luvarus imperialis = ez. Ond.: ez
remora remora = erromerue
gobius niger = abruskue
hippocampus ramulosus = itxasoko kaballue
macroramphosus scolopax gracilis = ez. Ond.: tronpeteru
macroramphosus scolopax = ez. Ond.: tronpeteru
trachurus trachurus = txitxarrue. Ond.: txitxarru
scophthalmus rhombus = platuxie. Ond.: errebollo trasi
solea vulgaris = lenguaue. Ond.: lenguau

mullus surmuletus = barbañek. Ond.: barbañak

57
lepidorhombus wiffiagonis = ollarra. Ond.: ollarran kasta
l. boscii = ollarra. Ond.: ollarran kasta
scophthalmus rhombus = platuxie. Ond.. platuxe
zeugopterus punctatus = platuxie
scorpaena porcus = gonbixe. Ond.: itxoskabri
scorpaena porcus, eskumakoa = gonbixe. Ond.: barruko itxoskabri
scorpaena loppei = gonbixe
scorpaena notata = gonbixe edo itxaskabrie
scorpaena scrofa = gonbixe, itxaskabrie
helicolenus dactylopterus = kabra gorridxe. Ond.: kabra montesa
pontinus kuhlii = gonbixen antza
trachyscorpia cristulata = gonbixen antza

59
helicolenus dactylopterus = kabra gorridxe. Ond.: kabri
trachinus sp. = salbaidxue
perloi edo putxanoak = perloye. Ond.: perloi
mullus surmuletus = barbañek. Ond.: barbañak
trachinus draco = salbaidxue. Ond.: salbeue
mullus surmuletus = barbañe. Ond.: barbañe
trigla lira = neskasarra. Ond.: neskasarra
trigla lucerna = perloye. Ond.: perloi
aspitrigla obscura = perloyek
lepidotrigla cavillone = perloyek
eutrigla gurnardus = perloi baltza. Ond.: perloi baltza
triglophorus lastovitza = perloyek
peristedion cataphractum = perloye. Ond.: neskasar trasi
callionymus lira = frantzes salbaidxue

61
coryphoblennius galerita = belenerie
blenius pilicornis = belenerie
tripterigion atlanticus = belenerie
gobidoak, goikoa = abruskue. Ond.: ez
behekoa = abruskue
blenius pholis = belenerie. Ond.: ez
blenius incognitus = belenerie
blenius trigloides = gonbixe. Ond.: ez
b. sanguinolentus = belenerie
enophris bubalis = gonbixe
b. gattorugine = belenerie
labrus bergylta = durdoye. Ond.: durdu

63
coris julis = lulak
symphodus melops, ezkerrekoa = karraspidxue
eskumakoa = karraspidxue. Ond.: durdu
serranus cabrilla = kabrie. Ond.: kabri, gasti
serranus cabrilla, eskumakoa = kabrie. Ond.: kabrak
serranus atricauda = kabrie. Ond.: kabri
serranus scriba = kabrie. Ond.: kabri
callanthias ruber = ez. Ond.: ez
dicentrarchus labrax = lupiñie. Ond.: lupiñi
dicentrarchus punctatus = lupiñie. Ond.: lupiña-salmonau
epinepleus guaza = merue. Ond.: meru
polyprion americanus = mero baltza. Ond.: mero kasti
sparus aurata = doradie. Ond.: urreburu
boops boops = bogie. Ond.: bogi
sparus pagrus = parbue
diplodus annularis = muxarra. Ond.: muxarrak
dentex dentex = brekie. Ond.: breka kasti
dentex maroccanus = brekie. Ond.: lantesa

65
espondyliosoma cantharus = beseu-txillue
diplodus sargus = muxue. Ond.: sarbu
diplodus vulgaris = muxarra. Ond.: muxarra
lithognathus mormyrus = erridxo arrañe. Ond.: errexau
oblada melanura = bustenbaltza
pagellus erythrinus = brekie. Ond.: breki
pagellus acarne = allueta. Ond.: lentoi
pagellus bogareveo = beseue. Ond.: besiun itxuri
puntazzo puntazzo = au-txikidxe. Ond. sarbun itxuri, sarbo baltza
sarpa salpa = bedardxalie. Ond.: salbi
spondyliosoma cantharus = ez
spicara smaris = ez
pagellus bogaraveo = beseue. Ond.: besiue
xiphias gladius = akula bidegardie. Ond.: akula biregardi

67
atuna harrapatuta = simarroye. Ond.: simarroi

69
caretta caretta = tortugie. Ond.: tortugi
larus argentatus = itxastxoridxe. Ond.: kaxu
larus ridibundus = txirleta. Ond.: kaxu
ubarroi bat = ez. Ond.: ez
zanga = kofrie. Ond.: kofri

71
kaioak = txirleta
larus argentatus = itxastxoridxe. Ond.: kaxu
phalacrocorax carbo = potorrue. Ond.: sakillu? "potorru" es
larus canus = itxastxoridxe. Ond.: kaxu
larus marinus = atzekoa ez, aurrekoa *itxastxoridxe*. Ond. atzekoa *kaxarra*, aurrekoa *kaxu*
thalasseus sandvicensis = txirriñe
larus ridibundus = da ta esta. Ond.: txartela
sterna hirundo = txirriñek
sterna albifrons = txirriñek
charadrius hiaticula = ez. Ond.: ez
charadrius alexandrinus = ez. Ond. ez

73
delphinus delphis = ixurdie. Ond.: ixurdi
orcinus orca = orkie. Ond.: balleni
balaenoptera physalus = ballenie, seroye
physeter macrocephalus = katxalotie. Ond.: balleni
delphinus delphis = ixurdie. Ond.: ixurdi
tursiops truncatus = ixurdie. Ond.: ixurdi
orcinus orca = orkie. Ond.: esperloi
phocoena phocoena = masopie. Ond.: arraingaistu
halichoreus grypus = itxastxakurre, fokie. Ond.: poki
phoca vitulina = fokie

Galarza (Avifauna de la ria de Gernika)

30
gorrión molinero = artatxoridxe
lavandera blanca = kulukariñe
jilguero = jilgerue
golondrina = elaye
mochuelo = mosolue
mirlo = sesue

32
zorzal alirrojo = bidegarrue

36
carbonero = burubaltza

38
martin pescador

40
itxastxoridxen kumie

41
potorrue

42
alcatraz = kofrie
gaviota argéntea = itxastxoridxe
alca = bibitxuek
arao = bibitxuek
inmaduro = itxastxori gastie

48
gaviota reidora = txirleta
charrán patinegro = txirriñe

55
kofrie

59
irudia (kofrie) sanga (Donostia)

63
potorruek

69
patuek

78
avefría = egaberie

91
txirriñe

95
martin peskador

115
pardillue

ITSASOA 1 (ETOR)

74. itxatxoridxe (bidxek)
75. itxatxoridxe, suridxe sarraue

76. goikuek: txirletak
bekuek: itxatxoridxek
79. itxatxori gastiek
punta baltzaduna: kófrie
81. potorrue
85. kofrak (bidxek)
86. bibitxue
88. bibitxue
91. goikuek: sakatzekuek
bekue: txirleta
93. txirleta
95. txirleta
97. txirleta

ITSAS BAZTERRAK (ETOR-DEIA)

18
alcatraz = kofrie

19
gaviota reidora = txirleta
erdikoa = itxastxoridxe
goikoa = itxastxoridxe

BERMEO 1

357
hydrobates pelagicus = millabarrikie

Guía de campo de las aves de España y de Europa Arthur Singer, Dan Zetterström (Omega)

159
charrán ártico = txirriñe

161
alca = bibitxue
arao = bibitxue

162
frailecillo común = bibitxue

17. ONDORIOAK

Linguistika teorikoan ondorioak eta hipotesiak formulatuten badira ere ezin genitzake erabili erizpide berberak kanpoko lanei dagokienez. Corpusaren zentzua zeharo desberdina da batean edo bestean, lehenago azaldu denez batarentzat corpusa abiapuntua izan daitekeen bitartean bestearentzat, berak sortu behar baitu, helburua bihurtuten da geroagoko beharretarako erabilgarria izan daitekeen arren.

Euskara bizitik lexikografiara egineko ekarpena gura izan dut gehitu, testu idatziak eta ahozko hizkuntzaren arteko oreka lortzeko bideak sortuz. Etorkizunari begira zeregin honen inportantzia azpimarratzea ere izan da ondorio, Etxebarriaren bidetik (Etxebarria, 1992).

Dokumentatzen ez diren hainbat berba batu ahal izan ditut, Azkueren hiztegia erabili dut hasieran galderak egiteko iturri moduan eta emaitzak erkatzeko orduan ere. Berba berriak dokumentatu ezeze lehengo sarrera batzuei ohar batzuk egin ahal izan dizkiet. Hiztegiaren trataeran sarrera enziklopedikoaren gehiketa azpimarratuko nuke, baita irudien aurkezpena ere.

Linguistika mota bakoitza dagozkion erizpideekin epaituten badugu, beraz, kasu honetan beharra bera dela ondorioa esan behar dugu, bai corpusa, hiztegia eta besteak. Hau da, euskaldun arrantzaleen hiztegia, etnografia, sineskerak eta orokorrean kulturaren ikerketa, osoa ezinezkoa denez ahal izan denik eta ikuspegi zabalena ematen ahaleginduz eta honen moduko hemendik aurrerako beharrak egiteko oinarri sendoago bat iminiz.

18. BIBLIOGRAFIA

Allieres, Jacques (1981) "La dialectologie basque", In *Euskal Linguistika eta Literatura: Bide Berriak*, Deustuko Unibertsitatea.

Alvar, Manuel (1985) *Léxico de los Marineros Peninsulares*, Arco libros, Málaga.

Anasagasti, Andoni (1980) "Itsas espezierik garrantzitsuenen Bermeoko terminologia", In *Fontes Linguæ Vasconum* XII.

Anasagasti, Andoni (1981) "Arraintza ohiturak eta arraintzaren biologiagaz bere zer ikusia", In *Bermeo*, 1, 235-249 orr.

Apalategi, Joxemartin (1984) "Herri arrantzaleen Etnografia eta antropologia soziokulturala", In *Bermeo*, 4, 273-307 or.

Apalategi, Joxemartin (1986-87) "Euskal Herriko itsaserrien etnografia eta antropologia soziokulturala. Ondarru, (Bigarrena)", In *Bermeo*, 6, 197-200 orr.

Aranzadi Zientzia Elkartea (1983,1990) *Euskalerriko Atlas Etnolinguistikoa -EAEL-*, Donostia.

Arbex, Juan Carlos (1983) "La flota de bajura en el siglo XIX", In *Bermeo*, 3, 353-367 or.

Arin, Jone; Arruabarrena, Josune (1989) *Ataungo Aho Hizkuntzaren Barne Muinak*, Antropologiaren Euskal Bilduma 30-31, Kriselu, Donostia.
Arrinda, A. (1977) *Euskalerria eta Arrantza*, Donosti Aurrezki Kutxa.
Arzamendi, J. (1981) "Euskal lexikografiaren historiarako hastapenak", In Euskal Linguistika eta Literatura: Bide Berriak, Deustuko Unibertsitatea.
Astui, Aingeru (1983) "Puntualizaciones al capítulo denominado "La construcción naval en Bermeo"", In *Bermeo*, 3, 417-422 or.
Astui, Aingeru (1984) "Artes y aparejos de pesca empleados por los pescadores bermeanos en el año 1.982", In *Bermeo*, 4, 103-144 orr.
Astui, Aingeru (1984) *La pesca en Bermeo en el siglo XIX*, Caja de Ahorros Vizcaina, Bilbao.
Astui, Aingeru (1991) *Arrantzaleen Museoa. Ertzilla Dorrea*, Bizkaiko Foru Aldundia. Liburuak egilearen izenik ez badakar ere Aingerurenak dira testuak.
Asúa, Lorenzo (1981) *Peces de Mar*, Colección "temas vizcaínos" Año VII - nº 76, Caja de Ahorros Vizcaina.
Aurrekoetxea, Gotzon (1986) "Euskal Herriko Hizkuntz Atlasa (EHHA): Inkesta Metodologia eta Ezezko Datuak", In *Euskera*, XXXI (1986,2)
Azkarate, Miren (1990) *Hitz Elkartuak Euskaraz*, Mundaiz, Donostia.
Azkue, Resurrección María (1984) *Diccionario Vasco-Español-Francés*, Euskaltzaindia.
Azkue, Resurrección María (1969) *Morfología Vasca*, La Gran Enciclopedia Vasca, Bilbao.
Barandiaran, Felipe: *La Comunidad de Pescadores de Bajura de Pasajes de San Juan.*
Barandiaran, Joxemiel (1985) *Etnografiazko Galdeketa Batetarako Gidaliburua eta Berriemailearen Biografia*, Antropologiaren Euskal Bilduma, 6, Haranburu Editorea, Donostia.
Barrutia, Eneko (1993) "Azkueren hiztegiko Bermioko berbak", In *Bermeo*, 8, 147-167 or.
Béjoint, H. (1983) "Field dictionaries", In *Lexicography: Principles and Practice*, Edited by R.R.K. Hartmann, Florida.
Berriatua, Imanol (1963-64) "Bermeoko arraintzaleen leksikua", In *Euskera*, VIII-IX, 385-92 or.
Berriatua, Imanol (1981) *Itsasoa eta Ni*, Euskaltzaindia, Bilbo.
Bilbao, Begoña: *Bermeoko Lexikoa*, Argitara emon bako beharra.
Bruun, Bertel; Delin, Hakan; Svensson, Lars (1990) *Guía de Campo de las Aves de España y de Europa*, Omega, Barcelona.
Burgete, X.; Gaminde, Iñaki (1991) *Otxandioko Euskaraz*
Cabodevilla, Esther; Matallanas, Jesús (1989) *Euskal Herriko Arrainak I*, Kriselu, Donostia.
Campbell, A. C. (1989) *Guía de Campo de la Flora y Fauna de las Costas de España y de Europa*, Omega, Barcelona.
Chalmers, A. F. (1992) *What is this thing called science?*, Open University Press, Milton Keynes.

Crespo, C.; Ugartechea, J. M. (1957-1960) "De la pesca tradicional en Lequeitio", In Anuario de Eusko-Folklore, Tomo XVII, San Sebastián.
De Duo, Gonzalo; De Duo, Magdalena (1982) "Cantiles y topónimos de la costa entre cabo Matxitxako y punt Galea", In *Bermeo*, 2, 415-426 orr.
Delbridge, A. (1983) "The english dictionary in different parts of the world", In *Lexicography: Principles and Practice*, Edited by R.R.K. Hartmann, Florida.
Echaide, Ana María (1989) *El Euskera en Navarra: Encuestas Lingüísticas (1965-1967)*, Eusko Ikaskuntza, San Sebastián.
Eiroa del Río, Francisco (1986) *La Pesca Artesanal en Galicia*, Edicións do Castro, A Coruña.
Erkoreka, Josu (1981) "Arraintzaleen bizitza ontzi barruan", In *Bermeo*, 1, 251-262 orr.
Erkoreka, Josu Iñaki (1984) "Itsas-arloko lan-artu-emonak Bermeo'n", In *Bermeo*, 4, 145-272 or.
Erkoreka, Anton (1987) "Armintzako Arrantza-lekuak", In *Etniker - Bizkaia*, 8.
Etxarri-Aranatzko Udal Euskara Batzordea (1991) *Etxarri-Aranatzko Euskara eta Arañaz Elkarteko Hiztegia*, Tafalla (Nafarroa).
Etxebarria, Joxe Maria (1983) *Euskal Dialektologiarako Testo eta Ariketak*, El Carmen Argitaldariak, Gasteiz.
Etxebarria, Jose M.ª (1987) "Zornotzako siniskerak eta ipuinak", In *Etniker - Bizkaia*, 8.
Etxebarria, Juan Manuel (1991) *Zeberio Haraneko Euskararen Azterketa Etno-linguistikoa*, Ibaizabal, Zornotza (Euba).
Etxebarria, Juan Manuel; Manterola, Ander (1978) "Gorbeia inguruko ipuñak eta esaundak", In *Etniker - Bizkaia*, 3.
Etxebarria, Juan Manuel; Manterola, Ander (1979) "Gorbeia inguruko ipuñak eta esaundak", In *Etniker - Bizkaia*, 4.
Etxebarria, Juan Manuel (1987) "Gorbeia inguruko esaundak (IV)", In *Etniker - Bizkaia*, 8.
Etxebarria, Juan Manuel (1992) "Etno-testuen beharrizana euskararen etorkizunean", In *Iker*, 7, 727-736 or., Euskaltzaindia.
Etxebarria, Toribio (1986) *Flexiones Verbales y Lexicón del Euskera Dialectal de Eibar*, Euskaltzaindia, Bilbao. (Berrargitalpena)
Euskaltzaindia (1987) *Hitz-Elkarketa II*, LEF Batzordearen Lanak, Bilbo.
Eusko Jaurlaritza (1989) *Euskal Autonomi Elkarteko Ornodunak. Vertebrados de la Comunidad Autónoma del País Vasco*, Vitoria-Gasteiz.
Ezkurdia, Gurutze (1987) "Ohizko zestogintza Lezaman", In *Etniker - Bizkaia*, 8.
Fernández-Sevilla, Julio (1974) *Problemas de Lexicografía actual*, Publicaciones del Instituto Caro y Cuervo, Series Minor XIX, Bogota.
Galarza, Aitor; Dominguez, Angel (1989) *URDAIBAI. Gernikako Itsasadarreko Hegaztiak*, Bizkaiko Foru Aldundia, Nekazaritza Saila

Galarza, Aitor; Dominguez, Angel (1989) *URDAIBAI. Avifauna de la ría de Gernika*, Diputación foral de Bizkaia, Departamento de agricultura
Gaminde, Iñaki (1985) "Elantxobeko Euskara", In *Fontes Linguæ Vasconum*, 45, Pamplona.
Gaminde, Iñaki (1987) "Bilboko euskara aztertzeko materialak", In *Fontes Linguæ Vasconum*, 50, Pamplona.
Gaminde, Iñaki (1988) *Ahozko Bizkaieraz*, Bizkaiko A.E.K.
Gaminde, Iñaki (1989) *Foruko Euskararen Morfosintaxiaz*
Gaminde, Iñaki; Salterain, Mila: *Abadiñoko Lexikoaz*
Gaminde, Iñaki (1992a) *Urduliz Ingeru, Berbak eta Bizimodu*, Urdulizko Euskera Taldea.
Gaminde, Iñaki (1992b) *Urduliz eta Gatikako Herri Hizkeren Azterketa Linguistikoa*, Deustuko Unibertsitatean irakurritako doktorego tesia.
Garate, Gotzon (1988) *Erderakadak*, Gero, Mensajero, Bilbo.
Garmendia, Ignacio (1970) *Diccionario Marítimo Ilustrado Castellano-Vasco, Vasco-Castellano*, La Gran Enciclopedia Vasca, Bilbao.
Garmendia: *Léxico Etnográfico Vasco*
Geckeler, Horst (1976) *Semántica Estructural y Teoría del Campo Léxico*, Gredos, Madrid.
Hartmann, R. R. K. (1983) "Theory and practice in dictionary-making", In *Lexicography: Principles and Practice*, Edited by R.R.K. Hartmann, Florida.
Homobono, Jose Ignacio (1986-87) "Comensalidad y fiesta en el ámbito arrantzale. San Martín en Bermeo", In *Bermeo*, 6, 301-392 orr.
Householder, Fred W.; Saporta, Sol (1967) *Problems in Lexicography*, Indiana University, Bloomington.
Ibañez, Miguel; San Millan, M.ª Dolores; Romero, Alejo; Arnedo, Marisa (1987) *Euskalherriko Zoologia*, Kriselu.
Ibañez, Miguel; Menendez, Miguel;... (1989) *Euskal Herriko Arrainak 2*, Kriselu, Donostia.
Ibarra, Garbiñe (1991) "Ikatzaren prozesua Zeanurin", In *Litterae Vasconicae, Euskeraren Iker Atalak*, 5, Labayru Ikastegia.
Ibarra, Jaione (1985) "Gariaren eta artoaren prozesoak eta lexikoa Diman", In *Euskeraren Iker Atalak*, 3, 229-280 orr.
Irigoyen, Alfonso (1986) *En Torno a la Toponimia Vasca y Circumpirenaica*, Bilbao.
Irigoyen, Alfonso (1987) "Observaciones fonéticas y morfológicas a las hablas vascas de los marineros encuestados en la costa vizcaina y guipuzcoana", In De Re Philologica Linguae Vasconicae II, Bilbao.
Kintana, Xabier.. (1991) *Hiztegia Bi Mila. Euskara - Espainiera, Espainiera - Euskara*, Elkar, Donostia.
Kortazar, Jon (1981) "Mundakako arrantzaleen kalak", In *Bermeo*, 1, 219-234 orr.
Laburu, Miguel (1992) *Breve vocabulario que contiene términos empleados en Documentos Marítimos Antiguos*, Gipuzkoako Foru Aldundia.

Landau, Sidney I. (1984) *Dictionaries. The Art and Craft of Lexicography*, Charles Scribner's Sons, New York.
Larousse (1969) *Nouveau Larousse Universel*, Paris.
Lhande, Pierre (1926) *Dictionnaire Basque-Français et Français-Basque*, Paris.
Manterola, Ander (1979) "Errotako iztegia", In *Etniker*, 4.
Michelena, Luis (1974) "De lexicografía vasca. A propósito de "Axular-en Hiztegia" del padre Luis Villasante", In *Fontes Linguæ Vasconum*, 16, 103-122 orr.
Michelena, Luis (1985) *Fonética Histórica Vasca*, Seminario JULIO DE URQUIJO de la Excma. Diputación Foral de Guipuzcoa, San Sebastián.
Michelena, Luis (1987..) *Diccionario General Vasco. Orotariko Euskal Hiztegia*, Euskaltzaindia, Bilbao.
Michelena, Luis (1988) "La lengua vasca y la prehistoria", In *Sobre Historia de la Lengua Vasca* I, Anejos ASJU 10, Donostia.
Mocoroa, Justo Mª (1990) *"Ortik eta Emendik". Repertorio de Locuciones del Habla Popular Vasca*, Labayru, Eusko Jaurlaritza, Etor.
Moutard, Madame (1981) "Problemes specifiques de phonetique et de phonologie basques", In *Euskal Linguistika eta Literatura: Bide Berriak*, Deustuko Unibertsitatea.
Muus, B. J.; Dahlström, P. (1981) *Guía de los Peces de Mar del Atlántico y del Mediterráneo*, Omega, Barcelona.
Nicholls, James; Miller, Peter (1986) *A Handguide to the Fishes of Britain and Europe*, Treasure Press, London.
Nicholls, James; Miller, Peter (1981) *Pequeño Manual de los Peces de Europa*, Omega, Barcelona.
Oñederra, Miren Lourdes (1990) *Euskal Fonologia: Palatalizazioa*, Euskal Herriko Unibertsitatea.
Opitz, K. (1983) "The segmental dictionary", In *Lexicography: Principles and Practice*, Edited by R.R.K. Hartmann, Florida..
Ortuzar, R. (1925) *Oroigarriak*, Gaubeka, Bermeo.
Osselton, N. E. (1983) "The history of english-language dictionaries", In *Lexicography: Principles and Practice*, Edited by R.R.K. Hartmann, Florida.
Pagola, Rosa Miren (1984) *Euskalkiz Euskalki*, Eusko Jaurlaritza, Gasteiz.
Peillen, Txomin (1985a) *Animismua Zuberoan*, Antropologiaren Euskal Bilduma, 2, Haranburu Editorea, Donostia.
Peillen, Txomin (1985b) *Allande Elixagarai Ligiarraren Ixtoriak*, Antropologiaren Euskal Bilduma, 9, Haranburu Editorea, Donostia.
Perez, Antonio (1981) "Señeroak. Bermeoko arraintzaleen lan-eraketaren inguruan", In *Bermeo*, 1, 123-142 orr.
Perez, Antonio (1982) '"Arraintzaleen bizitza ontzi barruan" lanari buruz', In *Bermeo*, 2, 449-450 orr.
Perez, Antonio (1991) *Bermeoko Herri Hizkera*
Popper, Karl R. (1990) *La lógica de la investigación científica*, Editorial Tecnos, Madrid.

Puente, Esteban (1989) *La pesca con redes fijas de fondo en aguas costeras vascas*, Colección ITSASO, 7, Departamento de Agricultura y Pesca del Gobierno Vasco, Gasteiz.

Renteria, Aintzane: Bermioko arrantzaleen hiztegiaren gaineko beharra, argitara eman bakoa.

Saiz, Rafael; Minguez, Eduardo (1989-90) "Millabarrika txikia (Hydrobates pelagicus) Bermeon", In *Bermeo*, 7, 351-361 orr.

Samarin, William J. (1967) *Field Linguistics. A Guide to Linguistic Field Work*, Rinehart and Winston, Hartford Seminary Foundation, USA.

Sarasola, Ibon (1984) *Hauta-Lanerako Euskal Hiztegia (A-Aurten)*, Gipuzkoako Aurrezki Kutxa Probintziala.

Sarasola, Ibon (1991) "Orotariko Euskal Hiztegia / Diccionario General Vasco", In *Euskera*, 36, 313-317 or, Bilbo.

Terofal, Fritz (1979) *Pequeña Guía de los Peces de Europa*, Omega, Barcelona.

Terofal, Fritz (1986) *Peces de Mar*, Editorial Blume, Barcelona.

Tomaszczyk, J. (1983) "The case for bilingual dictionaries for foreign language learners", In *Lexicography: Principles and Practice*, Edited by R.R.K. Hartmann, Florida..

Tuck, Gerald; Heinzel, Hermann (1980) *Guía de Campo de las Aves Marinas de España y del Mundo*, Omega, Barcelona.

Txillardegi (1984) *Euskal Azentuaz*, Elkar, Donostia.

Uetena Taldeak (1981) "Bermeoko arrantzaleen ohiturak, sineskerak eta sineskeriak", In *Bermeo*, 1, 263-349 orr.

Uetena Taldeak (1986-87) "Bermeoko esaerak, atsotitzak, hitz jokoak eta kantak", In *Bermeo*, 6, 111-135 orr.

Uetena Taldea (1989-90) "Cuestionario sobre pesca", In *Bermeo*, 7, 365-367 orr.

Urkidi, Jesus (1976) "La pesca de la anchoa en Bermeo a principios de siglo", In *Etniker - Bizkaia*, 2.

Urkidi, Jesus (1978) "Los bermeanos y la pesca de tunidos en aguas tropicales", In *Etniker - Bizkaia*, 3.

Urkidi, Jesus; Apraiz, Jon (1981) "La construcción naval en Bermeo", In *Bermeo*, 1, 153-201 orr.

Urkidi, Jesus (1983) "Calas de los pescadores de Bermeo", In *Bermeo*, 3, 369-395 or.

Vázquez, F.; Martín, J. (1987) *Vocabulario de Términos Geográficos*, Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo, Instituto Geográfico Nacional, Madrid.

Videgain, Charles (1989) *Le Vocabulaire de l'Elevage en Pays d'Oztibarre. Contribution aux Archives de l'Oralité Basque*, Université de Bordeaux - III, Etudes Basques.

Videgain, Xarles (1990) "Enquête lexicale en domaine basque a Ciboure pour l'atlas linguistique des cotes de l'atlantique", In *Cuadernos de sección HIZKUNTZA ETA LITERATURA*, 10, EUSKO IKASKUNTZA.

Videgain, Xarles: "Umerik gabeko kabalearen izendapenaz: antzutik mandora", In *Iker*, 6, 553-574 or.
Videgain, Xarles (1992) "Lexikoaren bilketaren baldintza zenbait", In *Iker*, 7, 559-576 or., Euskaltzaindia.
Zalbide, Mikel (1992) *Hitz Elkartuen Osaera eta Idazkera*, Euskaltzaindia, Bilbo.
Zavala, Antonio (1985) *Esaera Zaarren Bilduma Berria (I) (II)*, Auspoa liburutegia, Tolosa.
Zenbaitek (1984) ITSASOA, Etor argitaletxeak argitaratutako enziklopedia.
Zenbaitek (1988) *Bergarako Euskera*, UNED - BERGARA.
Zenbaitek (1986) *Estudio Oceanográfico De La Ría De Mundaka*, Eusko Jaurlaritza, Nekazaritza eta Arrantzu Saila.
Zenbaitek (1990) *Oceanografía del Golfo de Vizcaya*, Euskal Herriko Unibertsitatea, San Sebastián.
Zubikarai, Augustin (1989) *Itxas-aize. Esaldi eta iztegi antzerakoa.*
Zubikarai, Augustin (1992) "Itxas bizitza eta euskera", In *Karmel*, 202.

CORPUS

Ikurren azalpena

- = gidoiak esaldiaren hasieran neuk berba egiten dudala adierazten du, bere testua eta nirea bereiztuteko da.
( ) = parentesiaren barruko testua dudazkoa da edo ez da gainerako testua baizen segurua. Dena den kontuan hartu bedi transkripzioaren berezko zailtasunakatik corpus osoa egon behar litzatekeela parentesi artean.
(..), (...) = ezin ulertu izan dudan testu zatia, laburragoa edo luzeagoa.
-irakurriz- = irakurtzen ari denean izen bat, artikulu batetik edo mapa batetik.
-barre- = barre egiten duenean.
/.../ gaiarekin lotuta ez dagoen testua, transkribitu barik utzi dena.

1 A

esate baterako e Bermion "magaridxe", "magaridxe" esanda "magaridxe", da Mundekan "magaridxa"

- "a"gas esta?

"a"gas. "Ogidxa", Mundekan, an "ogidxe". Ardaue, an "ardaue", da Mundekan "ardaua". Ser gusu gedxau esatia?

- su mundakarra sara orduan?

ni mundekarra, bai. Dxaidxokeratik, dxaidxo ta dana bertan, Mundekan

- da aitxa ta ama be bai, mundakarrak?

ama ixen dot bermiotarra. Da aitxe mundekarra

- ba beitu dis arrafien ixenak. Gitxi gora bera bardin esango da baya, ikusteko ia bardiñak badiras edo es. Amen dakar ba, Bermion selan esaten dan; gero, ixen teknikoa

"Gardie" -irakurriz-. Mundakan "gardia", gardia

- olan esaten sue suepe bai?

bai, bai

- erderas "ganabota" edo, "boquidulce" edo

bueno, "tiburoye" -irakurriz-, da "tiburoye", "tiburoya" esta? Da marraixue da diferentie tiburoitxik.

- marraixue ta tiburo-?

marraixue ta tibu-, antzekuek. Antzekuek, baye "marraixue", Mundekan "marraixua", entiendes?, marraixue

- "a"gas Mundekan?
"a"gas, "a"gas, bai. Da tiburoye da arraiñ antzekue baye da diferentie, agiñek eta danatakos bardin antzekuek. Gero dau beste arrain bat.. selan deitxuten..
- antzekua edo?
...
- gero agertuko da
bai
- orduen "gardie" esaten da Mundekan?
gardia
- da orrek atrapaten dias ala?
len esan jaten. Len esan jaten. Da gero, oiñ e bai ogei bat urte ta, ogei bat urte ta, ni arrastan ibil naitxen-da, artze bin e gaues, gardak. Da asala kenduta saldu itxen san Ondarrun. Esatebin e Sumaidxen da orretan dxan eitxe sala. Ori beraniantik sartungo tzon e, esatiles, arraiñ ona dalak(u)n asala kendute
- baya Mundakan esan dxaten es?
es es. Gero bai. Oiñ e, bai geruau bai
- "peregrino" esateko "marmok arraña"?
marmok arraña, deitxuten tzo, "peregrino" da "marmok arraña"?
- suepe esatesue?
"marmok arrañe" bai. Marmok arrañe da, e esatiles ónen e errasa ingerukue. Tiburoyn da marraixun da errasakue bay aundidxe, aundidxe. Aundidxe ba, iñoix e atrapa du se-sango tzupa, ba amar metroku ta bai, bai bai bai
- atrapasue iñoix?
bai, atrapa du. Da, Getaidxan, Getaidxan oten sin sariek marmok arrañek atrapateko. Sariek oten sin. Da an e ba, semat? ba, lau metro, bos metrokuk eta atrapate sien. Lau-bos metroku(k) baye badau e, on da amar metroku be. Bay ostantzin e, normala, auri, bos metro, bos metro ingerukue
- ametik ibiltxen dias orrek?
len bai. Oiñ esta agertuten ori be. Beste arrain bat masopia
- gero, estakitx, ongo da nonon, "masopia" seiñdxa?
bat-a "tolino", tolino. Tolinon antzekutaus, antzekutaus, ea, gero agertuko da, bai, bai, bueno
- ta esateko "colayo"?
kolaidxue
- da "itxukidxa"?
itxukidxe. Bermion "itxukidxe" deitxuten san. Da Mundekan "kolaidxue". Ondarrun be "kolaidxue". Bai, "kolaidxue"
- da Bermion "itxukidxe" orduen
itxukidxe bai
- da Mundakan esta esaten "itxukidxe"?
Mundakan "kolaidxue". Oiñ esaten da "itxukidxe", se, jente asko ibil gareles Bermiotik arrantzan da bakixu se itxen den euren berbetie

artun. Euren ori artun esatiles, baye ostantzien, amen beti-xen da kolaidxue. Ointxé be bai "kolaidxue". Oiñ batzuk esaten du "itxukidxe" ibil garelakon eurekas itxasora ta bakixu, beti-txen da, neupe asko eitxen dot bermiotar berba, nipe

- ibil sara eurekas?

nik e ogeta lau urte ein tas arrastan

- eurekas, bermiotarrakas?

bermiotarrak eta, galleguk eta, jente asko, baye bermiotarrak be bai, asko. Lelengoko barritxen ibil gara danok e bertokuek, danok bermiotarrak, da gero, aur e konflituk on sin da otor sin galleguek eta andalusek eta errasa gustidxek otor sin ordun Ondarrure arraintzan

- da selan esango lekixu "hemos cogido dos colayos"?

kolaidxo bi atrapa dus, kolaidxo bi atrapa dus

- esateko "pintarroja"?

pitxarrosie, pitxarrosie. Nik, ara, neuk esu-kusten selan eitxen doten "e"n amaitxu? Akostunbrata nauelakon. Da amen da "pitxarrosia"

- ba suk esan Mundakakules

bai, pitxarrosia. Da beste bat momia

- "dos pintarrojas" selan esaten da?

pitxarrosa bi, pitxarrosa bi

- "la gata", "el alitan"?

momie, momie

- amen "a"gas esta? "momia"?

bai. Da beste arrain bat-au onen antzekue, onen antz , ukustesu neuk e (..), onen antzekua, dau beste bat: tollá, tollá. Baye tollatako, itxagon

- au dxaten da, momia dxaten da?

bai bai bai bai. Tollá, tollatako, e tollatako, amen dau, amen dau, tollá

- a bai, bai. Or dau, "cazón, mozuela" erderas

bai, tollá, tolla

- da olako bi?

atrapa du toll bi. Toll bi atrapa dus

- da momia ta tolla antzekutias aia?

es, momi da pitxarrosin antzekue, pitxarrosin antzekua. (Ukuste su) "e"k urteten dost e, baye da, e, asala ta bardiñe dako, bardiñe, baye dako aula- mantxa baltzak, mantxa baltzatakos, da andidxaue, andidxaue, bai

- da "tintorera, tiburón", "tiburoya" esan du len es, eta "tiburoi asula" badau bat?

estaipe, estaipa. Estaipa tiburoi asule, ongo da baye, bai, ongo da

- da "cazón", "pez peine", "kasoye" edo?

kasoya, kasoye? kasoye

- Bermion esaten da olan "kasoye", supe bai?

kasoye, bai. Au da miélgia, e?, mielgia, au da, bardin-bardin-bardin-bardiña-

- len, lengua

bai, bardin-bardin-bardiña, tollá, tollá, non dau? Amen dau, tolla lako bardin-bardin-bardiñe, bardin-bardiñe, baye dako, miélgitako lepún sué, sua, sue, selan esangotzut e, erderas e "una espina", sue, "sue" deitxuten tzagu, dako ta, tollak estako, bai. Ostantzien bardiñe, bardiñe baye mielgitako sua da tollak estako

- da esta bata bestia baño obia edo?

e bardiñatie, bardiñatie. Bueno e, orrek atxiñe, oiñ e ganera, ori dxan be-sta eitxen, atxiñe dxaten sin orrek, e: igiri, da sikatu. Igiri txa sikatu, da neguen erreta ta aulan imiñ(dxe), erre ta gero oridxu bota, eiñ e asala kendu erre ta gero ta, (asala kendu ta) oridxu bota ta dxaten san ori

- "mielgia" antzekua esta?

mielgia, antzekue.

- da "galludo", "ferrón" bardin esaten da Bermion "mielgia", "mielgia" ser da klase bi edo mielga asko daus edo?

es, nik daitxela mielgie, mielgie, gedxau es. Oiñ beste leku baten e on lei baye

- da "hemos cogido dos mielgas"?

miélga bi atrapa dus, mielga bi atrapa dus

- "la lija"?

ori da, lixia

- bai, bardin Bermion

ori da lixia, esu ukusten?, danak amaitxuten die "e"gas, lixia, lixie da urandiko arrañe

- urandiko arraña?

bai, urandiko arrañe. Lixiek gudau esan "lija". Dakolakon e asala, selan esangotzupa, ño!, arraspa eitxen dau asko. Da ori atrapaten da urandidxen, atxiña dxuten sin e arraintzan, bermiotarrak e mundekarrapaiño geidxau, dxuten sin arrantzan lix(i)tan, urandidxetara. Da ori arraña be itxen san, ori (ar-..) arrain suri-suridxe da, barrue e? Asala bakixu, illune, illuna. Da orrepe itxen sin sikatu, igiri txa sikatu, dxateko erreta

- oiñ estis dxaten orrek?

esta iñor ibiltxen orrek arrañek atrapaten. Ori, amaitxu san, ori-

- ta olako bi, "hemos cogido dos lijas"?

ba lixá bi atrapa dus

- "pez angel"?

pes anjel da, itxagon, "pes anjel" da..

- Bermion "billaua"

billaua, billaue bai, billau da, billaue

- da "hemos cogido dos peces angel"?

billáu bi atrapa dus

- ta orrek atrapaten dias edo..

len, len atrapaten san ori errasia, amaitxu eiñdxa, errasi amaitxu eiñdxe. Otorte sin atxiña, ni gasti nayela, otorte sin getaridxarrak, sariek okitxe bien "billau-sariek", amen be oten sien, amen be oten sien ba, bi edo iru dedikaten sinak e ori arrañe atrapaten. Da getaridxarrak otorten sien, kanpañi itxen e billáuek atrapaten, bai, billauek. Da okitxebien atrapa ta gero bixirik, bustenetik amarra, da uretan okitxe bin bixirik, da andrak esate binin ba: "atara bat edo bi saltziko", ataratebien, asala kendu ta sáltze san, arrain gosue

- da suek esenduen atrapaten ori?

es, es. Da sarrak, oiñ e ori errasie amaitxu da

- da "tremielga"? Bermion esaten da "eskukaridxe"

eskukarie, eskukarie, bai eskukarie da, eskukari da, amen kostan atrapaten da, erreketan da olan, erridxutan e

- a itxasuan es

eskukarie es, es. Gitxi, orrek kostan, atrapaten da. Ba eskukari da, agarraten batzasu, eletrisidadi omoten dau, eletrisidadi omoten dau, eskukarie, arrañe da biribilla, biribilla bustenas, da, bigune bera, esta, estu dxaten

- es?

estu dxaten, es es es

- da olako bi, "hemos cogido dos tremielgas"?

ba, eskukera bi atrapa dus

- esku-?

eskukerie, eskukerie

- "la raya común"?

ba arraidxie

- amen "a"gas esta? arraidxia?

arraidxia

- "dos rayas comunes"?

arraidxetaus, diferentitaus, bat deitxuten tzaguna:-, igual ongo da amen

- bai, "basatako arraidxia"

arraidxin antzekuek, antzeku dau, bat deitxuten tzaguna "pikudia", pikudia. Beste bat-au arraidxie ixarra dakona. Pikuditako lepuen, onek e, pintxuek esate baterako, da, arraidxie, bestie, ixarra dakona, da, fin-fin-fin-fiñé, fin-fin-fiñé

- estis bardiñak orduan

es, es. Arraidxetaus ba, e diferente, diferentitaus, ori pikudi bat, ori ixarduna beste bat, beste bat-a lixue, estakona márkarik. Badaus diferentik e, iru-lau e klase bai

- ba Bermion esaten jako bateri "basatako arraidxa", ori entzun su?

esta esa- amen arraidxie, arraidxie, arraidxie ta pikudie, da, andidxe, pikudi andidxe ixeten da, onbre txikidxe be badau e? Baye andidxe be ixeten da, bai beren ogei kiloku ta oten die

- da nondik ibiltxen da ori?

ori sabalau. Esatiles e, kanporau. Bai, kostan barik, kanporau
- da "arriko arraidxia" badau bat edo?
es, bardin, orre-, orrek bardin antzin
- "pastenaca, chucho", "eskokeria" edo "eskoarrañe" edo, len esansu esta esko-
eskukerie, bai, orretako, orretako, eskukerie, bai, eskukerie, itxagon, itxagon, beste arraiñ(e selan dako?) eskukerie, amen dau
- estaitx bi badias, estaitx Bermion selan dan
eskokarie -irakurriz-
- gero amen dakar "eskokeria" ta amen "eskukaridxe", estakitx Bermion selan esango dan ori
eskukarie da arraidxin antz-antzeku. bardin-bardin-bardiñe. Bay dako bustenien, sué. Auri dako, bustenin sue, ba ostantzin bardin-bardiñe da. E buru dako, buru dako, olan lixu-lixu barik, ataten dau e musturra olan e konbias, ori arrañe amen estu dxaten, enkanbio Mediterranuen, Mallorcan, dxaten da ori
- bai e?
bai. Se ni serbesidxun on nai Mallorcan iru urte, da plasara dxute naitxen neu erosten arrañe. Bueno, da plasaku itxen, arrañe ta daná dalá. Da, an asala kenduta dxate san. Amen be, iñoix dxan da, selan esangotzupa, andrak engañata, plasan. Esatiles asala kenduta arraidxiles bardin-bardiñe dalakon, arraidxin ojakue, arraidxi lako bardin-bardin-bardiñe da, asala kendute, asala kendute, ostantzien igarten da ser den e beren busten bi, aulan dako bustenin e sué
- "chucho, rata", "tramaidxia" badau bat?
tramaye da arraidxin antzekue, arraidxin antzeku: tramaye
- antzekutis orrek danak?
bai, antza, antzekue, tramaye dela andidxaue
- da dxaten dias orrek?
bai, tramaye dxaten da bai, bai bai
- olako bi?
bai, tramái bi artun dus, edo tramái bi atrapa dus
- "rata de mar", "borrico"?
itxaskatua", itxaskatua, itxaskatua, atxiñe, gerra-denporan usaten san, orrek omoten dau sañá, koipie, barruko orrek, koipi omoten dau, da orregas koipias eitxe-san atxiñe gosie ta bakixu, an gerra bueltan, da eitxen san arrañe prejidu, orregas. Da baitxe usaten san ori, kurtzúluek, aldietan da kurtzuluk usaten sin orduen, kurtzulu da ba argi itxekue
- a bai, bai
da kurtzulutan da imintxeko orren sañe, argi itxeko
- "arenque"
arenkie, gutzako "sardiñie". Sardiñie
- da "arenkie?
arenkie, arenki da, e sardiñie, nik pentzaten dot e errasie bardin-antzeku dela, e, arenkie, arenki da andidxaue, sardiñi baiño, bai, se

sardiñie, legesko sardiñie ixeten da "San Antonio sardiñie" deitxuten tzaguna, San Antonio sardiñi ixeten da gosuna dxateko. (...) koipie, asi juniotik eta agostun askenetarako koipie ta ori da "San Antonio sardiñie", gero orí arenki da, andidxaue. Da gero dau beste bat "arinkoya"

- "arinkoya"?

arinkoya, ori da, andidxe. Arinkoye da andidxe, arinkoye, amen e esta, esta dxaten, baye Portugalen da bai, dxaten da

- Portugalen bai e?

bai, Portugalen da dxaten da da ganera saltzen da satika, satika sáltzen da. Arek ba, (killuk eta) oten die arinkoyek

- olako bi?, esan sune, "hemos cogido dos"?

arinkoi bi atrapa dus

- iru daus amen: arenkia, arinkoya da sardiñia

arinkoye da andidxaue, gero "sardiñie", bai

- klase asko daus or esta?

bai, bai. Gero dau sapalua. Sapalue. Sapalue da e, arin e- sardiñ(in) antzekue, bay dako e tripan be dako aulan e, aulan pasata eskue e eitxen da ba pintxotxules e topaten dxako. Bay txikidxe ixeten da e? Sapalu da txikidxaue sardiñi baiño, bai bai

- ta dxaten da ori be bai?

dxan e, itxasoko arrañe gustidxe dxaten da, dana dxaten da bai

- olako bi? dos sabalos

baye ori esta atrapaten ámuas, ori dana atrapaten da sarikas, tráñakas da olan

- "hemos cogido muchos"?

ba, sardiñ(e) asko atrapa dus, "sardiñ(e) asko atrapa du", edo sapalo, sapalun etxadi-ñdxu

- "pez hacha, saboga". Bermion esaten da "alatxie"

bardin-antzeko arrañe, bardin-antzekue. Orrek e, ori dana da errasa baye diferente ori, bardin-antzeku da ori be, bardin-antzekue

- da ordun entzun su alatxie be bai esta?

bai, alatxe bai

- olako bi?

ba, latxa bi atrapa dus

- "el boquerón"?

bokarta, bokarta. Edo antxobia, edo antxobia

- selan esaten su gedxau suk?

e bidxetara, bai, e, badiñotzut, bermio-arrakas ibil gareles, Bermion, amen Mundekan i(xe)n da antxobia, "antxobia", da, bermiotarrakas ibil gareles, an beti-xen da "bokarta", bokarta. Gedxau (ixe)ten san bokarta, amen báiño. Bay gero bakixu, gauseles errídxek alkarren onduen, eiñdxe berbie bat. Amen deitxuten da edo "bokarta" edo "antxobia"

- da "muchas anchoas" selan esaten da?

bokart asko atara du, bokart asko atrapa du, edo antxoba asko atrapa du

- "pez plata"?

abuxa, abuxa, ori kostako arrañe da, kostako arrañe da. E amentxe a, alkantarilletan da, portun da o'akue oten da abuxe, bay dau beste abúx bat, beste abúx bat-au kanpoku, kalakua, kalan e, or e eun brasetan da atrapaten da. Bay atrapaten da arrastan, arrastan, arrastako sarikas atrapaten da. Sananderen presidxo ona eitxe ban, arrain karu ixeten san, amen esta ukusten kostan e? Arrastan, da orretako barruen, estaipe, estaipa, botikantzako seuse itxeko alako urresuridxe laku dako barrue. Orreitxik deitxuko tzu "pes plata" orreri. Orreitxik deitxuko tzu. Baye da kanpoko abuxe da ori, da barruko abuxe da ba txikidxaue ta-

- ori be atrapaten da, barrukua be bai?

barruku bai, atxiñe, atxiñe atrapaten san amen e serásukas, da dxateko, da oiñ atrapaten dau serásukas lupíñek atrapateko. Karnada bixidxe (esatiles)

- "pez luna"?

pes luna: atalua. "Atalua". Ori oten da, e, asalien, beren egue atata dala, aulan plin, plan, ordun oten da "lo" esaten du dauela, esaten du: "lo dau, atalue". Da, egualdi kalmak dausenin da olan dauenin bare-bare ta aixe barik eta an ukusten die ba igual bost edo sei era batera ta aulan. Da esati dau, esakerie, esakeri dau, ataluk salta eitxen dau, aidin saltaten dau, iru bider saltaten dauena euskalduna dela

- da ostantzien kanpotarra

bai. Esakeri dau. Da atalu saltaten dauenien egualdi ona dauela, egualdi ona, bai

- da olan da? olan esaten da?

bai

- da olako bi?

atalo bi atrapa dus. Onetan esta dxaten, esta dxaten. Da, enkanbio, Ondarrun bai. Ondarrun, igiritxen da lepotik olan dana igiri, igiri, da barrun dako, aulan aragidxe suri-suri-suridxe, gatz askogas egosi, da gero orritxu, da, berakatza oridxugas bota ta angulales dau, gosó

- suk dxan su?

nik dxan dot bai. Bay Ondarruko patroi batek imiñidxe

- "anguila"

anguila?, anguila?, angilie? "Anguila" ba sarditie, ori da sarditi kostan, portun atrapaten dana: sarditie. Sardita- bai. Orrektako, orrek estako asurrik e esatiles asurre, erdiko asurre baiño estako orrek sarditiek, da ori atrapaten da ba portuen, Bermioko portun da, amen, basi dauen lekun, amen esta atrapaten, Mundekan esta atrapaten, es

- olako bi?, dos anguilas?

sardita bi atrapa dus, sardita bi.

- da "morena"?
angira-morie, angira-morie, ori, esangotzut, angira-morie, da, au e, se-sangotzupa, sugoye bakixu ser den
- sein?
sugoye
- ser da?
sugoye da e.. "culebra"
- a, "suboya"
sugoya, sugoye
- nik entzun dot "subo-"?
da guk e "sugoya", sugoya. Da bardin-bardiñe, sugoyen antza, baye sugoye a selan dakon a aulan papuek kaskabel edo, ala-, álaku da. Alan dakos. Da da, e, se-sango- grise antzekue, mantxakas. Guk estu dxaten, baye Andalusi mándatik eta Mallorcatik eta órretan usaten da ori paellarako. Paellarako usaten da, guk e amen mandan esta dxaten.
- egon bai, egon badaus amen?
gitxi, gitxi, bai
- olako bi? dos morenas?
angira bi atrapa dus. Angira-mora bi, angiramora bi
- "congrio"
angirie. Angiri da, sarditin antzera eitxen dau, da esta bardiñe, esta bardiñe. Da, angiritako, sillétik berá asur txiki asko, orreitxik e, amen arrantzalik eta guk estu dxaten bustenetik edo silletik bera, silletik gora guk dxaten du, se, silletik gora estako asur txikirik, erdiko asurre baiño. Da silletik bera dako aiñ asur asko, asur txiki asko, esiñdxa pi-pi-pi beti-(n) bixu, asurrak ataten a(o)tik
- da olako bi?
angira bi atrapa dus
- "paparda, aguja" selan esaten da?
akulie, akulie bai. Akulie kostako arrañe bueno kanpun be bai atrapaten da, akulie. Da oten die batzuk ederrak, amen e, kostan atrapaten di kasan, kasan e, lumies edo olan atrapaten die, da atxiñe gerra bueltan dxaten gendun. Da usaten san gedxau be, usaten san gedxau be, lebatzetako karnadatako be bai, esanin oten sardiñie edo antxobie, esanin oten, usaten gendun e lebatzak atrapateko, bai. Ori ta txibidxie amun imiñdxe. Da Elantxoben oten sien, Elantxoben oten sien akula-sariek, sarik oten sien akulak atrapateko. Da Elantxoben esaten dauie sopa-peskau eitxeko dela ona. Da esakeri oten da, esakeri oten da, andra gastiri bularra ekarteko ona dala, ori
- olako bi?
akula bi atrapa dus. Botakarra -irakurriz-, botakarra. Da, antz-antza dako, antz-antza dako, e, akulin antza dako, bai. Ori, ori da, akulik atza botaten dau aulako berde- atza botaten dau, se asur berdi dako akuliek. Asur berdie edo asu(l-) alaku dako. Da onek e botakarrak

es, botakarrak asur suridxe dako. Botakarra usaten san len, oiñ estaipe, len e, imintxe bien antxobieles látatan, filetiek imintxe bien. Da au be atrapaten da ba trañekas, esatiles, a esta amoko arrañe, trañekas

- da "botakarra" ta "lantzoya" bardiñaties edo "lantzoya" entzun su?

"lantzoye" bai, dana da bat, bai. "Lantzoye" Bermion deitxuten tzoe, da guk Mundekan "botakarra", botakarra

- da olako bi?

botakar bi atrapa dus. Baye botakarra asko atrapaten da, se da trañekue, trañeko- "del serco" erderas esaten da

- "lisa, mujil, cabezudo"

lasuna, lasuna. Bai, lasuna

- nondik ibiltxen da ori?

portuen, da bueno bai amen e islan be bai, da amen portuen da aur e Bermion dakosu fabrikie onena, selan da? Konserban fabriki ta dakosu: "Alfa" ta onek eta, aren e eskapitara dakosu lasun asko. Da amen islan, Ixaron be, asko-ten da, asko, asko, bai

- da atrapaten dies?

atrapa? Akostunbra bes ibiltxen e, esta, atxiñe dxaten gendun ori be baye oiñ esta, oiñ esta

- "lasune" ta "mublie" bardiñdxa?

es, guk etzagu deitxu "mubli" iñoix be, "mublie" esaten du erderasko berbi dela, "muble", bai, euskeras

- olako bi?

lasun bi atrapa dus

- "dabeta, galupe"? Bermion esaten da "korkoye"

korkoye, korkoye, korkoyetako, lasunetako esatiles e, baltzaue da, baltztxuaue, da korkoyetako, aulan e sakatzien, mantxa oridxe, oridxe, dako. Da okitxen dau e koipiles e esku pasata, koipiles e marmokales (o)lan koipiles okitxen dau, korkoyek bai

- da olako bi?

1 B

..burus-bera, burus-bera, burus-bera, e, bertan e, onduen, topaten dxátekue, altzaten dau basie, altzaten dau arie ta, an, an topaten (...)

- ori da "ondo-lasune"

"ondo-lasune" bai

- olako bi?

ondolasun bi atrapa dus bai

- "pez sable"

espadiña, sablie? -irakurriz- sablie, erdalduna da, esatiles, sablia

- esta esaten?

esaten da, esaten da, baye espadiñe

- olako bi?

ba espadin bi atrapa dus
- da ametik ibiltxen dias orrek?
kalan, kalan, esatiles e, or eun brasa ta, larogei brasa urien da, dabiltzasenien e lebatzetan da, palangrakas da or- atrapaten da
- da dxaten dias orrek?
bai bai, bai, dxaten da
- "pege", "rey", "abuxa" barriro. Palometa?
pegerrey, pegerrey, esta abuxa, esta abuxe
- beste bat da?
bai. Papardo gorridxe
- ori da "pege"?
bai, pegerrey, pegerrey. Papardo gorridxe deitxuten tzagu guk e
- pege reyeri?
bai. Da "palometa" = papardua, bai. Papardo gorridxe, papardo gorridxe da, e, "el rey de los besugos" deitxuten tzoe, papardo gorridxeri, erderas "el rey de los besugos", besegun erregie. Da da paparduen antzera, bardiñe esate baterako, bay da gorridxe, da begidxepe andidxauetakos papardupaiño, bay da, papardun antz-antza dako, bay da gorridxe, bai
- da atrapaten dias orrek danak?
bai, atrapaten da ori be kanpuen, kalatan, ba esan tzuten modun palangrakas da olan e, piedrabolakas da atrapaten da ori
- orduan papardua be antzekua es?
antza, antza bai, bardiña dako bai. Papardu da ba, illune
- illune?
illune, papardue
- ta olako asko?
asko atrapa dus, papardo- papardo gorri asko atrapa dus edo papardo asko atrapa dus. Baye papardua atxiñe total asko oten san amen, asko. Palangrak eta eruen, da destrosue, asko ote-san, da gero ori eiñdxa amaitxu, beste bide batzuk artun txus edo, beste bide batzuk se Portugalen da, or e Finisterren oestetik eta atrapaten da palangrakas ori
- emen esta ikusten?
on- ona gitxi, gitxi, lantzin bat atrapaten da bay gitxi
- da "mero de roca"?
merua, esta, amen esta esaten e, e, merue, merua, nik "merue" (deitxuten..) merua, oten da asalian, esate baterako, aulako traste bat asalien, kanpuen, asalien, da okitxen txus portzebak, portzebak. Goitxik deitxuten tzoe, ondarrabitarrak eta: lanpernak. Amen (..) "portzebak". Portzebak dxaten, okitxen txus portzebak orrek e kasu baterako aulako tronko andi bat edo, kaja andi bat edo, gausa.. gausa andi bat itxasun asalin, da or okitxen (txus) portzebak, da meruk oten die a dxaten, asalekue, da gero dau ondoko merue
- bai, amen be, amen dakar "ondoko merue" bai, ser da, beste bat antzekue

bardiñ-antzekue, bardiñ-antzekue bay ondoku da, ondoko merua baiño, au e asaleku da, nik pentzaten dot-ala e oridxaue, apur bat oridxaue, apur bat oridxaue. Da ondoko meru illunaue
- ta orrek bai, orrek danak dxaten dias?
bai bai bai bai bai
- "cabrilla" selan esaten da, "kostako kabria" edo, Bermion "kostako kabria" edo
guk e, kostako kabriri guk e "gonbixa" deitxuten tzagu
- gonbixa?
gonbixa
- "kostako kabria" ori da? "gonbixa"?
gonbixe
- olako bi?
gonbix bi atrapa dus. Gero dau, -kostako kabria-
- "merillo, serrano, lubina...
kostako kabrie-
- entzun su ori "kostako kabrie"?
bai, entzun bai, baye "kabra gorridxe" deitxuten tzagu, bat-a "gonbixa", kostan-kostan atrapaten dena, beste bat-au "kabra gorridxe" esaten tzaguna, e kabra gorridxe dau kanpun atrapaten dena, da kolor de rosiaue, da, beste bat-au.. selan deitxuten tzagu.. "cabracho" deitxuten tz(o) erderas, "itxaskabrie", itxaskabrie, itxaskabri da e kostatik sabaltxuau dauena, sabaltxuaue. Gonbixe baiño andidxaue
- da "lubina"?
"lubina" = lupiñie
- da "hemos cogido muchas lubinas"?
lupiñ asko atrapa dus
- "corvina"?
burbiñe, burbiñe, burbiñe, len asko atrapaten san
- amen Mundakan?
Mundakan da Bermion da kostan, oiñ ori be galdu eiñdxe. Ori be gitxi, gitxi, gitxi ikusten da
- da "hemos cogido dos corvinas" edo?
burbin bi atrapa dus
- "verrugato", Bermion esaten da "gurbidxa"
estaitx ser den "verrugato", se ixen-
- da entzun su ori "gurbidxa"?
es, espada, espada burbiñen antzekue, espada burbiñen antzekue deitxuten tzaguna guk e "burusberakue"
- arrain baten ixena da ori?
bai bai, burusberakue, igual ixelei ori
- selaku da ori burusberakua edo?
burusberaku da ba burbiñ(i)n antza dako, burbiñ(i)n antza dako baye txikidxaue, se burbiñetakosus ogei kilokuk eta otabos kilokuk

eta otamar kilokuk be badaus burbiñek. Burbiñek e andidxek oten die

- "jurel", "chicharro"?

txitxarrue

- "chicharro francés"

txitxarrue, bai, txitxarrue

- "hemos cogido muchos"

txitxarro asko atrapa dus, gero daus, txitxarro diferentitaus e ? Txitxarro diferentitaus, txitxarro baltza, dxateko bastuaue. Gero dau "kasako txitxarrue", txitxarro txikitxu ixeten da koipi dako dxateko. Dau "kala txitxarrue", ixeten da e nobienbre, disienbre, eneron, koipi dakona erreta dxateko, da "txitxarro buruandidxe", beste bat-au, gero dau "txitxarro frantzesa" da beste..., Afrikan atrapaten da beste txitxarro klase bat, sapalaue, baye dako bardin-bardiñe beren suek eta orrek e bardin-bardin dakos. Txitxarruk e... klase asko dau

- "salmonete de roca", "kostako barbaiña"?

kostako barbañe, barbañe, bai

- olako iru?

iru? iru barbaiñ atrapa dus

- ibiltxen dias ametik?

bai, onek, sarikas, kostako arrañe da ori. Da "atxako barbañe" -irakurriz- da "kostako barbañe".. nietzako bardiñdxe, se sarikas botaten su bai arridxen da bai aretan, da, arraiñ e ibilli dabillena da, arrañe da arridxen atrapaten da, da atrapaten da arrastan, niri kuadra dxast e ondo atrapaten, kanpuen arrastan, bai, arrastan. E atrapateko ille ixeten da, illerik onena mayetza. Ordun da sartzen datorrenin arrañe kostara, kostara sartzen datorrena, bai kanpun e arrastan atrapaten du barbañe

- ordun dxakin bi da noix atrapa, dxakin bi da esta?

e, bueno ori dakigu ba esperientzidxe be itxasora ibilldxe, nik berrotasaspi urte darutas itxasora, bueno erun tas, oiñ e geixori nau baye, berrotasaspi urte

- urte asko esta?

arrastan ein tas ogetalau urte

- ta esateko "salmo-?

ara, esan tzutena "itxasoandiko barbañe", barbañe, itxasoandiko ori da itxasoandiko barbañe esantzut(ena), mayetzin atrapaten asten da kanpuen, ori da barrura datorrena, barrura datorrena

- esateko "mujarra"?

múxarra

- suek olan?

bai, "múxarra"

- ta bermiotarrak esaten dauie "musoye"?

muxoye da-

- "muxarra" eta "musoye" estias bardiñak?

estie bardiñek, es. Dau esaten duna bat "muxo-muxarra", da, muxo kumie, muxo txikidxe, gero dau "muxua", da "muxarra" esta muxua, esta muxua, tipue bai baye esta muxue. Esta muxue. Gero dakosu muxuek, diferentiek, daus "muxo gorridxa", da muxo illune, iru klase edo ongo die, iru edo lau klase muxo ongo die. Dana da muxua baye.. da dako arraidxek, arraidxetakos bai

- da "dos mujarras"?

muxar bi atrapa dus

- da bestia "mu-

muxó bi

- da "mocharra" bardin esaten da, "muxarra", "musoye". "Sargo, sargo picudo" erderas edo estakitx e

.."sarbo", edo "sargo" edo, sargo edo sarbo edo ori deitxuten tzoe, e, estaipe, Mundekan da "muxue", muxue, Mundekan da muxue orreri be. Badiñotzut onetie muxuek bay diferentiek, bata gorridxe dela, bestie.. ba orrek e ixen raruk dakosena or, okingo dau e, orreitxik okingo dau bai

- "chopa", Bermion "sapaterua", sapaterua, badau bat edo?

sapaterue? Sapaterue, ori estaitx e

- "dentón"? Emen dau burusberakua

len esan tzutena, bai

- olako bi?

burusberako bi atrapa du(s), bai bai

- ta atrapaten dias orrek esta?

bai, gitxi e? Gitxi, gitxi. Len gedxau atrapaten san, orain gitxi. Itxasuk erreten (dxausak e ya) erre, erre. (Eta) estau e

- "dorada"?

doradi da, muxuen da baiño andidxaue, bai. Muxun da baiño andidxaue, da orretako olan e begidxen onduen dako gausa-, e esatiles mantxa ori

- a oridxa?

oridxe

- da se ixen dako euskeras orrek?

doradie, doradie

- esta esaten "urre-

urreburue

- olan be bai?

baitxe, "urreburue" edo "doradie"

- bardiñdxa?

bai, bai, bai. "Urreburue" edo "doradie"

- da olako bi?

urreburu-, bueno Mundekan "dorada bi atrapa dus"

- Mundekan

Mundekan, "urreburu" Bermion

- besugo?

besegue

- dos besugos?
besegu bi atrapa dus
- aligote?
allueta, allueta da, e, besegun da antzekue, Galisidxen allueta(..) deitx(en) tzoe besugo
- Galisidxen
Galisidxen, da beseguri, guk deitxuten tzagune beseguri deitxuten tzoe "ollomól"
- bai e?
Galisidxen. Allueta(ri) deitxuten tzo "besugo" da beseguri "ollomól", galleguek
- da olako iru?
iru alluet atrapa dus, ointxe udan atrapaten da allueta amen, oiñ alluet txikitxue e?, da gero or e urridxen bueltan nobienbre, disienbrien da or negu bueltan e urritxik negura atrapaten da ya alluet andidxaue, apaidxukas bai
- "pagel", "breca"?
brekie
- olako bi?
breka bi atrapa dus
- "pez herrera"?
erridxo-arrañe, erridxo-arrañe. Ori len asko oten san amen Mundekako erridxuen, Mundekako errekan e asko oten san, ba ori be galdu iñdxe, bai. Ori arrañe da ba se-sangotzupa, e alluetan antza eitxen dau, baye allueta da e besegun kolori esate baterako, txilluen kolorie, da orretako, koloria, doradin koloriles, bay dako arraidxek, bai. Da, e, antza-antza allueten antza e? berak arrañek, beren alluetan antza, baye allueta da e besegun kolora, arraidxa barik, da au da doradin koloria arraidxakas, eso es. [illegible]xo-arrañe
- itxasoko arrañe esta ori?
es, erridxo, erridxo arrañe. Onbre, kos [illegible]k urre [illegible] atrapaten da e? Kostatik urre ta atrapaten da
- "boga"
bogie, bogie. Ori arrain bastue, arrain bastue. Atrapaten dauie trañekas da atrapaten dauie ori
- dxaten da orduan?
bai bai, bai bai, dxaten da bai
- da olako bi?
bogá bi atrapa dus, bai. Durdue -irakurriz-
- "durdoya"?
durdue, "maragota" deitxuten tzoe galleguek
- da suek selan?
durdoya, durdoya, durdoye da arriko arrañe, arridxen atrapaten da ori arrañe, da. oten die ba kolore diferentitakoe, durdoi gorridxe, berdiskak eta, kolore diferentitako arrañetie
- olako bi?

durdoi bi atrapa dus
- da erderas "galliano", "maragota" edo
"durdoye" ori be
- "peto", "pavo real".. "durdoye" danak
bai ori da, esan tzutena, kolore diferentitakoles ba batzuk deitxuko tzoe ba berdeskiri ba olan da gorriskiri alan da.. bai, durdoye = durdoi
- suentzat danaties "durdoye"
danatie durdoye (..)
- "porredana", "tordo rocoso", Bermion "txárrue"
bai, txárrue, ori da durdoyen antzeku-, txarrue, guk e "karraspidxue"
- suek "karraspidxue"?
bai, karraspidxue. Ori da durdoyen antzekue, bay txikitxue, txikitxue. Antza durdoyena bay txikitxue
- orduan au esango da Bermion
Bermion, Bermion "txarru", Mundekan "karraspidxue"
- olako bi?
karraspidxo bi atrapa dus
- "tabernero" be esaten tzoe orreri? erderas
"tabernero" da beste arrain bat
- beste bat?
bai, beste arrain bat-a. Bay etzagu deitxuten guk "txarru", "tabernero", tabernero-arrañe
- olan?
tabernero arrañe deitxuten tzagu guk, ori onek e lulak atrapaten dusenien, lantzin bein atrapaten da olakue, bay txikitxu ixeten da
- orrek dxaten dias edo?
es, bota eitxen du, bota eitxen du
- "doncella", "julia"?
lulie, Bermion "txilipitxerue"
- suek es?
es, Mundekan "lulie"
- olako bi?
lula bi atrapa dus. Oñ, beste gausa bat esango tzut, amen be "txilipitxerue" batzuk batzuk deitxuten tzo baya len esan tzutena
- klaro bermiotarrakas..
bermiotarrakas, eso es. Ostantzien Mundekan "lulie", beti
- supe dxakinsu "txilipitxerue" esta?
bai bai. Mundekan "lulie"
- "araña", "escorpión"?
salbaidxue, bai salbaidxue
- Mundakan be bai
amen be salbaidxue
- ta "araño", "faneca brava" bardin, "salbaidxua" edo
"salbaidxo frantzesa" deitxuten tzagu oneri, "araño" "faneca brava"ri

- "faneca brava"ri?
bai, salbaidxue, bay salbaidxo frantzesa, bai. Onek salbaidxuek, pikaten batzu, ñol dolore gogorrak omoten txus
- plaidxan eta esta?
bai, dolore gogorrak! Sabalin be bai, itxasuen. Dolorik e total gogorrak omoten txus. Da salbaidxo frantzesak, da buru aplastaue, buru aplastaue, diferenti da bestetik, da dakos, su bi dakos aulan e egutan, egutan dakos, bueno, sakatzien, dakos su bi, baye esta olako brabue dolorikas, esta, esta, es, diferenti da
- salbaidxua gosu da dxateko esta?
bai, bai, bai, bai. Salbaidxu gosu da. Salbaidxo frantzesa estu dxaten e? bestie
- "babosa" selan esaten da?
"belenerie" Mundekan
- selan?
belenerie
- olan esaten da Mundakan?
Mundekan "belenerie"
- Bermion "otxobabastua"
"otxobabastue" bai, baye ori Bermion. Mundekan es, Mundekan "belenerie"
- da ori da "babosa"?
bai, "babosa"
- da olako bi?
ba "belenera bi atrapa dus"
- selan?
belenera bi atrapa dus. Mollan ontxe be basus an e eskillaretan ukuskosu orrek, ukusten die, bertan e-
- atrapaten dias orrek?
atrapaten daui ume txikidxek e amo txikitxukas da ibiltxen die bai
- ostantzien suek es?
es, es
- da "mama, babosa, futarra, babosa" ba dana da bat?
bai, bai, bai
- lanzón, aguacioso, lanzón, "lantzoye" Bermion
lantzoye, ba, lantzoye estaipa se gudauen esan, lan-, lantzoye, guetzako "lantzoye" ori da, selan da? Len esan duna e "botakarra"
- botakarra?
lantzoye gu(r)etzako "botakarra" da
- suek estosue esaten "lantzoye"?
es, botakarra
- eaballa?
berdela, berdela
- selaku da ori?
ori da ba arraiñ e, e asule, asule, barru-, tripa suridxe, da, gero dau "makaela", makaela da begi-andidxaue, begidxa dako andidxaue da

illunaue. Berdelatakos arraidxek, da makaelak estako. Bardiñ antzera, makaelak bakos baye, arraidxa motelak, esatiles, kasi ikusi be esta eitxen, da, bay ko begidxa andidxaue, berdelapaiño

- ba amen dakar gero "makaela"

ma- makaela, diferenti da

- dos caballas?

berdel bi atrapa dus

- da bestia?

makael bi

- erderas ser da? "estornino" dakar amen, erderas

makarel, "macarel" deitxuten tzo baitxe Inglaterran be "macarel" deitxuten tzo inglesape, macarel.

- esta amengo berbia bakarrik?

es, es. Inglesak be "macarel" deitxuten tzoe. Afrikan be bai arek baltzak "macarel" se ni dxun nai kargata makaelas e Afrikara, "macarel" deitxuten tzo arepe, estaipa nok ikasitxe. Simarroi = simarroi -irakurriz-

- ori da "atún rojo"?

bai, bai, bai, gorristi da bai

- "simarroya" orduan?

bai. Gero-

- olako bi?

simarroi bi atrapa dus, bai

- ta ori ta atune?

atune bardin-antzeraku da, bay dago, atunetako, atunetako egue lusiaue simarroyepaiño. Simarroyeri deitxuten tzo- e kiputzek "egolaburre", da atuneri "egolusie"

- ango berbie da "egolusie"?

egolusie ta bai

- suek es esta?

guk e "simarroi" ta "atune"

- da serrutxue?

serrutxue

- ori be bai, beste bat-a?

bai, bai, serrutxu da, e, aginsorrotza deitxuten tzagune = serrutxo, aginsorrotza be bai deitxuten da, serrutxo

- orrek danak antzekuak esta?

bai bai bai bai

- listado?

albakora, bai baye albakorie etzagu deitxuten, bueno, deitxuten tzagu "albakorie", orretako, ba atunen antzeku baye, listaue da, olan tripan arraidxatakos, arraidxatakos, asi e sakatzetik eta bustenerarte dakos arraidxek

- ta atunek estako olakorik?

es es

- olako bi? dos listados?

ba albakora bi atrapa dus
- "malva"
melbie, melbie. Ori, ori da, atunen antza dako, atunen antza dako orrek
- dxaten da ori be?
bai, bai, bai, bai. Da gero (dau) "mojie", bai mojie. Ori be, atunen antza dako, bay da totuaue, begi-andidxaue, da egu dako, egu dako simarroye ta atunen bitxartekue, esdako txikidxe, esdako andidxe, bidxen bitxartekue
- len esan du "melbie", olako bi?
moja bi atrapa dus
- eta bestie melbie bada?
albakorie, albakorie
- "melbie" esu esan bai?
bai, melbie, amen baiño, amen melbie kasi deitxu be estu eitxen, (a) melbie Andalusitxik eta "melva"
- suk ikasi ein dosulakon?
bai, bai
- Mundakako berbia esta?
esta, esta, esta
- pez espada?
akula bidegardie, pes espada. Orretako musturrin espadiles, andidxek atrapaten die, atrapaten die, semat esangotzut e irureun, lareun, bosteun kilokuek
- ametik urrun ibilliko dies orrek es?
kanpuen, da Mediterranun atrapaten da asko, Mediterran(u)n gedxau (..)
- olako bi?
akula bidegarde bi, akula bidegarde bi atrapa dus bai
- "gobio" erderas, Bermion "otxoburuskue"
a oril Selan da, otzoburuskue
- entzun su ori?
otzoburusku bai, baye, guk e etzagu deitxuten olan, guk deitxuten tzagu abruskue, abruskue. Ori oten da atxetan, posu:tan da olan atrapaten da ori
- "gobio" ori da "otzoburuskue"?
bai, bai, guk deitxuten tzagu "abruskue"
- olako bi?
abrusko bi atrapa dus
- orrek dxaten dias?
bai, abrusku bai. Abrusku arrain suri-suridxe da. O sea, aragidxe e? Bera e gris-antzera edo eitxen dau baye, aragidxe suri-suridxe
- beste bat erderas "gobio de arena", baye ixena bardin dako esta?
bai
- "la gallineta"? Bermion "kabra gorridxe"

len esan tzutena, kabra gorridxe kanpoku da, da, dako, e, kolorie, rosa kolorie, rosa kolorie dako orrek, ffñaue dxateko, oiñ! e, koipie gedxau ta esatiles brabidxo gedxau dako itxaskabriek eta gonbixek, bai, au da suabiaue

- "cabracho"?

len esan tzuten-, bai, "gonbixe"

- da "escorpena, rescaza"

itxaskabrie. Len esan tzutena bai

- "arete, cuco"?

arraingorridxe edo neskasarra

- bardin?

bai, bardin. Amen deitxuten dxako, "neskasarra" be bai deitxuten dxako, baye deitxuten dxako "perloye", perloye. Bay perloyek daus diferentiek, bat-a perloye da besti da neskasarra deitxuten tzagune da diferente arrañe, bardin-antzekue, bay diferentie

- ta "arraingorridxe" ta "neskasarra" bardiñdxe?

bai, bai

- ta "perloi baltza"?

perloi baltza da, perloi gorridxen antz-antzekue, bay da berdeskiaue, koipe gedxauko arrañe, gosuaue bestie baiño. Au a gitxiau atrapaten da, gitxi atrapaten da ori

- ta "perloi gorridxa"?

perloi gorridxa (au)ri, e a arraingorri-, "cuco" esto, perloye, perloye

- da "lucerna, rubio"?

kukutza, kukutza, dana da bat, dana da bat e, gitxi ba gora bera dana da bat

- da olako iru?

iru kukutz atrapa dus, edo iru perloi atrapa dus

- orrek danak atrapaten dias es?

bai, bai, bai, bai, bai

- ametik urre edo..?

amen, kukutzak amen be bai, perloyek, berton, kostan be bai

- "bacalao"?

makallue

- dos bacalaos?

makallo bi atrapa dus

- faneca?

takarta. "Fanekie" estu deitxuten guk -irakurriz-, takarta

- ori erdera-

ori erderas da

- dos fanecas?

takar bi

- ta badau bat "sabaleko takarta"?

bueno!.. takarta, dana takarta, nai kanpun atrapaten suna, kalan atrapaten suna nai amen atrapaten suna, dana takarta

/.../

- abadejo?
abadejue, da, bueno, dau bat deitxuten duna "makallo arraña", makallo-arraña.. makallue berdaderue, esatiles, makallue makallue amen esta atrapaten, amen esta atrapaten, ori atrapaten da ba Canadan da Noruegan da (ó)rretan, nórtetik atrapaten da, amen dau deitxuten tzaguna "makallo arrañe", edo bridxandia, bridxandia, orretie arraiñ e, makallue deitxuten tzagunetako ba, angirin antza dako, baye esta angirie, esta angirie. Da gero ba bestia, au e bridxandi da makallun antzekue, makallun antzekue, bay esta bardiñe, esta bardiñe
- "abadejue" be esaten da euskeras?
bai, e makallo-arrañeri es. Makallo-arrañe deitxuten tzagu guk e, makallu da, esan tzutena sabalekue, esatiles e nortekue, Canadan da Noruegan da, órretan atrapaten da makallue, da amen deitxuten tzagu makallo-arrañe, da diferentie aretnik. Gero bridxandi da antzeku baye diferentie aren- e bestien(tenik)
- carbonero?
"carbonero" da, makallo arrañen antzekue, makallun antzekue, bay da baltzaue, baltzaue. Se makallo naturalak, makallue makallue(k), da gris-antzekue mántxakas, pékakas. Da onek estie, orrek estakoye, bestik estakoye, es
- ta "karbonero" esateko Bermion "fogonerue" be esaten da?
fogoneru bai, bai, bai, amen be bai, bai, onek arrastako arrañetie e? Esti kostako arrañek
- olako bi?
abadejo bi atrapa dus, abadeju da kostaku be bai e? Bai, da kánpoku be bai. Ba abadejo bi atrapa dus, edo fogonero bi atrapa dus, da au besti ser da ba?
- liridxue
a liridxue, liridxue? E, liridxu da, mm, Josus! Makiña bat e-

2 A

- ederto ein dun lengunin, jope!, danak ondo ta, ya, gaur akabateko edo, diñot arraiñen ixenakas
- ondo urten tzun?
- jo, ederto, ederto baten. Se danak, danatakixus
nik e, kasu baterako, itxiko tzutas gure basu, omongo tzutas errunbuek, kaletarako errunbuek
- sertzutias orrek?
e ori es imiñi, es graba, es graba ori /stop/ orreti kalak esaten tzagunak, "las playas" donde se pesca, da gure basu ba neuk imingo tzut papel baten
- ba ederto

kalan ixenak, da errunbuek, Mundekatik se errunbo erun bixun edo Ma- Matxakutik se errunbo erun bixun edo.. da distantzidxe mílletan
- jo, ederto
e?
- bai, bai, bai
bueno
- ba eskerrik asko eitxen bastasu
bai, eingo tzut ori bai
- semat urte dakosus Dimas?
irurogeta sortzi ein tas juniuen
- dxakitxeko se ipintxeko biarrien gero
iru(ro)ta sortzi urte ein tas, el año veintiuno, dxaidxo (ta)
- amen Mundakan?
bai. Sure aitx(as) ibilliku nai ni
- bai, esan dosku berak
Pegasan
- bai, esan dosku
sei illebeterako dxuen, da amasortzi illebetin otorri bes etzera
- otorri bes?
amasortzi illebetien
- jo, denpora asko otor barik es?
Australiatik eta ortik ibil giñen. Muy bien! Bueno, asi ingo gara
- bai, ori "bacaladilla" erderas esaten dana
"bacaladilla" da liridxue, liridxue, liridxua -zuzenduz- amekua bai, liridxua, bai, da lotxie -irakurriz-, lotxie da, bestie lotxie
- "brotola de fango" edo erderas
bai, bai, lotxia
- lotxia?
bai. Da, ba daus e bai klase bi-, beste "lotxa baltza"
- lotxa baltza?
bai bai
- ondo dau?
bai, ondo dau ori bai
- ta ser, antzekutie lotxie ta-?
bardiñek, bay da diferente kolorie
- kolorie ?
diferente, illunaue, da suridxaue
- da ametik ibiltxen dias orrek?
kálatan, or kánpuen, bai, or kánpuen
- da-?
makallo-arrafia -irakurriz-
- diñot e, liridxua esan du es?
bai, liridxua, liridxu da "bacaladilla"
- da "hemos cogido dos"?

ba liridxo bi atrapa dus. Makiña bat e, makiña bat e tonelada liridxo atrapa dot
- bai, seuk?
bai, makiña bat, arrastan. Toneladak eta, Sananderetik
- bai, bai
toneladak eta (toneladak..) an e, káletan Abaskalen-da, e, Abaskal, Amarona, e.. Macabi, e Mótetan, Kala- esto.. Basamendin, Playonen, da orretan, makiña bat arraiñ
- kalan isenak di-
kalen ixena(ti orrek), órretan
- da "maruca" erderas?
makallo arrañe, makallo arrañe
- ta "marukia" esta esaten?
makallo arrañe. "Makukie" guk estu deitxuten e? Makallo arrañe
- da emen "lotxie" esateko "auenbolue" Bermion esaten da be bai, "auenbolue"
auenbolue da, auen ekarten dauelakon e, atrapaten denin itxo itxen da ta, urteten tzo e estomanguk edo urdillek urteten tzo da a da auenbolu (esaten dena). Baye "auenbolu" dau beste arrain bat, auenbolua, lotxin antza dako baye esta lotxie, ori da auenbolue
- esta bardin orduan?
esta bardiñe, orretako bustena lusengie
- da olako bi?
ba auenbolo bi atrapa dus
- ta orrek ametik ibiltxen dias orrepe bai?
orrepe kalan, kalan. Kostako arrañe esta, kálatakue
- "arbitan", Bermion esaten da "bridxandie"
bridxandie da, bridxandi da, makallo arrañen antzekue, bridxandie, Sananderen deitxuten tzoe "guitarra", da Galisidxen deitxuten tzoe "peis pau"
- ta suk selan esaten su?
bridxandie, bai bridxandie. Bay Galisidxen deitxuten tzoe "peis pau", da Sananderen deitxuten tzoe "guitarra", arrain gosue
- da olako bi?
bridxanda bi atrapa dus
- merluza?
lebatza
- abarbuda, barbada, Bermion "makallo txikidxe", makallo ser dau "makallue" ta gero "makallo txikidxe" beste bat-au edo?
ssss, bat-a "makallue" ta makallo txikidxaue edo andidxaue, ori.. ori, makallue
- da "mustela" "makallo txikidxe" be bai, "mustela" antzeku ixango da?
antzeku ixango da
- "pez de San Pedro", Bermion "San Pedro arrañe"
óllarra

- ollarra dau bat?
bai, ollarra, bai. Baye, ollarra dau, ollarra dau bat, kostan atrapaten da, da sabalin be bai, ba orrek eitxen dau ollules: krok, krok, krok, krok, eitxen dau
- orreitxik deitxuten tzoe?
bai. Orreri deitxuten tzagu, ollarra baye "pes Martin", "pes Martin" deitxuten tzagu guk, erderas, erderas, "pes Martin", ollarra. Da da arraiñe, e, ojako arrañe, arraiñe gosu da, marmitxin imintxeko ta saltzarako ta arrain gosu da. Da gero dau beste bat "óllarra", ollarra, dala lenguauen antzeku ta ori, "gallo" deitxuten tzagu(na), ori da "ollarra". Baye "ollarra" da bestie, bestie esan tzutena, orrek eitxen dau, ori da "pes Martin", da eitxen dau krok, krok, krok, krok, barrun atrapaten danin
- ollar bi daus, klase bi
bai, bai. Ollarra da bat lenguauen antzekue, da besti da ollarra ori eitxen dauena "pes Martin": krok, krok, krok, krok ollarrales eitxen dauena
- palometa roja?
papardo gorridxe, papardo gorridxe. Da ori da, erderas "pes rey"
- "pes rey" erderas?
bai. Besegun erregi esaten tzoe, besegun erregie, da igual-iguala papardu lako igual-igual-iguala, bay dela, se kolore esangotzupa, kolor de rosa baiño illunaue, kolor de rosa baiño illunaue bai
- da olako bi?
papardo gorri bi (atara) dus
- platija, platusa?
platuxie, platuxi da, se esangotzupa, famili batekue: ollarra, e, ollarra "gallo" e? Gallo, ollarra, e lenguaua, e platuxia, da orrek e alkarren antzeko familidxe die, esatiles, arraiñ aplastauek, alkarren antzeko familidxe, da, o sea diferentie, e bata (b)a, lenguau da arraiñ e tiesuaue, dxateko, ollarra da ba biguntxuaue, da ori esto.. seiñ esan du?
- platuxia
bai platuxia, ori platuxi da, "platusa", platuxia, erderas be "platusa" deitxuten tzoe. Ori da, arraiñ e, bueno, psss, bardin-antzekue, da gero dau platuxin antzekue baye andidxaue, dau... koño, ori e Barselonetan erreta dxaten da ba.. koño! Auxe dok e! Bistan dakot eta-
- igual agertuko da gero igual
bai, bai
- hemos cogido dos platusas
platuxa bi atrapa dus bai
- el gallo?
ollarra
- Bermion esaten da "gallue" be bai, baye ori erdera da esta?
gallue? Mundekan es, es es es es

- Mundakan "ollarra"?
ollarra
- dos gallos?
ollar bi, ollar bi atrapa dus
- el lenguado?
lenguaue esantzutena, lenguaua
- ta esateko "lenguaue" Bermion "sapalue" be bai edo?
es, es es. "Lenguau-sapalue" iñoix be etzagu deitxu, "lenguau-lenguaue"
- olako bi?
frantzes "sole" -irakurriz-
- a, dxakin su?
bai
- olako bi?
lenguau bi atrapa dus
- ta "sapalue" entzun su iñoix?
lenguau-sapalu es
- suek es. El rape?
itxasapua, itxasapu daus klase bi, daus itxasapuek, bata tripa baltza, barrue e? Tripa barrue, baltza, dako alako telilla baltza, lebatza(k) dakoles telilla baltza, alan, da besti da suridxe, barru suridxe, ori da lenguaue, edo esto.. sapo txarra, soparako ta bai, bay eitxen dau, ur asko omoten dau orrek, da bestie es, bestie..
- sein da obie baltza?
bai, tripa baltza obie, bestie.. urtzue, kilo batetik libraraiño igual bajaten dxatzu
- ta ametik ibiltxen dias orrek?
bai, sapuk kostararte, bai
- kostararte?
bai, kostararte, bai
- eta olako bi?
sapo bi, sapo bi
- "ballena euskara", ballena?
ballenia, balleni, edo seroya
- bardiñdxe "balleni" ta "seroya"?
bai, bueno, seroye diferenti da e ballenatik, balleni da ba ori andidxe, da seroye ixeten da txikidxaue, txikidxaue, baye beren tipoku da, beren tipokue
- ta nondik ibiltxen dias orrek?
len amen be bai, amen e, esatiles, amen kanpuen, Kantabrikuen da, oiñ e ya ori errasie eskastu eiñdxe, eskastu eiñdxe total, eskastu da
- da olako bi?
ballena bi
- edo ostantzien..
seroi bi
- el cachalote?

"cachalote" nik pentzaten dot-ela, ballenin e kumie
- kumie da?
pentzaten dot nik bayetz
- ta se ixen dako edo?
katxalotie
- orrepe urandidxen..
bai, ori be, bai
- el delfín?
ixurdia
- "ixurdie" olan esaten da?
ixurdie bai
- "a"gas ixurdia?
ixurdia, bai
- da Bermion "tollinue" be bai
es, ixurdie
- olako bi?
ixurda bi. Orrek arpois atrapaten gendusen, arpois, arpoy(e)s, bai proibita ote san baye, e, dxateko ta, atrapaten gendusen
- dxaten senduen suek?
arrain gosue, ixurdin gibela, imiñi kasuela baten, saltita, da txarridxen gibela imiñi beste kasuelan, deskuidaten basara esetz aserta seiñdxen ixurdina ta sein(dxen) txarridxena
- esiñdxe dxakin olan e
askok es
- ta suk badakisu?
(nik b)ai. Arraintzalipai baye askok es
- dxakeran konturatuten sara?
bai. Garaunetakos ixurdiek, oneles esatiles e, ganadules, beran garaunepe, da, solomue, solomu be ganadules, dala aregidxe, gorridxaue, okelie, aregidxe igual-igual e ganadules, bay da gorridxe, gorridxe, bai. Da masopi da, ixurdin e antzekua, ba antzekue, ixurditako mustur lusetxuaue, mustur lusetxuaue, da agiñetakos serriles, serri-, dentadura gustidxe dako serriles
- da marsopiek estako?
marsopi da txátuaue, txatuaue
- da orrek nondik ibiltxen dias?
len masopie aunarte, plairarte sartzen san, bai. Eiñ etxadi sardiñiri, artias da dxan sakupe, bai, bai bai bai. Da gero órreri e guardia-marinak eta atxiñe e? Atxiñe, tiroka ta eitxen tzoen da gedxau galdu eiñdxa ori, gedxau esta agertuten ametik. Ixurdi be gerratik ona, gitxi agertuten da (oiñ). Len e gerran e, gerra-aurrin asko, da gero ba bonbakas da bakixu, gerran e asko illdxe, da ametik Kantabrikotik badau, baye lengo lengo klasie, lengo beste es
- la lapa?
lapia, lapia bai
- olako bi?

lapá bi
- dxaten sues suek orrek?
bai, bai, saltza berdien, da gordiñipe bai
- gordiñipe bai?
bai, txikitxuek, gordiñik
- caracolillo, magurio?
maguridxuek
- olako iru?
iru maguridxo edo irú lapá
- orrepe non artzen di-
amen átxetan
- atxetan?
bai, berton kostan, átxetan
- caracola de mar?
itxasoko.. selan e, itxasoko karakola, itxasoko karakolak e karakol andidxe ixeten da
- olako bi?
itxasoko karakol bi
- las ostras?
óstrie
- olako bi?
óstra bi, muxillie = mojojón, muxillie
- olako bi?
muxilla bi
- da "dos ostras"?
óstra bi
- da ostrape ametik atrapaten dias?
len, aur erridxuen, Kanalen, on san ostreidxe, ostreidxe on san or, da, ori baiño go-, Kanalen on sin ostreidxa bi, bat deitxuten tzagun ostreidxa sarra, a desasidu san, da gero oten san beste ostreidxa amen, ónau, bérau. Da or e frantzesa be on san e matrimonidxu dxagoten ostrie, bai, da ori be galdu ein san. Oiñ e satitxuta dau, ausitxa dau dana ostreidxa gustidxe, ortxe Kanalen
- el berberecho?
márgola
- olan esaten da?
"márgola" bai
- olako bi?
márgol bi
- da orrek sertzutias?
margola da, e, edo berberetxu da, margola, e, da, Galisidxen "berigüeto", "berigüeto", da, txirli baiño biribillaue, biribillaue, da dako, e suristi ixeten da e? Suristie da mantxa baltzakas, da dako alan e arraidxek kanalales, arraidxek kanalales dakos orrek
- la almeja?
txirlia

- olako bi?
txirlá bi
- navaja, Bermion "muergue"
guk "eresia", eresia. Guk "eresia", eresia. Mundekan esta esaten "muergue", eresia
- olako bi?
eresa bi
- da sertzutias orrek?
e Sananderen deitxuten tzoe "navajas", bai, "navajas". Da, da, kutxillun astiles, kutxillun asti lakue, da igiritxen da aulan da barrun dako mamiñe, aragidxe. Dxaten dauie askok e saltza berdien, puntak, bai, puntak dxaten dauie
- suek esue dxaten ori?
atxiñe dxaten san, atxiñe dxaten san, bai, bai bai bai
- orain es?
oraiñ es, es. Bay beste batzuk eitxen tzue, askok paelletarako be bai
- a, paellatarako e?
bai, satitxuk eiñdxe, mariskue, eitxen tzue
- la sepia?
txibidxie
- olako bi?
txibidxa bi
- da orrek ametik ibiltxen dias?
txibidxi kostara otorten da e febreruen otorten da ta gero ya mayetzerako ya amaitxu eitxen da. E txibidxik urtebeko bixidxe dako. Txibidxie otorten da ona, kostara, e.. séluen, arragas nastaten da, da gero eitxen txus arraultzak, arraultzak aulako (baltztxue)tie
- non eitxen txus orrek?
ba, amen erridxuen da, e atxen kontran da err- erramari pegata-ta eitxen dau, itxitxen dau arraultzie, da gero mayatzarako ukusten die ya iltxen, lantzin bat iltxen, iltxen, iltxen asalien, ukusten die, bai. Da (..) pótxie -irakurriz-
- calamar?
au?
- goikua, goikua diñot, calamar?
tximinoye
- olako bi?
tximinoi bi
- da "pota" edo ori?
pótxi da, tximinoyen antzekua, tximinoyen antzekue, da, bay dako bustena lusie, bustena lusiaue, da eguek górau, e tximinoyepaiño, da tínti be dako diferentie, tinte marroye dako, bai. Da bera, beren kolori be da illunaue, illunaue bai
- sein da obie potxie ala-?
tximinoya, bai, bai, bai, tximinoya
- da olako bi?

pótxa bi, edo tximinoi bi
- ta suepe potxak dxaten sues?
potxie, potxa gitxi atrapaten da amen kostan. Urte bat on san arrastan, asko atrapa sana, asko. Potxi(a) bai
- el pulpo?
amorrotza
- tres pulpos?
iru, iru amorrotz. Amorrotza, amorrotza ameku, kostaku da
- kostakue es?
bai, kostakue, da dau gero aulako amorrotz txikidxe kalatan atrapaten dena arrastan, amorrotz txikidxe, bay kostaku da gosuaue, da brábuaue, dxateko brabuaue
- quisquillas?
eskirie
- olako bi?
eskira bi
- da amen badau bat "eskira gorridxe"?
eskira gorridxe, eskira gorridxe da, esta kostaku lako eskirie, ori atrapaten da, ori otorten da asalien, asalin otorten da kanpotik, Caribetik edo nik estaipa nondik agertuten den, da ori da dxákidxe atunentzat, atunepe dxaten dauie, ballenape dxaten dauie ori, se otorten da, e, másan, bai, bai, eskira gorridxe
- da besti da eskira normala esta?
eskira normala, bai
- "gamba roja", edo "gamba"?
orreri "gánbie" deitxuten tzagu
- olako bi?
gánba bi
- orrek ametik estabiltzas es?
es, kálatan
- bogavante?
"bogavante" da, abakondua, bai, abakondua
- olako bi?
abakondo bi
- suk atrapaten esan sus orrek?
abakondue be ori be eskastu eiñdxe, eskastu eiñdxe, amen e atxiñe atrapaten san e otzarakas, násа deitxuten tzoena, "nasa" erderas, otzarakas atrapaten sin e langostak eta abakonduk eta, baya ori, ori amekua akaba san. Olako abakondu bakixu non asko?
- non?
Terranoban
- Terranoban?
Josus!, asko
- langostino?
langostiñue, langostiñu da, ganbin antzekue, bay da illunaue, bai. Da andidxau ganbi baiño

- da sein da obia?
langostiñue, langostiñue, bai bai bai bai
- cigala?
sigalie, sigalie
- langosta?
langostia
- centollo?
sentollue
- orrek atrapaten dis amen?
len asko, urte beta, urte bat ixan san, esnai akordaten treinta y seixen edo treinta y sincon edo, enai akordaten, enai akordaten orain.. enai akordaten orain.. gerri baiño lelau ixen basan edo gerra-bueltan edo ixen basan, gerri baiño lelau pentzaten dot ixen sala, amen kostan atrapa san, toneladak sentolluek, toneladak, árukas, toneladak e? Da portun imintxen san e, onetan kajatan, bixirik okitxeko, da, ordun sasoyen balidxote ban ogor- ogorloko bat killua
- ta ori asko isango san orduan?
ogorloko bat killua. Asko, asko. Da ori be: galdu, galdu
- semat arrain da galdu disen esta?
bai, asko, asko. Au e sentollue, lantzin bat atrapaten da bay gitxi, gitxi, gitxi
- nécora?
"necora" bai, amen be atrapaten da, nékorie, nékorie bai, amen be atrapaten da, násakas, otzárakas, otzarakas atrapaten da
- cangrejo moruno?
kaskarratoya? Kaskarratoya, bai, bai bai
- selaku da ori?
ori da, ori da.. erriko langostiñue, bueno errekako, errekako langostiñun antzera eitxen dau, antzera eitxen dau, orreri selan deitxuten tzagu guk? Santiagituek
- santiagituek?
bai
- euskeras olan?
bai, "santiagituek" deitxuten tzagu bai
- orreties kaskarratoyek?
bai
- ixen bi dakos orduan
bai, bai, guretzako bai
- kaskarratoyek eta
da santiagituek
- da olako bi ?
santiagito bi edo kaskarratoi bi, (segun) gusules
- buey, cangrejo?
"buey" da.. txangurrua
- bai, Bermion.. suepe bai?
bai, txangurrua

- olako bi?
txangurro bi
- orrek amen atrapaten dias?
bai, kostan, itxasu-, kanpun be bai e?, sarikas e arrastan, atrapaten da, baye kostan be bai, bai
- cangrejo común?
karramarrua, karramarru ori portuen da, an erridxun semagure dakosu ori, asko
- cangrejo corredor, Bermion "sapaterue"
ori, ori da infernuko karramarru deitxuten tzagu guk (orreri), infernuko karramarrue, da aulako, baltza, kuadradue, baltza kuadradue, ori usaten da karna(da)tan, muxuek eta lupiñek eta atarateko palangrakas
- a bai e?
bai, karna(datako) be bai
- da ori ta "sapaterue" bardiñdxe, o sea Bermion "sapaterue" esaten dana
sapaterue, bai, sapaterue, baye guk e beti (..) "infernuko karramarrue"
- percebes?
amorr-, esto = portzebie, Gipuskoan "lanpernie", Gipuskoan lanpernie, da amen "portzebie"
- olako bi?
portzeba bi. Atxiñe oten san asko amen Ixaron da, or Antzoran aspidxen da Ogoñon da, baye entre onek onbrerranak eta arek eta onek eta ori be garbitxu (eiñdxa), eskastu da total, total, total, total eskastu da ori be
- aitxek eta amak esan dostie ba amen, igelenian edo orain gitxi ba antxoba lako ba estakit, arrain asko egon sila amen portuen
bai, antxoba-kumie
- antxoba-kumie? Txiki-txikidxak, angulales edo
bai, antxoba-kumi bai, e txintxiñe
- selan?
txintxiñe
- ta olako bi?
txintxín bi
- ta orreties..?
antxobie, kumie, antxoba-kumie. Ori, aurten be segurun otorko da, nobienbre, disienbre, nobienbre, nobienbre, or, or, or
- da suk atrapaten sus?
es, es, setako?
- suk es baye jentie bai es?
jentie, ba- jentiek semakura atrapa sauien, amen da, Txorrokopuntako subidxen aspidxen da, dxateko. Ni, ni es
- esan dostie, preguntateko suri

bai, bai. Asko e? Asko, portu beteta on san, da, Txorrokopuntako subipi ta dana beteta ta Txatxarramendirarte, edo- edonon, edonon on san ori antxoba-kumie, bai, Jesus! on san portu beteta

- da "jibias"?

txibidxie

- olako bi?

txibidxa bi

- da suretzako ser da "begiandidxa"?

tximinoye. Tximinoye, begiandidxe, da diferentie beste-, bueno! Bardiñe da ixetes, bardiñe da ixetes, bay dako begidxe andidxaue, (begi-andidxe), begidxe dako andidxaue beste tximinoyepaiño, bai. Da, kolori be, eitxen dau beste biso batzuk, klase batzuk eitxen txus

- da ori ser da gosuaue tximinoye baiño?

e, bueno gosuaue, au e beren tamañoko tximinoye, begiandidxen tamaño bateko tximinoye, gogorrau da tximinoye begiandidxe baiño, begiandidxe da bigunaue, bay dxateko ta bigunaue. Ariñau eitxen dena saltzan imi(ñdxe)

- "colo" badau arrain bat?

bai, kólue, au, esan notzun aurrerau be = perloye

- suk estosu esaten "kolue"?

kólu be bai, bai bai, da "perloye". Gero dau e, klasitaus or, neskasarra dau kolun antzekue, dako, aulan e urteten tzo mustúr bi, esatile-, adar biles, mustur bi, auen e, auen e goiko mandan, urteten tzo aulan, goiko espana ixetiles, urteten tzo, neskasarrari, bai. Da gero dau "perlói baltzá", ori da gosuaua, perloi baltza eskas oten da ori, ori gitxi atrapaten da, erreta dxateko ta ori da gosuaue bai

- da amak esan dost berak e kolori esaten tzola "arringorri" edo arraingorridxe be bai

- entzun su?

bai, bai, bai, deitxuten (tzo) arraingorridxe

- suepe bai?

bai, bai. Bai "arraingorri" be bai. Baye, e, leges arraingorridxen sartzen die e: kabrak, da sartzen die orrek perloyek e kolue(k), da arraingorridxe da breki be, da arrain gorri da luli be, da.. gonbixe be arrain gorridxe da ta.. baye ixena eurena = kólue, ixena orrena = kolue, "arraingorridxe" be bai baye "kólue"

- au esta arrain baten ixena baye ser da txista ?

txistá da, gántxua e atuneri txe dxoteko, enbarkateko, edo arrain andi bateri-, txistas dxo ta enbarkateko, bai bai, da palo bat gantxuas

- ta ser da egurra edo

egurre bai, egurre da gantxue ba burdiñe

- gantxo bat-ako

gantxue bai. Orretako. Arraña, andidxe, txistagas dxo ta enbarkateko, txistá

- olako iru?

iru txist, iru txist
- ta ori, portura sartziko ta esta ibilten ori be bai?
ser?
- ba enbarkasiñue ba estakitx
atrakateko?
- bai
es, es, es, es. Suk gusune esan e da, esta ori txista, txista da arraña, arraña asidxe ta olan atrapateko, bueno, portun e kasu baterako usaten da ori ba amarri baixu badau, espasara allegaten eskus ba txistagas atrapateko, ostantzin esta, esta, txistá

2 B

- oneties Mundakako berba sarrak, Resurrección María de Azkue, bere ama mundakarra san, bera ibil san, bueno larogei urte dies au egin sala esta? Dias antxiñako Mundakako berbak, es? Da orregaitxik gatxaties es? Baya ia suk badakixus edo
ia
- au Bermion esaten da asko, ba, "aidxenekuak" eta
aidxena da, enbarkasiñue amarraten den leku = aidxena
- suepe esaten sue?
bai, bai aidxena
- Mundekan be bai "aidxena"?
bai, geupe bai "aidxena"
- da "aidxenekuak" nortzutias?
aidxenekuek, dausenak aidxenien, esate baterako, ba, iru edo lau enbarkasiño ba-, aidxén batekuek, amarra batekuek gudau esan, aidxena, amarrie
- arrain baten ixena da "abruskua"?
bai, abrusku Mundekan, amen "abruskua"
- emen diño "pececillo no comestible de entre peñas", esta dxaten ori?
ori da, dxaten da gosua
- gosue, dxaten da?
dxaten da abruskue. Sarritxen (ukusko su) Txorrokopuntako posun da da, aulako arraňe, edo alakue, da da aulan, buru-andidxe, bai, abrusku, gosu arraňe
- dxaten da orduan
bai
- amen diño estala dxaten
ba esan, ori txarto imiñdxa dau. Beste arrain bat-au abruskun antzeku: belenerie, deitxuten tzaguna, "babosa", belenerie, a estu dxaten, bay itxasoko arraňe gustidxe dxateku da, "pajaro que vuela pa la casuela", arrain gustidxe da dxatekue
- da olako bi?

abrusko bi

- "trucha" esateko, au esta itxasoko arraiña baye

ori, itxasoku da

- a itxasoku, "trucha" esta?

es, es es, txarto nau.. salmoy(as) on nai erratute, trútxi ba erreketako arrañe "trutxie", trutxie

- ta "amuarraiña" esta esaten esta?

guk es, es es.. trutxie

- amen diño Mundakan esaten sala len, igual esta..

trutxie. Ori erreketako arrañe ta lagutaku ta olako posutaku da esta, kostako arrañe esta-ta

- len esan su "salmoye" bai esta?

salmoye bai, salmoyek, itxasoko arrañe da, itxasotik sartzen da errekara, urduitzera sartzen da, eitxen dau umie, arraultzi itxitxen dau ta ostabe urteten dau itxasora

- amen be bai Mundekan?

es, Mundekan estau e, amen estau errekarik e orrentzako arrai(n)tzako, Rivadesellan, el Sella erridxuen da órretan bai, órretan sartzen da, ori asko an, Norte Europan asko, ni on nai lapoyekas, da or asko, omoten tzasun e botella bat edo beste edaridxe ta omoten tzun kaja bete, kaja bete ori selan da? salmói, bai

- cebo, carnada en salmuera para pescar, emen "amuskidxa"?

amuskidxe deitxuten tzagu Mundekan, amuskidxe, soltata dauen, itxasotik datorrenien, itxasotik datorrenien, ondiño otorten da itxasotik karnadie amuen, areri deitxuten tzagu amuskidxe. Ostantzin bokarta, bokarta gasitxuten san atxiña besegutako ta papard(u)tako ta, a deitxuten san ba bokar gasidxe, bokar gasidxe, edo antxoba gasidxe, baye gero itxasotik otorten senin apaidxu barrure, alaten senin barrure, da ekarte banak karnadak, ondiño, a da amuskidxe

- da olako asko edo?

ba, segun, e, amuskidxe ba, sarritxen otorten san gedxau segun ser-, bestetan gitxiau

- "artzia" ser da suentzako?

ártzia auri! Portuko ori, portuko ori da artzia, portuen, portue, artzi deitxuten tzagu, ba ure beyen dauenien, ume txikitxen be bai txe beti: nora gus ba? ta ártzara, artzie Mundekaku a da, a ixeten da artzie

- da or ibiltxen dias konponduten, arreglaten enbarkasiñ-

elanbran, elanbran, atxiñe esan oten elanbrarik, artzan eitxen sien bajamarien enbarkasiñuk arena ta ori, ba oiñ e, oiñ elanbrataus, eskeitxeko edo, imintxeko enbarkasiñuk e garbitxuteko ta pintxeteko ta orretako

- ori da artzia orduan?

artzi bai

- sertzutias batelak?
batelak onek, e, erramutan ibiltxen dinak, orreti batelak, orreti batelak
- orrek bakarrik es?
e, batela, deitxuten san, amen, atze-ebaidxeri, atze-ebaidxeri, da, atzi ta aurri bardiña okitxe ban, bardiña okitxe ban aurriles atzie, baidakue, baidaku deitxuten ixen dxako, bai
- ser da, emen diño "membrana de color negro que recubre interiormente parte del estómago de algunos peces: "bentanidxie" edo, bentanidxie entzunsu edo bentanie?
ori da au esan tzutena len e, sapuek eta, sapuk eta lebatzak eta dako olan e, baltzá, bai, da baitxe, takartape bai, dako ori tripan baltzá
- arrain baten ixena da "burutua" edo?
bai, burutua
- ta selaku da?
da brekin antzekue, bay da txatuaue, bai
- emen diño "pez parecido a la lija", diño "tiene el hígado muy grande" edo olan, gibela dako andidxa
burutue esta ori, es es es es, ori txarto dau, bai e, burutu da burutue, brekin antze- antz igual-iguala, bay dala txatuaue, da agiñek, agin sorrotzak dakos
- orduan esta au es?
es es es es
- ta gibela estako andidxa?
es.. normala, ba brekiles, igual, igual, brekiles
- ta suk atrapa sus orrek?
egunaro, bai, tximinoitxen gusenin be beti ataraten du, beti, egunaro, tximinoitxen gausela, eskirias
- olako bi?
buruto bi
- "damak" sertzutias, arrañatias? Emen diño "pez marino de piel suave y lisa de colores finos entre peñas", damak
a, lulati orrek, bai, Bermion "txilipitxeruek", bai, bai
- "damie" esta esaten?
es, es, es, es. Lulie, lulie, o "julia", erderas. Bermion "txilipitxerue"
- Bermion bakarrik esaten da ori?
bai, Mundekan "lulie"
- bay suk badakixu "txilipitxerue" be esaten
bai bai bai bai, se ni bermiotarrakas asko ibil nai
- emen diño "nudo especial para atar cordeles" = entzerak
entzérak, bai, entzerie bai
- da ser da?
entzera asko, klase asko daus, e, entzera (..) amu be bai, amue imintxeko pítxie
- amu bat da entzera be bai?

bai, amuntzako be "entzerie", gero, e, dau entzerie "pater-nosterra" deitxuten dxakona, dau entzerie e entzerie iru branka-bueltagas imintxen dena, entzera asko, klase asko dau bai, ori, klase asko dau "entzerie", bay entzeri ixetes

- da ori da marapillo klase-

bai

- olako bi?

entzera bi

- erizo de mar?

ori da, Mundekan "tinteru" deitxuten tzagu, tinterue

- erizo de mar?

eriso de mar, bai, tinterue, da, orrek Asturiasen dxaten di asko

- amen esta dxaten ori?

sss, Asturiasen asko, sagardauas

- olako bi?

tintero bi, tintero bi. Ori atxetan oten da

- da amen diño "eskimarrak", "erizo de mar" "eskimarrak" dias?

ixengo die baye guk etzagu deitxuten-da

- "pala o paleta del anzuelo en que se sujeta la pita del aparato de pesca" "gallak"?

gallí da gántxua. Gallí da dakon gantxue puntan, da, palí da, entzeraten den lekue, palí esta, selan imiñdxau or?

- pala o paleta del anzuelo en que se sujeta la pita del aparato de pesca, esta ori es?

gallí da puntan dakona, esatiles, bertan puntan dakona, aulan e arpoyeles eitxen dauena puntan, da palí da entzeraten den lekue

- olako bi?

palá bi edo ámo bi

- edo ga-?

gallá bi

- arrain baten ixena da "gadxua", "gadxua" edo

gadxue bai, bai, gaidxoya, gaidxoya, gaidxoya, bay ori e luletan sausenin atrapaten da, gaidxoye bai

- olako bi?

gaidxói bi

- arrain ona da?

bai, dxateko, bai, ona da bai, bai, bai, arrain ona da dxateko

- emen diño "un pez marino sin escamas de piel muy reluciente, es mayor que la lula", lula baiño andidxaue da?

bai, gaidxoye bai, bai, eskami dako

- eskami dako?

eskami dako

- emen diño "sin escamas"

ba es es es, eskami dako, eskami dako, bai

- ba gausa asko daus txarto amen orduan esta?

ori, ori fijo, eskami dako

- atxiñako, "injiman" edo, fragata, buque grande, "inyiman", "injiman" edo
buque grande..
- enbarkasiño andidxe, edo fragata, buque grande, injiman, "inyiman" es?
"indximan" e ori berba inglesa gedxau da euskalduna baiño, "indxin" e makiñi da, ingles, da "man" = gixona
- esta ixango amekua
"máquina de hombre", inyiman, o "hombre de máquina", bai, se endxin, endxin e makiñi da, da "man" = gixona, ori ingles berbi gedxau da euskalduna baiño
- bermejuela, pececillo de río = kaskaillak?
kaskallue, kaskallue
- ori da errekako arraiie?
bai, errekakue, ur dultzetakue, ur dultzetakue
- suk esu atrapaten ori
es es es
- olako bi?
kaskallo bi
- len esan su "kolua" es?
bai, bai, ori esan du
- "de cabeza desproporcionadamente grande", buru andidxa dako?
bai, buru andidxe dako, da mamin gitxi buruen
- mamin gitxi?
bai, gogorra, buru gogorra
- "cierta cuerda delgada y fuerte de que se valen los pescadores", kurrikana?
kurrikana, da, kurrikana da, kasako apaidxue, kasako apaidxue, len usaten sin sokálak eta orrek, oin pítxi usaten da, atxiñe usaten san e sokalak, lodidxaue, meyaue, bay kasako apaidxue, kasarako apaidxue, bai lupiñetako ta atunetako ta, baye oiñ e gedxena usaten dana: pítxie, pitxie
- "aguja, pernio, pieza puntiaguda de hierro en que se fija el timón", lemorrotza?
lemorrotza bai
- setarako da ori?
lemorrotza, da, berari éjiri sartzen dxakon e txabetie esate baterako, lemorrotza, da lemorrotza da, beste gausa bat, batelak atxiñe okitxe bien olesko erra-, olesko lemie, timón, olesko lemie, da okitxe ban lemorros bi, bat e gillin onduen da bestie gorauen, an sartzen san lemie, lemorrotza, ori da, lemorrotza
- "cordel, cuerda blanca que forma parte del aparejo de pescar merluza y otros peces", maimena?
maimena da, atunetan da usaten dena lebatzetan esta, es, atunetan usaten dena as- atzeko alderditxik, ya da txiko lodidxe, lodidxena,

atunetako apaidxu(n) lodidxena, otzara(n) barrun lotzen dena, ori da, maimena bai

- ijada de peces?

iñdxadie, iñdxadie. Bermion "miekie"

- ta suek es?

iñdxadie, bai. Da Bermion "miekie"

- emen diño Mundakan be "miekie" esaten dala

auiñ esango da, baye len es, len es, es es, gu(k) beti esan du "iñdxadie", Bermion "miekie", da oiñ e bakixu, len esan tzutena, oiñ e bermiotarrakas e asko ibilldxe ba jentie ba, bertako modure "miekie", baye beti ixen da Mundekan "iñdxadie"

- ta "ijada pequeña"?

iñdxada txikitxue

- golondrina de mar, au txori bat ixango da, "millabarrikak" entzun su?

millabarriki bai, bai. Ori, millabarrikie, otorten da, baporen e edo enbarkasiñun estelan, loidxe dxaten, loidxe botaten dena, a dxaten, die, e, elayen, elaye da "golondrina", elayen antzekutie, da, sarritxen atrapaten da, otorten die, gaues e, argire ta atrapaten die enbarkasiñun itxasuen, da dako atzá, baye orrek ukusten basus, ukusten basus bertan popapien, bertan estelan atzien, listo (on), egualdi txarrak datos-da, bai

- ta egidxe ixaten da ori?

bai bai bai bai. Patroi bat oten san e, Ondarrun bai, atxiñe, patroye arrasterutakue: Artapelo, esixena, esixena, arek ukuste banin orrek e atzien arribadan sartzen san, como, ya como fijo ixeten san egualdi txarra (...), orrek on eskero an atzin e dxaten da bertan urten barik, auri

- denpora santarra

bai

- da olako bi?, olako txori bi?

millabarrika bi... Astu eitxen dxastas berba batzuk, astu, bakixu, urtiek

- e ondo, ederto dakixus danak

bai, beti itxasora ibilldxe

- "balde, cubo para sacar agua de las lanchas", musaderak?

báldie

- musadera, "musaderie" esta esaten?

es es, baldie

- len esan su es? Nasak. "Cesto grande para coger langostas de mar"

bai, itxasoko- e, langosta-otzarie, langosta-otzarie. Orrek ixeten sien ba, obalauek ixeten sien atxiñe, baye oiñ eitxen dauie, e, alanbrie (seiñ e) formi emon da gero forrata daus a(u)lako tela bat e pasta pasta- uste dot tela plastikun antzeku dela bai, da orrek

txikidxauek, langostakuk andidxauek, da txikidxauetie atrapaten dauinak onek nékorak

- nasak ori

langosta-otzarak, langosta-otzarak

- olako bi?

langosta-otzara bi

- edo ostantzien na-

nasa(..) etzagu deitxuten gu(k eta)

- suek es

"nasa" etzagu deitxuten, "nasa" erderas da

- e "gratil, uno de los extremos de la red", sare-burua? Sare-burua esaten dxatzo sariren..

trénpie, trénpie, sare-buru da trenpie

- trenpie da euskeras?

euskeras, trénpie, ori da sari amaitxuten den lekuen, sari amaitxuten den lekuen, dáru txiko bat, goitxi bera, kortxotik eta beraunera, da deitxuten tzagu trenpie

- "pieza de madera que se coloca sobre el borde de una lancha para evitar que la rozadura del aparejo la lastime", sóidxia?

sóidxi bai, sóidxie

- setarako da?

ori da, atxiñe lebatzetan usaten san ori asko, da, e lebatzetan kordelin, e se ordun eskoapaidxun oten san, oiñ palangrik eta (die), ba oin di, atxiña oten sin "eskoapaidxue(k)", da, orrek soidxak eitxe sien, erreka onduko arbola bat, estaitx e oiñ ixena, da i(ll)etargidxe oten sanin bete ebaitxe san, bai, da gero igiri, asala kendu, da oten san suabe-suabe-suabe-suabe-suabe da, olan eiñdxe es dxakon eitxen kanalipe, gogorra, kanalipe etxakon eitxen ibiltxen apaidxu bertan, etxakon eitxen kanalipe, ori da soidxie, da soidxie baitxe usate san, besegutan, apaidxu alateko, ba usaten san palo bat forrata dxiñegas, amuk es agarratel-o, kostadun edo es agarrateko, soidxie

- sedal, aparejo de pesca, "sokala"?

sokalie, sedal "pitxi" da, pítxie, sokalie da, e usaten sana atunetan, atunetan usaten san sokala meyé, segun e, puntan ba sokala meye, segun aridxek, amasortzikue, ogetabatekue, otalaukue ta, otaseiku ta ote sin sokalak, da ixeten san amabosteku edo amasortzikue púntako sokalie

- "depósito en el centro de la lancha", sokua? Esaten san?

uren tánkie, uren tankie... Sokua, auntxe akordaten nai, soku da, esta uren tánkie, soku da, bélako enbarkasiñuek, bakixu, okitxe ban palu ta bergie, da palu dxuten san mustur- aurrien sartunde, da soku beyen, aulako ol e lodi bat sillues da an sartzen san, sokun sartze san, palun puntie, ori da sokua

- ori sartziko, palu sartziko

palu sartzeko bertan, ori oten san beidx- beyen, kálan, o sea e sáidxan, "saidxan" deitxuten dxako es kali, saidxan, saidxan oten san aulako egur andidxas eiñdxe, egur lodidxas eiñdxe, da okitxe ban silló bat, da palu sartukeran e beli ixateko sartzen senien, sokun barrun sartzen san ori, ori da sokue, enai akorda(..) ixan bay gero akorda nai, soku ori da

- "un cesto de pescadores para llevar besugo", tai-otzarak?

arraiñ-otzarie

- "tai-otzariek" es

es, arraiñ-otzarie, Mundekan e? Arraiñ-otzarie, da oten sien otzarak e kintxél-otzarak, da arru bi txa erdiko otzarak, ote sien, kintxal-otzarie ixeten san besegu ta olan e, da papardu ta andrak burun erute ban(ak) kofradira. Oiñ karrutan da eruten da (ba) atxiñe burun erute san, neskatille(k bai)

- "picadero, tablones sobre los cuales se pone la lancha que se quiere limpiar, tenkak, edo tenkia edo?

bai, tenkak, tenkak, bai, aspidxen imintxen sana, atxiñe esales oten baraderorik, esanles oten baraderorik, eitxen sien e aulako tronkouek, ba, sartzen dxak n aspidxen, marien, txikotagas pasa da ten! da trinke bertan, da gero eitxe san ondu dxo erain, tenkin ganien, tenkin ganien, bai

- garbitxuteko esta?

garbitxuteko ta pintxeteko ta aspidxe(n), bai

- "lanchón, barco pequeño de cabotaje anterior a las balandras actuales", txalupillua?

txalupie, txalupie

- "txalupillua" es?

es, txalupia

- olako bi?

txalupa bi. Txalupak, esango tzut, atxiñe, txalupetan dxuten sien, abantien esan oten makiñerik, abantien da belan, da, Bermion itxo sien orduen, el año dose, agostun amabidxen itxo sin eun da amabi, bai, año dose, día dose, y se ahogaron siento dose

- ori Bermion pasa san?

txalupetan, txalupetan. Galernak atrapa tzon kanpuen da ori desgrasidxe on san, erregi be otor san e Alfonso trese Bermiora, aren e funeraletara-ta

- "botalón, palo largo que se saca hacia la parte exterior de la embarcación para varios usos", txanbergak?

el, sss, ori.. estako, palue, palo bat e, esatiles e palu atateu san ba soidxi amarrateko, soidxak amarrateko..

- "lancha de fondo plano y forma tosca", txanelak?

txanela, bai, txanela, bay oiñ e estau olakorik e? Oiñ e, batélak usaten die atrakateko ta (desa-) dxuteko enbarkasiñora ta moilara etorteko ta txanelak

- atxiñako enbarkasiñutias?

bai, or e, aspf plana txa- txanela, atxiñaku da, atxiñaku (da), oiñ estau, ori da erridxutan da, erreketan da bai ibiltxen di ointxe be
- itxasun es?
es es es es
- auntxe be bai e?
bai, erreketan bai, bai, ba amen es, itxasun es
- olako bi?
txanél bi
- "cuerda como de tres pies de largo, penúltima de las cuatro clases de cuerda que, de que consta el aparejo para pescar merluzas", txanpela?
bai, txanpela, txanpela bai. Ori da, oiñ esta usaten e? Oiñ usaten da pitxie, pitxie. Bay txanpela, ixeten san e, e, káñamosko aridxe, kañamue, estaipa euskeras selan esaten (den): kañamue, liñue edo, liñosko aridxe, da eitxen san aridxegas dxe, dxo, dxo, dxo ta eitxen san txanpela, gogortuteko, eitxen san gogortu, da gero imintxen dxakon amue, alanbra sati bategas, ámue, da besti dxuten san ba beraunera, apaidxora
- ori da txanpela, txikot bat es?
ba eitxe san e, txikota.. esta txikota, txikota esta, badiñotzut, txanpela eiñ eitxen dau noberak, aridxekas.. da gero aridxe dxo ta forrata, noberak aridxe forrata, karretin bueltaka-bueltaka
- olako bi?
txanpél bi
- "calado de agua", txinua?
kalaue, kaláu, kalaue
- txori bat ixango da, "martin pescador", ur oilloa?
martin pescador, amen "martin peskador"
- "urollua" es?
es, martin peskador, ori txoridxe da amen, atxetan ibiltxen da, da asul poli-poli-poli-politxe (..) asule, bai poli-poli-politxe. Da orixe be esebe, gitxi ikusten da oiñ e? Gitxi, gitxi. Igual esu ukusko urte-urte gustidxen bein be esu ukusko
- "saborra" entzun su? "Saborrak" edo, "suciedad que deja a flor de agua la manjua de sardinas"
saborreidxe, saborreidxe
- ser da? Sardiñen e-
eskami ta saborreidxe bai, saborreidxe
- olako asko?
saborrei asko, saborreidxe ekar dau asko. Saborreidxe baitxe esaten dxako be, e arrain klase bat artu su esta? Sardiñie, da gero dator nástata, txitxarro-kumi ta bokar-kumi ta nastata datorrenin aurdun areri be "saborreidxa" deitxuten dxako orreri be, aren nastiri, bai, arraiñ e bat e da asidxe esate baterako, artun su sardiñe ona, da gero bádator beste arrain txikidxe nastata, areri deitxuten dxako saborreidxe

- Bermion asko berbaitxen da ba marifierun artin ba "dok eta estok", "olan dok ori" ta, ta Mundakan be bai?
es, es es, es es. Mundekan e, Mundekan estau olako kostunbrerik, es
- suk entzun su?
bai, bai bai. Onbre, básus e Gernikara "astoa" ta "mandoa" ta, olan eitxen daue berba ta, amen es, "dok eta estok" eta, "dok eta estok" eta se-sangotzupa, gaste batek esaten batzo edadeko gixon bateri, e, errespetun faltiles da, dok, ser dok? Edo "badok" edo, ori da errespetun faltiles
- ta suk eitxen su berba olan?
gure artin esta eitxen ori, es es, gure artin esta eitxen ori
- Bermion bai esta?
estaipe, (oin eingo da) baye, amen be sarritxen esaten da "badók" edo "estók", baye ori, ba!, estako orrek e..
- ederto ba dana, dana..
amaitxu du?
- bai
ba ori, ori errunbuk gure basus
- a bai, ederto, ba, eskerrik asko
kaletako errunbuk eta omongo tzutas, da distantzidxek, non atrapaten dauin besegue
- ederto, bai bai bai
omongo tzut
- gausa interesanti da ori
bai, eingot e, an atakot dakotesen librutatik
- bai, da suk dakixusan ixenakas
bai, danak, ixenak gusti-
- baya suriak, es e librun dausenak
es es es, neure ixenak bai bai bai bai. Ba amen asi, ametik e se esango tzupa, kabutik, Matxakutik, kabu (deitxuten tzo), kabutik e norustin dxuen, da amairu millagas dakosu Basamendi, da bera segidu kali galdu barik, kali galdu bari-: Mar de España, gero a kali galtze su, da dator Playón, da a kali galdu ta dator ostabe beste kala bat: Playera, ametik e Basamendira daus amairu mille, amairu mille, norustien, da orrek danak neuk imingo tzutas e-

3 A

- bueno esetuko su, berak esetuten saitxus, Juan Oyenarte, "Juan Akana" ixixena
bai, bai, neugas arrastan (ibilliku da), bai bai bai
- ba beragas on nai
a jubilata ongo da, a, bai, a, Akana, álto argal bat, rubidxu antzera, bai, Akana, esetuten dot Akana
- oiñ esta argala

bai, urtiti, denpori da ikusi dotena be-ta. Se? Martxan dakosu? Ia
- esan dost bajuren estisela atrapaten orrenbeste arrain
ai es es es es, arrastan (bai), bai diferenti gusu esan, bai bai. Bueno esan
- arrain baten isena da "lánproye"?
lanproye bai, lanproye. Ori da, arrañe, ori itxen da, enbarkasiñuri pega. Baitxe, e, selan esangotzupa, txarto berba(iñdxe), "si fuese una ladilla". Pegaten da, da txupaten tzo odola, lebatzape okitxen dau, bueno, okitxe ban, oiñ e estaipe. Lebatzape bai, da eitxen da pega arrañe, "es un parásito", pega eitxen da arrañeri ta txupaten tzo, ori da lanproye
- kendu ein biko da esta? pegaten badxatzo enbarkasiñuri
Bai.. atunetako txarra ixeten da, pega eitxen da, da kendu ein bi-xaten tzoe enbarkasiñuri alan edo-lan kendu ein bi-xaten tzoe
- selan kenduten da ori?
es, e, "es un chupón, una lamprea que, que está pegao con-" e, esatiles musturregas dau bertan
- ori kentzeko?
bai, ba se- seosegas e, aldi badau e erramo bategas edo, a-, txis bateas edo. Se aulaku da e? Esta andidxe
- txikitxu da
bai, txikidxe da bai, bai
- badau arrain bat "katue"?
bai, bai
- es "itxaskatue", beste bat "katue"
itxaskatu barik "katue"?
- koipe asko dakola, gibela dala ona eridek osatuteko
itxaskatue, pentzaten dot dana dala bat, ostantzin beste bat-au, itxaskatu da, bera, asul klarue, da dako bustena me-me-me-me-meye, meye, da begidxe andidxek. Ori, gerra denporan, aren gibela ta aren e gausek usate sien, kurtzuluntzako argidxentzako, argidxe. Se ordun gerra denporan bapórak ba, karburus da kandelis da ibiltxe sin, esin ibiltxen dinámukas. Da, motórrakas-da, orduen e, usaten san ori, baitxe dxateko be bai, bai, dxateko, alditara ta erute bien, kurtzúluntzako, baye, itxaskatun e koipias, eitxe san igual arrañe prejidu ta dxan, gosias, gosi- Da gero beste bat-au, itxaskatun antzekue, a da, e.. arrain, e.. selan esango tzut, m.. marroye, marroye. Da, dako, aspidxe sapala, tripie sapala, busten labur-laburre.. busten labur-laburre, da, asala latza, lijie latza, beste bat
- se ixen dako?
estai-, estai neupe, gatue, itxaskatue, a be "katu" deitxuten tzagu bai. Orrek die bidxek diferentiek, bata begi-andidxe, busten-lusie, da, asul- asul klarue, da besti da marroye, e.. da asala latza. Da tripí dako kuadradue, o sea aulan lotzeko modun
- Mundekan eitxe-san da despeskie?

bai, bai. Bai despeskan andrak, andrak
- gixonak es?
bai, bai gixonak e.. enbarkasiñoko gixonak, baye kánpoko gixónak es. Andrak, andrak e deitxuten sin ándrari, kantza eingo sara esta? E, e.. ori da, drīban. Bermion "mállan" esan- estaitx esaten batzoe ba- Mundekan "drīban", "drīban", bai. Drīban, da.. dxuten (siñen) e, illuntzin itxasora, da arrañe artzen sendunin otorri errire, da gero igual e amar edo ogei edo andrak, segun se kantidade arrain dakasun, eitxe san bana-bana despeska
- antxobia esta?
bokarta bai, antxobie
- oin esta eitxen ya ori?
es, ori galdu san, bai, galdu san. Asi sinin baporak ardorien da.. olan, argire ta ya galdu san, bai
- "driban" esan su?
drīban, bai
- "drībia" da ori esta?
bai, drīban. Ori da, sari bota, da algaretin dau, sari bota-bota-bota ta, musturretik imintxen da txikota amarrata sarie, da antxe geldi, mallaten bada mallaten da ta espada mallaten esta mallaten, baye, gitxi ba gora bera dxakitxen da non egoten den arrañe, da illuntzitan ukusi be bai asalien da, (..) botaten da sariek
- orrek sariek "driba-sariek" edo selan deitxuten dies?
driba-sariek, driba-sariek
- olan esaten da?
bai bai bai, driba-sariek, bai. Orrek driba-sarietakoye ba, e.. mállie diferentie, por regla jeneral e usa'e san amalau ta erdikue, amalau ta erdiku ixeten san bokart asidxentzako, txikidxe pasa
- sertzuties "amúdak"?
amúdatie, atunetako karnadi (i)saten dena, amúdak e, oiñ eitxen die, alako papela, da.. amorrotzen e antzeko ori eiñdxe, baye atxiñe, usaten san, ba oiñ e urte asko es, usaten san, lastue, artún e-
- orridxe
orridxe. Da suritxuteko eitxen san lejitan sartun, da eitxen san suritxu. Da gero eitxen san orrek amarra ámuen, politxo-politxo politxo-politxo, fin-fin-fin, da gero órrotzak, sartun e ol baten edo kortxo baten sartun, orrotza puntek, da eitxen san orrastu, da lotze san ba, aridxeles, bai, ori da amudie
- Lekeitxotik eta Ondarrutik etzoye deitxuten orreri "malutie"?
malutie, ba Ondarrun. Ondarrun "malutie" bai. Da amen e, amudie
- bidxeti bat es?
bai bai, dana d- b-, malutie. Malutie estaitx nik e báda, lastuitxik e deitxuten batzoe, lastue malutie. Guk "lastú" deitxuten tzagune, estaitx eurak "maluti" deitxuten batzoe
- esta "amudie"?

amudi da, baye malutis eiñiko amudie, ixengo da. Nik estot pentzaten amudie, ixengo dan(a) "malutie", maluti ixango da bera lastue, usten dot e?

- entzun su ori "malutie"?

bai bai bai, bai bai. Ondarrutipe amar urte ibil nai-txe, arrastan bai

- Lekeitxon entzun nauen

bai bai, Ondarrun be bai

- segas eitxen san ori orrastu?

órrotzakas, esantzupe

- "arraspak"?

arraspie, órrotzaka eiñ e, sartun e kórtxo bateri, edo ol bateri, da arraspa itxen san, da gero eregas e, orrastu esaten (tzun), orrastu da lotze san ba aridxe, bai eso es

- atunetako esta?

atunetako bai

- mariñeruek okitxen dauie euren gausak gordeteko kaja bat

bai, palasa, palasa. Or okitxen dauie, se bakotxa berak e, dako, ba apaidxo bat. E, patroyek imintxen tzu bueno!, su púntetako apaidxuen, su berreleko apaidxuen. "Su ubilleko apaidxuen". Da, su "obengako apaidxuen". Bakotxa beran apaidxuntzako, amudak, bakotxak ein bitxus. Da, okitxen dau euren palasan gordeta. Se kanbidxateko edo, e igual e arrañek erun batzo ba barridxe imintxeko edo, bakotxa(k) berak okitxen dau e beren palasa

- olako iru?

iru palasa

- seupe okingo su esta?

nik es, oiñ e ni, oiñ es. Bueno!

- len bai esta?

len bai, baye palasa ontxe be ba, palasa okitxen du guk, ba, korañetak okitxeko, edo amuk okitxeko, palastxu pitxak eta okitxeko ba mo- motorrin otzaran eruteko, ba palas(e) txikitxu bet

- arrain baten ixena da "erromerue"?

bai, bai. Da, merun antz-antzadekue, merun antz-antza dako, oiñ estaipa selan e kanbidxaten da, e, baye antza bardiña dako meruek

- atrapaten da arrastan ori?

bai len bai. Oiñ e, urte baten ondo atrapa san merue, urte baten ondo

- erromerue?

bai, erromerue atrapa san ondo bay gero ori galdu in san ori be galdu. Arrañe amen Kantabrikun e, galtzin due, bai lebatza bai besegue galtzin due, galtzin due

- penie esta?

bai, galtzin due. Amen e, bakixu danetara dxokatu de-ta, arrastan be ein tzagu geuk e, geu ixan gara txarrak, kostararte sartunde ta, arrasta edoser da, e, dxuten giñen Frantziko kostara ta, antxobillie,

aul-, (aunen gañako) antxobillatxu atrapa, da a lebatza da ta geuk illdxu, arek esti asi, toneladak eta toneladak liorrera ekarri txe

- esaten da piedraboli dala txarra

piedrabolipe ein (tzaun), e, arrastie, txarrá da. Onbre, dana darue, aurretik atrapaten dauen dana. Da, piedrabolik eiñdxau ba arrañe txikidxek eta andidxek danak atrapaten txus ámuas, da ámo asko bota da gero, káletan galdu be bai apaidxuk eta an e, an e.. bueno! alperrik galdu eiñdxe, kala(k) gustidxek

- ori be txarra esta?

bai, alperri galdu iñdxe. Gero, on sin beste sare batzuk, oin estaitx proibite bakoe baye len ote sien, bolántak deitxuten ixen tzon sariek. Bolántak deitxuten ixen tzon sariek, da orrek kalan bota, kánpuen, beseguten da, lebatzetan da, botate bien, da egualdi txarras igual galdu, da, nailonesko sarik ixaten sin, arek an lotze sien, onduen galdute, da málle arrañe ta ill dxe, ustelda te bakixu, bai. Urte baten e gu arrastan gabiltzasela Sanandereetik, kala bat-au or, kala bat-au "la marona", ixena dakona, "la marona", da or, errekaixi ote sanien, errekaixe suábetxue, atrapate san besegue, ondo. Orrek sarik asi sinien, an be botate bien da, galdu sariek eta, arrañe galdu ein san

- bolantak sien orrek

bai. Oin beitu, oin atrapaten tzu eun kilo besegu da ño! Eun kilo beseu. Asko! Da atxiñe ba, eun arru be bai, atrapa da besegue. Eun arru be bai. E, neuri be kuadra dxast e atrapaten e, amar tonelada besegu etxada baten, da ortxe, ortxe kalan, Marona. Ordu bi txa erdiko etxadie okitxe ban, amar tonelada atrapaten, el año sesenta y siete

- topie ixango san ori?

sako bete. El año sesenta y siete, día siete de disiembre. Amar tonelada bese(g)u. Oiñ ixen basan beitu, aberastu, aberastu. Arek ordun eiñdxoskun amar ogorloko killue, killue. El año sesenta y siete

- erromerue, olako iru?

iru erromero, iru erromero

- Juan Oyenartek esauen dxakin seiñdxen ori arrañe

erromeru da, merun antz-antzekue. Merun antz-antza dako, e, kasi-kasi igarri bes, askok igarri bes. Askok igarri bes. Se meruk e be kolore bar-, e diferentitaku daus. Meru dau e dana, se kolore esango tzupa?

- baltza ta-

e.. bat-au illune, bat-au illune kláse bat. Da gero dakosu beste bat dakona kolorie, e, marroye antzera, marroi antzera dakona kolori be bai. Da andidxetakosus, gu, nabegaten gabiltzasela, kabo Santa Katalinan or e, Gineako gólfuen, ogetamabos brasetan, eitxen gendun kala arridxe topa, sondias, merkantias, da topa, da bertan

botaten gendun búdxie, da atrapa du ogetamabos kiloko merú be bai, berrogei kiloko meru be bai

- andidxek esta?

andidxe bai. Kabo Santa Katalina neguen. Ogetamabos brasan, an ataraten gendusen

- "esparloye"?

bai, esparloye da, e.. selan esango tzupa?, tiburoyen antzekue, tiburoyen antzekue, ba- andidxaue, dako espitxie, lepoko espitxe andidxe, andidxe dako. Da orrek atunetan sarrí, atune alaten egon da, grakl agarraten tzo atuna da eruen, bai

- ixurdape dxaten txus esta?

ixurdie, estot pentzaten, ixurdi atrapateko, arrain biskorra ixan bi da, ixurdi atrapateko, ixurdi abille da, ixurdie, barko bateri, untzi bateri plántako dxako aurrin e, ixurdi ta (...) otamar mille badue korriten be aurrin due. Ba, ixurdi abille da

- Bermion esan dostie ixurdak ill eitxen txus-

ixurdie esto pentzaten, atrapateko ixurdie

- gatxa da

ixurdi gatxa da. Atune ta bai, dxaten dau

- olako iru? Esparloye?

iru esparloi, iru esparloi

- la quilla?

gillie, gillie

- [illegible] quillas

Irú gillé, gill(a). Oero, embarkasiñotaru gillie, da gero Caru barroti kontragillie, kontragillie. An dus amarrain, arrunoyek. Gillin gauen da gero kontragillie gauen, arrunoyek amarrateko

- soldu txikiak ze iten dabe?

parrotxa, bai. Sardin-txikidxe, parrotxa

- olako iru?

iru parróta, bai bai, iru parróta

- badau arrain bat "taukutue"?

taukutu bai. Taukutu da, ixurdin antz-antza dako, ixurdin antz-antza bay txikitxue, bai. Baye-

- ibiltxen da ametik ori?

bai, len ote sien, oin ni bakixu aspaldidxon enabil itxasora ta, urtitan da. Baye, len ote sien

- Mundoketik eta

e, orrek e kánpuen, kánpuen, bai, kánpuen. Antxobatan ibiltxen gifienien da sarri ikusten gendun e, taukutu bai. Da ixurdin da antzekue bay txikidxe

- olako iru?

iru taukuto

- ser da "plamie"?

plamie? Plamie = encar-, erderas gusu esatie? "Encarnar el aparejo"

- ser da "encarnar"?

karnadi imiñi ámutan, karnadi i-, ori da plamie, plamie. Atxiñe, ba besegutan da papardotan da dxuten san, da, (erakutzi tzut) selako tertzak ixaten sien, Bermion "palangri" deitxuten tzoe

- suek selan?

tertzak. Bai. Oiñ estaipe an be deitxuten batzoe, guk beti "tertzak". Da ote sien, lóidxan, lóidxi da bodegie. Se ordun atrapate sin e, ogei-otamar barril antxoba txikidxe, urridxen, karnadatako besegutako, da papard(u)tako. Ordun lotze sin lóidxen, lagun bi edo iru, plamiten, arek apaidxo gustidxek, ba igual otamar kriel da ogei kriel da otamar kriel da, da, kriel bakotxak e, edo tertza bakotxak okitxe ban, eun da berrotamar- eun da irurogei amo. Da, kriela, ixeten san, imintxe sana ta, dxute sin kriel bakotxin tertzá bi. Da, ba igual ba beitu ba, ogetamar edo berrogei kriel ba larogei tertza edo plamiten ote sien, lóidxan, iru lagun edo lau lagun, segun e semat tripulante dakon e enbarkasiñuek, ori da plamitie

- tragola?

tragola da batzen dena apaidxue

- jiratoidxun due

es es, es es. Tragola da, e ba.. se-sango tzupa.. erakutzi ingo tzut

- bakosu?

bai

- amen

lente sarrakas, biarrin nabillenin lente sarrak ibiltxen tas, beste lenli e

- kanta bat esta "tragola, tragola, soldxie..."

Mundekako kanti da ori Mundekako kanti da ori. Atxiñe marrauen [illegible] kantatzen zan ori. Au da tragola dibuj[illegible] andidxe da!

segun se apaldxotako, latxatzeko ta dabilgu ba aulakotxuek, esatiles e.. arra betekuek. Da, atxiñe lebatzetako, ba usaten sien ba, andidxek. Ori tamañue segun, gero beste tragoi bat au aulan

- beste klase bat es?

bai bai. Onek e kórtxoskuek, ixaten die jeneralmente, onek di kórtxoskuk eta onek oleskuek, bai. Bay oin dakosu plástikoskupe bai, oiñ e, ba auri da tragola (esateko), bai

- esaten da "safa dus txikotak", safa?

bai "safa" da, e errie txikotak, orí da, safa

- Mundakan orí esaten da?

bai, erri txikotak! Edo "safa txikota!" Baye, amen e, e jeneralin e pentzaten dot "errie" esaten dela, "erri txikotak!" bai, ori da, safa. Bermion "safa"

- esaten da "asi gara barkua desatraketan"?

bai, desatraka, ori da sabaldu, móllati sabaldu, edo enbarkasiño bat e alkarregas badau aren kostautik sabaldu, ori da desatraka. En bes de "atracar", "abrir, desatracar"

- da "lemasaiña" esaten da?

lemerie? lemerie? E, lemako burdiñ(a) duna, barrutik
- lemako gixona?
lemako gixona amen patroye, bai
- lemerie?
lemerie da, ori estalpa ser gu dauen esan orr-
- estakit, igual txarto ongo da e?
lemeri da, bakixu lemí esta? Da gero bárri duna, sartunde barrútik, gora, kubertararte, a barrun duna, a enkajonaduri da lemerie. Lemín bárri duna barrútik, a da lemerie, bai. Esate baterako, au da lemerie.. -dibuj.-... ia beste modu batera eingotzut... Au barruko enkajonadurie, au da ójie. Bai, da, au, one(k), bidxen bitxartin au, da enkajonadura bat. Au da lemeri, au, au. Au.. ori da lemerie
- preguntako tzate gero Bermion
bai bai, bai. "Lemerie" orreri deitxuten tzagu guk
- badau atx bat e "Frailiepe"?
frallie, Frallie dau, Billauen, Billauen. Billáu-púntan dau islie. Da, an e, e.. an dau e, figura bat atxie, atx(e)k dako figurie, frallín figuri beren kaputxa ta gusti
- ori ixango da es?
bai, ori ixango da. Baye Bermion estai "Frallepe" badau e
- beste bat igual?
Fraliepe. Frantxún átxapai, Bermion "Frantxun atxak" baye, estait e. Frallie, or dau, Billauen, bai. Billáu-púntan dako islie, da islin-, dau e, aulan e atxak figuri dako, beren kaputxa ta gusti frallina
- esaten da "kosterres guas"?
bai, bai, kosterres. Ori da kostin erres susenien
- galdu barik
bai bai bai, bistán, bisti-, bistán dauela kostie, kosterres, bai
- gónidxua?
e, gónidxu da, e.. gónidxu da aparato bat barrun eruten dauena, subidxen, subidxen eruten dauena. Da, omoten dau óndak, óndak omoten txus, len omote ban Plónisek, Lúgok.. Plonisek, Lugok eta estaitx Arkatxonek omoten baban. Ori da, da omoten dau sonidue. Da a sonidue, eitxen su marka. Márka, da omoten tzu errunbue, e.. da gero artze su, iru diferentiek
- errunbu dxakitxeko es?
e kasu baterako, seu non sausen dxakitxeko, artze su, Plónix, da artze su beste-, Lugo edo, da Arcachon da, iru soniduek, iru sonido, baitxe gure basu artze su, Radio Bilbao be, e Radio San Sebastian. Se, radidxu dako, aparte gonidxu, rádidxu dako, da artzen su iru soniduek. Da non atrabesaten den, an, or saus. Formaten den e triangulun e barruen, or e or saus, bértisetan, or saus
- ibiltxen dias orrek?
gónidxu ba, Bermion danak, enbarkasiño gustidxe dakotzu gónidxue. Gónidxu ta radarrak eta, orrek, oiñ e, kasi gónidxue, e.. enbarkasiño au e ba markateko be bai, se rúnbotan dauen,

gónidxue da, e.. Kabo Matxitxakok omoten dau ba sonido bat. Da seuk márkate su a, da sonidue, noix flójuen dauen, an errunbun dau. Semat eta sonido altuau dauen, errunboti fuera saus baye, sus e, márkaten-markaten-markaten da sonidue noix haixuen dauen, antxe errunbun dau e, ori.. esatiles ba Matxaku edo, Donosti edo.. Sanandere edo, seuk gusun e-

- Mundekan b- on dies orrek gausek?

on- on da enbarkasiñuek on dinin andidxepe bai. Ilueno, aixiñe es baye, orrek a oingutie. Amen on sin e ba enbarkasiño asi bi txe orrek okitxe bin gonidxue

- olako iru?

irú gónidxo

- selan deitxuten tzasue suek lekeitxarrai ta ondarrutarrai ta-

lekéitxarrak

- esuye esaten "goitxarrak"?

bai, góitxarrak, bai, góitxarrak, bai, góitxarrak

- ametik asi txe..

orras goi- góitxarratie

- bestiak?

bétarrak. Bai, montañesak eta onek gustidxek "bétarrak"

- bermiotarrak estie-

es es, bermiotarrak = Bermiokuek, bai

- betarrak e-

bétarrak die ba, montañesak, montañesati bétarrak. Da amen, goitxarrak geidxen-geidxen, orrepe bai esta? lekeitxarrak-ondarrutarrak, bay geidxen esaten da kiputzari, bai, orreti góitxarrak

- este?

lestá

- elegas

bai, lestá. Ondarrun... "galgoi", da "sudoesteko aixie", "sudoesteko aixi" = galgoi. Iparra = nordeste-lesteko aixie, amen be bai iparra, amen be iparra ba lesteko aixi da, lesta-nordesta. "Nortá" nórteko aixiri. Éguko aixie = sur. Da gallégun aixi edo norusta = mendebala

- olan suek esta?

bai

- da nor da "sotapatroye"?

sotapatroye, e, errelebaten tzona patroyeri. A da sotapatroye

- olan esaten sue suek?

bai, sotapatroye, bai. A da errelebaten tzona, beti ixeten da sosio bat, edo mutil e biskor bat, a da errelebaten tzona patroyeri, ori da sotapatroye

- da "kasetia"?

kaseti ba subidxe, bai, kasetie, ori da subidxe

- olako iru?

iru kaseta

- esaten da Mundakan "aixeraka guas"?
bai, bai "aixera gues", aixeraka
- selan?
aixera gues
- ser da?
edo "aixeraka gues". E, aixín bárrure, aixín bárrure, ori da, aixín bárrure
- "Picos de Europa"?
"Picos de Europa" die, orretaus.. e.. esango tzut, San Bixente, San Bixenten, de la Barqueran, San Bixente la Barqueran, daus mendi batzuk, dakoenak ixena "Tínesak", Tíñesak
- suek selan?
Tíñesak, bai. Die, tíña baten antza, tíña baten antza, da, farola dau an, baten, tíña mayorren dau e farola. A, destélluek oiñ e, esto pentzaten kanbidxako binik baye, Matxakun modure emote ban e, destelluek. Da or goidxen átzeko alderditxik, daus "Picos de Europa", bai
- esties "Tiñesak" orduen?
es, Tíñesen goidxen, goidxen daus, Tíñes- itxasun e or dau esate baterako, bay gero goidxen, daus e "Picos de Europa", órretan, orrek e, gu ibiltxen giñenin arrastan, edo ni ibil nayenin arrastan andik Abascaletik, osea, Sananderetik, Abascaleko kali dau or. Abaskaleko kalie. da or dau, entzungo sendun e "el naranjo Bulme", "el naranjo Bulmen". Or a-, alpinistak eta igaten dauina, "Naranjo Bulme(n)". Ori da, mendi bat, aulan atzamarra lakue, ori dau bertan pikutan, piko de Europatan, atzamarren e lodidxen e, antzekue. Da orreri deitxuten tzagun guk arrastan "Pádre", bai. Gero beste bat ote san txikidxaue = Híjo. Da beste bat ote san, andidxaue, e oesterau "Espíritu Sánto". Bai, orrek e, arrastako ixenak, ixenak. Da gero daus, Llánesen, "tinas falsas", die, San Bixenteko tíñesen antz-antzekuek, "tina falsa", "tina falsa", bardin-bardiñetie, baye "tina falsa" deitxuten tzo a-

3 B

- esaten da Mundakan, ba, "aixiak ba ankakera-
ankerara, ankerara, ankerara bai
- ser da?
ori da ba, e, musturretik e artunde, mandatik. Musturren mandatik artunde, dxun biarrin e, bránkas beren barrure, ankerara = mandara. Mandara-mandara, mandara-mandara
- ori da-
ori da ankerie. Bermion be olan imingo daui
- proa?
musturre, musturre

- enbarkasi-
musturre. Bai
- "bránkie" es?
bránki be bai. Baye, nora sus ba? ta, branka-musturrera. "Branka-musturrera", edo dxun branka-musturrera eser ikustemasu, branka-musturre
- korosta?
korosta, korosta da, átzien, urteten dauen aulan e, esatiles e, bera erredondue, atzekue, a da kodasta, beraiño. Bay esaten tzagu baitxe, áurriri be bai. Kodastera nue, aurre- áurritxik, kodastera, bai
- selan da-
brá- bránkara, bránki edo kodastera nue
- suk selan esaten su gedxau?
guk e bránkara, bránkara
- tres proas?
iru- iru, iru mustúr, iru mustur
- edo?
edo irú bránka, bai
- "orakan gues"
orakan da, e, aixeraka sausenin geldika-geldika. Geldika-geldika
- mobidu barik?
bai, geldika-geldika. Orakan e ixeten da, kápan otiles. Orakan. "Kápan" otiles da, atxiñe usate san orakie, lebatzetako, esko-apaidxoko e lebatzetan ibiltxe sien da, ordun ote sin mutil txiki bi, ordun enbarkasiñ(o) txikidxepe bai. Da, erramo bana artunde, orakan okitxen enbarkasiñue, gasoliñi es gastateko, se gasoliñie, ordun e.. ordun e ixaten san e, erresiñuen da aulan da. Eskus ote sin e, mutiltxu gaste bi, a, aguantaten kodastien. Da baitxe, "orakan" esaten da ba, dauenin e aixe txarra, aixe- aixe asko edo dauenin ba, "orakan gaus", "kapan", kapan otiles, ori da
- esaten da "poparian"?
popari da, a, aste sarenin e, aixin aldera, aixin aldera, aixi- ko-, bránkas sues aixera, da poparin da, aixin e-, aixin aldera susenien, bai. "De popada", bai
- Bermion esaten dabe batzutan "egualdi Habana okiñdxu"
bai, egualdidxe Habana ba, dauenin kalmie ta egualdi ederra, ori da
- suepe bai?
bai, egualdidxe selaku (da)? Habana on da egualdidxe, bai
- Mundakan be bai?
bai, bai, Habana egualdidxe
- ori itxosun esta?
bai bai
- erridxan es-
es es, egualdi ederra dau e itxasuen e, ederra edo Habana. Baye "egualdi ederra". Da ser? ba egualdi ederra, Habana, Habana. "Sol y moscas"

- erridxan elekixu esango?
es, es
- itxos-
bai, itxasokue, bai. Amen e, bai, ser- egualdi-? Egualdi ederra (dxakuk) ontxe be, da egualdi ona daku
- "egoraska guas"?
al sur. Egoras (...). Amen Kantabrikuen liorrerantz, liorrerantz. Eguen, ori da
- bahía?
badidxe, badidxe. Au da ba, Bermioko badidxe, au, Bermioko badidxe, Mundekako badidxe
- bako badidxe Mundakak?
bai, aur, aur dakosu badidxe, bistan. Ogoñotik asi, da Matxakure, au dana da badí bat
- tres bahías?
irú badí, irú badí
- "meladia atako tzagu atuneri"
ori, -barre-, orrek estako. ori da, "arraiñ asko atrapaku", ori da, ori da, "meladi atako tzagu arrañeri", ba "atako tzagu meladie!", arrain asko atrapa(ti da), ori da. Bermion selan esan tzu ba?
- meladie
baye arraiñ asko atrapati da ori. Bai bai, meladi da, abe Maria! Atako tzagu arrañeri, meladie, da arrain asko atrapatie. Ori da
- ubillada bat
ubilladi da, e, ubilladie, edo surusgorie
- selan?
surusgorie, esatiles arrañen e sáltu edo, ori da, ubilladie
- olan eitxe-
e-, uren ertz-, estaueles-, sáltu esta, uren e ertzin bertan eitxen- ra-ra-ra!. Esatiles e, aulan e, mobimientue bertan uretan, da, a da, surusgorie, edo "ubilladie"
- bidxak esaten die?
bai, bai bai, bidxek
- da olako bi?
surusgora bi
- edo bestia?
edo ubillada bi
- arrain torpia? ser da? Arrain andidxe?
arraiñ andidxe?
- ori da?
bai
- Bermion "arrain torpia" = arrain andidxa edo
bai, ba arrain andidxe. Arrain torpie = arrain andidxe
- esaten sue suek?
bai bai, bai, bai
- sarda ederrak ikusi dus

arrain-, atune sáltaka dauenin. Edo simarroye saltaka dauenin, ori da, sardie, bai

- "baltzo baten ibil gara"

danok al-, alkarregas, o sea, kuadrillan, alkarregas

- selan esaten da ori?

baltzue, baltzun

- estau bentaja andirik emetik eta Bermiora

es se berton gaus-da. Da gero pasaten dena, Bermitik jente asko (ibilldxa) mundekarra, itxasora. Da, bakixu, bardin- bardintzu itxen da-, berba bardin-bardin itxen da, gitxi ba gora bera

- "blankure asko"

blankuri da, antxogie, bokarta, dauenien, asal-ganien oten da, asal-ganin oten da, sarritxen e, buru-agiridxen, buru-agiridxen, buru-agiridxen. Orrek e, kalmí dauenin da egualdi ederra dauenin e, úurdun e, blankúrek. Edo, e, gero, estaitx or bakosu baye, gero dau beste bat "andana gorridxe". Andana gorridxe, da, gorridxe ukuste su, arrañe, es asalien, e, lau brasan edo, bos brasan edo, ukusten da, gorridxe, ori da "andana gorridxe". Da blankuri da arrañe asalin dauenien. Bermion be igual ixengo da

- ardora?

ardo- ardora da, e, mártxan sues, da, gaues e? I(re)targidxe, esta on biar, gau illune, ukuste (su) Uf! arrañek eitxen a, esatiles e, ardora, ori da ardora. Esatiles e lánpara bat bistutiles, a buf! eitxen dau, ori da ardora

- "mare ona eiñdxu"

mare ona da ba, arrañe ondo atara suni-, atrapa su. A da "mare ona"

- ori da?

bai, arrañe, atrapa ta, presidxu be ona iñdxe ta, ori da "mare ona"

- Mundakan be esaten da?

bai

- sertzutis potxerak?

poterak?

- "potxerak" es?

ai! potxera? Potxera da, oiñ esta usaten. Potxera da, atxiñe imintxen ixen dxakona tertziri, ámuen. Ba- bat ixeten san subille, da subilleti dxuten san ámora, potxera. Ori da potxera

- eta bestia "potera" esan suna?

potere- potera, guk deitxuten tzagu "korañetie", ori da tximinoitxako

- "potera" esue esaten?

poterai e, guk etzagu esaten, guk "korañeti" esaten tzagu. Ori da tximinoitx- tximinoyek atrapateko

- ser da? amue?

e orrotzak. Bai, ontxe erakutziko tzut

- al onetie?

poterak, korañetak, onek neuk eiñikutie

- seuk ein sus?
bai.. Neuk imin tzat e aridxe be ta dana
- pentza lei erosi ein sula esta?
es, onek neuk eiñikutie. Da, andidxauepe bakotas, bai
- eingot dibujue. Au da potera
potera, guk, "korañetie". Onetie, neuk eitxen tas onek, neuetzako ta mutil lagunentzako.. /stop/ Amúdak
- amudak, bakotxa berana?
bai
- ser da au? A! onek andidxauetie
andidxauek, bai
- setako?
begianditxako, begianditxako. Oneti tximinoi txikidxentzako, da onek begianditx(a)ko. Edosemat, nik e olaku asko dakot, neuk eitxen tas-da. Ba oiñ urten dau beste metodo bat
- barridxaue?
metodo bat, japonesa
- japonesak ori be eiñdxaue?
bai.. -paketea zabaldu-
- arrain-
arraiñ(..) modure, arrañe, da, atzin e dakos e
- bi dakos e?
bai, japonesak bi dakoe. Asko dakot nik olakue, Jesus! Onek txikitxuek, onek bat-akoye. Oneti japonesak baye, bakotas koreanuek onek e, koreanuk estie.. au koreanu da. Au da koreanue, onek estako amen jiratoidxue. Semík ekar dosten e
- non erosi sus onek ba?
oi, oin Bílbon badáus, bai, baye igesko udan e esin topa... Milla ta eun peseta
- bakotxa?
bai, ontxe dxun dxast semie, ona, noix dxun da? Pásan astien, dxun da, pilotue, bueno kapitxana da baye piloto, dxun da Singapurrera. On nai sure aitxen barkun ni Singapurren. Bai, bai, da, biejatakos, Pérsico-Japón. Baye arantzin da onantzien, lotzen da Singapurren. On nai ni an, da, esan tzat ekarteko andik, an topako txus da ekarteko onek korañetak. Onek e arrañek, bai
- "txárpia"?
txárpi da, korañetin antza, korañetin antza, bay burdiñeskue, andidxe, bai
- ser atrapateko?
ba, txárpie ba, edoser e dxausten dana uretara, da bistan badau ba txárpie, txárpis atrapateko. Ankillin antza, bay txikidxaue
- ankilli ser da?
ankilli = el ancla, áncora, bai. Ankillin antz-antza dako txárpiek, bay txikidxe
- olako iru?

iru txárpa, bai. Baitxe deitxuten dxako txárpie, atunetako ámuri be bai, "txarpi" deitxuten dxako ámo bi dakolakon, (orreri) be txárpi deitxuten dxako
- "artxa"?
artxá da, eitxen dxakona, ámuen, atunetako, eitxen dxako, ámuen, e, aridxegas, aridxegas eiñdxe, gero, bertan palán, amarraten dena da, ori da artxá
- olako iru?
iru artx, iru artx
- "madria"?
mádrie deitxuten dxako, oneri, selan da? Piedrabolie, piedrabolie, da ba palangrin modure da. Da ámue, ámun- ámuna bari, bestie, o sea... ía -dibuj.-, mádri da... au da mádrie, au da madrie, au
- au dana?
ba-, au, mádri au da. Da, len esan duna "potxera", ixeten san au, au. Da amen ámue. Ba mádri da au
- au
ori da mádrie, bai
- potxera
potxera au, ámue
- olan lusie
bai, ori da mádrie, mádrie
- au kasan, botaberak?
bai, botaberati atunetako, bai
- kasarako
kasarako, bai
- ser da txoridxe?
txoridxe, okitxen dauena botaberiek? Botaberik okitxen dauena da, botaberitakos, por regla jeneral iru apaidxo. Púntaku erdiku ta berrelekue. Púntakuek, da, txoridxe da, bertán e botaberan dako anillue, da andik pasaten da txikó bat
- memena esta?
maimena. Pasaten da andik. Da, dako, ba aulan e, beste anillo bat, apaidxu duna
- beste anillo bat dako?
bai, beste anillo bat, andi du apaidxue. Agarraten dauenien, erri-erriteko, ori da txoridxe. Erriteko, púntako apaidxu edo erdiko apaidxue
- gero barriro-
gero barriro, arrafie atrapa- altzaten denien ba, a gora ostabe, beren lekora bai
- ori da txoridxe
bai
- arrastan estau olakorik es?
es, txoridxe au da ara! -dibuj.-
- boligrafuas obeto

boligrafuas? Txoridxe au da, itxagon e, a.. Ameti du botaberie, da besti due, ametik. Beste mandatik
- imingot-
bai, botaberie. Amen due, anillotxue
- se ixen dako anilluek?
ess (anillo..). Da, ameti due gero béstie, txoridxe, da dárue, anillo andidxaue, txoridxek, da, a due, maimenagas, barrure
- au de txoridxe?
bai... Ba au eitxen da ba, arrañek agarraten dauenien, arrañek agarraten dauenin ba errí ona, artzen su apaidxue, se ameti du apaidxue
- anillun ondun oten da-
gora igate su ba txoridxe
- anillun onduen esta?
bai, anillorarte bertararte, bai, da gero andi due, andik txoritxik du apaidxue. Txoritxi du apaidxue. Lastuas, da ámu amen. Da arrañek agarraten dauenien, au itxen da, baja, txoridxe. Artze su apaidxue, ordun apaidxu ona dator. Artzen su apaidxue, da gero ostabe gora eruen, ori da
- gero txistegas
txistegas
- ekarri esta?
bai
- nik pentzaten nauen anillue sala txoridxe baye esta
es, beste bat-arue, bete bat-arue, txoridxe. Andik pasaten da, txoridxe, maimenagas, da aretarue, ani- e beste anillo asidxaue, da andik pasaten da apaidxue, da, gero, agarra dau arrañek, errie
- selan esaten san, Jesus! agarra dost
esaten san, bai, Jesús! Edo baitxe esaten san: Eutzo!, bai. "Eutzo niri be!", "Eutzo niri be!" Bai, bai. Mundekan e "éutzo" asko, bai
- Jesus! es Mundakan?
bai, esaten san baye, "eutzo!" gedxau, bai
- da.. bai?
esan
- "galle"?
gallie? A- ámuen-, gallí da, ámuk e, aulan selan dakon... -dibuj.-, au da palie, au da palie. Da galli da au
- au- au e barru-?
es, es, au- au pikotxue
- pikotxue?
au au, au duna
- au?
ori ori, ori. Ori da gallie. Ori da gallie
- olako iru?
iru gallá
- amue, palie-

pali au da. Da au da, gallie
- entzun su "atzo-murtzillie"?
atzo-murtzilli da, esangotzut, esangotzut, ia.... Es, au ondo dau. Au da, ondo. Au dau ondo. Da atzo-murtzilli da, ia orain espot eitxen -barre-... au da atzo-murtzillie. Esu-kusten, selan dauen?
- setako eitxen da?
atzo-murtzilli da txarto eiñdxa dauenin e, txarto eiñdxa dauenien. Guk deitxuten tzagu "marapillue"
- "atzo-marapillue" edo selan?
es! marapillue, marapillue. Au dau ondo, esu-kusten lixu dauena? Da béstetara da, atzo-murtzillie
- erratu ein badis edo?
bai, sarri itxen da.. au da atzo-murtzillie, diferente
- berrela?
berrela da, e.. berrela da, botaberie, botaberi dxuten den e lekue-, parajien, berrela dau, guardakola baiño átzerautxuau, babor-estiborrin e? Babor-estiborretan. Da, atzi baiño aurrerau, bai, erdi-ngeruen. Ba enbarkasiñun erdi-ngeruen, or dau berrela
- kasan esta?
kasan bai bai
- ostantzin arrastan estau olakorik
es es. Bueno esan ein lei "dxun berrelera" edo, baye, esta, esta. Esta
- "ubillie"?
ubille da bertan átzien, bertan atzien e, e, bera.. bera bueltie, aurrerantz eikeran, amaitxuten den lekuen.. -dibuj.- au da ubille, da au da berrela, bai. Au da átzie, da amen da-, ubille ta au da berrela
- da "ubilleko gixona", "ubilleko apaidxue"
ubilleko gixona ba, ango apaidxu okitxen dauena, ango apaidxu okitxen dau ubillekuen. Sarritxen ba, e! agarra da(u) bat arrañe, non agarra dau? ta ubillien. Baye an e, bakotxa(k) beren apaidxu(...)
- "obengie" entzun su?
obengi da, átzien, bertán átzien, atz-atzien, pálue da-, ordun usate san pálue, latiñen pálue, da andi dxute san apaidxue. Au da, obengie
- palue, palue da?
ba obengie. Da andik e obengako apaidxue. Da amen ote sen beste apaidxo bat, aulako palo txikidxagas, obengillue
- txikitxu esta?
bai. Palue, bakixu atxiñe latiñe ixate san, ónetan latiñe, latiñe da, belie. Da, ametik errite san apaidxu latin barik, ametik erriten san apaidxue, de, au da, obengie. Da, gero txikitxu oten sena bertan átzien, obengillue
- kasarako esta?
kasarako bai
- botaberak sosteniteko, Bermion esan dostie "atunetako agiñek"
bai, e.. agiñin sartunde, agiñin sartunda. Da.. esplikako tzut.. -dibuj.- .. au da. Amen dxuten da botaberie. Da, egualdi kalmí dauenin da,

amen imintxen da botaberie, baixu okitxeko apaidxuek. Ostantzin egualdi normalien amen, baye total bare ta dauenin sarri eitxen da baja auna be

- orisontal edo imin-

bai, apur bat e, ori da. Selan deitxuten tzagu guk orreri ba?...

- agiñek es?

agiñe bai, aunetan, baye, beko-agiñin imiñi edo goiko-agiñin imiñi

- au da agiñe esta?

bai, beko-agiñe ta au goiko-agiñe. Baye, enai akordaten es, selan deitxuten-, enai akordaten

- Mundekan beste ixen bat dakosue orretarako?

e.. enai akordaten, enai akordaten. Agiñe. Beko-agiñe.. da au goikue. Amen du enbarkasiñu(en), berrelien due au.. berrelien

- au berrela?

bai, berrelien

- da au, botaberak

botaberak, bai

- "mastille sartzen den lekue", "sokondue" edo selan da?

sokue, sokue

- "sokondue" esta?

es es, guk "sokú" deitxuten tzagu, "sokue". Palu sartzen dena, da, e ol lodi bat eta an e ba sillules dako an da, soku da, bai. Atxiñe usaten san ba batéletan da, bélan, da okitxe ban áurrien, sokue. An sartze san pálue, sokuen

- edosein palo? mastille?

e soku:ntzako bera palue, preparata oten san bélintzako, preparata oten san, a soku beti on da leko baten, a dxositxe on da. Da, an sartzen da pálue, pálue. Da gero pálora due bergie, bai.. esplikako tzut.. -dibuj.-.. au da batela, au da pálue, da amen barrún due, sokue, au sokun sartunde dau. Da gero ameti due, bergie, bélias

- olanaskuek-

bélie bai, e..

- olanie

olan- e, bai, olanie baye olana fiñe, olana fiñe, bai. Oiñ e nailoneskuk eta dakosus. Au (au)lan da, au da bélie.. gero amen e.. dxute san lemie.. lemie

- sokondue

sokue.. sokue. "Sokondue" euskeras au- esa- "la esquina", sokondue. Baye ori da sokue

- kaela da-

kaela da, e.. goidxen duna, bai. Obramuertien, goidxen duna, bai, ori da kaela

- gero badau "kontrakaela" be bai esta?

kontrakaela da, armasoyek, armasoyek, urteten dauina, ori dau kubertan errés, ori da kontrakaela. Da, andik urteten dauie armasoyek, armasoyek urteten dauie, kaelera, kaelera, edo

obramuertie due órretan armasoyetan dxositxe, da gero due kaela ganien

- "espitxek"?

espitxi da, kasu baterako, ba.. untzá batek urteten dau, da ordun eitxen da palo-, ol sati bat edo ba, sorrostu, da sartun andi sillotik, untzek urten dauen lekotik eta, dxo-dxo-dxo ta tapa, ori da espitxie

- olako iru?

iru espitxe

- Mundakan "espitxa" igual iru espi-

iru espitxa, iru espitxa

- suk esaten su "e"gas asko esta?

bai Bermion ibil nayelakon asko. Ni Bermion e, ba, ogetalau urte ein tas arrastan. Da, bermiotar askogas ibilldxe ta-

- "juntek"?

júnti da, ol bidxen enpalmie, ol bidxen enpalmie. Enbarkasiñuek júntatakos ba olen enpalmek, olen enpalmik eta gero ori dxuten da, galafatita, da gero masilli emonda edo, sementu edo emoten tzo- ori da, júntie, bai

- badau amo bat "amo-porrostua"?

amo-porrostue deitxuten tzoe mustur okerra dakona, selan esplikakotzut. Amo-porrostu da... au, au amu-, ondo dau au, au. Au da ámue. Da porrostu da, oker-, oker dakona au. Selan esango tzupa, aulan oker e eitxen dauena, okertute oten (dana). Au da-, amo-porrostue. Amu-, ámo okerra, amo okerra imiñi. Ori imiñi

- olan be bai?

amo-okerra bai

- amo-porrostue be bai esta?

Bermion, bai

- A! Bermion, suek es?

ámo-okerra

- dxakin su

bai bai bai bai, dxakin bai

- "trañek"?

trañé da ártie, ártie, ba antxobatako, antxobatako ta artie, ori da trañe

- artie sarie da esta?

bai, bai. Arti edo trañe, bai

4 A

e, imiñdxa dau? Bueno, sein gusu?

- marukie, mastran-, au es, estakot

mastrangie. Mastrangi da, arraidxin antz-antz-antzekue. Bardin-bardin-bardin-bardiñe, único dako, bustenien, sué esaten tzaguna (o)lan pikó bi, bai. Ño! e sartzen badau e, dolore gogorrak emoten

dauena. Se dako, e, e-, se dako, sartzen da ta arpoyeles dako gero, arpoyeles dako olan e gántxules dako. Sártzen da gero esiñ atara

- selan esango lekixu olako bi?

mastranga bi, mastranga bi

- perloi baltza

perlói baltzá da, bardin-bardin-bardiñe perloye lakue. Bardin-bardin-bardin-bardiñe, bay dela, baltz-berdiskie. Da orretako koipie, erreteko ta, arrain gosuaue, perlo(iñ) e gorridxa baiño

- non ataraten da?

arrastan, arrastan bai, arrastan. Gitxi atrapaten da e? Gitxi atrapaten da.. Eskirie, eskira baltza, da, e arri-tartin da atrapaten dena da ori baltza. Da erridxuen, an e Mundekako erridxuen.. posútan atrapaten da Gernika alderditik, eskira suridxe. Bai, da orretako, arraintxako e? Da orretako asala be me-me-me-meye, suabe-suabie. Da eskira baltzatako, asal gogorra, bai

- ori karnadatako

karnadatako, arrain obi- e esatiles obí da eskira suridxe

- sapo-buru-

ba ori bai, sapue

- "sapo-burua" beste bat-a, esta sapua?

es es es

- bardiñe da?

bardiñe bai. Abruskue-

- Bermion "otzoburus-

otzoburuskue. Da guk a- abruskue, abruskue.. Karraspidxue

- ori seiñdxe?

karraspidxu da, durdún antzeko igual-iguala, estait durdue eiñdxa baḍaku. Bueno, durduen antza baye txikidxe. Durdun antza bay txikidxe

- non ataraten da ori?

ori kostan

- kostan

bai, tresmállekas da, atxiñe berton e, Mundekan aur e molla-atzin be bai atrapaten sin karraspidxuek

- arrain ona da?

es, bástue. E dxaten da prejidute ta baye bástotxu da.. Abuxe be eiñdxa daku, atalu be bai. Angira-morie

- ori es

angira-mori da, e, angirin, antza, dako ta estako. Lanproyen antza dako gedxau, lanproyena. Baye lanproye baiño andidxaue e? Bai, da dako, da, se kolore esangotzupa? oridxe baiño illuntxuaue, da pékakas, pékakas. Da dako papadie, e.. au e.. sugoye, sugoyen antza e-, "cascabel", e? Orren antza dako, ainkada txarra. Amen estu dxaten, ba Mallorcan, usaten da paellarako

- a, dxaten da-

bai, paellarako, bai

- da selan esango lekixu olako bi?
angira-mora bi. Au "liba" da, estaitx eiñdxa badaku
- estot pentzaten
"liba" da makallo arrañe, deitxuten dxako
- suek selan?
makallo arrañe
- "liba" es?
"liba" es, "liba" Ondarrun-da deitxuten tzoe. Baye érderas e? Erderas deitxuten tzoe. Da, makallo arrañe. Ori be atrapaten da arrastan. Atxiñe, oiñ e urte batzuk, oiñ e.. otamar-berrogei urte, bertón Ixaron átzin e atrapate san e, enbarkasiño txikidxek batélak eta one(k), apáidxukas.. Putxano
- euskeras da ori?
e putxanue deitxuten tzagu (ta) "putxanue". Au da perloi-kumie. Perloi-kumie. Da, ori ba, dxan be esta eitxen e-, fabrikara, urun eitxeko ta alan. Arrain txikidxe, asurre dakoles asko, ba, "puchano" dako ixena orrek
- olako bi selan esango lekixu?
putxano bi, bai
- marukie
maruki iñdxa daku esta?
- es
maruki da, "makallo arrañe" deitxuten tzagu marukiri. Makallo-arrañe. Ya andidxau da, angirin gaiñaku ta ixeten da. Da gero beste bat-au, antzekue, Ondarrun deitxuten tzoe "palo"
- suek?
pes palo, palo
- suepe bai?
bai bai. Da, Pasajesen deitxuten tzoe "calla", bai, bai. Maruki baiño, au "palo", da "calla" da arrain gosuaue dxateko, bai, saltza berderako ta orretako. Ia, pára ein baspadan e gasta-
- es es bardiñdxa
gedxau eser baku?
- es
eiñdxa daus, eiñdxa daus
- planue..
akordora otorte dxastenien, bakixu astu eitxen dx- , apunta
- ba akordaten basara-
astu itxen dxas-da. Oiñ estaku lengo-
- asko dakixu
lengo pentzamentorik be-stak-, amata eiñ e? Baye gastaten da- - planua atara-... onek planuk, semat-a txikidxaue-
- obeto esta?
bai, osea punto nagosidxe, bera planu txikidxe ixen arren punto nagosidxe, obeto- (lokalisateko)
/.../

- au Bermio, Mundaka

Mundaka

- urrien dauen kalie seiñdxe, urrien dauena?

kálie? Errekado. Itxaron, se errunbotan (dauen) imintxeko. Ya astuta dakotas, len e burus dxakitxe naitxusen, bakixu, len burus dxakitxe naitxusen baye oiñ astute... Ori kasi obeto ixango da lotu -grabadora-, da gero eitxen dunien, aurdun esan. E? Ostantzin e (dxungo ein) dxatzu /stop/ lema-dxalie, dau, Antzora, da, Otzarri(n) bitxartin dau baixé bat, amalau- amalau pfeko maritisenien, agertuten dau beren burue, ostantzin esta- esta ukusten, tapata dau beti, amalau- amalau pfeti gora, agertuten da(u) beren burue, da ortik batelak, lema-dxalie osea, lema luxi erute bien atxiñe, da, pása igual gánetik eta lemie apurtuten san, orreitxik ixeten san "lema-dxalie", lema dxa(n), apurtu, apurtu eitxe bal- apurtu itxe bales ba "lema-dxalie", esatiles, lema dxate- (bala), eso es.. Au da, "Piedra de Laga" -irakurriz-

- euskeras selan?

Lagako baixie, Lagako baixie, bai, "Piedra de Laga", Lagako baixie, au e oten da, mare txikidxas be bistán oten da

- atxa da ori be?

bai atxa, baixie, baixie. Da oten da bistan au e, mare txikidxekas be bistan dau, oiñ e plemarien, plemara-, mare erditxi gora tapa eitxen da, tapa eitxen da bai. Au da, "Punta Agane", "Punta Agane" da-

- suek selan deitxuten tzasue orreri?

oneri deitxuten tzagu "Esponjie"

- suek "Punta Gane" es?

es, Esponjie. Au da baixá bat berton Antzorape- amen e, Antzoran ametiko mandan, Laga mandati dauena da ori. Dau e kostatik urre baye, ori be beti dau bistán, ori beti dau bistan, orreri deitxuten tzagu "la esponja", esponjie.. Au da "bajo de Laga", au beti dau e tapata, au beti dau tapata

- selan deitxuten tzasue?

Lagako baixi oneri be

- suentzako "baixi" ser da?

baixí = atxa, atxa bai, baixi = atxa, Lagako baixie. An gure etzin telefonue.. Au da "Eskomulgatxe", deitxuten tzagu guk amen, "Deskomulgatxe", au da púnta bat

- bi daus esta?

bai baya oneri púntiri deitxuten dxako, dana da bat, da oneri deitxuten dxako: Deskomulgatxe, Eskomulgatxe, onetako, au e Lagatik, Lagako pláidxatik urteten dau, Lagako plaidxatik da urteten dauena, da onetako (an) kurtze bat goidxen, kurtze bat-ako goidxen, an e baten bat itxo dalakon edo, bai bai. Gero, ameti due, amen, amen e Lagá(n) goidxen, amen Arroix mandatik, Arróix

- ser da, mendidxe?

mendidxe bai, amen dau aldietzie, da au aldietzie, oneas ermitx-, oneas e, kurtzis imiñdxe, dau eskiñadie

- "eskiñadie" ser da?

eskiñadie = arridxe ta arie, arridxe, arin bitxarti, eskiñi, eskiñi. Ori arridxe da Ogoñoti datorrena, da, onek arridxek urteten dau, nór-nordesteka, nór-nordesteka, urteten dau, ogetasei metrorarte edo, igual e gitxitxuau, bai, ogetasei metrorarte edo gitxitxuau, da agertuten da, ordun Lekeitxoko farola, bai, Lekeitxoko farola agertuten denien, orduen akabaten da eskiñadie da dator basie edo arie. Bueno. Amen dau beste eskiñada bat deitxuten dxakona, se Otzarri dau, ar(i)n bitxartin dau, Otzarriko baixietako buelta gustidxen arie, arie. Da dau ba termiño bat e, semat e milla erdidxen e erredondela edo dako arie, da gero dator atxa, arridxe. Da, an arridxen, beiñ e allega eskero, lesteraka, lesteraka dxunda, amen e, amen e... Lagá, Lagá-púntik urteten dauena, esto, or dau karabiñerun kaseti ixeneko etze bat, bai. Da aren parajera allegaten sarenien aregas e norte-, norte-sur, andik gora dau arridxe, andik gora dau arridxe allega arte, allega arte Lagako baixie, Lagako baixera allegate sarenien, andik gora dau arie, arie bai

- ortik arraintxen ibiltxeko-

arraintxan ibiltxeko tximinoitxen da, orrek eskiñadak eta orrek, da breketan-da ibiltxeko

- ori "bregi" beste arrain bat-a? estakot apuntata

bai, brekie da-, bai bai bai

- a!, entenidu tzut "bregie"

es, brekie, brekie. Muy bien...

- Ixaro

au da Ixaro, amen dau baixá bat, ixena dako "Potor-arri", bai, "Potor-arri", potorro, deitxuten tzo "potorruek"

- esta txori-

txoridxe, or oten diles plántata bertan, plántata oten di bertan baixin ganien, orreitxik deitxuten dxako orreri, Potor-arri. Bera-, bai, baya amen e Ixaron e amen Plantxá mandan, au da Plantxie deitxuten dxakona, bai, au da Plantxie

- apuntakot, Plantxie au es?

bai bai.. Beste punti andikue: Artxikote, Artxikote. Ametiko alderdidxen, ametiko alderdidxen "Madalenapie"

- dana da au es?

ba au, au aspi-, au au, ori, kastillun e ametiko alderdidxe, Madalenapie, eso es.. Amen dau beste baixe bat, "Potor arri txiki" deitxuten dxakona, Potor-arri txiki

- bestin onduen dau?

es es es, ametiko, ametiko alderdidxen, ametiko alderdidxen dau "Potor-arri txiki" deitxuten dxakona, ori marien tapata oten da, tapata oten da plemarien, ostantzin e, mare erditxi bera ukusten da, Potor-arri txiki, da beste bat-au Potor-arri nagosidxen barruko

mandan, Arri-eder, bai, Arri-eder. Suk esu okingo igual e.., bai, amen, Arri-ederra, Potor-arri ta Arri-eder

- ixena estako imiñdxa esta?

bai, aur, Arri-ederra, muy bien.. Gero amen dakosus, Antzorapien, amen tximinoitxan da dxuten garenien, atxiñako agurek imin tzon ixena oneri, iko-arboli oten san or, iko-arbolie, da "nondik atrapa su tximinoyek eta? Ikopetik", bai, esatiles amen

- Mundakan esaten san ori?

bai, Mundakan (bai) bai, Ikopetik. Gero oneri deitxuten dxako Kanalaue

- au dana?

bai. Au da Kanalaue, au.. Kanalaue. Gero, barrie ta orrek okingo (txu..) Santa Katalina punta la barra (...), bako. Gero, amen dau baixe bat.. amen dau, arie esu-kusten amen? baixie, piedra, piedra bai. Amen dau baixe bat, deitxuten tzoena.. e.. Káixerren baixie, bai.. Kaixerren baixie

- "Kaixer" ser da?

Kaixer ixen da neure aitxitxe

- onbre! Seure aitxitxe

bai, da orrek-, orrek topa ban ori baixie, orrek topa ban e apaidxus edo, baixie, arien artien, koño!, agarraten tzon da, baixie, Kaixerren baixie. "Kaixer" deitxuten tzon nire aitxitxeri, gerra-denporan, katorseko gerran, ixen san partidiaidxu Kaixerrena, da alan imin tzoen ixena, esixena "Kaixer", eso es. Gero dau, amen eskiñada bat, lápixe, amen dau eskiñadie, au da eskiñadie... Au da Altarri

- ser da, atxa?

atxa, au da atxa da dana e? Da au da Altarriko eskiñadie, au, imiñi gura basu

- ametik eta Ixarorarte?

e onarte, onarte, bai

- Altarriko?

eskiñadie... Gero, ametik e kanpora, ameti kanpora, au e, ogetamar brasa, ogetamar metro, metrutan dau au, metrutan ongo da au... metros. Amen ogetamar metro ingeruen, segiten dau arie, da eskiñadie

- eskiñadi da au?

eskiñadi dau, ametik, Ixaro alderditik, aulan... onetara due, da emen, akabaten da. Oneri, deitxuten tzoe, imiñi gura basu "Kánpoko eskiñadie"

- au barrutik dauena?

es, ori arridxe da. Bai, ori da arie. Kánpoko eskiñadie, orra dxuten gara, begiandidxek atrapaten, begiandidxek, tximinoyek

- antzekuk esta?

tximinoyetie, begiandidxek. Kanpoko eskiñadie, orra dxuten gara, tximinoitxen, begianditxen. Da or atrapaten sin atxiñe, begianditxen e ibiltxen dan parajien, or atrapate san makallo arrañe

- orain ya es?
es, errasi be kendu, txfiluek, txitxarro-kumie
- txillue?
ba txillu da besegue, gastetan, gastetan
- beseu-txillue?
beseu-txíllue, eso es, besegu-txfllue, gastetan. Da amen, eskiñadin kanpoti dau baixe bat, amen estako apunteta onek.. estak(u) markata amen, bertatik, Kanpoko eskiñadatik milla erdi ingeru, kanporau, dau baixie, esate batera- aulako parajin edo
- selan estau markaten amen ba?
estau markaten, (...), jaramonipes... estau markaten onepe... Au, au ixengo da, au, berrotamar metro ingerun dau, au da arridxe
- ta se ixen dako orrek?
orrek? Berrotamar metro ingerun dau ori arridxe, e imin tzuten parajin neuk amen.. Onetako ixena "Kukutz-arri", Kukutz-arri. Atxiñe kukutz(ak da ataten) silakon da takartak, da or atrapate sin, Kukutz-arri
- apuntakot
bai, amen parajin...
- takartak be bai?
kukutzak, ba "perloye" da kukutza
- a, bardiñdxe
bai, kukutza da perloye, da Kukutz-arri, orreitxik dei(txuten-) bai. Gero beste bat-au amen, beste arri bat-au, amen, berrotamar brasa, berrogei brasa ba amen, amen ingeruan, amen ingeruen, irurota-amar metro ingeruen
- orduen emetik?
bai bai, amen ingeruen, beste baixe bat
- se ixen dako orrek?
onetako ixena "Iru arri andidxetako baixie". Deitxuten tzoe oneri "Iru arri andidxetako baixie", se, ametik Elantxobetik, Ogoñotik agertuten die, iru arri andi, da a agertuten denien dau e, ori baixie, orreitxik dako, iru arri andidxek agertuten di Ogoñotik. Da orreitxik dako arek "Iru arri andidxetako baixi" ixena, da imintxen da "Mundekako torrie"
- torrie, se-?
fa-, elixako torrie, Mundakako elixako torri oten da orduen, "Ixaro plantxín" ganien, da iru arri andidxek beste alderditxik. Or dau ori "Iru arri andidxetako baixie". Bueno, beste bat... Au ("Ugarri") badako, amen dako
- selan?
(Uger arri), baixie, bai
- osea ondo dau
bai, ori bai, ondo dau bai.. Amen e, "punta Murgua", "Murgu txiki"
- suk selan?
Murgú

- emen "Burgua"

ba guk emegas deitxute-, emegas "Murgú". Da, amen dau, "punta de-", au da "Murgu txiki", da au da "Murgu nagosidxe", onau e, ori dau, Santa Kataliñatik ségidxen, lélengo púnti datorrena, ori da Murgu nagosidxe, da gero dator, Murgu txiki. Se da, bardin, antz-antz-antzeku da, Burgu andidxen a, Murgu-nagosidxen antza dako, bay txikitxu da, eso es.... "Lamídxan-púntie", Lamídxan-púnti da, oiñ estaitx e farola kendu badaui, or e farola ote san Alfan, Alfan dauen e farola, Alfan goidxan dau farola

- pentzaten dot argidxe dakola

oin argi- (...), baye bakixu ni enabilleles oiñ ortik, ba, or dau e Lamidxango farola, oiñ eiñdxauin e mólla barridxe, bertan Lamidxa-pien eiñdxauie, ori molla barridxe, "Alfako molli" deitxuten tzoen (oin), ori da Lamidxan-peko, Lamidxaren aspiko baixie. Gero, amen Gibelpen

- "Gibelpe" da ori? ser da?

bai, "Gibelpe" da. Gibeleko etzi deitxuten tzo aldietzi dau an goidxen, Gibeleko etzie, aldietzie. Da Gibelpi deitxuten tzo aren e beye. Da, or dau, Gibelpeko baixie

- amen?

amen- amen ingerun, amen ingerun

- Gibelpeko baixie

bai, or, baixe bat-au or, Gibelpekue, or e.. or e, brekí ta olaku atrapaten da, da esakera bat-ako orrek, esakeri dako orrek, trañien, atxiñe, baporak trañien, da otor san donostiarra, da deitxuten tzoen, apur baten akorda arte ogon ia... aren ixena, ño!... enai akordaten

- dolostiarraren ixena?

bai, enai akordaten... Enai akordaten ixena, patroi famatue deitxuten tzoen orreri, "Gibeleko baixiari, etxadi iñikue", bai, enai akordaten ixena

- esakeri edo kantie?

esakerie, da kanta-, kanta modure (eitxen tzon) bai, bai... Se, antxobie, ukusten da, uren e aspidxen dauenin ukusten da gorritxasunales, da orrek, baixek eitxen dauie, gorritxasuna eitxen dau e uretan, baixiek, da arek pentza ban, antxobi edo sardiñi edo a dela, arrañe dela, da in tzon etxadie Gibeleko baixiri, orreitxik e kanta modure ote san, enai akordaten ixena (ta), patroi famatue / Txangilleko baixi-, Txangill- Txangill, Txangilleko baixiri, beste baixe bat-au amen-da, beste bat-au "Txangille", bertotik urre, bai bai

- Bermiotik urriau?

bai bai, Bermiotik urre bai

- selan dako ixena?

Txangille, bai, Txangilleko baixieri etxadi iñikue, bai, orreri ein tzon etxadie, orrek patroi famosu orrek e- d-, kiputza, donostiarra. Gero

amen e, amen e ba, oneri deitxuten tzagu, Ixaron barruko alderdidxeri, arridxa amaitxuten denien barrurentz, Posue
- Posue? Au?
bai, amalau metro dauen lekue(n), "Posue"... Oneri deitxuten tzoe, amen Bermion, ronpeolasen, norte-mandie, au da ronpeolas, oneri deitxu- Frantxun-atxak, "Frantxun-atxak" deitxuten tzo oneri
- estaus batzuk "Peña de oro", peña de-
orrek estotas esetuten nik, "Peña de oro" ta baporak on die, bapora on da "Peña de oro" baye nik estot esetuten ori
- estaitx ondo esan badot
"Peña de oro" bapora da, baye oiñ estaitx e, amen kostan badau e, ixena ori "Peña de oro" dakona, neuk estot esetuten, neuk estot esetuten
- Punta, Gibel-
Gibeleko puntie, Gibeleko puntie, ondo dau ori. "Punta Galdes", da "Punta- "Txillarri" diño amen
- suek selan?
Sillarri. Or da eiñdxauena. Or da eiñdxauena, "portu txikidxe", deitxuten tzoe oiñ, or eiñ (i)bien, petroliun e ori, tuberidxe datorrena, orra Sillarrire eibin or mollatxu bat eta politxo in san, portu modure iñdxa on san, da gero estaipe ekolojistak obliga badaui kentzin ostabe, amaitxu denin e petroliun tuberidxen biarras, estaitx amaitxu dauinin ekolojistak kendu badauie, ba portu poli-politxa on da or, or aurrin egoten gara tximinoitxen da, egualdi txe-, egualdi txar bat edo, dauenin ba sartzeko modun politxo, bai, aun kendu eiñdxauie móllie
- Potorro-
Poto(rro)-atx
- "Potor-atx", olan?
Potor-atx bai. Bai
- potorruek oten-
bai, orreitxi(k) da, bai. Au da, kábuko plantxie
- seiñ, onek atxak?
orrek baixetausena
- selan esan su?
e kábuko plantxie
- "plantxie" ser da ba?
plantxí da, arridxe, duna ba, plantxadan duna esatiles e, lixun duna, orreri deitxuten tzoe "plantxie", Ixarope beren plantxí dako, amen, plantxie... "Aketxe"
- "Aketxe"? suepe bai olan?
Akatxe
- orduan "Aketxe" es
"Aketxe" es, Akatxe... Da au San Juan de Gastelugatxe on-

..Bakidxo, da, au punta Basordas da, ori eiñdxaue lekun e, sentrala
- nuklearra?
bai, bai. Bueno, punta-Basorda, da Bakidxo-puntie, "punta de Baquio", Bakidxo-punti bitxartin dau, mendi bat, ure daidxola dau beti, ure daidxola- ure daidxola ta deitxuten dxako, amen estau apuntata, amen ingerun ongo da: "Ura daridxo"
- erreki da?
e, menditxi bera dator e uré, bai, bai, da beti dau daidxola, Dxatátik dator ori, Dxatatik datorren e, Dxata mendi-, orti bera dator e ori, "Ura-daridxo" dako ixena orrek, bai, muy bien
Amen esan gendun Billauen frallie, amen, Isla de Billano
- islie da frallie?
es, bertan urteten dau, kaputxin antzien da frallin antzin urteten dau atxa batek or, berton, berton e? frallie, "Billauko frallie" deitxuten tzoe, bai, eso es. Oiñ onek e, ametik e, enau e, enau e, ortik enau pratiko...
- oin ser dau "Gaviota"?
mendidxen bat, mendidxen bat
- au "Solupie"?
au-, au dau, amen dau, kantara bat, kanta- kanta- kantarie, bakixu kantarie ser den, arridxe-, da, aretakon púntie, aretakon puntie, au, bueno "Canal de Sentella" deitxuten tzoe baye esebes, estako kanalik, esebe estako orrek. Da, emen dauseles aldietziek, oiñ e dana dau kostruita amen etze barridxek eta baye, orreitxik deitxuten- Solupe, Solupe. Amen dau arridxe, da, amen e geidxena, barrurarte, atxa dxo arte dau arie, amen kantarapin da, amen kantara- "kantari" deitxuten tzoe, amen da- dana dau e-. Gero amen dau... amen arridxe, amen dau, marka gure basu, sinkuenta y siete metros, arridxe, bai, orreri deitxuten tzoe...
- baixie?
ba- baixek, bai ba arri sueltutaus or, arri sueltuek... Andiño, bai
- euskeras da ori?
bai, "Andiño" deitxuten tzo orreri, "Andiñoko baixie". Bueno, "Andiñoko baixak", baixa sueltuek, baixa sueltutaus or. Gero, amen, Armintzagas norte-ingeruen, amen ingeruen, dau beste baixe bat, "Armintzako baixie" deitxuten tzoena
- suek es?
es, gu eskara otorten e, es, es. Armintzako baixie
- nik gu dot bates be seuen-
Mundekakue?
- es, diñot suen berbak
a bai bai bai, orku estaitx.. Gedxau Mundekakue...
- ongo dis kalak emetik esta?

Josus! Amen e pásaten dxatzuna, amen pasaten dxatzuna estakosula non marka. Se amen dakosu, "Aitxitxen kalie", da Aitxitxen kalatik dakosu, bertan urrin "Altarri"

- urre daus?

bai. Gero da, "Altarriko arridxe", len esan tzutena. "Altarriko eskiñadie", Antzorako pláidxe, Antzorapie, "Arane agiridxe", "Arana agiridxen" diño amen baye, "Arane" deitxuten tzagu guk, "Arane agiridxe", onetie-

- suek "e"gas?

Arana, Arane. Ibiltxen gara, onetie kalak, breketako ta tximinoitxako ta, orretako baiño esti onek e? Arana-agiridxe, Aritxatxu, Aritxatxu dau Bermioko kanposantun aspidxen, Aritxatxu, "Aritxatxuko pláidxe", Arraspe. Arraspe da, Mundekako erridxuen, Sabino Aranan kanposantun aspidxen dauen e sénue da, Arraspe. Arraspe. Or-, atxiñe arrá eitxen da dxuten sin enbarkasiñuek eta, or sartze sien atxiñe, oin sarratute dau trenen bidis da orreas, ba or sartzen sin e, gallego barkuk otorte sinak e atxiñako patátxak, patatxak onek e balandro santar batzuk e, bakixu. Gatzes kargata otorte sien, orra, da, fabriketarako ta gatza, geure aitxitxe ixeten san pratiku orduen, erridxokue, da arek sartzen txusen e, or Arraspen.. Artapie da, beste bat, Artapi da, an e len esan tzuten lekuen e, Ogoñon- Ogoñon goidxan urtete ban artá bat, arti: = arbolie, da aren aspidxen ba eskiñadie: "Artapeko eskiñadie", bai.. Artxikote da Ixaro púntie. Nórteko mandie

- au?

bai, auri da Artxikote. Bai, Ixaro puntie. Gero, ba esan tzutena amen, "Artxikoteko eskiñadie", Artxikoteko eskiñadie

- es au Altarriko-

bai, baye amen dau beste bat, Artxikoteko eskiñadie

- amen gorauen?

amen amen amen

- eske estakot lekoripe

orreitxipe, amentxe, amentxe eitxen da, amen, amen amen imiñi, ba arridxe dau or da, amen, arie daue iekuen, bai, Artxikoteko eskiñadie... Gero "Askarretxe". Askarretxe dau, Mundekako Santa Kataliñako molla atzien, atxa da ori, Askarretxe, or e askárrak oten sinles atxiñe, "askarra" bakixu ser den? Askarra da "karramarro bixarra" deitxuten tzaguna Mundekan, karramarro bixarra, da orretan sillutan, oten sin e, orrek e askarrak, karramarro bixarrak

- "askarra" non esaten da ba?

"askarra", kiputzak eta olan e, asko deitxuten tzoe, "askarra", da kanpotiko jentipe bai, guk e "karramarro bixarra", "karramarro bixarra". Da or ote siles asko, ixena imin tzoen atxiñako sarrak, "Askar-atxe", eso es.. Bañerapie

- non dau ori?

Bañerapi dau Mundekako elixin atzien, bañerapie, bañerapie. Gero "barrie". Barru-atxe... Barru-atxe, a! Ixaron atzeko alderdidxen, Barru-atxe, Barru-atxe, baixá bat, Barru-atxe... Bermio-agiridxen, Bermio-agiridxen, e, or e Bermio-agiridxen, da, Mundekako torrie, imiñdxe, konbentun edo m.., kanposantun goiko alderdidxen dauen e aldietzi(e)s dau, eskiñadie Bermio-agirikue. Gero Bermio aurrin dau beste baixe bat, aurrien... or estau baye amen igual ongo da... beitu non dauen, idxe ronpeolas allegata dau bertara

- au amalau-

bai

- se ixen dako orrek?

"Bermio aurreko baixie", Bermio aurreko baixie

- onek estako

estako, estako.... Amen e Kanalauen, eitxen da ura asitxuaue, "Busturiko mendidxe agertuen", bai

- kala bat-a?

bai, kalie, Busturiko mendidxe agertuen, ori dau Mundakako plaidxin andiko alderditxik, andiko alderditxik, Kanalauen, baye deitxuten dxako "Busturiko mendidxe agertuen", aulako- kanteri da, da urteten dau aulako piko- píko batek urteten dau, Portuondon puntan, ori da "Busturiko mendi agertuen"... Bueno "elixatzie", elixa bidxek imiñdxe, elixe bidxek imiñdxe, gu dau esan, Mundekako elixie, da Santa Kataliñako ermitxie, bidxek imiñdxe batera, da, Bermion e agertuten da, oiñ e a etzie botata dau, ba or oten san, etze bat, entradan bertan, pixarrie, pixarrasko tellatu okitxe ban orrek, da, imiñdxe, ronpeolas-púntie, aregas e, es! ori agertute senien, ori agertute senien, ote san or e arridxe, bai, (eskiñie, bai)

- onek ixenak seuri pregunta tzue?

e? asko bai, bai

- da nor etor san ba?

nik e esetu bes

- gixon bat etor san?

gixon batzuk eta, nik esetu-

- seuri-

niri be pregunta, arepe eingo ban ba seuk eitxen sun modun niri pregunta, areri pregunta, da, aulan. Nik e askori dakotzat omonda onek e aulan. Onek e... "Errota-agiridxe", baixie, eskiñadie. Eskola-, Eskolape, "Eskolape" da or, "Gibelpie" esan duna, Eskolapie, or e, Matxakurantzien, ba or e Gibela- Gibel(e) pásata Matxakurau, dau eskola bat, escuela de barriada, ba, or be.. or be, dau e eskiñadie, da "Eskolapeko eskiñadie", orreitxik deitxuten tz(uen). "Etzebarri agertuen"... "Etzebarri agertun" au dau, Laga- Lagán, "Etzebarri agertuen eskiñadie", Lagán. Da, bertan "Etzebarri agertuen" dau baixe bat

- se ixen dako?

"Etzebarriko agertuko baixi-, "Etzebarri agertuko baixie" dau baixa bat... Farol-bidxetan, da kábu-puntan, "farol bidxek", or e atxa dau gogorra, bai, atxa gogorra, da or e, oten die, bueno, oiñ e gitxiau bai-bay len e angiretan esko-apaidxuen, angiretan oten sin or e

- suek e dxuten siñien?

bai bai, atxiñe bai, bai, atxiñe bai... "Ikopi" len esan tzutena... "Iñakin etzie agertuen", agiridxen

- suek selan? "agertuen" "agirien"?

ba agertue, bai "agertu" nai "agiridxe(n)". Ori dau, an Kanpoko eskiñadan, Ixaro atzien, Kanpoko eskiñadan, ori-, ori be da, begianditxako lekue, begiandidxek (atrapaten da amen, tximinoitxen)... Len esan tzutena, "Iru arri andidxek", ori da baixie dauena an kanpo alderdidxen.. "Kabratxe" da, baixe bat-auena, e... Santa Kataliñako ermitxin aspidxen puntan, urteten dau baixe batek, dau baixa bat, areri deitxuten dxako "Kabratxe", Kabratxe bai.. Len esan tzutena, "Káixerren baixie"

- seure aitxitxena. Berak topa sauen orduen?

bai, bai. Orreitxik dako ixena (au)lan, Kaixerr(ena), orreitxik. Berak e, estaipe, apaidxuas edo seosetan ibillitxe igual, ondún agarra, da koño, amen estau e, amen e oiñ arte ari on da ta selan da? aulan e, baixi agertu, da neure aitxitxe... "Kasetatzie", len talan oten san kasetie

- talan oten san?

talan, berton oten san kaseti karabiñeruna, bai, da orreitxik deitxuten tzon, atzeko alderdidxe "Kasetatzie"

- denpora asko da ori kendu dala?

bai urtetxutie, bai, urtetxutie.. urtetxutie. Or.eri itxasu(k) tapa eitxe ban, egualdi go, rretan, bai, nik ukusi dot e, familidxe, urtitie, urte asko, ni, ba gastie, frontoira eskapata, itxasug ganetik eitxen tzon etziri, bakixu non oten san? Bakixu arek arbola bidxek selan dausen, (albalak) ametiko alderditxik, antxe, antxe puntan, antxe puntan bai... "Kukutzarri", len esan tzutena, len- "Kanpoko eskiñadie".. "Kañaberape", Kañaberape dau, Santa Kataliña, da Murgú bitxartien, daus baixa batzuk, atxiña angiretan e, angirak atrapate sin or, da kañaberatauseles bertan e soluen, orreitxik deitxuten tzoen "Kañaberape", "Kañaberapeko baixek"... Onek esanda dakotzut, Lagako agiridxen, Lagako baixi ta onek, Lagako errotako agiridxen da onek e, onek = baixek

- Laidatxu be imintxen dau

bai, "Laidatxu" bakixu, a plaidx(e).. Amen e "Madalenapi" esan tzutena... Murgu txiki, Matxakuko budxek, Matxakuko budxetie, Matxakuko sénuen, amen e, bai, bai. Ugerrik- Ugerri txe Matxaku bitxartien, ote sin atxiñe, iru búdxe, arribadarako, kendu bin da gedxau est(i) imiñi, geidxau est(i) imiñi, kendu bien, iru budxe ote sin or, amen e, amasei métro.. ingeruen or, or ote sien, bai

- ametik bat edo?

bai, amen amentxe, amentxe, bai bai, irurek ote sien e, amasei metro ingeru urien ote sien.. "eskolapi" esan (du), "Burgu" be bai, eskiñadie, "Murgu nagosidxe", Burgu txikidxe, onek esan tzut... Ogoño, "Ogoñoko eskiñadi" be esan dun, Ondartza-agiridxen, Ondartzapeko eskiñadan, "Ondartzapeko eskiñadi" da, Santa Kataliñatik, Santa Kataliñatik Murgura duna, barrako pálue, Mundakako barrako(ko) palo argidxe, Santa Kataliñatik sarratuten basu arrire sartze sara, da a erun bi xu agertuen, agertun erun bixu, e, libre dxuteko aretan... Au "Patxiko káli" da an e Laidatxu puntan... da, "Peña esponja" esan tzut e, len-, esan tzut ori. Da, Peñas de Kareaga ta onetie bertan Txorrokopuntako atxak deitxuten tzo orreri, estako inportantzirik orrek

- len beste modo batera esan esaten, Kareagako-

Kareaganko baixak

- beste ixen bat estako orain edo?

beti, guk e, Kareaganeko, orrek "Kareaga" ixeten san bertan bixitxen sales an, Kareagan aspiko baixek, Kareagan etzie, bakixu seiñdxen e, astillerun atzeko alderdi(dxen) dauena

- baye estakitx esan badostie beste-, datorren egunien esango tzut e

beste ixen bat-ako?.... Au "Tonpoipe" be da, Tonpoye deitxuten tzo Bermion, Frantxun-atxan- goidxen, e, e, Aritxatxu mandan, areri deitxuten tzo "Tonpoye"

- suek es?

bai, "Tonpoye", bai, baye- gu orrenbeste eskara ibiltxen, or bermiotarra ibiltxen da gedxau, "Tonpoipie", Tonpoipie

- "Txangille"? -irakurriz-

ba- Txangille len esan tzut "Txangilleko baixie"... E Txorrokopunta.. Da Txangilli, aurrien, imintxen tzu, Txangille aurrin dau, baixe bat

- ondo dau imiñdxe au Urkulue?

Urkúluek, Urkulue, onek kalatie, kánpuen, Urkulu-txikidxek eta "Urkulu-nagosidxek" onetie, besegutan da ibiltxen dinak. Oiñ ukusku amen...

- kala asko daus Mundakan orduan?

bai, onek e batelentzat, onek kala txikitxutie, kálie deitxuten tzagu baye esta, amen batel bat e dxuten dena ta, tximinoitxan da, estako inportantzirik. Gero kálak, kalak besegutako ta orretako, ya diferentiek, dxun bi da bi kánpora, kánpora. Kálarik urriena, kálarik urriena, amen dauenik, da...

- emetik Bakidxotik?

Bermiotik e, bueno, kábuti nort(erau), kábuti nórtien... amata ein apur baten topa arte.. Datorren illin eingo tas e, irurota bederatzi urte, bai... Au da "pes-palo", da angirin antza dako, baye esta

- onek sertzutie?

onek txitxarruek, txitxarruek, txitxarruk daus e

- klase asko es?

bai, dakosu e "txitxarro suridxe", kasan atrapaten den txitxarrue, ori, e koipi okitxen dau, udan atrapaten da ori, da, "txitxarro baltza", "txitxarro buruandidxe", "txitxarro marikoye"

- ori seiñdxe "txitxarro frantzesa"?

frantzesa, bai, txitxarro andidxe ixeten da ori, da gero "txitxarrillue", = txitxarro kumie

- badau "lebatz-marikoye" be bai?

e, :, deitxuten tzoe, por regla jeneral (da), lebatza, arrá, arrá, lebatz arretik eta emera igarteko, selaku de(n), igarten da, emitako bustena lus- e lodidxe, lodidxe, da laburraue. Da, en kanbio arratako bustena meye, oiñ ordun oten denin e, e esaten dena.. au e erdi marikoyen antzeko-, lebatza da, estai nik lebatz (geixu...) buru andidxe okitxen dau, da bera meye, ori da, da suri(ri) aragidxa be suri-suri-suridxe

- ori da marikoye?

marikoye edo

- arra es?

arra, arra, arra. Da beste gause bat, txibidxin(a) imiñdxu?

- "jibia" erderas esta?

bai, Ondarrun "txokue"

- suek es?

es, Ondarrun "txibidxi"

- da suek?

guk "txibidxie".. Txarto nabil, Ondarrun "tximinoyeri" deitxuten tzoe "txibidxi", tximinoyeri, da, txibidxiri deitxuten tzoe "txokú", eso es... Rodaballue

- suek selan deitxuten tzasue?

rodaballue /stop/ (..) ta platuxie, alkarren antzekutie, ba rodaballuetakos, pintxuek e lepuen

- a da bestik estako

estako.. Amen estaus orrek kalak.... donsella, maragota, donsella da

- lulie?

bai

- txilipitxerue?

bai, da "maragota" da, galleguk deitxuten- "maragota", durdue, bai

- "pancho"? suek selan?

pántxue, bai "pantxue", edo txíllue, txíllue

- beseu txikidxe?

bese(g)u txikidxe, bai. Cabracho, faneca, lubina, corvina. Abadejo, lenguao, caballa. "Caballa" da berdela

- jurel txitxarru da

txitxarrue, congrio

- angel "aingerue"?

"aingerue" bai, e, "aingerue" etzagu deitxuten orreri, e pes e-, orreri deitxuten tzagu, kaguen dies, ori be errasi kendu- kendu in san,

akordako nai baye, fiol.. billaue, billaue, astu eitxen dxastes e gausek eta. Amen e amuek eta entzerak

- onek eitxen dies emen?

bai bai bai bai, bai bai. Oin botaten tzue, tximinoitxan be, oiñ urten (dauen) arrañek, e mólletik kañaberias botaten tzue, or urten dauen arrañe(..), onetie botérak

- pregunta bat, igual barkuek etxadi iñdxe badako baye gaues, okitxen txus argi batzuk dxakitxeko gero bestiek e etxadi iñdxe dakona

e etxadi iñdxa, bai, berak e ártiek, artitarus e budxek, bueno argidxek, argidxek, bueltan-bueltan-bueltan, dako kortxun imiñdxe, da, ukusten dau ba bestie ba-

- orrek bakoye ixenik edo?

es, es, argidxek, es, inportantzi bako-, argidxe

/stop/

e berba, non dausen, se-runbotan dausen da, se ori, au e

- esta ikusten amen, au txikitxu da esta?

bai, baye, eingo lekidu, marka... semik erunda dakost e

- emetik goitxik?

bai, semik erunda dakost e, trasportadorak eta, ostantzin e márka eingo lekidu. Bueno, kalak, kalak, usaten dunak Lekeitxotik asi, da Plántzi, Plentzirarte, die: Santamoro, au dau....

- seutiñosules esan, es esan librokue

es es, bai bai bai bai, Santamoro, au dau, enfilata, Santa Eufemia, Santa Eufemiak urteten dau Lekeitxo alderditxik, bai, da, "Otoidxo", da, Lekeitxoko farolen goidxe, Otoidxo, bai, or dau kálie, or dau kali beratzi mílle, kostatik, dau, Santamoro, bai

- eurepe olan deitxuten tzoe, lekeitxarrape bai?

bai bai, Santamoro. Gero.. Basamendi, es, au es, Basamendi es.. Basa-sabala, Basa-sabala, dau, Santa Kataliñako, faroletik nórtien, amabi mille. Andrakala dau.., bertan e errunbuen, beratzi mille ingeruen, beko alderdidxe da ori e? Beko alderdidxe, gero andik gora(ntz be) dxuten da arrastan biarrien.... Gran-, Gran-kalto, dau, ogetamairu mílle, nordestien Santa Kataliñako faroletik, osea Lekeitxotik, ori da, otamar milletako káli deitxuten tzagune, dxuten dinak "Eskote"

- ser da "Eskote"?

Gran-kalto, da "Eskote", kálie

- ser atrapaten da ortik?

besegue, besegue, lebatza, da, txitxarru be bai, bai. Or e, gu ibiltxen giñen arrastan, baye onek e lebasalik ibiltxen di apur bat barrurau, or dau "Kábretoneko posue", Kápreton, "Kápretoneko posue", da orrek oten di-, onek oten di posun kánpoko mandan edo posun barruko alderdidxen, or e, or ibiltxen die. Guk ortik kanpora, eitxen gendun biar bai... /stop/ "Mar de España", "Mar de España" deitxuten tzagu aulan, ointxe dauen moduen, dau "Saltacaballos"

- beste kala bat-a?

bai, au e betitau, Saltacaballos, bakixu non dauen, Cástron. Daus, ogetabi mílla Matxakutik, ogetabi milla Matxakutik, Matxakutik, oes-norustien, oes-norusteti noruste cuarta oestien, amen be eitxen da ba, eun brasa ta berreun da irutamar brasararte, (ar) besegue. Gero dau beste bat: "Alta", "Alta" deitxuten tzagu. Bilbon e, Bilbon e aurrien, Bilboko Abrin aurrie(n). Matxakutitaus amasei mílla, norustien, noruste cuarta oestien. Or be ba eitxen da eun-, eun brasatik e berreun da ogetamar brásara, da dau basie, da, arri-arrikirridxe = cascajo. Or atrapaten da besegue, da lebatza ta olakue, arrastan liridxu asko, asko, Josus! Kabarga, Kabarga dau, berton Altan e, Altan e, ametiko alderditxu(en), gorautxuau, da orra dxuten da norustien, Matxakutik, da or be eitxen da ba berreun brasan, eun da piku brasan biar, esatiles e palangrak eta, piedrabolak eta

- or be beseue-

bai, Basamendi dau, mílla bi gorau ori baiño, osea, ori da kála bat esta? Baye dau e, eitxen daueles e-

5 A

...onetie... ixenape astu eitxen dxastas da Jesus! amen agertuko da, ixenape astu. Bueno, "Mar de España", au da. Au da "Mar de España", Mar de España. Gura basu fotokopi bat eitxeko berorregas

- eske, andidxe dales, atara lei igual?

bai bai bai bai. Estai seiñ e, kaletan dauen, esan dosten e se kaletan dauen

- Bilbon?

Bilbon bai, bai

- planuk eta gausa andidxek?

bai bai, bai bai bai, bai.. Ganera estaipadakot or, amata apur baten...

- gorde ein bi da

estotas biar-da, baye... Fotokopidxek eiñdxa daus. Ba onek eiñdxosten txiki. Oneti aunek barruko kalak, fotokopidxe baye txiki, baye estaipadakot nik amen e, (onen) fotokopidxe...

- satike atarata

bai baye, gero atara dostin niri...

- fotokopidxeti onek?

bai aurrena. Se nik e, ein notzan au, au ein notzan, beste bat ein nauen-da, a fotokopidxe ba baten bateri, galdu san. Dakot eiñdxe Billaurarte, Billaurarte. Da, omon notzan e, Andiñoko patroyeri, eiñdxe plánue, errunbukas da danak e órretara káletara, se orrek estakidxe orko kalak. Da-, gero "agur Juan!" Agur Juan! Da, eitxeko oiñ e, barridxe ba, onek danatie

- lelangoku falta da esta?

es, uno?

- au de?

e?, (aur on) bi dau... Amen dau. Esta, onek estie, koño! esta(u) uno?...

- dxausi esta ein

es, esta dxausi es.. Au satidxe da, falta dena.. auri. Auri satidxe falta dena. Ara, au mendidxe aur. Auri da, falta dena. Koño.. Amen dau bat, nueve, esta au.. koño berton on bi dau ba!

- a! pegata on da. Klaro

bueno, orrek seuk eruen

- neuk atakot kopidxa bat neuretzako

bai. Bai, es!, berori seuetzat

- es es, au seuk-

amen dako nik

- bai?

bai

- esu gure au?

es, seuetzat... Erungosu, erungo su.. au be bai, onetie, "Playa de las Motas" beitu berton apunteta ta astu, bai, au da, "Playa de las Motas". Gero amen e, orti dau, e "Mar de España", "Mar de España". Au da "Mar de la niebla", deitxuten tzoe. Au da, barruko kal- beste kala bat, sartze sara, Oriñoneko plairarte sartze sara ametik barrutik, arrastan, amen káskue, enbarrie, da gure basu, berton dauen modun, seuk letra politxaues imingo tzasu orreri

- "Playa de Oriñon", ikusten dis ixenak

"Playa de Oriñon", bai, baye au, bai...

- dibujante ona sara

(pentzaten su?). Beti seoser eitxen oten nai txe. Onepedie, ameko kalak, barrukuek, (aur) Bakidxo. Ba au da, urreko kálak, ten e esan dunak e orrek... aurretie. Bay ser, emoten tzatie, da gero, estostie-entrega be-itxen da. Ba nik esto biar ori e? Ori seuetzat, seuetzat, seuetzat ori... /stop/ libruk asko, da librutatik eta, neuk eiñikupe bakota(s) nik

- mapak eta?

es e, mapape ein tas baye, dakot e nik e, káletako, arrasta(ku)tako, diaidxua baix-, bajukas da, bai, bajukas da, enbárrikas da, e káskue non dauen da, orrek danatakotas nik. Baye bakixu, e igual e baten batek esan da omonda, a agur. Bueno, oiñ e, (ser gusu?). Dxesarri or

- es, gitxi dies

(...) estau ardura, seuk-usun gustidxek

- Juan Akanak esan dosten txori baten ixena "lapatxikue"?, entzun su suk?

lapatxikue?

- bai, negun otorten dala, ba txikitxu dala ta portuen da Artzan edo

a bai bai bai, orretie kurruluntxoyen antzekuek, kurruluntxoyen antza, kurruluntxoyen antza. Da, kurruluntxoye da piko-luxie, igual

ongo da egualdi ederra, da "kuiii, kuii" asmaten basu, euridxe ganien
- da entzun su "lapatxikue"?
bai, lapatxiku bai
- da supe esaten su?
guk e "kurruluntxoye". Bueno, kurruluntxoye, kurruluntxoyen antza dako, antza, txikitxue, aur ibiltxen da, portuen
- lapatxiku esta esaten Mundakan?
es, es. Es es
- kofrie?
kófrie da ba ori, "arcoran" o selan deitxuten (tzasue), erderas? Kofri da-
- andidxe da esta?
bai bai. Brasa beteko egu dako, batetik bestera, aulan imiñi txa brasa bete dako. Esta ain andidxe baye orretakos eguk lusiek. Bai, g(e)upe "kofri" deitxuten tzagu orreri. Kofrie
- da olako bi selan esango lekixu?
kofre bi. Orrek eitxen dau ondora, fiol, arrañe atrapaten, bai, kofrie
- braye?
bráye da atun-txoridxe. Bai, braye daur le-
- "atun-txoridxe" esaten sue auek?
bai, bai, da "bráye", braye. Baye otorten da, atun sasoyen otorten da ori, braye. Da, e, braye txoridxe ukusten bada, señale urre dauena atune, atun-txoridxe (...) braye
- da olako bi selan esango lekixu?
brai bi
- badau txori bat "kala-txoridxe"?
kala-txoridxe? Bai, bai kala-txoridxek. Kalatxoridxe da, itxatxoridxe baiño txikidxaue, itxastxoridxe baiño txikidxaue. Txirleta, ori da kala-txoridxe
- orrek dxan eitxen dies?
guk beti dxan dus, atxiñe e? Oiñ e, oiñ (es) baye. Arrastan, orrek e, gibelagas, arrañen gibelagas, sapun gibelagas edo lebatzen gibelagas edo atrapaten gendusen neguen, txirletak. Da, e urridxen e, nobienbre, or ingeruen atrapaten gendusen brayek, da saltzen gendusen Ondarrun. Atxiñe ba beitu, ni ibil nai Ondarrun e, sincuentan da, sincuenta y dosen da ordun saltze san pareji ogorloko bat, brai bi, edo txirlet bi ogorloko bat (ixeten san)
- "potorrue"?
bai potorrue. Potorru da ba, amen kostan ibiltxen da ori. Kostan ibiltxen da. Mundekan e, Mundekako erridxun oiñ asko dau olakue, ba potorrue, asko, ori da baltza, idxe kofrin gaiñaku da, da baltza
- olako bi selan esango-
potorro bi
- da entzun su "ususue"?

uxuxu da, porture otorten di orrek neguen, bai, uxuxue. Ori, arrain txikidxen atzin ibiltxen da, abuxe edo, da eitxen dauie, sartzen da
- kofriles edo
es es, patules dabill, patules dabil da dzzal eitxen dau ondora ta, ño! portu gustidxe errekorriten dau igual e, agertu barik e gora, bai bai
- da olako bi selan esango lekixu?
uxuxo bi
- "tirri-tirridxe" entzun su?
tirri-tirridxe da, e, atun-txoridxe da ori be, da antxobetan be bai abille. Da, txikitxue, da, arrañe ukusten dauenin lotzen da geldi-geldi-geldi, ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta, esatil- eguek mobiten da bertan geldi. Dzzik! eitxen dau gero, ondora, bai
- da olako bi selan esango lekixu?
tirri-tirri bi
- "marikakie" entzun su?
márikakie, bai. Marikakie, ibiltxen da, órren e, txirleten atzien da, neguen, txirleten atzin da, da berak e arrañe atrapa biarrien, txirleta duna egas, a pikun badarue edo, da kaka eitxen badau edo, berak atrapaten dau, segiten tzo, kendu arte, (da or) eitxen tzo marikaki orreri
- orduen suepe, Mundakako-
bai bai, "marikaki" bai
- da olako bi selan-
márikaka bi. Orreri guk e, ño! kontramaixo bat okin nauen nik okerraue, ñol, txarra, da atrapaten gendun marikakie. Eitxen tzon, amarra estopi petrolius da su emon da an dxuten san egas -barre-(de buta-). Okerra ixeten san txoridxentzat, ño!
- "tresmalluek" oten sien sariek?
"tresmalla" bai
- eta "tresmalluek"?
bai, tresmalla, tresmalla, "tresmalluek", "tresmalluek" esta deitxuten, tresmall(e), die iru malle, erdiku da malla txikidxe, da kanpoko bidxeti "tápak", tapak = malla andidxaue(k), malla andidxaue, orretie "tresmallek"
- oin be ibiltxen dies orrek?
bai bai, bai bai bai bai, tresmallek ibiltxen die
- motor-txikidxek esta?
motor txikidxek onek e lebatzetan-da, edo onek e sarikas da ibiltxen dinak, aurrek motor txikidxek
- da traiñek bapor andidxek es?
baporak, bai, antxobatan da ibiltxen dinak
- onek es kostatik dabiltzasenak
lebasale batzuk oin badakoye e? Oin badabiltzas, oin badabiltzas e, antxobatan, da trafia ba usaten dauie karnadi itxeko, atunetako be bai txe, oin kosterie antxob(a)takue, trañek, orretie
- atunek iltxeko?

mataputxeta, mataputxeta
- palo bat-a?
bai bai, palo bat
- da olako bi?
mataputxet bi. Da gero, ba atrapateko txistá
- ori gantxua
gantxue txistá
- beste txori bat, sakatzekua?
sakatzekue bai, sakatzekue. Sakatzeku da
- txoridxe da?
bai e, aurren e, txirleten antza edo eitxen da, txirleten antza edo eitxen da, ori da- ori be atunas ibiltxen da: sakatzekue, ori be txori txikidxe da e?, txirleta baiño txikidxaue da ori, txirleta baiño txikidxaue, ori elayen gaiñako txoridxe da, baltza, sakatzekue, an ibiltxen da
- millabarrikin antzekue?
millabarrikin antzekue, eso es, millabarrikie. Millabarrikie, Ondarrun ote san patroi sar bat, deitxuten tzoen "Artapelo", da, arek millabarrikak ote sinien, orrek e ubilletan, esatiles an e, enbarkasiñun atzien, ubilletan martxan an, dxaten e loidxe datorrena, enbarkasiñotik, semat eta geidxau errimaten sin arek esate ban egualdi txarraue. Da, ixeten san a, afesiñadue, Donosti-San Sebastian egunien, afesiñadu da patron de peska dabillela, arek eiñdxau aur Artapelok ukusi txe portora sartun, San Sebastian eguna pasa(ten). Atxiña, (ori) illdxa dau e, Artapelo
- egidxa da gero egualdi santarra-
bai bai bai, bai egidxe da. Artapelon txoridxe deitxuten tzoen orreri. Millabarrikie baye "Artapelon txoridxe", bai, elayen gaiñaku da ori be, baltza, atza botaten dau ganera, bai, sarri atrapa du, subira otorritxe ta, gaues-da, argira edo otorri(txe) a-, atrapa du
- dxateko?
es es es es, atza botaten dau
- txikot baten ixena da "eskue"?
eskú da trañen atzeko alderdidxe
- esta txikota?
bai, baye atzetik okitxen (dauena e) trañek, askanengo, askanengo okitxen dauen txikota, eitxen da(la e) bota, da, botaten denin da "áurrie", "áurreko txikota", aurrie da kortxora duna, aurrie. Da amaitxuten denin e trañe botatie, lotzen da txikota, eskue. Gero dau, bragerue. Brageru deitxuten dxako-
- ori txikota da?
txikota bai, anillutatik datorrena, sarratuteko trañe. Erdaldunek "las llaves" deitxuten tzoe
- euskeras "bragerue"?

brageru bai, kankamutatik pasata, kankamutatik, da ori da, beraunin du ori. Da eitxen dau ba, birakeran, eitxen dau boltzie sarratu, ori da bragerue
- olako bi selan esango lekixu?
bragero bi
- da bestie eskue?
eskó bi, eskue, eskoko txiko bi, se- se esatemasu "esko bi" ba esko bi die, eskoko txiko bi, edo áurreko txiko bi
- mediomunduek, setako dies orrek?
mediomundu da, mediomundu da, e, arraiñ asko atrapaten denien, trañe, esin ekarri gorau, da eitxen da nuebomundukas bota, nuebomundu da arrañe atrapateko sarin barruen, sarie, saku imiñdxe dauenin (an), sarin barrun atrapateko, da gero ya sikuau dauenin, usaten da sarabardue, bai. Ori da, esiñdxenin ekarri arrañe sarabardora, arrañe asko ta baixu, esiñdxenin ekarri sarabardus atrapateko, uxaten da nuebomundue
- mediomundue oraingua esta?
es!, atxiñeti dau ori, nuebomundue, atxiñetik, bai bai, atxiñetik
- olako bi?
nuebomundo bi
- baya bestie?
sarabarduek, sarabardu da gero, gero, ya arrañe ekarten sunin sikutara esaten dxakona, ekarten sunin gora, sarabardus-
- errediñen antzekua esta?
errediñe. Errediñe guk "sarabardue"
- errediñe esta txikidxaue salabardu baiño?
es, sarabardue
- dana da bat
dana da bat, errediñe ta sarabardue, dana da bat
- suek selan?
sarabardue
- "errediñe" es?
es, sarabardue
- da gaur "bítie" esaten dana?
bítie da ba, enbarkasiñu amarraten dena, bítie
- len esauen okitxen beste ixen bat?
biti beti, biti beti
- len esan esaten "motoloye"?
mutilloye, ori, esan bai, esan mutillo(ira) amarra, bai, esaten san bai
- bitie esateko esta?
bítie da mutilloye dana bat
- da suek esue esaten-
e bítara amarra, bítan amarra
- da "motoloyen amarra"?
mutilloye atxiñe esaten san, oiñ esta esaten, atxiñe esate san mutilloye

- Mundakan?
bai bai bai, mutilloye
- da olako bi?
mutilloi bi
- da "korremusie"?
korramusi da, obramuertan duen, obramuertan due, esatiles e, alako, tronko modure.. korramusie, da, korremusi da, au da enbarkasiñun atzie e? Enbarkasiñun atzi da au.. au da armasoye, da au da korremusie, amarrateko txikota, ameti du txikota, errire kasu baterako, e? Da amen amarraten da korremusie.. Aulan due, aulan due txikota, e?
- da olako bi selan esango-
korremusa bi
- semat okitxen txus?
lau, bi atzien, babor-estibor, bana, da aurrien beste bi. Da baitxe okitxen dauie, beste bat e, askok okitxen dau erdidxen, erdidxen, (kasetin) aurreko mandan, igual ba, edoser, bragerue trinkateko edo, okitxen dau e, korremusie
- barkuek estakos kaelan puntetxu bi?
ori- ori da, e txikota pasateko, gaterie, gateri da ori
- olako bi?
bi, gatera bi. Ortik due txikota
- se-
errire botaten su-
- eskue?
es, es, es, errire botaten suna, errire botaten sun txikota da ori. Da, ortik, ba karramusara edo bitara due, ori da errosateko, kael-ganie, kael ganie es errosateko, ortik du ba, gateratik sartunde txikotagas, gatera (bitxartetik)
- Bermion esaten daue "tamutxue"?
tanbutxu da
- selan?
tanbutxue, tanbutxu da, oiñ e, oiñ orrenbeste estau baye atxiñe, aurreko arraintxuen, aurreko arraintxu sarratute bana, e?, esango tzut selan... -dibuj.- au da tanbutxue, aurreko arraintxoko entradien-, sarratuten dena, a da tanbutxue, tanbutxue
- bat?
bat, bat, bat, bat-au. Gero amen eskilleratakos bera arraintxora
- da olako bi selan esango-
tanbutxo bi
- Barkuaren dibujo bat- au "tanganillue" esta?
tanganillue da, bai, da, amen ser diño?
- botaberie
...botaberi da. Bueno. Tanganillue deitxuten dxako.. e amen eingo tzut ensegida..
- ori kasarako da esta?

bai, kasarako... Amen aurrin due -dibuj.-... aurreko botabera txiki bidxek, botabera txiki bidxek, tanganillu au da
- ori da tanganillua?
tanganillu au da
- sosteniteko?
eso es
- esta agiñe ori?
agiñe bai baye guk e tanganilluen agiñien, tanganilloko agiñe
- au botaberi da, esta tanganillu esta?
ein notzun nik aulan ba, aulan, ameti du botaberie... bueno urteten dau gorantz, amen (...).. amen daru (au)lan, sillue
- ori esta agiñe?
agiñe, baye, tanganilloko agiñe.. tanganilloko agiñe. Amen due botaberie, amen du botaberie da au- esan notzun aurreraukuen, da amen agiñien, egualdi barik eta olan kalmatausenien, eitxen da tanganillun beko agiñin imiñi, botaberie. Egualdi normalien ba due goidxen. Da e dauenin e, esatiles dauenin e kalma-suridxek eta arrañe dxan gure esik eta (a) bera bota ta botaberak eta, beko agiñin, eso es
- Bermion on naitxen e barkuek, esauen okitxen beko agiñik, osea agin bet, goikue
bai bai bai, baye, len- len usaten gendun. Len usaten gendun bai. Da ganera usaten san, estauenak okitxen ori, agiñik, esatiles.. ametik botaberi esta? esauenak okitxen ameko agiñik, okitxe ban estrapo bat eiñdxe, da ametik, dxuten san estrapue, da amen estrapun dxuten san botaberie, txikotas estrapu eiñdxe, bai bajateko amendik ganetik, estrapue, agiñik espadako, eitxe san estrapo bat.. onetara, da onek punta bidxek, ameti du botaberie da, au due ona, ona, goiko agiñera, amen engantxata bidxek. (Amen engan-) eso es
- da au barku ondo dau? Onek botaberak es?
bai
- gero okitxen dau amen txoridxe es?
txoridxek bai, (esan gendun)
- iruretan dako, -botaberan-, igual iru badaus
es, amen bekun es, berrelekun es, es. Erdidxen da puntakuen
- da emen beste txori bat-ako?
bai, (orrek be txoridxek)
- txori bi orduen es?
bai. Ori eiñdxa daku, pentzaten dot
- bai?
bai, ubille ta
- ubillie au de esta?
bai ubille
- ondo dau amen?
bai, da, obengilluek. Da, au
- sastarretako apaidxuek?

sastarretako apaidxu au da, au bekue. Aunek bekuek
- onek es?
bai, orretie. Da-
- da obengie gero
obengie, eso es. Onetie, ba, markata dakosu amen. Sastarretako apaidxuek. Au da obengie, da obengilluek. Berrela, púntakue, da erdikue. Au da puntaku ta erdikue, da berrela
- gero au tanganillue, es?
tanganillue, da.. tanganillu da len esan tzutena, au da tanganillue, bai. Onetie, botabera txikidxek, aurreko botabera txikidxek. Aurreko botabera txikidxeti orrek
- Bermion esan dostien tanganillu dala aurrekue
botabera txikidxe?
- olan esango da Bermion igual?
guk e "botabera txikidxe" esaten du ta tanganillu da bertan botaberi du(n) lekue. Asientaten den leku(n) botaberie, tanganillue, bai
- au arrastan estau
es es estau arrastan. Arrastakuek gure basus, badau e? Arrastakuek, bai
- planuek eta olan?
bai bai bai, badakotas
- interesanti da ori
bai, ba, badaus e?... Arrastakuti, onek onek. Arrastakuek. Amen dau e, gure bada, arrastako gausa asko dau amen... /stop/ e esatiles e, mandak, mandak, bixerie, espaldie, mangie, sakue, manda bajue, baixue ta tripie. Gero ba.. dakosu ba.. selan eitxen dauen biar, selan eitxen dauen biar batak eta bestiek. Bouek, e, bakak

5 B

- "parejie" ser da?
parejie = parejie, bi, enbarkasiño bi, enbarkasiño bi tira, (tiratuten). Au e gure badu.. da makalleruek, da dana arrañe. Gure badu au e, ein lei e
- au sarabardue, au da?
es, es, au e árti da, artie, ártie. Onek artik ba lodidxetie, lodidxek. Amen arrañe apartaten, arrañe edose arrain txiki ta, dana etorten dales nástien. Ori aparta ein bi de da gero kájatan imiñi txe... artzen dauen e figurie arrastan e sariek, onduen... "narrá", narrie
- "narrie" = arrastan, olan esaten da?
narrán, bai, narrán. Esu ukusten selan duen? Au e, ein leigu, seuk nota batzuk apunte ta ia setara, dun esplika. Au da, nuebomundue, nuebomundue. Au atunerue, da simarroyek enbarkaten, atunerue. Gure basu
- sarikas?

bai bai, au da atunerue
- da kasan esta ataraten atune ta?
bai, bai, baye, dakosu, Dákarretik eta dabiltzasenak eta Seitxillesetik eta, or Indikuen da, Pasifikun da danin dabiltzas bermiotarrak e atuneruek, txapasko barkuek, bai, sarikas, bai bai bai
- nik pentzaten dot ba, barku abante ta-
es es, ara! Amen dakosu atunerue, sari barruen, oneri atzekuri deitxuten tzo "pángie", pangie. Ba onetakoe ba árte andidxek, ara! an due pangie sarie botaten, sari botaten daue da gero pangitakatzo txikotak e barrure. Au e gure-. Gure badu nota batzuk seuk artun
- da etxadi eiñdxe esta?
seuk artun da gero-
- igual korronta badau au gero-
plegaten da, bai baye plegaten denin orretarako dako pangie, pangik agarraten tzo, estiborreko mandatik eta arek tiretuten tzo, arek ataten dau e trañetik, bai... komeniten badxatzu, amen dau, au be. Emetik atakus e gausek
- bai, se amen ederto ikusten da
bai, da amen e bánkuek, kalak. Gran Sol, Peti Sol, Korbuk, Melbille, la Pistola. Orretatik ibilldxa nau. Kantilleko plaidxek... Seuri komenitemadxatzu, amen daku au, e?
- ederto, ikustie beste gausa bat-a
bai, suk e, kasu baterako, onetie, ranperuek
- selan?
ranperuek. A- atzetik botaten daui onek eta atzetik enbarkaten dauie sarie
- baye onelakuk badaus emetik?
bai, bai bai bai, Pasajesen da Ondarrun-da, bai, ranperue
- Bermion es, estau es?
e Bermitik estabil arrastan iñor, enbarkasiñorik estau e, Bermiko enbarkasiñupadaus, Ondarrun-da, Pasajesen(-da), armadoriek
- patroyek bermiotarrak
bai. Len gedxau ote san. Baye, oiñ e Bermio atunerue eiñdxa gedxau. Len arrastakuek ixen din e armadoriek, gero atuneru eiñdxa gedxau. Badaus ondiño armadorik arrastakuek. Ba Bermion estau arrastako enbarkasiñorik, ber- bertan Bermion. Dxaubi:pai, baye Ondarrutik edo Pásaitxik dabiltzasenak. Au da bue, brúsue... bue, "baka" diño baye bue, bue... tríue, bai, onek irurek, onek e bi- bi, tríue, iru enbarkasiño ixeten di bardiñek, triue, da bat-abil beti, rútan, osea, e eitxen da biar, triuen, bi daus biarrien, da batepakarrik artzen dau arrañe barrure. Allegaten denin erritxi dauena, arraiñe saltzen dxunda dau a, erritxik allegaten denien, enparejaten da bestias, da, bestia arraña artun dauena, berapakarrik enbarkaten dau arrañe gustidxe, ba amar egun edo amabi edo se tardaten dauen bestik dxun da etorridxe(n), da gero

du a, bestik enpareja, da gero bat, bestik enbarkaten (dau), ori da trfue. Ibil nai triu:n be

- nondik ibil sara?

berton. Frantziko kostan, bai, Frantziko kostan. (Da) ranpa-popa, len esan tzutena, buek eta... Au se ingu ba? Seuk e apuntik artun? Da gero neuri pregunte?

- da igual bidxok ikusi amen da, igual arrastako gausak edo

bai, bai. Au da atie, ati due amen, amen du eskeitxe, atie

- ser da atie?

ati da, bakik da, e sari sabalduteko. Ba, dárue, atiek, atitarues, "pie de gallo" bi, pie de gallo bi. A da, batek e, bata txikidxaue, bestie asi(tx)uaue, da, sabalduteko atie, esatiles e, arrastan onduen imintxeko, éretara, da aregas sabalduten da, pie de galluek, semat-a gedxau, semat-a okertu gedxau atie ba sabaldu, sabalau edo, bai. Da ori gero, ukusten da, beyen dakoles burdiñie, atik ukusten da selan eiñdxauen onduen biar, larrei eitxen badau e atzin ganera edo aurrin ganera edo selan eitxen dauen biar...

- aidxena da, au suek olan deitxuten-

aidxena ba- ara! -Fotoa- amen atie, au da atie, etzut esan, amen a, burdiñie? aspidxen? Da, amen e, onegas brilluas, ukusten da selan eitxen dauen biar atiek, asko musturrera eitxen badau, señale musturrera datorrena atie, da asko eitxen badau atzin ganera be, ba atzin e brillo gedxau, olan igarten da, bai. Arrastan e, katik e les, arrastan e, parejan ibiltxen giñenien katiek, kasu baterako dxakitxeko bapor batek gedxau edo bestik tiretuten badau gedxau, katie, éspadator bidxen-, alkarren e antzien suritxute, onduen, beraun modura dus katiek, éspadau bidxek eitxen biar e, bardin, ikusten da bat(a) katie dauena brillo gedxaugas da besti brillo gitxiaugas. Da, semat eta brillo gitxiau dakon, arek gedxau tiretuten dau, a altza eitxen dau-te. Da semat (-a) brillo geidxen dakonak, ak e gitxiau tiretuten dau, se gedxau arrastaten dau-te. Olan e, dxakitxeko, bai... Gero, ba, bera sarie, e, asko aplastata badator, e, ba maestra gitxi, "maestrak" deitxuten dxakoe, darun bonbilloyek e, kórtxue, bai..

- suepe esaten sue?

bai, maestrak, bai bai, maestrak, bai. Da, ukusten basu, mandak, asko aplastaten dina, esatiles basi dakarrena mandan altu, señale maestran falti dakona, maestra geyau gu dauena sariek. Ori eitxen daue, korrentape eitxen dauie, korrenta aldera básues eitxen da, sari be, sari be baixutu geidxau, aplasta eitxen da, aplasta eitxen da, da korrenten kontra dator (ba), altuau... tipue amen dakotzu, arrast(a)ko tipuek. Redes de bou, sarik bákakuek, sarik parejakuek...

- redes de fondo, ondoko sariek

bai. Gero dau, "abertura vertical", altuau datosenak, orretie, e, "semipelágicas", gero daus "redes pelágicas", or e- ondiño Españan

esta usaten, frantzesapadabillie, frantzesapadabillie... Onek estie, selan esan du ten? Tanganilluek. Tanganillue, ixengo da bai, se, onek nagosidxek, dako ixena "tangue"

- tangue ser da?

bera, botaberi duna, au da tangue

- dana?

bai, au au au, au da tangue. Da tanganillue aurrekue, se txikidxautita

- al aurreitxik ixango da

aurreitxik, bai bai bai bai bai neu be bakixu selan on nayen e-, da, tangue, au da... -dibuj.-

- osea emen dako agifie, bueno ori

bai bai. Se orren ganin due, botaberi orren ganin due

- au kaelan imintxen da esta, kaelan ganin es?

bai bai, ori, e tornillukas da imiñdxa dau, bai bai, ori due ya atunetan, gero kendu eitxen da baye

- da au da tangue orduen es?

tangue, bai, da aurrekue txikidxe dales "tanganilluek"

- tangue, da au aurrekue?

tanganillue, e ontxe akorda

- klaro, ixango da, txikitxu dales

bai, astu eitxen dxastas gausek eta, bakixu... Au e, nik pentzaten dot onduen ixengo dela, seuk erun au, da suk apunta, esatiles "re de bou", da gero neuk esan euskeras, satosenien, ostabe

- neuk atara ixenak eta gero pregunta

bai suk erderas imiñi, e? Erderas imiñi, gausek.. ser den bixerie, ser den e sarie, ser den atie, ser den e, maniobrie da, seuk imiñi, apunteta, da gero su(k) preguntate stasu niri, euskeras

- a euskeras selan esaten-

selan esaten den, se ostantzin e, estu eingo esta? e?

- ederto, ba ori eingot orduen?

bai bai, suk au eruen, suk au eruen, da seuk apunte, apunte arrasteko gausa gustidxek

- amen datos esta?

bai bai bai bai, berton dakosu arrast(e)kue, berton dakosu arrast(a)kue

- oin dxun bi dot, trena atrapaten

Bermiora? Bermiora sues?

- es, Bilbora

amen dakosu arrastakuek, amen dakosu, berton esango tzu, se ordutan dakosu?

- ordu batetan

ordu lauren dakosu... artes de arrastre, tipos de arrastre, tipos de buques, bous, bou clásico, maniobras, amen dakosu dana. Arrañek atrapaten dinak: merlusa, gallo, maruca, sapo negro, sapo blanco, merlán, locha, calamar, perlón. Da kaladeruek. Da suk e, artze su

etzien, apunta aulako papel baten dakasu, da gero nik esangotzut euskeras, au au da, da ori au da, e?

- ederto, niretzako ederto

bueno, muy bien. Ordun au seuk eruen, au

/.../

- emen diño, aparejos, "los medios de pesca que utilizan anzuelos y lineas", "lineas" erderas?

e "lineas" die-

- baye euskeras suk selan esaten dosu?

lineas da eskoapaidxue, eskoapaidxue, lineas da eskoapaidxue. Da besti se esan su?

- aparejos, los medios de pesca que utilizan anzuelos y lineas

"lineas" die esko-apaidxuek. Da bestitie, tertzak, atxiñe, tertzak besegutako ta papard(u)tako ta usaten sin tertzak, da oiñ deitxuten tzoe, "piedrabola"

- diferenti da "tertzak" eta "piedraboli" esta?

e, onbre, diferenti da, baye, kasu baterako dana da bat. Atxiñe tertzik okitxe ban, ba, bese(g)utako, eun da berrotamar, eun da irurogei amo. Da papard(o)tako okitxe ban berreun amo, da onetie ba e lusiek, da arek ixeten sien, potxeragas da subillegas eiñikuek, da onetie pitxaskuek. Kasu baterako dana da bat, diferent(ie), esatiles dana da bat, se, au e piedraboli be da, tertzi ixetiles, baye luxie, da gero du jiratoidxukas da-, pitxias. Da tertzi be ixeten san, bardiñe, baye jiratoidxo barik eta, potxereskue, ordun e, pitxi ta, esan e, usa be-itxen-da, ogon bes, ogon bes, ori da

- eskoapaidxue, ori bai esaten da orduen

bai

- da gero diño "artes", los que emplean paños de red, paños de red?

bai, artitie, atitie trañé, trañé, e, gero dakosu, gero dakosu, tresmalle

- atxiñeku da esta?

tresmalle oingu da, oingu be bai, atxiñetitator ori, atxiñe ariskuek ixeten sien, oin da náiloneskuek, sarie da ori, re, sarie.. Mállabakarrak, bolántak..

- dribe-

driba-sarie, oiñ esta uxaten, oiñ esta usaten. Ori, e, se-sango tzupa? Cuarenta baiño lelautik ya akaba san ori, amaitxu san bai, amaitxu san. Da, artiek die baitxe, saredunatie, arrasterunak, bóuenak, makallerunak, da, bueno parejie, da boué ta, bákie, orreties saredunek, artiek. Oiñ diferente, artitie. Artie, antxobataku da, ba, largaten dena, bera arrañe ukusitxe biribillien, atrapateko, sérka, eitxen da. Atunetako be, bardin, baye oin da ba málla andidxaue, luxiau artie, da, ori

- da atune esta atrapaten kasan?

bai, bai, kasan be bai, kasan

- sarikas be bai?
sarikas, bai, atxiñe, masidxe, masi-txen e, masi itxen san, da bota. Da, sarias atrapaten san igual e, barruen, (beste sartzin bapes baye), da gero sari usaten san pikin, oin biberutaus, ba orduen eitxen san atrapa antxobie, da bertan sarin okin uretan, bixirik, da, pikien esatiles, kaña- e, orduen kañaberarik esan usaten, ordun esko-apaidxue. Esko-apaidxue bota, da agarrate banin ba, gora. Da orrepa, orretie "asaleko ártiek", antxobataku ta atunetaku da, asaleko artie. Tresmalla, tresmalle, da bolantak, da, driba-sari be asaleku da, baye bolántak, da onek e, sapo-sariek
- "sapo-sariek" beste batzutaus?
bai, beste klase bat, dana da, sarie, baye, orreti ondokuek. Orretaus ondun ormiles, esate baterako, orma bat eitxiles, da arrañe pásuen, batera edo bestera, atrapaten (da), ori da
- da, en los artes de pesca podemos englobar arrastre, cerco y enmalle. Cerco da-
bai, sérkue, ori (ba) antxob(e)taku bai, ori esan tzutena da bai
- da "enmalle" ser de erderas? Arrastre, cerco y enmalle
enmalle, mallaten dena arrañe, bai, ori (da) tresmalle. Orretie mallaten dinak, tresmalle, mallabakarra, bolantie, da, orretie, arrañe malla eitxen dinati orrek, ori da, ori gudau esan
- en los aparejos, palangres, ori-
esan du, palangrie, da tertzie
- tertzie da palangrie?
palangrie. Ori da, bai, palangrie. Amen Mundekan "tertzak" esaten san, "tertzak" esaten sien, da Bermion "palangrie". Da tertzak, tertzak. Da, tertzi da esate baterako, piedraboli be, oin dala ba diferente eiñdxe, da bardin darue, amuk eskeitxe darues, bardin, tertziles, bay tertzi esan tzuten modun len
- "aparejos verticales y cacea", cacea?
(kasie) da kurrukanak, bai, kasakue
- txikota da esta?
bueno, usaten da pitxi be bai, se, e, atunetako, da kurrukana. Da usaten da, ba, usaten da, txikoteskue, maimena. Da e, usaten da. Da puntan oiñ e, len alanbrie usaten san, karnadan e imiñdxe alanbrie, da oiñ usaten da fitxie, bai. Da.. kañaberan da dabiltzasenien, bueno, onek, lebasaliek, txikidxek, lebasaliek dabiltzasenak atunetan, onek karretatakoye, karretak, atunetako, se lagun gitxi daus da botaten tzu amalau edo amasei apaidxo, da lau, bos lagun dues. Ordun dakoe "karretak", da euren frenukas da imiñdxe. Orretaru pitxie, se karretie, agarraten dauenin e, biraten dau(i) ba, orregas, makinilli-esatiles eskus. Ori da, da, kurrukana da baitxe ba amen kasan ibiltxen dena txitxarrotan-da. (Ba) kurrukan txikidxe, kasa- kasako apaidxue, kasako apaidxu da, ori da kurrukana
- orduan "cacea" "kasi-" selan esan su?
kasako apaidxue

- da entre los utensilios, nasas, bayas y utensilios de marisqueo, nasas?
násІ da, e, atrapaten dauina, nekorak, nekorak atrapaten dauina, násati otzarak, otzaratie, atxiñe usaten san langostetan: langosta-otzarie, esaten sana, langosta-otzarie. Da, erderas di "násak", ori da
- erderas
erderas "nasak", euskera esta "nasa", "otzari" da. Oiñ atrapaten tzue, orrekas otzarak, atxiñe ixeten sin biribillek, otzari(n) modure, baye oin die, e, se(lan) esango tzupa?.. Oin dies e, esatiles e, sirkularrak, aspi-asientue, da an du sementu ondora dxuteko, da orrek atrapaten dauie nekorak, da orrek atrapateko die, "nasak" edo "otzarak"
- eta amen selan deitxuten da, otzarak?
e, ff! oiñ esan eitxen tzoe.. ff! Karramarrutako apaidxu edo, olan, bai, karramarrutako-
- "bayas" sertzutie?...
orixe estaitx
- nasas, bayas y utensilios de marisqueo
nasas, "bayas" se ixengo da ba. "Utensilios de marisqueo" orretie, utensilios de marisqueo orretie, otzarak eta orretie, oin, marisku bada liorrin atrapaten dena
- lurrin atrapaten da bai?
e? liorrin marisku bai: lapie, óstrie, txirlie, da au e, selan da?.. Arrá, bueno arra esta mariskue, e au e.. márbola, márgola, da, eresie, ba orrek mariskutie (baye) liorrin atrapaten dinati orrek, liorrien, esatiles e marie bajaten denien
- plaidxetan eta esta?
plaidxetan da erreketan da olan, eso es
- da, artes de arrastre, su tamaño se suele expresar en función de la longitud de la "relinga del corcho" y del burlón
sí
- "relinga del corcho" ser da ori?
la relinga del kortxu da, kortxu dun e txikota, kortxu dun txikota, asten da, kaloye, bai, kalóitxik asten da, da due bueltan-bueltan-bueltan-bueltan beste kaloirarte
- kaloi bi dakos?
bai, kalói bi. Da kaloitxik e, gero due, or erdidxen esatiles e
- e "relinga del corcho" ori?
kortxoko txikoteyen, erdidxen due olan biribillien, da deitxuten dxako orreri "bixerie", bai, bixerie. Gero ortitue, sakorarte, deitxuten dxako "burlóye", burloye, deitxuten dxako "burloye", baye, burloye deitxuten tzagu beraun-, beraunetik e, beraunin due, beste, oiñ e, len usate sin malletadunak,oiñ uxaten di alanbraskuek, burloyek. Da orretie, katik imintxen dxakoenak, ondun e, ondun asentateko arrasterako apaidxue, arrastateko. Da ortik asi txe sakorarte da burloye. Da gero dator sakue. Da, burlói bidxen bitxartien, esatiles,

kortxoko burloye, da berauneko burloyen, orreri deitxuten dxakoe "mándak", mandak, da koronen bitxartie, koronin aspidxeri deitxuten dxako "papuek", bai, papuek. Da ortik atzera da, "burloye", sakorarte, eso es

- "relinga del corcho" selan esaten da orduan?

kortxoko txikota, kórtxoko txikota. Baye, arrastan esta eruten txikota e?, edo due, malletaduna, malleta fiñe edo olan due, da orretan amarraten (da) gero kortxuk altzateko, apur bet, esatiles sabalduteko sarie

- sariek es, emen diño dausela iru klase: redes de bou, redes de baca, ta redes de pareja, "redes de bou"

bai, bai, re- re de bou, re de bou da-

- selan esango lekixu euskeras ori, "redes de bou"?

e bouen sarie, bouen sarie. Orrek usaten die, mandaktarue laburrauek, mandataru laburrauek, burloyeti txikidxauek, da, ostantzien, bardin-antzera. Buek, arrasteru:k e, parejik eta enbarkaten dau sarie, puntálakas da buek enbarkaten dau eskus, sakorarte eskús, da gero sakora allegaten denien, arrañe enbarkateko, saku enbarkateko, omoten tzoe, e estrapo bat da, puntal e orreas, aparejus edo puntalas enbarkaten dau barrure

- biar gedxau dako orduen esta?

es, gero selan ala, mandatik alaten dauiles, imintxen tzu bertan kostadun esta? Sarie alata, da gero saku enbarkaten tzu, bera sarie, sakue, arrañe, aulako txiko bat-ako, sakun aspien, ataten dau arrañe, da bera saku du ostabe uretara ta kostadun daueles an du ra-ra-ra-ra uretara, atzera bera sarie, apurtute espadau. Da, gero dau e kalói bidxek, kaloi bidxetati due malletie, malletie. Malleti due atera. Da, atiek, erriten dau e martxa-martxa-martxan da, atiek sabalduten dinien, ate bidxek sabalduten dinien-

- bi daus?

ate bi, bai, burloi bakotxien, edo, kalo(i ba) manda bakotxien darue atie. Da segun se ur, erriten dxako onenbeste malleta edo arenbeste malleta. Buek malleta gitxiau usaten dau parejipaiño. Parejik por regla jeneral beren sei malleta beti erriten txus, e urasidxen, sei malleta, oiñ amen sikuten, Frantziko kostan da sikuten, sikuten deitxuten tzagu ba, irurogei mille ta, irurogei brasetati barrure, or lau malleta, bai, lau malleta ingeru. Da, erriten da, parejik alanbri be gedxau erriten dau, alanbrik e, alanbri be gedxau erriten dau, buepaiño, buek e, buek e darue, onek e sarin beyen be, dárues e tanbórrak esate baterako, tanborrak esate baterako, pixu be gedxau, da laburrau errita dxuten da parejipaiño. Parejiek segun se ur, e, esate baterako ba, piesi da, piesitako alanbri- piesitako berreun brasa, berreun brasa, baye oten da, erdibitxute, esatiles e, eunbana brasa, bueno berreun metro gut esan, eun bana metro, erriten da, da ba berreun e edo eun da berrotamar brasetan erriten

die ba igual, sei piesa esaten tzagunak, bay die eun metrokuek, orretus markata kati(egas), katie da katin-

katin mállie, ixeten da ta, an imintxen da, amarrata, esatiles e, grilleties e ori. Da, erriten da atzetik eta, a due erremorkan. Onek e, buek erriten dau, mandatik. Atzin dako, a e, "aorka-perru" deitxuten dxako, aorka-perru gantxo bat, da arek agarraten dau e gantxue, a da, due, "sobre maquinilla", makinili(a)n frénata, due buek. Da, bákiek, da, parejiek, dárue, atzien, (erremorkan)

- ibil sara orretan, bou-

bouen enai ibilli baye bákan da, parejan bai

- baye bakixu bouen gausak

bai, bai bai. Da bákiek, daus bakak erriten daui- erriten dauinak sarie, "estilo bou", mandatik, da bakatakosus, erriten dauinak parejiles, atzetik, erriten daui, bai, muy bien

- da orduen "redes de baca" selan esaten da?

ba- bardiñ- bardiñdxe. E, báka- bákako sarí da, parejin antza-antza-antza-antza dako. Oiñ, lusiau edo laburraue, burloi lusiau edo burloi laburraue, edo manda lusiauek edo laburrauek, ori ixeten da segun se iñdxar dakon enbarkasiñuek. Se iñdxar dakon makiñiek. Da, imintxen dxako, e, bai alanbrie nai malleti be, lodidxaue edo méyeue, segun se iñdxar dakon motorrak, eso es

- baye olan esaten da esta? bakako sarie

bai, bákako sarie, bai bai bai

- da "redes de pareja" selan-

ba bardin- bardiñdxe, bardiñdxe, bardiñdxe. E, bakiek, bákako-, edo parejako sarie, ba da bardiñe. Oiñ, enbarkasiño bitarules, parejan enbarkasiño bitaru ori, e on-, erremorkan. Da ixeten die, luxiauek, mandape luxiauek ixeten die, bákakupaiño

- da amen ori ibiltxen sin olan enbarkasiño bi ta olan batera?

bai, pareja bi, ni parejan ibil nai

- emetik, bai?

bai, ni parejan ibil nai ba ogetalau urte

- da bakarrik es?

bákan ibil nai, iru urte

- diñot, barko baten bakarrik, pareja barik

bákarra, báki da bakarra. Da bu be bakarra da. Pareji da bi, da bué nai báki da bat, enbarkasiño bat, eso es

- da gero segun sarik selakutisen dausela "redes de fondo", redes de gran altura vertical o semipelágicas, redes pelágicas, artes de varas o de tangones, tangones

tangone- tangonestako artitie, usaten dauie Holandan-da, Holandan-da Alemanin uxaten dauie, mar del norten

- ametik es?

ametik esta usaten, da Mediterranun estaitx uxaten badauie, enai ibilli Mediterran(u)tik, baye, da Frantziko kostan bes, ori. Mar del norten da orretan uxaten dauie, ba ori da geidxau e mariskuntzako

- al Es arraiñek at-

bai, atrapaten dauie, baye, mariskuntzako. Tangóyetatik errita dues. Da nik, estot ukusi, baye esan dostie, saré bi eruten dauela be, tangói bakotxin bat, sare txikidxauek ixengo di. Neuk estot ukusi, entzuti dakotena (baiño estiñotzut), ba tangoyekas or ibiltxen (d-..) Mar del Norten, holandesak eta, alemanak, da, belgak, ibiltxen die

- "redes de fondo" selan-

orretie, re- "re de fondo" aurretie, se- arrastako saritie, orreti ondokuek. Da baitxe di len esan duna, baitxe di ondokuek, tresmállek eta bolan-, esto orretie, bolántak eta orretie, ondokuek

- "ondoko sariek", olan esaten da?

bai, bai. Da, e, pelájekuek, pelajeko sarietie, orrek e noberak-u dauen termiñun imintxen dau alturen. Ondotik asi, dxa gorantz, noberak-u dauen alturen, imintxen dauie, arrañe, markaten tzo ba, ogei brasetan esate baterako da, ogei brasetan imintxen dauie sarie, ori da, pelajeko sarie

- batzutaus "semipelágicas" edo selan da ori?

ori estot esetuten, semipela-

- de gran abertura vertical. Diño "redes pelágicas" eta gero "semi-",

semi, de gran abertura

estot esetuten ori, estot esetuten

- igual emetik es-

esta uxa, Frantzin asi die, ba amen esta uxa, ondiño. Bay-, bermiotarrak e, bueno, ameko euskaldunek, estaui gure ori, proibita, or ibilldxie Beljikara ta, Mercao comunera ta ori kentziko. Se orrek arrañe iltxen dau asko, se noberak ukusten dau arrañe sondan, da imintxen tzo beren alturen, atrapaten dauie ba arrain gedxau. Da, ori, es kentzeko, ya arrañen kasti be kenduten gaus-da, da geu gara, arraintzalik geu gara txarrenak. Da, ori gu dau proibidu, ibilldxie Bruselasera ta orra, Mercao comunek, etzoye aseta, etzoye aseta, libre dako frantzesak. Da, oiñ, amen be asi biko (di) pelájik armaten, se, etzo- etzasu itxiko áreri eurek ibiltxen eurek-u dauen moduen, eso es, ori da-

- bai, se ostantzin amen gaitzin beti

eso es, bai

- da gero diño "paños", conjunto de mallas del mismo tamaño

páñue, páñue, pañue. Ori da pañu ba sari-txekue, sari da, páñu sari da. Da dator ba, altura baten, segun se alture dakon páñue, ba bardin, orrek e, orrek eitxen dauie onek, selan da? Sare- Sare-fabrikan eiñdxe, arrasterako amen esta eitxen, Alicantetik eta ortik, eitxen da, Villajoyosa, Alicante, Villajoyosa, ortik eitxen di arrasteko sariek. Amen esta, esta fabrikaten arrasteko sarie, andi ekarten da. Oin espadau imiñi len andik ixete san

- da olan esaten da "páñue"?
bai, "páñue" bai, bai, bai
- da gero sarien satidxek eta, o sea parte alta de la red, gero dausela banda alta, cielo o bisera, espalda, orrek dira parte alta esta?
"parte alta" esan tzupa, kortxoti dune, sakora da, "góiko mandie", da "parte baja" da, berauneti duna sakora
- baye gero diño parte bajan dausela, "banda baja" eta "vientre", gause bi edo
e, or e, or due, páño lodidxaue. Dako, mandak, dákoye, erdidxe, erdidxe, erditxik gora darue paño klase bat, da, erditxik bera darue, beste paño klase bat. Gero, aspidxen, beraunetik eta sakora due malloye, málla andidxe, lodidxaue, a da, ondotik arrastan datorrelakon, malloye. Malla andidxaue, da.. gero ba mandetan e, kasu baterako, mándetatik eta burloyen e goitxik, sare- malla bardiñe da, esate baterako, malla bardiñe
- da estau bat "espalda"?
"espalda" ba ba ori da, "espalda" da, koronatik, atzeras duna da, ori da espaldie
- "cielo, bisera", esta esaten?
es, ori da koronie, koroni ori da se la- koronako serue, bera goidxe, ori da "sielo, corona"
- "los laterales se refuerzan con un "cabo de mena", ori ser da?
bai, ori, dárue, beraunetik, berauneko burloitxik, da sakora, lateral(e) bidxetatik, manda bidxetatik, dárue, e erreforsata, dárue, esatiles e da, txikota alanbri daruna barrutik, da a due sakoraiño, sakue erreforsateko, saku- sakoraiño da sakun erreforsata dako a saku aguentateko, arrañen pixu edo bádako, arrastan, ba, se apurtuten bádxatzu sari aspitxik, an du ta-ta-ta-ta-ta-tarra, espako errefuersorik, saku an itxitxe su onduen
- da "cabo de mena" selan esaten da euskeras orduen?
mandako txikota, mandako txikota
- gero "filetes líquidos"?, estakitx, abertura de las mallas a un tamaño predeterminado cuando chocan con los filetes líquidos, "filetes líquidos" sertzutie?
marmoka ixengo da? Marmoka ixengo da? estaipe
- ori esta arrañe?
es, marmoka, marmoka, da, itxasoko animalidxe da bai, marmoka, marmoka. Marmok arrañe. Bueno, marmok arrañe da, andidxe
- tiburoye laku esta?
andidxaue, andidxaue, marmok arrañe, orreri deitxuten (tz-) marmok-arrañe ba, aragidxe be estako, koipi dako dana, esate baterako, bay marmoka, deitxuten tzagu.. selan e-, udan e selan otorten di kostara orrek? pikaten dauinak?
- salbaidxuek?
es, bolak

- medusak?
medusak, ori da marmoka
- marmoka da medusie?
marmoka deitxuten tzagu (guk) medusiri "marmoka". Da ori arrañe da ixetes, bueno, itxasoko, bixidxe da ori. Da gero, allegaten da denpora bat, ill eitxen dena. Da ori iltxen denin du ondora, da, sarik atrapaten tzu ori, semat-a malla txikidxaue, ba gedxau atrapaten dau, orreitxik ixengo da likidue? Orrek atrapaten dau, da eitxen die sarritxan, basi: ta, bera marmokagas, da eitxen di sarik sarritxen galdu, bai, kargá eitxen da pixue, da, pegaten deles, malletan pegaten deles ba, sarritxen eitxen da galdu
- selan esango lekixu "tres medusas"?
iru marmok-arrain, bai, e es!, iru marmoka, iru marmók, iru marmok. Se marmok arrañe da, esan tzutena, a- arrain andidxe, toneladak. E, igual e tonelada pare ba(pe) okitxen dau. Txikidxauepe badaus desde luego, da, or e.. Ketaridxen, Getaridxen oten sin sariek, atxiñe-
- a marmok arrañe
marmok arrañek atrapateko, bai, sarik ote sien
- orduan dxan eingo san orduen e-
estaipe setako ixeten sán, amen kostan esta uxa iñoix. Da guk atrapa du olan, ba iñoi estu dxan, esta-, (. .) marmoka dala ta marmoka. Oiñ estaipa Getaridxen, sarik ote sin marmok arrañek atrapateko
- suek "medusia" estosue esaten es?
es, "marmoka", marmoka
- "medusia" es
es es es es es es es, euskeras "marmoka"
- da orrek ukututen batzasu pika eitxen dauie edo?
bai, pikaten dauie, bai. Daus e, marmokak, batzutie bélako barkules dxuten die, beliles, da orretaru busten lusiek, erro lusiek, da orrek eitxen dau(e), pikaten ba(d-) asguri ta olakue, piká, piká asko
- pasa dxatzu suri ori?
bai, bai bai. Da arrastan, e enero-febrero, enero-febreron, or bueltan iltxen da marmoka. Da, arrastan e, oiñ estaipaye, len, atrapaten san, tximinoye, da barbain-kumie atrapaten san or sasoyen
- eta ser?
barbañe
- beste modu batera esan su esta?
barbain-kumie, barbain txikidxe, barbain kumie, atrapaten san e Frantziko kostan, amabi-amalau, ogei brasa urien, da, ordun e otorten sin orrek marmokak, onduen, ondiño desasidu barik baye bolak otorten sien, da arrañe apartakeran gixonak ote sin e, oin guantik eta daus gómaskuek, baye oiñ e, len e, eskús ixeten san dana, da pikaten tzun
- el de la parte alta recibe el nombre de "corcho"?

kórtxue, bai
- olan esaten da, kortxue
bai, da besti beraune
- la parte baja, burlón?
burlon, burloye bai baye beraune. Beraune, se or beraunek imin biarrin imintxen (d-) kate-satidxek, beraune ori da
- au len esan su esta, la red transmite su resistencia a traves de las malletas, "malletie" esan su esta?
bai bai bai bai
- da olako bi selan esango lekixu?
malleta bi, malleta bi
- hasta las puertas, ori be esan su "atie" esta?
bai, bai eso es
- da gero tipos de buques, "bou" ta "baca", orrek bidxek bakarritaus?
bai, orrek enbarkasiñuk bakarrak eitxen dau biar, batek, bakarrak
- estau klase geidxau?
bué, e buetaus oin, ranpléruek, oiñ e, oingo modernue, ranplerutie, atzetik botaten dau sarie, da atzin dako erranplie, erranbli dakoe da, erranblatik gora (artzen dau e sari(ra)), saku ta danak, len, buek eitxe ben kostadutik, da bakak, kostadutik, da atzetik, baye enbarka, bakie(k) baborretik, enbarkaten dau e arrañe, da, buek por regla jeneral, estiborretik
- da olako bi selan esango lekixu?
bu bi
- edo bestie?
báka bi
- "a la pareja", pescar a la pareja selan esango lekixu?
enbarkasiño bi, enbarkasiño bi, parejie bi, esan tzut len
- da "parejan ibilli" edo olan esaten da?
bai, parejan, alkarregas sues, alkarreas sabaldute, e, noberak pentzaten dauen e sabalerie, enbarkasiño baterik bestera, da aretues sare bateri tireka, sare bateri(k) tireka, eso es
- "al trio"?
tríu da, iru enbarkasiño, bay bat beti dau nabegaten, tríun susenien biarrien, bik eitxen daue biar, da, batek artzen dau beti arrañe, etxada gustidxak artzen dau, batek, beste enbarkasiñue, triokue, allegaten denin liorretik, arek arraiñ e-, arraiñ(as) dxun da, pegaten da beste pareji-, beste enbarkasiño utzitauenera, da beteta dauena arraiñas, bueno arrañe artun dauenas, nai gitxi nai asko, aste betek(u edo) gausie, a due errire, da beste bidxek biar, bera artzen dau, onek bestik artzen dau arrañe, egunaro-egunaro-egunaro, da, datorrena liorretik, onen leku artzen dau da au du liorrera, beti pareji biarrien, beti pareji biarrien, da bat-a, ba arrañe daruna, da biberak ekarten dauina be bai txe ori da, bai, baye, kasu baterako asterako badabiltzas, astin bat-u errire, astin bat errire

- da beti kanbidxeten? gero esta? lelau bat, gero beste bat
bai bai bai bai bai bai
- esta beti bat e-
e liorrera duna, es es es es es es es. Iruretues e liorrera, bat-ue, da, datorrenin liorretik arrañe itxitxe, pegaten da bestiñe, da, arrañe dakona du errire
- da ametik ibiltxen sian olan?
len ibiltxen giñen triuen, len ibiltxen giñen triuen
- da orain ya es
oiñ esta, pareji be gitxi dau oin. Oin gitxi dau, oiñ e, oin dana da, bué, ranplerue ta báki ta olakue, pareja gitxi dau. Pareja(k) dxuten sin len makallotan be Oiñ e estaitx dxuten badi parejan makallotan, len bai
- da segun maniobrie selan eitxen dauien: clásico, maniobra por el costao da rampero, maniobra
bai esan tzut, esan tzut. Maniobrie atzetik bota sarie ta atzetik enbarkaten dau e, ranpleruek. Da, buek, estiborretik por regla jeneral, enbarkaten dau sarie. Da bakie baborretik, sari enbarkateko, eso es
- dauela bou klasikue, betikue. Diño, justo debajo del puente se eneuentra la "maquinilla"
bai, makinillie, makinillie, or due, makinillan due, makinillitako tanborra, da an tanborran due, alanbrie, tanborrien bertan due alanbrie, da, esan tzuten modun buek, malleta gitxi usaten dau ta malleti be por regla jeneral daru bertan tanborrien, da buetarus tanbor bi, tanbor bi, an due alanbrie, apaidxu esate baterako, an daruc, malletak, da alanbrie. Gero, estiborretik, dules, eitxen tzue, malleta bat atera, atzeko atera, da beste malleti aurreko atera. Ori da-, da "sobre-freno", gero dus erriten-erriten-erriten, makiñe gustidxen, da istuen, sobre-freno istuen, da gero, e, pentzaten dauenin patroyek neiku erri dauena, elementue neiku-, bidxepardin erri bi dauie, neiku elemento erri dauena, ba ordun eitxen da frena, da aorka-perruas artzen dauie atzetik, da an due aorkan-perrun péntzura due, da frénun péntzure, makinillako frénun péntzura due, a sarie, tiraka, asten da tíraka
- los aparejos y puntales, puntales?
puntala da, e, puntala da, bertan, aurreko paluen, aurreko pal(uen dau) puntala, e beste bai
- (...)
es es es. Puntala da, arrañe enbarkateko, neberatik arrañe atateko, da orretako da puntala.
- senbat okitxen daus?
ba puntál bat, por regla jeneral puntal bat, da gero dárue "aparejo reala", aparejo reala da, bertati paloti dator diretamente, e motoi, tripleko motoyekas, motue, motoye(k) bakixu ser din? "motones", onek, bueno, dárue trípleko motóyek, ori da, pixu dakonin e,

sakuen, igual esiñdxe enbarka puntalagas, anteoyegas, bueno puntala por regla jeneral usaten da, sarabarditeko sakotik, da arrañe atarateko neberatik, errire. Gero due, anteoyek, die, sensillun dusenak, sensilluen e, esatiles e birádak eitxeko sariri. Da "aparejo reala" da, e, sakun pixu asko dauenien, esiñdxau anteo(yas) enbarka se sensillun dau-te, da realas enbarkaten da, arrañe

- "aparejo reala"?

"reala" bai

- edo "apaidxo reala"?

"apaidxo reala", bai, baye, gure euskerie, da ba erderie asko, "aparejo reala", "Aparejo reala" bai. Ori da ba, erdi-erderas erdi-euskeras

- ori normala da, ixen teknikuak ba-

bai, anteoye ta orretie tenikuek, bai

- "radar" selan esango iekixu?

radarra. Bai, radarra da ba (bakixu setako den)

- "erradarra" es, "radarra"

radarra, bai, radarra

- da "sonda"?

sondie

- su trabajo se realiza en los cantiles, sitio que forma escalón en la costa o en el fondo del mar, "cantiles" entzun su?

kantille da ba, e, plaidxe ta gero urandidxen dxausikerie, ori da kantille, bai, baye, e arrastan igual eitxen su kantillien e nai eitxe su plaidxen be bai. Plaidxa deitzuten tzagu lixue, da "kantil-ertza" deitxuten tzagu mandie bera, kantil-ertza, da gero dator kantille

- da kalak eta plaidxek estis bardin-

kali ta plaidxe dana da bat, dana da bat, bai

- da selan esaten sue geidxau?

arrastan: pláidxa, bai, da, tertzak, esto, bolantakas-da, e piedrabolakas da orrekas, deitxuten tzagu "kalie", kálie.

- da kantille selan esaten da?

kantille

- da olako bi?

kantil bi

- olan?

bai bai, kantille bai, kantille. E, amen e sarri esaten da: eun milletako kantillien, eun milletako kantillien, oiñ atunetan be esaten tzue: non ibil sarie? ta, kantillir. ertz- kantil-ertzien, esate baterako da, eun milletati gora, ameti nórtien, ametik e, esatiles, Mundekatik esate baterako nórtien, eun mille-, eun da bos millen, nortin eitxen da kantille. Kantille amaitxu: pláidxe, esatiles kantille due, kantillin sues kantillin-kantillin, da, plaidxe, ori da ba eun milletako kantillertza. Gero dakosu, berreun mille, berreun mille Cástrogas, nórtien, or be plaidxe dau, se, kantille, amen e gure, gure

esatiles Frantziko kostan, norustin bere eitxen da plaidxe ta kantille, norustin bere, norustin bere eitxen da kantille, eso es
- "la cubierta" selan esango lekixu?
kuberta, kuberta, enbarkasiñun kuberta da ori, kuberta
- da olako bi?
kubert bi
- ser?
kubert bi
- da imprimir velocidad a los cambios de red, "cambios de red" selan e-
ori, imprimir velosida, nik pentzaten dot ixengo dala
- cambios de red esateko, imprimir mayor velocidad a los cambios de red, sariek e mobidu edo ein bi dies edo
..belosidadie, arrasta, arrasta(n), ixeten da, segun seuk e patroyek ukusten dauen, asten sara tíreka ba, errebolusiño gitxiaugas, asten sara tireka-tireka-tireka, da segun selan astunduten, asmaten sun enbarkasiñu sus makiñe gedxau emoten, "mas belosida", makiñe gedxau omoten. Da gero, omoten tzasu ba, ordubete garrenin edo seuk pentzaten sunien, ba, aldi dauen e dana motorrak, da an darusu arrastan. Ori ixengo da "cambio de belosida", ori ixengo da
- Bermion baten esan dostien, arin dxuteko, trena es galtzeko ta, "makiñiri ibilli erain" edo olako bat
igiri, makiña gedxau igiri?
- bai, edo "ibilli erain" edo
bai, ibilli erain, makiña geidxau emon
- esateko arín dxuteko
ariñau dxuteko, bai bai
- ori olako esakera-
bai, ori da bai
- esaten da Mundakan be olan e?
e, ff! es
- esateko igual mutil bateri dxuteko ariñau edo
bai, bai, érain makiñiri! Erain makiñiri! Erain, erain makiñiri bai. Geidxau omoteko, erain makiñiri
- disponen de cuatro pescantes, sertzutie?
peskantitie, ati dusen lekuen, atitusen lekuen. Se daru peskanti aurrien da atzien, babor-estibor, aurrin da atzien, orreti peskantik eta orti due, atiek. Da, orti due, dako ba, motoyek, malleti pasateko da alanbra(k) pasateko, andik motoyetatitues e, atera. Da gero ba, anditue ba apaidxo gustidxe, alánbrak eta malletak anditues, peskantitatik
- lau dakos?
buek eta bakak, bai, lau peskante darue, babor-estibor, bi aurrin da bi atzien
- entzun su "pastecas"?
pastékatie ba orrek, motúek. Motuti pastekak

- suek esue esaten "pastekie" orduen?
esan bai, baye motú da, motue
- da olako bi?
motó bi, bai
- o sea "pasteca" da motue
motue, bai. Motue, atxiñe, dana ixeten san oleskue, olesko motuek, bai belak ixeteko, da motuek. Oin pasteki da burdiñeskue, burdiñeskue da aurreitxik deitxuten dxako pastekie, ba- pa- pastekie ba erderas da, pastekie. Ostantzien, leges motu da, motu da, se, negun edo, atxiñe usaten san oleskue, da motue, esan (tzuten) modun belak ixeteko ta orretako. Baye, motuek, oleskuek, estaueles (barridxo), estako orrenbeste iñdxar, motun ganin dxuteko, die pasteka burdiñeskuek, eso es. Burdiñesko pastekak, dila motutie, ixetes motutie, bay di burdiñeskuek
- la cubierta del castillo, "castillo" ser da?
kastillu áurrie, aurrin da kastillue
- da selan esaten da "kastillue"?
kastillue, bai, kastillu bai
- ser da, kuberta da esta?
kuberta bai, baye, kastillu gu dau-, e kastillu da, enbarkasiñuetako, esaules, básus e kuberta batien, bate-batera, ori da aurrie /stop/
- orrek ixenak seuk imiñikuties e "Katalin" da-
es es, e aitxe ta-, aitxeti dator bai, aitxetik
- orduan segiduku
bai bai, bai bai bai
- dispone de chigre auxiliar y molinete, molinete? Ori usaten da?
molineti da, makinillie
- makinilli da molinetie?
molinetie bai, molinetie makinilli da bai. Da txígri da makinilla txikidxe
- "txigrie" esaten da?
bai, txígrie makinilla txikidxe da
- da olako bi selan esango lekixu?
txígre bi. Asturiasen "chigre" bakixu ser den? tabernie
- da amen da, ser da-
makinillie, makinillie
- entzun su "guardacalor"?
guardakalorra da ba, enbarkasiñutarun e ori, subidxe ta makiñi tapaten dauen e dana, esatiles e, esparbela, da kosiñie ta danak or barrun dues, ori da guardakola, ori da guardakola
- selan esan su "espar-
espar(b)ela
- "esparbela" ser da?
espar(d)ela da goidxe e, guardakolen ganie, ori da
- "la hélice" selan esango lekixu?
seri?

- la hélice
élixe
- da "tres hélices"?
iru élix
- el perro, ser da?
txakurre
- itxasoko gausa bat-a, barkoko-
len esan tzutena, ixengo da, e.. selan esan tzut arrastan e, buek eruten dauena txakurre, alanbri artzen dauena, ori da txakurre, bai, bai ori da
- da emen diño, nombre por el que familiarmente se le conoce al responsable de las capturas "el pesca" esaten dala
bai bai, patron de peskie, bai
- da suek selan esaten sue?
péskie, péskie, péskie. Patron de peskie, ori da péskie, bai
- entzun su erderas "barraganete"?
barganet(e) da, e, obramuertin aspitxik urteten dauena ure, ori da barganetie
- ser da sillue?
bai bai, sillue, barganeti bai, ori da, kostaduen e, obramuertin aspitxi duna, barganetie, urek eta korritekue, barganetie
- olako bi selan esango lekixu?
bueno ori, pf!, obramuertin aspidxe, obramuertin aspidxe
- "barganeti" elekixu esango?
es, obramuertin aspidxe, andi due, ure, obramuertin aspitxik
- kontrakaela..
kontrakaela goidxe da, kontrakaela goidxe da, gero du kaela, da obramuertie
- obramuerti erdidxen
er-..
- da entre los dos pescantes se cuelga el tren, el tren, ser da ori? Entzun su ori erderas?
ori-

6 B

..aspitxik, beraunien, sariek, da ori da, trena
- ori da trena?
bai
- ta suek selan esaten sue?
guk estu usaten ori, estu usa guk ori. Ori da beraune esatiles, kati imintxen tzaguna, arrastan, parejie(k), orretaru aulako, bolak, bolak, burdiñeskuek, ori da trena
- entzun su erderas "falsa boza"?
"falsa bosa". Bosá da, atzetitaruna, erremorkan

- pentzaten dot amen dakola fokia -Itsasoa-..
au da, es, au malleti (.. dune), au e-
- amen goikue esta?
a "falsa bosa", ori da, malletie, e, erriten denin atie, du falsa bosi(s) amarrata katie, edo, amarrata dau, "falsa bosi" darue, kati ta txikota, a da trínkateko malletie
- ser da, txikota?
bai, txikota, kate- kate sati bateas dau ori, ori da falsa-bosie
- da olako bi?
falsa bosa bi. Da, bosá, atzeti darraa da bósa, amarraten dena, (k)rilletias, katie, arrastako elementuri, alanbrara ta dun marka
- olako bi selan esango lekixu?
bósa bi, bai
- amen estau esta?
es, es, ori enbarkasiñun atzin on bi dau, au ati da, enbarkasiñuek berak okin bi dau atzien
- baye falsa bosie-
falsa bosie atitarue, ori atitarue, bai
- da malletie au da esta?
malletie, bai
- "ocho" diño emen gero?
au e da, au da, due, onek bidxek dakoye ixena
- onek bidxek?
bai
- selan dakoye ixena?
..akordako nai, pie de gallo, pie de gallo, bai, malleti due pie de gallora, pie de gallora, eso es, da ameti due, emeti due, alanbrie, alanbrie, ametik alanbrie
- ser da "filar"?
"filar" da ba, artes eruen, bai, enbarkasiñue, enbarkasiñu artes eruen, fila
- ta suek olan-
bai bai bai, artes eruen
- el pesca da avante toda, avante toda, selan esaten da euskeras?
abante gustidxe, bai, abante gustidxe
- y se comienza a arriar la puerta de proa, "arriar"?
bai, erria, erria, aurreko ati erria
- "erria", igual Mundaka-an "erria"
erria, da Bermion "errie". Aurreko ati errie, da gero eitxen tzue
- etxa uretara
bai, uretara due a, da berak pentzaten dauenin e ya agarra tzona mandiri urek, erriten dau, atzeko atie, da gero, aretaus trínketa, atzeko, esatiles e, trínketa-trínketa, da sabalduten dauenin sarie, se atik sabaldu bi dau e sarie, atik e, sabalduten dau sarie, aurdun eitxen da fila, ordun due, errie, da "filando"
- una vez a rumbo de largada, "rumbo de largada" ser da?

"rumbo de largada", dxun orduko, buetako, da bakiek, "rumbo de largada", eiñ orduko, imintxen dxatzu trabes enbarkasiñue, da gero, sari imintxeko eretara, ein bi dau, bueltan-bueltan-bueltan-bueltan due, da gero errunbun plantaten denien, aurdun da "rumbo de largada"

- da euskeras selan esaten da ori?

sari botateko errunbue, sari botateko errunbue

- da "se modera máquina", moderar máquina edo selan-

gitxitxu makiñie, gitxitxu makiñie

- por el cable de proa se larga el llamado cabo gancho, "cabo gancho" entzun su?

ori da "cabo gancho", gero atzera duna, atzera due, da an engantxaten dauie txakurre, erriteko, esatiles e, aguentateko gero, ondun dauenin sarie

- ta suek "cabo gancho"

"cabo ganch(o)" bai

- hacer una "ciaboga"?

sídxaue

- selan?

sídxaue

- olako bi?

sídxau bi

- traiñerak eta eitxen dauina

sídxaue

- "virar"?

"virar" da ba asten sarenin "biran", kablik eta biran, ba- da-, ya, ein sunin seure orduk arrastan, ba ordun asten sara biran, makinillak eta biran, bat, ekarten gora dana, bai, sarik eta dana gora ekarten

- euskeras?

biraten asi, bai

- se sueltan las "trempas", "trenpia" esan su len esta? trempas okitxen dauena sakun aspidxen?

- se sueltan las trempas y se vira el tren a bordo

ori da, e, onek e, postisukutakoles e, onek e, buek, eruten tzules e beraune, beraune edo orrek bolak, aspidxen, trínkata dausenak sólta, da trena dator barrure, entiendes?

- "el camarote" selan esango lekixu euskeras?

kamarotie, kamarotie

- da olako bi?

kamarote bi

- "la rampa", subir el saco por la rampa, rampa?

esan tzut len, arrasteru(..) ranperutausenak, atzetik dakoc orrek arranpie, bai, da andik botaten dau sari ta andik enbarkaten dau sarie

- da dos rampas?

ran- erran- erranbla bi

- erranbla?
bai, euskeras "erranbla bi"
- sertzuties "kankamuek"?
kankamutie
- olan esaten da?
bai, kankámuek. Kankamutie, e, bokartin da, trañín e, trañien, uxaten denien, ortitarue, kankamuek, ba okitxen dau, oiñ estaipa semat okingo dauin, ba segun se lusera dakon sarie(k) ba daru kankamo gedxau. Da ortitue pásata bragerue, esaten dxakona, ori erderas esaten tzoe "las llaves"
- "las llaves" da kankamue?
kankamue, eso es
- da olako bi selan esango-
kankamo bi
- da "mediomundue"
mediomundue, áurrerau esanda dakotzut, mediomundu da, sakun arraiñ asko dauenien, da sarabardu estenin allegaten, sarabardue esta allegaten, nuebomundukas erriten da. Nuebomundu da, e
- salabardu laku da?
asta barik, sirkunferentzi bat e da, e boltzias, da erriten da ondora txikotagas, txikota. Da gero biraten da eskus
- sarabardu laku baye asta barik
asta barik, ori da nuebomundue, mediomundue
- da guardakola?
esan (tzut)
- "eje de caña" erderas, selan?
"eje de caña"? "caña-timón"?
- lemina ori-
lemie?
- "lemin-ixera" esta esaten?
bai, lemin-ejie, esan- esan- esan gendun, esan gendun ori
- da esta esaten "lemin-ixera"?
lemien-, lemerie, lemerie, lemerin barrun due, lemin e- éjie, lemerin barruen, bai, lemín-éjie
- salabordue ta errediñe-
dana da bat, sarabardu ta errediñe, dana da bat
- estau diferentziarik?
es, es, es es, "ekarri errediñe", "ekarri sarabardue"
- suk selan-
Mundekan "sarabardue"
- "errediñe" esta esaten Mundakan?
gitxi, bai, gitxi
- baye dxakin danak
bai, dxakin danak
- barkue "orakan" okitxeko, "orakan"

orakan da, aixin barrure dauenin geldi, bai, pal-pal, pal-pal, orakan ori da

- aixin barrura ser da aixi-

aurretik, ba, aurretik eta beren- beren barrure, kápie ori da

- ser da?

kápa, kapa, bai, "capeo" deitxuten (tzoe) erderas, aixin barrure, ori da

- orakan

orakan, (..) orakie

- da "biradora"?

biradora, biradora (da) ba, usaten tzue, e, trañé enbarkateko, atzetik darue "biradora", da, andik eta au e pásata tráñe, da biradora da eletrikue, da berak biraten da- gixonak gero sar(in-), ba, obeto alateko, ien eskus alaten san, ba oin biradorak berak biraten dau e sarie ta, gixonatus ba plamiten e, plamie, selan andik etorri biradoretik ba plamie

- da entzun su "taparregalie"?

taparregali da kaelen e, e taparregali da, armasoi burutusena, armasoi buruek dues taparregala(n), bai taparregalie

- sertzutie "báguek"?

bágutie, e, kuberta-, kubertin aspidxen dusen e, esatiles, armasoyeti kostaukuek, da kubertapikuetie báguek

- da aspitxitues?

bai, kubertin aspitxi dus orrek, báguek

- estis ikusten orduen?

es es es, aspitxi dues, báguek orretie. "Baus", "baus", erderas, bai

- da olako bi selan esango lekixu euskeras?

enbarkasiñun esto, bágo bi, bago bi, ba kubertapeko bágo bi

- esaten da "trabeseko aixie"?

trabeseti datorren aixie, bai, (aixi de dxoten... trabes) kostauti dxoten (dauena), ori da trabeseko aixie, bai. Sus errunbo baten da, kostauti dxoten batzu, ori da trabeseko aixie

- da txarra ixango da ori esta?

e, bueno, segun aixe asko badau e, ba, balantzadi asko, balantzadi asko, eso es

- ser da "sardangue"?

sardangu da, botaten sunin e trañé, antxob(e)tan, due, tirak dues, sardangotik errita, sardangotik errita. Da gero dau, beste sardango bat, lodidxaue, imintxen dena sakue, e sardangutako aulan e, ube bateles, puntan, sartzen da kortxun punti ta gero eitxen da bidxortu-bidxortu-bidxortu kortxue bertan sardanguen, da sabaldu(te a) formaten da sakue

- oin preguntaten nau ori, Bermioko berbak eta danatakixus, bermiotar batek esan dosten onek danak

ai esanda dakotzu?

- da tamutxue?

tanbutxu be esan gendun, esanda daku
- selan diñosu suk?
tanbutxue, tanbutxue
- estaitx berak "tamu-"
guk "tanbutxue", tanbutxue
- "aixebie" esaten sue suek?
aixebi da, aixin e, aixebeti gaus, esatiles e, kasu baterako ba enbarkasiño bat-au e, gure aixeko mandan, da, gu gaus, sure aixebien
- orduen ser da?
aixebi da, e-
- estakosula aixerik?
es, es, es es es, aixi dau, baye, enbarkasiñu badau sure, aixetik, aixetik-u dau esan, seure aixin dauela an, an, aixi- aixetik, da su aren aixebetik, eso es
- esaten da Mundakan be bai
bai, aixebetik bai
- atunetan basaus, berasku artun, atunek-
arrañek beraskue artzen dau, bai, igual e, seu erdi entretenite ta, dxosi su arrañe, artzen batzu berasku gero a ekarten gorantz penasa ixeten da
- da gero igual beste arrain danak eskapa eitxen dauila?
bai, arrañe soltaten badxatzu, ta berasku artzen batzu, beraskue artzen badau igual eskapa eitxen dau arrañek eta gero
- igual beste danape bai esta?
bai, bai, gero ikaratu eitxen da, ikaratu eitxen da bai
- egidxe da?
bai bai bai bai bai, berasku artzen dauenin igual e, bestik beragas dues
- "berasko gixona" ori pasa dxatzon gixona, "berasko gixona" esaten da?
es es es es es, areri gixonari in tzo beraskue, bai baye ostan- bai
- "espaldie" ser da, txikota?
espaldi da, trañin e atze- atzerengo dauen e txikota, bai, eskue, eskú da espaldie
- eskue ta espaldie bardin-
dana da bat
- da suk selan esaten su geidxau?
eskue, bai. Ori da, trañen, átzerengo txikota, atzetik e txikota, da gero ori esku due, biradorera, da biradoreti dator sarie..
- "berrela" be txikota da?
es, esan notzun a, aur e, guardakolen atzeko mandan, or da, babor-estiborretan, ori da berrelak
- "bragerue" bai, ori txikota
brageru txikota bai, txikota
- olako bi selan esango lekixu?

bragero bi. Atunerutakue, alanbrasko bragerue(k), alanbra, da onetarue, estaitx beraune okitxen badauie, bueno beraune da, pixu okitxeko (da) baye, ondorantz eitxeko ariñau, bai, bai, orretie, okitxen dau brageru ba koraleskuek eta kañamosku be, káñamue esta usaten oiñ e, nailoneskuk eta, segun, bai

- da selan esango lekixu "el ancla"?

ankillie, ankillie

- da olako bi?

ankilla bi

- Bermion esan dostie "arpiue"

arpiue, Mundekan be bai

- Mundekan be bai?

bai, baye ankillie gedxau

- bidxeti bardin?

bidxe-, bidxe-, dana da bat, arpiu nai ankilli dana da bat

- ori bestie Mundakan be esaten da esta?

bai, esaten da, bai bai bai

- da selan esango lekixu orduan-

arpio bi, arpio bi, bai, arpio bi

- "ardorin" dusenien, "ardorin" ser da?

bai, ardorin da, e, sues errutan, topaten antxobie, topaten

- antxobi esan bi dau?

antxobi edo sardiñie, bai, ardorin sues, edo berdela be bai, gau illuna dauenin eitxen dau ardor gedxau, arrañek, dauenien, eitxen dau e, erresplandorales

- erresplandora da ardorie?

ori da ardora, ori da ardora

- esaten da ar-

ardora, ardorien, bai. Bagus itxasora? Ta nora susie? Ta ardorien, se itxasora dxun lei ba arrain-, beste arrain baten be bai, baye, dusenin antxobatan da berdeletan da, sardiñetan da, ordun da ardorien, gaues, gaues, gaues, egunes estau ardorik, gaues

- ser da desá, eskerretara desá?

desá da ba txikota, kasu baterako: deseiñ, desein, soltá, esatiles e, selan dauen e txikota eiñdxe, txikota eiñdxe, eitxen basu bestera, kóntrara ba deseiñ eitxe su

- olan txarto eiñdxe badau?

bai, es, es. E, kasu baterako kostura bat eitxeko, kostura bat eitxeko, ein bixu, manda bidxek desein, desein, txikotak desein, gero, eitxeko, plegá, kosturi-txeko, desein, deseiñ ein bixu (lenengo)

- desa da deseitxie?

desein, desein, bai

- suek desa esu-

deseiñ, bai

- selan esango lekixu "remolinos"?

korrenta? korrenta? bai, korréntak

- Bermion esan dostie "uetenak"
uitena be bai
- selan?
u(i)tena
- ui-?
uetena
- ser da, "remolinos" erderas?
"remolinos", bai, bai, uetenak. Atxiñe, usaten san ueten-, uetenak deitxuten dxakon txitxarrotan, txitxarro anditxen, da, berak e kantidadiek ixeten sin orrek, da uetena formate bien, "erremoli-", bai, berak arrañek, ueten andidxek, da erriten sin tertzak, uetenari
- ostantzin e urenak ixeten dis esta?
uetenak, bai
- peligrosuk ixango dis batzuk es?
es, estau estau peligrorik, es es es es es, esta- esta peligrosu esta, esta peligrosue
- se batzutan ikusi dot andi-andidxek, baye igual fotutan
esta, esta, esta, estako, estako, uet(a)nak estako peligrorik, amen e, amen estau, uetena, uet(a)na formaten da ba korrentales formaten da, (baye) estako peligrorik
- da "kóblie" entzun su?
bai, kóbli da, tertzie, tertzie, ámora duna
- erdirarte edo selan da?
e, due, esatiles e, subille, da, bera mádrie, esate baterako, subille, da kóbli da amu duna, potxera duna amora, ori da kóblie
- baye erdirarte due esta? edo selan da?
esko-
- tertzi bada olaku ba, erdirarte duna kobli da?
amorik amora? Amorik amora: kóblie. E, entzeratik entzerara, entzeratik entzerara due, ámo(ua), da, kobli da, amora duna
- txikota?
bai, potxeragas due, potxeragas. Potxera ta deitxuten dxakon len, oin dana dales pítxie, oin dana da pitxie, bai mádrie, subille esaten tzaguna, bai madrie, da bai e, potxera, ba oiñ e danatie, danatie esatiles e pítxaskuek
- "madrie" ta "subille" bardiñdxe?
"subille" deitxuten ixen tzagu len, txikotesku(k) ixen dilakon, subíllek. Da oiñ e gedxena mádrie deitxuten dxako
- dana da bat?
dana da bat, bai. Subille, txikotesku ixeten delakon da oin ba mádrie, pítx(a)sko mádrie, pítxesko mádrie
- da koblie esan esketero, olako bi?
kobla bi, kóbla bi. Breketan da be, breketan, uxaten da, kobla bateko apaidxue, edo kobla biko apaidxue. Da edose arraintxen, lebatzetan be, len usaten san amo bakarra, atxiñe, da gero usaten san, iru- iru amo imiñdxe ba iru kóble, ori da koblie

- da "óllaue"?
óllaue da.. óllaue da, mádrin púntie, tertzi asikeran, e.. begidxe, da óllaue, óllaue da begidxe, tertzin asikerie, edo piedrabolin asikerie, non asten den an darue, e, ollaue, begidxe
- piedrabolin asikeri be ollaue da?
bai, ollaue, begidxe, a da ba engantxateko txikota, gora duna, ba budxetara duna, ori da óllaue
- da olako bi selan-
óllau bi
- sertzuties txokoluek?
txokóluek e, urbotak, urbotak, bay txokolue dator, atxiñetik dator txokolue, gaur bóti da, da txokolu da, atxiñe usaten san oleskuek
- atxiñakuek?
atxiñeskue(k), da andik dator txokolue, oleskuk e usaten sien
- esti ibiltxen orrek ya?
es, es, oiñ e gomaskue da dana. Da orren txokolo klásiek ixeten sien Asturiasen "almadreñes", arek iru, iru isterreko, txokoluk ixeten sien, ameko txokolue ba, txokolue, (sakalan) ibiltxen sana be bai, bedk ola, da goitxik narrue, bai
- suk esetu sus orrek?
bai, bai bai bai bai, txokóluek
- da olako bi selan esango-
txokolo bi
- da gero emen ser eruten san, dxakenarrue?
dxakenarru entzadu da
- ser da?
entzáduek. Ori da dxakenarrue, dxakie, da prakanarrue. Praki da prakanarrue, da dxaki da dxakenarrue
- atxiñeku da esta?
atxiñeku da bai bai. Es, oiñ entzadue
- "entzadue" esaten da oin?
bai, "dxantzi entzáduek!"
- ien esan esaten "entzadue"?
dxakenarruek, dxakenarrue. Prakanarru da dxakenarrue, eso es
- da buruen?
burun e, eruten san e, nik e esetu dot e, esatiles e fraililes, kaputxiñue, berak e dxakenarruek, da usa- esetu dot alan sonbrerun antzeku be bai, selan deitxuten ixen dxako areri?
- otzetarako esan eruten-
pasamontañie, pasamontañi barruti bai, pasamontañie. Negureko "pasamontañie", belarridxek tapateko
- ure atxikateko ori, saidxetik saidxera ure pasateko, "korostokola" edo selan da?
korrostola, bai, korrostola da, aulako ol sati bat ixeten san, saidxatik saidxara pasateko ura, bai, gero, báldis ure atateko beste saidxetik, osea ur gitxi dauenin e, ba, etzu atrapaten baldik eta ein bixu

korrostu, korrostu, bai, korrostu ein bixu beste sáidxera. Korrostu da ba sáidxa batetik bestera korrosolas eitxie, ori da, korrosolas eitxie
- da olako bi selan esango lekixu? ko-
korrostol bi
- "korrostokola" es, suek "korrostola"
korrostola. Berak diñotzu "korrosto-ola", ola, olesko- olesko aulako sati bat-a, korrostola
- "lamasa" ser da?
lanbasa da, e, lanbásak oiñ e, erosi-txen die, ba ordun eitxen sien lanbásak, trapuek
- lanbasa?
lanbasa, bai, eitxe san, trapukas, trapo sarrakas, palo bateri untze bi sartun, narru aspitxik eta narru ganetik eta sartun da, arek, lanbasa da, ba, garbitxuteko kuberta ta, ori da
- palo bat eta-
da trapukas, ori da, ori da, ori da lanbasa
- ya esta ibiltxen ori igual?
es, oiñ e ba erosi-txen die, len e lanbasak eta eiñ eitxe sien
- Mundakan eitxen sien?
bakotxa berak, bakotxa(k) berak (eitxe ban)
- suk ein sus e?
bai, bai, bakotxa(k) bera(k)
- da olako bi selan esango-
lanbás bi
- estropue?
estropu da ba, erremutaruna toletien
- ser da ori ba?
ori, estrapu da káñamosko ori, eitxen da aulan e-
- amarrateko?
toletin sartziko erramue, erramue, ori da-, ori da estrapue
- da olako bi selan esango-
estrapo bi
- da "toleta"?
toleta ba, estrapu duna erramuas
- olako iru selan esango-
iru tolét
- ser da brogie?
brogie, erramun brogie? Agarraten tzasuna, bai
- ori satidxe bakarrik?
bai, auri da brogie, erramun brogie, brogie
- da olako bi?
brogá bi
- aurrien imintxen dan beliek se ixen dako?
aurrin imintxen dan beliek...
- esta imintxen bat aurrien da beste bat atzien?

atzeku latiñe
- da aurrekue?
aurrekuek- Jesus, badaitx baye, bai baye
- Bermiokue esango tzut, sirbanue?
sierbanue bai, bai
- aurreko belie?
aurreko belie: sierbanue
- selan
sierbanue
- "e"gas, sierbanue?
sierbanue, sierbanue, aurreko belie
- da olako bi?
sierbano bi
- sierbano edo ser-
sier- sier-, sierbano bi. Batzuk esaten dauie "serbanue", Bermion, ba amen "sierbanue"
- "pángie" entzun su?
pángi da, eruten dauina, atune, atuneruek, orrek e dabiltzasenak Afrikatik eta orrek dabiltzasenak, pángi da, enbarkasiñue daruna eurak atzin e barruen. Da, gero, eitxen dauinin etxadie, enbarkasiñu imintxeko éretara, da ori da pángie
- sabalik okitxeko
bai, arti sabalduteko ta, ori da pangie, es plegateko, ori da pangie
- sabalduteko arti be bai esta?
bai, bai, amarraten-, sabalduteko eitxen tzoe, berari enbarkasiñuri pángias, omoten tzo enbarkasiño nagosidxeri, da arek erremorkan ataten dau e, plegata dako artetik, arek ataten dau e enbarkasiñue
- da gero atzetik tiraten tzo esta?
bai
- da olako bi selan?
pánga bi
- esu usa suk ori?
es es, estu usa pangarik. Pángie uxaten dauie, aunek atunerupakarrik, bai, orrek usaten dauie pángie
- sariek konponduteko, estie one lako, one lakukas konponduten, o sea dxosteko sarie
dxosteko orrotzas
- ondo dau?
bai
- dibuju ondo dau?
bai, ontxe erakutziko tzut.. sare-orrotza
- ser da, andidxauek eta txikidxauek
txikidxau(ek eta andidxauek), segun selako mállie
- andrak ibiltxen die?
bai, andrak, da, arrastan gixonak. Ori da sare-orrotza. Bai, nik e, onek usaten tas sarabarduk eta itxeko, neuk, neuk eitxen tas

sarabarduek. Por sierto atzo erun tzat e lengusuri. Bermion dakot e lenguso- Da otor san e ona ta, (lengu) sarabordu dakot apurtute. Ba ekarri! Da, ein notzan barridxe. Bai

- sarabardo andidxek?

edoselakuek, nik (emen) neuk eitxen tas. Amata /stop/ (biarra neiku emoten dau). Bay nik estot kobraten (iñoix)

- da nok ikasi tzu orrek eitxen ba?

arrastan, bai. An ikasi sari dxosten

- da "sare-orrotzak" orduen

sare-orrotza

- da "trankerue"?

tankredue, tankredue, tankredue

- ser da ori?

tankredue, atxiñe usaten san tankredue, e, argire masi-txen, masi-txen, ori ixeten san tankredue, dxuten sin trañegas, da masi (e)itxen argidxegas, da orreri deitxuten (tzon) tankredue, tankredue

- esta gausa bat orduan da-

es, es, tankredora, tankredora, ba, tankredue estaipa deitxuten batzo(n e) berari argidxeri edo deitxuten-

7 A

/.../

- suk esastasun errediñe ta salabordue bardiñetisela, es?

bai bai

- da eurek -bermiotarrak- esan dostie diferentitisela apur bet

errediñe da sarabardu dana da bat. Errediñe deitxuten tz(o) txikitxue, errediñe txikitxue, bay dana da sarabardue

- sarabardu andidxaue?

andidxaue. Baye, errediñe, da sarabardu da, bardin-bardiñe. Errediñe, errediñe, deitxuten tzo eurek, e, karnadie, atunetako karnadi ta eitxen dauenin biberutarako, errediñegas enbarkaten dauie, sarabardo nagosidxas barik, bay dana da sarabardu esate baterako, sarabardu da dana esate baterako, bata txikidxe ta besti andidxe. Da gero dau nuebomundue

- mediomundue

mediomundue, bai, da, errediñe, sarabardue, da nuebomundue, nuebomundu da asta bakue, asta bakue

- bentaja gitxi dau

es es es. Bermitik eta Mundekara, estau, gitxi, gitxi

- oneties bermitarren berbak a ber. Ba erderas "poleas", belak idxeteko txikotak se ixen-

motúek, bai, bai, bai, "motúek", da, or?

- trixek estie?

trixí da, txikota pasaten dena. Motutarue txikota

- trixi esta txikota?
osea motue, moto-, ba belak altzateko due motó bat beyen da beste bat-u goidxen. Da, ortik pasaten dxakon txikota, motuen, (tinteko), ori da drixie
- selan?
drixa, drixie, bai. Besti da "motue", "polei" diñosune, da "motue", da motutarun txikotak, bueltan ti(re)tuteko, beli altzateko die drixek, es e motu esta drixie
- "polea" esta "drixie", da-
es es es es, motue. Eurak "motu" etzu esan?
- bai. Da Dimas suk esetu sus txalupek?
estot esetu, estot esetu, el año doce
- ikusi bes?
bai, ukusi dot, e, amen Busturiko erridxuen, ya erretirata, oten sin or e, ba, gerra-bueltararte or on sin e, erretirata bi an oten sin Busturiko erridxuen, bai, ni neuk esetu itxasora ta estot esetu, estot esetu, illen amabidxen ixen san desgrasidxe, txalupana. Año dose, dfa dose, y se ahogaron siento dose
- mundakarrik edo itxo san?
mundakarrik esto pentzaten. Nire andrin familidxen, ogetabi, itxo sien. Ogetabi, e aitxitxe, onen e- nire andrin aitxitxe, da aren se-, aitxitxen- aitxitxen aitxi-, aitxitxen aitxe, aitxitxe, da seme bat edo bi be bai, itxo sien, da gero áren e, lobak eta arek eta onek, bakixu, familidxen e, ogetabi edo otamar edo itxo sin e, nire- andrin familikuk, bai
- bai. Se or e, sure librun daus e, ixenak, itxo sinak
bai ba ongo die, bai. Or ongo die, ba Arenasatarrak asko
- bai Arenasa daus, or e
Arenasatarrak, nire andri Arenasa da. Arenasatarrak ongo di asko. Bay familikuek, estaitx otamar edo otabi edo otamar edo esaten txus, familikuek. Otor san erregi otor san, intierrora Bermiora, erregie. Da bertan e librun imingo dau igual
- bai, itxo sin danak, euren ixenak eta bermiotarrak edo-
bai, mundekarrak esto p-, mundekarr(i)k esto pentzaten itxo s(e)nik, muy bien
- txikota da "estatxie"?
bai, dana da bat, estatxie, estatxi deitxuten tzagu fondo-moten dena enbarkasiño txikidxetan, estatxie, txikidxetan, fondo-moten dena da estatxie, da merkantitan estatxi da, merkantitan da estatxie, ya txiko lodidxaue, txiko lodidxe
- ta setako usaten da?
amarrateko, amarrateko, e, ori da estatxie. Da, enbarkasiño txikidxetan fondo-moteko, da, estatxie, meyé. Da gero dau kalaborta
- bai, se txikot da ori?

kalaborta, da, txiko lodidxe, merkantik amarratekue, da ori. Amen, amen, estatxiri, merkantik amarraten (..) estatxi(ri) deitxuten tzo "kalaborta"

- emen Mundakan?

ba, e Mundakan da amen, kostan, kalaborta. Ba "kalaborta" da, gixonen lodidxerako, txikota idxe. Dárue, enkapillateko bítetan enkapillateko dárue, estrapo bat alanbraskue, da a enkapillaten da, da gero merkantin biraten da alanbrias, bítetara, ori da kalaborta

- da sagán ekarteko beste enbarkasiño bat

sagan ekarteko-, ekarten da errremorkako txikota

- da kalaborta esta orretarako usaten?

es, es es, kalaborta, kalaborta ba ba aulako lodidxe da, erremorkarako ta-, ori baiño méyaue, ekarten da, erremorkako txikota deitxuten dxakona ya aulakue, esate baterako. Da arrasteruek, karreteleko alanbris ekarten dau(ie) erremorkan

- segas?

karretelin dauen alanbrie, arrastako alanbrie, ekarten da areas erremorkan, erriten die igual irureun edo lareun metro errie, da, mobidu be esta eitxen kalaborta, edo, erremorka

- da estatxie esan esketero selan esango lekixu olako iru?

iru estatxa

- da kalaborta?

iru kalabort

- ia au arrañe bada edo, "itxasugoye" entzun su?

itxasugoye?

- culebra de mar esateko, "itxasugoye"?

itxasugoye.. itxasugoye, au ixengo da: angira-, angira-mori-xengo da, bai, ori-xengo da, orret-ako, e, angiri- edo esto.. e, sugoyen antza, orretako, parecido a la, a la esto, al cascabel

- esaten da olan Mundakan?

Mundekan, "itxasugoye" esta esaten, Mundekan esaten da "angira-mórie", ori da, esta angiri-, angiri bakixu ser den, "congrio", ori da, méyaue, da esta ixeten angiri lako andidxe, laburraue, da da, gris-antzera, pékakas, gris-antzera pékakas. Ori da, sugoyen antza dakona

- ona da dxateko?

e, amen esta dxaten, bay usaten da Mallorcan da Andalusidxan paellarako, usaten da. Amen es, amen esta-, estot ukusi dxaten

- entzun su "itxasuskidxe"? Uskidxe?

bai, bai, bai

- ori esta arrañe esta?

es, bixidxe da e?, gausa bixidxe da, da oten da udén, uden por regla jeneral, oten da portutan eskillaretan da olan oten da, da, se-sango tzupa, omoten dau e, bigune da, bigune, alako bigune, da omoten dau e- ganera labana, da, se-sango tzut, omoten dau e, atzeras botaten dau e, esatiles e eskutan da, "da asco". Da gero dau beste

bat, aren antzekue, guk deitxuten tzagu "tinterue", bai, "tinterue", da beren gaiñako ingerukue, da botaten dau, tínti botaten dau, ori be udan oten san, oin gitxi-kusten da, bapes

- tinterue esta ikusten ya?

es. "Tinteru" deitxuten tzoe baitxe orreri be, ori.. marisku da, mm.. "eriso", "eriso", orreri be "tinteru" deitxuten tzoe

- suek es?

es, es. Da, tinterue, bay-, da, len esan tzutena da, e.. orren itxas e-, itxasuskidxen antzekue, baye tínti botaten dauena. Ganera botaten dau tíntie, e morau e antzeko tinti botaten dau, bai

- esan dostie itxasuskidxe pópin antzeku dala erro txiki batzukas

errorik eta estako, es es es, da, e, pepiño baten antzekue, pepiñue, dxateko pepiñu-, aren antzeku da, aren antzeku da

- da selan esango lekixu olako iru?

itxasuskidxek, bi edo iru, bai

- da itxasuskidxe, "uskidxe" bakarrik esaten da edo "itxasuskidxe"?

itxasuskidxe. Uskidxe, txarto berbaiñdxe bakixu, umetan urteten da atzetik, uskidxe, da aren antzeku delakon dako orren ixena. Umetan iñdxarrak eikeran, urteten dau atzetik, ori da úskidxe, da aren e típu dakoles

- orreitxik dako ori ixena?

bai, eso es

- arrañe da "bedar-dxalie"?

bai, bai bedar-dxalie arrañe da, e, bogin antzekue, andidxe, andidxe, e besegun gaiñakue, edo andidxaue, besegun gaiñaku edo andidxaue, da dako bogin kolorie, bogin kolorie

- ona da dxateko ori?

bai dxaten da, baye, gerra-denporan asko, oiñ agertu be gitxi itxen da e? Len asko oten san, da atrapaten san kañaberakas da bedarragas, an molla atzin da orretan atrapaten san, len asko oten san, oiñ e gitxitxu eiñdxe ori be. Dako, bogin kolori dako orrek, da da besegue baiño, igual andidxaue, bai

- da selan esango lekixu olako bi?

bedar-dxaliek, ba bedar-dxale bi

- txoridxe da "atie", atak?

átie bai, bai, bai, txoridxe, orrek otorten die, ona, erridxora asko-torten da ori, neguen

- itxasoko txoridxe da?

itxasoko txoridxe. Nórteko aixitinien, norteko aixiek e, otzak datosenien, neguen, otorten di ona, Mundekako-, ona badira ta, ba, die, plaira, osea errekara dusenak e

- orretie

atak

- da olako bi?

áta bi

- dxaten di orrek?
estaitx, iñoix e, atrapa bes, atrapa bes, iñoix atrapa bes
- arrañe da "koreanue"?
bai, koreanue. Koreanue, bai, koreanu deitxuten tzagu, m, len a otorten san asko ona /stop/
- ori koreanue
koreanue, da, auenbolun antzekue, orreri urteten tzo auén, bóluk urteten tzo, da da burbiñin antzekue, burbiñie, etzu esan iñoix? "curvina", burbiñin antzeku bay txikidxe, bai, koreanue
- dxaten da ori?
bai dxaten da, bai, bai, bai, bai, bai, arrastan e, okiñdxu etxadak ederrak, da, oiñ e, oiñ e ogei bat urte, edo geitxuau ixengo da, amen be atrapate san. Ba auri be galdu eiñdxe, ori be galdu eiñdxe. Gero, koreanue, estaitx deitxuten batzoe, ori da, guk, deitxuten tzaguna, koreanu Mundekan. Baye, gero estai deitxuten batzo "koreanue", bokar baltza edo alakue, bokár baltzá, aurreri be estai deitxuten batzo "koreanue" bermitarrak
- niri esan dostie koreanuitxik arrain baltza dala ta antxoba sasoyen atrapaten dala
a, bokár baltzá, orreitxik, ba bokar-baltza, orreitxik esantzupa, deitxuten tzoyela "koreanue", bokar-sasoyen ixeten da ori, baye koreanue deitxuten tzagun guk, orreri burbiñin antzekuri bay txikidxe, esta burbiñie, burbiñin antzekue
- beste bateri es?
beste bat, ori, ori be da koreanue
- da olako bi?
koreano bi. Esan tzupa, selan esan tzuten e bokar(t e negra) be, bidxek dxakin taselakon
- ankilli alateko, "tabitxeta" entzun su? tabitxeta, ankilli alateko edo estaitx setako dan e, es? "tabitxeta" esu entzun?
ankilliri, imintxen dxakona.. ankilliri imintxen dxako, ankilli amarraten da érpetatik, txikota, érpetatik. Da gero, omon séno apur bet, da amarraten dxako anilluen, beste txiko punta bat, orreri deitxuten tzagu guk "txiliprosta"
- selan esan su?
txiliprosta
- Bermion "txiliporta"
bai, txiliprosta, deitxuten tzagu guk. Da, ankilli birateko ba, (seiñ)? Makinilli-xengo da ori? Estot entzun nik ori berbie, estot entzun nik
- txiliprosta, olako iru selan esango-
iru txiliprost. Dxakiñdxot e, eurepe bardin "txiliprosta"
- "pasteca" erderas? pasteca?
"pasteca" = motue, motue
- Bermion "motoye"
motue, bai, aurrerau be ein gendun ori e? akordun dakot
- da esta esaten "pataskie"?

e- esaten da "pastekie", pastekie, esaten da. Baye atxiñe "motue" beti-xen da, oiñ e bakixu euskerie kanbidxeta dau erdera dala-ta. Ba, beti-xan-, "pasteki" beti-xen da "motue". Pastekatie burdiñaskuek, auri, esanda dakotzut aurrerau be. Burdiñaskuek, da motúek ixeten sin oleskuek, eso es

- da olako bi?

motó bi. Oiñ usaten da, burdiñaskue, da orreitxik deitxuten (..) "pastecas", "pastecas" bai baye, ori beti-xen da "motue", motue

- Bermion esan dostie Bermion esaten dala "otzarie"

otzarie

- da Mundakan "tragotzarie", tragotzarak, tragotzarie, es?

es, beti-xen da otzarie

- da "tragotzarie"?

es, se, kanti dau: tragola, tragola, tragola, soidxia
itxasorako otzaria

ori Mundekako kanti da. Da atxiñeku da ori, alan da se

- da "tragotzarie" esta esaten?

amen es, amen "otzarie" ixen da beti, otzarie

- ori Mundekako-, ori esta Bermioko kantie?

es, es, Mundekaku da. Atxiña, ori kantaten san aratustitan, kantaten san ori. Ba orreitxi diñotzupa, atxiñe olan kantaten basan, otzarie, esta esta esaten traren-otzarie, se, tragol-otzarie, "tragola" bakixu ser den?

- da kantik selan segiten dau gero?

ai, es estaitx akordun ba-
tragola, tragola, tragola, soidxia
itxasorako otzaria

da, ortxé akabaten da, ori ixen bi dau estribillun bat, beste kanta batena. Aratustitan kantaten da ori, se atxiñe, kantaten san e, beste kanta bape, beste kanta bat, e, ori kantaten ixen tzoe, neure amaiñarrebari, difuntiri:

Saspi, papardo dakot
pixuen aspidxen
etorri ona Germana
bakotxa iruna errial
dirua eskuen ganian
batela molla sarrian
balandria deskargatzen
matxiñien albuan
ura beran portuen
arriketzak iragoten
neskatillen buruen

Iru bapor falta
motorrak etzien

berrogei papardo-otzara
kofradidxen aurrien
paparda txiki bat
pobriak eskien
dxo lelengo kanpaya
bos da erdidxetie
dxo bigarren kanpaya
seiretan bentie

ori kantaten tzoen neure amaiñarrebari, atxiñe
- da akordaten sara
bai bai bai. Da, amen e, kantak, aratustitako kantak, nik okiñ in tas, da oiñ estaitx non ongo dien, aratustitako kantak. E, beste bat ixeten san:

Urremendeko arraintzaliak
duasenian kalara

da ya enai akordaten ya. Batzuk (akordaten nai baya)
- kanta asko esta? Mundakan da-
bai, Mundekan aratustik famosuk ixen di beti, bai. Atorrakas, bakixu atorrak sertzu(tisen)
- atorrak, ena-
a dxan-, a dxantzidxe da a. A-, au e, au etzi da a, aurtik pasaten. Urtin-urtin eitxen daue au rekorridue, (ortixik)
- da len be eitxen san-
atxiñetik, atxiñatik. Atorrak, Mundekan beti ixen di atorrak. Nik e, esetuten dotenetik e? umetarik, ni(..) umetarik e beti esetu dot atorrie, bai. Da, geidxenak, gastiek, geidxenak gastiek, dakoye atorrak etzien. Geidxenak e? geidxenak, bai, gure etzin e badaus e ontxe be iru atorra, semienak. An daus, gordeta
- seupe-
e ni neu es. Ori geidxenak, atorrakas urteten ixen dauenak ixen di estudiantiek, estudiantik e b- makiñistarako ta, ba-, e pilotorako ta onek e, da injenierorako ta, estudiantik geidxenak ixen die, e atorrakas urten dauinak. Eso es
- bai famosutie
ba Mundekako atorrak, bai bai, baye- badiñotzut, atxiñetik. Da aur daus etzien
- entzun su mastille sosteniteko "tanbue"?
tangue, tangue, ori da botaberie-
- mastille sosteniteko da ori?
botaberi sosteniteko, tangue, bai, ori esan notzun aurrerau, tangue. Da, bare-bare daueni-, ori da botaberak atunetako, tangue. Botaberak, da tangún due. Da tangun e, sarri a, eitxen san, bare total

dauenin bare, tanguen bígarren gántxora bajá, baixuau otorteko botaberak, ba, tangu da ori
- da olako bi?
tangó bi. Esan notzun ba an berrelin dxuten dila orrek tanguek, botaberentzako ta, ori apuntata okingo su
- entzun su "chupón" erderas, itxasun deskargie edo
bai, txupoye aspidxen oten dena bai, biberutako txupoye
- es, bermiotarrak "tragarroye" esaten dauie, ba igual lañuk beyen dausenien, urek edo, deskarga urena
a! suk-usu esan e, bai, bai, e, trónpie, bai, trónpie. Guk "tronpie" deitxuten tzagu, tronpie
- bermiotarrak traga-
tragarroye, bai, bai, bai
- entzun su ori?
bai bai bai bai bai
- tronpie suek?
"trónpie" guk
- suek "tragarroye" es-
es, es. Ukusi itxen da formaten, aulan due da gero, uren ganin da, ba pasa be ein gara gu albotik aulan, ño! sillu eitxen dau e
- ure?
ure daru gora, bai, bai, da destilaten dau da a da gero lañue, euridxe
- osea itxasoko ure gorantz?
bai, bai bai bai gora, gora, gora. Iñoix, eiñdxau euridxe sapu:pe, sapuek, sapo kume(k), da orretie, erreken bat edo atrapa, da erun txus beras gorá, bai, bai, bai. Tragarroye, da "trompa marina"
- da suek "trónpie"
trónpie
- da olako bi?
trónpa bi
- bela baten ixena da "txanberga", txanbergie?
...
- orrek belak txalupenak ixengo die
bai, txalupenak e ya nik akordun okin bes, igual ongo da librun baten baye nik e.. estakot akorduen, estakot akorduen
- da esaten da Mundakan "txanelak"?
txanela bai, bai, batél txikidxe, enbarkasiñuri, pásateko.. jenti ta, budxara ta, (daueni) bai, txanela
- se diferentzi dau "txanela" ta "batela"?
txanela txikitxue, bai, txanela da ba, txanela da ba lagun bi ibiltxeku, lagun bi edo ori da txanela
- orain be ibiltxen dis orrek?
txanelak oin gitxi daus, bai, oin gitxi daus txanela, usá bes
- esan dostie bermiotarrak txibidxek eta gordeteko biberue, Bermion "Arji-
aljibie

- da Mundakan?

aljibie

- Mundakan esan dostie "sanbonbue"

sanbonbue, da, batelataruna barruen, a da, sanbonbue. Da aljibi da, gero kanpuen egoten dinak e, fondita, fondita edo mollin kontran da imiñdxe, orreti aljíbak, bai. Da "sanbonbue". Bermion esta usa iñoix be

- Mundakan bai?

Mundekan beti, da Elantxoben be gitxi, sanbonbue, uxa da, Mundekan beti. Sanbonbu da, eskiri ta bixirik okitxeko arraintxeko

- batel barruen

batelen barruen, da besti da aljibie

- orduen estostie ondo esan se amen be esaten da "aljibie"

bai, amen "aljibi" deitxuten da, "txibidxi botaten gus aljibara", bay sanbonbu da batelen barrun dakona

- ori esan dostie Mundekan asko on dala ori

bai. Sanbonbue ba, danak, danak. Bermion e bapes, da Elantxoben bes, se Mundekan, beti usa dales amen batelak, batel txikidxek usa die, da eskiri itxen san erridxuen, da eskiri bixirik okitxeko ba, sanbonbu da biberue, biberue, biberue. Biberue, da an okitxen san, erkiri ta bixirik arraintxeko. Ontxe be badaus

- ontxe be badaus?

bai bai bai bai bai, ontxe be badaus

- da selan esango lekixu olako bi?

sanbonbo bi

- da al-

aljibe bi, bai

- au Bermioko berba bat "berdekidxe" entzun su?

berdekidxe da, lebatzetan eruten sana, lebatzetan eruten san e "arrain berdekidxe" deitxuten dxakon sardiñiri, bokartari, da olakuri, berdekidxe, ori da

- da "txibidxie"?

txibidxie, txibidxin pelénkak

- "pelenkak" sertzutie?

pelenkati, txibidxi itxen da gero, txikitxu aulako tirak ein, da, imintxen san pelenkie, da berdekidxe amo bakarran, ordun usaten san amo bakarra, usaten san lebatzetan, da, imintxen dxakon pelenkie, pelenki da txibidxa satidxe, baye, aulan, forma politxo-monda luserien, da sardiñi edo bokarta, ixeten san, edo txitxarro sátidxe, edo akula sátidxe, berdekidxe

- gausa bi edo?

bi erute ban, bai, bai, bai

- txibidxi derrigor on bi dau esta?

oiñ es, es, len bai, len bai, oiñ es. Oiñ e, oiñ e be sardiñi(ie) utze imintxen tzu edo bokarta utze imintxen tzue ta, edo, berdela, plasona, da tirak eiñdxa, a imintxen tzue, ámuen. Se oiñ e palangri

da, oiñ e piedraboli da, baye ordun usaten san, amo-bakarra, gixon bakotxak amo bat, da, areri imintxen dxakon bai, sarritxen e, ámo lapurre imintxen dxakon, deitxuten dxakon e beseguek, pelenka-dxaliek, pelenki da txibidxie, pelenka-dxaliek deitxuten ixen dxako ta, beti ten! da esiñ dxosi, da imintxen dxakon ámo-lapurre, besegu atrapateko, edo txitxarru edo, arrain txikidxe atrapateko

- da ori lebatzetako

lebatzetako bai, bai, berdekidxe lebatzetako ixeten san. Bermion be (olan imingo dau) esta?

- bai. Da olako gitxi, ber-

berdeki gitxi, berdeki gitxi

- ser da "urkulue"?

urkulu da, e, se-sango tzupa? Urkulu da

- sariek eta altzateko da?

aulan e palo bat, palo bat, atxiñe usaten san urkulue, trañien, bokartien, trañien, urkulue. Da, da, da esatiles e, arbolie, esatiles e errama bat, da dako, aulan e, ube bateles, a da urkulue. Da, okitxe ban, orrek trañien, urkulu- urkulue, bateti dxu-

7 B

txikota, áurrie pasaten sana, etxacan. Da gero, urku-, ori ixeten san sardangue, da sardanguek okitxe (ben), bermiotarrak deitxuten tz(o) "urkulue", da guk "sardangue"

- a, suek "urkulue" esue esaten

"sardangue". Da sardanguk okitxen dau urkulo bi. Urkulo bi, bat puntan da besti erdi-ngeruen. Da, andik e, arrañe saku imintxen senien, trañin saku imintxen senien, arrañe itxoten sanien, goiko urkulun imintxen san, se meye, méyaue. Da, arraiñ asko oten sénien beko urkuluen, materidxal gedxau, esatiles e, lodidxaue erramie, eso es.

- "urkulue" bai esaten sue orduen?

bai bai, "urkulu" bai, baye, sardangue. Bay gero urkulu dau, urkulue usaten su ba, urkuluek usaten sin atxiñe, lebatzetan be, barandillak e iinintxen sien, barandille kanpotik, soidxekas. Da orduen, urkulutan dxuten sin soidxek, urkulun dxuten san e, bergie edo ori, da gero, berari akoplata, sóidxie, bai. Soidxi ixeten san ba materidxal bat total gogorra

- egur bet esta? ola

bai e tintakidxe estaitx ixeten bada, orren e, e narruegas, orren e, estaitx e eitxen basan, atxiñe tínti itxe san, tinti erosi biarrin ba, matxaka ta egosi (ta..) tinti itxe san, da estaitx tintakidxe ixeten bada ori. Ori erreken e, onduen, errekan e ondun aste san ori arbolie

- entzun su "txintxurrue"?

txintxorrue. Txintxorru da, sarri oten da, edo bokarta, edo.. o au e, "angulie" deitxuten tzagune, es au angula txikidxe, angula asidxe, oten da udan, da txoridxekas, arrañek asidxek, lupiñek eta onek e, artzen (dauinin) kolanegrak eta onek, "bustenbaltza" Bermion, Mundekan "kolanegrie", arek e, agarraten tzo(e)nin orreri arrañeri aspitxik, txoridxek eta dxaten da, a! a a baltzue txoridxek eta arrañek salta(ten), ori da txintxorrue

- txin-?

txuntxurrue

- txuntxurrue?

bai, txuntxurrue, o "txintxorrue"

- suk selan?

guk txintxo- txintxorrue, bai

- da olako gitxi?

txintxorro gitxi dau

- au dxateko da, marmitxe edo esatiles "surrukutune" entzun su?

"surrukutune" entzun dot, bay surrukutune ixen bi dau, marmitxe suridxen, bai

- da esan dxaten ori Mundakan?

ba atxiñe bai, atxiñe bai, itxasun atunetan, dxate san surrukutune. Ori da suridxe, marmitxe da kolorias, da ori da ba, surrukutune da, e, ogi-sopak eta eiñdxe, ogi-sopak eta eiñdxe ba, marmitxe antzera, bay suridxen, kipula barik, kipula barik eitxen da ori

- esan dostie makallue da patatakas

baitxe, baitxe, baitxe, makallu patatakas "surrukutune", bai

- Mundakan be esaten san olan, "surrukutune"?

bai, bai, "surrukutune" bai

- da dxan be bai?

bai, bai, sarri

- txikota da "eskota"?

eskota, bai, eskota da, belitaruna atesateko, bai, beli goidxen dauenien, atesa, edo errie, eskota da ori, esatiles e, popadan básues ba errie ein bixu, gedxau, boltzi formateko. Da, básus ankerara ba istutu ein bixu, ankerara dxuteko, bai

- ori de eskota?

eskota bai, belin atzeko alderdi(txik), atzeko mandatik dako ori txikota

- da olako iru?

iru eskót, eskotak iru

- entzun su "masamorrie"?

masamorri da masidxe

- igualaties?

bai, bai, masidxe, dana da bat. Ori da, antxobie, antxobin buru:k eta tripak eta, (..) matxakata, masi eitxeko, arraintxeko

- orduan estau diferentzidxarik, o sea, masamorri-

masamorri Bermion, gu(k) "masidxe"

- suek "masamorrie" esue esaten?
es, es, "masidxe", masidxe
- esta Mundakako berbie "masamorrie"
es
- erromerue, arrañe es
erromeru bai, esan notzun bai, merun antzeku da
- ori da "pes pilotue"?
es, es. Pes pilotu da, pes pilotu da, eruten dauena, tiburoyek eruten dauena buruen, lepuen. Ori da "pes piloto". Baye ori esta, erromeru esta ori e? Guetzako es e? Guk "erromeru" deitxuten tzagu, merun antzeku da baya esta merua. Da "pes pilotue", eruten dau, tiburoyek eruten dau e buruen, se tiburoyek e, estaitx, gitxi ukusten dauela pentzaten dot, usiñe bai, ba ukusi gitxi, bai, da, ori da eruten dauena, "pes pilotue", ori da gidx(a)ten dauena
- suek olan esaten sue "pes pilotue" be bai es?
bai bai bai bai bai
- arrañe da "katie"? entzun su?
bai entzuta dakot, "katie" bai, "kati"= cadena da baye, a ba entzuti bakot orrena arrañena baye estaitx ser den, entzuti bakot
- ori Mundakan entzun su?
bai bai bai, Mundekan, entzun dot, katie baye, oiñ estaitx ser den. Atxiñetik, estakot ori-
- Bermion be estakidxe ori
es es es, es, atxiñeko gausi da
- arrañe da "sabaidxie"?
"sábaidxe" bai, sabaidxe bai. Sábaidxe, ori da bedar-dxalie, bai, ori da. Neuk imingo tzut ama. Sábaidxe da, bedar-dxalie, da Mundekan be "sábaidxe" deitxuten dxako
- da olako bi?
sábai bi
- artina, "kankamuek"?
kankamuetie, giltzek, giltzeti kankamuek. Kankamuek, ba segun selako traña den, semat (-a) lusiau ba kankamo gedxau. Orretus beraunien, orreti anilluek, anilluek goma bategas dues, da orti du pásata bragerue. Da biraten da gero makinillakas da, eitxen (dauena) aspidxe sarratu, ori da-, kankamu(k), giltzati orrek, giltzak. Erderas montañesak "llaves" deitxuten tzo orreri
- da suek, suek kan-
kankámuek
- esan dostie len belak otzaratan gordeten sila esta?
belak? ba e da-
- sakutan?
sakutan be bai, se, se, sikatu, ta ondo sikatu ta gero sakutan be bai
- da otzaratan es?
otzaretan da es, sakutan, es, es, otzaretan es, sakutan
- esan dostie txalupenak, atxiñen ba Bermion otzaratan

ba, otzaratan bai bustitxa dauenin, bay siku ta (dakonin) e, sakutan, bai

- ixen da preguntateko orren otzaren ixena

...

- egon san kofradidxen gixon bat da, larogeta iru urte, orrek dxakitxe ban

ba atxiñako gausek, gu(k) baiño obeto, bai bai. Igual ibilli ingo san-da. Ibilli ingo san-da. Dxakin

- ondiño badau jentie orduen txalupetan da ibilldxena-ta

bai, nire aitxe ta be ibil sien, aitxitxe ta ibil sien, baye orrek ba beitu, larotas urtitati gorakuek, larotas urtitati gorakuek, se, illen e, urtin amabidxen il-, e itxo sin orrek, el año doce, da, gero ba, ein badau beste urte bi edo iru gedxau esauen orrek eingo, gero ya asi di baportxu- bapor txikidxek asi sien. "Españatxu" ta bermiotarrak, da-

- "Españatxu"?

"Españatxu" bai, batek okitxe ban ixena "Españatxu". Da orrek bapor txikidxek asi sien, da gero ba ya asi sien motorrak asidxauek eta, baporak andidxauek eta aulan, bai. Baye arek ba larogei urteti gorakuk e, ixen bi dau ori dxakitxeko

- beli da "fókie"?

bai, áurrin duna, aurrin duna, áurrin imintxen da, e, branka-musturretik, branka-musturretik, palora duna, branka-musturretik pálora duna, ori da fókie, bai

- orrek usaten die?

ori usaten da, e, egualdi txarra dauenien, e, atunetan da, botaten dauie, ankillie, atzetik, "ancla flotante", botaten dauie. Da, imintxen tzoe ori, fókie, da fókik okitxen dau geldi-geldi-geldi, esatiles e, popadan okitxen dau, enbarkasiñue, fókie. Da foki dxaten da baitxe aixeras dxuteko be bai, fókie usaten da, onek beléruek eta fokie eruten tzue, aixera ta dxuteko a, ondo trínketa

- da olako bi selan-

fóka bi

- da beli da "eskandalosie"?

bai, "eskandalosa" da, bueno, oiñ e esta usaten, orrek usa, orretie, atxiñeko, bergantinak eta golatan, golétak eta orrenak, da "eskandalosi" estaipa danen goidxen dxuten dena, palo goi-goidxen dxuten dena, estaitx ori bada, estaitx

- suk esetu sus orrek e eskandalosak eta bueno, dxakin bai, entzun su es?

bai, estaitx e.. ogon apur baten ia.. emen bádakar...

- galeones

igual amen ekarko dau.. ekarko dau igual.. cebadera, uno. Au topa ein bi da

- a, beli da es?

bai, cebadera. Gavia de botavara. Belati onek. Trinquete, trinquete, tres, trinketa? trinketa?..

- au?

au, trinketa. Juanete de proa.. sinco

- emen, au es?

bai. Aur dakosu(s) belan ixenak, gure basus

- da, eskandalosie

escandalosa, ia... sobre juanete mayor, gavia... mastil- trinquete.... escandallo de aparejo no, estau

- igual beste ixen bat okingo dau, "escandalosa" ba, esta esango igual beran ixena es?...

onek atxiñako, galeón, galeón, navio de linea... galeon. Ba nik onek gausek e

- kuriosuetie

bai, gausa asko okitxen dot nik gordeta. Au e dxakiñdxot non dakoten, se gausak e, buque insignia San Martin, eser ataten basu ametik, eruen

- eske belak euskeras estaue okingo ixenik igual e

es.. Bai ba, kasu baterako, trinketa, trinquete "trinketa" da. Trinketa

- badau bat "mesanie"?

mesanie bai, amen, "martinete de mesana"

- olan esaten da?

bai, latiñe deitxuten tzagu guk, latiñe. Trese, au ixengo da, au ixengo da "mesana", trese, trese trese, "vela de mesana", ara!

- latiñe

latiñe, eser ataten basu ametik, erun ein. Onek e kuadrun imintxeko politxo daus, e?

- bai, badakosu or kuadro bat eitxeko. Da non erosi su ero

au emon eiñdxosti niri. Firestone. Esetako gure basu, amen dakosus ixenak, erun ein

- igual beste egun baten eskatuko tzut

bai bai bai... Diretor comersial, de Firestone. Diskusiño bat edo okitxe su, da es edo bai, ba neuk ekarkot, da, an dau e muestrie, ontxe ixen den moduen, mesana edo an- an urtengo dau

- ori libruk eta or dakosu gero-

nik beti gordeten dot, beti, gausak e, niri aulan e itxasoko gausie neuri asko gustaten dxast, asko. Oiñ erderas euskeras estait baye, gusta bai. Nik orrek libruek, ba leiduta dakotas. Baye, sarritxen e, barriro asten nai ostabe, bai. Bai, sarritxen, edo, edo gausa bat otor dxatzu akordora, da diñosu ño! an librun (ogon ein) bi dau ta, topa eitxe su. Da akordun okiñdxot e belamena(n) an

- sertzuties "kaskilluek", ejitaruna edo

kaskillu da, desgastintzako, bosiñien, bosiñe edo makiñie, bosiñe da atzin urteten dauena, ejik urteten dauena, itxasora, entre- entre barruko mandatik eta kanpoko alderditik, a barru da bosiñe, deitxuten dxakona. Bosiñe. Da gero, éjie due, or enkaskillata,

kaskillo bi darues, bat barrutik eta besti kanpotik, kaskillue desgastitxik, eso es, kaskilluek, por regla jeneral, e kaskilluk atxiñe oten sien, e, oleskuek, guaya- selan okitxe ban arek olak ixena? Guaya- guayakana. Guayakana, "guayacan". Ori ixeten san materidxal gogorra, total gogorra, da (orrei) usaten san atxiñe, guayakana. Da gero otor san, metal suridxe, bigunaue, metal suridxe, ori da, e, desgastie badau, metal suridxe gastaten da, bera eji baiño, ariñau, eso es. Baye usaten san "guayakana", lelau. Nik e usa dot arrasteruen, e, "campesino campeadoran" guayakanas, da gero kanbidxa ein tzoen ya, gasta sinin orretik amendik ba, gero kanbidxa ein tzoen da imin tzoen gero ba, bosiñe, e orregas, kaskillukas baye, metal suridxegas

- beli da "serbanue"?

sierbanue? bai, sierbanu be beli da, bai. Bai, sierbanu be beli da

- "lancha sardinera"?

atxiñe usaten sien onek enbarkasiño kuberta bakuek, sardiñetan da ibiltxen sien(a), sardiñetan masi-txen

- se ixen dakoye orrek enbarkasiñuek?

orrek e, atxiñeko, motórrak ixeten sin, motor txikidxek ixeten sin sardiñetan

- baidekuek?

baidakue da batela, baye motorrari deitxuten dxakon, sardiñetan dxuten sinak: baidara gues, baidí da "bahía", "baidara gues sardiñetan", baidako, baidaku ixe(te)n da, batela, batela mustur bikue esatiles, esta txatue, mustur bikue, ori, orreri deitxuten tzagu Mundekan baidakue, da, baidara dxuten sin enbarkasiñuek, dxuten sin sardiñetan, "baidara" = "bahía"

- da olako bi? olako enbarkasiño bi?

baidá bi, e baidako bi

- da "potiñek?

potiñe, bélako bárku da, bai

- esetu sus suk orrek?

es, es, es, belaku da ori be, potiñe, e txalupie baiño estaitx e diferentiau bada, txalupin antzeraku edo ixen bi dau, neuk estot esetu. Ongo di an e?, an- an ongo die, an ongo die, bai, ongo di bai

- "amulie"?

amulie da, e, aurrien, aurrien, baborreko amulie da estiborreko amulie, aurrien

- amula bi dakos?

bai, baborra ta estiborra. Amura, "la amura de proa, amura de popa", edo "amura de babor y amura de estribor"

- da euskeras?

amulie, amulie bai, da amuladan gues, esatiles sarritxen "amuladan gues", da, e, bránkas dxun biarrin aixera, manda(ia) artunda apur bat "amuladan", bai

- ori ser da beladun-

bélan, bai, amuladan
- ostantzin es?
bai, baporetan, da enbarkasiñutan be ixeten da, ónetan e, enbarkasiñutan atunetan be, sarri, selan susi ba? ta, amuradan gues e, amuladan gus, bránkas e gogor dau-te, amuladan gues, apur bat e, aput bat e amore emoten
- entzun su au berbie "gillekidxe", kontragille
gillekidxe. Gillekidxe ta kontragillie, gillí ta kontragillie. Gillí da, duna, beyen, gillie. Da gero dues, gillera dues armasoyek, da armasoyek amarrateko, due kontragillie orren ganien, eso es, kontragillie, bai, bai
- da olako bi?
gillá bi edo kontragilla bi
- da entzun su "errefadurie"?
errifadurie, bai, errifaduri deitxuten dxako enbarkasiñun errifaduria, esatiles e, enbarkasiño politxe edo errifadura politxe edo
- ser da ori?
etxurie, etxurie, enbarkasiñun etxurie da errifadurie, etxurie
- kontrafrakak? kontrafraka? entzun su?
kontrafrakak?
- falcas erderas
kontrafraka, frakie, praki- praki da, estaitx, estaitx
- "lapiz-plomo" erderas
lapix-plomue, lapix-plomue. Ori da ba omoten da, makiñetan omoten da lapix-plomue. Da atxiñe, (...), atxiñe, enbarkasiñuri omoten dxakon aspidxen, patentie, blaká omon esta? Atxiñe-atxiñe, txalupetan-da, da gero asko korriteko omoten dxakon lapix-plomue
- pintxurie?
esta pintxurie, da, oridxus eitxen da autz bat, autze grise da, da gero oridxus eitxen san a ta gero, pintxe, aregas. Makiñetan usaten da, aitxepe dxakingo dau ori, makiñetan usaten da, tuerkentzako ta
- "porteridxek"? falsas puertas decorativas?
...
- da "lemie"= timón, da "lemakanie"?
lemakanie ba, e, lem-, goidxen duna, esatiles e batera ta bestera mobiteko lemie, a da lemakanie, batera edo bestera mobiteko lemie, baborrera edo estiborrera edo erdira edo, ori da lemakanie
- palu edo ser da?
atxiñe, orretan e txalupetan ba, oleskue, (palo-), oleskue
- da olako bi?
lemakana bi
- da "lemorrotzak" entzun su?
lemórrotzapai, lemorrotzatie, átzien, dxuten sin orrek, átzeko kodastien, lemí sartziko, lemi sartzeko, lemik erute ban e anillue, da

anillo bi, da kodastin oten sien, órrotz bi, lemórrotzak, anilluk an sartzen sien, lemi sartzeko, kolokateko beren lekuen
- orrek anilluk se ixen dakoe?
estaitx, ba!
- entzun su "lemorue" entzun su? orrek anilluek igual
ixengo die? Bai igual ixe leix aurrek, bai "lemoruk" aurrek ixe leis, bai, "lemorro", bai-a orrotza ta bestie-
- remo?
erremue
- da "dos remos"?
erremo bi
- toleta?
toleta da, abanterako erramu dun leku(en), toletien sartzen su estrapue
- estrapue ser da?
estrapue ba txikotas eitxen da, e, erramu sartziko, estrapue, anillo bateles, ba- au a txikoteskue, da andik sartzen da erramue, da gero sartzen da estrapu toletien
- da toleta esan eskero olako iru?
iru tolét, iru tolet
- brógie, brogie?
brogí da toleta duna, esatiles kaelen ganien due toleta, da, brogí da, kaela es gastateko, errefuersu imintxen dxakona toleten onduen, toleta due brogán, au da brogie, da toleta dau amen barruen, da au da kaela, esatiles e errefuersue kaelentzat, kaela es gastateko abantien, brógi gastateko, brogi, ori da, brógie da, toleta duna
- da olako bi?
bróga bi
- "kastaidxue" entzun su? es gastateko
"kastaidxue"..
- refuerzo en los desgastes de los luchadores del remo
ori ixengo da, ori ixengo da, erramuek, eruten dau, e, ojalatias
- ola edo, ol bi edo?
olá be bai erute bien, bay gero ojalati imintxen san, toleta dun lekun da ori, toleta dun lekuen, da erramue dxuten da tolet-, an es gastateko erramue, bai, bai. Oiñ e, oin bakixu selan usaten dauien ori? Au e, selan dako ixena onek? Jesus!.. eska-, "eskai" esta?.. Bueno aulaku usaten daue oiñ, forraten dauie erramue toletan dxun bi dauen lekuen, forraten dauie (orreas). Berotan eitxen tzo ta dza! pega bertan da listo
- entzun su "mastapalue"?
mastapalue ba pálue
- se palo da ori?
ori da beli ixaten san e pálue, beli ixaten san palue, e palue da gero dxuten san bergie belias, ori da mastapalue
- da palo nagosidxe?

pálo nagosidxe ixeten san aurrin duna, aurrin duna, palo nagosidxe
- lusiena?
lodidxena ta andidxena. Se or dues, e, ortik dxuten san ba béla nagosidxe, ori da, orretie, txalupetako-
- da trinket-palue?
berori da, trinke-palue, bai
- o sea, palo nagosidxe?
palo nagosidxe da trinke-palue
- trinketa? olan esaten da?
trinketa bai
- da ia, onek belan ixenatie, a ber, "matxeta" entzun su?
nik e belan e..
- es baye, es dxakin arren ba igual entzun-
entzunda (..), es, ori estot entzun
- burriketie?
...
- esu entzun, artañe?
es, es
- serbanue bai
serbanu bai
- entzun su "kataldue"? erderas "cataldo"
...
- eske onek danak die txalupetako-
ori txalupetako gixonen batek esan tzu, esta?
- bai, sure librotik atara dot
al nire librotik ataiku da ori?
- "erlingie"?
erlingi bai, erlingie. Erlingi da belietarun e, e, aixe asko dauenien, eruten txusen, erlíngak, beliek, da ixeten san beli txikitxuteko, erlingakas, erlíngak omon da txikitxu eitxen san belie. Erlingak
- sertzutie ba?
osea da, da beli esta?, bélie, da amen erdi ingeruen, edo berau erute ban, aulan txikota manda batetik bestera, da eitxe san au batun, da gero erlíngak omon, istutu da eitxen san beli txikitxu, ori da erlingie
- "enpaloma" entzun su? relingar
enpaloma, da, beli dxosikeran, beli dxosten denien, enpaloma da, txikotas imintxen denien, belie bera, a da enpalomatie
- orduan orrek gausak bakixus?
bai, bai seuser e, apur bat akordaten dxast, bai. Gure sasoyen ya belie esta uxa esetako be, esetako be, amen e batelen baten edo, bela santar bategas ibiltxen giñen ostantzin e, gure sasoyen-
- latiñe ta orrek
bai bai, bai, latiñe ta aurreko palu-, aurreko, e, trinketa edo, ba ostantzin e gitxi, gure sasoyen gitxi usa da belie
- entzun su "estena"?

estena? estena, estena entzun dot nik baye, itxasoko gausi esta, bai, estena deitxuten tz-, e, deitxuten (tzon) e, selan e sugoyek ataten (dauen olan) miñé, areri deitxuten tzagun "estena"
- igual beste gausa bat ixango da
beste gausa bat ixengo da
- da "enbargak" entzun su?
enbárgak, enbargatie, e beliek okitxen (txun) e, amarraten dinak bergara, bergara amarraten da bélie, asi, asi, e berga-burutik, berga-burue, da bergaburu da aulan anillules okitxe bana, a sartzen san bergan, da gero enbarga dana, beli amarra
- orretis enbargak
enbargak, bai

8 A

errixadurak e ixeten sien, aixe asko dauenien, eitxe bin bélie, e, "risar", osea.. e laburtu, laburtu, errixadurak artun
- "errisek", errisadurak es?
bai, errixadura(k) bai, ori da beli laburtu, errixadurak artun
- "recoger la vela" selan esaten da?
errie belak, errie belak, errie belak
- da "aforra" esta esaten?
aforra da e batún, aforra da batun
- bardin esta?
bai batun. Errie belie ta gero, batun
- entzun su "aurtzólak"?
áurtzola bai, aurtzola, áurtzola, da, e, ciñdxa daku ori, áurtzola da, bélan susenien, belan susenien, aulako kanal bat-ako erdidxen, da sartzen da andik barrure, uretara, da, aixera eruteko enbarkasiñu obeto, áurtzola, a due, uren barrun sartunde, baye barrutik e kanpora, ataten da, aurtzola
- da au pentzaten dot esastasula "sokue"?
sokue da, palu dun e ori, sillue. Paluen sartzen den sillue, beyen, sokue
- sokondue ori de?
sokondue da eskiñie, esate baterako, sokue, sokondue. Iñoix entzun es: sus orra sokondora! Bay so- sokue da, soku da, palue, sartzen den-, enkapillaten dena
- entzun su "aurrolak", "irubolak"
... "tragola" esta ixengo esta?
- es, da "tanbuletak" entzun su?
—
- "ligie"? es?
(da) orrek e, orrek atxiñeko berbatie
- da "erreklama"?, ba "orificio, reclame de driza", erreklama? es

- "boliñek" entzun su?
bolíñek entzuti bakot baye, estaitx ser den, entzun eiñdxo-. Boliñien, ganera estaitx ixeten basan e, dxuten sanin belan, dxuten sanin belan nabegasiñue(n), boliñin gues baye estaitx se-, setara den, boliñien gues, bay estaitx e setara den, estaitx bada trabés, edo popadan edo estaitx estaitx estaitx, estaitx
- entzuti bai?
entzuti bakot bai
- "amula-gantxuek"?
amula-gantxu:tie, amulan aurrien, amulada, amulan, eruten daue belie engantxateko betik, belitako alan gantxue, esatiles e sillo bat, beren e, guardakabues, da, an engantxaten da amula-gantxuen engantxaten da beli gero ixeteko, ori da amula-gantxue
- "penoleko txikota" entzun su?
"penola" erderas da ori, "penoleko txikota", "penola" estaitx ser den, erderas e "penol", bai, baye euskeras estaitx ser den. Bai ba, bélako gausati-ta
- banco, selan esaten da?
tostie
- da olako bi?
tostá bi
- da gero banco bakotxak bako beran ixena? aurrekue-
ba bueno, aurreko tostan, erdiko tostie, atzeko tostie, ba ori bai. Ori da segun e, enbarkasiñun e, aur aurreko tostan dau, ba aurreko tosti da ba, áurrekue, ostantzin estako, tostie
- da "proela" esta bat?
proela da, proela deitxuten tzo(e) aurrin dxuten sana abantien, aurreko tostan dxuten sana, a da proela
- a! gixona edo?
gixona, bai, "proela", a da proela, gixona
- da "espaldakue"? "berrelekue"?
berrelekue da ba gixona a be, bai
- esta tostie
tostán dxesarritxa daus, bay berreleko tostan, osea tosti mandari mandaraku da, da dxuten sin abantien, ba bat berrelien, bueno berreletan, erdikuen, da, aurrin da "proela". Da, atzekue
- da "espaldakue" edo
bai bai bai, bai. Ori da enbarkasiñuen e, non dxuten san, non dxuten san abantien, atzetik asi txe aurrera, ba "espaldan", edo "ubillien"-da, an dxuten san ba aurrerarte, aurrerarte, aurreku da "proela". Da "popela" atzekue. Popela, atze- atzerengoko tostakue, popela
- da entzun su "errunek"? "espacios entre bancos, entre bancadas", errunok
bai, bai bai bai bai, erruneti bai, bai bai, errúnek bai
- Mundakan be bai esta?

bai, erruna bai
- da ser da ori ba?
errune da ba, leku-, esatiles tostarik e tostara dauen e, e lekue, areri "erruna", tostarik tostara dauen e leku da "erruna"
- da olako bi?
errún bi
- tilla de proa, "brankaganie"?
brankagani da ba aurreko musturren gánie, aurreko musturren ganie, bai
- olan esaten da?
bai, ba brankaganie
- da "popaganie"?
popaganie atzien, bardin, bardin
- entzun su "paelak"?
panélak, bai
- panelak?
panelak. Orretie ba, enbarkasiñuek, beyen, onek e, batelak eta onek usaten dauie, da baitxe, enbarkasiño andidxek arraintxutan, enbarkasiño andidxek arraintxutan ba panela, da sáidxi tapaten dauena, sáidxi tapaten dauena, ibiltxen (dana) personie, e, panelen ganien, se, sáidxie, sáidxi da, bakixu ser den "sáidxie"?, "las calas", bai. Da, aren ganien dues "panelak", panelak. Jenti ibiltxeku, person(a) ibiltxekue, da batelak eta danatakoe panelak, esatiles sáidxi tapaten dauena, ori da panela
- da olako bi selan esango lekixu?
panél bi, bai
- emen dator "sáidxie", "sentina" erderas edo?
"sentina" erderas, bai, bai bai, sáidxie
- da olako bi?
sáidxa bi
- saidxa bi?
sáidxa bi
- Mundakan "a"gas esta?
sáidxa bi
- entzun su "dxiela"? Zona por la que se achica la sentina, saidxia, ba dxiela, atxikateko edo
ori ixengo da sáidxarik e andidxena, atzin e oten dana. Ba ori ixengo da
- entzun su ori berbie?
es, es, estot entzun, estot entzun, es. Korrosala
- korrosala ser da?
korrosala da, e, saidxarik saidxara, ura eitxen dena, ur gitxi dauenin saidxa baten, bestera pasaten d(ena), korrosala da ol sati bat, korrosala. Ba ori asanda daku, pentxaten dot. Korrosala
- da olako-
korrosal bi

- ola da?
ola, olesku da bai. Da eitxen da ba, eskus ein biarrien saidxarik saidxara olan pasa ure, korrosala tra-tra-tra
- da olako bi?
korrosal bi
- pentzaten dot Bermion "korrostokola" edo
korrostokola edo bai, deitxuko da bai, diferente, baye, Mundekan "korrosala"
- da ori eitxie selan- Ori da palue edo, ori objetu esta? baye ori eitxie ba-
korrastu, korrastu, bai
- da entzun su "tangarta"? "achicador" diño emen
tankarta da baldie
- selan da?
baldi edo katxarro sar bat, tankarta
- takarta?
tankarta, bai, ori da katxarro sar bat, katxarro sar bat ure kentziko, tankarta. Da atxiñe usaten san e báldie, olesko baldak, olesko baldak eiñdxe ya, e, ya formi artunda saidxinak, bai. Ba tankarta da ba, e, ba, katxarro sar bat esate baterako ure kentziko, ori da
- da olako iru selan esan-
iru tankárt
- da "lanbasa"?
lanbasa da, "lambaso", garbitxuteko panelak eta, garbitxuteko enbarkasiñue, traposkue, traposkue, palo baten, trapuek e dxositxa, untzakas, atxiñe geuk eitxen gendusen, oiñ ya da- datos e ya preparata, orrek e, tirak e, etzitan da garbitxuten dauinak
- fregonak eta
fregonak eta orrek, ba fregoni da ta, lanbasa, fregoni da "lanbasa". Bay- geuk eiñikuek egote sien, palo baten, narru imiñi manda batetik eta trapuek e edoser, etzin atrapaten sun trapo (gustidxek eta beste man-) untzie sartun da, a, a ixeten san lanbasa, garbitxuteko enbarkasiñue
- olako iru selan-
iru lanbás
- da "elasta"?
elasta-
- "castre" erderas
"el lastre"
- lastre?
bai
- a bai, lastre- lastre bai, txarto esan tzut
"lastre", ori da, elasta da ba utzitauenin enbarkasiñue: elastien, utzitauenin da elastrien, elastien -zuzenduz-, bai
- "elastin gues"?
bai, ba utzituenin, bai, "vamos en lastre"

- da "rezón"? emen diño "arpiue", ori da "ancla" esta?
bai, ankillie, bai, bai, ankillie
- "arpiue"?
"arpiue" be bai, bai, Mundekan "arpiue"
- "ankilli" esta esaten?
ankilli be bai, (ba) "arpiu" be bai
- da bidxetis bat
dana da bat. Esatiles "ancla" ta "áncora", dana bat
- "ancla" ta "áncora" bai?
dana da bat. "Ancla" ta "áncora" dana da bat. "Risón" be bai
- "risón" ser da?
ankillie
- ankillie? ori be?
bai
- entzun su "fogón, cocina", "ogala"?
ogala, atxiñe usaten san ogala
- ser da ogala?
ogala, atxiñe, oiñ e kosiñi dau, baye ogala ixeten san, aulako, e txapasko, txapasko a(u)lako kasetatxu bateles, txapaskue da bertan kosiñatxu eiñdxe, kosiña ekonomiki(e) selan ixeten san atxiñe? alako txikitxu eiñdxe, aulako, e, aulako kasetatxules e, txapasku eiñdxe, da guarda-kolen ganin dxuten san ori, dxateku itxeko, ogala, ogala
- da olako iru?
iru ogál
- da "barrica de agua", bukoye?
bukoye, bai, bukoye, bai bai
- olan esaten da?
bai, bukoye
- ser da ori?
ure (i) eruten sana, tánkitan eruten san e ba, baporetan e, tánkitan eruten san, baye gero ba erute bin onek barrikak, onek e, e bukóyek, eruten sin ba uregas edateko ta dxateku eitxeko, edateko ta dxateku eitxeko
- da olako iru?
iru bukói
- "hierros de carga" erderas, "kargille burdiñek"?
kargille-burdiñek?
- es? "para evitar la escora" diño emen, kargille burdiñek
...
- len esan dune vivero, al-
aljibie, da- da- este, sanbonbue
- tabidxeta? ori esan du len es?
...
- "marinero" esateko?
arra(i)ntzalie?

- "arrantzalia" esta lengo berbia es?
es es es
- "mariñerua" esta?
mariñeru erderas da
- baye "arrantzalie"-
itxas-gixona, itxas-gixona
- esaten san Mundakan olan?
bai, bai, itxas-gixona
- "itxas-gixona" nai
bai edo arraintzalie
- "arrantzalie" len esan esaten esta?
"arraintzali" beti
- beti?
bai. "Peskadorie", "peskadorie" erderas, bai, da peskadorie be sarri esaten san e? Peskadorie, baye, su se sara? ta, arraintzalie, peskadorie, bai, bai, arraintzalie
- Bermion esan dostie orain bai esaten dabela esta? ba arraintzalie, baye len, atxiñeko berbie estala ori ba, atxiñen ba "mariñeru" edo, baye es "arrantzalie" ba-
arraintzali beti ixen da, amen bai, arraintzalie, su se sara? ta arraintzalie
- ganera berba korrinti esta?
korrienti bai. Peskadorie, esaten da, Mundekan be, esaten san, peskadorie
- da "mariñerue" esta esaten Mundakan?
"mariñerue", esaten da gedxau nabegantiri, nabegaten e dabillen: "mariñeru dabill", nabegantier., bai, baye amen e, itxasora dabillena da: arraintzalie
- tripulante, marinero, tostar-
tostartekue, bai, tostartekue
- amen be bai Mundakan?
bai, bai, tostartie(n), tostartekue, tostartie(n), mariñerue
- orain dabiltzes Bermion jo-
ostabe?
- problemakas es?
len, len. Oiñ e-
- akaba da?
ba, sarati akaba da, sarati akaba da, baye sarati akaba da lengotan, pentzaten dot lengotan dausela, lengotan dausela. (Or e) armadorik irabasi daule
- asarrakuntza andidxek
ba, on sien, bai, gogorrak on sien bai. Or e ertzañak otorri txe ta palixek (omon..) ta, bai denpori da ori bai. Iges, iges
- esateko "grumete"?
mutil-txikidxe, mutil-txíkidxe, ba ónetan e, mutil-txikidxe. Da, merkantitan "txol", bai. Da "txo" dator e ametik

- nondik?
e, amen te, Euskal Erritxik, Euskal Erritxik dator "txo". Ba, "grumete" = "el txo", "el txo". Da amen e, Mundekan da Bermion da "mutil-txikidxe", gastie, barruko gastiena, mutil-txikidxe
- esaten da Mundakan "barroko-mutille"?
barruko-mutille bai, barruko-mutille
- olan be bai esaten da?
bai, bai, bai bai bai
- bardiñdxe
bai bai bai. Bermio ta Mundeka, dakona da bentajie aixe: "e" ta "a", ostan-, orixe, ostantzin e-
- gausa batzuk bai, "sanbonbuek" eta
bai, bai, bai, bai, bai
- sotapatrón?
"sotapatron" da, bigarren patroye, bigarren patroye, lagunduten tzona, e, sotapatroi-, oiñ e titulue, dau, danak, baye len e usaten san, patroy(eri) lagunduten tzonari, mariñerue apur bat entendidue, a ixeten san lagundu(ten ixen tzona) patroyeri deitxuten dxakon "sotapatroye", eso es. Titulorik es okiñ arren, sotapatroye
- selan esango lekixu "salir hacia la mar, hacia fuera"?
itxasorako salidie, itxasora, bai, ba "bagus itxasora", "bagus itxasora"
- "aterantz gues"?
ateras da kánporantz, bai, aterantz, kanporantz
- esaten su olan?
bai bai bai
- da bermiotar batek esan dosten, bueno esakera bat es, ba atxiñen patroi batek esaten sauenela ba e "liorretik atara gaitxus"
liorretik urten du, liorretik urten du, bai, liorra erridxe da. Erridxe da "liorra", "Liorretik urten du", bai, ori-
- da "atara gaitxus"? "liorretik atara gaitxus"?
"atara gaitxus" gu dau esan ba berak patroyek e ata txusela, ori sarri (pasaten dana) armadorikas, ala! egualdi txarra ta, "atara gaitxus liorretik", ala itxasora, a machacar
- acercarse a la costa desde alta mar, kontrakue?
arribadan, es, kostara? ya "porturas gatos", "porturas gatos", bai
- da barrurantz?
barrurantz, bai, bai bai, barruruska gatos
- barruska?
barruruska, barruruska, "venimos pa dentro", barruruska
- olan esaten da?
bai, barruruska
- navegar ciñendo de bolina, "áurtzaka"?
esan tzutena len, "boliñe" estaitxela, aurtzan, áurtzara, aurtzara, ori da ba, aixera barik, orreitxik eruten dauie, len esan duna: áurtzola, áurtzara dxuteko, "de bolina", esan tzupa estaitx-, enayela akordaten e "boliñe" ser den baye entzuti bakotela, "aurtzara",

aurtzara, esan tzut len, estaitx popadan, edo trabes edo selan den baye boliñe (badaitx ser den), da "áurtzara"
- da "de popa"?
popadan
- poparan?
popadan, bai, popadan
- "de"gas esta?
bai, popadan
- "a un largo o de aleta", largetara?
largetera, largetera bai
- ser da ori?
e popadan barik, e apur-apurtxu bat e, e.. mandarau, apur bat e kostadurau, popa(da) sarratu barik, apur bat mandarau, da ori "largetera"
- da "trabeska" esaten da?
trabés, bai. Trabeska gues, bai
- da esta esaten igual persona bateitxipe ba igual e txarto badabil edo "ori trabes dabil"
bai, ta "trabeseko panela da ori", sarri, trabeseko panela
- persona-
/.../
- emen diño portalón, escalera para subir al barco, tabla sin escalones, barkora idxeteko-
eskilla(ra)-reala da bat, eskilla-reala, eskilla-reala da bat, barandillakas da imintxen dena, ori da eskilla(ra)-reala. Da gero dau "eskilla(ra)-gatue" = escala gato, esk- gatosko eskillarie, kostautik gora igaten dena
- portaloya?
portaloye be bai. Portaloye da, eskillarie. Eskillarie baye, eskilla-realen antzekue, "portalón" e gerrako barkutan e ixeten da, "el portalón", bai. Ori da "eskilla(ra)-reala"
- "popa redonda" entzun su?
bai, átze-biribille, átze-biribille. Len oten sien, oiñ e, enbarkasiño geidxenati "atze biribillek", len oten sien, okitxe binak "cola pato", bai. Atxiñeko enbarkasiñu(k) "cola pato", okiñdxauie, alan e bakixu patuk aulan bustena aulan okitxen dau altzata, ba aulan oten sen e, "cola pato". Da oiñ e danatie "popa redonda"
- da "popa cuadrada"?
ba atxiñe oten sien, atxiñe ote sien e, popa ebaidxe, popa ebaidxe bai
- popa cuadrada
popa ebaidxe bai. Ranpleru(n) modure, ranplerupe dako atze-ebaidxe, ranpleruek
- ya orrek estaus es?
gitxi, popa-ebaidxe.. aurrek ixen esik e, e arrasteruek dakoenak popa-ebaidxe, ranpleruek, orretie, ostantzin gitxi. Da "popa-ebaidxe"

okitxen dau baitxe merkántiek, merkantiik e, kotxiek eta sartzen dauinak atzetik, da.. kargak, aunek ferridxek dabiltzasenak Bilbora ta, orrek e, orretako popa ebaidxe

- da "codaste"?

kodasta da ba, átzeko kodasta, bai

- "atzeko sapatie" esta esaten?

bai, sapatie, átzeko sapatie deitxuten dxako, gillatik urteten dauena, lem- lemara duna, a da "sapatie"

- da ori esta "kodasta" be esta ori?

baitxe, baitxe, dana da bat, dana da bat. Da aurrien ba "róda", "la roda"

- da "rodak" se ixen dako?

kodasta areri be, koda-, amen e?, kodasta

- da olako iru?

iru kodást

- "pie de roda"?

"pie de roda" berori ixengo da (or e), áurrie, e áurreko kodasta, auri ixengo da, bai, "roda", áurreko kodasta ixengo da ori

- "linea de flotación"?

"linea de flotasión" da, e, eitxen dauena, obramuertie, "obramuerta", merkantitan deitxuten (dxako) kostaduri, obramuerta. Da "obra viva" deitxuten dxako, "linea flotasion"etik bera dauena. Orren bidxen bitxartie da "linea de flotasion"

- da euskeras selan esaten da?

flotasiñue, e, e, flotasiñoko li- esatiles, flotasiñue, bai

- "obra viva" selan esaten da euskeras?

selan?

- obra viva

"obra viva" ba pf! pf!.. "kostadu" deitxuten tzagu guk, kostadue, "obra viva" = kostadue.. Es! "Obra viva" da, obra viva, legés, da aspidxe, bai, uretan barrun duna da "obra viva", uretan barrun duna da "obra viva". Da "obramuerta" da, uretati gora duna da "obramuerta", "obramuerta" deitxuten tzagu amen arraintzaliek, deitxuten tzagu e, ba iya bertan, kubertan e dun e ori da, obramuertie, baye, legés, legés, da, flotasiñotik, da gora, da "obramuerta". Da flotasiñotik bera, gillera, da "obra viva", bai

- tabla de alegriz, va junto a la quilla, entzun su "gillola"?

gillola?, lelengoko ola da ori, gillin kontra, gillin kontra dun lélengoko ola, ori da, "gillola" bai, lelengoko ola

- ikusten da ori?

bai, esatiles aspidxen, asten dinin e, e, sarratuten enbarkasiñue, enbarkasiño barridxe asten dinin sarratuten, lélengoko ola, duna gillin kontra, a da gíllola

- da "el rumbo" selan esango lekixu?

errunbu da, sillu eitxen dxakona. "Runbu" bada, esatiles ba "el rumbo pa navegar", rúnbue, bay "errunbue", eitxen dxakonin

enbarkasiñuri, da sillu eitxen dxakola olien, aspidxen errunbu ein dxako, esaten da, edo dxo dauelakon e, e arridxen bat dxo dauelakon, edo sikutan lotu denin arridxen batek ein tzolakon errunbue, edo, itxasun dxo sulakon e trónkun bat eta ein tzo errunbue, ori da errunbue

- da olako bi?

errunbo bi.. Gero eitxen tzu ori ba, sillue

- emen diño "pedazo de tabla para reparar otra", ori beste-

bai, e.. dana da bat. Errunbu eiñ eskero ba, ola bixu ostabe, a kendu, da, errunbu- sarratuteko, a ola ausitxa dauena kendu bixu, barridxe imintxeko. Ba errunbu da sillue. Errunbu sillu da. Ola esta, ol barridxa botaten tzasuna esta errunbue, errunbu eiñdxa sues su portora, sillu eiñdxe sus portora. Da an imin bi dxakon ola, da errunbo satidxe imintxen tzaguna bai, baye errunbue, sillu da

- "casco de la nave" selan esaten da?

káskue, bai kaskue

- da olako bi?

kásko bi. Enbarkasiño-kasko bi

- "escotilla"?

eskotilli da, arraintxutako entradie, da ori da "eskotillie", eskotilli da baitxe neberetako entradie, eskotillak orretie

- da olako bi?

eskotilla bi

- da "tapa de la escotilla"?

ba "tapa", sarratuten dena, eskotillie bera sarratuten d(e)n tapie, ka- kaja bateles, sarratuten dena bai

- "botayola" entzun su, es, "botayola" entzun su erderas?

"batayola", bai, "batayola", estaitx nik e gerrako barkun entzunda bakot ori, "batayola"

- euskeras estakixu ori?

estaitx

- "barruko bragera" esta ori es?

barruko bragera?, es, esto pentzaten e, esto pentzaten

- Gipuskoan "obramuertako listoyak" edo esaten tzoye

obramuertako listoy(ek da) obramuerti bera sarratuten dena, obramuertako listoy(ek)

- ori esta "bataloya" es?

esto pentzaten, esto pentzaten, esto pentzaten e?

- "imbornales" entzun su erderas?

inbornala da urek urteten dauena, kubertatik e urek urteten dauena kanpora, a da inbornala

- da euskeras se ixen dako?

inbornalak

- da olako bi?

inbornal bi

- "piquera", agujero para salir el agua?

inbornala, inbornala berori, bai, bai, ori- Inbornalatie, e, obramuertan dakon sillue kanpora, ori da inbornala, da ori sillu be bai ixengo da ba "inbornala"

- dana da bat es?

dana bat

- amen diño Bermion "rejillie"

rejilli da, uren tómari ta imintxen dxakona.. esatiles e, e beti itxen da muxillie edo eitxen da, barruen, da, rejilli darue, ba, plastikuk edo es atrapateko bertan barruen, rejilli daru kánpotik, ori da rejillie

8 B

bankadie, bankadie, "la bancada", motorra dun e káltzue, káltzue

- "kaltzue" esaten da?

káltzu bai, kaltzue

- neiku eiñdxu gaur esta?

seuk-u sun beste, seuk-u sun beste. Seuk-u sunin ostabe

/.../

- on nai e lengunian ba kofradidxen da, Bermioko kofradidxen da esan dostie berba batzuk, ia entzun basus suk e, edo Mundekan bardin esaten bada

bai, or e, pasaten dena da, ya, kofradidxen okingo dauie euren-, igual e apuntata berben batzuk edo, esatiles e atxiñako berbak edo okingo daui ta bai

- es e, arraintzalikas on nai e?

a

- es libruk ikusten

bai bai bai

- da ia entzun basu suk

bai

- batzupai esango dies atxiñekuek se, batetakos irutaemeretzi urte. Orrek e bakix txalupen gausek eta

bai bai bai bai, nik e txalupena, e, ixen san el año doce, día doce, y se ahogaron ciento doce, bai. Ori entzuti dakot nik, esatiles e, muy bien. Vamos a ver pues

- entzun su "akulue"?

akulue?.. Urkulue. Urkulue, da aulan e, dana, olan e da?

- sari altzateko?

sari altzateko?

- ori "urkulue" da esta?

urkulue

- da akulue esta beste gause bat?

"akulue" aldianuk usaten dauie, beidxeri eitxen tzon(a) edo, ididxeri eitxen tzona inke, akulue ori da. Baye amen "akulue" es, "urkulue", urkulue

- itxasoko gausarik esta?

esta, amen Mundekan es e? Es, Mundekan es. Mundekan e urkulue, da, "urkulu" deitxuten dxako, e-

- ube bateles?

ube bateles, palo bat esta? palo luxie, da ube bat-akona da, a da urkulue, da trañien, arrañe enbarkateko ta, urkulun púntan, atxiñe, atxiñe, imintxen san kortxu da buelta-buelta-buelta- bueltak omon, saku armateko, urkulue

- da "aladora"?

aladora bai, aladora, ori, esatiles e, trañe alateko dakoyena, atzin imiñdxe an atzeko palun-da, ori aladora bai

- ori esaten da Mundakan

aladora bai

- da olako iru?

iru alador

- arrañe da "alistaue"?

alistaue bai, alistaue da, e, alistaue da.. atxiñe amen deitxuten tzagun guk "albokerie", bai, deitxuten tzagun. Da, albokeri da ixetes, erderas, "simarroye", bai, ixetes. Da "listaue", an atuneruek, atunerutabiltzasenik eta ona, se, orrek aulan dakos e, tripin aspidxen aulan dakos tirak tirak (tira-ten), da orreitxik da listaue ori

- "listaue" edo "alistaue", agas edo a barik?

guk "listaue"

- a barik esta?

bai bai, listaue

- da olako iru?

iru alistaue. Iru listau

- badau angire baltza?

bai, angire baltza da kostakue

- ona da?

bai, kanpoku baiño ondiño brabidxuau (dxateko) gosuaue, bai. Angira baltza, bai

- da suridxe?

suridxe da kánpokue, bai, basatan da, kálatan da atrapaten dena da ori, kánpoko- urandidxauen atrapaten dena da

- ta esaten da olan "angire suridxe"?

angira suridxe, angira suridxe bai. Ganera estaitx "angira suridxe", karuau (itxen) bada, estaitx, estaitx e-, bay dxateko, brabidxuau, gogorraue: kostakue, baltza, angira baltza

- esaten da "antxobillie"?

antxobilli ba, antxobilli oa, e lebatz-kumie, antxobillie

- a, esta txintxiñe?

es es es es es. Antxobillie

- antxobillie ba antxoba-

bai bai bai, es, antxobilli esta antxobie, lebatza deitxuten tzagun guk, beitu ontxe esango tzut e semat ixen, arrastan: pitillue, lebatzkumie e?, antxobillie, karioka sarratue, karioka igiridxe, e, popularra, peskadillie, medianie, da lebatza, beitu semat ixen, semat ixen

- Bermion bai entzun dot "popularra" bai, esaten da esta?

bai bai. Popularra, da peskadillie. Peskadilla popularra, da peskadillie. Da, badiñotzut, antxobillie, kariokillie, kariokie, karioka sarratue, karioka igiridxe, e, popularra, peskadilla popularra. Da gero dator e: medianie, da gero lebatza. Dana da arrañe, dana da lebatza, baye kumatik asi txe, andire

- killo bitxik bera ero selan da ori?

bai, kilo bitxik bera da, bi, bai, bitxi bera da ya, peskadilla baye, ori, lebatza, mediani da killo bigas, da gero da lebatza

- badau gero "lebatza" da "lebas marikoye" es?

bai, ori da buru-andidxe, ori da, nik pentzaten dot-ala arrá, bai, arra dala pentzaten dot. Igarten da, ikusi txe, beitu bakarrik ikusitxe, da meyaue, da bustena, dako meyaue, meyaue, e lebatz emiek, emiek, dako, e, danin due esatiles e, batien due da, bustena be biribillaue, bai. Orrek estau okitxen e, arbirik, e lebatz emiles, estau okitxen arbirik, okitxen dau, alako, gibelen antzeko edo esta gibe-, aulako grasen antzekue, da, botaten dau suridxe, estako orrek e arbirik

- pregunti da ori, ia "arbidxek" esaten basu

arbidxe bai, bai

- da "arbidxek" esateko Bermion entzun dot "potrokilluek"

bueno ori, ori da esate baterako, baye ostantzin arbidxek, arbidxe

- Mundakan esta esaten "potrokillue"?

arbidxe, es es es es es, arbidxe

- esaten da "arenkie"?

ar(i)nki bai, sardiñie, sardiñien.. sardiña sikue, sardiña sikue, atxiñe Galisidxatik eta otorte sin atabaletan, atabalatie, alako barrillen antzekuk baye, (ebai) ola, da an otorten sin arínkek, arinka sikuek, atxiñe, oiñ e gitxi, ukusten da baye gitxi, arinka sikue, ori da sardiña andidxe sikatute

- da selan esango lekixu olako iru?

iru arinke, bai

- da "arpoye"?

arpoye da ba, botaten duna.. esatiles e ori atrapateko, e, ixurdak eta atrapateko, bai, arpoye

- arrain andidxe esateko "arrain torpie" esaten da?

torpie- esaten da baye, arrain andidxe

- da "torpie" ser da ba?

torpie, se-sango tzupa? Bástuaue edo, ori

- es andidxe dalakon?

es, es, bástuaue, bai, arrain torpie, bastuaue
- arraidxi dau "arriko arraidxie"?
bai, bai
- da ixena selan dako, olan "arriko arraidxie"?
arraidxie, es es es, amen e arraidxie, arraidxie. Da arraidxin antzeku dau, beste bat pikudie, esu imiñi?
- bai, esastasun aurrerau
bai, pikudie. Da arraidxi dau, dakona ganien, esatiles lepuen, loriles aulan márkatxuek, marka-, ego bakotxien, dako, loriles, aulan e, markata
- da bestik estako? pikudik estako
es
- esaten da "atrakatie", "atraka"?
atraka, bai
- len esan su atzeko palue, da "aurreko palue" esaten da?
áurreko pálu bai, bai latiñe. Atzeko palu da latiñen-, latín-pálue, atzekue
- bidxetara esaten da?
bai, atz- átzeko paluri "latín-pálue". Ixeten san atxiñe, oiñ e átzeko pálue, se oiñ atzin, atz-atzin estarue palue, oin darue palu guardakolien. Baye, enbarkasiño txikidxetan ointxe be "latín-pálue"
- atzeku esta?
atzekue
- "aurreko fokie" ser da?
áurreko fóki bela bat-a, bai, ori usaten dauie, e, aixera(s) dxuteko, enbarkasiñue, da baitxe usaten da dausenien e, e, atzetik e botata ori, e, "ancla flotante" ori.. selan deitxuten tzo euskeras, esango tzut, esango tzut, esango tzut, bálsie, bálsi botata, atzetik amarrata egualdi txarrien, atzetik amarrata du bálsie, da aurrin okitxen dau fókie popada-popadan okitxeko enbarkasiñue
- ori de aurreko fokie
fókie
- esaten da "arrañen babie"?
bai, bai bai bai, okitxen dau a, babiles okitxen dau, arrañen babi bai
- auen da?
es es, berak e, berak, ixetes e berak, da, e, antxobie. Oiñ estaitx ya urtitan ni enabill (dx)e, ba atxiñe atrapate san e, antxobie igual atrapa, klase bat, da enbarka barrure ta babi emote ban, bitzales babi emote ban
- arrain danak estakoe?
es es es es
- batzuk es?
batzuk bai
- esaten da "balantzadak"?
bai, balantzadak, bai, bai, balantzadie
- esakera bat-au Bermion "ibil gara danok baltzo baten"?

bai, bai, baltzún ibil gara bai
- selan?
baltzuen, bai, ori da ba antxob(e)tan igual da danak alkarren ganin, alkarrenik urre ta, baltzue
- lengunien ikusi dus or barko bi, sarikas da, or arraintxan. Iñoix estu ikusi ain urre, emetik
amen, amen Ixaro atzien. Ixaro atzin bai, trañe- etxadak eiñdxe
- ikusi itxen san
bai bai bai bai bai bai
- ain aurre
bai bai bai! Amen be bai, amentxe plaidxen be, karnadatan da datosenien, berton (botaten..) trañek. Esu ukusi iges-da? oridxotarrak, otorten die. Urte askotan, ondarrabitarrak eta oridxotarrak otorten di auna Mundekako plaire, e karnadi-txen, karnadi-txen, txitxarro-kumi edo
- baye urre-
bai bai, amen, amen. Amen, portun aurrien. Atrapa da amen portun, Mundekan e iñoix antxobi be bai atrapa da. Da atune be bai. Neuk atrapa (nauen) atune. Bos killo ta erdiko atune, neuk atrapa nauen
- orain urrun-
bai, bai, atxiñe barrurau sartzen san, auna Ixararte sartzen san simarroye ta.. da Ixaro- esatiles auna berrogei brasetara ta sartzen san atune ta, oiñ es, oiñ e somanti emoten tzoe, allega orduko somanti emoten tzoe andik
- ser da "barengie"?
barengi da, armasoyek, esta? Da beyen duna, gillera, ori da barengie, bai. Armasoyen kontra duen, beste armasoi bat esate baterako, areri deitxuten dxako barengie
- da olako iru?
iru barenga
- arraidxi dau "basatako arraidxie"?
bai bai, bai bai bai bai
- ixena estako olan es?
es es es es es, arraidxie, beti "arraidxie"
- esta "basatako arraidxie" beran ixena?
es es es, es, "basatako arraidxie" ta "arraidxie", dana arraidxie. Da-diferentiti ixetes, se daus batzuk, illunauek, beste batzutaus klaruauek. Beste batzuk, esan tzut, a lori dakoyenak. Da.. diferenti (daus) baye arraidxie.. Gero, or beste gause bat, arraidxin antzekutaus, beste bat mastrangie. Da, esan tzuten modun "pikudie", da beste bat-au tramaye. Tramaye, ori da, andidxaue, tramaye beti ixen da andidxaue, ba igual otamar-berrogei kilokuk eta oten die, tramaye. Da da arraidxin antzekue baye, beste tipo bat-a, bueno tipo bat baya andidxaue, eso es
- Bermion esan dostie ori "tramaye" atxiñe esaten sanela ba, andran sera esateko, "tramaye"

baitxe, baitxe, bai, baitxe
- Mundekan be bai?
bai, atxiñe-atxiñe-atxiñe, bai
- orain esta esaten ori, esta?
es, es
- erderas "baterias"
e, len esan suna "tramaye", "mastrangie" deitxuten dxakon Mundekan orreri enbrin e gaus(i)ri, "mastrangie"
- "tramaye" es Mundekan?
es, "mastrangie"
- erderas "baterias"?
bateridxe, bateridxe
- Bermion "bateidxe", o sea erre barik esaten da
bateridxe, bateridxe
- aixi dau "beko aixie"?
bai, beko-aixie. Beko-aixi da norusta ta oesta ta orreti beko-aixiek
- esaten da olan?
bai, beko-aixi bai
- norusta ta?
oesta. Gero ya sudosta barrura due, barruko aixie. Barruko, sudosta, sudostak ixena dako "galgoi", ixena, "sudosta" deitxuten du guk, ba Ondarrun "galgoi", bai
- beli dau "bela nagosidxe"?
bai, bela nagosidxe bai. Bai, ori txalupak usate bin atxiñe. Bela nagosidxe. Oiñ e beli kasi uxa be esta eitxen, bela nagosidxe (da) ba bela andidxena oten sana, aurreko palotik atzerantz, bela andidxena oten sana, ori da, ori da bela nagosidxe
- dxosteko "bela-orrotzak"?
bai, bela-orrotza, bai, da errepujue
- "errepujue" ser da?
errepuju belin- e, orrotzari sakaten dxakona, bakixu olani gogor, olani da belie, oiñ es, oiñ e plástikoskuk eta daus baye atxiñe olanie ixeten san. Da areri sákateko, okitxen san adarra, adarra okitxe san órrotzakas, bai. Bela-orrotzakas. Da okitxen san errepujue. Errepuju ixeten san, narrosko, narrosko aulako gause bat, da amen erdidxen, okitxe ban, e sillukas aulako burdiñesku edo olako gausie, sákateko orrotzari buruen, orrotzari buruen sákateko, dxosteko. Errepujue, etzu esan ori errepujuna? Errepujue. Bela-orrotza, da errepujue. Da, ba esan tzuten moduen, bela-orrotzak oten sin adarrien, da adarrak okitxe ban koipie, koipi-, da an koipetan sartunde oten sin bela-orrotzak
- esaten da "atunen belarridxek"?
bai, bai. Bermion deitxuten tzo "mikie", belarridxe, mikie
- "belarridxe" ser da?
au, silletik asi, arrañen silletik asi, da sakatzerarte, ori da "belarridxe". Bermion "mikie", da Mundekan "iñdxadie"

- da "belarridxe" be bai esta?
bai, bai, belarridxe, atun-belarridxe. Da, esan tzut-, e, Bermion be esaten tzoe, e andrak saltzen datosenien fabrikatik e prejidute, orrek, mikak, deitxuten tzoe atun-belarridxe, da deitxuten tzoe iñdxádak
- atunetako belarridxe, da beste arrañek estakoye-
bai, belarridxe bai, lebatzan-, oiñ e dxaten da lebatzan belarridxe be, konjelata oin. Belarridxe, e baye, atunei kentzen dxakon ori, iñdxadi esaten dena, atunei kentzen dxakon atun-belarridxe. Bay lebatzari txa, oiñ, oin, konjelata, entzungo sendun seupe, selan dausen e lebatzen e, belarridxeti orrek, bai
- marmoka da medusa. Bermion esaten dauie "belero barkue" be bai
a, ori da, marmok bat-au, esatiles, da bixidxe da e? Bixidxe da. Marmok arrañe deitxuten-, bueno, es, "marmoka". Da, bat-a lánparin antzeku andidxe
- se ixen dako orrek?
marmoka, marmoka. "Marmok-lanpari" deitxuten du, se da lánpariles, aulan e biribille lánpariles, da beren e errukas. Da ori béla- bélako barku deitxuten tzona da txikidxaue, da oten da, korriten dau, aixi dales, beliles dako, béliles dako berak, da bustenak a-, bustena semakure, semakure busten e, da pikaten dauie
- orretis belako bar-
bélako barkuk, ganera kolorin(etakoe) asulek eta, ain di gausa politxek, umik eta olan ba agarraten tzoe plaidxara datosenin da, da, marmoka, marmoka da
- "beriguetue" ser da?
beriguetu da, e.. Mundekako erridxun be asko atrapaten da ori, beriguetue da.. txirlin antzeku da, txirlin antzeku da. Txirli da lixue, da orretakos, ori da biribillaue, da dako aulan arraidxek, suridxe, suridxe da ixetes, suridxe, txirli ba bakixu, grixe edo alaku (ta) ba illunaue ta, ba au suridxe ixeten da, suridxe, suri illune. Da dako, oskak-oskak-oskak goitxi-bera. E, amen deitxuten tzagu márgola, márgola, berigueturi, bai
- esue esaten suek "beriguetue"?
gitxi, "márgola" geidxau, "márgola" geidxau bai
- entzun su "berlingie"?
berlingi da, belin e, beliri imintxen dxakon txikota da berlingie, bai, txikota da berlingie
- setako da?
atesateko ta
- "eskota" esta?
eskota, eskota (da) atesateko, ba aurrien, aurrin eruten dauena, e, berga-burutik, da gántxora, ori da berlingie
- da olako iru selan esan-

iru berlinga
- esaten da "biradora"?
"biradora" bai, esan du
- "aladora" esan du esta?
aladora
- da biradora bardin, a ori de?
bai. Dana da bat
- da "virar"?
birá
- arrañe dau "boladora"?
bai
- ametik urre?
amen gitxi, amen bapes. Atlantikuen, da beiñ e Canariseti bera susenien, Atlantikun baye, egu mandatik e, Ecuador mandatik, ortik dau e, boladora. Da da, e, se-sango tzupa? Arraiñ asule, berdelen antzera be itxen da, da sardiñin antzera be eitxen da, da dako, aragi sikue. Bay sarri dxan du, sarri-, nabegaten dxuen, da kargata (gausela) imintxen tzagun argidxe, gaues. Da, martxan dula barkue, saltate bin argi(re) ta, gero goixin dxuten giñen da topaten gendusen ba amabost ogei edo, barkun barruen bai. Da, preji(du ta) dxan
- ona da dxateko?
bai Siku da baye bakixu, barkun beti oten dales neberako arrañe, ba ori da arrain freskue, arrain freskue, eso es
- ser da "bragerie"?
bragerue
- da "bragerie" esta eser?
bragera. Bragera da enbarkasiñun e bragera. E, kostauen dakon e, kostauen imintxen dxakona, e kubertin beyen, dárue, aurretik atzera, armasoyek e trínkaten, da, ori, trinkaten duna: bragera. Da brageru da, trañien, beyek ekarten txusena, biraten dena beyek. Beyeti beraunek, sarratuteko trañe. Esatiles eiñ etxadie, da sarratuteko trañe, brageru dau pásata kankamutatik, da, ori da sarratuten (dauena), eso es, bragerue
- erderas "boya"
búdxie
- da olako bi?
búdxa bi
- ser da "dxiñé"?
dxiñé? Dxiñé, bakixu, dxiñe bakixu ser den. "Sin"
- erderas?
bai, sin, bakixu ser den "sin"?
- estaitx ser den
pues e, estañu esta beraune bes, es un material, eso es, dxin, sin, sin, atxiñe oten sin baldak eta siñesko baldak eta oten sien. Da ori dxiñé, imintxen- dxiñé, imintxen tzoe enbarkasiñuiri, asido

galbanikuek dxan barik élixen puntak eta, juntak eta ori dxan barik. Ori darue, uretan barrun sartunde, imintxen tzoe lemin onduen, elixen onduen, da due kable bategas tornillo batera, da, atakateko asido galbanikuek dxiñeri, ataka biarrin e élixeri txe lemiri txe materidxalari, burdiñesko materidxalari txe orreri, dxiñe dxan deidxela, asido galbanikuek, eso es

- el eje?

éjie ba, éjie

- da olako bi?

éje bi

- Bermion pentzaten dot "a" gas "eja bi" esaten dala es? ejak? esta esaten?

es es, éjie, ejie

- bay gu dot esan "eje bi" es? "Eje bi" es? "e"gas

eje, eje

- se Bermion pentzaten dot esan dostiela "eja bi", "a"gas es?

Mundekan "ejie", ejie eji(e) (guk)

- se esaten da gero erderas "balde", "e"gas da es? Da "baldak" esta esaten gero?

baldak, deitxuten- bai

- da erderas e dako es?

baldes, guk "baldak"

- enbargie ser da?

enbargie? Enbargi da, beliek eruten txusen enbárgak, amarraten dinak, e, bergiri. Enbárgak, bai

- geidxena Bermiokules da esta?

bai bai, bai bai bai

- esaten da "enpaketadurie"?

enpaketaduri bai, amen be bai enpaketateko éjie, edo lemerie, bai. Da baitxe, oiñ e, oin be bonbak enpaketa ta, ori da enpaketadurie. Atxiñe ote san ba baporentzat, enpaketadurie, e, beraune okitxe bana barruen, da, ori ixeten san berorako, berotarako, bai, bástaguk eta orrek e, eitxeko

- da "entablasiñue"?

entablasiñu da, enbarkasiñutarun ola. Kostrusiñotik dator enbarkasiñue, ola, imintxen dxakon entablasiñue

- "erizo" selan esango lekixu?

orrek, Mundekan "tinterue" deitxuten tzague, bai, Mundekan "tinteru" deitxuten tzagu, orretie, es marisco, dxateku da, bai, Asturiasen e fama andidxe

- amen esta dxaten ori?

amen es. Asturianuk on die, trañin on esta? ta etzegunak eiñdxe, amen Santa Kataliñan, da or, orrek atrapaten, bai. Denporadi okitxen dau, mamiñe dakona barruen; beste denporada bat oten da ure utze, baye marisku da, bai, bai, bai, bai, korridu itxen dau, korridu itxen dau

- tinti botaten dau esta? es?
es, es es, estau botaten. Tinterue esaten tzagu Mundekan, pentzaten dot ortik datorrela, orretakos aulan e, orreles, e aulan punta-punta-punta-puntak eta arek eitxen tzagun guk gasta, da utzitxu, da plantaten san aulan, biribillien da tinterules, aulako sillotxue, goitxik, plúmi sartziko. Pentzaten dot ortik datorrela e?
- "erisue" esue esaten suek?
es, es, tinteruek
- arrañe dau "errepublikano arrañe"?
estaitx ori. Es
- atxiñen, gerra-denporan, e dakolakon a, e koloriek ba errepublikanunak. Es, errepublikanue es?
estot entzun iñoix
- es beste arrain bat esango da baye igual, ixena, bueno estaitx e estaitx se arraiñ ixen lein errepublikanue
- igual gerra denporan deitxuko san da gero-
errepublikanun koloreko arrañe ba, galdxoye be bai, bada, galdxoye. Okitxen txus koloriek errepublikanunak, gorridxe, oridxe ta, au moraue, edo-, ori ixengo da, galdxoye
- esaten da "eskamadie"?
eskamadi bai. Eskamadi da, trañen atrapa su antxobie, da, ibillikeran sarabardu ta berak eskami botaten dauena a da eskamadie. Trañetik urteten dauen eskamadie, ori da, beren eskamie sueltue, duna da, ori da es-
- asko urteten dau?
bai, neikue, bai bai. Ori da eskamadie
- igual eskue txarto bakosu e-
esk(o)arrañe, esk(o)arrañe. Eskoarrañe amen be, bai
- esta arrain-
es es es. Es esta arrañe. Esk(o)arrañe da, ameko miñ-, amen, oten di igiritxe edo, oten da ta, ordun amarraten da, (o)lako narrusko, narrusko ori, bai, edo benda, gogor, ori da eskoarrañe
- da "eskoarraiñe dakot" edo selan esaten da?
ba "esk(o)arraiñe dakot", bai
- entzun su "estagie"? estagie?
istagi belin seuser da. Bai, estagi bai, belin seuser da ori bai
- da esaten da "galdara-makiñek"?
bai, atxiñe oten sin e baporak galdara-makiñek. Da galdarak ataten sin grugis errire, tuberidxe garbitxuteko urtien, tuberidxe ta garbitxuteko ta, labak e, orrek e, ladrillo refletaidxuk erute bien, da labi ta prepararateko ta bai. Da gero otorte sien perituek errekonosimientora galdarie
- da kostatik urrun esaten da "itxas-frankue"?
itxas-franku bai, bai sabál sausenien, bai, itxasfrankun, bai
- Mundekan-
Mundekan be bai, itxasfrankun bai

- kosterres barik...
sabalien, itxasfrankue
- Bermion "papardo gorridxe" esateko, batzutan esaten dauie-erregie?
- da "itxasoko erregiñie" be bai
berari papardo gorridxeri? Papardo gorridxe, edo besegun erregie? Besegun erregie
- da "itxasoko erregiñie"?
es, es es, Mundekan es, Mundekan "erregie", bai. Bay besegun erregie Mundekan, papardo gorridxe
- da kabra?
bai, kabrak, kabra gorridxe-

9 A

(káletako) kabrie, ori da ba, kolor de rosa gedxau da. Da gero kostan dakosu kabrak, kabra baltzak
- kabra baltzak badaus?
bai, baltzak deitxuten tzagu illunatiełakon. Semat-a kostarau, arri gogorrerau, die, semat arri gogorrerau da baltzaue, angiriles. Angiri be semat-a kostarau baltzaue. Da ori kabri be kostan da olan atrapaten d(e)na baltzau da, orreitxik (deitxuten tzo) kabra baltzak. Da, beiñ e, otamar brasetatik eta kanpora kabri da suristiaue. Da kanpun dakosu, kálatan, "kabra gorridxe" deitxuten tzaguna dana, esan tzuten moduen, color de rosa geidxau dana. Ai, da beste bat-au itxas-kabrie deitxuten tzona, gonbixen antzeku da, baye beste-, kolorie dako klaruaue ba(ye) andidxaue, andidxau da, gonbixe baiño
- da "la caña"?
kañaberie?
- da olako bi?
kañabera bi
- esaten da lo itxeko ta "kamaiñe"?
kamañe bai, bai. Kamañe, kamañe eruten san atxiñe ba, lastoskue, lastukas eiñiko koltxoye, kamañe, ixeten san. Koltxoyeri deitxuten tzagun kamañe. Oin gaur e ba esponjasko orrek, gomak eta daus e, kamañek, esatiles e koltxoyek. Ori da kamañe
- da lastoskue ona ixeten san lo itxeko?
atxiñe ba, bakixu, lastoskue, da, berue ixeten san e? berue ixeten san, lastoskue
- da olako iru?
iru kamáin
- erderas "carioca"?
kariokie
- olan esta?

bai, ori da ba, len (okiñdxun konbersasiñue), kariokie, bai lebaskumie, bai

- esaten da "karretela"?

bai, arrastan, arrastan karretela da, biraten dinak, alanbrak. Da, malletak eta batzen dinak, ori da karretelak. Da karretela, oiñ estaitx e, oiñ e pentzaten dot estauela usaten askorik onek e, antxobetan. E len karretelera, bragerue sartze san, oiñ eskus biraten tzue, kubertara, karretelin batun biarrien, bai, karretela bai

- txitxarru da "kasa-txitxarrue"?

bai

- ixena olan dako?

bai kasa-txitxarru da amen e, Ixaro atzin auntxe udan asten die atrapaten a txitxarrue. Orrek koipi okitxen dau, arrain gosu da, erreta dxateko ta, prejita dxateko, koipi okitxen dau, txitxarro txikidxe, kasa-txitxarrue. Se txitxarruk e, e ixen asko dxauk: txitxarro, txitxarro marikoye, txitxarro frantzesa, da, ixen asko dako txitxarruek. Kala-txitxarrue, bai ixen asko dakos, bai

- esaten da "kastaidxue"? kastaidxue?

...estai ser den "kastaidxue". Estait ser den

- "recoger" esateko?

alá

- da "koidxidu"?

koidxidu da, e

- diferenti da?

bai, koidxidxu da, saus e kasu baterako, atxiñe usaten san besegutan, budxek. Da budxetan ba koidxiten san, txikota, koidxidu, ori da. Da básaus e oiñ amen esate baterako tximinoitxen-da, tragolera batukeri da koidxidu. Ori da koidxidu

- ostantzin olan "ala"

alá

- esaten da "kokotxak"?

bai, ori da, lebatzen e bixarra

- lebatzena?

lebatza, da baitxe makallupe, bai, ori da

- len dxaten sin orrek?

kokotxa(k) beti, beti beti. Bai saltza berdien nai albardata

- da olako iru selan esango lekixu?

iru kokótx

- esaten da "kóntrie", kontrak?

bai. Kóntratie, botaberin púntatik, bueno púnti baiño, e metro bat berautik, duna, áurrera

- ser da, txikota?

txikota, ori da kóntrie, botaberik eruten dauena, trínketa okitxeko, estaidxen ibilli batera ta bestera, trínketa dau ori, bai

- da "kontramaixue"?

kontramaixu da, e, mariñerun e jéfie, barruen. Ori da kontramaixue

- esaten da olan?
bai, kontramaixue. Erderas "contramaestre". Da baitxe deitxuten tzagu "sokí" be bai
- sokie?
sokie
- "kontramaixu" esateko?
bai. Sokie. Da "sokie" ixetes txikota da
- emen esta esaten "sokie"?
es es. Sokie aldi(:)nuk esaten tzoe, esaten tzo "sokie". Arraintzalik es, arraintzalik "txikota". Baye, nabegaten da, kontramaixuri deitxuten dxako "sokie", euskaldunak e?
- da olako bi selan-
soká bi
- da kontra-
kontramaixo bi
- arrañe da korkoye?
bai, lasune
- lasune da korkoye?
bai, bai, korkoyetako.. amen sakatz-ondun alan dako, mantxa ori bi. Da okitxen dau mokules edo aulan sebules edo, labrasta eitxen dau a, bai. Da, besti da, da dana da bat, da besti da illuntxuau(e) baye estako ori sébue es e orrek mantxak
- lasunek estako?
bai, lasunek, bai. Lasunetie, bidxeti lasunek. Mari balego ametik ukusko lekixu auntxe, amen, amen. Geuk ogidxa botaten tzagu etzetik, da dxaten oten di or
- imiek oten die igual-
bai, arrain(txen da bai)
- kostako kabrie esastasu
bai, esan tzut, bai
- agua de mar?
kresala
- badau kukutze "kukus baltza"?
bai, kukús baltzá, gitxi atrapaten da e? Arrastan be gitxi atrapaten da ori, kukus baltza. Da berdeski da e? berdeskie. Da, baltza, baltza, bueno! berdeskie gedxau eitxen da, tripie suri, da lepu ta ori baltza, baltza
- da ixena selan dako, olan baltza?
bai bai, kukus baltza. Orrek e-, gosu da erreta, koipie. Koipi dako orrek, kukus baltza
- arrañe da "látxie"?
látxi da sardiñin antzekue. Bai, sardiñin antzekue. A, parrotxie, parrotxa baiño, parrotxen e tamañokue edo, asitxuau ixeten da, baye da, algateku dxateko, bai. Esta esta esta, (etzagu emoten) inportantzirik orreri arrañeri dxateko
- da olako bi selan esango lekixu?

látxa bi
- da ori "parro-" esan sune?
parrotxie? parrotx(a) bi
- esan lei "leba leba dator itxasue"?
bai, bai, esaten da, e ori da, geitxuten datorrenien, esatiles e, mobimientue ta oño: leba leba dakar!, leba leba dakar! esatiles, geitxuten geitxuten dakar
- Mundakako berbi da ori
bai
- el timón?
lemie
- da iru?
iru lemá
- la lonja?
lóidxie
- da bi?
lóidx(a) bi
- Mundekan badaus loidxak?
bai, amen aspidxen be bai, geuria. Da or be bai, da an be bai. Bai. Atxiñe deitxuten dxakon loidxiri Mundekan "txalupetzie", bai. Txalupak oten sienien, txalupetzie. Da txalupetzi deitxuten dxakon, partilli oten senien, partite binin dirue, txalupetzien, eitxe bien dxana, gisadue ta ori txe gastay(e) ta menbrillu ta dxan, ori da, txalupetzie. Orreti loidxak
- oin esta esaten ya?
es es es es. Oin- oin bodegie. Oin "bodegi" esaten da
- loidxi bes?
loidxi bes. Esaten da lantzin bein, baye geidxena bodegie. Asko galdu da amen e, euskerie, atxiñako berbak, asko. Asko galdu da bai
- badau "lotxa suridxe"?
bai, bai
- baye ixena olan dako?
e lotxie, lotxie bai. Oten da ba lotxi baltzaue ta lotxi suridxaue bay dana da lotxie
- esan lei "mandaska gues"?
bai, mandaraka, mandaraka, mandaraka, mandaraka gues, bai
- ser da "mandaraka"?
ba itxasuri mandi emonda. Edo aixie badau gogor ba mandi emonda. Ori da "mandara"
- da "maridxie" da kobraten dana esta?
maridxi da ba, tokaten dena, armadorik kentzen dau erdidxe edo, estaipa se-, oin selan dauen e, el sinkuenta y dos por ciento edo, dana dala. Da, a partiten dana gero, tostartekun artien da maridxie
- da "media"?
maridxa erdi. Da atxiñe oten san beste bat: sérrena
- "sérrena" ser da?

erdidxen erdidxe, serrena. Ori mutil txikidxe, lelau enbarkaten sana, atxiñe, mutil txikidxe, lelengoko biderres enbarkaten sana baporetan edo motorretan edo omoten dxakon sérrena. Erdidxen erdidxe, serrena

- da gero erdidxe?

gero erdidxe. Da gero maridxera altzaten sanin ya gixona (eitxen) san

- da irulauren es?

baitxe. Iru-lauren be bai. Iru-laurena be bai. Ori da, mutiltxerik, segun selan kategoritxik e, edadien ba alan dxuten san maridxie

- gixon egin arte es

eso es. Nik amasaspi urtegas iru-lauren(a) okin tas. Amasaspi urtegas. Da aitxe patroye ta armadorie. Da, danapaiño biar gedxau eiñdxe (dana) baye

- batzuk esaten dauie gixonales-

oin bai, oin bai, len es, len es, len es, len es. Len badiñotzut: sérren.. maridxaerdi, iru-lauren da gero maridxie. Ya bixarra (urte-)

- da gero beste mutil bat artzen san

bai, mutil txikidxek

- beste bat orduan diñot

bai, sarri oten s(i)n mutil txiki bi. Ya bat e, maridxaerdidxen edo iru-laurenin badau be, ba txikidxe beti oten san beste bat. Amalau urte, oiñ e, amalau urte edo amabost urtegas enbarkata-, ba atxiñe amar-amaike urtegas itxasora, mutil txiki. Amar-amaika urtegas itxasora

- arrañe da marukie?

bai, makallo arrañe deitxuten tzaguna

- suek "marukie" esue esaten?

es, makallo arrañe, bai. Maruki be deitxuten dxako baye, makallo arrañe, obeto

- da marsopa?

marsopie, da ixurdin antzekue, ixurditako píkue, musturre, píku dako, agiñekas, agin txiki-txiki-txiki-txiki-txikitxukas, ba ori da beren debilidadie, agiñe. Igual agin batetik sari nastaten bada otorten da, geldi-geldi-geldi-geldi, bai. Da, masopi da txátue, estako ori musturtxue

- len sartzen san portorarte esta?

atxiñe bai, sartzin sin aunarte portorarte, bai Gero orreri ba, e, onek e, infanteria marinak eta eitxen tzon e, tiru bota se ori, eitxe bin sardiñin etxadie esta? ta, sakue be dxan eitxen tzoen, marsópak

- ser da "mediakañie"?

mediakañi da, e, kostadun imintxen tzon burdiñie, enbarkasiñuri, ori da mediakañie

- burdiñi da mediakañie?

burdiñi bai, bai

- da olako bi?

mediakaña bi
- da "molinetie"?
molineti da makinillie, bai. Ori da molinetie. Molinetie, e, arrastan da, bapordunok okitxe bin aurrien, molinetie. Makinilli da, molineti da bay makinillie
- da olako bi selan esango lekixu?
makinilla bi edo molinete bi, bai
- Bermion esan dostie berba bat e ori itxosuk eitxen dauela edo dakola "olarrue"
olorrue? Olórruek
- apurtu edo-
ba apurtuten dauenien ba, fio! Olorruetaus. An, apurtuten dauenin bitza ataten dauena, a da olorrue
- olorrue bitza da?
bai, bai a, a suritxasuna ataten dauena, bitza. A da olorrue
- ba gitxi gora bera bardiñdxe es?
bai, bai, olagarrue beste bat-a e?
- olagarrue ser da?
olagarru da, bangerie, bai, bangeri da, selan e, "trompa marina", igaten dauena, urek e serure ta gero euridxetina, ori da olagarrue, bai. Ori etzu esan Bermion?
- "tragarroye"
tragarroye be bai, olagarrue da tragarroye, dana bat
- trónpie?
tronpi be bai. Da bangeri be bai
- suek "bangeri" esaten sue?
bai, bai
- da olako bi orduen?
se- se- seuk-u sun modun, bangera bi edo, olagarro bi edo. Bai, seukusules
- esaten da "partillie"?
partilli da, partillie errepartiten dauinien e, irebasidxa astekua
- maridxie da partillie?
maridxi da tokamena. Da partilli da dana. Partilli-txen gues, da esatiles: vamos a repartir, partillie
- maridxi da bakotxa-
bakotxa(k) beren e ori
- arrañe dau "popamientue"?
bai, Mundekan "kolanegrie". Bermion "popabientu" Mundekan "kolanegrie"
- Mundekan esta esaten "popamientue"?
es, kolanegrie
- da Bermion "bustenbaltza" esta?
bustenbaltza, da popabientu be bai
- dana da bat es?
bai, dana (da) bat. Mundekan "kolanegrie"

- el puente?
subidxe, bai
- da esta esaten "puentie"?
esaten dauie, esaten dauie: dxun puéntera, edo bája puentetik, edo dxun puentera edo, ori, esaten da baye-
- Mundekan be esaten da?
bai esaten da, esaten da, bai, bai
- bidxeti bat es?
bai, bai, subidxe
- suk selan esaten su gedxau?
nik "subire", bai. Nik geidxau esaten dot puenti baiño subidxe
- esan dostie amorrotzak atrapaten txusena "pulperue" dala, pulperue
amorrotzak atrapaten txusena? Amorrotza "pulpo" da, erderas
- dakola ixena orrek ba "pulperue", "ori pulperu da"
atrapaten-, e, arraintzalie? Aurrek atrapaten (dauena)? Pulperue? Ba!, Mundekan es, es. Se iñor esta akostunbraten amen e, amorrotzetan, iñor estabil iñoix. Amen atrapaten di amorrotzak ba, sarin edo, agarrata arrañeri edo (aulan or). Ostantzin esta, amen estau iñor e, amorrotzetan dabillenik
- da esan dxaten amorrotza?
amorrotza goso
- dxaten san len?
len gitxi. Galleguri txe omoten san. Karabiñeruk eta olan atxiñe, karabiñeruk eta, galleguk eta oten sin, areri emoten (tzagun) dxateko. Oiñ es, oiñ e, oiñ amorrotza karu da
- da "sapaterue"?
sapateru papardue
- papardue da "sapaterue"?
bai. Erderas "sapatero". Edo "japuta". Papardue. Sapaterue, sapateru estaitx beste arrain txikidxen bateri deitxuten batzoe be. Estaitx, estaitx. Bay sapaterue papardu da
- da suek "sapaterue" esaten sue?
es es es. Papardue
- suek papardue
papardue
- esaten da "sapo baltza"?
bai, sapo baltza da tripi dakona baltza, tiratxue. Lebatzak selan okitxen daue. a tira baltz(i)txue barruen? auri da sapo baltza. Da sapo suridxe da, estakona ori. Egosten basu (be) sapo suridxe eitxen da, ur asko emoten dau, da baltzak es. Baltzak bapes, baltza, obiau da dxateko ta danerako
- olan dako ixena?
bai, "sapo baltza" ta "sapo suridxe"
- sertzuties "sotzak"?

sotzak, oiñ esti usaten. Atxiñe, tertzak botaten sinin besegutan da papardotan, orrek ixeten sien ba, e, paluek, aulako paluek, sotzá. Amu- amu sartze-, bai, amu sartziko bertan, tertzie itxasotik otorten senien, ba sartzen sien e, desenkarna ta gero, amue imiñi, buelta-ta, sotzin sartzeko, sotza, sotza. Da, palo satidxe. Da ba mutil txikidxek dxute sin e, mendire, da ekarte bin e, e urrutxin e, erramie. Arek metxuek, punta bidxek atarata da sotza

- oiñ esta usaten ori

es, oiñ estau e tertzarik, esta usaten

- entzun su "tiborta"?

bai.. tiborta da, toleta, toletan asientue, se tibortik espatzasu imintxen, toleta dau kaelien, da erramun jueguas kaela dxaten tzasu, da ataru aulako ol sati bat, deitxuten dxakona tiborta. Erdi-erdidxen due toleta

- kaela es gastateko?

kaela es gastateko, bai, ori da tiborta

- da olako iru?

iru tibórt

- entzun su "tomaterue"?

bai, atun txikidxe da tomaterue, killo bi txa erdiku edo, killo biku edo, killo bitxa erdi-irukue, ori da tomaterue

- esaten da Mundakan be bai?

bai bai bai bai, bai tomateruek

- esaten da "tunbi emon", enbarkasiñuri?

bai, bai, esatiles e, seuser aspidxen biar eitxeko edo ba, manda bat, manda batera ta bestera da, ori da túnbi emotie, bai

- buelta emon barik?

e buelti es, es, túnbie, túnbie, mandara, mandara ein, manda batera

- balantzadia?

bai, manda batera ein, ba beste mandan, altzateko beste mandi ba, pintxeteko edo dana-, dana dala. Da manda bat itxen denin ba tunbi emon beste mandara, beste mandi itxeko

- ser da "tuntuixe"?

"tuntuxe" = budxie. Atxiñe usaten sin tuntuxek, besegutan da papardotan, orrek ixeten sien, e, dxiñeskuek, dxiñesko budxek, da, bertan batzen san e, txiko-, kordela, bai, kordela okitxe bana e errekaladu da ondora ta ori, tuntuxin batze san, budxie

- atxiñeko budxie?

atxiñeko budxek

- da olako iru?

iru tuntux. Ondiño ongo die onetan loidxetan, neuk okin naitxusen e lau edo bost da omon notzan e mutil lagun bateri, tuntuxe(k)

- ser da "txatela", kobrateko?

txatel-, a bai bai bai. Txatela da ba erresibue, bi xuna, da presidxuk eta imintxen dauena ba, totala imiñdxe, a da, a da txatela. Atxiñe kofradidxen pagate san. Atxiñe, da oin bankora (dxuten da)

- len kofradidxen erduen?
kofradidxan pagate san bai
- txatela an artzen san?
txatela omoten tzu suri pixakeran arrañe
- nok omoten tzun ori?
pixuen. Kofradidxen pisaten san arrañe. Da emoten tzun e txatela, pixuas da presidxuas. Da gero dxute sin e sapatuen, kobrate san ori, atxiñe, sapatun kobrate san kofradidxen. Oiñ, gaur egunin e bankotik (edo eitxen da)
- esaten da Mundakan "txifarrak"?
txifarra? Bai, ori ixeten san, bapordunak, bapordunak ura- ure okitxe banin barruen, (igiri) itxen tzoen e, e bapora, galdaratik bapora, da, beren iñdxarras ataten tzoen, ure kálakue, kánpora. Ori da txifarra
- oiñ esta usaten?
es, es, estau e, baporeskorik estau-te, estau
- txifarra esaten san?
bai, oiñ e bonbatie, eskuko bonbi edo bonba eletriku edo, orreti ataten dauinak ure
- badau txitxarro tertziaue?
tersiaue? Tertxiaue bai, bai esan duna, txitxarrue e klase askoku da: tertxiaue,
- selan esan su?
tertxiaue, bai. Ba ori bakixu, txitxarro klase asko daueles, txitxarro baltza, txitxarro (gorri...), da tertxiaue, tertxiaue da ba estena andidxe, es dena txikidxe, tertxiaue
- esaten da Mundakan?
bai bai, tertxiaue
- txoridxe da "uetxa"?
atxiñe(s) eitxen sien, uetxesku-, u(e)txa da, materidxala
- ui-
uetxa, materidxala, e, okertuten san, da, txoridxe, okertu, alan árue formate san beras e, uetxagas, da pásateko atunetako apaidxue. Oiñ dues, túbue, tubu okertu, da soldita, a da, txoridxe
- txoridxe esta egas dabillena?
es es es es es. Botaberetakue, botaberetaku da txoridxe, uetxa da, badiñotzut, materidxal bat e, e doblatekue, estena apurtuten doblata, aru forma ta estena apurtuten
- esan dostieles au e txoridxe ba txoridxe ixango da ba
es es es es
- entzun su beli dxosteko txikota "abaka"?
abaka? bai. Abaka. Abaka da ba kañamun antzera edo olakue, abaka
- Mundakan be "abaka"?
abaka deitxuten san, bai, atxiñe. Orreri emoten dxakon, es, sébue edo koipi emoten dxakon dxosteko, bai

- da olako iru selan esango-
abaka, aridxe, abakasko aridxe, iru abak-, abask-.. abaka- abaka-aridxe, abaka-aridxe
- oiñ ya esta usaten ori?
el, oiñ esta usaten
- "blaka" barik entzun su "karenie"?
karenie atxiñe ixeten san, atxiñe. Sasidxek eta ekarri, da aspidxen, erreten tzoen e sikatuteko ola, bai, sikatu- eskei enbarkasiñu esta? Baraderun edo non dan, da, edo atxa- aretan edo, da eitxen tzoen, sasidxek eta ekarri txe olakue ta emon su, da orreri deitxuten (dxakon) "karenie", bai. Eitxen tzon pintxuri ta dana bigundu, da gero eitxen tzon arraska ta ori, ori da "karena"
- ori be galdu san
ba, galdu san ori. Iñoix ukusi dot e, karburu(e)s sikatuten enbarkasiñu pintxateko, karburu(es) bai. Imiñi lata baten, esatiles, txapa baten imiñi, karburue, da ur apur bat bota, da a dau, beru emoten dau a, da enbarkasiñun aspidxen pasa, sikatuteko pintxateko. Orrek e arrastako biarrak ixeten sien, se arrastan-pintxa be eitxe sun bustitxa dauela ta edosetara, da-
- da "blaka" lakue entzun su "pitxé"?
bai, antzeku da. Pitxé da ba lodidxaue blaka baiño
- antzeku da es?
bai, antzekue
- pintxuri da?
bai bai bai bai. Bay da, e, blaka, da, fiñaue pitxe baiño. Da pitxe da, breyé. Breye, ba kamiñutan da botaten dena breye, a- aixe apur bat bigundute, ori da pitxe
- ori esta usaten ya
keba, (pentza bes)
- setako usaten san ori?
aspidxen emoteko, bai, da baitxe, e, pitxe emote san e, breyé, breye, da pitxe, ori- sáidxetan botaten san, ure edo eitxe(n) ba(ban) ba saidxetan an gogortuten san da gero an lotzen san ori
- erderas "galipó" da ori?
bai, galipota, galipota
- "galipota" be esaten sue?
bai, bai bai. Galipota, da breye da-, dana bat. Todo derivao de-, esatiles e, gasoliñi, fueola da, gasoilla ta.. todo de un derivao, bai
- blaka usaten da ondiño edo esta usaten ya?
ba usaten da. Gitxi, emoten tzoe enbarkasiñui saidxetan barruen, barrun saidxetan, emoten tzoe
- len geidxau es?
bai, len e, esan oten oingo- les pintxurarik eta, blakas pintxeta ote sin batelak eta (da-) dana blaka
- erridxotik daterren murmoyek se ixen dako?
Mundekan "kantarrabidxe"

- da Bermion e-
ondon-daridxe edo alan deitxuko (daue)
- andan-doridxe
andan-doridxe
- da suk es?
es, es. Mundekan es, kantarrabidxe. Dxakiñdxot Bermion "ondondaridxe" edo "andandoridxe"
- da eurek "kañe" be bai
kañé be bai. Mundekan be bai, kañé da, bai
- kañe ser da?
kañe da (oixe) murmoi klasie
- osea, kantarrabidxe-
kantarrabidxe, kañe dau, erridxotik bera datorren kañe
- norarte, Ixarorarte edo?
bai, sabalduten da, Ixaro sabalerarte dxuten da, bai, bai, Ixaro sabaldurarte. Sarri sarratu, ukusi bes. Ixaro be ukusi bes mandarik mandara
- da ori noix, udien, neguen edo...?
e urte gustidxen e, eladatausenien. Eladatausenien, (ordun-)
- kantarrabidxe da kañe es?
bai
- da "terrela"?
terrela da barruko aixie
- aixi da "terrela"?
bai, bai. Terrela. "Viento tierra", terral, de tierra, terrela. Terrela oten da amen erridxun beti. Bueno geidxenetan, kasi egunaro esate baterako, terrela. Asten da illuntzien, da goixeko beratzidxek amarretararte oten da ori terrela, erridxotik bera datorrena "terrela"
- suepe olan esaten sue?
bai, terrela
- estaitx ser dan baye "ueterra" entzun su? ueterra?
ueterra.. uetana bai
- uetana ser da?
uetana, da korrentak aulan e, bueltan-bueltan eitxen dauena, ori da, da aulan korrenten e lineatausenak eta orreti "uretanak"
- u-
uretana
- itxasorako txapela edo "suesta" entzun su?
suesta, bai. Suesta da, sonbreru esate baterako, bai. Sonbrerue, suesta
- oin be usaten da ori edo?
e, gitxi, gitxi
- lengu da?

bai, len entzaduk oten sin a frailliles kapoti okitxe bien, da gero otor san ori suesta, so-, suesta da- da sonbrerules, bai, baye, suesta gitxi usaten da amen
- len bai igual?
gitxi, gitxi. Atxiñe-atxiñe ákaso, baye, suesta gitxi usaten da amen
- olako iru selan esango-
iru suést
- esan dostie Bermion dxakenarruri ba, burue tapateko ataten dxakonela e "txáiñue"
txáiñue, ba ori esan (tzupa) len ba. Frailliles, a txánue okitxen dauina frailliek
- selan esaten su suk ori?
txanue, txánue
- da olako bi?
txáno bi
- ori be usaten san amen Mundekan?
ori beti, ontxe be bai, bai, ontxe-

9 B

- a ori da
ori da txanue
- ori txanue
frailliles, au soltateku da, baye, okitxen dauie, atxiñe oten sien ba ya dxositxe, ya, betiko, ori da txanue
- da ori de "dxakenarrue"?
dxakenarrue. Da au ba besti "prakanarrue"
- da "frakonaskue" esaten su?
frakenaskue ba praki da
- ori Bermion-
prak(e)naskuek
- da suk es?
bai bai. Bai, prakanaskuek, dxakenarru da prakanaskuek
- esan dostie Bermion "erriko aixie" esateko atxiñen e-
éguko aixie
- da "andraixie"?
andraixie ori esakeri da, esakera bat-a, andraixie, barruko aixie, barruko aixie, eguko aixie. Baya ori, ándran aixie, ba ori ontxe be esaten da. Ontxe be esaten da baye, ori da esakera bateles
- esta beran ixena, esakeri da?
es, matxana sikatuteko. Enbri(ri) sikatuteko, ori da
- ori be esan dostie Bermion
ori da esakera bat, andr(e)n aixie
- da gixonanak se ixen dako? andranak "mastrangie" esan su esta?
bai

- da gixonanak se ixen dako? Bermion "berdela", "txitxarrue"
pues e, toleta, ta! gausa asko
- "txitxarrue" esta esaten?
txitxarru be bai, berdela be bai, da..
- estot ekarri pregunte geidxau..
Ondarrun "motxiñe", enbran a gausie
- itxasuen bakixue ondarrutarrena..
bai bai, bai bai bai bai. Ondarrun e, e amen e Euskal Erridxen e, oiñ estaipaye atxiñe, bueno atxiñe oiñ urtiek, ogei-ogetabost urte-ta, erderi gedxau sartzen san e gupaiño, bai, bai
- nortzuk?
ondarrutarrak
- Ondarru erri euskaldune da esta?
euskaldune, euskaldune, baye erderi sartzen san asko, bai, "boletu"
- "boletu" ser da?
boletu da, e, libretie itxasorako libretie, libretie bakixu eruten dena
- erderas "boleto" ixango da igual
"boleto", da arek "boletu" deitxuten tzoen da, gausa asko oten san e, erderi sartzen (tzoenak)
- suek euskera geidxau igual-
bai, bai, beitu, e, Ondarrutik Motrikure, bos kilometro baiño estaus. Da bentaji dau euskeran, total bentajie. Mundekatik Bermiotiles, kilometro bi txa erdi daus, da, Mundekan dana amaitxuten da "a", da Bermion "e"
- da kilometro bi txa erdi
bi txa erdi. Muy bien
/.../
bai.. estaitx esan banotzun aidxena?
- amarrateko enbarkasiñue esta?
bai, esan notzun pentzaten dot
- ikusten dana, ori olan dauena?
es, aidxena da, aidxena da, esatiles, budxi gure basu budxie, budxatik datorren txikota, da budxara. Da, amen enbarkasiñue(n), au da aidxena. Da móllatik e txikota, orrek batelak ukuste sus amarrata selan dausen, e? Aulan amarrata txikotien, or ukuste su motorrak eta, mollatik. Au da aidxena
- dana da "aidxena"?
aidxena, bai
- esaten da "aidxenekuek"?
aidxenekuek, e erriko jenti da ori, aidxeneko jentie. Loidxeru ixetiles, loidxerue deitxuten tzoe, bodegan dauen e laguneri preparaten amuk eta arek eta tertzak eta onek eta, loidxerue
- "loidxeru" da Mundakan?
Bermion be bai, bai, "loidxerue"
- preguntako tzatie
loidxeru da bai... Muy bien, seuk-u sunien, amen nau

---

onepe eiñ ein bi die.. beraunena, beraunena, beraunek eitxen dau loitxu bai. Muy bien

- .. Ondarribikukas ein su berba suk, euskeras edo?

e orrek beste euskera klase bat-akoe

- gatxa da, esan dostie esta?

bai bai, bai, esta- esta gure euskera klasie, ori da, kiputze, da gero Ondarrabidxe daueles Frantzitxik urre, e, ango euskeri Frantzikue estau e- erridxu pasa bi da baiño es, ango euskeri da, ondiño, selan esango tzupa, amen eitxen dules e euskera española nastata, arek eitxen dauie, frantzes e nástata, apur bat euskerie. Aren euskeri da, guri baiño nétuaue. Aren euskeri da euskera, nétuaue. Guk e, e asko sartzen du "platera" "tenadora" da orrek erderaskutie

- da eurek euskeras esaten dauie orrek?

orrek e beti dakoye, beste- beste euskera klase bat-akoye kiputzak

- ba enteniteko-

entenidu bai

- ondarribitarrakas?

bai, bai bai, bai bai bai. Bai

- estaipa ni e-, billurra dakot, igual estotzat-

bai e, aitxuko su, bai bai bai, aitxuko su, aitxuko su. Da onbre errepetiduko tzue, se gu dauen esan-da. (Ba) aitxuko su. Ni frantzes-euskaldunakas e ondo enteniten naitxen, frantzes-euskaldunakas bai

- arraintzalikas?

bai, sarri dxuten giñen e Baidxonara ta San Juan de Lusera ta, petroliu artzien, arrasterukas da, an e, aduanakupe bai euskeras eitxe bien, da, desente, desente

- se an be ongo dies arraintzaliek portuetan es?

San Juan de Lusen e, portu arraintzalin(a) ona, bai

- euskaldunak dies anguek?

frantzes-euskaldune, bai bai. Asko dau euskaldune, badau frantzesa be baye, frantzes-euskaldune, da Endaidxen be dakosu ba, flóta ona dau, Endaidxen be. E geidxau dau pentzaten dot San Juan de Lusen, Baidxonan es, Baidxonan estau, Baidxona, ongo da arraintzali bay gedxau da, e, merkantintzako portue, bai

- asiko garie pregunta-

bai, seuk-u sunien, bai. El tiempo es oro, preguntas

- esastasun entzeri dauela "pater nosterra" esta? klase geidxau daus? pater-nosterra bat es?

"pater nosterra" bat. Gero daus entzerak, iru bueltakuek, e buelta bikuek, da, entzerak e, entzera klase asko dau

- se ixen dakoe orrek? Pater nosterra-

pater nosterr(a) pater-nosterra

- da beste ixenik estau?

es, es, neutaitxela es, es. Entzerie, entzerie

- beste ixenik es?

es es es es, neutaitxe(lik) es. Pater nosterra da, entzeri ixatiles, bata eitxen dena brankabueltakas, da ori da, aridxek sartun da sartzen da bitxartetik eta tenkeran istutuien da, ori da

- atuneruek eruten dauila palo bat atzetik atune topateko, edo len edo orain, estakitx noix e, o sea palo bat enbarkasiñun atzetik atune topateko "alaidxie" edo olako bat esan dosten

atune topateko?.. Ori ixengo da "apaidxue". Apaidxo bat e erungo dauie, e obengakue. Edo obengillutakue, apaidxue, arrañe topateko palo bat e, esin lei, esin lei, esin lei. Arrañe topaten tzu ba sondie, sonarras, sonarras. Da, es-, bueno oin danatakoye, baye, len e ba errite sin apaidxo bat edo bi atzetik, errite sien ba arrañek agarrate (dauenin) masi itxeko gero karna-, kañaberarako. Ostantzin palorik eta nik estaitx, es es. Oiñ- oiñ- oin palue deitxuko tzoe kasu baterako ba "obengako"-, obengilluti aulako palo bi, dxuten dinak atzien, aurretie obengilluek eta obengi da, len e botaten san e, esto, atxiñe ba latin-palotik errite san e obengie, bai, baye oiñ e-. Ori paluna estaitx, ori, esi lei, esi lei, palo bat errie uretara esi lei, ori-orrek estako-

- da Bermion esaten da "amarra", "oiñ amarraten gues"

bai, bai bai Bai, bágus aidxenera amarraten, aidxena. Aidxena da, noberen lekuen, non amarraten den portuen, a da aidxena, bai

- Bermion esan dostie "amure-moten gues"

amuradan, amu(l)adan. Da, esatiles e, branka-brankas dxun biarrien, apur bat ladita, ori da amuradan. "Amur(a) babor" "amur(a) estribor", no? Da, amuradan gues, ba da apur bat e mandátik artunde aixie

- da "amura-moten gues" bardiñdxe esta?

bai bai bai, "amuradan" edo "amur(a) emoten gues" bardiñdxe

- ta suk "amure emoten" be bai esaten su?

bai, "amuradan gues"

- da "amura-moten" es?

bai, esaten da ori be, ori be esaten da bai

- arraidxi dau "basatako arraidxie"?

basatakue, aretakue, ba-

- baye ixena estako olan, ixena "arraidxi" da?

arraidxie, bai

- esta ixena "basata-

es es es es. Gero arraidxak esan notzun aurrerau be, badaus e, arraidxin antzekuek, ba pikudie ta tramaye, da orrek

- mastrangie

mastrangie, da eskukerie, da orrek e, die, baye, arraidxi arraidxie. Oin bestitie diferentiek. Arraidxin típue bay diferentiek. Se, pikuditakos píntxuek, orreitxi da "pikudie" edo orreitxik, pintxutakos arek. Da bustenin be bai, dana pintxu-pintxutakos e. Gero eskukeritakos ba píntxo bi

- suek
suek, bai. Atz- e, bustenien
- ori da eletrisidadi emoten dauena
es, eletrisidadi emoten dauena besti da.. Eskukeri da, emoten dauena, da, eletrisidadie. Da besti da, mastrangi da dakosena pintxo bi, mastrangie. Da eskukeri da, eletrisidadi emoten dauena
- esaten da "berreleko txoridxe"?
bai, berreleko txoridxe da-
- ixena olan dako?
bai bai, berreleko txoridxe. Berrela, esatiles da botaberi esta? Púntakue, erdiku ta berrelekue. Da or dus txoridxek
- iru txori?
iru txori. Puntaku, erdikue ta berrelekue. Berreleko txoridxe
- "puntako txoridxe" esaten da?
púntako txoridxe, da erdiko txoridxe. Bai, badaus erriten dauinak lau apaidxo be botaberan: púnti, kontrapuntie
- kontrapuntie?
púntie, da kontrapuntie
- non eitxen da ori?
bertan e-
- Mundakan es es?
oiñ estaitx erriten badauie, len- len be bai erriten san ori: punti ta kontrapuntie, erdiku ta berrela, botabera baten lau apaidxo
- puntan onduen edo?
punti baiño ba brasa bete berau edo, dxute san "kontrapuntie"
- o sea amen be bai orduen
bai bai bai bai
- erderas "vivero"?
sanbonbue, sanbonbue. Bueno, Mundekan e "sanbonbu" deitxuten tzagu biberu-, batelen biberuri, batelena, batelak okitxen dauen biberue, eskiri okitxeko ta ori. Oiñ, atunetan da "biberu": vivero. Vivero, bai, biberue. Baye amen sanbonbue, sanbonbue
- Bermion esta oten esan?
Bermion e on bes, on be-san oten e, Bermio esta ixen e Mundekales da batelin ibiltxekue arraintxen, esta ixen. Ontxe da, bueno oiñ urtitan da, tximinoitxan da dabiltzasenak e, geidxenak jubilauek eta geixuk eta alakue(k). Ba ostantzi-, ostantzin e atxiñe, etzegunak ixaten sin da gixonak pasitan da andrak fabrikara Bermion. Mundekan bateletan dxute san, bai
- oin danaties atuneruek edo Bermion es?
oiñ e sarratakosus e, ba tximinoitxakuk asko daus, tximinoitxan da ibiltxen dinak eta kabratan da ibiltxen dinak e badaus e, asko. Igual e irutamar edo larogei enbarkasiño edo ongo die Bermion, bai
- sertzuties "bonbillek"?
bonbíllek
- itxosuen edo barkuen- estakitx e

bonbillie ba, bonbillie, bai. Bonbillie ba usaten dauie ba, e, fokuntzako ta bonbillie, naturala

- gaues ikusteko

bai bai bai, argidxe, bonbillie

- burbiñe esateko entzun su "buroandidxe"?

es, burbiñ(i) burbiñ(e)

- da "buroandidxe"?

es es es, es es es es es. Esaten da iñoix "txitxarro buruandidxe", bai, "txitxarro buruandidxe", ba burbiñi burbiñi beti. Burusberaku bai, buruandidxe es, burusberakue, bai, ori bai

- batzuk estakidxe Bermion, gitxi ikusiko da ori arrañe esta?

len oten san, oin akaba, amaitxu eiñdxe

- batzuk estakidxe ori, seiñdxen

gastik e igual dxakin bes, gastik e igual dxakin bes

- da gero nagosidxepai

bai, burbiñe, burbiñe beti, edo burusberakue

- burusberaku burbiñe da?

burusberaku dau, e, "tanborreru" deitxuten tzaguna. Tanborrerue

- tanborreru da burusberakue?

burusberakue

- arrain batzuk ixen bi dakoe

bai bai, bai bai bai. Batzuk e, kukutze esate baterako, kukutze da perloye. Da kukutze dau e, e, neskasarra be bai, diferenti da, da bardin-antzekue. Estauenak esetuten e, bardin-antzekue. Da gero dau kukutze, kukus baltza. Baltzá, baltzá esta, baye, berd(i)ski ta olan baltziskie, (ba) gánera gosuaue besti baiño, koipi-, koipetzu(aue) bai

- esaten da "defentzak"?

deféntzak, enbarkasiñun- "defentzak"

- ser eruten dabe?

deféntzak ba, oiñ arte beti usa da, onek e, kótxin e, autun e erruedak, autun erruedak. Oiñ e, onek ba txikidxek imintxen tzue, motun errueda batzuk, beste batzuk ba ya, defentzak eiñdxa, ya fabrikati datosenak eiñdxa, defentzak. Olako bolak eta olakuek

- golperik es artzeko

enbarkasiñu es rosateko mollis edo beste enbarkasiño batega s. Ba por regla jeneral, defentzi danak baborrien

- estiborrin es?

es, se, atrakate sara su, da besti datortzu- sure estiborreko mandara atrakaten. Baborrin budxi-, esto defentzak. Da besti dator da seure estiborrien, bera baborrin beti. Estiborrin estau eruten e defentzarik, baborrien, bai

- erderas "temporal"?

egualdi txarra, egualdi txarra bai

- Bermion entzun dot "denboral-

denporaltzi be bai, denporaltzi be bai. Ño! Denporaltza gogorra dau

- olan be bai?

bai

- Mundakan be bai

bai bai

- ibiltxen da "enbudue"?

enbudue, estaipa, setako. Enbudu bai usako da, e oridxu atateko edo, e.. ss! Enbudue, enbudue, aurretako gausetarako. Oridxu atateko edo ardaue sagitxik atateko edo, garrafoitxik botilletara botateko edo, enbudue

- Ondarribikuak esan dosten esakera bat-auela an ba, igual "semat egunerako susie? ba segun semat ardau dauen"

a, bueno, ori esakeri da, bai, bai, esakerie

- amen be bai esaten da ori?

es es es. Atxiña, ya ke ardauen asuntu esan su. Atxiñe, kalara, kalara dxuten giñenien edo, dxuten giñenien, dana dala. Ba, Lekeitxon usaten san, bein, bota eskero budxi itxasora, esatiles e, e krielak erriteko, krielak ixeten sien ba tertzak erute sin, tertzati amuek, palangrie. Besegutako edo papardotako edo (da gausie)

/.../

e.. botate binin budxie, da gero kriela botateko, kriel bat botaten babin itxasora, litro bat ardau okitxe bin e, txalupetzie edo loidxen. Litro bat ardau okitxe bin e, litro bat edo, kuartillo bat ardau edo dana dala. Kuartillo bat edo litro bat ardau okitxe bin lekeitxarrak, bein bota eskero-, gero arribadan badus be bera botata, litro bat ardau okitxe bien e atxiñe, bai

- ba dxuten nayenien Lekeitxora esango-

bai bai, bai. Ba edadekuri esan e? Edadekue, esango tzu, atxiñe selan ixeten san ba, e, bota, e an e, an etzoe deitxuten "tuntuxe", bes- beste modu batera deitxuten tzoe tuntuxe, guk, "budxi" da, budxi da tuntuxe. An beste modu batera, bay budxi esan eskero, budxi da kriela, tertzak

- "enpaketadurie" esaten da es?

bai enpaketadurie

- da "enpaketa"?

enpaketa. Bai, enpaketadurie, d(a oin), setako? ba enpaketateko. Enpaketa esta paketi egiñ e? Paketa bat eitxi esta enpaketa, bakixu erderas "enpaketa" e, da paketa bat eitxie. Ori da, atzien, kasu baterako bosiñien, lemako bosiñin edo elixeko bosiñien, ure edo badakar, a, an e, enpaketaduri da ba aulako tira bat-a, tira bat, da a sartzin dxako, (es u e-) bosiñin barruen, es urik sartziko. Se esaten bu ba "enpaketa", ba koño! enpaketa, enpaketa paketi etxi dok. Ba esta, orreitxik esan tzut, bada(e)spadan

- da "entabia"?

entabla bai, ba. Sarra kendu edo apurtuta dauena kendu ta ba barridxe entabla. Edo enbarkasiño barri bat eitxen (edo):

"entablaten asi gara". Esati- lelau armasoyetie, da gero asten dinin ya, sarratuten, ori da entablata, "entablaten asi gara"

- da esastasun amen Mundakan dausela "Peñas de Kareaga" esta? bai

- da len, esauen okitxen ixena orrek e "Posadako atxak"?

Posadako atxak, bai

- da orain kanbidxa da?

bai e, ori oiñ e, ba esate baterako, se-sango tzupa, se-sango tzupa.. otamar urtetik ona edo, ixengo da, otamar urte edo. Gu gastik-arala "Posadara", Posadara

- da "Posadako atxak"?

bai. Or atxiñe-atxiñe, nik estot esetu, ba ote san fabrikie, Posadan, fabrik(i) konserbie. Nik estot esetu baye

- da oiñ astillerue

astilleru dauen lekun es. Astilleru da Txorrokopunta

- orduan peñas de Kareaga non daus?

astilleru baiño barrurau, barrurau, e, Ospitxalerau, barrurau, bai. Bakixu an a- atxa lix- lixutausena, an arbolin aspidxen, ori da peña de Kareaga, bai

- "Posadako atxak" es?

Posadako atxak, bai

- erderas "resaca"

erresakie, erresakie

- Bermion esan dostie "kantarrabidxe", bueno "andan-doridxe" eurek

andandoridxe edo kantarrabidxe bai. Mundekaku da. Bermion estaue okitxen

- bueno baye eurek e-

bai, otorten dxakoe, erridxotik, bai

- norarte Matxakorarte igual?

bai, sabalduten da Matxakurarte, batzutan, batzutan bai. Berton erridxotik bera datorrena da ori. Bermitarrak "andan-doridxe". Da guk "kantarrabidxe", edo gernikarren lurruna, esnin lurruna

- olan be bai?

Gernikako esnin lurruna. Esniek egosikeran ba ango lurruna

- esan dostie eurek "errosidxue" be bai

errosidxu be bai, errosidxue. Errosidxu dau, esaten du kasu baterako salta enbarkasiñora, da txikotak eta bustitxe, da tosti bustitxe, tosti bustitxe, ño! errosidxu dau, bustitxe oten da

- erridxotik datorrena "errosidxu" be bai

erridxotik- bai bai bai, bai bai. E terrél otzatausenien, terrela otzak, oten da, ori errosidxue. Da bakixu, e, kantarrabidxe ba seguru datorre- e, ure da, esatiles e lañun dator baye ure da, bai

- Bermion entzun dot "esko-lemie"

eskoko lemie, eskoko lemi bai bai bai bai. Len e, len usaten san, bueno, len usaten san eskoko lemi oiñ estau, oin dana da erruedie edo, bai

- kanbidxe da ori?

bai, eskuko lemie, atxiñe bai

- ser da "estopi etxatie"?

estopi etxati da ba, saltun baten enbarkasiñuk e, golpin baten, bakixu, entablata dauen lekun dau gero estopata

- estopata ser da?

estopie, sartunda estopie. Ol bitxartien, ol bitxartitan e, kostura gustidxetan dau, estopata. Da, estopi da, bat-, klase bi sartzen tzoye, bat sartzen tzoye, e, aulako sintxek e, se-sango tzupa, algodoyen antzekue, da bestie da, e, kañamu edo liñu edo alakue, kañamu edo alakue, alkitranas, alkitrana(s), da ori dau galafatita, enbarkasiño gustidxe, galafatita. Da, saltun baten, botaten dau ba, ol bitxartetik okiñdxauen e, ori, estopie, bai

- "galafatita" ser da?

galafatie, galafatie da estopi sartun e oletan

- ori de?

bai. Ori beti itxen da, beti, enbarkasiño barridxek (lelengutarit)arue, da sarritxen, ba, gu, koño! Ure itxen dau enbarkasiñuek ba: galafatingu, estopi sartun, ori da

- erderas "la flota", enbarkasiño asko

..enbarkasiño asko

- da "flótie"?

flótie, amen esta esaten "flótie". Bueno, esan bai, e- (ño)! Bermion flóta andidxe dau, ori bai esaten da, esaten da bai, "Bermion flota andidxe dau". Mundekan flota txikidxe da, da ori bai

- da entzun nauen, estakitx e, "kárratan dxun dies"?

kábratan?

- da "karratan" esta eser?

kábratan ixengo da, kabratan ixengo da

- "karratan" esta eser?

karra? neutaitxela es. Karraspidxue bai, baye oiñ estau karraspidxorik, atxiñe ote san karraspidxu da oiñ ataraten dauen karraspidxue, e sarikas ataraten dauie, arrain txikitxue

- orduen txarto entzungo nauen, "kabratan" ixango da

bai kabra-, kabri ixengo da

- da entzun su "freskerak"? arrañe saltzen-

bai, orretie, freskerak die, arrañe, artzin dauinak ba, "fréskotako" esaten dena, esate baterako, atxiñe ba burun artunda otorten sin Mundekara ta antxobi saltzien da

- andrak?

andrak, burun artun e otzarie ta, bokarta edo, baitxe oin sasoyen e ekarte bin iñdxadak. Iñdxadatie, e atunen e belarridxek. Ekarte bin berotan fabrikatik eta saltzien, orretie "fresko", freskerak

- andrak?
andrak, andrak, andrak. Orreti freskerak. Da eitxen tzunak, freskeratie ba, plasarako ta eitxen tzunak ba kaja bat edo bi arraiñ edo, orreti freskerak. Oin, freskerapadaus nagosidxepe, kamioikadak botaten dauinak erridxetara, orrepe bai freskeratie. Esaten da, kasu baterako, arrañe ekar dau antxobie esate baterako, fréskotako, au presidxu eiñdxau, da fabrikarako, au presidxu eiñdxau, freskotako da, freskerak eitxen dauina, erridxetarako
- presidxo bi?
bai bai, por regla jeneral presidxo bi, fréskotako beti karuau, fabrikarako baiño
- viento norte?
nórteko aixie
- da "iparra"?
nórteko aixi da. Iparra, iparra norteko aixi da ixetes, bay "iparra" deitxuten tzagu(n) guk lestari edo nordestari
- iparra norteri es?
etzagu deitxut-, "norteko aixie". Da, "iparra" deitxuten tzagu, lesteko aixiri, edo nordesteko aixiri deitxuten tzagu "iparra"
- kuriosu da
bai, bai bai. Nórteku da, iparra, legés. Éguku da, sur. Égukue. Galgoi da sudosta. Da, iparra norta da baye, guk beti (deitxuten tzagu) nordestari edo lestari "iparra", eso es
- "ipar-aixie"?
ipar-aixie
- da mendebala?
mendebala (da) norusteko aixie, bai
- olan esaten sue
bai bai, mendebala bai
- ostantzin "norte" esateko esta esaten "iparra"?
nórteko aixie. Edo, kasu baterako, negun (ixeten) da: "ño! Nortak e dxausak otzak!" beti ixeten da, norteko aixi beti ixeten da otza. Da, ño! Norteko aixik otzak (dxausak)! Nórteko aixi, esta esaten iparreko-, onbre! Nordesteko aixi bádau, nordestak be otzak oten di neguen, nordestak eta e lestak. Da ño! Ipar(ra) otza dxauk! Da nórtiri nortá. Etzagu deitxuten iparra
- erderas "el compás"?
konpasa, konpasa
- esaten da "konpresorak"?
bai, konpresoratie, e motorretan aixi artze-, aixi kargateko, konpresorak e, arrankateko ta ori, motorrak arrankateko, konpresorak
- len be usaten sin orrek?
bai bai bai. Len e, len e, onek e motorrak beiñ e, larogei kaballokuk eta, irutamar kaballoku-

erute bin bonbonak, entiendes? Bonbonak eta arek aix(i)s kargata okitxe bin beti, arrankateko motorra, da konpresoragas arrankate bin. Atxiñe, e, beragas motorras kargate san, da gero, ya asi sin ausiliarrakas, ausiliarrakas kargate bin. Se len e, ni ibil nai arrastan motor bakarragas, motor sentrala, motor bat, da, aregas kargate bin e, aixie. Arek e fállaten batzun ba, aixi be akaba. Esan oten ausiliarrik, esan oten ausiliarrik

- Bermion entzun dot lebatzari kentzen dxatzon gause bat, kontraixue?

kontraixu da au

- belarridxe esatiles?

es, kontraixu da, tripie, bertan e, esatiles tripa- tripa mandan, tripa mandan kentzen dxakon aulako, ori me-me-meyé da, asal meye. Bueno, aragi meye, da kentzen dxakon lebatzetan, atxiñe, oiñ es, atxiñe, lebatzetan ibiltxe san din amo bakarragas, ordun kentzen dxakon kontraixue, da sarritxen imintxen san bera satidxe ámuen, pelenkin onduen, edo berdekidxen onduen, imintxen san ori kontraixue

- gauserik gosuna dala esta?

bai gausa gosu da bai

- oin edxatzo kentzen?

oiñ etzoe kentzen es. Kontraixu da, belarridxek selan datosen berantz tripararte ba aren asal mey- a meye, aregi meye

- da lebatzena esta?

lebatzena, lebatzen-, kontraixu lebatzari kentzen dxako

- beste arraiñena esta es?

es es es

- da esaten da kordela?

kordela bai, kordela

- usaten dies?

usaten di kordelak ba, atxiñe kordela lebatzetako kordela, lebatzetako kordela, ori oten san, e, tíntie eitxen san, estaitx e se arbolari dei-, errekin kontran, erridxun kontran oten sin orrek arbolak eta kentzen tzon a asala kendu, arboliri asala kendu, matxaka, da gero eitxe bin egosi, e, kóbresko, kóbresko orrek ote sien e lap-, lapikuk es, kobresko onek, galdarak, galdarak. Da an eitxe bin egosi egosi egosi da eitxe san tíntie. Da aregas eitxen san, a gero gordeten san eiñdxe gero botilletan, da, eitxen san tíntatu kordelak, igartu, esaten san, kordelak igartu, orreas tíntias. Da gero gero gero, orrek biarrak e andidxek (ixete sien)-da, asi sin gero blakagas, blaká omoten tzoyen, ori ixeten san, bakixu, e, kordelak aulan e, beren e orretakos, kanaltxu-kanaltxu-kanaltxu(k), arek tapateko, ur gitxiau artziko, esatiles e, pixu gitxiau ure artze ban,

flojuau ibiltxeko. Da gero ba etor san ba, onek pitxek eta náilonak eta, ya, ba kordelak akaba di. Kordela baitxe usate san búdxetan, besegutako ta papardotako budxetan be imintxen sin kordelak. Da lebatz(etako okitxen) san lebatzetako kordela

- ixena olan dako?

bai, baye ote san igartute, tinta-asalakas eiñdxa tintie

- lebatzetako da beste arrain batzuk atrapateko es?

bai, bai, kordela bai, baye, igarra, igarra ixen da lebatzetako bakarrik, lebatzetako bakarrik

- erderas la costa?

kostie, kostie, bai, edo, "kostie" edo kanpoti basatos, a! erridxe bistan dau. Erridxe bistan dau, ostantzin kostie

- kabri dau "kostako kabrie"?

bai, kostako kabrie ta kanpoko kabrie

- ixena olan dako "kostako kabrie"?

bai, bai, kostako kabrie, ka- kabra txikidxe, bai

- esaten da "kosterie"? "kostera ona eiñdxu"

bai bai, kosteri da ba, kasu baterako bokartin ba iru illebete edo ixeten da kosterie. Da atunetan ba asi San Pedrutan da ba, nobienbrerarte edo, kosterie

- da bardiñdxa "kostera ona" edo "mare ona eiñdxu" bardin-

bai bai. Es, kosteri da kostera osue, da mari da biejie, bai. Mare ona eiñdxu! Mare ona da ba, semat egun ein sus? amar edo amabost egun edo itxasuen ba, ori da marie. Da kosteri da, ille bi, e iru illebete edo lau illabete edo kosteri dana

- belarridxen imiñi da itxasue entzuten dana, orrek e kontxak edo selan-

a karakolak! Bai e, selan deitxuten tzagu euskera? "Karakola" da erderas...

- estaitx Bermion "kukurutxue" esaten ba-

kukurutxu be bai, kukurutxu be bai bai, kukurutxu be bai. Da beste ixen bat be emoten ixen tzagu guk orreri baye enai akordaten

- ori itxasue entzuten dala ta

bai, uuuuuuuuuu- ori sarati itxen da bai

- da beste ixen bat dako orduen orrek?

bai, bako, bako. Baye enai akordaten

- el mastil?

pálue

- da "mástille"?

mastille da goidxé, mastelerue

- masteleru ser da?

mastelerue gorengokue(s)

- palue?

bai. Palu due dibididute sati bitxen: erdidxe, esatiles betik eta gora due, da gero dau, bakixu aulan selan okitxen dauen e trabesa, da andik gorakue da mastelerue, bai

- mastille bakarrik es?

mastille dana, dana. Da mastelerue, e ortik e trabesetik gora dauen e ori da mastelerue

- sertzuties matxuek?

mátxuek e, gausa asko die, mátxu da, kasu baterako, e tornilluek e onepe matxutie, baitxe matxu da, e se-sango tzupa? Argidxen e, entxufipe, da matxu bat eta besti enbrie, sartzen dena matxue(k)

- itxosoko gausie

itxasun e ba, matxuek, mátxu deitxuten ixen dxako atxiñe, e bonban e-, bónbari be bai matxuek, bonban ondun oten sin gausa batzuk "matxuk" deitxuten isen dxakoe

- oiñ es?

oiñ estau olakorik. Da matxutie baitxe, tornilluek eurepe bai matxuti batzuk

- da "busti nai esateko" ondo esanda dau "meladia artun dot"?

es, ondo esanda estau, estau, "busti ein nai", "busti nai", baye, au dok meladi artzie! Ori da esatiles saparradik emon tzu, da ño! au dok meladi artzie! Ori da esakera bat, me- meladie. Se meladi esta euskeras

- erderas da?

"meladie", e esto pentzaten nik euskeras dena. Ori da bustitxie. Ño! Au dok e meladi artun dotena! Esa-, euridxepe bai, euridxe ba abe Mari- "busti-busti nai", au dok meladi artun dotena! Orixe da

- mela nai?

"mela nai" esta esaten, busti nai, busti nai. Meladi artun dot! Baye mela-, "mela nai" es. Esta esaten es

- esta esaten erridxen ori, itxasuen-

e itxasuen, por regla jeneral itxasuen bai

- da "meladi atako tzagu arrañeri"? ori da beste gausa bat es?

ba! E- ori beste gausa bat-a bai, "meladi atako tzagu" da, dxatera dauenin bera arrañe ta, asko atrapaten denin, ña! Meladi atako tzagu!

- Bermion batzuk estakidxe ori baye ori be esaten da-

bai bai, esaten da

- viento del noroeste?

norusteko aixie

- norustekue da "nordestekue" bardiñeties?

es, noru(e)sta da, beko aixie. Da nordesteku da goiko aixie

- antzeku ixena

bai baye es, ba e- baitxe esta esaten e, "ésteko aixi" esta esaten, lestá. Nórtetik égure, daus: nortá, nor-nordesta, nordesta, les-nordesta, lestá, les-suesta, suesta, sur-suesta, da égue

- orreties danak?

ori da-.. gero beste alderditxik, asi egutik gorantz: sur-sudo-, sur-sudo:sta, sudosta, oes-sudosta, oesta, oes-norusta, norusta, nor-norusta, da nórtie

- aixiek?

aixe gustidxek

- preguntako tzatie orain Bermion

bai. Kuartie be eitxen da, konpasa bera da aixin errunbuek, konpasa bera da, da kuartiten asten ba-, asten sara: norte, norte-kuarta nordeste nor-nordeste. Nordeste-cuarta norte nordeste, nordeste-cuarta leste les-nordeste, leste cuarta al nordeste leste, leste cuarta al sud(oe)ste sur-sudoeste, sudoeste cuarta o les-sueste. E, sur, sueste cuarta (a) leste sueste, sueste cuarta al sur sur-sudoeste, sur-sueste y sur cuarta al sudoeste, sur. Aulan buelta gustidxen due ba, ori esaten da kuartie konpasa, kuartie konpasa bai. Otamabi gr-, kuárta dakos, konpasak, otamabi kuarta

- asko es?

onse con quinse, cada cuarta, y suman tresientos sesenta.. esan eingo tzut, askok estau e e ataten e ori, bueno apur bat estudidxa dauenapai bay ostantzin e.. ogetamabi kuarta daus, artun e papel bat, eskiña baten eiñ e numeruek

- ni numeruk eitxeko txarra nai

e bai, bueno

- otamalau kuarta?

otamabi, otamabi, bai. Oin multiplika onse con quinseitxik

- selan?

onse con quinse... es, es. Onse con quinse por treinta y dos, bai, ba, lelau ein bi da, lelau ein bi da, quinse por treinta y dos, ein bi da multiplika, quinse por treinta y dos bakarrik ein... suek e, suek orregas eitxen su esta? selan da, makiñias.. treinta y dos, por quinse, sinco por dos diez, sinco por tres quinse y una dieciseis. Uno por dos, uno por tres, cero ocho y cuatro. Onetie, cuatrosientos ochenta minutos, cuatrosientos ochenta minutos, dividido por sesenta, minutos que tiene un grado.. nueve por seis cuarenta y ocho, nueve grados. Gero multiplikate su, treinta y dos por onse, uno por dos, uno por tres, uno por dos, uno por tres, dos tres y dos sinco, y tres tres. Trescientos cincuenta y dos, más nueve que le sumas, trescientos sesenta

- graduek es?

bai. Oiñ eitxen basu, ia, ukusten su selan emon dauen tresientos sesenta, oiñ eitxen basu, onse con quinse por treinta y dos, etzu emongo, etzu emongo, dos por sinco dies, dos por una es dos, dos por una es dos, y dos por una es dos, tres por sinco quinse, tres por una es tres y una cuatro, tres por una es tres, y tres por una es tres, cero siete seis cinco, trescientos cincuenta y seis. Lelau multiplika bi da minutuek, kuártakaitxik, da omoten tzu tantos minutos. Orrek minutu(k) dibididu bi xu, ordules, sesenta, da omoten tzu gradúek. Gero multiplikate su treinta y dos por onse, da omoten tzu graduek, suma orrek graduek eta tresientos sesenta

- nik onek gausak eitxeko ya, astuta dakotas ya, multipli-

Jasul nipe beitu semat denpora den e orrek-, orreties sumas y restas sesagesimales, bueno ori multiplicar da baye, dana dala, sumas y restas sesagesimales, die, m, esate baterako sumaten di graduek, minutue ta segunduek. Da, sesentati pasaten bada, da minutue edo da gradue, aulan e, sumas y restas sesagesimales di orrek. Muy bien. Alturak eta artzeko ta orrek gausak, aurrek e-

- dxakin bi dies

bai, sumas y restas sesagesimalak dxakin bi die

- itxasorako dxakin bi dies orrek gausak es?

bai bai bai

- da entzun su orkie?

orkí da, e, orkí da aulan e, esatiles, pálo baten ba orkie

- urkulules?

urkulules, orkie. Orkie ba usaten san e, trañien, trañien imintxen san e, esanda dakotzut e urkulue, esatiles-, da a ixeten san orki sartun, kórtxue, saku formateko. Orkie

- da olako bi selan?

orká bi, edo urkulo bi

- orkie da urkulue bardiñeties?

bai, kasu- kasu baterako bai

- da esaten da "orka", "au orka ein bi de"?

bai, orka ein bi da. "Orka en bi da" traña, saku armateko ba orka ein bi da

- esaten da "orkillie"?

bai, orkillie, da ba gausa txikidxaue. "Orkie" da orkillie ba txikidxaue, bai bai bai

- da olako bi?

orkilla bi

- Bermion esan dostie "panela" esateko "paela", eurek ene barik guk panela

- da gero esan dostie panel ganie da panel-pie

bai, panel-gani da ba panelen ganie, da paelpi da, panelpi da, sáidxie

- esaten da olan panelpie-

panelpi ta panel- panel-

- eurek "paelpie", ene barik

es guk e enegas, bai

- da gitxitxu makiñie esateko "pal y pal", pal pal

pal y pal da ba geldika-geldika imintxen denin, pal-pal, pal-pal

- "pal y pal imiñi" edo

imiñi pal-pal!

- pal-pal eitxen dauelakon motorrak?

es, geldiro dulakon, geldiro dulakon. Omon abante gedxau! Omon abante dana! Pal-pal da geldika-geldika

- da beste- Ondarrun da ortik "pal-pal" esango daue?

bai bai, bai bardin, bardin bai

- esaten da "patentie", blakan antzekue?
patenti da ba, emoten dxakona aspidxen bedarra es eitxeko, enbarkasiñuri emoten dxako patentie. Patenti da, ba pintxuri da, pintxurie. Da, patenti da espesiala uren barrurako, uretan e dabillen e, enbarkasiñue, aspirako, bai, uretan dabill(en e- ori) patentie
- sertzaties porteridxek?
...porteridxe?... estai- "porteridxe" estaitx
- Bermion esan dostie "relantiñe"
rel(a)ntiñe da pal-pal, bai
- selan esan su?
relentiñe da pal-pal, "al relentin", pal-pal
- esaten da olan be bai?
bai, esaten da, "imiñi relentiñien", baye "imiñi pal-pal" e kasi gedxau, bai
- esaten da "sardiñerak", saltzen dauinak e-
bai, sardiñerak. Atxiñe, bueno, sardiñeri Santurtzekuri deitxu-, "las sardineras de Santurse". Bay sardiñeri deitxuten ixen dxako baitxe, atun-apaidxuek, okitxe bien lélau maimena, atzerengo e? maimena, da gero okitxe ban sardiñerie. Beste kordel bat, beste txiko bat, sardiñerie. Esatil- maimena lodidxena, sardiñeri gero lodidxau e- métxuaue, méyaue, da gero etorten- sokálak, sokalie, da gero páintako sokalie meyena, amaseiku edo amasortziku ixeten san. Sardiñerie ori ixeten san bai
- da olako bi?
sardiñera bi, bai
- arrañe saltzeko ta andrak?
baitxe, andrak, sardiñerak, baye amen es. Sardiñerak e Santursen da olan
- da erderas "la marea"?
marie. Maregorie edo mariberie
- la tripulación?
tripulasiñue, bai, tripulasiñue
- ondarrabitarrak esan dosten berba bat-akoyela eurek, berba raro bat, amen tripulasi-
tripulasiñue. Edo, tripulasiñu, jénti barrún dau? Jéntie. Barruko jéntie
- da entzun su sartie, sartak?
sartí da-
- belana da ori?
belick okitxen dau sartie, ondo estauena enpalmata, sarti atata. Da baitxe okitxen dau(e) trañek, trañe(pe) okitxen dau(e) sartie. Sartie da ondo-ondo estauena lixuen, lixun estauena, an urteten tzo, manuau edo ori, a da sartie
- da olako bi?
sartá bi
- belana da esta?

da trañena, trañena bai
- los tanques?
tánkiek. Uren-tankie edo, oridxun-tankie edo, petroliun-tankie edo
- ser gudau esan "trabeseko panela dok ori"?
esatiles e, trabeseko panela da, okerra edo, liosue edo, auri, auri da, trabeseko panela deitxuten dxakon personiri, da ña! Trabeseko panela da ori. Da ba auri, okerra edo, diskutit(en) gustaten dxakona edo ori da, trabeseko panela
- esaten da asko ori emen?
bai esaten da, esaten da, trabeseko panela, bai
- lengo enbarkasiñu da trañerue esta?
bai, txalupie. Txalupie ta trañerue
- diferentities es?
bardin-antzera, bai. Txalupi andidxaue, da trañerue. Orrek e atxiñe ba bélan da abantien, ontxe, Santa Klara egunin, urtiek, el año doce, día doce, da eun da amabi lagun itxo sien Bermion. Auntxe, ill onen amabidxen pasa da, ill onen amabidxen pasa da Santa Klara
- akordako dies ondiño Bermion esta?
onbre! Nire andriri famili gustidxe il dxakon, aitxitxe ta aren e anaidxek eta aren e koñatuk eta bakixu, asko. Estaitx e ixen basin e ogetas lagun edo. Guk estu esetu baye
- entzun bai-
entzun, bai. Orrek e fotografidxek oten sien, Bermion, geure tion barra ixen da, bueno oiñ e errentan itxitxa dako, e. Lameran dau ori, ori barra. Len bar Jose Mari ixeten san, oiñ estait selan dakon ixena, or oten sien e orrek fotografidxek e atxiñakuek, erregie etor senin e Bermiora, funeralera ta orrek gausa gustidxek
- selan esastasun lengunien "txitxarro tertziaue"? selan?
bai, bardingue, bardingu da tersiaue. Bardingu da tersiaue. Baye, txitxarro klase asko dau e? Txitxarro frantzesa, txitxarro marikoye, txitxarro baltza, txitxarru kasakue, da txitxarro klase asko dau
- da ori txitxarro ter-
tersiaue, ba da estena andidxe, estena txikidxe, bardingue
- esaten da "ur txikidxe" da "urandidxe"?
bai, bai, kálan susenien e be arraintxen edo non- nondik ibil sari? ta ur-métik, urmétik edo ur txikitxik. Urandidxe, urandidxe ta ur-meye. Da ur-meye da ur-txikidxe
- sertzuties "serasuek"?
serasutie, ba, eskiretan da ibiltxen dauinak, orrek e áruek, eskiretan- eskiri-txeko áruek
- sarabardules?
e sarabardo barik, sarabarduk asti dako, orrek estako, ori da áro bat, sarigas, da erriten da ba, e arrain sati batégas edo gausias, eskirak atrapateko ta ori da serasue
- txikidxe da?

bai. Bueno! Serasue, usaten san atxiñe, oiñ es baye, atxiñe abuxetako be bai, da a ixeten san seraso andidxe
- mediomundules?
mediomundu baiño andidxaue ondiño ixeten san, mediomundue da, antxobetan e, sarabarduek estauenin ailegaten e sakuen e, ondora, esatiles e sakora, ordun eitxen da nuebomundue, bay nuebomunduek e, se okingo dau ba? Metro bat sabalera, ba or metro bat sabalera. Bay nuebomundue, bestie arraintxan e abuxek eta oten sana ba, andidxaue ixeten san
- ori da sarabardue?
es, nuebomundue, edo ori... len esan duna, koño!
- serasuek?
serasue
- da olako bi?
seraso bi
- karnadie esateko "dxákidxe"? "ori da dxakidxe atunentzat" edo-
bai, bai bai bai, dxákidxe, karnadie. Da dxákidxe ixeten san, itxasora dxuten danien, beren tarteratxu da eruten da- bakotxak berena ta a be dxakidxe da, dxateku eruten sana, oin barrun eitxen da dxatekue bay len e bakixu, beti erute san e, noberen tarteratxue, tortilli edo okeli edo, patatak edo, aldi dena
Germanik: arinkia
dxákidxe bai. Arinki be bai erute san
- ori da dxakidxe?
dxakidxe bai. Arinkie nai edoser dxateko, seuk eruten senduna atxiñe tarteratxuen. Etzin e al- al ixete bana, edo arrotza bat prejita edo, piper batzuk edo, arinka bat edo, dana dala
/.../
- éjiri sartzen dxakon "txabetie"?
txabetie da, éjiri etxako sartzie-, bueno éjiek darue plátuen, barruen darue txabetie. Platun barruen, da gero, txabeti iminixen dxako baitxe, élixeri be, barruen, bakixu kónun dau a, da daru txabetie. Sartzen da txabetias, kanala dako berak élixepe, kanala barruen, da a txabeti sartzen da, bai, txabetie
-da olako bi?
txabeta bi
- ser da "baraderue"?
baraderue enbarkasiñuk eskeitxen din lekue. Baraderue aur estakixu selan dauen?
- artzia esatiles?
e, bakixu selan dauen e, díkiles e, baye-
- artzan?
bai, esu-kusi aur? Ormin kontran selan dauen e, e, barateko lékue, esu-kusi? Ori da baraderu, baraderu da, aulan dakos e esatiles, aulan. Aulan e, danien, da amen barate su da aspidxen e, aspidxen

eitxeko, aspidxe(idxe) ta ukusteko ba dau e, ónen ganien, (esat-) baraderuen aulan dau enbarkasiñue, ori da baraderue, bai

- da olako bi?

baradero bi. Mundekan baradero bapaiño estau, auri da baraderue. Oin dauena da ba kárrue, eskeitxeko enbarkasiñue karrue, "eskei" esaten da emen, enbarkasiñue nora darusu? da baraderora eskeitxen, baraderora eskeitxen. Oin dau kárrue, da baraderue ba, enbarkasiñuk-, momento baterako biarra- aspidxen eitxeko edo aspidxa garbiteko da orretako da

- trinke bertan da gero eitxen san "munduidxo erain" edo, seuri entzun..

bay ser trínka?

10 B

- beiñola esan su "arrastako diaidxua bajúkas da enbarrikas"

bai

- ser da bajukas da enbarrikas?

enbárriek deitxuten tzagu, edo káskue, edo abioye, ondun dausen e-, ondun dausen aparatuek, bai. Da, órreri deitxuten tzagu "enbárriek". Da gero dau ba arridxe, arridxen enbárriek, bai, orreti enbárrak arrastakuek

- da bestie, bajúek?

bajúek e, esta-, bajue-, baju da esate baterako, baixie, baju da baixie. Otzarriko baixie, edo Lema-dxalie baixie, edo orretie baixek

- bajuek orreties

bai, orretie- bai baixek

- erdiku da malla txikidxe, da kanpoko bidxetie tapak?

bai, bay ori tresmaller., bai

- tapak, olan esaten da?

tapak bai

- ser da?

málla andidxaue. Barruku da malla txikidxe, da gero manda bidxetati(k) darue tapak. Tapak deitxuten dxako bay da malla asidxaue

- da olako bi selan esaten da?

tapá bi

- aurreko arraintxue?

áurreko arraintxue

- ser da ori?

ba lo eitxen san lékue, lo eitxen san lekue. Oiñ e, estaipa oin baporak andidxaue(p)e badi ta baye, eitxen tzue guardakolin bertan be, baya badakoe kátrik eta olakue, baye, oin be eingo dauie: áurreko arra(i)ntxue lo eitxekue

- da "atzeko arraintxue" be esaten da?

átzeko arraintxuen e, por regla jeneral ote sien ba biberak eta orrek gausek, atxiñe e? Oiñ estaipa selan dauen e dibididute enbarkasiñuk se ni, urtitie ya lárga nauena

- da olako bi, arraintxue?

arra(i)ntxo bi

- izar velas, "izar" selan esaten da?

ixé, ixé, belak ixé

- Mundakan "ixa" igual, "a"gas?

es, ixe, bai ixá, belak ixá

- esastasun kalaborta enkapillateko "bídetan", sertzuties?

bitak, bitak, bitati amarraderuek. Amarraderutan

- bitak?

bitak.. bíti da amarraderue, da bitak amarraderuek

- dibuju selan da orrena?

bítie?.. Bítie, áurreko bítie esate baterako, len olesku ote san, olesku ote san.. Bueno, ño! Bera bitie utze-ingo tzut. Au ixeten san bítie, enbarkasiñue, da, áurreko bítie, aurreko bitie. Oin, oin bitatie ba, burdiñeskuek, oneti bitak

- nik pentzaten nauen au sanela "aidxena"

aidxena da amarrateko lekue

- au esta amarrateko lekue orduen?

ori bíti da

- aidxena esta?

es, or due txikotan enkapillata, bay aidxena deitxuten dxako, beran lekue

- okupaten dauena enbarkasiñuek?

enbarkasiñuk, ori da aidxena. (A da) aidxena

- nik pentzaten nauen ori sanela

es es es es, bitataus, aidxenetan. Or be ukusko su non dausen amarraderuek, amarraderuti bitak. Da, enbarkasiñue, an amarraten dena da, aidxenien, eso es

- badau "bokar baltza"?

bai, bokar baltza da... bokar baltza da... e, e esta- arrain algateku da baye esta oten askorik ori. Gero "bokar baltza" deitxuten tzagu baitxe bokarta- elegantie, lepo asule, da, da beste bokarta da ba bitzetakue, ba suridxaue dena "bitzetaku" deitxuten dxako, "bitzetaku" bai

- ixena olan dako "bokar baltza"?

bokar baltza bai. "Bokar baltza", deitxuten dxako, ya estauena balidxo arrañe, bay "bokar baltza" deitxuten tzagu ño!, kaskabel(e) lako bokar baltza, danin a, e.. otamarreku edo otasortziko arrañia, asul-asule lepue ta ño! bokar baltza ederra

- ser da balandria?

balandrie? Belerue. Bai

- atxiñako enbarkasiñue?

bai belerue, balandrak

- orrek ya kendu sien?
bai. Oiñ e aunek, onek "beleru" deitxu biarrin ba balandrak di orrepe, orrepe beleruk balandratie, euskeras
- orain bai esta?
bai. Oin be bai, orrek beleruek, balandratie
- ixetes lengo baladraties es?
bai bai, bai, baye ori beti balandrie. Orrek e, guk e "beleru" deitxuten tzagu oin baye balandri da ori, bai. Da otorte sin ona, gatzagas da, gallego barkuk atxiñe. Da otorte sin euren paluk(as-da) "aur balandratatos gatzagas", se ordun motorrik esauen okitxen, bélan ibiltxe sien, da "or datos balandrak gatzagas", balandrak galleguek
- ser da "txupoye", "biberutako txupoye"?
txupoye da, e, txupoye da, okitxen dauena aspidxen biberuek, atateko-, utzitxu bi dauinien, utzitxu bi (denin) biberuek, andik ataten dau biberu- txupoyetatik urteten dau urek, ure atateko, utzitxuteko, txupoye. Da txupoyek oten di baitxe makiñipe bakos txupoyek, ure artziko, ondotik, errefreskasiñorako ta (edosetarako)
- bokarta edo berdela plasona, da tirak eiñdxa, "plasona" ori ser da?
plasona da, e, asurre erdikun e erres aulan mamiñe atara
- ori eitxie da plasona?
plasona, ori da plasonatie
- sertzuties "pelenka-dxaliek"?
pelenka-dxali deitxuten ixen tzagu beseguri, da arrain txikidxeri. Arrain txikidxe deitxuten tzagun lebatzetan amo-bakarrin ibiltxen giñenien, "ñal Pelenka-dxalitabiltzas amen", da ixeten die besegue edo, besegu por lo regla jeneral ixeten san e pelenka-dxalie
- arrain txikidxe
arrain txikidxe(k-) deitxu-, lebatzetan ba arrain andidxe, da arrain txikidxe = besegue
- barrilletie atabalak?
bai, atabela, da alojie, alojie. Aloji da andidxaue atabala baiño, atabela da aloja erdi ingeruko ori, atabela
- itxosun e-
es, orrek e ixeten sin, loidxetan oten sien, loidxetan oten sin e orrek, e, karnadak eta, antxobak eta gasi- (gasidxuta) okitxeko karnatako, esatil- arraintxako
- alojak eta?
da atabelak. Da be, ote sin beste, tíñi be bai, tíñie. Tiñi ya andidxaue, sabalaue, bai. Tiñik e kabiduko txusen igual e lau aloja, bai, kabidie. Alojik okitxe ban sortzi arrun bat, antxobi sartzen san alojan, sortzi arrun bat. Da tíñin ba iru edo lau bider geidxau
- da olako bi selan esaten da, tíñie?
tíña bi
- ser da "bálsie"?

bálsi da, bálsie da, "ancla flotante", bai. Bálsi bada, esate baterako, e naufrajidxo baten e botaten dena be, bálsi da. A be balsi da, baye amen egualdi txarra dauenien, atunetan da eitxen tzue "bálsi bota du", da "ancla flotante". Bálsi bota du, bay da "ancla flotante" erderas. Se bálsi da naufrajidxo baten edo, ondora du enbarkasiñu ta botaten da bálsak, bay balsatie ordun ba flota emoteko, da, "bálsi bota du" atunetan-da da "ancla flotante" bota dula

- es mobiteko enbarkasiñue?

okitxeko errunbo baten, esatiles egualdi txarra dau te, e, popadan imintxen tzue, edo aurretik imiñi latiñeas edo, ba por regla jeneral popadan enbarkasiñue, da mesanatxuas, aurrien

- da olako bi selan esaten da, bálsie?

bálsa bi

- da esastasun errepujue esplikateko ba okitxen san adarra orrotzakas, "adarra" ser e-

adarra, adarra, e.... ganadun e, ganadun adarra. Da an ote san, e sébue, edo koipie sartunde ta an ote sin orrotzak, bai, orrotza, bai. Bela-orrotzak deitxuten dxakon áreri, "bela-orrotzak". E biribillek ixen biarrien, triangularrak ixeten sin orrotzak

- adarra, animalidxena bai baye ori-

adarra, animalidxen adarra beteta, nik estaitx e or bakot errepujue, estaitx badakot. Errepuju kasi usa be esta eitxen, oiñ estaueles belarik eta olakorik, kasi (usa be-), baye eskiñen baten bakot nik errepujue. Errepuju da orrotzari sákateko, imintxen san eskutan, narroskue, da erdidxen okitxe ban aulan e, burdiñeskue, sillukas, órrotzan buru sartziko, eso es, errepujue

- beraunek esateko ondo dau "beyek" esatie?

beraunek die beyek, antxob(a)tan, trañena. Trañen beraunek bekuek, trañen be-, onbre desde luego beraune beyen due, e, trañen berauneri deitxuten dxako: "bíre beyek!", bai, "bire beyek", ya biraten asten (sarenin) e, sarratuteko trañe, eso es

- trañe, ostantzin esta esaten es?

es, beraune etxako esaten gedxau e beye, beye trañin da, beraune da baye, beyek, bai

- len esan su "algateku da dxateko", ser da ori algatekue?

algateku ba, estela ona, estela ona

- esaten da olan?

bai

- parrotxie esan eskero, olako bi selan esaten da?

parrotxa bi. Bay parrotxie da sardin-kumie, bai. Sardiña-kumie

- ser da errekaladue?

errekaladu da, ondotik, semat altzaten sun, errekaladue ori da. E kasu baterako ba arrain batzutan ba ondun kontra, beste batzutan brasa bete gorau edo brasa bi- bi berau edo, edo lau brasa górau edo, e igual urerdidxen be, ori da errekaladue

- "errekala" esaten da?

errekala, bai. Errekala su? Esatiles ia ondu dxo basu ta errekala, bai
- erderas "la cofradía"
kofradidxe, bai
- da olako bi?
kofradi bi
- Mundakan badau kofradidxe?
bai, kasiñun aspiku da kofradi- Oin e sarra(k) dausena, sarrak selan oten din e, ori, selan da? Sarren klué, ori da kofradidxe
- oten dias or?
or okitxen daui ba, e, eitxen dauie ba júntie, San Pedrutan, da Santa Kataliñetan, eitxen daui júntie, arraintzaliek
- enkapillateko, "enkapilla" ser da?
enkapille = sartun, sartun bitan barruen, enkapille, bai, txikota enkapille. Ori da sartun txikota bítan, ori da
- esaten da "itxasorako libretie", ori Ondarrun boletu-
boletue, bai
- Ondarrun esta?
bai
- da suek?
libretie, bai libretie. Libreti da, ori itxasoko-, ori, itxasoko kartillie, noberen fotografidxegas da, seguridade sosiala ta non enbarkata sausen da ori da, ori da ka-
- erun bi da ori derrigor?
derrigor, bai, libreti derrigor
- esaten da "bateleruek"?
bai, bateleruek da, e-, amen Mundekan batelerue da, estena, estabillena alturen, estabillena kálara es e ba atunetan es beseutan, ori da batelerue. Da baitxe deitxuten dxako batelerue, edo batelekue, e, antxobetan, argira dánien, batelin dxuten di lagun bat edo bi, argidxegas gero baporak etxadi-txeko ta argira. Da ori da "batelekue", batelekue. Da Mundekan e deitxuten dxako "batelerue", estauena urteten bertotik, berton dabillena arraintxen e kábratan edo, tximinoitxen edo breketan edo, ori da batelerue
- uretan ikusten dan gorritxasune, "iskurridxe" da ori?
oten da, gorritxasune ukusten da baitxe antxobi be, ba illuntasune, da iskurridxe be bai
- selan?
iskurridxe, bai. Oten da gorritxasuna
- ori ser da, antxobi ikusten dala?
es, eskurridxe da-.. se-sango tzupa? Eskirin antzeku da, eskira gorridxe be bai oten da, ukusten da gorri txe eskirie, eskirin antzekue, da ori da ba, e... el "platon", e, ori da ba atunek eta dxaten dauina ta ori
- da selan esango lekixu "poco planton"?
eskurre gitxi on da, edo eskira gorri gitxi on da
- "andana gorridxe" beste gausa bat-a esta?

andana gorridxe da, antxobie, antxobie bera bakarrik, por regla jeneral iparra oten s(e)nien, oten sin andana gorridxek. Eguski berue ta, iparra, ipartxue ta, andana gorridxek. Bera-, beren burus dabillenin antxobie, se, baitxe atrapaten san, oiñ estau baye ixurdie, ixurdik atate ban gorridxek, antxobie, berak dxateko, da atate ban gora. Da berak dxateko, berak ixurdi(k) dxateko antxobie, da ordun eitxen dxakon, atate banin gora, etxadie, trañegas bai

- esaten da "enpatxue"? apaidxu-

enpatxu da nástie. Ori da, nástati da enpatxue

- apaidxue-

apaidxu nasta, ori da "enpatxue"

- "enpatxa da"?

enpatxa da bai, bai.. Edo násta da, enpatxa da, nasta da ori

- lo eitxeko "kátrie", "katrie" esaten da?

bai, arraintxutan oten din kátriek

- da olako bi?

kátre bi

- olan esaten sue?

bai bai bai... kátrie edo litera

- "litera" be bai?

es, estu esaten, baye "katrie" ba literi da

- txoridxe da "san Martiñe"?

bai, san Martiñe, ori kostan ibiltxen da e? Kolore politxen e-, kolore politxe(k okitxen txus) San Martiñek, kolore asul brillosuk eta olaku(ek), txori txikidxe

- esaten da olan "san Martiñe"?

bai, bai.. Da San Martiñe, arrañe be bada e?

- bai, arrañe da san Martiñe?

bai

- se arrain da ori?

San Martin(y)e, "ollarra" deitxuten ixen tzaguna, baye ollarra, e, "gallo" es au "gallo" deitxuten tzaguna, esatiles e, bakixu lenguauen antzekue, ori "gallo" es, beste bat, orrek eitxen dau, orrek arrañek san Martiñek "krok, kruk, kruk" óllarrales, eitxen dau kru-kru-kru, da orreitxik deitxuten dxakon "óllarra". Ori da san Martiñe

- san Martiñe esu esaten orduan?

óllarra, esaten tzagu, bai

- "San Martiñe" es?

es es, baye, e san Martiñe, be bai, deitxuten dxako, deitxuten dxako bai, marmitxerako ta gosu da, bai

- ser da "aue", arrastako aue? sarie edo

bókie, bokie. Esatiles, kórtxotik eta-, beraunetik eta kórtxora dauen alturie, ori da bókie

- suk esu esaten "aue"?

es, bókie

- da olako bi?

bóka bi, ártin bókie
- da "sestantie"?
sestanti da alturi artzeko
- ser da?
alturak artzeko eguskidxeas, situasiñu artzeko. Oiñ e, oiñ estaeusa be-itxen se gaur e "navegasion por satelite", satelitetik eta-, radarrakas-da eitxen da situasiñuek. Baye len e, oin be bai merkantitan sestanti esta falta. Sestanti beti, beti dau barruen. Ori da ba artzeko alture(k), eguskidxen altur(ek), situateko, latitu longitu edo dana dala situateko. Sestantie, bakot nik sestantie, bai bai. Amen dau gordeta. Ba okingo (i)txus e.. bigarren eskun erositxe dau-te, okingo txus e... iru(roi) urte ta bai, bai, or barrun dau
- da olako bi selan esaten da?
sestante bi. Da beste bat oten san áurrerau "otantie"
- otantie ser da?
sestantin antzekue, bai. Baye, e, diferentie, seuser problemi okitxe ban beste gauseren bat, estot usa e? Nik sestanti usa dot baye estot usa otantie
- da olako bi, otantie?
otante bi
- entzun su "txanbergie", "txanberga" edo, txanbergie
.....
- entzun su "kulo-gantxue"?
amula-gantxu bai, amula-gantxu bai, es "kulo-gantxue", amula-gantxue. Amula-gantxue da bélarako, aurrin e eruten dena, amulan e dun gantxue, a da, bai. Amula-gantxue
- "barrán", "barrie"?
barrie bai, ori entradi da barrie. Bai, ori da barrie
- amen be esaten da barrie?
bai bai. Ba barri Mundekan a da, auri, auri atxa selan dauen e, entradan, (a-....) barrie, e?
/.../
- orduen "barrie" esaten-
barrie, entradie da barrie
- da bi?
barrá bi
- da estaitx ondo entzun badot e "maurisie" seuser da?
"maurixi" edo "marukie"?
- maurisie esta eser?
marukie bai
- marukie, makallo arrafie?
eso es
- da entzun dot momatxa? arraidxie, momatxa ser da?
momatxa da momie, momie. Da, arraiñ e, momi da, arraiñ e.. marroi antzekue, da peka baltzakas, bai. Momie. Ori sikatuta dxaten san
- "momatxa" estosu esaten suk?

m, momie
- igual beste erri baten esango da esta?
ba beste erri baten ixengo da
- Bermion esan dostie arrañik estauenien edo erregutuek: San Antonio bendito, venga bonito, aunque sea txikito"
a ori esakera bat. Ori esakera bat-a bai, bai
- Mundekan be bai?
bai. Da, atunetan e, arrañek agarrate banin: Jesus! bai
- ori be bai?
San Antonio bendito, echa otro bonito, aunque sea txikito, ba ori, esa- esaten da
- Mundekan be bai?
bai, baye, orrek atxiñeko kontutie
- beste esakerarik esan oten?
esakerarik?...
- arrañe eskatuteko edo?
es
- erderas esaten san esta?
bai, erderas
- ser da baltzie? Esan duna len esta?
bai
- balsie, baltzie
bai dana da bat, esatiles báltzie da salbamentuko, da báltzi da botaten dauina atunetan e, ori, "anclilla flotante", lengu da ori, bai
- da "despatxu dako laburraue", despatxue?
"despatxu laburraue"?
- bai, Bermion esan dostie "despatxue", seuser da?
...
- "makiñetie" esaten da?
makinillie, bai
- makiñetie?
es, "makiñeti" es, makinillie. Beyek birateko, beyek birateko, edo portun amarrateko makinillie, m
- arrañe da "dentoye"?
bai. Arrañe da dentoye, da, da, arrain gorridxe da, bai. Deitxuten tzoe, baitxe, burutue, bai, "burutue" deitxuten tzoe, da beste ixen bat selan da...
- burutue dentoye da?
bai. Da agin andidxetakos da orreitxi dator "dentón", dentón. Da bestie, selan da, ...a! Luletan on da agarraten dau orrek e.. akordako nai baye... beiñ e sarratuten banai e
- Bermion estakidxe "dentoye", estaue entzun
dentoye arrañe dau. Bai, ba ori burutue. Da burutun antzeku da, e, koño! Enai akordako. Luletan on da, oiñ e gitxi dau olakue, agarrate bin e, arrain andidxek, ba dentoye, bos kil(l)oko arrañek eta, iru kilokuk eta ixeten sin. Arrañe da bai

- entzun su "salamientue"?
saneamientue?
- estaitx beste bat bada "salamientue", es? esta eser?
...
- Akanari entzun tzaten "kordan dabiltzasenak"
kordán da palangri da. Kordí da palangrie. Bai, kordie, kordi da palangrie
- olako bi?
kordá bi
- palangran dabiltzasenak
kordi: da bai
- enbarkasiñutaus "txiki-andidxek"?
bai, bai, txiki-andidxek. Andidxeti ka-, e kánpora dabiltzasenak, da bestik txikidxek (ba onek), txiki-andidxe da, baitxe esaten tzo "txiki-andidxe", lebasaliri, lebatzetan daus, andidxek, baye esti andi-andi-andidxek. Die, txiki-andidxek, txiki-andidxek orreti
- ixena olan dakoe?
bai, esan eitxen tzoe, lebasalie bay txiki-andidxe, esatiles e, atunetan da, antxobatan da ibiltxen da, da lebatzetan, ori da txiki-andidxe
- Mundakan esaten da olan be bai?
e Mundekan estau olako enbarkasiñorik eta, Bermion
- da Akanari entzun tzaten arrastan "taloi" ixateko basara, "taloi" etxatekue, "taloi"?
kaloye, kaloye
- "taloye" es es?
es es, kaloye. Arrastakue. Kaloyen due, kaloye da au... -dibuj.- Amen du kortxue, da amen due, katie(k), beraune, se etxako imintxen, arrastiri etxako imintxen beraune, kati baiño, pixue. Da kaloye au da. Au da, kaloye au da. Au. Au da "kaloye". Amen due, malletie engrilletata. Malletie. Au da kaloye. Au da kaloye, da au da sarie, au da sarie, au da sarie.. au da beraune ta au da kortxue, "corcho y plomo", da au kaloye
- dana eiñdxu
eiñdxu

11 A

atzo amasei artu nendusen, amasei tximinoi, atzaldien. An daus enbarkasiñuek. Gu, eskara dxuen, muy bien. Se andik librotik atara su eser?
/.../
- ba, egon nai lengunian e kofradidxan, Bermioko kofradidxen martxan dau? lotu eiñ apur baten.. da Bermiora dxun siñen?
- gero beste egun baten bai. Da ori, bermiotarrak estakidxe Kaixerren baixie?

estakidxie, estakidxie ori baixi non dauen be estakidxie, estakidxie
- se nik pentzaten nauen dxakingo sauinela es?
es es es, estakidxie
- da Kaixerren baixie non dau? ta, seuri entzunda esta, seure aitxitxe ixan sala.., dxakin bes, eurek selan esaten tzoye?
orreri baixiri, estakidxie bádau be, estakidxie, estakidxie. Ori baixi amen dau, Ixaro ta, Ixaro ta Murgú bitxartien, Ixaro Murgu bitxartien, Altarriko eskiñadi deitxuten dxako, apur bat arau dau arridxe, esati-, arie esta ta, arridxe. Da or arridxen, deitxuten dxako: Altarriko arridxe, baye ori Altarriko arrira allega baiño lelengo, a onau, Mundekarau, dau ori baixie, da deitxuten dxako: Kaixerren baixie se geure aitxitxe topa ban ori txe. Da or dau, lelau Murguko eskiñadie, da Murguko eskiñadati sabaldute, ori dau, Murguko eskiñadi da, Santa Mariko torrie, Bermikue, Santa Mariko torrie, Antzora puntan, e torrie bera, torre-púntie, k(e)ikuke dauela, da Mundekako torrie, kanposantoko etzien, Agarreko etzien imiñdxe, dau ori, Murguko eskiñadie, da Kaixerren baixi dau, Santa Eufemiako torrie, Antzo- edo nik "Antzora" esan dot len, Lamera-puntan, Lamera-puntan, "Antzora" esan dopaye, Lamera-punten imiñdxe, Santa Eufemiako elixie, torrie, da barrako, Mundekako barrako pálue, kofradidxeko atitan, or bentanan, bentana (nagosidxe selan dauen barrena), ortxe barr(u)n imiñdxe dau, ori dau baixie, bai
- estakidxe
estakidxi estakidxi estakidxie
- o sea baixe bat dauela be estakidxe
bai, estakidxi badau be baixie, estakidxie. Ori dau Altarriko baixe-, Altarriko arrire allega baiño lelau, (se) Altarriko arridxe andidxe da, sabala da, muy bien
- amo klasities e, "amo bakarra", amo lapurre, amo okerra, da gedxau daus?
ba amo-lapurre da okerra
- a bai! amo-lapurre da okerra?
da okerra, ba amo lapurre da okerra. Gero, amo-lapurre, amo-lapurre deitxuten dxako baitxe, atxiñe usaten san amue, lapurre deitxuten tzon batzuk, lebatzetan ibiltxen senien, lebatzetan amo asidxe edo ibiltxen san, baye arrain txikidxek oten sinin, arrain txikidxek deitxuten dxakon beseguri txe txitxarruri txe, arrain txikidxek oten (sin), amo bat imintxen san, amo lapurtxu bet imintxen san, berari amuri engantxata, arek arrain txikidxek atrapateko, ba amuk e klase asko daus: txarpi be bai, atunetako txárpie, da onek e.. amu- bueno amo okerrak, amo baltzak be bai badaus
- amo baltzak?
amo baltzak bai, die illunek eurek amuek
- ixena olan dakoe, amo baltzak?

amo- bai, amo baltza, aunetie ba, amo bardin-bardiñe da, uste dot bakotela amen e, baye da, kóbreskun antzekue amue, esu enteniten?

- barridxeties orrek?

es es

- len be usaten sien?

bai bai. Arraintzalik estu usa olakue, gitxi. Au da amo okerra

- amo porrostue esaten tzo bermiotarrak?

bai, porrostue edo amo okerra, au frantzesa da, frantzesatie. Da amo baltza... au da amo baltza..

- txikidxe da esta?

bai, onek e breketako ta, brekak atrapateko.. onek di amo baltzak..

- da arraintzaliek estaui usa onek e?

bai-, gitxi, arraintzali(k) beti usa dau e, amo au suridxe, esatiles e, amo- oiñ arte beti usa da amo noruegue, usate san amen

- da andik ekarte san?

e bueno, ekarri itxe bien, dendak, amo noruegukas-, bai.. da oiñ e ba edoseiñ e berton be eitxen da-ta. Bueno ordun be eitxen san baye, por regla jeneral Noruega- amo noruegu usaten san atxiñe kordak-, onek e beseutako tertzakas da papardotako tertzak eta orrek amuk otor sin kajatxu norueguen

- da bertan esan eitxen amorik edo?

berton be eitxen san baye, ondiño esan oten e, bakixu urte asko be badie ta, ondiño esan oten perfesionata ango moduen ámue, ango modun e esan on perfesionata

- klasik orreties esta? da entzun su "katxikamue"? amo txiki bat...

katxikamue?..

- "txillamue", txilluek atrapateko

bai, da luletakue, da múxarretakue, da, ba(y) orrek e, amue ba, ori da amo txikidxau-andidxaue, segun e se arraiñdxen

- da "atun-amue" esaten da?

atunetako amue, atunetako amue, txarpi da ori, txárpie. Bueno, txarpi da kasarako, da amo, amo bakarra da, okerra por regla jeneral, kañaberarako. Kañaberan esta usaten txarpie, kasan baiño

- egun baten esastasun ataluitxik, asalin oten da-

bai bai, erderas "pes luna"

- da iru bidar saltaten dauena-

bai, e- esaten daue euskalduna dela, ori- broma modure, an! salta atalu, el an salt(u) ostabe! sal-, a, euskalduna da

- iru bidar da?

bai, iru bidar, baye ori da esate- esakera bat atxiñako esakerie

- oiñ esta esaten ori ya?

kal atxiñako esakera bat-a ori

- da ixurditxik esaten da ori? ataluitxik bakarrik?

ataluitxik

- da ixurditxik?

es es es, es. Ixurdiek e, ixurdie, atxiñe ibiltxe san, antxobi ataraten ixurdias

- emetik ibiltxe sin ixurdak?

asko, bai bai, emen danien bay gerran dxun da, illdxa asko, ixurdie. Da gero ametik, ona kostara errima be esan eitxen gero gerratik ona, estaipa beste bide batzuk artun edo berak arrañek edo, da, ixurdie ba, antxobi atarate san ixurdigas, ixurdi dxuten san da beradxateko, atate ban "gorridxe" esaten sana, gorridxe, da, bustenas eitxe banien, dxote banien, oten san ba, ondora botaten edo estaipa, da ordun esaten gendun "ixurdataus brauntadaka", bai

- ori itxen e-

bustenas dxote banien, da "dxangiuen"

- ser da ori "dxangiuen"?

dxangiuen esaten gendun, "ixurdataus dxangiuen", oten sin dzi! artes-artes sartze sin da dxa(te)n, da gora da dzan! da gero estaipa, betete sinien, eitxe bien, bustenas dxo, pla! da esaten gendun "ixurdataus brauntadaka", bai. Dxangiuen da brauntadaka

- ori bermiotarrape esango-

bai, bai bai bai bai bai, bermiotarrape ori esango (ben) bai. Se ordun e ixurdin atzin e atrapate san arrañe

- da Laidetik eta ibiltxen sien?

e, ona, esan errimaten on- ona otorte sin ma(r)sopak, ona portorarte, marsopak otorte sien. Da masopie be, galdu iñdxe, ma(r)sopie, e, sardiñetan e ein etxadie, (da ordun) amen badidxen ba sardiñe asko ta ot(e-san) da, eiñ etxadi ta, (onako) allegate sin marsopak eta dxate bin sakue ta, sardiñe gustidxe dxan. Eitxe bin saku be, esatiles sarien e- bera be ausi. Da, orrek, ordun oten san "trinkadori" deitxuten ixen dxakon enbarkasiñue, da, trinkadorik eta, eskopetakas-da eitxe bien orrek, ori desaparesidu eiñdxe amen e ori arrañe, tirukas-da, bai. Da ori otorte san aunarte, pláirarte, aunarte Mundekararte. Ixurdie, sartze san, kosti dxoten sartze sanin se- seguru-seguru sardiñi atate ban. Dxuten denien, ba dxuten sanin arrañen e useñi(e)n dxute sanin kórridxen ño! korri andidxe, da dxuten giñen enbarkasiñu(k) beren atzien. Da sartzen san- saneko kostara, atate ban antxobi atara biarrin sardiñie, bai

- da seu ibil sara olan e?

bai bai bai, gastetan, gero ni ya arrastan-da dxun nai, bay gastetan bai, ixurdin atzin da bai, bai bai, Donostitxik eta, Ondarribidxatik eta bai

- topateko arrañe?

eurek, eurak, eurak-, suk e ixurdi topaten sendun, ixurdi topa ta bera dxagon, berak atate ban, esatiles gogu dakonin edo

- onek Akanak esan dosten ixurditxik iru bidar saltaten dauenien ba euskaldune sala

a, bueno ori, esakera bat-a ori

- suk ataluitxik

ataluitxi bai
- da beste arrain bateitxik-
es es es, es es, ataluitxik
- da ser da "alasako apaidxue"?
alasakue, alasaku da alaerriue
- ser da ori alaerriue?
alasa, bai. Atxiñe usaten san, papardotan, bota palangrie, da gero, palangri bota ta gero, plantaten sin papardotan, alasako apaidxue, bakotxa beren apaidxue, alasako apaidxue. Bermion "alasa", da Mundekan "alaerriue"
- suk esu esaten orduan e "alasako apai-"
"alasa" esta esaten, "alaerriue", alaerriko apaidxue. Eso es
- kuriosu da, bermiotarrak modo batera ta suek e-
Mundekan "alaerrioko apaidxue". Oiñ, oiñ esaten san gero, bakixu, Mundeka ta Bermio on diles e, arraintzale asko Mundekan Bermiotik, áren e berbakuni ekarritxe dau ona be, da neupe kasi bermiotar itxen dot berba, neupe. Da ori da, amen be gero esaten san "alasa" ba, andik ekarriko gausie, ba ostantzin Mundekan beti ixen da "alaerriue", bai
- da danak dakidxie alasa ser dan?
bai, bai bai bai
- da "alardan", alardie?
alardaku da, alardako apaidxu da, e, alardako apaidxue, pf selan esango tzupa alardako apaidxu da, fondo-monda saus da botate su áidien, da an dau a, bótata aidien, alardakue, bai. Alardako apaidxue
- diferentities alaerriokue ta
alardakue diferentitie. Alardakue oten da bótata, arrañek agarra arte, da alaerrioku da gora ta bera ibil bi xuna, eso es
- badaus ser batzuk e atunei amue kentziko esta?
bai oiñ e, bai bai, a(u)lako, bai a(u)lako, gantxo bat-a. Baye, ori da, asi dinin ya kañaberas da
- a barridxe da ori?
bai, kañaberas asi sinetik eta ona dau ori, ostantzin e- atxiñe es, es es
- se ixen dako orrek?
estaitx selan deitxuten tzoyen, se nik-neuk estot usa. Da gántxo bat, da ak agarraten tzo da amu soltateko, etzut esango selan deitxuten tzoen, gantxo bat-a
- da seure librun ikusi dot ori
bai bai, da estako bertan ixena?
- erderas dakar "despescadores"
bai, despeskako gantxue, despeskako gantxu bai. Despeskako gantxue
- esaten da "an gorridxe!"?

bai, e arrañe antxobi ta olan, ukusten da, e, bakixu, eguskidxek e, pasaten denin e, da lañu tapaten dauenien, ukusten da alako gorritxasunales, ba aulan oten da, itxasuen, esatiles e, antxobi dauenin an oten da, gorritxasune, da: an gorridxe! bai. Ixurdari ségidxen be ibiltxen giñenien, dxuten giñen-dxuten giñen da igual mártxan atate bin gorridxe, atate bin arrañe ta segidu itxe bin, da an gorridxe! Gero eitxen san etxadi areri, trañegas

- olan esaten da, "an gorridxe"

bai, gorridxe, bai, an dauela, esatiles e, bai, eso es

- esaten da "anteona", anteonatie? gausa bat anteona?

anteon? anteoye da arrastan, arrastaku da anteoye. Anteoye da, sari: artzeko, emoten dxako estrapue ta gero, anteoye, da birateko makinillias. Ori da arrástako sarik e birateko, anteoye. Da anteoyetaus, da gero dau aparejo-reala, da aparejo-reala. Anteoye, da aparejo-reala. Aparejo-reala da gausa astune, sarin datorren-astún, ba aparejo-realas, da ostantzin anteoy(as)

- da anteonatie?

anteonar, bai bai bai, e anteona ori! bai bai.. ori arrastaku da

- la venta?

béntie, bai arrañ(e) saltzen dena

- "bentie" esta?

bai bai, arrañe saltzen-

- "kortxoko txikota" da "trenpie" igualaties?

es, kórtxoko txikota da bat, kortxu (dauenera) pasata, da trénpako txikota da, kortxoti beraunera duna

- Bermion esan dostie igualatisela

es es es es, selan esplikako tzupa? lapis bategas e... -dibuj.- Au da trañe, amen du kórtxue, e? Danin du kortxue.. da gero ameti due, trénpako txikota. Da amen due, trenpako txikota atzin be, da au da, beraune.. au da beraune, bai. Osea, au da, aulan oten da, etzie dxota, au da sarie dana, da au da trénpako txikota, da au da trenpako txikota. Au da kortxoko txikota ta, au da berauneko txikota

- apuntakot es astuteko

bai bai bai bai.. kortxoko txikota da au

- trenpako-

trénpakue.. da ori be bai.. beraune

- "berauneko txikota" edo?

bai. Da gero dues, gero dues, segun e, trañen luserie, segun sema metro dakon, luserie. Gero dues kankamuek

- ori erderas "las llaves" esta?

"las llaves", eso es.. Segun e, se lusera dakon trañek, gure sasoyen atxiñe, ixeten sin trañe(k) berrotamar e brásakuek, ordun esan esaten metrorik es (olakorik), berrotamar-iruro(ge)i brasakuek, da usaten sien amairu-amalau kankamo, da gero ameti due, kankamutati du pásata, txikota

- se txiko da ori?

au da bragerue, makinilli(s) biraten dena
- apuntakot ori be bai
bai, onek kankamuek, da ori bragerue. Kankamutatik pasaten dena.. kankamuk edo, erderas e "llaves", bai
- "berauneko txikota" da "trenpie" diferentities orduen?
baitxe be kortxoko txikota be
- igual txarto entenidu dot se. Bermion dxakin bi dauie au
bai bai bai bai. Kortxoko txikota da, lodidxaue da, trénpaku baiño, bai. Da berauneko txikota, da trenpa-, kortxoko txikota, or-antzin ibilko di loditxasunes. Su beitu aulako beraunetie ta andi pasaten den txikota. Da kortxupe aulako sillu dako, da andi pasaten (den e) txikota da, kortxoko txikota. Da, trénpakun aldien, iñdxarra be gedxau okin bi dauie, iñdxarra be geidxau okin bi dau-, trenpako txikota, trénpako txikota, e, atxiñe áurrekidxen tſpoku ixeten san. Aurrekidxe ori klasie
- aurrekidxe ser da?
aurrekidxe da, ametik, ameti dxuten san txikota, etxadan, da ameti dxuten san beste txiko bat, eskuko txikota
- selan esan su?
eskoko txikota
- da au aurrekidxe
aurrekidxe
- "aurrekidxe" ta "aurrie" diferentities es?
ba, aurri ba musturre. Bapor(e)n musturre da. Ba, aurrekidxe, da, aurretik e erriten san txikota, esatiles e, txikota dxuten da, trañe dau plamita esta? Da aurreti due, txikota pásata, átzeko- átzin dauen e, kórtxu dau. Botakeran, au arkún-arkun-arkuen da áurrie dakasu áltuen, áurri dakasu altuen, da pasaten da gero áurreko alderdire. Da, eskue da atzeko alderdidxen lotzen dena, esatiles e baporen atzin lotzen da eskue, da, áurrie due áurrera
- da au aurrekidxe esta usaten ya?
bai bai, bai bai bai, bai bai, aurri ta esku beti
- au da arrastan esta?
es es es! au trañin da, trañe
- atunetan edo?
es, antxob(a)tan, antxobatan au da, bai. Arrastan diferente da, arrastan diferente da, arrastan, da, arrastan diferente da sari be
- igual atzin igual-
berton be igual. Arrastan da... au da, oneti kaloyek, oneti kaloyek, "calones". Gero due ametik, kórtxue, da ameti due, beraune. Kortxue, lusiaue da beraune baiño, arrastan e? Da au due ametik, beraune, da kortxu due gánetik, gero amen due, kortxue, koronie. Koroni deitxuten dxako oneri
- ser da?

goidxé. Au da beraune.. plomo, y corcho.. corcho. Gero due, ametik, ameti betik, due, le- leko- ori eiñdxot esta? leko laburrin eiñdxot, bueno, beste modu batera eingu.. Au da sakue, arrastako sakue..

- gura basu atzin igual e-

e edo- eingu, eingu.. amen dus kaloyek, kaloyetus onek, oneti kaloyek, au da kórtxue, goitxi duna, au bixerie, au kortxue. Amen e, usaten die, kortxuk usa biarrin die "maestrak" deitxuten dxakoenak, maestrak. Da, au du maestrakas, amarrata maestrak, seikuk edo laukuk edo-da, gero amen dues katíek, katie, beraune usa biarrien, katie. Da, oneri deitxuten dxako "mangie"

- mangie ori de?

manga

- erderas "manga" da? bai

bai, mangie. Au da "saco", da amen due... aulako, paño bat (e selan da) = tránpie, bai, tránpie, au martxan due, martxan due igiritxe, da lotzen denin enbarkasiñue, martxin e iñdxarras dau igiritxe, da lotzen denin enbarkasiñu dxausten da, da da, tránpie. Au da tránpie.. tránpie. Au da trañe, da au da arrastakue

- diferentitie

diferentiti bai

- au esan su "bixerie" au-

bixeri au da au au, kórtxue, bai

- da onek kaloyek

kaloyek.. Onek mandak, oneri deitxuten dxako "mandak"

- manda bi esta?

bai, manda bi, "las bandas".. eso es. Au da, koronie, au- au da, kortxo- esto berauneko- berauneko bokie, bókie, boca del plomo, bai

- berauneko bokie

bai, eso es. Mangie, da sakue, bai, eso es

- da esaten su "blankurie"?

blankuri bai, blankuri da, arrañe oten denien asalin antxobie, oten da asalien, da por regla jeneral e, e oten da aulan e, ur-larridxeles ukusten da aulan, ure, itxasu ukusten da larri-larri-larri-larri-larri, beste sarritxen ukusten da, sakatzen e atata, bera arrañe burutxu atata, kórridxen. Beste batzutan ukusten da, beitu ondora ta tximistadaka, da, txit-txat. A suritxasuntxu itxen dau, txis-txat, tximistadi

- "surusgori" edo selan?

eso es, surusgorie. Da, deitxuten- bokartari, olan dauenin esaten du "tximistadaka dau", tximistada- baitxe asalin be itxen dauenien aulan e, txik-txak, txi-txa, "tximistadaka dau", bai. Da blankurie, ixeten da, badiñotzut, e, ikusten da ba, e, ure larridxeles, gero ikusten da beste-, esate baterako, e, ixurda barik eta esebe barik, "andana gorridxe". Andana gorridxe, gorridxe ukusten da ta, "andan

gorridxe" deitxuten (tzagun e), "andan gorridxe", andana gorridxe esan biarrin "andan gorridxe"

- ori bermiotarrak es?

bai

- da suk?

andana gorridxe, eso es. Ori da, tximistadie, da ur larridxeles oten da, botakarra, botakarra be urlarridxe da

- ur-larridxe sereri esaten tzasu?

ur-larridxe da, igual kalma, kalma-kalma dau esta? Da aixi oti les, a selan oten den e, ure larri aulan olatutxules, selan (oten den) txiki-txiki-txikitxue, a da ur-larridxe, ur larridxe, bai. Ori botakarra, ur larriko arrañe da. Gero da, atxiñe ote sien, txitxarrue, au txitxarro andidxe, kala-txitxarru deitxuten dxakona, atrapaten san, tértzakas, gero tráñekas da arrastan da danin baye, tértzakas atrapate sien, da, deitxuten dxakon: uretana, bai, ukuste san, e korrentales, korrenta eitxiles e itxasue(n), da ixeten san, txitxarrue, uretana, a, millas, toneladak dxute sin, da eitxe ban, a errebornules, u(r)etana deitxuten dxakon orreri, itxasuen

- "blankurie" da "surusgorie" bardiñeties?

blankurie... or e, gausa bi daus, bat-a blankurie, da beste bat-a tximistadak, da beste bat-a, e, blankuren ubilladatxuk eitxen, be bai txe, modu askotara da ori

- ubilladape bai

ubilladatxue, edo tximistadatxue be bai txe

- "bote salvavidas", bote?

batela, batela

- bótie?

"bótie" estu esaten e, batela, "bótie" erderas, edo, botie, batela

- descargar?

ba arrañe atara (edo)

- da euskeras "deskarga"?

deskarga e-, bai, deskarga

- Bermion entzun dot "despatxa", "despatxa su palangrie"?

bai e bota da, bota. "Akaba su palangri?" be bai esaten da, amaitxu sue botatie? Amaitxu su bótatie?

- akaba

bai, akaba. Da, baitxe esaten da ba "despatxata daku palangrie", ba esatiles botata daku, bai

- Mundakan be bai?

bai bai, botata daku apaidxue

- el dique

diki da ba enbarkasiñue, imintxen suna karenateko, karena bakixu ser den, aspidxe garbitxu, da orrek e pintxeteko ta, baye atxiñe karenie deitxuten san Mundekan, atxiñe esan oten patenterik eta olakorik, blaka baiño, da blaka omon da, da itxen dxakoen pastie

lodidxe ya beti blaka omoten, da kareni ixeten san, sasidxek ekarte bien, sasidxek e ekarri men-

gaur esaten da: nora darusu? ta "aspidxa garbitxuten enbarkasiñue", díkera

- da len esaten san e-

karenaten, atxiñe e?

- blaka kentzien

bai, ordun su emoten tzon sasidxekas, eso es

- los yates?

dxatak, dxatak bai

- ser da enbarra, enbarratie?

enbarra da arrastan, ondure agarraten tzasunien. Arrastan sues, da trábo! Enbarra ein gara

- ser da "trabo"?

trabo ba, lotu in sarela, enbarkasiñu lotu itxen dau. Onduri agarraten tz-, se, su arrastan martxan sues, ondoti dakasu sarie, da, ondun agarraten tzon-, trábo!

- esaten da olan?

bai bai, trábo eiñdxu! Trabo eiñdxu, da, ondun agarratie, ori da enbarratie

- enbarratie ta "trabo eitxie"?

bai, e, enbarra, enbarra, da trabo, kasi bardiñe da, bay-, enbarri da, udan oten da, ure bigun daueles, ure bero daueles, eitxen da basi bigundu, ondoko basi bigundu. Da ordun malleti itxen dxatzu, asko gastata bakosu ganera malletak, eitxen dxatzu basatan inké, da, esin atara ta a da, ori da, enbarrata, enbarrata gaus. Baye, trábu be esaten tzagu "enbarri" baye, enbarrie jeneralin da, sartzen da basatan malletie ta esiñ atara, eso es

- Bermion esan dostie ba, ori barkue "eperdi-andidxe" da?

ba, popa-altu edo, bai, bai, popa-altue. Amen esakeri oten da, esakeri oten da, ukuste su, énbra bat, enbra popa-altue, da, esaten du: "igual-igual, Motrikoko kaskules, popa-altue", ori da

- esakeri da?

esakerie, bai

- ser san barko, Motriko-

es, esakera bat, ukuste su neskie, popa ederrak eta altu dauena, popa-altue, ba esaten du, koño! Motrikoko kaskules (dxauk) orrek, popa-altue

- "eperdi andidxe" esta esaten Mundakan?

es, atz- atze an- andidxetakos, átze gogorrak, gogorrape esaten da ba, andidxe denin e, gogorra, atze gogorra

- viento sur esateko "erriko aixie"?

erriko aixi edo égukue. Erriko-aixie edo egukue
- igualaties es?
bai, bai, eguko aixie
- beli dau "eskandalosie"?
bai, e, an esu ikusi ba? Bai, belako, bai, bélako bárkutan, "escandalosa", bai
- orrek esti usa amen-
amen es, amen es, es es es es
- txalupetan bes
es es es, es es es
- da selan dakixu ba orduen eskandalosie?
bertan dakosu ixena
- a! or ikasi su supe bai
bai, bai, orre(k) dako
- ostantzin amen estakidxe esta? arraintzaliek ori
es, es es, amen esta usaten, gusu eraku(tzi)?
- es, ori baiño esta ixan e?
ba or dakosus danak, dan(an) ixenak
- erakutzi stasun baten e, ori, andidxe da
bai, bai, da an dakosus danak ixenak, bera belako barkue, da gero ixenak gustidxek: kabrestantik, arek, one- besti(e)k
- esaten su espaldie? espaldakue esta?
espaldie? Bai. E, sarritxen trañien be, espaldatik lotu dxasku arrañe, ori da, trañin in su etxadie da, ándiko alderditxik lotu da arrañe, espaldatik. Ori da, espaldie
- estibor?
estibor, mirando pa proa, estiborra
- da estrella de mar?
bai, e, itxasoko-, amen Mundekan deitxu (da) "itxasoko estrellak", esta deitxuten "ixarra", itxasoko estrellak. Da len atrapaten sin amen e edonon e, atxetan ote sin orrek, estrellak
- dxaten dies orrek?
es, esti dxaten es es, esti dxaten es
- fueraborda?
ba, atze- atzeneko makiñie, fuerabordie, atze(ko) makiñie
- setzuties "gártzidxek"?
gártxidxetie, aparejo gustidxek be- belámenak, belan e gártxidxek, e bueno "gártxidxe", da- dan(ari) deitxuten dxako: motúek, arek e, barruko aparejo gustidxe, da gártxidxek
- aparejuek?
bai, e, gu(do)t esan motuek eta, tirek, eta, dausenak
- orreties motuek eta-
bai, bai bai bai, orreti gartxidxek. Enbarkasiñun gártxidxek, deitxuten du, gartxidxek ba, e, leges esta, se gartxidxeti "jarsias", "las jarsias son de-" die bélanak. Baye amen, enbarkasiñun

gartxidxek esaten da, dana, esatiles armamento gustidxetakosena: gartxidxek
- da olako bi selan esango-
gártzi bi
- esaten da "grilletie"?
grilleti bai
- grilletak?
grilleti edo grilletak, bai, grilletak usaten di ba-
- sertzuties?
grilletak e die ba, usaten su -dibuj.-, grilletak e die ba.. au da grilletie
- non due ori?
grilletatues, amarrateko katíek, katik amarrateko, esatiles e, amen gu su suk grilletak e (sera), txikota(k ta) selan daus amarrak-, amarrak amarrateko ta, grilletak, bai. Amen due, guardakabue, txikotesku bada, báda au txikota, txikota bada au, au da guardakabue, da guardakabu due grilletan. Da kati bada, ba grilletan due.. grilletan due katie
- guardakaborik estau?
es.. Amen du katie
- or dau txikota-
txikotes- guardakabue..
- da au e grilletie
grilleti bai. Au da grilletin pasadora, au
- au?
bai, ori, tornillus dau, bai, ori, amen e, tuerki dako, amen okitxen dau, amen okitxen dau sillotxu bat, pasadoran punti sartziko, istututeko. Au e, au e aulan dau. Amen engrilletata. Da amen dako, pasador-, au e pasador bat-a, da due, amen engrilletata, da ameti dako ba aulan, pasadoras eitxeko bueltan, eso es
- Bermion esan dostie seureles "meladi atako tzagu arrañeri"
a bai, bai bai bai
- ori esateko beste bat be bai "iku atako tzagu"
ba! es, orrek e, die esakera batzuk, esate baterako, esan-, neuk esatiles "gaur e, masidxe atako tzagu arrañeri!"
- ori esaten da be bai?
baitxe, masidxe atako tzagu arrañeri! ba, auri be bai. Ba esakerati orrek, bai
- da "iku atako tzagu"?
estot entzun baye ba-, esango dauie ori be
- es baye gu dot dxakin ia seuk esatemasu
es, guk es, "masidxe atako tzagu" edo "meladi atako tzagu" edo (olan), bai
- da "txirritxi atako tzagu"?
esta, es, txirritxie bakixu ser den? Txirritxi da.. oiñ esta us-, oiñ estaitx usaten badauie, atxiñe usaten san, palangri botateko,

txirritxi ixeten san dxiñeskue, dxiñeskue, da imintxen san -dibuj.-, baporan atzi esta? e? Au da baporan atzie, au da barandillie, da-
- kaela?
e, barandillie, barandilli dxuten san atze gustidxen, da amen, amen.. amen okitxe ban aulako erranblatxules, da amen, dxute san, "táblie" deitxuten ixen tzagu, táblie, a(u)lako ol bat. Da amen dxuten sien, krielak, krielak dxuten sin amen. Amen dxuten sien ba, e, irureun amo igual bakotxien, da, ametik, búdxi bota, tuntuxe, botaten san, kordelas, da ametik, dxuten sien, ámuek, ameti dxuten sin amuek. Da, au ixeten san, es enpatxateko, makiña gustidxen botaten san, da makiña gustidxen botate sales, au txirritxi eitxe ban, orti botaten san, au da txirritxie
- txirritxie amen dau es? au de?
bai ori, ori kuadrue
- au kuadrue txirritxie es?
bai..
- au tablie
tablie bai
- e krielak
bai
- barandilli au
bai, barandilli-.. tertzie, tuntuxe, da kordela. Da amen dxuten san-
- au beseuten edo-
bese(g)utan, edo papardotan. Da amen dxuten san, arridxe. Arri bat. Gero imintxe san e, tertza-erdidxetan be igual e, segun, usate san, batzuk usate bien, e, tertza bidxen erdidxen arridxe, da beste batzuk usate bien kordelin arridxe
- au len-
lengue, lengu da, oiñ e- oiñ esta usaten au, esta usaten, au lengu da, atxiñaku da ori
- tertzak, bueno au da tertzie
bai bai, tertzak au-, au e etzut imiñi ondo baye.. aulan amuek.. da aulan ámuek. Palangri be bai deitxuten san, tertzak edo palangrie
- Bermion "palangrie"?
bai, amen be bai, palangrie, baye, por regla jeneral "tertzie", tertzie
- selan esaten su "Iskurridxe" edo "Eskurridxe"? i edo e?
ba, pff!... iskurridxe, i- iskurridxe, ix- ix- ix-, is-, bai, iskurridxe bai
- da el capitán?
merkantin bada "agurie"
- agurie?
agurie, agurie. Esatiles e, e! Preguntaten batzu batek: non dau kapitxena? Ba suk e koño! Ba errespetuitxik edo esango su ba an dau edo or dau edo esta? Ostantzien barruen, txo! non dau agurie? Kapitxenaitxik, da igual ixengo seu baiño gastiaue. Non dau agurie?
- berari esateko es, esta?
es es es es es, berari es, es es. Agurie

- la carga?
kargie, enbarkasiñun kargie, bai
- mastillek dakon trabesa se ixen dako?
e, kaguen e! bai.. badaitx baye
- trabesa dako es?
bai bai bai bai bai. Da gero dako mastelerue, aren trabeseti gorakue "mastelerue". Ñó! enai akordako
- Berriokue esango tzut?
bai esan
- krusetie?
krusetie bai, bai kruseti bai, da andik goraku da mastelerue. Da goidxen masteleruetakon e, mastelerue -dibuj.-.. krusetie, mastelerue, da amen darun e ori, galletie
- galletie da au de-
krusetie, da mastelerue
- emetik estues gartxidxek eta-?
e... au merkantitan (aku da), merkantitan, bai, merkantitan
- baye krusetak ostantzin-
amen e, esta usaten, ameko paluek e artesin daus, ameko palutaus artes.. artes, gero darue, ametik, gartxidxe musturrera, baporan aurrera.. -dibuj.- lemie, élixe.. amen du beste pálue, atzeko palue, o "el palo de la mesana". Ametitues, anténak, subire. Da ametik, gero, amen darues motúek, bueno, argídxek, argidxek esta? Gero eruten txus motuek, ameti darue, puntala, arrañe atateko
- saku altzateko?
es, arrañe atateko, saku atateko estau e, onegas esta eitxen, amen eruten dauie atzien, aladora deitxuten dxakona
- aladora biradora da-
biradora bai, aladora, da are(g)as biraten dauie, ostantzin au da, neberatik arrañe atateko
- da makinillie non e-?
makinillie, arrasterutan amen eruten du, amen eruten du, amen eruten du makinilli arrasterutan
- ori de makinillie-
bai. Da, oin baporak eruten dauie, amen, makinilla bat, amen eruten dau makinilla bat, áurri birateko, gero eruten dauie, oiñ e selan e-, beste makinilla bat atzin be, oin makinilla asko imintxen tzu, da trañek alateko-ta
- len bat esta?
len bat, len e usaten san, estiborreko mandan, baborreti botaten san arti-ta, estiborreko mandan ote san makinilla bat, tanborragas, "tanborra" deitxuten dxakon, da ara biraten san, baye oiñ amen dakotzue da, eskus biraten dauie. Len tanborrera bertara birate san
- apuntakot es astuteko, makinillie
makinillie bai
- au be bai-

bueno, o- usaten da oin
- da au puntala esan su
puntala
- onek gartxidxek
gartxidxek
- da onek-
anténak, antenak.. da atzeko palue o "el palo de la mesana", atzeko palue, da aurreko palue. Estarue krusetarik
- len esauen eruten esta?
es, merkantipai, onek estot pentzaten usaten dauinik
- orduen ori berbie-
krusetie da merkantekue, bai. Amen e, krusetatxue badarue, bay txiki-txikidxe darue onek, amen, aulako lekuen, bay esebes bat, aulako, aulako seoser eruten daui amen e, a(u)lako-, a(u)lako seoser eruten dauie, txikidxe bai. Es merkantiles, merkantik kruseti (eruten dau) sabala
- esan su len "maestrie"?
bai, maestratie kórtxuek. Beraunesko esto-, arrasteko kortxuk: maestrak
- esaten da "páñue"?
bai, pañu-, páñue deitxuten dxako sare gustidxeri, sarie: páñuek, bai. Koño! Onduri agarra tz(agu) da páñu galdu du edo páño bi galdu dus da. Da piésatan datorrena, piesatan datorreles, estator osuen, pies(e)tan baiño, orreitxik deitxuten dxako páñue
- Bermion esan dostie "mamiñe" be bai
mamiñe be bai, deitxuten dxako, bai, bai, páñue
- sarie?
sarie, sarie bai, mamiñe bai
- el marino?
arrantzalie, es, "marino" es e... itxasoko gixona, itxasoko gixona: mariñue
- "marinue" be bai
bai, "mariñu" be bai esaten da ba itxasoko gixona. Gero itxasoko gixonatan daus ba: nabegantiek, daus arrantzaliek, da... gausa asko, itxasuen
- da mariñerue?
mariñerue ba, e... erderas "subalterno", da, euskeras, tostartekue, tostartekue
- esta esaten batzutan "mariñerue" arraintzalie esateko?
mariñerue, ba bueno, berton esaten batz-, txo! se? non (saus ba?) Ba ni mariñeru nai, edo tostarteku nai, bai bai
- arraintzalie esateko?
arrantzalie, arrantzalie es, esta esaten mariñerue, "tostarteku nai", da baki- baki arrantzali (dena), tostartekue. Mariñerue merkantitan da ixaten da, selan sabiltzas? mariñeru, selan sabiltzas? da fogoneru, esaten da

- una milla?
mílla bat, mil ochosientos sincuenta y dos metros
- suk olan kontaten su, millatan?
e, sema milletan sausi ba? Ba pregunti igual da, ba otamar milletan edo ori edo besti bai, edo, onenbeste milletan gatos etzera edo, bakixu radarrakas da gaur distantzidxak eta artzen di-ta
- viento del oeste?
oesteko aixie
- Bermion esan dostie "ori enbarkasiñue papo-a- lidxe da"
bai e, musturre, musturre okitxen dauena b: papue, papuk e, pantókak, pantoka
- sertzutie?
pantoka da musturrien mandak, aurreko mandak, pantokak. Ba andidxetakona da ño! Papo-andidxe da, bai
- da olako bi panto-
pantoka bi, pantók bi
- esa lei "piesa bat ure"?
bai, piesa bat ure, bai bai bai bai, edo piesa ta erdi. Larogei brasa da piesie, bai. Baye, sarri esaten da, non on sari? ta piesako urín edo piesa ta erdiko urín edo, piesa ta laureneko urin edo, bai
- da piesa-erdi?
piesa-erdi ba berrogei brasa, bai
- olan kontaten dosu?
bai piesa-, len, len ixeten san lebatzetan da, beseguten da dxuten sana, dxuten siñ(e)nien, ba ordun ixaten san: "piesako urin on gara", "piesa ta erdiko urin on gara", se ordun brasi itxen san, gaur sondataus, onenbeste brasetan gaus, berrogei brasetan gaus, berrotabostin, berrotamarrin, oin sondataus-de, ba ordun brasi-itxe san, sondie erri ondora ta ala ta gero brasie, onenbeste brasa. Da, larogei brasa eitxen senien: piesie, andik gero konta ostabe: bat, bi, iru, lau, eso es
- ori len?
bai bai, oin sondakas eitxen tzu, oin sondakas, berrogei brasa, berrotamar, irurogei
- tres puertos?
iru portú
- el rompeolas?
ronpeolas
- Mundekan e-
estau
- bermitarrak
Bermion da ronpeolas, ronpeolas
- ser da "sardie"?
sardí da atune sáltaka dauenien. Atune edo albokeri edo sáltaka dauenien, edo simarroye(k) saltaka dausenin, areri deitxuten dxako "sardie". Or dau sardie sáltaka, sardie

- da sergerie?
sergeri da, salta barik otorten da, sarritxen ubilka, ubilka-ubilka-ubilka-ubilka
- "ubilka" ser e-
ubilladaka-ubilladaka-ubilladaka otorten da, d'ukusten da, ur larridxeles, selan datorren, korriten
- da ori da sergerie?
sergerie bai
- atunena?
atunena edo simarroyena be bai
- esaten da "sondá", sondatie?
bai, bai. Imiñi sondie. Oiñ, oiñ e da, sondi imiñitxe da, sondaten da momentun baye, len e, "sondá ein bi du", da, kandelero bat amarrata, txikota erriten san ondora ba, semat brasa (daun) dxakitxeko
- ondo esanda dau "sudusteko aixie"?
bai, sudoesteko aixi bai, sudoest, sudoesteko aixi bai
- da "suroesteko aixie"?
suroesteku be bai, bai
- el choque, ba igual enbarkasiño bi
alkar dxo, alkar dxo, oin erderas (bas-) "abordaje" ta, gausa asko-Txoki- "txoki okiñdxu", alkar dxo
- da "esta mañana hemos chocado" selan-
goixion e txoki okiñdxu
- Bermion entzun dot "unadie", unada baten blankurak on die
ba unadi da, esate baterako, terreno bat, esatiles: dxun sara, e, itxasuen nabegaten edo esatiles e arraintxen, arraiñe topaten, da unada baten, osea leko baten, topa du arrañe. Da au unadi dau ba tal e latitu, tal longitu edo, unadie
- ostantzin erridxen esta esaten unada bat
es es es, itxasokue, bai, unadie
- erderas "estay" entzun su?
bai, estaidxe au da
- gartxidxe?
bai
- da selan esan su euskeras?
e gartxidxe deitxuten tzagu guk
- da "estaidxe"?
estaidxe berori da
- esaten da "estaidxe"?
es es es es, "estáidxek" eta orrek esaten di merkantien, baye amen "gartxidxek", "estay" es
- gartxidxek = estaidxek-
bat-a, bat-a estaidxe
- erderas penol? Enbarga puntie esaten da? "penol" entzun su erderas?

"penol" entzunda dakot erderas be bai, baye, oiñ e, estaitx se ixen leidxen e, enbargin puntie? Enbargi da, enbargi da, bélie dxoten denien, bergan, "dxo" esaten da, da amarra, enbargakas amarraten da bergán, esate baterako, -dibuj.-, au da bergie, da amen due enbargakas amarrata, au da bélie, da, au due, au da berga-burue, enbargak auneri deitxuten dxakoe, au da belie, da au da bergie, entiendes? Enbargak aunetie

- au da bergie, enbargak..

eso es.. ñol dibujanti nai e?

- dibujante ona sara, bai benetan, da au da berga-burue

berga-buru bai

- ein sus dibujo asko edo olan?

bai, ein tas, bai. Itxasoko gausak e? Itxasoko gausakas, neure-, apuntik eta

/.../

- seuser da "bustena", "botaberi" edo "bustena" esaten da?

..bustena bakixu ser den e..., bai baye, botaberin bustena?

- itxosuen "bustena" esta esaten esta?

esto pentzaten nik

- erderas "arboladura"?

arboladuri da, elemento gustidxek barrukuek, barruko arboladurie, ori da dana. Barruko traste gustidxek, da arboladurie. Tximinidxe, kasetie, páluek, dana da arboladurie

- una palada? erramuas-

e bai, abánt, abante, abantien, bai. Ein paladatxu bat! abantien. Edo, báda itxasun baporasku bada, edo motorresku bada, "dale una palada abante" da "paladatxu bat", "pal abante", ori da

- esaten da "paladatxu bat"?

bai, bai

- el remero?

abantzalie, abant eitxen dauena: remero

- baye selan esan su?

abantzalie, abant eitxen dauena

- da erremolaridxe?

erremolaridxe be bai, bai. Baye erremolaridxe, esaten du, ontxe be euskeras "erremolaridxe" esaten du, ba erremue "remo"ti dator, erderas da "remo". Da, abanlaridxe, abanlaridxe da abant eitxen dauena, erramuas, abant eitxen dauena

- bidxetara esaten san?

bai bai bai bai, "erremolaridxe" nai "abanlaridxe"

- remar a la cía?

sidxé, sidxé. Atzerantz eitxie, sidxe, bai

- Mundakan be esaten da ori

bai sidxé, sidxé esaten da, Mundekan be

- erderas bruza, cepillo muy fuerte edo

a lanbasa, e, bueno, brusé, brusé da, bai, da dau, brusé da, ba au bedarresku edo-

12 A

...gogorra, gogorra, da lanbasa da traposkue, atxiñe noberak itxe ban, lanbasak. Oin e, or datortzus e, "vileda" ta olaku-, ba len noberak itxe ban, traposkuek, mutil txikidxek eitxe bin e traposko lanbasak

- da brusa erosi ingo san

brusá erosi itxe san, bai

- da brus garratza?

brus garratza edo brus bigune, bai. Garratza ixeten san ba bedarra ta kentziko ta gero, pásaten san, brus bigune, brus bigune, bera-, bera kañamu edo, ori, bedarra edo, a, gogorra ta, besti bigune

- garbitxuteko-

aspidxe garbitxuteko, da kuberta garbitxuteko be baitxe, bai. Se kuberta, itxasotik otorte san bakotxin baldiu itxe san, baldiue, oiñ e baldiu itxen da mangerias, baye orduen báldias itxen san, baten bruseas, da besti baldias atrapa ure itxasotik eta, alan itxen san baldiue

- da olako bi brusa?

brus bi, brus bi, edo lanbasak lanbás bi

- abrasaderak sertzuties?

abrasaderi da, e, esate baterako, selan esplikakotzupa?, da, aulan e, abrasaderie, eitxen san ba, "txakurre" deitxuten dxako, "perros", die, grilletin forman, -dibuj.-, bai, ametik, barrutik, da au du erroskan, gero daru amen txapatxu bat, da amen daru erroskie, e tuerkie. Amen sartze su txikota edo ori, da, abrasaten dau, abrasaderi ori da, a ténkaten dauena, ori da abrasaderie

- entzun su "hembrillas del timón", da "macho del timón"?

enbrillek e orretie

- orreti abrasaderak?

bai, esatiles e "enbrilli" da entxufa bateles, entxufin enbrillie ta, "macho y hembra"

- bidxetis abrasaderak?

es, abrasaderi beste gausa-, abrasaderi aparte da bai, bai bai

- esaten da "lemin arra" da "lemin emie"?

es, "lema arra' ta "lema emie" es

- o sea, "macho" da "hembra"-

es es es

- se ixen dako orduen "macho del timón", da "hembra-

mátxue, mátxu da, txabeti da mátxue, sartzen su txabetie(n) trínkateko

- lemina?

bai, bera lemiek, lemin túbuek, edo sera, éjiek -dibuj.-, onek éjiek, daru alako kanál bat, da amen sartzen da, mátxue, mátxue, ori da txabetie, txabet-

- baye beste ori beste gausa-

e beste gausa bat-a, txabetie, txabeti sartzen da ba es e- ibiltxeko, élixek gustidxek ejin txabeti dakoye, bera kanala ixen deidxela enbrie, da matxu ba txabetie

- entzun su "rezón", "granpiñe" da ori, entzun su?

bai bai bai bai. Granpiñe da ba, bueno!, granpiñe bakixu ser den e, ankillie bay txikidxen. Ankilli bay txikidxen, -dibuj.- bueno au, au da, esatiles au, au da, granpiñe auri da, ankilli bakixu ser den, "ancla", ba ankillin antzin bay txikidxe, ori da ba, txikoten bat atrapateko edo, batelin basaus e atrakateko móllara, botata granpiñe ba, atrakateko ori da

- erderas "cepo del ancla"?

sepo?

- "arpiuen krusetie" esaten da?

es, arpiuek, "sepo del ancla", "sepo" da, ori da goidxen, es e ankillen, fondo emote sunien, kati bádako, goidxen trínkaten da "con el sepo". Merkantitan da "el sepo" da a trinkaten da, ostantzin e, arpiu botata, bítan edo amarrate su txikota

- orrek se ixen dako? sepuek-

"sepo" amen esta usaten, arraintxan esta usaten, es, esta usaten "sepo". Unico daruna da, ankillitarue txiliprosta, ori da ondun agarraten badau, txiliprosta faltaten dau, da gero plantaten da olan da gora dator, bay ostantzin "sepo" amen estu usaten. Merkantin darue, aurreko makinilletan fondo-moten denien, daru "sepo", erria-, erria lau grilleta edo bos grilleta diñotzu kapitxenak, da errite su, da, gero "ponle el sepo", sarritxen itxen da makinillin péntzare, frénata, baye, egunetarako bada, báspadan aixi edo bádakar, imintxen dxako "el sepo". Da ba aulako, aulako katxarro bat, imintxen da ta istutu, katie, katie, merkantitan bai, amen es

- "tirafondo" erderas?

tirafondue, tirafondue

- ser da "arrasketie"?

arrasketi da ba, e, arraskateko pintxuri ta, arrasketie, ori da

- pintxuri kentzeko?

pintxuri kentzeko edo, ugerra kentziko edo, txápatan edo arrasketi ori da

- da olako bi?

arrasketa bi

- usaten dis orrek oin be bai?

bai, bai, arrasketi bai, arrasketi beti. Arrasketak dakosus e, forma askokuek, batzutie ba, e, batzutie ba.. -dibuj.- onetara, beste batzutie onetara, tipo askoku(t)aus arrasketak, bai. Atxiñe usaten san arrasketie, limá sarra, lima sarra, limie, lima sarra, sabala, eitxe

san okertu sutan, da olan eiñ dxe, au sorrostu da, arrasketi, bai, lima sarragas

- erderas "maza", "masetie" esaten da?

bai, masetie, maseti bai

- da olako bi?

maseta bi

- setako usaten san?

maseti usaten san galafatiteko, galafatiteko, trintxi- dxoteko, dxo biarrin malluas, dxote san masetias, oleskue

- erderas "la pez"?

pes, usaten san, atxiñe, e, kubertetan da botateko, kubertan e júntetan, breye, breyé, da ori, e, alkitrana, ori nástata, a ixeten san, da erute ban e, e, resi- resiñie, erretxiñe, erretxiñe, deitxuten tzagu, ori nastata, da ixeten san "el pes para-" eitxeko, kubertako, atxiñako enbarkasiñuri, arek e arrakak e tapateko

- euskeras se ixen okitxe ban orrek?

e, alkitrana ta, me-, naste bat-a ori, alkitrana ta serr- esto, erretxiñe ta náste bat-a

- se ixen okitxe ban?

e.... e

- "utze" esaten san?

"utze" seri?

- orreri

utze?.. Utze, utze bapes da, utzik, utzik

- la botadura

ba enbarkasiñu botaten denien, bai, (..)

- "botadurie" esaten da?

bai, bai, gaur botaduri daku, edo, (...) bai

- la gabarra?

ori ixaten san ba kargak eta, merkantitatik eta gabarrara botateko, edo, e, gángille, gangille bakixu ser den, dragie, dragik ba kostadun gabarrie, loidxek batziko ta gabarrak e, merkantiri ba utzitxuteko kargak eta, ori da gabarrie

- "calar la embarcación"

bai, kalauetan imiñi, kalauetan imiñi enbarkasiñue, bai. Enbarkasiñue, atunetako ta beti imintxen dxako elasta, elasta. Da, batzuk imintxen tzo miniala, arrastan ibiltxen san miniala, beste batzuk ekarten tzue da, arie sakutan imiñdxe, enbarkasiñu kalateko

- da "arkeue egin"?

ori arkeue ta orrek e die, arotzen gausek eta, e injinierun gausak eta di orrek arkeuk eta, orrek arraintzalik estau eitxen arkeorik eta olakorik, es es

- a, Bermion be estabe esango ori

arkeue bai, enbarkasiñun arkeue eiñdxa dau, baye ori itxen daue arotzak, da injinieruk edo eitxen dauenak, planuk eta orreti arkeue emon bi tzonak enbarkasiñuri

- ser da arkeue?
arkeu da ba, e se tonelaje erungo dau(e)n, arkeu ori da: se tonelaje dan enbarkasiñuna, ori da arkeue, bai
- erderas "bastimento", entzun su?
estot-
- da "petretxuek"?
petretxu ba di barruko traste gustidxek, barruko trastiek, petretxue
- esate baterako?
petretxuek ba, e, trástiek, trastiek, barruko trastietie petretxuek. Petretxaten gues, edo apaidxaten gues
- "apaidxaten gues" ser da?
ba petretxaten. Esatiles ba, e nora su(si) ba? ta, enbarkasiñu apaidxaten, trañe enbarka, biberak enbarka, arek enbarka, trastik enbarka, auri da apaidx(e)
- la baliza?
balixie? Balixi da, e, botaten sunin e, sariek edo palangrie botaten sunien ba, balix(a)k botaten dinak e, topateko non dauen
- da olako bi?
balixa bi
- "el cabeceo", "kabesadie" esaten da?
kabesadie, bai, bai. "Kabesadaka gues", aixin barrure edo, ori da, edo "balantzadaka gaus". Kabesadie aurreti susenien, bai, aixin barrure susenien da kabesadie, bai
- entzun su "dxué"?
dxué bai, datorrenin itxaso andidxe ta olan esaten- "ño! Dxu andidxe dau!" Bai
- itxaso andidxe
itxaso andidxe dauenin "dxu andidxe dau", da gitxi badau ba, "dxu gitxi dau"
- bare dauenien
estau dxurik, estau dxurik, bare dauenin. Dauenin itxasue, ori da dxue
- ixarra dau "karro andidxe"?
bai! Bai, da kárro txikidxe
- arrantzalik esaten daue olan?
bai, kárro andidxe ta karro txikidxe. Da karro txikidxen, lélengoko ixarra, nortá, nórteko ixarra, bai
- ikusi esketero bakixu-
bai, norta non dau? Bai, bai, bai, ixarretatik bai, bai
- len esaten san ori?
"norteko ixarra" beti
- arraintzaliek beituten sauien dxakitxeko-
bueno, ordun, ordun e, beituko bien, se konpasape alga:tekuk eta, ordun edosetara ibiltxe sin itxasora, da koño norte, "norteko ixarran barrure gues", edo egun ba(datos) ba "norteko ixarrari atzi emonda gues", norteko ixarra. Karrue, amen-, gaur be ukusko da, ukusten da

amentxe, amentxe. Bai, okitxen dau-, posture diferentie, karro txikidxe edo, "la polar", polarra topaten da, neuk esplikakotzut polarra selan topaten dan... polarra topaten da... aulan dau, au da kárro nagosidxe, da polarra topateko, lau distantzi, lau distantzi, beronen errunbuen, urteten dauen ixarra da, polarra, bai. Da, au badau onetara, kárro txikidxe dau, au karro nagosidxe, da kárro txikidxe dau.. diferente, au onetara, da besti orretara. Ametik lau distantzi, polarra /.../ Amen, aunen e, aunen e sabalerie, cuatro distansias, polarra.. karru ukusten basu onetara, nagosidxe, béstera, kóntrara dau. Da lau distantzi atzeko erruedetatik, atzeko erruedetatik lau distantzi = polarra

- "remar" selan esango-

abánt, bai

- hacer alto, cuando las lanchas llegan al lugar de pesca, selan?

lotú, lotú, bai

- "alas egin"?

e(s), lotú

- erderas, "aguja salamera" entzun su?, da euskeras "almandorratza"?

... estakot entzuterik

- charcos que quedan en la orilla del mar al retirarse las aguas, "apakiñak"?

guk "posú" deitxuten tzagu, posuek. Bai, bai, dxun denin e esatiles, bajamarien, ba lotzen dinak ba posúek. Ori da, kasu baterako, báso bat, utzitxuten sunien, lotzen dena onduen, "son posos", orti dator, gupe deitxuten tzagu ba, beiñ e, ure dxun denien e esatiles e bajamara lotu denien, ba lotu din e arek txarkuk edo arek, posuek, bai

- arrañe dau "arrain suridxe"?

bai

- ixena olan dakona, es suridxe dalakon e?

es, es.. Arrain suridxe, "arraingorridxe" bai, ba "arrain suridxe". Arrain suridxe deitxuten tzagu, au be igual dxakingo su, todo el pescao, arrain gustidxek, gustidxek -dibuj.- úbe formaten badau, bustenak, da arrain asule, ube formaten badau = arraiñ asule, da, olan formaten badau = arrain suridxe. Takarta, aulan dako, lenguaue, óllarra, orreti arrain suridxek. lebatza, lupiñe, bay txitxarruk aulan dako, da atunepe bai, berdelape bai, sardiñipe bai, antxobipe bai, orreti arrain asulek. Arrain gustidxek, bustenak "ube" formaten badau, ube formaten badau = arraiñ asule. Da, bustenak olan e, ebai- kuádrun bádako ebaitxe = arrain suridxe

- "liba" arrañe dau erderas?

bai, "liba" da makallo arrañe, bai, makallo arrañe

- esu esaten "liba"?

es es es es, "liba" Ondarrun deitxuten tzoe, "liba", baye, da "makallo arrañe"

- bermiotarrak estaui dxakin ori, "liba"
ba makallo arrañe da liba
- esan dostie "liridxue'
e liridxu esta, liridxue selan deitxuten tzoye... ño! Astu itxen dxast, da gausa asko diles e, eitxen dxast astu, baye "liba" da makallo arrañe, makallo arrañe. Ondarrun deitxuten tzoe liridxuri "perlita", bai, perlita, amen "liridxue", da Ondarrun "perlita"
- sarie dau "arrasta"? sarie ixena dakona "arrasta" edo gausa bat "arrasta"?
es, arrastako sarie, arrastako sarie
- esaten da "atunetie", "aurtengo atunetie"?
bai, bai, bai, aurtengo atuneti ona ixan da edo txarra ixan da edo bai, atunetie
- kosterie?
bai, kosteri esatiles, bai, esatiles bai, atuneti bai
- da olako bi selan esango-
atuneta bi, atuneta bi
- armasoyek esateko entzun su "barrotak"?
bai, armasoyetarus barrotak gero, esatiles armasoye, da gero, darun e, e, amarrateko, amarrateko, dues barrotak. Da armasoye, beyen duna, beko enpalmi da barengie
- arrañen barruko seuser da "bentanixie"? bentanie..
..estaitx, estaitx, ori estaitx
- barkuties "bonbuek"?
.. ori bonbuek, an ote sien, atxiñe esate bien "bombos de la carraca". Estaipa, orrek ixeten sin e, e globun batzuk edo estaipa se ixeten sin e, "bombos de la carraca". Enbarkasiñu esta e?
- Lekeitxotik edo pentzaten dot esaten dala remar de pie mirando a la proa, "botondo" edo
e, ori da, atxiñe eitxe bien e, sarrak, eitxe bien, atzin, aurres begire, gondolerules, gondoleruk eitxiles e Venesian, alan eitxe bien
- se ixen okitxe ban orrek?
estaitx, enai akordaten, enai akordaten. Esatiles su oten siñen atzeras begire, da, atzin datorrenak eitxe ban, áurreras begire, gondolerules aulan
- grito para evitar un choque, "depen" edo
defén! Defén!
- suek esaten sue?
bai, defén! Éin defén! Ori da esatiles e móllara atrakate sues da: e! Bota ba, bota esatiles e defentzi defen etxeko, defentzi orreitxi dator, defén! Defentzie: defen eitxeko, eso es
- esta esaten "defén!"?
bai bai bai bai. Bai, "éin defén or!" Berton be bai ori "defen" esaten da
- esaten da "txakurrena", len kobraten san gause bat edo, atun sati bet edo emoten sana "txakurrena"

es, es. Bai ori, atxiñe, bokartin ote san e, ... "txakurrena" estot entzun iñoix, estot entzun iñoix

- persona bat txarra danien esaten da "gardie"?

bai, e, bueno, "txo! Ori gardí da!" Edo "trabeseko panela da!", bai, ori bai esaten da

- igualaties gardie ta-

es, gardi arrañe da, da dales arrain txarra, arrain santarra, "arrain santarra" deitxuten dxako, iñok estau-, oiñ- gaur egunin dxan eitxen da, ba ordun e itxasora botaten (san), atrapate sin garda gustidxek danak itxasora, arrain santarra, orreitxi da: "txo! Arrain santarra sara!", "gardi sara", entiendes? Edo trabeseko panela, edo "barengi baiño okerrau(e) sara" edo

- "barengi baiño okerraue sara"?

bai, bai barengie be aulan dau ta, a baiño okerrau(e) sara

- esaten da "abuxe"?

abuxe arrañe da

- baye persona bateitxik?

bai, odol bakue, odol baku gu dau esan, se abuxek estako odolik, da personi dana lotue, "txo! Abuxe sara su txo", abuxe sara

- "tolle" esaten da persona bateitxik, arrañe da esta?

arrañe da bai

- da persona bateitxik esaten da "tolle"? "tolle da ori", "tolle sara"

es, Mundekan on san "tolla" deitxuten ixen tzon personie, bai

- esixena?

esixena "tolla". Da, "tolla" deitxuten tzo(e)n areri, baye gixon normala ixen san, baye estaipa seitxik deitxuten ixen tzon tolla

- tripas de merluza, "apurrek" edo "anpurrek"?

bai, apurrek, apurrek, bai

- "tripas de merluza" da ori?

bai, bai

- len dxaten sanela asko

dxate sien orrek, gibela, da, onek arbidxek, da, lebatzetako-, pe-

- kontraixue?

kontraixue bai, bai, orrek dxate sin, orrek ixeten sin "apurrek"

- tripie?

bai, lebatzen e gibela, arbidxek, da kontraixuek

- ori dana da-

apúrrek, ba ori da apurrek-

- esakera bat "an arma sanela masamorrarik"

masamorri da ba "lio" bat ixatiles, ori da masamorrie, líue, txo! Olako-, olako masamorrarik armaten e? líuitxik

- masidxe da edo masamorri-

masamorri da masidxe, masidxe da

- da liue esateko be bai

liu- Txo! Ori dok masamorri arma dokena! Baitxe, e gause bat loitxu badau edo asko ta-, joe, selako masamorri arma su amen! Líu be bai

txe, "selako masamorri arma su amen", esatiles-, dana loitxu basu "masamorri arma dok!"

- arrañe, "individuo de malas cualidades", selako arraiñe!

bai bai bai. Arrain santarra sara su!

- lleno de pesca, "arraiñes dxositxe" esaten da?

beteta, bai, arrañes beteta

- da "arraiñes dxositxe"?

arrañe dxosí dot, ori da, dxoste sunin, engantxate sunien, arrañe engantxate sunien, dxosi dot. Edo tximinoi bat, e! Tximinoye dakat, dxosi dot

- "arrain marrajue" esaten da?

marraixue bai. Arrain marraixue, "arrain-marraixue" deitxuten dxako, "pes marrajo". Bai, arrain marraixue.. Arrain marraixuek, gure sasoyen, deitxuten dxakon: itxúkidxek, pitxarrosak, da olako arraiñ e nasteku ixeten san: arrain marraixuek

- arrain txarrak?

arrain txarrak bai, arrain marraixue. Baye marraixu dau arrañe, marraixue, dau arrañe. Ba "arrain marraixuek" deitxuten tzagun gure denporetan, e, auri: e itxukidxek eta lotxak eta, txitxarruk eta orrek, aurreri deitxuten tzagun "arrain marraixue(k)". Arrain marraixu, ori partidu eitxe san e jéntin artien, ori esan botaten béntara, ori itxe san partidu jentin artien

- "encallar" esateko?

enkallaten edo baraten, baraten edo enkallaten enbarkasiñue, "enkalla ein bi du" edo, "sikutan imin bi du" edo, "sikutan imin bi du"

- kala bat-au "Kalafaltzo"?

bai! Bai Kalafaltzo dau, oiñ e..., amen Kalabarritxik e... Sigarre ta Kala(ba)barri, Si(g)arreko káli ta Kalabarriko kalin bitxartin dau ori "Kalafaltzo"

- ibil sara ortik su?

bai, atxiñe bai, atxiñe bai beseguten-da bai, Kalafaltzo. Orrek kalak an e, an librun dakosus, danak dakosus.. a bestis amaitxuten sunien eruen beste bat.. bai bai, amaitxute sunien ba, ori kálana ta erungo su, kalan ixenak danak: Si(g)arre, Kalafaltzo, Kalabarri, Lauganak, Santamoro, e, Goidxerri, e, orrek danak-

12 B

- orduan dana da bat "Alta, kabarga ta-

bai, bai. Así Apón, da Apoko urandidxe, pása ta gero, oesterantz, dator Alta deitxuten tzagun kálie, da Kabarga, da Basamendi. Da au da errekorrido bat, plai bat, plai bat-a, errekorrido bat, da allegaten da, e, arrasteruas pâsa nai ni, bertotik, pasa, ónetatik, da, allega Mar de Españara

- "Mar de España" dau gero?
bai, Mar de España, bai, Mar de España, dau ya, e, Cástrogas nórtien, or ingeru ibilko da, fijo etzut esango, ba Cástrogas nórtien, dau Mar de España. Da, aren ségidxen dator gero, arén ségidxen dator gero... gausa bat topaten nabil, gausa bat topaten nabil, da ia eitxen bu... /stop/
- "tírie" ser da?
tíri da, erriten dena, budxatik ondora, txikota, áuri da tirie
- palangrien?
palangrin tírie, bai. Asaleko kordak -irakurriz- "cordas de aflote".. "Pedal" erderas
- da euskeras?
budxeko arridxe -irakurriz-
- olan esaten dosue suek?
bai, tíran duna, tiran duna, tiran amarraten dxakon arridxe, budxatik.. "Linea madre" = subille, ori imiñdxa daku
- "madrie" be bai esta?
bai, subille, subille. Da "brasola" di kóblie, ori be imiñdxa daku, pentzaten dot. Flotador = kórtxue, da "piedra (de) lastre" = arridxe. Orretie, asaleko palangrinak. Amen e, pentzaten dot atako sule... bai se dakosu palangriek, salaborduek, "útiles para la extracción del muergo", extracción de muergos, calamento de nasas, reteles camaroneros, mediomundos suspendidos de muelle, dakosus e, éuskeras da érderas dakosus da, ametik asko atako su.. /stop/
- kasako apaidxu da kurrukana?
kurrukana... saspitxipe atako sendun baye, ametik asko atako su /stop/
- se diferentzi dauen "baixie" ta 'atxie"?, atxa
guk beti deitxuten tzagu "baixie", bai
- "atxa" iñois bes?
arridxe, arridxe esatemasu, da termiño andidxen dauena, arridxe, esatiles e Ixaro kanpun dau arridxe, esatiles e Ixaron, barrurautako eskiñadie, Lagako etzis imiñdxe, da andik, kánporantz, ogeta-sei brasararte edo dana da arridxe. Orreitxik baixi esiñdxa esan arridxeri, baixí da arri suelto bat, bai. Esatiles ba, se-sango tzupa, e Otzarriri, Otzarri bakixu, Otzarriko baixí deitxuten dxako, etxako deitxuten atxa es arridxe, baixie. Beren barruko mandan, dau, beste baixá bat, lema-dxalie, ba(y) etxako deitxuten e arridxe, es atxa
- "atxa" seitxik es?
estaipa. Ba, kostan e kasu baterako, "átxetara gues", kostán, kostara susenien, "átxetara gues", ori be esaten da. Baye, itxasora, arraintzan susenin esu esaten "atxara nue", kánpora urteten sunien. Oiñ kañaberis básues, esaten su "átxetara nue", múxarretan edo muxoitxan edo, lupiñetan edo, básus kostako arrire, esaten su "átxetara nue", liorretik e? Da, urteten basu enbarkasiñus itxasora,

esu esaten "atxetara nue", "baixara nue", edo "arrire nue", edo "aretara nue". Ondartzara edo..

- emen leidu dot baixie = onduen arie dakon lekue

bai, bai, bueltan, bueltan dako arie, bera, baixi da bera bakarritauena, suéltun dauena, da arridxe da ba arri- arridxe ba da lusé, lusé, bai. Ixaroko arridxek e, okingo txus e... Ixaroko arridxek okingo txus e milla ta erdi milla be bai okingo txus, Ixaroko (a) luseran. Da sabaleran be okingo dau e bueltatik asi txe kánpora, e milla bat eta okingo dau. Ori da, bay baixi da ba se-sango tzut, ba sortzi-amar metroko baixá-sátidxe, baixa-satidxe

- olan esaten sue?

bai, txikidxe denari "baixá-sátidxe", da, Otzarriko baixie ori andidxaue da. Ostantzin e, arri sueltuek e ixaten dinak, die baixa-satidxek

- "eskiñadie"?

eskiñadi da, arridxe ta ari bitxartie, eskiñie. Arie, ondartzie, da arridxe. A da eskiñie

- bitxartie esta?

bai, esan notzun e, aurreraukun be, au e, eskiñadie, Ixaroko, Posuko eskiñadie deitxuten tzagune, Lagako etzies da baixis imiñdxe, Matxakun bárrure, or daueta eskiñadie, eskiñadi ori da, arridxen eskiñie, da ondarren eskiñie, ori da arridxe, edo, esto eskiñadie

- da "plantxie"?

plantxí deitxuten tzagu, Ixarori, dako plantxie, deitxuten tzagu, Ixaro bera islie, amaitxuten denetik gero itxasun barrure due lixuen, arridxe, arridxe, da areitxik esaten dxako plantxie, idxa Otzarrirarte allegaten da ori plantxie

- arridxe da-

arridxe da ori, plantxie. Matxakupe dako, Matxakuko plantxadie, due lixuen due, esatiles lixun due púntatik bertatik, amaitxu(tekedatik), itxasun barrure duelakon lixuen, ori da plantxie

- plantxadie?

plantxadie

- bidxetara esaten-

plantxí nai plantxadie, bai, bai

- ia onek kalak ondo badaus. Nondik asiko gara?

seuk-u sun lekotik

- emetik igual? Alta?

Alta dau, Matxakutik, norustien, Matxakutik norustin amairu mílle

- amairu mille Matxakutik?

Matxakutik, norustien. Kabarga, bardin, da Basamendi, bardin, dana da bat-eta, dana da bat. Esatiles e, estales e olan e, artés, dako ba beren e onek, arek sénuek eitxen dxakonak e, esto itxasuen, posue edo a edo topaten dena, orreitxik dakos, kasu baterako, allegaten sarenin ba Basamendire deitxuten tzagu guk, baye, ségidxen, ségidxen gero datortzu, Alta

- emen dau-

Arkakula

- emen dau fletxakas, Basamendi, Kabarga ta Alta, ondo dau?

bai bai bai bai, esan tzupa, lelau Basamendi dxote su, da, danataus onek errunbo baten esate baterako, gitxi ba gora bera Matxakutik, amairu millagas dxote su Basamendi, da gero pásaten sara, Kabarga, da Alta. Bay dana da bat e?, dana da bat

- dxakitxeko non sausen markataus, es?

márkataus, bai

- seintzuties markak?

oiñ e markak e, au e Billauas nórtin dau, onek e Billau(g)as nórtin dau e eskiñie, e arrastan asten garena, eskiñie, Billau(a)s nórtien, oiñ e, astute dakotas, orreitxi diñotzupa an daus

- len memoris dxakingo sendun

bai, len memoris, bai, onek ya astuta dakotas, kasu baterako, ba bai esango tzut e, e... asi Urkúlutatik, da Kalafaltzora, dana da bat, dana da bat, Laugának eta, dana. Amen e Lauganetan, barruko mandan deitxuten dxakon atxiñe Sakilekue, bai Sakilekue

- seitxik?

otorte sin aulako bóla batzuk ámutan, basatuten senin apaidxu palangrie, basatuten senien, basatu da, ondun ganin plántaten senien, kordél geitxu errite edo dana dala korrentakas edo basatuten senien, otorte sin aulako, bola batzuk amun dxositxa, árepe, gausa bixídxek, arepe dxaten dxuten sin e karnadie, aulako bolan antzerako batzuk, da deitxuten tzon "sakíllek", bai, da orreitxik deitxuten dxakon: Sakilekue.. Sakille berba santarra da e?

- esaten da Mundakan olan be bai?

atxiñe bai, oiñ es. Kálabarrira, da Laugánetara, Mundekatik, dxuten da, nórte-kuarta-nor(oes)tien nor-nordestien, or-or-or dxuten da. Norte-kuarta nor(deste)-nor-nordestien, sortzi be, sortzi ba(t) míllie, or ongo die. Badiñotzut oiñ e astuta dakotas e, ni urtitan enai ibilli amen da ya astuta dakotas

- ibil sara esta?

bai bai bai bai, ibilli- ibillitxe nau bai

- ser atrapaten da Altatik eta Kabargatik-

len e, len e besegue, atrapaten san ondó, oiñ e, ori beseguna ya akaba san

- oin esti dxuten arrantzaliek ona ala?

bai bai bai dxuten die, asko Apora, Apora. Ori be errunbo baten dau e aprosimadamente, noroeste-kuarta, nórtin edo Matxakutik. Oiñ, urrautxuau. On, e úrrau, esatiles e oin ongo di ba, amar ba mílla, amaika míllie, amar mílla - amaika millie ongo die

- Kabarga, Basamendi ta gero?

Txillebanku, Txillebanku ónau

- lelau estau-

Dxustabanku. Yustabanku

- olan esaten sue?

bai, bai

- suk esan Mundekakue, es amen dauena

es es, Dxustabanku(e) burdin deitxuten tzue, Yustabanku dau.. Apo- Yustabanku dau, Apó, da Kabarga, bidxen bitxartien, da Arkakala, orren bidxen bitxartin barrurautxuau

- ondo dau mapie?

bai bai bai

- ortik be besegue ta-

besegue ta lebatza, Apon e lebatza atrapaten san e, esko-apaidxutan da, oiñ e palangrakas dabiltzaseles oiñ e, oiñ esta kálie lengo moduen. Len e "Apora gues" da danak oten sien ba alkarren ganin lebasaliek, amo bateko apaidxukas baye oiñ e, oiñ edonondik e da kálie. Ondú on eskero, káli da ya. Atxiñe, esan botaten, amen otamar da berrogei brasetan da esan botaten palangrerik, lebatzetako palangrak onek e, bolantak. Da oin botaten da ba edonon, da atrapaten da ba or be atrapaten da lebatza berrogei brasetan da orretan da atrapaten da lebatza

- Yustabanku, gero Txi-

Txillebanku, Txillebanku, dau, Apón, nordesteko mandatxuen, baye bertan

- onau es?

es, au, Txillebanku au- Txillebanku amen dau, nordestien. Apur bat e nordesterau, es-, apur bat nordesterau. Da gero, ba dakosu, Papardobanku, bai

- bakixu markak, akordaten sara?

es, enai akordaten, enai akordaten. Uniko akordaten nayena da, Okarantza, Okarantza, kabuti nórtien, Matxakuti nórtien, da agertute senien, onetako, sues, pláidxen-pláidxen-pláidxen da, posue, urandidxe. Da segidu bertan errunbuen da topate su Okarantzako sikutie, osea pláidxe, bai, Okarantza. Da, Okarantza, sartzen sarenin pláire, urteten dau Galiko farolak, Galie, Bílboku Gal-, Galiko farola agertuten denien, nortin urte ta Okarantza.. Sigarre da Urkúluek daus, Okarantza, bueno, dana bat, ségidxen, ségidxen, ségidxen e, Okarantzatik lesterantz, lesterantz eitxen dau, etxe- etxes- erres- Erresako edo ori-

- Errekado?

Errekado, Errekado barrurau da bai. Bai, au da Errekado, Errekado. Da gero datos Urkuluek, gero dator Sigarre nordesteka. Gero dator Laugának, da Lauganetati Kalabarrira, Kalabarritxik dako urandidxe. Kalabarriko urandidxe, márkaten da, Ogoñon, Ogoñon, Mendi baltz, pegaten denien, Ogoñori, sarratu gúrarik, aur dator urandidxe. Da ori urandidxe pása beste alderdira, da dator Kalafaltzo

- kala baten ixena da "Urandidxe"?

es, es es es, urandidxe = pósue. Pósue. Da, Kalabarri, da (eiñ e) ori pósue, Kalabarriko, "Goidxerriko urá" deitxuten dxako, "Goidxerriko urandidxe" deitxuten tzo orreri, Goidxerriko urandidxe. Pásaten sunin Goidxerriko urandidxe dator Kalafaltzo, da Kalafaltzon, arrastan, botaten gendun, sarie, da pasaten giñen Santamorotik, Búrgosetik, Pitonetik, pásaten giñen, Arritxure, arrastan

- kali da "Arritxu" es?

bai, Arritxu kali da. Da gero datos, e... "Ondarrutarren kalak" deitxuten dxakoenak, ondarrutarren kalak, amen dau, Andrakala, da Kóstarren kála, amen estaus apunteta, bai amen dau, Kóstarren kala, da Andrakala ta onetie, ondarrutarren kalak deitxuten dxakoe. Da, Arritxu = lekéitxarren kálie, bai, lekeitxarren kálie. Da, Búrgos, da Pitón da onek, geidxenak elantxobetarrak, bai

- da "Basá" beste bat-au?

bai, dana da bat, dana da bat, esatiles e, kánporautxuau, barrurautxuau, esatiles plataformi dana esta? plataformie dakuna kostán, dako orrek ba, e, órrek, selan da? e... ebaitxe on biarrien póso andidxegas, barrutik be pása lei. Dana da plai bat, baye dau ba dibididute, ixenak imiñdxe, ba kasu baterako amen dako séno bat, da sénuri, areri sénuri ba deitxuten tzo tal, kálie, da gero dator puntagana arena sénuna, kánpotik urandidxe dakoles, da, areri puntaganari ba beste ixen bat, gero a-, beste errekoduri beste ixen bat, aulan dator ori, bai.. Amen asi Arritxun, da Plai Asunerarte, Plai Asunerarte, arrastan dxuten da, etxada baten, etxada baten, orreitxi diñotzupa, da pásaten sara Andrakalatik edo, Kostarren kalatik pasaten sara Plai Asunerako, baye, da kála bat dana, kála bat, oiñ, diferente ixenakas. Andrakala da barrurengo kálie, Kóstarren kala dau kánporau, bertan e, errunbuen, Ondarrutik urten da bertan errunbuen, ba kánporau, deitxuten tzoe, eso es

- Lumas-

Lumátxak, bai, Pitonen e, Pitonen e da- ori be Pitonen bertan

- selan esaten sue suek?

Lumátxak, Lumatxa. Orretie, esan tzutena, one Piton, Burgos da Santamoro ta Lumatxak Arritxu, ori dana da bat e esate baterako

- Arritxuk?

Arritxu, Arritxu, bai. Amen eitxen da, arrastan dxun eskero Santamorotik, Santamorotik esaten du, bay Kalafaltzon botaten da sarie, da, pásaten sarenien, Arritxura pásateko, barruti pasa leixu, baye, arridxe daueles, arridxe, orreitxik dator "Arritxu" ixena, bai, arridxe dakoles, pásate sara, posó bat eitxen da. Póso bat, posue, e, álako se- selan esplikako tzut? Alako entrada bat, posue. Da, posun ganetik pasaten sara beste alderdire, arrastan, saré ta gusti, sare ta gusti, makiña asko emonda, dxote sunin e, ori, mandie, beste mandie ba, (makiñi) altzate su an

- au de San Mateo?

bai, onek e, onek kalak e, kiputzatie, San Mateo ta Plai Asun da onek e, ya, kiputzatie

- ibil sara ortik?

arrastan bai, ibil nai Plai Asunen, da, au ixengo da-

- Erreka?

bai, Erreka. Au ixengo da, bai, au da Tellagorridxetako- pósue

- non dau ori?

au dau, Kabreton, oneri deitxuten tzo- Kabretoneko pásu- pósue deitxuten tzo- deitxutes, Kabretoneko pósue, se amen dau erritxue, dakona ixena "Kabreton", frantzesa, da Eskote deitxuten tzagu (au) kanpoko mandiri: Eskote, bai. Baye Eskote, deitxuten san baitxe beroneri be, Kabreton posue, pása ta beste alderdire, Gastelu-dauen lekuen. Eskote deitxuten tzagun, oná-, ona daus emeretzi mille Eskotera, Pásaitxik, Pásaitxik. Emeretzi mílle, bai

- da gero "Garro" diño emen?

ba orrek e, ixenak imiñikuek e esatiles e, badiñotzut, plai bat baye ixen diferentik imiñdxe, bai

- au mapi ondo eiñdxe dau esta?

bai bai bai bai .... topaku, orrek errunbuk eta, eingot neuk neure plano baten, neure plano baten eingo tzut márka errunbuek, da distantzidxek eta danak markako tzutas /.../

- Gastelugatxen ondun dauena?

Akatx, Akatx, bai

- "Akatxe" es?

es, es, guk "Akatx", Akatx

- leko bat-a Akatxetik Matxakura edo?

Akatxen barruti pasa lei, enbarkasiñue, Akatxen barruti pasa lei. Baye or dau, Akatxetik, da Matxakure, séno bat, seno bat

- se ixen dako orrek senuek?

... badaipaye. Ermú. Ermú. Astu itxen-ya, bakixu, esabiltzaseles or-astu itxen (da), astu, Ermu

- "Albamonte" esaten da?

Albamonte da kala bat

- non dau, emetik?

bai, Albamonte..., Albamonte nondik (..) ya akordun, astuta dakotas-da.. oiñ estaipa nonditen, Albamonte estaitx e, estaitx Kalabarritxipada, Albamonte

- kostatik urre dau?

bai bai bai. Kostatik urre, kálatan, esatiles, bese(g)ut(e)ko kalak Oiñ estaitx e

- kali da Albamonte?

kali da bai Albamonte

- leko bat-a "Apo" edo?

bai, Apó, kálie. Apo, kalie

- "Arbaltz"?

Arbaltz, Arbaltza, arra, arrá, baltzá

- ori esaten da?
bai, estot pentzaten e...
- leko bat esta "Arbaltz" es?
estot pentzaten, estaitx ori
- leko bat-a "Aritxatxu aurrie"?
bai, bertan Aritxatxun aurrien, tximinoitxen oten den lekuen. Aritxatxun aurrin on gara tximinoitxan edo gausie. Da or dau, e, baixe bat-au or: Ugerrarriko baixie, bertan e Aritxatxun onduen, (Ugerriko) baixie, gero dakosu bertatik apurtxu bat sabalau Txangilleko baixie
- batek etxadi in tzola
bai bai. Ori da, atxiñe, selan da? Luis Carril, es, Luis Carril ixen san e..
- bermiotarrak kanta ein dostien ori
bai bai, patroi famosue, Txangilleko baixiri etxadi iñekue, bai
- Selestino Selaya esan dostie eurek
esto pentzaten "Selestino Selaya", beste bat-a, enai akordaten
- urrengo egunin ekarko tzut sintxie entzuteko bermiotarrak selan kantaten dauen ori
bai, akordun nau ni, Txangilleko baixiri etxadi iñekue, bai, patroi famosue donostiarra
- a eurek esan dostie bermiotarra sala
es, donostiarra, donostiarra, pentzaten dot nik donostiarra ixen sala, nire entzutitatik, se ori da ba atxiñekue
- "Arku agiridxen" esaten da?
Arkú agiridxen esaten da, Arkue da, Matxaku, edo Jesus!, Ogoñotako arkue, ándiko alderditxi dako arkó bat, batelas da pasa lei egualdi barien, arkun e barrutik. Da, orí, susenin e, e tximinoitxen kánpora begianditxen, Ixaro atzera, arkue agertuten deneko dau eskiñadie, andik kanpora basie
- orrek eskiñadiek se ixen dako?
kánpoko eskiñadie, kanpoko eskiñadie. Da, ori itxen da, arkue agertuten denien, bai, ori da, arkue agertuten denien, ori da, espasus ukusten, sarratute on lei, Lekeitxoko Otóidxuek, da Otoidxun atzeti dator, beste menditxu bat deitxuten dxakona Titillie, Titillie. Arek e sarritxen autzeas e sarratuta oten die, da arkue daueles úrrau, arkue, ikusten deneko igiritxen, ya eskiñadie, bai, kánpoko eskiñadie
- "Arku agiridxen" ser da, ikusten danien ori es?
ba eskiñadie, eskiñadie, bai. Gero orren kanpoti dau, e, "elixi agertuko baixie", deitxuten dxakona, Elixeko agertue dau, Mundekako elixie, torrie, plantxan imiñi, ori pentzaten dot esanda dakotzutela, plantxan imiñi, Mundekako torrie, Ixaroko plantxan, da beste alderditxik, amen Natxitxu-pien, daus, a- "iru arri andidxek", arek agertu Ogoñotik, da au e esan tzuten moduen imiñi, or, plantxan Mundekako torrie, da dau or baixie. "Mundekako elix(i)

agertuko baixie" deitxuten dxakona, bai. Da beste baixe bat-au, beste baixe bat-au... Kukutzarri, "Kukutzarri" deitxuten dxako. Or, ori imintxen da, Lagán goidxen, urteten dau mendi batek, da a oten da, selan kanpora dxuen, sarratuta dau, da agertuten denien, agertuten denien e, esi lei esan ametik e, a mendidxe (edo) ori mendidxe, agertuten denien, dau ori e, ori baixi ori

- orreties markak orduen?

bai, bai, bai. Ori da "Kukutzarriko baixie"

- ontxe esan su "Otoidxuek" esta?

bai, Otoidxuek

- sertzuties orrek?

Otoidxutie, urteten dau, Cabo Santa Catalina, esatile-, Lekeitxokue, Santa Katalina, aren urrengo datorren- aulan, burules, da lélangoko Otoidxue, gero dator beste buru bat: bigarren Otoidxue, gero irugarren Otoidxue. Irugarren Otoidxun dau oiñ imiñdxe errepetidora telebisiñokue. Da gero dator, gero dator, mendi alan surtxu- aulan, esatiles e, púntatxu bat, da areri deitxuten dxako "Titillie". Da gero, aren urrengo dator, beste mendi bat "Seroye" deitxuten dxako, Seroyen burue. Seroyen burue. Orrek agertuten die Ogoñotik. Seroyen burue, e sabaldu eskero, apur bat sabaldu eskero dator Kukutzarriko baixie, eso es

- "Seroyen burue" arraintzaliek deitxuten tzoe?

bai bai bai, gu e Mundakan bai

- anguape bai?

es es es es. Ori da, arraintzalik imiñiko ixena

- "arku eskiñadie" esan su esta?

arkue agertuta dator eskiñadie esan tzuten moduen, du ori ba.. norusteka edo alan due, asi, ori eskiñadi asi txe, ori eskiñadi asten da, Busturiko mendi sorrotza, agertu, burue agertu... Antzoran, Busturiko mendi sorrotza, ori kanteri da, mendi sorrotza deitxuten tzagu, kanterie. A agertu, da, a agertu, da Lekeitxoko farola, apur bat sabal dela, ortik asi, da sus beraska-beraska norustin bárrure, da urteten dau arkuek. Da andik bera sues e, eskiñadan, eso es. Da ostantzien, márkie, arku baiño, gero ori eskiñadi eruteko ixeten da Titillie, Titilli apur bat sábalik erutemasu, an sus e, an sus eskiñadan, norust(e)n barrure edo aulan

13 A

... Artxikoteko karkabi da... ori dau... ori dau, Artxikote, da, beste alderditxik Bermio, Bermio... or dau... Altarriko arridxe. Altarriko arridxe, Altarriko arridxe, da Artxikote bitxartien, dau karkaba bat, karkabi = arie, arie, arie. Da, bidxen bitxartekuri "karkabie". Da ori, imintxen da, imintxen da, Oixen, Oíx, monte Oix. Aren beko

mandatik, oesteko mandatik, Kanpasarren onduen, urteten dau a(u)lako buru batek

- se ixen dako orrek?

orretako ixena... buruen dakot gero... da, gero dator, esan tzuten moduen, Altarriko arridxe, Altarriko arritxik barrurantz, Matxakura edo esto... Bermiorantz, segiten dau orrek arridxek, da gero imintxen sunien, imintxe sunien Mundekako... elixie, Santa Kataliñako ermitxias, Santa Kataliñako ermitxias, da Alfa sarra, oiñ apurtuta dau, a agertuen dau eskiñadie, ori eskiñadie, ba, Altarrin barruko mandako eskiñadie, da ortik Bermiorantz, arie

- orrek eskiñadiek se ixen dako?

"Alfako eskiñadie" deitxuten ixen tzagu guk, Alfa e- oiñ estau. Alfako eskiñadie deitxuten ixan tzagu, Altarrin barruko mandako eskiñadie, eso es

- da "Artxikoteko karkabie", karkabie arie da

arie, bai

- arie ta karkabie se diferentzi dau orduen?

karkabi da (delakon) páso bat, arri bidxen bitxartien, páso bat. Bai, bai or e, atxiñe, oiñ estau e, bay atxiñe breketan-da, or karkaban, sarritxen on e luletan arridxen da, e! pása gara karkabara, aretara, da, or oten sien brekak eta orrek, bai. Orrek e atxiñeko arrañek, oiñ estau e

- "Basorkadak" entzun su?

bai, Orkádak eta Basorkadak, ba Basorkadak-

- kali da?

bai, kali da bai. Amen Orkadak, bai, da Basorkada(k) ba dana da bat

- bapaiño geidxau dau?

es, es, berori, Orkadak, Orkadak. Orkadataus, Santamoron, nordesteko mandan, daus Orkadak

- da Basorkadak?

dana da bat, dana da bat ori, kala bat-a. len esan tzuten moduen, bakixu, kostik eitxen dauenin senu bera plataformak eitxen dauen senuek, aurreri deitxuten dxako, ori. Atxiñe, angiretako leku amen Santamoron, Santamoron, oten san, ño! Selako me- orrek mendidxek selan dako ixena?... burun bai baye... selan dako orrek mendidxek ixena? Oixen e, Urkiola ta... Urkiolako mendidxek eta... ukusten nau esta baye, ukusten nau baye estatos burure

- ser da "Bermio agiridxen"?

Bermio agiridxen da ba, dxute sara, tximinoitxen edo gausie, da agertuten denin Bermio, Bermio agertuten (denin) Lamera púntatik "Bermio agertuen"

- ser da, leko bat?

e bueno! Estako inportantzirik orrek, Bermio agertuen.... Non on sari? da Bermio agertuen, es- estako-, es es es es

- "elixa agiridxen" be bai esta?

elixi agiridxen be bardin, ba, beste kalatxuek, orrek barruko kalatie, ba, onek breketako ta olako kalak

- emetitau ori?

amen es, es, elix(i)agertue da barruko, esta ixenipes, orrek e, orretie, noberak imiñiko ixenak, bai, noberak e imiñiko ixenatie, bai. Elixi-agertue, imintxen da, esate baterako, imintxen da Lagako eskiñadan, Mundekako elixi agertuta Antzoratik, auri da. Da die, breketako ta tximinoitxako kalak

- kali da?

kalak e, bueno kalak es, esatiles e, batelak eta, motor txikitxuk eta oten dinak e ba arraintxen

- kalak deitxuten tzasue orrei?

es es es es es, non on sari? ta elixi agertun, non on sari? ta, Lagán edo Lagako eskiñadan edo, e, se Lagako eskiñaditako elixi-agertue, e, dako Portuondo agertue, bueno lelau dako Etzebarri agertue, gero dako e Portuondo agertue, da dana da eskiñada bat, Lagako beko pan-, beko puntatik urteten dau nórtin barrure dun ori, Lagako baixie, Lagan baixi dauena, oesterengo dauen baixetik, agiri dau da gero, dator ori eskiñadie kánporantz

- Elixatze?

Elixatzi da, kañabera ta-, kañaberakas-da Mundakan ibiltxen dinak, bai, Elixatzi, bai

- or e?

esebes, esebes. Elixatzie

- estau eser e-

es es es es, inportantzirik (or estau)

- "elixa bidxek"?

elixa bidxek esan tzut, bai, elixa bidxek esaten da ba or, Alfa agertue, da, Mundekako elixie, ermitxias, Santa Kataliñako ermitxi, ba orreitxik deitxuten dxako elixa bidxek bat imiñdxe

- "erdiko arridxe" esaten da?

bai, erdiko arridxe dau, esanda dakotzut e? Ori e bai, esanda dakotzut. Mundekatik e nortin urten da be-erridxek agertuten dinien-

- sertzuties orrek?

be-érridxek = beko erridxek, Santoñe ta, Matxakutik urteten dauenien e, be-erridxe baitxe bada ba Billáu-púntie, da Santoñako, Castro mandako orrek e mendidxek urteten dauie, da, nórtin urten, da orrek agertuten dinin dator, berrogei brasetan dator, berrogei-berrotabi brasetan dator "erdiko arridxe", erdiko arridxe, da ametik e, andik be-érridxek agertu, da ametik imintxen da kabu-, esto, Mundekako torrie, urteten dau, es, Mundekako torri es, urteten dau Busturiko mendi sorrotzak, Busturiko mendi sorrotzak, Agarre, Mundekako kanposantue Agarren, goiko mandan dauen etzie, aldietzien, imiñdxe

- ori de-?

Erdiko arridxe, bai, erdiko arridxe
- andidxe da ori?
bai, bastante sabala da, bastante sabala da, ixen basan ba txikidxaue baixi deitxuko (..), arridxe
- "Errekado" emen dau es?
Errekado ba kalie
- olan esaten sue?
bai bai Errekado, amen, Errekado, kalie. Mundekatik e nortin urten, da, bueno, Mundekatik nortien, da kabutitaus sei mille, sei mille daus or. Matxakutik e? Kabo Matxakutik
- Da "Errerape"?
e Erreraneko etzin aspidxe, or kañaoerakas-da, orrek estako inportantziarik, estako, es es
- selan esaten sue?
bai, Erreraneko etzin atzien, bai muxillek eta atrapaten-da, kañaberakas e, múxarretan-da
- "Errerape" esaten sue?
e, e Erreranien, Erreraneko atzien, Erreraneko atzien
- badau "errota agiriko baixie"?
bai, Lagán, Lagán dau. Or urteten dau e, e, errotie, erroti dau Laga ta Ogoño bitxartin dau e errekatxu bat, erridxotxu bat, da or dau ori, errotie, bueno, on san errotie atxiñe, oiñ e bakixu, oiñ errotak eta esistidu be esta eitxen amen esate baterako, da, or imintxen san, Errot(i) agertuen, imintxen san, Eskomulgatxeko baixien-, Eskomulgatxe, da atxá, dako bertan, ganin dako kurtzí- itxó edo baten bat eiñdxan, Eskomulgatxeko baixi ta Lagako mandan dausen baixen bitxartien urtete ban orrek, da, ametik imintxen san, an e, an imiñi errotie agertute, da ametik imintxen san, konbentue, mójan konbentu sábalik, apur bat, bai
- da ori de-?
Errotako- Errotako baixie
- entzun su "Galdisur" edo?
Galdixur be kali da, bai
- non dau ori?
ori ba, etzut esango, Galdixur e, ametik ongo da... kala txikidxeti-ta orrek, orrek kala txikidxeti, Galdixur da onek e die
- nondik urre dau?
estaitx, etzut esango, au e, Galdixur amen e, e, Kálabarri txe, Okarantza(n) bitxartin edo or- or dau, bai bai
- ser atrapaten da ortik?
lebatza, len len, len, oiñ e bakixu. Oiñ e, esan tzuten modun len, botaten dauiles e onek e piedrabolak, oin botaten tzu piedrabolie ba, manda batetik béstera ta, atrabesaten tzue, kálie, kala gustidxek atrabesaten tzue, bay kálie deitxuten dxakon oneri, kala txikidxeti onek, onek e, terreno txikidxen ba beitu, esan eingo tzut, Billáu-

púntetik, da Ixarora, e? Billau-puntetik Ixarora, dakosus ba, amabost-ogei kala, bay semat metrokutie ba?
- txikidxetie?
txikidxek, die, lebatzetan-da oten siles, alkarren ganin oten siles, enbarkasiñuk alkarrenik urre, ba kasu baterako etzun artzen e, mille baten e termiñue, edo milla erdidxen termiñue da imintxen tzon areri ixena kálie, bay dana da esan tzuten modun plai bat, plai bat bai
- "Goidxerri" esan du esta? olan esaten sue?
bai Goidxerri, bai
- kalie es?
bai
- "Ibar-andidxek" entzun su?
estot entzun
- "Kalagorri" esanda daku es?
bai, bai.. Kalabarri, Laugának, da orrek, danati bat. Asi Si(g)arretik da Kálabarriko urandire dana da bat, bai. Bata kanporautxuau, barrurautxuau, dana da bat, plai bat
- "kala de marras"?
estot entzun nik, estot entzun
- esaten da "kanalau Busturiko mendidxe agertuen"?
bai, amen da ori amen, amen gure aurrin Mundekako plaidx(e)n andiko mandan, tximinoitxan-da otekue, Busturiko mendidxe agertu, da bertón, Busturiko mendidxe agertu, da, e, Santa Kataliñako móllie, amen Torronteron imiñdxe, berton tximinoitxako lekue, orrek estie kalak, orretie ba, non on sara? ta Busturiko mendi aurri-, Busturiko mendidxe agertuen, edo Kanalauen edo posuen, oneti bertoko-, bertoko.. bariko ixenak imiñdxe ba, batek eta bestik, orrek estako
- da "Kanalaue"?
Kanalaue dana da au, ba asi, Mundekatik eta Antzorara, ori = Kanalau
- da "Kanalau bigarren mendidxe Busturikue"?
baitxe bardin. Beste, beste Busturiko mendi-, txikidxaue da, Busturiko mendidxe da andidxaue da gero dator beste bat antzeku bay txikidxaue, Busturiko mendidxe
- selan esaten da orduan?
bigarren mendidxen, Busturiko bigarren mendidxen
- non on sari? ta-
Busturiko bigarren mendidxen
- "konbento agiridxen"?
konbentu agiridxen esan tzut
- "Kumatxa"?
Lumatxak? Lumatxak e-
- esan du es?

bai bai kanpoko kali da "Lumatxak". Bai, "Lumaixeta" (..) -irakurriz- baye Lumatxa(k), kalie. Pitonen barruko mandatxuen
- "Kumatxa" estau beste bat?
es, es
- esaten da "Laga, elixie agertuen"?
esan tzut len, eskiñadie, bai
- olan esaten da?
bai bai, elixi agertuen edo, edo Etzebarri agertuen edo "Portuondo(ko) punti agertuen" edo, bai
- da "Lagako errotie agiridxen"?
bai, esan du, Lagako baixie, erroti agertukue, esan du bai
- "Lamera puntie", ori bermiotarrena da?
Lamera púnti auri da
- Bermioko lameri da edo?
ba Alfara allega baiño- ori punti dauena, ori da "Lamera-punta", Mundeka da ori, Mundeka da ori
- suepe esaten sue olan?
bai, Lamera-puntie
- orra setan dxuten da?
esetan bes, es, Lamera punti agertun edo báda ba, esatiles e amen e tximinoitxan edo, bay ostantzin e, esteko, es es. Or dauena da ba Lamera-púntie pásata dau, Lamerako- e, "la punta Lamiaran" da ori, "punta Lamiaran", kabo bat ixetiles, da, on, dau farola, Bermiko entradakue. Oiñ esto pentzaten funsionaten dauenipe, ba ori, ronpeolas ein baiño lélau, or ronpeolas lusetu baiño lelau, agertuten san, kanpoti satosela argi gorridxe, da argi gorridxe markate bala ba txarto etor(ten-..), argi suridxa agertu arte, gidxa bat
- "Lamiaran" orduan?
berori da, bai, Lamera-púntie, Lamidxane, Lamidxane, bai
- esastasu len "Lekeitxoko farola agertuen"
bai
- "Lurgorri" entzun su?
bai, Lurgorri dau, e
- Bermion esta?
bai, bai, e dau kábu-, Matxakuko kábue ta, Matxakuko kabo-puntie, da Gibele- bitxartin dau, ori, Lurgorri
- mapan ikusko da ori?
igual ongo da bai. Ba ixena imiñdxe es e? Esto pentzaten "Lurgorri" okingo (dauenik), amen estakosu
- Aritxatxu, ametik dau?
amen amen, ametik
- au da Arana, etze bat-au emen, Bakidxorako bidie... seuk imiñi non dauen, au de Arana barridxo bat esta?
Arane da au, Arane, Arane. Au da Arane, amen, amen ingeruen
- Gibele ta Gibelpie ta...
bai. A- amen ingerun urtengo dau

- ori ser da?
Lurgorri, bai, aur ingeruen. Da or, atxiñe oten san. Lurgorrin, atxiñe oten san Lurgorrin, karabiñerun etzie, karabiñerun etzie. Da au pasa, Lurgorri pása, Matxakurantz, Matxaku púntarantz, da dau, ori tómie, plataformako petroliun e, tómi dau or, or portutxu bat e, portu txiki bat ei bin da gero, ekolojistak edo ba atzera bota bin e, mollatxuk eta on sina(k), orren kanpoko mandatxu-
- "Lurgorrin" onduen "arri-arietzn" leko bat-a?
arri-aritie ba arraintzako-
- selan?
arrantz-, arrantzakuek, arraintzakuk e arri-arie
- arri-arie?
bai, arri-aritan ba ataraten sendun e brekie edo tximinoye edo arri-ariek
- olan esaten da "arri-ariek"?
bai, arri-arie. Baye ori da, e, baixeparik, arri sueltuek, arri sueltuk, atxa sueltuek eta, arie, arri-ariek, bai
- ori orkuek edo beste leko-
badaus arri-ariek, Jesus!, arri-aritakosus e, amen e Potor-arri nagosidxen nordesteko mandan be, arri-aritakosus da, arri-arik e leko askotan daus
- esaten da "Matxakuko farola kikuka dala"?
bai, "Matxakuko farola kikuka" ta orreti ba tximinoitxako kalati orrek, Matxakuko farola kikuka da, Matxakuko farola bistan dauen arte, areta- arie dakosu. Ba sartzen ba-, tapatemasu Matxakuko farolen punti tapaten basu sartzen sara arrire, bai
- orretako ixena "Matxaku-
farola agertuen, bai
- edo kikuka
bai, bai kikuk(an), ori, farola agertue
- "Matxaku eskolapie"?
Eskolapi da, e Txangille pasata gero dau, e, esto, Gibele, Gibele pasa Matxakurantz apur bet-a, da dau or bárridxotxu bat, Gibeleko barridxu estai- deitxuten batzoe, da dau eskolie, bueno oten san eskolie atxiñe, aldianuntzat eta, bertako barri(..kue), ori da, Eskolapi ori be da ba, tximinoitxako lekue. Eskolapie, bai
- "Mendi baltz" esaten da?
Mendi baltza esan tzu len. "Mendi baltz" esan tzut, Kalabarriko posue, Ogoñora errimata, Ogoñon sarratuten basendun Mendi baltz, posue. Ori "Mendi baltz" da, urteten dau e Lagá, Lagán ganin urteten dau (an) barrutik urteten dau aulako mendi baltz(a), bay dales illune, deitxuten tzoe "Mendi baltz"
- suek olan esaten sue?
"Mendi baltz", bai
- orrek okingo dau gero beste ixen bat esta?

ixena berena, bai, ori ixena esatiles e, e "Kalamua" edo a edo ori edo bestie, beren ixena okingo dau, geu, arrantzalintzako, da ba "Mendi baltz". Busturiko mendidxeles, Busturiko mendidxe be, beren ixena okingo dau arek, bay guretzako "Busturiko mendidxe"

- igual batzuk dxakin bes igual e gero ixena

esaten batzu "Busturiko mendidxe" seiñdxen, igual dxakin bes. Ba arra(i)ntzaliek, bai

- da "Seroyen burue"?

Seroyen buru ta orrek gausak, bai

- Meortxutxu?

Meortxutxu be káli da, Meartxutxu

- selan?

Meor-, Meartxutxu, Meortxutxu, Meortxutxu. Oin, e non dauen-, orrek e, diles e kala inportantzi bakuek, inportantzi bako kalatiseles. Arrastarako estau(e) balidxo orrek, estau balidxo. Se arri sueltu ta olaku dau or asko, da, arrastan esin su ibilli. Orrek ba onek, esan tzutena, lebatzetan da (..)

- nonditau gitxi gora bera?

ori, pentzaten dot betitaula, kábun betik, bétik. Esatiles e, amen A-, Okarantzan betik edo ortik on bi dau ori, inportantzi bako kalatiles-

- "Murguko eskiñadie" esastasun es?

bai, Murguko eskiñadie, Santa Mariko elixi agertu, torrie, da Mundekako torrie, Agarreko etzin imiñdxe

- ori de?

"Murguko eskiñadin púntie"

- "Ogelle"?

Ogelle da, e, Iá, Iá = Ea. Iá ta Lekeitxo bitxartien urteten dauen puntiek, a da Ogelle

- olan esaten sue suek?

bai, Ogelle. Aretako (a)lako, etze eder bat-ako bertan ganin puntan, Ogelle, ori da

- "Okarantza" esan du es?

bai bai bai, kalie

- Oyarbe?

Oidxarbe káli da

- non dau?

estaipe, estaipe, nik e, orrek e

- esara ibilli ortik?

enai ibilli, es

- Mundekatik urre edo?

bai, e, kábutik e sortzi-amar millen bitxartin da, manda batetik eta bestetik. Estako distantziarik eta, estako distantziarik, Billau-púntetik, da, ona semat ongo da ba? Ixarora se- se- semat e? Semat ongo da ba? Billau-puntatik Ixarora ongo die... amabos mílle? Esta ongo, ba, bueno, etxa amabos mille, amabos millen barruen, bádaus otamar kála, se distantziko kalatie? Estie kalak, orretie, e lekuek,

esatiles e, len esan tzuten modun ba lekuek e, leko txikidxek ba, enbarkasiñuk ote sinak ba, batunde bertan
- "ondarrutarren kalie" esan su es?
bai, ondarrutarren kalak, ondarrutarren kalatie: Andrakala, Kostarren-kala, da Plai Asun da onek
- estac kala bat olan dakona ixena "ondarrutarren kalie"?
es es es es
- "Ondartze agiridxen" esaten da?
bai, bueno, Ondartza, bakixu seiñdxen
- seiñdxa?
a pláitxue
- sein?
selan dauen (aur) pláitxue, Murgún an, senotxuen, amen, uger da ibiltxen dina? Ondartzako plaitxue, e
- "Ondartzape" bai?
Ondartzape bai, plaitxue ugerrerako ta, bai. On sara iñoix?
- baten
esiñen fijako or gausa bat. Orko ari selaku den
- are gitxi dau esta?
bai, baye gitxi (da), bay selaku den. Esta Laidako are klásie, orko arí da, e, dana da txirlá sátidxe ta lákue, daná da, ori atxiñe, bakixu ordun, txarridxek eta olluk eta ote sien. Olluntzako erute bien e ori dxateko, olluk dxate bin ori, arrotzi-, arrotzi eitxeko, arrotzin asalantzako, karie, karie edo, orko arie esta Laidaku lákue. Ukusko su iñoix básues, selan den e, satidxe(k), satitxu-satitxu-satitxu be(,) dana da txirlin e, satidxeles (..)
- dxuten siñien suek umetan da orra?
bai, ugerrin da bai, bai. Ikuk ostuten da gero bertan
- "Ormá" leko bat-a?
Ormá?
- es?
... Ormá... es, es... Ormá, Ormá... Omá bai. Omá, Omá da, e, selan deitxuten (dxako) "bálliri"?, valle, valle
- euskeras?
bai
- selan da "arana" edo
ori da, Omako ori, Omako, bálli edo deitxuten tzoe. Ori dau aur, e, Santimamiñeko-, kuebak, andik sartunde dau "El valle de Oma", Oma
- itxosoku-
es es es
- "Otzarriko eskiñadie" esan du
bai, bai
- leko bat-a "pálue"?
estakot entzuterik
- "Papardo-manko"?

Papardobanku be bai, kali da. Da non dau?
- "be"gas?
"Papardomanku" diño amen baya guk e, deitxuten (tzagu): Papardobanku, bai, bai begas, Papardobanku
- "Papardo-banko" be bai? "o"gas
es, guk es, Papardobanku, bai Papardobanku
- kali dau "Patxikon kalie"?
Patxiko kalie da, esta kalie, esta kalie, Laidatxu, bakixu, Laidatxun puntie, andiko puntie selan dakon pálo bat, a da Patxiko kálie
- kali da ori?
kalie, kañaberakas da oteku ba esta, esta, esta. An atxiñe ongo san igual ori Patxiko sarri bertan e, Patxiko deitxuten ixen tzon e sárren bat, kañaberias, da Patxiko kálie
- "Pitón" esan du?
bai
- "Plai Asul"?
Plai Asun dau amen, Plai Asun. Ondarrutako kalie
- enegas, Plai Asun?
bai, Plai Asun
- "Plai eder"?
Plai eder be bai berton, berton da, Plai ederra
- barrurau?
berton, berton parajin, dana da bat, bai. Plai eder, dana da bat. Kóstarren kalan así txe, Plai Asunerarte, dana da Plai eder, Plai eder
- "Popular agiridxen"?
Popul arri, Popul arri, Popularri
- arridxe da ori?
bai, Popularri dau, Matxakun aspidxen Matxakun aspidxen dau, e, a(u)lako- atxá bat, atxá bat, erriko atxi da e? errikue, kostakue. Popularri. Da, or, orren ondun dau beste arri bat deitxuten dxakona "Sillarri", ba Popularri batzuk deitxuten- da beste batzuk "Sillarri", ori da
- ori silla baten e-
antza bai, bai
- orreitxik da "Sillarri"?
eso es
- "Portuondo" bai
Portuondo, bakixu a puntie, Portuondokue
- olan esaten sue?
bai, Portuondo puntie
- da "Portuondo agiridxen"?
Portuondo agiridxen esan tzupa, Lagan da órretan, eskiñadan sausenin "Portuondo ag(e)ridxen"
- da "Portuondoko arbolak agiridxen"?
bardin, bardin, bai, bai
- marka bat edo seuser da "Abade mendi"?

ixengo da, bai, eurena. Orreitxi diñotzupa, arraintzalik eurek imintxen dauiles ixena
- orrek mendidxek beste ixen bat okingo dau
beste ixen bat bai
- "Abade mendi" esu-
estot entzun
- "Akar-kali" esan du esta?
Akar-kali bai, bai
- ortitau es?
bai, ametik edo ametik betik. Arka-kala, bai. Apón, Apon dau ori
- "arri-bolak"?
arribolatie, asi, Gibeletik, da Matxaku puntara dausen orrek arridxek biribillek, ori da arribolak
- esaten sue suepe bai?
bai, Matxakuko arribolak
- "Atatalle" entzun su?
Atatail?.. es
- ori bermiotarrena esango da
bai, bermiotarrena-
- da atxa nago-

13 B

.... dakos, atxa batzuk, da aretaikun bat ixengo da, guk e, Mundekan estakigu ori. Es. Bermikue
- ortitau "bañolekue"?... bueno au da, bermiotarrena da, nik baspadan ba-
bai, bertan e, Aritxatxun ixengo da baño-leku edo, bañu artzen ba ara dxuten di-ta, an ixengo da
- andik be esan dostie atxa bat "Bonito atx", entzun su?
es, es
- Errosape?
Errosape bai. Errosape da, e, atxiñe portuti kanpora ote san Bermion, ba oiñ e portun barrun dau. Errosape da auntxe obrak eitxen dausena, Alfa. A beye, subi sarra, subidxe dau oin barridxe baye oin subi sar-, aspidxe, a da Errosape. Bai, atxiñe botaten sin or, fabriketan, eitxe bien latak, berton eitxe bien, da ojalatak eta arek e ote sien e botata bertara, Errosapen. Dxuten giñen gu latak e olako sarrak bille, batelak eta eitxeko-ta, atxiñe umetxuk-arela. Errosape ori da. Bai. Bide barridxe eiñdxe dauena, bide barridxe eiñdxe dauena, mollara bajateko, portora bajateko, auri da Errosape
- Errosapeko mollie?
Errosapeko mollie ba oiñ ori molla barridxe, dauena bai
- oingo barridxe esta?
bai, oingo barridxe

- len-
es es es es, esta on. Lengo-, oin atrakaten dena onek markantetxuk eta atrakaten d(e)na, ori da Errosapeko mollie
- entzun su "Galdisko errekie"?
Galdisko erreki da kálie, entzuta dakot
- a, kali da?
bai kali da bai
- esta errekie
es es es, Galdisko erreki da kálie, oiñ estaitx e, non dauen estaitx, ya, nire buru ya
- igual bermiotarrak...
es, es, mundekarrape bai, Galdisko errekie
- kalie?
bai kalie
- entzun su "kurrillo andidxe" ta "kurrillo txikidxe"?
Kurrillo andidxe ta Kurrillo txikidxe, orretie baixe bi, dausenak, San Juan de Gastelugatxe aspidxen dausenak, orreti Kurrillo nagosidxe ta Kurrillo txikidxe, baixe bi dausenak. Bat-a asidxaue ta besti txikidxaue, orretie
- "San Juan de Gastelugatxe" selan esaten sue, "San Juan"? "Gastelugatxe"? edo-
es, dana es, San Juan, San Juan
- da "Gastelugatxe"?
"Gastelugatxe" be esaten du baye "San Juan" e, San Juan agertuen, San Juan agertuen edo
- ser da, leko bat?
bai, San Juan agertura ba, dxuten giñenin begianditxen-da, Matxaku kanpuen, San Juan agertuten denin kabutik, bai
- entzun su "Kurtzepie"?
... kurtzetie
- Kurtzepie
a Kurtzepie!.. Kurtzepie... kurtzie dau, Bakidxoko kantarie, esatiles e, Bermiti dxunda, Bakidxorantz, bidetik, esatiles autun bidetik, topaten da, plaidxiera allega baiño lelau topaten da, kantarie, da arek okitxen dau kurtzie, an- an kantara ingerun dau, on da, atxiñe kurtzie. Da kurtzepera ta dxute sien tximinoitxen da angiretan da olan dxute sien
- mundekarrape bai?
bai, mundekarrape bai, bai
- "Kurtzepie" da?
kurtzepie
- entzun su "laixuek"?
...
- "Matxikorta" esan su?
Matxikorta be da, kala txikidxen bat-a ori be, Matxikorta be, bai, Matxikorta, bai, kala txikidxen bat-a ori be, entzunda bakot, bai

- Bermiotik es?
Bermiotik, bai
- bermiotarrak esan dostie "Mundekako ugerridxe"
Ugerri, Ugerri auri, esan tzutena len, bai, Mundekaku da, bai, bai. Bein Murgú, Murgú bakixu seiñdxen, aur Aritxatxuko plaidxen ondun dauen a mendidxe, bueno atxa. Or ingeruen asten da Ugerri
- Ugerri edo "Ugarri"?
Uger arri, batzuk deitxuten tzo "Uger arri", beste batzuk "Ugerri"
- gutzut esan "Ugerri" edo "Ugarri"?
Ugar arri, Ugar arri, bai bai
- entzun su "Nasareto"?
Lasareto, Lasareto bai. Lasareto entzuti bakot, estai non dauen baye entzuti bakot, Lasareto-pie, bai, Lasareto-pie. Lasareto, estaitx e, aurti Matxakun edo (on bi dau) Matxakutik edo on bi dau, bai
- "Potor arri" da "Potorro arri" igualaties?
Potor arri, Potor arri. Daus-
- "Potorro arri" estosu esaten es?
es, Potor arri. Potor arri nagosidxe ta Potor arri txikidxe
- bi daus es?
bai, "Potor arri nagosidxe" da, Ixaron, Artxikote mandan dauena. Da, "Potor arri txikidxe", dau e amen, plantxatik dauena, Potor arri txikidxe tapa eitxen da. Plemarin-da tapa eitxen da. Da, Potor arri nagosidxe esta tapaten. Ori dau, Potor arri nagosidxe dau, Barru-atxen kanpoko mandatxuen
- "Barru-atxe" a atx-
beste atxa bat, dakona ixena "Barru atxe", bai. Aren kanpoko mandatxun dauena da "Potor arri nagosidxe"
- da "Tonpoye" badau-
Tonpoye da, Bermiko kanposantun aspidxe, ori da Tonpoye
- bi daus edo selan da?
estaipe, Tonpoipera, Tonpoye, Tonpoipera, orra dxuten sin arraintxen da, olan e, kañaberakas-da, Tonpoipie. Ori dau e bertan e Aritxatxun onduen
- "Tonpoi andidxe" ta "Tonpoi txikidxe" estau?
ongo da, ongo da baye estai nik e. Tonpoipera. Tonpoye, Tonpoipera
- erderas "una bandada de peces", una bandada?
e, bokarta bada ba bokar-gorridxe. Bokar-gorridxe. Aurtengo portuen e, atzo edo arifiun be, semakura on da antxobi amen. Illebete baiño gidxau on da antxobi amen. Gernikan seireun da piku pesetan antxobi saltzen da amen e iñok gure es. Dxuen, artun, seukusun beste, árruepe igual da abante. Portu gustidxe beteta. Da Txorrokopuntako subidxe, bakixu enbarkaderue, an posu itxen da bajamarien, an sikutan, beteta, beteta, erun tzuen, ba Mundekan dxan dau(e) antxobi aurten e, antxo- antxoba txikidxe e? Txintxiñe
- "bandadie" esta esaten?
"bandadie" esta esaten, es es. Bandadi txoridxek

- "la manguera", Bermion begas, bangerie
bangerie, bangerie
- da dos mangueras?
mangera bi
- edo bangera bi?
bangera bi
- banco de peces?
"banco de peses" ba esan tzutena, arrañe batunde dauenien ba arrain gorridxe, gorridxe edo, "sardí" be bai "banco de pec-", sardie, sardie. Atun-sardi edo simarroi-sardi edo. Ori da bánkue
- "bankue" esaten da?
es es es es. Guk e beti esaten du sardi-, edo gorridxe. Edo, baitxe esaten da.. atxiñe "banku" esan biarrin uretana txitxarrue, "uretana" esaten san, korrentales formate ban les, "uretana" esaten san. Da, atune be, sáltaka estauenien, kórridxen dauenin e, ño! selan dako ixena, Jesus!
- sergerie
sergerie, bai, sergerie, bai. Dana da "banku"
- Bermion esan dostie arbidxek esateko "barrabillek" eta "potruek" be bai
bai, orrek leba- lebatzenatie, lebatzenak. Atxiñ lebatzetan, ote senien, bakotxa berak atrapate ban lebatzari, bakotxa(k) berak atrapaten san lebatzari kentzen tzoen, arbidxek eta pótruek. Pótruek deitxuten dxakon, e, estomangue selan da?
- arbidxek esti igualak, esta arbidxek?
arbidxe da arbidxe
- da "potruek" beste gausa bat-a?
bai. Potru da, au e, "el buche" selan esango tzut?.. Kaguen! Au dok e euske:as...
- erderas selan da?
buche
- "buche" da potruek?
bai...
- esaten da orduen "po-
bai bai, bai, da orrek eitxen sien, atrapaten dauena bakotxak, arek berak erute ban etzera, leba- ori da lebatzen barruteidxe, barruteidxe
- kontraixue be-
kontraixue da lebatzen e, ameko tripako satidxe, kontraixue. Ori dana dxuten san barruteidxegas, bakotxak noberenak e. Atrapaten basendun amar lebatz, seure- seure barruteidxek
- da "arbidxek" esateko "barrabillek", beste-
baitxe, esaten da, barrabillek ba di arrotzak. Nai e persona-, barrabillek = arrotzak
- potruepe bai personanatie esta?
bai, baitxe, baitxe

- esaten da arrañena be bai?
arrañena "arbidxe", arbidxe. E, personina be, ba arbidxe. Lebatzak, arrañek, emitako arbidxe, emitako arbidxe
- da arrak?
arrak estako. Arrak estako arbirik. Da gixoneskun ba, arbidxek, die pótruek
- esaten da gixon bateitxik "arbidxek" be bai?
arbidxek
- "potruek" da "barrabillek" be bai?
eso es
irurek?
ba irurek /.../
- 2 yates selan esango lekixu?
dxat bi, dxat bi
- en dirección sur
égun bárrure
- da "eguke"?
éguen, bai
- "eguke" esta esaten?
e, esan du "en diresion sur" = égun bárrure. Esan du. Da, e, éguen ba "en sur"
- da "eguke gues"?
bai, "egun barrure gues", éguka gues, "egun barrure gues", bai
- lesteka?
lestín gues, bai
- neuk esan dotena?
lésteka, bai. Bai, "lésteka gues", "lesteka gues" bai
- nórteka?
nórteka gues
- "oesteka" be bai?
baitxe. "Norustin barrure" be bai, bai. Sudo(e)steka be bai Nordesteka be bai
- esaten da "enbarranka"?
bai, ori da ba, enbarrankate sarenin e, kostan, edo, baixa baten ganin edo, ori da enbarranka
- erderas be-
"embarrancar". Edo, ondú dxo du. Enbarranka da ba "ondu dxo du"
- la gabarra
gabarri da, oiñ e, gabarrati e onek e Bilboko erridxun da dakosusenak mi(ni)alas di ibiltxen dinak eta, ikatzagas da orreti gabarrak, orreti gabarrak
- "bruse" esastasu esta?
bai, brusé sepillu da, bruse = sepillue, balditen denin enbarkasiñu garbiteko
- da gasie?

da, brus gogorra, da brus gasie. Bruse da bat e gogorra, kubertara-, e, da besti da brus gasi = brus biguna, brus biguna = gasie
- da olako bi selan esango lekixu?
brus bi
- da bestie?
brus gasa bi
- los grados?
gradúek. Konpasen graduek, bai, bai
- da dos grados?
grad(o) bi
- sertzuties "guardarrañek"?
guardarrañetie onek arkadak, arkadak
- sertzuti orrek?
kubertan imintxen din arkadak, orrek kajoyek, kajoyek, orretie. Arrañe ta antxobi ta sardiñi ta imintxeko, txitxarru ta imintxeko, ori da. Guardarrañek
- da arka-
arkadi baitxe bada, e, neberan, neberan atune imintxen den iekun arkadati arek
- ser okitxeko, ser gordeteko?
atune(k), atune neberan imintxeko, arkadak, bai
- da kanpokupe bai esta?
bai, deitxuten dxakoe, arkadak eta orrek, selan da? Guardarrañek. Bay "guardarrañe" erderas da, "guarda-arrañe". Bidxetara da ori. Da arkadi da ba, kajoye edo
- esaten da "korrederie"?
bai, korrederie. Oin usa be-sta eitxen
- ser da?
korrederi da, mille(k) markatekue, atzetik erloje bat, da txiko bat elixegas, da, a elixe martxan dunin enbarkasiñu du buelta-bueltaka, da erlojun markaten dau, "cuentamillas", bai
- da olako bi?
korredera bi
- lapa klase bat "lapatxikue" entzun su?
bai. Lapatxikue, guk e, lapatxikue deitxuten tzagu, lapá-sórridxe, bai. Ba ori da, atxan selan oten din a(u)lako txikitxu- txiki-txiki-txikitxuek alkar-ganin danak pegata sarniles, ori de lapa-sorridxe, bai
- da olako bi selan esango-
lapa-sorri bi
- barkue denpora asko garbitxu barik
garbitxu barik eta eitxen da bete lapa-sorridxe, ba-, eitxen dxakos pega, bai, bai, lapa-sorridxek
- "la latitud" eta "la longitud" selan esaten da?
bai, latitu = norteko mandie ta "lonjitu" ba "goi-beye"
- euskeras?

bai, latitu da, lonjitu. E, kasi euskeras (esaten da) baye bakigules, latitu da goi-beye, da lest-oesta da lonjitu

- se kalatan sausen dxakitxeko, marcas?

markak e die ba mendikuek, mendidxekas. Mendidxekas, mendidxen ixenakas ba, bakixu, tal kaletan se mendi ta tal kaletan se mendi. Da amen e Kalabarrin e, akordun dakot e, akordun dakot, e, Kalabarrin, agertute san, Jesus! Urtitosak. Agertute san, Ogo- esto, Dxatán beko mandatik, Mendi kumak, Mendi kumak

- sertzuties orrek?

mendi txikitxuek, "Mendi kumak" deitxuten ixen dxako, káliri, kálin sartukeriri. Da lelengoko Mendi kuman, len-diko Mendi kuman, bósgarren tuntuxe, atxiñe, bosgarren tuntuxe

- ser da "bosgarren tuntuxe"?

budxie. Bosgarren tuntuxek urtete ban, lélengoko Mendi kuman. Lelengoko Mendi kumik urtete baneko "bosgarren ori". Da ixeten san, Lagan, ori Mendi baltz, Laga erdidxen, agarra barik e, Ogoñori, se agarratzen tzoneko urandidxe dator

- da ori da, Mendi kumak ori-

Mendi kumak, da gero bai, da gero urteten dau, e urteten dau, Agurie deitxuten ixen (dxakon ori), Agurie, Mendi kumak eta gero Agurie. Orrek urteten dauie, Kalabarrin e urteten dauie, e, Bakidxon beko-, edo esto, Dxatan beko mandatxuen

- ori da "Agurie"?

Agurie

- beste mendi bat?

bai, beste mendi bat, bai

- da "dos marcas" selan esango lekixu?

márka bi, márka bi

- badau "musoi gorridxe" da "musoi suridxe"?

bai. Muxoye gorridxe ta muxoye- badau bai

- olan dakoye ixena?

bai bai bai. Muxoi gorridxe da muxoi suridxe. Muxoi suridxe da, "múxarra" bakixu ser den? A txikitxue. Are lako bardiñe bay andidxen. Oin beste bat-au "muxo-muxarra" = es dena muxar txikidxe, es dena muxoi andidxe, muxo-muxarra, a bere bai

- ori estakidxe bermiotarrak, muxo-muxarra

es? Muxo-muxarra. Estaipe. Múxartxuk aulakutie. Gero dau muxue. Bay muxue ta muxarren bitxartin dauen asidxe, deitxuten dxako: muxó-múxarra, Mundekan

- esaten da "lebatzen papadak"?, edo erderas da ori?

e lebatzen papadak e, es, lebatzen barruteidxe, "papadak" eta oin dia, aunek e, ameko papadak eta, e dakosunek konjelauek eta orrek e, (o)nek

- pleamar?

bai, plemara. Plemara ta bajamara

- andrataus sare-

saregiñek, bai. Saregiñek
- ser eitxen daui orrek?
orrek sari dxosi, e neupe bai sarik dxosten naitxusen e, bai, onek tresmallek eta, mallabakarrak eta neupe bai
- non dxosten san?
móllan, mollan, bai. Neupe dxosten naitxusen, e igelenerarte, mutil lagun bateri dxosten notzan, esatiles e debalde e? Orrek andrak kobraten dauie estaik e bosteun edo seireun peseta orduko, kobraten daui saregiñek. Mundekan estau grano bape, Mundekan estau grano bapes, saregiñek
- len bes?
len bai, len bai ote sien, bai, neutaitxela bost edo sei bai ote sien. Bay gixoneskuk grano batepe eseuen dxakitxen, da ointxe bes, ointxe bes, ointxe be-
- konponduteko Bermiora-
Bermira eruten dauie, bai. Nik e len neuk eitxen notzan orreri mutil laguneri, da, gero ba, ya larga nauenik e orrek biarrak e, ya ordu asko an eguskitxen da, biarra ba bertan dale ta dale ta dale, bistie kantza ta, eser e benefisidxo barik oteko ba es es es
- estaitx erderas esaten bada "cingar" edo
singá. Singá da ba, erremue artun da batelin atzetik singá, abante ein biarrien, singá
- enbarkasiñue selan due?
áurrera, bai. Singa, da sidxé, da, átzerantz eitxen sunin e, erramus atzetik, sidxé enbarkasiñue, atzerantz enbarkasiñue, bai
- esaten da botaberin "sokondue", "ondu" edo...
sokue, sokue
- ser da?
soku da, sartzen den e lekuen, botaberien, e. Bueno, enbarkasiñutan, bateletan, atxiñe belie, belie, palu dxuten san lekuen, sartunde, a da sokue, a da sokue. Oten san e, beyen, esatiles e, e, sáidxen, aulako, ol lodidxe ta gogorras, bertan dxositxe saidxen, da an, okitxe ban sillue, páluen, púnti sartziko, a da sokue
- botaberie esta lelengo lodidxau, da gero metxuau-metxuau estue..
bai, bai bai. Ori due kubertan engantxata, sokú deitxuten batzoe ba areri
- orreri es, lodidxaue danari
sokue, es, orrek estako ser ikusi, botaberi botaberi da. Loditxik asi txa merá. Agiñek, agiñe, agiñe due sokun sartunde, agiñe
- kaelan ganien estue?
kael-, agiñe due kaelen betik asitxe, osea kubertatik asitxe due, kubertan dau sokue. Da urteten dau kaeletik kanpora, se kaelien non amarrako su ba?
- estaus sillo bi ta or sartzeko agiñe?

oiñ oiñ- oiñ e igual, oiñ e burdiñeskuk igual ixengo die orrek agiñek, baya len, atxiñe, esan dun modun e, Jesus!, sokuen, agiñe, agiñe dxute san sokuen, kubertan, kubertan sokue da an engantxata. Da gero, tornillo bigas, kaelera, istutute

- "tramie" ser da?

tramaye, tramaye

- arrañe?

arrañe bai

- da "tramie" esta eser?

tramí da, e baitxe tramie deitxuten dxako, atesun on biarrien, gausie, sénu eitxen dxakonari, senu eitxen bada, a da tramie

- leko bat orduen?

bai, tramie, sénue. Txiko bat atesun on biarrien apur bat e, bádako sénue, a da tramie, bai

- da olako bi?

tramá bi

- aguas vivas

mare bixidxek, mare bixidxek

- ur bixidxe?

ur bixidxek eta mare bixidxek, dana bat, bai

- muertas?

mare illek

- ur illek?

urílepe bardin

- esaten da?

bai bai bai

- ixurdik ataten daben arrañe, se ixen dako?

bokarta, da sardiñie. Bokarta ataten dau berak dxateko, berak dxateko da gero ba, oin kasi ixurdarik on be estau, e, ya errasie be kenduta dau, gerran da ortik-amendik e, galdu eiñdxa asko, ondiño Mediterran(eun) estai sema mille, ixurdi illdxila ta, bakot entzuti edo leita. Da, ixurdan e ibiltxen giñen, ixurden atzin, ixurden atzin. Da eureri emoten ixen tzonin gogu dxateko, ba atate bien bokarta, edo sardiñie da, gero a trañegas e atrapa

- da "manyubie"?

manyugie da ixurdako arrañe

- arrañe da manyugi esta?

mandxungi da berak ataten dauen arrañe /stop/

- selan esan su "manyugi-"?

mandxungi da, mandxungan gues, esaten sa., ointxe urtekeran, "mandxungan gues", mandxungi da, ixurdik ataten dauen arrañe "mandxungan". Bai, mandxungie

- arrañe?

bai bai ba antxobie edo sardiñi mandxungakue. Bai, mandxungie

- da olako bi?

manyunga bi. Gero dakosu ba blankurako arrañe, antxobie, blankuren atrapaten dena, da, sertadaka dauenien
- selan?
dzartadaka. Dzartadaka, dza-
- ser da ori?
dauenin buru-agiridxen e, uretan goidxen, buru agiridxen, buru agiridxen, dzartadaka du. Ori da blankurako arrañe. Bokarta
- dxartadaka, estot entzun
da gero dau beste bat: andan gorridxe, esatiles beres, bera bakarrik e, dauenien, bistan e "andan gorridxe". "Andan gorridxe" a be da, antxoba-
- "ur txikidxe" esateko esastasun "ur meye" be bai?
"ur meye" be bai, bai
- ori pregunta dot Bermion da esan dostie, ori goitxarrak esaten dauila "ur-meye"
e geupe bai, "ur metik on gara" bai, bai bai. Gupe bai, bai bai /.../
- esaten da "amarrak"?
amarrak, bai. Aidxenin amarraten, amarra ba-. Amarrati ba, dakosunin txikotak eta amarrateko
- edosein txikot esta?
bai bai, amarrie
- da olako bi?
amarra bi
- ser da "piolie"?
pioli da, atxiñe, belak eta dxosteko, aridxe
- aridxe da piolie?
piolie. Orrek aridxek okitxe ban, breye emonda, alkitrana. Alkitrana emonda, ote san orí. Ori da piolie. Atxiñe belak eta dxoste sena
- da olako bi?
piola bi /stop/
- reuseri deitxuten dxako "parrillie"?
parrilli da, enjaretaue
- ser da "enjaretaue"?
enjaretaue da parrillie. Trañen aspidxen imintxen dena, kuberta ganin imin biarrien, parrillin ganien
- estot entenidu
trañé, imintxe su kubertan. Ba kubertan bertan dxun biarrin due, parrillin ganien, da ori parrilli da enjaretaue
- bidxetara esaten da orduen?
bai, parrillin ganien edo enja(r)etaue, enja(r)etaue
- da olako bi?
enja(r)etau bi
- edo bestie?
parrille bi. Buenol Parrilli da baitxe, parrilli da erreteku be bai, arrañe erreteko be ba parrilli da, bai
- "farol de mano"?

ba, eskuko farola. Bueno oin usa be-sta eitxen, ba eskuko farola
- erderas "polenta" entzun su?
polent?
- "polenta", euskeras "tálue"?
tálue, talu itxasoku bada gero? Talue guk e, dxatekuri deitxuten tzagu "tálue". Oiñ, atalue, arrañe da, bay "tálue" estot entzun
- Ondarrun "pexi" ori atalue
bai, bai, atalue, peixiñe, peixin. Arek e, arek e, erdera asko sartzen daui gero euskeran be, bai da diferente. Da Motrikura dxun balekisara, Motrikura dxun bálekisara, Ondarrutik bos kilometro daus, selako aldi dauen e, bai, euskera(s) selako aldie! da bos kilometro baiño estaus
- fletar?
"fletar" e da ba, alkille, enbarkasiñu alkille, fléta, bai, alkille
- bala de mercancia, "farduek" edo
fárduti orrek, orrek merkantitakutie, fárduek, balak, balak, e balak ixeten di por regla jeneral ba, e lánie, da olakuek
- da olako bi?
bála bi
- edo bestie fardue?
fárdo bi
- da "txantela" seuser da olakue?
txantela esta ori, txantela, da, arrañe saltze sunin kofradidxen, omoten tzun papela, omoten tzun papela, pixue ta presidxue, omoten dau papela gero kobrateko bankun edo, atxiñe kofradidxen kobrate san, oiñ e, gaur e bankun kobraten da. A da txantela

14 A

- tinglaue
tinglaue, tinglaue ba deitxuten tzagu, imintxen denin enbarkasiño baten biarrien edo daus-da, tapaten dauena euridxeitxik edo bada: tinglaue. Da baitxe deitxuten dxako kostadun edo biarrin bádaus, kostadu-, betik altu daueles biarrin, imintxen din olak edo, orrek, ori da tinglaue
- da olako bi selan esa-
tingláu bi /.../
Goixion ein tas amen: Santamoro, nueve millas, rumbo norte tanto. Santamoro be au be, amen kantille. Da amen daus, amen eitxen da kantille ta amen púntie. Amar mille. Orkadak, amar mille, errunbu astu dxastak! Errunbu imintxi astu dxast. Bueno! Kalafaltzo, dies millas. Da, Goidxerri, Kalabarri, dies millas. Au, runbu be imiñdxot au nipa, al bakix bisti be gitxi-txe. Kalabarri
- au be "Kalabarri"?

bai, au: goiko mandie, da au beko mandie. Da amen urandidxe itxen da. Galdixur, "Galdixurreko urandidxe" deitxuten dxako oneri. Orrek amen daus

- librun dau esta?

bai. Tomo- semat tomo dakosus? Saspi? Saspi? Dosen dakosus orrek

- or errunbukas?

runbukas, amen dau, ara!

- saspi dies esta?

bai nik saspi dakotas, esto pentzaten gedxau denik. Saspi dakotas. Ara! Asten da Mar de España, Mar de España dau, au libru be asten da.. Onetie, ondiño es imiñi apurtxu bat martxan e? /stop/ Kasu baterako onetie enfilasiñue bakarrik e? Au, au mandie. Enfilasion, Monte Santa Eufemia ta Otodxo. A una nueve millas de distansia, Santa Eufemia dau barruko alderdidxen. Da Otodxo da Lekeitxo. An urteten dau, Santa Eufemia, urteten dau, álako menditxu bat. Da Otodxon ganin imintxen denien, apur bat e, apur bat lesterau urteten dau Erroskerie deitxuten dxakon beste mendi bat. Erroskerie

- suek olan esaten sue?

bai bai. Da Erroskeri sarratukeran, Otoidxon, Santa Eufemiatausen-, Santa Eufemian urteten dauenien Otoidxo bidxetan (aulan) dxuten da. Da dxuten da beren barrure, arrastan e? Beren barrure-beren barrure-beren barrure. Da, sarratuten denin Erroskerie, ein bi da, gorantz, se urandidxe dau an. Orrek esplikasiñuk omoteko, Josus!

- sarratukeran ser gudau esan, estanin ikusten?

tapaten denin, bai. Sarratu, tapa itxen denien, esatiles beste mendi batek tapaten dauenien, ori da sarratu. Basa sabala, amabi milla nórtien, Santa Kataliñako farolagas. Andrakala, beratzi milla nórtien, es, Andrakala dau, e beratzi mille, beratzi mille Santa Kataliñati bai, baye nórtin es. Santa Kataliñatik e, Sigarre, Andrakala, Andrakala...

- Andrakalara dxuteko Larrunen barrura dxun bi dala, Larrun, Monte Larrun...

e ori beste kala bat-a, bai. Eskote...

- estakar Andrakala?

es, Arritxu ta Kalatxu bai. Arritxu be dau, Santa Kataliñagas, e, Ixarotik, Arritxu. Arritxu ta Kalatxu di onek. Ixarotik, leste-kuarta-nordestien. Onek bidxek eitxen dau kala bat, besegutako-ta, tertzak botaten sinereko. Da piedrabolak, e botateko apaidxue nórtien, bai. Gero dator Plai Eder, Takarako, da Ondarruko kalak

- "Karako" beste kala bat-a?

Takarako

- olan esaten sue?

bai bai. Da Ondarruko kalak. Ondarrutik amasei mille, da Ixarotik, runbue leste-kuarta-nordestien, rumbo aguja e? Eun brasati berreun brasara eitxen da or biar, lebatza, atrapaten san atxiñe, oiñ

estau. atxiñe lebatza-ta, bexegue-ta, oiñ estau... Au, au kali da andidxe. Da, kala bat-a esta? Da gero dakosu ba dibididuta, Aldroska, Amergiñe, Autzo-arri, o- Androarri, Baltzaloko atxa, Saturraran, da ta-ta-tan- Jesus! Tantorkak

- olan esaten sue?

bai, Tantor(tak), bai bai, igual. Gero lesterau, dau San Mateo, da kristo Urdeburuko, imintxen da Pasaidxen, Urdaburu, da or sartze sara Plai Asunen, beste kala bat, Plai Asun. Amen e kalak asko daus, oiñ e, gure basus e, e?

- Andrakala estakar e?

es, Abascal.. estakar, estakar, estakar "Andrakala". Ara! Andrakala da-, e au e, amata ein apurtxu baten gure basu. Onek kalak e famosutosapa! Kostarren kala ta, ba estakar e, Eskote...

- Piñado nonditau?

onek Sananderekuti(e)

- ibil sara su ortik?

bai bai bai. Da onek-, onetie, Jijoikuek. Asturianuek.. Arritxu, Kalatxu, Lumatxak. Piton da Burgos, orrek Santamoron barrukutie

- Bértxotxu badau kalie?

bai, bai. Mértxotxu

- suek Mertxotxu?

Mértxotxu, ongo da, ongo da

- "Bertxo" imintxen dau amen, au ixengo da?

Bertxo bai

- suek emegas esta?

bai, Mertxotxu. Mértxotxu dau Matxakutik sortzi millan. Bueno! Dau, Matxakun aurres, sortzi milla Bermiotik. Matxakutik, rúnbue, norte-kuarta-norustien -irakurriz-. Au be lebatz e kali da, baye, atxiñe, esatiles esko-apaidxun (ibiltxe sena). Da, botateko apaidxue botaten san nórte-kuarta-norustien da oestien

- ondo dau amen imintxen dauena?

bai bai bai, ondo dau bai bai. Gero Okarantza beste kala bat, au da Matxakutik nórtien, sortzi mille. Besegue, da, atrapate san lebatza be bai berreun brasetan-da. Or be apaidxu botate san norte-kuarta-nordestien da norte-kuarta-norustin, batera nai bestera. Gero dau Errekado, Errekado dau, sei mille, kábutik, Matxakutik. Bermitik nórtin, bueno, kábutik be nórtin dau, e salidi nórtin eiñ dxe, sei mille. Or be ibiltxe san, eskoapaidxu asko, da or leste-oestin bota (biar se) kanpoti(ko) alderditxik ure itxen (dxako) urandidxe, or leste-oestin apaidxue. Gero dator Galdixur. Au dau, dana da kala bat esate baterako esta? Baye ixenak imiñdxe. Galdixur dau, e, Errekadon leste alderditxik, lestetik. Da gero dator Oidxarbe, Oidxarbe dau, Galdixurren nordestien, esatiles dana da kala bat, baye- daueles e olan kantillek, kantillek eitxen diles, ba eitxen dau amen, ur bardiñe amekules bay kanporau

- -neure mapias- dana da rekorrido bat esta?

bai. Au-, dana da bat, esate baterako, dana da bat, baye kánpoko mandatik, urandidxe dator, leko batzutan, ariñau, kostatik. Beste lebatzutan geruau, osea dau e, aunek e, selan esango tzut e, onek e

- senuek edo

senuek eitxen, senuk eitxen, senuk eitxen. Senuk eitxen, egon ia... Aral Amen daus márkata, suripe okingo dau, da berton imintxen tzu, distantzidxe. Da Santamoro, da Santamoro, baye, Santamoro, amen, au da, len esan dune, imintxen denien e, esto- Or-, es- Sigar-, Jesus! Erroskerie tapaten denin, auna urandira sues

- nongo mendidxe da ori?

Erroskerik urteten dau, lén, len ganien, len ganien bai. Esu ukusten? Gero dau, Okarantzak urteten dau kánporau, kánporau. Da, amen, Errekado amen ongo da, ementxe ongo da-, amen, amen, Errekado. Bay gero dxuteko, gero dxuteko, ona, lesterautxuau dau, Oidxarbe, da onek, baye, kála bat, esu ukusten? Barrutik kala bat-a, barrutik da plai bat. Gero dator kantille, da, ori kantille daueles eitxen e, ondak-ondak-ondak-ondak, aurrena (da) urandidxena. Amen Andrakala Biar eitxen da larota-, larogei brasetan, bueno, es! Amen dau káskue, onduen, enbarrie

- kaskue, ser da kaskue?

enbarkasiño galdue. Baye beste bat-au Andrakalan, irurotaberatzibrasetan, irutamar brasetan dau beste ka- bat e, e, dxun san ondora, neu arrastan nabillela, esto... arek selan oki ban ixena? Kaguen!

- enbarkasiño bat?

bai, parejie bay bat dxun san ondora. Orrek ixen sin Bermikuek, da bat dxun san ondora. Muy bien. Ba gure basu ametik atako sus

- au patroi batek eintku da ata?

bai, bai, neuk e esatiles e, aunek kalak, ba igual, au- au eitxiles neuk. Ein tas batzuk baye

- kopidxe eingo tzut nik gero

bai bai bai bai. Baye ordurako gedxau ein bi du or. Bueno baktau se ingot-en, neuk eingo tzut amen, amen plánuen, bidxar edo asko nai eitxen, da eingo tzutas kala batzuk, da satosenien erungo su plánue. Da eingo su, selan esaten da? Se eingo tzut, lapis ein biarrin eingo tzut e, tinti(:)s eingo dot, boligrafuas, da orduen

- edo lapisegas ondo dau e?

baye, kopidxe atateko? Fotokopidxe, fotokopidxe(k) lápise estu markako. Bai bai Da markateko fotokopidxe eingo su gero, da au planue, fotokopidxe, e? Obeto ixengo tzu seuretzako be. Onetakona da, kantille, esin tzut marka

- estauelakon-

estau emoten, estau emoten, se beitu, milla bat au da, au da milla bat.. Estau emoten. Plano txikidxauen ixen bi dau

- es artun biar andidxe

es es es..., geldika-geldika, geldika-, ni, atzo be sarabardo bat eitxen on nai, da eiñdxot, mutil lagunentzako, ba amen e, goixin estot urteten amabidxetartc, otz itxen dau-te. Baye au eingo tzut neuk geldika-geldika. Da eingo tzut, berton planun eingo tzut. Mundekako kalak esaten dunak, barrukuek, eingo tzutas orrepe. Da gero eingo su au, fotokopidxen sartun, se amen ein neikena da nik, distantzidxak imiñi esta? Da gero neuk eiñ e, bata lusiau da besti laburrau selan daun kantille

- emen goidxen esta?

goidxen ein. Auri eingot, muy bien, ia, oin ser daku?.. selan etor sara trenien?

- es, autuen, aitxeri eskatu tzat

bakixu seupe? Ordun basara patroye /.../

- marka bat-a Anboto mendidxe?

bai, Anboto

- eta marka bat-a

márkie, aregas eitxen da ba, márka batzuk, Anboto, Anboto nagosi, Anboto nagosin bixarretan, esaten da, Anboto nagosin bixarrak, agertuten dinien Santamoron

- sertzutie orrek?

bixarrak, ba e puntie, agertuten denien, Santamoroko kalan, urandidxe dator, bai. Bai, orrek e, Otoidxo be márki da, e Santa Eufemia be márki da

- Santa Eufemia nongo mendidxe da?

ori, barrutik urteten dau, esatiles Lekeitxon barrutik urteten dau. Erroskerie, márki da, Ogoñope márki dako, Santamorokue Ogoñon erdikxen imiñdxe ta, Santamorok(u) deitxuten tzo beste manda bat , mendi baten

- Santamoro, olan?

Santamoroko urandidxe, deitxuten dxako, a be márki da, e Mendi baltz márki da, Mendi baltz e, Kalubarrin sausenin e, arraintxan, Mendi baltz sarraluten basu Ogoñon, urandidxe. Da gero dator, e, orreri deitxuten- Goidxerriko uré, Goidxerriko ure, da gero dator Kalafaltzo, pláidxie. Segidu bera esta? Au ein su aulan, esatiles au da. Da amen sues, da amen urandidxe ta, ségidxen, topate su ostabe beste mandie. Posules eitxen dau e, barrura onek. Muy bien

- beste mendi bat-a Arballu?

bai. Arballu (o)ri, Matxakuko goiku da Arballu. Ba-

- marka bat-a itxosuen?

e, ixa lei márkie, ixa lei, baye-

- suentzako es?

es. Guretzako marki arrastan ixeten san, or e, Goidxerrin edo Kalafaltzon, ixeten san, Seroye, Seroye, baye Seroye da Dxatá, Dxatako mendidxe, Dxata- bai. Bueno seroyeles urteten dau berak, urteten dau berak.. Talaidxeruen, talaidxan, talaidxan urteten dau, seroya les, Kalafaltzorako. Bay da Dxatá. Da Arballu da, aur e

bai. Au-, dana da bat, esate baterako, dana da bat, baye kánpoko mandatik, urandidxe dator, leko batzutan, arriñau, koxtatik. Beste lebatzutan geruau, osea dau e, aunek e, selan esango tzut e, onek e

- senuek edo

senuek eitxen, senuk eitxen, senuk eitxen. Senuk eitxen, egon ia... Aral Amen daus márkata, suripe okingo dau, da berton imintxen tzu, distantzidxe. Da Santamoro, da Santamoro, baye, Santamoro, amen, au da, len esan dune, imintxen denien e, esto- Or-, es- Sigar-, Jesus! Erroskerie tapaten denin, auna urandira sues

- nongo mendidxe da ori?

Erroskerik urteten dau, lén, len ganien, len ganien bai. Esu ukusten? Gero dau, Okarantzak urteten dau kánporau, kánporau. Da, amen, Errekado amen ongo da, ementxe ongo da-, amen, amen, Errekado. Bay gero dxuteko, gero dxuteko, ona, lesterautxuau dau, Oidxarbe, da onek, baye, kála bat, esu ukusten? Barrutik kala bat-a, barrutik da plai bat. Gero dator kantille, da, ori kantille daueles eitxen e, ondak-ondak-ondak-ondak, aurrena (da) urandidxena. Amen Andrakala Biar eitxen da larota-, larogei brasetan, bueno, es! Amen dau káskue, onduen, enbarrie

- kaskue, ser da kaskue?

enbarkasiño galdue. Baye beste bat-au Andrakalan, irurotaberatzibrasetan, irutamar brasetan dau beste ka- bat e, e, dxun san ondora, neu arrastan nabillela, esto... arek selan oki ban ixena? Kaguen!

- enbarkasiño bat?

bai, parejie bay bat dxun san ondora. Orrek ixen sin Bermikuek, da bat dxun san ondora. Muy bien. Ba gure basu ametik atako sus

- au patroi batek eiñiku da esta?

bai, bai, neuk e esatiles e, aunek kalak, ba igual, au- au eitxiles neuk. Ein tas batzuk baye

- kopidxe eingo tzut nik gero

bai bai bai bai. Baye ordurako gedxau ein bi du or. Bueno bakixu se ingot-en, neuk eingo tzut amen, amen plánuen, bidxar edo asko nai eitxen, da eingo tzutas kala batzuk, da satosenien erungo su plánue. Da eingo su, selan esaten da? Se eingo tzut, lapis ein biarrin eingo tzut e, tínti(:)s eingo dot, boligrafuas, da orduen

- edo lapisegas ondo dau e?

baye, kopidxe atateko? Fotokopidxe, fotokopidxe(k) lápise estu markako. Bai ba! Da markateko fotokopidxe eingo su gero, da au planue, fotokopidxe, e? Obeto ixengo tzu seuretzako be. Onetakona da, kantille, esin tzut marka

- estauelakon-

estau emoten, estau emoten, se beitu, milla bat au da, au da mílla bat.. Estau emoten. Plano txikidxauen ixen bi dau

- es artun biar andidxe

es es es..., geldika-geldika, geldika-, ni, aizo be sarabardo bat eitxen on nai, da eiñdxot, mutil lagunentzako, ba amen e, goixin estot urteten amabidxetarte, otz itxen dau-te. Baye au eingo tzut neuk geldika-geldika. Da eingo tzut, berton planun eingo tzut, Mundekako kalak esaten dunak, barrukuek, eingo tzutas orrepe. Da gero eingo su au, fotokopidxen sartun, se amen ein neikena da nik, distantzidxak imiñi esta? Da gero neuk eiñ e, bata lusiau da besti laburrau selan daun kantille

- emen goidxen esta?

goidxen ein. Auri eingot, muy bien, ia, oin ser daku?.. selan etor sara trenien?

- es, autuen, aitxeri eskatu tzat

bakixu seupe? Ordun basara patroye /.../

- marka bat-a Anboto mendidxe?

bai, Anboto

- eta marka bat-a

márkie, aregas eitxen da ba, márka batzuk, Anboto, Anboto nagosi, Anboto nagosin bixarretan, esaten da, Anboto nagosin bixarrak, agertuten dinien Santamoron

- sertzutie orrek?

bixarrak, ba e púntie, agertuten denien, Santamoroko kalan, urandidxe dator, bai. Bai, orrek e, Otoidxo be márki da, e Santa Eufemia be márki da

- Santa Eufemia nongo mendidxe da?

ori, barrutik urteten dau, esatiles Lekeitxon barrutik urteten dau. Erroskerie, márki da, Ogoñope márki dako, Santamorokue Ogoñon erdidxen imiñdxe ta, Santamorok(u) deitxuten tzo beste manda bat-, mendi bateri

- Santamoro, olan?

Santamoroko urandidxe, deitxuten dxako, a be márki da, e Mendi baltz márki da, Mendi baltz e, Kalabarrin sausenin e, arraintxan, Mendi baltz sarratuten basu Ogoñon, urandidxe. Da gero dator, e, orreri deitxuten- Goidxerriko uré, Goidxerriko ure, da gero dator Kalafaltzo, pláidxie. Segidu bera esta? Au ein su aulan, esatiles au da. Da amen sues, da amen urandidxe ta, ségidxen, topate su ostabe beste mandie. Posules eitxen dau e, barrura onek. Muy bien

- beste mendi bat-a Arballu?

bai. Arballu (o)ri, Matxakuko goiku da Arballu. Ba-

- marka bat-a itxosuen?

e, ixa lei márkie, ixa lei, baye-

- suentzako es?

es. Guretzako marki arrastan ixeten san, or e, Goidxerrin edo Kalafaltzon, ixeten san, Seroye, Seroye, baye Seroye da Dxatá, Dxatako mendidxe, Dxata- bai. Bueno seroyeles urteten dau berak, urteten dau berak.. Talaidxeruen, talaidxan, talaidxan urteten dau, seroya les, Kalafaltzorako. Bay da Dxatá. Da Arballu da, aur e

górengoko mendidxe. Matxakun goidxen dauen mendidxe gorengokue, bera, bera- mendidx-, bera Matxakun goidxen dauena, or esaten dauie, arraintzaliek, udan oten die galárrenak. Galarrenak
- galernas?
bai, galarrenak oten die ónek e, derrepenteko aixie ta oten dina(k). Ba Arballun ukusten da, baldarra
- baldarra leko bat-a esta?
baldarra da, lañue, lañu datorre(nin), baldarra aulan. An ukuste sunien e lañue, otorten-otorten, eskapa portora, tximinoi-saliek etorten di portora. Da baitxe esaten dauie, atxiñeko esatie: Arballun baldarra, káletan txalupak bela bakarra
- esakerie
esakeri da, bai
- barriro esan
Arballun baldarra, káletan txalupak bela bakarra. Atxiñaku da ori, bela b-
- ser gu dau esan?
orrek-u dau esan ba, aixe asko daueles, bela bapaiño estarue. Aixi dauela naikue Arballun dauenin baldarra. Da ointxe be ba, badiñotzut, udan, tximinoitxen-da olan e sausen-, da ep! Baldarra dator e Arballun, listo! Ganin da-ta galarrena
- leko bat-a Artxape?
Artxape ixengo da Bermioko portun artzie, an e, lekun bat ixengo da, an ixengo da lekun bat, bai, bai
- Mundakan estau "Artxape"rik?
Mundekan artzi dau. Artzi areri deitxuten tzagu guk, are mandiri, baye "Artzape" ta olakorik es. Bermion igual deitxuko tzoe
- esan su Seroye, "Seroyen burue" estau gero Lekeitxotik?
bai, baye ori, beste bat, beste mendi bat, gu tzut esan, Dxatá, au da Talaidxi esta? Da, Dxaták, urteten dau aulan, da urteten dau buru batek, berak e mendi- danak urten biarrin urteten dau manda batek, da orreitxik esaten dxako "Seroye". Seroye
- da Seroyen burue beste bat-a
Seroyen burue or da, or e lán goitxik edo ortik urteten dau orrek
- bermiotarrak esan dostie "Gran Kalto" dala "Eskote"n atxiñeko ixena baye esta olan esta?
bai, bai
- len Eskoteri Gran Kalto-
Gran Kalto, bai, bai
- dana da bat orduen?
dana da bat. Eskote, "Gran Kalto" deitxuten dxakon orreri bai, bai, bai
- suepe bai?
bai, Gran Kalto atxiñe besegutan dxuten sina, Gran Kalto. Oin dxuten di onek lebasaliek e, udabarridxen dxuten die orra. Eskotera gu tzut esan. Da, oiñ Eskote, da ordun be bai Eskote, bay Gran Kalto be bai

- Gran Sol, asau dau esta?
ori Gran Sol, a, sema mille, irureun mille bai, norustien, ameti norustin edo aulan ongo di irureun mille. Ori Gran Sol dau, Irlandan e éguko mandan
- ibil sara su ortik?
bai bai bai. Gran Sol dau, e, Irlandan e, éguko mandan, da. Canal de la Manchagas e, oestin aur ingerun, gitxi ba gora bera. Usantegas e oestien ingeru, gitxi ba gora bera diñotzut, oiñ e beitu baneki planun ba ensegida esango nekitzu (bai)
- telebisiñun batzutan ikusten da or, selako egualdidxe-
eso es bai bai bai, Gran Sol e, ukusko sun, dxausko siñen kontuen, esatiles e.. au da Usánt, da au da Inglaterrako mandie. Au da entradi Canal de la Manchakue, da amen ingeruen, dau Gran Sol, Irlandan aspitxi, eso es
- marka bat-a Igeldo?
bai, bai ba orregas be- Igeldogas be, márkaten da, órretie, e, arrastako markak gedxau e, arrastako markak gedxau e die
- ser markaten da Igeldogas?
ba beste mendi batzuk oiñ e estakot akordun be. Bai bai, beste mendi batzuk, bai. Atzeko alderditxik urteten dau (e) mendidxek
- "kabuko farola" esaten da esta?
kábuko farola, Matxaku-, kábuko farola, bai. Baye Matxakuko farola, esebes, kábuko farola, berta- e, au dakules geuk, da bertan gabiltzaseles ba kábuko farola
- beste mendi bet-a Kanpasar esta?
bai
- marki da ori?
márki da ori be, Kanpasar, len esan tzupa, Kanpasarren bixarrak, bai
- da Kantorta?
Tankorta, bai bai, Tankorta, mendidxen bat-a baye estaitx e.. Bai bai, estaitx-estaitx-estaitx, Tankorta, estaitx...
- mendirik estau ekarko orrek igual?
bai, bai. Bakar, pentzaten dot... e libro ederrati onek, balidxo be bai baye e? /.../ Takarako, edo Tankorta? Tankorta... Len esan duna, Gran Kalto, e Gran Kalto- egon! Gran Kalto esan duna, da "Gran Kanto"
- enegas?
"Gran Canto" erderas, Gran Kanto. Ori, mílla ta irureun, da berrotairu urtien, asi in san, ori bermitarrak esaten, Gran Kanto. Gran-, Gran Kanto. Garganto. Es e, ori da, e, dau,... Ondarrabidxatik urten, da emeretzi milletan, nórtien, topaten da póso bat. Da, beste mandan, topaten da, posun beste alderdidxen dau, Eskote. "Gran Kanto" deitxuten tzoe, or urteten dau, pósue, Tellagorridxetakue deitxuten dxakona, Tellagorridxetako posue, da, ori da dibididuten dauena, au

emere(tzitako) milla kalie, da Eskoteko kalie. Ordu-, orreitxik deitxuten-, kantoye dxoten deles or, dxunda nórtin "Gran Kanto"

- suek elegas, Gran Kalto, elegas esta?

guk e euskeras "Gran Kalto", "Gran Kalto", eso es. Besti esan su Takarako /stop/

- beste bat-a Larrun?

Larrún, bai, Larrún da mendirik andidxena, urteten dauena, e kiputza edo naparra edo da. Kiputza edo naparra da. Or- or urteten dauen(ik) mendirik andidxena da, Larrún

- nora dxuteko?

ori Larrún e da, e goike kalati orrek, orreti Eskoteko kalak eta orreta(r)iko kalak, Larrun

- suek markaten sue?

arrastan bai márkaten gendun bai, bai, Larrun e ekarritxe, ona..., ekarritxe Pásaiko orra-ta, Larrún márkaten gendun bai

- kali dau "Lekeitxoko sulue"?

bai, ... -liburuan topaten-

- orra setan dxuten san?

ori dau Santamoron goiko alderdidxen. Da, Andrakalako punt-, beko puntin barruko mandan, orreri deitxuten dxakon Lekeitxoko sillue

- suepe bai

bai bai bai bai. Arrastan sartzen giñen gu orra Lekeitxoko sillora. Da ori dau e, bertan e Santa Kataliñagas nórtien. Santa Kataliñagas nórtin ongo da ba, sei mille? Olakun bat ongo da.. estakar onepe

- igual kala txikidxeties

bai, kala txikidxe da e, esatiles e, berton Lekeitxon, Lekeitxon-..

- Arritxu

Arritxu, amen, amen ingerun dau ori, bai, Lekeitxoko sillu- amen ingerun. Kostarren kalatik, sartze sara barrurantz, amen bueltan-bueltan, amen. Lekeitxotik ongo da

- au mapa txarra da

estau ardure.. Santa Eufemia, Lequeitio.. Ein bi xu amen esta?

- or dau?

norte treinta

- or dau Lekeitxoko sulue

bai, amentxe ingerun. Amen ukuste su a, selan datorren: berreun metro, e? Berreun metro. Da selan eitxen (dauen) barruraskue, au da sillue, ametik, da auna, sillue

- au de Lekeitxoko Sillue

bai auxe...

- orra arrastan-

sartun eitxen giñen bai, bai

- mendidxe da "Lekeitxo mendidxe"

Lekeitxoko mendidxe deitxuten tzagu berari, e Lekeitxoko mendidxe, an e, Lekeitxon atzeko mandan dau, gane-ganin dauen

mendidxe, kurtze(itaus) an, iru kurtze edo, Kalbaidxue, bai, ori da Lekeitxoko mendidxe, bai. Da baitxe, Lekeitxoko mendi-

14 B

... ganin dauena, Kalbaidxu edo, a da Lekeitxoko mendidxe, da besti da Otoidxue

- beste bat-au "Mendi burue"?

mendi burue, mendi burue sarri deitxuten tzagu mendi-buru agertuten denin beste burun bat, a agertuten denin- (orixek)

- es konkreto bat

mendi buru es es es, konkret(o) es. Sues e su arrastan da ba aren mendidxen buruk urteten dauenin edo, bai, da, esta e mendi fijue, da-

- Okarantza kalie da?

Okarantza kali da

- bermiotarrak batzutan esaten dauie laburrau "Okantza"

bueno guk "Okarantza", Okarantza

- "Okantza" es-

"Okantza" estu esaten guk, "Okarantza" ori, igual esa lei batek e, "Okantza" bai bai, berbi dxanda bai, Okarantza

- da leko bat-a "Ollarganak"?

Ollarganapai, Ollarganak, kali da

- nonditau ori?

Ollarganak kali da.. -Liburua- Onetie, die kala txikidxek esta? Da, kala txikidxetiles-...

- or inportantinak

e bai, inportantzirik e bakuk, kala txikidxetie Ollarganak eta

- ibil sara su ortik?

es, es. Pentza bes, igual ibilko giñen bay dxakin bes

- onek pentzaten dot urrun dausela Sapatos, Tabakos eta orrek, "Sapatos" "Tabakos" entzun su?

orrek e Gran Soleko plaidxati

- ortik ibil sara?

bai bai bai

- ixena olan dakoye?

bai, ixena aulan dakoye, Gran Soleko pláidxati orrek

- an euskerasko ixenik esta ongo?

es es. Banco la pistola, badau, Banco la pistola be badau, e... Gran Sol, Peti Sol. Peti Sol be bai, bertan da

- orrek ixenak nok imiñikuties?

vete a saber, Jesus! Ori vete a saber

- betarrak edo?

es, orrek amekuk, goikutie, esatiles kiputzak edo, se arrasti beti ixen da Pásaitxik, ametipaiño gidxau Pasaitxik ixen da.. Orrek e,

estaip-, len esan dune... au da Kábreton, Tellarridxek, e, selan da, Tellarridxe. Da au da. posue. Au dana da Eskote, urten e Ondarrabitxik, esan tzut, Ondarrabitxik nortin urten da dxote su posue, posue. Au da Tellagorridxetako posue, apur bat ein norusteras da gero dxote su, Gastelu, Gárso, da Eskote. Gero, bosteun e, bosteun metro pásaten sunien, oestera, ya urandidxe dator. Au e da, esatiles, esan dune lengue: Gran Kalto, eso es

- suepe esaten sue "Sapatos, Tabakos"...

bai bai bai bai bai bai. Bueno, an arrastako gausi da e? Esta bestie. Arrastaku da. Arrastako kalati orrek, bai

- senue esateko "senai-

sen-, sénaidxe, sénaidxe. Esatiles ba, non on sari ta? Lagako sénaidxen, Lagako senaidxen, edo Bermiko, Aritxatxuko sénaidxen, ori da-

- selan da erderas ori?

"seno", "ensenada", "ensenada", bai. Bai bai sénaidxe

- da "tres ensenadas" selan esango lekixu?

irú sénai

- leko bat-a "Txapela"?

... Txapela? Igual ixe lei kalen baten urteten dauen mendidxen batek eta txapelen formi ta, areri deitxu "Txapela". Almeridxan daueles "Sartena", "Sartena" deitxuten tzo, mendi bat-au sarten antz-antza dakona ta "Sartena" deitxuten tzo areri be. An Gátan e, cabo Gatan e goiko mandan, kabun, barruko mandan urteten dau

- segun formie selaku dan

formie. Da on- e, Asturiasen dakosu, amen San Bixenten beko mandan, Junkeran, Tíñesak deitxuten tzo, Tiñak, Tiñak, "las tinas". Da da ba tíñin formí dakola, popas ba tíñin formi dakolakon, tíñi ixeten san atxiñe, e, antxobie gasitxuten sana besegutako, arepe "tiñas", tiñin formi dakolakon

- "falsas tiñas" be badauela esta?

bai falsa ti-, tíña faltzuek, daus orrek, e, Lástresen beko mandatxuen, bai

- besten antzekuek esta?

bardin-, antzerakuek e- erretuteko modukuek, bai- tína falsa

- mendi bat-a Urgull?

Urgúll da Donostikua, e, Sagrado Corason dauena, a da Urgull

- da markaten da ori?

esto pentzaten, es. Ori baixu urteten dau e? Orrek e, itxasun baixu urteten dau, esto pentzaten, es

- len esan su Usánt?

bai bai, Usánt. Ori da, Frantziko púntie, e, Canal de la Manchako entradakue

- da "Usanteko farola"?

Usanteko farola dau, bertan dauen e farola, Usanteko-, bai

- selan esaten da "nadar de espalda"?

a lo muerto, amen. Amen esta esaten e, e "lepus" es esebe, amen e umetarik guk "a lo muerto"

- euskeras berbetan be-

a lo muerto, bai

- desenredar el palangre, desenredar?

enpatxu librá, libra enpatxue, eso es. Libra enpatxue. Enpatxo gogorra oten senin atxiñe esaten san: "au estau(e) libraten mojape". Se mojak bakixu e, bordaten da pasientziko andikutie orrek e, orrek e gausak e politxo eitxen da. Da esaten gendun e enpatxo gogorrak oten sinien: "au estau libraten, mojape estau libraten". esakera bat

- otzara klase bat-a "karramarro otzarie"?

otzari gaur usa be esta eitxen, esate baterako

- len bai esta?

len bai. Deitxuten tzagun, tertzo-, tertzotzarie, deitxuten dxakon bateri. Da oten sin otzarak, árru biko otzarak, da kintxaleko otzarak, bai. Por regla jeneral e deitxuten dxakon "tertzo- "tertzotzarie", atxiñe

- Mundakan?

bai bai. Bai, tertzotzarie. Orrek ixeten sin kintxaleko otzarak, tertzotzarie. Se or krielak eruten sin barrure, arrañe be bai, arrañe e kintxal batek e, pisate ban e, an e a bera beteta. Baye, neskatillek eruteko baporera, buruen artunda, krielak dxuten sin or, barruen. Kri elak-, an, an, apaidxue. Da orre(itxik) tertzak, plamita, da (a tei tako) "tertzotzarie"

- se Ondarrutik eta ortik "treotzarak" krielaties esta?

kriela, bai

- estaue esaten-

es es es es

- recipiente para teñir las redes

bai

- se ixen okitxe ban orrek?

ori, e..., tin-, bueno! Tintalekue, tintalekue, bai, bai tintalekue. Eitxen san, atxiñe galdara baten, suegas, berotu, da gero, a tintie, botaten san e, barril txiki batera, da andik dxuten san pásaten pásaten pásaten pásaten e... trañe, da beste barril andi batera. Da barril-, arek barril andidxek okitxe ban sillo bat, da andik báldara dxuten san e, gáltzaidxe

- ser dxuten san?

gáltzaidxe, e, esatiles eskurriten dena, gáltzaidxe, a dxuten san balda batera, baldatik ostabe ba barrura bota

- "galdarie" es, tintalekue

bai, galdarie, bai, galdaran eitxen san e berotu tíntie, bai, tintalekuen, galdari berotu, eso es

- banco muy poco denso, arrañena?

bai, e gorri txikidxe. Gorri txikidxe

- "arrain sabala" es?

arrain sabala da, sabal topaten denin arrañe. "Banco denso" da, ya gorridxe da. Bánku da ta ba ya, gorridxe da. Da arrain sabala da bakarretan topaten denin arrañe sabal, sabal sabal, e gorririk forma barik, sabalien

- esaten sue?

bai, arrain sabala

- mucosidad de la anguila?

ori, ori beratakon arroka, arroka, bai

- da "adurre"?

adurre be bai, edo arroka, bidxetara. Arroka edo-, amen e, arroka gedxau deitxuten da-

- adurra baiño

bai, arroka

- badau "ballena suridxe"?

bai, bai. Gitxi ukusten di baye badau, oiñ, oiñ e bakixu, oiñ e ya, da len e, ni gasti nayela ta amen udan topaten gendusan ballenak, uk-ukusten sin, bai, amen Kantabrikun, atunetan da ibiltxen giñin(in..), bai, ikuste sin ballenak, oin galdu eiñdxi asko

- da olan esaten sue, "ballena suridxe"?

e, ballenie. Ballenie se amen, amen esta ukusi suririk. Amen esta ukusi suririk. Nipe entzutie, libru tatik eta baitxe telebisiñotik eta, baitxa "la ballena asul" be baitxe, baye guk e ballenie ba betiko modukue, au, riso illune

- politxe ixango san ikusteko esta?

bai, bai. Ukusten di sarri, da neupe ukusi dot, ta ni(re)les ukusko daue askok, mantxa suridxekas, estaipa sarrena, sarratilakon edo ya, suritxute, mantxa, mantxa andidxek, suridxek, okitxen dauie, musturrin-da, bai

- "tortuga" selan esaten da?

bai bai bai, euskeri(a) etxakitapa! Tortugi deitxuten tzagu-te

- nik-u dot amen esaten dana

bai bai tortugie

- badaus orrek amen?

amen es. Iñoix topaten da bat edo beste baye es es, topaten di e? Iñoix topaten di lantzin bat

- esti ameku igual beste-

es beste, beste leko batzutati datosenatie. Auntxe be, Bermion on bi ixen daui pásan astin oin estaitx e badaus, iru fóka. Portun on di bai, irú

- nondik e-

ba orrek beitu nondik datosen, bai, iru on bi ixen dauie

- Mundakan iñois on da olakorik?

es es es es

- ventosas del pulpo

bai orrek, arek e botoyetakosenak

- suek "botoyek"?

botoyek, bai
- antenas de las gambas
adárrak
- seoser da "esponjie"? lekue es, beste gause bat
esponji da, itxasun e kresala, kresaletan esponjik urteten dau, ori da, baye orrek e Gresia mandatik eta orretatik, amen estau esponjarik, es es es. Grésia mandatik eta ortik. Ya a ello ibiltxen di esponjatan, bai. Ganera be estai bada, gausa bixidxe bada, estaitx, estaitx e? Edo dan e loriles urteten dauena, baye ametik es, ametik es(tau)
- erderas "coral" eta orrek?
korala, bai
- da "ondoko arbolak" eta esta esaten?
ondoko arbolie da korala dana da bat
- esaten da "ondoko arbolie"?
bai bai bai bai. Arridxe(r)i pegata etorten di orrek, sarri atrapa du, sarri atrapa du, tertzan, engantxata
- ondoko arbolak
ondoko arboli bai
- algas?
"algas" orretie, aurrek, itxasoko-, itxasoko bedarrak
- euskeras selan esaten sue?
... kaguen!
- igual "algak" esaten sue?
es, es
- beste ixen bat-ako?
bai... estaitx
- bako ixena orduen?
bai. Bedarra, bedarra be bai, itxasoko bedarra da, baye, beste ixenik estaitx. Se orrekas e álgakas, algak, itxas-bedarrak, otorten sin atxiñe arrañek, onek e bogin antzeku ba andidxe, besegun gañakuk eta, da andidxauek, bedardxaliek, bai, auri, auri dxaten otorten sien, da kañaberak(as) atrapate sin orrek /.../
- esaten da "perloi gorridxe" edo "kukutza"?
dau, perloi baltza be badau, bai. Da da, kukutza, da neskasarra da diferentie. Neskasarrak lepu dako andidxaue. Da dakos, adar bi, lusiauek, kukutzapaiño. Ori esan- esan notzun nik aurrerau be
- da "perloi gorridxe" esaten sue be bai?
es, perloye, perloye
- gorridxe es
es es, perloye. "Arraingorridxe" bai deitxuten dxako, arraingorridxe. Ba(y) perloye
- da kukutz-
kukutza be dana da bat, dana da bat
- bidxetara esaten sue suek?

bai bai, kukutza edo perloye. Bay neskasarra da diferentie. Bardiñe da, bardin tipu kolorie ta dana, da lepue be bai, lepu dako andidxaue. Bay dakos mustur-, adar bi

- bestik estako esta?

bestitako txikidxek

- erderas "rabas"? dxaten dinak

bai ori txibidxi edo tximinoyeas eiñdxe daus, rabak

- euskeras?

rabak

- atzamarrien imintxen san tela sati bet?

atxandela, atxandela bai. Atxandela

- da olako bi selan esango-

atxandel bi

- setako, miñik es artzeko esta?

kordelak e, es ebaitxeko eskuek, atzamarrak es ebaitxeko, se kordel asko alate sales, e gero eitxen san igual callo recalentau be bai eitxen san, da ebai eitxen tzun e, atzamarra, orreitxik usaten san, gogortu arte, beiñ atzamarra gogortuten senien, bápes. Esatil- kallu eiñ arte, kállue eitxe senin ba bapes

- ori noberak eitxe ban?

bai bai. Nobera-, baitxe, imintxe san trapue, edo bixikletin e, erruedin gómie, alako sati bat imiñ(yas)

- fondear?

fóndo-mon

- da fondia?

bardin

- esaten da?

bueno, fondia, fondie da esate baterako, "fondiku?" Esatiles, pregunta bateles beste bateri, da fondo! ba fóndo-mon. Fondie? Fondiku? Esatiles, ori da, bai

- arrañen balora emoten dauena kofraidxen

saliue

- gixona?

e papela? Papel(a) emoten tzuna?

- selan da ori?

saliue. Alan deitxuten tzagun, oin estaitx selan deitxuten-

- da olako bi selan-

sali(o) bi. Dxuten san e, neskatilli dxuten san kobraten eguenetan, saliue, bai, sali(u)-papela

- entzun su "longanadue"?

...estot entzun

- gixon bat edo estaitx, longanadue, arrañen balora emoten dauena kofraidxen

estot entzun nik olakorik. Igual atxiñaku ixengo da, igual baye

- ordubetien semat mille korriten sun markaten dauena?

korrederie, bai

- arrain txarra dala esateko esakerie-
arrain santarra
- da "Alfako arraiñe"?
álfarako arrañe. Alfarako arrañe. bai. Alfarako arrañe
- arrain santarra dala esateko?
bai, igual e, txitxarro kum-, bueno! Oiñ e edosepalidxo dau baye, atxiñe bokarta be bai Alfara, sarri, bai, antxobie, sarri. Da (txikidxe ixeten senin), selako arrañe? ta, Alfarako arrañe
- errunbo txusena esateko?
errunbue?
- bermiotarrak badakoye berba bat, "derrotien", "derrota"
derro baten dxuen, derrót baten, derrot baten, osea rúnbo baten, derrot baten
- suepe bai?
bai bai bai. Auntxeles derrotien, auntxeles, derrotien, derro-, errunbo bat, bai bai
- artes?
artes, artes
- kalie esateko "bankue" be esaten da?
ori erderas da. Kalie, kálara, kálie, bai
- plaidxe?
pláidxe be bai deitxuten dxako, pláidxe, káliri deitxuten dxako, pláitxik on gara, e, esatiles ur txikitxik e oten sarenin edo uranditxik ote sarenien, ba semat ur txiki(txik) on sara ba pláitxik on gara, da uranditxik on gara
- "alerriue" esateko?
alaerriue, atxiñe ixeten san papardotan. Da atrapate sana, irutari bat kentze ban dxaubiek. Ori ixeten san, tertzak botaten sinien, ba, tertzak botaten sin albán, egune- albán, egune einkeran edo, es- da, botaten saneko apaidxu erriten sen, apaidxuek e bakotxa berena, alaerriuen, da atrapaten sun paparduek, ba, irutarik bat omoten tzasun e, armadoriri, baporari, eso es
- ori esateko "bixire" esaten da?
bai, alaerriun, alaerriun bixire da, bixira da, ala ta erria, ala ta erria, bixidxe, bai, eso es, bai
- atxiñeko artikaitxik esaten san "lau-kuadrokuek"?
bai, oten sien e lau-kuadrokuek, da media-lunak be bai, bai
- ori formie
bai bai, beren e, ártin formie, ártin formie
- medialunak eta-
lau-kuadrokuek
- Mundekan be bai esaten san esta?
bai
- bragerun sati baten, brageru da kankamutatik duna
kankámutatik duna bai, bragerue
- sati baten ixena "aurreko espaldie" d..

bragerun-, bai, lotzen dena bat, osea, bragerue-
- dibujo bat-akot amen, estaitx ondo badau
ba, amen
- au bárkue
bai
- da onek kankamuek esta?
bai
- au kortxoko txikota
bai baya, kortxu danin da du amen e? Amen danin du kortxu e?
- amen be bai?
bai bai bai bai, danien. Amen danien. Au arrastan eitxen da olan, amen bakarrik e, da ametik e sueltuek-sueltuek, bay amen e, ártien, dana da kórtxue, dana kortxue, da au dana da beraune, beraune. Da berauneti dues kankamuek. Da,... beraunin dues kankamuek. Da kankamutati due bragerue
- au de bragerue esta?
bai, bragerue, bai
- da "aurreko espaldie" esaten da, sati bat esateko, onen sati bat?
bueno! Sénu lotzen dena barruen, áurrekue edo átzeko espaldie, bai bai. Baye espaldi deitxuten dxako baitxe, eskue, atzeko biradorera duna da eskue
- eskue da au esta?
eskue, eskue amen, amen txikot(era) dxuten dena, kortxo (te-)
- au txikota?
txikota due, au da kórtxue, amaitxu da kortxue, trañe esta? Amaitxu da trañe amen, amaitxu da. Da ementi due txikota, biradorera datorrena
- biradorera dator au e?
bai, txikota. Da txikota datorrenien gero dator kortxu biradorera, da oneri deitxuten dxako "eskue"
- oneri bakarrik?
bai auneri, eskue au da
- da au emetitauena esta-?
es es, ori árti da, bai. Da amen deitxuten dxako "áurrie", oneri "áurrie". Aurrie, ona estator, aurri auna dator, ametik motoitxik, bueno batzuk e bertatik musturretik eitxen dauie, da beste batzuk eitxen dauie, motoyas. Da aurrie, trañe amen amaitxuten da, da au txikota da "aurrie"
- da au eskue?
eso es
- au satidxe esta? gedxau es es?
e kórtxorarte duna, kórtxorarte dun txikota
- emetik ona?
bai, kórtxora selan dun txikota? Arti errite sunien, akaba su artie, bay txikota errite su óndiño, átzeku da eskue, da áurreko txikota da

"áurrie", árte gustidxe dau itxasuen, txiko bidxen péntzura dau ta bragerun pentzura

- eskue esta lusie?

bueno semat? Ogei metro edo, otabos metro edo. Da aurri ba, aurrik okitxen txus e iruro(ge)i edo larogei metro

- au dator aurreko palora?

batzuk usaten daue aurretik palotik, baye por regla jeneral áurretik, aurretik bertatik kubertatik, alaten daui bai, bai

- makinillara dator edo?

bai, bai, makinilla txikitxu bat okitxen dau amen, pálun kontra. Da andik biraten daui geldika-geldika

- da amen biradorea dator edo-

or- or- bira- biradorera dator átzien

- da makinillara?

makinillara dator bragerue. Bragerue, manda bidxetatik, ameti dako, ameti dako tanbór bat, da emeti dako beste tanbór bat

- makinilla bat esta?

makinilla bat. Amen dako tanbor bat, da amen dako beste bat. Da ametik biraten da atzekue ta ametik biraten da aurrekue, bragerue

- aurrie emetik ona esta?

bai, kórtxora

- emen akabaten da-

or akabaten da trañe

- da amen akabaten da eskue? es, eskue au de

bai, au, au da, amen akabaten da atz(en-) trañe akaba

- se ixen dako onek txikotak?

onek? Kórtxoko txikota, bai. Au da kortxoko txikota. Baye beraune etzasu eiñ e danien

- oneties kankamuek, emen? Emen be bai?

onek aulan segidu bi dau berauna... -dibuj.-, da amen dues kankamuek... aulan due danien, kankamue..

- au bajuraku da esta?

e? Bai. Da amen due, kankamuek

- ordun au esta?

au da páñue, beraunetik eta kórtxora dun páñue

- amen iru

amen e kankamuk estaitx oin usaten badaue ogei edo otabi edo estai sema kankamo usaten dauien. Baye, beraunetik, ia... -dibuj.-... ia.. Bapora,... baborretik erriten dau trañe, ... artes e?... Bueno, au da bapora, trañe dxuten da amen. Trañe dxuten da amen, kórtxue, amen dau plamita kórtxue, da amen due plamita beraune. Amen due makinilla bat... tanbór bigas... tanbór bigas e? Ameti due, aurreko alderdiko bragerue, da ameti due átzeko alderdiko bragerue

- apunta eingot, aurreko bragerue?

áurreko alderdikue. Dana da bat

- makinillie esta?
an makinillie. Gero dau e, amen beste makinilla bat, tanbor batekas. Aurrekue, bai. Bueno! oiñ, au da, au da áurreko txikota = áurrie, áurrie
- aladora?
..bueno, ondo dxauk, aladora. Ametitue, ... au da eskue
- au be bai?
bai bai bai. Au dana da eskue
- norarte due au?
trañera, amen imintxen du trañen amaitxukeri e? Gero due trañe-

15 A

el Bakitx itxen e? (Ostantzin, pasientzis e da) dibujaten baporak eta badaitx, baye au bakixu. Au dana da kórtxue
- amen akabaten da-
trañe, bai
- au kortxue esta?
bai, au dana da kortxue
- kortxoko txikota
kortxu da kortxoko txikota. Bueno! ...-dibuj.- au da kórtxue. Oin dator, beraune
- ametik?
bai, ameti dator, deitxuten dxakona, txiko bat-ator amen: tránpie, tránpie deitxuten dxako txikota, da, ameti dator béstie, beste txikota "tránpi" dakona ixena
- au be bai esta?
bai, tránpa bi dakos. Bueno tránpie edo trénpie
- suek selan?
trénpie, bai, trénpie. Bueno, trénpan akabuen dator beraune
- amen akabaten da trenpie?
bai, berauneko txikotien... berauneko txikotien
- au de berauneko txikota
bai...
- beraune da ori esta?
au beraune... au da beraune. Bueno! Oin berauneti dues... kankámuek...
- au atunetan da usaten dena?
bai, bai, usaten dauie. Aur dus kankamuek, oiñ estaitx semat imintxen tzoen e ogei edo otabi edo dana dala, atxiña amairu ixeten sin, trañape txikidxek, bueno! Au dana da mállie
- selan esaten dxako, "trénpie"?
es es, mállie, ártie, ártie. Au dana da ártie. Sarie, bai
- au be bai mallie

bai, dana, dana. Au dana da, au, esto, sarie. Gero dator, bragerue... brageru due...-dibuj.- kankámutatik..., Jesus! makinillara, ameti biraten da, da ameti biraten da. Au da ártie

- au, beste makinilla bat-au amen?

es

- amen ser dako?

es, au eskus due, bai, da gero biradorak, bira-

- gixon bat-au amen?

gixon bi igual oten di amen, bai. Da eitxen tzoe, erriten dauinin trañe ba, eskatuten badau ba txikota. Eskue, errie, errie-errie-errie, da ya lotzen denien, ba "bira-bira!" diñonin patroyek, asten da ba biraten, da au, au, dator auna, esatiles e, trénpie, trénpi (istutu:en) sunien, onek bidxek eitxen di bat. Imingo tzut aulan e... eitxen di bat onek, da au duenien, au du gero, trañe sartzen da, biradorien, esku due, da eskun atzetik dator trañe. Da au eitxen deles bat, due gero, esto es

- ori de artie orduen

au da ártie

- "trenpako txikota" non dau?

trénpako txikota, au

- au trénpie

da trénpie. Aunetie trénpako txikotak

- geidxau estau amen esta?

es, trénpi amen selan imin tzasu ba?

- malli esta trenpie esta?

au, au e, au, au dana da mállie, trenpak amen dues

- trenpako txikota

trénpako txikota amen

- da trenpi esta, malliri-

es, trénpie, trénpi da, e se esango tzupa? Trénpi da, au da malli esta?... -dibuj.- au da sarie, e? Da amen darue anillotxuek... da ameti due, trénpako txikota. Entiendes? Da, trénpako txikota sarratukeran, istutukeran, beraune, da kortxu itxen di bat, entenite stasu ser gu doten esan? Au da beraune esate baterako e? Da au da kórtxue, trénpako txikota ti:tukeran, au eitxen da, trénpako txikota istu(tu)ten batzasu au eitxen da onegas bat. Da eitxe su sarratu. Da orduen da, átzien ba sartzen dena, biradoretik, (len) esplika (tzuten) modun ametik. Au istutukeran, au da trénpie, istutukeran eitxen su sari bat. Beraune ta kortxu bat, aulan lotzen da. Da a sartze- a due, biradoreti due barrure, eso es, au da

- gordekot au, ederto... "aurreko espaldie" esta esaten esta?

e, espaldie, deitxuten dxako... a! Amen e ya, arrañe espaldati dator, mandati datorrenien, espaldatik. Espaldatik, espaldatik, arrañe espaldara due, espaldara due, ordun botaten dxako arridxek igual e andiko alderdire, ikaratuteko, bai

- ostantzien "aurreko espaldie" ta "atzeko espaldie" esta esaten

bai, espaldi bai, bai espaldi bay-, ártik estako espaldarik, estako-, espaldie, espaldatik da ba noberen e atzeti dauela, edo trañen atzeti dauela, "espaldati dau"

- erderas "manga", manga de la embarcación, mangie?

mangie, mangie bai, da ori, sabaleri da, mangí da sabalerie, ori artzen dxako, erdi-ngerue baiño áurrerau, or e... e, edo subidxen aspidxen, subidxe, aurreko subidxen aspi-ngerun da or e, artzen dxakona mangí sabalena

- da "sabalerie" be esaten da?

sabalerie, bueno "mangie" deitxuten tzagu bay sabaleri da. Mangi deitxuten tz(o), bai

- erd. eslora?

eslora = luserie

- selan esaten sue "luserie"-

bai "luserie", se lusera dako baporak?

- da "eslorie" es

es, se lusera dako baporak?.. Baporak edo enbarkasiñuek, e

- arrañe konserbateko etxaten dana?

neberie? Edo guardarraña?

- es, edurre esta?

bai, bai edurre. Bai, edurre bai, bai

- palias edo

bai, neberan botaten deneko palix edurre, oiñ e frigutaus imiñdxe e? Bádaruye edurre be, baye oin daus friguek, frigorifikuek

- "edurre" esaten da esta?

bai "edurre" bai. Da, Ondarrun "isotza", bai. Da Lekeitxon e, atxiñe "jelá", jelá

- edurre edari bateri botaten dxakona be bai, igual whiskyri

bai bai bai bai, iguala, edurre bai

- arrastan esastasun "trabo!" esaten dala esta?

trábo! Bai, trábu da ondun agarraten dauenien

- da "traba eiñdxast"?

trába eiñdxa. Traba ein gara, edo eiñdx-, trába ein nai, edo, trába, bai

- "trabo" esatiles esta?

trábue

- el barco lleva mucha velocidad

mártxa asko, bai

- da "korri andidxe darue"?

bai, mártxa asko, arin gues. Arin gues

- "korri andidxe" be bai?

kórri andidxe be bai. Kórri andidxe (emon tzat) baporari edo

- esaten da "kabotaji-txie"?

kabotaji di onek barkuk dabiltzaseles e, dabiltzasenak e, berton kostan, kostan dabiltzasenati kabotajie

- esaten sue suek?

bai, kabotajeko barku bai. Orrek atxiñe dxute sin Kábuek, aitxari akordako dxako, Kábuek. Kabuk e, ibiltxe sin orrek, ibiltxe sin kabotaji, bai. Ba Sotanape bai ibiltxe sin e kabotajin, esatil- berton Españan, Canariasera ta, Afrikara ta-, berton Españan ibiltxen (d)inak, Barselonara ta ona ta-, kabotaj(ie)

- erd. hiel de los peces, ori likidue

"hiel" e, ori da, lebatzak okitxen dau e, oño! Ganera eitxen dau, berdetu eitxen dau ensegida

- ser da, likido marroye?

es, berdie, bai, bai. Boltzatxu okitxen dau, boltzatxu okitxen dau, gibel (..) okitxen dau

- estako ixena orrek?

selan deitxuten dxatzo?.. astu itxen dxast gausak-eta

- bako ixena orrek?

bai bako ixena

- "biastune"?

biristune, biristune, bai, biristune

- lebatzana?

bai lebatzak eta, gibelin okitxen dau, biristune, atunepe okitxen dau. Astu eitxen dxast e gausek-eta

- koltxoye da "lastamarrie"?

lastamarrie, oin koltxoye gomaskutie. Baye atxiñe lastukas eiñikuk ixeten sien, lastue ba artun e orrek, lastuek, bai, lastamarrie, bai, lastamarrie

- da olako bi selan esango-

lastamarra bi

- erderas marejada

marejadi dau, bai, edo, itxaskirridxa dau

- selan?

itxaskirridxe

- ser da, asko dauenin edo?

es, itxaskirridxe da asko estauenien, Itxaso gogorra dauenin da asko, da itxaskirridxe da ya, e, itxaso gitxi dauenin, itxaskirridxe

- erd. "mar de fondo" ser da?

ondoko olatue?

- ondoko olatue?

bai, itxasu dauenin e erresakias, esaten du: au ondoko olatu da. Da itxaso andidxe ta erresaka gitxi bako, deitxuten tzagu "aixeolatue"

- suepe bai

aixeolatue

- Ondarrun be esaten dauie esta?

danien ori, pentzaten dot. Aixeolatue

- selan esan su?

ondoku-, ondoko olatu denien, mar de fondo = "ondoko olatue" deitxuten tzagu, au ondoko olatu da, ordun ekarten dau erresakie.

Da oten di igual itxaso andidxe, da, areri-, esatiles e, ... aixeolatue, da aixeolatuk erresaka gitxiau okitxen dau
- kostan edo?
bai kostán, kostán bai bai bai, kostan. Aurtengo negun e, aixeolato gogorrak on di amen, oño! Ondoko olatu-, ondoko itxasu be bai baye aixeolat(u) be gogorrak on die. Molliri ganetik eitxen tzon-da
- surfistak eta ibilko sien
ordun esin ibilli, ai, gogor eon dok an! A gogorra ixan suan! Joe!
- surfistak es-
es, es es es, an ibilli bes, esiñ, bakixu selako itxasu ixen san!
- Ondarrun esaten dabe "bagak" be bai
itxasun bagie
- bagie?
bagie. Da lepue, bai, bai, bagie. Bagi da au
- ser da?
itxasun lepue, bai, bagie
- esta olato klase bat?
bai, e, itxasue ekarkerie esate baterako, itxasu ekarkerie, e, sarritxen derrepente estau ekarten, da otorten da itxasue lepue ta, koño! Gaur bagi dako, bai
- bagie ta beste berba bat esan su?
es, bagie
- Ondarrun "olato sarridxe" be bai
sarridxe da ba sarratu datorrenien
- suepe bai?
olato sarratue, olato sarratue
- olato sarridxe?
bai, sarratue, bai
- esateko ba?
olato sarratue, sarri datorrenin se, bai: olat(u) sarratue oten da aixias. Da ondoko olatu dator(renin) por regla jeneral, etorten di iru itxaso. "Las tres Marías", etorten di iru itxaso, otorten da, andidxenak orrek ixeten die, gero be ekarten dau, baye, iru itxaso por regla jeneral, da ekarten dau atzetik ba txikidxauek. Iru itxaso, di gogorrenak
- las tres Marías
las tres Marías, bai
- euskeras be bai "las tres Marías"?
e, b....f! itxasu- bai! Aur e d(aus) e iruek, iru itxasuek
- "ipar-olatue" olato klase-
ipar-olatue e be bada, lesteko aixi dauenien, edo nordesteko aixi(n), koño! Ipar-olatu dau, hertako olatu dauelakon. Aixin aldera, datorren olatue
- olato klase geidxau dau, edo orretie?
nórteko-, nórteko aixi ba(da) ba nórteko olatu dakosu. Da eguko aixi badau ba éguko olatue

- segun nongo aixie
nongo aixi (non da) andik eitxen da(u). Se iñdxar dakon ba olato gedxau
- entzun su "olarotxie"?
olarrue? Bai
- ori bitze
bitze, bitzetan dauenin bai, ori da olarro gogorrak e, bitzetan datorrenien
- da "olarotxie" es esta?
ola-
- olarotxie
olarrotxie? Olarr(o) utzie
- ser da ori?
olarro asko dauela, olorro asko dauela, ori bai
- selan esaten da?
olarro- olarropien, olarro pin gatos, esatiles, satos martxan da, dana bitza (atara-) "olarro pin gatos", bai, olárruek
- remolino?
erresakie?
- uretana
ba erresakie, uretana be bai, kánpuen e txitxarrotan da atxiñe, u(r)etenetan, da ukusten da, e, oin be ba, korrenten e, ori, remoliñu korrenta da, korrenta. Da remoliñu da amen erresaki be bai. Portueneko e, remoliñue ba erresaki da, da itxasun ba korrenta, korrentak
- "errebornue' esaten da?
errebornu be bai esaten da, bay errebornue, deitxuten dxako, e, arrañek, armaten dau e a, mobimientu yo ureri, da errebornue deitxuten dxako
- "ubilladi" esateko?
ubilladi esatiles, errebornue. Dana da bat, bai
- pez espada = akula bi-
akula bidegardie
- da selan esango lekixu "tres peces espada"?
iru akula bidegarde
- esaten da "kanpoko aixie"?
bai nortá da, kánpoko aixie, nórtak, nordeste di orrek kanpoko aixiek, bai
- esaten da olan "kanpoko aixie"?
bai, kanpoaixie
- kanpaixie?
kanpoaixie, kanp(o)aixie
- da "beko aixie"?
beko aixie, beko aixi beko aixi = norustak, oéstak... bai
- esaten da olan Mundakan, "beko aixie"
bai bai... beko aixie

- da "goiko aixie"?
ipárrak, bai. Goiko aixik iparratie
- esaten da olan "goiko aixie" Mundakan?
es es. iparra, iparra. Ba esaten da goiko aixie, goiko mandako aixi dau baye iparra
- da "beko aixie" bai?
beko aixie, bai, beko aixie
- da kanpoku be bai?
kánpoku be bai
- erd. galerna len esan su, galerna ga-
galarrena, galarrena. Galarrena da ba, ori da, selan esango tzut? Trubonada bateles, derreper-(e) formaten dena, da por regla jeneral eberditxi gora e? Urak berotuten dinien da, formaten dauenin amosferiek, aurdun da- (..)
- da selan esango lekixu "tres galernas"?
iru galerna, iru galarren, iru galarren. Da gogorra badau: ño! Au dok galernasue! Gogorra dauenin, au dok galernasue!
- entzun su erderas "cielo ladrillao"?
bai, "sielo enladrillau, mendebai asegurau", bai
- Mundakan esaten da ori?
bai, atxiñeritau ori. "Sielo enladrillau, mendebal asegurau"
- euskeras "sielo enladrillau" edo selan da?
..bueno, mendebal e, esta esaten erderas e, edo euskeras "enladrillau". Mendebal seru dau, bai. Se esakerie erderas da "Sielo enladrillau, mendebal asegurau". Da euskeras esaten su, kóño! Sélako mendebal seru dau! Oten da aulan, la-, formata, teillatu formatiles. Mendebal seruc
- ori esakerie Mundekan esaten san "sielo enladrillao"-?
bai, e sarri, Mundekan da es, Bermion be bai esango da, pentzaten dot nik
- len esan su "baldarra" esta?
baldarra, bai
- lañue dala?
lañu da, bai, lañue, bai
- selako lañue?
lañue laño baixue, laño baixue. Mendidxetan esu ukusten selan oten din sarritxen e, plántata lañue? Lañue, ori da baldarra
- esakerie esan su es? Baldarra-
bai, esan tzu len. Arballu, da kábu-, kábun dauen e goiko mendidxe. Arballun baldarra, kaletan txalupak bela bakarra. Se, or dauenin alan, kánpun aixi dau
- Bermion "Billaron baldarra, eperdidxen esu faltako saldarra"
ba ori... estot entzun. Esakerie... ori esakerie
- esaten da "murmoi lañuek"?
bai, murmoye dau, murmoye da ba, bakixu-
- kantarrabidxe ta orrek

kantarrabidxe, ... estok on gaur makala! Dios! Uf! Amaiketarte esan ukusten esebe. Gernikako esniek, esnie(n) lurrune. Gernikako esni(n) lurrune, ortik gero otorten da erridxuti bera. Da, murmoye, "murmoye" Bermion da. Da Mundekan da "sarrasoye"

- suek "murmoye" esue esaten?

oiñ esaten du, ya nástata gauselakon asko. Baye, Mundekan beti ixen da "sarrasoye". Oin Bermiogas nástata gaus asko. Eurak geugas, edo geu eurakas, murmoye, da "sarrasoye" dana da bat

- da "sarrasoye", lañuek eta esta esaten-

es es

- "ipar-lañuek"?

ipar-lañu:pai esaten die, bai, ipar-lañuk esaten die, dauenin e-, bueno! Ori da segun e serue selan dauen e, segun selan dausen lañuek eta. Kásu baterako, kasu baterako.. iparra dakosu esta? Da sarratuten da eguskidxe, orisontien amaitxu baiño lelau, ordun esaten du: "bidxar estau iparrik", a sarratuten espada, sarratuten bada, orisonti dxo baiño lelau, urrengoko egunin estau iparrik

- da olan ixaten da e?

bai bai. Eguskidxek e, garbidxen sartzen bada uretan, ordun iparra(k) segidu lei, baye, uretan sartun baiño lelau, tapaten bada, urrengoko egunin estau iparrik. Ori da esperientzitxik e?

- "kalma-lañuek" esaten da?

e.... kalmi dau, es, kalmi-laño(rik-)

- "albako murmoye" esaten da?

albako murmoye auri da, kostako mur(b)oye. Albakue, bai, auri "kantarrabidxe" ixetiles

- esaten da Mundakan "albako murmoye"?

es es es es

- sertzutis "aguaserak"?

aguaserati txubaskuek

- itxasuen?

bai erridxan be, aguasera dator, txubaskue. Esan biarrin txubaskue, aguasera

- seuser da "ollanka"?

ollanka da, esango tzut, arkoiris, ukusten da osuen, da ukusten sunin sati bapakarrik, kadera baten mandie, a da ollanka, ori da ollanka

- sati bat-

bai, esatiles, -dibuj.-... au da arkoiris esate baterako esta? Bueno, au lañue ta au tapata, da ukustemasu, au bakarrik, da "ollanka". "Ollanka" ori da. Da iñoix ikusi su gaues, arkoiris?

- es, gaues ikusten da?

bai. Nik ukusi dot, iru bider ukusi tas, da iruretan okiñdxu denporalie. Ori da, iretargidxe betie, da, errosidxun gotik edo ukututen tzonien, formaten dau arkoiris, esta ukusten kolorerik e? Suritxasune, arkue, bai

- gaues e?
gaues, bai bai bai bai. Ori, pasa (dxas niri) kapitxan bateas. Madagaskarretik, gorantz otor giñen, bueno, Mar Rojorantz, da, okin gendun gau atan konbersasiñue maidxan e ba afaitxako sasoyen okin gendun konbersasiñue, nik arkoiris ukusi dotela gaues, da eses da bayetz. Da kapitxana ta primer ofisiala ta. Ni ordun segundo ibiltxen nitxen. Eses da bayetz. Gau atan, gau atan Madagaskarren e, or e, e gatosela kanal-, (etxast akordako), dana dala, da, mariñeruri esan notzan: deitxu kapitxanari otorteko mesedes. Da otor san kórridxen da "aur dakosu, aur". Arkoiris
- ikusi sauen berak?
bai, koño! Egidxe (dok). (..) urrungotan (..)
- nipe estot dxakin
bai, gaues be ukusten da, ukusten da
- kolorik esti ikus-
esta ukusten kolorerik, suridxen, bai
- apuntakot, ollanka
ollanka, au "iris", arkoiris, da ollanka, kadera bat, ollanka
- badau esakera bat "ollanka Dolostiko mandan, egualdi txarra" esaten da?
estaipe, ori, ollanka Donostiko mandan badau señale euridxek andi(k) dina. An ixan lei euridxek, bayte) amen es. Se eguskidxe ta euridxe da, arkoiris formaten dauena, euridxe. Alan da se, ori esakerie es. Bertan on lei egualdi txarra bertan, ba euridxe bertan da ixa lei baye amen es
- esaten da "kanillie"?
... kanillie?
- "Itargidxek kanilli dakonien, egualdi txarra"
arkue, bai
- itargidxek arkue-
arkue, esu ukusi iñoix arkue? Esu ukusi? Iretargidxe esta? Iretargidxe, e? Da okitxen dau (au)lan arkue... -dibuj.-
- suritxasune
suritxasuna arkue, arkue, okitxen dau
- ori de?
iretargidxek arku dako, orrepe se, esakeri dako orrepe
- selan da?
esta noche va a llover, que lleva serco la luna, esta noche va a llover entre las piernas de alguna. Bai, (orrek) bako, esakeri dako orre(pe)
- ameku da ori esakerie?
bueno estaipa nik, nipakitx eta estaipa. Bai, iretargidxek arku okitxen dau. De arku dakonien, señale egualdidxek e kanbidxun dausena. Se arkue formaten da klaridadias, da euridxegas. Euridxe edo, euri-lanburras edo, ostantzin esta formaten, espada euririk, estau formaten
- oliue?

oridxue?
- es, "oliue itxasuen, ogetalau ordu baiño lelau, egualdi txarra oliu estaitx ser dan, estaitx ser dan. Amen e, egualdi txarra es baye Ogoñok bádako txapela, Ogoñok txapela, ogetalau ordu baño lelau euridxe da, bai. Su iñoix Mundekan sausenin ikusten basu Ogoño bakixu seiñdxen, Ogoñon pun-, burue, txapela, e lañue, ba txapela, ogetalau ordu baño lelau euridxe, seguru, fijo
- esakeri da
es es, fiju da, ori fiju da, bai. Esakeri ixengo san baya ori, ukusin pasiñun-ukusin pasiñuen, da, ffjue, ogetalau ordu baño lelau euridxe
- olako esakera gedxau daus?
ongo di baye akordora otor biar, esu enteniten? (akordora-) bai
- erd. "vía lactea", ixarrak
a, bai, ori, oten dena, bai
- euskeras bako ixenik orrek?
okingo dau baye, estaipa, estaipa via lactea-
- da "frantzes kamiñue" esaten da?
berori ixengo da, berori ixengo da "frantzes kamiñu" edo, se leste-oestin oten da ta. Estu esaten baye, es, berori ixengo da, "frantzes kamiñue"
- erd. el maquinista
maki(n)istie
- dos maquinistas?
maki(n)ist(a) bi
- barkun antenak
bai, antenak
- tiene pocas antenas
antena gitxi dako, bai
- Ondarrun on nai, da an ikusi dot ate bat, arrastako-
a bai, arrastako atie, bai. Au da gillie, bai, gillie. Amen due, burdiñie, au dana da burdiñie, bai, bai. Da amen daru alako txapá bat
- se ixen dako orrek?
esta-, gillie, gillin segidxe(n)
- au esta, bekue?
bai, beku da gillie
- gero au?
musturre, áurrie, áurrie, musturre = proa. Bai, da au átzie
- au?
bai, átzie. Aulan atzin eruten dau au txapie, se aulan dxuten deles atie, ola gasta eingo leki, da au txapí due, amen, da amen (burdiñe). Au ondún due, au e goitxi due baye au, ondun du, au, au
- da au, codaste?
codaste = áurrie, áurrie
- "kodasta" esaten sue suek?

bai, kodasta edo áurrie, bai, áurreko alderdidxe, bai. Da au átzeko alderdidxe
- da amen, kurtza eitxen disenak onek?
ba onek e, onetie-

15 B

... batetik, malletie
- au de esta malletie? aurretik duna gero?
bai, malletie. Ameti du malletie. Da gero, onen malletin e atzin due, ségidxen due.. baye au malleti txarto imiñdxa dau, malleti onas da e? Kodastan atzetik-átzetik
- au de malletie?
malleti au da
- au esta malletie
es. Ametik alanbrie, alanbrie. Au da alanbrie
- alanbri due gero kaloira esta?
e? es, malleti du kaloire. Malleti du sarera
- kaloye estau amen?
kaloye amen, amen
- au aurri da?
bai. la... -dibuj.- ensegida eingu... au da gillie...
- ori "quilla" esatiles
bai. Da au da átzeko alderdidxe. Proa... y popa. Amen due, aulan gántxuek, gántxuti orrek, bai
- eurek "brasuk"
brásuk edo gántxue(k) bai
- suek selan?
brásu edo gántxuek. Bueno, da beste gausa bateri esara fija? Amen darue... aulako txapata bat, sillukas, bai, esara fija. Ameti due... ameti due kabli barrure
- kabli da yau?
bai, barrure
- alanbrie
alanbrie. Da gero due... au du ándiko alderditxik e? Da, ametiko alderditxik, eingo tzut beste ate bat... Amen engrilletaten da, amen engrilletaten da... "pie de gallo" deitxuten dxakona, pie de galluek. Pie de galluek. Da pie de gallutati due, malletie
- au da "pie de gallue"?
bai. Amen imintxen dxako, segun, selan altzaten dauen, edo (larrei) musturres bera imintxen badau edo musturres bera, au korriteku da. Pie de galloti due, malletie, bai. Da beste mandati due alanbrie, bai. Au e...
- au "pie de gallo" da esta, au be bai
bai pie de galluek

- bi?
bai, aulan darue. Bat ixeten da laburtxuau(e) besti baiño. Segun, atzamar bi-iru. Se ati olan estue, ati aulan due. Da pie de gallue, báda bat e, laburtxuaue, arek eitxen dau sabaldu. Da gero, gitxi sabalduten badau ba au mobite su. Edo. lusetute su bat geitxuau, da besti istuau ba, gedxau sabalduteko. Da gero du amen, kaloye, bai. Ameti due, sarie
- ciñdxosten Ondarrun dibujo bat
au? Bai
- atetik sarera lareun metro malleta dausela
ori segun, se uretan den. Segun se uretan den. E, eitxemasu iruro(ge)i brasetan, die sesenta- sesenta = siento veinte, siento veinte, e, no llega a doscientos metros. Lareun metro, lareun metro da alanbrie. Alanbrie. Malleti es, malletie due, malleta bakotxatako iruro(ge)i brasa, edo iruro(ge)i metro, dana dala. Da, irurogeta berrotamar brasan da iruro(ge)i brasetan da errite su malleta bi txa erdi, iru malleta. Siento ochenta metros, bay gero erriten su alanbrie, errite su ba, e lareun metro, lau piesa, berreun metro dako piesa bakotxak, piesa bi txa erdi, iru piesa. Cuatrosientos, quinientos- seiscientos metros, ori segun e noberen e, ori da
- au kabli da, barkotik aterarte duna, kablie edo alanbrie?
bai, baye au e, selan dau?
- ate bi darues
bai
- txarro dau?
au da malletie, bai
- da au, atetik barkorarte?
káblie, bai. Da au be káblie. Káblie, manda bidxetati due. Da gero, engantxaten da, onetarue markak, esatiles kati (aulan) markak, cada- cada cien metros o-
- a bai berrotamar-
edo sincuenta metros edo, bai bai.. Da gero, ona atzera allegaten denien, amen due bósie, bósie, katie
- kati da?
katí da. Katie, amen au e, káblie, engantxaten dena amen, da au da káblie, engantxaten dena, márkan. Onetan e, ónetan. Amen esate baterako markan, engantxaten da. Da daru gero, erremorkan. Darue... olan, ameti dus káble bi, bat manda baterako, da besti besterako. Da gero, sabaleri ikusteko, se sabalduten dauen, suk bakixu sema metro erri sun, metro erri sun, kasu baterako ba, bosteun metro dakotas errita. Au e, bósie, bósie átzien... au da popaganie, ameti due bósie, da gero am- atie, da ameti due káble bidxek
- onarte da bosie esta?
bai, onarte, onarte kanporarte, bai. Au e, amen engantxaten da guardakolien due engantxata. Guardakolin bertan dako gántxue. Da,

se sabalera duen ukusteko, bertan atzie(n), meiduten tzasu au, angulue, si en un metro tiene, veinte sentimetros, en quinientos vendran equis. A da se sabalera duen kaloyek, atiek, se sabalera dun dxakitxeko

- "boluk" edo-

bólue(k) deitxuten tzoe ba orreri, bonbillari

- suek?

maéstrak, maéstrak, eurepe deitxuko tzo maéstrak, "bóluek" baye maestrak

- bandak, suek "mandak" esta?

mandak bai

- bokie

bókie, mangie ta s:kue, bardin bai

- gero amen "tablerue" erdikue edo... au, tableru esta?

... bera

- bera atie

bera atie olan estau eiñdxe legés e? Onetara... onetara dau atie

- da "tablerue" esta esaten?

... neutaitxela es, badiñotzut, au da.. malletie, da au da káblie, au da. Manda batetik eta bestetik, au da.. Au e, gillie, au da

- ate bi darues orduen

ate bi, manda bakotxeko ate bat, bai

- bermiotarrai entzun tzatie "bitxerdiko ure"

piesa bi txa erdi, piesa bi txa erdi. Piesi da larogei brasa. Piesa baten gaus, ba larogei brasa. Piesa bidxen gaus, eun da iruro(ge)i brasa. Piesa bi txa erdi, ba, e... bérreun brasa

- da bitxa erdiko ure?

bitxa erdiko ure ba piesa bi txa erdi, bai

- al nik pentza dot igual beste gausa bat

es es es, ori da, piesa bi txa erdi.. se piesi di larogei brasa. Bi di eun da irurogei. Da bitxa erdi = bérreun. Larogeidxen erdidxe bat bérreun, bitxa erdi = bérreun

- denpora asko kendu tzut es?

es es, dale beti, bai gixona

- emen txori batzutaus, txori batzun fotuek, ia

oin se ordu da ba? Saspirak baiño esti ondiño. Seuk e, txarto espakosu dxuteko, ala ba!

- ixen batzuk esastasus esta? potorruek, txirletak...

bai bai

- ikusi esketero emen

bai... au seiñdxa, Getaidxa? bai, Getaidxe

- aves marinas, amen asten da, ia baten bat e-

itxa(s)txoridxe, itxatxoridxe au

- bidxek esta?

bai

- se pagina da?

setenta y cuatro. Itxatxoridxe
- au suridxe da?
bai, semat ta sárraue, suridxaue. Itxatxoridxe. Gastie, onek itxa(s)txoridxeti, au txirleta
- txirleta da yau?
bai, onek txirletak, txirlétak
- pagina 76, eskerrin dausenak, irurek?
bai, onek es, onek itxatxoridxeti
- bekuek itxatxoridxek
itxatxoridxepai
- eta onek?
oneti "gaviotas", da onek txirletak
- goikuek esta?
bai
- inglesati txirletak esta?
negun etorten die, bai, negun-
- da au?
ori be itxastxoridxe, bai
- au?
itxatxori gastie
- pag. 78
bai, ségidxen. Itxa(s)txori gastiek. Onek e, e, ointxe dxaidxo, dxaidxo barridxek, onek, itxatxoridxek, bai, dxaidxo bárridxek. Au kófrie, bai
- emen baltza dako esta?
bai, bai. Da, suridxe denin okitxen dau púnta baltzak. Ba ostantzin oten da grixe illuna be, gastiauti orrek, sema ta sarraue, ya txori suridxau eitxen da, da egu- egu puntak okitxen txu baltzak
- bermiotarrak ikusi eskero dxakingo daui ori kofrie
bai bai bai bai
- au baltza?
au potorrue, bai
- au 79, 80, 80
cormorán. Potorrue
- baltza da esta?
bai, baltza da bai. Onek potórruek, bai. Onek danak potórruek
- onek Ogoñon daus esta?
bai, da beste atxa bat-au e, e, amen e Ixaron átzien. Potor arri deitxuten dxakona, an be oten die. Oneti kofrak, ségidxen
- kofrak? Onek bidxek? 84
bai, oneti kofrak
- au?
ónetie bibítxuek, bai, bibitxuek, onepe ondotik ibiltxen die
- bai?
bai, portora sartzen di neguen, otorten di onek, bibítxuek
- uxuxuepe bai?

uxuxue
- au uxuxu da?
bai, uxuxu ta bibitxu dana bat, dana bat
- pag. 86, bai e? "bibitxue" esaten da be bai?
bai, bibitxue
- 88. uxuxue
uxuxue ta bibitxue, dana bat.. Txirletak, bai
- 91, bekuek txirletak
bai
- da goikupe bai?
es, ónek es. Onek die, sakatzekuek deitxuten dxako óneri. Sakatzekuek, bai orrek. Sakatzekue(k). Edo atúntxóridxek
- suek selan?
sakatzekue.. Onepe txirletatie, a buru baltza be, txirletakas oten da batera, au be txirleta da
- au 93, au txirleta
txirleta, da onek danak txirletak. Aulan buru baltza be, okitxen dau, txirle batzuk okitxen daue.. Onek danak txirletak
- se pagina da?
noventa y cuatro. Noventa y sinco, ba, txirleta(k). Au be txirleta
- au 96, txirleta. Estau geidxau
or dausenak orretie.. Oifi, amen e bai, "la isla mayor de las gaviotas", or euren ártin be, e gaviota enana ixengo da txirleta. Euren txoridxen artin be ongo die ba, esatiles e persona bat, da, da diferente kolori daku Esu enteniten? Da personakara danok, órren artin be ba ongo da. Orren artin be ongo da. Muy bien, venga más
- emen dibujo batzuk e.. Figura 7
figura siete
- "gusana" esateko?
arrá, bai
- da "aixarra"?
ba arrá da, aixarra ta "gusana", dana bat
- esaten sue "aixarra" be bai suek?
bai bai bai, arrá, arrá
- B, "tiras de pescado", selan esaten-
pe-, esto.. arrain-satidxek, edo, txibidxi balitz "pelenkie", pelenkie
- da "berdekidxe" es?
berdekidxe ba e da, bokarta edo txitxarru edo sardifii edo ori da berdekidxe, pelenkin ganin imintxen (dena) lebatzetako
- C, tentáculos de pulpo, amorrotzana esta?
amorrotza
- "urnek", esta esaten esta?
"urné" ser da ba?
- bera amorrotza
amorrotza, amorrotza (..)
- D: muergo, anchoas en salazón, "muergu" esta?

"anchoas en salason" esta muérgue. Muérgu eresi da
- suek "eresie"
eresie
- erderas "navaja" esta?
"navaja" edo "muergos". "Muergos" edo "navaja". Eresie
- figura 8 B: macizo de entre dos aguas, onetiño euskeras "urerdidxen"
urerdidxen bai
- olan esaten da?
bai, urerdidxen
- ser esateko?
masitxen urerdidxen. Daueni-, ondun estauenin, urerdidxen dakosunin e bera, bai
- figura 10, B: or diño "señuelo de perfolla" = "lastosko amudie"?
amudie, bai. Lastue, e au da atunetan usaten dena, lastue, edo oin papelataus, papelataus e, orrastu eitxen die, da-
- Ondarrun malutie
malutie, Ondarrun bai.. Da oneri deitxuten (dx-) "kurrukanak", bai
- ori figura 10
kasako apaidxuek = kurrukanak, diferente karnadakas
- figura 11, 1: kóblie, au kobli da?
kóblie, bai. Orrek koblak, bai
- onek?
bai baye, au e, au estau eretara
- au asala, ondue
bai ba ta onek gorantz (an ongo da ba) esi lei on-da, béstera on bi dau, áuneles on bi dau, amen ámuek, esu ikusten?
- dibuju estau ondo esta?
dibuju estau ondo
- au bai es?
au bai
- da onek koblak es?
koblak, bai, koblak
- "cabo de fondeo", au: tírie?
bai, tírie, tírie, ondoko-, ondoko tírie, budxara datorrena, budxie. bai, buidxara datorrena, ondoko tírie, budxara datorrena
- linea madre?
linea madre au da, au. Au, bai, kóblatusenera. Orre- orre- mádrie, mádrie
- atxiñe "subille"?
subille. Subill(e)n dxuten sin potxeras ámuek, koblak, eso es
- da oiñ esta esaten "mádrie"
es, oiñ mádrie deitxuten dxako, pítxaduna oiñ, mádrie
- au sistimie usaten san amen?
aulan usaten san atxiñe
- amen budxek eta

budxek eta bai, bai, tertzak, tertzak. Bai amen dakosu tertza(k) selaku(k) ixeten sin, esu-kusi?

- barko barik?

bapórak bota, bota da gero budxin ganin, es. E, ordubete edo, ordu ta erdi ixeten san beseguten da gero ala, bai. Botaten sin ba, igual otamar kriél, otamar kriel, kriél bakotxa tertzá bi, da irurogei tertzá. Da tertzá bakotxak okitxe ban ba eun da berrotamar ámo, da eun da larogei amo.. Au da piedrabolie, au

- au figura 14, bai

au da piedrabolie.. Amen darue kórtxue, búdxie, budxie, da amen arridxe. Arkú formaten dau, berák e budx(i)k, a esu-kusten amen? Budxa-budxe-budxie, da, auri da, piedrabolie. Da au da asaleko palangrie

- 13, asaleko palangrie

asaleko palangrie. Esu-kusten e, ondu non dauen, asaleko palangri da, au da piedraboli ta au asaleko palangri, lupiñetan-da usaten dena

- au usaten san orduen?

e, esan usaten, au e, piedrabolie, usaten san Asturiasetik-eta bai

- emetik es?

ametik esan usaten. Au e, se-sango tzupa, ogei urterik ona da. Ogei urterik ona da, esate baterako e? Ogei edo otabost edo, dana dala

- onek?

au da mádrie, bai, da onek e, koblak. Segun, batzuk usaten dauie ba, e, kóblarik kóblara, ámorik ámora ba igual batek usaten dau brasa bete, (beste batek) usaten dau brasa ta erdi txe, segun ori noberen gústue

- berba raro bat ikusi dot, figura veinte

figura veinte

- da amen diño e, C: ta amen, sei: au de esta, se ixen dako orrek, emen "cala" erderas, "gídxie"? "gidxi" dakar onek, budxie, gídxie seoser da?

budxi ixengo da? Da budxi ondun selan dau ba?

- es, amen sei, au, au sera

da onek sertzuti ba?

- iru? a ber...

amen imingo dau e erderas... Figura dos, figura tres, figura siete... figura veintitres, figura veinti- mediomundos suspendidos de muelle, emen estau e

- au de esta?

au da, mediomundue (..). Figura veintidos, mediomundu au da, bai. Da au da enbarkasiñotik mediomundu errita

- ori usaten san?

bai, len bai, bai abuxek eta atrapateko, abuxek atrapateko. Da au da arrastie ibiltxen dauenak, eskiri atrapateko. Bermioko, or e

ronpeolasen barrun da ibiltxen die, aulako arrastetxue, eskirak, kiskillak atrapateko
- 23c, emen
a! figura veinte. Au da-
- arridxe au
au da, násie, esatiles e, otzarie, otzarie, da auna budxek. Oneti otzarak
- da "gidxie" esta eser es?
es, gidxi da ba txikota daruna búdxera
- a seuser da?
búdxera darun txikota, otzaratik, otzari amarrata dau, a ondun dau. Da otzaratik gora datorrena búdx(a)ra, a da gídxie
- esaten sue "gídxie"?
gídxi bai, bai, a da gidxie
- da olako bi?
gídxe bi, bai, gídxe bi. Da onetie, ónetie.. selan deitxuten tz- koño! eiñdxe dxakotesapa! Olakuk badxakotasak nik
- otzarati onek?
es es. Nuebomundun les baye esti nuebomun-. Au dok e! Da eiñdxa dakotas, ara! Erakutzi eingo tzut, eiñdxa-.. da neuk eiñdxe. Neuk eiñdxe. Neuk eiñdxe daus onek
- se ixen dako onek?
au dok e! Burun dakot, esk(i:)tako, eskirak ataraten dus guk ónekas
- mediomundue baiño txikidxaue esta?
bai, imintxen dxako amen, arraña amarrata... da oneas txikotas arraiñ e satidxe amarra, da eskirak atrapateko. Kaguen dies, au dok e, au dok e, selan... eskiretako áruek
- "eskiretako aruek"?
bai, eskiretako aruek, esin akorda koño!
- onetie orduen?
onek, o- onetie, otzarak, óneti otzarak
- 20c. Ta 21c?
ónetaus otzarak... bakotxa beren tírias
- tíri au esta?
bai, bakotxa beren tíris dausenak. Da ónetie, dausenak, ba, tíratik e tírara, esatiles e, tírati tírara ba igual lau otzara edo bost otzara. Da oneti bakotxa beren tírias. Tíra ba-, tírako otzara bat. Da, onetie ba, esatiles e, kordiles bótata, tírati tírara ba lau edo bost otzara, lau edo bost otzara, eso es
- au de "eresie" esta?
eresie bai. Onek e burdiñ(i)s ataten die
- gantxo bateas?
bai, ia bakot eiñdxe. Ia bakot eiñdxe ori gántxue..
- au da?
bai
- au plaidxan oten da esta?

ba ocho
- "ocho" ser?
ocho, sillue, óchon forman oten da, sartzin tzasu aulan, ótxotik, da buelta ta (dakasu), bai, amen dator
- au semat ixengo da, berrotamar sentimetro?
ba, gitxi gora bera (da) au, au guardasolen e burdiñe da, bai. Guardasolen burdiñe
- Laidatxun edo non ataten sue?
es, erridxuen, bai. Edose apaidx(u) dakot nik. Edoser
- gero karnatako e
bai, breketako-ta
- seuk eitxen sus orrek
nik neuk eitxen (tas)
- artisti sara
edoser, nik edose biar eitxen dot, edoser. Astidxe dakoteles edosetako ba geldika-geldika, gero udan bi-xeten die, onek. Da uden e esara asko ordun eitxen, eiñdxe dauena ba (eiñdxa dau). Nik beraunepe dakotas semakure beraunek eiñdxe, breketako-ta
- esti erosten orrek?
ni neuk es. Ni neuk estot erosten, ni-neuk eitxen tas. A, neuk eiñdxe semakure dakotas nik olaku(k)
- beraune bai erosi itxe su esta?
es, beraun sati bategas, edoselak(u) beraune baten bateri kendu(ten)
- au gero ser da, "cobre"?
bai, kóbrie
- ta au ser eitxen su, bueltak emon, ombre
bai. Ameti gero au daru apaidxue
- jobe, ederto
ni neuk eitxen (tas onek), txikidxaue, andidxaue
- onek gausek, karu esango da
ba e, kasu baterako ba jiratoidxo bakotxak balidxo dau e iru peseta. Da ya sei peseta euratie. Gero beraunek estau balidxo askorik, bay biarra, ni-neuk eitxen dot au, a base de martillo, típu omon. Baye bakotas nik otamar edo, berrogei edo, eiñdxe ya. Se udán, galtze su edo beste bat da dza! eiñdxa dauena eiñdxa dau. Setan esu ibilli-ibilli (be) /stop/
- sertzuti orrek?
.. sarabarduek.. txibidx(i)tako
- seu ibil-
es ni es, ni es, lagunentzako /stop/ .. bakixu ori due burdiñen, au. Ba neuk eiñdxa daus onek mallak gustidxek. Neuk eitxen tas nik onek danak
- beste batzuk erosi eingo dauie
erosi, nik es, ni neuk es. Dana neuk eiñ
- da au mollatik e-

bai, móllati be atrapaten die, eskirek atarateko
- Mundakan be bai?
bai bai bai bai, eskirak (atarateko). Nai bateleti nai e móllatik, bai
- da puntalagas be bai?
au e, len usaten san abuxek atrapateko móllatik, bai, abuxek atrapateko, bai. Med-, mediomunduas. A ber, gidxau?.. Au da sarie
- sarie: 24, bai
sarie, estaipa tresmalla edo selaku den, baye sarie. Onetie, sariek, erridxutan da usaten dauinak e, sarratiteko, esatiles e errekatxu bat datorrena ta sarratu plemarin da barrun dauena ba an lotzen da, esu ukusten? Erritxik sarratute, erritxik sarratute. Da onetie ba itxasokuek, bai
- itxasokuek 24A ta-

- se pagina da?
cincuenta y tres. Ia ia, ikusi ingu ia, aurrerautik ia... /stop/
- mosolue da, se pagina da?
el carabo, veintiseis. Mosolue. E, berba ein barik e gure basu apunta eingu /stop/ Mochuelo... Au da, artatxoridxe, "gorrión molinero", bai, artatxoridxe... Au da sosue, "mirlo común"...
- da au artatxoridxe
artatxoridxe. Au da jilgerue.. Au da elaya... Bidegarrun antza bako baye.. Au da, oneri deitxuten tzagu guk "kulukariñe", kulukariñe, gu dau esan, Bermion deitxuten tzo "eperdikerie", bai, au ibiltxen da kórridxen ta-ta-ta-ta, busten(ari txe) beti aulan, orreitxik deitxu- "culo- ariñe", kulukariñe
- gora ta bera olan-
es es, au e, rrr-a! otorten da-ta, korridu eitxen dau asko onek, onek korridu eitxen dau (beyen) asko, da, lotzen denin a ta-ta-ta-ta aulan bustena, orreitxik (deitxuten tzue) "kulukariñe" Mundekan da Bermion "eperdikerie"... Au be mosolu... "sorsal alirrojo", au da, bidegarru da au.. bidegarrue
- esta itxosoku ori-
es es es, es, liorrekuti-
- gaueko txoridxek onek es
bai, "lechusa", lechusa, orren antza (dako), mosolun antzekue, mosolun antzeku da
- egunes esta ikusten
es, gaues, gaueko txoridxeti onek. Orko oridxu gustaten dxakoye... Au da "burubaltza", bai, burubaltza deitxu-, deitxuten tzagu Mundakan, onek eitxen dau e, átxetan, atxetan da sillutan-da, eitxen dau e, abidxie, bai, baitxe, e mollako sillutan-da, atxetan por regla jeneral, da, olan e, e... orto sarretan da, olan orman eitxen daui onek, burubaltza, bai... Au da "Martin peskador", bai

- euskeras selan dako ixena?
estaipe, "Martin peskador" deitxuten (tzagu-ta), "Martin peskador" deitxuten tzagu
- itxosoku da?
bai, au e, kostan ibiltxen da, kostan, bai.. Au da, ...egunaro oten da portuen, dxaten, da, erridxora be dxuten die, e potorrue, potorrue
- Ogoñun daus onek?
bai, oiñ e asi die, or e, lotzi galtzin orrepe, da ya ronpeolasen da oten die, da erridxora dxuten die, eskirak eta karramarruk dxaten bajamarien, da gero lo eitxen datos ona, au da, itxatxoridxen kumie, "gaviota", itxastxoridxen kumie... Onek ukusko sus, abrillien, mayetzin-abrillin, mayetzin Ixaron, da abidxek. Buenol, "abidxi" es, gan (gane-ganen) eitxen dau, bedar bidxen ganin eitxen dau(e) arrotzak... Au dako kófrie, au
- da onek?
au itxatxoridxe, "gaviota"
- da onek?
onek, onek estaitx e selan deitxuten tzoen, onek e, onepe itxasokutie e? Itxasokutie, baye estaitx, estaitx selan deitxuten tzoen, estaitx selan deitxuten tzoen
- onek uxuxuek? esti onek es?
bai, uxuxuti onek, bai bai. Bai bai euretie, uxúxuek
- edo bibitxuek?
edo bibitxue(k). "Uxuxu" Bermion, bibitxu Mundakan. "Uxuxu" Bermion, Mundakan "bibitxue"
- suek "uxuxue" estosue esaten?
esaten da oin baye, gedxau "bibitxue". Au da "itxatxori gastie".. Itxatxoridxe gastie, pues ondiño, urtebete estakona, urtebete ingeruko-, itxatxori gasti da au. Da au e liorreko txoridxe da, au liorreko txoridxe da. Da au- onetau potorrun antza, bera klasi edo, potorrun antza dako orrek. Potorrun antza dako... /stop/ e or erridxun ongo di baye, onek e, ollogorrun antza dako onek sarapito real - irakurriz-
- cuarenta y siete
onek txoridxek bai baye, ixena estakigu
- txori klase asko dau
bai bai, Josus! erridxuen? Aurtengo udan amen basaus, egunen baten geugas etorko sara, eskiri-txen gusenien, motorrien, edo kótxien, gusenin da ukusko su txoridxe, Jesus! Au da txirleta... txirleta, onek eitxen dau-, au da atuntxoridxe, bai.. txírriñe
- e?
txírriñe, bai. (..) txirl-txirl, txirl-txirl eitxen dau onek
- estako ixena "sakatzeku" be bai?
baitxe, sakatzeku be bai, bai, ori da... Olako txoridxek badaus baye ixenak e-.. Ukusko su, aulan, bandadak oten die. Garsa real,

Murueta... Onek e txoridxek asko-asko oten die. Asko. Itxatxori, potorro, edoser

- au kofri esan su esta?

bai, kófrie... Onen ixenak e... Au be kofri da, sarra denien okitxen dau egu(e) suridxek, da púnta baltzak, da, gasti denien oten da gris antzera, grise-, itxatxoridxe be bai, itxatxoridxe be, e grixé ixeten da, au da itxatxoridxe, "gaviota", itxatxoridxe bay gastie e? Da au da sa-, ara! Berton dakosu, "inmaturo y adulto". Gastie ta- Au, urte bi dakos onek... Onek e, au gastiaue, esatiles, e selan urtik pasa, au (da) kumie, itxastxori kumie, onek arrotzak makiña (bat) bider dxan dus (...) arrotzak, bai, an e cuarenta y unon da, or, Ixarora dxun da, arrotzi da grixé, pékakas, dxuen da atrapa ta, tortillak ein bertan da dxan koño, goso, da arrañen gustoripes goso, (..)

- an bertan dxaten senduen?

bertan, Ixaron, bai, bertara eruen sartenak eta gausak eta su eiñdxe. Aunetie potorruek, bai, "cormorones moñudos" deitxuten tzoe, onek potorrutie, bai

- potorro asko daus emetik?

asko oten da, bai. O bai Ogoñon, da e, beste atxa bat-au Ixaron atzin dauena: Potor arri, da, kábun be bai, an Matxakun be bai, an be beste Potor arri bat-au

- au?

au estoi eseuten. Onek e, otorrikuk edo, au bes, "espatula", "ansares en emigrasion" onek pátuek, ba pátue... "Pato cuchara"... estoi ukusi páto gedxau neure bixidxen, Estetinen baiño

- non?

Estetin, Polonia, bai. Estetin da portó bat, da, pásaten da kanala, da kanala pasa ta gero dau lágua, lágo andidxe, da, lágotik gora sus e portora, Estetin. An laguen, nik estaipa ya pásokuk ixen basin, baye mílesak eta mílesak, millesak txo- e pat(u), Josus!

- bermiotarrak esaten dauie "esajerie", suepe esaten sue?

bai, esajera bat, bai, bai, esajera bat bai

- aguila, aguilucho... badaus emetik onek orduen e?

agila gitxi amen, gitxi, gitxi

- au "avefría" esta?

ori, bai... Avefria, guk deitxuten tzagu "egaberie", bai. Egaberie. Nok esetu onek? Koño! Ogoño... onek erridxun oten die, korri- ta-ta-ta-, dza! sartzen dau e, arra atrapateko, orreitxik dako piko lusie, dzi! sartzen dauie

- selan dako ixena onek?

estaitx, estaitx. Asko oten da baye estaitx ixena... E, amen selan diñotzu(n), Ogoño, onek e, potorruk eta asko oten dila, amen mandan oten di, amen nórteko mandatik eta. Esara pasa iñoix Ogoñun aspitxik?

- es

Koñol ba, ukusko lekixu an se politxo dauen e, silluek eta, bai, politxo... Onek txoridxek or oten di baye, au txirriñe da, bai, txirriñe
- itxosoku da?
bai, bai bai, itxasoku da... Onek e, orren antza dako onek, selan da? Bibitxun antza dako (orrek), antza. A-, Martin peskador... Elaye... txoridxek e, a, "urraca", oneri selan deitxuten tzoe? Kaguen e! estaitx, estaitx ixena
- bako ixena?
bai, bai, bai, bai, estaitx, estaitx, estaitx, euskeras deitxuten dxako baye estaitx... Bidegarrue, bai, bidegarrue, kúmakas
- txori asko esetuten su suk e?
es, asko es baye, es... Au pardillu da, "pardillue" deitxuten tzagu, au kantaridxa-, kayolatan da imintxeko, bai
- esta itxosoku ori es?
es es es...
/.../
- mendidxe da "Ankix"?
bai, mendidxe da Ankix, Ankix mendidxe da, ba, mundekarrak etzagu deitxuten "Ankix" e orreri mendidxe-, bermitarrapakarrik, bermitarrak, estaitx e seiñdxen baye, bermitarrak deitxuten tzo Ankix, mundekarrak es, es es, bay estai se mendi den e?
- San Pedro de Atxerretik edo ortik e
San Pedro de Atxerretik e-
- andik urteten dauen e
ordun Mendi Baltz ixengo da? Mundekarrak "Mendi baltz" deitxuten tzagune?
- berak eiñdxosten dibujo bat, selan markateko ta selan dan da, ekarko tzut
bai, bai bai, ori ixengo da, "Mendi baltz" ixengo da. E, Ogoñora (a)rrimata esan tzun?
- pentzaten dot bayetz
ba Ogoñora errimata, Kalabarriko urandidxeko-, Ankix sarratu Ogoñon, da gu(k) "Mendi baltz" sarratu Ogoñon da urandidxe
- suek estosue esaten "Ankix"?
es es, gu "Mendi baltz"
- kali da "Basorkadak"?
bai, Basorkadataus, ametik, e, .. nordeste-kuarta-nórtin edo alan daus, Mundekatik, bueno Ixarotik, nordeste-kuarta-nórtin edo alan daus, bai, or ongo da
- da se kala da-
ori da, Basorkadatie, Kalabarrin goiko-, Kalabarri esta? Da gero dau urandidxe, da gero datos Basorkadak. Da aren urrengo datos Orkadak. Da aren urrengo dator "Santamoro", bay dana da kala bat e? kala bat. Kanpoti dako urandidxe, barrutik estako urandirik. Da, or Basorkadetan botaten gendun, sarie, arrasteruek, ortxe urandidxen, osea, Kalabarri, da Basorkadan bitxarteko or- or ertzin

botaten gendun, gorántz, lesterantz, da pásaten gendun Orkadak, Baso-, osea Basorkadak, Orkadak eta Santamoro. Santamoron, dxuten giñ(i)n arrastan, Lekeitxotik e-, sarratu arte, mendi bat "Erroskeri" deitxuten tzaguna, eso es

- mendidxe dau "Birjinie"?

Birjini bai. Birjiñie, dau gure-, Birjiñie, bat-au, Otoidxon atzetik, Otoidxutie, Lekeitxokuek, Otoidxon atzetik urteten dau-n e mendi tunturtxu batek, deitxuten tz(o) "Birjiñie". Bay beste bat-au, Santoñan, urteten dau, e, Oriñonen, Oriñoneko mendidxen gánien, urteten dau, Birjiñe, "la Virgen de las Nieves", mendidxe, ermitxi dako e? Da urteten dau, "la Virgen de las Nieves"

- bi daus?

bueno! Ori Birjiñi bat e or, Otoidxun e, barrutik urteten dauena, deitxuten tzaguna "Birjiñie", da ori, "Virgen de las Nieves" urteten dauena Oriñonen goidxan

- Santoñari pegata okin bi de, bueno ori Patxikok esan dosten, Santoñari pegata

"Virgen de las Nieves"? Berori da esta? diñotzu(na) "Virgen de las Nieves", Oriñonen urteten dau orrek, Santoñari esin dxako pega Virgen de las Nieves, esetara bes

- es?

esetara bes

- Santoñari pegata es?

es es es es es, ori, erretuta dau, erretuta dau, Birjiñie, ara ontxe esango tzut, klaruau, ni agua, Klaruau ni agua.. Au da Birjiñie, ara! Au, da amen kalan, amen kalan, oneri deitxuten (tzagu) "las Motas", Playa de las Motas, erderas e? Da amen kalan sues biarrien, beronen Birjiñin bárrure, kánpotik barrure Birjiñin barrure, sur-kuarta-sudoestien, gero, allegaten sarenien, ona, eun da bos brasa ingerure, aste sara gero, lesteraska, da artze su, larotamasortzi brasa, eun brásara. Da, sues gero, Birjiñie, dakasunien, Máidxin e beko mandara, au da Máidxie

- ser da, mendidxe?

mendidxe, bai, onek mendidxetie, mendi tunturrek, Máidxie. Da, ona ekarte sunien, e, Birjiñie, eitxe su, berén bárrure, beren barrure sartun, larogei brasatan, da gero, gero satos oesteka-oesteka-oesteka-oesteka Birjiñi auna ekarri arte

- se ixen dako onek?

onetako, érderas e... "el monte del ahorcao"

- euskeras

aorkauen mendidxe ixengo da. Aunarte, dxuten da. Orreitxik esan tzupa "Virgen de las Nieves" (...)

- au Maidxe esta?

Maidxe bai.. Au da "aorcaos". Segidu máitxik ori tunturre, da oin segidu, eso es! Aulan. Da, markatakosules bertan, Au da Castroalen

- mendidxe?

bai
- selan esan su?
Kastroalen, bai
- euskeras estako ixenik orrek?
es
- erdaldunek etzoe deitxuko oneri "Maidxie" esta?
es, es es es. Orrek buenol ori ixena geuk, guk imiñiku Maidxie, geuk imiñikue
- ba ori gu dot dxakin nik, selan esaten-
bai, ni arrastan ibil nayeles amen asko, amen asko ibil nai ni. Au da Oriñon barrue, Playa de Oriñon... Gura basu, berau éruen
- emostasun fotokopidxek
bai, baye an e estaitx imiñdxa bakotzut e ixenak. Bako?
- bai. Batzuk estie ondo ikusten, igual ekarkot eta ikusteko emen
bai bai. Gero amen dau, ona sartzen ga(renin) eun da bos brasetara, dau, lesteraska, kálie, da dxute sara larotamabos-larotamasaspi brasetan, da pásate sara Mar de Españara. Mar de España, kálie. Orduen, Birjiñie, otorten da Castron gora, Castroalenen goiko alderdira otorten da Birjiñie, o sea, auna ingerura otorten da Birjiñie... auna ingerue, kíkuka oten da, se au atzeti due, mendidxen átzeti due, da amen oten da kíkuke, da aurdun saus Mar de Españan, bai
- ori da markie esta?
bai, márkie. A Patxiko erretu(ta) on da, suk e, Santoñara, Santoña amen dau, Santoñara selan erungo su Birjiñi ba? Erridxen barrun saus-da, esiñdxe, erretu eiñdxe. Esan tzupa, Birjiña bi, bat areri deitxuten tzagu, da besti ori Virgen de las Nieves
- ein su kalan mapie?
eiñdxot satitxu bat baya óndiño, ondiño- E, egualdidxepe alan-olakuk eta gogoripes, esu enteniten? Baye eingot, eingot
- pris barik
estau prisik, bai
- "Garro" kali da, Eskotetik eta ortik
Garro? Nik estakot entzuterik orrenik, es es
- Eskotetik eta
Eskote ta bai, Eskote bai, baye Garro. Eurek bermitarrak igual e imiñiko ixenen bat ixengo da "Garro", se Garro apellidu da, da igual, bai
- Mundakan Garro asko dau
bai, bai. "Garro" apellidu ta Garro
- au Plai Asu e-
Gastelu
- da Garro, Eskote
bai, ori, ori da-, esta esta-, inportantzi baku da ori. Gastelu bai, bai, bay Garro, igual ixengo da patroyen batek e, sarri bertara ta "Garro", estaipe, ori nik estot entzun, "Gastelu" bai, bai. Au da,

Kábretoneko-, "la fosa de Cápreton", da au. Da amen dau erridxe, Tellagorridxek, bai. Tellagorridxek, frantzesak Kapeton
- ondarrutarrape esaten dauie "Tellagorridxek"
Tellagorridxepai, erridxe da, erritxu bat-au plaidxin ertzin bertan, da dakoles e tellatu gustidxek e gorri-gorri ba orreitxik deitxuten dxako "Tellagorridxek", eso es
- mendidxe dau "Konejue"?
estot entzun, estot entzun
- Plai Ederretik e
bai ba, Plai Eder da onek goikutie. Plai Eder dau, e, Kostarren kalan goiko alderdidxen
- andik estau urteten mendi batek?
estaipe
- olan belarridxek edo formi dakona konejuna
uriengo dau baye, bakixu, batzuk imintxen tzagu "Koneju" ixena ta beste batzuk beste gausa bat eta
- esaten da "Otoidxo errekie"?
Otoidxo errekan imiñdxe. "Otoidxo errekan imiñdxe", bai, esaten da, bai bai
- "Otoidxo errekie" es
es es es. Bueno! Esaten tzu batzuk "Otoidxo errekie", bertan e, arrastan sartzen sareneko, barrure. Non dxun sari ta? Otoidxo errekan. Esu enteniten? Pásuri deitxuten dxako "Otoidxo errekie"
- selan imintxen da Otoidxo errekan ba? setako edo?
atzeko mendi-, e arrastan da ori, arrastan, atzetik dausen mendidxek, artzen dau erreka módure, da bera Otoidxun barrura sues errekan, eso es
- erreki esta-
errekie, leges erridxu da. Baye, "Otoidxo errekan" da, mendi bidxen bitxartin due, da su sus, a márki da, da beran bille-beren bille-beren bille, sues Otoidxo errekan, orreitxi da, eso es
- Eskoten badau leko bat "Rompe raja"?
bai. Orreri deitxuten tzo Ronpe raja, sartzen siñen Eskoten da oten sin or kandeleruk asko, da eitxen san, sarik satitxu, arraiñegas oten san asko Ronpe rajan, ba eitxen sin sarik ausi, orreitxi dako ixena, kandelerukas apurtuten san or
- esiñdxe or biarrik ein orduen?
es es, aunke asko garbitxu eiñdxe, bakixu arrastan da erun da a ta-, baye, ori Ronpe raja txarra da, bakos pásuek, ba Ronpe raja txarra da
- arrain asko dau
arraña-, bakixu leko txarrien beti oten da, arrañe gedxau, eso es
- ser atrapaten da ortik?
or e, len ataraten gendun lebatza ondo, Ronpe rajatik lebatza, ba peskadillie, óllarra, sapue, da orrek arrañek atrapate sin len, bai
- kali dau "San Anton"?

bai. Ori dau, Getaridxati nórtien, Getari-
- emen ikusko da?
bai, igual ongo da.. Getaridxa, amen. Playa San Anton. Getaridxati nortien
- suek San Anton esaten sue
San Anton bai, bera mendidxe, Getaidxako mendidxe San Anton da, San Anton dako, da orreitxik San Antoneko plaidxe. Orrek arrastako plaidx(a)tie, arrastan ibiltxen giñenak
- esaten da "Santoñako mendidxe" esta?
Santoñako mendidxe, bai
- selan markaten da ori?
Santoñako mendidxe, Santoñako mendidxe, marka-, arrastan e, márkaten gendun guk, lestera susenien, o sea, bere-, oestera susenin beren barrure, orduen, Santoñako-, oesteko mandatik, dau plai bat, arek pláidxatako ixena... e... ori kartzeli dauena, selan da?... Jesus!.. bertan on nopa preso ba!... Santoñako kartzeli au dok e... Joe! Burun-, burun puntan dakot e.., akordako nai. Bueno! amen e, Mótetan, susenien, oesteka biarrien, Santoñan oesteko mandatik, urteten dau, Monte Ano
- euskeras?
erderas, erderas, Monte Ano. Ori mendidxe da, aulan triangulo bateles, da aixe kíkuke, triangulun púnti kíkuke-kíkuke dxuten gara, Santoñan e ori imiñdxe, bai
- "Serantesko mendidxe" esaten da?
Serantes- bai, Serantesko mendidxe ori da. E, amen dauena, Bílbon, bai
- márkaten da ori?
Serantesko mendidxe, gitxi.. gitxi. Koño! akordako (nai) ... "Playa de Berria", Playa de Berria. Da or dau e, ori kartzelie, "el Dueso", "El Dueso", da ortxe, El Duesok urten, da, urteten dau Monte Ano, da aren, beren eskiñetxun barrure-barrure dxuten gara, da gero, Birjiñie, imintxen denien, bai, Birjiñi imintxen denien, Laredo, da or kábun bitxartien, Laredoko móllie, da Monte Aorkauen bitxartin imintxen denin Birjiñie, dxuten gara beren barrure, ogetamasortzi brasa(ko) urerarte, urerarte bai

16 B

- "Kuluska" esan su esta mendidxe
Kuluska
- non esan su dauela?
e Karransan goidxen, bai
- markaten da itxasorako?
es es es es es. Or dau e, beste mendi bat bertan ba San Rokeko mendidxe, ermitxi dako arepe, da, aurrerau esate bien, a dela ori

"Virgen de las Nieves" baya es, gero, dakot ukusitxa neuk, "Virgen de las Nieves" beste mendi bat-ena, bai
- Txangillen aurrin beste baixe bat-au esta?
Txangilleko baixie
- beran aurrien beste bat estau?
Txangilleko baixie?
- Txangilleko baixin aurrien
es, Txangilleko baixie, es es, Txangilleko baixie
- esaten da "Okarantzako sikutie"?
bai
- olan dako ixena?
bai bai, Okarantzako sikutie
- ser da ori?
ori da, sus e ametik e nórtin esta? Da nórtin sus nórtin, nórtien, da topate su urandidxe. Urandidxe. Segidu nórtien, da, dator sikutie. Orreitxik deitxuten dxako "Okarantzako sikutie"
- ur gitxi dauelakon?
e ur gitxi es e, ba, urandidxe dakosules ba an e ongo di ba larogei brasa esate baterako ba ya sikuti da, uranditxik e larogeri brasetara dxukeran ba sikutie. Ori dxoten sunien, sikutie, Okarantzako sikuti dxoten sunien, urteten dau Billautik, Galiako farolak, Galeko farolak urteten dauenien: Okarantza
- Dxatan beko mandatik urteten daui "Mendi kumak"?
Mendi kumapai. Orrek e, mendidxek e, estait non-, nongo- ba "Mendi kumak" deitxuten tzo-, Dxaten beko mandan, orrek, Kalabarrin, Kalabarrin márkaten die, e, bos- bosteko budxen, atxiñe tuntuxekas botaten senin e palangrie, bosteko budxen urtete ban, lelengoko Mendi kumiek
- ori bakarrik markaten san, bestiek es? bigarrena, irugarrena
es es es, e, urtekerie, urtekeri-, aur datos Mendi kumek, Mendi kumek, da-
- orrek bakarritis Mendi kumak edo edosein mendi txikidxeitxik-
es es es es es es, orrek ixena dakoe "Mendi kumak"
- baye igual ikusten basu beste mendi txiki bet edo ortik
es es es es es es, esta, es es, ori beste bat-a. Die "Mendi kumek"
- orrek bakarrik es?
eurapaiño asko andidxaue estau, beste mendi bat euren atzetik urteten dau, e da berton, berton Dxatan aspitxik u-, oestetik urteten dau, deitxuten tzaguna "Agurie", bai, beste mendi bapaye, ba Aguri ba bera bakarritau, Mendi kumak e (ixeti)les ba bera bakarrik, eso es
- ba ikusten basu, Ondarrutik edo beste mendi txiki bat esu esaten-
es es es es es es es
- kali dau "Kalatxu"?
Kalatxu bai

- non dau ori?
Kalatxu, ka-
- amen igual
bai, ongo da
- emen estot ikusi e, baye, gitxi gora bera non dauen, Alta, Kabarga, Basamendi..
bai, da Plai Asun, len esan dune. Bai, ori da, kala txikitxun bat e, baye
- esara akordaten?
es es es. Or e biarripes guk arrastan, es, ori da, lebasalina edo aulako kala txikidxen bat
- baye badau esta?
bai bai bai bai, Kalatxu bai, bai
- esastasun Aldroska, Amerdi, Androarri ta orrek sertzuties?
e estot-
- Aldroska, Amergiñe, seuk esastasun, es? Ondarruko kalak edo ortik, Aldroska, es?
Aldroskarik es, Andrakala, Andraka-
- Amergiñe, Androarri
es es, orrek esti nire kalak
- suk estasu esan ori?
es es es es es es. Orrek e baten batek esan tzu, nik es. Ia ondarrutarrak eurek esan batzuen, ni e, nik es, nik es
- esastasu "Anbot nagosin bixarrak agertuten dinin Santamoron-urandidxe. Bai
- asi siñen ori esaten da neuk ebai ein notzun. Ordun estaitx e, Anboto nagosin bixarrak agertuten dinin Santamoron urandidxe
- nongo urandidxe?
kánpoko uré, kanpoko ure. O sea, e, plataformi amaitxu, urandidxe
- esan sendun Talayan urteten dau seroyeles Kalafaltzorako "Seroye" esta?
bai, len esan duna, e bertan e, urteten dau, e.., talaidxeruen, etzie Talaidxie, a beren e, beko mandatxun urteten dau aulan, aulan mendi bat, da a da Seroye. Da a urteten denien, eitxen gendun, Kalafaltzon e.. sari bota
- suek "Talaidxie" esaten sue?
Talaidxie
- "talie" esateko?
es, oneri "talie", Mundekan "tálie". Da areri "Talaidxie", Talaidxie
- a esta talie?
es es, talaidxerun etzie, Talaidxie, eso es
- "talaidxeru" be bai esta?
talaidxeru bai
- Abade mendi imiñi olan "saratan", ser da ori?
estai seiñdxen Abade mendi

- Abade mendi imiñi _olan saratan, saratan?
beste nonon, beste mendidxen baten saratan ixengo da, ba estaitx seiñdxen Abara- e, "Abade mendi" edo "Abaro mendi"
- Abade mendi, abadie edo estaitx ixango da
guk "abadie" estu-, "Abade mendi"ri estot e-, oin Abaro mendi bai. "Abaro mendi" bai
- seiñdxe?
Abaro mendi da, a Katillotxu. Abaro mendi
- Katillotxu esta esaten "Katillotxu"?
Katillotxu. Ori Apon imintxen da. Apón imintxen da, baye, nik e "Abade mendi" estaitx
- estosue esaten suek "Katillotxu"?
es, es es es. Betrokolori, guk "Betrokolo" deitxuten tzagu, ori da markie ba, Aporako-ta, bermitarrak deitxuten tzo "Mundaka mendi". Guk "Katillotxu". Bakixu, portu-, erri batetik eta bestera ixenak e kanbidxeta daus
- nik pentzaten nauen suk ori "Katillotxu"-ta
es es es, "Abaro mendi"
- Orkadak kali da esta?
bai
- mendidxepe bai, "Mendi Orkadak" esaten da?
Orkadak e, Orkadetako mendidxek dies, Orkadetako mendidxek, urteten daui San Pedro Atxarreko- aulan e lesteko mandatxun, buruek, Orkadetako mendídxek
- Bermion esan dostie, Mundakan esaten daui ba "Atzo kalie" be
bai
Atzo kalie?... estot entzun nik e, Atzo kalie
- esaten da "Ixaroko portue"?
bai, bai, lesteko mandati dau, e, bera atxa, mólliles dako, da-sénaitxu eitxen deles, orreitxik deitxuten dxako "Ixaroko portue"
- suepe bai?
bai bai, Ixaroko portue
- leko bat-a "Punta motz"?
Punta Motz bai. Punta Mos da, dxun e Lekeitxorantz, da, lélengo-, lelengoko púnti topate suna da Punta Motz. Elantxobe pasa ta gero, lélengoko, ori dau Natxitxun, Natxitxun dau Punta Motz
- ser da mendi-
púnta bat, e aulan, kábo bateles, bai. Da gero orren urrengo dator, Ogalle
- ser da, beste punta bat?
beste punta bat. Da gero dator, Santa Kataliña, eso es
- leko bat-a "Rosas"?
Errosas ori. Alfa. Ba Alfa-pie. Ori, orreri deitxuten dxako edo deitxuten tzagun len, Errosa, da Errosapie. Errosapie. Or e oten san atxiñe fabriketako ojalata gustidxek e, se ordun e latak berton itxe

sin fabriken e, da ango latatara dxuten giñen gu ojalatapille, batelak eitxeko, ólgetan ibiltxeko portuen, eso es. Errosape

- ser atrapaten da ortik Errosapetik?

Errosape erridxe da. Errosape erridxe da. Errosa, da erridxe. Subidxe Bermiora susena? A subipie? aixe da Errosa.. treneko bideko subidxe es gero! E liorreko subidxe, Alfa-, Alfa- (antxe beye da) a da Errosa

- Sáltuek? leko bat-a? Saltuek?

bai, bai. Sáltuek, sáltutan, ixeten san, sáltutan, estaitx e ori, sáltutan den e, Eskotetik, bai, pentzaten dot orti dela, Eskotetik, sáltuek, bai

- esaten da "Santa Kataliña arixeman"?

selan, ori berbi selan da? Santa Kataliñari?

- Santa Kataliña arixema- es, estaitx, neupe estot enteniten. Santa Kataliña arixeman

...ori, onek estai se gu dauen esan-da, Santa Kataliña, Santa Kataliña auri da ermitxie. Da Santa Kataliña da ba, Lekeitxoko kábue. Ori "arixeman" estaipa se(r) gu dauen esan

- esaten da "kikuka baixie"?

bai, bai, baixe-, ori da márkie, esate baterako baixa bat e dau e márkata beste seusegas da, (an) kíkuka dako baixie, marka bat-a ori

- esta marka konkreto bat?

es, baixie, baixa asko dau-te, esta konkreto bat. Baleitxe, kasu baterako, au e, "elix(e) agertuko baixie" esaten duna, iru, iru atxak urteten daue, baixak urteten dauie Ogoñotik, Iru arri andidxek deitxuten tzagun(a)k

- leko bat-a "Sanekollen" edo?

Samikolle?, Pedernales, bai

- bera erridxe?

bai, Samikolle

- suek estosue esaten "Pedernales"?

areri deitxuten dxakon len "Samikolle", deitxuten dxakon "Pedernales", da deitxuten dxakon "Katie"

- iru ixen?

bai. Samikolleko elixi deitxuten dxako areri, Pedernaleseko elixie? = Samikolleko elixie

- bera Pedernales es Sami-

Samikolle. Da or oten san, atxiñe esaten daui(e), kati ote sala, estaipa dibididuteko Busturi txe Samikolle ixeten basan. Da (ordurik) deitxuten dxakon "Katie", Pedernales, da Samikolle. Da, beste bat, beste bape bai...

- oin esta esaten olan ya?

bai, bueno! Oin Pedernales, bai.. Mekaguen! Selan deitxuten dxako, arridxeri? Ori dator, Pedernales dator, arridxe, suarridxe, suarritxi dator ori Pedernales, or suarridxe oten san asko, da orreitxi dator "Pedernales", eso es

- da oin selan esaten da nora sues? da-
Pedernalesera. Oiñ e, ba, astuten du, kentzen du ori "Samikollera" ta, len, len esaten san orrek. Nora sus? da Samikollera, Samikoll(a)ko elixi agertute, ontxe be esaten da, ointxe be esaten da, Samikollako elixi agertute kaletan, amen e, barruko káletan, breketan da aulan. Samikollako elixi agertute, Antzoran. Auntxe be "Samikolle", guk esaten du. Baye "nora sus pasitan? da Pedernalesera"
- Samikolle agertuen?
bai
- Sastar-leku?
Sastar-lekue, a bai! Auri, Gibelpin dauena
- amen Mundekan?
es, Bermion. Kaburas dxukeran, bidetik, dau e, Gibeleko etzie. Da Gibeleko etzin, an daus sastarrak botaten dauinak e erriko sastarrak, gaur krematoidxu dau, erre eitxen daui an, auri da-, sastar-lekue, bai
- oneri imin tzoe ixena "sur kalie", surf eitxen dauilakon edo?
es, es es es. Es es, estot entzun nik, Mundekara (etorten dila) surf eitxen baye, beste- sur kal(iarik es)
- esaten da "Ugarran puntie"? Ugarren-
Ugar arrin puntie. Ugarre, "Ugarra" es, Ug(e)r arri, bai, Uger arrin punti an dau, Bermion. Bermiko tálie, talin beyen dauena, a baixie dauena, sabalien, a da Ug(a)r arri
- leko bat-a "Eusebion txaboli agertuen"?
ixengo da, baye ori da, orreti ameko barruko kalak, da, batek imingo tzo Eusebion ixena ta bestik imingo dau arbolie ta bestik imingo-
- segun nok imintxen-
eso es
- leidu dot elixie, Eusebion txabolias da Santa Kataliña, Etxeita, mirador berdie, baixie
bai bai, ameko baixie, ori Bermio aurreko baixi da, bai. Bai, or e, e, or e oiñ e, básus e oiñ estau ori, se, oten san e Bermioko entradan, fabrika(n) antzien an e, selan dako? Kurtzidxon, or oten san etze bat, okitxe bana... tellatue grise, bai, da oiñ ak e, botata dau-ta, orrek-, orreti noberak e, esatiles bakotxak berak imintxen txusen markak, Santa Kataliñan e, beste marka bat e, elixa bidxek, au elixie ta Santa Kataliñako elix(a) bidxak bat, da Bermion e, urteten dau e, bueno! oin tapata dau a be, urtete ban trasformadorak, da beste etze bategas imiñdxe ta, bakixu! orrek e, orreti ba
- norako markaten san ori?
baixie, baixie
- esaten da "Popul arri"?
Popularri
- Popular agertuen?

Populari, bai, esango da ori be. Populari, Bermiti dau ori arridxe, bai

- "Populari agertuen" esaten da?

ba, bai, ori da ba, esan tzutena, breketako edo, edo tximinoitxako edo, a(u)lako kali da, esta inportantziako kalie, onek kala txikitxu (edo) bertoko kostakuek

- Lagan dau ori, Populari?

bai Lagatitau, Populari da, auntxe dxausi nai kontuen, Populari da... or dau bat Esponja dana, aulako atxa bat "Esponja". Da gero dau béstie, selan dako ixena? Ba, Populariko atxa, kurtze bat-ako bera(k) goidxen. Ori dau Lagan goiko mandatxuen, Ogoñon betik, Lagan goiko mandatxuen. Populari. Bakixu, ixen asko diles e, asko esta?

- antxobilli, da olako iru esan eskero selan esaten da?

iru antxobilla

- arboladurie, da iru?

arboladurie, iru arboladura

- arraidxie, ba iru?

iru arraidxe

- arraspie?

iru arraspa

- barganetie, iru?

iru barganete. Baye "barganeti" erderas da

- baye esaten da esta?

bai bai bai

- bibitxuek, 3?

iru bibitx(o)

- iru?

bibitxo

- "u"gas esta?

bai, bi-bi-txo

- al "o"gas.. librua ikusten gausela esastasun berba batzuk, artungot librua ukusteko?

bai, sein libro? /stop/

- selan esan su?

atxiñe txibidxen, txibidxa-kajie. Atxiñe, txibidxie lebatzetan usaten sana, lebatzetan usaten san, da, bixirik erute bien e txibidxie, lebasaliek. Atrapaten sinin e, amo bakarrien. Da, onek biberuek, ote sien amen portuen, txibidxa-kajak, txibidxak atrapa ta, biberora, bai, txibidxa-ka- /stop/

- esastasun "enkortxadurie", esaten sue suek enkortxadurie?

bai, enkortxaduri da au, kórtxoko txikota, kórtxoko txikota bertan dxota, sarie, enkortxadurie

- esaten sue suek olan?

bai bai bai bai

- ondarrutarrak esan dosten "bakitx ser dan baye guk estu esaten"

ba enkortxadurie, bai
- da olako iru selan esango-
iru enkortxadure
- esastasun "malla nagosidxe" ta "malla txikidxe", olan esaten da?
bai, bai. Tresmallatarus iru malla. Tresmallak, ixena dan modun "tres-mallas", iru malle. Kánpoko, manda bi-, kânpoko bidxektie malla andidxek, da barruku da malla txikidxe, erdiku malla txikidxe
- "malla nagosidxe" be esaten da
"malla nagosidxe", bai
- au malla nagosidxe da esta?
bai bai bai, malla nagosidxe, au, amen, amen dakosu tresmalla. Au ka-, au, au nagosidxe, da, gero dator txikidxe, da beste alderditxik, nagosidxe, malla nagosidxe, aulan
- au mallabakarra da esta?
bai, bai, baye, sapo-sarie, ba' bai
- da esastasun "kortxoko ertxiek" edo
etziek, bai, etzitie, segun da selan dauen e dxota, sari dxóten da ba noberak-u daueles, noberen gustora, batzuk dxoten dauie, ba, lau etzerik lau etzera kórtxue
- "casa" esatiles? etzie?
etzie b-, "casa" gu dau esan bera-, esatil-, au da, etzi au da...
- -sati bi- au? bat, bi, olan e-
bai, amen etzé bat, etzie, etzie, etzie. Da, ukuste su onek, selan dausen dxota, beste batzuk selan dausen dxota
- Ondarrun "armata"
armadurie, armadurie
- suek?
"armadurie" be bai baye etze-, etze bakotxe-, semat e kórtxotik kortxora semat etze darusus? Ba, nik lau sartzen tzat, beste batzuk bos sartzen tzoe, da, e, beraunekue due, batzuk imintxen tzoe lau malla, etzeko, beste batzuk bos malla etzeko. Da segun, báda, e... báda sapo-sarie, malla andidxetiles, sartzen tzo igual iru malle, oiñ estai fijo baye, dana dala, da, dárue, etze áltuaue
- "sapo-sarie" sapuk atrapateko?
sapuk atarateko bai, bai ...Ara amen, amen diñotzu, enkortxadurie, da, kortxue, kortxu dxota
- olako iru selan esango lekixu? etziek ba iru?
iru etzé, iru etze
- Bermion "ertxe", erregas, "iru ertxe"
iru ertze, "etze" guk, etze. Bai, iru etze
- arrañe esastasun "mus-musarra"
muxo-muxarra
- eskribiko su mesedes?
...au "xa" selan ixango da, ekitzegas? e?
- ba nipe estaitx selan esaten suen ondo
sétagas imingu?.. Muxo-muxarra

- batzutan jo, ba estot entzuten ondo etzien
se, "xa".. "xa" selan ixengo da euskeras? i griegagas? sétagas?... Se, atxá, txa, ba te, ekitxa, atxa, "xa", pentzaten dot dala, te- seta- a.. bai
- ekis be bai
txa, txa, ekitzegas. Nik e bakot e, nonon, estaitx e, euskaldune ori, disionaidxue, baye, oin e vete a saber non dauen, andik ata lei baye
- "ola" selan esaten sue?
ola
- itxosoko sera
itxasue? "Ola", "Ola" erderas ixengo da, "ola"
- euskeras selan esaten sue?
itxasue, itxasue. E da baitxe, itxasuri "bagí" be bai, "bagie" be bai deitxuten dxako, bagie, bagá andidxe dau, itxasoandidxe dauenien e, esatil-, lepu altzaten dauenien, lepue, ño! "Baga andidxe dau"
- lepu da-
bagie, bai
- da "olatu" be bai esta?
olatu be bai, bai, olatue
- da olako iru?
iru olato, edo iru bagá
- bagi lepu da esta?
lepue, bai. Bagá andidxe (dako) lepo andidxe dako
- esaten da "aixerriko seru dau"?
bai, aixerriko serue dau, e, mendidxek klaru dausenien, mendidxek klaru ukusten basus aixerriku seguru, bai, aixerrikue, seguru
- selan ikusten da serue aixerriko seru dauenien selan ikusten da serue?
e klaru, klaru. Da, gaues, ixarrak e kiñu-, kiñu-kiñuka, kiñu-kiñuka dausenien, esatiles e, kíñue bakixu ser den, kiñu-kiñu-, txe-txe-txe-txe, aixerrikuen e eskie
- aixe-
aixerrikun eskie
- olan esaten da?
bai, bai
- "Mendebal seru dau"?
bai, bai. Mendebal serue ba, seuk ukuste su, illun edo, o- norustetik edo, ba andi ta koño!, mendebal seru dau e antza. Da baitxe, oten da serue baitxe aulan, satitxen, kuadruk eiñdxe, kuadruk eiñdxe da-
- se ixen dako orrek?
mendebal serue, mendebal serue. Gero daus beste laño batzuk e, deitxuten- "euri sartak", "euri sartak" deitxuten dxak(oy)ena(k), alako ráyatxu-, rayatxuti, raya, raidxa- raidxa(k), eurí-sártie, bai
- esaten da "altorra"?
atorra, atorra da bai. Atorra da, e.., páñue. Pañue, bai
- "sare osutakos amabos ator"

bai, ori trañé, trañen e atórrak. Nik estaitx sematégas eitxen (da oin) baye, trañen atórrak, die, páñuek
- da olako iru selan esaten da?
iru atór
- Bermion "altorra', elegas estaui esaten?
guk "atorra", atorra
- bestie entzun su?
es, "atorra" deitxuko tzo an be
- ser da "aparra"?
aparra da, enbarkasiñuk ataten dau(e)n bitze, (selan ataten dau) bitze
- estelie esatiles
esteli atzeku da. Aurrien ataten dauen bitze, sáltun da tzus! bitze ataten dauena, ori da aparra, bai. Datorrenin barrure "saparradie", bitza datorrenin barrure, itxasun prust! eitxen dauenin barrure "saparradie". Osún bádator, itxaso andidxe, "itxaso osu sartun da barrure", ba ostantzin alan prist! eitxen dauenien "saparradie"
- itxasuna esta aparra, da barkuk ataten dauena
barkuk ataten dauena da aparra
- itxasuna es?
es, es, itxasun e esaten du olan bitza dauenien, e suri dauenin: ño! Itxasue, "ardí asko dako" be bai, bakixu ardidxek e, sertzu dien, korderuek. Da suritxasune, a ño! "ardi asko dxauk gaur itxasuen!" bai
- "bekereki" be bai?
es es, ardidxe, ardidxe
- ori selan, olarru esatiles edo?
olarrue da beste bat, olarru da ya andidxe, andidxe
- ardidxe txikidxe?
ardidxena au e, e, dauenin e, aixe freskotxue, selan etxen (da) pra! pra! pra!, saparradak, arek e-, auri da, "ardi asko dako or lañuek, edo itxasuek". E, iparra ta dauenin da eitxen dau ori, pra! pra! pra! pra!, ardidxek
- esaten da "arbolak", "ondoko arbolak"?
bai orrek die onek, ondoko arboli da, au e, koño! Korala, bai, koralak
- esaten da-
"ondoko arboli" bai, koralak
- non oten di orrek?
orrek len e asko atarate sien, amen e, Eskoten da orretan atrapate sien, bai. Da órretan atrapate sien, baye oiñ e, esta- esta ataraten, gitxi, gitxi
- sari ausi itxen da edo-
bai, or eun da berrotamar mílletan dau, "Sementerio" deitxuten tzon kálie, Sementerio. Da or, ote sin, olan- orrek, da bedarra asko be bai, da or eitxe sin e sare asko galdu. "Sementerio" orreitxi deitxuten tz(oe)

- ixurdak bokartak eta sardiñek aidin botaten dauinien, "arradaka" esaten da?
arradaka, bai, arradaka bai
- ser da?
arradaka ba, musturr(eg)as dxota ataten dauie, musturras dxota-, áidien, bai, ixurdak. Atxiñe atrapaten san, antxobi ta sardiñi ixurdakas. Da, an e, dxangiuen, dxangiuen ixeten san an ibiltxe sinin, ño! sartun da gero asten sien, e, áidin botate bien, da brauntadie, ixeten san bustenas dxoten tzoenien, kantza dinin dxaten, eurak kantza dinin dxaten bustenas eitxen (tzon) pon! pon! ondora dxuteko, bai, brauntadie
- bestie "dxangiue"
dxangiue, da arradaka
- arradaka = aidin
áidin atate banin bai, arradan
- "arradan" be esaten da?
ba arradan, bai
- Bermion esakera bat "arrain sabal dxue"
bai, arrain sabala da, sues ardorien, da topaten sun granotzu, granotzu duenien arrañe, da "arrain sabala"
- da "arrain sabal dxue", esakerie "arrain sabal dxue" esaten da?
es. Arrain sabala due, arrain sabala due
- dxue
due, due, due. Su sus topaten, da topate su arrain sabala, ba diño- a! se patroy(ek) diño-, ser diño? Ser dau (or e ba?) Arrain sabala due
- neuk esan dotena es esta?
es es es. Arrain sabala due
- akabaten dau
kanbidxe!
- imingot beste bat...
koño badako. Bai ya, karretin barrun dau. Ya karretin barrun- la atrapaten bu
- "brazos del pulpo" selan esaten da?
e onek, erpak, erpie. Erpie
- amorrotzena?
amorrotzen erpak, bai
- da "erru" be bai esta?
errú be bai, errue edo erpak.. Errue edo erpak, ba
- da olako iru?
iru erpá, edo iru erró. Iru erpá edo iru erró

17 A

- len oten san "atunetako otzarie"?

bai, atunetako otzarak. Bai, orrek e ixeten sin apaidxue, otzara bakotxin apaidxo bat dxuten san, atunetako otzarie
- ixena olan dako?
atunetako otzarie, atunetako otzari-, ixeten sin e, aulako otzaratxuek, sabal-sabalak, esatiles e, da, sapalak, sapalak, bai. Atunetako otzarak
- da "sardin-otzarie"?
sardiña-otzari ixeten san, andidxaue, oten sin sardi(ñ-o)tzarak, árru bikuek, da oten san sardi(n-o)tzari lau arrukue
- olan esaten san "sardin-otzarie"?
bai bai
- usaten san ba-
beseguntzako, e, nagosidxe lau arrukue beseguntzako ta olan. Da usaten san arru biku asko, dríban ibiltxen giñenien, dríbi da, mállan - bokarta. Da, despeskate san ba orretara, sardi(ña)-otzaretara, da orretara (..), arru biko sarik, arru biko otzarak. Arru bi edo arru bi txa erdi edo, (..) okitxe bin, otalau-otabos kilo edo, otamar kilo
- esaten sue lesta = beko mandie ta oesta = goiko mandie
lestá = goiko mandie. Beko mandi = oesta
- bai, alrebes esan dot
bai. Lesta = goiko mandi ta oesta beko mandie
- nondik ibil sarie? betik
bétik edo goitxik, baye baki, betik edo goitxik ba goitxik ibil bagara "lestétik" eta betik ibil bagara "oestetik"
- entzun su Bermioko esakera bat "Eguski gorri aixe edo euri"
bai, ori neupe esan notzun aurrer(au..ko) baten, bai
- da selan da?
alba gorri, es "eguski gorri". Alba gorri, aixe edo euri
- alba gorri-
aixe edo euri
- egidxe ixaten da ori?
por regla jeneral bai, bai... aixe edo euri
- esaten da Mundakan "goiko aixie"?
bai, bai. Bai, nordestari txe lestari (esaten dxako) "goiko aixie"
- orrek bidxek?
bai, goiko aixie. Lestá ta nordesta. Oin suesteko aixi dauenin, "suesteko aixie". "Suesteko aixie"
- "erresaki dau" esateko "gorabera-
gora-bera andidxe dau, bai. Edo "erresaka andidxe dau"
- "goraberi" be bai esta?
"goraberi" be bai. Gorabera andidxe daku. Edo "erresaka andidxe dau"
- erd. cabo, Machichaco ta onek e-
bai ba, euskera estaitx, kábue, kábue, bai, kábue
- da olako iru?
iru kábo

- enbarrie, iru?
iru enbarre, enbarri esan su? iru enbarre
- blankurie, iru?
iru blankure
- lupiñie, e?
iru lupín, iru lupín
- kólue?
iru kólo
- merua
iru meró
- marraixua
iru marraixo
- erd. el maquinista
makinistie, makinistie
- da "tres maquinistas"?
iru maki(ñ)iste. Baitxe esaten da exixen modure, edo esakera módure, "burdiñetako dxaubie", burdiñetako dxaubie
- Mundekan esaten da?
es, e, len, len esaten san, oiñ e, oiñ e, bakixu len baporetan-da, oten sin e maki(ñ)istak e, oin motorretakuk eta señoritules (dxabisak), baporetan esaten san. Burdiñetako dxaubie. Gaur be esaten da merkantitan be, beti oten da, goikuek eta bekuek, bekutie, maki(n)istak. Da goikutie, pilotu-, pilotuk eta, subikuek. Da gaur be, "burdiñetako morroyek" deitxuten tzoe makiñistari. Goikue(k) deitxuten- "burdiñetako morroyek", bai, gaur be, bai, merkantitan
- da bekuek se esaten dauie?
e, estaipe, "pilotilluk" edo igual, areri igual esango tzoe-, bakixu, makiñisti beti dabil loi, berak gure espadau be (ba) loi dabill an e grasa ta-, da besti(k) goikuk e ba garbi-garbi ibiltxen die
- olako esakera asko esta?
bai, oten di esakerak
- kapitxana esateko "agurie"
agurie, bai
- sokie
sokie = kontramaixue
- olako gidxau daus?
selan?
- olako esakera gidxau daus?
kaldereteruri "kaldereta", "kaldereta" kaldereteruri. Da, mósue da "moso"
- mósue?
mósu da mariñer(o) baiño gitxiau, gitxiau
- merkantitan?
merkantitan, bai
- olan esaten da
mósue, bai

- saritaus "malla bikuek"?
estot ukusi malla bikorik, iru mallaku edo malla bat bakarra bai. Estot ukusi, amen be estau -liburuan-, malla bikorik. Malla bikorik estot ukusi
- erderas marejada?
marejadi dau, manejadie
- bermitarrak "manejadie"
manejadie, bai, manejadie, bai, manejadie
- entzun su "saltxaidxue"?
"saltxaidxu" bai, "saltxaidxue" guk e bakixu noix esaten dun. Uraberi dauenien, erridxuen uraberie, beras dunin e ure, marie, beras dunien, barrán armaten da saltxaidxue, esatiles e saltxaidxu da, aur armaten (den) "sarrantzidxe"
- "sarrantzidxe" ser da?
bai, sarran-, auri, e
- pika eitxen-
ba: bai, aur armaten d.: sarrantzidxe, aur e, barrán, armaten da, da baitxe armaten da Portuondo puntan be bai, olan e mare bixidxetan, armaten da ori
- saltxaidxue?
saltxaidxue, korrenta beras datorrenin iñdxarra dakoles mare bixidxetan, armaten da saltxaidxue, edo... e ño!
- amen dau
bai bai, sarrantzidxe
- media marea?
marerdi
- esaten sue suek olan?
bai, marerdi gora edo marerdi bera.. Bai, "marerdi dau gorantz", edo "marerdi dau bera"
- "marerdi gora dau" esaten da?
marerdidxe dauenien, ba esaten du: Se (...)? "Oin marerdi ingeru ongo da gora", edo "marerdi ongo da berá", eso es
- esaten da "sákie", itxasuna
bai itxasun sáki dau, bai da, armaten-, átxetan dxoten dauenin itxasuek, átxetan itxasuek e, igual e, bare asmate su ta baye itxasuk atxetan boun! b- áuri da itxasun sákie
- esaten da "ondoko sakie" edo "itxasoko sakie" edo selan esaten da?
ondoko marejadi da, "ondoko itxasu" da, erresaki dauenien. Da "aixe-olatu" da, andidxe igual aixe-olatu baye erresakarik esta oten, es. Erresaki da ondoko-, ondoko itxasu dauenien, eso es
- esaten da "ondoko sakie"?
ondoko saki dau bai, bai, ondoko sákie
- da ori erderas mar de fondo? es?
"mar de fondo", bai, "mar de fondo", bai
- da selan esaten da "no hay mar de fondo"?

baré dau, bare dau

- esaten da "tinta-rridxe"?

tíntarridxe bai, tíntarridxe usaten da, oin estaitx usaten badau(e) baye len usaten san, tíntarridxe, e, tíntatuteko trañek eta tíntatuteko, tíntarridxe. Ori itxe san ure irekiñetan e, urtu, arridxe urtu, da gero sartze sin páñuek bertan da, tíntatu

- arridxen ganien?

es, a urtu, a urtu uretan, ure irikiñetan. Da gero trañe sartzen san uretan, tíntetan, bai. Ori, tintarridxe da ba, tínti itxeko arridxe

- esaten da "txirristadie", txirrist! berasku artzen badau simarroyek edo-

bai bai bai. Bai bai. Esatil- arrañek e berasku artzin tzunin ño! Txirristadi iñdxau, bai. Bai bai

- da "txirrist iñdxau", "txirristadi iñdxau"

bai, edo sarrastadie

- "sarrastadi" ser da?

sarras-, berori. Dana da bat, "sarrastadie" (nai) "sirristadie", bai

- esaten da "arrañe ugerdun due"? "Ugerduen"?

bai, "ugerdun" da, an dunin e, burue atara es-baidxen e duenin e asalien, a da ug(a)rdun due". Ug(e)rdun due

- begidxen bistan metro bi edo iru?

bai, dxuten da, dxuten da atune ta olan. Bai, metro bi txe iru ta lau te be bai. Da armaten dau, "ugeri" armaten dau goidxen, arrañe beyen dun(a), bai

- ori da "ugerduen"?

bai, "ugerdun due"

- selan emoten san Mundakan itxasorako ordue?

itxasorako ordue atxiñe, neskatilliek. Bai, neskatilli otorte san gauien patroyen etzera. Bidxar se ordu? Ba omoten tzon ordue, da igual, berak asmate ban egualdi ona dauena ba, "tal ordutan deitxu". Da beste sarritxen, berak asmate ban egualdi eskasa dauena, esaten tzon neskati-, "lelau neuri deitxu, neuk ukusteko egualdidxe selan dauen deitxu biar bada jéntiri edo es, da neu talayateko egualdidxe, eso es

- gero neskatilli dxuten san e-

etzerik etze, tripulante gustidxen deyes, bai

- kanpotik edo-

e erridxen, erridxen ba erridxen danari, da dxuten san neskatilli bana-bana(ri) deyes

- Bermion mutil txikidxe dxuten sanela

bai, baye amen esta usa ori

- "bidxar bostetan"

bai, amen es, amen e, amen neskatillie, neskatilli ixen da, oin bápes e, bay len, len, neskatillie. Ba esan tzuten moduen, lelau patroiñe, se ordu? ta au ordue. Oin asmate ban berak egualdi eskasa dauena,

txarra edo eingo dauena, lelau e patroyek esa(ten) tzon "neuri deitxu, da gero neuk esango tzut e, deitxu biar bada edo es"

- "deidxe" ixen bat-ako orrek?

e, e len esate bin e, esan eitxe bin ori, a, kaletik, fulano! Itxasorako altza, da- amen e, ati dxote san, ati dxote san

- "deidxe" es?

es, "Fulano! altza. Besterik es, ati dxote san. Beste gausa bat esango tzut, ni gasti nayela gure etzin ati esta sarratu iñois be. Da, etze grano baten bes amen, kisketen ganien, kisketa bakixu (ser den), kiskete ganin ote sien, sartzen san neskatilli barrure. Semapider otorri (dxas) niri neskatilli gasti ta bakixu, lo berandu ta neskatillakas da, an néskakas da ibillitxe ta, oira otorri txe: la, ba, Dimas, altza ba! Da ordun kiskete ganin ote san atie

[illegible]

esan pentza be eitxen olakorik, esan pentza be itxen olakorik

- tintarridxe, nois edo selan eitxen san tintie?

ori, udabarridxen, trañak preparateko itxasorako

- udabarridxen bakarrik?

bai, udabarridxen. Udabarridxen. Se tintie, eitxen basendun, da okiñ e gordeta, tíntatu ta sikatu ta, erre eitxe san páñue. Bakixu aridxe ixeten san, esan ixeten náilona. Da erre eitxe san. Da eitxe bin tíntatu, da ségidxen gero etxadie, tínti kentziko, esatiles e, tínta autze kentziko

- esan eskeitxen sikatuteko?

bai gero sikatute sien. O sea, trañe tíntatu ta gero, eskeitxe san

- non eskeitxe san?

tálan, bai or talan gustidxen da Txorrokopuntan-da, or danin eskeitxe san

- eskeitxeko ser oten san?

es, bertan-, tálin ganien, bai. Da arbolatan e iguaf beraunek eta eskeitxe. Da batzuk eitxe bien, tíntatu ta ségidxen baporera, da etxadi ein. Beste batzuk eitxe bin sikatu, da sikatu ta gero enbarka baporera, da gero etxadi ein, tínta- ori kentzeko, bai. Kóliles gómi okitxen dau, da a kentziko

- gitxitxen eingo san orduen?

urten-urtien. Urtin-urtin tíntatu

- urtin semapider?

an, udabarrirako, udabarrirako. Se oin, oiñ e traña urte gustidxen usaten da baye orduen esan usaten e, bokarterako, da gero, e, atunetan usate san pikerako ba train txikitxuek, train txi- trañe-, iñusentin antzeko trañek, usate sin

- biar gogorra ixango san tintina?

es, ba eitxen tzun e, an eskiñan, an e.. selan da? Klu de remon onduen, antxe eskiñan eitxe san sué, alako parrilla baten, an eitxe (san), imiñi gaidara andi bat, da gero ote san, barril andi bat, tiña andi bat, sartun an, da ala, ala tiñera. Da tiñik okitxe ban aulako

sillo bat, da báldara, errestena tíntie, urtete bana, gero botateko ostabe

- ori arrantzaliek eitxe-

arraintzalie(k) bai bai, arraintzaliek

- bakotxa berana

bai, Ondarrun, oiñ estaipadau, bay len ote san, e, oiñ estai selan dauen a portue ta, an e tallerra, portuko tallerren atzin ote san, "tinta-lekue", tinta-leku okitxe bien, tínti eiñdxe, e, sementosko depositutan, da, depositora eitxe bin e, trañe imiñi txa gero, tíntas bete, da gero atara ostabe

- da esan dostie an Ondarrun ba okitxe bila eurek eskeitxeko palo batzuk imiñdxe edo

bai bai, olako paluek, bai, baye amen es, Mundekan e, bertan talan eskeitxe bien. Ondarruk leko gitxiau okiñdxau eskeitxeko. Ondarruk oin mollak eta dakos bay len Ondarru esta ixen e, txiki-, molla bi, esebes. Olesko molla bat okitxe ban, e, sartukeran baborrien, olesko mólla bat okitxe ban, ba oiñ e ba, oiñ Ondarru andidxe da bay len e, bakixu, e, Ondarruk e gaur erridxe be. Markiñarantz ein bi-xen dauie, Berritxurantz, se ostantzin (an) estako, estako mendidxe baiño ta

- asko ibil sara su-

Ondarrun beratzi urte ein tas, arrastan

- ondarrutarrak esetuko sus orduan

bai bai bai. Bueno oin astute be bai baye, mutil lagunepe bai asko okin tas nik Ondarrun, Jesus! bai /.../ ni Ondarrutik e, sincuenta y unon ya Sananderera dxu naitxen, setentararte, sesenta y nueverarte, es, Ondarruti dxun giñen sincuenta y dosen. Sincuenta y dos es, sincuenta y cuatron edo, dxun giñen, da gero, setentarare on nai ni an, ba beitu, ainbeste urte. Setentatik (oin) noventara, (da) gedxau enai ibilli ortik

- an atraka-, an e-

Sananderen

- es Ondarrun, barku okitxen sendun an Ondarrun

bai

- otorten siñen gero Mundekara?

iilien, illin e Mundekara, illin, (egun bat)

- ostantzin an e-

bai bai, dana bertan.. An okitxen gendun neska lagunek eta danak, Ondarrun

- sari bota da "algaretin dau", ser gu dau esan ori?

sari bota ta algaretien? Baye, sari bota ta algaretin es, sari bota ta-

- driban edo

dríban ixengo da, dríban e, ordun eitxe san bota sariek eta gero, txanpel-, txantela, "txantela" deitxuten tz-, txantela. Txatelal

- txatela ser da?

txatela txiko bat ixeten san, sariri amarra ta aurretik amarrata

- brankan
errí su sariek, dríban, erria-erria-erria-erria igual amalau edo amabos sare edo. Da gero txatela, txikota, erriten sendun sortzi edo amar brasa edo amabos brasa, da amarraten san áurreko bítan, da sariek e, (aulan okitxen sendun), aurrien.. txatela, bai
- palangrie, da iru?
palangrie, iru palangre
- kosiñie, ba iru?
eskatza
- "kosiñi" be esaten da esta?
bai, oin bai, oin kosiñi deitxuten da, bueno, iru kosiñe, bai
- "eskatza" be esaten da?
bai, iru eskátz
- len "ogala" esta?
ogala, ogala ixeten san a(u)lako txikidxe, ogaltxuek, bai
- itxaskatua?
itxaskatu da arrañe
- da iru?
iru itxaskato
- barrotak?
barrota(k) bai
- da iru?
iru barrót
- bagie? ba iru?
iru bagá
- babie, arrañena, iru?
babie, iru ba babie, arrain- arrain-babie, arrañen babie, iru, iru babá, arrañen "baba"
- egun baten esastasun "amalau píeko maritisenien", ser gu dau esan-
dakosu, ...e, beti estaus mare bardiñek, mare bardiñek estaus, maritakosus e andidxauek, pie gedxaukue ta pie gitxiaukuek. Mare-flletan, e, igarten da gitxiau, da mare bixidxetan igarten da gedxau. Daus maré bixídxek, idxe amabos pie igaten dauinak, da daus mare bixidxek amairu pie(k igaten) dinak
- semat-a ori? pie semat-a ori?
píe, píe bat-a amabi pulgada ta erdi, bai. Maritako libru emongo tzut da an dakosu, bai. Ontxe ekarko tzut maritako libru momento baten /stop/ selan entzeraten din da dana
- onek usaten di amen?
e, onek es, atxiñe usate san au kábratako-ta
- au?
au, bai. Da au, óneti kasarako...
- kasarako sein?
au
- usaten san esta?

berton imintxen tzu gero e? "Aparatos de casea", da "aparejos de pesca totalmente a fondo", berton imintxen tzu. Da, "casas de socorro", da millepe bai igual ongo die... e, esto es, esto, ..e.. bátkun eslórak eta

- legiek eta

bai bai legi ta. Arrañe "dorada", "durdo", se arrain dxaten dauin e, se imintxen da ta

- leidukot

bai berton imintxen tzu

- "arrantxu" ser da, lo eitxeko lekue?

arraintxu bai bai, lo eitxeko lekue, lo eitxeko leku, kátrikas. Arraintxue

- da bi?

arra(i)ntxo bi

- bi okitxen txus edo semat?

bai, bata aurrin da beste bat átzien. Oiñ andidxek es, oiñ andidxek aurrin okitxen tzue, patroyek eitxen dau goidxen lo, subidxen eitxen dau lo. Da, makiñistik e kátri okitxen dau e, makiñen. Da, atzeko arraintxun oin neberi ta alakue ta, onek e bibéruk eta, áurreko arraintxun por regla jeneral e eitxen daui danak

- len be bi-

bi okitxe ban, da atzeko arraintxun ote san ba, oin be okingo dauie, atzeko arraintxue (baye), len ote san atzeko arra(i)ntxu da an atzeko arra(i)ntxun sartze san sagidxe, katxarruek, patatak eta orrek gausek, áurrin lo

- esaten da urandidxe ta ur meye esta?

ur meye, bai

- semat brasa, bakotxa ba-

e ori segun, segun, kalan, "ur metik egon gara", ba, igual larogei brasa edo gitxiautik, da "urasitxik on gara" ba, eunetik edo bérreunera, bérreun brasara edo

- "urasidxe" esaten da?

urasidxe, bai

- urandidxe esateko?

bai, bai, esatiles, non on sari kalan? da ba, urasitxik, edo ur-metik

- urandidxe, urasidxe, bidxetara esta?

eso es.. ur txikidxe = ur meye. Da urasidxe = urandidxe

- patentie ta gero linea suri bet

bai, fájie

- fajie suek?

bai

- an esaten dauie "lístie" edo

lístie da an, e númeruek, di an. Númeruk dakosenak, "lista tersera" o "lista segunda" edo, lísti ori da

- "listi" esta ori suridxe

guk "fáji" deitxuten tzagu. Fájie, i- deitxuko tzo orreri, eurek ondarrutarrak "lísti" deitxuko tzoe bay guk "fájie"
- da olako iru selan esaten da?
irú fája
- patentien-
patentie ta pintxur(i) bitxartin duna, fájie
- "karretak" esta?
karrétak
- da iru?
iru karreta
- kaltzue? iru?
iru káltzo
- júntie, iru?
iru junta
- islie, iru?
iru islá
- fitxie, iru?
iru pítx(e), pítxie, irú pítxe
- bermitarrak "fitxie"
bai, guk "pítxie"
- estopie, iru?
estopie, iru estopa
- estagie, iru?
estagie? a, estagi ba bélaku-, bélina da ori, ba estagi, iru estaga
- selan sabiltzas? fogoneru esta?
bai bai
- len?
len len, baporetan, baporetan fogoneru. Oiñ es, oin "engrasadore" da
- se biar eitxe ban?
ak e ba makiñistik lo eitxen sauenin ba, galdarie, esatiles e, presiñu eruen, da makiñie dxagon da, mártxan ba, galdaran egote siles a, presiñu erun bi-xaten san, ikatza be bota ta, galdari dxagon. Fogoneru bai
- da olako iru?
iru fogonero
- len esta?
oiñ estau. Oiñ engrasadoriek. Oin estaitx engrasadore bat edo bi, semat-arun, (bat..) pentzaten dot
- da fogonerue arrañe-
badau, bai, fogonerue, makallo arrañen antzekue, bai
- arrain ona da ori fogonerue?
bai, dxan eitxen da baye, bástotxu da, bai
- algak
sertzuk?
- erderas algas, badau beste berba bat?
bai, ..bedar-dxali, bedarra

- esango tzut Ondarrukue, "egoaldidxek" edo "goaldidxek" edo olako ser bat
...badaitx seoser dana baye oiñ enai e, esta- esta-, esta sartzin buruen
- bako ixena esta?
bai bai bai bai bai, bai, bako
- "saliue" da papela esta?
saliue da papela, bai. Oiñ es, oiñ estau olakorik, baye atxiñe dxuten san, neskatilli dxuten san, kofradira saliu bille, e sapatutan, saliu bille dxute san. "Saliu" ixeten san, se arrain botá sun astien, béntan, an okitxen tzun killuk eta presidxuek, da ori pagaten tzon kofradi(dxen)
- da olako iru selan esaten da?
iru salio
- parkatu, iru?
sali(u)
- errepujue esta?
iru errepujo. Errepuju bakixu ser den?
- dxosteko ta
béli dxosteko, amen imintxen da, bakot nik, sákateko
- errebornue, iru?
errebornue, iru erreborno
- durdue arrañe
iru durdó
- bragerak
bragerak, iru bragér, iru brager
- botadurie
iru botadure
- se batzutan Bermion "e"gas eitxen dauie ta suek batzutan "a"gas
bai, nik e gedxau "e"gas e? Nik gedxau "e"gas, bai. Ni(k) gedxau "e"gas, estai-, ibil nayeles beti kánpun éurakas-da, bermitarrakas asko-ta
- len "a"gas seupe esango sendun
bai, bai bai, Mundekan dana ixen da "a"
- baye seupe esango sendun
bai, bai bai bai, ba gero, ibilikeran bertan, bai
- ba ikusten da, Bermiokules eitxen su asko
bai, nik asko
- "kabuk" barkuties? "kabotajeko barkuek"?
kabotajeko barkuek die, ibiltxen dinak kostán, kostako barkuek. Len ote sien, kábuek, ixenak e, "Sota" ta, e kábuek, okitxe bin e, estai- bánkun e bárkuk edo ixeten sin orrek, kabuek, kábo gustidxen e ixena, Españako kabo gustidxen ixena (ote san), (ba barkos dxuten sin), batzuk ote sien ba, dxuten sinak alturara, korréuek, da beste batzuk ba berton kabotajie da ba amen, letxeriles ibiltxen (dinak), portorik portora. Bilboti Pasaira, Pasaitxi

Bilbora, Bilbotik Jijoire edo Sananderera ta aulan, bai, porturik porture. España gustidxen buéltaka

- da olako iru selan esango lekixu, kabuek ba iru?

iru barko kabotajekuek

- erderas remolcar?

erremorka, erremorka. Erderas da "toar", "toar" bai, "toar". Erderas da "toar"

- emen eitxe san ori, erremorka ta-

bai, erremorka sarri, aberidxas da- da-, aberidx(e)as ba topaten basu enbarkasiñue ekarten sendun erremorkan, portora, bai. Erremorka, "toar" esango tzut seitxiten, dako, txikotatako ixena, "maroma", da txiko(lata) lodidxe

- esaten sue suek olan?

"maroma", da, kalabor- e txiko lodidxe, "maroma". Beste bat-au txiko bat "sisga" deitxuten dxakona, "sisga". Da beste bat-au "toa". Da orreitxik esaten dxako "erremorkan", at- "toar". O "remolcar"

- erderas, orrek ixenak?

erderas die, erderas

- euskeras selan esaten da?

esta- erremorkako txikotak

- orrek "maroma" ta "sisga" ta "toa"

bai, erremorkako txikotak

- estakoye beste ixenik?

e s

- akabaten dau, enai atrebiten beste pregunta bat eitxen

igual ongo da, igual ataraku-

- esaten da "largadie" edo "botakerie"?

bai, bai-

17 B

- "largadie" ta "botakerie"

largadi da ba botatie sa- sarie. Arrastan "vamos a largar", esaten da erderas. Da, e, bokartien e, etxa- etxadie, etxadie

- len esan su "kandelerue" esta?

kandeleruek, bai, kandeleruk die e itxasoko arbolak, itxasoko arbolak, bai, orreti kandeleruek

- selako arbolatie?

e da, e.. bueno! Arbolatakosus, erramadunak eta gusti e? Itxasun be errama ta gusti. Da beste batzutakosus, e dinak e onek korala. Korala, bakixu korala selan den e, materidxala, apurtu eitxen da ori, karin antzekules edo, ori, orreti korala, bai. Gaur e, gaur balidxo andiko orreti koralak, bai, amen e, aur e... Golfo de Adenen, Dxibutin da órretan dau e ori, korál asko. Da, Islas Sfesen da órretan e korala. Da gaur e asko balidxo-, korala, bai

- emetik estau

ametik esta (ukusten)

- orrek kandeleruk non daus?

kandeleruek, amen e, ote sien, aurtxe Eskoten. Eskoten, deitxuten tzagun, non on sari? ta kandelerutatik, se apaidxu asko itxi du onduan, señale kandelerutan e an apurtu eitxe san apaidxue, ondun agarrata ta apurtu, bai

- seuser da "alto-bajuek"?

altobajutie ba.. kasu baterako, terreno txikidxen, terreno txikidxen e urandidxau ta ur txikidxau(e) ta urandidxau ta ur txikidxau, orixe da altobajue

- esaten sue?

bai bai, altobajue

- Patxikok "primerun basus arrastan", ser gu dau esan?

primeru da, arrastan parejie, bat-a primeru ta besti da segundue

- barkue?

bai. Bat-a primeru ta besti segundue. Primeru da arin (dxuten dauena), bidxetan. Primeru due, dxuten da aurrien, da edonora dunien segundu atzien, popa-popan (a) ségidxen

- bera barkue

bai bai. Esatiles barko bi die, da bat-a "primeru" ta besti be "segundu" ta primeruk esaten tzon gustidxe ein bi dau segunduek. Portora be primeru beti lelengo, bai, beti lelengo

- ori parejan esta?

parejan. Oiñ e, estau pareja-, parejarik estau, oiñ e danatie bakak edo büek, bakak. Báki bakarra, eitxen (dauena) biar atikas, eitxen dauena biar

- seu ibil sara bakan?

bákan, bai bai, ibil nai, atikas. Ein notzun e figurie atina ta

- bai. Ata notzan erretrato bat Ondarrun ate bateri, estaitx urtengo badau

baye peskantin ongo sien

- ate sar bat an e-

an mollan? bai bai, ostantzin e, bertan e bárkutan, bai, okitxen dau kostadutan, peskantitan bertan dakosu orrek e, esatiles katik eta, alanbrak eta gausa gustidxek

- Bermion esan dostie arrañek instinto andidxe dakola, igual entzuten badau-

saratie, be elixin saratiek eta eitxen dau, eitxen dau, bai bai bai. Ori atunetan, atunetan. Saratie, asmaten dau e sarati ta eitxen dau e seuse asma, da, instinto- instinto- ona dako arrañek. Arrañe, instintue, e esate baterako personiles dako, arrañek e beti estau dxaten, da seutakixu arrañe dauena, da etzu dxaten, igual dxaten tzu albán, edo dxaten tzu illuntzien, edo eguskidxen bueltan. Arrañe(k) beren instintu dako

- élixe ikusten badau ba-

élixen brilluri be bai eitxen tzo, eitxen tzo. Atxiñe, ixurdekas gabiltzasela, bokartin pintxe itxe sin elixek surix

- setako ba?

bokarta(k) ukusten badau ikaratuteko bokarta, trañera dxuteko, bai. Da ote sien, plantxa batzupe bai, txapak, surix pintxeta. Da, ukusten ixan dunin, e! trañin e, barrun dau arrañe, arek plantxak errite sin kostautik, a suritxasun- ikaratuteko, barru- barrura dxuteko, train barrure, bai

- suek eitxen senduen ori?

bai, bai bai. Atxiñe e? Ixurdan ibiltxe senien, oiñ ixurdak e koitxaduk eur(ak) e, geidxen(ak) (geidxen..) gerrátik ona-

- barku eitxen san pintxe arrañek es ukusteko

es es es es, ba barku beti pintxá da no- normal, normal, bai, patentie ta beren e kolore gorridxe edo berdi edo asule edo, baltza edo

- se kolore isaten san len?

e, auntxeles, ointxe be beitu semat kolore dausen

- balda klase bat-au "musaderie"? ure kentziko, ure atateko edo?

"musaderi" es

- beste gausa bat-a "musaderie"?

bat-a "korrosala", korrosala ixeten san, saidxatik e beste sáidxera ure botateko a(u)lako oltxu bat, korrosala. Da, urak-, ura kentzeko báldie

- da "musaderie" es?

"musaderi" estot entzun, estot entzun

- entzun su erderas roda, pie de roda

"roda" da musturra, "roda" o "roa"

- euskeras selan da?

musturre, branka-musturre, musturre

- da pie de roda?

"pie de roda" da ba ya gillis bat eitxen dauena. Gillis bat eitxen (dauena) berak musturrek, a da "pie de roda". O "roa", "roda" o "roa"

- erderas astillero?

astillerue, astillerue

- da iru?

iru astillero

- periodikotik ata nauen, beitu.. au barku da esta, estaitx Bermio bada edo estaitx ser dan, bueno orrek bai bai

au esta Bermio, au e Ondarrabidxe edo, ba Ondarrabidxe da

- se barko klase da ori?

au arrastekue. Au arrastekue. Au arrasteku da, baye es amen ibiltxen dena e? Es, au e Mediterraneorako edo eiñdxa dau. Arrastan olan e amen e nórtin estabil, onek Mediterraneorako

- au ati da esta?

e? bai. Onetie ganberuk eta alakuek, égutik ibiltxen dinak, amen nórtin estabiltzas onek, onek plastikoskun antza dakoye ganera...

Onek e die égurako, bai, onek e, bakixu enbarkasiñuk eitxen di Ondarrabidxan, plástikoskuk eta am eiñikuk ixengo di onek. Peskantie, amen nórtien, oiñ olakorik an egon be estau, onek txikidxetie, oneti Mediterraneokueti onek. Dákotzue, peskanti áurrien, da peskanti átzien, ukusko sendun. Ondarrun, peskanti aurrin da peskanti atzien, baborrin da estiborrien. Fállaten (badau) baborreku ba (ba) estiborretik birateko. Onetie, égukuek, onek-onek esti amekuek, es es

- au barku, onek sertzutie?

orrek = kandeleruek. Orreti kandeleruek

- setako dies?

ametik sartzen da txiko bat, onek sillutako, txikota, barandillie, armateko, barandilli armateko. Batzuk okitxen tzu káblie, sartunde, da, tensora amen áurrien, edo atzien, da, istutu ta, barandilli armateko, bai

- da olako iru selan esango lekixu?

iru kandelero, bai. Onek deféntzak, bai. Deféntzak ónek

- au makinilli esta?

au makinillie. Au da aladora. Txintxorrue = batela

- txintxorrue?

batela

- ser da?

txintxorrue ba barrun okitxen (dan) batela

- "txintxorrue" esaten sue?

txintxorrue, bai.. Da txin-, txintxorru da, baitxe arrañe asalin oten denin txoridxekas, ori be txintxorru da

- da olako iru selan esango lekixu?

iru txintxorro

- len be esaten san Mundakan olan?

bai bai. Ba onek e, esti emekuek

- on naitxen Ondarrun, estakixu selan e barko batek eskapa tzoc frantzesai

bai bai bai bai bai, Ama- Maixe-

- Andra Maixe

Andra Maixa edo bai

- ba beran barruen on naitxen e. Da estaitx akordaten banai ondo, an barruen e-

bai, malletie, bai

- ser andi bi

bai, karretel bi. Karretelati onek, bai

- da amen malleti esta? malletak

bai, bay malleti umaitxuten denin alanbri barruen

- alanbri dako?

alanbri dako or barruen. Se malletak e, bakak usaten tzue iru malleta ingeru, segun se ure esta? Malleta bi-iru, segun se ure, lau be bai, segun e se kalau(e)tan eitxen dauen biar, semat-a kalâu

gedxau, malleta gedxau. Da gero dako, aren aspidxen, dau alanbrie, malletin aspidxen dau alanbrie, ba, segun se iñdxar dakon e barku(k) segun se kaballaje dakon, ba usaten da, e amalauko kabli edo amaseiku edo ogeiko káblie, ogeikue ya, asitxu da, enbarkasiño asidxe da. Ogeiko káblie, usaten tzue, da eruten tzu ba, e, lau edo sei márka edo segun, ori noberen, e patroyen e güstora, bai

- aurrera dator, aurrin estaitx ser dako

amen e, amen dako, e orrek

- karretak eta aurrin-

áurrin dako, ba babor-estiborrien, onek e.. e selan da? Erruediles e selan da? Peskanti-, es! Koño!.. au dok! au dok e, die, die-

- amen ein, txarto badau imiñi ondo, ni enai akordaten ondo

roldanie. Amen darue.. -dibuj.- roldanie, da, bai, ameti pasaten da káblie

- malletie?

malletie, da- da-, da kabli be bai, au da kostadue, esate baterako, au da kostadue Da, amen dako, roldanie, da amen dako, beste roldana bat.. -dibuj.-. Da emetik roldanatik, ametik roldanatik korriten dau kábliek eta, malleti(ek aulan)

- au nora du gero?

au due, malleti du atera. Malleti du atera. Bueno amen e aulan okitxen dau, aulan.. da, beste mandati dako, pie de galluek. Da gero malletin urrengo dator-

- olan da esta?

bai, bai bai, roldanati onek, roldanak. "Roldana" edo pastekie. Pastekak. Da andik barrutitue, malleti andi barrutitue andik, andik-andik-andik eta gero, itxasora. Da amen be bai (bardin) ametik, barrutik, da gero káblie, bai

- amen ser dako, malletin onduen-

frénue? Frénu darue

- edo ametik esta pasaten?

amen muñoye, meñoye. Muñoye du amen, gero bírarako, birateko ta, muñoye. Amen due-

- amen beste bat?

bai bai. Manda- e, onek bat eta onek beste bat, bai. Muñoye da, selan esango tzupa?... au da muñoye -dibuj.-

- makinillin formi dako?

bai baye au, au au, aulan, bai.. aulan dau. Gitxi (ba) gora bera (ein tzut)

- gero amen bolante bat gitxiau sabalduteko edo-

a da frénue, bai, amen darue, amen kanpotik, amen kanpoti darue txapá bat, bai, da gero dárue, au igiridxe da, au da igiridxe, au txapie... da amen dau, igiritxe. Ametitue, bárra bat, erroskan

- se ixen-, estako ixenik orrek esta?

frénue, frénue. Da amen dako, aulan... erruedie, frénue, au dau erroskan, da, au da, igiridxe. Semat eta manuau, semat-a igiridxau,

fiójuau due, semat eta au txapi istutu, fréna. Da amen barrun darue onek txapik ola, ola darue. Ola ketan oten da, frenaten dauen-, amen barrun due, olesko txapak, aulan ikusko (sendun) frénue

- emen neberie edo

bueno ori, ori segun enbarkasiñuek selan gu dauen neberie edo. Atzetik da igiridxe barkue esta?

- amen subidxe dako esta?

bai ba, au ixengo da atzie

- au aurrie pentzaten dot, eta amen subidxe-

e, baye, amen e bákosu subidxe -dibuj.-, amen bákosu subidxe, bai, ametik pasteketatik, ametik pasteketatik, onas du, onantz, onantz, es orrántz, onantz. Se amen du elanbrie, bárkun elanbrie. Barkun elanbri du amen... Da ameti due sari uretara. Da gero arrañe, biraten dauie, onekas makinillakas, onek makinillak amen daus, esate baterako. Da biraten dau, makinill(e)kas, da (baitxa) pasteka batzutues, goidxén be bai, amen e, amen dako, tripoide bateles. Da, an daus e beste, moto batzuk, motoyek, onek, pastekak. Da due sari ameti bera. Da gero biraten daue auna, da arrañe neberara. Baye onek, karretelataus, subidxen aspidxen, bai ba, au, subidxe, da au da áurrie, da au da átzie, elanbrie

- esin lei esan amen puentie ta, da gero olan-

es, átzi badako, atzin badako, elanbrie, oinguk danatakoye elanbrie. Andipadu sarie, karretelak amen dues, amen, da amen. Aunetan dues, onek, e karretelati onek, amen, amen. Suk amen dakosu imiñdxe (be) bardiñdxe, amen, amen da amen. Diretamente gero dus káblick, pasteketatik

- gero ortik es?

uretara, uretara

- es-

es onantz, es onantz. Es, len e pentza dotelakon au dela áurrie, esatiles e, baye, es. Aurri au ixen eskero, onek karretelatus amen, ointxe dauseles, subipien, subidxen aspidxen bertán urretxuen. Da dus ametik, sarie bera. Da ónetati karreteletatitue, alanbri bera. Baye, ónetatipaiño, okitxen dau, páluen, o sea tripoide bat aulan, aulan, aulan estau okin pálue? atzien?

- enai akordaten

bai, aulan. Esatiles ba.... -dibuj.- amen dus karretelak, da amen due, mandari mandara aulan, da amen du pálue. Da amen darue, pastekak, da dus ametik, uretara

- eta amen karretelak, onen e aurrin esta?

bai, au da subidxe, da karretelak amen dues

- barruen esta?

amentxe

- pentzaten dot olaku sala

bai bai bai, aulan, aulan da, bai, aulan da, aulan da

- ori Andra Maixe ori famosu-

bai bai bai, aulan da, aulan da. Nik eingo (l)ekitzut ori figurie, baye, seu- berori da, au da áurrie, subidxe, da auxe da, karretelak amen, elanbrie. Subidxe. Amen erungo dau pálo bat. Da besti amen atzien, tripoidi esan tzuten moduen... Emen daru palo txikidxe, ametik anteni eruteko. Da amen due, pastekie ta amen du pasteki, da elanbrati bera sarie

- arrastaku esta?

bai bai, bákie, bai bakie

- bou beste-

bourik oiñ ogon be-stau, bouek kostadutik botate bin sarie beti. Esauen botaten olan. Estau okin elanbrarik

- au bakt da?

bákie. Botaten tzu sari bertatik elanbratik, da alá be elanbratik

- emen dibujo batzuk, "Diccionario marítimo ilustrado", giputz batek ei ban, pregunta batzuk eitxeko

bai bai.. Au merkantina da, "mampara de colisión", au da, e, áurrien dun "manparue", aurrie apurtuten badau es sartzeko ura, manparue, bai

- suek "manparue"

manparu bai, ia, seuk esan ia, ser gu sun

- da iru?

iru manparo

- lemi da au?

bai, ameti due, e, lemerie

- emetik barrutik?

bai, ba, ortik-ortik-ortik bai bat, lemerie, bai

- au "lemie" orduen?

au lemie

- da onek emen diño "hembras del timón", onek

bai, bai ba, da enbriri matxu sartun bi tzasu. Bai ba, mátxue, barruti due, lemerie

- onek murtzillek

"murtzillek" Bermion (esaten da-)

- suek?

marapillue

- bakoye ixenik onek?

bai... Au e.. atzo-marapillue, "korapillu" diño amen ba- atzo-marapillu da

- suek esaten sue olan?

bai, atzo-marapillue

- au de?

bai. Bai, da au da-, baye, atzo-marapillue, guk e, olan estu usaten e, atzo-marapillue guk eitxen du, txiko bate(g)as obeto eingo tzut, txiko batega obeto eingo tzut... Au da atzo-marapillue, bardin

- bai, bardin?

bai, bardi(ñe), au da atzo-marapillue

- ondo dau orduen esta?
bai
- setako eitxen da?
atzo-marapillu da ondo eiñdxe estauena. Da ondo- ondo eiñdxa dauena da, au... au
- ondo dau au?
bai
- selan dako ixena onek?
marapillue, marapillue. Esu ukusten au selan dauen? Au dau ondo. Bai, da au da besti atzo-marapillue
- au, onek...
e sortzi, ótxo bat, orrek estako, ori au da... ótxue
- se ixen dako?
onek estako, marapillue. O(rr)ek e.. Gero, au da lasdegidxe, "las de guía"
- euskeras?
lasdegidxe
- au esta? au ondo dau?
bai, ara! Ori, au da au. Orí au da... au da ori. Esu ukusten? Ametik e txiko puntie selan duen?
- au be bai, igualaties?
bai, bai. A(ra), esu ukusten au? Sénu selan dakon beronek?
- au be lasdegidxe da?
lasdegidxe
- da olako iru?
iru lasdegi.. Iru lasdegi
- au, cote?
"un cote", ori da au, imiñi atzamarra, edo lápixe. Au da, "un cote". Da "dos cotes", bai
- se ixen dako orrek? euskeras
-barre- murtzillie, marapillue, esebes, estako ixenik, lasdegidxetako ixena. Gero dau beste bat, "pater nosterra" deitxuten tzaguna. "Pater nosterra". Pater nosterra, e ordun e, onek estau balidxo eitxeko, pater nosterra da aridxekas, bai eitxe su, ari bat olan, da gero buelta-buelta-buelta ta pása, (..) da gero, olan ti:tu, da, e ori, selan da?
- iru brankabueltagas?
bai, brankabueltie
- es ebai
badxakotak e txikota, nik e txikota ta olakue.. ara! Lasdegidxe... au da lasdegidxe, bai, au da lasdegidxe. Semat eta ten-, ten gedxau, istuau. Semat-a ten gedxau istuau. Gero brankabuelti da.. au da brankabueltie. Au da brankabueltie. Gero dakosu, atzobueltie
- esaten da olan?
bai, au éretan dau, au ondó dau... Da au da atzobueltie. Bai
- olako iru?

iru atzobuelta, ara, esu ukusten? Au da, atzobueltie
- au?
bai. Da au ondo
- "atzo-marapillue" ta "atzo-bueltie", bidxetara esaten da?
bai, bai. Atzobueltie, nai atzomarapillue. Au da txikota, (ori) txikota, bai
- au?
au e dóblien, ori dóblin emonda murtzillie, bai, dóblien
- bako ixenik?
es, murtzillie, e, marapillue
- au?
au da, eitxe sunin aulan amarra... da gero, ligada bi emon, ligadie da, txikotxu(a)s aunek, manda bidxek e amarra, (o)ri da
- se ixen dako onek?
s- murtzillie, e ba murtzillie. E ongo di ondiño gedxau... ballestrinke, len ein tzutena, ori ballestrinke
- euskeras?
e... kaguen la puñeta! Au dok e... a lasdegidxe, bardin
- onek bidxek?
bai, lasdegidxek, bai
- da au?
...ónek e grilletetara amarraten din txikotak, onek grilletak... amarrata dau txikota. E, buélta bi emon da, mariñeruk e, una cota y luego trincar
- estako-
e, estako onek inportantzirik... au da gántxuri emoteko... "llave de gancho", llave de gancho, pása gántxotik eta gero, gantxuri berari, au amarra es saltateko ta or- orrek estako-.. au ballestrinque da lapixe atrapa tzutena bardiñdxe... Au d:... erremorkak fáltaten dauenien, e fálta barik e, aridxek e galtzen txusenien, e, eitxen dau, au amarrie, da, esaten dxako, koño!...
- bako ixena?
bako ixena... enai akordako, enai akordako, gausa asko diles e, bakixu... burutik pasa eiñdxast e, onek, onek e, onek e, murtzillek, onek, noberak gure dauenak, onek estako inportantziarik. A lasdegi bigas, ori dok e...
- or lasdegi bi-
bai lasdegi bi daus or. Aulan eiñdxe, a, lasdegi bat, da beroneri, (..)
- beste bat?
beste bat eiñ amen da listo... Igual-igual. Onek oten di politxo, onek, gausa politxe da, aulako aridxegas, ari fiñegas, da garbi, aulako aridxe, fiñeas-

...bai. Kosturek eitxen die, onek estau balidxo kosturentzako, onek, kosturetie, txiko bakotxatakos, e, iru ari edo lau ari, da arek eitxen die kosturie, kostura lusi gura basu, edo kostura laburra gure basu, aridxekas eitxen da. Nik bakitxas eitxen orrek, bakitxas, baye amen estakot e, onek aridxek estau balidxo. Okin bi dau.. okin bi dau e, se-sango tzupa?, aridxek okin bi txus.. -Badoa-... estakot nipa aririk.. aridxepai, baye onek meyek. Ara auntxe be, selako aridxek erosi tasen nik. Sarabarduk eitxeko. Da sarabarduk eitxeko ta e.. dxosteko, dxosteko onek erremangak eta. Baye estakot e, eskiñen baten okingot ori aridxe baye.. /stop/.. kosturek, kosturak eitxeko

- setako dies kosturek?

kosturek ba kasu ba(terako) begidxe itxeko, begidxe ein lei lasdegidxegas be, au da begí bat, esate baterako lasdegidxegas. Bay kosturie.. ein leixu... au gogor dxauk!.. ia, au meyau, bigunau dau... /stop/ (sus) pásaten-pásaten, e? da eitxe su aulan, begidxe, kosturi(as), bai, bai. Gero dau "kostura lusie", kostura lusi da.. desasidute su... artze su au esta? Da artze su bat.. artze su bat, au sus soltaten.. da au sus imintxen... ukuste su selan duen? Au solta.. da au imiñi

- gatxa da esta?

selan duen, da lotzen da aulan, dana biribillien aulan lotzen da, aulan. Bat kendu, da (beste bat-) nik orrek e, Josus! danatakitxas eitxen, onek biarra(k) gustidxek. Estau amen kostura grano bape, kosturarik estau

- au "begidxe" esan su esta?

begidxe, bai, bai

- bítan e-

bítan sartzeko begidxe

- igual beste egun baten segiduku esta Dimas?

bai, bai, bai seuk-usunien, deitxu te-, seuk-usunin deitxu- /stop/ ..muy bien, vamos a ver /stop/

- etzut entzun ori, "almandragie"

bai, almandrabi da, e, se-sango tzupa, da laberinto bat

- au da esta?

bai, au da almandrabi bai. Cádiseko gólfun ote san, oiñ estaipadaus, Cádiseko golfun ote san almandraba bat

- da amen es?

amen au nórtin es, nórtin es. Cádiseko gólfuen, da estaitx e, Huélvatik oten basan besten bat, onek e almandrabak, au da simarroye atrapateko, bai, sartzen da, da, dales e laberinto bat-a, "un dedalo", au(rren e), aur eitxen da, da gero eitxen dauie, enbarkasiñu- batzun artin, iru-lau enbarkasiñun artin altza, da, sikatu ta gero txistakas enbarka, simarroye

- estau eskapaten ametik? -goitik-

es es, bein sartzen bada estako eskaperik

- sarratute dau es?

bai, bein sartzen bada estako eskaperik. Esu ukusten? da.. sartzen da ta or da- or dau preso. Amen, amen dau e selan dauen armata.. selan dauen berau e arti selan dun e preparata... atune, da beste espesie batzuk, sartzen die, "raberas" dakona ixena, da.. gero sartzen die, errunbo baten, da gero, sarratuten tzoe, orrek e eskiñek

- ikusitxe dakosu au?

ukusitxa dakot e.. ukusitxa dakot, non oten den, bera, selan dak(un) e selan dauen es, setara dakotzun-, fondo-monda dau ori, fondo-monda okitxen dauie, bay neuk estot ukusi. Ukusi dot altzaten da ori bai, bai.. Au da, almandrabie

- palangrie?

es... onek e dako-

- "beta" imintxen dau amen?

bai, "beta"

- ser da ori?

...au da, arraña mállatekue, bai, esatiles amen e, e málla eitxen da arrañe

- se arrain?

e amen e, se arrain? ba, ...-irakurtzen-

- ametik estau ori?

es, es es. Au da mallabakarra ixetiles, mallabakarra, esaten dune, ixetiles, mallabakarra da, da amen málla ten da ba, edoser, takarta, peskadillie, txitxarrue, edose arrain, (...), dako, Galisidxen dako ixena onek "beta", beta. Da guretzat-a, e.. mallabakarra, euskaldunentza(t)

- imingot

emen dakosu kosterak eta (dana) imintxen tzue, bai

- joe ba, politxe da

amen e, amen erderas dakosu, au da, esatiles bera arti ser den, amen dakosu, da amen dakosu, e, bedak nois dausen, e.. "almeja" ba txirlie, da, "berberetxue", mejilloye, au da, selan da?

- musi-

muxillie, óstrie, karramarruek, nékorak, pertzebie(k). Da gero dator kosterie júnion, bo-, atunen kosteri da, antxobin kosterie akaba eitxen da, e junion, oten da, oten da, geruau (be), e, antxobi uda gustidxen be bai oten da baye, kosterie amaitxuten da, gero, ba sardiñie, berdela, makall(u) arrañe.. da, bokar txikidxe, antxobie, da onek e, onek beste arrañek

- emen "caballa" ta "berdel" diferentitie?

bai, bai. Batek dako begidxe andidxaue

- Ondarrun "betandidxe" esaten tzoe

bai, orretako begi andidxaue, orreri guk deitxuten tzagu.. koñol.. burun okitxen dot eta... akordako nai (gero), akordako nai. Amen dakosu selan den ártie, árti selan den

- au se arte da?

au da mallabakarra, bai.. Au da bolantie... iminitxen da onduen, fóndo-monda, onduen e fondo-monda arpiukas

- ibil sara su bolantakas?

es es es es es

- proibite daus es, bolantak?

e? bai bai. Onetakoe bos metro, alturie. Da sare bakotxatako berrotamar metro luserie. Gero, armaten da relinga bigas, goiku da kórtxue, da beku da beraune

- onek sertzutie?

budxek, budxek kórtxuek, bai bai

- "kortxuek" imingot

antiguamente se usaban corchos -irakurriz-, atxiñe ba- e kortxuk usate sin, oiñ e usaten die ba, e.. beste, beste kortxo batzutaus e, dinak plastikoskuek, kortxo plastikoskuek eta budxek e, plastikoskuk usaten die, oin gedxau

- amen arpiu dako?

bai arpiu manda bidxetatik, manda bidxetatik. Se-, esatiles botaten su ba, kasu baterako ogei sare, fóndo-mon, da, erdidxen be batzuk botaten tzu beste arpio bape, da gero, beste puntan... Gero mállie, málli onetarues, segun, se arraintxako den, lebatzetako ta arrain asirako denien, bueno oin proibite daus baye len, arrain asidxe denien ba malli be andidxaue, (erun) bi xu. Bakixu. Semat-a arrain txikidxaue ba mallie ba txikidxaue, atunen kosterie "julio"

- au "deriva"

deriva

- euskeras?

"deriva" da ba... trabés, trabes, "a la deriva", trabes, trabes, bótata, korrentas e (dus) orrek, amarrata

- ametik badau?

atxiñe usate san, atxiñe usaten san, e, "dríban" deitxuten tzagun guk oneri, driban, "a la deriva", "driban", deitxuten tzagun

- da "mallan" esaten san?

bai bai, mállan, "driban" edo "mallan", bai.... Au da, bokarta atarateko, berdela, sardiñie, da txitxarrue. Baye, au artie, esan oten asalien, urbidxen, esatiles e, kasu baterako urerdidxen imiñdxe, urerdidxen imiñdxe, asalin barik urerdidxen, (au) au artie, beste arte klase batzuk ote sien, beste arte klase batzuk ote sin, dríbakuek, sariek arepe, ote sien, asalien, bai. Da au da, urbirako, urbitxen e, esatiles e, urerdidxen da, arrañe bakixu, gorau da berau oten da, da, urerdirako sari da au

- "urbidxe" ta "urerdidxe"

urerdi, ur bi, ur bi

- olan esaten da?

bai, urbi- urbidxen, esatiles, goi-, asalin on biarrin da ondun bes, erdidxen: ur bi

- "ur bi" edo "urerdi" be bai esta?

bai, bai, bai, bidxetara bai.. Au da sardin-sarie, bai
- emen badaus esta?
es, au usaten dauie, oiñ estaitx e, urtipe badi-ta, Galisidxen usate bin onek, Galisidxen (usaten) sardin-sariek, bai, da, baitxe Elantxoben be bai, usate san atxiñe, Elantxoben be (usaten san) sardin-sarie. Bermion da, gitxi, Mundekan bapes, Mundekan bapes, au ixeten san a ello, sardiñetako. Sardiñetako. Au be-
- olan san e?
bai bai bai. E au da, e, sare bi di onek, esatiles bat amarrata, alkarreri amarrata daus onek, onetaus alkarreri amarrata. Da, au be, da dríbakue. Au be, au be dríban e dxute san. Sardin-sariek... Au da palangrie..
- tertzak esta?
eso es, bai, tertzak, tertzak. Baye au palangrie, au palangrie, amen e, amen esta usa au tipue, au tipu esta usá... Bueno, bai bai bai bai, bai, bai. Ondun due, mádrie, mádrie, da gero dues ba ámuek, da, onek ote sin tuntuxakas, budxakas, kriel-, kriel bakotxeko tuntux bat, kriel batek erute ban tertza bi, da kriel bat e krieleko budxa bat, bai. Au da ba, besegutako ta.. ba besegu ta papardue ta ote sinak, ba oten san, besegutako ondora, da papardotako asalien, bai bai, segun e, sarritxen e budx(i)n kordel utzas, asal-asalien, beste sarritxen ba arrañe segun selan (dauen), ogei brasan, otamar brasan, imintxe san kordelak budx(i)ri, da, besegutako, ba ondora, zunke, urtik on die, besegu otorte sana, áideko besegue esaten genduna, áideko besegue. Aideko besegu da, ondun estauena, e, igual ba otamar brasa edo berrogei brasa ondotik, gorantz, da orduen botaten san kordel txikidxau(e)kas, on daidxen, papardutakules, urerdidxen edo otamar brasan edo berro(ge)i brasan edo imiñdxe kordelak, ondora barik, se ote san, aideko besegue, da "aideko besegu" ixeten san, kórriko besegue, pásokue, pásokue, da pásu oten senin ba ordun eitxe san, aideko besegue
- beste arraiñipadau aideku dana?
bai, áidin e ba sardiñie, ba, urerdidxen, ur-, segun, asalien, urerdidxen, áidekue, ba sardiñi- txitxarrue, berdela.. da, atune. Simarroye, órretie, aideko beseguek, aideko besegu-, segun, igual datortzu, otamar brasetan, por regla jeneral, datorrenin arraña pásaten, ondoti dator, gero eitxen dau asal- asalkerie, auntxe bokartien, bokartik estau oin, da berdela be-sta on e ba esate baterako auntxe(r)arte, oiñ e, amar egun edo, (orrarte). Ba, a berdela dator ondotik, da (estaui) topaten, igual amen asalduten da, aurdun asten di arraintxen. Bokarta be ondiño esta agertu, da sasoye dau agertutekue, ba arrasteruk atrapa dauie, señale ondoti datorrena, arrasteru ondoti dabill-dxe. Da segun e leidu doten periodikuen, estaitx oiñ iru egun edo, pelajikas ataraten dauie, frantzesak, atrapaten daui antxobie, baye es kantidaderik. Señale

ondiño estana sartun e arraiñ e, másí ixeten dena, arrain-másie. Ondiño esta sartun

- arrasteruek frantzesak?

bai. E onek dabiltzasenak e, arrasteruek española(k) be atrapa dauie, bokarta, bai bai bai bai, ondoko arrañe da ori, arrastan e ondoko arrañe

- "asalkerie" esaten da olan?

bai, asaldukerie, asaldukerie, eso es, asalduten denien e, asalduten da, sarritxen oten da, ba, asal-asalien, buru-agiridxen, buru-agiridxen, buru-agiridxen oten da bokarta, sarritxen. Arek e egualdi kalmatausenin da, aixe suabetxuk eta, orduen. "Kurrukana" bakixu ser den -irakurriz- bai... Edo, kasako apaidxue, kasako apaidxue

- atunetako ta simarroitxeko esta?

bai, bai, atunetako ba, bakixu, darus botabera bi atzien, be(s)te botabera txiki bi aurrien, euren tanguekas, tangu(k) onetie, botaberak e deskantzaten dauenak, tangue(n)

- "agiñe" esta esaten?

agiñe. Mundekan "tangue", "tangue" ixeten san, tangukas, da, imiñi apaidxu be lastukas edo, oiñ e (au) papaldune orrek eta daus-da, oin daus e baitxe, onek e, amorrotzen e tipoko orrek eta, ori da, kurrukana. O sea, e, kasako arraintzue. Bueno au da kañaberie, kañaberakue

- au normala da? au arpiue

e, Frantzín, Frantzín, arpiotxu be botaten tzoe, arpiotxue, esatiles alako alanbrasko.. alanbrasko a(u)lako gantxotxu bat-a, korrenta da oten deles e Baidxonan da órretan, korrenta, korrentak es eruteko, bai, imintxe tzoe batzuk e ámo bi, amen, beraunegas botaten dauie, beraunegas. (Bay) ukusi dot baten batek olan arpiotxue

- amen Mundekan?

bai bai, ukusi dot, bakixu erridxun korrenta dabilleles, estaidxen korrentak e, eruen. Eso es. Au da ba kañaberako arraint(z)ue... Au da... oneri deitxuten tzo(e) "rastro", erderas, baye da, arrasta modura, da, barilli(e)s eiñdxe, agiñekas, da sakue saredune. Au da, galleguk usaten dauina, gero darue orrek e, palo-, astie, palo andi bat, enbarkasiñora. Da, uretan, esatiles ba, onek ibiltxen dxatzus ba brasa bixixen da olan, brasa ta erdi- brasa bidxen, e.. txirletan, txirli atrapaten, da baitxe au e.. besti-, beste ori, txirlin- Jesus! Txirlin antzekue es-, "berberecho", bai, orretan Galisidxen usaten da au

- da amen es?

amen estabil iñor, es es es

- estako ixenik emen orduan euskeras?

es es es, ba(ye) au e da, e.. arrasteko-, arrasta(n) modure, txirletarako, txirletako, bay da barilla bat, beren agiñekas, da ori sartzen da, basatan, edo aretan da, arek agiñek eitxen dau altza, da gero due ba.. sakora, eso es.. Au da "tresmalla"... Oneken karakteriski ba auri da, sare bakotxatarue iru malla. Malla txikidxa

barrutik, da malla nagosidxek, kanpotik, manda bidxetatik, dako ixena, orreitxik, "tresmalla"... Daus.. tresmallin antzera, beste sare batzuk, dinak altuauek, se tresmall(i)k estako, e.. metro bi eskas dako alturie, tresmallak, tresmallak estako metro bi baiño. Bai, oiñ, e, oin deitxuten tzoe, ónetakoe ba lau metro edo bost alturie, da, da tresmalle lako igual-igual-igual-iguala, mallie dako apurtxu bat asidxaue tresmallapaiño, bay igual-iguala. Da usaten daui galleguk asko. Amen auntxe asi die, ba auntxe asi die ba urtebete edo bi, e, geidxen be onekas sarikas (..)

- len esan usaten

tresmall(e) beti. Tresmalle beti, baye, au bestie, au bestie, da tresmalle lako iguala, bay áltuaue, da usaten dauie lenguautako, da edose arraintxako. Atrapaten dauie lupiñie ta-, dakoles alturie, da ondun dau, ba, edose arrain atrapaten dauie, tresmalla

- au arrastako-

bai, arrastakue. Amen dakosu imiñdxe dana.. beraun-, beraunen bokie, beraune, beraunen bokie, kortxoko bókie, burloye, kórtxue, kaloye, atie, malletie, alanbrie, peskantie(k), aur dakosu imiñdxe

- dibujua ondo dau esta?

bai bai, ein tzut neupe au-, au eiñdxa dakotzut. Sakue, au estau-, ondo-ondo-ondo eiñdxe estau, ondo-ondo-, ametik, ametik atzera aulan due... -dibuj.- mangie, onek estako esate baterako mangarik, au mangi lusiau due, lusiau due, da gero dako amen sakue, sakue

- sakue txikidxe da?

es, esango tzut

- igual berauen, papel bat-

esango tzut, berro- berrogei-... -dibuj.- bueno!, amen ongo da... ein notzun nik au, esendun eruen? e? Bai, au- ein- ein notzun, baye kasu baterako au, berau (..) bóki kalka eingo tzagu, se bardin-bardiñe da-ta... ametitue.. aulan e? aulan, da gero due amen, sakue

- sakue emen asten da esta?

bai bai, bai. Imingotzut, sakuek.. sakue

- au de esta?

bai, sakue. Bueno! Bueno au bakixu beraune ta amen dakosu, bardin, bueno! Be-, larogei- larogei brasa.. e, bai, larogei brasa, larogei brasa bádakos, burloyek, onek burloyek, berauneko burloyek-

- au-

bai, bai, da au da kórtxokue. Au da, kórtxue... kortxue. Bueno! Onek bádakos... larogei brasa... ogetabos darue mangie

- larogei badako gero ogetabos mangiek

burloyek e? Burloye

- burloi bi dakos esta?

bai, kortxu (t)a beraune, bueno! Burloyepadakos, larogei brasa, mangiek.. mangia, e? Daru-, dakos, ogetabos brasa... Da sakue, sakua, sakue, darues, amairu brasa, bai. Au da, au da proporsiñue,

neu ibil nayenin arrastan ibiltxen gendune. M? Neu ibil nayenin arrastan ibiltxen gendune. Au sare klasie, ibiltxen gendun, irureun, da bueno!, irureun da berrotamar kaballoko motorragas. Au sare klasie, bai. Ni ibil nayen denporan arrasta(n)

- da andidxaue edo txikidxaue-

segun se iñdxar.. segun se iñdxar, enbarkasiñu- motorrak, segun se iñdxar motorra(k), da tamañue, sarina. Se a ekarri in bi da arrastan, da segun se iñdxar(ra), ibil nai ni ba parejan, se esango tzupa, moko-pañuelun antzeko sarie, moko-pañuelun antzeko sarie, arek semat okingo ban ba? E burloye ba berrogei-, berrotamar brasa, da.. sakue sei brasa, esebes... Baye ixeten san ba, e larogei kaballoko motorra. Gero ba, semat (eta) malla andi-, e semat eta, e- barkuk iñdxar gedxau okin, ba, burloyepe die áltuauek, berauneti kortxora, altuauetie, bokie a- andidxau atrapateko. Semat eta iñdxar gitxiau ba boki be txikitxuau (erun) bi xu, ekarteko se boka andidxe ba berak eitxen tzu itxo, e motorra kapas es eruteko, eso es-. Bueno, au eiñdxu.. Au da, trañe esaten dena, bokarterako. Bokarta ta, berdela be bai atrapaten da, txitxarru be bai atrapaten da

- txitxarru atrapateko tertzak usaten sin?

tertzape bai, ba atxiñe ote san e, txitxarrue, tertzakuek ote sien, ba, amo asko, amo- .amo asko(ko) tertzak, se, atxiñe atrapate san, uretanetan atrapate san e txitxarrue. Uretana etorte san e, esatiles korrenten aulan e.. (biri)goriles e etorte san, txitxarrue. Orrek oiñ e, galdu die

- esta ikusten-

esta, uretanik esta ukusten. Da oin atrapaten tzue ba, ámus kalatan be atrapaten dauie, da baitxe artikas be, ártikas be atrapaten dauie, barrutik-, barruko ka-, barrun kostatik eta olan atrapaten dauie, ba(y) au da, artie ba, au imiñdxa daku guk e, imiñdxa daku, beren e, kankamukas da.. ba, au da

- serkue esta?

bai, au, auxe da... Atrapaten da atune... "palometa" -irakurriz-.. papardue, t-! kea! kea! sardiñie

- txarto dau esta?

e! Bai au e... Bueno amen diño.. segun e, noberak-u daben e, alturan imintxen dela

- esta egidxe?

es, es es, ori da, e alturie ser? kasu baterako ba ur txikidxau(e)n erriteko ein bi tzasu, brageru istutu, estaidxen e ondora dxuen, brageru istutu, brageru istutukeran badue, trañe gorantz. Au.. (aur) dakosu au

- politxeties dibujuk eta

ba aur e, aur etzin e, bakixu nik e edose gausa okitxen dot-a.. Bedape berton dakosus

- kosterak eta...

bai bai bai. Bai ba, berton dakosu. Da on naitxen aulan da koño! Aunek balidxoko-sku seosetako
- a ori esastasun Txorrokopuntan
ai! Eso es! Bai. Seosetako balidxokosku ta alan. Muy bien!
- amen dakoye aurretik "temporal" eta olako gausek
baitxe, bai bai bai. Bai, karateristikak e, egualdidxenak. Karateristikak, kasu baterako "marejada bonansible"
- selan esaten da?
onera duna. Manejadie ba onera dune egualdidxe, onera duna
- "fuerte marejada", "fresquito"
bai, ondiño ba aixe goger barik, "fresco" aixi freskue baye gogor barik
- bako ixenik onek?
e, marejada andidxe dau baye aixe freskuas, bai, aixe fresku(as)
- da dibujue ondo dau?
bai bai bai, bai fotue bai.. Au da, itxaso gogorra
- gruesa, fresco
bai, itxaso gogorra. Da "fresco", egualdidxe esatiles e, aixie, es e otza, otza esta e? Aixi dauela fresko, "fresko", gogor gu dau esan, eso es!... Amen dau, itxaso-

18 B

muy gruesa = totál gogorra. Da aixi dau "frescachón", esatiles e, gogor aixi be, eso es
- euskeras "frescachón", olan, "itxaso gogorra" esta?
bai, itxasu-, itxasu gogorra, total gogorra, total gegorra, da aixie ba, total gogor dauela, "frescachón"
- marejadilla (floja)
bai bai, au da ba, e, esebes e.. manejadatxue, manejadatxue, aixe flojuas, orixe
- rizada, flojito
bai, esatiles, óndiño au e, marejadie baiño, manejada- baiño, gitxiau ondiño, "risada" ba esatiles e, e ipar-olatotxu e amen oten den modun ipartxules, esebes aixe-, da aixe flojue
- estako ixenik esta?
e, selan dau? da egualdi ederra dau e, aixe-, korderoripestako sarritxen esaten du, korderu da, dakonin arek e, (ixaten di) itxasun ikusten (din) suritxasunek
- ardidxe?
ardidxe bai
- "korderu" be esaten da?
bai, bai bai, bai edo "ardidxe"
- da "bekerekie"?

bekerekie, Bermion igual esango da, Mundekan es, Mundekan e gitxi. Edo "korderue" edo "ardidxe"

- ostantzin alditan da esaten da-

alditan e, alditan por regla jeneral e, pentzaten dot "ardidxe" esaten dela, bai, pentzaten dot bayetz

- rizada-

esebes, au e-, egualdi ederra. "Egualdi ederra", bai, egualdi ederra, da au kalmie, kalma txitxa

- suek esaten sue Mundakan "kalma txitxa"?

bai, kalma t itxa, bai

- arbolada

"arbolada", au da ya dauenin e total gogorra, total danin e- desetxue

- emen kostan-

e, amen be oten da desetxue, mólletatik eta un-, gan-, Mundekan talatik eta eitxen dau itxasuek, tala gorarte, ori da desetxu dauenin e, esaten du guk, "arbolada"

- "desetxue" esaten da?

desetxue, bai, (..) ba esatiles total gogorra, ba desetxue, eso es

- montañosa

"montañosa", bai, au e ba bardin, denporale gogorra, denporale gogorra

- ...temporal duro

bardin, bardin, (bardin au). (Or) dakosus onek etzera eruteko

- esu biar onek?

es es es, seuretzako topa tas nik onek, seuretzako topa tas nik onek. Da kalendaidxo bat ixen da, baye estai se (urte.), estai se urtetaku den. Estako, estako. Da ebai nauenin ba beitu be enauen ein e se urtetaku den, estako

- ori dxakin leitxeke segun egunek eta selan dausen

bai, baye, au nik pentzaten dot e, igeskue edo igeleneku ixengo da... Igesku edo igeleneku edo ixengo da. Ba aur ibil naitxen gausa batzukas da koño! Amen dxauk e-.. Muy bien! Ibil naitxen e, onegas be, apur bet baye-

- au txoridxena

bai. Ibil naitxen apur bapaye, pásaten dena da, e amen e estakast e, amen e disionaidxuen

- a nik-u dot Mundakan esaten dana es disionaidxokue

bai baye, gitxi ba gora bera, disionaidxotik neuk atateko

- ondo dakar?

bai baye estakar, estakar, estakar. Estakar. Batzuri imin tzat nik ixena, pentzaten do(p)ai, bai, bai. Au e Mundekako erridxue. Mundeka(ko) erridxue

- gernikarrak esango dauie Gernikako- esta?

au da "ría de Mundaka". A da "río", au da "ría"... ba imiñdxot e nonon baye, gitxi imin naitxusen e?... Gitxi imin naitxusen se estot topaten ixenik, estot topaten ixen-, ara amen! bat

- egaberie es?
egaberie... Imiñdxot bat edo beste baye... Onek pátueti onek
- au patue?
pátue, bai... da au be bai, "ánade", "ánade" ba pátu da au (b)e, bai, pátue
- asko daus erridxuen?
be-, e nois on nai? e, pásan astelenin on nai e lén
- a bai erridxen?
bai, e lantzin (bein) bieja bat eitxen dot olan da, lén. Da leko erridxuen, erridxotxu dako arek, lék. Ogetamar páto konta naitxusen
- ogetamar
pato bertan, bai bai
- arrantzalitaus len?
bai, bai
- potorruek?
e, arraintzalitaus, bueno! oiñ e, oiñ askorik es, askorik es
- ibil sara su eurekas?
es es. Es oiñ e askorik estau. Ser diño amen?
- itxastxoridxe esta?
itxa(s)txoridxe bai. E-
- kofrie es?
bai. Ser diño? Se imin tzat?
- kofrie
bai. Bueno! Amen e, batzuk topako sus baye, bakixu edo esta-, enai e.. Onek ixenak-, bakixu erderas daus-da.. muy bien
- gusta dxatzu librue?
e? bai bai, politxe da librue, politxe da. Da badiñotzut lén daus oin, e.. a- amabost ogei enbarkasiño txikitxuek daus, txikitxu(k) onek e, motorrikotxue(k), motortx(ue baiño) txikitxuek. Da an egoten san, atxiñe oten san e, atxiñe-atxiñe e? Atxiñe-atxiñe oten san.. enbarkasiñuek ya, kálara ta dxute sinak, baye portu dakoles santarra, (bueno), portue, txikitxu da, porto txiki-txikitxu da. Ba an e, entradi santarra, entradi santarra, ur- ur gitxi dau-te, esatiles e, ur gitxi dau, da, entradi santarra. Esaten dauie lelengoko portue e-
- Biskaikue?
Biskaikue
- a bai?
bai, leko portue, lelengoko portue ein sana. Esaten daui lekue
- Bermio baiño lelau ta
bai bai bai. Esaten daui leko portue. (Esaten du), entzuti dakotena. Muy bien!
- ekar tas pregunta batzuk
bai bai bai bai bai. Dakiguna eingu-ta... E seuri da lapixe esta?
- or e Txorrokopuntan esan tzasun Javierreri "Atxa sabale" ta, orrek e non daus?

amen, enotzun esan ba?

- pentzaten dot ori estula ein esta?

(ba) estu ein? Ba espadu eiñ eiñ eingu. Atx(e)-sabale auri da, auri, auri aurrie

- aurrin dauena?

bai, or oten san atxiñe, astillerue, bai, enbarkasiñuk e gabar- onek eitxek(u), txalupak eta eitxeko astillerue, ortxe, ori, astillerun aspidxe, ori atxa da "Atx(a) sabale". Da Santa Kataliñako móllara allega baiño lelau dauen atxak, a da "Atxako solope", Atxako solope. Da Santa Kataliñ(e)n, mollin atzeko mandan, barra mandan dauen e, atxatie: Askarratxe, bai. Ba pentzaten dot eiñdxa dakule, bai. Gero, baix(a) bat-auena, Santa Kataliñako ermitxien, puntan bertan beyen dauen baixe bat, urteten dauena, plemaretan da tapa eitxen da

- se ixen dako orrek?

orretako "Kabratxe", bai. Gero... e gero, bueno! Bestie Ondartzako plaidxe ta orrek bakixus a, a plaidxe, ba beste an atxa andidxe Murgú. Murgú. Gero beste bat-au arau Bermiorau, e beren antzekue bay txikidxe: Murgu txiki. Bai... da beste- beste bat dxauk, oin enai akordaten, buruti dxuten dxas-da

- emetik ikusten da? "Atxa sabale" emetik ikusten da?

bai. Bai, emen... ganera oin ikusteko modun dau, bai, bai. A, auri Atx(a)-sabala, auri ikopie. Iko arboli dau or

- or beyen-

a orixe, orixe da "Atx(a)-sabale" ikuste su

- sabala dana?

bai bai bai, orixe da Atx(a)-sabale. Da Atxako solope da, a, aren etxetxun aspidxen dausena-, arek arri andi bidxek eta dausena, a da "Atxako solope", bai

- bañaten da dxungo siñien umetan-da?

bai, danien, gu.. atxetan ibiltxen giñen. Ba ortxe ote san astillerue, auri ormi dauen lekuen, ortxe ote san astillerue, ni neuk estot esetu e? Estot esetu, estot esetu.. txalupen astillerue, bai

- atxiñeko txalupak

bai bai

- belako-

bela ta erramu be bai, atxiñeko txalupak bela ta erramue. Busturin oten san, Busturiko erridxun ote san, oin urte asko esta, ondiño ote san txalupa bat, bai, atxiñako txalupa bat ote san

- ya kendute esta?

bai bai bai bai, e, an erretira (ta) ausitxe ta, an ote san, Busturiko erridxuen, bertan e, trenen subidxen onduen. Muy bien

- badau "Lapur kalie"? Apon eguko mandie

bai, "Lapur kali" badau, badau

- olan esaten da?

bai. Bai baye, kala txikidxe da e? Apo mandati dau ori, Apo mandatik

- eguko mandan?
bai bai. E, etzut esango fijo, se ni órretan e gitxi ibil nai, bai
- badau esta?
bai bai bai bai bai bai, "Lapur kali" badau
- esaten da "tárrie", kalin barruko mandie
tarrie? Bai, bai bai
- "tarri" esaten da?
tarrí bai, bai bai bai. Tarrí da, e, esatiles e, erderas "cascajo", bai, arri sueltotxuk eta ori da, tarrie. Arie, arri sueltuek eta ori da tarrie
- non oten da ori, kaletan?
e kala barrutan, kala-barrutan
- "tarrie" esaten sue?
tarrie, eso es
- da olako iru selan esaten-
irú tarrá
- len esaten san "Melakatx", leko bat?
estaitx, estaitx-estaitx
- kali, es, Errekadon surusteko mandan
bai, Errekadon sud(oe)steko mandan ba, Errekadon sud(u)steko mandan e, dau e, esate baterako, Okarantzako barruko mandie, posun barruko mandie, Okarantzako posun barruko mandi da ori
- esaten da "Okarantzako posue"?
bai, "Okarantzako posu" bai, bai
- Dxatan oesteko mandatik agertuten dan mendidxek se ixen dako?
Dxatan oesteko mandatik? Baye se alturetan? Se alturetan? Se kalan basaus, andik urteten dau Aguriepe bai. Mendi kumape bai urteten daui andik, da ostantzin e Dxaten e, oesteko mandako mendidxe "Billau punti" da
- Billau-puntie?
Billáu
- da "Kabargak" urteten dau ortik?
Kabargako mendidxek? Kabargako mendidxe da ba Agurie
- suek selan esaten sue?
Agurie
- "Kabarga" es?
es es, Agurie. Kabarga da kalie, bai, se, Kabargan imintxen delakon, Agurie, Aguri imintxen da... Galiko fáruen, imintxen da, Kabargako kalie. Aguri da ori
- entzun su "Mendi latzak"?
"Mendi latzak" es, Mendi kumapai bay "Mendi latzak" es, es
- Matxakun talin ganien.., iru mendik urteten dauila
Matxakun ganien "Arballu", Arballu da ori, oin beste areri deitxuten batzo-
- iru mendik-

iru mendi, kánpun básaus, e- Orkadetan, Orkádetan basaus, urteten dau, Billauen mendi bidxek urteten dauie, bat plantaten dena, e, Orkadetan e? Orkadetan edo Kalafaltzon, e urteten dau, e, Talaidxien oskán, beko mandatxun urteten dau, seroi modure imintxen dena, Dxatako mendidxe, Dxatako mendidxe, ba, eso es

- entzun su "Mendi artasidxek"?

es, estot entzun

- Yustabankurako, Bakidxon ganin-

est-, es es. Ni- nik estaitx ori

- bermiotarrena

bermiotarrena, bai

- Basamendi txe Yustabanku bitxartien dauenari esaten dxako "Anbeko arri"?

Basamendi txe sen bitxartien?

- Basamendi txe Yustabankun bitxartin dauena

e deitxu leidxo, deitxu leidxo, se, bai, ori da, ori da, Basamendiko, aldatzara allega baño- dauen poso, posue, arridxe, ori da

- se ixen dako orrek?

estai nik, (...) nik-, gu ibiltxen giñen Basamendi-Kabarga, sarikas, o sea, arrastan, Basamendin bota (da) dxuten giñen Kabargatik Mar de Españararte. Bai. Bueno bakosu an e, an planuen, bai

- Arkakalarako "Betrokolo" markaten da?

Arkakalarako, Betrokolo, Betrokolo markaten da baitxe Aporako be bai

- Aporako markaten da?

bai, bai, markaten da

- selan?

Ma- Matxakun e, goitxuen, Matxakun e, esatiles e, Talaidxen bueltatik ortik urteten dau e Betrokolok. Da bermitarrak deitxuten tzo orreri "Mundeka mendi"

- "Mundeka mendi" Betrokolori

Betrokolori, Mundeka mendi

- da selan markaten da? Ser en bi de?

e, bera, ori da derrot bateles, derrota, a bistan dala, a bistan dala da gero ba, oestetik e beste mendidxen bate(n- e) enai oin e orrekas e akordaten baye, beste mendidxen (bat) ortik betik

- entzun su "Mikolartza"?

e?

- Mikolartza?

ss

- Errekadotik edo Okarantzatik Mikolartza lekoren bat

m,

- urandidxe dako Sigarrek?

bai, bai Sigarretako, e Okarantzan e, Okarantza- Okarantza ta Sigarre bitxartin séno bat-au, kánpotik, barrutik es, kanpoti dako urandidxe ta gero kanpotik urandidxe danien, se, Okarantzatik

Si(g)arteko barruko mandatik, pasaten sara Kalabarrire, da Kalabarritxik sues, Goidxerriko urera, or dau urandidxe, da ure pasata dator, Kalafaltzo, da Orkadak, eso es

- "Sigarreko urandidxe" esaten da?

bai bai

- Goidxerrin-

Goidxerri

- leko bat-au "Arri andidxe"?

arri-andidxe estaipe, ori, estaitx e, Goidxerrin urandidxe dauena badaitx, bai. Mendi baltz errimaten da, Ogoñora, da antxe agarraten tzoneko, urandidxe, bai

- mendi bat-a "Sabaidxe"? Santamoron lestetik agertuten dela, seroyen formi dakola

San-, Santamoroko mendidxe, esta, estau armaten arek seroirik. Santamoroko mendidxe, e Santamoroko mendidxe, dauenin e-

- emen ein

itxi, (..) eingo tzut, aulan dauenin mendidxe, Santamoroko deitxuten du, da au da derrota

- emen kopiakot nik..

au da Ogoño e? Au Ogoño da, bai. Da Ogoñoko burueti onek, da barrutik urteten (da-) beste buru batzuk, da Santamoroko onen bidxen bitxartin oten da

- se ixen dako onek mendidxek?

Santamoroko mendidxe, bai... Da, Santamorori-

- emen egin, neuk okitxeko

bai, au da Ogoño, ona errimaten sunien, Mendi baltz, Mendi baltz aulan da, píkue

- pikue emen?

bai, au. Ameti dator ona, bai

- olan dator esta?

bai bai. Mendi baltz. Au errimaten denin ona, Goidxerriko urandidxe

- olan dauenien?

bai, bai, Goidxerriko urandidxe. Olan dauen(in) eskiñie, sarratuten su apur bet, urandidxe

- nongo mendidxe da "Mendi baltz"?

Mendi baltzek urteten dau ametik e San Pedro Atxerretik, ortik urteten dau, San Pedro Atxerretik, ortik urteten dau bai. Igual bermiotarrak beste ixen bat emongo tzoe. Bakixu. Muy bien!

- esaten da "Otoidxo barruko tunturre"?

bai, Otoidxun barruti dau e, tuntur bat, deitxuten tzaguna guk "Erroskerie", Santamoron goiko mandie

- Erroskerie?

Erroskerie, Santamoron goiko mandan dau ori, tunturre, bai

- selan markaten da ori?

ori.. e Erroskerie sarratuten denien, Otoidxon: urandidxe, bai, da-

- estanin ikusten ya
bai bai, sarratuten denien, ba Otoidxon sarratuten denien, urandidxe, da a urandi-, esta lusie, esta sabala e? Se andik pasaten sara, Arritxure, beste kalie, aren urrengoko kali da Arritxu. Da Arritxuti pasaten sara Kala-, e, m, Andra-kalara, da, beste kalie, Jesus! Andra-kalie barruko mandakue, da.. Kostarren kala, bai, bai
- esastasun "Katillotxu" suek "Abaro mendi" esaten suela esta?
es, "Abaro mendi" bermiotarrak (deitxuko tzu) guk "Katillotxu"
- "Katillotxu" suek
bai, Katillotxu
- "Abaro mendi" es?
es, Katillotxu. Beti de-, Abaron goidxen dau ori baye guk e, "Katillotxu" beti, bai bai
- itxosun be bai?
bai bai bai, "Katillotxu" bai
- ori bermiotarrena es?
bai, (bermitarrena) ixango da, guk "Katillotxu"
- da "Laidatxu" esastasun len esala ba dana es, sati bat e
Laidatxu oin deitxuten tzoe subitxik asi, da itxasorarte deitxuten tzo (manda bidxak). Laidatxu atxiñe ixeten san, ándiko- andiko alderdidxe. Esatiles e Portuondo mandie
- Etzebarri pie ta-
Etzebarripi ta ori ixeten san Laidatxu, da ametiko mandi ixeten san.. Posadako atxak. Posadako atxak, bai. Gero imin tzoyen.. "las peñas de Kareaga", e ori (aben)gu da esatiles e gerokue, baye a ixan da beti, "Posadako atxak". Da or enbarkasiñuk etorte sin, or fabriki on da, an goiko mandan. E, Goyenetxen e etzin beyen, bakixu, ukusi su an selan dauen e, kuadro bat, a fabriki ixen da
- serena san ori fabrikie?
konserbie, bai, bokarta-ta, olako konserbie, fabrikie
- emen kostan..
apura barik, apura barik, trankil... trankil-trankil
- a bai, emen dxakitxeko ba selan esaten dan, erridxek esta? Ba kasu baterako, Bermio esta, Baquio?
Bakidxo, bai. Bakidxo
- Armintza?
Armintza
- au?
Pléntzi
- suek "Plentzi"
Pléntzi
- gero Santurce
Gáli(e), Abrie, Santurse
- Elantxobe
Elantxobe
- bardin esta?

bai bai
- da-
Ié
- suek?
Ié, Ie
- Lequeitio
Lekeitxo.. Ondarru.. Motriku
- suek olan esta?
Motriku, bai, bai bai bai. Debá
- erderas Zumaya
Sumaidxa. Sumaidxa. Getaidxa. Saráus. Oridxo
- Donostia?
Donosti, Donosti
- suek elegas, Dolosti esta?
Donosti, Donosti
- da "Dolosti" elegas?
baitxe esaten da, baitxe esaten da, Dolosti edo Donosti, bai. Pásai, bai, Pasai
- "Pasajes" es?
bai b(a) esaten da "Pasajes" be. Nondik satos? eta Pasajeseti gatos, esaten da. Bay ostantzin "Pásai" be bai, bai bai
- da Fuenterrabia?
Ondarrabidxe
- olan esta, emen-
bai bai, Ondarrabidxa, bai
- Donibane?
Donibane, Donibane. San Juan de Lus da ori, bai, San Juan de Lus
- Bayona?
Baidxona, Baidxona bai
- esta esaten bardin erderas ta euskeras es?
m, ba guk olan a, olan deitxuten du orrek erri(dxek)
- se bermiotarrak, estakitx e.., esango daui igual beste modu batera es?
bermitarrak e, neupe sarri eitxen dot e? "E"n akabaten (du) berbie, "e"n, da guk "a", e Mundekan akabaten da "a", "a". Bermion "ogidxe", Mundakan "ogidxa". "Ardaue", ardaua, bai. Mundekan "a", amaitxuten da
- esan sendun, Kurtziyon or oten san etze bat, okitxe bana tellatue grise
Bai, bai
- se !eko da "Kurtziyo"?
Kurtzidxo da, Bermion e, Mundekati sues, da Mundekan e, sartukeran Bermion, bakixu non dausen e tallérrak
- serenak?
astillerue, astilleru(n) aurres-aurres, bertan e, mandan. Andik e Kurtzidxon, or ermitxi dau, da andi bajata, ote san, sarien e fabrikie,

oiñ e pentza(ten dot) sarratuta dauela baye, e iges arte egon da, sarín fabrikie, ori da Kurtzidxo, bai

- da esan sendun Karransan goidxen, mendi batek urteten dauela, Ku-

bai bai, Kuluska, Kuliska, Kuiiska

- "Kuliska", "i"gas?

bai, Kuliska, Kuliska bai. Bai, ori dau, e.. selan dako ixena?... Karransan goidxen, bai, ori da "Kuliska". Bai or e gerran on naitxen ni. Da baitxe da, berak e dako San Rokeko mendidxe, or dako ermitxie. Okitxe ban e? San Rokeko ermitxie

- bidxetara, "Kuliska" ta-

bai, San Rokeko ermitxie

- esastasun "Tellagorridxek" es?

bai, Tellagorridxetie, erritxu bet frantzesa

- se erri da? Beran benetako ixena seifidxe?

e...

- Euskal Erridxe da ori?

bai bai bai bai. Baidxonan urrengo. Baidxo-, ia! or badakar

- estau ekarko se Baidxona ta.. Baidxona baye gero estakar

amen imiñ(i..), "Tellagorridxek", bai, bai bai bai... ixena, badai baye

- euskaldune da ixena?

es, es. "Tellagorridxek" deitxuten dxako orreri, etzik ikusten dinak, baixu-baixun ukusten da etziek, da die, dana (da) gorridxe, da orreitxi deitxuten dxako "Tellagorridxe(k)"

- erridxeri, ta gero itxasuri be bai

e, itxasue da, au e, otamar milletako posue, bai

- orreri esaten dxatzo "Tell-

es es es es es. Berari erridxeri "Tellagorridxe". Kápreton, bai

- erridxe da "Kapreton"?

Kápreton. Kápreton, bai. (Esin naitxen) akordaten baye, Kapreton, orreitxi dako ixena orrek posuek, "Fosa de Capreton"

- Euskal Erridxe da Capreton?

bai, bai, se, Baidxonatik e.. semat ongo da ba? Baporas e ordubete edo eskas, bai, bai. Ori dau, e, se-sango tzupa?, Kontíx, Kontixen dau farue, ori dau, berrotamar millen, Kontixe, Kontix baiño Baidxonarau dau ori

- ser da "Kontix"?

farue, "faro de Contis". Ori dau, Tellagorridxen urrengo, nórterau, Kontix. Da aren urrengo dator gero, "Santa Eulalia", gero dator "Mimisan", da gero dator "Arcachon"

- erridxeti orrek?

bai "Arcachon" erri inportantie, bai. Ori da, or eitxen da ba badi bateles eitxen da, da, deitxuten tzoe "la bahía (de) Santa Eulalia", bai

- suk ein su berba iparraldeko arrantzalikas da-

ba euskeras

- San Juan de Luseko-

bai bai bai bai.. euskeras
- ein su berba eurekas?
bai, sarrí, sarrí, iñoix e ardaue omon tzagu, omon tzagu, itxasun ardau barik kuadra ta, da baitxe atunsalik onek e urteten dauinin ba, gu arrastan ibilli txe ba arrañe be bai txe, bai bai, sarrí, sarrí. Da, gusenien e, Baidxonara ta aulan e, auntxe be bai, ni dxuten nayenin San Juan de Lusera ta Baidxonara ta berbetan oten nai arraintzalikas euskeras, bai
- selan enteniten sara-
kasi kasi batu(a) baiño obeto, bai. Se batue ni, enai aklaraten. Erderasko berbak eta dakos-da. Biskaitxarra baiño ondiño erderasko berba gedxau dako, batuak
- telebisiñoku ta-
bai bai. Da frantzesakas ni-, majo enteniten nai, ondo-ondo-ondo. Ondo enteniten nai
- "el Cantabrico" selan esaten sue suek? El mar Cantábrico
ai...
- Kantabrikue?
Kantabrikue, Kantabrikue, bai. "Cantabrico" (be da), da baitxa "Golfo Biscaya" be bada gero. Bai, "Golfo Biscaya" da
- da selan dako ixena euskeras "Golfo de Bizcaya" ba-
e, Biskaiko golfue, bai
- ekar dot libro bat arrañek ikusteko
ia.. Euskalerriko Soologia
- liorreku ta itxasoku-
(da) itxasoku (be bidxek) bai bai bai bai.. Au da "bieira". Bieira
- euskeras?
erderas
- eta euskeras?
..e onek bardiñetie
- eresie
eresie bai... Onek e txirlak, txirlie, txirlak. Txikidxaue andidxaue be kolore diferentie, txirlie... Da oneri deitxuten tzagu, "bierak-kumie", bieira txikidxe, au gordiñ(ik dxaten) da goso
- olan dako ixena?
bai, "bieira kumie" deitxuten tzagu (guk). Ia arrañek non dausen ia
- lapak es?
bai, onek lapak
- lapa klase asko?
e txiki-andidxek, txiki-andidxek, au da lapie.. Onek lapak, lapak. Euren artin be ongo die igual e diferentik ongo die. Au "maguridxue", bai... au e.. au e.. ori, karakola, karakol andidxe, bai, karakola, "itxasoko karakola". Da, au da, one-

- au "txibidxie" esan su esta?
au da.. oneri deitxuten tzagu Mundekan, oneri deitxuten tzagu Mundekan "úskidxe"
- a, au de?
bai. Onek botaten dau e tínta-, bigun-bigun-biguna da, da, tinta koloriles botaten dau onek alako gorristie
- atxetan
atxetan ba eskillaretan be bai atxifie, (ber- oten). Uskidxe. Au da karakolie, karakola, karakol andidxe. Au da uskidxe, bai, ukusi doteneko.. Au da, gastaña-lokotza
- olan esaten da?
bai
- itxosoku da?
bai itxasokue, gastaña-lokotza. Gastañi(en) lokotzen bardin-bardiñe da, gastañi(en) lokotza bakixu ser den, kánpokue. Bardin-bardiñe (da au)
- non oten da?
itxasun e ba, atxa-tartitan da aulan oten da..
- au esan su txibi-
txibidxie. Amorrotza... tximinoye, bai... itxasoko ixarra... tinterue deitxuten tzagu guk oneri
- au de tinterue?
bai, tinterue, au asturianuk e goso dxaten dauie. Asturianuk goso dxaten daui au, sagardauas
- emen es esta?
esta dxaten. Da, asturianuk e ondo dxaten daui ori. Au be tinterue, bai, da onek, atxan selan oten din tinteruek, atxan bertan e-
- a onek tinteruti
(au)rrek, bai, (danak), tinterue. Au da, tinterue ya, illdxe dauenin asala kenduta, esatiles e, píntxo barik, bai. Bai, au estaitx e selan e, au be ixarra da baye, au be ixarra. Se ixarrak klase asko daus. Estrellak, ixarrak e klase asko daus, bai. Au eskirie... eskirie, au e eskira baltza, bai, eskira baltza... Au eskira txikidxe
- olan esaten da?
bai, eskira txikidxe... abakondue... langostie... au se ixango da? au e... langostiñun antza dako onek, langostiñun-..
- arrain asko dakos
e ukusi ingu... Au-, au da erridxoko-karramarrue
- olan esaten da?
bai, erridxoko karramarrue... au da karramarro bixarra
- au de e?
bai, karramarro bixarra.. au da patelue
- bai? patelue?
bai, bai, patelue
- au?

karramarru da, karramarrue, baye, karramarrue. Bakixu karramarro klase asko (ongo da ta)... Au da.. m, au be karramarru da. Au da, au oten da, onek e, onen e barruen, e, erridxuen, erridxuen e basa asko, basan, sillun barrun oten da au, da au da arraintxako, koño!, au e lupiñetako-ta da ona, selan esango tzu ba? Langostiñu edo, langostiñu edo, olakue. Oneas atrapaten die, esto-, lupiñetako ta orra, ona

- bako ixena?

e ixena bako, baye enai akordaten e onen ixena. "Langostiñu" esta, "langostiñu" be deitxuten tzoye, langostiñu-, ba, erridxun atrapaten da, g.. guk estu ataraten, otorten di kañaberadun morroyek Santursetik eta Algortatik eta, Mundekako erridxora, orrek atrapaten. Au "semollue"... estai ser dan ori.. Au karramarro bixarra

- au be bai e?

bai, karramarro bixarra ori be... Baye, orrek e be(pe), klasik ongo diles, euren- euren artien e, karramarro bixarrak e, eu(ren) artin be, onek estaitx-... Portzebak, bai... Ondarrabidxan "lanpernak", lanpernak

- da onek?

onek estaitx se-, se- (ser) din... Estaitx sertzutisen onek

- onek "lapak" es

es, esti lapak, es... Estai sertzu(t)in orrek. (Aiñ ongo-sak e) igual e, onek e amen Atlantikun onek e igual ogon bes, igual die ortik-... Onepe txirlin antzeku(d)i, onepe

- baye estie

estie, txirl(e)n antzekutie...

- au?

... estaitx... Au (len esan duna) "bieiri" da au, amen e "Mitilus edunlus" edo.. da onek e, onek ba orrek e.. maguridxun antzekuk eta orrek.. Ixarrak

- oneties "especies", gero dakar e obeto

Josus! Onek arrañek (ukusi-)

- selan klasifikaten disen

bai, guk esetu bes, esetu bes orrek arrañek guk

- ia orrek e, oin dibujuk eta

ia. Au da, gardie, bai

- pez martillo? es

es, a "pes martillo" da? Bai bai bai bai, bai bai bai bai (egidxe dok), "pes martillo"

- gardi antzeku da?

"guardasobill(a)" deitxuten tzagu guk oneri, bai

- oneri?

bai

- selan?

guardasobille, dakoles e ori, musturre, txa- txapela, guardasobillen txapela les, bai, guardasobille

- Mundekan?
bai, au da, lanproye... Au da, onegas eitxen da, onen e barruku da, ori.. karu ori
- koipie?
es, onen barruko-, onen e arrotzatie ori
- caviar?
caviar, caviar. Bai, esturionen e-
- euskeras se ixen dako?
e, kaguen!... ñol...
- emetik be dau ori? au?
"tiburón lagarto", ori ametik estau. Da, au bes, es.. Au bai, itxaskatuen antza dako onek baye esta itxaskatue, au, onetako, tripie, sapala. Da, asala ñol gogorra, lixue, lixi lakue
- itxaskatuen antza, ta se ixen dako, estako-
e itxaskatun antza dako ba e, es- enai akordaten oin
- da au?
"Piko beltz"
- es esta? suk es ein kasurik e emen dauenari se igual txarto ongo da e?
bai bai.. Au pitxarrosie.. Au momie
- diferentities?
bai, pitxarrosi txikidxaue da beti, momie ya, arrain asidxaue da
- antzekutis
antzeku bay e andidxaue. Da, momie sikatuta dxaten da, bai.. Marraixue
- dibuju ondo dau?
bai. Ba.. Onek estaus amen
- au? eskeitxe dauena?
... ori gardí da, bai, gardie... (b)a pitxarrosie
- au momie?
es-ta momi ori. Au da kolaidxue...
- da au esta momie?
antza bako, ba imiñi momi orreri, bai
- au?
ori, amen estau ori arrañe, es, ori bes.. ori bes
- au?
ori bes. E tiburoirik eta ametik estau, es.. Au gardie, bai
- "tintoreta" erderas?
bai, gardie, edo gardi espada da, e tollá
- antzekuties?
bai, bai. Tollá da, illunaue, da, gardi da asulaue, baye, bardin-antzekuek, da tolla.. tolla, da mielgie, di bardiñek, bardin-bardin-bardiñetie, bay(e) mielgitakos, eguta.i sué, ori, sué, esaten dxakona, egutan sué dako
- da onek?
onek e, au e... duroye

- au duroye da?
duroye, bai, bai, duroye da ori
- au?
ba ori be, duroyen antza dako orrek, aue sabalik, duroye
- da au?
ori len esan duna, e, guardasobill(e)n txapela dakona
- da au?
ori ixe lei mielgie, mielgi(e) bai.. bai se estaitx amen badako sue, amen
- au sue, ondarrutarrak estaui esaten "sue", "espidxe"
espitxie? Espitxie
- suek "espitxie" es
es es, sué. Espitxie. Espitxi au da gero el Espitxi au be bada gero
- "egue" esta ori?
egue au da. Bai, espitxie, e sué, espitxin ondun okitxen dau, aulako-, espitxin onduen, e au da espitxi esta
- sue?
sue, es, sue okitxen dau, aulan, aulan okitxen dau, asurre lakue, bay sue, sue deitxuten tzagu auneri espitx(i)ri, auneri
- da au?
au, au espitxie
- suek "espitxie" esaten sue
espitxie, bai, bai. Sarritxen ukusten da arrañe, aulan, espitxi ag(i)ridxen, da sue da, ame-, aulan urteten tzo, dako, ego bidxen atzeko mandan aulan, sué, da ixen lei au e?
- ori mielgie ixen lei
bai, bai... Au da arridxie, bai... Au da tramaye.. Au da eskukerie... Au da mastrangie, bai.. Au da... koño! au errasi be galdu eiñdxe.. au da... "pes angel" da erderas
- billaue?
es, a bai, bai, "billauc", eso es, bai, billaue.. Au da mántie, bai, bai.. Au da tramaye... Au da angira-morie... Au da itxaskatue, bai... Au da angirie, bai
- au be bai?
bai, ori be bai, angirie... au estaitx
- au?
ori bes.. Ba au da, angira-morie, au, bai, sillun barrun edo, angira-morie
- atrapaten dias orrek, angira-morak?
gitxi, gitxi. Amen e, angira-mori itxasora botaten da, da en cambio Ma- Mallorcan, paellarako arrañik gosuena, bai.. koño! Onek e papardo gorridxen antza dako baye esta
- au estau emen es?
es, m... au salmoye, bai... estaitx... Au da, bokarta, au da aué sarratute, da au- aua-agiridxen
- ao andidxe dako esta?

bai, total, ogorlokue, atxiñako ogorloku urresuriskue, sartzen san auen, bokartari, aunen gaiñako bokartari gero, auén
- ónek?
sardiñie.. Bokarta.. Bokar baltza
- au de "bokar baltza"?
bai.. da au estaitx, au estaitx... Au be bai salmoye, salmoye... Akulie
- ori Elantxoben-
bai, baye akulin antzera, akulin antzeku dau botakarra, beste bat, bai. Botakarra bardin-bardiñe da oneles, (baye) akulitako, asurre berdie, berdi edo asuleski edo, da bestik e suridxe, botakarrak
- akuli selan esastasun, andra gastiri bularra e
bularra ekarteko
- ori be bai esta?
bai, bai.. A, itxas-arratoye, itxas-arratoye.. Au, belenerie, bai.. Au abadejue.. Au da akula bidegardie
- au de?
bai, akula bidegardie
- esta "pez espada" erderas?
bai, bai
- au esta akulie?
bueno, akulie, baitxe akuli be, e akuli-, bai, andidxaue ta edo txikidxau bai.. Takartak
- au?
angira bixarra, bai, angira-bixarra. Arrain gosue, bay gitxi atrapaten da e? Gitxi atrapaten da bai
- au?
e? Ori, abuxen antza dako orrek, abuxe, bai... Au da sapue, bai, au be bai sapue
- diferentiti esta?
ba au be bai sapue. Sapútaus, tripa baltzak eta tripa suridxek. Tripa baltza, barruen e?, baltza bada, arek estau emoten urik. Da tripa suridxek eitxen dau, egosten imiñi txe, erdidxe uretan due, bai.. Lebatza.. Au takar txikidxe, bai.. Au takart andidxe.. Angira-mori au be.. Au da botakarra, bai
- ondarrutarrak "lantzoi"
e lantzoye, lantzoye
- au?
au da, "pes volador", baye euskeras estaitx, arraiñ e-, egas eitxen dauen arrañe. Ori, susenin Canariasetik e oesterantz, edo, Brasilerantz edo olan, barrura etorten die, egas. Gaues, ara argire. Ya- dxaten dus, dako-, berdelan da, buenol, berdelen e antzeko e ori dako, okelie, bay da, e, sikue, bai.. Lebatza.. Sapue
- kanpotik dxakin leitxeke sapo baltza dan edo-
bai, ukusi eskero bai, bai bai, okitxen dau e, au da, au, au urdune da
- au suridxe

bai, suridxe. Bustenin ig(e)rten dxako me-, meyau, da bera kolori be bai, okitxen dau amen, suridxe, suri gogorra.. Angira-bixarra... Au be angira-bixarra da.. Au da... au da, kaguen sos!.. tabernerue, bai.. Au da, luli edo txilipitxerue

- suek lulie esta?

bai.., est-, au gonbixe ixengo da? Ixengo da? Estot ukusten ondo ori.. Onek e, onek e-

- esta ikusten

es. Igarteko modun es, esta igarten.. Akula bidegardie.. Simarroye.. Lantzoye

- botakarra

botakarra.. Au da, "barracuda", ametik estau e? Au e, Sudamericako arrañe da, barracuda

- selan esaten da?

"barracuda", ba au e, au e, égutik atrapaten da, esatiles e, Canariasetik e berantz, berantz, bai. Au da platuxie

- ondo dau esta?

bai, platuxi bai.. Au be-stot esetuten.. Au, deitxuten tzagu guk oneri, arrain tropikala = Bartolo, arrain tropikala, bai

- Bartolo be bai?

"Bartolo" be bai. Au, atxiñe esan atrapaten, oiñ urtin-urtin atrapaten di onek, bai bai, ona otorritxa daus

- "Bartolo bi atrapa du"

e, arrain tropikala, da total ei da gosue

- esta dxaten emen?

e bai, aunetan e, sárren e or, sárr[illegible] e kluen, dxaten tzue goso, arrain suri-suridxe. Au da atune, bai bai, atune, au simarroye, atune au.. Au e.., au estaitx ser den.. Au ollarra.. Au lenguaue.. Au be ollarra, se ollarrak klasi- klasitaus, bai e, e, amen e, e, Gran Soletik eta, ollar suridxaue atrapaten da, klasitaus. Au be ser da ba? A! belenerie, bai.. berdela

- da begi andidxaue dana, selan da?

enai akorda len be, makaela, makaela.. Sáblie

- au de sablie e?

bai.. Oneri deitxuten tzagu.. au arrastan atrapate san, a, selan? selan deitxuten ixen tzagu guk oneri ba-, Barselonan-da dxaten san au, ba ametik es: latigillue, latigillue

- olan e?

bai, arrastan.. korkoye.. "espinoso" au estot esetuten nik

- au atalue

bai, atalue, atalue.. Au estaitx.. Au papardo gorridxe.. Erlojo-arrañe

- olan esaten da?

bai bai, erlojo-arrañe.. Au be estaitx, estaitx

- "verrugato" erderas

ba esta es, "verrugueta" ve- ve- "verrugueta" amen e, gitxi ata-.. Au da "pes Martin", óllarra edo "pes Martin"

- ollarra be bai?
bai
- baye diferenti da au ta-
bai bai, baye onek eitxen dau kru-kru-kru eitxen dau onek ollarrales, "pes Martin" da au, bai.. Au atrapaten da arrastan (bay) estaitx se ixen dakon onek, "basurdearrain" diño baye, da ain txikidxe.. Papa due.. Onepe estaitx
- au latigillu-
(ixango di) estaitx.. Au, atalue
- au?
au be-staitx
- au?
au, e? estaitx, au erromerue
- au erromerue?
bai.. Au txitxarrue
- erromerue, "pes pilotu" beste bat-a esta?
bai bai bai bai bai. Erromeru da merun antzekue baye beste kolore bat-ako, bai.. Au da platuxie.. Au da lenguaue.. Au itxasoko kaballue.. Au, abruskue, bai, bai abruskue.. Onek estaitx, es.. Onek barbañek.. Au platuxie.. Au be bai platuxie, dauseles e diferentiek
- estakoe beste ixen bat?
bai, "ollarra" ta "ollarra"
- da ixen diferenti es-
es, olla-, bai.. Au da gonbixe, bai.. Au be bai gonbixe
- naiko diferentiti esta?
e, kolorik dako(e) diferentik e? gonbixek e kolore diferenti (dau).. Au da "kabra gorridxe".. Da onek e e gonbixeti onek baye, danak e
- onek?
bai, danak gonbixek, (bay) kolore diferenti dakoles.. Au da e "gonbixe" edo "itxaskabrie"
- au itxaskabrie be bai?
bai
- gonbixe edo-
itxaskabrie.. Au be bai itxaskabrie
- da gonbixe be bai?
bai, "gonbixe" be, diles atxako arrañek, di bardin-bardiñek, bay itxaskabrietako bentaja apur bat, lodidxaue ta, andidxaue ixeten da, au be itxaskabri da
- da onek, bekuek
au da, kabra gorridxe, bai. Da onek e gonbixen antza dakoe orrek gonbixek, bai.. Kabra gorridxe.. Salbaidxue, e, beitu selan (dauen) interrata kotxiñuel.. Perloye
- kukutze
kukutze, bai, "kukutze" edo "perloye".. Barbañek.. Aral, au da, au e selan da? salbaidxue, bai.. Au da "neskasarra", bai.. Au da "perloi baltza".. Au da frantzes salbaidxue, bai, frantzes salbaidxue.. Da

onek e danatie perloyek, bai, onek danatie perloyek, perloi andidxau txe perloi txikidxaue, perloi e illunaue. "Perloi andi" "perloi latz", danak perloyek onek, bai, danak, danak perloyek.. Da au barbañe.. Danen ixena(k) dxakitxeko e... e oño!.. Au abruskue

- bidxek?

bidxek, bai, au tripas gora, abruskue

- gosu da esta?

bai, atxa-sillutan atrapaten die.. Beleneri da au.. Au be bai.. Au be bai

- esti diferentiek, kolori-

bai ba, diferentiti e? Koloriek, bay beleneratie, au be bai belenerie.. Da onek, au be bai belenerie.. Au, gonbixe.. Au be gonbixe

- au?

beleneri ori

- au estu esan esta?

ori belenerie, dan-, onek danati belenerak.. Au, durdoye

- batzutan "durdue" be esaten-

durdue

- Mundakan selan?

durdue, durdue

- durdoye?

"durdoye" bermitarrak, bai bai, neuri urten dostena da-.. Karraspidxue, bai, au be bai, au.. Lulak, "donsellas", lulak.. Kábrie.. Au be bai kabrie.. Au be kabrie.. Au be kabrie.. Lupiñie.. Merue.. Meró baltzá, bai.. Lupiñie au (be).. Au estaitx, au estaitx

- onek?

a bai, bogie, bai.. Múxarra.. Au da, au da doradie.. Au da párbue, "parbo", bai

- iru?

iru párbo.. Au da dentoye, brekie, brekie, bai, brekie.. Da, au da, ba bardiñe au be-

19 B

au da erridxo-arrañe, bai.. Au da "aligota"

- euskeras?

aligota

- allueta?

allueta, allueta.. Au da bedar-dxalie

- au da?

bai

- beseuen antzeku dana

bai, ba au da bedar-dxalie.. E, selan deitxuten tzagu?... bedar-dxalie baye deitxuten tzagu-

- sabaidxie

sábaidxe, "sábaidxe" bai, e bakixu, buru eitxen dxast e.. Au da muxar andidxe, edo muxoye, muxue, muxue bai.. Múxarra.. Brekie.. Bustenbaltza
- au de?
bai, edo "kolanegrie", bardiñdxe, bustenbaltza
- "popabientu" bermitarrak
bai, popabientu bai.. Besegue
- emen gorridxau dau emen baiño esta?
bai, bai, bai. E ba okitxen dau e koloriek, okitxen txus e apur bat gorridxau ta apur bat ori okitxen dau, bai.. Da au se, au e, au-txíkidxe
- ser?
autxikidxe
- olan esaten da?
bai
- au?
estaitx-, onek bidxek e
- au?
...au e bese(g)u-txillue.. bese(g)u-txillue
- beseue esta?
bai, besegue
- ori?
"pes espada", au e akula bidegardie.. Au e, simarroye atrapata, bai.. Bueno, oneri deitxuten tzagu tortugi, tortugi e, ogon ia, estaitx e badau e, es es, estau.. Onek tortúgak
- au?
itxatxoridxe.. Au txirleta.. Au, ori, selan da?.. Au dok e! Buru selan (eitxen dxast), kófrie, bai.. Onek, estaitx e, au estaitx ser den, potorru be-sta, es, estai ser den ori.. Itxatxoridxe, bai.. Potorrue.. Txirleta.. Au be itxa(s)txoridxe da.. Au be bai, itxa(s)txoridxe, bai
- da au?
ori, estaipe se ixengo d(a)n ori.. Txirriñe, bai.. Au be, itxatxoridxe, da ta esta, "txirriñe" geidxau da, au, au, onek txirriñetie
- onek?
bai, txirriñek, bai, baitxe, bai.. Onek estaitx
- au?
ori be-staitx.. Ixurdie.. Orkie
- ikusten di orrek?
e? Bai, ikusten di bai.. Au be ixurdie.. Au katxalotie
- seroye?
e? Seroye bai, baye seroye, katxaloti da seroi kumie. Seroi-kumie, txikidxe
- seroye txikidxaue da katxa-
es
- alrebes

katxalotie, da seroi-kumi dana da bat. Seroye andidxe balleni da, bai.. Au be balleni da, au be, seroye da, bai.. Au be ixurdie.. Au be orkie.. Ma(r)sopie.. Itxastxakurre

- suek olan esaten sue?

bai, itxastxakurre

- Mundekan?

bai. Amen on be-stau, onek itxastxakur e-, Arjentinara edo susenin topako su

- ikusi sus?

bai, islá bat-au, "la isla de los- de los lobos", itxastxakurre

- selan dau berbie Mundekan ori esateko?

itxastxakurre, len e, atxiñe ote san, itxastxakurre deitxuten tzagune, ametik mollatik eta otorte sin gaues

- bai?

bai, itxastxakurre. Da ixeten san txakurren antzeku bay txikidxaue, bai. Da, orrek atxa-sillutan (da eitxe ben, portun on) da sillue. Da alauri eitxen dau personiles. Bermioko portun be bai atxiñe an e astilleru mandan-da, ote san

- uger etorte san?

bai, uretara, itxastxakurre, (a) uretan. Da errira etorten da

- oiñ estaus orrek?

es, galdu da ori be.. Au fókie.. Bueno, fókie, au be bai fóki da, baye, onek fokak, "foca y morsa".. Bueno, au e-

- eskeletue esta?

eskeletuk eta orrek.. Arrá

- ya liorreko

a! la ametipaku gedxau... Euskeras "txipiroi erroldea", "txipiroye" iñoix esta entzun euskeras e.. eskirie... Marmoka, marmo-bolie.. Onepe bai marmokatie, bai

- "medusie" esta esaten esta?

"medusi" erderas da.. Onek itxasoko gausatie.. itxasoko gausak.. Onek lorak eta itxasoko lorak eta e au e kasu baterako, e korala da, onek koralak. Au be bai, korala, itxas-arbolie, bai.. Au e ya, kri(i) da au, esatiles e, gausa- gausa txikidxe da, dxakitxeko be (aulan e). On(ek) arrá, arrá, au be arra, au be arrá.. Onek oten di atxetan baye, ixenak órrenak e, Jesus!

- ongo di arrain geidxau esta? emen estausenak

bai, bai, bai, ongo di bai, bai, ongo di.. Ba au eiñdxu

- onek txirlak es?

bai, onek e, bieir(e)n antzekuti onek, da onek txirlak, txirlak

- onek bieiren antzekuk es?

bai.. Au, au txirlie.. Da onek e di bieir(e)n antzekuek

- lapak

lapak, bai. Eiñdxus

- uskidxe

e, uskidxe

- txibidxie, amorrotza, tximinoya
a, eifidxus
- langostiñue-
langostiñun antzeku da, ori basatan atrapaten da, amun imintxen daui lupiñetako ta mollan kañaberakas-da, abille(k), total abille
- su sara-?
es es es es, Mundekan iñor bes orregas. Da, ataten dauie, e dakoe aulan e, bónba bateles esta? Da imintxen dau sillun ganin, dxu! eitxen dau e aixie da dzal urteten dau. Bai. An e, erridxun ibiltxen die. Egunen baten udan dxun bi xu erridxora ukusten erridxue, bai. Bakasiñutan sausenien, enbarkasiñun otorri txe ikusteko
- a seugas? bai, posik
bai, bakasiñutan e, ukusko su an e, gausa politxek itxasuen. Onek eifidxa dakus
- pregunta batzuk eingo tzutas orduen, erderas "el armador"
armadorie, edo dxaubie
- olan bidxetara
bai, bai, armadori edo dxaubi bai
- da "tres armadores"?
iru armadore
- "hemos tenido una avería"?
aberidxe okiñdxu
- da "hemos tenido tres averías"?
iru aberi
- ¿cuantos caballos tiene? El caballo. Motorrak
ai! E bai, semat e kaballo dako motorrak? Semat kaballo dako motorrapai
- eruten dies, erderas bengalas eta orrek?
bengálak, bai bai bai. Bengalak, daus, para-, parakaidadunak, bengalataus, itxasora bota ta keye emoten dauena koloredune, da bengalataus, suridxek eta gorridxek, bengalataus itxasora, eruten die, ba iru-lau klase bengala eruten di itxasora
- enbarkasiño danak-
danak, danak-danak. Onek txikitxuk ixen esik danak, bai. Etzo pasaten errolik ostantzin e, orrek espadakos, orrek eta salbabidak eta orrek, okin bi die
- da olako iru?
iru bengala
- noren arduri da ori?
armadorina, bai, armadorina. Merkantitan, terser ofisialena. Arek okin bi txus e bateletan bengalak eta gausak e
- bateletan okitxen di orrek?
bai. Merkantitan bateletan, bateletan daus beren bengalak, batel e, korresponditen dxakon bengalak, da gero subidxen oten die, merkantin e, bárkunak. Esatiles batelataru euren bengalak. Arek

okin bi dau barruen, ondora badue barkue, ba bengalak an dues, batelien, da bateletik (etxaten di)
- asidente bat edo-
eso es, bai bai. Eso es, bai, bengalak
- erderas "altura", bajura-, pesca de bajura, pesca de al-
ba ba, bajurako enbarkasiñue(k), da alturako enbarkasiñuek
- "alturie" esaten da?
bai, altur(e)ko enbarkasiñu ta bajurako enbarkasiñue
- non eitxen da alturie Biskaidxen?
alturie, alturi deitxuten du guk, oneri baporari, bokartien da.. e.. atunetan-da ibiltxen dinatie, deitxuten tzagu (guk) amen "alturie". Da bajuri onei txikidxeri
- urrun ibiltxen dinak?
bai, atunetan-da dusenak
- baye nora?
ba, badus e atunetan gaur egunin ba beitu nora dusen e, Inglaterrararte ta dutzus-de, da, Asoresera ta dutzus-de, orrek e di alturakue. Da alturaku baitxe deitxuten dxako merkantiri be, bai, baye, amen Bískaidxen arraintzalie(k), "alturi" deitxuten tzo, trañe-trañin, bokartin da ibiltxen dinak eta atunetan ibiltxen dinak, orretie
- bermitarrak eta?
bai, bai bai, bai bai
- da ondarrutarrak?
bai bai, danak, orrek e nagosidxek. Da bestiti, bajurakuti onek txikidxek
- non ibiltxen dinak?
kostan-da, amen (dabiltza-), lebatzetan-da, ibiltxen dinak, orretie
- barruko kaletan edo kan-
bai ba, barru-, káletan, káletan ibiltxen dinak lebatzetan-da, orrek
- Basamendi ta orretan?
bai bai bai, orreti bajurakuek, eso es
- neskatillin biarrak seintzuties?
neskatillin biarra, atxiñe, ixeten san, ikatzak eta imiñi mollan, baporari, bapora otorri orduko, mollan imintxen tzoen e ba, makiñistik esaten tzon "bidxar okin e ba, sei otzara edo, sortzi otzara edo, neskatill(i). Da Mundekan neskatillik imintxe ban ori, da neskatillik deitxute ban, patroyek omoten tzon ordue jentiri, etzerik-etzera dxuten san neskatilli deyes. Gero, arrañe etorte senien, ba, karrun edo burun edo, erute ban arrañe neskatilliek, kofradira, bai. Da ori eitxen daue oin be, Bermion estau deitxu iñoix neskatillik e jentiri itxasorako, mutillepaiño, mutil txikidxe(k). Da oin be ba neskatillak Bermion ba eitxen tzue, baporera dus da, e karruk eta kargaten da, gixonari lagunduten, gixonari lagunduten da gero, e otzarak batun edo kajak batun da, orrek biarrak. Da arek kajak garbitxu te, orrek

- da olako iru?
iru neskatille, bai
- emen kofraidxe non oten san Mundekan?
auri bar-
- kasiñu-
kasiñun aspidxen, bai. Or, ori ixen da kofradidxe. Bai, da gero, e gero fabriki be bai txe ta bueno! Bay kofradidxe, on ixen da
- neskatille asko-?
bapor bakotxak okitxe ban neskatill(a) bi, bapor bakotxak e neskatillak (okitxen txusen)
- semat bapor-
amen on die, sei bapor be bai, bai, bai. Ba sei bapor e, ba: "Aintzatasune" bat, "San Pedro" bi, "Katalin" iru, e "Joven Madalena" lau... lau, "Portuondo" bost.. Portuondo bost, "Santa Kataliña" sei, edo, esan dot esta? Santa Kataliña, sei, "Katalin" saspi. Katalin... "Kármengo amá", "Laida", e.. "Vista alegre"... "Vista alegre"... bueno! on die bapor batzuk, bueno, oin e, onek danak era batera es e? Era batera amen ote sin lau-bost e bapor, lau-bos bapor, era batera. Baye on die, e baporak on die. Ondiño, e oiñ e sortzi-amar urterarte, sortzi-amar urterarte on die enbarkasiño asidxek amen
- su se baporetan ibili sara?
ni amen ibil nai Kataliñen, da Vista Alegren, aitx-, aitxenak (ixeten) sin. Bai, aitxe sosidxukas. Da, andrik eta okitxe bien, Aintzatasuna. Aintzatasuna baiño lelau oki bien "Gloriosa". Da Gloriosak-u dau esan Aintzatasuna. Euskeras. Bay lelau oki bin "Gloriosa" bapora ta gero ei bin barridxe "Aintzatasuna". Eso es
- egun baten preguntako tzut ia non, se barkotan da ibil saran
bai bai bai. Ni, Josus!, bai ibil nai e
- leko askotan esta?
baye, akordora otorten dxast
- egun baten preguntako tzut
bai
- mutil txikidxen biarrak?
mutil txikidxen biarra ixeten san, kosiñi itxen dauenari lagundu, patatak ataten, ardau-erresiñu atara, da.. itxasun e? Ardaue bakotxa beren e, txikerdi edo kuartillu edo atate sana, e, botilletan. Aunke amen, Mundekan beti usa da botie, botán, danak, botátik. Botatik edate bin, bot- bota batetik, edate bin danak. Da Bermion usa da, botillie. Goixin ataten tzoen txikerdi, da gero ataten tzoen kuartillo bat. Eso es
- egun gustirako?
egun gustirako bai. Gero, arraintxa ona edo eitxen basan, gauien, ba atate bin boti ta danak erreuniñun berbetan-berbetan ba botatik e, eso es!
- barruen se biar-?

bai, bai, da errekaduek eta auri. Da barruko biarra orixe, orixe, e ardauek atara, da gero portun baldie enbarkasiñue ta, orrek biarrak
- da arrantxan bera esan ibiltxen, tertzakas da?
el se-ingo tzun ba mutil txikitxuek, amalau urteko umiek eta, amabi urtekokas da, gixajuk otzak iltxen (..)
- esastasun berba bat "ballestrinque", edo marapillo bat edo
bai, ballestrinkie
- selan?
ballestrinkie. Bai, ballestrinkie. Ori da...
- emen egin -dibuj.-
a- aulan da... Ameti sartzen da ori, da ten ametik eta istutu
- "ballestrinkie" es?
bai
- da olako iru?
iru ballestrinke
- marapillu da?
bai, bai, marapillu da. Baye beste berba bape esaten dxako orreri..., brankabueltie, bai
- au gero eitxen da ten-
punta bidxetati ten! Puntak itxi e? bidxek
- olan?
bai. Ten e manda bidxetatik, da istututen da bai... brankabueltie, bai
- marapillo klase asko daus es?
bai, Josus!.. Abe Marie, lasdegidxek eta Jesus! Marapilluk, asko-asko
- ia egun baten videuas edo atateko, se orrek gausak esplikateko gatxa da esta?
bai, e, ukusi eskero, neuk, nik asko daitx eitxen, marapillo asko daitx eitxen, baye esplikateko
- igual egun baten videua, ia ekarten-, bueno estakot baye nonori eskatute
se, lasdegidxek, lasdegidxe da. Txikotas obeto eitxen dot.. bai, úrrengotan eingus e
- esastasun "tensora", barandillie ta tensora
tensora da, barandillie, kandelerutatik pasata dxuten san kabli edo katie. Da, aurretik eta atzetik, dárue, atesa-, istututeko tensórak, orreti tensorak
- da olako iru?
iru tensór
- altobajue, urandidxe, ur txikidxe
bai, bai. Altobaixuek. Alto-baixuek, bai
- kaletan?
bai. E ba, urandidxe da ba sause-, e, altobaixutie posuk ixetiles, sues da koño! Urandidxe da gero sikutie, gero urandidxe (ta) sikutie. Sikuti esta, esatiles e, ori. Baye, ori da altobaixuek
- la venta?
béntie ba kofradidxe, bai

- kofraidxen eitxen san
saldu, saldu arrañe bai, kofradidxen
- nolan eitxen san?
bólie, bólie. Bolie da, ba presidxu eskatuten dau e kasu baterako ba bokarta due salg(ai), saltzen esta ta diñosu, buenol onen gaiñako granoko bokarta. Kilun onen gaiña grano. Eskatuten dauie ba, esate baterako eun peseta, da a dxute san bajaten. Noventa y nueve- noventa y ocho- noventa y siete- noventa y seis- noventa y cinco- noventa y cuatro- noventa y tres- noventa y dos. Sakaten tzon botoyeri, da bola- boli lotze san. An presidxuen
- ori Mundekan on da?
atxiñe-atxiñe-atxiñe bai. Atxiñe-atxiñe bai. (Oin) Bermion ontxe be bakosu. Bai. Bermion e, eletrikue, bai
- Ondarrun be bakoe esta?
bai bai bai bai
- dana saltzen san olan edo beste-
a gero, eskuganeko arrañe saltze san e, esatiles afaidxek eta orrek, ba, bertan molla-ganien ba, andrak eta ori saltze bin baye, arrañen-, normalien, kofradidxen, bai
- juntie, da iru?
iru júnta, bai. Junti da bátzarra, bátzarra
- "batzarra" esaten sue?
es, esaten da. Bai, bay júnti daku, ba bátzarra daku. Junti da erreuniñue
- itxosoko ser bat esta juntie? Enbarkasiñuna edo?
junti da ori, itxasoku da, ol bidxen e, ol bidxek e itxasun aspi-, esatiles ola, enbarkasiñun olá, dibiditen dana e, (ol) bidxek, a da júntie, da estopa-, galafatita dauen ori, ori da
- da olako iru?
irú júnta. Baye kasu baterako júntie, kofradidxen oten da júntie, bátzarra. Da an e ba tratateko angu edo ori edo bestie, gausak, bai
- esastasun "talayateko egualdidxe", "talaya" esaten da?
talaidxa. Talaidxateko egualdidxe
- "talaidxa" esaten da?
bai, talaidxa, bai
- egualdidxe tala-
talaidxaten e du egualdidxe, ba se egualdi eingo dauen edo selan dauen edo bai, talaidxa
- beituten
bai, talaidx(e)
- esan sendun "ugeri" armaten dau goidxen, arrañek edo
bai, ugeri(e). Ugerie. Ugeri da, e, se-sango tzupa? Kalmi dau esta? esate baterako. Da arrañe badau erdi asalien eitxen dau e, e, aixi:k egotiies, aixi oti les aulan eitxen dau e, bai. Da oten da ba, e, eitxen dau baitxe, e ugeran eitxen dau baitxe, suras-gorie, surasgori da ba arrañek a buelti artzen dauena suritxasuna, (da orreti)

- dxarta-

sartadie? Es, sartiden, sartiden. "Sartiden" da, arraiñe dauenin, gaues asmate su, txir! txar! txir!-txar!, saratie, sartidie, atxiñe amen sardiñi ataraten san e, berton, Mundeka(ko) plaidxan. Da oten giñen e batelas, ixi-ixilik, da bapora ba aparte esta? Da, asmaten gendunin e, txir!-txar!, txir!-txar!. Amen dau! da dxuten giñen geldika-geldika batelas da batelen bueltan okitxen gendun e, arraña txirtadaka, da orduan e deitxuten tzagun baporari (da), bueltan, trañe bota ta atrapate san

- "txirtadaka" esaten da?

bai. Sartidie, sartidie

- da olako iru?

iru sartide. Baitxe deitxu(te) dxako arrañeri sartiden, blankur(e)n-, blankuri dauenin, sartiden dau e arrañe, buru-agiridxen dxuten da, txi-txi-txi-txi buru-agiridxen, (ori be bai)

- ugerie, da iru?

irú ugera

- esaten su sákie?

itxasun sákie, itxasun saki da ba, koño! E, kalmi dau esatiles, bare dau, da, asten danin itxasue, ekarten, koño! "itxasun saki dakar". Bai, itxasun saki dakar, ba aumentaten datorrenien "itxasun saki dakar"

- da "trae mucho", mucho?

e sa-, sáka gogorra dakar, sáka gogorra dakar, bai

- esastasun "uraberie", "erridxuen uraberie"

uraberie. Uraberi dau, mariberie, mariberie. Da uragorie ba, uragorie = plemara

- esaten da olan?

plemara ta bajamara. Uragorie, da uraberie

- olan be esaten da?

bai

- Mundakan?

bai, bai bai bai

- "kaldereta", "kaldereterue" be esaten da?

e kaldereteru da, atxiñe ote sin kalderetak, merkantitan, da ixeten sin, kaldereta deitxuten dxakon, kaldereteruri. A ixeten san galdarie, okitxen bin e kasu baterako galdara txiki bat ba, e, argidxentzako, ausiliarra imintxeko ta, galdari da, ma-, makiñan, kontramaixu ixetiles kubertan, kalde(re)teru ixeten san, makiñan, fogoneruri txe engrasador(i)ri txe agiñdxuten tzona

- olan esaten-

bai, bai, kaldereterue

- "granotzu" duenien arrañe?

bai, arrañe granotzu dula, sabala, arrain sabala, arrain sabala

- erderas la estela?

bai, e, atzeko errebornue, errebornue

- "estelie" esaten da?
es, "esteli" es, es, atzeko errebomue
- "aixerrikun eskie", olan esaten da?
bai, aixi-, e mendidxek, ukuste(m)asus klaru, a klaru-klaru-klaru, da ixarrak txir!-txar!, txir!-txar!, txir!-txar!, txir!-txar!, olan dausenien, "aixerrikun eskie". Da barometrue, berantz, barometru beras bádue, aixerrikun eskie
- aixerriku ekarko dauela
ekarko dauela, eso es, bai
- ori, etziek segun selan dauen sarie dxota. "Sarie dxo" esaten da?
bai, sari dxo, bai, bai, etzitan
- dxo ser da?
dxo = dxosí, dxosí. Da, e, etzi:takosus ba, igual sartzen tzu lau malla etze bakotxeko, beste batzuk bos malla, da ori da etzie
- dxoti da-
dxóti da ba txikotin e imintxie, berauneko txikotien edo kórtxoko txikotien, dxóstie, bai, ori da
- "talaidxeruen etzie", "talaidxerue" nor da?
talaidxerue dau, Matxakun goidxen dau e talaidxie, bai. Atxiñe, atxiñe ibiltxen giñen ixurdakas-da e esto, bokartien, berak e prismatiko andidxek eta ukuste ban kasu baterako ixurdak arrañien-da, eitxe ban sué, talaidxen, sue, keyé. Eitxe ban e etzin goitxik, goitxik. Eitxe ban etzin betik, betik. Esatiles, etzin goitxik eitxe ban, e kábun goitxik, etzin betik eitxen baban, kábun betik. Da erdidxen eitxe (ba)ban sue, ixeten san bertan e, bertan erdidxen dela arrañe, ukusten dauela, bai
- an bixitxen san bera?
bai bai, ontxe be bai talaidxeru an dau
- gixona?
bai bai bai, familidxe, bai. E, talaidxerue oiñ e prismatikukas da rádidxukas-da, ya, e itxasotik edo oin talaidxeruek itxasotik eitxen tzo, danak atunetan da, bokartin dabiltzasenin. (Eingu) etzera, onenbeste killo dakagula edo, tal ordutan sartungo gar(a)la edo.. talaidxerue
- an e Matxakun?
Matxakun goidxan, bai
- beste iñon badau?
baitxe Ondarrun be, bai, badau talaidxerue
- erderas "calado", profundidad?
bai, kalaue, bai
- hay poco calado
ur gitxi dau, kalau-

- enai kantzaten. Enbra batek emon dostes onek e, preguntek eitxeko, ensiklopedia bat eitxeko edo estaitx setako
ai euskeras esateko onek?
- gausa batzuk pregunta tzutes ya ba bela = belie
bélie, bai
- "oidxala" esta esaten esta?
trinketa, trinketa = trinketa. Trinketa = trinketa, aurreko beti da trinketa
- ondiño usaten da ori?
oiñ es, oiñ e, bueno onek beleruk eta usako daue baye, itxasun es. Au-
- "verga mayor" imintxen dau
"verga mayor" ba "trinketen e bergie", "trinketen bergie", béla nagosidxe da trinketa. Mastelero -irakurriz-, "mastelero" da, pálun púntie, bai. Krusetie okitxen dau paluek krusetie, batzutako(e) txikidxe beste batzuk andidxaue. Krusetati gorakue, da mastelerue
- olan dako ixena
bai mastelerue
- "velacho, gaviota", ser da ori, bela bat
bela bat, bela bat, bélie
- bakixu seiñdxen?
estaitx e, ori estaitx e bertan e, mastelerun duna bada
- "velacho, gaviota"
bai, mastelerun duna pentza(ten) dot-(e)la, da gero onek
- gero au da veleta erderas, plumilla que los pescadores de caña ponen en el corcho para saber cuando-
ha picao el pes?... plumilla?
- estau imintxen ori-
kórtxun es, kortxun es. Plumillie due ámuen, karnadi ixetiles. A lantzaten da, da kortxu da flotadora, ondotik ba imintxen da ba, esate baterako brasa-erdidxen edo ondotitue ámue. Da kórtxue da ba, markaten dauena arrañek agarraten dauenien, ba(y) plumillie da, karnadie esate baterako. Bai, ara!
- amudi esa-
amudi esate baterako, amudie. Guk usaten du... /stop/ ara!.. Onetie txitxarrotako, bai, oneti txitxarrotako, onek neuk iñikutie, (orretaus) or e semakure (be)
- aridxe edo ser da?
bai, e náilona(n) antzekue, bai, baye da, ari espesiala, erakutziko tzut.. ari espesiala da /stop/ Edoser dakot, edoser...
- ordenadue sara
bai.. Ara! Esu (i)kusten? Onetie, onek, aunekas eitxen dot. Onekas eitxen da. Onek Frantzin erositxa daus
- amen be ongo di esta?
baye.. esta topaten, esta topaten. Onetaus Frantzin erositxe... Aunekas eitxen di orrek, niri, agiñdxu dostie eitxeko olakuk, ein

tzatie, onetie korañetentzako aridxe(k), edose ari. Onek eitxen tas e, txitxarrotako, agiñidxuten dosti itxeko
- txitxarrotako?
bai. Da au due, ámuen, bai, ámuen due
- karnadi ixatiles
karnadie, au da plumillie, plumilli diñona da-, orixe da
- olan esaten da "plumillie" esta?
e.. amudie, amudie
- amudie esta atunetako-ta?
atunetako (be) amudi da, da au be amudi da, au be amudi da, txikidxen baye amudi da, bai
- ederto ba esango tzat gero
se auri be eskribiten dau seoser?
- bai, ensiklopedia bat edo, da itxasoko gausape bai. Da euskeras selan esaten disen onek
bai, guk auri, (auntxeles)
- eurek estakidxiles, disionaidxutan-da estauseles onek
es es es es es. Ori. onduen.. kuadru bélako bárkue, andik ataten da, ixénakas, ia badakot /stop/ Edoser dau amen
- Galeones. Firestone, bai
amen imingo dau.. ixenak imingo txus
- euskeras estau imingo esta?
es, euskeras es baye. Onek kuadrutie, onetie, imintxeko moduen e-, bai, kuadrue. Kuadro politxek, imintxeko kuadrue(n). Oiñ amen ongo da /stop/ Au da. Aurreko pálue, e, aurrin, musturrin due au, musturrien, au da, dos, "gavia de botabera"
- euskeras se ixen dako?
au e, au e.. "vela de gavia" be bai veintiocho, veintiocho-veintiocho-veintiocho "vela de gavia"
- olako barkuk esti egon emen esta?
es, baye ixenak e eurenatie. Au da "mesana", trese, "vela de mesana". Gur(e) badau berau ukusi berak, bera(k) neskiek
- berak-u dau euskeras selan esaten dan
bai ba, euskeras e... igual e, baten bat e... Onek e estaidxetie, "estay", estaidxe, deitxuten dxako, estaidxetie, e paluk aguentaten txusenak, (au) pálun trinkak
- "trinkak" esaten da?
trinkak, bai, palun trinkati estaidxek
- gartxidxepe bai?
gartxidxepe bai. Bueno gartxidxetan sartzen da, gartxitan sartzen di motoi- motu:pe bai, motuek. Bakixu gartxidxetati dus motuepe bai, gartxidxetan sartzen da, da, estaidxek... estaidxe geidxena or, pálun trinkek
- trinkek?
trínketi bai
- da olako iru selan esango lekixu?

iru trinka, iru trinke. Dator ixena gero, belin ixena be "trinquete", trinketati dator, "trinketek", bai, eso es

- esaten da "trinket-palue" be bai esta?

trinke-palue, bai, trinke-palue. Trinke-palu da, bergi ixetiles, bergi deitxuten tzagu g(eu)pe euskeras, bergie. Da erderas be "verga"

- bergaburue?

bergaburu da, bélien-, bergaburue da, okitxen dau e, belin begidxe, begi(dxe) sartziko berga buruen, bergaburun sartzen da, bai, esate baterako -dibuj.-... au da bergi e?.. au da bergie, da gero amen darue aulan.. berga-burue. Amen sartzen da, bergin lelengoko mandie. Da gero du amen, bélie amarrata amen, bélie..

- ori da bergaburue

bergaburue... bergaburue. Ameti dune da, eskota.. Onek, erlingak... erlingak. Orixe da, bai. Amen darue.. gantxo bat, due.. sartzen dena gantxu amen anilluen, au anillu da, belitaruna. Da amen due, gantxo bat, enbarkasiñun kubertatik

- estako ixenik orrek?

e, bai. E... ia akordaten badxas gero. O sea, (aur) enbarkasiñu be-in tzut, (neuk estaitxela), aur. Bueno! Ia beste-, beste seoser e.. beste seoser gure basu, olan e-. Gero du amen, amen due, au estilu da, arraintzalina e? Arraintzalina, e? Bai bai bai, esta merkantina. Gero du amen... /stop/ Au da sokue, bai... Au da, pálue, bai, ametitue, txikota amarraten dena amen, da gero, drixek, motoukas... Onek, motúek.. motuek. Sokue, da au pálue. Deitxuten dxako "bergi" ta "pálue", berga-palue.. palue.. Amula-gántxue! bai, au gantxu da e? Sartzen dena e belan, ukuste su aulan okertute selan dauen a? Amula-gantxue, au, gedxau..

- au txalupi da esta?

bai bai, txalupie, txalupie. Bai. Txalupak beti erun tzu bela bat, bai, béla bat. Da gero, gero, o sea, amen e okitxen tzun batzuk, batzuk okitxe bin bela nagosidxe(i), errebixek imiñdxe

- sertzuti orrek?

rebixetie, aulan imintxen tzuen, da batze bin belie, da arekas errebixekas amarra, beli laburtu, beli txikitxu, entiendes? Onek, oneti errebixek, bai. Au itxen da belie, batun, da errebixekas amarra, entiendes? Errebixek... Eruten tzuen gero... olan.. aixe ta asko ta ote s(e)nin "fókie", bela txiki bat, bela txiki bat, fókie, "fokia" euskeras. Da, latiñek esauen eruten, esatiles fókie, da bela nagosidxe. Oiñ aixe gogorra oten basan, onekas errebixakas, eitxe bin beli batun, da txikitxu, eso es! Aur

- onetan ibil sara?

es es es es es.. Orixe da, auxe da dana. Au e, palun punti da, sokun sartzen dena, au soku beyen dau... álako, álako tronko- esatiles aulako.. ol lodi bat, beren silluas, da silluen sartzen da, palun puntie, eso es, ori da

- ederto dau, dibujue ederto dau bai

diòuja ensegida eitxen dot nik
- bai bai. Emen ein bi sendun e, se amen dakotas nik
badxauk amen papela. Papela badxauk. Bueno, vamos a ver!
- Kabargatik "Monte Ano" ikusten da?
Kabargatik Monte Ano, Monte Ano.. bai, bai, ikusten da. Ukusten da, Monte Anok urteten dau Santoñan oesteko mandatik. Bueno, Santoñan nórteko mandatik, bai, urteten dau
- Kabargatik ikusten da?
ukusten da bai
- markaten da?
es, Kabargan esta- esta ori márkaten, ori markaten du.. e.. Mótetan. Playa de las Motas, or markaten du ori
- selan markaten da ori?
ori markaten du, kanpun bota sarie, da gero dxuten gara bera Monte Ano sarratu arte, kanpun igiritxa daku, triangulo bat formaten dau, triangulu da bera ixetes. Da Santoñako, dxausikeran, e.. Bérriako pláidxen, urteten dau orrek, da Berriako plaidxen du osorik. Da, sus arrastan-arrastan égun bárrure-e un bárrure. Birjiñin bárrure. Birjiñin barrure sues, da, a sarratuten denien, sarratuten denien Monte Ano, Santoñan, ordun birate su oesterantz, oesterantz. Da gero, Birjiñi botaten sunin aorkau(e)n mandara Máidxera, orduen ein bi xu, apur bet atara, sus e, ara allega orduko, ataten-ataten da gero sues, e.. orren barrure, Birji(ñin) barrure ostabe, berrotabi brasa urerarte
- eiñdxe dakosu ori-
bai, plánue dakosu seuk
- mendidxe da "Lumatxa"?
Lumatxak entzuti bako-, kaliri deitxuten tzoe baye, neuk estaitx e mendidxe bádau "Lumatxa", kali bai, deitxuten tzoe "Lumatxa".. estaitx
- Patxikok esan dost mendidxe dauelakon "Lumatxa", da orreitxik dakola ixena
bai.., bai baye, neuk estaitx e
- esara ibilli ortik.
es es es. Gero, pásaten dena kalak, bermitarrak eta mundakarrak ixen diferentitakus, ixen diferentiek. Da, guk igual ba beste kala bat ixango da "Lumatxak" entzuti bai bako(t) "Lumatxak" baye es-, estaitx e Okarantzan barruko mandan badau edo-, Lauganetan badau estaitx, estaitx, estaitx, estaitx
- Tellagorridxek-
Tellagorridxetaus amen, e.. Frantzín
- Baidxonatik-
Baidxonatik urren(goko) portue, urrengo(ko) portue
- norterau
bai norterau. E.. orre-. ixena orrena ori da, esan notzun nik
- Kabreton

Kabreton

- Kabreton estau norterau ondiño?

es es, Tellagorridxek baiño es es es es, Kabretoneko erridxe da Tellagorridxe(k). Tellagorridxen, o sea Kabreton baiño kanporau dau Kontíx, farola, Kontix. Da gero dau beste porto bat... pentza(ten) dotakola ixena "Santa Eulalia". Da gero dau beste bat-akona ixena "Mimisan". Da gero urrengokue "Arcachon". Bai. Arcachon, baye, marikas e sartun bi da, kanpun e ur gitxi dau an-da

- Tellagorridxe ori andidxe da edo?

e bera erridxe? Enai egon barrun baye, erridxe politxo ukusten da, enai on bertan barrun enai on. Portu- portu bako baye enai on. Ori dau, e, "la fosa de Cabreton", deitxuten tzona, bera posue, otamar milletako pósue, amaitxukeran, kostan dau ori, ori erridxori

- ameku selan esan sun sabale-

Atxa-sabale, Atxa-sabale

- erderas "la borda", "tirar por la borda"

"la borda" kuberta da, bai, kuberta

- tira eso por la borda

bota.. bota ori kubertatik, kubertatik bota ori

- erderas erdaldunek esaten-

"la borda" = kuberta

- libro baten, leidu dot San Juan de Luseko arraintzalik esta, berba batzuk, esakera batzuk, ser eruten dauie eurek itxasorako dxakidxe?

- es es, suerte ona emoteko, txarra emoteko, konejuk erutie suerte txarra dakarrela ta olako gausek

ba orrek e, amen e, txístu dxoti be, ixeten san atxiñe, txístue. - Egiten du-, dxoten sun itxasuen da, "aixik ekarri-sapa!" Aixipe txistu itxen daueles. Aixipe ekarri-sak! Da, esakerak e, kasu batera- konbersasiñun on itxasun da mónuk aumentaten basie- ba "Abe Mari auntxe be! Auntxe be". Abadak otorter badi, abadak bakixu (..), abadak otorten dinin portura edo agertuten badi: "Ene bada! Egualdi txarrak datos oin be!" Esakerati orrek, esakerak. Abadi portun (ukusi) Ene bada! Abadi portu(tik, e), egualdi txarratakas

- abadakaitxik esaten san ori?

bai, da a(u)lako esakerapadaus, esakerapadaus

- eurek esaten dauie konejuk erutie suerte txarra dakarre- da beste batzuk esaten dau- konejun kaderi okitxi suerte ona dela, o sea, orixe-

- suerte ona okitxeko esan eruten eser edo suerte txarra dakarrela gausa batzuk edo

e! Gafe, un gafe, e

- abadana estot dxakin

oin bakixu

- broman esango san esta?

esakerak

- sifiistu es

es es, brómie. brómie. Abadak agertu eskero portura "Ene badatxu, egualdi txarra (..)". Eso es. Baitxe dau esakeri, esan notzun pentzaten dot, i(r)etargidxena. I(re)targidxek, ukusi su sarri, arkú okitxen dauena, "arcoiris". Bueno "arcoiris", esta ukusten bera koloriek, baye, arkue. Da ukusten da, lantzin bat koloretxuk ikusten die. Da esaten da ba, e..

- a erderas

erderas (ba), "Serco que lleva la luna-, selan da?

- esta noche va a llover

esta noche va a llover, que llevo serca la luna, esta noche va a llover entre las piernas de alguna. Bai (o)rrek esakerak badaus itxasuen

- ba akordaten basara olako esakerakas, politxeties

laño gorri, aixe edo euri

- laño gorri aixe edo euri, olan esaten da?

aixe edo euri. Se alban, urteten dauenin laño gorridxek urteten txusenin da, laño gorri, aixe edo euri

- da olan esaten da?

bai bai bai bai. Da, e, eguskidxe brilloso dator ba, egualdi txarren eskie. Da, kasu baterako mendebala dau, da, eguskidxe sartzen bada osorik, urrengoko egunin estau mendebalik. Urrengoko egunin estau mendebalik, fiju e? Oiñ, bera eguskidxe, uretara alle-, orisontera, uretara allega baiño lelau, sarratuten bada, segidu eingo dau mendebalak, eso es

- olan ixaten da

bai, bai. Da badaus e, badaus esakerak, ba akorda ein biar, konbersasiñuk ekarten dau (ta), aulan

- salbaidxun dolori kentziko se itxen da?

a, amoniaku eitxen daui batzuk, niri kendu dostien neuri, sigarruas, suegas, erré, bertán

- miñe-

esu sentiten, se dolore gogorra dakosu bestina-ta, bestina dakosules esu sentiten, niri, sigarrus eiñdxostie, baye amoniaku be bai. Da beste batzuri ondo atrapaten batzoe, el ñol Gogorra da e? Gogorra da, nik ekar dot gixona salbaidxu(k) pikata, Pasajesera, medikufie, da- da esiñ (eser- a) bota tzo amoniakuk eta, b- dolorik an

- atxiñe seose eitxe san?

estait e, entzuti dakot, entzuti dakot, beren gibelagas, salbaidxun gibela, bertan e pikaten dauen lekun e, ein, unta-unta-unta-unta, ba aren gibelas da kentzin dauela, ken(du)

- Mundekan?

bai bai, berton Mundekan entzunda dakot. Ori entzuti dakot, oiñ e..

- kosterak nois disen

bai bai bai..

- atunen kosterie

atunen kosterie San Pedrutati gora, urrirarte. Bueno urridxe, amaitxu arte, nobienbrerarte, nobienbrien. Ameko nórteko kosterie e? Nórteko kosterie, gero ba Canariasera-ta, Asoresera-ta badus ba negun be bai. Baye amekue, San Pedrutatik eta.. urridxe, nobienbre, nobienbre(ra)

- da simarroyena?

simarroyena, simarroye por regla jeneral atxiñe, otorte san, auntxe mayetzien, bokarten atzin otorte san, mayetzien. Ba oiñ e, e ori be udan dabil e, dabillena, estau lengo árek masak, simarroyek masak estaus lengules. Da simarroye etorte san e, idxe port(u)rarte otorte san simarroye atxiñe. Da, oiñ e ba.. ba junioti gora, junioti gora bai

- bokarta?

bokarta, atxiñe, aste san, martidxen lélengutan... San Jos(i)tako partillak eitxe sien, (San Jose ensegida da) martidxen emeretzidxe, partillak eitxe sien. Oin dator atzeratu(..), ara beitu abrillen askana, gaur. Da, ekar daui bokarta baye se, mille killo- bi mille killo, amar kaja- ogei kaja... esta ixen e arrain esateku(k) ondiño, arrain ederra bai andidxe, bay esta ixen ondiño arrain esateko arrañe

- nois arte ixaten san ori?

ba mayetzin askanetararte, San Pedrutararte, San Pedrutarako ya preparate sin e esatiles junion erdidxetarako ya preparaten sin atunetan urteteko. Da oiñ, ba, onek lebasalik eta juniun baterako ya urten eitxen daui atunetan, badus e oestin barrure ba, Atlantikora bille, arrañe topaten. Ori da

- da txitxarrue?

txitxarru urte gustidxen (ataraten da), txitxarru urte gustidxen atrapaten da, gitxiau-gedxau urte gustidxen

- estako ille batzuk olan?

e.. estako, bueno! Txitxarrutakona da koipie ba disienbre-enero, dako koipie ba erreteko ta labarako ta gero ba siku ixeten da txitxarrue. Unico, kasan atrapaten dena udan, txitxarro txikidxe, txitxarro suridxe, kasan atrapaten da batelakas, edo motorrakas, motortxukas, ori be arrain goso-, orrek koipi okitxen dau. Ba ostantzin dakosu, txitxarro klase asko dakosu: txitxarro buruandidxe, ori da, abarketin narru laku da-, txitxarro baltza, orrepe estau balidxo. Oin dau beste txitxarro bat deitxuten tzo(e)na "txitxarro marikoye", guk e "txitxarro frantzesa" deitxuten ixen tzagun orreri arrastan, gero imin tzo ori ixena, bai bai, ba ori da arrain suridxaue, ori laban da goso dau

- da sardiñie?

sardiñien sasoye, e, juniun aste san, juniun bai. San Antoni(u)tako, veinticuatro de junio, San Antonio

- San Antonio sardiñin esaten da orreitxik

eso es

- nois arte?

e bueno, udan, uda gustidxen, uda gustidxen bai. Baye ori be amaitxu da e? Oin atrapaten tzue auntxe, atrapaten tzue.. oin da baitxe martidxen da febrerun be atrapaten tzue, au sardiña sar andidxe, baye sardiñie a naturala, badidxetan atrapate sana, a, koipetzue, oiñ estau, estau, ori atrapate san ba, udén, e juniotik e gora, bai

- berdela

berdela otorten da.. e.. febreruen, otorten da. Da, mayetzen erdidxetarako ya eskastuten da, bai

- len be bai?

bai bai bai. Bueno len esan atrapaten oin dabiltzasen moduen e? Es, len e ori berdela, pása eitxe san, iñok eseban atrapaten, atrapate san ba, masi-iñdxe bateletan da atxiñeko kontu- masi-iñdxa ta, bere-, berekidxes da aulan. Da kasan-da, baye oin atrapaten da am(o) utzeas, amo utzegas. Imintxen tzo apaidxo bat e lau edo bost amogas, artzá daru gorridxe edo berdie da amue semat-a brillosu obeto, da aregas utzeas, karnada barik

- oin inportanti da berdela esta?

berdela, berdelak e amen esta apresidxaten, (berde-..), amen- amen gure kostan esta apresidxaten. Dana dago-, kánporako, kánporako, bueno, Españarako, Españan e, esatiles e madriltarrentzako ta Leonekuntzako ta-, kostan e, kostan ba! beiñ edo bein dxaten da esta?, ba niri gustaten dxast, arrain gosu da. Arrain gosu da, laban da prejidute-ta, seuk-u sules. Baye, amen kostan esta dxaten orrenbeste, o sea, arin kantzaten sara berdela(s), arin kantza

- papardue?

papardue amen galdu san, bistatik. Atxiñe asko, atxiñe ba se urtetan, se urtetan.. ba. Pf!.. e, illen- mil novecientos treintan, da treinta y uno- treinta y dos- treinta y tres da órretan e, papardo asko atrapate san amen, asko, gu ume txiki(dxe..), kofradidxe tetxorarte beteta, beteta, ba di iñok gure-sik. Dxateko arrá dakola, a sana dako orrek suridxe, ebaitxe sun tajadi an e san-, sana laku alako koipe suridxe dako, arra dala esaten gendun, dxan gure-s da (..). Gero gerrí (etor..), májo dxate san. Da ori galdu in san e?

- nois atrapate san ori?

neguen, negun bai, negun e tertzakas, besegutako tertzapaiño, bástuauek eitxe sin orduen, da amo gedxau(as), bai, besegutako ámuek e por regla jeneral erute ban e tertzik eun da berrotamar amo, da, onek papardotako tertzik erute ban bérreun ámo, (..), bai. Subille be lodidxaue ta potxera be lodidxaue

- el horizonte, el sol se ha metido en el horizonte

eguskidxe sartun da.. es-, estu-, "orisonti" da esebes gu(k), "e eguskidxe or dator", kánpora, kánpora. Da "eguskidxe du barrure", estu esaten "orisonti" edo, "barrure" edo "kanpora"

- "orisontie" esta esaten?

e esan bes, "orisonti" esan bes

- erderas "marisma"
erridxue, e or erridxun e.. basie ta olaku dauena da marismie. Basí ta- ori, errekatxuk eta
- "marismie" esaten da?
es es. es es es. Erridxora, erridxora, da "erridxun basatan". Eskiri ta itxen ba basatan
- marismi ser da gero itxasuk tapaten dauena?
bai tapa eitxen da, bai, bai bai. Baitxe esaten tzoe marismie, errekien amaitxukeri be bai, amaitxukeri esatiles e, orilletan, e? Esaten tzo "marismi", ba marismi dana da ori, dana da ori, bajamarien ba dana "marismi bistan dau" esaten du
- "marismi" esaten da?
es es, es es es es es.. amen esaten da, an "erridxoko basatza gustidxetaus bistan", edo "erridxoko basatza gustidxe daus tapata", plemara dauenin tapata, bajamara dauenin agertuen
- erridxue
eso es
- se amen badau baye Bermion-da marismarik eta
an estau, estau estau, marismi berton, au
- amen espada esaten
es, es. "Marismi" erderas da, guk e, ori, pf!, erderas iñoix etzagu esan, "erridxora, erridxora"

20 B

- esaten da "sidxi emon", "sidxie"?
sisgie?
- "sisgie" ser da?
sisgie, da, kasu baterako, kasu baterako portora dator enbarkasiñue. Da, sisgik e okitxen dau bóla bat, bóla bat. Lantzate suna, txikota amarrateko, ekarteko errire, a da sisgie
- txikota?
txikota, txikota da sisgi bai. Bai, sisgi da -dibuj.-, aulan dako bóla bat, da au, amen bolan, gure basu beraune imintxen tzasu edo bapes, bera boli-, astun okitxeko txikota. Da gero da, txikota. Botaten su barrure, da, errira amarrie, portora amarrie, onegas amarra ta alaten daue mollatik e lagunek, auxe da sisgie.. sisga
- da olako iru?
iru sisgá
- motor txikidxek eruten dauie?
es es, es es es- e, onek e, baporapes, e, baporapes, merkantitan da ixeten da ori "sisg(i)", amarradorik okitxen-, iñoix ukusi ingo sendun Santurseko amarradorik eta selan okitxen (dauen) txiko bat eskutan.. Bárku datorrenien, oten di mollan itxagoten barku atraka arteko, da, sisgi okitxen dau batek, edo bik, bat aurrie dako ta besti

atzerako ba sisgí okitxen dau eskutan, botateko bárkora, kalabortillu edo, kalaborta amarra ta, bítan sartzeko, eso es

- "kalabortillu" esaten da "kalaborta" esateko?

bai, "kalaborta" ta "kalabortillue". Kalaborta da lodidxe, da kalabortillu da, méyaue. Da gero dau estatxie méyaue

- kalabortillu estot e-, kalaborta bai baye

bai, kalaborta ta kalabortillue. Kalaborta da ba, atxiñe Jijoyen da orretan e kalabortak gogorrak ote sien, da, mollan ote sin orrek, da, konpañia batek e, konpañi edo, obra de puertok edo, bai obra de puertok okitxe ban arek, da paga ein bi-xete san e-, onetaiko bat e, arek kalabortak artzeko. Da kalabortillu(k) barrun okitxe sus. Kalabortillue da, ba.. méyaue kalaborta baiño... -dibuj.-, kalabortillu da... /stop/ amen dako, anillo bi, au du bítara esate baterako, da, au due alanbre bategas, barruko bitara, baporeko bítara, bai. Da au due móllara

- olan dako?

bai bai, móllara. Au sartzen da, enkapillaten da, móllako bítan. Da au due alanbrias.. barruko bítara

- da au da orduen esta?

bai, kalabortillu au da, au da kalabortillue. Au da kalabortillue. Da kalaborta, ba lodidxaue, lodidxaue, berauneles bay lodidxau(e), eso es

- sídxi emon, sídxaue emon?

sídxaue da, bai, buelti emoten tzasuna enbarkasiñu-, emon sidxau baborrera! edo "emon sídxau estiborrera". Ori da bueltie

- "sidxie" es?

sisgie da, ori da

- txikota

bai

- primeruk segunduri gausak esateko, len selan eitxe san, txapelagas edo?

arrasterutan? Bai, e, rádidxu baiño lelau, bai bai bai. Ordun e esan oten da, eitxen sendun señi txapelagas, bai. Dxuten siñen aurrera edo, berak ukusteko moduen, da txapela eitxen sendun aulan lusetu, da, berak ukuste banian, bera be otorte san e seu sausel- e parajera, da arepe txapela imintxe ban, ordun eitxen tzasun e, e gure batzasu buelta gedxau emon e.. e motorrari, ba eitxen tzasu seuk e semat e buelta, lelau eitxen tzasun e (au)lan sirkunferentzidxe ta, gero bat, bi, iru txapelas, semat buelta gedxau omon bi tzon. Da, kasu baterako, arrañe bádau, arrañe gure batzasu esan, edo berak gure batzo esan primeruri, segunduk gure batzo esan primeruri, imintxe san txapela, da txapelas otorte san, e (esan tzuten modun), lengules, bertara parajera, da gero eitxen san, ukubilla bada ba eun. Da gero ba-

- eun ser-

e-, kasu baterako kajapadie, ba, ukubil bat eun kaja. Da gero ba, eun da amar badi ba, eskukas besti(e), amar edo. Da amabost edo bada, txapelas arek beste errestuek, ein tzasu amar, da gero txapelas beste errestu-, lau edo bost edo, eso es. Ori-, ori ote san. Ori rádidxu esanin oten

- entzun su "foliue"?

folidxu da ba, ori, dakona, "fóliue"

- ser da?

folidxue, ba, Bilbao e tres edo, e..

- matrikulie?

matrikulie. Ori da folidxue. Ori da folidxue

- da olako iru?

iru fólidxo, matrikuli bai

- beti esate-san da ori "foliue"?

folidxue beti bixi gustidxen. Esan eingo tzut gure baporak se fólidxo okitxe ban, bai. Da ixen san, Katalin, e ba semat urte ixengo da ba, semat urte? ba.. irurotamar urte idxe ixengo die. Iruroi(n) bat e galdu sana, bueno, mil cuatrosientos ventiuno, "folio", Bermeo folio, bueno Bilbao folio mil cuatrosientos veintiuno, okitxe ban e gure baporak, oiñ irurogei urte, bai

- "atrasien" ser da?

atrasin = átzerantz. Atras, átzerantz, bai. Enbarkasiñu dau e atrasien ba señale atzeras duna. Eso es

- "atrasin imin bi de" edo olan esaten da?

bai, bai. E, e kaso baterako, kápan be imintxen da sarritxen, enbarkasiñue atrasien, da atrasien plántaten da, popadan plantaten da enbarkasiñue. Aixi badau atzeti- e esatiles atrasin- atrasien, da, lemi sarratu manda batera ta oten da, popadan-popadan plántata. Makiñie atrasin geldika-geldika. Bai

- "abidar" eitxen sunien, "ein a bidar", ser gu dau esan?

a birar ba, ba sari enbarka bi dela, arrastan, ba sari enbarka bi dela. Da-, orduen, txístues dxote san. Irú txísto = a virar. Bai, iru txisto = a virar. Da, txísto bat, ixeten san, errebolusiñuk ya segundus e berbaiñdxe dakosu, da txísto bat ixeten san "sinco más", "sinco más" beste txisto bat, "sinco más", "sinco más". (Auri txe). Da iru = a virar. Iru txisto, a birar

- ori da ba-

ba arrastan e- bai. Iru txisto dxoten su, preparateko abirar, a birar, prepara a birar. Da, ya pentzaten sunin ya jenti listo dauela preparata, bakotxa beren lekutan, ordun dxo- dxote su txísto bat = para y vuelta

- selan?

pára y vuelta, txisto bat. Bai esatiles e, atzeko bosá, párate sara, sarratuta lemi baborrera, párate sara, soltaten da bosa ta gero, alanbri du aurrera, da plantate(n) sara bíran aurretik

- "txirristadie" edo "sarrastadie" esta?

bai, sarrastadie
- da orduen esaten da "arrañe dator txirristadaka"?
tximistadaka, tximistadaka, "txirristadaka" es
- arrañe dator txirristadaka?
es, tximistadaka, bai
- ser gudau esan?
tximistadaka, otorten da txir-txar, txir-txar, txir-txar, ukuste su, an, tripie eitxen e, txir-txar, txir-
- asalien?
asalin be (bai) buru-agiridxen oten da, tximistadan
- tximistadaka asa-
bai bai bai bai bai, bai bai bai. Da baitxe oten da ba urerdidxen edo ukuste su, tximistadaka dauena. Baye tximistadan e esaten tzagu buru-agiridxen dauenien, bertan e blankuretan, eso es
- Bermion esan dostie Mundekan lapak esateko beste berba bat-auela
es es, Mundekan lapatie, bai
- largaberari edo
es es es, Mundekan lapatie
- largaberari ederrak
es es es es
- igual broman esan dostie
e ba ori, broman esan tzu Mundekan lapak lapatie
- "largaberari" es?
es es es es. Mundekan lapak lapatie
- farola imintxen san itxasora dxuteko, gorridxe es dxuteko ta berdie ba
bai, bai, bai. Bai, e.. argi berdie, "argi berdie" deitxuten i-, es "farol berdie", bueno "farol berdi" be bai. Argi berdi oten basan, dudán, ori ixeten san dudie, urtengo bada espada. Da, argi gorridxe imintxen basan, etzegune
- non ote san ori argidxe?
kofradidxen, kofradidxen, imintxen tzun e, kofradidxen, itxasotipe ukusteko moduen, da, kofradidxen ote (sin e) argidxek imiñdxe
- kasiñuen es?
bai, Mundekako kasiñun be bai, an e, bai-
- kofradidxe non ote san?
kofradidxe
- or
bai, kofradidxe ori da, barrá, barrá, beko barra ixen da kofradidxe, or oten san bénti ta dana. Da, oiñ e jubilauetausen lekuen, an ukusko su bentana baten e selan dausen argidxek, gorridxe ta berdi an
- a da?
bai, aretie

- Bermion lau gixon dxuten sila edo kalara edo- egualdidxe talaidxaten
ba es, esin dxuten kálara, es. Dxute sien móllara edo ronpeolasera edo, se egualdi klase dauen ukusten. Mundekan dxuten san tálara, bai. Orrek ixeten sin señéruek, bai, señeruek. Señeru- Mundekan bi ote sin da Bermion ongo sin ba lau, se lebasalinak da baporenak, da, igual ongo sin lau baiño gedxau esta baye, señeruetie orrek
- mundekarrak sien?
Mundekan, mundekarrapai. Bai bai. Dxute sin señeruk talara edo Santa Kataliña puntara ta an ukuste bin egualdi se tipo edo, da, jéntie be ba barruen, señeruk e, talaidxaten da, jentie barruen. Da otorte sinin bueno "urten lei", edo etzegune, euretiñona
- kanpaye dxote san itxasorako?
kanpaye dxote san, sarrasoye ote senien, sarrasoye ote senien, enbarkasiñuk kanpun oten básien, errikuek, ba, ordun esan oten sirenarik, oiñ e be Bermion kofradidxe(k) sireni dxoten dau. Ba Mundekan dxote sien, Santa Kataliñako ermitxako kanpaye, da elixako kanpaye. Da Santa Kataliñako kanpaye, ixeten sales diferenti ametik, esetu itxe san e, saratan: au da Santa Kataliña
- itxasun on eskero bakixu ba
bai ba, e sarrasoye, sarrasoye otor leitzu derrepente be, da sarrasoye oten da kánpun be. Baye, portorantzien sarrasoye bákosu, dxote bin kanpak atxiñe
- dxakitxeko non saus
non non non dauen, esatiles, koño amen e-, ermitxako-, Santa Kataliñako ermitxako kanpaye da au, da ya bakixu se gitxi ba gora bera nondi dauen
- kalan arri sabala danin ba, selan esaten da kalan arri sabala ta kalan arri sabala?
- bermitarrak "larrá" edo
narrá, narrá
- ser da?
narrá, esatiles, elanbri ixetiles, atxa sabala
- kalan edo non?
kálan es, narrá deitxuten tzagu, e, kasu baterako Ixaroko, ameko plantxadie, narrá
- plantxadi da narra?
bai, bai, ori da narrá. Da baitxe kábuko narrá, bai
- plantxadi da?
plantxadie bai
- da olako iru?
iru nar, bai
- bermiotarrak "larra", elegas esaten dauie?
guk "narrá", bai
- "urerdidxen" esateko "urbitxartie"?
bai, esaten da, ure-, urbitxartin dau, urbitxen, urbi, urerdidxen

- "urbitxartin" be bai esta?
baitxe, urbitxartin dau
- malli da sendagarridxe?
bai. Sendagarridxe daru mállie, beraunien, ukusko sendun an e... - dibuj.- Au da kórtxue... brasa-erdi ingeru, daru sendagarridxe, malla lodidxaue
- non eruten dau, danien?
kortxotik, bera danien, ba buelta gusti(dxen), danien. Da gero dator ametik bera, páño piñe. Sendagarridxe au da, bai. Au da málla lodidxaue
- goitxik bera datorrena
e bertorarte aunarte, esate baterako, e.. e métro bat imiñi, metro bat sendagarridxe. Da, andik berakue, da páñue, páñue, sarie, baye meyé. Méyaue sendagarridxe baiño. Orreitxi dako ixena sendagarridxe, gogorra, gogorra gu dau esan, eso es
- emen beyen be okitxen dau?
kor-, beraunen be igual, beraunen be igual sendagarridxe daru, bai, bestiles, bardin
- beste metro bat?
bai bés- métro bat edo, e gura dauenak metro ta erdi edo da gura dauena(k) metro erdi edo, segun
- malli da esta?
malli, malli bai, bai. Da lodidxaue, beste pañu baiño. Ori darue ártiek
- se arte klase?
bokarteko artiek, bokarteko artitarue ori, bestik es, es, bokarteko artitaru ori, sendagarridxe
- dribako sariek? es?
es es es. Es
- orainguk
onek mallabakarrak eta tresmallek eta onek estarue, sendagarririk, trañek, trañe
- da olako iru selan esango lekixu?
iru sendagarri
- makael txikidxek se ixen dako?
makael-, makael kumie, makaela. Makael-kumie
- Bermion peri-
e pelikatue? Bai, ori deitxuten tzoe baye, pelikatu be bai
- suepe bai?
bai bai bai, pelikatue. Ba ostantzin "makael-kumie" be bai, makael-kumi bai, e "pelikatue", gitxi deitxuten da e? "Pelikatu" gitxi deitxuten da, deitxuten da bay gitxi
- Mundekan bai?
bai bai. E, deitxuten da amen be. Baye, berdel-kumiri be bai, "pelikatu" deitxuten tzoe, bai
- da olako iru?
iru berdel-kume edo iru pelikato

- kalin entradie edo seoser da "kalamosue"?
kalamosu da entradie, kalara allegakerie
- selan dxakitxen da-
e ori ba, gaur e sóndakas, baye len, e ixeten san e, e mártxan dxuen da, kasu baterako ba ya márkata okitxen sendun semat e denpora, ordubete ta amar edo. Da, ba ordubete edo eruten senduninkalamosun gaus", kálara allega barik, gu dau esan, "kalamosuen"
- justo ya kali-
káli atrapateko, eso es, ori da, kalamosue
- esta arridxe es-
es es es es, kalamosue. Es, arridxeri ba, kasu baterako "tarrie", tarrie da.. tarri da, au "cascajo". "Cascajo" da tarrie. Bay ostantzin kalamosu da, kálin entradi- kálako bókie
- esaten da "egala"?
egue, egue
- "egue" ser esateko?
egue "ala"
- arrañena?
"ala" bai
- kálin egala
kálin egala da, e.. uranditxik urre
- kantille esa-
kantillera allegake-, allegakerie, kálin egala, ori da, uranditxik urre
- akabaten dauela
eso es, káli amaitxukerie, da gero dator e urandidxe, edo kantille
- kantille ta igualaties?
urandidxe ta kantille dana da bat. Ori da kálin egala, ega-, egalegalin on gara, kasu baterako ba bertan ertz-ertzin on dela, eso es
- kantillen esatiles
kantille ta kálin ertzie
- tarrie edo "kabesuek"?
kabesutie atxak, bai. Atxak áltuek. Atxa altuek, itxasun e? Dakosu, amen estau kabesorik esate baterako, amen e kabesorik estau. Kabesutakosus, Castroalenen, Cástrogas nórtin dau kabeso bat. Da, órretie kasu baterako, órrek estaipadakos irurotamar metro, beren e bueltan, da berak ogetabos metro edo
- gora
gora. E otabos metro, uretatik, o sea, goitxik eta bera, kabesun kontran irutamar metro. Da beste-, e kabesora púntara, ogetabos metro, esate baterako e? Bai, kabesu da-
- baixi esatiles?
baixie, baixie. Kabesu da baixie... -dibuj.- Au da kabesue... da, au da ba beyé, pláidxe. Plaidxe, da au da kabesue. Badau e-
- amen, urertza non dau?

amen, esate baterako au da urertza, au da urertza, da, on lei ba, kabesora ba ogei metro edo ogetabos metro edo, e.. berrogei metro edo ta igual e ona ba irurotamar metro

- ametik?

bai bai bai, bai, baporetik, baporetik. On lei, irutamar edo laro(ge)i be bai. Au- au da "el cabeso de Castroalen", dau bat, da gero dakosu, San Bixentegas, Llanesegas nórtin dau beste kabeso bat, e, dakona, e ixena "cabeso de Bermeo", "cabeso Bermeo". Da beste kabesun antzeko bat-au amen, Armintzagas nórtien, ba urré, lupiñetan-da ibiltxen dina, kabesue. Ba ori kabeso txikidxe, bay badau kabesue

- ibil sara lupiñetan or?

es es es es es, eurak armintzarrak ibiltxen di, bai

- baixi esatiles esta?

baixi da, baixie, bai, baixi baye uras kánpuen, urandidxen. Irutamar-irutamabos metrotan igual e kabesu da, ogetabos metro-, edo e, berrotamar métroko alturi berak, be ondotik, bai. Ori da kabesue

- esaten da "kaidie"?

kaidi da, e, artien kaidie

- au?

es, kaidí da beraunerarte. Kortxoti beraunerarteku da kaidie. Ori da kaidie

- txikota?

es es es, beren artien kaidie, artin kaidie, asi kortxotik eta beraunerarte da, kaidie

- da iru?

iru kaidá

- enbarkasiñuri aspidxen, gillen, burdiñe imintxen tzoen?

bai, bai e..

- mamarrue formaten sanela

bai baye mamarru es, e bertan be bai formate san

- mamarru seri-

mamarrue = arrá, arrá, bai. Arrá formate dxakon olien, da, e gillán imintxen san baye barruti dxan eitxe ban, ba-, gero kendu itxen dxakon e, burdiñe, "te" esaten dxakona, "te" esaten dxako, edo "u" gu(do)t esan, "u" bat, u- u sartzen dxakon. Ba oiñ estaitx usaten badauie. Oin bakixu oiñ e, e arrá be ill eiñdxe, esate baterako petroliuk eta ya, beste.. urek e kontamiñata daus da arra, arrá esate bin ostrak emoten dauela be bai esate bin e, óstrin urek emote bala arrá be bai txe, baye ori kontamiñata daueles dana, da oiñ e arra be-k e galdu iñdxe, bai

- len bai esta?

len bai, atxiñe bai

- suepe "mamarrue" esaten sue

ma- arrá, arrá

- esaten da "pasantie"?

bai. Pasantitie, ba, omoten tzasunek e kasu baterako kaltzutan e, kaltzutan makiñi amarrateko, edo gilli amarrateko, orreti kaltzuek, edo. edo gu(do)t esan pasantik eta baitxe di pasantiek ba, baitxe omoten tzasunak armasoyeri be pasantiek eta orretie

- da iru?

iru pasante. Orretie, tornillutie orrek, tornillo lusiek, pasantiek. Burue manda batetik da tuerki bestetik

- iñois dxan da arrañe gordiñik?

amen estu dxan guk, guk es, japonesak eta orrepai

- japonesapai?

bai bai bai, asko arrañe gordiñik, bai, guk es

- iñois bes

iñois bes, esss

- "ginbeleta" edo esaten da, silluk eitxeko

bai, ginbeleta da ori bai, bai, ginbeleta

- barkuen edo-

ginbeleta, ori igual okingo (bin) bárkun be, okingo bien baye etzín be bai.. Ontxe erakutziko tzut "ginbeleta" /stop/

- ori de? au da ginbeleta?

auxe da ginbeleta, baye au da txikidxe, andidxau(e)pe bakosus, andidxau (be) bakosus, ori da ginbeleta.. Ori da ginbeleta. Baye, txikidxauek eta andidxauek eta

- silluk eitxeko esta?

bai. Da amen e, dárue ba.. púntan darue (olan) sillu eitxeko ori, kanala, bai. Ginbeleta

- da olako iru?

iru ginbelet. Edoser e aparato dako nik, edoser. Edoser

- bermitarrak dxun sinela ori Inglaterrara edo, an be, antzerako berba bat, an be ginbe-

ginbelet, ginbelet, esaten dauie

- ori silluk eitxeko ta, esauenela enteniten-da. Onek estakidxe "ginbeleta" ser dan, a! ginblet edo

esakerie, esakeri (da), bai entzun-, bai esakerie. Entzunda dakot

- onek etxakikie ser dan-

ser den ginbeleta, da ginbelet

- esaten da "mariñerotasune"?

bai. Ori da ba, mariñerotasuna da, gu dau esan semat denpora ibil saren itxasuan. Mariñerotasune, ori da

- ofisidxu esatiles

ofisidxu esatiles, bai, bai

- bermiotar bateri entzun tzaten, mundakarrakaitxik, "estakixu eurekas dabiltzasena itxasun da, da euren berbak eta badakidxila", mariñerotasuna

mariñerotasuna, bai

- berak esan sauen "mariñerotasunien eurekas dabiltzasela"

bai bai bai

- "marmoka" esateko "marmo bolie"?
marmok-bolie, bai, marmo bolie
- olan esaten da?
bai, marmo bolie, ori da marmoka, marmoka
- da olako iru?
iru marmók, iru- iru marmo bola
- kalaue da "calao" esta?
kalaue
- da "hay poco" selan esaten da?
selan?
- hay poco
kaláu gitxi dau, kalau gitxi dau bai, edo ur gitxi dau, bai
- "meladi atako tzagu" es?
bai, ori da, arrañe ataraten basu asko, ño! Meladi ata tzagu arrañeri, bai, ori esaten da
- da entzun su "dungulu atako tzagu"
baitxe, baitxe. Esakerati orrek, "dungulu atako tzagu!", baitxe "meladi atako tzagu!"
- ori be esaten da?
baitxe esaten da, egualdi txarra atrapaten denin be: "meladi ata (d)osku!". Ori be bai esaten da, es e "meladi atako tzagu", baitxe noberari be bai "meladi ata osku". Egualdi txarrak ba atrapa ta
- igual bustitxen saranien
bai, egualdi gogorrakas ba an itxasun e da, koño! Ata osku, "masidxe ata osku!"
- da "dungulu" be bai esta?
baitxe, bai
- se dungulue dxateku da?
dungulue = urune, arto-urune, artu(:)n egosi(dxe) da gero esni sartzen da, ori da dungulue
- amen Mundekan sorgiñe ote san esta? selan okitxe ban ixena? bermiotarrak eta asko etorten sien
sorgiñe, bruja?
- bueno, adibiñadorie
adibiñadori bai. Adibiñadori deitxuten tzoen e, an bixitxe san, Bermioko salidan
- Gertrudis
estaitx ixena, adibiñadorie. Da orrek okitxe ban seme bat, kapitxena be bai, bai. Adibiñadorie e be, esebes
- arrañik esanin atrapaten jenti beraiñe dxute san?
keba! Keba!
- ba bermiotarrak batzupai esta?
bermiotarrak dxungo sin baye mundekarrak es, esto pentzaten nik
- mundekarrak es?
pfl
- ba bermiotar batek esan dosten beraiñe etorten sala

keba. Adibiñadorie illdxena ba-sak e, e semat urte ixengo-sapa? Berrotamar urte bai, gitxi, edo gedxau, gedxau, iruro(gei) urte bai adibiñadori il sana. "Adibiñadorie" deitxuten tzoen baye esebes, atzo bat

- jenti esan dxuten beraiñe?

keba! keba!

- esetu su suk?

bai, andra morroskona bat (ixeten) san, bay ni umie, badiñotzut e.. ni umie, irurogei urte ixengo da gitxienes illdxena

- mundekarra san bera?

bai, bai, an bixitxe san e, Mundekako Bermiorasko salidan, or bixitxe san

- embarque, hay poco embarque

ba plasá gitxi dauela edo enbarke gitxi dauela. Biar gitxi dauela itxasuen, biar gitxi

- "enbarke gitxi" be bai?

bai, enbarkie

- arrañen foto batzuk.. au?

perloyen antza (dxauk) onek.. Au sapue

- sapue bekue esta?

bai

- se numero da? 140, bai. Au perloyen antza?

perloyen antza dako baye... Sapún típu be bako baye, olako saporik estot ukusi nik. Ia.. Au e lenguaue

- beste bat-au amen

au da, e.. atalue, eso es

- au esta ikusten idxe, kamuflata dau

au e, platuxie, bai, platuxie, da baitxe bako típue.. ori, ixena.. kaguen di- au dok e! Au dok burue.. mm.. erreta dxaten du gupa.. Jo!.. Platuxi da ixetes, baye.. dako antza baitxe.. au dok e!-

21 A

..bai, bai bai bai... bai au platuxi da, bai..

- au?

au lenguaue

- = goikue, da bekue?

be-be-be bai, bídxeti onek lenguauek. Au da modu batera ta au beste batera (...), bai, bai bai. Ogoten die kolore diferenti dakona(k) bai baye lenguau(e)ti bidxek.. au be platuxie

- bekue

au be platuxie

- bidxek?

bai, bidxek, platux(a)k

- emetik atrapaten di orrek?

bai, atrapaten di bai bai. Aral Platuxie -irakurriz-. Da "solla" dako onek ixena baye "platuxi" da au (b)e, e danati onek bardin-antzekuk. Platuxi amen e platuxi da au be platuxie. Baye au dok rodaballue, esiñ akorda koño! Bai, bai, áunen tipu dako, rodaballun tipu dako arepe, da, au be platuxie
- platuxie bekue esta?
bai
- onek? arrain raru da esta
au e, tropikoko arrañe da. Au e arrain tropikala da
- Bartolo?
Bartolo
- au da Bartolo?
bai, au da Bartolo
- = cicloptero
bai. "Bartolo" deitxuten tzagu, bai
- arrain ona da?
e? Dxaten dauie. Bai, dxaten dauie amen e jubilauek
- suek es?
nik esto dxan iñoix, asala kendute, bai. Da, arrain suri-suridxe i da
- au bekue?
au bekue.. se tipo dako onepa?.. Perloye ixengo da? Perloyen antza dako, bai, perloyen antza dako. Baye, estaitx au esten e... arraiñ e, tropikala au be. Bai, au be arrain tropikala, nik e, onen antzekue atrapa dot e.. atrapa dot Orinokon, Orinokon an e Venesuelako erridxuen, ama- onen antzekue, da au be tropikala da. Oiñ atrapaten da amen be e? Lantzin bein, bai bai, atrapaten da. Atxiñe esan ukusten, baye oin atrapaten da
- onek?
a, itxasoko orrek
- au arrañe da
arrañe da baye se arrain de ba?
- esta ikusten ondo baye
au gonbixe
- gonbixe bekue esta?
bai, gonbixe.. au estai se arrain den
- au?
perloye ta perloye
- bidxek?
bidxek, perloyek
- "neskasarra" es esta?
es, es es. Onek bidxeti perloye(k).. Kabra gorridxe
- = bekue
bai.. da, au e, se arrain ixengo da ori ba-, au au be kabri da ixetes. Au da kabra gorridxe ta au-, au esta, au esta beren kolori e? Onek color de rosa gedxau dako.. Au be kábri da, bai. Segun se uretakuek,

urandidxen ba kabra gorridxaue ta ur meyauen e.. ori da, segun se uretakue
- onek?
..angirin antza dako..
- = chaparrudo
..angira bixarra, angira bixarra
- goikue
bai. Da, au be, au be angira bixarren antza dako onepe, bai. Angira bixarr(e)n antza dako.. Bai angira bixarren antza dako onek... Gonbixe, bai
- beste pagina bat-au amen.. onek
au ka-, esta, au da, mm.. au be angira bixarra da, angira bixarra, bai
- = pez mantequilla erderas
au estaitx. "Perro del norte" au estaitx se-, au estot ukusi.. Au gonbixe
- goikue
bai. Da au be.. gonbixe edo kabra- kabra antzera, gonbixe, bai.. Au lasune
- = bekue
da onek, onetie, frantzes-salbaidxuek, bai, onek frantzes salbaidxuek
- au de sue esta?
bai. E, am- amen dakos, suek e amen e, berton e, e egú amen, áulako lékun e, berton e.. berton sakatzen onduen, sakatzen ondun dakos suek onek
- au se, espitxie?
espitxie bai, espitxie, bai
- andidxe da esta?
bai. Ba ónetie.. frantzes salbaidxuek.. Da au da salbaidxue
- = araña
bai, salbaidxue
- da goikuek?
orrek e ameko arrañek estie, orrek arrañek e, estie, au-txikidxen antza bako. Autxikidxen antza dako.. lulie, da lulie, bai, "donsella" erderas, lulie Mundekan, da Bermion "txilipitxerue".. Au da "durdue"
- = maragota
bai, bai
- au bekue?
da au estai se arrain den, au e, amen esta atrapaten au, es, au bai, durdu bai.. Orrek, bidxeti bardiñek, oneri deitxuten tzagu "galdxoye", "galdxoye" deitxuten tzagu óneri, galdxoye, bai.. Au da, bustenbaltza
- goikue?
bai, bai, "bustenbaltza", kolanegra. Bai, bustenbaltza
- popamientu edo bermiotarrak es?

bai, "bustenbaltza", da au múxarra
- = bekue, chopa
bai. Múxarratakosus aulan arraidxe(t)akonape. Muxu:pe bai.. Barbañek.. Da oneri deitxuten tzagu "burusberakue"
- au de burusberakue?
bai, bai.. au da burusberakue
- nondik atrapaten da?
amen asko len, ba oin bapes, oin bapes
- arrastan?
arrastan e atrapa dot nik asko, kantidadie. Da arrastan be deitxuten tzagun "tanborrerue", bai
- burusberakuri?
bai bai, burusberakue, tanborrerue.. Au kábrie, bai, da au be bai kábrie
- merue esta? merue
..merue baye-, onek bako merun antza ba onek es
- es, goikuk es?
es es, kábrin antza gedxau (dxauk) orrek. Merue bai au.. koño!.. lupiñie, da txitxarrue
- se txitxarro klase da au?
txitxarro baltza, bai.. Angira bixarra au be, da au be bai
- "barbada común", "maruca"... Au "marukie", "makallo arrañe"?
makallo arrañe, "maruca" bai. Makallo arrañe.. Au angira bixarra
- angira bixarra = bekue
bay d kosuseles, angira bixarratakosus, e diferente kolori dakonak, ori da segun atxá, kabrape dakosus, diferente kolori dakona da kabrati danak, entiendes?.. Au takarta, bai
- takarta, carbonero
bai.. Da au, au esta takarta, au "makallo arrañe" da, bai
- abadejo erderas?
bai, ma-, abadeju edo makallo arrañe. Da au be bai e, e makallo arrañeti onek
- au makallo arrañe da da au be bai?
bai, baye, baye au da, e "makallo arrañe" deitxuten tzagu bay da au da bridxandie, bridxandie
- maruca
maruca, bridxandi da ori, bai
- da au makallo arrañe?
au da makallo arrañe.. Au be makallo arrañe, au takarta, die, arrañe, arrain bat baye be eurak diferente dauseles batzuk, bay dana da arrain bat
- ixena dako olan esta?
bai bai.. Onetie-
- eglecino
au- au da, esango tzut, au makallue, au da makallue, da, au da fogonerue

- fogonerue = eglecino
bai, "fogonerue" deitxuten tzagu oneri txe, au da makallue bera, makallo berdaderue, makallo berdaderue.. Au e "pegaso", caballito de mar
- pegaso da?
bai pegaso, (..) auttutan, caballito de mar
- au palo bat esa-, au arrañe da?
olako arrañek atrapaten die, erridxuen
- amen?
bai, bai bai, eskir(i)tan da, len gedxau ote san, oin gitxi atrapaten di, die, pálu lákue. Atrapate sin amen erridxun atrapate sien, bai. Oiñ estau olakorik. Ori be galdu iñdxe, galdu, galdu.. Au da, angira-morie, bai
- morena, bai
bai
- goiku?
au angirie. Au angira-morie. Au usaten da asko paellarako, Mallorcan
- peligrosu ixango da ori arrañe esta?
esaten (dau) aginkadi txarra dala, esaten dauie, bai.. Sardiñie.. au abuxe
- arenque?
"arenque" d(e)ko baye abuxen tipu onek gedxau (..) arenkina baiño.. e da onek e antza, txitxarro-kumin antza gedxau dako, au eiñdxauen e esatiles dibujue
- erretratutie
erretratue(k)? Onek e txitxarro kumin antza gedxau dako, arenkina baiño, arenki ixengo da baye. Da onetako, abuxen antza gedxau, bai.. Arraidxie
- bekue, "raya común"
bai. Da au be arraidxie, bai. Au arraidxi olan lorales e dakona goidxen, gosuau ixeten da
- estako beste ixen bat?
es, arraidxie, arraidxie. Oin andidxe oten da, orretaikue "pikudi" deitxuten tzaguna. Da beste bat e deitxuten tzagu arraidxin antzeku da andidxe "tramaye", bai
- mastrangi beste bat esta?
mastrangi au da. Au, au, au da eskukerie, "tembladera", eskukerie. Da au da, billaue
- pez angel
bai.. Onetie pitxarrosak, oneti pitxarrosak danak, bai.. Au da, miélgie
- bekue?
bai, onek e, esu-kusten selan dakon sué? Bai, da onek estako. Au da miélgie, da au da tollá
- tolla = goikue, cazón
bai.. Estau esta?

- espinoso, espinosillo
pf!
- igual onek esango di ya errekako arrañek, "coto común", es au be, gonbixen antza dxauk onepe
- "coto común", bai?
bai, gonbixen antza dako. Da ónepe bai, gonbixen antza dakoye
- es, onek ixango di ya.. hábitat: en Norteamerica
bai bai.. ameko arrañek esti onek
- orregaitxik asi garie atzetik
bai bai, orrek estie
- oneties peces de Europa, especies de agua dulce y de mar
bai bai bai.. bai bai, nik arek, esetu bes nik arek. Esan tzut ba tropikalak edo, ortikuek
- beste batzutaus or, Caja de ahorros vizcaina
m.. Au, bueno au ser den, esatiles arrañe ser den e branque- orrek.. Au da mastrangie, bai.. Au da pitxarrosie
- or plaidxen edo esta: non
au e bate(n) batek bótata, e au pitxarrosi esta-
- esta dxaten?
e, bai dxan bai, baye esta errikue.. Au da platuxie, óllarren antza be bako e? bako
- ori?
lenguaue
- au?
sarditie, bai
- angirin antz-
angirin antzeku bay onek estau busten(in) asurrik. Onek sertzu di ba?
- kumek edo
larba de anguila, kumak
- orrek?
ori, angirie.. Lasune
- korkoye beste bat-a esta?
bai, amen oridxe dako, bai.. Au da akulie.. da akulin antzeku oten da.. akulin antzekue "lantzoye", akulin antz-antza dako
- botakarra
botakarra, eso es, botakarra = lantzoye.. Au bokarta
- ondo dau au dibujue?
bai bai, bai bai.. Au sardiñie.. Sapue.. Peskadillie, bai.. Au salbaidxue, imiñidxe dau "salbario", a, erderas, salbai(re), salbaidxue.. A- "merlusa" diño onek baye au e, au peskadilli da, bai.. Aunek abadejuek
- bidxek?
bai, makallo arrañe ta abadejue, da abadejue
- bridxandie?

es, es, amen abadejuk onek udan amen atrapaten di portuen, bai.. Takarta. Kasán, eskirias, kasan- kasan geldika-geldika-geldika-geldika móllin kóntratik, atrapaten di órrek abadejuek. Gonbixe.. Durdue.. Kábrie

- onek?

ónetie.. "hembra y macho", orreti onek e.. kaguen dies! len esan tzutena

- galyo-

galdxoyek, galdxoyek

- bidxek?

bai, arrá ta emie. Lulek

- seiñdxe arra?

lulek.. "macho y hembra" diño baye, e nok esetuten txus ba?.. Au da doradie, bai.. Brekie

- amen "dentón" imintxen dau, txarto dau esta?

bai, doradi da.. Besegue.. Errídxo-arrañe.. Ori besegu baiño txíllun tip(u) gedxau dako.. Au da muxue.. Da au da doradie, ia amen e seiñdxun ia -aurrekoa-, "dentón", "dentón", denton, se koño da?..

- antza dakoe bidxek

.. Angela Maria! Au ori da.. onek luletan da sausenin e, len ote san atxiñe, luletan apaidxu alaten arrañegas da krak! agarraten tzon.. au dok e!.. úrtie, úrtie

- úrtie arrañe da?

úrtie, bai, úrtie

- da olako iru selan esango-

iru urta, iru urta.. Au doradi esan du.. Perloye.. Barbañe.. Abruskue

- au de abruskue?

bai.. Au da.. burusberako arrañe, bai, burusberakue.. Txitxarrue.. Lupiñie

- da iru selan esango lekixu?

iru lupín.. Da burbiñe.. Berdela.. Makaela, bai.. Au atune.. Simarroye, bai, Gipuskoan "egolaburre", da atune "egolusie", muy bien

- au librue esetuko su

on da gure etzin olakue

- Bermeo

bai, on da gurien

- ayuntamientuek ataten dau

bai bai

- bueno au budxek eta

bai tuntuxek eta

- amen imintxen- beitu ori, bokarta

"anchoa", sardiñie, sardiñie

- emen imintxen dau "caballa española" ta makarel, caballa?

berdela

- bidxek?

berdela ta makaela

- makaela au?
bai
- amen imintxen dau gero..
amúdak, karretie
- kasako- serak, tanganillue
tanganilluk eta gausak
- emen imintxen dau "kakataku-
kakataku da sastarretakue, bai
- da "kakataku" esaten da?
es, es, sastarretakue, bai
- poleakas
bai, e poleakas da arrañe andidxe denien, kañaberakuk esiñdxau enbarka ta ténten tzo poleako, lagune dau or polean tietuten, esukusten lagune amen? Poleako txikotin tente-, bai, pol(ei da) motoye
- orkie, ser gu dau esan?
orkie = txistá
- txista da orkie?
bai, bai, txistá
- da amen simarroye, Marruecos, nondik-
bai bai
- kalak beitu
bai bai. Bai, baye txikidxen dxauk au eiñdxe. Ia
- au, amen imintxen dau-
arrañe enbarkaten sarabarduas, bai
- salabardeando, observense la maquinilla principal y el sardango, sardangu ikusten da amen?
..es
- au sardangu da?
bai, berau ixengo da sardangue
- au sardangu da?
berau ixengo da bai, berau ixengo da sardangue
- au palue? orisontala
bai bai bai, berau ixengo da. Baye olan eskendun okitxen guk, oiñ e, bakixu oiñ e barri- tipo barridxen dabiltzaseles, len sardangu ixeten san palo bat, kubertatik urtete ban
- dibuju egin
e, itxi amen (eingot)
- es, amen
-dibuj.-... ametik, urteten dau, kubertatik, sardanguek, ametik e?... bat-ako-
- au ser, agiñe?
bai agiñe bai. Da onek sardangutakos.. Jesus! Agin bi, agin bi. Au da, tírintzako, agin bi dakona da tírak e, trañé etxa- etxadan dunien, tírentzako. Da, danien, arrañe enbarkateko, o sea trañe dau, sarratute esta?.. trañe esta? sarratute. Da, au kórtxue due.. kórtxu due sardangora, sardangora

- au sardangu-

bai. Da, amen armaten da sakue, sakue. Bay sardangue da, sardangu da aulan

- palo bat?

pálo bat. Agiñegas, bai. Amen due, tangue, tangue. Amen due gántxo bat kubertan.. Aulan imingot ia, obeto urteten badau

- barku esta?

bai. -dibuj.-... Sardangu da au, arrañe enbarkatekue e?

- arrañe enbarkateko

bai. Da, au e bikú da tírena, tírak e, e etxadan susenien, tirak erritekue, aulan da

- etxadi itxeko es gero enb-

au da arrañe enbarkateko, bai, bai. (Aulan dau) sardangue

- semat sardango usaten sien?

segun se arrain kantidadi dauen, kantida(de) andidxe badau sardango bi, sardango bi sartze sien. Da, imintxe dxakoen, kórtxu amarra esta? Igual e, sei edo sortzi buelta emon kórtxuri, txiko batégas, da gero góma bat, e.. kankamuntzako-ta usaten sin gomak, eitxeko berak e, éstaidxen errementa trañek, dábillen gómias, eso es. Ori da

- se kanti da sardangua bota ta porsebak sakuan

bai

- esta, bota esta itxen

sardangu esta botaten, sardangu barrun dau. Barrun dau, da dau engantxata barruen. An due, sardangun púntan due, kórtxue. Sardangun puntan du kórtxue, da formaten dau boltzie, áurreti dau sarratute, da átzeti(k) be sarratute, da sardanguek armaten dau boltzie, beraune barrun dakosu-te. Da karga andidxe asmaten bada ba eitxen da boltzí andidxaue, sardango bi, eso es

- oin be usaten da

bai bai bai bai, sardangu bai, arrañe enbarkateko, boltzi formateko sardangu imin bi xu

/.../

21 B

- fokuek onek

fókuek. Arra(i)ntxoko-, arra(i)ntxue, arraintxoko entradi da au. Bítie.. bragera, gaterie, kodasta. Aur dakosu iñdxe au

- nois ein su, orain, orain ein su?

ónetan egúnetan. Amen dakosu beste enbarkasiño bat.. au da latiñe.. latiñe, au e bélin eskota. Batikulue au

- estot dxakin ori, ser da ori ba?

bai, batikulue, au palue da "batikulue", bai. Da bergie, bergie.. latín-pálue. ba, flétxakas dakosu imiñdxe. Bela nagosi-txak- nagosidxe, (sera) nagosidxe. Bergá-púntie, onek-

- enbargak

enbargak, bergie, pálue, berga-burue..

- belin amulie

bélin amulie, amula-gantxue. Aurrie. Kodasta. Bai. Amen e toletak, brógak. Tostie au.. Au, ser diño?

- brogak

brogak, brogak, brogak. Toleta ta brogak

- au lemakanie

lemakanie da, a- au baltza da, au e

- au baltza?

bai bai bai bai, bai lemakanie

- ederto dau

ia.. eskillarie, eskala-gatue. Amarrateko argollie, kriela, tragola, kordela, txintxola

- txintxola ser da?

amen oten dena, amarraten dena beraune

- beraune da txintxola?

es es, txikota da, e, txikota amarraten den e, eitxen da txintxola bertan, beraunen e puntan

- beraune

beraune, da kolori be (beraunena ein) tzat. Apaidxue

- jiratoidxue

jiratoidxu du amen. Jiratoidxue. Amen beste apaidxo bat.. amen beste apaidxo bat.. beraune, txintxola, len esan tzutena. Amue, pítxie, alanbrie, da jiratoidxue.. Salbabidie, da deféntzak.. Brankaganie, tostie, panelak, popaganie, txanela

- txanela da ori?

batela = txanela

- batela ta txanela igualaties?

bai, e bueno, txanela da txikitxue

- txikidxaue batela baiño?

bai. Au da abuxetako serasue, bai, abuxe-

- gixona be ein su

gixona be bai

- portuen?

bai, molla-ganien, molia-ganetik

- olan atrapaten sin abuxek?

bai.. Arue, sarie, txikota, txingie (deitxuten-) bai, txingie da, bertan e puntan okitxen dauena, igiritxeko sakue, bai.. Mediomundue, bai.. Arpiue, agíñek.. Ankillie, da, esat- dana (da) ankillie, anillue, txiliprosta, au berdie

- berdie da?

bai, berdie

- da marroye?
marroye = estatxie. Au da sóidxie, soidxie
- apaidxuk es gastateko kaela
bai. Au da beste batél bat, popapie
- "popapie" esaten da?
bai, popa-aspidxe, itxasue, bránkie, da gero amen daus ixenak. Branka-musturre, brankaganie, amula-gantxue, amen dakosu amula-gantxu eiñdxe.. tostie. Biberoko- biberue, igual e sanbonbue.. Tapa-karela
- "tapakarela" esaten da?
bai, au ganie, ganie, tapa-karela. Popaganie. Da simga-lekue
- "singaleku" ser da?
au. Singaten dena
- semat amula-gantxo okitxen txus?
bat, bat bat. Da gero okitxen dau, amen beste gantxo bat okitxen dau, béli ixatekue, tríxek imintxekue. Beste gausa bat..
- ori de kalak?
bai, baye bakot-, pentza(ten) dot eiñdxe dakotela. Aur dakosu, tangue, pasántiek.. tang(o)-agiñe, tango-agiñe, agiñe, tangun agiñe, bai. Au da áurtzola
- "aurtzola" ser da?
áurtzola da, sartzen dxakona bela(ra)n ibiltxeko, belan ibiltxeko sartzen dxako "áurtzola"
- non sartzen da ori?
orretako, áurtzolen- beren e, a(u)lako kanal bat okitxen dau e barruen, andik, uretara sartzen da andik, bai. Da au agiñe, agarratekue. Au da lemakanie, lemakanie. Lemako begidxa
- "lemakanin begidxa" bai
begidxa. Au da, atxiñako lemie, lemaburue, lemie, lemo-
- lemorrotza?
es, e.. lem- lemorrotza, lemorrotza au da, au da, lemorrotza au baltza. Da la- len- lemokuek
- lemoruek?
lemóruek, lemoruek, di orrek. (A)men dakosu txistá.. Ure kentzeko báldie, bai, aur dakosu txikotakas da, txikotak da- Báldien astie, au da báldie, tankarta deitxuten duna, au da, ura kentzeko baldie = tankarta. Korrosala
- ure korriteko?
bai, korrosala. Erramue, tiborta, estrapue
- ori-
au au. Au da estrapue, au
- toletan imintxen dana es
sartzen dena erramuen da gero toletin engantxaten dena. Da palie
- au sarabardue
a bai, sarabardue, sari- ein tzut, sare ta gusti ein tzut, sarabardun astie, sarabardun árua, erredíñe, sarabardue edo erredíñe,

bardiñdxe, da sarie. Au da motue, motue. Motue. Au barruku da roldanie, bai. Da onek = trixak, onek e-

- txikotak?

bai, trix(e)k

- roldani esta arrasterutan malleti pasaten dana?

bai, barrue(n), bai bai bai.. Amen dakosus kálak..

- Mar de España

Mar de España, Alta, númerukas, Mar de España, Alta, tres, cuatro-sinco-seis- (or) dakosus

- biar asko ein su e Dimas

Santurtzi, da, kostie, Plentzi, Armintza, Bakidxo, Bermío, Mundáká, Elantxobe, Lekeitxo..

- biar asko ein su e

au da, risoye deitxuten tzo oneri

- suepe bai-

bai bai. Sariek e fonditeko ta-, anki- sarik fonditeko ankillie, bai. Da au da tuntuxa, tuntuxa, boya, budxie, tuntuxa.. Atxiñako txalupia

- txalupi da au

au da txalupia, bai, txalupie

- nondik, libro batetik atara su?

e neu(k) pentzaten da, ba librotik eta andik eta ortik, neu- neu-(neuretara).. Amula-gantxue, berga-burue, enbárgak, errebixek, errebixek. Da ganera eguskidxe ta gusti ein tzut. Lemie, da zu da lemakanie, au.. lemati duna. Au da eskota.. toleta, brógie.. an gixonak eta dana ein tzutas, bai.. Tolétak, onek e, marka(taus e) tolétak

- ederto dau e

amen dakosu ba, pálo nagosidxe.. bélin anditauelakon, esu-kusten, ametik eta, da au palo txikidxe, bai, palo nagosidxe. Da, onek, die, amen amarraten den pálue, e bélie ixateko.. o sea au, au e, bergara amarraten da, da gero trixakas igateko, au da ustagie

- "ustagie" esaten sue?

bai, aur dakosu imiñdxa. Imiñdxa dakosu "ustagie". Enbargak, trinketa, bergá-púntie.. e- entra- entxaltxadurie, aunek e, entxaltxaduri- aunek e, entxaltxata, amarrata dauena, aunek amarrak, bai, entxaltxa- Da boliñe

- boliñe beli da?

bai. Da, au da, errebixek, da béla nagosidxe, bela- (imintxen dakosu) "bela nagosidxe"

- ederto, kolorekas da-

bai. Brusá..

- garbi-

bai, da lanbasa.. lanbasa traposku ixeten da, da besti da sepillue.. Au da, Mundakako portue, bai, Ogoño bakixu seiñdxen, amen Ogoño. Antzora.. Santa Kataliñako mollie, Talako mollie ta Portuko mollie

- Santa Kataliñako mollie?

au, au da Tálako móllie, au da ámeko móllie, da au da Mataderoko etzie, da au atxiñeko bapora, bai.. Au da, nékoretako otzarie
- langosta-otzari be badau esta?
langosta-otzari be diferenti da, bai
- semat, asko ein su
ai baye ondiño, nik beste gausen bape bakot e?.. bai bai bai bai bai. Bai, oiñ e nóta batzutakotas pentzaten dot
- politxena au de esta?
e, seuk pentzaten su politxena dela..
- danati politxek, kalanak be ederto
kálanat-akosus, númerukas.. uno-dos-tres-cuatro.. kalak. Da au da, au da "Kóstarren kala". Da onetie, quinientos-, bósteun metro, da, au da bérreun metro. Au da láreun metro, esatiles e aunek márkatie, da amen dakosu bosteun metro..
- emen ser imintxen dau, Urda-
Urdaburu
- Urdaburu ser da?
Urdaburu da, kála bat.. treinta y tres.. treinta y uno
- au de treinta y tres?
amen. E bai, au da, treinta y tres. Da "be" da, San Anton
- Urdaburun ibil sara?
es, enai ibilli baye orretie besegutako kalak eta olakuek..
- dibujo gedxau?
es, es, dibujorik es baye ixenak
- onbre, ixenak, berbak eta
bai, galdu ein tas antza. Da okin tas neikue e?
- okingo su nonon, orreties?
es es, onek estie..
- lanbasa-, abus- -orri baten hiru berba idatzita-
lanbasa, brusá ta ustagie baye, okin tas nik erderas da euskeras imiñdxe. Galdu ein tas. Galdu ein tas koño!
- nonon okingo su igual
okin tas e neikue e?
- emen eitxen sus dibujuek?
bai.. galdu ein tas.. enbarkasiñue...
- onetias? Onbre
amen dakosus, kalak, kalak. Errunbukas da.. errúnbukas da millek, amabi milla Matxakutik, da amen dakosu erderas.. nueve millas, de Bermeo, rumbo tal.. amen dakosu euskeras da onek erderas
- Kalabarri, Errekado..
bai.. kala gustidxetakosu Kalafaltzo ta danatakosus eiñdxe. Basá, dánati onek kalak, onek danati kalak
/.../
Amuski = carnada. Aincora = ancla
- suek esue esaten "aincora" esta?
es

- ankillie
ankillie. Ainkora-leku = fond(e)aderue
- alda-untzi?
aldauntzi, alda-alda-untzi, "transbordador"
- suen berbaties onek, edo librokuek?
librokuek
- suek estosue esaten "aldauntzi" esta?
es. E, amen férridxe, férridxe. Baye bakosus amen e.. serra-arrain = pes sierra
- suek selan esaten sue?
pes sierra, pes sierra. Arranuntzi = pesquero, Arrain-untzi = pesquero. Balen-untzi = ballenero, bai. Txalupa = barca. Gabarra, barcasa
- "gabarra" esaten sue-
gabarrie, bai. Bela = bélie, edo "aixoilla"
- esaten da Mundakan "aixoilla"?
estie-, ata tas e libro batetik eta, itxaski = marisco. Padura = marisma, urdoki, bai. Itxas-lan = marinera , marinería, balidxo batzue onepe ein tas
- branka-burdiñe, esaten da "branka-burdiñe"?
bai. Branka-burdiñe da, musturrin darun burdiñe enbarkasiñuek, estakixu?
- ai ama, kuaderno gustidxe-
es, ni(pe), seuretzako ein tas-da.. Urak dakarrena urak eraman. Alba gorri aixe edo euri, bai. Da-
- urak dakarrena urak-
eraman
- esaten da Mundakan ori?
bai bai bai. Bai. Ara! Amen (asten nai) eitxen da gero-
- ori granpiñe da?
ankillie, ankillie. An dakosu eiñdxe. Or dakosu eiñdxe. Au da mólli eitxen asitxe
- onbre
eskillarakas. Muy bien
- kolorikas eitxen su
bai bai.. Enai dibujanti baye e-, alan-olan ein (eitxen tas)
- selako esara dibujantie, ona ganera
alan-olan ein
- es, alan-olan estau eiñdxe au e? Alan-olan estau eiñdxe au e?
euridxek ixen diles, euridxek eta, egualdi txarrak, enauen urteten, ba! Amen ein (bi da) se~ser
- alan-olan estau eiñdxe au, au ederto eiñdxe dau
areri neskiri erakutziko tzasu, ara!
- nik est-
es, a naparrari ein tzasuna
- a bai

areri erakutzi, amen belie, amen dakosu bélie. (Sera), atxiñako txalupie.. Atxiñako txalupie

- ba eskerrik asko Dimas

estau seitxik e, estau seitxik, estau seitxik. Orreitxik esan notzun atzo, gausa batzuk ein- gausatxu batzuk bakotas e?

- nik estot pentza ba-

bai e, on naitxen e, errunbukas da kálakas-da, da, au ein nauenien.. au ein nauenien.. kostie..

- errídxek eta

bai, Santoñe, danak, bai. Da.. gero dakosu ba, a! amen, amen da, amen dakosu, errunbuk eta millek. Euskeras da erderas... Muy bien. Bueno, vamos a otra cosa

- emen preguntak eta

bai

- jope ederto

aitxeri esan, au emon dost Dimasek

- bai, onbre, aitxeri ta amari ikusko tzatie

goixien, deitxu dotenien e telefonotik, seuen numerora deitxu dot, e cuarenta y uno no se qué, bueno! /stop/

- Punta Basorda?

Punta Basorda da, mendidxen púnte bat-a ori, mendi-punt(a) bat-a ori, Basorda. Baye, estaitx e nondi en e, nik e, ori estaitx e, amen e, ametik eitxen bada, Armintzatik edo ortik eitxen bada, estaitx fijo e? Estaitx fijo, estaitx

- esta ameko berbie ori

bai baye, Basorda mendidxe da, punta Basorda, baye estaitx ori mendidxe badau Armintza mandatik edo ortik, Plentzi mandatik edo ortik-ortik-ortik, bai

- esaten da púntie, kabu baiño txikidxaue bada?

bai bai, Ogalleko púntie, esate baterako, púnti esaten da bai. Antzora-punti be bai, kábu baiño txikidxauti orrek

- da puntie, punta bat-au or?

ba púnta bat-au e, amen e punta gustidxetakoe euren ixena ta, euren ixena dakoe

- olan esaten da "puntie"?

bai. Púntie beren ixenas, esatiles e "Antzora puntie" edo "Ogalle puntie" edo.. aulan, esa(te-)

- eskiñadie ser da?

eskiñadi da, arridxe da ari bitxarti (ixaten) dena

- kalatan?

es, amen amen amen, barruko kaletan. Esatiles e, ointxe sus Ixarorantz e? enbarkasiñuas. Da, arridxe asten de(n) lekuen, ari- ari dau, arie, amaitxuten denin, arridxe asten den lekun, ori da eskiñadie

- bitxarti esta?

bai. Arridxe ta ari bitxartie, ori da eskiñadie

- andidxe da?
eskiñadatakosus andidxek, eskiñadi dakosu, e bat e, asten da amen Otzarridxen, da akabaten da Artxikote kanpun akabaten da eskiñadie. Da eskiñadi dakosu, Bermio aurretik eta, bueno ametik e, Santa Kataliñatik asi txe, ara kanpora duna, idxe Ixarorarte duna. Da eskiñadi dakosu, Ogoño-bularretik asi, dde auna Artxikoterarte datorrena kanpotik, ori otasei-otasortzi brasa urien datorren eskiñadie. Bai, eskiñadak e bai, gero dakosu beste bat "Lagako eskiñadie", Lagako eskiñadie, ba ori da, arie ta arridxe- bitxartie, ori dxoten dena, esatiles
- or ser oten da ba?
eskiñadetan ba oten da-
- arie?
es, ori, ari(e) ta arri(dxe) dxokeri da. Esta kanalik or, aridxe ta arridxe dxokerie, (areri) deitxuten tzo eskiñie. Da or egoten da arrañe, eskiñadetan por regla jeneral brekie, barbañe, da olako arrañe. Arrain ya gero, arriku da takarta, arrira- sartzen basara takarta- barbaña be bai atrapaten da erridxen, arridxen. Baye eskiñadakuek ori barbañe, da brekie ta olakue. Arri-ertzekue
- olan esaten da "Arri-
arri-ertzeku, bai
- selan esan su "Ixaro-bularretik" edo selan esan su?
Ogoño bularr(en)- Ogoño-bularretik. Ogoño-bularra da, beren e, beko mandatxue, beren beko man- Ogoño baiño apurtxu bat berau, bularra, esaten da, ba, beren Ogoño dxausikerie, bularra
- canal de Sentella, esaten da? Solupen edo
Canal de Sentella?
- Solupen edo, es?
..enai akordaten, es, enai akordaten ori "canal de Sentella".. ametik estau, kanala, kanalik e ametik estau, kanalik esateko.. canal de Sues da orrek estie.. estot e.. enai akordaten
- Altarri kali da?
Altarri dau, aurko- e arridxe. Bermio- bueno! Murgú, da, Ixaro bitxarteko, ori arridxe da, Altarri
- kali estau?
esta kalie, es, es, arridxe
- Altarriko arridxe
Altarriko arridxe, bai. Or botaten die ba, angiretako apaidxupe botaten die ta lupiñetako palangrape botaten die ta, saripe botaten die, Altarriko arridxe
- enbarkasiñutaus patatxak?
patatxi deitxuten ixen dxako, atxiñe bélako bárkuri. Bai, ba belako barkuek otorte sin e, e.. gatza ekarten da Cádisetik eta fabriketarako-ta, bélan otorte sin, motorr(ipes) esebe. Da Portuondo puntan, oiñ e, oiñ e, bakixu ba selan dauen e, subidxe, trena sarratute (dauen) posu barruko mandan?

- estaitx e
Portuondo
- kanpiñe ta
kánpiñe bajata an poso bapadau ba, e? Ara posora barrura sartze sin, se ori, len esan oten e trenik. Da orra barrura sartzen sien, e, bélako bárkuek, deskargaten gatza. Bai, da neure aitxitxe ixeten san pratikue, eso es! Da "patatxak" deitxuten dxakon (aurreko) belakobarko txikidxek e, otorte sin e lau lagunegas da, gatzagas
- emekuk esin orrek orduen
es es. Es. Gallegu(k) por regla jeneral, patátxak
- da olako iru selan esango-
iru patatxa
- da "balandruek"?
balandrue da ba onek belako barkue-, belako oneri deitxuten tzo "balandrak", balandruek, balandruek óneri ba, e, balandru ba, pálo bateko enbarkasiñueti onek e.. e.. amar metro edo, amabi metroko enbarkasiñuk (onek) balándrak
- oingupe bai edo-
bai bai, oin be bai, oin be "balandrue" deitxuten da bai, bai bai
- el práctico? pratikue esta?
bai, pratikue
- erridxun be bai orduen?
bai, pratikue, bai bai bai
- se biar okitxe ban ba?
pratikuk enbarkasiñu eruen. Bai, dxakin, kanala non dauen, enbarkasiñu eruteko. Bai, pratiku orretako da, kasu baterako, e, be gaur, Bilboko portuen, Bílboko portuen, estranjero batek arek estaki, moll(e)rarte bai allegako da, ba- mollati barrura ser dauen arek estaki. Da ordun eitxen dau pratikuek, tal mollara eruen edo ara edo ona eruen, berak e, beren mandun du enbarkasiñue. Pratikun manduen
- Kanalaue seri-
Kanalaue au da, Mundekan aurri auri plaidxe
- Mundekan aurri non?
auri, aur e, tximinoitxan da oten garena. Antzora, da Mundeka bitxartien. Bai. Ori da Kanalaue. Bai
- se Kanala erridxe..
bai bai, es, "Kanalaue" deitxuten tzo orreri. Mundeka aurrien, bakixu plaidxe dau, plaidxe amaitxuten denetik eta Antzorarantz, ori da Kanalaue
- estako serikusirik Kanalagas?
es, Kanalagas estako-, es es es. Kanalaue, deitxuten dxako
- Kanalaue kali da?
esta kalie, esta kalie, or e tximinoitxako leku-ta, breka-kumetako leku ta bai. Baye esta, kali esta, kali-
- barruko kalie

es es es, kalak onetie, onek, onek
- gero badaus "barruko kalak" be bai esta?
barruko kalatie barrurengoko kalak deitxuten dxakona(k), kasu baterako barruko kalie, barruko kalie da, e.. barruko kalie da, esate baterako Errekado, barrutitauena, barrurengoko kali dauena. Da San Anton, da orreti barruko kalak, barrurengo(ko) kalak, oin, gura batzasu deitxu, onek breka-lekuri txe eskiñadari "barruko kalak" ba ori be bai
- suek etzasue-
es es, barruko kali es. Non on sari (ba)? ta, kasu baterako Lagako baixan, edo, Artxikoteko eskiñadan, edo-, "kalie" etzagu deitxuten, "kali" deitxuten tzagu, oneri kan- bai kánpuri, bai, bai
- anguila, selan esaten su?
anguila, angirie, angirie
- "congrio" be esateko?
bai bai, angirie "congrio" da
- da "anguila" be bai?
angilli da, erridxokue, bai
- selan esaten sue, angillie?
angillie, da, erridxokue. Da.. esaten dauie angulien e.. angulien e, asten denin dela angillie, gero beste bat-au angirin antzekue ta angulin antzekue, angillin antzekue, dau beste bat "sarditie"
- antzeku da?
antzekue. Sarditie, da berdeskiaue, da, estako angiriles, angiri- angil- angiriek e, silleti bera, asurre dako danien, da sarditik estako, sarditik asur bapaiño estako, normal
- ori da orduan sar-
sarditie, eso es
- "congrio" ta "anguila" suek esue bardin esaten, bat "angirie"
da bestie angillie, angilli bai
- da olako iru?
angillie, angilli erridxoku da e? Ur-dultzekue, bai
- olako iru selan esango-
iru angille
- orrek atrapaten sue suek?
es, es es es. Es
- erridxokuk es
erridxokue, ur dultzeku da ori
- selan esango lekixu "atracamos en Bermeo"?
Bermeoko portun atraka gara
- olan esta?
bai
- akabaten dau sintxie

/.../

- telebisiñun entzun nauen, erresa eitxen san itxasora urtekeran da?

bai. Bai. Atxiñe bai, bai. Ni Ondarruti nabillela, neupe kostunbri okiñdxot. Ondarruko molla-punten, oiñ estai selan dauen, ba Kármengo Birjiñi ote san, bertan aulako resguardo bat, molla punten, ote san, argi txa gusti ote san, atxiñe. Ondarruti nabillela ba beitu ba semat urte (les), ogei urte ta bai. Da urtekeran, beti itxen gendun, abe Maridxe edo, aitxe- padrenuestro bat erresa. Aitxegura bat edo erresa, da, bertako arraintzalik erakutzi dostin niri, se amen esteles iñoix usa

- amen esta usa, Mundakan

es, e gitxi. Atxiñe-atxiñe, atxiñe, txalupetan-da, eberdi dxateko be erresa eitxe san, afaidxe dxateko be erresa eitxe san. Da Anjelus be erresa eitxe san, a-, oiñ orrek e galtzin dues. Da, e galtzin total, galduta daus orrek. Da Ondarrun, ba, patroye, ni ordun e patron de kosta ibil naitxen da bera patron de peskie, ukusi nau(en) selan erresaten dauen salidan. Da bertati neu be akostunbra naitxen, bai. Da an e, e pregunta ein notzan da, danak eitxen dauela, por regla jeneral danak eitxen dauela, (baye), ogei urteko kontu diñotzut, oiñ astuta daus e orrek e

- ori Ondarrun, amen esta usa ori

amen esta use. Atxiñe-atxiñe bai txalupetan-da, baye ostantzin gero es

- txapela kenduta ta

bai bai txa-, da maidxen dxesarri orduko, bakixu, danak leko batetik, tertera bateti dxate san. Da danak e, e, asi orduko dxaten txapela kendu ta, erresa, bai bai bai

- errira allegakeran be bai?

es es

- urtekeran

urtekeran, urtekeran da, itxasun be bai dxateko, dxateko orduen, erresa eitxe san

- Ondarrun geidxau emen baiño?

bai bai bai- Nik pentza(ten) dot gedxau e, pentza(ten dot).. Gedxau espada ixen be, o- orantzuaurarte, orantzuaurarte erresa da, bai, Ondarrun

- "Ondartza agiridxen" leko bat-a?

Ondartza-agiridxe ameko barruko kalatxuti onek, bueno onek e.. esan tzutena(k), breketako-ta, Ondartza da, an e Murgún e, ametiko mandan dauen pláitxue, ori da Ondartza

- da Ondartzape ta

ba ori e. Da a igual ba sarratute ba, e, Murgu sarratute edo ta, a agertukeran ba, orreri esaten dxako ba "Ondartza agiridxen" edo, bai

- seuri entzun notzun ori "Nopaitxeko kalie", Nopaitxeko kalie "Nopaitxeko kalie", ori da, e- esate batekue da ori, esatiles e, non on sari ba? ta, nopaitxen kalan, esatiles e neupe estaitx, bai, nopaitxen kalan, neupe estaitx, ori da, eso es
- esta kala konkreto bat?
es es, es
- calmarse la mar
calmarse la mar?
- euskeras?
e egualdidxe ondú, ondu. Itxasu baretu, itxasu baretu, bai
- sintxi akabaten on san da, frase bat enauen atrapa ondo, liridxuek, da esan sendun, "Jesus! "olako millas arraiñek atra- atrapa tas, bai, millas
- olako?
millas, millas toneladak, atrapa-
- olako millas arrañek?
millas toneladak, ori, liridxue, mfllas toneladak atrapa tas, bai
- akabaten sintxie ba-
millas toneladak atrapa tas
- da liridxue olan e- asko atrapa
e ba, errielin killue, saltzen gendun, da oin barrix e lareun peseta ta. Da bapo-, itxasora botaten gendun e, liridxue, balidxoteko peseta bat eta balidxoteko itxasora bota, eun kaja edo ekarri, dxa beste danak itxasora, bai, Josus! Toneladak eta toneladak errire
- oiñ e, itxasora esta eser botaten
esta botaten e, begiripe, arrañen begiripes -barre-, arrañen begiripes
- trinkak
bai, trínkak
- da iru?
iru trínka, iru trinka
- esaten da "berga-palue"?
bai, berga-palue. Berga-palu da ba au, berga-palu au da.. Bergie ta palue. Da au be pálue. Oiñ, deitxuten dxako "aurreko palue" edo, "palo nagosidxe" be bai. Baye, batelak, estabill e pálo bapaiño. Bergi ta palue, berga-palue, eso es
- errebixek, 3?
errebixek, iru errebixe
- bel-
belinak, belin-, bai
- "Monte Ano"k euskeras estako beste ixen bat?
es, Monte Ano Sanande- Santoñaku da
- euskeras estako-
es es es. Neutaitxela es, Monte Ano
- itxasuen "monuek aumentaten badie", mónuek?

ori, ori da, ori da, selan ixeten den e, e.. koño! Esate baterako "gafe", gafe ixetiles, gafe ixetiles, a (dde) monuk agiñdxu sus, abadak agiñdxu su(s)

- sertzuti monuek?

mónuek, mónuek, monu(k) bakixu sertzuti(en), arek animalidxek, mónuek. (A be) ori aumentaten (bada) ene bada! Egualdi txarra(k d)atos, arrañik estau

- da itxasuen "monuek-

ba ori da, bai bai. Abadi ba- portutik etorten basan be esaten- "ene badatxu, egualdi txarratakas", bai, an ikuste san, abadak.. Estaitx imin banotzun nik e txoridxe, millabarrikie

- bai

imin notzun esta? bai

- elayen antzekue baltza

bai, bai bai, bai

- egualdi txarra dakarrela orrepe bai esta?

bai, bai. Estaitx esan banotzun, patroi bat e, Ar- Artapelo, deitxuten ixen tzon esixena, da orrek arrastan, orrek txoridxek ukuste banin orrek e, egualdi txarrin e, popa(ra) popa-pera etorten die dxaten. A ikuste banin arribadan otor(ten) san a, Artapelo

- ondarrutarra?

ondarrutarra bai. Bueno ixetes, motrikuarra, bay Ondarrun bixi

- esan sendun sardiñie, a naturala "baldidxetan" atrapaten sana

bai sardiñi amen, badídxetan atrapate san

- ser da "baldidxetan"?

badidxe, badidxe

- A! badidxe

badidxe. Badidxe, bai

- berdela be masi-ñdxe, bateletan da berekidxes da aulan, berekidxe

bai atrapate san, bai

- berekidxe?

berekidxe da beren-, berekidxe, bera, bera, beren satidxe, berekidxe

- berdelana?

berdelena, bai, bustenetik ataten dxakon

- karnatako?

karnatako aulako, alan eiñdxe berekitxue, da gero imintxe san amun puntan a

- berdelena bakarrik?

beren-, bai berdelena, baye bokartas be bai atrapate san berdela. Bokar satidx(a)s tátukas be bai txe atrapate san

- bokartana bada esta esaten berekidxe esta?

es es, berekidxe da berena, bere-kidxe, o sea-

- berdela esan bi dau?

berdelena, berdelena bai, berekidxe

- "a virar" "para y vuelta" da orrek esaten di esta?
bai, arrastan, bai
- olako gedxau esaten da ba? A virar, para y vuelta, gedxau, olako gedxau? ordenak eta esta?
bai, orrek ordenatie, "a birar" esaten su lelau. Da, a birar esaten sunien, da preparateko ya gausa gustidxek
- sari altzateko da "a birar"?
a birar, bai. Beyen dakosu dana, da, birateko, birateko, ba abixaten su ba amar miñutu lelau, jenti altzateko, kátritatik eta, preparateko elementuek e gero. Da, ya listo- listo pentzate(n) sun- dauenien segundue, ordun esaten (su), "para y vuelta", se atzeti darusu, sarie. Baye gero aurreti birateko, bosá disparate su, baborrera sarratu, da, due gero áurrera, da aurretik biraten da makinillara, aurreko makinillara
- parejan orduen?
parejan, parejan bai
- "para y vuelta" ta
para y vuelta
- olako ordena gedxau estau?
e.. ordénak e, ordenak bai oten die ba esate baterako errimadu badator ba "sabaldu apur bet" edo "errima" geitxuau, edo.. se-sango tzut- "sarie arma olan" edo, alan edo, ori, dia, berbak, primeru ta segundun bitxartin eitxen dinak e, esatiles "sari armako su onetara", ordenak e aurretie, os'antzin-
- sari listo dauenien "bota!"
sarie, beti oten da listo
- botateko edo..
bai, preparaten sara, da, errimaten, errimate sara, lárga!, larga, da, lotzen da sarie amarrata, e, bragerien. Manda bidxetatik, kaloi-, manda baten da kaloi beste mandan. Seurie, seuk engrilletaten su malletie, da laguneri botaten tzasu, tire- bira- tiradora, botaten tzasu
- "tiradora" ser da?
tiradora da ba, sisgí esate baterako, botaten tzasu, da dakasu malletie. Da beste grilletan engrilleta, da listo sausenin "larga!", da, gántxutan dauseles engantxata ral, urteten dau
- urteten dau sariek
bai. Da sus gero ba, abante librien e ba, e esaten tzu primeruk ba "erri marka bat", edo "errie márka bi" edo iru marka, edo lau marka errie, markatie, kate-mallatie, markak
- da orrek "para y vuelta" erderas esaten di esta?
ba aulan, "para y vuelta", bai.. "Para ta buelta", "para ta buelta" ba-, "para ta-" ya euskera (da)
- esaten da arrain batzuk listuauetisela beste batzupaiño, arrain tontu edo arrain listue, lebatza esiñdxela edosegas engaña, karnada ona imin bi dxatzola

a, bai oten da- oten da- oten da olakue, baitxe edose arrañepe apaidxo fiñe gu dau, lístut-osak! Apaidxo fiñe

- igual lebatza esiñdxe edosegas engaña

bai, edosegas esta- sarritxen esta engañaten edosegas a be. Ba pelenkak eta ape, (mietxuri) kendu te ta, gausek, pelenkiri txe, pelenki da txibidxena, da, baye-, au e, lístuaue baitxe au barbañe be, kórridxen. Orrek korridu itxen dau asko, sarin etorri, da, atras da atras da sarera esiñ erun, berak gedxau korridu, lístue eskapateko bai. Sardiñi be bai, sardiñetan on esta, da, au baiño espasu itxen be, dza! Eskapa eitxen dau, au, saratatxu bat eitxen basu, dza! eskapaten dau

- arrañek instinto asko-

instintue, Josus! Instintue. Ba instintu beitu badako, dxan be berak-u dauenin eitxen dau. Kasu baterako alban, dxaten tzu, da gero goix gustidxen esebes, dxan bes. A gu-t esan apai(dxora), dxan bes. Da igual eguskidxen bueltan, eguskidxen bueltan dxaten tzu. Da baitxe marin bueltan be bai, mar(i)-puntan, bueltan be bai dxaten tzu, da igual gero bapes. Ori da berak e-, instintue, arrañen instintue

- atzo emon sauien programa bat politxe telebisiñuen, animalidxena ta arrañena be bai

estot ukusi, estot ikusi

- tximinoyek, kolori kanbidxaten da

bai bai bai bai. Bai bai. Bai, tximinoyek e kolori asko kanbidxaten dau. Asko kanbidxaten dau, dator igual illun-illun da gero eitxen da bi-, a klarutu be bai da suri-suri be plantaten da. Txibidxie, txibidxi da ba errasie esate baterako tximinoyena ta errasi da, da txibidxie, arra ukusten dauenin koloripe kanbidxa eitxen txus

- euren artin berbaitxeko edo

bai, koloripe kanbidxa eitxen txus. (Ara), emiek, arra ukusten dauenien. Da arra be txulo plantaten da, ño! Aulan erru:k atata ta

- martitzenetan emoten dauie ori

e, nik e orrek es..

- gillen imintxen san burdiñe mamarru formate senin esta?

bai, baye mamarrue, gillen e.. gillen beti imiñdxe, "u"

- "u" dako ixena?

ba "u"

- da "te" be bai?

"te" be bai

- olan dako ixena, "te" "u"?

"u", bai

- "u" imiñi

u, "u" imiñdxe, gillen, u. Baye, esteles sikatuten ondo, usteldu eitxen da gi- gillie, usteldu eitxen da. Da, ori gedxau da, imintxen tzue, elanbratan da eskeikeran da ba rosik e, bakixu, gillie, ola, ba dxan eitxen dau. Bay gaur e, gaur etzu imintxen orrenbeste, orrenbeste

burdiñ e gillen, se kárrutauseles, kárro txikitxuek, bakotxa(k) beren enbarkasiñu, ba, beren karrotxun sartzen da ta listo, bai

- "angira bixarra" ta "angira merrebaldie" igualaties?

angira bixarra badai seiñdxen, baye angira-

- merrebaldie

e ori estaitx ser den, es, "angira bixarra" badai ser den. "Angira bixarra" aulakotxu da, bai. Esta-, semat okingo dau, arra bi edo. Arra bat, bi. (Aula)ko bixartxu bi dakos, da, e.. txokolate-kolori edo alaku da

- angira-merrebaldie bermiotarrak esango daui igual

igual esango daue

- "orkie" da "txista", edo selan da, orkie

orkie da.. mm..

- txiste esateko?

es es es es. Orkí da, botaten dxakona arrañeri, kasu baterako, arpoy(e) dxota dau esta? Arpoy dxota dakosu arrañe. Da, orki da, txikota, korredisun imintxen da, da bustenetik edo sartunda trínke, a da orkie. Bai, esatiles e, aorkau(e) ori be eitxeko eitxen da trinke, ba ori da orkie. Buru-mandatik edo sartzen tzasu garrirarte ta, trínke, da a da orkie, bai

- da olako iru selan esango-

iru orká

- da "orkan gues"?

es es es, es es es, es es. Es. Ba esa lei, kasu baterako arrañe baster bateri "arrañe orkata daku", "orkata daku", se arrain ixen den edo ixurdi edo, duroye edo, olako arrain andidxe, orkata daku, marraixu edo, olakue bai

- "boltzie" ta "sakue" igualaties?

bai, bai, boltzi ta saku dana da bat, bai

- selan esaten da geidxau?

saku arma, edo "boltzi arma" be bidxetara, bidxetara. "Saku arma" edo "boltzi arma"

- Txangille aurrien baixe bat-au?

bai

- se ixen dako?

Txangilleko baixie

- beste bat esta?

es es, Txangilleko baixie

- "Saltacaballos" kala bat-a?

es, es. Saltacaballos da.. Castro, da.. Castro ta au bitxartien, kargaderue, on san or, kargaderue miñealena, Saltacaballon, kargaderu miñ(i)alena

- esta kalie?

es es es es es es es. Kargadero bat-a ori. Castro baiño Bilborautxuau eitxen da, mm.. dxungo siñen Castrora

- baten edo..

a. Bera, aldatza selan dauen e, asten dena bajaten, an e, bide santarra, an, oiñ e, ori eiñdxa dau e, bide bide barridxe eiñdxa dau baye

- kamioyek eta

bai, bai, an- an beyen dau. Saltacaballoko kargaderue. Orra kargaderora ba túneletik otorte sin e, onek e bagonetak, miñ(i)alagas, da gero an okitxe ban tólba bat, da andik otorte san kargie. Or kargate san asko, miñiala, e Altos Hornoserako, bai

- ortik ibil sara arraintxen su?

Saltacaballos e kostan dau, bai. Saltacaballos-, e nik e, Saltacaballosen nórtin bai, káletan, Mar de-, orren nortin dakosus ba Mar de España ta orrek kalak, bai

- "cascajo" esateko esastasu "tarrie"

tarrie

- da "arri-kirridxe" be bai

arrikirridxe be bai

- igualaties orrek?

bai bai bai bai bai. Tarrie ta arrikirridxe. Tarrie leges sarní da

- ser da?

samie, sarni perso-. Oiñ estau olakorik baye atxiñe ta- sarni ote san. Da "tarrie" deitxuten tzoen. Tarrie. Sarna-kirridxe, bai. Da, orti dator ori tarrie

- da arrikirridxe?

arrikirridxe

- bidxetara esaten da

bai, bidxetara

- Playa de las Motas, euskeras selan?

Mótetako kalie, Motetako kali, ori dau an e, e Motetako kali dau e, e

- betik esta?

bai, e.. Oriñonen e nortien. Oriñonen nortien, Oriñon bakixu non dauen, Laredo ta Castro bitxartien

- "Playa de Oriñon" selan esaten da?

Oriñoko plaidxe, Oriñoko plaidxe

- da Mar de la niebla?

Mar de la niebla.. ori be kali da, bertatik eitxen da ori be, bertan Santoñatik ortik eitxen da ori be, Mar de la niebla

- ibil sara ortik?

bai bai, orretan danetan ibil (nai)

- euskeras estako beste ixen bat?

es es. Orrek kalak erdaldunetie, da guk ba, Mar de la niebla ba "Mar de la niebla"

- eureles

bai, eso es, bai

- esastasun diaidxue dakosula eiñdxe bajukas da enbarrikas da kaskue non dauen, se kasko?

káskutie galduniko enbarkasiñuek. Galduniko enbarkasiñuek, da kasu baterako ba enbarra sara. Da a eitxe su, a apunte, sema brasetan da se alturetan da, ori dauen. Ori da
- da kaskue ori-
kásku da enbarkasiño galdue, enbarkasiño galdue
- da olako iru selan esango lekixu?
iru, iru kásko, iru enbarkasiño galduek
- esaten da "gallegun aixie"?
bai, norusteko aixiri
- suek-
bai bai. Esaten da-, norusteko aixi = gallegun aixie
- da mendebala
mendebala, norusteko aixi edo mendebala
- andik datorrelakon
bai
- len barkotik fabrikera arrañe eruteko ganadukas edo ididxekas-
bai bai, ganadukas erute bin kárrutan. Oin kamioyetan eruten da kajetan, ba ordun eruten san ganadutan da otzaretan
- Mundakan be bai?
Mundekan esta on e fabrika bat edo on da baye esta ixen e Mundeka, Bermion, bai. Ga- ganadukas otorte sin e móllara, kárruas, da, ote sien, árru biko, kintxal-erdiko- otzarak. Da aretan eruten san bokarta kárrutan imiñdxe
- urte asko dias
ba, urte neikua, or- ordurik ona semat urte ongo da ba.. berrotamar? ba, berrotamar e idxe irurogei urte, bai. Irutamar urte ein tas nik e, illen iruen
/.../
- esaten da "makallerue", barkue esateko?
bai, bai bai. Or dakosu apunteta, bai bai. Bai, or dakosu apunteta
- erderas "bacaladero"?
bai. Da euskeras da erderas da ori imiñdxe
- suek esaten sue ori?
makallerue, makallerue. Baye badau apunteta or, or bakosu papel bat(en)
- sérkue bai esta?
sérku- sérku da ártie, ártie
- da arrañe "sérka" eitxen da, sérka?
bai, bai. Bai, trañen barruen, sérka, bai
- esaten sue?
bai bai bai
- "aideko beseue" da "áidera", aidera?
áidera da, ondun estauenien, as- asaldute dauenin arrañe, ondotik asaldute dauena gorantz, gorantz (eiñdxa) da ori. Aideko besegue
- "besegue" esaten da beti?

bai besegue, bai bai bai. Ori por regla jeneral da mártxan datorren arrañe. Ondotik estator, urerdidxen edo aulan dator, mártxako arrañe. Orrek amaitxu sin, atxiñe ixeten san ori, áideko arrañe ta, amaitxu eiñdxe, beseguripe (etxauk), gitxi, akaba

- esaten da "argollie"?

bai, argolli da ba, or amarraten dena-, molla- mollako argolli txikota amarratek(u) enbarkasiñuna. Ori da argollie

- olako iru?

iru argolla

- artiek eskeitxeko, astuek usate sien?

bai. Astu:k e ixeten sien, selan esplikako tzut, astue, ixeten san

- emen ein

bay- ikusteko seuk (aulan).. -dibuj.-, au da astue, au da astue, ametik eskei, da amen beste astó bat, da amen beste asto bat. Da, amen eskeitxe san e.. amen eskeitxe san e sarie

- iru astotan-

iru es, asto asko, bai. Ba, arrastako sariek e, Ondarrun ukusko sus, olakukas. Ointxe mollan

- astukas?

astukas, bai. Ori segun selako sari ba, asto- gedxau edo gitxiau

- amen Mundakan es?

es, es es. Amen e talan e eskeitxe sin edo mollan

- asto barik

ba astue por regla jeneral e, arrastako- arrastako sariek

- erderas "achicar el agua"?

uré kendú

- da "atxike"?

e.. atxike, e "ure kendu", ure kendu. Ba, atxiñe baporak ote sinien, "atxikaik ori ure", se ordun txifarra ote san. Baporas, igiritxen tzon bapora, da arek e, aren iñdxarras eitxe ban, surrupie, sáidxako ure, da a ixeten san, "atxikaik ori ure", esaten san, baporak, baporak eta oten sin, txifarra, txifarra

- esaten da "baldiue"?

bai. Bai atxiñe aunekas baldakas eitxe san, or dakosu bat e-, bai, or dau. Olako baldakas eitxe san e, olesko baldak, olesko baldak ote sien, baye oin bangeris, oiñ e bónbat-akoye enbarkasiñuk eta bangerias. Atxiñekuti ori, baldakas eitxe sana baldie

- da "baldiue" be bai?

ba baldiue edo baldie. Enbarkasiñu baldie. Enbarkasiñu garbitxu esate baterako kuberta garbitxu ta ori da baldiue

- "fajie" esateko "bigotie" esaten da?

bigoti da bat, da "fáji" da átzerarte duna buelta gustidxen

- diferentitie

bai. A bigoti da, esatiles, enbarkasiñue(k).. ia badau emen enbarkasiñue, enbarkasiñu badau

- au

orrek estako, orrek estako, onepes.. one- aunek, aunet-ako. Au da bigotie
- au gorridxe?
au suridxe, au da bigotie. Da fáji da, dakonin danien, buelta gustidxen
- aurrekue bigotie
aurrien, utzin dakonin "bigotie", ori da, bai
- beste gustidxe ba-
bai. Fáji da buelta gustidxe(n)
- beste kolore bat okitxen dau bigotiek?
por regla jeneral bai. Diferente beste kolore bidxetatik, ebaitxen dauena. Kolori- beste bidxek ebaitxen dau(ena), bai
- se kolore-
suridxe por regla jeneral be bigotie ta bai fáji be, suridxe por rela jeneral
- "apaidxaten gues" esaten da
apaidxaten da, enbarkasiñu preparaten susenien itxasorako. Bai, preparaten da, ori da apaidxatie
- da "desapaidxa"?
desapaidxe = desarma, desarma. Ya igual kosteri amaitxu denien, ba, an kosteran setan ibil sara? ba, bokartin edo ibil básara ba desapaidxe, e guardarrañek eta trañek eta orrek desapaidxe, bai. Errira ostabe trastik
- "desarma" be bai?
desarma be bardin, bai, "desarma" nai "desapaidxe" ba bardin
- esaten da "desmallatie" "despeskie" esateko?
"desmalle" esta esaten "despeska", despeska
- da desmallati-
desmallie esto, ori erderas da. "Despeska", erderas da "despeska" be bai e? Bai, despeska. Despeska, atxiñe eitxe san, dríbako arrañe, dríbako arrañe deitxuten tzun bokarta, dríban, dríban e atrapate san. Driban ba gu dau esan "a la deriva", bai, driban. Da, arrain asko atrapate senien ba andrari deitxuten dxakoyen da, elanbrara atara arrañe, sarikas da, an oten sin despeskaten e arrañe, mallarik mallara arrañe ataten
- barkun barruen-
bai eitxen san ordun be ta, kantidade txikidxe danin ba barrun akabate san, barkuen, akabate san. Baye kantidade andidxe ixeten senien ba, mollara ata bi-xete san edo elanbrara edo ata bi-xeten san e, sariek
- esaten da "egune salba du"?
bai, ori da ba, "eguna salba du" da ba, arraintzo desenti ein sunien
- arraintzo desentie?
bai arraintzue
- "arraintzu" esaten da?

bai bai, arraintzu da ba, esatiles egun gustidxen ba koño! ba atrapa su, e arrañe politxo, arrañe ondo, ori da.. "eguna salba du gaur"
- eguski gorri aixe edo euri
bai
- da alba gorri, edo eguski gorri be bai?
alba gorri edo, bay por regla jeneral "alba gorri, aixe edo euri"
- da "eguski gorri"?
e eguskidxek sarritxen urteten dau iparrakas be, gorri. Baye albi an datorrenin a, gorri-gorri-gorri-gorri alako arraidxekas da, ori da. Gero dau ba, "sol con barbas, mendebal con aguas"
- selan da ori?
sol con barbas, mendebal con aguas, erderas
- esaten da emen ori?
bai. Bai. E da, urteten dauenin eguskidxek alan, bixarrak ataten dauenien, bixarrak, ba esatiles e, e.. se-sango tzupa, "los rayos", e? Ataten dauenin olan bixarrak, esaten da "an dator eguskidxe, ene bada", sol con barbas, mendebal con aguas
- esaten da Mundakan ori
bai
- da "eguski gorri aixe edo euri" es, alba gorri
alba gorri, alba gorri. Bueno, alban urteten daueles eguskidxepe, dana da bat, dana da bat. Alban urteten dau eguskidxek eta dana da bat, "alba gorri aixe edo euri"
- esaten da "enbragie"?
enbragi bai. Enbragi da motorren e enbragie
- arrastan esaten da ori?
bai e amen be, bai. Enbraga, abante, edo enbraga atzera, enbragie
- da olako iru?
iru enbrage
- gitxi dako
kanbidxe
- ia, beste bat igual, "romper, explotar la ola" selan esaten da?
itxasu apurtu, itxasuk apurtu
- da "errementa"?
errementa be bai esaten da. Amen plaidxetan eitxen (dauena) blon! a sarata andidxe ba errementa dau itxasu(e), bai
- da "apurtu"?
bai, "apurtu" nai "errementa". Itxaso errementadutatos, ori da, ásautik datosenin arek itxasuk apurtuten e, a itxaso errementaduek

22 B

- barar, "varar" esateko "eskei"?

eskéi be bai esaten da, bai bai. Ba bapora eskeitxen gues edo enbarkasiñu eskeitxen gus aspidxek eitxeko, aspidxek garbiteko edo. Edo, garbitxu ta pintxeteko edo, eskéi

- "bara", ori de bara?

bai

- esaten da "euri-lañuek"?

euri-lañu:pai, edo euri-sartape bai, bai

- iguala da ori?

bai, euri-sartie be euri-lañue bardiñe da

- suepe "farola" esaten sue?

farola

- "faro" erderas

"faro" erderas ba farola

- "farue" es

es es, farola

- "frenar", "frenue" da "frenar" selan esaten sue?

..frená, frena, erderas

- esaten dan moduen

bai, frená

- frenu dako arrasteruk esta?

frénue dako makinilliek, makinillik eruten dau frénue. Ori da, e.. da fréno gogorrak eruten txus, onek bakak eta buek, orrek eruten dau freno gogorrak, se se- sarritxen frénun gánin, engantxa barik frénun gánin due sari arrastan, bai

- makinillitako frenue

makinillitakos frénuek

- bermiotarrak esaten dauie ardora ikusten denien, igual zzz, fuetak

bai, fuétie, edo sarti- esto, bai, e, arrain sueltu da ori, arrain sueltu dunien

- ardora ta-

bai, bai

- fuetak, suek es?

es, arrain granu due, arrain granu- sabal- se arrain sabala due. Fueti bermiotarrak bolanderuri Mundekan be deitxuten tzoe ta

- suek es, suek "fuetak" es?

es es, arrain sabala, bolanderuek, bai. Da olan duenien, "arrain sabala due" edo "arrain granu due" edo

- "bolandero bat" es

es es es es

- entzun su ori, fuetak?

es. Arrain granu due edo ori

- bermitarrak esaten dauie "itxuki-lañupe" bai

itxuki-lañu estot entzun iñoix. Estot entzun, "itxuki-lañue", itxukidxe ori da, kolaidxue

- lañuek eta

estot entzun nik iñoix
- Mundekaku esta se Mundekan "itxukidxe" esta esaten
esta esaten. kolaidxue. Itxuki-lañue.. estai- neuk estaitx
- ondarrutarrape "kolaidxue"
kolaidxue
- bermiotarrak bakarrik itxukidxe
itxukidxe
- erderas catalejo?
katalejue, bai
- nok okitxe ban ori katalejue?
katalejuk atxiñe, usaten sien, bueno e- ba arraintzan es e? Arraintzan es, orrek katalejuk eta ixeten sin ba atxiñako-, patatxatan da esanin le-, esan (les) oten onek e, antiojuek, antiojuek onek prismatikuk esiniles oten, ordun esan usaten ba ote san ba kataleju begi batekue, bai
- talaidxeruk okitxe ban ori?
talaidxeruk estaitx okin badau. Okingo ban, bai, bai, talaidxeruk e okingo ban, bai, bai, bai talaidxeruk okingo ban bai, bai
- da "prismaticos"?
prismatik(u) bi- biniculares, bai
- prismatikuek
bai
- badau lotxa suridxe?
bai, lotxa suridxe da, e kala- kálako-, kalan e, kálakue, esatiles, ur gitxiaukue. Da baltza da urandiraukue
- seiñdxe obie?
bardin antzera, bardin antzera, lotxie arrain biguna da ix(a)tes be, dxateko be-
- esta ona?
bai ona, ona, fiñé. Bay bigune, bigune
- erderas el maquinista?
makiñistie
- da olako iru?
iru makiñiste.. Da merkantitan, merkantitan esaten tzo makiñistiri "burdiñetako dxaubie". Burdiñetako dxaubiek
- broman esta, esakerie?
bai, esakerie, burdiñetako dxaubiek
- berari esateko es
es, es es es
- esaten da marigorie?
bai, ura gora datorrenien, marigorie, da mari-
- plemara esta?
es. Marigorie da ure goras datorrenien. Da mariberi da ure beras dunien
- bajamara es
es es. Bajamara da bat, da plemara da beste bat

- da "mero suridxe"?
bai. Badau, bai. Da beste mero bat oten da báltzaue, e.. or mero sarrak, mero andidxek, da meru oten da baitxe grixe be bai, bai bai. Grixe ta tripi suridxe. Merue kolore asko dakos, oten da berdeski be bai, kolore asko dakos meruek. Onek mero sarrak, mero andidxek, guk atrapa dus ortik Afrikatik e, atrapa dus da, berrogei kilokuk eta olako meruek. Aurrek e, ba-, illunek, illunetie bai
- "mero sarrak", olan esaten da?
bai, mero sarrak gu dau esan ba, andidxetiles ba "mero sarra", esatiles e, gause txikidxeri ba gastie, da gausa andidxeri sarra
- lebatz sarra ta esaten-
bai bai bai
- "mero suridxe", olan esaten sue suek?
es es, merue, merue
- mero suridxe?
es es es es, merue
- "pasadora" esaten da?
bai, pasadora da ba kosturak eitxeko burdiñe. Bueno, burdiñe alanbrantzako. Da, pasadora oleskue, txikotentzako, kosturak eitxeko, bai
- da olako iru?
iru pasador
- Bermion esan dostie, arrastan pes espadin seragas eitxen sala atxiñe? estai-
- kosturak eitxeko, pes espada bat atrapa
bai, da pes espadi nois ataraten da ba? -barre- noix (atrapaten) da pes espadi ba?
- len bai?
e, bat edo beste baye es e.. pes espadie espasu ata- ordun kosturi segas eingo su ba? atzamarras? -barre- ori-
- akula bidegardie
bai, akula bide- Ori, esa- esakera bat-a. Beti usa da, pasadorak usa di beti
- arrastan "primerue" esaten da esta?
bai, primerue ta segunduc
- erderas la radio?
batzuk deitxuten (..) txamakulue
- radidxuri?
bai, txamakulue
- selan da ori, esakerie?
esakerie. Da, beste batzuk deitxuten tzoe, "iturriskiñe" edo, "etorrikiñe" edo, olako bat e deitxuten tzoe. Ba por regla jeneral "radidxu"
- da iru?
iru rádidxo
- da beste berbi esan sune?

txamakulue
- da iru?
iru txamakulo. Ori, txamakulu bakixu nok deitxuten ixen tzo? Patroi batek, bermitarrak, bai, a ixeten san unico, partie emoten genduna arrañena edo gausie, euskeras omote bana, Igeldori, Mongomeri
- Mongomeri?
Mongomeri deitxuten ixen tzoe esixena. Unico euskeras omoten ixen tzona partie Igeldori, auri-xen da. Da orrek esate ban, rádidxuitxik "txamakulue"
- Mundekan ostantzin esta esaten
es es es es
- arek e-
bai, arek esate ban. Amen "rádidxue"
- Igeldon oten sana euskaldune san?
bai, bai. Euskaldunak ote sien
- berak euskeras-
euskeras emote ban e
- Ondarrun esan dostie len gedxau eitxen sala berba radidxotik, non saus? da emen e ba
bai
- igual "Dimas non saus?" da
baye oin kábletik geidxena, kábletik
- oin berba gitxi eitxen dala itxasuen
ai, e bai. Bakotxa bere keitxien, bai, ixe lei, ixe lei. Ixe lei, bakotxa bere keitxien
- len esan e-
len e, igual ote sien kuadrillie, ba sei edo saspi pareja, da batek eitxe ban berba bategas da bestik eitxe ban bestis da bestik eitxe ban, da dana enteraten siñen, danena enterate siñen, non sausen da se arraiñ atrapa sun da dana. Aunque arrañien beti (ixaten) san gusurre. Otamar atrapa basus ba, ogei. Da berrogei atrapa basus ba otabost, da aulan. Gusurre ixeten san. Da gero, ba, askanengoko egunien, "bueno, bagus errire", deitxute banin armadoriek ba, "bagus errire", ser darusue? ta, ordun esin ixate sales gusurrik esan, se portun dxakitxe san da, se kaja darusun. Ba ordun esaten sendun igual ba "bosteun kaja darugu". E! Nik e kontata dakotzutes da, irureun kaja baiño gedxau esu atrapa. -E! askanengoko etxádetan atrapa du. -Bai, suek askanengoko ámun atrapa sue! Askanengoko amun atrapa sue!
- da igual preguntaten baizu "non atrapa su arrañe?" igual beste batek erridxen
bai bai
- or be beti-
e, por regla jeneral egidxe (ixaten) san, bai. Baye égidxe ixaten san atrapa ta gero. Atrapa arte kasuripes
- espadosu gure besti dxuti ba-

bai, ba bueno, e an kanpun-da diferenti da. Barruko kaletan dena, ori da, "non on sari ba? ta Santamoron edo non on sarie? Kostarren kalan, Andrakalan edo". Or esa leixu gusurre. Bay gusurre esateko beti daueles baten bat, parejin bat. Arrafiena gusurre esa leixu, ba non on saren es. Oin kanpun bai, kanpun e, "non saus ba? da eun milletan", da igual saus berrotamar mílletan

- ori bai esta?

ori bai

- "sartidie" esaten da esta?

bai

- da "sartidera"?

sartidera be bai. Sartidi da, arrafie daueLin txir-txar txir-txar e, bokarta uren ganien. Da, suseles bertan, b'arrin esatiles etxadan, sartideran gaus, bai

- ori gaues?

illuntze-barrenetan, da albán. Ondiño gaue, álbie, esatiles albán da illuntze-barrenien

- "illuntze-barreni" esaten da, illuntze barrena

bai, bai illuntze barrena

- "illuntzie" esateko?

illuntzie da, gaue eikerie, ori da illuntzie, ba "illuntzi-barrena" gaue-ikerie

- bigotie, fajie, da badau "sintxie" be bai?

berori. Fáji ta síntxi dana da bat. Fáji ta sintxie, da buelta gustidxen dakona da, síntxie

- suepe esaten sue ori?

bai bai bai

- da olako iru?

iru síntxa edo iru fája

- erderas la subasta?

ba arrafie- sal- saltzen. Arrafie saldu

- subastie?

"subasti" es es. Arrafie saltzen dxun gara kofradire ta, ori da. "Subasta" erderas, bai, "vamos a subastar el pescao"

- da "tinti emon" esateko "tíntatu"?

tíntatu bai. Trafie tíntatu edo sari tíntatu, bai, tíntatu

- arrafie da txapalue?

bai. Txapalue.. es, txapalue.. txapalu deitxuten tzoe, bokar baltzan-, bokarta esta, beste arrain bat-au, bokarten antzekue, bay baltza ixeten dana (da), deitxuten tzoe "txapalue". Da "txapalue" deitxuten dxako baitxe karramarruri, asalin ibiltxen den karramarrue, bai

- se karramarro da ori?

e barrutik uré dana, txapalue. (Ori ei da) ona lupiñetako-ta atrapateko, lupiñek eta atrapateko da ona

- arrafie be bada?

bai, arrañe da bokarten e gaiñakue baye da baltzá, batzuk deitxuten tzo "bokar baltza", beste batzuk deitxuten (tzo) "txapalue"
- suek selan?
bokar baltza, bokar baltza. Ba esta- esta dxatekue, estu dxaten. Granuk otorten die, esta otorten kantidadin, gránue. Da txapalue, da ori karramarrue, asaleko karramarrue
- "txapalue" suek arrañe esateko
arrañe es, es es es. Bokar baltza
- uretan ibiltxen din arratoyek se ixen-
urarratoyek, bai, urarratoye
- portun-
portun e, oten di bai bai. Orre di alkantarilletatik eta dabiltzasenak, urteten dauinak portun, bai, urarratoye
- Lekeitxon esan dostie pantxue ta txillue diferentitisela
guk pentzaten du "pantxu" ta "txíllu" dana dala bat, bai
- beseu-kumie
besegu-kumie, lelau txikidxe. Da "pántxue".. deitxuko tzo eurak Lekeitxon, baye txíllue beti ixen da pántxue. "Pantxu" erderas da "txíllu" euskeras
- esan dostie txillu dala beseu-kumie
da pantxu-
- da pantxu beste bat es?
es es, pantxu ta txíllu dana da bat. Pantxu erderas, se orrek lekeitxarrak erderas asko eitxen dau(e) geure antzin, orrek, bai. Da txíllue ba txíllue. Pantxu ta txíllu dana da bat
- suek "pantxue" esaten sue
txíllue
- "pantxue" es
es es, txíllue
- beseu-txi-
bese(g)u-txíllue, txíllue edo bese(g)u-txillue, edo, txíllue da ba txikidxaue. Udan ukusko su portuen e Bermion igual e, oiñ e ori errasi be galdu eiñdxa ta, ostantzien, portun gaues, aulako txilluk atrapaten sin gaues, an portun Mundekako portun be bai. Oin Bermion akaso atarako di baye, ori galdu eiñdxe. Da gero, dxuten giñ(e)n berrotamar brasetara ta, txíllotan, beseu-txíl'ue, bay dana txíllue. Bai
- erderas ganso?
antzarra
- Mundekan?
bai, ántzarra, bai bai
- olako bi?
ántzar bi
- da Lekeitxon da, famosutis orrek e-
ántzarrak, bai bai bai
- da Ondarrun be bai?

Ondarrun es, es. Lekeitxo ixen da ántzarren e famosue
- da Mundekan iñois es?
Mundekan e, esetu dot. Esetu dot. Aurtik, molla-puntatik ara atxetara txikota imiñdxe. Da bertán egunien, dxun san medikue Don Anjel Beaskoa, urtiti illdxena, Don Anjel Beaskoa a be ba, medikue, erriko mediku a be ixeten san fiol bragaue. Da, dxun san a be, antzarra agarraten, da antzarra agarra banien, labrasta tzon, bakixu sebu okitxen dau-te, labrasta tzon da toleta sartu ban e, sayetzetatik, (dxausi san) enbarkasiñora
- ser pasa dxatzon gero?
esebes, es es. Ein tzon kúrie ta, dxun san e Bilbora edo ba-, toleta sartu ban arek, sayetzetatik, bai
- orduan Mundekan e-
esetu dot, beiñ edo bi bidar e? Estot esetu gedxau. Or bein bai, ori, badiñotzut, Don Anjel Beaskoa, medikue
- dxaidxetan?
dxaidxek, erriko dxaidxe(tan), San Pedrutan
- da entzun tzut "biradak" eitxeko sariri, biradie, biradak
biradie? Es, a bai! Ori da, biradatie, sari kaloyetati dator esta? anteoyen, da biradatie, omoten tz(o) estrapue, da engantxa ostabe gantxun da biradie, da ostabe engantxa ta(s), biradi, ori da biradie
- "a birar", lau orduri lau ordure edo selan?
segun, segun. Baitxe bost ordurik bost ordu(re) be, da segun, e, oiñ kala txikidxek, barruko káletan sausenien, kalak igual ba ordu bi txa erdigas da irugas da akaba eitxen di ta birá ein bi su. Bay kánpuen, kánpun e, e igual gau gustidxen etxada baten be bai, jenti lo itxeko, da enbarrik edo espadau ba lau ordu- bost ordu beti, bai, beti. En jeneralin lau ordu-bost ordu beti. O sea errepartite su egune, esate baterako ba, lau etxada eingus, ba goixeko lauretan botaten su ba sortzi (ta erdidxek) beratzitararte, gero ségidxen dules ostabe ba atzaldeko ordubatak ordu bidxeta(n), da gero, esatiles e, errepartite egune
- Bermion esan dostie len ba, neskatillek titidxetararte uretan da, batelari gausak-
ori atxiñe ote san.. krielak eta ikatza eruten, bateletara
- titidxetararte uretan
e, garrirarte. Garrirarte. Batela, batela.. garrirarte basaus, estau dxoten ondorik. Da ondu dxoteko lekora dxuten san batela. Garrirarte igual e ya kargata dauela ba garrirarte igual sartungo sin bay gedxau es, es es
- da Mundekan es
Mundekan es, Mundekan e mollara e ekarte bin neskatillek buruen ikatza. Da iste bin molla ganien da molla-ganetik enbarkate san. Bay Bermion, amarrate siles budxetan enbarkasiñuek, ba batelak erun bi-xeten tzon e, kostad(ure) búdxara, bai. Da, neskatillek ekarte bien, ikatza ta krielak eta onek, biberak eta bateletara, bai

- suk ikusi su Ber-

bai bai, bai bai bai bai bai

- itxas-txakurre?

itxastxakurre, bai. Esetu dot nik amen be. Itxastxakurre. Itxastxakurre, deitxuten tzo itxasoko txakurreri, eruten da- onek txakurtxu- txakurrepadaus itxasora, gustaten dxakoenak. Ba itxastxakurre dau, beste bat, bueno errasi akaba eiñdxe e? Ori, ote san, átxetan, da olan portuko sillu:tan da, Portuondo puntan, Bermioko portun be bai e atxiñe, amen ote sinin astilleruek, Juanen astillerue ta or, or urtete bin e, itxastxakurrek. Bay deitxuten tzoen, etzut esango selan deitxuten tzoen euskera, "itxastxakurre" bai baye beste-.. alauridxe eitxe bin, personiles eitxe bin alauridxe orrek. Oiñ etzut esango, enai akordaten

- selako formi dakoe?

txakurre, bai. Txakurren antza e? Animalidxe, molla ganetik be ukusi dot nik, dxuten da dangal Itxasora san- sanga, bai. Da, iñoix ekar bien e mundekar batzuk. Portuondoko sillun baten topata kum(e) bi, baye.. esatiles dako, lumi bes- e fin-fin-fin-fiñe, asala, esatiles e lumie fin-fiñe. Oiñ ori errasi akaba ein san

- ori estot entzun iñois

bai bai bai bai bai. Itxatxakurre, ganera alauridxe eitxe ban, personiles alauridxe. Nik esetu dot e, aur e Bermion e sartun arrasteruas, da ordun esan oten e oin dauen astillerue ta, oin dau:n kárruk eta, ordun esin oten, e ba se, cuarenta y seixen edo sieten. Da, Juanen astilleru ote san ametiko alderdidxen, da ango sillutan da órretan e ote san e, orrek itxas-

- oiñ estau-

ur-txakurre, estau estau, ori errasi akaba san. "Nutria"

- nutria?

nutria, nutria. Bai, nutria

- Mundekara portora etorte sien?

otorte sien bai, bai, nutria. Esin akorda(ten ixen dot) baye akorda dxast

- orrek esin atrapako esta?

es, es es. Errasi be, ori galdu eiñdxe. Galdu eiñdxe. Ba orreitxik esan tzupa, asala fin-fin-fintxu okitxe (ban), bi ekar bin, kumek. Da ukusi naitxusenales, ba orreitxik, nutria

- da Bermion ori itxastxakurre, uretan abille dan txakurre

bai, ori be bai, itxastxakurre. Bai bai, itxastxakurre da ori be. A, luma suri-suridxe okitxen dauena. Itxastxakurre

- beseu batek eskapaten badau-

(da) sáltaten dau e bille, bai, bai, bai bai.. bai, erakutzitxe okitxen daue, da abi- afesiñaduk eurek txakurrek uretara, bai bai

- igual arrañek eskapaten badau

bai, ba saltaten dau atrapaten. Guk okin gendun, txakur bat e topa gendun, idxe itxuen. Ondarrutik gatosela Bermiora arrasterues,

Ogoño-bularrien. Ogoñon onduen, topa gendun txakur bat, e! Koñol Bixiri-tu, bixiritu, da sarabarduas, pára bapora ta, enbarka gendun barrure. Da.. an urak eta botaten da, oñol Otor san konortera, da geugas ibiltxen gendun barruen, bai. Bira eitxen gendunien, a txakurre, amarra ein bi-xete gendun, se saretik urteten dauen arrañek, listo saltateko beti. Da, itxasun atrapa gendun, da itxasuk eru ban. Bai. Gaues e e(do) seuse ukusi ban da salta berak itxasora ta gero, iñork e dxausi es kontun da itxasuk eru ban. "Naufra" deitxute- ixena. Naufra = naufrago, Naufra

- kuriosu esta, korrienti ixaten san ori, txakurre erutie ta?

bai bai, bai bai bai. Ba oiñ urte batzuk e dila, aunek e fostierrak, fostier onek arratoi-txakurrek eta olakue(k), enbarkasiño gusti-gusti-gusti-gustidxek okiñdxaue Bermion e txakurre, bai, da Mundekan be bai. Bai, fostierrapai

- orrek esauen saltako-

afesiñu batzupai, batzuk onak urtete bien, bai. Ba orrek gedxau ixen die, (be) enbarkasiñu dxagoteko, arratoyekaitxik eta olan, bai. Fostierrak

- esaten da "erremorka emon bi tzagu orreri", edo "erremorka artun bi du aurrena"?

bai, bai bai bai. Edo "erremorka emon bi tzagu" edo "areri erremorka artun bi tzagu". "Erremorka omon bi tzagu" da, seuk omoten tzasunin berari erremorka

- seu sues atzetik orduen?

bai. Seuk omoten tzasuna erremorka

- berak eruten saitxus

berak eruten saitxus, bai. Da "erremorka omon bi tzagu" da, esan tzuten moduen, da besti(k esaten-) "erremonga artun in bi tzagu", a da aurreti duna. "Erremorka artun bi tzagu", erremorka omoten dauenari, esatiles, atzetik dator e, atzeti dunak omoten dau

- beste egun baten segiduku?

bai, seuk-usunien, seuk-usunien. Nik egualdi txarrapadaus eingo tzut ondiño gausa batzuk. Egualdi txarrapadaus eingo tzut. Ordun au gusta(ten) dxatzu asko e?

- gixonakas da

au, au imin bi dot e.. Onetie erramuek eta paluk eta onek, onek e? Da oneri deitxuten dxako... "kargilli" imiñi

- kargillie?

kargilli bai

- au palue edo ser da?

onek paluek eta erramuk eta, ka-, au, au dana ixeten da kargillie, kargilli gu dau esan, gausak, trástie(k), bai, bai, onek danak, onek onek onek oridxek, onek. Onek tóstatie, bai

- tostak estie-

e tosta-ganin daus onek. Tostin ganin daus onek (..)

- barandilli ixetiles

es, es es es. Txalupek estau okin barandillarik. Es. Txalupek estau(e) okin barandilli, barandillie, imin itxen tzoen, lebatzetako, órkakas, esate baterako, orkie.. Amen esate baterako e? Enbarkasiñue esate baterako da, da amen beste bat, da, ametik ona.. imintxen tzuen, berga bat. Da amen, bakotxa beren sóidxie.. lebatzetako. Orretako imintxe bien, esto, e.. órkakas, eitxe bien, barandillie, lebatzetako-

- da au da kargillie orduan

ba kargilli da au, kargilli amen e, errámuek eta bergak eta, paluk eta trastik e, (esatiles)

- orrek danatis kar-

kargill(iek) /stop/
kaela.. puntala, motue..

- espardela

bai, tximinidxe, baborreko farola, átzeko fókue, atzeko fokue, mastelerue.. onek di mastelerue, krusetie, au da krusetie, bueno, seuk e ukusko su, flétxakas da(u)

- obramuertie da gillol-, gillie

gillie, au aspidxe.. Sapatie

- au ser da?

élixe, élixe, amen dakosu élixe. E lemie, kodasta

- amen sarie

sarie. Onek budxek

- itxastxoridxepe bai

-barre- sí hombre

23 A

bai, bueno, asi ingo gara ostabe? e? asi ingo gara. "Tabieta" da, imintxen den e rodillu aurrien estatxi ta alateko, ori da "tabieta". Burriketa da bela txikidxena okitxe bina, egualdi txarrerako ta ba, bela txikidxena ibiltxe bina txalupak. Gero dau serbanua, da gero dau nagosidxe, bai

- esan sun Mundakan ro-

oin- oin rodillue

- tabitxeta es

gero da tanboleta. Tanboleta da, e.. palu sartzen da tostako sillotik, sokora, da an tostan, beti daukoles e dxokue, batera ta bestera paluek, an sartzen sin kuñek, kuñek e sartzen sinak, okitxe bin ixena: "tanboleta"

- Mundekaku da

bai bai, tanboleta. Bueno

- ori atzo ein su?

bai. Gero, beste gausaren bape dxakiñdxot. Ai! Esto pentzaten esan dunik, alaerriuen, atxiñe lebatzetan, ibiltxe senien, lebatzetan ixeten

san olan e, eskue esatiles batera ta-, gora ta bera ibiltxen, dei---ten dxakon "kisketien", kisketien. Kisketa bakixu ser den
- atekue
atekue. Baye or deitxuten dxakon "kisketien". Esatiles apaidxu gora ta bera mobite senien lebatzetan esko-apaidxuen, eso es
- lebatzetan bakarrik
lebatzetan- bai. Da baitxe, e, alaerriu esaten dxakona, gora ta bera ibiltxe san, alaerriuen. Ori da kisketin, muy bien
- esta akabaten au
estu akabako esta?
- atzokuek preguntako tzutes
bai bai
- molla sarra, amen dakosu -dibuj.-
au da molla sarra = Santa Kataliñako mollie
- oin deitxuten tzoe-
Santa Kataliñako mollie, au beti ixen da molla sarra
- suk esu esaten "Santa Kataliñako mollie"?
oiñ e- oiñ e danok e gus "Santa Kataliñako molli" esaten, da oin danok. Au oten san, onek okitxen txusen kanpotik, arridxek, burdiñekas, burdiñekas dxositxe, esatiles e, agin bari nau. Burdiñekas dxositxe, oten sin au, molla sarra. Gero au da, Tálako móllie, beti ixen da au Tálako móllie. Da au da "Erdiko mollie", eso es
- da "Atxako solope"
bai, Atxako solope, baye amen estost atrapaten, Atxa sabalek, Atxa sabalek estost atrapaten
- Antzora imin su
bai, Ogoño
- Punta Antzora da au?
bai, Antzorako puntie
- onek etziek
etzik. Antzorako etziek. Da au da, Ikopie, bai. Aur dako fletxatxu(as)
- da "Ogoñon bularra" seiñdxe, au
Ogoñon bularra etxako deitxuten berari Ogoñori. Ogoño-bularra da, itxasuen, itxasuen Ogoñotik sausenin nórtin edo olan, Ogoño-bularra da ori
- amen esta ikusten es?
bai txo, Ogoño?
- au?
ba beste modu batera. Beste forma baten. Ogoño ametik aulan dau. Baye básus e segun e, segun susen kanbidxaten errunbu, esatiles e, gorau edo, basues ese, amen nortien, nórtetitako silluek, silluetakos e goidxen. Da dakos an e, estaipe estalatitapadi edo selan den edo beren atxena bada, e, esate bin jamoyek eta dila arek eskeitxa dausenak, alako sillo bat-au, kueba bat, da, jamoyek eta. Gero dau beste sillo bat, deitxuten dxakona, "Mosolun sillue"

- txoridxe-
Mosoluen sillue. Ori dau, ándiko alderditxik. Elantxobeko mandatitau ori, "Mosolun sillue"
- ser oten da or ba?
esebes, sillo bat, sillo bat, da, dako, e mosolun antzá, beren begidxe ta gausekas, dako mosolun antza, txoridxe mosolun antza dakoles, a deitxuten tzo(e) "Mosolun sillue". Gero, amen dako, beyén, beyen dako, an goiko alderditxik. Elantxobe mandatik, dako, páso bat, batela pasa lei egualdi barien, subi bateles dako pásue
- ederto dau au be bai, akaba su?
bai bai, bai. E orixe esateko, au eiñdxot esateko selan ixeten san Molla sarra. Da au Talako mollie, da au e Erdiko mollie, seuk dxakitxeko seintzu- disen eiñdxot au olan
- sarrena au ta gero-
gero pentzaten dot au dela, au Erdiko mollie, au baiño lelau Erdiko molli dela pentzaten dot, se Erdiko móllie, ixango san, leges, au ixango san
- klaro, erdidxen dauelakon
erdidxen dauelakon. Baye Erdiko molli oneri deitxuten tzoen. Se amen, or, or, or e, da amen
- artzan?
amen amen, amen, berton e, orman. Da amen gure beko orman, atrakate sin balandrak. Ori neupe esetu dot, balandrak atrakaten sin ikatza ta ekarte binak. Entiendes? Da ni dxaidxonetik au beti ixen da Erdiko mollie. Da, a ixengo san, a geruau eiñiku Tálako mollie, neuetzako e? Neuetzako
- firme ein bi xu
au, setako? Ara, firmie, ara! Nire firmi au da.. Estot ein, estot ein, au da nire firmie. De, Seta. Aulan eskribiten dot nik. Bai e, bai e carne de identidan da danien au da-, de seta, orixe da nire-
- Dimas Zaldunbide. Au neuretzako da?
bai, seuetzako, seuetzako (ori)
- ekarko tzutas bestipe firmateko
txo onek e, etxauki balidxo esetako, firmateko
- bai niretzako bai, total politxeti onek
se nik e iñoi esto dibuja e? Nik estot- Ba itxasun aixe, ba arek mendidxek eta aulan. Baye enai ixen e, afesiñadu dibujora ta olan. es es es
- es?
es, neu(k) pentzaten dotenin eitxen dot, edosetara ta
- ederto
edosetara
- ganera kolorikas
bai, da batelak, batela politxe
- beli ein tzasu

bai, cneri txe oneri be bai. Latiñe, bai. Au latiñe da, oneiñe diferentie. Au da triangulokue, bai. Latiñe naturala au da, atxiñako naturala. Da au trianguloku da geruau e, etor san au, geruau. Ostantzin au da latin naturala

- gixona be ein su or

bat-

- jo total politxe

bai, seu(r)etzako da ori

- Santa Kataliñako mollin atzin dausen atxak?

atxak aretako ixena, esatiles amen imin leixu. Bueno, amen, amen atzin dausenatie, e, Askarretxe, Askarretxe

- eskillaratausena

bai bai bai. Arek eskillarak ointxekuti e? An esta on iñoix eskillararik. Ointxekuti orrek, bai. An e, bertan e Santa Kataliñen ondun an errellenu dau eiñdxe, an e dana ixen da atxic, an esta on e rellenorik eta, olakorik, an e, oiñ estaitx e, aspaldiko urtitan ni enai dxun ara baye an posó bat oten da bertan aspidxen. Da, e itxasu-euridxek eta olan, udxolak eta ote sinien, udxolak. Txibidxek botaten sin bertara posora, se an ote san ur garbidxe. Ur garbidxe ta antxe posun ote sin txibidxek eta bixirik kajan e. Oiñ estaitx e, an eiñdxaueles errellenuk eta oiñ e, ni enai dxun aspaldiko urtitan, igual ongo da tapata, igual ongo da tapata

- atzo esan sendun "barealdidxe"

barealdidxe da, o sea, itxaso gogorra dauenin e, norustekue, e.. guk "norusteku" deitxuten tzagu baye, ondoko itxasue = mar de fondo, "mar de fondo" esaten dena. Orrek okitxen txus leges, iru itxaso segikuek, ségidxen iru itxaso. Da, dánin aixe-olatue, esaten duna aixe-olatu a da ségiko olatue, ségidxen dau olatue, eso es

- denpora gustidxen esta?

bai, ségiko olatue. Da, aixe-olatupe okitxen dau erresaka gitxiau, portuen, erresakie gitxiau portuen, norusteko olatupaiño, edo "mar de fondo" esaten dena, e erderas

- da "barealdidxe"

barealdidxe da ba orrek e iru, iru itxasuek pasaten dinien, dator barealdidxe, barealdidxe. Da ordun eitxen san sartun portuen, barrie sarratu eitxe san, orrek itxasukas barri sarratu eitxen san. Da, a- arek pasaten sinin sartzen giñen portuen e, aren atzetik, itxasun atzetik. A da barealdidxe

- orrek erderas selan, iru olatuek, las tres-

a "las tres Marías" deitxuten tzoen, e guk "iru olatue(k)" baye deitxuten tzoe, bai, las tres Marías

- nortzuk deitxuten tzoen?

ori, e aunek e.. turistak eta olakuek, las tres Marías, guk e "iru itxaso andidxek", iru itxasuek

- selan da ori Ixarok bigoti dako

a, "Ixarok bigoti bádako, itxasu da ganien", bai, marejadi kanpuen, itxasu dau ganien bai. Bigoti da, e.. deitxuten tzagu bitza dakonien, bitza dakonien. Da, plantxán, lusetuten badau bitzak, señale itxasu dakarrena, bai

- esakeri selan da?

bai, Ixaro(k) bigotie, itxasu ganien

- Posuko eskiñadie = Esponja ta Lagako etze sarragas da-

bai. Lagako bertan plaidxen, Lagako plaidxen, oiñ etze barridxetaus eiñdxe, bueno bertan e Lagan e, restauran bi edo iru edo daus eiñdxe an. Ba an oten san etze bat, taberna bat ote san atxiñe

- oiñ estau ori?

a etzi segiten dau, bay berari pegata daus, beste etze barridxek. Baye igarten da, etze sarra igarten da. Bueno, guk dakigunak seiñdxen. Da, imintxe san, Esponjako- Esponjako atxa, islatxu bateles da. Isla bateles da ori Esponja. A imintxe san, Lagako-, edo imintxen da, Lagako etze sarrien. Da berari atzi emonda. Ogoñon barrure, edo Jesus! Matxakun barrure, da Posuko eskiñadie, eso es. Asten da, Otzarridxen asten da ori, Otzarridxen e onduen, se Otzarrik pasu dako, ari(e)s dako pasue. Otzarri (eta) plantxi deitxuten dxakona, ori plantxi da. Or- or asten da. Punta-gana da, ametik, punta-gana, e, "Mundekako etze andidxe" deitxuten dxakona, bistan dala, Txorrokopuntatik, Mundekako-, Txorrokopuntan goidxan dauen etzie, etze andidxe. Se bajakeran e ospitxalerantz selan dauen eskerretara, medikun aurrin dauen etzie? A da etze andidxe, a imintxen san e errimata bistan dala: puntagana

- punta-gana seiñdxe?

punta-gana da amaitxukerie, eskiñadina goitxik, goitxik. Gero eitxen dau, karkabie, ortik, da Otzarridxen bitxartetik due karkabie, da. sartze sara Otzarriko aretara, Otzarriko aretara sartze sara, eso es

- Posuko eskiñadan ser atrapa-

Posuko eskiñadan bertan aretan, atrapaten su tximinoye, brekie, da arridxen ba txilipitxeruk edo lulak, lulak edo kabrak, da ori. Barbañepe be bai atrapaten di sarikas bertan eskiñadan

- oin barbañepadaus?

barbañe eskastu eiñdxe. Ba atrapaten da granu esta bay eskastu eiñdxe, eskastu eiñdxe

- arrain ona da ori esta?

bai baye, eskastu eiñdxe ori

- txiridxola?

txiridxola da-

- gusu dibuje?

bai. Eiñdxa dakosu e? Eiñdxa dakosu ba seuk dxakitxeko seiñdxen. Bai, amen okingot. O sea eiñdxa dakosu e? Bai eiñdxa dakosu bai. Bueno oiñ e, pasientzi gitxiau(gas) ein- bai, seuk ukusteko selan den... bueno au, gitxi gora bera au da báldie. Olesku da e? bai, da

aulan dako astie. Ukusko su seuk, pintxeta ta dau. Bai bai bai, eiñdxa dakosu. Au da txiridxola
- tankarta esta ori?
tankarta da, tankarta da ojalataskue, ojalataskue. Au olesku da
- ostantzin antzekueties esta?
es, tankarta da póte bat, pote bat esatiles e ojalatasko latá bat. Da au da oleskue
- oleskue txiridxola da
txiridxola. Bai
- bermitarrape esango daui ori?
bai, bueno oiñ e, oiñ astuta dau ori e?
- dxakin-
dxakingo (dau) bai bai bai. Bai baye ori dau astute, ia astute dau ori
- da errekl-
ai erreklama au da, erreklama da, palu eiñdxa dakosu bertan, palu bakosu eiñdxe.. -dibuj.- sokora duna... au da, ojalati da au e? Ojalatie trínkateko, trínkateko. Da erreklama da au
- ori sillue?
amen dauen olá, ol gogorraue, e, bera palu baiño. Materidxal gogorraue
- bera sillu esta?
es es es, bera materidxala... berau materidx(e)la, da, erreklama
- da olako iru selan esango lekixu?
iru erreklama, iru erreklama
- da "erreklamie" edo esta esaten?
erreklama. Erreklama.. Palu be eiñdxa dakosu, da sillo ta gusti
- au (..) esta?
bai, onek e, bai. Eiñdxa dakosu, palu bakosu an. Gero seuk e beituko su sillue dakona ba a da erreklama, ametik pasaten da ustagie, bakixu. Ustagi bakixu seiñdxen, trixena, trixena, amarraten dena bergiri, ustagi amarraten dxako bergiri, gero ixateko. Muy bien
- arri tartin arie?
aritzunak, aritzun(e)k. Ori da ba, e, kasu baterako ba atzo be esan notzun moduen, or Ixaro atzien, da, ori dana da arridxe, arridxe, e, atara arte, Ogoñotik atara arte Titillie. Titilli da. Lekeitxoko Otoidxuek, irugarren Otoidxu pasa, urten da gero, Ogoñotik, dator Titillie. A Titilli agertu eskero dator arie, arie. Ba, ortik, Ixarotik eta orra Titillara, dana da arridxe. Da or arri tartien dausen e, selan esango tzupa? e, aritzunatie, ba, e, ogei-otamar metroko sirkunferentzidxen dausen arie, entiendes? Da órretan, atxiñe, oiñ estau-te, atxiñe atrapate san, burutuek, deitxuten dxakon arrañek. Baye atrapaten san itxasu dauenien, se itxasu dauenien, lulik estau dxaten, estau dxaten, estau dxaten, da ordun e, ordun atrapate sin burutuek, se ostantzin baretan, lulik etzo itxitxen dxaten, e, bera-berak atrapaten dau lelau e, a karnadie. Da atrapate sin orretan aritzunetan burutuek

- sabalaue da karkabi baiño?
bai bai, aritzun(e)pai. Aritzunak e, aritzunak leko askotan dakosus, aritzunatakosus, bueno or Ixaron, gero dakosus aritzunak Bakidxon be bai, Bakidxon be bai bakosus aritzun(e)k, da or e danien e, baitxe amen Akatx kanpun be daus aritzunek, badaus e olan
- da olako iru selan esango-
iru aritzuna, iru aritzun(..)
- erderas calas, kalak Basamendi txe orrek
bai bai, kalak
- erderas "calas" beste gausa bat be bada
playas de pesca, playas de pesca
- disionaidxun imintxen dau "ensenada pequeña" be bai, kostatik urre
orretie kalak. Ori ensenada pequeña da "cala", erderas
- suek selan
es, bay guk "kalak" deitxuten tzagu arraintxako lekuri, ka-lak. Da ori da "cala". "Ensenada pequeña" = cala. Ensenada pequeñas e, e, selan esango da ba?.. ensenada pequeña, sénue, séno txikidxe, seno txikidxe, kostako seno txikidxe
- ori ser da orduen?
bai ba sénue, aulan e, e, gólfu ixetiles txikidxen, txikidxen, txikidxen. Atxa-tartie edo sénue, "atxa-tartie", edo "senue"
- ser dau itxasue..
bai bai, ori ixaten da ba, ba itxasue, bai. Se- sénun barruen, senun barruen, bai
- ori "seno txikidxe" esta?
seno txikidxe
- atzo esan sendun "karnadara urridxen txibidxetan da", karnadara, selan da ori?
bai, karnadara da, ba, atxiñe lebatzetarako txibidxi atrapate san, da txibidxie konserba bi-xeten san bixirik, bixirik. Ordun oten sien, udabarridxen otorten da txibidxie, natural dator e, umi botaten datorrena da. Dator e, séluen dator, da nástaten da arragas, da gero arrotzak citxen txus, da, por regla jeneral ill itxen da, txibidxik urtebeteko (bixidxe) dako. Gero ori, dxaidxo dan txibidxie, ori-, urridxen atrapaten da, oiñ atrapaten dauie, tángora esaten dxakona, korañetias, korañetias ondu dxoten - ondu dxoten - ondu dxoten tángora deitxuten tzo, tángora. Da, ordun gu dxuten giñen urridxen lerarte tz abantien, ordun esan oten e, oingoles e makiñak eta orrek. Dxuten giñen abantien, lera ta, karnadara, apaidxo bat ixeten san iru amokue. Da an imintxen tzagun edo txitxarru edo takarta edo txillu edo, amo bakotxien. Da agarrate banin txibidxiek, alaten gendun geldika-geldika-geldika, a dxaten edo otorte san, da sarabardus e atrapa, eso es. Ori, ori ixeten san txibidxetan dxuten giñenin karnadara
- esan sendun ba estala ikusten itxasuen eskiñadi dauena edo

es, es, esta ukusten. E onbre! Ukusten da ba ur garbidxe(k) dausen(in) da amen kostan bai. Bay ostantzin esta ukusten. E, orrek Kanpoko eskiñadi deitxuten tzaguna, Kánpoko eskiñadi da, Titilli bistan dala, esan tzutena len, Titilli bistan dala, e, due, asi, Busturiko mendi sorrotza, Busturiko mendi sorrotza agertu, Antzoran, (pun da), andik asi, Titilli bistan dala, da due, Artxikote kanporarte due eskiñadie. Or esta ukusten, ogetamar-otamabi brasa daus uretan, nok ukusko dau ondu ba?

- len markaten sanela, len markaten sanela esta?

ba, markak topateko. Ori ixeten san, apaidxue, apaidxue eruten sendun ba aretan, aretan, txibidxetan, da, el trabo ondue, trabo ondue ba, trabo ondu = arridxe. Da dxakitxen sendun, markaten sendun, ari ta arridxe non dauen, da, andik dxakitxe san e, eskiñadak eta baixepe olan topaten sien. Baixepe olan topaten sin igual e, breketan edo kala ta- e, trabo!, ondue, selan dau ba? Selan dau ba ta baixie

- olan-

aulan topate sin bai

- da olan dxakin lei orain

bai, ba orrek segiten dau ba, tradisiñue, esatiles e, áitxetatik umietara ta umietara, segiten dau e, ikasten ba bardiñeko markakas

- ostantzin estales ikusten ba-

bai

- atxiñe ixan san ori, markati ta ori?

bai, atxiñeti dator ori, atxiñeti bai bai, atxiñetik

- len "txokoluek" esta?

bai

- da oinguk se ixen dakoe? Oin esti usaten txokoluek?

oiñ e urbótak, urbotak. Bay txokoluk ixaten sin oleskuek, bai. Txokoluk oleskue. E, imintxen sien, atxiñe, bueno ordun e biximodue aiñ ote san eskusa, e, txokolue, oleskue, da areri imintxe dxakon, automobillen e, kamarie, gomak, a- áregas e, imiñi txatulatxukas bueltan-bueltan-bueltan-bueltan da, arek, urbotak ixetiles, gorarte, txokoluek

- ardora obeto ukusteko arri bat botaten san?

bai. Amen e plaidxen ibiltxen giñin ardorien, au e treinta y seixen da treinta y sincon da aunetan, amen plaidxan sardiñetan, ordun okitxen gendun, arri bat amarrata

- selan amarrata?

tx- txikotas amarrata, txikotas amarrata. Da, báli deitxuten tzagun areri, areri arridxeri deitxuten tzagun "bálie", da dxuten san, bótaten aurretik, a arridxe ta, saratara eitxe ban ardorak, bunl esatiles a, arridxe, arrañe bixitxu eitxen san, da arrañe bixitxukeran ba ardora klaruau. Da a bali altza itxe san ostabe txikotas da botal Alan

- denpora gustidxen
bai, bai, topa arte, topa arte ardora bai
- da olako iru? ori arridxe ba
iru arri bola, e bueno, i- iru bála, "bali" deitxuten tzagun-da
- Kaixerren baixie, markak di orduen-
e, esan notzun. Barrako palue, kofradidxek, okitxe ban ordun atie, oiñ dakon lekun e bentana andi bat-ako orrek ba restauranak. Se ori kofradidxe ixen da, bai, béntie, or ixen da béntie. Da or almasenate san e, okitxe ban e, kofradidxek, onek e, depósituek, depósituk okitxen txusen, antxobies e salasoyen imintxeko, karnadatako, (imintxen) txusen. Da bueno, esaten e dxun nayena. Or oin bentani dauen lekun oten san atie
- ate andidxe?
bai, eskillara batzuk, orrek eskillarak (okin) txus, da gero ati ba, semat e? metro pare bateko sabaleri edo okingo ban. Da, barrako palu imintxe san or atien, da, Santa Eufemiako torrie, Lamidxan-puntatik kíkuke, bai, "punta Lamiaran" bakixu. Lamidxan(e)-puntatik agertuten san e a, da or dau Kaixerren baixie
- ser atrapaten da or?
orrek e beren ertzien, brekak, bai. Da beren ganien, kabrak, bai
- oiñ estau aterik orduen
es ba bertan bentanan imintxen da. Bentanan imintxen da bai
- Murguko eskiñadako markak?
Murguko eskiñadako markatie.. e.. Mundekako torrie, elixin-elixako torrie, Agarre, Agarreko aldietzie, Agarreko aldietzi dau kanposantun goiko alderditxuen
- Mundakan
bai bai, goiko alderditxuen. Da aretako, albuen, arek e etzitako albuen arbola andi bat. Da, Mundekako torrie imintxe san or arbolan, da Santa Mariko elixie, torrie, Lamidxan-puntatik, agertute, bata da, e, baixi dau Santa Eufemian, Santa Eufemiako ermitx- edo esto elixan torrien, da Murguko eskiñadie, Santa Mariko torri agertuen, eso es
- oin be badau ori arbolie ta ori?
bai bai bai bai, ondiño esistiten da bai
- ser atrapaten da Murguko eskiñadan?
Murguko eskiñadan ba, breki atrapaten san len, da tximinoye, oiñ eskastuta dau dana ta, orrek e eskiñadak an daus baye, arrañe falta
- da Kanalauko baixie
Kanalauko baixie, dau, Santa Kataliñako mollie, edo Molla sarra, Molla sarra, Mundekako mataderoko arkuen, or, matadero sarra ixenikuen. Oiñ- oiñ estau oiñ e, txóku edo a(u)laku da. Orrek bakixu selan dakon an e subidxeles dako. Santa Kataliñako molla sarra, or, esatiles mataderuen, da.. e kolonia eskolarreko erlojue, erlojun e, esto, erlojutakon e, e tellatotxue, a kíkuke, Pedernales mandatik
- a Pedernaleskue

bai, kolonia eskolar Pedernalesekue, a kíkuke, urtenda apur bat, or dau Kanalauko baixie

- or ser atrapaten da?

oiñ e nik pentzaten dot ori tapata dauela geidxena, ariegas. Atxiñe atrapate san brekie politxo, ondo, ondo, brekie. Bai, bistara be ukusten da ori. O sea illuntasuna ukusten da. Baye, aspaldiko urtitan dxun bes, da estaitx, estaitx esten ongo tapata, estaitx esten ongo tapata ariegas

- ostrería?

ostreridxe, ostreidxe da ori. Ori Kanalen on da

- bi?

bai, ostreri sarra, da ostre(r)i barridxe. Ostre(r)i sarra sa- ausi senien, ba, lotu san ori ostrei barridxe, gaur egunin e auri be satitxuta dau, estau e. Da ostrie an badau naikue, baye, estales e ondo kultibaten da ori ba dau e, algatien

- urte asko da?

bai ori ostre(r)idxe galdu dena? Bai, urtitie, be igual ixengo die otamar urte-ta, galdu dena ori, otamar urte ta ixengo di galdu dena

- saldu itxen sauien?

e estaitx e, estaitx. Baye saldu ingo bien, ostreridxe setako-

23 B

beti dau baten bat beraunek edo eskatuten dostena-ta

- seuretzako be biko sus orrepa

bai ni neuetzako be bai

- bakosu-

nik e, asko dakotas eiñidxe, asko

- Ondarrun esan dostie etxadi egin da, mariñero bakotxak bos kilo erute bala etzera

bai bai, e, oiñ estai selan dauen ba atxiñe, "txamuskidxe" deitxuten ixen dxako orreri

- ser da?

txamuskidxe, "txamuskidxe" deitxuten ixen dxako, arrain-partie emoten dxakona, bos killo

- bos killo ixaten san?

bai, bos killo. Baye oiñ estai setara dauen. Len e, arrain-partie emote san e, atunetatik otorri txe atun txiki bana edo omoten san, gaur estaitx e emoten badaui be estaitx

- Mundekan be bai orduen?

bai bai bai bai, bai. Bai, bos killo, arrain

- txam-

deitxuten dxakon txamuskidxe

- oin be bai?

oiñ estaipe omoten batzoe be-ta. Estaitx

- esaten da broman, atune = vaca, da simarroye = toro edo es

- demoniñue edo? simarroye edo es es

- ra! eitxen dauenien, rrra, "berreun atara dau", berreun? esaten da?.. barkun barrun edo, Ondarruori, Ondarruku edo.. ori esta, Mundakaku esta, ameku esta

- tolle mataputxetas iltxen san?

mataputxeta, ixe(ten) da atuna iltxekue, mataputxeta. Mataputxeta, da... -dibuj.- no, artes dau e? Au da mataputxeta, au agarratek(uas da)

- palo bat esta?

palo bat. Burun dxoteko, begi bidxen bitxartin dxo ta iltxe san

- tolle iltxeko es?

tolla iltxeko es es es es es. Bueno, gu-ixen badaue ill ba bardin mataputxetas burun dxota. Da angirie iltxeko obiena, angiriri eitxen tzoyen, eitxen tzoyen, kasu baterako.. au da angirie e? -dibuj.- au da angiri begidxe, aué, au da angirie. A, angirin e, arpeidxe. Eitxen tzoen ametik, igiri, kutxilluas, da eitxen tzon, asurre ebai. Da, iltxen san angirie. Da oiñ eitxen tzoe, bueno, gu gabiltzasela arrastan-da, sillien, sille bakixu ser den sille. Sillé dako arrañepe. Bai, sille dako. An dxo, sillin dxo. Palo batégas da iltxen da, bai

- peligrosu ixango da angirie

ainka itxen dau, ainka itxen dau bai. A, angiri iñdxe

- amen dako sille?

sille bai, tripán

- erdidxen?

bai bai bai, bai. Ametik, berántz, bustenerantz kasi dxan be esta eitxen. Se dako dana asurre. E bertan e, es e asur bat e dana, goitxi berakue. Asur txikidxetakos a- aragidxen sartunda, asur txiki asko. Da eitxen san atxiñe, da bakixu ordun e eskasi be gedxau ote san da, sako batégas eskei angirie, begitxik, da sako batégas, bustenera eruen arek asurrek e. Baye gaur egunin dxaten da, ametik gorantz. Ametik gorantz estako asur txikirik, silletik gorantz

- asurrek estakoe ixenik?

erdiko asurre, erdiko asurre

- da bestik estako-

es es, e-, bustenien, silleti bera dana asur txikidxe. Bai-, e, dxaten asi txe ba! enfadu omoten tzun e ainbeste asur kume txiki. Eso es

- estaitx entzun badot beraneante batzuk atrapa sauila olako angira bat, da esauin dxakin selan il, da askanien uretara eurek ikarias

ba, eitxen da, eitxen da. Buru igiri, esatiles e

- buru atrapateko selan e?

e, ai-, berari agarrateko? Ba txiste, txiste bakixu seiñdxen, gántxue. Engantxate su, okospetik, esatiles beko- alderditxik, da gero tostin

kontran, tostin kontran dakosu da da! ebai e, kutxilluas. Da, eitxen dxakon asurra apurtukeran, ebaikeran ba, lotze san, baye. Sillin dxota palo batégas be iltxen da, bai
- seupe olan-
bai bai eiñidxu, eiñidxu bai, bídxetara, bidxetara bai
- "atunenak artungo sus", atune olan iltxen dales e?
a ba bai, bai bai, esakeren bat ongo da bai, esakeren bat ongo da. "Atunen kontu eingo tzut", "atunen kontu eingo tzut, mataputxeta(s) dxo buruen", bai
- Mundekan be-
bai bai, atunen kontu ingo tzut
- Ondarrun esaten dauie "turrune"
turrune, sireni, txistue
- suepe bai?
es, guk "txístue"
- Ondarruku da ori?
bai, "turrune" Ondarruku da
- txistue suek
txistu edo sirenie, oifi e sirenie, bay txístue. Baporak okitxe ben txístue
- da olako iru?
iru txísto. Se ixeten san, txistu be ixeten san galdarako baporagas, galdarako bapora igiri, da gero, tubo bateas ote san txístue da, baporak e, dakarren ifidxarras eitxe ban txistue dxo
- sarrasoye dauenien da
sarrasoye dauenin da ba, onl, bapor txikidxetan da kasi-kasi usa be esta ein ori. Como obligasion e okitxe bin antxe txistue tximinidxen, baye usa bes. Merkantitan da bai, merkantitan e, e usaten da, gaur be bai. Da, maniobretarako be bai, bai, maniobretarako be bai
- esan dostie Ondarrun: bat = martxan gues
bai
- bi?
caigo a babor, bai
- "atrasin gaus" es?
iru, iru
- iru?
iru, iru pitada = atrasin gues, bai
- da "parata gaus" esateko?
..koño! Oiñ es.. /stop/
- igual estau e?
bakot nik e "libro de maniobras" baye non, non dakoten oin.. luse bat
- ori ser da?
pitada luse bat = párata gaus, lusie e? Bai. Se, e baborrera dxausteko di pitada bi baye laburretie, tul tul
- ori?

baborrera. Da, "martxan gues" pitada bat-a, bai. E, ganera ixeten da, murmoye dauenien, total sarratu dauenien ba miñitu birik miñitu bira, txístue. Da gitxiau bada ba bos miñiturik bos miñitura, txistue. Da "caigo a babor" da pitada bi, da "caigo a estribor" da pitada bat, laburre. Bai

- Ondarrun txarto esan dostie

e, alrebes nau, alrebes nau neu be. Pitada bat-a "caigo a babor", da pitada bi die "caigo a estribor", bai. Pitada bat-a "caigo a babor", da pitada bi di "caigo a estribor". Da iru pitada die "estoy e atras", estoy ciando. Kaguen, maritako-, bakot nik e lfbrue, maniobretako libru bakot baye oiñ astuta dakoteles baye, topakot nik ori maniobretako librue, bai, maniobretako libru bakot nik e, estai non (..) dakoten

- ori de?

dxakiñdxot e..

- reglamento internacional para-

prevenir los abordajes. la.. /stop/ patroirako. E, señales acústicas luminosas... La pitada corta, o sea, pitada laburre, dako, esatiles, segundo bateko pitadi da. Da, pitada lusie, lau segundo, bai. Gero eruten san, aparte, aparte be- txistue, pit- txístue, eruten san kanpaye, kanpaye, sarrasoye oten senin, da fondite ote siñenin kanpay dxoteko, fondita, kanpay dxo(..tzako), sarrasoyas

- amen dau esta?

bai

- caigo a estribor

un destello, au e, argidxegas da, bai. Un destello = caigo a estribor, len estaitx selan, esan badu ondo. Una pitada = caigo a estribor, ondo esan dot? Bi = caigo a babor, da iru = estoy dando atrás. Bai, estoy dando atrás... Gero daus, kasu baterako, pitada luse bi, bakixu segundo bikutie lusiek, edo lau segundoku esan du. Lau segundokue.. pitada luse bi, da labur bat, da, beste baten, enbarkasiño baten atzin susenien, atzin susenien, atrapaten, esatiles, atrapaten-, "atrapaten nator seuri, baye, estiborretik pasako tzut", bai. Por su e-, atrapako tzut estiborreko mandatik. Gero, bi di- bi lusiek.. da, labur bi, "atrapaten nator, baye baborreko mandatik atrapako tzut"

- bestik ser ein bi dau orduen?

e ba, listo ogon e, ba bakixu selan datorrzon enbarkasiñu dxakitxeko ya, bueno, besti diñotzo selan datorren... Orrek bestik ein bi dau, dxakitxeko konforme dauena, esan tzonagas.. luse bat, da labur bat, luse bat, da labur bat. Dxakitxeko, entenidu tzola.. béstiri, eso es

- au ikasi sendun e

bai, onek eta gausa asko. Amen e, señal-, amen dakosu, erremorkan, da selan e dusen enbarkasiñuk eta onek danataus amen... Amen dakosu ba ori dana. Enbarkasiñue bádarusu erremorkan, esate baterako.. átzerengo, enbarkaziño bi edo dakasus erremorkan esate baterako, átzerengokuek, dxo bi dau.. lau pitada. Bat lusie.. da iru

laburrek. Selan, dxakitxeko bestiek selan erremorkan datorren. Amen dakosu ba ori dana argidxekas da dana. Argidxekas da dana.. Problemak eta danataus, ónetan. Gure basu eser atara eruen

- oiñ estakot astidxe

bueno ba, bai seuk-usunien. Seuk-usunien, da, suk e, apuntako su olan erderas, da gero dxungo gara gu euskeras e ataten. E? Bai, suk apuntako su amen, (an) gausa asko dakosu. E kasu baterako "los buques de eslora inferior a veinte metros, las luses prescritas en el párrafo A de este re- podrán ir con un farol combinado que se llevará en el tope del palo o serca en el lugar más visible". O sea, setara dxun bi den nabegasiñuen, e, enbarkasiño txikidxek, andidxek eta dana dakosu amen, bai. Alan da se, aur satosenin Alemaniatik eingu.. suk erungo su, apuntako su erderas da gero euskeras ataku, e? Bai bai bai, dxakiñdxot or eskiñ(e)n baten dakotena, be- beti-, dako gausak beti dakotas, bai

- ba ori, au kontateko, Ixaro seitxitan Bermiona ta

Ixaro, esaten dauie, esakeri da, e, erregatiun galdu sela, erregatiuen, Mundeka ta Bermio erregatiuen dxuen da Bermiok atrapa bala, erregatiu irabasi bala ta, alan dala berena. Da entzuti dakot e, bueno atxiñeko esakeri da ori be, Txatxarramendiko islie, bakixu seiñdxen, Txatx-

- erridxun dauena

bai, imintxen dauina.. e esatiles oin dauena ori, arrain(tzo)ko gausek eta daus or, bai bai, ori. Sa-, e, sagi bat ardautxik saldu sala, esaten dauie

- norena san ori?

Mundekana, edo estai Pedernalesena, Mundekana edo Pedernalesena, estaitx ixeten basan. Da sagi bat ardautxi saldu tzoenela, bai. Se ori, oiñ e gobernuna ixengo da, bay len esta ixen, ori partikularra ixen da. Or otela ote san erdi-erdidxen, atxiñe, otela ote san. Hotel Txatxarramendi. Da ori estaitx ixeten basan, onena.. ño, akordako nai.. ñol trena be bai berena ixeten san ba, Mundekatik eta, edo Pedernalesetik eta Gernikara berena ixeten san trena be.. ño, enai akordako oin, kaguen!.. dxatá be oki bana sasoi aretan. Ava Garner be otor san bertan dxatin Mundekara be, bai. Oin beitu semat urte, Jesus! Berrogei urte baiño gedxau.. Da miñen puntan dakot eta enai akordaten ixena, enai akordaten

- Ava Garner orduan e-

bai bai, bai beras. Andriri igual akordako dxako e ixena. Ni enai akordaten

- urte asko da ori ein sana Bermio ta Mundaka

bai bai, el año mil ochocientos y pico, ba, urte asko

- mundekar bat itxo sala edo, bermiotar bat edo

estaitx ori, estaitx, estaitx. Estaitx. Bada e esakerie, edo, diñoena, diñoyena, da librun batzutan be badau, selan oki bin erregatiue

- "erregatiue" ser-

abantien, bai, ordun- bai, (oin) trañerutan, ba erregatiue, trañerutan. Estropadie, estropadie
- "estropadie" esaten sue?
estropadi bai
- da erre-
erregatiue oingu da baye, gure sasoyen "estropadie". Da estropadie eiñ dxe Bermiok e, irabasi ban, da alan lotu san ba berentzat e, islie
- da orreitxik gero Madalen egunien-
Madalena ba berena dela, telli botaten da ta ortik e, berena dela
- batzutan botasiñu eitxen san itxasora urten edo es?
e, orduen sasoyen oten sin señeruek, señeruek. Da ote sien kontraseñetuek, bai
- nortzuti orrek?
ba, señerun kontrakuek, kasu baterako señero bi oten sien da kontraseñero bi. Se señeruek e esan lei ba, "eskus itxasora", da kontraseñeruk e, erreboka lei, seitxik? edo esebeseitxik edo txarraitxik edo areitxik edo (orreitxik), kontraseñeru ta kontraseñerue. Da eurak debatite bien, esatiles eurek diskutite bien urten biar bada edo espada, egualdi txarrien edo, dana dala
- da nortzuk esaten sien?
e kofradidxen e, kofradidxen e elejite ote sien, danan arte bi, bai. Señero bi, da kontraseñero bi. Señeruk ixate ban ba banderie, ba danak etzera. Baye beti ixeten san, seoseitxik, (esatiles etzera ta otortie), edo es urtetie seoseitxik, edo egualdi txarraitxik edo marikaitxik edo, arrañe merkiau- merke dauelakon edo, beti seosen e orregas
- botasiñorik es-
es, eurek euren artien diskusiñue, euren artin diskusiñue, okitxe bien
- da gixonan artin es
es es es es, señerun artin ixeten san. Oiñ estau señerorik, oiñ estau, oiñ e urteten dau batek gu dauenien da gure estauenien, ixen esik eitxen badanie, etzegune esaten dena, arrañen presidxuitxik edo olan, "etzegune" esaten dena, edo, seoser diskusiñun bat-akoyena kofradidxen edo, etzegune eitxen dena ostantzin es
- esaten da "kalmaunie"?
bai, kalmuni da ba, e, aixe asko ta, e, alako baten eitxen dauenin e kalmaldidxe, kalmaldidxe eitxen dauena ori da kalmunie
- "kalmaldidxe" be bai?
kalmaldidxe be bai
- bidxetara?
bai bai
- "barealdidxe" esatiles?
barealdidxe ixatiles ba kalmaldidxe
- sapo kumiek estako ixenik?
sapo-kumie

- beste-
es es
- Ondarrun "sapitue", "relojitue"
bueno, ori bai, baye, e, sapo-kumie. "Relojito" da aulako sapotxue, esebesa, esebesa
- suepe esaten sue?
es es es, es, esan bes, Mundekan dxakin bes, Mundekan dxakin bes, ni arrastan ibil nayelakon, (be) sapitu, sapo-kumie, erlojue ta, baye, geidxe(nok) sapo-kumie, sapo-kumie
- "relojitu" Ondarruku orduen?
bai bai bai.. Da ori, "relojito" be atata ongo da, katalanak eta atata ongo da, se aurrek e, katalanak eta otorte sin arrañe erosten, arrañe bille kamioyetan transportateko, da andik otorko da, ostantzin e, geuk e euskaldunek estau ori atata, "relojito" ta olakorik estau
- Ondarrun esan dostie len oten sanela erlojo bat eta konpas txiki bat
bai itxasorako gedxau esan oten. Bera, erute ban garridxen erute ban erlojue patroyek, da konpás bat, da listo, alan e, alan dxute sin, atunetan da edosetan
- da gedxau es?
gedxau esebes
- da sestanti ta orrek?
esta-, pentza bes, atxiñe pentza bes sestanterik eta, sestanti ta gerokutie. Arraintzalitan sestantik eta arrasterutan asi sien
- urte asko da edo?
bai bai bai. E, ordun patroyepe ibiltxen giñinak, askok esauen dxakitxen, nik dxakin nauen sestantie, Mundekako kapitxan batek erakutzi dosten-da. Da gero erosi nauen, lelengoko sestanti okiñdxotena, erosi nauen, egi garbidxe esanda: tio bat otor san Amerikatik, da, periodikuen Erandidx- Erandidxon saltzen dala sestantie, da erosi nauen bi milla pesetaitxik. Tiok omon dosten dirue bi milla pesetaitxik a sestanti erosteko. Da ordun ixen naitxen ni Ondarru- Ondarrun, lelengutaikue sestanti maneja nauena, patroyetatik, bai
- len konpasagas-
konpasa ta erlojue, gedxau esan e usaten. Da bat-
- da sondie-
es, sondaripe esan oten. Es, eskuko sondie, eskoko sondi esan oten sondaripe, kandelero bat amarra txiko bateri txe áregas, eskoko-sondie. E gero atunetan dxuten siñin da igual egun garrenien ba, enbarkasiño bat igual etzetik etorri txe, errime itxe siñen, ño, aur dator barrutik enbarkasiñue, da dxun da se? Se errunbotan satos edo? Se alturetan saus e-, satos edo? Se, su ibiltxe siñen e, atunetan b(a) iru-lau egun, da gaues lo eitxen sendules ba estakixu korrentak arantz edo norantz darutzuen. Alan ixeten san, topaten basan enbarkasiñue, kasu baterako arrasteru errutan da, (ak e..), ba

preguntaten tzasun: se alturetan gaus edo? Se errunbotan dau e Matxaku edo? Aulan, alan ibiltxe san itxasora
- da Ondarrun esaten daute, erderas viento fresco
aixe freskue. Arek an esaten (dau-) ba "aixe fresku", "aixe fresku"
- da aixe be-
aixe-berdi be bai, bai. Aixe berdie ba, egualdi berdie gu dau esan e, aixi neiku dauela, aixi neiku dauela
- semat nudo edo?
s s, beiñ e, e, aixe neiku, aixe berdie ba, beiñ amabost (..), amabost e
- amabos nudo?
amabos nudokue, bai bostekue, es. Beiñ e irukue-laukue, ya aixe berdi da
- suepe "aixe berdi" esaten sue
bai bai bai, aixe berdie
- da "egualdi berdi" be bai?
egualdi berdi be bai, bai, baye aixe berdie
- erderas maretón?
euskeras? Itxaso andidxe. Itxasoandidxe, itxas(o) andidxe, bai
- mareton da?
bai ba
- da ser gu dau esan?
itxas(o)andidxe, itxaso- olato andidxe dela, bai
- semat metrokue?
bueno itxasoandidxe esaten du amen e, metrukas e guk e estu ein baye, beiñ e, e iru metroti gora itxas(o)-andidxe, bai, itxas(o) andidxe bai
- da metrukas
es, e amen e estu usaten guk e. Ori metruk eta orrek e, ténikuek e, telebisiñoko tenikuk eta orrek e, guk e itxasoandidxe dau ba, bagie dauenin andidxe, ba itxasoandidxe
- bagie = lepue esta?
lepue, eso es
- da esaten da "largaten", "larga"?
bai. Ori largaten da ba, e arrastan ba, e, sarie bota su da gero ba elementuk erriten susenin ba, e erderas "voy largando", edo "largadan nue" euskeras be "largadan nue", "largadan nue" bai
- "larga" esaten da orduen?
bai bai bai. Da ba, trafie botaten bada, "etxadan nue", esta "largadan" "etxadan", etxadan
- da emoten da ordenie "larga!"?
bai, patroyek, patroyek omoten dau ordenie, noix bota bi den, bai
- ser esaten dau orduen?
lárga!, bai. Edo bota! be bai, "bóta!" be bai
- bidxetara?
bai
- bakiek ate bi darues esta?

sek?
- bakik-
ate bi bai
- da esaten da "aurreko atie" ta "atzeko atie"?
bai, se dakoe, bákatakoe maniobri aurrin da atzien. Maniobrie danien e, aurrekue, estiborretik okitxen dauie, aurrien kate bat e, ate bat, da atzin beste bat. Da atzin dus, babor-estibor bertan dues ate bi, bai. Da, maniobri aurretik ein biar bada, aurrin du ate bat
- da orrek atiek- "aurreko atie"?
bai, maniobrarako, atie bai. E, aurreko maniobri denien ba ein bi xu, errie sarie, da gero, estiborrera sus giñadi emoten - giñadi emoten - giñadi emoten, ekarri arte aurreko atie ya beren lekora atzera, esatiles itxasuen, atesun-atesun-atesun da gero sabalduten denin sari ba errie elemento gustidxek
- ser gu dau esan "giñadi emoten"?
giñadi emoten ba, mandaraka-mandaraka-mandaraka-mandaraka sues sabalduteko sarie
- da esaten da "listo maniobra"?
bai bai amaitxu deneko ba biarrak ba "listo de maniobra", bai. Edo "fírme"
- "firme" ser gu dau esan?
firme! da erri sunin elemento gustidxek eta gero, firme. Esatiles e, makinillan e eitxen su frena, da ya firme elementuek
- nok esaten dau ori "firme"?
kontramaixu(k) por regla jeneral
- arrastan
bai. Patroyek esaten tzo: has firme, eiñ e firme. Da gero berak eitxen dauenien, esaten tzo patroye(ri), listo, firme
- da Ondarrun "patroyek eitxen dau la última esan, da barku korta, makiña geldidxen kortata, makiña geldidxen kortata, patroyek eitxen dau "la última" esan, la última, es?
e ori, ori estaipe se gu dauen esan, ori maniobren baten ixengo da. Baye ostantzin e, patroyek e, "omon geidxau!" edo "omon gitxiau!". Edo "imiñi gitxienien!" = makiñie pal-palin imiñi edo "omon makiñi(e) gustidxe", ba olakorik e estot entzun nik e. "Makiña gustidxe omon", da dana omoten tzonien. "Imiñi erdidxen" ba makiña erdi. "Imiñi pal-palin" ba geldika-geldika
- gitxienin da pal-
pal-palien, gitxien, bai
- selan esan sendun "cesta", "nasa de nécoras"?
otzarie, nekoretako otzarie
- selan?
nekoretako otzarie.. Gero dau langostetako otzarie, bai diferenti da
- da usaten sin orrepe bai Mundakan nekoretako otzarie
bai bai bai bai. Oin nékoretako otzarak ontxe be bai, ontxe be bai, bai bai bai

- fonditeko lekue?
fondeadero?
- ori, euskeras?
fonditeko lekue = fondeadero, bai
- da "fondaderue"?
fondo-moteko lekue, bai
- "fondaderu" esta esaten?
es, fondo-moteko lekue
- da "arri-ertza", "arri-ertzeko arrañe"?
arri-ertza da ba eskiñadie. Arri-ertza da eskiñadie
- esaten sue suek "arri-ertza"?
bai, arri-ertzin on gara. Esatiles e, non on sari ta? ba aur Ixaroko arri-ertzin edo
- eskiñadi esateko?
bai
- baye normalien "eskiñadie"
eskiñadie, normalin eskiñadie
- ser da "bosa disparatie"?
bosá da disparatie, arrastan susenien, due, sarie. Bueno elementue sarinatues, atzeko bosien, bai, gantxun e- guardakolin gantxun dau engantxata, bosá. Da, maniobri asten denin birateko, eitxen dau, enbarkasiñuek, giñadi baborrera, giñadi baborrera, da baborrera dator bosá. Da orduen "dispara!" dxoten dau gantxuen da, disparaten dau e, elementuek da gero, árek elementuk pasaten di aurrera, makinillan aurretik birateko
- ori da disparatie
dispara bai

24 A

/.../
- agua dulce = ur-dultzie
ur-dultzie
- da "agua salada"?
kresala, bai, kresala
- esaten da "abante librien"?
bai bai. Selan gues? da abante librien, bai martxa gustidxen da ori abante librien. Martxa gustidxe bes, omoten tzasuna normala, se martxa gustidxe da apuruen, apuro baten omoten dxako martxa gustidxe. Bay normalin duenin "abante librien", bai, normalien
- erderas "bomba", para achicar edo ixango da esta?
bai bai, atxikeko bonbak, atxikeko bonbak.. Edo ure kentzeko bonbak
- da olako iru selan esango lekixu?
iru bónba, iru bonba

- erderas zambullirse?
Bermion "kikimera"
- suek es?
gu(k) "must", must. (Esatiles) mollati must. Bermion kikimera, da Mundakan must
- must eiñdxot?
bai must eiñdxot bai. Edo "salta dot" edo "must eiñdxot". "Salta" da, e ba sutunik saltaten sunien. Da, burus-bera eitxen sunin da must. Gaur estaitx esaten badauie ume txikidxek e? Se-, e, "me tiro de cabesa" erderas eitxen tzu asko-ta. Da, ba ostantzin "must" ixen da Mundekan, must
- kikimera es
es, kikimera Bermion
- umiek eta "aguadillas" eta
a orrek e es, orrek e pentza bes
- estakoe ixenik orrek?
e, orrek e, aguadillie ta orrek e oingo onen- e umin e pijadati o-, ba!
- da baixi ixan leitxeke bistan dauena be bai esta?
bai, bai bai bai. Ba aur e, bakosu portun bistan dausen orrek e arri-sueltuek ba baixe- baixa sueltutie
- nik pentzaten nauen sala, estana ikusten e baye es
e? es es es, baixa sueltuek orreri deitxuten dxakoe ba, bistan dausena(r)i "baixak" deitxuten dxakoe
- batzuk esti ikusten
batzuk esti ikusten. A-, bueno, e bertan ganin imiñidxe kasu baterako "Lema-dxalie" ukusten da ba, non dauen. Bay bistara estator amalau pie ta erdiko mari ixen esik estau e ataten musturre, sikuten. Estau ataten, beti dau tapata
- da Txankilleko baixie beti dau tapata?
beti dau tapata Txangilleko baixie, bai. Orrek baixek e, Txangilleko baixie ta, a-, ba au e "Elixa bidxetako baixie" ta, orrek estie-, ukusi be itxen. Edo, "Erdiko arridxe", erdiko arridxe daus or berrota-bi brasa urien. Da ori imintxen da, e ori imintxen da, Busturiko mendi sorrotza, Agarreko etzitan. Da be-érridxek, be-erridxetie, Santoñako orrek agertuen. Santoñako mendidxe ta agertuen dau- or dau e arridxe, "Erdiko arridxe" deitxuten tzaguna, berrotabi brasa
- arrastan imintxen san "miniala", ser da ori?
elasta. Bai, enbarkasiñue kargá. Ori ixeten da, élixek ure obeto agarrateko. Semat eta, uren barrun sartunau e on e átzie, élixek obeto agarraten dau ure. Ba ori da "elasta", miñiala e imintxe san, bai
- pisu artziko?
es es, enbarkasiñu sartziko. Enbarkasiñu sartziko, obeto elixek agarrateko urek, semat-a asalau, ba ur gitxiau agarraten daueles, ba iñidxar gitxiau eitxen dau. Ori arrastarako semat-a sartunau enbarkasiñue obeto agarraten dau elixek e ure, mi-, ure gogorrauek

- "miniala" erderas selan da?
miniala, "elasta" deitxuten tzagun guk. Se "miñiala", sartzen dxakon.. gausa astuna deles, ba leko gitxiau okupate balakon. Se elasta sartu lei ari be, sakutan, bai, elasta
- da gero dator "puntagana" arena senuna, "puntagana" esan su len esta?
bai, puntagana da ba eskiñada baten amaitxukerie = puntagana
- edosein eskiñadana?
bai
- edosein eskiñadana?
bai bai bai, amaitxukerie, a da "puntagana"
- "enbarkaderue" esaten da esta?
"enbarkaderue", ori- enbarkaderue selan esango tzupa, guk estu esan iñoix "enbarkaderue", es. "Atraka mollara", edo "atraka eskillarara saltateko". "Enbarkaderu" da oiñ e, e turistak e dxuteko Laidara ta "al embarcadero" -barre-
- len esan esaten "enbarkaderue"?
es es, es. Iñoix bes, iñoix bes amen e esta esan ori. "Eskillarara gus e saltateko barrure edo", barru(ra) saltateko, enbarkasiñora saltateko
- erderas estibar?
estiba, estiba
- ser gu dau esan?
ori da, e, e, kargako barkuen, edo, edo a- arraintzan be ba, neberan estiba ondo, arrañe koloka ondo, kajak ondo koloka, ori da estibie, da, merkantitan be da ba estibie ba, e, barrillek edo arek edo onek darususenak ba, ondo trínkata ta, ondo estibata, ondo kolokata, ori da, en concreto ondo kolokata, bai
- suepe esaten sue "estibie"?
es es, bueno "estibie" bai, e, koño ba igual e atune atarate su edo, lebatza, kaja(k etan) da, "ondo estiba gero!", leku okitxeko obeto. Se botatemasu edosetara, ba leku okupa, da, da, estibi da ba, semat obeto estiba, semat-a obeto koloka, leku okitxeko, bai
- Bermion esan dostie "ur-lotue", "abuxe sara su txo!"
bai bai bai, abuxe da, e, abuxe da arrañe odol bakue. Da orreitxik e, txo, txo! abuxe aix i txo! Ori esaten da amen be, txo! abuxe aix ela? Odol bakue, esatiles ge- lotue
- ori esateko "ur-lotue"?
ur-lotue, lo- lotue aix i txo! Ur-lotu da marmoka, bai. Ur-loturi deitxuten tzagu marmoka. Da personiri esaten batzasu "txo! txo! Ur-lotu aix i txo!" Esatiles, marmokales, geldidxe, geldidxe
- marmoka be bai esta?
bai bai
- da itxasun "ur-lotu" seoser da?
ur-lotuek, die, itxasun es, se itxasun beti dabill e, ure. Ur-lotu da, erreketan, erreketan, kasu baterako Mundakako erridxuen, posuek lotzen dinak.. mare bixidxetan, aretara gero, mare illetan esta

allegaten urik, da, a da ur-lotue. An lotzen dena posutan a da ur lotue

- da esaten da persona bateitxik "marmoka aix i txo"

bai, ba esaten da "txol marmokan e- marmok arrañen antza dako(k ik)", geldidxe, esatiles e, odol bako personie

- abuxe esatiles

abuxe be bai

- se karnada usaten dan beseue atrapateko ta

besegue atarateko, atxiñe, atxiñe, usaten san bokarta, bokar gasidxe. Da mayetzien, asten san bokar freskuas.. bokar fresku tatuk eiñdxe. Da bokar gasidxe atrapaten san otubre-nobienbrien, itxe san gasitxu, da, gero plamieten sinin tertzak, bokar gasidxegas. Da, esan tzuten modun gero mayetzien bokar freskuas. Gaur egunien ba, e, estau tertzarik oiñ e piedrabolataus da, a- plamiten tzue, karnadi imintxen tzue, berdel sasoyen berdel tátue, edo sardiñie, e- aulan aulan arrañe, (au)lako arrañe. Ba bokarta ta imintxeko arrain karu deles, arrain karu da bokarta, da berdel sasoyen onduen, berdela eurak atrapaten daui ta eurak imiñi

- beseue atrapateko esta?

besegue ta peskadillie ta, edose arrain, edoser, bai

- lebatza-

bai lebatza be bai, bai bai

- len antxobi ta bokarta

len esko-apaidxun usaten san, len esan oten, lebatzetan esko-apaidxue amo batekue, bakotxa beren e, ámue. Da an imintxen dxakon, txibidxie. Da gero deitxuten dxakon berdekidxe, gánien. Ixeten san edo sardiñie, edo bokarta, ixeten san berdekidxe

- lebatza-

lebatzetan atxiñe e?

- sapue atrapateko?

sapu atrapateko sarias. Esta- esta atrapa ori karnadi(as), sarias, bai

- da papardue?

papardu be bokartagas, bokar gasidxegas atrapate san, bai. Salasoiko bokarta, ba bokar gasidxe. Bokar gasidxe salasoy(e) da, bai

- angirie?

angirie atrapaten da, e, karnadi angir(i)tako ba, bokarta, berdela, bogie, bogi eskamatute, da.. e.. txibidxie, nai tximinoya, amorrotza. Orreti karnadak e angir(i)tako

- da merue?

merue, gitxi atrapaten da, merue atrapa- oiñ urtit(an), arrastan be atrapaten da, baye, esko-apaidxun amen gitxi atrapaten da merue, gitxi

- sarikas?

es, sarikas e arrastan. Baye ostantzin e, meru amen gitxi atrapaten da. Urte baten on san e atrapa san e merue, e, lebatz-apaidxukas,

lebatz-apaidxue dan modun alan agarrata txibidxiri edo orre-agarrata. Meru gitxi atrapaten da
- foto batzuk erakutziko tzut, ia.. esateko gausa bakotxa ser dan. Ikusitxe dakosus onek
au, au e Bermioko ori da
- bai museokue, uno, ba ikusteko ser-, apuntakot
au e, au pentzaten dot-ela, sesteruen-, otzarak eitxe binen maidxe
- au ikusi su?
bai atxifie bai
- Mundekan?
es es, se Mundekan esta on sesterorik
- Bermion?
Bermion, bai. Sesterue bat oten san e, Bermion e, an Etze-pie deitxuten tzon an portuen, an ote san sestero bat
- ori ser da?
au otzarie
- otzarie ta au?
otzárak, otzarak
- au goikue?
otzari (da) ori be
- a otzarie!
bai, ori be otzari da.. Au pixue, bai. Otzara diferentiek, otzara diferentiek, da au pixue.. Au da, bergie, pálue, trixie, ustagie, da amen sillue, au sillue = erreklama, bai. Au bélie, da, onek, onetie enbargak, bai, eso es
- da au olanasku ixaten san, olanie?
bai, bai, olanie.. Au da atxiñako txalupie.. atxiñako txalupie, au da pálue.. au da, au da sóidxie, bai, onek es-, au erramue.. au estai selako palu den, estaitx. Onek armasoyek eta.. Au be ba txalupie, onek erramuek, da onek krielak, krielak, aurreko palue, bélie, tríxek
- au toleta
toleta, da au da len esan tzuten ixena, a pa- esan tzutena kúñie, astu dxast e oin ixena
- onbre au
bai, tan-.. astu dxast.. tanboleta, tanboleta, au, au kúñie, ori da tanboleta, tanboleta
- imingot e. Amen, kuña bat or
bai, amen ein ara! Au da palue, au da tostie, amen sartzen da.. amen sartzen da palue, amen e, amen e, da..
- semat okitxe ban?
ba segun, segun se mobimiento dakon berak e paluek, esatiles au da tostie. Au da sillue palu sartzeko, da onetie kuñek
- tan-
tanboleta, eso es.. Oin estako besterik
- se numero ixan da? 5

amen e ba lemie, lemie, sóidxie, krielak, toletak, da popaganie, da le- lemakanie, ori da lemakanie
- au be bai?
es, au lemie, bai. Au da lemakanie, bai. Da au da belin eskota, au, belin eskota.. estau gedxau.. Onek di arpoyek
- danak?
bai, onek bidxek arpoyetie
- emen usa di orrek?
usa die bai bai bai, bai
- setako?
e ixurdi atrapateko, ixurdi atarateko dxateko, oneti arpoyek.. Onetie, saraborduek, bai, au e nuebomundue, bai, au sarabardue..
- au seiñdxe? 8, au nuebomundu esta?
au nuebomundue
- da au, au be bai?
au e, au.. esparbela
- dibujata dauena or es?
bai.. Da au ba.. au eski(ri)tako, es(kiri)tako bai.. au be bardiñe da.. (au) bardiñe da.. bueno au estai ser den.. estai ser-, estai ser den. Onek itxasoku(p)adi gero? Estai setako din onek
- atxiñako gausak ixango di esta?
au be sarabardue
- au ixen da?
ocho, nueve... Au da.. piedrabolak plamiten dau(i)n kajie
- barridxe da au?
bai, ba oiñ e otzarak ata dauie, otzarak, otzarak die, plástikosko otzarak alan die. Da imintxen tzo gómie, bueltan-bueltan, amu engantxateko bertan. Au da lelengoko, lelengoko kaji urten dauena piedrabolentzako
- semat urte-
ba piedrabolak semat urte ixengo da ba? Amar bat urte ixengo da, amabi bat edo amalau bat urte, ordun ataiko kaji da au
- barridxe
bai bai
- au sein da? once.. suk usa sus onek?
ni enai ibilli, ni enai ibilli.. Au da ba, ori be, au be kajie, piedrabolentzako kaji atxiñakuek, au tragola, tragola da, au be kajie, atxiñe usa dinak, lelengo- lelengoko barritxako kajak. Gero dxun da perfesionaten e geruau e perfesion(au)
- suk onepai usa sus?
es, ni(k) neuk estot use, (nik) estot use. Da au be ba bardin, au be bardin ara! Selan dusen perfesionaten geruau e obiau, au tragola.. Au da txirritxie, bai. Au e txirritxie usate san atxiñe, tertza(k) botateko, makiña gustidxen botaten sin tertzak, bai
- olaku san?

bai, au imintxe san átzien, da, amen erute ban e aulako, táblie deitxuten ixen tzaguna, ol luse bat, da an dxute sin ganin tragolak, edo krielak. Da, oten sin lagunak manda bidxetan e, tablin manda bidxetan, krielak amarraten alkarregas, tertzak amarraten alkarregas, batek amarrate ban búdxie bestik arridxe, da martxa gustidxen dxute sin botaten ametik txirritxatik

- au ixan da 14

txirritxie, bai.. Oneti tuntuxek, au da búdxie.. búdxie, imintxen tzona, bai bai, budxie.. au da búdxie ba piedrabolari txe imintxen tzona.. piedrabolari txe imintxen tzon e búdxie

- raru da esta?

e? es es es, amen puntan banderi due, banderi edo trapo bat, banderie. Da búdxan eruten dau ba enbarkasiñun ixena

- a bai

enbarkasiñun ixena. Da onek ba esan tzuten kajak, bardiñek. Onek kajak e.. lengo-, piedrabolakuek.. Au da txalupie, aurreko palue, da palo nagosidxe. Amen aurreko paluen, dxuten da serbanue.. bela txikidxe, da amen due, palo nagosidxen due, bela nagosidxe, erdiko palun bela nagosidxe. Tostak.. beste palo bat errepuestokue, trixek, tríxek

- au ixan da 16

oneti txistak, oneti palasak

- a palasak bekuek

bai, onek palasak. Da oneti amudek, amudek

- atunetako

atunetako amudek, eso es.. Txisté, da onek e, au tipue, pikerako-, pikerako-

- amuek?

bai, pikerako apaidxuek. Apaidxu da onek bidxek e, amud(a)k

- bekuek?

bai.. Au da, atxiñe deitxuten ixen dxakona atun-otzarie, bai

- 19 izan da, -txikia-

atun-otzarie. Au da atunetako karretie edo lebatzetako karretie usaten sana atxiñe, au. Da onetako giltze, onek tipu dako giltzena, éjeko giltze, éjieko-, éjeko tuerki istututekue, bai

- ori esta botaberi imintxeko-

es es es es, au esta, olesku ixeten da, oleskue, tangue, ba. Au esta, au esta, tangue. Igual agertuko da tangue.. Onek txistak eta kañaberak, atunetako esatiles, pikerako.. Au e.. au e estaipe, au e train sati bat edo, train sar sati bat

- se train dan esta-

es es e trañe, trañe, train- edo, train sati bapaiño tipo gedxau dako onek e atxiñeko dríbako sarie. Sare sar sati bat

- a bai, "artes de deriva" imintxen dau amen

a ba beitu, (ori) enai fija. Atxiñako-.. dribako sare sar sati bat.. Au da nuebomundue, nuebomundue, oneti kankamuek, oneti kankamuek e trañenak, bai. Au sarabardue

- erdikue, sarabardue

bai. Da au ba, mállako- tresma- esto.. Jesus!.. dríbako sare sar sati bat, bai. Au sarabardue, au usaten san, anguli ta asalin ote senien, bireta, edo bokar txikidxe, one- onek dako, atx- busten lusia, e? Da atrapate san da bixirik okitxeko kostaduen, gero txitxarruk edo berdelak edo atrapateko, (ixaten san).. "Redes de serco" difio amen baye, onetie nuebomundue, da ien esan tzuten sarabardue, kankamuek, lengo fotografidxe, bai. Da, au da dribako sare sar sati bat.. Au da pángie

- 24 = pangie

pángie, atuneruna

- barridxe ixango da esta?

bai, atuneruk oin semat urterik e ona ixengo da? Amar bat urterik ona? atuneruek, olak(u)n bat. Da au da, e biradora, atunerun biradora.. au pangie.. onetie atuneruen, atuneruen mallie, bai sarin mallie. Da onek e kórtxuek, trañen e kortxuek

- andidxeti esta?

bai.. Au da-

- beyen kati dako, beyen katie?

bai kate satidxe, estaipe setako den ori, estaitx.. Tragola, da pítxie, da sare sar sati bat.. Au be, au be auen- pentzaten dot e, train satidxe dela au, train satidxe, dakon tipotik e, entxaltxadurako páñue lodidxaue ta gero paño txikidxaue, train satidxe.. Au da atxiñako tragola lebatzetakue. Bai, lebatzetakue, bai, lebatzetakue. Da onek die, deitxuten ixen dxakona(k) "kordel igarrak"

- kordel-?

igarrak, kordel igarrak. Gero usa san, geruaura, kordel igarrak eitxe sin igartu tíntias, noberak eitxe ban tíntie, leixarren asala, leixarra, arbolie, aren asala, matxaka-matxaka-matxaka ta eitxe ben egosi txe aren tíntias eitxen sin onek e, tíntatuten-tintatuten, eitxen sin lebatz- e orrek, igartu esaten dxakona. Gero ba, akostunbra san, e, blakagas, ori da, berak txikotatakon e, kordelatakon e arek arrákak tapa, ure gitxiau artziko, ariñau okitxeko apaidxu esko-apaidxu, eso es. Da au tragola.. Onetie.. sare-orrotzak, sare-orrotzak.. Onek kordelak, kordelak

- eskeitxe

bai. Da-

- goikuek orrek?

onek paluek estaipa setako palutisen, e ba, palo sueltuti, au kañaberie, palo sueltutie.. Au da, piedrabolin kajie, au da sóidxie, au da tragola, au otzarie, (au txiko sati edo bankue), da onek tertzak, bai.. Onetie tuntuxek, da tertzak

- da onek?

da au kankamue. Onek es-
- sertzuti orrek?
ai! onetie lebasalintzako.. soidxi armate sana kostaduen, barillati onek, bai kostaduen e, babor-estiborretan imintxen sien, da kargillie, dxuten san ónetan, soidxak imintxeko, lebatzetako, bai.. Au ba, bardiñ(e da) esate baterako = otzarie, tragola, sóidxie, da, piedrabolin kajie, otzari au be, da au tragola. (Bai) txiko sati bet.. Oneti atxiñeko lemak, lemorrotzak
- lemorrotzak
onek, bai
- au lemorrotza
bai
- au be bai?
bai
- bi dakos?
bai.. Da onetako.. onetako lemorros bi, onek beste bidxetakoe bana, bay dakoe.. dakoe, au eiñdxa dakosu e? Lemi iñdxa dakosu, eiñdxa dau, da ixena ta imiñdxe. Oin enai akordaten onen ixena baye, eiñdxa dakosu
- seren ixena?
onena, onena
- lemorrotza esta?
lemorrotza au da
- dr beku esta?
beste-, be- es, bekue esta lemorrotza
- beste ixen bat-ako
onek, onepai, baye au e, amen sillu- sillo bat-a au. Enbarkasiñutako be(re) lemorrotza, da, sartzen da, enbarkasiñun lemorrotza amen. Onen ixenak dakosus e, apuntata dakosus bai. Oiñ enai akordaten-da.. Budxek, entzáduek, alkondarie, otzarie, da au kafeteri erute san.. káfias itxasora, kafeterak. Bai, oiñ esta usaten, (ba) len e usate sien
- ori Ondarruko-
bai, bai. Onek e ba enbarkasiñue, radarra, fókuek, e.. Onek e, estako

24 B

au da, trafieru esta? Lapix- mar-, bakot neupe bai... au da esate baterako ronpeolas
- ronpeolas?
bai, au imintxen dxako egualdi santarra dauenien, au, egualdi santarra dauenien, ure enbarka barik. "Ronpeolas" imingo tzagu ixena
- kendu itxen dxako gero?
bai, kentzeku da

- da euskeras? bardin?
el.. ronpeolas ba se-san(go tzut), fl.. itxasu es sartzeko ori, defentzie, itxasu es sartzeko defentzie
- "imiñi ronpeolas" edo?
bai
- olan be esaten da?
bai, bai. Au da, tostie, tostie. Au da.. toleta.. Au da, brógia.. Onek, onek..
- armasoyek
armasoyek.. armasoyek.. Au da, brankaganie..
- ronpeolas esatiles?
es es es, e bránkie, bránkie.. brankaganie.. Au da, popaganie.. Au da, kodasta.. Geidxau ser?.. Geidxau ser?
- da nois usa da au Mundakan, trañerue?
au trañeru da, e abantekue, erregateku- erregatetako trañeru da au, erregatetakue
- arraintxako esta?
es es es es. Badaus trañeruek deitxuten ixen tzonak atxiñe, dxuten sinak arraintxen, baye, arekas (itxen-), arekas eitxen sin atxiñe erregatak, atxiñe-atxiñe-atxiñe-atxiñe, bay gero otor san perfesionaten, da, asi di ba gero onek, onek trañeruek, bai. Oiñ eitxen tzu trañe(ro) poliesterreskuk eta eitxen tzue oin, trañeruek. Muy bien
- au?
au da, ondarrabitar tipoko enbarkasiñue, ondarrabitar tipoko-.. Aurreko.. pálue, pálua.. Onetie botaberak.. botaberak. Au da, atzeko palua.. txarto eskribita badau seuk imingo su gero ondo.. Onek, au da, e.. kaguen oiñ astu ostabe! Gero etorko da burura
- tangue?
tangue, bai.. Onetie, kañaberak, atunetako.. kañaberak. Onetie, obengilluek, bai... obengilluek.. barandillie.. gónidxue.. go-ni-dxue
- da au esan su dala?
oiñ enai akordaten. Au da, e, esatiles, oneti motuek esta? Da motutatitus e, onek e tirak pásata, simarroi anditxen dausenien, eitxen tzue kañaberiri amarra au tírie, da dxosten dauenin arrañe, lagunek lagunduten tzo, kañaberi altzaten áunekas tírakas, bai.. Oneri estai selan deitxuten tzoen e..
- simarroi-salie da
bai, simarroisali da au, bai bai.. Onek fókuek, e, tximinidxe.. (..) estako gedxau ba, brankaganie, gatera-
- aurrekue, au?
au da, neberako tapie. Atxiñe neberako tapi aulan dxute san. Onek biberuek.. amen e biberue. Au da trañe, trañe, bai au
- da onek, sertzutie?
orrek e die, e, orrek dxuten die, "kargilli" deitxuten dxako trástiri, kargillie sartzeku aguentatekue, "kargilli" deitxuten dxako ba pálue,

erramue, da.. botaberie ta orrek die, kargilli aguentatekuek. Au da ba aurreko.. bitie, tanbutxoko entradie, neberako tapie.. biberuek, makinillie amen.. onek e, argidxek. Onek e, bentanak esate baterako baye, ori.. e orrek, selan da? Jesus!.. klaraboyek esate baterako edo, argi- argidxe sartzekuek, bentanales, besterik e

- batzuk eruten dauie kaelan kandeleruek?

bai bai. E kandeleruk eruten die, baborreko mandatik. Estiborretik beti du barandillie, beti du barandillie. Oiñ atunetan estiborretik atrapaten deles kañaberias, ori da barandillie kentzekue.. kentzekue. Fiju da baye, estu kandelerukas, ori due, como fijo baye eitxen d(u) tornillukas safa ta kendu. Da baborretik, due, kandelerukas, se, e kandelerukas armaten da barandillie botabera bategas, botaberie amarrata kandelerutan, da, ori baja bi deles, etxadi itxeko trañe baja bi deles, barandilli eitxen dau kandeleru kendu ta baja, ori- ori botaberie, da, andik e ganetik dxuten da errosaten e trañe, itxasora etxadi itxeko. Ori due aulan, kandeleruk bakixu sertzutisen esta?.. á(u)lako burdineskue.. -dibuj.- estot ein artes baye, dana dala

- olan esta?

bai, da amen, ametik amarrate su ba, amen due baran- esto, barandillatzakue ba ori, botaberie.. da onegas trinkaten da, amen trinkaten da, ba kandelerutan trinka

- au botaberi da orduan?

bai bai, bai, au e... bueno! estako inportantzirik. Da gero du amen, filástikakas amarrata, botaberie.. gedxau se imingo tzagu oneri? Ba, onek bistan daus: tximinidxe, e subiko entradie, e subirako eskillarak.. au obramuertie, fólidxuek

- Dolostiko folidxu imin tzasu

bai, San Sebastian uno- onda- ondarrabita(r). Burura etor dxast a, ondarrabitar enbarkasiñuk onek-, aunek ixeten die

- usa die onek Bermion-da?

bai, Bermiko- Bermion be bai, au tipu, bai bai bai. Baye simarroitxan e Bermion gitxi, bapes, ondarrabitarrak di simarroisaliek. Onetie ba biberutako urek, txorrue biberutako ure (ta). Se Bermion esu ukusko enbarkasiño grano bat olan dakola-, olan e motuk imiñdxe atzien, se esta usaten e orrek e, bermiotarra atunetan due, estu simarroitxan. Da onek ekarten tzun atxiñe, eun kiloko simarroye(k), berreun kiloko simarroyek eta ondarrabitarrak

- ikusi eskero barko bat etorten portora, tipuitxik bakixu goitxarra bada edo

bai, bai bai bai bai. Igarten dxako-, bai, beti dako diferentzidxe.. (au), atuneruk estaitx selan urten dosten baye, alan-olan urten dau

- ederto dau

au da, pángia.. batela, pangia

- atunerue, tipo bat baiño gedxau daus atunerutan?

bai, e dakosu atuneruek e, onen tipora, baye darunak e elikoterue, elikoteru darue. Gero dakosus ba, e, au tipue dárue, onek lantxa-rapidak darues e.. orrek enbarkasiño abillek, gómaskuek edo, baitxe poliesterreskuek, darue, barruen, amen dau bat, batel bat amen dau. Amen dau batel bat. Da au makinillie, au ja, puntala

- puntala

bai, au puntala da, e árti biratekue, biradora, biradora da au.. Au da jiratoidxu(e) batera nai bestera, da, birateko onek tirak

- imiñi "tirak" igual

onek.. onetie, tirak.. trañera dusenak, trañera dusenak. Gero onetie motuek, da onek be bai, birateko.. au da radarra, argídxek, da au da, e lagune dxuten da amen, ukusten e, ukusten badau arrañe, sáltaten edo, ubilladi edo, ukusteko au. Gero onek "áurreko topíek"

- aurreko?

áurreko topie

- topie?

bai. Se, palo andidxe dakoles, eruten dauie batzuk, beste batzuk es baye, dakoles e átzien e palo andidxe, se biradorape orrek andidxetie, ba, trañak e, total di terriblik eta lodidxe. Da ordun darue palo- e gogorra, atzin, palo andidxe. Da aurrin (eruten dau) palo txiki bat, situasiñoko argidxek eruteko, bai, situasiñoko argidxek eruteko

- da "aurreko topie" esaten da?

áurreko topie.. Amen e, berton subidxen dues e, argi gorridxe ta berdie. Da amen dues ba, suri bat. Amen, martxan duenien, eruten dau, estaitx e semat metrotatik... reglamento internacional.. nire semin e neska-lagun bat, Amerikan dau ori. Ia, on ia, badakar e.. /stop/ da darue argi bat aurreko palun da beste bat atzeko palun. Oiñ enai..

- tope bi orduen /stop/

..enbarkasiñuek erun bi txus tópe bi

- a berrotamar

metro t(a) eslorie, esatiles luserie. Andik gorakuk erun bi txus tópe bi, da, ukuste su, kasu baterako, topé bídxek esta? da, olan bádaus, alkarren goitxi bera bidxek, nibel baten goitxi bera aulan fijo, bakixu seuren bárrura datorrena. Da, apur bat bariten badau, esatiles, ya bakixu, noras gu dauen dxuen. Da orreri esaten dxako, áurreko- e aurreko argidxeri deitxuten dxako "así vengo", e "aquí vengo", da atzeko topik "así vengo". Se bidxek kanbidxaten badi posisiñue, bakixu estatorrena, bidxek otor bi dau seure bertikalien, seure barrura otorteko enbarkasiñue. Da apur bat e laditen badau bakixu edo baborreras due edo estiborreras due, eso es... /stop/ erremorkan e se lusera erun bi den da

- reglamento gustidxek es?

bai bai.. Belako barkuek e selako, argidxetaruin da, orretie-reglamentue, buenol Vamos a-

- onek sertzutie?
oneti anténak, antenak rádidxunak.. antenak. Gero, au radarra, radarra.. gónidxua.. gónidxue. Au da, balsa salbabidie.. bálsie..
- au usa da Bermion?
bai. Bermion-, bueno, esta usa Bermion, bermitarrak, bai. Dákarretik eta, e Seitxillesetik eta órretati dabiltzas onek. Amen e Afrikan eguen, Angolatik eta, orretatik dabiltzas onek. Badaus oin tipo modernuauepe badaus, badiñotzut radarrakas-da, edo esto Jesus! elikoterukas da dusenak, badaus
- elikoterukas?
bai, elikoteru barrun dakoe. Da elikoteruk urteten dau arrañe topaten, bai, errikorrido bat eitxen dau ba ordubetek(ou) edo biku edo ser den, da arrañe topaten. Da, sárrauek, dakoe enbarkasiñuk len esan tzuten moduen, dakoe enbarkasiñuek, e, esto eitxeko, lokalisateko arrañe, bai
- politx-politxeti onek
e astidxe dakotenin aulan e eitxen dot, gausa geidxen itxasokua eitxen dot e? Itxasoko enbarkasiñuk eta (olan). E-, enai dibujanti-ta
- basara
enai dibujantie. Bueno, vamos a ver
- barko barridxe bereinka itxe san? Abadie etorten san?
bai bereinkatu bai bai bai bai bai, bereinkatu, itxe san. Etorte san barrure, da eitxe ban bereinkasiñue da gero ote san meridxandi edo, amarretaku edo, amaiketakue (esatekot..)
- da oin be eitxen da ori?
bai bai bai bai, eitxen da bai. Ori amen e Euskal Erridxen e, Euskal Erridxen e ori itxen da, segiten da. Da e, enbarkasiñu imintxen daui gillán, gillan barridxe, asten denin astillerun gillan imintxen dauenien barridxe, botaten tzoe diruek, da medallak e sántunak eta imintxen tzo bertan gillan, sillun barrun tapata, betiko, bai
- amen-
amen eitxe san, oin be segiko dauie, bai. Medallak eta imintxe sin e bertan gillan. Gillako júntan, an sartze sin e orrek, diruek. Diruk eta medallak, bai
- da ereiñotza imintxe san barkuen?
ereiñotza imintxe san, Paskutan, Páskutan ereiñotza imintxe san, erramo-egunien, eitxen san bereinkatu, da atzeko paluen imintxen san e eskeitxe berein- esto ereiñotza, bai
- da orain be bai?
oiñ e gitxi, oiñ e ori- erlejiñu asko galdu de, asko galdu de, bai bai. Esta, atxiñen, atxiñen bai, atxiñen danak. Enbarkasiño gustidxek okitxe bin e ereiñotza, bueno atzeko paluen eseben okitxen palorik gedxau e atxiñe ta, aixe palotxue okitxe bin. Bueno gero, gero be bai. Onau be bai e irutabostin da baye gero andik gora, galdu eiñdxa iru, galdu eiñdxa bai

- bermiotar batek esan dost argal badau bat igual "alimenta ein bi xu" ba "iskurritxu ein bixu", iskurridxe ba itxasoku da esta?
itxasu iskurridxe da, arrain txiki-txikidxe, esebes- (e)skurridxe da ba esebesa, arrotzi ixetlles edo, arrañena
- da bateri esatie "iskurritxu ein bi su", gedxau dxan bi su edo ori iskurritxu ondiño txikitxu dok, ori estok loditxu, ori dok e bápestutie
- orduan esta esaten Mundakan
es, Mundakan es
- kordi da dana ta palangri edo tertzak e, o sea "korda baten semat tertza bota sue?", olan esaten da edo?
e bai, bai, se palangre bota sue? Palangri be bai, aunke Mundekan palangri(ri) gedxau deitxuten dxako, angi:tako palangrie, angir(e)tan da usaten d(a)n palangrie. Da, palangri deitxuten dxako tértzari be bai. Baye oin tertzak eta esta usaten. Da tertzak e, semat tertza bota sue? edo semat kriel bota sue? Kriel bakotxin imintxe sin tertza bi, da ori ixaten san, semat kriel bota sue? Edo "semat tertza bota sue?"
- semat korda bota sue? es
baitxe, baitxe baye gedxau e, gedxau esaten san Mundekan: semat tertza bota sue? Edo "semat kriel bota sue?"
- esaten da "belamenak"?
belamena da ba, bélako- esatiles txalupak, txalupak usate bin belamena
- erderas "velamen"?
belamena, belamena. Bela nagosidxe, bela txikidxe, serbanue, da, latiñe ta orrek e, danak e, geidxenak usate sien ba belako- esto txalupetan. Gaur usaten tzue, e, one(k) lebasalik usaten tzue ba, latiñe, latiñe, da, bela txikidxen bat usaten badaui bay gitxi, gitxi. Béli usaten tzue, fókie, edo bela altue, dausenin e, dausenin kápan, bálsi botata. Balsi botata, okitxeko, balsi botata, popada-popadan okitxeko enbarkasiñue
- orakan?
bai, popadan okitxen dauie, popadan geldi-geldi oteko
- esaten da "brasie"?
brásie
- brasak kontatie
brásie, sema brasa? Sema brasan? E kasu baterako ba tertzi bota su, tertza(k) bota sus. Da semat brasan botaten su? Irutamarrien edo larogeidxen edo eur:n edo, ori da, brásak
- baye "brasi ein bi du"?
brasie ein bidu da, e, bakixu kordelak e erute bin palangrak, edo tertzak. Da, erute bein, budxek. Da arek budxek sarritxen be enpatxu edo eiñ dxa, ebai eitxen sien edo andik ebai edo enpatxutan da ortik ebai txe, gero ba laburtu edo eitxe sin da, ein bi-xeten sien, budxek brasie, esatiles e, onenbeste brasatan imiñi,

falta badau edo espadau. Edo, kasu baterako dakosu ba, ur txikidxen e ibil sara, biarrien, da diñosu se: ba oin urandirau dxun bi xu, ba ordun ein bixus brasie kordelak, arako urerako imintxeko

- kontatu da, bueno imintxi

imintxeko bai. Imintxeko seuk-usun uretan biar (ein)

- da "baldiue"?

baldiu da ba, enbarkasiñu garbitxutie. Oiñ e bangerakas eitxen da ba atxiñe báldakas. Da Mundekan usaten san, estai Bermion usaten basan, ba Mundekan e, láurenekorik eta ordun atxiñe esan oten, balda-sasoyen, esan oten e lauren- laurena pagaten ixen dxakona. Ordun oten san ba, astien neguen, astin bik eitxe bin baldiue, da omoten dxakoen egunien, papardo bat, edo besegu bat edo baldititxik, bai. Ba eitxe san báldi(a)s, eskuko baldias eitxe san da brusegas e garbitxu enbarkasiñue

- nondik idxeten da Ixarora?

atzeko alderditxik, atzeko- ba eskillara modura dako aunke pixarratzu da, pixarratzu da, da atze- atzeko mand(in) dako ba, portutxules eitxen dau berak atxak, portutxules, mólliles, eitxen dau ta, araixe atrakaten die ta gero, igan. Oin, fasillau dau igaten, ametiko alderditxik, fasillau dau

- nondik e?

ametik e, erri mandatik, bai. Oesteko mandatik, fasillau dau, baye, sáltateko leko txarraue, dau ametik, sáltateko bertara islara, lesteko mandatik obeto dau

- eske nire lagun batek dako piragua bat, da pregunta dost Ixarora nondik igaten da-ta

lesteko mandatik, bai. Dako bertan, móllie dako, mollatxules eitxen dau atxak, atxak berak imintxen dau molliles. An daus mundekarrak gaur be. Bai badarue egunek. Da gero dako bertatik gora, eskillarales, eiñdxe. Da andik igaten daue, au ikurriñe imintxeko be, San- esto Madalen egunin da andik, andik igaten da

- berak ikari dako piragne ausi barik eta

es, es, dxun lei bertara, da piraguias due bertara atxararte, barrurarte, bai, mollararte barik atxa(ra) barrure da agarra piraguie ta, erun lei gorau edo berau, berak-u dauen lekun itxi. Uretan itxi biarrien, errire, ondo dako altzateko. Arr- arribolataus, arribolak daus bertan e, Ixaroko portu deitxuten dxako, Ixaroko portue. Trankil. Arrib a(k) les daus an be

- arribolak sertzutie ba?

arribolatie onek arridxek, e, dausenak eiñdxe ya egualdidx(e)as, esatiles erresakis gora ta bera ibiltxen, borron-bon-bon-bon, brun-brun-bru gora ta bera, eiñdxie bolak. Atxa sueltuk ixen dinak, gora ta bera arridxek ibilldxinak, ba arribolie

- arriboli da orku bakarrik Ixarokue edo edosein e-

ba arribolie deitxuten dxako danari, oin, arriboletan, Matxakun (esaten) da. Matxakun arribolak, bai. Non on sari? ta, Matxakun

arriboletan. Da, orrepe bakos arribolak, baye, esta esaten, Ixaroko portue. Arribolatie aunepe, e, atxiñe usaten sien, atxifie usate sien, antxobatan, trañien, da ixurdakas da ibiltxe senien, arri txikidxe lantzateko ásau, da arepe bolales biribillek ixeten sin da topate sin ba, atxa-sillutan da olan e topate sin e, dxuten sin mutil txikidxek, orrek arridxek e batzien

- esango tzat orduen

bai bai, trankil dxuteko, egualdi onin e? Bai, an e, e-, espadau erresakarik e ondo, ondo igaten da. Erresakarik espadau, espadau itxasue, norusteko itxasu espadau, da norusteko itxasuitxipe, askoitxik eitxen da an, se an kalmia- kalmal- lestetik, kalm(a) itxen da. Iparras, oten da, ipár gogorra bada, ostantzin e, ondo, ondo, ondo bai

- bera bixi da Lagan goidxen selan dausen etze bi

bai

- etze suri bi

bai bai

- goidxen, goiko etzin bixi de

orrek daus e, ameti dxukeran, Antzorati dxukeran Lagarantz lelengoko etze bidxek topaten dinak

- or daus etze asko, máquina de escribir ori edo selan da?

a ori, Laida da ori

- Laida bai

ai Laidan bixi da?

- bai Laidxan goidxen daus etze asko es

bai bai

- da gero beste bi suridxek

bai bai bai bai bai bai. Bai bai bai bai bai bai

- berak pregunta dosten ia beren etzie marka bat bada itxasotik

e, ori márkaten da, baixe bat-au amen e, Matxaku te, Akatx bitxartien, baixi da ba atxa. Or dau, da, ori etzi márkaten da, bertan e Ixaro puntan, edo Jesus! Matxaku puntan agertuen dau ori. Márkaten da aregas

- ori etzie goikue

bai, goiko etzi(a)s bai, bai. "Laidako etzi" deitxuten tzagu guk orreri

- orrek barridxetie?

bai bai bai. Bai baye, topaten die, baixepe barridxek topaten die, bai

- bai?

bai e, oin selan dau amen e igual e, aretan on da e! Koño kabri edo txilipitxerue, koño amen arridxe dxauk. Se kabri ta txilipitxeru edo, lulie, ba dana da bat, arriko arrañe da

- olan markaten da beran etzie

bai. Beren etzi markaten da, aur dau, esan tzut Akatx-(a), Matxaku bitxartin dau, e, baixá bat. Da, ameko, ameko markie bere etzi da, ango goiko etzie, kábun puntan

- kabun puntan

kabun puntan, bai, bai
- ser da "bragie", kostaduen gabarrie, gangille, loidxek batziko ta, bragie?
dragie ixengo da. Dragie ixengo da, bai. Dragí da ba, e, dragiek ba beteten dau gángille, daus drágak eurak artzen dauinak, eurek artzen dau(inak) barrure loidxe, esatiles e arie edo basi edo, dragaten dau(e)nin portó bat edo, kanál bat edo gausie. Daus dragak, eurak artzen dauinak. Daus dragak, botaten (..) áidien, tuberidxetatik. Da daus dragak, gángilletara botaten dauena, edo, gabarratara, gangillek edo gabarratara botaten dau(i)nak, loidxek, gero arek gabarrak kanpora urten da, botateko
- dragak es?
bai
- molla sarra ta erdiko mollin bitxartin kanala dau esta?
kanal txiki bat
- suek selan deitxuten tzasue orreri?
es-
- entzun dot kankilloye
kankilloye, kankilloye. Kankilloye dau oin, len oten san kankilloye, portu gustidxen. Molla sa-, Molla sarretik eta Erdiko mollara kankilloye ote san danien. Gu mutil txikidxek-arela ba bete-, betikotan esaten tzagun, tapaten ixen doskulakon urek, kankilloye. Da, oin unico kankilloye dauena da, an molla-puntan, bai, bertan e Tálako mollin aspidxen dauen e a posue, ori da kankilloye
- ser da euskeras, canal?
e kankilloye, pf! Kanala ixengo da? Poso modure, poso modure
- naiko ur dauela ta
bai, bai, kankilloye
- da Laidara dxuteko be kankilloye dau?
e, oiñ e gitxi. Oin kasi-kasi, bajamar e sikutan e, bueno, mare bixidxetan e, oñes pasaten sara, onbre garrirarte edo de-, garrirarte edo, eingo tzu ure, baye, pásate sara beste mandara. Len e kanal andidxau ote san
- suentzako kankilloye da naiko ur dauela edo
bai bai bai, ur- ure asitxa daue(nien). Esatiles e-

25 A

esatiles e ba, posue. Posue dauenien e, sus e, sus e aretan-aretan-aretan da alako baten e!, beté, auri da kankilloye, Mundekan, orreri (deitxuten tzoe)
- tapaten saitxusenin
bai, ori da kankilloye
- da posue orduen esta igual?

posue esta igual kankilloitxik, se e, posu beti da posue. Posu da beti posu es-, bajamarin be a posu an lotzen da, da plemarin be a posu an dau

- sillu esatiles?

sillue. Da kankilloye da. Ba auri esan tzutena, dxun aretan da derrepente bla! Da, bete e-, tapa eitxe saitxun- a da kankilloye

- da posue sillu da esta?

bai bai

- da "kanala" esaten sue?

bai kanala, bai, kanala. Oiñ e, Mundekako erridxuek e ya kanala, kanala(k) gu dau esan ur asko daue lekuen, bai. Se erridxue ba, au, Mundeka, au erridxue ya sikatuta dau dana bajamarin da. Geuk e motor txikitxu(s) dxuteko Muru:tara ta, ordu biko mari bi du-te, pásateko. Muru:tan bertan ure badau, se dragá dauilakon e astilleruntzat eta olan baye. Kanalen da órretan, txárren-txárren dau, au erridxue txarren-txarren dau, asi, es pentza Arketan be, Arketan be bastante ur gitxi lotzen da bajamarien. Bay gitxin-gitxien lotzen da San Antonioko islátik, Kanalera. Da bertan Kanalen, artze sunin errunbue Murutarako, an be bai e sikuti lotzen da, bai, an be sikuti lotzen da

- len ur gedxau oten san?

len ur gedxau ote san oin daucna baiño. Neuetzat, orrek draga dauie, esatiles Muru:tak dragá dau, aurrerau estaitx esan banotzun, Muru:tak e draga dau, da bota dau e San Antonioko orra túbukas, arie San Antonioko plaidxie, San Antonioko plaidx(i) esta ixen e oingun-, se bósgarren parteripe esta ixen. Da oin beitu selako plaidxa den. Gero San Kristobaleko estasiñun ondun dakosu ostabe beste, e, muna andi bat eiñdxe, ariegas. Da, o- oin daus, e- erridxu beteta dau ostabe, seitxik? Non dau Laida? Laidá ixeten san atxiñe mendi bat, mendidxe, lorak eta edose(r) okitxe ban Laida. Oin Laidan estau areripe. Orrek ari(k) non daus? Orrek arik seguru-seguru dxun die, eiñdxauen lekora draga, arek bete dau e, korrentakas da erresakakas da, eiñdxauie orrek sillu bete, bai. Da alan e estau Laidan arerik oin

- estau-

arerik estau Laidan, Laida plaidxe- plaidxe txikidxe da oin. Plemarin estakosu e-, estau, estau plairik. Plaidxe bai bajamarien, baye bajamarien, len oten san, plemarin be bai, mendidxe, mendidxe. An e, ermitxi dauen lekuen an ar- piñudidxe, mandu lako piñudidxe ta. Kantza eitxe siñen e Laidan e manda bateti bestera dxuten e, se mendi(txik dxun bi-xete) sendun, da are siku-siku-sikue. Ote sin lorak eta dana ote san

- asko kanbidxe da orduen

bai bai. Nik estai fotografidxen bapakot e orrena e? Estaipadakot. Baye orko arik ni(k) beti (es-) esaten dot, orrek arik Laidaku(k) dxun die, Arketan ei binin blokak, atxiñe, treinta y tantosen, an ei

bien, bajam(ari...), ote sin e, igual e metro bi txe piko ur. Merkante txikitxuek eta gabarrak flotán ote sien. Gaur e batelipe estau flotán an. Sikatu eiñdxa dana. A posu sek bete dau ba? A posuk estau ura(k) bete. Laidako ari(k) gustidxe daus or xartunda erridxuen, danak erun txus, Laidako ari(k) gustidxek

- ser ein bi leitxeke orain?

e ori esebes. Oiñ esebes, ori, e denporiek e igual e kanbidxako dau e korrentakas edo erridxuk kanbidxako dau edo ta, igual e, eingo da, esebes

- erridxotik ibiltxeko txarrau dau orain

bai txo- txarto dau, txarto. Erridxun e txarto dau. Atxiñe, bakixu onek baporak bat pintxa notzun atxiñeko bapora, kaseta bakuek eta orrek. Ixen nai ni aitxe difuntus, e Gernikara »:egaten

- Gernikara

Gernikara, bai. Da, oiñ amar urte edo, es, gedxau-gedxau-gedxau.. otamar urte-ta ixango die, otamar urte edo gedxau. Dxun nai neu Lunarregas Laidara, edo Jesus! Gernikara, Gernikara plemarien

- jo Gernikararte

bai bai bai bai bai, da, esan notzen bueno ordubeteko ori emoten tzutie, káfi artziko. Kafi artun da, se an e, Gernikako erridxuen, dau, burdibide bat, mandarik mandara pasaten sana, oiñ estaipadau bay len ote san, burdibide bat. Bajamarin pasate sin arek burdidxek, ididxekas, mandarik mandara errekie, bai

- da plemarin tapako san

an plemarin tapa eitxe san, da dxuten giñin, Gernikararte dxuten giñin, enbarkasiñue. Da Artira, Artira be bai. Artira ointxe be bai dxuten gara, ordu bi txa erdiko maris enbarkasiño txikidxen Arti(ga)ra dxuten gara. Ba Gernikara be bai dxungo lekigara gu, bai bai, enbarkasiño txikidxegas bai

- da len busue ta dragie, urtero etorten sala

es, urtero es, es. Es es, urtero es. Búsue ona otorte san, ori, Tálako móllie, neutaitxela, bi bider edo iru bider dxausi da mórru be, beren musturre. Se, or aspidxen, eitxen dxakon sillue, da búsu otorten san, sakuk eta imintxen a sarratuten. Da, dragie, portun barrun esetu dot bein, neuk e, konosimientu dakotela. Euskal Erria. Da, beste bat otor san oiñ e urte gitxi da, sei edo sortzi edo amar urte edo ixengo die otor sala, da esauen eiñ e, esebe. Ei ban e bieja bat eta gedxau e esan agertu. Da bera bi:ji ei ban aur, molla kanpuen, da gedxau esan agertu, itxasu sartu san da, akaba. Baye, urtin-urtin es e? Es es, bos bat urte edo, fijo etzut esango semat urte b(a) urtin-urtin es

- arie kendu edo ser eitxen-

dragate bien barrie. Barra- barri dragate bien. Portun bein baiño esta on dragie. Portun barrun bein baiño esta on dragie. Dragate bien ba, portuko entradie ta ori barrie

- gero nora botate bien ori gero?

ori kánpora, kanpora dxute sin botaten bai

- da olako iru selan esango lekixu?
iru dragá
- edo "buzos"
iru búso, bai
- da dinamitxakas atxak apurtu
bai, bai eitxe bien, búsuek, bai. Busuk eitxe bien e, an e, bertan ointxe dauen posue, ba ontxe dauen posuen, or arri andidxataus, da or eitxe bien e, imiñi tákuek, da plemarien bun! Botate bin e, dinamitxi, apurtu arridxek, bai
- da oin ser gu daui egin or Atxako solopen da?
a, arek atxak gu daui kendu, arek koitxaduk, nik e, ni enu berbarik eitxen e, kendu gu(ra badaue) kendu deidxela. Baye ni neuetzat, a ein baiño, dragá obeto portue, bai. Da dausen lekun enbarkasiñuk ontxe imiñdxe, onek kanoak amen dausen lekun ortxe imiñi, pasu itxi manda bidxetara, molla- bidxetara pasu itxi, da erdi-erdi-erdidxen, kalaue ein, da berton, an baiño obeto, oin, ni neu e, me safo! Estokure dxakin esebe
- se jaleo andidxe dau esta?
a, jaleu dabillie ta, e, ganera errirako- /stop/
- da selan esaten da "Errera- Bañera- Asur-tokira"?
Asur-tokidxe da, Txorrokopuntako paseu deitxuten tzaguna oin
- paseue da "Asur-tokidxe"?
bai. Asur-tokidxe, Erreran etzi dauena ta ori dana ixen da Asur-tokidxe. Asur-tokidxe edo Kanposantue. Asur-tokidxe. Da, ori da ba, oin Erreraneku- Erreran(en) deitxuten da, Erreran terrenuti-ta, a portu be bai ei ban arek, bay portu kendu tzoyen
- a portue?
portu berak eiñiku da. Portutxu dauena an enbarkasiñuk dausena Txorrokopuntan, berak eiñiku da oin e ba, molla bat-a, len esauen itxitxen pasaten Erreraneku (be) baye gero, obliga tzoye da jenti dxuten da, ba, ukuste su seupe, bai
- da neguen eguskidxe artzen dxuten sanela-
negue(n) "Malaga" deitxuten ixen tzagu guk, Bañerara. Bañerara, a, bai, an e, sokaidi itxen deles, elixik eitxen daueles sokaidie ba bertan e eguskidxe artzen, dxuten giñen, bai, da an e, tertzak e atesaten da
- "atesa" ser-?
atesa tertzak e librá. Da urrengo(ko) egunerako preparata ya euren sótzatan sartunde ta
- ori da atesa?
bai
- da Losadurie
Losaduri a da
- a etze bat
Losadure, auri, auri auri bajadie, auri bajakerie. Estaitx e ori bada calle Belen edo se- (selan) dakon ixena orrek, ori da, Losadure.

Antza atxiñe or losak (edo) ongo sien e kalie- losakas ongo san da Losadur(e) deitxuten tzon orreri. Ori Losadur(e)

- oin be bai esaten da?

es, es es es es. Es, oiñ e, oiñ etxako deitxuten e, oiñ esebes. Santa Kataliñako bidie, oiñ etxako deitxuten Losadurie. Galdu eiñdxi ixenak amen, galdu

- len txirletak esateko "or datos inglesak"?

es, es es es

- inglesati txirletak esta?

txirleta nortek(o ue), negun otorten da ori. Da aurten e makiña bat-au or erridxuen, Jesus! Bu! Badau txirleta or e, total dau e txori asko erridxuen, txirlet asko

- baltza sonbrerotxue, kadera gorridxek, itxastxoridxek baiño txikidxauek

bai bai, orrek txikidxauetie

- kadera gorridxetakos?

bai, kadera gorristak. Da, moño- moño baltza, bai

- nik ondiño estoi ikasi, txirleta ikusi eskero estaitx ondiño

ba portun e, sarri oten die

- bai amen?

bai bai bai, portun sarrí, sarri. Badiñotzut erridxun semakure dau, semakure. Or e, e Santidxago bakixu non den, Busturi. Busturin, baja estasiñotik (ara) bera erridxora ta an ukusko su semakure (be)

- da ondiño potorroripe estot ikusi

potorruk erridxu beteta dakosu. Josus! E lasune dxaten da an ibiltxen die. Ba portora be bai, negun etorten die portora be

- portora be

bai Oiñ udan jenti dabilleles, estatortzus baye, neguen auna portora otorten di abuxe dxaten da, bai

- "or datos inglesak" esta esaten

e Mundekan es

- da "Patxiko kala", oin "vamos al palo" edo selan esaten daue orain?

e estaipe selan esango tzoen, gu(k) "Patxiko kala" beti. Gu(k) beti "Patxiko kala"

- an lupiñetan edo setan-

an e, atxiñe múxarretan, ibiltxen sin e, kañaberakas, múxarretan da orain be ibiltxen die, muxu edo, doradi edo pásuen bai, kañaberakas

- Ixarotik onantz be "Kanalau" da edo, Mundakatik Laidara bakarrik?

es es es es es, "Kanalaue" deitxuten tzagu, berau Ixarotik Antzoratik, au dana, Mundeka ta, e Murgurarte, au dana "Kanalaue"

- Ixarotik Mundekara be bai?

bai bai bai, Kanalaue, bai

- andidxe da orduen

bai Kanalau-, au dana, au badidxe. Badidxe berau da "Kanalaue"

- da entzun dot "esiñdxau urten barri dau loi-txe"
barri dau loi, dauenin e, loi oten da sarritxen, itxasoandidxe dauenien, ba or armaten da, sarrantzidxe ta, e, barri be tapa eitxen dau itxasuek, da beste sarritxen, korrentasuek, korrenta, bai, marin korrentak, mare bixidxetan korrentak, da, itxaskirri apur bapadau loitxu eitxen da, esatiles e, ori armaten da, mobimiento gogorra armaten da or da orreitxik e, da, barri loitxu(ten da)
- barritxik bakarrik esaten da edo "loi dau itxasue"
es es es es, barrie, barri dau loi. Barrie libre badau, salidi dau, barri loi badau, ba eitxen da itxagon, (marera ura) edo, barealdidxe edo, ori
- itxasu kanpun esaten da "itxasu dau loi"?
es, es es es. Barri dau loi
- selan esan su "korrentasuek"?
korrentasue bai, korrentasu da ba mare bixidxetan korrenta gogorrak oten di amen, erridxoti bera datorren korrenta, (oin) gogorrak oten die. Da, manejada apurtxu bapadau ba or e barran armaten da sarrantzidxe bufl
- orduen korrenta andidxe "korrentasue" esaten da?
bai, korrentasue
- Ixaron puntan, Bermio mandara, ba iru itxaso andi dausenien, a bare imin bi dela barri pasateko
sartziko. Mundekan Murgún, Murgún datosen itxasuek, ordun ein bi de itxagon, itxagon, barealdidxeri, arek pasaten dinien, ségidxen sartun, arek pasa ta gero. Arek pasa ta gero apurtxu baten e itxagon eitxen da, apurtxu bat gedxau itxagon. Se, arek e, iru itxasuk edo lau itxasuk pasa dinak, itxitxen tzue mobimientue amen, da ségidxen basus ba mobimientu topate su ondiño. Arek pasa ta gero, on apur baten da pasa gero, bai. Sarri itxen gendun, Murgun agertuten dinin au dau bare. Murgun agert-, an datos e Murgu sabalin datos, aurdun arranka. Se a allega orduko ona, ya portura sartunda saus
- dxakin bi de orduen
bai bai
- esaten da "Ogoñok sonbreru dako-
bai, euridxek ogetalau ordun barruen, bai
- da "euridxe edo mendebala"
mendebala es, es, euridxe seguru. Euridxe seguru, bai
- da esakeri selan da orduen?
Ogoño(k) e, Ogoñok e sonbrerue, ogetalau ordu baiño lelau euridxe
- da olan esaten da?
bai bai bai
- barkoko leko bat, "konfesionaidxue" edo selan esastasun?
konfes(i)onaidxu da, atxiñe, atxiñe, usaten san e-
- amen badau? -dibuj.-
es, e konfesonaidxu dakosu, bapor baten eiñdxe dakosu

- a bai, beste baten

bai, konfesonaidxu da, amen, paper baten eingo tzut.. ganera, ganera pentzaten dot konfesonaidxo erdidxe dakosula eiñdxe suk. Esatiles au da bapora e? -dibuj.-, au da bapora. Da, amen.. amen dxuten san lemie, lemie, baye au da kasetie, kasetan barruen. Da amen, aulan ote san kristalakas, geruau. Nik etzut eiñ au, ein tzu(t) nik au? Au bakarrik.. Da onetako konfesonaidxun antza, entiendes? Da orreitxi deitxuten san, "konfesonaidxue", "lemako konfesonaidxue", aulan. Da etzut eiñ e, nik ein tzut bapora, baye konfesonaidxo erdidxegas, areri au ein bi dxako, bentana bat

- da gero onen ganin seoser due? olan ikusten da?

ba auntxeles, bai

- au ser da orduen, ser esan su?

lemie, bai, lemi du or, barruen, lemie. Kasetie, kasetie. Gero otor san, gero otor san, guardakola, da amen, subidxe. Gero. Lelau olan, gero olan, gero olan, da, gero ba.. dana due perfesionaten lengun aldin

- estau orain au orduen?

es es es es, no esiste, no existe. Aurrin bai, baye aurrien dakotzue, len olan ixaten san guardakol baixuas, guardakol baixuas ixeten san len. Ara, guardakol txikidxe ta baixue. Da oin (doye) ba sentro andidxe ta (olan), bai. Len aulan, lelau amen, ba onek e ixeten sin motorrak, e larogei kaballoko Oyeregi ta olakuk e, irutabostien, larotamar e kaballoko motorrakas. Kasetatxuk txikidxe ta subi(-..) esatiles subi txikidxe, da guardakol txikidxe. Gaur guardakoletan dakosu ba jenti be, kosiñek eta danak

- au da orduen

bai, bai

- erungot, au be bai?

a, orretako ein eingo notzun ondo

- es, ondo dau

ukusko su, ukusko su baporak, imiñdxa dakona konfesonaidxue. An e emon tzuten e baporetan. An dako imiñdxe, "caseta confesonario". Konfesonaidxue, ba imiñdxa dau, imiñdxa dau. An ukusko su, gura basu erun (e..). Ori al tun-tun ein tzut e? Ri-ra-ra

- itxasuk errementakeran, ronpeolasetik, igual pasitan Bermion es, da allegaten dxatzuna, "garra" esaten da?

bai, itxasun garrá, garra, bai bai

- ser da garra orduen?

garra = bitze ekarten dauena, bitze- bitzeles edo eitxen dauena, saparradie. A ekarten da- "garrá dakar", bai.. Garrá, Mundekan a dxo ta geroku baiño gedxau deitxuten tzagu, datorrenien itxasu errementa gurarik garrá daidxola, errementa gurari(k) datorrenien, a etorten da (...) au aulan e, aurreri deitxuten tzagu garra, bai

- Bermion esan dostie "isepue", entzun su?

ixepue?

- sepillo garratza palodune edo

esto-, estrapu- edo, amen e, sepillo garratza, da sepillo suabie ba, da brusá, brusá, (ori ein tzut)
- da "a la deriva" = trubén?
drfban, bai
- selan?
drfban, trabés, trabés
- da driban-
driban, trabes, "a la deriva" esan biarrien "drfban", trabes gu dau esan, trabes
- da "trubén" esta esaten
es, Mundakan es
- esaten da "itxasotie"?
itxasoti bai. Itxasoti esaten da, igual e, argi- argi gorridxas edo argi berdis on e señeruek. Oifi e señeruk Bermion ongo di, ba Mundakan estaus. Señeruk ote sien da ote sin argi berdias, da, señeruk e eitxe bien e, ba "pasa lei" edo "egualdi ona dau edo ori", ori da itxasotie. Urtete bin itxasora, da orreri esaten dxako "itxasotie"
- urtetie?
urteti bai
- esaten da "gaur estau itxasoterik"?
gaur estau itxasoterik ba, portu sarratute, esatiles barri sarratute edo aixe gogorra edo ori da, da gaur estau itxasoterik. Ordun ixaten san argi gorri(dxe)
- da "itxasote baten aunenbeste arrain atrapa-
baitxe, baitxe. Itxasote baten ba au arrañe artun du edo ori be bai, bai
- da ori esateko "saiñdxe baten ba aunenbeste-
baitxe sáiñdxie, edo itxasotie. Sáiñdxi da ba, dénpori ein suna itxasuen. Sáiñdxie, da itxasoti da, ba itxasora urten suna. Oin, itxasotik otor sarena, estakixu, ori da saiñdxie
- saiñdxe baten "ida y vuelta" da?
bai, ida y vuelta, saiñdx-
- da itxasote baten-
itxasoti da ba itxasote bat. Baye buelta barik, estakixu, itxasora dxun sara, itxasote bat, baye oin noix etor saran e
- da mataputxeta esateko "mataputxe"?
mataputxeta
- da "mataputxe" esaten da?
mataputxe, bai, Bermion bai "mataputxe", esaten dauie. Bay Mundekan "mataputxeta", bai. Etxa mataputxet! Bermion "txe" akabaten (dauiles), mataputxe, da Mundekan "mataputxa"
- mataputxa be bai?
bai, mataputxa
- da mataputxeta be bai?
"mataputxeta" be bai
- da "mataputxa"?

mataputxa, bai
- da igual e "dxuen popadan", errekado bat arin eitxeko edo
bai, bai. Bai, esatiles arin itxitxik. Popadan beti dxuten deles ariñau brankas baiño, bai. Dxun popadan!
- esaten da ori?
bai, bai
- kantoye dxoten deles, dxunda nortin Gran Kalto, Gran Kanton edo "kantoye" dxoten deles, "kantoye" esaten da?
Gran Kalto(n)?
- bai. Esastasun "kantoye" dxoten deles or
kantilie?
- kantoye
kantoye? Ori dxoten da eun milletan
- eun milletan?
bai
- ser da kantoye?
kantoye ba sus urandidxen, nórtin, urandidxen sues, da plaidxa dxote sunin "kantoye"
- kantille esatiles?
bueno kantillin sues, urandidxen sues, kantillin sues. Da nortin dxuen da, eun da bos milletan, Mundakatik nortin dxunda eun da bos milletan, edo Ondarrutik e urtenda, eunda bos milletan, nortin dxunda dxote su plaidxe, kantille, da kantoye
- kantoye da plaidxe?
plaidx(i), plaidxi dxote suna. Plaidxe es e, au e plaidxe uger eitxeku gero, plaidxe ba arraintzako plaidxek
- kalie
kalie
- kantoye a bakarrik da, areitxik esaten da?
bai bai, kantil-
- beste bateitxik esta esaten kantoye?
es es es, es es es
- Gran Ka-
Gran Kalto. Gran Kalto esta kantoye, Gran Kalto deitxuten tzoen au-otamar millari txe "Gran Kalto". Ori deitxuten (..) Gran Kalto, bai
- kantoye be bai orduen
bai, e, ametik básues, kantoye basus esaten ba, danin topate su, básus nordestien ba urandidxen sus da gero da plaidxe. Da lestin sues da plaidxe, da, ori, kantoye edonon topate su baye, kantille, eun milletako kantille deitxuten dxako
- "kantoye" edonon topaten da orduen?
bai bai. Bai e, bera plataformie dan moduen, plataformie kostie... -dibuj.- au da Frantzi, da au, ametik, Ondarrabidxatik urteten dau plaidxak aulan, aulan du plaidxe. Suk urtete su Mundekatik, amen kantillin sues, da kantoye dxote su ba plaira sartukeran
- kantoye dxo-

bai. Da eun miiletakue, da, nórtien
- amen be kantoye?
kanti- bai, da orreitxi(k) deitxuten tzo "eun milletako kantille". Eundabost millegas, dxoten da plaidxa nortien
- esaten da "kantoye dxo du"?
bai bai, bai, eun mill(e)tako plaidxa dxo du, edo kantoy dxo du
- tertzie aulan da esta, tertzie. Emen palo bat-
etzut e pintxe nik ori?
- ikusitxa dakot
ara! au da palo bat. Onek esate baterako ámuek -dibuj.- e? palun sartzen di amuek. (Gero) dako potxera, potxera. Da au due, subillera... gitxi ba gora bera au da tertzie, bai. Au da subille... au da subille, au da potxera.. potxera, au da sotzá
- sotza, olan esaten da?
bai
- estako beste ixen bat?
sotzá, Mundekan "sotzá". Da au da ámue.. eso es
- gero erriteko solta itxen da?
e? Amen dau amarrata, ametik, óllaue. Se onetako óllaue, ollaue aulan
- au de ollaue?
au au. Au da ollaue. Da amen amarraten da óllaue, da ameti due, beste puntie auna, amarrata. Aulan due, óllauegas
- au be ollaue da?
bai, au da ollaue
- au be bai?
bai. Da eitxen da, aulan amarrata itxi, óllaue. Gero, plamiteko, amen dako beste ollau bat, manda baten bat ta bestin bestie. Plamiteko, soltaten su tertzie, da imintxe su, sotzá aguentaten, arri bateas o kriel bategas edo, da sus bana-bana bana-bana bana-bana bana-bana plamiten, bai, krielera. Kriela bakixu seiñdxen
- bai, otzari edo
el Es, kriela aulan da. Baye, eiñdxa dakosu a. Kriela aulan da, esta kajie e? Esta kajie, da du plamita aulan, amen due subille, da amen dus ámuek. Da du plamiten ganera aulan, ganera-ganera-ganera. Eiñdxa dakosu kriela, bai. Besti da, kaji da, ónentzako.. piedrabolintzako da kajie. Da onek, au tertzi due krielien, bai
- esaten sue "aixe-freskue"?
bai, bai, "aixe freskue" deitxuten du guk, e, es otza dauelakon, dauenin e, e, esatiles e, aixe gogorra barik, da aixe suabi barik e auri, bidxen bitxarteko aixe freskue. Aixe freskue (oneri) deitxuten tzo
- semat nudo edo?
ba aixe freskue nuduk e ogei bat, ogei ba nudo, bai. Ya beiñ e ogeitxi gora, otabosteku-ta, otamarreku ta orrek gogorrati, bai
- atesun da gero sabalduten denin sarie, "atesuen" ser da?

sarie?
- bai, "atesuen da gero sabalduten denin sarie" es?
bai se- segun se sare klase
- atesuen?
atesun da ba dauenin e "teso", dauenin "teso" da atesuen. Baye, kasu baterako, atesuen, botaten su sarie.. botaten su sarie.. au sari da ba, atesuen -dibuj.-.. onek be- barbañetako sarik eta olakuek. Da bestie, besti da trañe, bueltan botaten dena

25 B

- au botaten da dauen moduen e
bai bai artés, artés bai
- da ori de atesun
bai, bai, "atesun" gu dau esan e, manún es erriteko, atesun erriteko gudau esan "teso" erriteko, bai
- "bogi eskamatute" esan sun, ser da?
bogi eskami kendute
- a arrañe
bai, bogi arrañe da
- da "eskamatu", arrañe, eskama kentzea da
bai eskamatu = eskami kentzie
- ustagie, da iru, olako iru?
iru ustaga. Bakixu seiñidxen ustagi esta?
- enai akordaten baye esplikata
pa- bai, palun duna. Palue, beli ixateko, ameti duna.. da ustagie. Es, onek trixek, da ustagi da, amen amarraten dena, bergiri. Auri da ustagie. Eiñidxa dakosu
- txirritxie, da iru?
iru txirritxe. Txirritxi be bakixu ser den, bai. Atxiñe usaten san txirritxie, tertzak botateko. Makiña gustidxen botaten san da tertzak botateko andik, ta-ta-ta-ta. Bai, txirritxie bai. Ixaten san ba dxiñeskue, dxiñeskue
- erderas se ixen dako?
a! txirritxie
- alkondari esateko "mariñerie"?
baitxe esate san, "alkondarie" ta baitxe "mariñeri" be, (esaten san), bai, bai. Bai esaten tzon bai
- orain esta esaten?
bai. Se oin be, etxa alkondarie! Edo ekau mariñerie!
- da olako iru?
iru mariñera
- Santa Katalińan atzin, au da, amen dau atxak eta-
bai, bai
- au suentzako ser da, senue, sénaidxe edo ser da suentzako?

sénaidxe, baye au senaidxe ur gitxi(gas) dau, amen dana da atxa. Bai, ameti du eskillarie, eskillari du ametik
- danak atxak
da au dana da atxa. Sénu bai gura basu esa lei
- es, suentzako-
e, sénue. Da amen e dakosu ba, matader(oue), atxiñako mata-, bueno mataderu dauena. Oiñ esta iltxen an e ganadorik. Baye, Portutxu deitxuten dxakon oneri
- Portutxu?
Portutxu, ameti daus atxak eta amen aulan eitxen da, séno bat
- au, senu da Portutxu?
au, senu da Portutxu, au sénue... ointxe be bai, Portutxu deitxuten dxako areri, Portutxu, bai
- etziek eta
etzi(k eta...) bai. Nora sus? ba Portutxura
- senaidxe esta au?
bai, sénaidxe da. Sénaidxe be bai. Sénaidxe aulako, e, olako seno bat e, (e ba) sénaidxa deitxuten dxako bai. Sénaidxe dakosu baitxe, Murgun ametiko alderdidxen be bai. Are- esto Ondartzako plaidxe, a be sénaidxen barrun dau. Sénaidxe gudau esan, kostan aulako senu eitxen dena
- senu edo senaidxe
bai bai. Senu edo senaidxe bai
- entzun su birabordue, nabegateko forma bat edo
birabordue.. birabordu entzutiles bakot baye biraji ixengo da ori, esatiles e, ein birabordu buelti artun edo ori da, birabordue, bai
- esaten da belie "enbarga" bi du?
bai, bai. Bakixu belin enbargak sertzutisen
- baye
-dibuj.-.. au da bélie, da amen dues enbargak. Da onek enbargatues.. bergiri amarrata, oneti enbargak
- baye "enbarga bi du"?
enbarga bi du ba ama-, enbarga ein bi du, seiñ e, béli dxo, beli dxo bergan, ori da enbargatie, bai. Beli dxo bergan, beli amarra, bergan, ori da enbargatie, bai
- errie ta ala
errie ta ala
- Bermion, andrak igual, imie okitxen dauenien
ba erri dau, bai bai, (Mundekan) bai
- Mundekan be bai "erri dau"
bai len- len bai, oiñ e, ori be (astu..)
- len bai esaten san?
len esaten san. Gero oiñ es, oiñ e galtzen du ori be, esatiles e, suabiau esaten du
- esaten da "errixe" ori belie?

bai, bai, errixek okitxen txus amen, aulako lekutan, da, txikotak, txikotxuek, aulan
- "errisadurak" be bai?
errixadurie
- edo errixepe bai?
bai errixek. Da eitxen da gero, au belie, au beli amen, bueltak emon, da amen amarra, errixaduretan. Laburtu belie, bai, ori da laburtu belie, errix(e)k artun
- da olako iru selan esango lekixu?
iru errixe
- da "errixe bi du" esaten da?
bai, bai errixe ein bi da, se egualdidxe, aixe gogorraue dakar da, errixaduri da, beli txikitxu, bai
- diro gitxi oten sanin bates be
ser?
- errixena edo
errixe, diru gitxi ote sanin tripi errixe, tripi txikitxu. Tripi txikitxu dxateko gitxi ote san dirue ta, errixe. Errixe ein bi du tripie. Oiñ esaten dauina "hay que apretar el sinturón", a auri, errixe ein bi du
- seoser da "estena", erderas punzón edo
estena da.. sugoyek selan ataten dauin a miñeles, a da estena, bai
- da itxasuen esta eser?
estena, ixe lei, e pikaten dauenin e gonbixek edo, e salbaidxuk edo, a sue sartzen dauena, estena sartun tzo, auri ixengo da
- belari dxosteko, "itxistek sillu eitxeko estena", es?
estaitx, es, estaitx, es, estaitx, ori estaitx. Bela(k) dxosteko b(a) ote san e, errepujue, errepuju ixaten san ba orrotzari sakateko, da orrek ote sin adarrien, sébuas, órrotzak. Da orrotzak ixaten sien e, orduen e ba, triangularrak, biribillek ixen biarrin triangularrak, da ote sien ba adarrien sebun sartunde, da, (botate san) da gero, errepujue. Errepujue narroskue, burdiñegas e, eskun barrun burdiñe, sakateko
- entzun su "garafie"? .. amudi edo
amudi bai, amudi bai baye
- "garafi" es?
garafi es
- amudi esateko "lastue"?
bai, lastue, oiñ e, oin amorros- e plastikosko amorrotzak e usaten dauie, da papelape bai. Oiñ e lastu usa be-sta eitxen
- "ekarri orrek amudek" edo "ekarri orrek lastuek"
es, es. Bai ix(e) lei, ekarri orrek lastuek amudi itxeko! Edo ekarri orrek amudak. Baye amudak estie las- e lastue. Lastu da ein barik amudie. Da ger-, eitxen sin e lastuek, lejittan e, suritxu. Se lastu bakixu oridxe da, da bustitxen d(e)nin ondiño oridxau eitxen da. Da gero eitxe bin andrak, erridxen, lejiegas, lejie ur a- estaipa semat ur imiñidxe edo, da eitxe bin suritxu, bai, amudak eitxeko

- seoser da "dxiela"? .. saidxetik ure atateko lekue.. saidxin satidxe edo, dxiela
estot entzun e
- da "kabillek"?
gabillie? Gabilli ixengo da, kabillie
- kabilli ser da?
bai, ori da sartzen dxakona kasu baterako, au da.. au da gille, gillie, au (da) lemi da, da ameti due, kodasta.. áunetan júntetan sartzen dxakon, kabillie, da onetan "kabillie". Da, gille-puntan, esatiles e, au da "roda", e? Amen be, sartzen dxakon, kabillie, bai
- da olako iru selan esango-
iru kabilla.. Au gilli da e? Au gillie e?... -dibuj.- dibujo (...)
- ederto bai
(...)
- botaberak bille gues loidxera, kabillek imin bitzagus da, kabillak imiñi botaberai, es?
botaberai kabillarik (etxako) imintxen. Botaberak e imintxen dxako(e)nak die ba orrek, selan da? áruek e, pásateko txoridxe-txoridxek. Pasateko áruek, txoridxe pasateko, esatiles e apaidxu pasateko. Ostantzin-
- kargille-burdiñek?
kargille-burdiñek esan tzut, aunek
- a, oneti kargille-burdiñek?
bai. (Se), orreri kargilli deitxuten dxako-ta. Orretan e dusen gausetie, esan tzupa len, erramuk eta palue ta, gausek, bergie ta, orretie kabillie, e.. e.. kargillie
- da "kargille-burdiñek" esaten da?
bai bai, kargill(a)-burdiñek aguentateko
- "sartun erramuek kargille-burdiñetan"
bai
- ekarri "tanperrue" ta korrosta ure, "tanperrue"?
ori tangarru (ixango) da Bermion. Tangarru ixango da ta korrostola ba korrostokidxe, bai. Ori ba- bakosu
- Mundakan esta esaten "tanperrue"?
es es es es es es, korrasala, korrasala, da selan esan gendun baldiri?
- tangarta?
es, tankarta Bermion
- a, txiridxola
txiridxola
- oleskue
bai, oleskue bai. Oleskue bai... -dibuj.- olan ixeten san. Oleskue
- esaten da "kordeleidxe"?
bai. Kordeleidxe ixeten san déndie. Bueno oin be ongo da. Déndie, dxute sana erosten e, subillek eta aridxek eta, txikotak eta orrek, ori da kordeleidxe, bai
- da olako iru selan esango-

iru kordeleidxe
- esaten san len sapata sintxek esateko "potxerak"?
es, aidxubetak, aidxubetak. Sapatak di onek e, imintxeko(n) sintxak, orrek- onek? onek, aidxubetak
- da potxerak es?
es, potxera tertzina da, es es es, aidxubetak
- tuntuxera dun txikota "tirantie" da?
tirantie, ixeten san... tertza bota ta gero, tuntuxekas dus e ba-, tertza birik e tertza bira dxuten san tuntux bat, bai. Da gero pasaten dxakon otzaretan ote sin txikot lodidxaue, a ixeten san tirantie. Amarraten sin budxak-budxak-budxak, bata bestiri, es galtziko, gídxi ote san, tirantias. Gero ori be kendu ein san, ori be esan usaten, da ori da, tirantie
- kendu san orduen
bai, kendu da
- Bermion len "ori neski tuntuxegas dau"
bai bai, enbarasada dauena, ba, auntxe be bai, Mundekan be bai, bai bai. Oiñ es e, oiñ e, enbarasada dau, oiñ erderie. Ba atxiñe, jo estako tuntuxa makala! A- andi (ote-) okitxe banen
- Mundekan be esaten da
bai bai bai bai
- andra bateitxik, titi andidxek igual, selako buíxek edo
bai bai, bai, bueno orrek esakeratie, esakerati bai
- esaten die oin be?
bai bai, orrek (dxakosak) e budxe
- esaten da "atara dirue txistera"?
bai e, gudau esan bistara, bistara gudau esan orrek
- esaten sue?
bai bai, esaten san amen be
- oin es?
es, es. Orrek atxiñeko- gausek galtzin dues, galtzi:n, bai. Oiñ erderi sartun dxatzun asko amen e, gerra-bueltati gora bakixá, proibidu be bai eitxe bin euskeras berbetan-, guri serbesidxun eiñdxoskun euskeras e proibidu
- serbesidxun?
bai, Ferrolen. Euskeras probidu eiñdxoskun e guri eitxen. Da erderas eskendun dxakitxen e, ondo. Da, probidu da enkanbio katalanak eta berbetan katalan da guri euskeras itxi es
- semat urtegas ikasi sendun erderie?
nik e erderie dakitxen apurre ba, se-sango tzupa? Erderas ba eskolan be bai apur bet, baye, ya amasortzi urteri gora. Bai, amasortzi urteri gora. Estakigu ondiño ondo baye
- esan sendun "txikerdi" edo kuarti-
bai, bai. Txikerdi ixeten san, e, kuartillo, erdidxen erdidxe. Gero ote san kuartillo-erdidxe, gero kuartillue. Gero kuartillo ta erdidxe ta lítrue

- da selan eitxen san ori, nois edaten san?
e, goixien, goixin ataten tzoen, armosutako pentzaten dot ixeten san, botill(e)n txikerdi, bai. Da gero, gero kuartillo bat, da atzaldin beste kuartillo bat. Osea litro baten kontue egunien, bai. Da arraintzo ona eitxen basan ba boti beteten san da gero botie gauin buelta-bueltaka ibiltxe san e (ba), lotara dxun arte
- lotara se ordutan dxute san?
segun, segun. E uden ba, se uden sabiltzas da bokartin sabiltzas kanpotik ba gaue eitxen denien ba, apur baten on an tertulidxen da gero lotara. Guardiku guardire ta bestik lotara
- "amuskidxe imiñi" esaten da ba-
amuskidxe da, karnadie, bai, amuskidxe bai
- esaten da "amuskitxu ein bi di onek amuek"?
es, "amuskitxu" es. Amuskidxe kendu. Se amuskidxe deitxuten tzagun guk, itxasoti datorrena, atzera. Esatiles plamiten sendun bokartagas, papardotan edo besegutan edo, da atzera datorren karnadie amuen, uretan e, uretati gora, a(..) ixeten san amuskidxe, da, ein bida, desenkarna, desenkarna amuskidxe, desenkarna. Osea plami biarrien, plami da enkarna, da desenkarna da e "amuskidxe kendu"
- amaika ta erdidxe die
amabidxetarte eingu, amabidxetarte bai. Semi datost
- semi datortzu
bai
- Bermion esan dostie apaidxus atrapaten dan arrañe erdi-bana eitxen sanela partidu len, da gero, aparte erriten san apaidxotik ba irutarik bat e-
ba ori papardotan ixeten san. Ori ixeten san papardotan. Papardotan, alaerrioko apaidxu errite san, botate san tertzak, da gero plantate sin alaerriuen, alaerriun ataraten basendun iru papardo, bat kentzen tzun baporak. Irutarik bat baporak
- da erdi-bana-
da erdibana ixeten san, tertzan datorrena, tertzan datorren arrañe, armadorintzat erdidxe, da, tostartekuntzat beste erdidxe, ori-
- bitze datorrenien, itxaso gogorra dauenien, bitzegaitxik "agurin uliek" esaten da? suritxasune ikusten danin, es?
..es, Mundekan es
- Bermion esan dostie, ba len amen itxaso gogorrauek oten sinela, portun be bai
bai bai bai bai bai bai, amen e, neutaitxela, amen katikas amarrate sin baporak. Da kati falta ta molla-ganetik itxasu ta, len e, itxaso gogorrak ote sin. Neuk (ukusi) dot kaseta karabiñeruan talan, da andik frontoira eskapaten e, goitxi bera itxasu sartunde, etziri. Andrak eta danak e, umik eta, danak frontoira eskapata, andik, bai
- len ordun itxaso gogorrauek

gogorrau(e)k ote sin bai, bai. Bakixu oiñ e, klímipe kanbidxeta daus da, dana dau, esu ukusi, lau-bost urte selako ori okiñdxu neguek beruek, kanbidxeta dau e klímie. Da aurtengo udi ba algateku ixan da, igual auntxe urridxe ixengo da obie

- igual petrolidxuitxik ixango da

da amosfer(i) gustidxe dau apurtute, onek satelitikas da.. orrekas e, estaipe, estaipe nipa, (orrena)

- da bitz asko badau kabuen itxaso andidxe dau?

bai itxasu dau bai, bai

- kabuen ikusten bada

bai, da Ixaron be bai ikusten da, bixarrak ukusten badxakos Ixarori, manejadi dau

- trañe, "bolantxe" beste bat-a?

bolintxe, usaten san, sardiñetan, onek e enbarkasiño txikidxek e, sardiñetan badidxen. De- deitxuten ixen dxako bolintxeruek, bai, trañe, sa- sardiñetako trañe = bolintxerue

- da bera trañe?

ba bolintxe

- da olako iru?

iru bolíntx

- oin be usaten da ori?

es es. Oiñ esta (..), oin trañek, trañek edo artie

- "uren erres daku apaidxue", "uren erres", entzun dot Bermion

urén errés da ba asalien

- asalien?

asalien da, uren erres

- bai?

bai

- esan dostie ondotik brasa-erdi edo brasa-lauren, uren-erres esta ori?

ondótik errés da ori. Ondotik erres, uren erres da goidxe, da ondotik erres = beyé, bai

- semat brasa, edo brasa-erdi-

ondun erres ba brasa-erdi bat edo gausie, ondun erres

- da ondotik esta?

ba, ondotik

- da uren erres?

uren erres asalin da, bai

- idxe asalien

idxe asalien

- Mundekan be bai orduen

bai bai

- ardora ikusten denin etxaten da farol gorri bet?

ser eitxen denien?

- farola, farol gorridxe, ardora ikusten denien

ba onek botaten tzue, e botaten dauie, gaur aparatukas e topaten tzue ardora, bueno, sonárrakas topaten tzu arrafie. Da botaten tzue argidxek, argidxe botaten tzu topaten dauenien, da gero dues begire noras korriten dauen arrafiek, da, noras korriten dauen arrafie(k), e.. márkaten (dauenin) botaten tzo beste budxa bat, beste argi gorri bat, da gero eitxen tzu areri etxadie

- lestin barrure korriten badau edo-

bai bai bai, noras korriten dauen bai, noras korriten dauen arrafiek

- farola esta?

bai

- eguskidxen bueltan aste san di ixurdek e manyungi ataten?

bai, albán, iflluntzien, da eguskidxen bueltan. Eguskidxen buelta ei da, oin ordu bidxetan, segun ordue, se ordue, ordu bi adelantata gauseles oin da ordu bidxetan. Ostantzin eguskidxen buelti natural, orduk ondo on eskero, amabidxetan, bai. Lebatzape bai dxate ban, Jesus! Eguskidxen bueltan arrain gustidxek eitxen dau, e-, nobedadie baitxe tximinoyepe, eguskidxen bueltan da mari-puntan

- eitxen dau dxan?

bai. Beti (itxen dau) nobedadie

- da ixurdak-

ixurdape bai, alban, da eguskidxen bueltan, bai

- da eguskidxeri popi emonda-

eitxen san ixurdetan etxadie. Ixurdetan, ixurdien mandxungan, eguskidxeri atzi emonda eitxen san etxadie, bai

- edose arrain atrapateko?

e bokarta. Bokartien eguskidxen buelt-, esto eguskidxeri atzi emonda

- da ixurdakas bakarrik?

ixurdakas, ixurdakas

- ostantzin es?

es es. Se blankuran e susenien, ukuste su noras korriten dauen. Da areri aurri atrapa bi tzasu. Korridu lei eguskidxen barrure edo korridu lei e arantz edo korridu onantz. Da noras korriten dauen alan ein bi tzasu areri, bai-, esan

- Bermion esan dostie estauela korriten eguskidxen barrure esta? arrafiek

estaitx ori.. m, estaipe, estaipe. Estaipe, bokarta, blanku(re)tan dabill(enin) edose errunbo artzen dau. Igual e dau e, iparra ta popadan da gero igual ba bránkas ostabe ta, berak-u dauen e, berak-u dauen errunbu artzen dau e arrafiek

- eguskidxe ganin bakosu ordun ixurdakas?

(Edose errunbotan) -barre- Edose errunbotan

- esaten da "itxasogaldue"? itxaso bixidxe edo

itxasogaldue esaten da, igual e pasa, pásaten die orrek iru itxasuk edo ta, an sus e le- e, da itxasogaldo bat otor da, esaten dxako itxaso bakarra datorrenari, itxasogaldue. Orreri deitxuten dxako

itxasogaldue. Arek pasa ta gero, igual otorten da bat eta itxasogaldu da

- da olako iru?

iru itxasogaldo

- "bidxar estu sartungo itxasoterik, espera santarra dau-te", "espera santarra" esaten da?

ba e- egualdi-, egualdi santarren e etxuri dau edo, etxurie, "esperi" es, es es es. Etxura santarra dako edo, egualdidxek eta "bidxar esta ongo itxasoterik", bai

- Kanala, da "kanaloye" esaten da?

....

- canalón

canalon e, canalón e ori da, canalon(a) dxateku edo pastie, canalones

- ostantzin esta-

"kanaloye" es

- Bermion entzun dot arrain gitxi dauenien ba karramarros beteta okingo sula sarie, arrain gitxi dauenien

ori ixeten da, ixeten san drîban, driban. Arrain gitxi mallaten basan, txangurrue, karramarru, txangurrue, arek dxate ban ote sin arrañe gustidxe(k). Arrain asko oten basan ba esan e, txangurrorik e otorten. Otorten basan be dxango ban bat edo beste baye, arrain askun igarri bes. Da arrain gitxidxen ba dana dxaten tzun

- egidxe da ixurda-kumi iltxemasu ba gero ama etorten dxatzula-

bai bai bai bai bai bai bai, sarrí, kostadu- da i! i! i! i! i!, aulan eitxen dau

- negarres-

negarres otiles bai, bai. Bai

- kumi ixaten da gosuna dxateko esta?

onbre! Bigunaue, bai. Ixurdik e arrain gosu da. Nik e sarri dxan dot(as), ixurdie? Bistekidxek eiñdxe ta gisatuta. Gibela ixurdina imiñi, e, gibela, esatiles txarridxen gibela imintxen d(e)les e, e kipulis da olan, igarri bes, igarri bes, txarridxena bada edo arrañena bada. Igarri bes

- suk igarten su?

e? E igual oiñ imintxen bostí igarri bes

- antzeku da?

antzeku bai, bai bai bai. Da garaunepe bai, ganadules dakos, bai

- mamiferu da esta?

bai, mamiferue, bai

- nobli da esta?

bai bai, arrain noblie, noblie. E, otorten da, iltxen be, arpoye dakosu listo ta, bertan branka-musturrin ibiltxen dxatzu olgetan esatiles e, da!-

- balleni be nobli dala, etxadi iñdxe bakosu ba..

ba aparta eitxen da, e, ballenie ta olan e, estai nipaye nobli ixen bi dau, noblie. Oin daus arrañepa orkie ta orretie txárrauek, bai

- marsopak

ma(r)sopi ixeten san trafie dxate bana. Oin masoparik estau, gaidu eiñdxe masopie, bai. Ma(r)sopak otorte sin (aun e), len esan duna bolintxeruek sardiñetan, da saku imiñi ya arrafie barruen da saku imiñi ta saku dxan, bai. Sardiñek, da, otorte sin e ordun e trinkadorie ta otorte sin e onek e, mariñuek e, fusillakas, iltxen, bai

- "aixetzie" esaten da?

aixetzi da aixe asko dauenien, bai. Aixetzie

- itxasuen edo erridxen be bai?

bai, erridxen be esa leixu: ya! au dok aixetzi dauena!. Ba itxasun be bai, da erridxen be bai, aixetzie

- apurtxu bat gedxau orduen?

bai

- librotik foto batzuk, apunta dot emen paginak, or fotutauseles esateko sertzutisen

bai

- 28, arrañek a bai. Au?

veintiuno, veintidos, veintitres

- au senaidxe da?

sénaidxe

- portue edo?

San Juan de Lus, San Juan de Lus

- senaidxe da esta?

bai bai. Au da sénaidxe

- da senu be bai esaten da?

baitxe, au be bai sénue

- au senue

senue

- senaidxe es?

e sénue, bueno séno txikidxe baye, sénaidxe, senue

- senaidxe au? au se portu da?

au da, ogon ia! Fonterrabidxe, Ondarrabidxe, Ondarrabidxe

- 28 da ori? es treinta. Au, se arrain da au?

onek e-.. au esta ameko arrafie, es. Au esta ameko arrañe

- 30 or-

au da pitxarrosie

- pitxarrosie, amen dakot apuntateko nik, pitxarrosie "be", au?

au da kolaidxue.. Au da arraidxie

- arraidxie = ori bekue, da se arraidxe klase da?

- beitu barik ser diñon amen
bai bai, bai, au da sardiñie, sardiñie
- au?
látxi deitxuten tzagu oneri, látxie
- da olako iru?
iru látxa.. Bokarta
- sardiñi laku da esta?
bai antza bai baye.. onek e kasi eskami be kendu eitxen dxako oneri beres.. Au da bokarta.. Au da liridxue.. liridxue.. Lotxie.. Takarta.. Makallo arrañe..
- baye abadejo edo maruca edo ser da ori?
..au e makallo arrañe, marukie, bai, bay makallo arrañe da e?.. Au da peskadilli edo lebatza
- ser da au, peskadilli da?
peskadillie, onek e bulto an- andirik estako, beiñ e killoti berakue ba, peskadilli da, bai
- da "popularra" be esaten da?
baitxe, da gero dator txikidxau kariokie, kariokillie ta..
- "mediani" be-
mediani da bein killo biresko medianie.. Au da, J(a)sus!.. akulie. Botakarra be onen antzeku ixeten da, akulitako, asurre berdie. Da botakarra dako asur suridxe
- barrutik or-
bai, asur suridxe. Onek atzá botaten dau, atzá edo, bai
- estau balidxo akulik esta?
len dxaten gendun. Elantxoben usaten sin sariek akuletako, esate bin andrari bularra ekarteko ona dela, esate bien.. Au da papardo gorridxe.. Au da óllarra edo "pes Martin"
- suek "pes martin" be esaten sue?
bai..
- krok-krok eitxen dauela-
bai. Muxu-martin -irakurriz-.. Au da kabra gorridxe
- gonbixe esta?
esta, es.. Au da perloye
- kukutze?
kukutze edo perloye bai
- "neskasarra" es
baitxe. Bueno "neskasarra" es, neskasarrak bentaji dako, aulan dakola-, mustur (bi) lusiek, onetako(e) laburre, da neskasarratako, mustur bi lusiauek eta lepue, andidxaue.. Au da lupin-kumie, bueno lupiñie.. Au da..
- esta ikusten ondo igual?
e bai bai bai bai, badaitx e ser den, badaitx ser den, au da.. galdxoye.. galdxoye.. Au da burutue, esta breki au

- or imintxen dau breki ala?
es es. Burutue.. Au da, erridxo-arrañe deitxuten tzagu oneri
- non atrapaten da ori?
e?
- non atrapaten da erridxo-arrañe?
erridxo-arrañe len erridxutan. A-, erridxoko boketan da atrapate san, oiñ e, au be galduta dau.. Au da autxikidxe
- onbre, ori de
bai.. Au da bustenbaltza, edo kolanegrie. Mundakan kolanegrie
- popabientu Bermion
popabientu be bai. Au da muxoye, muxoi gorridxe
- muxoi gorridxe da au
bai.. Au da, muxoye, bat-a muxoi gorridxe ta au muxoye.. Au da besegue.. Au da brekie.. Au da, esto.. aligota
- e?
aligota.. Berdela
- makaela diferenti da esta?
makaela amen, makaela
- da beste bat-au antzekue? makaela berdela ta-, beste bat-au?
aginsorrotza, bai, aginsorrotza.. Au da atune.. Au da, arrain tropikala da, oin berton be atrapaten da e? Bai arrain tropikala, oneri deitxuten tzagu, amen deitxuten tzagu "Bartolo", Bartolo
- da len esan atrapaten ori
es, oiñ e lantzin bein atrapaten da. Bartolo, arrain tropikala
- da onek sertzutie?
au e, sardiñek edo, sardiñen- sardiñ(e)n antza dako esta?
- esta ikusten ondo esta?
sardiñek, sardiñek ixen bi dauie.. Au be takarta.. Au galdxoye.. Onek, dakoe tipue, da pentzaten dot ori dela, e.. bedar-dxalie
- onbre au-
bedardxali bai
- da "sabaidxe" be au da?
sábaidxe, sábaidxe, "salbaidxu" es, sábaidxe. Sábaidxe
- baye au-
au da
- au ta sabaidxe igualaties?
e?
- igualaties?
bai bai bai bai
- bedarra dxaten oten dana es?
bai
- berdie da?
es, gris-modure ta aulako arraidxakas da.. Ori da, angira-bixarra?
- ori?
ba angira-bixarren antza dako. Bai e au angira-bixarra da, angira-bixarra.. Au da kábrie da takarta

- a diferentitie?
bai, kábri ta takarta
- da ori?
au da, deitxuten tzagu guk Mundekan "belenerie" bai. Len portun ote sin e, semakure one laku, oin estau e (bape, portun), belenerie.. Au da barbañe, barbañe.. Au be barbañe, da karraspidxue, es, karraspidxu esta, gaidxoye
- galyoye da?
bai.. Au kábrie.. Au da gonbixe
- au?
bai gonbixe, da au be bai gonbixe. Da au be bai gonbixe, onek irurek gonbixek
- irurek?
bai
- erderas "cabracho" esta?
bai
- gero 90, au bueno txoridxek ikusitxe dakus
noventa?
- bai
..noventa, noventa = apaidxue. Bai, au da.. atunetako amudie, baye plástikosko orreas..
- da au?
au da, atxifie usaten san olako apaidxue(k), simarroitx- edo marraixotako apaidxue, marraix(o)tako apaidxue.. Au be bai
- au marrai-
bai
- amen ser dago, au onek e gausek e
onek kostureti, begidxe, bai, begidxe eiñdxe. Kosture(k).. Auneti mataputxetak
- 92, mataputxetak
mataputxeta(k)
- da orrek?
onetie, usaten die, usate sin len, txis módure, arrañeri, ámu atateko, ámu atateko autik
- se ixen dako orrek?
de- despeskatekue, despeskatekue. Despeskadora.. Au da bibero txikidxe, okitxen dau(e)na kostaduen, arrafie okitxeko bixirik, dausenin e, dausenin e arraintxan e esatiles e pikien, bai.. Onek e kañaberak.. Onetie, arrain artifisialak.. arrain artifisialak, onek
- arrain artifisialak
bai.. Onek amudak, bai.. Onek, pikerako simarroitxako apaidxuek, edo atun anditxako
- au karnadi imintxen
edo entzeraten dau am(u) ba. Amu entzeraten daueia pentzaten dot, karnadi imintxen au, da au be bai. Bokarta imintxen
- au, se pagina da, 98

sare-orrotzak. Noventa y ocho
- sare-orrotzak
da amen sareye ta, enbran e kaderak, saregiñ(i)n kaderak. Se kaderakas agarraten tzoe, páñuri dxosteko, bai.. Au ártie
- se arte da?
traña
- au Bermion esta?
Bermion, ba errederakas, trañe dxosten
- 104
au da, siento cuatro bai. Au da, argire, argire, bokartin e dausenin argire, batelak errite, batelak errite argire
- danak esta?
bai, bai.. Au da ba, aurreko palue, da jenteye ba, lagunak ukusten badauie arraiñen sáltorik edo, onek e pikeko kañaberakas. Da au da ba lagunak aurrien, ukusten badaui arrañen saltu edo
- oin radarrakas da-
bai ba(y) sarritxan sardi ukusten da sáltaka. Sarritxan saltu ikusten da. Estenin ukusten bistás ba, aparatu daru martxan da igual ondorau, ondun dauena esu-kusten-da. Da au da bapora trañe iñdxe, etxadi iñdxe, da sakue imiñdxe
- saku ya alaten
saku imiñdxe ya arrañe enbarkateko
- foto ederra da ori
bai bai. Au dibuja lei. Ñol.. Baporie- bapora etxadi-ñdxe.. (Da) saku armata, arrañe enbarkateko
- saku armata
bai.. Au da, etxadi-ñdxe.. Da onek ba topaten, Pásaiko bókie, bai.. Au.. saku armaten dausenien, bai, au saku armaten.. Au arrañe enbarkaten
- au mediomundu da?
es, sarabardue, bai
- a bai bai asti dako
bai, sarabardue.. Au da, biberutarako arrañe enbarkaten, sardiñie
- sarabarduas?
sarabardo txikidx(e)as, arrañe enbarkaten sardiñie, biberutarako, sarabardo txikidxas enbarkaten.. Au da pikien, ciento dieciocho. Pikien, au be bai, pikien. Kañabera botata, ya arraintxen
- su ibil sara pikien?
ni gitxi, gitxi.. Da au be pikien
- gogorra ixango da esta, iñdxar asko biko da
e gólpin itxen tzasu, golpin itxen tzasu.. Au arrañe enbarkaten, au, siento veintidos. Arrañe enbarkaten. Arrañe amo- amu kentzen, da au be arrañe amu kentzen.. Au da, arrañe dxositxe enbarkaten, arrañe dxositxe dauenien, enbarkateko. Atune dxositxe
- da au ser da?

dxositxe, da au be bai dxositxe, enbarkateko, au txiste. Onek txistek.. Gixona atune eskun dela, da, au, kárrora botaten atunek.. Au ba, neskatillie, da au deskargan dausenien.. Da au da atune.. Auneti simarroyek

- simarroyek

bai, simarroyek. Egolaburrek

- amen igarten-

bai, egolaburrek, bai

- ostantzin esin lei dxakin

bai bai bai bai bai bai, arraintzalipai. Arraintzalipai

- Getaidxe da au esta?

bai. Ar(e)gidxe be gogorraue, edo gorridxau dako, bai. Atune suridxaue... (Au) sardiñie

- sardiñie?

bai. Sardiñi beteta, sardiñas kargata bapora

- au ser da?

au bokarta.. Au e subidxe, rádidxuas da gónidxuek eta gausakas.. Au be subidxe.. Au da ba arrain prejidu dxaten. Au kosiñerue eskatzien, da au.. e onek biberak, bibera dxatekuek. Kafeteri ta tangarruek. Kollari ta tenedorak. Da bota bi eskeitxe

- eskeitxen den sera, estako ixenik

es es.. Onek b(a) die, kontraseña baporenak, Bermioko baporen kontraseñati onek

- olan esaten da "kontraseñak"?

bai, kontraseñak. Esatiles tximinidxetie, da tximinidxen darue kontraseñie. Bermioko baporak

- au Bermioko-

Bermioko baporati onek bai. Onek be Bermioko baporatie

- Mundakan be erute san?

danak erun dau(e) beti kontraseñie. Danak erun dau(e) beti kontraseñie.. Aunek e ya, orrek figurak

- artik eta

bai, figurak

- au de, tangue?, esan sine

bai, bai tangue. Esu-kusten botaberie tanguen imiñdxe. Da amen dau, egualdi bari dauenien, tangotik aulako estropo bategas imiñdxe, botaberi aguentaten. Egualdi-, berdetxu edo, egualdi o-dauenien ba imintxen da tangun ganien, normal. Da egualdi bari dauenien eitxen (da) botaberak baja, estrapo bategas, bertan tangun imiñi estrapo bat, da botaberi baja, berau

- onek tátodunek, eruten sin olan, sertzuti orrek?

ónetie.. onetie, erute bin e, kontraseñak, baporak, ibiltxe sinin nebera barik eta konpañitan, da okitxe bin ba, euren ixenak, markak, da ba, sartadune edo pikoduna edo, esatiles markak, onek e belak, belatxuk ixeten sien, kontraseñak. Kontraseñie ba-

- dxakitxeko-

dxakit:cko, se konpañetaku din, konpañitan dxute sin igual bost edo sei bapor. Da, batek e-, erute bin e, banderi(ri) bostak edo seira bardin, galtzen basin be ba topate sin e, e koño a banderi geure-, geure lagune da, (olan).. A, onek e estako-.. Onek e, onek orretie. Euren atxiñako-, bai. Muy bien

- ederto, amabidxetie

- ankillarridxe-

ankillarridxe, au ara!, au

- ankillie, antxiñako ankillie?

bai atxiñako ankillie. Da baye, estot urte-, au da esate baterako. Formi au da. Au da olá, ola Amen sillue, da oneti gastaña-paluek. Da amen darue, estrapue istutuieko, da amen bidxen, lau palun erdidxen du arridxe. Ori da-

- beste berba bat esastasun au esplikateko

ankillarridxe

- estrapu ta-

estrapue

- da seuser, beste berbaren bat esastasun, talan, esplikaten au

..oneti silluek

- au ser da ba?

arridxe, berau, berau da. Ara onek estrapuek

- semat, iru?

bai, iru edo sartzen dxakos. Da gero, untzetxuas estrapuek, orrek e golpeka-golpeka, istutuieko, eurek lau e lau e- páluek istutuieko. Se ori ixeten da, gastaña-sépie bigune, osea, e gastie, gastaña-sepie, sikatu baritauena, berdie. Da, arek eitxen die ba-, okertu, estrapuas. Da, gero sartzen dxako untzetxu bat e, es korriteko ta listo. Ori da. Ara, au da arridxe barruen

- arridxe barruen

amen, bai lau palun bitxartin due. Dibuju estosten urteten ondo. Ibil nai amen be bai txe esta- estost urteten ondo

- da au e nois usa da?

atxiñe. Bai, auntxerarte, (ondiño) urte gitxirarte, usa da ori

- se barkotan?

e onetan enbarkasiño txikidxetan e, tximinoitxako ta breketakuk eta olako enbarkasiño txikidxetako (arpio...)

- andidxetan es?

es es es es. (..) andidxe aguentateko, (bakixu semat) tonelada bateko arridxe bi dau esat-, es. Onek eruten dauie aunek e txikidxek, da, por regla jeneral ixeten da adokiñe, bakixu kaleko adokiñe. A adokiñe, edo aren antzeko arri bat sartunde, arridxe topate su, tamaño politxaku ta sartun lau palun bitxartin, da trinka bertan. Au, auxe da baye.. /stop/

aunegas asko gara: au da Mundekako portue, estau ondo e? Mundekako portue. Au da gixona nuebomunduas abuxetan, bai

- abuxetako-

abuxe e da ori arrañe, e odol bako arrañe da, odol bako arrañe deitxuten tzo ori abuxe. Au da Santa Kataliñako mollie, Talako mollie ta Erdiko mollie. Da au da Matadero mandie, Matadero mandi da au, bai. Au da ba batela, fondo-monda, da, txibidxa-kajie, da búdxie, atzetik amarrata, txibidxa-kajie

- amen portun bertan?

bai, portun usaten da bai txibidxa-kajie (imintxien) e udabarridxen. Bueno, oiñ esta usaten, se, atxiñe txibidxi bi-xeten san, lebatzetako bixidxe, bixirik, erute bien, da gero eurek eitxe bien e itxasuen, bixirik erute san. Baye gaur egunien ba, e- esta- esta gordeten bixirik, saldu, esatiles e saldu itxen da. Se estabiltzus oiñ e lebatzetan atxiñako modun e amo-bakarras. Oin e dabiltzu ba palangrakas edo orrekas e piedrabolakas. Da, ostantzin eitxen da bárretarako saldu edo Bilbora bota, atrapaten bada kantidadi ba Bilbora botaten da, eso es

- itxasun esta usa au, portuen esta?

portuen, portuen. Portuen, es, itxasuen eruten tzun e atabel baten, atabela bakixu ser den. Barril- barrillen antzekotxue, atabela, da atabel baten erute bin bixirik, ure lantzin bein kanbidxeten tzoen se, ure ba gasa edo beren e ori, badue kentzin osijenu dakona, da, kanbidxaten tzoen e lantzin beiñ e ure ta, alan okitxe bin bixirik, egun gustidxen be bixirik okitxe bin txibidxi itxasuen, eso es. Estau urten e, e-

- ederto dau

au da. Atunerue, bai. Olako bat ein tzut. Bai, baye au baiño beste tipo baten dau a. Beste tipo baten. Au da pángie. Pángie da enbarkasiño txikidxe eruten dauena, etxadi itxen dauenien e, etxadi eitxen dauenin e eitxeko, trañen ganera badue ba ténteko edo, ekarteko aurri esaten dxakona, barrure, txikotak, eso es

- olakuk esti ikusten Bermion esta?

bai. Onek bermiotarratie, bay dabiltzas, e Afrikatik, Afrikatik dabiltzas, da o- ona otorten di ba erreparasiñorako edo datosenin otorten die, Pásairako errepa:siñorako edo Bermiorako errepa:siñun datosenin datos ona. Ostantzin onek e, arrañe, omoten tzo merkantiri, friguri, frigorifikuri, omoten tzo(e) arrañe ta arek ekarten dau arrañe Afrikati ba, Galisidxara edo, e igual darue ona Italiara, Triestera edo Sisiliara edo, órretara eruten dauie, arrañe. Baye merkantiek, eso es.. Au da enbarkasiñue tipo frantzesa

- bekue esta?

bai, au bekue. Frantzes-tipu au da

- atuneru da?

es, es. Onek ibiltxen die e mariskotan da, alako enbarkasiñue. Mariskotan da ibiltxen dena da palangrakas-da ibiltxen dena da au frantzesa. Da au da atxiñako arponeruek. Atxiña ibiltxe sin e, ballenetan da ibiltxe sin e, enbarkasiñuek, bélakuek eta orrek

ibiltxe sin ballenetan da, topate binien, ba errite bin (oneko) batelak, aun(en) tipoko, au tipoko bateka ixaten san, da, dxuten san e lau lagunegas, edo bostegas edo seigas edo segun. Da dxuten san da, arpoyas e, gixona aurrien, eso es

- atxiñe-atxiñe es?

atxiña, ba au e, Jesusl Jesusl Ba au e, e gitxienes e ixengo da bérreun urte edo

- urte asko esta?

urte asko. Dxute sinin e, euskaldunak e, (an) Groelandiaras da, (ara) dxute sinin euskaldunek e-, eso es.. Da onek ba, atxiñako baporak

- amen tximinidxe

bai, atxiñako baporati onek

- seiñdxe?

sárraue da au, goiku da sarraue beku baiño. Goikuek, kasetie, dako atzien

- au berdie?

bai au. Au da kasetie. Au da ogala. Ogala = kosiñie, ogala, ogala = kosiñie. Onek e guardakoleko tapak, da belak, belie ta mesanie

- atzeku mesanie?

mesani bai

- da aurreku e-

bélie, trinketa, bai.. Da au da ba barridxaue, orantzuaukue. Aurrin kasetie, baye ogala, ondiño kosiñarik eta esauen okitxen. Aurrin kasetie, onetie tanguek. Latiñe, fókie da trinketa

- fokie aurrekue

aurrek(o) fokie

- trinketa ta

trinketa, bai.. Au da atxiñako txalupie. Au da dxuten sien ba atunetan-da, trañien-da, danin dxute sin e onek, da, aixerik es(auen) okitxen ba, erramutan, bai

- gogorra esango san esta?

bai, abantien ibiltxe sien, txalupak, ba. A- orti dator, erregatiuk eta orti datos ba, orti dakos erregatiuek. Ei binin e au e Ixaro, bermiotarrak esaten dau(en) modun eurena dela abantien da, ordun esan oten oingo tipoko trañerorik. Oingo-, oiñ ongo- ongo-, se esango tzupa? Oingo trañeruk e se pisako daue? Eun da berrotamar, berreun kilo? Berreun da berrotamar kilo? Estaipe. Ba ordun usate sin aunek, potiñek, potiñe. Au da atxiñako trañerue, potiñe, eso es

- onek esauen okitxen belarik esta?

bai bai, beli onek

- potiñek?

bai bai, onek, belie batel gustidxek usa tzue, batel gustidxek. Baidakuek, nai e batela atze- atze ebaidxe, au e atze ebaidxe, danak usa tzue.. esto belie, bai, belie

- nois usa da au batela atze ebaidxe?

au batela atze ebaidxe oin be ukusten die, oin be ukusten die lantzin bat onek plastikoa(kuk) ukusten di atze ebaidxek. Baye onek ixete sin e, batel asr andidxek, bueno batel sarrak, ordun asoyen e barridxek ixengo sin bay batel andidxek ixeten sien, atze ebaidxek. Da ibiltxe sien ba, txibidxetan da, olako-, bajur(e)ko arrañetan ibiltxe sin orrek, bai

- da baidakue?

baidakue ixeten san ba, ibiltxeko, dxatarraintxen, dxatarraintxen ibiltxek(u) baidakue

- selan esan su?

dxatarrañe

- ser da ori?

dxatarrañe da (amen) kostako arrañe

- ori estaku

dxatarrañe ori da, kostako arrañe, bai. Da esaten da ba, e, nora sues? da dxatarraintxen. (Esatiles) itxasora sus? da bai, da seta(ra) sus ba? ta, dxatarraintxen. Kostako arrañe. Brekie nai tximinoye nai kábrie, ori da dxatarrañe

- eta kanpoku-

ori da ba kálara, kánpora ba kálara e lebatzetan edo ori. Ordun onek, ibiltxe sin ba kalara ta danera ibiltxe sin onek e bai potiñe ta bai e txalupie.. Au da atxiñako bapor sarrena

- onbre, sarrena da?

bai, kaseta barik

- au ogala?

ogala. Baye usate bin beste ogal klase bat, au e geruau da. Ogala, ixeten san, e, se-sango tzupa? Ogala ixeten san, lau kuadroko- lau kuadroko ojalata bat e, ojalatakas eiñdxe-

26 B

- dana?

es es, au, au da guardakola, guardakola, on-

- amen asten ogala?

ogala berau bakarrita, berau. Autxe auxe, beren tximinoitxuas, ogala. Baye ogala, usate san atxiñe, (esan) eingo tzupa, ogala, ixete san... -dibuj.- auxe da ogala, parrillek, auxe da ogala esate baterako, da au due, basiegas, ordun sementu ta karu ote san da, au due basin barruen. Da ame- brasero bat ixetiles, brasero bat ixatiles da parrillekas. Ori ixeten san e atxiñako ogala, ori

- da gero tximinidxe

tximinidxe, txístue, da tope-

- baye ogalak beste tximini bat-ako orduen

bai bai, ogalak beren tximinitxue, au da tximinitxue. Au da ba, baporen e tximinidxe. Au da txístue, da au da fáji kontraseñie, kontraseñie. Da au da topeko farola

- imiñi igual or e

ixena?..

- ori gorridxe esta?

bueno, au e baborra da, beste alderdi(k e) berdie, da aurretik suridxe.. topeko farola

- au, urteten dauena amen

bai, eso es. Da au ixeten san, kandeliegas, da gero otor san karburuegas, bai. Gero otor sin e bonbillek. Gero otor sin dinamuek, da, e lau argitxu, (da) ixeten sin e, ostantzien, e, gero amen atzien, amen atzien, dxute san aulako, palo bat esate baterako, da amen dxute san, beste faról bat, e? tertzak edo bótateko, argidxe okitxeko, arek eitxe ban argi. Da karburue, karburuegas. Gero baporak otor sinien e, átzeko kasetias, e kaseta konfesonario deitxuten tzoenak, atzeko kasetie, onetara, e? onetara. Amén erute bien farola, bertón átzien farola, karburoskue, da arra(i)ntxutan, arraintxutan ote san kandelie, bai

- ikusteko gaues?

bai bai, gaues ukusteko arra(i)ntxuen, e, lo eitxeko sartze sinien, se barrun ote sin kátriek e, lo eitxeko, lau kátre edo gausie ta, béstiek, panel-ganien eitxe ben beste jenti(e), panel-ganin lo, auxe da

- onek gaues be ibiltxe sin orduen arraintxen es? gaues be bai

bai bai bai bai bai bai bai... Amen, atxiñako bapora, entzaduek, dxake-narrue -irakurriz-, prakanarruek, prakanaskuek -zuzenduz-, bai

- prakati orrek?

bai, prakanaskuek, tanbutxoko tapie, da ogala

- tanbutxoko tapie

tanbutxoko tapi au da, tapie.. e leiduko su suk e. Amen imintxen tzu ba atxiñako bapora, da igual otor dxasten burura entzaduek e dxakenarrue, prakanaskue(k), tanbutxoko tapie da ogala. Amen e, imiñdxa dako onek e, baidakue, potiñe, batela atze ebaidxe, imiñdxa (dakotzu)

- au be

au da, lebatzetako sarra. Bai, e, onek e-, e urte bin gero, esatiles potiñek eta onek enbarkasiñuk eta au-, onetie, on- onaskuek, die, motor txikitxuas, onek enbarkasiñuek ba, amalau metro edo olako enbarkasiñuk ixeten sin ba lebatzetan ibiltxe sinak, lebatzetan a ello, da gero atunetan be dxute sien. Amen dakosu botaberak, da atunetan e, be dxute sien

- Ixaro ta-

Ixaro ta Ogoño. Antzora-púntie

- au puntie edo-

es, aunetie Ogoño- Ogoñoko mendidxek, Ogoñoko- Ogoñoko mendidxe. Au mendidxe da.. Santamoroku deitxuten dxakona, Santamorokue, imiñi amen. Santamoroko mendidxe. Santamoro da kalie, Santamoro da kalie, da au mendidxe imintxen da, Ogoñoko tuntur bidxen bitxartien Santamoron

- tunturrek seintzutie?

au ta au. Au ta au, ame- an bitxartin imintxen da

- oneti tunturrek esta?

bai.. Bueno, au da, au atxa, amen e dako kurtze bat-ako onek, au da atxa, Lagako atxa, bai. Da andidxau eingo neke nik e au be baye, Lagako atxa. Dako ixena, Eskomulgatxe, au da, Eskomulgatxe. Gero amen tapata dau, bera plaidxe be tapata dau, Antzora mandik sarratute, baye, amen- amen urteten dau gero Esponjako atxa, Esponja

- Lagan?

bai.. E baten bateri gure batzasu omon be

- onek firma ein bi sus e Dimas

ba firma-, baten bateri emongo tzasu

- emon es, erakutzi bai, onek librun be atateko e, atateko di onek, berba danak da, dibujupe bai e?

...baten batek esango dau, (dibujanten bat-akosu etzin ela?)

- jo ikaratu eiñdxi asko e? Jo se politxek eta

ba areri esan bi tzasu, esta dibujanti gero arraintzale sar bapaiño

- koloriek eta

bai baye, bakixu e, estakigu-te. Igual e beste batek ori beste-, beste forma bat emongo lekitzo, seguru(en)

- nik au gu dot, beste forma bat es, oneles. Esiñdxe obeto ein

es e, nik esiñdxot obeto ein

- esiñdxe. Ederto

da seoser eiñdxo nipa ta enai akordaten, seoser eiñdxopa nipa. Agertuko da, topakot e bidxar edo, asti(dxe) dakoten baten e, okin bi dot nik seoser eiñdxe itxasokue, da estai non itxi doten. Ain dakot e gausa asko. Ain dakot gausa asko se

- koño -dibujo handia- Au be Mundekako portu-

bai, Mundakako portue, au elanbrie, da, au geure etzie, otela, auri etzie, Torronterue, grúi ote sana, au da mataderoko etzie

- mataderu ixan da ori?

mataderu ixenikue bai. Au ixen da mataderue, baye atxiñe-atxiñe-atxiñe ixen da ospitxala, bai. Atxiñe-atxiñe ixen san ospitxala. Sartzen sin e ona, enbarkasiñuk belakuk eta atxiñe, atxiñe. Da au da enbarkasiñue, plaidxen e aretan, aspidxa garbitxuten da pintxeten an báldakas da

- au selan da?

brusegas, brusegas da baldie ta, brotxak eta pintxurak. Baldie.. estaipa, estaipa

- Atxa-sabale ta ametik-

bai, bai bai. Au da, a barrue, a barrue, bai
- au artzi da?
bai, artzie, esatiles au artzie
- ari oten san artzan?
bai, ari oten san. Atxifie es, atxifie ote san, basie, basie. Da orretako, arri sapal-sapala dako beyen, oifi ari(e)s da tapata dau da baitxe elanbri be bai lusetute. Da or oten san e arri- e, arri sapal-sapala. Da, basie, da eitxen gendun arraintxako arrá, arrá eitxen gendun or
- gero ekar sauien arie?
arie ba, erresakik eitxen tzuna da ori. Erresakik ata- sartzen dauena se or portun erdidxen be basi dau e? arin aspidxen basi dau or, bai, or basi ote san. Emen dakosu, zu be gure basu
/.../
- balekidxe esango lekitzue, selan emon tzasu ba?
keba. Au da, bapora, aspidxa garbitxuten da pin- preparaten, pintxaten da
- katikas amarrata?
txikota, txikotas, elanbran, elanbrako sikutan. Bai sikutan dau, amarrata
- aurretik eta atzetik esta?
ba argollak, argolla bi. Onek batelak eskeitxe.. Da au e, au kanpora dun enbarkasifiue, bai, kanpora
- da gixon bigas?
bai, aurrien, da atzien. Au guardakoleko tapie, guardakola.. (A) mollara amarrata au enbarkasifiue.. (Aur) dakosu
/.../
- asidentik eta, asko ongo di igual esta?
itxasuen? Bai, e nik e, arrasterun lagun bi il dxasten. Asidente bitxen. Osea egun baten es bidxek
- seu patroi sarala?
neu patroye nayela bai. Bidxek makinillik atrapa. Makinillik atrapa dosten bidxek. Bat, arrafie enbarkaten gausela, sarabarditen gausela, ixeten san kosifiero mundakarra, Luis, Llorens, esixena "Mamala" da, a ixeten san makinillakue sarabardu biratekue, bera kosifierue. Da eifi dxakon, e mufioyen, makinillako mufioyen mónta káblie, esatiles sarabarduko kablie. Da, eskus dxun san e mandara eitxen, da atrapa tzon eskue ta ei ban bertan batun, bai. Da bestie, ixen san, Sanan- Sananderekue, Sanander, areri pasa dxakon, ba, oin biraten aur e Santofiako abran on gifien biraten e sariek. Edo esatiles e makinill(an) biraten, da, dxun san, atzetik aurrera, prakak imintxen, entzadosko prankak, entzadosko prakak imintxen. Da, txikota, txikota prakak amarrateko txikota eruan eskeitxe, da pasakeran, pasakeran manda bateri bestera, malletik atrapa tzon e txikota, da ei ban e el bal el da batu ban e, makinillako mufioyen batu ban da an il san
- ordun makinillak peligrosutie

estie ain peligrosuk, esti peligrosuek, baye, suerte txarra, bai, an il san a be. Ei ban e kra-kra-krak, satitxu, barrue satitxu. Asidentik oten di asko, e átzin e, kostunbrie, kostunbrie, oiñ estaipe, atxiñe kostunbrie arrastan ote san, dxaten popaganien. E? Dxaten, egualdi onien dxaten, popaganin dxaten. Da, an e bosa, deitxuten dxakona, sari dakasuna erremorkan, a burdiñesku da, edo, katie, da káble bi, káble bat-u engantxata, guardakoleko gántxuen, da besti due, e alanbran, márkan amarrata. Da, a ibiltxen da grun! Grun! Esatiles popaganien, batera ta bestera, da dxo buruen da, e iltxeko moduen

- pasa da ori?

bai pasa da bai bai bai bai bai, pasa da, pasa da. Neuri be bai pasa dxas-da. A ba dxo ban, surrin dxo ban, surrin dxo ban da, e, grasidxe askan(engo) golpin ixen sana! Lelengokuta(tik.. emon..) ill, ba, areta-, bakixu bárkue, enbarkasiñu due ba, makiña gustidxen, da a istu dator, a golpe siku bakixu ser den? Katiegas e, il eingo leki ensegida

- ordun asidente asko

bai. Asidentipadaus, beste bein be eiñdxoskun, e, dxun giñen largando, da popaganin, atzin oten san enkajonadurie, mailetana, malletan enkajonadurie, da malletik andik salta, kaderatik atrapa ta itxasora, eru ban. Da Jaungoikutaki ba, kaderatik amarrata otor san gora ostabe, baye, idxe illdxe, idxe itxota. E salba ein san a. Bai, bai, ba asidente asko, atik e dxo ta, bakan(tan) ati dxo ta, ill, edo besu apurtu edo, e, asidente asko oten di itxasuen, bai

- igual deskuido-

deskuiduti orrek, orreti deskuiduek, deskuiduek e, pásaten dxun da deskuido baten ba, bai

- ostantzin esta normala esta?

e normala normala eskiña gustidxetan da normala, esate baterako miñetan be miñeruek e bajaten die ta an be asidentitaus, da, i sun be badaus asidentiek, klase askotakuek da asidentitaus bai

- da kasu baterako onek galleguek desaparesidu dinak

bai, bai, aur dakosu. Bapora, enbarkasiñu ondora ba eurakas ondora. A urte asko da, cincuen-.. cincuentan edo ixengo da, el año cincuenta, berrotamar (il), cincuenta, cuarentainueve- cincuentan, estaipa or- or bueltan ixengo san e, Ondarrun Karmentxu Arriola dxun san ondora, amabi lagunetik, bat salba, amaika itxo, arra(i)ntxuen e, an dxun sin

- Mundakan da Bermion alakorik on da?

Mundekan e, asidentiek e, es, esate baterako, bai, or- barran, oiñ urte asko, treinta y seixen da itxo sien, e itxaso sa- itxaso-, itxo san, aitxa-semiek on- e aulako baidako baten e, da, kolanegretan. Kolanegra Mundekan, Bermion "popabientue", kolanegretan da portora sartukeran, barri txarra da, dxun san ondora batela, da, aitxe itxo san da semi salba san

- urre orduen

amen barrán. Bai barrán. Ata kontu! E batelin barrun dxun san onduen aitxe elixatzerarte. Da an itxaso batek dxo ban da galdu san. Da gero batela bera bakarrik otor san portora barrure, bai, erresakias portora barrure. Da asidentik ba, ba bai e, treinta y cuatron, treinta y cuatro- treinta y sincon, Juan Bautista, motorra, mundakarra, bos lagunegas dxun san, beseguten kálara. Da bostak itxó, bostak itxo. Da enbarkasiñu agertu san, Lekeitxo ganien. Da ekar bien e gero, Mundekara. Da imin tzoen ixena "Urdaibai". Urdaibai, erridxun ixena, Urdaibai. Au da ba treinta y cuatron edo olan ixengo da. Ba, asidentik porto gustitan daus, port(u) gustitan. Muy bien

- suek esaten suen "Urdaibai"?

es. Mundakako erridxue, bai. Ba ointxe be bai, Mundakako erri-, guk estu esaten Urda- "Urdaibaira nue", nora sus ba? Erridxora eskiretan edo gausie, bai

- estagie belin seoser da?

bai estagie ba, estagi da..

- amen ein

-dibuj.-... ustagie e? ustagie

- "e"gas es?

es, ustagie. Da amen darue, au da palue. Da amen darue rodillo bat. Ameti pasaten den txi- txikota, da ustagie

- txikota da ustagie

txikota da ustagie. Au du belara amarrata. Au da palu-, esto bergie, da, au due amen, belara amarrata. Da au da ba ténteko, amen dus e, trixek, au da motue, trixek, da, esto es

- ustagie

ustagi au au, txikota. Au erreklama

- erreklama au rodillue esan sune

bai bai, bai. Erreklama

- esparbela ser da? Guardakolan ganie baye-

bai, guardakolen ganie, esparbela

- ser da orduen?

bueno, espardela

- "de" gas, espardela

espardela. Se "esparbela"

- beste gausa bat-a?

sarie. Sari da. E, oifi estaitx usaten badauie, amen usate san atxiñe- atxiñe. Da da esparbela, e, aulan e, esko baten batunda botate san sabaletara, da lasunak eta atrapateko ta ori. Nik ikusi dot ori, usaten baitxe Sevillako erridxun be bai, ikusi dot, esparbe- dela, da, espardela da-

- lasunetan da

es, beste- esparbela, da ori sarie

- "be"gas sarie

bai

- da "espardela"
espardela da guardakol-ganie
- guardakol-ganie baye-
au au
- guardakola ta espardela igualaties?
au da, au da espardela, au ganie, au gani da
- au es ya
es es, au subidxe da, tximinidxe, eskillarak. Espardela au da, au, au au. Amen dakosu, imiñi amen "espardela". Es-par-de, bai. Au e borrá leixu lapix(egas) edo gura basu-te. Ia, a otra cosa
- da "errifadurie" da-
errifaduri da, au e, enbarkasiñun errifadurie, esatiles e, formie, bai
- olan eitxen dauena? -kurbotasuna, barkuaren irudia-
bai errifaduri da, se-, atze-, erdi-ngeruti dakarren aldatza áurrerantz
- atzerantz es?
es es, áurrerantz
- emetik edo
eso es bai. Au au, au da errifadurie
- goikue esta?
bai bai
- beku-
beku es, es es. Auri goikue, goidxe, goidxe, au, ori da, errifadurie
- braye ta tirri-tirridxe atun-txoridxetie
atun-txoridxepai
- atun-txoridxe esta txori konkreto bat? ori "atun-txoridxe" da
atun-txoridxe, es, e ori dator, bráye dator uden, atun sasoyen dator. Ostantzin esta ukusten ame(tik). Amen gure kostan esta ukusten e atun-txoridxe, osea bráye. Braye, e Gran Solen da be, beti dator uda mandan, bai. Ori gero, emigranti da, esatiles e, leko berutaku edo olaku da, bai
- orretie atunegas ibiltxen dinak
atunegas bai bai. E tirri-tirridxe baitxe be antxobis be bai e, bai, tirri-tirridxe antxobis be bai
- braye es
braye, onbre, oiñ e, sasoye datortzo oiñ urridxen, ixeten da bokarta txikidxe. Da eurek e amen dauseles ba bardin dxaten dauie, atune ibiltxen da bokarten atzin da eurepe an dabiltzas, da eurape bokarta dxaten (dauie) bai
- abaka ta piolie igualaties?
abaka, abaka da abaka. Da pioli da, orreri emonda, abakari emonda, batzuk emoten tzo alkitrana, da beste batzuk emoten tzo sébue, da ori da piolie
- abaka es-
abaka da untata, alkitrana ta sébue nástata, ori da piolie
- da abaka da sebo barik

abaka, bai abaka da abaka aridxe. Aridxe esate baterako. Da gero nástata ori, e, alkitrana ta sebu ta ori nastata emoten dxako berari da ori da piolie. Pioliri deitxuten dxakon, atxiña piolie, e belak dxosteko aridxe, belak dxosteko aridxe ixen da piolie

- alkitranagas

alkitranagas da, bai, ori da

- suentzako "sakatza" arrañena ba

sakatza "la agalla"

- "agalla" erderas

bai, bai. Bai

- "marearse" selan esaten da?

selan?

- marearse, marear

ai marie, amen Mundakan "marie", bai, marie, edo gonbitxo lárridxe. Gonbitxo-larridxe

- "gonbitxo-larridxe dakot"

bai, eso es

- arrantzalik iñois mariten die?

asko

- arrantza-

asko, lelengoko barritxen. Asten sarenin itxasora lelengoko barritxen e, mari itxen da. Ni, akordun dakot, neu gasti nayela ta nireles e askori be pasako dxakon. Ordun baporak ote sien, ni asi naitxenin itxasora baporak. Da, makiñisti altzaten san ordubete goixau, preparateko, galdari bistu, da, esatil- presiñu egiñdxe, gero makiñi berotuten okitxe ban dzzzi! apur bat igiritxe bapora. Da, keyé, tximinikue ba keye bakixu kargadi emon da ba prepa:teko. Oitxik asmate nauen a usiñe. Da, kalera urten orduko gonbitxukas dxute naitxen. Nipe ño, asikera penasa okiñdxot. Ño! Usiñe asmate nauen e edosena. Da beiñ e itxasun eiñ eskero egun bat edo bi ya pásaten dxasten bay lelengoko egunien, sartze siñen(in) bapora, a sáidxako usiñe ta, baporen usiñe ta, arek eitxen dosten ensegida marie. Da, asko, lelengoko barritxan asko. Da omoten doskun olan mariten giñenien, gixon sarrak omoten doskun, makallue, gausa gasidxe, makallue ta ardaue. Makallu ta ardaue es mariteko

- ona da orretarako?

alan esate bin arek sarrak. Fruti ta es, makallu emoten doskun, gausa sikue, da gasidxe, eso es

- ordun arrantzalipe bai, nik pentzaten nauen-

e, lelengutarik e, gastetan, lelengutan asikeran mari itxen giñen, gero es, gero ya bardiñdxe sigloye badau e, e.. esta pentza be. Gedxau ixeten da ori mariue da. pentzamentue. E? "Mari ingo nai", "mari ingo nai" (txe), aurti- aurti dator, bai

- marmitón, erderas

marmitxoye. Marmitxoye bai. Ori merkantitan, merkantitan. Gaur, gaur esaten dxakoe "ayudante cosina", gaur (gausa) elegantie - barre-

- len e ba-

marmitxoye

- merkantitan baño es?

merkantitan, marmitxoye merkantitan. Onetan e mutil txikidxe (ixeten) san, eitxe bana patata suritxu te kosiñeruri lagundu mutil txikidxek

- dxute san kosiñeru be bai?

kosiñeru bai beti. Bai bat, kosiñerue ba bat e dxakitxe bana edo iñdxaba batzuk imintxen edo arrain apur bat imintxen ba kosiñerue

- gero arrantzan be ibiltxen san

bai igual-igual-igual, bai igual-igual béstiles bai

- gero aparte-

bai, da mutil txikidxe, ixeten san, lagunduten ixen tzona kosiñeruri patata suritxuten da, errekaduek eitxen, mutil-txikidxe

- iñois atrapa sue marraixue?

bai, sarri, sarri bai. Arrastan e, arrastan ibil giñenin a ello dxuten giñen e gaues marraixotan, bai. Aurdun e, ni kósta nabillela, esan ibiltxen gaués biarrien, gerora dator e, neu be asi naitxen e lélengutatik asi naitxen gaues biarrin an kostan, Frantziko kostan. Da, marraixuaue, mariñeruek, euren biarrak eiñdxa gero gaués, errite bin apaidxu marraixotako, e, barbañe imiñdxe ámun edo tximinoye, alanbrie imiñi, da txikota ta. (a)lan marraix(o)tan bai, bai

- ordun dxate san ori

marraixu bai bai. Marraixo gasti atrapate senin e, marraixo gasti da marraixo txikidxe atrapate senin marmitxin da, bai, prejidute bistekidxek eiñdxe ta, (ba or)

- ametik urre be bai

e?

- ametik

amen be bai, atrapate san marraixue, ba Frantziko kostan da ondo. Auri be, amen errasi kasi akabu eiñdxe, bai, marraixuna bai

- asko akaba die

bai, (a)rrasa asko, arraiñ e, arrañe(k) palixe gogorrak artun txus amen

- setan dies diferentiek ixurdie ta taukutue?

bardiñek, bardin tipu dakoe, ixurdi-

27 A

- ixurdi-

ixurditako, musturre, musturre lusetxue. Bai, au eitxen dau, ixurdin musturre aulan da.. -dibuj.-, aulan esate baterako, aulan esate

baterako esta ba bue-I Aulan esate baterako, esate batera-. Da dako, agin txiki-txiki-txiki-txikidxe serriles, da, taukutue da, mustur txátuaue, mustur txatuaue. Mustur luxie = ixurdie, taukutue = mustur txátuaue. Da, taukutu da txikidxe, taukutuek pixako dau ba, se-sango tzupa, amabi kilo-amalau kilo, ogei kilo geidxen be, da ixurdik larogei, larotamar, eun kilo be bai

- taukutu ona da ixurdiles edo marsopiles da olan e-

e taukutu esta arrain txarra, e, bai arrain ona da bai, taukutu esta arrain txarra. Masopie-, galdu da bistatipe ya, galdu san. Arek artik eta dxate ban, sardiñetan amen kostan ibilli txe, enbarkasiñuk eta imintxe bin saku arrañe enbarkateko, otor- otorte sin da saku dxan, eitxe bin sardiñie ta olan, masopie

- ukuste san ametik taukutu be bai?

bai bai bai. Ori be ya galdu iñdxe. Ixurdi be bai amen kostan galdu iñdxe. Gerratik ona, gerran amen e, bakixu, bonbak eta onek e, ixurda asko il bien, da auri arrañe be beste runbo batzuk artun txus e, estu ukusten an atxiñako masak, (ko- auna) Ixarorarte, kostararte otorte sin e ixurdek. Da oiñ esta ukusten olan e, orrenbeste

- politxe ixango san ikusteko?

bai, aunarte, sardiñie atate bin amen Ogoño-bularrin da, amen Laga-aurrin da, ixurdak, bai

- andra bateri preguntaten enai atrebiten, bermiotar gixonak esan dostie apaidxue ein dala

apaidxu etxie bai bai, ori esaten da bai

- gixon bat andra batégas

bai, bai bai, narru dxo. Bai apaidxue, bai bai

- Mundakan be bai?

Mundakan be bai, bai. Nora sus ba? ta apaidxu itxen, andrias

- da sakillek, bola batzuk otorten sila dxatera, arrañeties orrek?

es, sakil-boli da, e, pelota bat e lakue, baye aué dako. Pelotiles baye aue dako, silló bat. Da orrek, atrapate sien, ámuen, onduen plegate senin apaidxue, tertzak, tertzak ondun plegata, plegá gudau esan ba ondun, ondun erres dxota, da orrek e ámun otorte sien. "Sakilekue" deitxuten dxakon kala bateri, Lauganetan, Lauganetako Sakilekue, or atrapaten san geidxen-da

- da bermiotarrape olan esaten dauie?

bai bai bai, Sakilekue, bai

- esti arrañek orduen

es esta arrañe, es es es. Da, se-sango tzupa, aulan.. aulan, -dibuj.- amen dako aueles, bueno sillo bat. Da, da, bidxor-bidxorra da e? Bidxorra, bidxorra bera. Melokotoi bat e ixatiles e, esate baterako meloko- edo okaran bat, bay bidxortzue, da sillotxu batégas, a euren aue

- da esta dxaten?

es es es es es es

- txapasko enbarkasiñuek, txapaskuek, txapie, olan esaten da esta?
bai, bai, txapadunek bai
- txapaskuek
txapaskuek edo txapadunek bai
- nois asi sin onek?
onek e txapadaskuek e, se urtetan asko sin ba?.. sesenta y tantosen? Bueno, oki su makalleruk eta orrek e beti ixen die txapaskuek. Da merkantik eta orrek txapaskuk ixen die. Baya, itxasora, sesentan bueltan, sesentan bueltan edo asko sin onek e, e sesentan atuneruk ya beranduau, arrasteruek e, arrasteru- ba sesentan bueltan asko sien, gitxi ba gora bera diñotzut. Da, ordun be dxute sin ba makalleruk eta ba arek txapaskuek ixeten sin baye, onek e txikidxauek, arrasteruk eta onek, txapaskuek ba asi sin sesentan bueltan edo (or ya) as(i)ko sin
- estot entenidu ondo ser dan "surusgorie"
surusgori da, arrañek eitxen dauenin au e, bueltie, bai, da eitxen dau su-, a esatiles e, brillu eitxen dau u- uretan
- tripi ikusten-
eso es, bai, tripa-mandi ikusten da
- ser da, momento bat, dzi-dza
bai, bai, orixe, bai. (Dzi-dza) eitxen dau, a da surus-gorie, bai
- tximistadi be bai?
tximistadi da, uren ganin dauenin antxobie, bokarta, txir-txar, txir-txar, bistan oten da an uren ganin, kaimi dauenin obeto, a da tximistadie
- da surus-gorie uren erres edo-
es, ya, esatiles e ba, bádau apur bat berau, esatiles metro bidxen edo iruen ukusten basu ba ori, ba oten da bai. Da, tximistadie baitxe deitxuten tzoe, es, es es es, tximistadi da bokarta, ukuste sun(in) onduen, txir-txar txir-txar txi-
- onduen?
bai onduen, txir-txar txir-txar. Da, asaleku da, m..
- blankurie?
blankurie, da dzartadaka, dzartadan, eso es
- orduen dzi-dza
a bai, asalien, asalien, buru-agiridxen, buru-agi- txir-txar txir-txar txir-txar dxuten da sartadan, eso es. Sartadan edo sartidan
- bidxetara?
bai. Sartidan edo sartadan
- se arraiñdxe "ondo-lasune"?
ondo-lasune ba, amen e portun oten die, batzuk e dakoe, e koipiles okitxen dauena da korkoye, korkoye da, okitxen dau aulan e márka oritxue, e belarridxen onduen, bai, begidxen onduen or belarridxen ondun okitxen dau e, marka oridxe. Da, besti da baltzaue, bai, ondo-lasune baltzaue

- lasune esatiles?
ba lasune da, dana da lasune. Bata korkoye, da da lasune, ori, koipiles okitxen dauena. Da, besti da báltzaue, estako koiperik, ori da ondo-lasune
- ori burusberaku esta?
es es es es es es es, burusberaku esta, burusberaku da, e, burbiñin antzekue. Burbiñ(in) antzekue, burbiñiri berari be burusberaku deitxuten tzoe, bai
- non?
e Mundekan be bai, burbiñiri be deitxuten tzoe
- seupe bai?
bai bai bai. Burbiñiri be "burusberaku" deitxuten tzoe bai
- auenbolue ta koreanue antzekuties baye, setan dies diferentiek?
koreanue da arrañe, bueno. deitxuten tzaguna, "koreanu" deitxu baye da, burbiñin e ku- kumin antzekue. Da auenbolue da, diferenti da
- setan da diferentie?
diferentie, e se-sango tzupe? Kolori be apur bat illunaue dako auenboluek. Da, beren figuri be, beste- diferenti da, diferenti da, auenbolue diferenti da, e ortik
- kore-
koreanotik. Da koreanu da, txikidxien, antza, burbiñina, burbiñ(in) antza. Eskami ta dana, dako, burbiñin antzien dako koreanuek
- arrain onati onek?
bai bai bai bai bai. Bai, saltzan da dxateko ta abe
- enbarkasiño baten kastillue?
áurrie. Aurrie, au da kastillue. Aurreko kastillue, bay "kastillu" deitxuten tzoe, kasu baterako, kasu baterako, au da- -dibuj.- a!.. kasu baterako, au da enbarkasiñu esta? Da, amen darue aulan. Au da kuberta, da au sáltue, da kastillue
- emetik e
bai, au saltu da kastillue. Amén okitxen dauie, e, pañola. Pañola ba, trastiek, sarik eta gausak okitxeko. Au da kastillue, au (da)
- ametik eta orra esta?
bai ametik, ametik. Bai, bai au saltue. Amen e okitxen dau atie, pañola
- atie da pañola?
es, ati sartziko pañolera, eso es
- pañola amen es?
bai
- da kastillue, barko danak okitxen dauie?
es, es, onek es- estako(e) kastillorik. Onek estako(e)
- se tipoko-
e, arrasteruk askok, arrasteruk askok kastillue da oiñ e okingo daui bajurakupe bakoe, e ondiño esta denpora asko motrikuar bateri ein tzoen kastillu amen e, Mundakako astilleruen. Bai oiñ e, askok

usaten dau kastillue bai. Bai onek e, atunetan dabiltzasen enbarkasiñuk eta antxob(e)tan dabiltzasenak eta, ya askok usaten dau kastillue

- kasoye selako arrañe da?

kasoye, koño, ba- badai ser den da, badai ser den baye esplikaten oiñ e

- andidxe da?

bai. Arrain asidxe da. Esta- etzut esango, es. Burura etxast otorko (oin)

- beste egun baten preguntako tzut

bai

- atunari barkuk ataten dauen aparra gustaten dxako?

bai, bai atzeko bitzetan, atzeko bitzetan errebornue, errebornotan otorten da, ségidxen arrañe

- gustaten dxako

bai bai. Ségidxen. Ixurdik e branka-musturrin otorten da, martxan bapora ta branka-musturrin otorten da ólgetan. En kanbio atune, segiten tzo baporari, e bertan errebornotan, errebornue, élixen errebornu(e) (a) bitza ta ataten dena (or)

- ordun ondo se atunek segiten batzo barkuri ba

bai, bai, bai baye oin sarati bádako élixin e ejik e, esta errimaten

- beti okingo dau sarati esta?

es, es, sarata kentzen tzoe ba enpaketadurakas da aurrekas da, ba sarata kenduta dues

- taparregalie?

taparregali au da, au. Amen dun ola, amen barrun dun ola da, andik taparregalatik urteten daui armasoyek. Esan eingo tzupa, au da taparregalie -dibuj.-, da, ametik urteten dauie armasoyek. Au da karela, au, gánie..

- suek "kaela"

kaela, kaela, "kaela" esaten du bay "karela", karela

- geidxau esan "kaela"

kaela. Da taparregali da, au, amen dun ola. Amen dun ola, urteten dauie, taparregalatik urteten dauie, au da taparregali esate baterako esta? Taparregalie, da ametik urteten dauie, armasoi-buruek... Da amen due, armasoi-burun ganin due, kaela, kael-ganie

- au "kael-ganie"

bai. Au da, aurrerarte olan. Da gero amen due kuberta

- da au da "taparregalie"?

taparregali bai

- au biribille da-

armasoi-burue, ar-

- armasoi-burue au biribille

es, au da, armasoyek, oneti armasoyek, armasoi-buruek. Au da, au da, urteten dauena, ametik urteten dau, taparregalatik urteten dau, ia, amen (ein leie)

- es ein emen, politxo dau

e? (Bai) klaru imintxiarren, seuri klaru imintxiarren. Au da armasoye, armasoyeti onek. Da urteten dau taparregalin erditxik urteten dauie, taparregalatik urteten daui onek. Da, taparregalatik urteten (..) armasoi-burutan due, kaela

- armasoi-buruek ikusi itxen die orduen?

bai, bai. Bertan e, obramuertan dakosu, amen due gero, au da taparregalie. Da, au, au due, au.. au da obramuertie. Au da obramuertie. Au da kael-ganie, au da taparregalie, da au da kaela

- kaela goikue

bai. Onetues, kaelin e dxositxe daus onek. Kaelin dxositxe

- txingie, olako iru selan esango lekixu?

iru txingá

- saku igiritxeko, txingie-

bueno, sakue. Ori sakuek es, es. Bueno, e, ori, bueno arrastarako ta usaten da ori, arrastarako ta baitxe usaten da, e, nuebomunduek.. nuebomunduek.. amen daru anillukas -dibuj.-

- a, ori de

bai, igiritxeko sakue, eso es

- ser gu dau esan "ori trabes dabil", persona bateitxik

ba alga:tin dabillela, algaretin e trabés, algarete da ba, estabillela natural, normal estabillela

- da "trabes sabiltzas txo", txarto ibiltxie

bai txarto ibiltxie, estabillela ondo

- askotan esaten da ori?

bai bai. Alga(re)tin dabill ori, enbarkasiñue. Esatiles e, arrain gitxi atrapaten dauelakon edo, orreitxik, alga:tin dabil

- atik sabalduten dau sarie, ta ordun due "errie" da "filando"

bai

- euskeras selan?

erri:ndo, erri(e)ndo. "Filando" da erri:ndo, bai da errunbo baten du enbarkasiñue. Atik e, lelau e erriten da, atiek. Bueno, lelau du sarie, gero du malletie, da gero dus atiek. Da atiek, dakosus e apur bat trínketa makinillan, dakosu trínketa makinillan da sabalduten asten denien sarie, berak e, atik sabalduten dau, sabalduten asten denin, aurdun abante toda, da, sus errindo apaidxue, errindo alanbrie ta ori. Da, patroyek e diñotzunin ba firme! ba firme, e kasu baterako ba, berak e patroyek esaten tzu ba errie lau márka edo bos marka edo sei edo dana dala. Da, allegaten dinin (a eitxen dau) trínke, da abante fuersa, bai, iñdxarra omon, e atik e, e elementuk erriten sausen arte igual dxausten dxatzus ondora, da arek altzateko ba, da ondora dxun orduko, por regla jeneral eitxen dxako atrapa da, iñdxarra omon, sabalduteko. Da gero, ya sabaldu ta sutunitaus arek. Tunbaten badxatzu, eitxen dauie orreles, selan da ori, bentosiles eitxen dau. Arek e, ondun e plega orduko, bentosiles eiñ orduko, ti(re)tuten dxako asko da, ya asten da, e sabalduten ukusten da

atzin kábliek, da, sabalduten duenien, bueno, ya makiña normala noberak e pentzaten dauena omon

- "errindo" ta "filando" bidxetara esaten da?

bai "errindo" ta "filando" bat-a, bai. Filando ba "abante libre", erri:ndo

- semat killo dakos peskadilliek?

peskadilli da, lebatzak ain dakos e ixen asko. Peskadilli deitxuten tzagu kilo ta erdikuri be bai. Da kilo bikuri medianie

- kilo bikue media-

medianie, lebatza

- kilo ta erdi?

kilo ta erdi peskadillie, kilokue be peskadillie. Da, e, kíllora estana allegaten popularra. Da popularra estana ba karioka sarratue, edo karioka igiridxe. Da, txikidxaue karioka sarratue. Da, gero dator e, se-sango tzupa, gero dator e kariokillie, txikidxaue. Gero dator, e "klabo", txikidxaue. Da dana da arrain bat, baye, txikitxik andire, bai

- sarratue-igiridxe, ori bera da-

es es

- igiri itxen da

igiri kutxilluas, tripi kendu, ori da

- arrantzalik itxen dau

bai bai bai bai, bana-bana bana-bana, kutxillus igiri

- gero saltziko ta olan?

bai, gero ori garbitxu tiñen, da due, kájetan enpakata ondo, kajetan imiñi txe gero neberara. Da gero ba, errire be alan dator enpakata

- kariokias, da se arrañegas eitxen da geidxau?

enpaka? arrain gusti-

- igiri

igiri, len eskendun igiritxen óllarra, da takarta bes, baye oin takarta be igiri itxen da, da ollarra be igiri itxen da. Da-

- danak e?

bai

- orain danak, takar da-

takarta ta ollarra be bai, igiri itxen da. Baye, beste arrañik es, txitxarru ta ori, besegu ta, esta igiritxen

- maguridxuek dxaten die?

bai maguridxuek, bai

- da len be bai?

bai beti maguridxue Mundakan

- baye dxan eitxe san?

bai bai bai, beti, beti maguridxu dxan da bai

- da saldu?

saldu amen es, es es. Amen e noberentzako etzerako edo tabernarako edo, maguridxue(k). Ori da mariskorik karuna dauena

- bai?

maguridxue, bai, se killo bat maguridxo ba esate batera-, estaipa oiñ e presidxuk esta baye kostako (tzu), sortzireun ba peseta edo gausie, da killo bat maguridxori etzasu ataten eun gramo, dxateko

- estako-

estako esebe, aulako ori baiño. Au da mariskori karuena dauena - barre-. Eun gramo ataten batzasu killo bateri ba, sortzireun peseta, eun gramo

- jentik ori pentza bes

pentza bes. Ori da mariskorik karuena

- non atrapa-

amen, portun be bai, e bueno elixatzien da atxetan, atxetan, Ixaron be bai. Ixaron atxiñe ederrak ote sin baye oiñ e, mundue da-danetarako daueles ba dutzus e Ixarora ta edonora dutzus, atxiñe lapi be ote san e amen kaseta-tzin da (edo-..) lapa, da, muxilli be okin su amen Mund(e)kako erridxun amen e, asi barratik eta San-, ona, Portuondora okin su muxillie seuk-usun beste arenbeste, galdu iñidxa ori be. Oiñ estaitx, seitxi galdu den. Galdu bada erun dauilakon, kumerarte, edo, deterjentik eta gausek illdxauelakon, eso es

- aginsorrotza selaku da?

aginsorrotza da atunen antza, atunen antza dako. Bay txikidxaue

- ori de serrutxue?

bai, serrutxue, serrutxue

- suek bidxetara esaten sue?

bidxetara bai

- txikidxaue da?

e bai, e, serrutxue edo aginsorrotza, geidxen be kilo bi, bi txa erdi, ori. Ostantzin ixeten da ba, e, makael(e)n antzekue edo, makaelan gaiñaku edo olakue, bai

- egu dako diferentie edo?

es es, e, da, se-sango tzupa, albokerin antzera, albokerin antzera eitxen dau, albokeri da listaue. Da, albokerin antzera

- baye orrek e-

lístarik estako, estako, estako. E makaelen tipue, makaelen tipu dako geidxen

- da non atrapaten da ori?

ori, amen, berton Ixaron, txitxarrotan sabiltzasela be atrapaten da, ka(se- kaseta-, bai bai bai, kasan)

- atunen antzeku da ta amen

bai bai bai, kasan, bai, óndiño, ariñun edo ekar dau onek e, lupiñetan ibiltxen danak ekar dau kilo biko bat, bai, bai. Atra-amen atrapaten da

- da saldu ingo da?

e dxan, dxan etzien, dxan etzien. Se, nai e marmitxien nai e tomatetan nai e, atuneles imintxen da, bai, ganera pentzaten dot atun(a) baiño suridxau dela ondiño

- obie?
ba, obi esta ixengo baye, se, atunek koipi be okitxen dau-te. Baye, arraiñ e ona da, gosue
- sonarra?
sonarra da aparato bat, e, márkaten tzoyena arrañe, se kalauetan dauen, se alturan dauen da ori, markaten tzoena da sonarra
- radarra-
radarran e típora, baye, sonda- arrañe márkaten dauen sondin e típora, sonarra
- nois asi sien-
sonarra, amen urte asko esta, amen. Amen esta urte asko, semat e ixango da, amar bat urte? Amar bat urte edo ixango da bai, bai
- au-txikidxe non atrapaten da?
autxikidxe amen kostan, autxikidxe da, múxarren antzekue, muxarren antzekue. Da da ba, apur bat e kolori dako gorristiautxue baye muxarren antzekue, bai, aue dako txikidxe
- dx-
bai dxateku da bai bai
- len be bai?
bai beti beti beti, beti
- ori be dxatarraiñe da orduen esta?
bai bai, dxatarrañe
- nois atrapaten da?
ba urte gustidxen, urte gustidxen, baye gitxi atrapaten da e? Gitxi atrapaten da, esta ixeten e másako arrañe. Esta ataraten e, bat edo beste edo, palangri botaten basu ba igual e dosena-erdi bat edo, esta, arrain masa andiku esta
- ser da "Uresandi"?
Uresandik, andiko err-, Mundekan deitxuten da Uresandidxe, an, Laida-mandie, edo Antzora mandie, ori da Uresandi
- Antzora ta Laida?
bai bai. Ori da Uresandidxe. Gudau esan uren andiko alderdikue: uresandi, ori da. Uren andiko alderdikue, orreti uresandikuek
- Ogoño ta
bai, uresandikuti arek, uren anditausenak
- Lekeitxo ta orrepe bai?
es, es es. E ameko geure kostan, geure kostan amen (eitxe san) da, e, ba Lagá, da, e, Antzora, Laidá, Kanale, da e, Artie, da ori, beronen errekin andiko alderdidxe, Urdaibayen andiko alderdidxe Uresandikuek, Uresandikue
- draga bat ote san "Euskal Erria"?
bai, bai, diputasiñoku ixeten san Euskal Erria, beiñ otor da Mund(a)kako portora
- bein?
bein
- bein baiño es?

bein báiño es.. Mundakako porto-barrora e? Porto-barrora, beiñ otor da

- ostantzin Mundakara-

Mundakara gitxi otorten di dragak. Draga portora iñoix bes

- Euskal Erria bes? bueno-

bein, bein, neutaitxela bein. Da, beste, portora, barrara bai, aurt(o)n ukusi tas e ba, neure denporan ukusko naitxusen e bost edo sei edo, ukusko naitxusen baye, esta otorten ona dragarik. Estakoles industririk, industririk estau-te, industri(a) on basan e ba, baye

- ganaduk ekarte sin erremorkan?

bai, bai, bai. Ekarte bien, pasajeruek, pasajero motorrak, onek Motrikutakoles oiñ e onek, ba ordun ote sin Laidakuek ote sin, Laidan bertan ote sin motorrak, e, batek "Dos hermanos" ixena, beste batek "Láida", "Laida" ixeten san Morterona, "Mortero" esixena ixengo san. "Laida" ixeten san Morterona, da gero bestiek, anaidxek ixeten sin, orrek e "Dos Hermanos" da beste motor bat okitxe bin, enai akordaten ixena. Da orrek eitxe bin ganadue, e, imiñi kostaduen, amarra kostadun e, buru atata adarretatik, da alan ekarte bin e, ametiko alderdire ba, ilitxeko, karnaseidxetarako

- txiko bategas

bai bai, txikotas amarrata kostaduen, da buru atata, adarretatik amarrata buru atata kostaduen, da ekarte bin uretan e dandarres

- da esin itxoten?

es es es es es es es. Laidatik ekarte bin ba auna Portuondora edo, San Antonio mandara edo orra ekarte bin da gero ba errix

- da barko noruego bat edo dxun san ondora amen edo, erdibi in san edo

amen es. Ori, barko bat dxun san e ondora, erdibitxu san, ba Coruña mandatik, bai

- amen Ixaron aurrin edo

bai, gero otor san onantz, sati bitxen, da, da sati bat, sartu bin Sananderen, da beste satidxe, Frantziko kostan e apurtu san edo, estaitx e Sumaidxako kostan apurtu basan. Geu be dxun- urten gendun arrasterus bille, bay eskiñen ixen kapas agarrateko

- amen esan erdibitxu es?

es es es es

- gero onantz etor san

bai bai. Coruñatik edo ortik ein san e, erdibi, da, badiñotzut, sati bat Sananderen sartu bien, da beste satidxe, estaitx Sumaidxako atxetan edo ortik e dxumasan e, satitxu basan

- se urte ixan san?

ori? se urte ixango san?.. berrota- berrogeta.. el cuarenta y tantos, sincuentara esan allega, bai. Sinkuentara esan allega, baye.. bai, sincuentara esan allega, cuarenta y tantosen

- rodaballu non atrapaten da?

rodaballue danien, bai kostan da baitxe Frantziko kostan da bai atrapaten da rodaballue, bai
- da arridxen edo-?
e, lurrin- esatiles aretan be bai, bai bai
- arridxen be bai?
e aretan por regla jeneral basatan, aretan, or, atrapaten da
- ona da esta?
bai, arrain gosue bai, arrain gosue. Arrastan sarri imintxen gendun guk, guk imintxe gendun, tomatetan, bai, bai. Ein tajadak, da sartenin prejidu es-bai eiñ, prejidu-prejidu barik, prejidu es-bai
- prejidu es-bai ein
es-bai ein. Da, gero, imiñi bertan tomatetan, saltza-tomatetan imiñi, da bertan okin eitxen pli-pli-pli-pli, total gos(u) gindilla apurtxu bat botata, total gosue

27 B

- ser gudau esan "aregas norte-surrien", aregas norte-sur
bai, gudau esan e, kasu baterako ba, marka bategas, ba kostako marka bategas e ba, no- non on sari ba? ta kabus norte-sur, edo Ogoño(g)as norte-sur, edo Ixarogas norte-sur, esatiles e
- beran aurrin sausela?
beren aurrin, eso es
- ori de?
ori da bai, bai
- da norte, seu saus nortien
bai, seu nórtera alderditxik, seu norte alderditxik eta, marki dau egu-mandatik
- aurrien
bai bai, bai bai bai, ori gudau esan
- entxaltxadurie
entxaltxaduri da sari:na, bai. Esatiles, sari da au, kórtxuek -dibuj.-... au da entxaltxadurie, malla asidxaue ixeten da. Entxaltxaduri da au, esu enteniten? Au da entxaltxaduric
- malli da?
malla asidxaue da, bai. Da gero duc, malla txikidxaue
- sendagarridxe ixatiles?
sendagarridxe ixetiles, igual, bai, entxaltxadurie bai. Bai, ori da
- bardin esaten da orduan?
bai, bai bai bai bai. Bai, entxaltxadurie. Au da entxaltxadurie, da gero au, sendagarridxe, bai
- da belina esta entxaltxadurie?
baitxe. Bai, entxaltxaduri da ba, au da belie, au da belie -dibuj.-, da, au dxota dauena, dxota dauena aulan belan, aulan, au da entxaltxadurie

- dana bera-
bai bai bai danien, da ametik, be-, au esta, oiñ esta bergi esate baterako, bela utze. Entiendes? Da, entxaltxadurie au da, entxaltxadurie, da dxota dauena, bai, eso es
- selan eitxe san, aridxegas?
piolias
- len be bai esta?.. bakotxa edo danak, entxaltxadurie?
bai dana, entxaltxadurie
- "ogei entxaltxadura dakos", olan esaten da?
bai, bai, bai bai bai, ba bela bat e beitu semat-akon, Jesus! Bai. Da, amen, sendagarridxen entxaltxaduri da au, au, au, au au dxoten dena, esu enteniten?
- goikue?
bai, dxoten dena
- orrek, etzi-
etzíek, etziek. Ori gu (ixan) tzut esan len baye txarto urten dost e berbiek. Au da entxaltxadurie, sendagarridxe eitxen dauena, etziek
- "pes palo" esaten sue?
bai. Galleguk esaten tzo "peis pau". Peis pau, bai. Da, bridxandie
- bridxandi da?
bai, bridxandie
- antzeku edo?
bera da, bridxandi da "peis pau"
- suek "bridxandie" edo "pes-
bridxandie, bridxandi guk e por regla jeneral "bridxandie"
- "pes palo" es
es "pes palo". Gero dau, bardin-antzerakue, bardin-antzeraku da e? Antzeraku makallo arrañe. Baye, bridxandi da beste, beste-, méyaue, meyaue da, bridxandie. Da arrain gosue e? Bridxandie
- angirin antza dako esta orrek?
angirina baiño makallo arrañena gedxau dako. Makallo arrañena giúxau dako bai
- "pes palo" ondarrutarrak edo orrek?
estai selan deitxuten (dan) Ondarrun, gu(k) "bridxandie"
- palo
"palo" deitxuten tzoe?
- estaitx
estai selan deitxuten tzoen. Galleguk deitxuten tzoe "pes pau", bai
- txikota dau "sirri-sarrie"?
bai, sirri-sarri da -dibuj.-.. sirri-sarri da, au da trañe esta? Trañe au da, au da átzie, da au da áurrie. Amen darue anillotxuek, aulan anillotxuek, anillotxuek, anillotxuek. Da ameti darue txikota barrutik, beraunerarte
- beraunerarte
beraunerarte
- au de-

áurrie esate baterako. Aurrie
- da au-
átzie
- baborretik eitxen da esta?
bai bai. Da, aulan darue anilluek, da ameti due txikota beraunerarte, au da sirri-sarrie
- beraunerarte, kankamutararte?
es. Se kankamuk gero dues
- barrutik
bai bai, kankamuek dues, esate baterako, oiñ estai semat kankamo, guk e atxiñe amairu usate gendun. Baye, dues ba, onenbesterik metrorik e onenbeste metrora dues kankamuek.. Estaipa sema metro (den) oiñ e, bakixu, enau e orretan baye. Da, au da, amen du beraune. Au dana da beraune. Beraune, da au da, sirri-sarri, au da sarratuteko, sarratuteko sarie. Bai, onek kankamuek datos e ya gorá. Ameti due, kankamutati due-
- bragerue
bragerue. Biraten denien, onek eitxen dau sarratu da datos gora, bay lotzen di igiritxe, berton goidxen, berton e punta- puntetan, estakoles kankamorik, onetaus igiritxe, da ordun sirri-sarris ekarten da gora, beste púntie
- bi eruten txus?
bai, atzin da aurrien, sirri-sarri bai
- lusi ixaten da?
bai, ba okitxen txus e, beren kalaue baiño seoser gitxitxuau. Artin kalaue, artin alturi baiño seoser gitxitxuau, bai
- da selan esango lekixu olako iru? iru?
iru sirri-sarra
- potorru esateko entzun su "kotorrue"?
kotorrue, bai. Bai Mundekan be bai
- Mundekan be bai?
bai bai bai kotorrue
- da potorrue?
potorru Bermiti geidxau. Bai bai. Mundekan "kotorrue", (ixaten) da, da oiñ e, oin, ein gareles nasta Bermiogas asko, e? Oiñ e, esate baterako estau e, atxiñako pelikadarik eta atxiñe, ukusi-esiña ta ote san e Bermio ta Mundeka, bai, Jesus! E, pelikadak eta ote sien. Da, ango berbie, eiñdxa asko nasta, entiendes? Eurek beti deitxu tzoe "potorrue", da guk "kotorrue", bai
- seuri "potorrue" entzun tzut nik
bai. Bai, potorrue baye. Da, Bermiku da ori geyau, "kotorru" da Mundekakue. A esate baterako aun e, Mundekan e, or e pasaten dena kantarrabidxe, e, bakixu a keye suridxales a, a murmoyeles imintxen dauena. Beitu au "murmoye", esta mundekarra. Mundakan (ixaten) da "sarrasoye", da Bermion "murmoye", murmoye. Da, au

"kantarrabidxa" deitxuten tzaguna guk, eurak deitxuten tzoe "andan-doridxe", bai
- berba diferentiek
bai, bermiotarrak "andan-doridxe" da guk "kantarrabidxe"
- da total diferentik e
bai, da dana da berba bat, dana da, gudot esan berbi es, gausa bat
- kantarrabidxe, da andan-doridxe
andan-doridxe, bai
- da ori selan esan sendun Gernikako lurruna
lurrune. Ba ori da bai. Bai, Gernikako lurrune, ori mundekarrak deitxuten du, Gernikako lurrune, esnik egosten e, esnik egosten Gernikan da ango lurrune dator e, ori da kantarrabidxe. Da bermiotarrentzako "andan-doridxe"
- ori broman esaten da Gernikako-
bai bai, broman, bai
- amainar?
kalmatu
- baretu?
ba, baretu = kalmatu
- da "amaña", "amaña dau"?
amaña dau, ori kiputzak esango dauie. Kiputzak esango daue "amaña dau". Amen e kalmatu. Kalmatu. Kalmatu eiñdxau egualdidxek, ori
- "amaña dau"?
"amaña" amen esta esaten. Igual kiputzak esango dauie, bai
- "sáfran dabil ori"
sáfran dabill ori da ba ondo dabillenien. Ondo dabillenien esatiarrantzan-da, ori da "safran dabil"
- politxo atrapaten?
bai, eso es, bai, safran
- ostantzin erridxen esta esaten?
s,
- itxasoko gausi da?
itxasoko gausi da "safran". Erridxen e esate baterako, se-sango tzut, ba se-sango tzut, ba dxokun edo basabiltzas da irabasten basu beti, ba "safran dabil"
- esa lei esta?
esa lei. Baye itxasoko gausi da
- Akatx da Matxakun bitxartin dauen baixie? Laidako etzias-
ba ori neuk esan notzun markie
- estako ixenik orrek baixiek?
es, es. Estako ixenik. Or e, bai, beste baixa andi bat, bueno baixa andi bat es, baix(a)-, baixa asko dau an. Da, ori dau, kabuti nórtien, semat ongo da ba? E, mílla bat, bi, milla- milla-, milla bat. Orreri deitxuten tzako, Farol bidxetako baixie, farol bidxeta- Ori dau, farol bidxak imiñdxe, mórtemor

- selan?
mórtemor, imiñdxe
- "mortemor" ser da?
bidxek e, errunbo baten, "mortemor imiñi", da, ori da, Farol bidxetako baixek. Oiñ e orreri bestin e baix(e)n ixen(a)k estaitx
- selan esan sendun orren markak, Laidako etzias-
Laidako etzi kabutik agiridxen, bai
- beste markak seintzuti orrenak?
beste markie se-.. béste márkie.. Akatx, sudo(e)stien. Akatx sudo(e)stin imiñdxe, bai
- Akatx eta Laidako etzie
bai, Laidako etziek e kabutik agertute, da, seure enbarkasiñoti sudo(e)stien Akatx, bai
- esaten da "erako aixie", aixie popadan bakosu
bai, éretako aixie, éretako aixie
- popadan dakosunien-
popadan dauenin "éretara"
- apaidxuntzako olanasko boltza bat ote san, apaidxuk gordeteko edo, olanasko boltza bat?
ongo san igual. Ongo san, ba guk e, estu-.. Oiñ, olanasko ori ongo san kordelak eta dxago- gordeteko, kordelak gordeteko. Da, e ote san ba belak gordeteko, olanasko sakuek. Da apaidxu gordeteko-, orixe se-onek gordeteko ixengo san, kordelak. Lebatzetako kordelak eta, besegutako kordelak eta ote sinak, ba orrek gordeteko ixengo san
- amo klase bat-a "karpiñe"?
...granpiñe, esta amue e?
- nik "karpiñe" leidu dot
granpiñe, granpiñe da -dibuj.-...
- bai. Emen diño 3 o 4 puntas a modo de ancla, klaro
au da granpiñe
- esta amue
es es, granpiñe da, e kasu baterako enbarkasiñu dakosu sabal da, bota granpiñe. Atrakateko enbarkasiñue mollara edo, alkar e enbarkasiñ(u agarrateko), ori da granpiñe. Da, erakutzi ingo tzut granpiñe... /stop/ koitxadu baye, sarra da bera
- onen begidxe ba, amen txikota
txikota, txikota imiñdxe, ori da granpiñe. Sarra da, koitxadu beitu semat urte (okingo txusen onek). (Aune-) au da txitxarrotako apaidxuk ein tasenak
- amen dako
perlatxue
- amudie
amudie, perlatxuas
- olan botaten da?
bai
- dauen moduen?

bai
- karnadi ta imiñdxe?
ba au da karnadie
- ori de? onek, amudak esta?
bai. Estai selan ongo den
- seu be ibiltxen sara txitxarrotan?
es, es. Onek iñontzako eiñdxa daus. Onek eiñdxa dakotas nik e iñontzak(o). Oiñ e, estai selan ongo den. Buenol Orretie Bílborako. Oiñ oneri imin bi tzat, amen daus e, amen daus, iru apaidxo daus, entiendes?
- selan iru?
ogon ia...
- a, bi esta?
emen dau jiratoidxue
- a goyen?
bai. Au da
- da txitxarru au dxaten etorten da
bai bai. Gero ameti due, bos brasa pitxa, otamarreko pitxi edo. Gero, bos brasa edo sei. Da gero due beraune. Or- orrek beraunek e-
- orrek lusiek, len erakutzi-stasuna?
bai aurrek, aurrek e
- or dausenak?
aurrek. Or darue, ametik bost edo sei brasa, pitxa, otamarreku edo otamabostekue. Da gero due, beraune. Da gero du andi gora, eskuko- eskuko pitxie, berrotamarreku edo irurogeiku edo, bai, eso es, ori da apaidxue
- semat denpora bi xu ori itxeko?
esebes. Onek apaidxuk itxeko nik e, se-, ordubetin ingo tzutas e seuk-usun beste. Nik e tardaten dot e, lelau eitxen tas onek, neuk e karnadak onek, bai. Eitxen dot begitxue ta, imiñi. E, ensegida, bai. Goix baten e, beraunek eta apaidxo gustidxe ein, bai, dosena erdi apaidxo goix baten e, beraunek eta (eiñ), bai, fasil
- arrantxue esateko "sótue", "sotue" edo
arraintxue?
- sótue, sotué?
sokue?
- es, "te"gas, sótue?
amen es. Arraintxue da ba-, arraintxue
- lo itxeko-
bai, bai
- da "sotue" es?
estot entzun nik. "Soku" bai, soku da ba belin e, e ori (duna), papálun e, non sartzen den a, a da sokue. Estot entzun "sotue"
- ekar dot libro baten dxaidxek eta, eingu apur baten?
bai ia

- Bermeo. Cuestionario sobre pesca eiñdxaui eurek. Nombres de la costa, calas, peces, preguntateko gausak eta
amen, baidakuek eta, "embarcasiones, clases, txalupek, trañeruek, potiñek, da baidakuek, aur dakosusenak. Or dakosus eiñdxe. Bay danak "e"n, esu-kusten? Dxaubie, guk e "dxaubia", amen "dxaubie"
- emen diño gero ficha personal del informante, trabajo, desde qué edad, en qué barcos
empleo, patrón (a) armador
- egun baten preguntako tzut se barkotan da ibil saran da
bai bai bai bai... Batela, baporak, pinasa, baidaco, lancha
- onek erderas
bai. Vela, remos, anclas
- geidxenak eiñdxe dakus esta?
bai... época del año, parte del día, sona- embarcación, número de tripulantes, modalida de pesca, cantidades, aparejos. Partija.. "Comedor" da orrek e, oingutie. Horario comi-, horario, lugares.. vestimenta segun el tiempo, jerarquía... asidente a bordo, curas. Gure sasoyen an gaste-denporan esan oten, botikaripe barruen. Es..
- au eitxeko, fiestas en relación con la pesca, onek eitxeko
San Juan, San Juan bermitarrak, bai
- amen?
Mundekan es
- esta dxaidxe?
esta San Juan dxaidxe
- dxute sarie itxasora
bai bai bai bai, itxasora dxun biar (bada) bai. San Pedro dxaidxe. San Pedro da dxaidxe Mundekan da Bermion be bai. Ba ``undekan beti geidxen(a) selebra da Mundekan
- Mundakako dxaidxek
bai, bai. Madalena, Madalena da ba, dxuten dinin e, e.. Bermiko enbarkasiñuk e, Ixarora telli botaten da eurena dala esaten da gero otorten die ba Bermiora ta Mundakara, ardaue eraten
- len be dxute sien?
bai bai beti beti beti
- esin dxuten itxasora gixonak arraintxen
atxiñe, esin dxuten, otorri itxe sin enbarkasiñu(k) Madalen egunerako, baye oin ya galdu da, oiñ e, portun badau baten bat (o) dxuten da. Begoña ta San Roke, onek ixen die Bermioko dxaidxek, Mundekan esta ixan, es. Andramari txa Santa Eufemia, esti ixen
- Bermiko dxaidxek
Bermiko dxaidxe(k). Domusantu egune, todos los santos. Domusantu egune, amen be aulan esaten da. Domusantu eguna, primero de noviembre, nobienbrin eguna, nobienbr(e) batien
- or egunien-
itxasora dxuten da Mundekan, da Bermion be bai
- dxuten da?

bai
- len be bai?
bai bai bai bai bai. San Martin egune da. Bermikue. San Martin. Santa katalina da Mundekakue, an dau ermitxie. Aurten estaitx, astelenes datorrela pentzaten dot, nobienbrin ogetabostien. bai, nobienbrin ogetabostin da Santa katalina
- esta dxuten itxasora esta?
e.. bai, bai. Esta, dxaidxe ori, esta. Aunke oiñ e beti itxen da, dxai andidxaue eitxen da atxiñe baiño, baye oiñ esta. oin itxasora dxuten da Santa Katalin(a egunin). Gabonak
- Gabonetan..
atxiñe es. Bertan Gabon egunin bai. Bertan Gabon egunin bai, bai, besegutan da dxute san. Natibitxate egunin es. Kandelaidxo egunien-
- Gabon sarrin danak etzien esta?
gabon sarretan be, urtete san e, besegutan da urteten san, bai. Urtebarri egunin es. Urte- urtete san atxiñe urtebarri egunin be bay gero kendu in san. Aratustiek eta-
- au Kan-
Kandelaidxo da, e, kandelaidxo da, febrerun e, bidxén edo ixeten da kandelaidxo, Mundakako aratustiti orrek, Mundakan esta- e itxasora dxuten da
- bai?
bai, bai, itxasora dxuten da kandelaidxo egunien. San Blas da Santa Ageda, Santa Ageda da ba, febrerun e, lauen edo bostien, febrerun bostien, da Santa Ageda, itxasora dxuten da
- da San Blasen be bai?
bai bai bai bai. Santa Agedan be bai da, Santanton, Santanton e, Santanton-, Santanton, da, estaitx esixena bada, Santantonekuk e deitxuten tzoe, bakixu nori? Mundekatik sus Pedernalesera, da. Portuondo baja ta gero etze bat badau ba eskoitxara
- "Mundaka" imintxen dauena?
bai, bai. Ori da Santantoneko etzie. Santantoneko etzi da ori. Aratustiek, aratostiek, "aratustiek", "-tustiak". Da aste Santue, aste Santu da, e jueves santo ta viernes santo ta orrek. Atxiñe, atxiñe, bueno atxiñe ba se-sango tzupa, e, berrotabostin da berrotaseidxen da, e arrasteruetan, e ni arrasterutan ibil nai orduen, berrotasortzidxen da, berrotasortzidxen da, egu- egun guren egunien, egun gurena da "jueves santo". Egun guren egunien, eberditxen sartze san bapora, portora, sartzen giñen. Da urtete gendun, Pasku bigarren egunien. Domek- (domeki pasaten da) Pasko eguna da, bigarren eguna astelena, da, astelen(in) urteten gendun itxasora, aste santuen
- ori ya
bai
- nortzuk eiñdxauien

bai bai
- laburra da, naiko jenerala da
bai bai, onek eingus, da gedxau esta?
- beste artikulo batzuk, capturas, pescado: congrio, años..
a bai, au, kofradidxak ata dau au
- kilogramos, pesetas
bai bai
- e dieciseis mil doscientos cincuenta kilos, baye beitu se urtiek es
bai bai. Au e, kofradidxak ifiiku da. Baye amen, "partija" ba partillie, partillie. Da "apurrek", anpu- "anpurrek" es, apurrek, apurrek die, e, kasu baterako, gordeten san, e, bokartien, e, bokartien e eitxen san ba, otzara bat edo gorde da, areti apurrek, otzara bat edo saldu. Da gero eitxe san, astin partillien eitxe senin, apurrek e, a partidu aparte. A ixeten san ixillekue esate baterako, ixillekue, andrak es dxakitxeko, eso es
- "ixillekue" esaten da?
ixillekue bai.. Bai, seuse ataku ametik, gur(e) basu, bai.. Onek, costrusiones del barco y amuletos, ori da beñola esan notzun, selan e kostrusiñun asikeran eitxen dauila gillie ta, e, kontragillin bitxartien, e sartzen dauie ba, e diruek eta medallak eta, sántuek eta orrek sartzen dauie ta a due betiko. Ori da amuletuk e, bakotxa berak e gu dauena sartun an
- estaitx amen, beste batzutan dakar e, gausa gedxau, dibujuk eta,.. milla-
millabarriki txoridxe da
- estaitx dibuju badakar
millabarrikina? Au da, au da, ba, au da millabarrikie
- ondo dau?
bai bai bai bai, bai. Au dibujako nek(i) neupe
- olan suridxe dako?
bai, bai bai bai, ondo dau, auntxeles d(a), bai bai
- txikidxe da esta?
bai. Elaye, elaye lakue, igual-igual-igual-iguala. Da au da, kaka-dxalie beste txori bape bada baye au be beti ibiltxen da, egualdi txarr(a)n or-, egualdi txarren e áurretik, au otorten da, ubilletara, an e, sastarrak eta dxaten da ta buf! millabarrikak dausenin an atzin listo-, e ganin da egualdidxe ta
- Artapelon txoridxe
Artapelon txoridxe bai, eso es. Muy bien
- ondiño enai dxuen Ondarrure
Ondarrure
- esango tzatie ia Artapelon txoridxe
bai, bai, pregunta, da esango tzu: Artapelok orrek ukuste banien etzera otorte san, arribadan. Ordun e, Andrakalan da eitxe san biar e, Andrakalan da, bertan otamar milletan da ba (..), pareja txikidxek
- goiko kalak

bai bai. Andrakala ta Ondarrugas nortin dausenati orrek. Andrakala, Kostarrenkala, gero Plai Asun dau nordesterau. Gero otamar mille (dau) an nordestien, bai

- da Ondarrura dxuten nayenin preguntako tzatie

Artapelon txoridxe, millabarrik(e)k

- gaur asko eiñidxu esta?

bai, urrengotan ostabe, seuk e abixe-

- ordun erdiku esta?

bai, bai idea bat, au e arridxe

- arridxe erdidxen

au -e, amen (..) arridxe. Da onek estrapuek

- onek esan su-

gastaña-sepie, gastaña-sepie

- "sepie" ser gudau esan?

gastie, barridxe, esta arbola(r)i erramie, arbolin errami esta, óndiño barridxek urteten dauenak.. Gastaña-sepie. Ba ia, euridxek eta eitxen batxus e, eingot e seoser e, ondiño eingot seoser

28 A

/.../

- berba batzuk esan dostie ia

da Gemikan e segite su?

- bai /stop/ Ba ori Bermion igual esateko bateri "papardu sara txo!"

a bueno, orretie, esakerak, esakerak e, esatiles e "txo, iñusenti sara su" edo, pallasu sara su edo, tontu sara su", esakera bat

- da ori esta esaten Mundakan?

e! papardu, es es e, es es es, esta esaten, es es es

- da "simarroye", morroi gogorra, igual iñdxar andidxe dakona, "simarroye dok ori"

bai, ori bai esaten da "ño!, simarro(ye) baño gogorrau sara!" Ba ori esaten da. Simarro(ye) baño gogorrau sara, bai bai

- gogorra da simarroye esta?

bai, agarrakera gogorra okitxen dau. Bueno agarraker(i) mantzu okitxen dau, gero, dxosten denin apaidxun (a eruten dau) arek e ño!

- atune baño gedxau?

atuna baiño gogorrau da bai, bai, asko be gogorraue

- neska bat Busturiku da, an esaten dauila eurek "txirlak"

bai, txirlie, bai

- da gero "txarri-txirlak", txikidxek, estinak dxaten, erres apurtuten dinak

bai, bai, orrepadaus, baye amen esta deitxuten e "txarri-txirli" ta or e, erridxokue, busturitxarrak eta Kanalekuk eta orrek e, ibilli dabiltzas erridxuen, txirletan da orretan, osea dakosu,

mariskerutakosus or, da arek obeto (esetuten) dauie, orko txirli ta olakue. Orrek txirlak esetuten tas, die fin-fin-fiñeti orrek, da, aulan eiñ dxa aplasta eitxen die, bai
- esta dxaten esta?
guk e txirlie naturala, txirla naturala bakixu selaku den
- orrek estakoye ixenik?
guk estakigu
- busturitxarrak esango dauie
bai bai ori, eurapai, eurak e dabiltzaseles e a ello esatiles e, mariskotan ba, (eurek) dxakingo daui, amen es
- Elantxobeko esakera bat, "estau obarik, mendebala euri barik"
bai, bertako esakeri ixengo da ori
- ameku esta?
es es es, esta esta-, estau
- da olan da ori, mendebala euri barik, ori-
ba egualdi ederra, beru- epelaue, epelaue bai. Negun aixerik epelena, da mendebala, aixerik epelena, se, gaur errekaixi dakosu amen, da frésko dau, ba seitxik? Mendidxetan edurretaaselakon, da mendidxen e ganetik datorreles err(i)koaixie, ba a otza dakar, baye, mendebala da itxasoko aixé fránkue, aixe-frankue, da a da epelena. Nortá bada, dator goitxik, da goitxik e nórtetik, bakixu daus edurrek eta onek e Rusia mandatik eta órretatik ótzauek, da, ango aixe otzati orrek, nórteko aixiek, eso es
- "aixe-frankue" esaten da?
bai aixe-frankue bai, bai bai
- arrañe da martillue?
bai, "pes martillo"
- da selaku da?
da andidxe
- tiburoyen antzeku esta?
bai andidxe, dako aulan e, aulan dakos e, urteten tzo burutik e aulan e málilules, (o)lako búlto bi, bai, ori da "pes martillo"
- goarda-
guardasobille be bai, bai, berori da, berori da bai
- beste bat "martillue", rodaballun antzekue, marroi argidxaue ta pikarak burotik eta bustenerarte?
ori rodaballu da, bai, píkarak e, dakosenak e, píntxules dakona?, ori da rodaballue berdaderue, ori da rodaballo berdaderue. Esatiles rodaballu esta?, da, píntxutakosena lepuen, aulan, granuek ixetiles, píntxuek, ori da rodaballo berdaderue, gero dau aren antzekue, tamañu be sarritxen oten da beren gañakue, bueno asidxe, "platuxi" deitxuten tzagu guk, bai. Da da típue, antzekue, típo antzekue. Beiñola atrapa dau e, Motrikuk, ir- iru ta erdi edo lau kiloko rodaballue, ederra, sarikas, bai. Rodaballue, badiñotzut, rodaballuetik platuxera, alde andidxe dau, da, rodaballu da sapalaue. Da dako pi-, orrek pintxules, píntxules dako lepuen

- lapak dausen lekue, "lapatzak" edo?
Lapatza dau Elantxoben dau, Lapatza
- Lapatza ser da?
"Lapatza" deitxuten tzoe antza lapa asko oten san an, ori dau, atxiñako fabrika sarren aspidxen, deitxuten tzo "Lapatza"
- leko bat
leko bat-a, bai, Elantxoben. On sara Elantxoben?
- bai
bueno. Portutik, urtekeran, urtekeran, eskerretara, bera aldatza asten denien, an dau a(u)lako etze sar bat, u- bueno etzi es, ya orma sarrak, a beye da Lapatza. A da Lapatza. Osea, móllie, salidan-(a)ko móllie, e leste(ren)goko mollie, áren atzetik gorantz da Lapatza, ori da Lapatza
- ostantzin esta esaten, lapa asko badaus or, lapatzak edo?
ba esa lei, e, an lapatzi (dau), lapa asko dau baye, ostantzin lékue, Elantxoben auri da Lapatza
- ibil sara Elantxobetik asko? elantxobetarrakas da
bai, bai bai, bai. Elantxoben e nik e mutil lagun andidxak okin tas, Iñaki Mejias, da, Rumaldo ta, Jose Mari txe, okin tas lagunek bai, bai
- selako euskera eitxen daui orrek?
e, be- beste dejetxu bat omoten tzoe, beste déje bat omoten tzoe. Geure antzera baye, bakixu, erririk erri deji dau. Erririk erri déji dau, Mundekatik Gernikara déje andidxe dau. Lekeitxora gedxau, en kanbio Bermiora be badau e? Bermion e, berba gustidxe(k) akabaten daue "e", da guk akabaten du "a"
/.../
- jibia = txibidxie
bai
- da jibión?
tximinoye
- tximinoye?
bai
- da esta beste bat?
"chipirón" be bai deitxuten tzoe. Da, Ondarrun, "jibia" da, e.. tximinoye da "txibidxi", tximinoye, txibidxi, da txibidxiri deitxuten tzoe.. "txautx" edo "katxon" edo, estaipa, olako- olako ixen bat deitxuten tzoe baye, tximinoyeri "txibidxe"
- alrebes
bai
- "jibión" esta andidxaue tximinoye baiño?
e, bueno.. begiandidxe esate baterako ba, be- andidxaue da. Gero tximinoi sarra (be) andidxaue da
- tximinoi sarra?
tximinoi sarra, bera tximinoye ba ya sar-, andi itxen denien. E, onei txikidxeri ba, (aberatzak) "chipirón" deitxuten tzoe, da guk e ba

"tximinoye" danari, tximinoye. Oin, begiandidxe bada, ba deitxuten tz(agu) tximinoye bai bay begiandidxek

- da selan igarten da?

begi dako andidxaue. Begidxe dako andidxaue ta gero egutan be diferenti da, e, biribillaue da, egutan. Da tximinoi sarra da, begi-txikidxaue, da lusie, lusiaue osea, e, begiandidxe da sabaitxuaue, da besti da lusengiaue, sarra, bai

- angulatan dxuten sarie erridxora?

es, es

- len bes?

gu es, e, dxuten di ontxe be mundekarrak, e, ámeko barrekue dxuten da, da, baitxe dxuten da, an e (konbitxeidxeko) barreko mutille be dxuten da, iru-lau dxuten di olan e, anguletan. Atxiña anguli amen atrapate san aur

- amen portuen?

aur

- artzan?

aur aur bai bai, aur, mataderuen. Da baitxe Mundekako ospitxalen aspidxen be bai, an erranblatxu bat-au

- an be bai?

ba antxe be bai atrapate sien. Se, anguli da, ur-dultzie, da ur e gasidxen e, e.. esatiles bidxen bitxartekue. Da andik bakixu ospitaletik erreki dau, da or be erreki dau, or be errekatxu bat-ator

- bai?

bai, errekatxu bat-ator bertan elanbrin kontratik. Ur-dultzie da, ortxe be atrapate san da an be bai

- da menditxi dator?

bai menditxi dator errekatxue. Da, baitxe atrapate san e, e, kasiñue, Bermiko kasiñue, guk e, amen deitxuten dxako kasiñu edo "Otzún etzie"

- bai, Bermikue?, ameku be bai?

es es, Bermioko kasiñue

- Otzun etzie?

Otzun etzie, bai

- seitxik ori ba?

estaipa, atxiñati dator ori, estaipe, ordun kasiñutakupa aberatzak eta ixeten sien. Da bakixu andik esakeri "otzuti orrek" edo, "Otzun etzi" deitxuten san, bai

- eurepe bai?

e estaitx deitxuten batzo bermiotarrak, mundakarrapai, Otzun etzie. Kasu baterako, e gaués, gaues satos esta? Da, bueno, egunes básatos. "Otzun etzi agertuen" esaten du, satosenin e, goitxik, Elantxobetik edo ortik satosenien pásateko, Otzarridxe ta, e Ixaro bitxartetik, Otzun etzi agertun o-, okin eskero Lamera-púntatik, da kanala. Da gabes be, ukusten die kofradiko argidxek, da kofradiko argidxek apur bat sabaldu, da ordun dau Otzun etzie, esta ukusten argirik es

e (ke) ori baye, Otzun etzie ya lfbre dau. Da, a, agertu eskero, apur bet, Lamera-puntetik = kanala

- da setako?

ori da ba pásateko, esatiles e Ixarori buelti emoten dxun biarrien, ba bertotik e. Kanalautik, dxuteko ba Elantxoberantz edo, Otzarri da, Ixaro bitxarti

- beste marka bat-a

bai

- da ixurda suri bat edo arraro bat agertu da emetik?

ixurda suridxe

- oin urte batzuk edo

es es, masopi bai, bai. Ixurdi es, masopi bai agertu d-, masopa suridxek daus, ixurda suririk estot ukusi nik neure bixidxen, masopa suridxepai. Andidxauetie marsopa naturala baiño. Ba oin masopie, galdu iñdxe. Galdu iñdxe. Total galdu da, masopie

- Bermioko esakerak, ba igual "gusan emetik" esateko "abante emetik", "abante"?

..bai esaten da "gusan ametik" eta "abante be ametipe" bai, esaten da, bai, esaten da bai, "abante ametik", bai, esaten da, amen be bai

- da neuri esastasu "abante" sartziko esta?

-barre- bai, edo aurrera, bai. "Abante" edo "aurrera"

- atzamarretan eitxen bada eride bat igual portuen, "aidxeneko txakurrek ainke"

es, ori ixengo da, txakurren ainkadie, txakurren miñek osatuten dauela. Se sarri ba, eridi ta txakurrari omon da, miñas eitxen tzu garbitxu. Da, esaten daui ba osatu itxen dela

- da igual esta esaten portun basaus biarrien da, seoser eitxen basu eskuen, kaelan kontra, ser? txakurrek ein tzu-

ainke, ba esaten da, kasu baterako, e, atrakaten dxun da, esku atrapa mollin kontran edo, da, beste enbarkasiño baten kontra(n), an, ainka tzu txakurrek

- esaten da esta?

bai bai. Ori da bai

- da "aidxeneko unibersidadie". Esatiles or ikasiko gausak

aidxena da ba amarraten din leku(n) enbarkasiñuek, aidxenak, bakotxa beren aidxena, non amarraten den. Ixe lei móllin kontran, edo enbarkasiñun kontran. "Aidxena" deitxuten dxako, amarrie, botaten den amarrie, a da aidxena, bakotxa beren aidxena, eso es

- "aidxeneko unibersidadie" es?

es es, amen esta esaten e?

- igual arraintxen leko batetik beste batera dxutie?

aldadie, aldadi bai

- Bermion be bai

bai bai, aldadie

- "tenemos que cambiar" selan esaten da? "tenemos que cambiar de sitio"

ameti dxun ein bi du, beste leko batera. Ametik dxun ein bi du beste leko batera

- da "aldadi ein bi du"

aldadi ein bi du beste leko batera bardin, bai, aldadi(e)

- da "aldadaka dabil ori"?

aldadaka dabil ori da esatiles, leko-, esteia lotzen leko baten, leko bateri bestera aldadie, da bestera aldadi ta aldadaka dabil, bai

- amen be bai esta?

bai bai. Sarritxen esaten da tximinoitxen. Dau tximinoitxen e trabes-trabeska. Da, eiñdxau aldadie, berak enbarkasiñuek, da fijaten gara, ia aldada laburre eitxen badau. Aldada laburre eitxen ba- señale seose topa dauena. Entiendes? Aldada lusin bádue señale arrain gitxigas duna. Baye aldada laburre eitxemadau, due (da) atrapaten-atrapaten da fállu omoten tzoneko arrañek, due lengo lekora, aldadie laburre. Da, ukusten dunin aldada laburre dakona seose atrapaten dau, ordun ba, dxut- dxun biar bada beren kostadura edo urre edo dana-, bai

- barku algatin dau?

alga(re)tien, bai bai. Alga:tien

- runbo barik?

algarete. Esatiles trabés, bai. Baitxe esaten da algaretin dabil ori, arrain gitxi txe atrapaten dauenien, enbarkasiñuek. Esate baterako ba, itxasora dabiltzas enbarkasiñuk eta, batek e, estau atrapaten e, bi dena, ba "ori enbarkasiñu algatin dabil". Edo "ori patroye algaretin dabil!", esaten da ori be

- "au erloju algaretin dabil"?

baitxe bai, algaretin dabill au erlojue, bai. Edo atrasaten da edo adelantaten delakon edo, atzeratuten dalakon edo aurreratuten dalakon ba "algaretin dabill"

- Bermion "flojo" esateko, "agiñe dakot algaretin", flojo

e esa lei, bai bai, esan lei. Esan lei, amen be esan lei. Baye ori da, ba, bueno, esan ein lei, ein lei, e bai. Edo "gorputze algatin dakope bai", esa- grípi edo a edo ori edo besti "fio! Gorputze alga(re)tin dxakotak", ori be esaten da

- masidxe, masamorrie, beste bat-a "amasie"?

e masidxe ta masamorri da. "Masidxe" Mundekan da "masamorri" Bermion, "masidxe" be bai esango da Bermion baye. "Masamorrie" baiño gedxau esaten da Mundakan "masidxe". Baye besti se-san su?

- amasie

amasi da ba, a- amasi da ba amasie ba. Amasie se-sango tzupa?

- bota amasie txo

es, "bota masidxe". "Amasie" esta esaten, es es. Bota masidxe

- ordun esta-

es, amen es. "Bota masidxe" bai. Edo, baitxe esaten da, "txo, masamorrin antza dakosu su txo!". Mobidu be esara itxen. Baitxe

esaten da amen be, "masamorrin antza dakosu txo, mobidu be esara itxen"

- or bai esaten da masamorri Mundekan

bai, olakun bai. Ba ostantzin e, e arteko gausie "masidxe" edo "masamorrie"

- "amu dxo"? "Au amu estau ondo dxota"

bai. Ori ixeten da, entzeri estakonin ondo, ondo dxota. Se kasu baterako, e, entzeri itxe sunien, palín e, barruti dxun bi dau, ontxe ukusko su. Ontxe nator, aurra nator... au da entzerie, anda koño, au dxota dau. Bueno, au da entzerie, ámu dxota, amu dxota, olan, palin barrutik dauenin dau ondo. Palin ganetipadau dau txartó

- au ganetik badau esta?

bai.. Entzerie

- bat eingo su oin?

bai.. Nai batera nai bestera..

- ori barrutik klaro?

aulan dau ondo. Oiñ... koño!.. olan badau dau txarto, palin goitxipadau, esu-kusten? Palin goitxitau oiñ, dau txarto. Se arrañek agarraten badau berak palik ebaitxen dau. Da onetara, palin betik estau ebaitxen, auri da

- ori da txarto dxota

txarto edo ondo

- erderas ser da, "empatar un anzuelo"?

bai, "empatar un anzuelo", bai

- "suen motorrak estako andanik"

e, gitxi korriten dauela, bai

- da Mundakan olan esaten da?

bai bai, andana gitxi (dako) orrek. Edo "kórri gitxi dako orrepe" bai esaten da. "Korri gitxi" be bai

- edo bestí be bai esta?

bai, andana gitxi edo kórri gitxi

- "apaidxu botata dabil ori", igual ligeten edo neskakas

a bai bai, ori da, e ori, berton be esaten da, e, an, ein tzo apaidxue, esate baterako ba, bai, ein tzo apaidxue. Edo apaidxun bille dabill, da ba, orren bille dabillela, eso es

- da "artiek artun esiñik egon"? larregi dxaten basu ta esin basu akaba

ártik artun esiñita ori ba dxaten e, dxaten saus esta? Da larrei dxan, da lotze sara ba Abe Marie beteta, da artik artun esiñik, (o)ri be bai, amen be esaten d(u), bai

- esiñdxela sarik e

es, ori beste gausa bat-e. Arti artun esiñita, árti artún ésiñik.. da, eiñ etxadie, árti-, eiñ etxadie, da arrain larrei, bádau, arrain larrei bádau sakuen, arti esiñ artun. Da, ártik artun ésiñik, baitxe esaten da ba dxan larrei, da gero an Abe Mari beteta ta ofl Artik artun esiñik, bai

- esiñdxenin akaba esta?
bai bai
- "arrain santarra", "arrain txikidxek", lebatza barik ba beste danak -jausi grabadora-
ai apurtu da?
- es, esta apurtu baye. E, "arrain santarra"
arrain santarra deitxuten da, lebatzetan saus esta? Da, txitxarrue, edo besegue, edo liridxue, edo itxukidxe, edo txillo k-, txillue edo, orreti arrain santxrrak deitxuten dxakonak, lebatzetan sausenien, bai, arrain santarrak, edo, arrain txikidxek, edo "arrain txikidxepe" bai, deitxuten da
- "arrie manda", neutiñotzutenien "arriemanda ein ankillie"
ba fóndo-mon, bai bai, neuk e, neutiñotzutenin errimanda, errimanda, ba, bota, bai
- errie
errie, en banda, en banda, errie
- "errimanda" igual da?
bai bai bai. Errimanda
- da 'errimanda apaidxue", ori be bai?
baitxe, bai, su sus e, e apaidxo bat bótaten da, e, atesaten badau, erri(e)manda. Esatiles dula ariñau, erri:manda, manún dula, manuen
- "manuen" ser gu dau esan?
ba "en banda", manuen, eso es
- beren bururi erri:manda eiñdxau arek eta
bai, ori illdxe. Ori amen be esaten da. Se, fulanok eta erri tzo beren bururi. Erri tzo beren bururi. Illdxe, erri tzo beren bururi
- astillerue esateko "astilleidxe"?
astilleidxe, bai, astilleidxe
- bidxetara esaten da?
bai. Astilleru edo astilleidxe
- da olako iru?
iru astilleidxo. Iru astilleru, edo iru astilleidxo
- "atunburue" esateko, gausa feo bat igual "atunburu" edo
esaten da e kasu baterako aulako diskusiño baten edo. E, igual e, kasu baterako, sutiñosu ba, au, au artasidxe da ta, ta suk e negate su, seutakixulakules. Da igual esaten tzasu, "su atunburu aix". Bistan estakopa ser den ba! Auri da, atunburue. E tóntu esatiles edo, aulako gausa bat. Atunburu aix
- txarto eiñdxe badau gausa bat, "atunburue"
e, gaus(e) txarto ein badau be esaten da ori be, txo! Atunburu aix ela? Selan eiñdxok au? Bai, ori be esaten da bai
- "abarketak atunburutu ein dxastes", busti txe, feo imiñi
es, amen esta esaten
- Patxiko geure barruen dabil, geure barkuen
bai
- "geure barruen"?

bai. Geure barruen, bai, bai bai bai. Geure enbarkasiñu edo geure barruen

- da "gure barrure satos?"

bai, esaten da ori be. Basatos gure barrure?

- gure barkora esta?

bai, gure barkora

- da "barrutik bota"?

barrutik e ori da ba, kánpora botatie, bai

- igual e, portuen esta?

portuen bai. E diskusiño bateitxik edo areitxik edo oneitxik e ba, barruti kanpora. Ori da kanpora botatie

- "eskapa" esateko "bela eiñdxau orrek"?

baitxe, eskapa ta bai, esaten da amen be. "An eiñdxau bela arek". Eskapa dauelakon. Sarritxen e baitxe "iñdxau bela arek" esaten da, kasu baterako arraintzan ibilli, da gero diñosu ba ni bánu nabegaten, edo "ni banu errira biarrien", ordun (esaten-) "arek ein tzo itxasuri bela", bai

- "béla-béla dxuen", ondo dxutie. Operasiñotik ona bela-bela nue?

ba ef.. amen esta esaten. Kasu baterako opera daui ta ba, seian saus ba? ta ondo nue, ondo nue

- da bela-bela-

"bela" es es, esta esaten

- da "belak etxata okin", "belak errita okin", iltxeko dauen personie est-, es es es es. Bururi lárgata dau. Amen esta esaten "belak erri ta", "bururi largata dau", ya iltxeko dauenin "bururi largata dau"

- "belak etxata dakos orrek"?

es es es, esta esaten

- "egualdi berdie" esaten da esta?

egualdi berdi bai

- da "egualdidxe berdetu eiñdxe", "berdetu"?

baitxe. (Ba) egualdi ona ogon, da gero aixi ekarkeran ba "berdetuten dakar", edo "berdetu eiñdxe", esaten da ori

- egualdi txarra dakarrela

bai, txarra dakarr(enin), egualdi ona ogon. Da, aixie dakar da koño, aixi dakar berdetuten. Edo egualdi berdi dau be bai, esaten da bai

- besá? Karnadie besa ein bi da biberutan?

bai bai, bai bai bai bai, esaten da, besá arte. Besá gu dau esan ba, e, eiñ arte, eiñ arte biberora. Eiñ arte biberora bera arrañe. Dxaten da asten denin da ya, ein, besaten, besaten, bai. Se, kasu baterako ein etxadie, da, sartze su arrañe biberutara ta egualdi eskasa bádau, egualdi berdi edo eskasa badau, ba sáltukas da eitxen da arrañe, ill. Da, oten die ba, sarritxen, egualdi kalmi badau segiten dauie, bay egualdi txarra badau, fóndo-mon edo, fondo-mon edo porto batera, sénai batera sartun edo porto batera sartun ba ordu batzuk eitxen, besateko arrañe, bai

- "bitze atara", aprobetxati gausa bat, igual "oneri jersiri bitze ata tzat"
ña! Es, es, amen esta esaten
- telebisiñu igual estai semat urtien bakosu, "oneri bitze ata tzagu"
e.. ep.., amen esta esaten, es, esta esaten
- bitzik galdu barik ibilli
"bitzi galdu barik ibilli" esaten da. Amen atxiñe, oiñ es baye, e, gastik-arela, móllati saltakeran, bakixu, uger da ibillidxe. Da salta ta bitzak urteten dau. Da "bitza es galtzera" Mundakan esaten san, "bitza es galtzera". Salta batek eta bitze galdu orduko danba! salta beste batek eta gero, bitz- salta beste bat. "Bitza es galtzera", ori da
- olan ibiltxen siñien?
bai ume txikitxen bai
- molla ganetik?
molla ganetik saltaten da. Baitxe aur e ote san e, ori selan da? Grúie. Grúin púntatik eta
- gruin puntatik?
bai. Fotografidxe dau etzien. Gure muti! txikidxena Dxuan Rana. Sáltaten asikerie, bidin dula, da uretara e-, bai
- iru?
bai, da mutiltxue, lau urteku dela. Gruin puntatik, bai. Badau fotografidxe gurien
- peligrosu esango san esta?
ya! Uretara saltateko- Ba beitu e, Molla sarra, Molla sarra bakixu seiñdxen, Santa Kataliñako mollie, moll-, ba oiñ e Santa Kataliñako-beti ixan da mólla sarra. Bajamarin an e... bos-sei metro baiño-

28 B

..alturie, edo gidxau, bai, ongo die ta andik, burus nai e pópas nai e tripas, ume txikitxan, joño!
- bitzik galdu barik ori de esta?
bai
- arin eitxeko gausa bat, "ori bitzik galdu barik ein bi da ori e?"
esa lei, esan lei, esan lei, kuadra lei konbersasiño baten edo, e "bitza galdu barik ein bi da ori e?", ainbet ariñen eitxeko gausie, bai, bai, ori esan lei
- braye txoridxe da
braye txoridxe da. Da, e, kasu baterako biarrin on da, a, ondo ein biarrin txarto eiñdxe, "txo! bráyen antzin abil", ori be esaten da amen. "Braye sara ela?"
- selan?
e itzutu, itzututa, gudot esan e be-, biarrien e, ariñ ein gure edo, ba txarto urten da, "txo! bráye sar'ela?" bai
- bildurrik estakon personie, "braye dok ori"?

es, es es es es. Amen es, amen e badiñotzut braye esaten da ba, e, biar baten ogon da, ño! ariñ ein gure ta txarto urten da alan (da olan), "braye sar'ela?, es idi itzutu! Es idi itzutu! Braye sar'ela? Es idi itzutu!"

- "brayeles planta da ori", "brayeles etor da"? berotute edo, asarratute edo?

es, es, e. Esan ein lei baye, gánera oiñ euskeri asko kanbidxata dau e? Gure euskerie asko kanbidxata deu, asko

- len gedxau, onek gausak gedxau-

ba onek gedxau, esate s(i)n, oiñ e, oin galdu eiñdxe euskerie amen. Oiñ euskeri entre batu dela ta a dela ta ori dela, da, gure euskerie be, len e ba, se-sango tzupa, "bentani" esaten gendun guk, ontxe be bai bentanie baye oin e batzuk "leidxue" edo. "leidxue" edo deitxuten tzo da. E ya naste andidxe dau, bai bai

- ba politxe da ori lengo euskerie, ba, aberatza da esta?

bai bai bai

- esakerak eta

bai bai esakerak eta, oin baiño gidxau, bai. Oin baiño gidxau

- se onek esti esaten

oingo euskeran es. Estau, estau olakorik, estau olakorik. Da, beste gausa bat, euskeragas estau aiñenik

- estau?

aiñenik

- a bai juramentorik

estau, estau euskeras aiñenik. Oin ongo die, bay lengo euskeran esta on aiñenik

- esan esaten olakorik

e, onbre esan e bai, "mekaguen tal" edo, baye, érderas, éuskeras estau aiñenik

- Akanak esan-

Akana bai

- esan dosten, lengo gixonak entzun eskero oin esaten din gausak, itxasora bota barkotik

aitxearenka, aiñen bat bota eskero, bai bai. Orreitxi diñotzupa, euskeras estau aiñenik, da oño! Aiñen bat bota biar ba, aiñena, bota lei ba ernegasiño baten edo, ño! Urten tzu esta? Baye, erderas, euskeras estau aiñenik. Oiñ ongo di igual. Oiñ ongo di igual bay len es. Da len e, itxasora urten orduko aitxearen eiñdxe

- eitxe san

bai bai (amen) portuen, aitxearen, bakotxa beren-, esatiles danak alkarreas barik, noberen e, aitxearena ta bai. Da Ondarruko-, estaitx esanda badakotzut, Ondarruko salidan, ote san birjiñie, molla-puntan, alako, alako sillo baten sartunde, mollin kontran, argitxu batega. Ba danak erresate bien e, an salidan Birjiñin aurrien, atxiñe, oiñ estaipadau e? bai, oiñ estaipadau, baye arrastan gabiltzasela an ote san, da, danok e, geure iru abemaridxe edo

gausie ba, salidan beti. Oiñ estau olakorik, oin etxauk olakorik. Oiñ e, oiñ elixera be gaste grano bapadutzu gero?

- gitxi esta?

gastiek e gitxi, gitxi

- burue e-

argi? Buru argi?

- es, "buruko kankamuk atrapa dostes orrek"

"buruko kankamu" da, e lelengoko kankamue. Osea ba, len e, atxiñe-atxiñe e? Esango tzut, amairu kankamo ixeten sien. Oiñ ongo die ba, estaipa, ogei edo otabi edo, otamar edo, estaipa, estaitx, enai ibilli txe. Da buru(ko) kankamu da, lelengoko kankamue, lelengoko kankamue da "buruko kankamue", osea bestik e ba gero ségidxen dusenatie, bai, burukue, ba, lelengoko kankamue

- askenengokue?

askanengoko kankamue, bai, aurreko- aurreko kankamue da buruko kankamu lelengoko kankamue

- estau esakera bat pasentzidxe galtzin basu igual, "kankamuk atrapa dakotas nik orregas", "kankamuk atrapa dostes"

e ba pasentzi galdu sunien ba baten batégas diskusiño baten edo, areitxik edo oneitxik, ba! esta-, amen esta esaten

- "kankamuk atrapata dakotas"

es es es. Ori da beste modu batera "arrotzak atrapata dakostas" esan biarrin ba

- ori bai esaten da?

bai. "Arrotzetararte nakosu" edo, ori esaten da amen baye kankamuk es

- arrañe saltzen ibiltxen din andrak, "buruskuek"? burun eruten dauinak, "buruskue" esaten da?

es, es es es, es. Neskatilleti orrek, burun darunak arrañe. Sórkidxegas, sórkidxe da burun imintxen dauin trapue. A da sórkidxe. Atxiñe ba, neskatillek burun erute bien e, arrañe gustidxe kofradire. Da ikatzape bai buruen, ikatza be buruen

- biar gogorra esta?

bai, neskatillek e Bermion e, mutil txikidxe batelagas, da ba egunaro ba sortzi edo amar kintxel e ikatz e, erute san, enbarkasiñora. Da mutillek artze ban a batelera, gero baporera pásateko da, neskatillek dxute sien e, uretararte batelera eruten e, ikatza, buruen

- asko kanbidxe da orduen

onbre! Esta lengorik erdiripe, erdiripe laurenipes

- dauenien bonbon estauenien-

egon. Bai, ori esaten da bai

- arraintzaliek-

bai bai, dauenin bonbon da estauenin egon, ba, ori esaten da amen be

- ser gu dau esan?

ori da ba, dauenien, gudot esan ba dirutxu dauenien, bonbón, a be bai, ori be bai, tragu be bai (a pe) bai, da estauenien ba ogon

- "driben" esaten da

bai driben

- da "dribendo"?

dribindo be bai, dribindo. Dribi:ndo. Dribindo bai

- bardiñdxe?

bai, ori da algaretien, algaretin da drſban. Drſban atxiñe, sarikas dxuten san, "drſban" deitxuten dxakon, antxobatan, bokartien. Da, illuntze-barrenien, gaue eikeran botaten sin sariek. Da, amarra gero sariek, musturretik e baporerari edo enbarkasiñuri, da, dxuten san ba alga:tin driban, orreitxik, orreitxik, da drſban. Da, ontxe be bai ba, e gure basu esan e, algaretin e, esatiles e, aldadaka dabillena, ba, gero "drſban due", trabes-trabeska, trabes-trabeska, driban, bai

- da "au enbarkasiñue dribiten dau"?

bai, bai ori, dribiten dau, batzuk gedxau, beste batzuk gitxiau. Dribie da ba, algaretin dula, korridu-, korridu dribindo. Dribindo korridu, bai

- dribi itxen dau?

bai bai

- txoridxe dau "elantxobetarra"?

...

- uxuxue, edo potorrue?

bai, bai bai bai bai bai bai bai bai bai. Da, bibitxun antzekue, bai bibitxun antzekue "elantxobetarra" deitxuten tzo bai, orixe be galdu da e? Orixe be galdu de, bibitxu edo potorrue. Edo "uxuxue" Bermion be bai, uxuxue, bai

- da "elantxobetarra"-

esta esaten

- baye seiñdxe?

e, ba antzekuti orrek danak, danati antzekuek. Beste bat-au antzeku ba sapatillue

- "sapatillue" txoridxe da?

bai

- itxasokue?

bai. Sapatillue

- selaku da ori?

sapatillu da baltza, braye baño apurtxu bat txikidxaue. Baltza, sapatillue

- non ibiltxen da ori ba?

ori, e, kostera askanien, atun-kostera askanin kostan be sarri, da len e, asko oten san ori, da, gibelagas da, bueno gibela barik au birikidxe, ganadun birikidxe ta, arrañen gibelakas da dxute sin batelak, da ein masi da otorte sin orrek u-, esto sapatilluek, da atrapate sin ba dxateko, ámukas, apaidxuas

- da atrapaten sin?

bai bai imiñi, karnadi imiñi ba, edo arrañen gibela edo, ganadun e, birikidxe be bai, imiñi satidxe ta, orregas atrapate sin sapatilluek dxateko
- saldu itxe sin orrek?
bai, sal- saldu itxe sin ba, bai bai, bai. Oiñ ori be, eskastu eiñdxa ori be, bai bai. Ori txoridxe be, ukusten die, sapatilluek, ukusten die ontxe be baye gitxi! Len bandadak otorte sien, bandadak, abe Mari! Batela be dxaten an fóndo-monda, txoritxen da abe Marie!
- asko geidxau
bai
- enbaja, antxobak edo
enpaka, enpaka. Esatiles imiñi, imiñi, e e.. esatiles barril baten edo, latá baten edo, enpaka
- "enbaja" es, enpaka
enpaka
- "enpakata dakotas papelak" igual galdute edo espadakixu-, "enpakata dakotas"
enpakata?
- "gure papelak enpakata daus Madrilen", galdute
galdute bai, ixan lei, ixan lei, baye-
- amen es?
es es es. Es e, amen es, "papelak galduta dakotas" edo.. "eskiñen baten bakotas" edo, bai
- bidxar eingo da gure baporan "errematie"?
bai ori da e duenin erremata da, salgei dauenien, edo asarratu dinin sosiuek, dxuten da errematien nok artun. Da euren ártien nok artun. Sálgei dauenin e diferenti da, salgei dauenin ba dxu lei edonor, erosten. Baye errematin dunien, éuren artin eitxen daue lelau, din sosiun artin da erremata, nok artun. Asarratu ta, nok artun
- sarri pasa da ori?
bai, bai. Atxiña be bai, asko, bai
- "estropadan", esateko "abantin" esta?
bai bai estropadan. Estropadi ba trañeruk estropadan edo, e baitxe enbarkasiñue kasu baterako, nire enbarkasiñuk gedxau korriten dau suripaiño esate baterako, motorrak edo baporak edo dana dala. Da eingu estropadie? Aprobadie, esatiles e, señek gedxau korriten dauen, ori da estropadie
- arin? Nora sues olan estropadan?
bai, bai, aiñ arin, nora sues? Kórridxen edo, estropadan, arin-arinke
- erridxen be bai?
erridxen es, es es. Nora sus ba aiñ arin? Nora sus ba aiñ arin?
- nora sus olan estropadan?
es, es es
- "bapor danak daus gaur etzien"
bai, bai etzegune, etzegune

- da "etzin daus"?
etzin daus = etzegune bai
- se personak etzin bai baye baporak etzien
bai etzin daus, bai bai, portun e dausela esatiles, etzegune
- "posturie galdu su? ba, eutzo amue!"
bai esatiles e jodidu'di! -barre- Bai, ori esatiles, eutzo amue! Jodidu'di!
- ori esaten da?
bai bai, ala! Jodidu'di!
- barrabas-, "oingutan geupe-"
trastadi ein basu ba "barrabaske(idxe) eiñdxu", ai kasu baterako, arraiñ asko atrapa ta, ño! (Barrabaskeidxa) ein tzagu, eiñdxu, bai
- da "eutzo amu ein tzagu"?
bai, es- e, arraintxen e kasu baterako éutzo ámue!, esatiles e, ondo agarrate bala arrañek edo ori, eutzo amue, bai
- "flotán dau", asalin badau
bai, asalin, flotán dau e ba búdxie edo, e, persona bat itxota be "flotán dau". Baitxe enbarkasiñu portun e, aidxenin da, ondu dxota on biarrin flotán dau, bai, bai, esaten da bai
- frakarroyek?
frakarroye Bermion, entzadosko prakak, bai
- da Mundakan?
entzadosko prakak
- Mundakan esta esaten "frakarroyek"
es, Bermion, frakarroyek. Da baitxe frakarroi-, es!, frakarroyeti taparrabuek
- taparrabuek?
bai. Frakarroyetie taparrabuek, Bermion. Mundakan taparrabuek. Fraka-entzadoskue, fraka entzadoskutie, e prakanarruek, bai. Baye, selan esan su?
- frakarroyek
frakarroyetie taparrabuek
- plaidxen-
plaidxan imintxen din orrek, bai, "traje de baño"
- "fúlespidien dxun gara"?
fulespidi ori ingles da. Ori fúlespidi ingles da. Gu ixen-, gudau esan "makiña gustidxen" dxun gara
- da esaten da , amen be bai?
e, ful-... esaten da, sarritxen martxa gustidxen susenin ño! Tódo ful gues. Ori esaten da, amen be. Esatiles e martxa gustidxen da pregunta bestiek e txo! Nora susie ba olan ba? Todo ful gues ara edo ona edo bestera
- antzeku da ori be esta?
bai
- galgie, imintxen dxatzona enbarkasiño txiki bateri, galgie, kárga bat edo

dxakiñdxot nik e galgi ser den baye oiñ enai akordaten. Dxakiñdxot galgie, galgie, da, frénu ixatiles da, galgie, frénue, frénu gausa bateri, galgie. E, kasu baterako ba sus abante, da, gausa bapadarusu atzetik "galgí daku", galgie ori gudau esan e, fréna, frena eitxen tzola. Galgi ori da frénue

- kargie esta igual imintxen dxatzona orakan okitxeko bárkue edo?

es, galgí da frénue, frénue. Aldi:nupe kárruri, an frénue atxiñe, frénu okitxe bin kárruek, burdidxek eta orrek, áreri be "galgí" deitxuten tzoen. (Aldianun) galgie

- "ganbelabusten"?

ganbelabusten da, "vuelta campana". Bai. Erori be bai. Erori

- erori?

erori da ba, gamelabusten

- esaten da "erori"?

bai, erori, bai. Kárrus dxuen, trañegas da, se? Túnba eiñdxu esan biarrien edo, ganbelabusten eiñdxu, erori

- a bai?

bai

- ori batuen esaten da "erori" "dxausi" esateko

e e e erori, amen e ori, esatiles e, e, kárrus dxuen e trañegas edo ta tunba, da, ori da erori, edo gamelabusten. Gamelabusten = vuelta campana

- ganbelabusten = vuelta campana

bai

- da "erori" esta vuelta campana

es. Bai, erori be vuelta campana da bai, bai bai bai, e, túnba, túnba

- trañegas da

e, trañe edo karrun otzarakas edo sues da, e, "túnba dau", "tunba dau", plaust, dxausi da, erori

- "erori iñdxe"?

bai "erori iñdxe", bai

- jo, batuan esaten da "erori" ba ori, "dxausi", dxausi nai, ba "erori nai"

kanbidxu(k selan dusen).. Mutil lagun bateri, mutil lagun bateri imin tzagun guk e esixena, gaur difuntu da, neugas arrastan ibil san, da, eruten gendun ba bapor bakotxak e, iru edo lau árte bakotxak, eruten gendun e, sariek e arrastekuek. La etor san kárruas, da a ta beste bat, da, mollati datorrela, elanbrara dxausi san, karro ta gusti, da esate ban "erori iñdxu", ordurik e gora "erori" imin tzagun esixena. Gaur difuntu (..)

- esixen asko daus esta?

bai, Jesus! Nik estakot akordun (baye) esixena(k), Jesus! Amen ganera Mundekan, a! Buf! Danak, danak, danak, danak

- supe bakosu?

Muskulu. Muskulunekuek, bai, aitxitxeti dator gurie, Muskulunekuek

- seuri bakarrik esateko?
niri Galbáu deitxuten dostin Sananderen, Galbáu
- da amen Mundakan?
estaitx e esixenik okingo badot, igual bai, igual bai
- Dimas
Dimas es, ixena da baye. Esixena igual okikot, igual okingot
- suri etzue deitxuten
es, esixena estos deitxuten-da. Ostantzin gu gara famili(..) "Muskulunekuek", Muskulunekuek. Neuri Sananderen deitxuten dostin "Galbáu". Da, gure aitxeri be deitxuten tzoen "Pixis"
- aitxeri?
aitxeri "Pixis". Da esixena amen danak, danak. Ni- nipe okingot esta baye estaitx, estai- Igual deitxuko-stie baten batek esixena baye estaitx
- arrañek eskapaten badau saretik, "ganbelabusten eiñdxau"?
ganbelabusten da, ganbelabusten.. trañe ondora erun arrañen pixuek, da kortxo ganetik eskapaten dauenin arrañek, ori da "ganbelabusten eiñdxau", buelta omon sariek, buelta omon sariek, ori da ganbelabusten, len esan tzutena, buéltie, ganbelabusten ori da
- aixarra?
aixarra ba, ori, arrá, arrá
- esaten da Mundakan be bai?
bai bai, bai, arra, bai
- aixie, "barlovento" esateko? arrastero bat okiñdxu aixetik
bai, aixetik (okiñdxu), bai. Bai, enbarkasiño bat okiñdxu aixetik. Sotavento = aixebetik. Aixebetik
- "geu egon gara aixeren"
aixerengo geu on gara, bai. Ba, lesteko aixi bádau ba lesterengo. Nórteko aixi bada nórterengo, ori da aixerengo
- "aixe mandie"? aixik dxoten dauen e-
aixe mandie ori da ba, aixeko mandie, aixeko mandie
- "arrastero bat okiñdxu aixe-mandatik"
aixeko mandatik, bai
- ondo badau bat kolokata edo, erridxen edo
bai
- "aixetik dau ori"?
aixeti dabill, aixeti dabil bai bai. Ondo, ondo, ondo irebasten edo gausie ba, ño! Ori aixeti dxabik, bai, esaten da. Ba asko galduta dau ori e? Orrek berbak asko galduta daus. Asko galduta daus
- emen be bai?
bai bai bai bai, galtzen due. Bermion óndiño aguenta lei apur bepaye antxe be bai, antxe be galtzen due. Oiñ estakosu, "qué hay tío, tía?", (....)
- oingo gastiek-
kebal Oingo gastik estaki, kebal

- itxasora-

itxasora ibilidxinak eta edadekuek. Ostantzin e, oingo gastik estakitzue ser den aidxena be

- aidxena bes

es, es. Estakidxe, keba! Ser den aidxena bes

- "aixeko mandak artunde dxun da", eskapa dauela esateko

bai, bai, bai. Esaten da, aixeko mandak artunda, osea lengo-, len esan tzutena, lestere-, aixe- iparra bada, lesteko mandatik, lesterengo, dxun da aixetik, aixeko mandati dxun da

- esan lei erridxen "aixeko mandak artunde eskapa dost"?

baitxe, baitxe, bai bai bai. Bai e, dxun da nónora, e, bai, aixeko mandak artunde, bai

- "aixondue"? Aixi badau "aixondue"? "remolino de viento"

es, es. Remolino de viento = dxué. Es e... gibarroye, gibarroye da, e, ori, gibarroye da, e.. mangerie, mangeri ure eruten dauena gora, se-, esto edoidxetara, trónbie. Ori, ori da gibarroye. Trónpi bakixu selan e, urteten dauen lañuek eta gero, ure eruten (dauena gero, ..) posu itxen dau, ori da gibarroye. Ba beste bat-au, aixe erremoliñue, selan da? Koño! Selan da?.. ño! Bakipaye. Esta or e-, or diñon modun e?

- "aixondu" esta es?

es es es es

- bermitarrak "traganarrue"

traganarrue? bai, ori da ori, traganarrue. Da baitxe beste bape.. beste bape bai, ño!.. Enai akordako oin. Ia akordaten banai e, úrrengotan. /.../

- andran atzetik ibiltzen dena, "arponerue"?

bai, bai, arponerue, esaten da bai

- Mundakan be bai esta?

bai

- bermiotarren berbati onek

bai, bai, baye, aurrepe galtzin dues, bai bai, galtzin du galtzien. Orrek esakerati esate baterako. Ño! Arponeru dok ori, baye, "da txo! Selan énbrakas da? Ya! Bai, da ño! Farolari be inke!" Farolari be inke... len e, len

- "ondoko arridxe emon" igual, uger eitxen umiek e, burue sartun bata bestiri

bai bai, e, ondoko arridxe atrapaten? Ondoko arri- Bermion "kikimera", kikimera eifi dxe ondoko arridxe atrapa! Ondun dauen arridxe atrapa. Da Mundekan "must", must. Atxiñe, otorte sin aulan e turistak edo pasitan edo ta gu ba, aur e-, mólletan da elanbratan da oten giñen uger e(i)txeko, da otorten sin igual papel baten barruen, botate bin txakur andidxe edo, bóta ta danok eitxen gendun must, a atrapaten. Baye, ondoko arridxe atrapaten, edo ondu atrapaten, ori beti, beti iñdxu guk, esatiles ondu-, ein must, da ondotik e, ari ekarri gura edo, ori da, arri-, ondoko arridxe atrapaten bai, must

- umiek bata bestiri.. "niri es emon ondoko arririk e?"
el.. e.. e.. es saka niri, "es saka niri", se ondoko arridxe esta ori. Ondoko arridxe atrapa ein bi da must eiñdxe
- "niri es emon ondoko arririk"
an "aguadillak" edo deitxuten tzoe
- beste gausa bat-a
bai bai
- es ikaratu, "ondu dakosu amen", "ondu dau amen"
e gudau esan ba sartzen sara, enbarkasiño bategas satos barrure, da, e billurra dakosu ondu dxoteko. Da diñotzu se, "ondu bakosu", esatiles e, ure bakosula. Bakosula bai, eso es
- selan esaten da beste modu batera, "kankilloye dau"?
baitxe, kankilloye be badau. Baye, "urandidxe dakosu" be bai, urandidxe dakosu be bai, bai. Edo "posú dau"
- suerte txarra dakarrela "abadie" esatie ori
atxiñe móllara pásaten senien, móllatik edo ibiltxe sin abadak, oiñ esta ukusten, oiñ abaderik, oin danatie, praka-lusiek geure antzinda. Abad(i etor-), ene badatxue! Egualdi txarrak ekar bi txus! Abadi ikusten basan móllatik
- abadi esateko e Bermion edo-
apaixe?
- e?
apaixe?
- abadie?
bai, apaixe
- Bermion?
bai, len esate san
- len Bermion?
bai bai bai, apaixe
- da "yamentiendes"
yamentiendesa be bai, abadi esan biarrien, ori amen be bai, bai. Aur dator yamentiendesa. Esan biarrin abadie
- barkuen edo erridxen?
enbarkasiñuen e, enbarkasiñun on edo, móllan on da, ukustemasu abadi edo mollati da-, ene bada, aur dator yamentiendesa. Amen be bai. Auri be galduta dau. Galduta dau. (Ori) be galduta dau
- len asko esate san ori?
bai bai bai bai. Se abadak otorten sien orduen, e, Don Inasio Aretxabaleta, Mundekako organisti ixeten san, el año.. treinta y, treinta y cuatron edo, treinta y sincon, bai, treinta y cuatron, treinta y cuatro- treinta y sincon. Da treinta y seixen be bai, Don Iñaxio Aretxabaleta lekeitxarra. Da, neguen ori ototte san, lóidxetara, bodegetara, an e, apaidxuk plamiten oten giñen lekora, bérbetan, ekarte ban igual e kuartillotxu bat anix, ogi freskuas, da, (aulan)
- "itxoso andidxek austen dabill e neure gixona"

bai, esaten da amen be. Semi nondi dakosu? ta, itxaso andidxek austen, bai, esaten da. Bai ba dabillenin kanpotik bapor e, esatiles e, merkantitan, merkantitan dabillenien

- Bermion gause andi bat esateko "ori elixie itxosobeteku da"

e ba gausa bat esate baterako itxosubeteko- se- enbarkasiñue edo etzie edo, esaten da amen be, itxosubeteko enbarkasiñu edo, bai esaten da, esaten da, bai, itxasubeteko enbarkasiñu edo, itxasubeteko portu edo, esatiles gausa bat, ba andidxe denien, ba itxasubetekue

- andidxe ta ona

bai, andidxe denien

- da itxukidxe

itxukidxe = kolaidxue

- da itxukidxe ba bista gitxiko personie

bai, "segato" esatiles, itxukidxe

- amen

e-

29 A

bai bai bai

- "itxukilanperna", ori bes esta?

itxuki?

- "itxukilanperna", gitxi ikusten dauena

es, amen es

- "ixe dot beseue", ala dot, beseue ixe dot

bai, bai, (es- esaten da) ala dot, enbarka dot besegue. Enbarka dot

- ixe dot?

"ixa dot" es, enbarka dot

- ixe belak eta

bai bai

- dxanga uretara? dxanga?

dxánga uretara ba, Bermion e esatiles "kikimera", da Mundekan "must", dzanga!, dzanga! Ba amen be dzanga! Amen e "dxanga" es, "dzanga!". Amen dzanga!

- dzanga eifidxau uretara

bai, dzanga eifidxau uretara

- txoridxe da "dxíriñe"?

txirriñe?

- "dxíriñe" beste bat

.."txirriñe" bai, itxasoko txirriñe, itxasokue. Dxíriñe? Dxíriñe txori txikidxe da, errikue, bai bai bai bai, txori txikidxe da, dxíriñe

- errikue?

ba erriku da, esta itxasokue, esta :ta, dxíriñe

- da selaku da ori?

txikidxe, txikidxe txepetxen antzekue
- esaten da "txepetxa" amen?
txepetxa txoridxe, bai, txepetxa, ba errikue e? Bai, txepe-
- olako iru?
iru txepétx, edo iru dxírin. Baye dxíriñe esta, txepetxen antzeku da e? Esta bardiñek, bardiñek estie
- txepetxa selaku da?
txepetxa txiki-txiki-txikitxue, aulako txoritxu da. Da beitu selaku den e? Du egas, plántako da erraman, errami ixengo da au baiño lodidxaue, da tan-tan-tan! saltaten tzo, -barre- esatiles koño aguentakost, da aulako txoritxu da. Abidxi itxen dau, arbola-silluen, arbolin sillun eitxen dau abidxie. Da eitxen tzagun e, txepetxari, arrotza asko imintxe ban, da, egunien e egunin eitxen tzagun, lau arraultza bakos iru kendu da bat itxi, de lau-, urrengoko egunin ba arrotzak ostabe da, bádakos e iru, bat itxi, da gixajue ill itxe san
- dxo Ondarru ta dxo Motriku ibilli
bai, bai, bai, esaten da. Se? Baitxe arribadan satosenien, edo kanpoti sa- kanpoti satose(nin) egunak eiñdxe, da, gaur es, gaur radarrakas da ba, matema'ko satos e porto- seuk-usun portora. Da orduen e, se dxo sue ba? ta ba, Ondarru edo Lekeitxo edo Billau edo Santoña edo se- ori da, dxo, arribadan edo satosenin edo errekaladan satosenien. Dxo sun púntie edo portu edo, a da, dxo
- "errekaladan" esan dosu?
errekaladan bai. Errekaladan da ba barrura satosenien, kánpotik egunak eiñdxe ba errekaladan, barrurentz, bai
- dxo Ondarru ta dxo Motriku ibilli, leko bateti bestera edo
bai bai, bai bai bai, arraintxen e, dxo Ondarru dxo Motriku ta-
- esakeri da ori?
bai, bai, e, itxasun ibil gara ba dxo Ondarru dxo Motriku ta estu eiñ eser edo olako seoser, esakera bateles
- dxo ta tapa?
dxo ta tapá da ba, aixin barrure susenien, manejadias, dxo ta tapa, dxo ta tapa, esatil- saparradak e enbarkate sunien, bai. Ori be bai esaten da amen
- dxosue? aixie ta-
dxosue, auri da lengo- erremoliñue, ori da. Beitu. Dxosue, dxosue da, aixe asko dauenin dxuten da aulan, ño! buéltaka-buéltaka-buéltaka, ori da erremoliñue, esatiles erderas, ba ori da dxosue, bai, bai, ori da dxosue
- da iru?
iru dxosó. Baitxe esaten da, selako egualdi ta? Ño! Dxosotan dau. Gudau esan aixe asko dauela, bai, "Dxosotan dau"
- "dxasue" beste bat-a? dxasue?
...dxasue
- emen disionaidxuen "marejada fuerte" = dxasue. Mundakan baye dxosue ixango da esta?

dxosu ixango da bai. Dxosotan dau egualdidxe
- "dxasue" esta beste gausa bat?
ixa lei, ba estaitx
- da dxosue olato andidxetausenin be-
bai dxosotan d egualdidxe, dxosotan, e, dxosotan e ba esatiles erremoliñotan edo dauela, egualdidxe, dxosotan. Dxosó bat da erremoliño bat, da dxosotan ba asko dauenin, eso es
- "dxústuen b..kora dxuen" esaten da? persona bat iltxen denien, "dxústuen barkora dxun da ori"
es, amen es, amen es
- gausa bat galdu basu ba, "artasidxek non dakotas? Dxustuen barkora dxun dis ala?"
es
- "kankamutaraño nakosu"?
es, len- len esan du, len esan du, es
- esan su "eskatu tzo apaidxue" esta?
bai
- da "karnadi" eskatu-
karnadi eskatu tzo, bai, ba amen be bai
- "kartapartillek ein"?
kartapartillak ein die, e kasu baterako asarrakuntzie, da, bueno, akaba da amekue, kartapartillak ein, ori da asarrakuntzi "kartapartillak ein". Erremata, da ori da, dana bat
- ankillie "karrie"?
ankillie karrie da. e, etzonin aguentaten enbarkasiñuri, karri:ndo, esatiles korriten, etzola agarraten e, onduri ankilliek, ori da karri:ndo, etzola agarraten onduri, ori da karri:ndo
- da "karri eitxen dau"?
karri(e) eitxen dau bai, etzola agarraten, etzola agarraten onduri, "karrindo due"
- da gausa bat eruen, "egurrek karrie bi dus"?
baitxe, bai, bai bai bai, errid̃xen ba kasu baterako enbarkasiño batetik egur batzuk edo trastik edo erun da, aunek karrí bi dus, karrí ein bi dus, erun ein bi dus lóidxara edo, nora den
- dxausti be bai? Ori tellatu karriteko modun dau
bai, bai, bai bai. Dxausteko modun dauenin bai, bai, karriteko modun dau
- "gilles gora egon"?
gillés gora da ba, gilles gora, esate baterako egualdi ona itxasuen da sereiñik es da, túnba, tripas gora ta, an! a gilles gora, bai. Oin gilles gora da enbarkasiñu ba dauenin túnbata, gilles gora, bai. Baye esakera modure, e, "an dakosu a gilles gora plántxra, tripás gora" Gill(a)s gora
- edo plaidxen eguski-
bai, e artzin edo bai, tripas gora ba, gillás gora dau, eso es
- klárie

klári da kasu baterako txubaskue, txubasko andidxe ta koño, da aur dakar klárie, gudau esan ba, garbitxasu- garbidxe dakarrela, garbidxe dakarrela, ori da klárie, bai

- "kófriles dxaten dau orrek"? "kofriles dxan"?

bai, esaten da, ño! Kofripaiño gedxau dxate su! Ori esaten da amen be. Ori da ba ño!, esin bete, da, ori kofri be beti dau e, arrañe dxaten, txoridxe, kófrie. Da kófripaiño gedxau dxate su, ori esaten da amen bai, bai

- "kondutie krielin imiñi"?

ori Bermion esango san, amen es. Es. es, "konduti krielin imiñi", esatiles e, ein basu, e kritika bat edo ein basu e seoser tre-, gaus(e)n bat ba koño! E, au-miñin imiñi

- e?

au-miñien, au-miñin imiñi, da kriel(in) imintxiles. Au-miñien. Personi au miñin (imiñtxe) sue, eser ein barik, esate baterako, edo ciñdxauelakon, au-miñien

- au-mi-

au- au-miñien, esatiles e auen da miñiin dabillela, bai, au-miñien

- "konkán dau"

"konkán dau" esaten da ba erdi-geixorik edo, geixoripadau ba ño! Txarto dauela edo "konkán dau", bai, "konkan dau"

- da itxasuen?

e, egualdidxeitxi be esaten da, an e, txarrerako edo onerako edo dauenin "konkán dau", ba, esaten da bai

- len tabernatan, gixonak erute bela arrañe, da an eitxen sala gero erre edo

bai bai, bai bai bai

- eurak gixonak erute bien?

bai bai, e kasu baterako, e, besegutan sabiltzas esta? Esate baterako, d.., lagun bidxen artin besegu bat atate san, da a erute san tabernara, da bertan e erre edo, saltzan imiñi edo, taberneruek eta, dxate san, bai. Gero, oiñ estau kostunbrerik, baye, gure aitxek eta, erute bien, ogidxen barrun e, arrain sati bat edo, okela sati bat edo, dxákidxe, dxákidxe erute bin e tabernara, (beren e) básutxu artzeko edo gausie

- Bermion estaitx "konposturie" esaten-

konposturi da, pagaten dxakona, taberniriri edo taberneruri, preparatie, preparatie a dxákidxe, a arrañe, edo okelie edo ser den, konposturi danon artin pagaku, konposturi ori da

- amen-

bai bai, konposturie. Sema kobra tzu konposturie ba ta? ba, ogorloko bi edo iru edo dana dala, koño ba niri onenbeste e kobra dost, ori da konposturie

- da Mundakan be on da ori?

konposturi bai, bai bai bai bai. Bai, bai bai bai, gure sasoyen e, tabernara sarri, kasu baterako lagunak ibilli, alkarregas e bapór

baten da, lauen artin ba besegu bi eruen da gero mutil lagunekas dxan erreta ta, beste batzuk e, e, liorrekuk ixeten basin ba txarridxen-, bese(g)u sasoyen, ba txarridxek iltxen die, neguen. Da, arek e ekarri, odolostiek, odolostik ekarri, da, edo buskentzak. Bakixu ser den

- bai "morcillas"

odolosti(k) edo (buskentzak) ekarri txe guk "besegue" ta, danok meridxandi ein

- "kordel faltaue" da ori?

kordél fáltaue da esate baterako, erdi-trástue, erdi-olaku denin personie, ba e sa! Kordel-fáltaue da ori. Bai, ori esaten da

- trabeseko panela

trabeseko panela be bai

- da "txiko faltaue"?

txikó fáltaue nai kordél faltaue dana da bat, bai

- onek imiek aitxen "koroskeri" dako

goraskeri dako bai, goraskerie. Go-ras-kerie. Ori gudau esan e, antzá, antza aitxena, goraskerie

- arpeidxen

ba arpeidxan edo gausi(ri) koño! Aitxen goraskeri (dxauk) onek

- da "koroskerie" esta? Bermion ixengo da

ixengo da Bermion, goraskerie, goraskerie

- "kosti dakot gaur", diru barik

bai, boltzillu sikutan. Boltzillu sikutan bai, amen be bai, "kostí dxota nau"

- kosti dxota?

bai, kosti dxota, estakosunin dirorik, kosti dxotz

- da "kostias saus ela?", kostias?

kostías, ba, estakosule. Ori pregunta eitxen tzasu. Kosti(.) saus ela? Ba ori, ori da preguntie, da kontestaten tzo "bai, kosti dxota nau"

- "kriela plamie"

kriela plami oin estaus baye, atxiñe krielak, ixeten sin besegutako tertzak plamiteko, edo papardotako tertzak plamiteko, (orretako) ixeten sin krielak

- erderas emen dakar "preparar el terreno", nik orrek gausak eingo tas ondo, kriela plamikot, esango tzat areri, eingot berba aregas da, kriela-

e- esan lei baye amen e esta esaten, esan lei. Ori da, e esate baterako negosidxo baterako edo, susenin da, beste mutil lagu(neri diñotzasu) ba, ño! aregas eingot berba ta, ia kriela plamitemot

- esaten da?

bai bai, ia kriela plamitemot, osea arreglatemot e, gausie, ori da

- a orduan Mundakan be esaten da

bai, len bai, oiñ e, ia kriela plamitemot, ia gausi preparatemot e, a negosidxu edo ser den eitxeko

- oiñ esta esaten?

kebal kebal Mundakan asko galdu de
- lagun bateri esango lekitzasu igual ori esta?
es!, es es, e nik e ointxe be esango (n)ekitz(at) koño! ba a dakoi eitxeko ta ia, arreglatemanai, aregas, arreglatemanai aregas edo onegas, bay kriela plamita ta orrek e, galdu sien
- dxakin bai baye
bai bai bay es(ti) esaten, esta esaten
- lánproye
lanproye da arrañe pegaten dena, enbarkasiñuri, bai, lanproye
- lanproye dok ori, persona bateitxik?
esan lei
- bestin-
bai, txupaten tzona, esatiles e bol-, boltzilloko diruk edo (gausi-), esan ein lei baye, e
- Leberpur
léberman, leberman
- ser da ori?
ori inglés da
- ser da?
léberman. E dxuen, e leber- esatiles e, e "banu ni ametik", ori da leberman, bai. "Leberman eiñdxau arek" = dxun da
- "Liverpul" esateko?
Líverpul
- Lebrepur?
es, Líverpul. Liverpul. "Liverpul" be estaitx igual esatema- "Liverpolera", Liverpol
- da "Amerika" esateko?
..Amerika
- beste berba bat estau? Bermion be, Nobierka?
Nobierka da Nueva Yorrera, Nueva Yor da Nobierka, bai. Nobierka da Nueva Yor
- Nueva Yor baiño es, besti esta?
e, ardidxe(k) dxagoten, Californiara, ardidxe dxagoten edo
- ori esta Nobierkara?
esta Nobierka. Nobierka da Nueva Yor. Nora sus? da Nueva Yorrera esan biarrien "Nobierkara"
- nondi dator ori berbi ba?
ba atxiñeku da ori be e? Atxiñeku da. Oin "Nueva Yorrera" esaten du, atxiñeku da Nobierka
- "leidxue" esta eser itxasuen?
liridxue?
- leidxue
leidxue, leidxu esta-
- serue garbi dauenien, leidxue, leidxu dau or e, orisontin argitxasune dauenien, leidxue
...m, es. Mundakan es

- portuen "lusien eitxen bakixu?"
lusín da ondo- ondotik dxutie ugerrien
- "buceando" erderas?
eso es, bai, ori da, ein must da ondoti lusien sues ba, gero arnasi akabaten dxatzunin urten, bai
- Albertok estaki lusien eitxen
ba ori da ba mutil batek e, estakidxela lusin eitxen. Esatiles e, sartun ondora ta urten gora, ori da, estela-
- "mandaskadie"? Olatue dxo ta "mandaskada matxu eiñdxu"
bai, esan ein lei.. e dxo olatuek eta mandaska bota gaitxus, mandaska, bai. Ori esaten da. Bai, "mandaska bota gaitxus". Dxo itxasuek eta
- balantzadie eiñdxu?
es es, mandaska, mandara bota gaitxus edo "mandaska bota gaitxus", bai
- da "mandaskadie" eiñdxu?
esan lei baye, amen e, se? da, dxo itxasuk eta mandaska bota gaitxus, "mandaska" esatiles
- mandxungie-
mandxungi da, atxiñe, mandxungie, ixurdakas atate banin e bokarta, arrañe atate banien, gorridxe, atate bien, a da mandxungie, da oten sin e ixurdak e, dzángadaka, dxaten, esatiles dxaten, da gero bustenas dxote bin brauntadaka, kantzate sinin dxaten brauntadaka ondora bótaten, bustenas dxota. Ori ixeten san mandxungie, bai
- da "dzangadaka" edo "dxangiun" be bai esta?
dxangiun be bai, dzangadaka edo dzangiuen
- bidxetara esaten da?
bai bai bai
- ixurda baripada esta mandxungie?
es, andan-gorridxe ixe lei, andan-gorridxe ixeten da, gorridxe ukusten denien. Iparrakas da ukusten da ondo, andan-gorridxe. Edo, andan-gorridxe, edo blankurie, blankurie. Edo sartidan. Orrek-, orreti diferente mandxungatik. Orretaus ixurda barik, ixurda barik
- mandxungi esan bi dau ixur-
ixurdakas
- mandxungi esateko, amen gause asko badau, "amen mandxungi dau" edo
mandxungan gaus esatiles, mandxungan gaus, esatiles e, ba, edose arraintxen on da, ño! Mandxungan gaus, ori bai, esaten da
- esateko asko dauela?
asko dauela
- esta igual orduan ixurdakas
es es es es, es es es. "Mandxungan gaus" ba, edose arraintxan saus esta ta ño! Mandxungan gaus, a- asko dauenin
- safran?
sáfran esatiles bai

- estanin ataten probetxorik edo dirorik, "maridxe bako arrañeti onek"
bai, ori da arrain merki ataraten denien. Arrain merki (atrapaten denin) ba, maridxa bako arrañe dok au! Atrapaten denin arraiñ e, santarra kasu baterako ba, e, auntxe pásan astin on da txitxarru amen ba, berrotamar pesetarañ eitxen bentan, kilue. (Esa-) amar ogorloko bentan. Da, urrengoko egunin banderie, etzegune. Seitxik eta? Maridxa bako arrañe d(e)lakon, estelakon- estauelakon negosidxorik, ori da
- "gusan emetik, emen estau maridxerik"
bai, estauenin eser, arrañik estauenien ba, "gusan ametik, amen estau maridxerik eta"
- erridxen esan lei? espada negosidxo ona, "estau maridxerik amen"?
bbf! esan lei baye, erriko (ofisidx..) estakitzu (selako-) an estau maridxerik, esta
- "masamorri arma su", da "masidxe arma su"? liuitxik?
bai, bai bai. Bai, masidxe arma su, esatiles e, diskusiño baten edo, au dok masidxe armati txo! Ori, ori esaten da amen
- da "masamorri" be bai?
masamorri be bai
- "nobidxu topateko masi itxen dabil ori"
a ba, bai, masi-txen da kasu baterako. Se? Nobidxi topateko? Ori da ba, amagas da, esatiles e, an sórrun-sórrun ibilli amagas da aitxegas edo anáidxekas edo ba ia, nobidx(o) eitxen bada, ori da, masi-txen dabil, ia, bille-bille
- esaten da ori?
bai bai
- "mela ein gaitxus itxasuek"
busti ein gaitxus. Meladi artun du. Meladi artun du, busti-bustikeran, dxo itxasue ta "meladi artun du", "busti in ga-", bai
- da meladi da, moskortuten danin personie
esaten da ori be. Orrek (dxakostak) meladie. Moskorra dakonin esaten da
- "móldie popan dako orrek"?
....e
- muxillie da-
mojojón
- da Bermion beste gausa bateri be esaten tzoe, bermiotarrak, gixonak
muxilleri?
- beste gausa bat esateko, andran motxana esateko
a muxillie? Ba! Es. Mundakan "uxue", uxue
- Bermion be bai
da Ondarrun "motxifie". Bai
- Mundakan "motxana" edo esta esaten?

"matxana" Bermion esaten san
- amen es?
es, bueno esan, esan bai baye. Tortolie
- "tortolie" amen be bai?
bai
- txotxolie?
bueno ori erdaldunek esan-
- da "motxonie"?
motxiñe? "Motxiñe" Ondarrun esaten san
- da "motxonie" es?
es, amen es, es
- "oja biko librue"?
esta, es
- amen Mundekan "tortolie" da "uxue" esta?
uxue.. "matxana" bya! e!
- da olako iru? tortolie?
iru tortola
- da uxue?
iru uxó. Da uxue ta, palo- e tortolie da, dana da bat. "Uxue" palomi da-ta, da "tortola" be palomi da
- tortola palomi da?
tórtola
- erderas "tórtola"?
tórtola
- a ba orri dator
orri dator. Dana bat, uxue ta palomie ta tortolie, dana bat
- onek ixango di gixonak esaten dauin gausek
bai bai
- andrak euren artin beste-
onbre ori, bai
- "muxillie" es?
Mundekan es, es
- ori bapora "nóresin dator"
bai, datorrenin edo túnbata, mandara túnbata edo, seoser apurtute edo, ba nóres dator, "nores dator" bai
- txarto datorrela esta?
bai. Edo, e tũnbata mandara. Edo seoser apurtuta, pálu edo a edo ori, koño! ori enbarkasiñu nóres dator, bai
- da "nóresien" be bai?
bai, bai, (ixa) lei, ba, "nóres dator"
- dana, txarto urteten batzu, "dana datosi gaur nóres"
baitxe, bai, bai bai, bai, bai, e kasu baterako itxasora dxun da, e, arraintzan asi txe, da, dxun arrañek, eskapa edo ño! Daná nóres ibil ni
- da igual esateko ba, "ondo gabiltzas geu arraintzan" esaten da?
bai. Ondo gabiltzas

- esan badau batek gause bat e, ori esan dau Jose Ramonek?, ondo gabiltzas geu itxasora?
bai ori dabil-, estabiltzas ain ondo, ori pregunti da. Ondo gabiltzas geu itxasora gero? Ori da preguntie, esatiles e, beste batek arrafie atrapa ta, e, noberak atrapa es, geu ondo gabiltzas itxasora gero? Esatiles apaidxukaitxik edo areitxik edo oneitxik, karnaditxik edo (sereitxik)
- da ori esaten da?
esaten da bai, bai bai
- pespilotue, tiburo-
tiburoyek eruten dau bai
- da erosi dot libro bat Bermioko esakerakas. Da or diño pes pilotu gero dala e Bermioko gixonak lameratik dusenin txikiteuen, aurretik duna diruas
bai bai, a da pespilo- bueno, esa-, esakerie, esakerie
- da ori entzun su?
es es es. Es
- pintxuri da "pitzé"? blaka esateko?
bai, pintxurie
- pitzé?
pintxurie. Blaká, edose kolore pintxurie
- beste bat-a pitze?
pitxé? Pitxé bai blaka
- a blaka da?
bai, pitxé blaká da.. Pitxé
- a, ixen bi dakos?
bai, blaka edo pitxé
- selan gedxau?
es es, estaitx, gedxau estaitx
- selan esaten da gedxau "blaka" edo "pitxe"?
bídxetara bardin-antzera bai. Bardin-antzera, pentzaten dot gedxau blaka, bai. Enbarkasiñuk karenate sinien, atxiñe, omoten dxakon e, lelengoko báñu karena ta gero, karena ixeten san su emon, bai. E, aspidxe sikatuteko ta, pintxuri arraskateko okitxe bina, se ordun blaka usaten san e, ordun esan oten patenterik es olakorik. Da, blaka loditxute ya, beti emoten, beti emoten, gero eitxen sien, sasidxek edo erramak ekarri, da aspidxen pasa-, pasa, da gero arrasketi pasa, karena, enbarkasiñue. Enbarkasiñun e, erderas be erreparasiñuen, enbarkasiñun erreparasiñue da karenie, bai. Da, karenate sinien, omoten tzoen ostabe blaká edo pitxé, dana da bat
- ori personie, popaixie da, sentzunbako bat-a, "popaixi da", es, popaixie?
es es
- "potorrue" txoridxe da esta?
bai, potorrue baitxe, énbrin e areri be deitxuten dxako "potorrue", bai

- tortolie, uxue da-
potorru be bai
- Mundakan be bai?
bai
- da esateko persona bat-ala okasinte bat edo nastero bat, "potorru da ori"?
es, "liosu da", "liosu" Mundakan, "ori morroye, abe Mari liosu dok ori"
- "kotorru" Mundakan esta?
bai, kotorrue
- "ka" gas
kotorru bai "ka"gas
- andrana be "ka"gas?
es, potorrue
- andrana "pe"gas
pegas
- saltxaidxu da ori-
saltxaidxu da manejadie, manejadie. Barrán da órretan oten da Mundekan, barrán oten da, mare bixidxetan da itxaskirri apur b(e)padau, saltxaidxue, barrako saltxaidxu ori da, armaten e ori
- "liue" esateko, "saltxaidxu matxu arma dauie"
bai. Baitxe esaten da, an e, líun bat arma d-, da an arma daue saltxaidxue, esaten da, amen be
- sondafondue?
sondafondun da, asalien esta da? Sartun ondora ta asaldu, sartun da asaldu, ori da sondafonduen
- arrañe?
e gausa bat, esatiles e kaja bat edo-

29 B

- gausa bat e
ka- e edoser gausa itxasun dauena, sondafondu da, esatiles asalera ta, tapá, asalera ta tapa, ori da sondafondun dauela
- "taketa" seoser da, "tanbuleta" esateko edo "taketa", mastapalu aguentateko-
taketa, taketa da ba.. taketa da pálu dau sartunde esta? Da, mobimientu dakonien, sartzen dxako kúña batzuk, areti taketak, bai
- da esti orrek "tanbuletak" be bai?
tanbuleta báldi da, ure kentzekue
- esta, kuñie, baye beste ixen bat be bako esta?
bai, beste-, tanboleta, "tanbuleta" dako ixena bai, bai, bai, bai ori apunta gendun
- kúñie
bai, kuñie bai, bai, tanbuleta, bai

- da ori "taketa" be bai?
taketa be bai. Taketa esate batera-, pálo bat-a taketa, palo bat. Palo sati bat eskun artze suna da taketa
- iru?
iru takét
- "taketa baiño gogorrau dau au"
bai, esatiles palu baiño gogorrau, taketa baiño gogorrau dau, il-illdxa dauenin be gogortu itxen da personie, da, taketa baiño gogorrau dau, bai, esaten da
- da "taketien dau" ba asarre dau?
bai, taketin dau, ba, ernegaten edo dauenin personie. Ño! Ori, taketin dxauk, listo armateko jaleu edo gausie, "taketin dau" bai.. Amabidxetarte (eingu), bai amabidxetarte. Ondiño asko dakosu esta?
- es, se amen akabaten da
ia, eurok amaitxuten (bus)
- estau ardure, se etorko nai beste-
bai bai, seuk-usunien etorri. Ba oiñ e muda ta kalera bueltatxu bat eitxeko
- "terrela" da-
aixie, erriko aixie, erriko aixie, bueno, terrela, terrela da, bertoko-, bertoko kostako aixie, kostako aixi edo, álbatan oten dena, albán oten da ori terrela, bai
- galbanie, pereza, "atzoko terrela dakosu suk ondiño"
atzoko bidxamona. "Bidxamona dakosu", baitxa
- da "atzoko terrela"?
baitxe baitxe, esa lei ori be. Baye, amen e, "joe, bidxamona dakosu txo!"
- erridxen eitxen dauenak biar, estinak arrantzaliek, "terrestrik" edo?
terrestiek, terrestiek, bai
- Mundakan be bai?
bai, terrestiek
- da iru?
iru terreste
- arrantzaliek da gero bestiek ba-
terrestiek
- da "terreste txakurre" esaten da?
ori gudau esan kasu baterako, itxasora dabill esta ta, beti listo errirako.. txo, terrestin txakurre sar(a) ela? Ori esaten da
- esan duna len "kriela plamikot" edo "arreglakot asuntue"
bai bai
- "tertzak plamikotas"?
ori da ba esate baterako e diskusiñun bat edo konbersasiñun bat edo, negosidxo bat edo, ba ein bi xu, beste persona bateas (ein biar ba-) ia neuk arreglatemot ori edo, kriela plamitemot edo ori da

- da "tertzak plamiten"
tertzak plamiten, bai, kriela edo plami edo tertza(k) plamie, bai
- da "tertzak plamiten imin sus", igual taketien-
bai, be ori esan lei, esan lei e, dausenin e, diskusiño bat edo ta, sartun sara seu da, "auri dok tertzak e plamiten imin susena personak"
- arregla dauena?
es, e liorako, liorako imiñdxauena, liorako imiñdxauena
- "tertzak plamiten imin sus"?
bai
- liue be bai edo "meter la pata" esateko, txo! auntxe be nástako su tertzie?
tertzi nastako su, bai
- liue imingo su
bai, "liu imingo su" esan biarrin, ño! tertzak nastako sus
- erderas "estar atento", "trixie listo dako"?
trixak listo dakosus?, trixi listo dakosu? edo trixak listo dakosus?, bai, bai bai
- se-sateko?
esatiles e, e, esatematzasu "trixi listo dakosu?", listo saus? Edose maniobrarako edo arako edo onako, da esatemot, "trixa(k) listo daus", nik e, gudau esan ba, ni listo nau edosetako, eso e-
- ori esta trixie
es es es es, listo nau edosetako
- da Bilbora basues trixie listo okin lapurrekaitxik
bai. Ori gudau esan e ba, atento oteko, atento, trixi listo ba ori da, atento, atento
- esaten da ori be?
bai
- barku goberno barik edo driben esateko, "trúben"?
drúban, tru- tru-.. algaretin edo dru- tru-, trúban, drúban, trúban
- truban?
trúban, bai
- ori da "driben"?
drĭban. Driban edo algaretien
- edo?
algaretien dako gausa bi. Alga:tin da, txarto dauenin ba alga:tin da, da, algaretin dunien da, trabeska duna edo, drú- drúban duna
- truboye edo trumoye
tru-, Mundekan "trugoye", tru-go-ye, bai
- "eguskidxek trugoye dako"?
bai, esan lei, dakosenin lañuek eta olan, edoidxetakosenien esan-, koño, ba, pentza lei e, eguskidxek e ba trugoye dakola, e, dauenin alba gorridxe ta olan da, ño! pentza lei e an lañuk urteten tzonin eguskidxeri, a, dxaidxokeran eguskidxe ta, ño! trugoye dakar gaur.

Arako, lañoo bolak eta, ikusten dxakonin "trugoye dakar eguskidxe(k)"
- "gaur trugoye dau"
bai, trugoye da ba, ori edonok ikusten dau, ensegida igarten da, lañutan igarten da, oñoi "Gaur trugoye dakar"
- esan su "edoidxe" be bai?
edoidxe
- lañu esateko?
lañue nai edoidxe, bai bai
- persona bat kantzata dauenien, "ser? trugoye dakosu ela?"
esaten da bai, esaten da, trugoye dxota saus, bai. Trugoye dxota saus, esatiles e, kantzata edo, túnbarako listo edo ba, trugoy(e) dxota saus
- arrañek eskapaten dauenien betik, "txikotetik eiñdxau"?
"txikotetik eiñdxau" da, áurretik, aurretik, etxadi eiñ dxe, urteten dauenin e, arrañek eskapaten dauenin txikotetik, txikoteti da aurreko mandatik eskapaten dauenien, txikotetik. Da, átzeku da eskue, esko-mandie, da besti da áurreko mandie, bai
- aurreko mandatik eskapaten dauenien "txikotetik"
bai, "txikotetik eiñdxau" bai. Da, arrañek eitxen badau átzetik ba esaten da, "eskotik eiñdxau"
- geugas etorko dala da "txikotetik eiñdxau arek"
bai, bai, esatiles agertu es, agertu es da dxun da nónora edo, txikotetik eiñdxau, bai bai
- loteridxek numero bateitxik eiñdxost txikotetik
bai, ori esan lei, esan lei, bai, bai. Fálla tzola, numero bateitxik
- da Mundakan be esan lei?
bai, bai, bai esaten da
- egualdidxe edo "txíplie" seoser da, euridxe ta, saparradie, txíplie?
...
- "txípli dau dxausten"?
es.. e egualdi ona dauenin bai, egualdi ona dauenin (esaten da) "ño! txip dau egualdidxe!"
- e?
txip dau egualdidxe. Egualdi ona dauenien. Txip dau egualdidxe
- nondik dator ori "txip"?
vete a saber. "Sol y moscas" be bai, egualdi ona dauenien, sol y moscas
- "orreri neskiri txisté botata dakotzat" igual gustaten-
bai bai bai, ño! gustaten denin ba ño! txistá botata dakotzat e orreri, esatiles, ori da bai, gustaten dxatzula seuri ta "txista botata dakotzat"
- erderas "echar el ojo" edo?
bai bai, ori da
- amabidxetie
akaba berarte, bai

- ubilladi da arrañek eitxen dauena
arrañek eitxen dauena da, ubilladie
- abadiek ori esan dauenien ubilladi forma da elixen
bueno ubilladie da, ori Bermioko berbi ixengo da, ubilladi da arrañek eitxen dauena, da ubilladie elixen arma dauena ba, e, liuri edo
- jentie
jentie bai, bai, jentie, errebolbidu eiñdxa, ori, ori, bai
- urdille arrañena?
estomangue, arrañen urdille, estomangue
- da persona baten-
urdille be estomangue
- esa lei persona batena?
bai bai bai, urdilletitau, sarri esaten da, urdilletik, dauenin estomangotik. Estomangoko bókatik, urdilletitau, geixue urdille
- "ur-txakurre" esan gendun esta?
ur-txakurre bai
- itxasun ondo dabillen personi-
baitxe, bai bai, abille dena ta arraintzan da ori, ño! ur-txakurre da ori, bai, esaten da
- edo abille bada erridxen edosetan, "ori ur-txakurre da"?
err- erridxen es, es, itxasoko gausi da ori, itxasun e, arraintzan ondo edo, da ño! afesiñu itxasora ta, gausie, ori da, ur-txakurre
- esan leidxo berari be, "ur-txakurre sara"?
bai, bai bai, bai bai bai, esan leidxo bai, bai
- estau txarto artzen-
estau artzin txarto, "ño! ur-txakurre sara txo"
- "txakurre" esan arren
es es es, "ur-txakurre sara txo", ori, ori esta esatiles txakurre sara. E, ur-txakurre ba, esatiles ño!, itxasorako afesiñu edo, ori da
- ederto, akaba du
bueno!

---

amar urte, ibil nai, nabegaten, geixotu arte. Ogetalau urte, arrastan, di:la ogetamalau, da beste amar urte, bajuran. Berrotalau, berrotasaspi urte edo ein tas e itxasora, danetara, eso es
- da ofesidxo danak e
edosetara ibil nai, bai patroi, arras- esto, bajuran, bajuran ibil garenin aitxek e okitxe ban bapora, bueno sosíuek, da an ibiltxe naitxen fogoneru, baporien, makiñistiri lagunduten, da kubiertan biarrien, da danetara. Da gero ba arrasterutan ba ibil naitxen patron de kosta, da gero patron de peska. Bay mariñeru be bai dxun naitxen e Gran Solera
- arrastan?
arrastan, bai, da gero, patron de kosta ein naitxen da gero patron de peska, da aulan. Da, e, asi naitxen ni arrastan berrotaseidxen, el

cuarenta y seis. Da larga nauen arrastie, setentan. Da setenta y unon dxun naitxen nabegaten, ochenta y unon geixotu arte eso es

- amar urte?

bai, aulan da. Muy bien, vamos a lo-, abante libre

- "la cáscara del mojojón" selan esaten da euskeras?

muxillin asala, muxillien asala

- or libruen imintxen dau "geranio", ori lorie-

geranio erriko lori da ori

- or diño bermiotarrak esaten dauila "sardiña-lorie" edo

s-, amen e, amen esta entzun. "Geranio", geranio orrek balkoyen dausenatie. Estot entzun e, sardiñe- estot entzun e, ixenipako, "geranio", erriko lori dales

- "mandxungen" dxuten sanin ixurden atzetik asarrakuntzak ote sin igual konpañin sartziko?

bai, bai. E ote sin asarrakuntzak, e-, estala allega sasoirien, se sasoye ixeten san, áurri ta átzi sarratu biar. Osea, "áurrie" deitxuten dxakon, kórtxoko txikota, áurretik alate sana, da, eskoko txikota, atzetik alate sana. Arek, ekarri eskero barrure, osea enbarkasiñora ekarri eskero kórtxun púntie, sarratu eskero kortxo bidxek, ixeten san, a- a sarratu eskero, gedxau estau konpañerik. Su allegate siñin sarratu daueneko, da beste batzuk ba sarratu orduko allega ta el da igual kasuripes da, okasiñu ote san baye, ori ixeten san, áurri ta atzi sarratu arte, atrapate banak áurri ta átzi sarratu orduko, konpañ(i)n sartze san, bay beti oten san bakixu, "sarratuta on da" edo kasuripe-(s) eiñ da gero, líu ote san bai, bai bai

- selan esaten san "konpañie"?

esku altzaten san txapelagas, txapelas esku altza ta patroy(e)k kontestate ban, da gero, batek eitxe ban apunte, enbarkasiñun ixena. Da, sarritxen eitxen san, enbarkasiño batetik, esatiles, suk ein su etxadi esta? Da su saus arrañe enbarkaten, etxadi-ñdxe arrañe enbarkaten, bokarta edo dana da, bokarta enbarkaten bai. Orduen, sáltate ban lagun batek, bertara baporera, da bertakuk saltate ban, beste baporera, arrañe atrapaten badau, a dxute san arrañegas saltzien, da, konpañ(i) artun dauenak, egun gustidxan ote sin konpañin, berak atrapate baban ba konpañin, a erridxen dau baye konpañin sartze san, bestik atrapaten (dauen arrañentzak). Gero, astin askanien, batze sin e, patroyek edo mariñeruk edo, esatiles e apur bat e kargokuek, batze sien ba, kasu baterako ba Donostiko kofradidxen, edo Bermioko kofradidxen, astaskanien, edo bar baten, sítaten sien, da an eitxe bien konpañiek, apurtu. Esatiles konpañie, apurtu es, kobrá. Konpañie, apurtuten san, ogetalau ordun barruen, esatiles egunen barrun akabate san konpañie. Ba arek e kobrak, kóbru e esatiles e partíllak eitxeko, kobrateko alkarrena. Ba ordun batze sien, aste-askanien. Domekan edo batze sien, da, e suk atrapa su arrañe goixien, da bestik atrapa bádaui be, a errite san e montoira, da gero áinbana egin

- danantzako bardin esta?

ainbana (egin), bai. Usten dot, ústen dot, oiñ enau fijo, baye, arrañ atrapa dauenak, ango jentik okitxe ban, bos kilo, bos kilo- arrain, bos kilo edo, e, e, ordun esan ixeten bos kilo. Ordun ixeten san, otzara bete edo, saltze san, amuskidxe, txamuskidxe. Txamuskidxe (ixeten san), ori parti(du)ten san, enbarkasiñuen e, arraintzalin artien. Esatiles mariñerun arte

- bakotxak bos kilo erute ban

esan ixeten bos kilo, orduen, gero da bos kilo da ori. Ba ordun atxiñe ni ibil naitxenien ba, ixeten san txamuskidxe, otzara bete edo saltze san, da, a ixeten san ba, ogorloko bana edo biña edo, allegaten dauena, ba ori (partiten) san, eso es

- barkuk die "konpañie" esta?, bos badie ba-

bai, bai bai bai. Egun gustidxen e? Egun baten. Gero apurtu itxen da konpañie, urrengoko-, itxasotien ba, esatiles e, bertan egunin amaitxuten da, gaues amaitxu da, bai. Se gure sasoyen, ixurdan da ibiltxen giñin bokartien. Gaues esan dxuten ardorien orduen, ardorin gero da

- se urte-

ardora gaues da. Baye gu(do)t esan e, se urtetik ona? Ba etzu- etzut esango, oiñ enai akordako baye.. ardorin e.. Josus! berrota- sortzin edo berrotaberatzin edo asiko sin ardorien? Berrotamarrien? Estaipa, etzut esango fijo. Ardorin e- ordurarte ixurdan, da blankuren. Blankuren-da esan oten konpañerik, ixurdako arrañ(in) bakarrik, eso es

- esastasun erremata edo erramati edo

erremati da ba, dusenin e, asarrakuntza bat igual, asarrakuntza bat on da bueno erramatien señek gedxau omon da ori, kasu baterako iru edo lau sosi(o edon) artin, señek gedxau emoten dauen

- subasta ixetiles

subasta ixetiles da erremata

- esaten da "erremata ein bi du" edo selan-

bai, bai, "erramatin dxun bi du", "erramatin dxun bi du", se, asarrakuntzi edo dau te erramatin dxun bi du. Da ordun itxen dauie, eurek sosiun ártien, igual ba lau badi ba diño, bi, batzen di, beste bidxekas, da, señek gedxau emoten dauen, a da nagosi. Da, erramatin espa(da ori) arreglaten, ordun due, saltzien e, esatiles e, saldu, kánpora saldú

- da selan esaten da olako bi?

erramatien? ba-

- "ha habido dos subastas" edo, selan esaten da?

bai, erramatien e enbarkasiño bi dxun di erramatien. Enbarkasiño bi dxun di erramatien. Da enbarkasiñu (daus) beste gausa batzuk, e, trástik eta dana, dxun di erramatien, eso es

- da esan sun "erori"

bai, "erori" bai. Gamelabusten, gamelabusten

- kiputz bateri ikasi tzasu ori, edo Mundakaku da ori?
mundakarrari, bai baye ixen san aldi:nue. Aldianu ixen san da, geugas ibil san arrastan. Da, kárrua, sarikas ekar ban, esatiles e, allega giñin goixien da gero ba trastik enbarkaten ostabe itxasorako. Da karro ta gusti dxun san, elanbrara. Karru túnba ban da elanbrara dxausi san, da "erori iñdxu". Aurdurik "erori", baye ixen mundekar aldi(e)nue, aldi(:)nue
- da suek esaten sue-
ganbelabusten, túnbati
- "erori" es?
es es es, ganbelabusten
- aldianuna da ori
bai, "erori" bai
- nois dxun bi de eskiri-txen da?
bajamarien, bai
- erridxora esta?
erridxora bai
- erridxora nora dxuten sarie?
erridxora ba erridxo gustidxen. Posu:tara, da erreka- errekatxuk eitxen dinak bajamarien ba áretara, Gernikararte, edo Artirarte, bai
- selan atrapaten di orrek?
oiñ e proibita dau, erremanga
- "erremanga" ser da?
sarabardue, bai
- esaten dxatzo-
erremanga. Oiñ itxitxen tzue atrapaten beste sarabarduas, "erremanga" neuk erakutziko tzut ser dan /stop/
- au seuk ein su?
neuk iñiku da au bai. Au be neuk iñiku da.. aulan sues.. aulan sues, aulan eitxen da eskirie
- da malla-
malla seyé. Au e, au be neuk iñiku da
- da amen lotzen da?
boltzie, bai. Neuk eiñiko biarrati onek
- ondo dago-
or beraune, txikota beraune.. Da onek malla tx-, onek (baltzak) gustidxek eta dana neuk eiñikutie
- da onetako ixena?
erremanga, bai. Ba ein tas nik olakuk e, Mundekan ogei bapai, iñok estaki itxen-da
- da len eitxe sin ola-
andrak, andrak, se orduen, atxiñe, saregiñek' ote sien. Da oiñ estau saregiñik. Saregiñie edo saregillie edo seuk-usules. Da oiñ estau saregiñik, ba Mundekan neupakarrik eitxen dot
- da seuk eitxen sus orrek erreman-?

bai. Bat(a)n batek esatemost eitxeko, (da) beiñola Bermiora eiñdxo bat. Estot e nik kobraten, neure borondates ein. Da dakotas, olakutakotas eiñdxe, beste bi. Baye, iñori enu omoten, neu nueles edo onegas mutil lagunegas, lengusuas, ba geuetzako, bai. Bi in tas e, bi, iru, lau ein tas auntxe, baye au itxen e tardá itxen da e? Malla asko in bi-, txikidxe d(e)les da malla txikidxe ta geupe bistie-andirik es-da, bálitx e mállan sártzie sare-orrotza be, sare-orrotza bakixu ser den

- dxosteko-

dxosteko sarie baye, da oleskue, edo plástikoskue. Da an ba batze su aridxe, baye au e eitxeko ein bi xu, láni dxosteko orrotza(s), brasa beteko, aridxe imiñi txe, a! esiñdxe biarrik e, tarda itxen da, tarda

- da iñok etzu lagunduten?

es, au eitxen esin su, esiñdxau lagundu (baye)

- dxakin ein bi de

da esiñ e- esin su lagundu, ba bákarrik ein bi xu, bakarrik ein bi xu

- da olako iru selan esan-

iru erremanga

- da len be oten sien?

bai bai bai, ote sien. Oiñ, oten die, Takonenin erremangak, baye estau(e) balidxo esetako. Ata kontu enbudutila. Olakorik esta, au da atxiñako, atxiñako erremangan tipu au da, bai

- da arra eitxen?

arrá? Gu, arraintzalik oin gitxi dxuten gara arra eitxen, arra ba basatara dxuen, erridxora, bai, da basatan, atxurtxuas, baitxe oten da basa bigunien, eskukas be bai, sartun eskuk eta atara, buelta aulan basie ta, bertan e, arrak ein, bai, erridxun. Atxiñe portun be bai itxe san amen portun be. Mundekako portun da Bermioko portun da itxe san e, baye oiñ e, arie ta, arrá, ill eiñdxe gedxau e portutan, e, se-sango tzupa.. e botikak eta deterjentik eta ori dules, nik pentzaten dot aurrek iltxen dauela

- lekeitxar batek esan dost berak pentzaten dauela arrain asko galdu dila, beseguek eta, labadorak asi sinien igual

bai deterjentikaitxik. An kánpuen, e, esto pentzaten allega leidxenik, baye, ain gausa asko botaten di itxasora, petroliuk eta loidxek eta arek eta eiñdxe ba, e da besegue, esta dxaidxoten ixen amen e?

- es, nongu da?

besegue, páseko arrañe da, páseko arrañe, otorri itxen da, sartun itxen da, se iñoix atrapa du besegue. Arkatx- esto.. selan da, Arkatxon es.. mekaguen! Burdeosen, botaiko besegue, márkata, da atrapa amen

- da selan markaten da?

márkata ba darue ba aulako, txapatxue, imiñdxe, bai, txapatxu imiñdxe, atrapa da. Señale, andik ona otorteko sartzeko arrañe dela, da besegue beti, oiñ arte esate bien, gure sarrak, esate bin goitxi

sartzen dela. Da aulan. Baye ori iñdxa akaba, entre arrasti dela, nik e deterjentipaiño gedxau pentzaten dot arrasti dela, ámu dela, palangratila, arek-, matxak(au) asko, da mundu gustidxen e ba, gaur arrañek enemigo gogorratakos, (or e-), gasta, akaba, akaba

- kasoye arrañe?

kasoye, bai, kasoye da, e asaldun arrañe, asala kentzekue, esatiles e.. se-sango tzupa, mielgin antza edo olakue, mielgin antzekue edo a(u)lakue bai

- tiburoyen-

ba eso es bai, tiburoyeben e antzeku bay txikidxaue, tiburoye baiño txikidxau, mielgien e olako típue, da, beste batzuk deitxuten tzo pitxarrosin antzeko bateri deitxuten tzoe, kasoye

- non, Mundekan?

bai, atrapaten da

- baye non deitxuten tzoe?

Mundekan, Mundekan, bai, pitxarrosin antzeku da

- pitxarrosi txikidxaue da esta?

bai baye, ori besti andidxaue, beren e típora, típora, da mantxak (a)lan pékatakos e, bera marroi antzera da bay-, peka baltzatakos, bai

- kasoyek?

bai, eso es

- selan atrapaten da ori ba?

psss, segun, ori gitxi atrapaten da-ta, gitxi atrapaten da, igual e sarien edo amun edo baye gitxi atrapaten da

- dxan eitxen da?

dxan bai, dxan e, itxasoko arrañe gustidxe dxaten da. Itxasoko arrañe gustidxe dxaten da. Atxiñe gardi ta esin dxaten, gaur gardi be goso dxaten da, bai. Atxiñako- e, e, da esatiles e, errikules, "pájaro que vuela pa la casuela", ba itxasoko arrañe, dana dxaten da. Marmoka ixen esik, marmoka bada esta-, a be a itxasoku da baye, arrañe- lo que es arrañe, dana dxaten da

- edo atalue

atalu be dxan itxen da. Ataluk e, igiri lepotik aulan, sabala, sabaldu, erdi-erditxik, da dako erdi-erdidxen aulako mamín sáti bat, suri-suri-suridxe. Egosi, da gero eiñ e olan e orritxu, bóta berakatza, oridxu(a)s da gindilla apurtxu bategas da angulales dau

- gosu da

ba gosu bai, bai bai. Ori, dxate san amen baiño gedxau, dxate san Ondarrun, bai, nik Ondarrutik ikasi dot e dxaten

- amen esan dxaten?

amen es, es es es. Pes luna

- da Bermion entzun nauen baten e frontoyen, ba "selako txikotasue" edo

txikotasue, esaten (dxau), gogor dxoten denin pelotiri, ori da, ño! orrek emon tzo txikotasue, esatiles gogor dxoti peloti(e), bai

- peloti bakarrik edo igual golpe bat emon batzo edo dxo badau
bai ba igual e golpe bat artun basu be ño! Orrek artun dau txikotasue
- esaten da ori?
bai, esaten da bai
- Mundakan be bai?
bai bai bai bai
- da esastasun "kosti dxota nau", diro barik esta?
kosti dxota ba diro baritauenin
- kostie, "la costa", erderas?
es, es es. Kostie esatiles ba, estakosula dirorik, kosti dxota
- esta "la costa"
es es es es es. Es esakera bat, "kosti dxota", utzik
- Patxikok esan dosten, arrastan eitxen dala etxadie, lau ordu- lau ta erdi edo
bai, bai, bai. Ori, ori segun da selan. Segun da selan, e e etxadie por regla jeneral, negu gogorrien, atxiñe, neg(o) gogorrin atxiñe, ixeten sin etxada bi egunin, se gaues esan eitxen biarrik. Da ordun e, eguna laburre deles, kasu baterako ba alba- alba-eiker(e)n, bótaten san sarie ba, sortziretan edo, botaten (san) sarie. A-, amabi txa erdidxe-, amabidxetan dxan da, ordubatak aldin e, birate san, da bóta ségidxen, da afaidxe dxan da, birate san, saspire(k)- saspi txa erdita(ra-) gaue ei-, gaue.. baye gero, gerurau, asi gara gaues be biarrien, da lélengutan gaues e asi giñenin biarrin-

sincuentan edo aulan, bai. Sincuentan edo aulan asi giñen e gaues biarrien. Bai ba ordun egun gustidxen eitxen sendun biar. Baye, por regla jeneraleko etxada ba (aur ixeten san), lau ordu ta erdi-bost ordu, lau ordu ta erdi-bost ordu, baye, ori ixeten san errepartidute, egunan-, egun-orduek, errepartidute. Bakigu ogetalau ordu dakosena, egunek. Da, ken(tzen tzasu) dxateko edo orretako edo bésterako, ba errestuk e arrastan
- bai? Denpora asko
bai bai bai bai. Gau ta egun, gau ta egun arrastan, gau ta egun arrastan
- sarie estela arrankaten milla bi txa erdi baiño geidxau
e, ori da, e, oiñ (oingo) enbarkasiñue(k) ba andidxauetie, da makiña gedxau be bai. Bay gure sasoyen, milla bi txa erdi ingeru korriten gendun arrastan, sari beyen dala, arrastan, sari beyen dela, milla bi txa erdi edo korrite gendun ba, makiña gustidxen
- etxadi ori ixaten san?
bai, dxute siñin alan ba lau ordu edo lau ordu ta erdi edo, enbarraten espasiñen ba, lau ordu ta erdi edo bost edo. Segun seuk

e, gero kalatakosus ba laburrauek amen Sananderetik e ordu bi txa erdiko kalak eta ixeten sien. Da igual e ordu bi txa erdidxen ya bira ein biar, se, edo arridxe, edo urandidxe okitxe sendun da bira (ein biar). Ba ostantzin ba ori bai, lau ordu ta erdi-bost ordu, Frantziko kostan e biarrien

- da arrastan ein bi dela sari etxa korrontan kontra sarie etxa edo

ori esta beitu, esta beitu korrenten kontra, esta beitu. Ori, e, etxadie ba, edosetara eitxe su gaur egunien, nórtin bárrure edo égun bárrure, edo lestín bárrure ur gitxiau artzeko edo ur- oestin barrure urandidxau artzeko edo, ori, e- korrenta, e-, e kasu baterako, korrenta estakixu nora den, kostarik estakosun lekun bistan estakixu korrenta nora den. Espakosu punto bat erre-, eitxeko, estakixu korrenta nora den. Ixe lei korrenta, oestien, edo ixe lei korrenta lestien, da, or Frantziko kostan ixa lei nórtien, álan da se, espakosu púnto bat erreferentzidxe, es- estakixu korrenta norás den. Orko etxadati norte-, nórtin- nórtin edo éguen, da oestin edo lestien. Urasidxe gure basu atrapa ba lestin ba(saus ba), urasidxe (ataraten) oestin sues. (Olan)

- da esan dosten Santamororako, Dxata ata bi dela kábuen

urteten dau, Dxaták, esan notzun, ori apuntata okin bi xu, bai. Dxatak urteten dau, Dxatan buruek urteten dau, Seroyen antzien, Talaidxan, urteten dau, Santamorok(ue). Santa-, ori esta Santamoro, ori da Orkádak, bai, se, Orkádetan botaten su sarie, Basa-orkadetara pásaten sara, da Santamorora. Dana da errekorrido bat, ori da. (Ba) dana da kála bat, dana da e planera bat, oin, Orkadetan dakosu, kantillin ertzin botaten su, da gero sus gorantz e biarrien, gora sus biarrien, agertu arte Birjiñie, aur lén gánien, da an imintxen die, lau menditxu, Birjiñie ta aulan lau menditxu imintxen die, alkarren bárrure, alkarren e, osea alkarren e, enfilata. Da gero dxuten sara beren barru - beren barru - beren barrure, Santamoroko mendidxek urten arte, Ogoñon goitxik

- ordun se itxen san?

e bira ostabe, buelta, da dxuten (siñen) lestin barrure, urandidxe topa arte

- nongo urandidxe?

ori urandidxe ixeten san, e, Santamoro, da Arritxuko bitxarteko urandidxe

- orrek lau menditxuk se ixen dakoe?

oiñ estakot akorduen, oiñ estakot akordun, bat e ixeten san mendi bat e, dxuten siñenin gorantz biarrien, urtete ban mendi bat buru batek, urandidxe dxokeran, urandidxe urtekeran, areri deitxuten dxakon Erroskerie, bai. Da, aurdun imintxen sin arek lau menditxuek e, Birjiñeye ta, oiñ estakot e-

- orrek esti Lauganak esti orrek esta?

es, es es es es. Lauganak amen di Kalabarrin

- lau diles

es, es. Lauganak Kalabarrin die, Kalabarrin die

- Dxata atata, atata dauenin etor bi oela Elantxobeko lelengoko kaseti esate-san dana, karabiñeruna, aren barrure, da bi txa erdiko urien botaten dala sarie
ori olan esta. Patroy(e) ixen da au?

- Patxiko Diaz

Patxiko Dias? Patxiko Dias e Santamoron biar gitxi iñdxau, ba Santamoron biar gitxi iñdxau

- Dxata atata, e, Elantxobeko lelengo kaseti ixate-san dana, karabiñeruna, aren barrure
..es, es es es

- arrastan ibilldxe esta?

bai bai, Patxiko arrastan ibilldxe. San- e-, Orkadetan bótaten senin sa- sarie, Orkadetan, Santamoron, Orkadetan, bótaten sanin sarie, oten san Dxatán-, Dxata, seroye armata, kabun, baye or, selan da talaidxen. Da, beste mendi bat oten san, San Pedro Atxarretik, urtete ban, San Pedro Atxarren beko mandatxun beste mendi bat, a imintxe san beste mendi bategas, San Pedro Atxerren beko mandatxuen. Ordun dxuten san lestien, lestin-lestin-lestien, les-suestien lestin les-suestien, e an les-suestin, da andik estakosu kostarik, kosti barruti dau, lestin da les-suestin dxuten siñen, agertu arte, Erroskerie, Erroskerie eitxen sanien, urandidxe, an birate sendun, se- sídxaue-mon barrurentz, da ordun dxute sin orrek lau menditxun bille. Da, Santamoroko mendidxe deitxuten dxakona, berak e Ogoñon urteten dau, Santamoroko mendidxe, alako burue. A pásaten senien, Elantxoben mandara, Elantxobeko mandara, ordun eitxen sun, sídxau emon lestin barrure ostabe, bai, eso es. Auri da, Santamoroko errekorridu ori da. Nik Santamoron biar asko eiñdxot, bai

- or Elantxoben kaseta bi on die? semat e-

nik e, enai e kasetakas e iñoix goberna. Estot okin nik olako márkarik

- mendidxekas esta?

mendidxek(as), nik estot okin olako ma karik. Mendidxekas da sondie

- da Arritxuko entrandan elanbri dau?

Arritxuko entradan dau ba elanbrie, e Santamoro, da Arritxu bitxarteko urena. Iñoix eiñdxu, iñoix eiñdxu, patroi sarragas, Juan Tomas difuntuas, iñoix eiñdxu, ni ordun ibiltxen naitxen segundo. Da, iñoix eiñdxu, Santamorotik sarie uranditxi pasa, Arritxure, da a da elanbrie dakona berak, urandidxe pasakeran ba elanbrie, topate su, Arritxuko elanbrie. Da gero pasaten giñ(en) Arritxutik, dxuten giñen, bai gura badu, Andrakalara, biarrin e? Andrakalara edo Kóstarren kálara

- da an enbarra eitxen dala, or elanbran, es?

e segu- e se bai, eitxen da, eitxen da, segun e, e, ori, an esta enbarraten bertan botaten basu. Oiñ, uranditxik, pásaten básu dxokeran, elementuk dxokeran beste mandan, ordun enbarra lei. Ba ostantzin an esta enbarraten ixen, es. Bertan, se Arritxun-, Santamoron bota ta Arritxura pasa biarrin, beste sarritxen eitxen gendun: ein Santamoron biar, da gero dxuten giñen Arritxure mártxan, ur-urr(iau) dau-te, da Arritxun botaten gendun beko mandan, da gero pásateko, edo Andrakalara edo Kostarren kalara. Ori ixeten san

- da or peskadillie edo-

ordun bai. Ordun peskadilli ote san, peskadillie

- makiña asko emon bi dela es enbarrateko

bai, e, pásaten básu, pásaten básu ori mendidxe, esate-, ori posue. Makiñi emon bi tzasu beste mandi altzateko, makiñie dakon daná

- kabuek okitxe-san dau atxiñe beste farol bat?

bai

- farol sarra ta-

farol sarra ta barridxe bai. An dau oin be, sireni dxoten dauena farol sarra da. A torretie esu ukusi selan dauen torreta bat beko mandan? Farola, da beko mandan, beren beko mandan aulako torreta bat-au an, a ixen da farol sarra. Da oin dxoten dau, murmoye dauenin edo sarrasoye dauenien, murmoye Bermion, Mundekan sarrasoye, sarrasoye dauenin dxoten dau sirenie, berak e Matxakun e, mórsi dakona, esatiles, oin etzut esango ser dakon e, esatiles e punto-raya edo, dxoten dau, sireniek. Oiñ e estai fijo, punto-raya bada edo, ya estaitx e fijo se, se kontraseña dakon Matxakuk estaitx, ba, buruti dxun itxen di, astu itxen di-ta

- len dxakin su?

bai, len bai. Len bai, Sananderena ta. Kábutako, dzartada bat = bos segundo, bos segundo dako ontxe be farola. Bay kontate sendun, e, segundu da, ba esatiles e, au da segundue, kolpe bi. Bay kontaten sun bat, edo pauso- pausu bat, bi, aulan kontaten (da) segundue. Da, kontaten tzagun beratzirarte: bat, bi, iru, lau, e be, kábue. Baye, ostantzin dako, bos segundo

- marki-xan da ori, farola?

or e márkaten, or e kábuko farola nik estot e iñoix márka, único márki or, farol bidxek, farol bidxek batin imiñdxe, dau or, arri gogorra, atxak, atxa gogorrak

- se ixen dakoye orrek atxak?

e Farol bidxetako atxak, bai. Unico auri marki, farol bidxek e mórt(e)mor imiñi

- nondik ikusitxe?

farol-, kánpoti seu. Bai, kánpotik on bi xu, farol bidxek ukusteko, kánpotik. Da imintxe su mórt(i)mor, nórte-sur farol bidxek, da, or oten da, or dau atxa, atxa gogorra

- da arrañik edo atrapaten da or?

a ba, or tximinotxan da ibiltxen die, begianditxen da, angiretan be bai

- Patxikok esan dosten Goidxerrin edo farol barridxeri ikututc púntetxu bat, ordun dausela piesa bat eta erdiko ure Goidxerri? Goidxerriko urandidxe da ori

- marki esate-san dala ori

a, s, e guk e Goidxerriko ure topat- eitxen gendun, Mendi Baltz sarratuten senin Ogoñon. Lauganetan bota apaidxu ta sarritxan korrenta ta an du gorantz korrentas, da, Mendi Baltz, sarratuten gendunin Ogoñon, Goidxerriko urandire

- farolagas

are-, oneri beitu bes, farolari beitu bes, areri (baiño)

- Kalabarrik nor-nordesteka dako botakerie?

bai, bai. An dakosu libruen, e

- or imintxen dau?

apunta notzun, ei- eiñdxa dakosu

- botakeri be bai?

bai da-, botakeri ta ure ta dana dakosu eiñdxe an, an plánotxun dakosu eiñdxe. An dakosu

- a errunbu-

errunbuk eta dana(t)akosus bertan, míllak eta distantzidxak eta danak bertan dakosus, bai, an dakosus. Errunbuk kala gustitako, ameko kala gustitako errunbutakosus, da se-rrunbotan botaten den, apaidxue

- disionaidxun ikusi dot "seno u ojete de cuerda o alambre no bien estirado", kótie, kotié?

kotie, koti da aulan bidxorra. Koti da bidxorra

- txikota?

txikota bidxorra, ori da kótie, bai

- da olako iru?

bidxorrak, iru bidxór

- edo iru ko-

iru kotá, "cota"(k) erderas da, "bidxorra" da euskeras

- euskeras esta "kota"?

es es es. Kotie, esaten da bai "koti dako", "alanbrik koti dako", da aulan e, okerra, oker(tute) dauena, ba, koti bada, baye, alanbran esaten du guk, alanbrak koti dako, atunetako alanbratan da "e! Koti dako onek gero, da au e kendu ein bi da". En kanbio txikotien esaten du "bidxorra"

- a, txikotien "bidxorra"

alanbran kotie

- da "kotie" esan eskero iru?

iru kotá

- ankillien puntie, okitxen dau olan e punten e -dibuj.-

bai bai, bai

- orrek bako ixenik, puntiek?

el pf, okingo dau, txárpie?
- estaitx beste erri baten "atzasala" edo
"atzasala" edo, agi-, bai, bai "atzasala", "la uña", erderas, atzasala
- da euskera suek-
lau atzasal
- baye suek esaten sue?
es es es es, es. Agiñe, agiñe
- oneri?
bai, beroneri
- a, danari?
danari, agiñe
- dana "agiñe", da au puntetxue?
fl Amen etzagu esango, a! Ixe lei atzasala, agiñe, balitx atzamarra ba atzasala okitxie, ba agiñek e estako atzasalik, estaipe
- igual estako ixenik
igual okingo dau baye, estai, neuk estot entzun
- estaitx, disionaidxun leidu dot baye "beseu langitak", beseu txikidxek edo, "beseu langitak"?
bese(g)u txikidxe pántxu da, bai, txíllue
- besugos flacuchos, flacos, "beseu langitak"?
bes(egu) argalak, argala, "flaco" bada argala
- da "langitxak", langitak?
es, es es. Disionaidxu euskerasku bakot nik or baye, estot e
- au da Azkuena
a, bai bai
- atxiñako berbak
bai bai bai
- da diño Mundakaku dala edo, bueno edo atxiñaku-
atxiñaku ixengo da, bai
- se asko galdu die
bai bai, asko, asko galdu da abe Marie. Ba entzun nik amen e, a besegu kumiri ba txíllue, txíllu edo, oiñ e pántxu deitxuten dxako, oiñ erderas e, ein gara asko, "pantxu" ba ostantzin txíllu, bese(g)u-txíllue
- beste berba bat, Bískaikue diño, trónpie = pez grande, negro, salta mucho, su aleta dorsal es como el codaste de la lancha, trónpie arrañe da?
trónpie da "orca", erderas, "trónpie"
- a bai esaten da?
bai. Ori da, esan tzutena karabiñerun a, selan dakon e, buruen, bixeriles, e guardasobillen bixeriles, a ori da, "tronpa"
- "tronpa" da ori?
bai, ori da "tronpa"
- ordun Ixen asko dakos orrek esta?
bai, Ixen asko. Segun e, erridxetan, bai. "Guardasol(e)n bixerie" be bai deitxuten tzagun, "orkí" be bai, "trónpi" be bai

- "pes martillo" da ori?
pes-martillo be bai, ori da pes-martillo, dakona e bixeriles, ori da pes-martillo
- da tronpi be bai
ba trónpie, trónpie ba antzeku da, antzekue
- esta bardiñe?
esta bardiñe bay antzekuek, antzekuk, orrek e animali gustidxek. Orkie, orki amen baiño gidxau, an an an, e nórtien, Noruega mándatik eta da ori. Da arraiñ e, e ori da, salbajie, arrain salbaji da, orkie
- Mundakako berbi da "tronpie"?
bai bai bai, bai bai, trónpi bada bai
- da iru?
trónpi deitxuten dxako, arrain bateri, aula(n) oten da, buru atara, da- esatiles e, budxa bateles oten da, da (areri) deitxuten tzagun "trónpie", bai
- mobiten dalakon?
bai, e oten da aulan, e buru atara ta sartun, buru atara ta sartun. Geldi dauenin, lo dauenin edo ixengo da ori
- da selako arrañe da ori?
arraiñ andidxe, arraiñ andidxe ba olakue, tronpi laku edo orki laku edo olakue, ba, arraiñ andidxe
- da iru?
iru trónpa
- baltza da ori?
bai, bai, illunek, illunek, tripi suridxe, por regla jeneral tripi suridxe
- dxaten on giñen or Gerniken, restaurante baten, Madariagan, da atara doskuen "bacaladilla"
bacaladilla da, ori, selan da?.. makallo kúmie. Makallo kumie, prejita dxango senduen, bakaladillie. Da, liridxue, liridxun e antzekue. Se, liridxu da bat, da "bacaladilla" da beste bat. Bacaladilla da fiñaue, liridxu baiño. Da, oiñ ori be galdu iñdxe, jo len e jesus! barkukadak ataraten gendun e bakaladillie, da amen zpaidxukas be bai. Ori da "makallo kumie" deitxuten ixen dxakona, esta, esta makallu ixetes e, baye "makallo kumie" deitxuten ixen tzagu
- baye esta makallu-
makallo berdaderu esta
- Mundakan "makallo kumie"
makallo kumie
- da "makallo arrañe" beste-
makallue, makallu da makallue, angu goikue, nórtekue. Da gero deitxuten tzagu beste, bridxandin antz- e, bridxandiri, makallo arrañe, da esta makallue. Da, abadejuri be, "makallo arrañe" deitxuten dxako areri be, se, makallu, igiritxe, makallules dau a be, abadeju be
- da ordun dxakitxeko abadeju edo bridxandi bada

bridxandi da angirin antza geidxau, ba angirin antza gedxau dako bridxandiek, e abadejupaiño. Da bridxanditakos begidxek andidxek, da makallo arrañe da, angiri baiño, laburrauc baye, biribillaue, eso es

- disparadora ote san arrastan txikota-

disparadora ote san, átzien, guardakolin, ordun e guardakolin imintxe sien, disparadora, or dxuten san, bósie, kaiías, popaganin ibiltxe sana, a, esatiles, sari ekarteko erremorkan paiejan ba bik, eruten dau. Da ba e, bósi oten da, guardakolin engantxata, da a da erremorka eru- ekarteko, malletan engrilletata, bueno alanbran engrilletata mejor dicho, márkan engrilletata, da, a ixeten san bósie, disparadorin engantxata

- semat disparador-?

bat, arrastakue bat. Bueno, gero disparadorak okitxen daus bi, babor-estibor átzien, sarie erri-eta, kaloyetatik engantxaten da, malletin engr- e, malletie imintxeko berari, imintxeko grillet(ie) malleti(ra). Da an oten die, disparador bi, manda bakotxin, babor-estibor, bertan átzien. Da abisaten dauenin patroye(k) "lárga!" Ra, disparadora (dxuten da), an due. Da arrastarako, esatiles, ekarteko arrastan, oten san disparadora guardakolien, erremorkan, erremorka ekartekue

- da beste berba bat Patxikona, Abaća mendi, mendi bet, imiñi olan "saratan", saratan

saratan da ba kíkuke, kíkuke da. Ori da saratie. Ori da saratie, kíkuke. Mundekan "kikuke", baye "saratan" be bai esaten da e? Tal mendidxe(n) saratan, baye da, saratan gu dau esan kíkuke dauenin, an, ukusi es-baidxen

- ukutu barik esta?

bai bai, ukusi es-baidxen, ukutu es-baidxen, aurtxe, bai

- da ori itxasoko berbi da?

bai itxasoku da

- erridxen esta esaten ori esta?

es es, itxasoku da, itxasoku da bai

- da sondiek len okitxe ban ueko bat eiñidxe ta, koipie imintxe san, onduen basi badau edo arridxe badau dxakitxeko

a! Ori da sondie, eskoko sóndie, eskoko sondie. Baye orrek e beste ixen bat-ako. Oiñ enai akordaten, euskeras dako orrek ixena.. Bai, enai akordaten, ia akordaten banai e.. enai akordaten, enai akordako ta..

- da koipie imintxen dxakon?

imintxen dxakon baye ori ixeten san balandratan da olan. Se kalan, nai basie, basie dxo lei e, arri-tartin be, da basi dauela esan baye arridxen. Ori ixeten san, balandrak kostara otorte sinien, portun aurrin da fonditeko, etxa- errite bin sondie, da okitxe ban an e imiñidxa koipie, e saldidxen e koipi edo olan, da, an pegaten basan

arie ba ari dau, edo basie = basi dau, bai. Atxiñe bai, baye selan okitxe ban ixena? Ño!... enai akordako oin. Oiñ e,

- sondie esateko esta?

bai bai. Sondi esta ixen. "Sondie" erderas da, ba·· euskeras, euskeras. (Da ain a), enai akordako

- da selan ukuste san, basi bada, koipie se-

pega bertan eitxen dxakon da, pega eitxen dxakon arie edo basi bertan pegaten dxakon, bai

- gora ekarri ta

gora ekarri txe an ukuste san, bai. Baye ori da, atxiñako arek beleruk eta alan e, portun aurrien e, fóndo-moteko edo ta errie, da koño, basi dau. Edo, ba ari dau

- suek esue-

es es es es es es. Arraintzalik estau usa ori iñoix be, iñoix bes. Neutaitxela e? Arraintzalik usa dau sondie, eskoko sondie, kalan, atxiñe tertzak eta botaten sinien, baye amarraten san e, kostauko kandelero bat, kandele(ru) amarra ta erri txiko bategas e ondora. A txikota márkata ote san, larogei brasa márkie ta eun brasan márkie. Piesan edo piesa ta erdi(dxen..) márkak. Da eitxen san erri kandeleru, dxo ondue da gero brasie, se ur dauen. Baye es e, es ari badau edo arridxe badau edo (obeto es)

- arrastan normalien se ordutan asten san biarrien?

bai e, neguen-

- goixien edo?

albán, albán. Atxiñe e? Albán. Da gero, ba gaue eikeran ba bira ta listo. Egunaro ibiltxe giñenien, urteten gendun portutik negun goixeko seiretan edo urtete sendun portu (aurretik), dxun kalara, da albi itxe senin bota, egune eikerararte oten giñen itxagoten, bota, (da eberditxen) bire, ein beste etxada txiki bat eta gaue eikeran ba portora, bai

- da goixeko seiretan edo?

ori gero, oi.. bai, oin- oin gau gustidxen. Gau gustidxen. E udan e ba goixau, udan e goixin e bostako egune da, da igual e lau ta erditako edo bota eitxe san ordun baye oiñ e, negu ta ude gau ta egun, gau ta egun, egualdidxe, lagunduten badau

- Patxikok esan dost bajuren biar gedxau eitxen dala arrastan baiño

bai, bai

- fama txarra dakola arrastick

bai bai. Arrasti da ba gogorra, e, edo nai txarra (..) dauela nai ona dauela danak aguenta bi xus bertan. Da, sarrí ba biarra, biarra arrastan e sarri biar asko eitxen da, enbarr(e) tartin da, enbarka sare bat eta bota ostabe ta enbarrata ta bira ta, loripe ein barik eta. Ba ostantzin ondo basabiltzas, lau ordu jentik e, etxadarik etxadara lo itxen du, bai. Espadau e sar(in) bat dxosteko edo biarra, ostantzin lo itxen du. Da atunetan, edo, bajuren, ba atunetan gaues, karnadak

eitxen, da egunes e atunetan, biarra beti dau, e danien. Básabiltzas bajuren e palangrakas be, plamiten, da bótaten da gero arek alaten da arrañe kentzien da, e, egune due, da dana da biarra. Oin, arrastako biarra dala, penasaue, se, kálara basabiltzas egunaro etzera satos, da arrastan ba igual e sortzi egun - amar egun - amabost egun itxasun eitxe su. Nai txarra dauela nai ona dauela

- gogorraue da

bai, gogorraue

- kali dau "Lapur-kalie"?

bai. Lapur-kali dau, ametik e kabutik norustin edo on bi dau ori. Oiñ e, etzut esango baye, or- ortik on bi dau Lapur-kalie

- ibil sara ortik?

es es es es. Se or esta arrastan e ibiltxen. Esta arrastan ibiltxen, ori lebatzetako ta olako, atxiñe. Oiñ (au)rrek kalak e, galdu die. (..da) iñor este-ta

- boltzi imiñi txe aurdun bota "arpak", arpak?

boltzi imiñi seri?

- ballestrinki oiñ estela usaten, oin gomakas, da boltzi imiñi txe aurdun bota arpak, "arpak" edo

arpak... Ori, boltzie sakue. Saku imiñi. Se boltzie, "boltzi" esta esaten

- es?

saku imiñi, kasu baterako, arrastan bada, saku imintxe su, sardanguas. Da, asi saraborditen, igiri, da sarabordie, da, bokartien, saku imintxen su, ba, sardanguas, oiñ e, estaitx imintxen badauie gómis tírie, edo selan. Da gero ba, nuebomunduas, edo sarabarduas, segun e arrañe selan dakosun, arrañe bakosu sikú ba sarabarduas, da arrañe badau e baixu, ba erremanga-, edo esto, nik erremanga, nuebomunduas, bai

- enbarkasiñuk sien "masi-saliek"?

bai, masi-salie deitxuten dxakon onek enbarkasiño txikidxek, motorrak, aur e ixeten sin ba amabos metro ingeruko motorrak, kuberta bakuek batzuk, beste batzuk kubertadunek eta orrek ixeten sin amen badidxen ibiltxen sinak masi-txen, sardiñetan da or-, orrek ixeten sin masi-salik

- semat urte da edo?

ori galdu dena? Bf.. Josus! Otamar urte ta bai

- otamar

ba ixengo di otamar urte ta galdu dena masi-salie. Esatiles e sardiñetan da onek masi-s- masi-saliek, masi-salie. Da galdu-otamar urte edo gedxau, gedxau, gedxau, gedxau. Bai, berrotamar urte be bai. Berrotamar urte be bai

- bolintxeas ibiltxen-

bolintxin ibiltxe sin sardiñetan da ori

- bolintxin esta?

bai

- arti san "train-bolintxe"?

train-bolintxe, bai
- selaku-?
train-bolintxe ba, ordun e, laburrek ixeten sin trañek eta onek, train-bolintxe, fíñaue edo
- ori esan dostie
fíñaue bai
- da lusiaue
apur bat lusiaue. Bai baye fíñaue
- fiñaue bolintxe baiño?
e trañe baiño, bai. Da ori ixeten san entremedidxue, train-bolintxe, fiñau- bolintxe fiñaue ixeten san
- train-bolintxe baiño?
bai. Bai bai, train-bolintxe ixeten san e, entre bolintxe ta trañen bitxarteko páñue, fíñaue
- da ori se arrañetan edo-?
ori be bokartien, bokartin da sardiñetan be bai usate bin train-bolintxe, bai
- da selako barkuk usate bin ori?
ori train-bolintxe ba baporape bai, bueno baporak, ordun e bakixu, e-

30 B

..irurogei brasako trañek eta, oiñ e-
- irurogei brasako trañek?
bai, da oiñ e, e e, eun da-, berreun brasakuk eta dakosus oin. Ordun irurogei brasako trañe andidxe ixete san
- bermiotarrak esan dostie "atzo-murtzillie"?
atzo-murtzilli da, e.. e ori ein notzun nipa
- txarto eiñdxe dauena esta?
txarto, txarto amarrata dauena, bai
- da esan dostie "gixon-murtzillie"?
bai es es, ondo eiñdxe dauena normal, normala, normala, es es es
- da "gixon-?
es es es, amen esta esaten es. Atzo-, atzo-murtzilli da ba, txarto eiñdxa dauen e murtzillie. Mundekan "marapillu" da, esta murtzillie
- Mundekan "atzo-marapillue"?
bai, (atzo)-marapillue. Da txarto eiñdxe dauena atzo-marapillu da, da ondo eiñdxa dauena ba marapill(u) ondo eiñdxe, ondo eiñdxe
- gixon-
es es es es
- ori trínke itxen da esta, da bestie atzo-murtzillie
korridu itxen dau, bai bai bai. Normal dauena, ein notzun ori ba. Estakot txikotik or.. /stop/
- ori txikota espesiala da orrek eitxeko?

au(rr)entzako
- a, erremanga
erremangantzako, amen mangie.. Au da atzo-murtzillie.. au da atzo-murtzillie...
- ori igual deskuido baten itxen dena esta?
bai bai.. atzo-murtzilli da... au da normala
- marapillue
marapillo normala au da. Au e ein notzun e, aurrerau be
- ori bideogas atateko
a bai bai bai
- len situasiñue artzeko sestantias itxe san?
bai
- ixarrakas be bai?
askok es
- da suk in su ixarrakas?
nik eiñdxot ixarras, nórteko utzegas. Nórteko ixarra utzegas eiñdxot nik. Baye gure sasoyen ibil garenin arrastan e, gitxi, gitxi itxen san e, sestanti kasi esetu be esan itxen. Gu (ibil garenin e), arrastan, gero bai. Da gero ba otor diles e dékak eta onek ba dékakas da itxe san biar. Dékakas situate siñen da dana
- baye ixarrakas ein su ixarras?
nórteko ixarras utzegas, gero bai, nabegaten ibil nayenien ba saspi ixarr(e)gas eitxen nauen
- da seintzuk sien orrek ixarrak?
Josus oiñ e..
- Canopus edo es
oiñ enai akordaten, enai akordaten seintzukas eitxen gendun. Saspi ixar edo artzen sendun, libruk omoten tzun e, libro-, tablak amerikanuek ote sien, da tabla amerikanukas eurak omoten tzun ordue, da se alturetan dauen da se, se or dauen, se errunbotan dauen da arekas eitxen sendun artun alturek, áren alturekas gero pasaten siñen líbrutara, da eitxen sendun situasiñue
- merkantitan esta?
merkantitan. Ba amen es, amen es, arrastan es
- sestantiek okitxen txusen tubuek edo, teleskopi-
teleskopio txikitxu bet, ukusteko eguskidxe edo ixarra ukusteko, bai. Da gero ba argidxek, edo nik argidxek, eurek kristalak, gorridxe, berdie, illunaue, esatiles gorri gogorraue edo berde kláruau edo, segun se iñdxarra dakon e, ixarrentzako esan bi-xeten. Ixarr(a)ntzako ba, lente utze. Baye eguskidxe gogor oten bada ba, a ixeten san begidxentzako, esatiles kolorie ba illunduteko, eguskidxe. E da artzen sendun da eguskidxe imintxe sendun e, gorri-gorri-gorri-gorri oso-osuen, da gero ba uren ertzin artzeko, alturie
- da sestantie da erlojue esta?
bai, bai, erloju da bai. Erlojue, artzen gendun ba, ordue.. merkantien, oten da.. esto ori.. krono- kronografue, kronografue. Da egunaro-

egunaro-egunaro-egunaro, sortzirek ingeruen, eitxen dxakon, ordun kuerdi emoten ixen dxakon, kuerdi emon, sortzitan, irugarren ofisiala okitxe ban a obligasiñue sortzitan, areri kuerdi emon, da listo ogon, e, eskatuten tzasun telegrafistiri, listo ordue omoteko. Omoten tzun, listo-listo-listo top!, da, ikuste sendun se alde dakon, kronografuek, da, a apuntaten sun, kuadernotxu bat oten san apuntateko, se, gedxau edo más o menos ser dakon, gero, oserbaten sunien, a más o menos ordu ori imintxeko

- diaridxue okitxen senduen. igual amen dxo dot atune edo

es, es es es. Ori, ori ixeten san e, nik e neuk erute nauen, baye ori ixeten san e, ba, esta ixen e ffjue diaidxue, merkantin eruten den moduen, es es es. Ori, diaridxo modure eruten gendun ba, enbarrate siñenien ba "amen enbarra dot" edo, arek anotak artzeko, noberentzat. Ostantzin diaridxorik es. Estot usa nik e? Es, bueno, diaridxo modure erute sendun seure kuadernotxue, da an apuntate sendun ba, e, se sasoitxen non atara sun arrañe ta ori bai, ori eruten da, bai. Ori-, ori da noberen e ori, es e, armadorik eta agiñdxuten tzuna, diaidxorik eruteko, es es

- igual amen atrapa dot nik e

bai bai bai. Edo enbarre bat-au e tal lekutan edo, orrek, orrek e bai, orrek e notak artze sendun, seuetzat

- sestantias, estrameridiani ser da?

estrameridiani da.. eguskidxe, goidxe dxo orduko, esatiles e, m.. estrameridiani da, eguskidxe, pásata dauenien e beren sénitetik, artzen sendun alturie da gero, orduas, an eitxe sendun e ori. Da besti da sirkumeridianie, sirkumeridiani artze san ordu baiño lelau, por alfa te cuadrado, (ondiño akordate..). Por alta- alfa te cuadrado artze san e, situasiñu artzeko, latitu artzeko

- ori gatxa esango san esta?

es, es es, es es es. Nik estai non dakoten, sestantie nipakot bay estai non dakoten, estaitx or badau-, sestanti bakot nik (..), bai. Semiri esan notzan eruteko ba, como regalo, seuetzat. Baye, gaur egun(in) estaueles biar, merkantin e

- es-

esta usaten, merkantien. Erun itxen da sestantie, baye, gaur e, situasión e por e satélite ta, edoser dakoye gaur e barrun da, esta-, ba erun eitxen da e? Sestanti erun eitxen da. Esan notzan "aur dakosu etzeran e okitzeko gure basu sestanti atxiñakue", da, ortik on bi dau eskiñen baten, estai non dauen

- da goixien eguskidxegas alturi artzen san lonjitue dxakitxeko?

e lonjitu artzeko bai, bai bai, bai. Bai goixien, bai, lonjitu artzeko

- da se ordutan?

ba, amar gradu edo dakola ba or, ya artze sendun Amar graduko alturi edo dakonin (or) ya artze sendun, edo gitxiau dakola be bai

- esaten da "kasa-arrañe" igual atune edo

kasako arrañe, kasako arrañe, bai

- kasako arrañe = atune ta-
kasako arrañe ba atune, simarroye, txitxarrue, orreti kasako arrañek. Lupiñie, da orreti kasako arrañek.
- Bermion entzun dot "arrain-urti okiñdxu", edo "arrain-urta ona okiñdxu"
bai ori da ba, ondo ibilldxina, arraintxan ondo on dila, esatiles arraiñ asko atrapa dauila, gu dau esan, bai
- urte ona esta?
urte ona ixen da, arraintzoko urte ona ixen da bai
- da "arrain-urtie"?
arrain-urtie, bardin, bai, arrain-urtie, ba arrañe on dala
- suepe bai?
bai bai, arraiñ-urti ixen da
- da aixerriku dauenien, bermiotarrak igerte san tzoye Altos Hornosen
..gorritxasune? Bai. Mundekatipe bai ikusten san Altos Hornoseko gorritxasune, da, esaten san ba eguskidxe, edo esto, errikoaixie. Da (errekaixi) baitxe eitxen dau, ixarrak eitxen dauenin, kikuk-, kíñuke, (errekaixi) seguru. Ixarrak, kíñuke txar-txar-txar-txar-txar-txar eitxen dauenien (errekaixi) seguru
- bidxamonin, urrengoko egunin
bai bai, urrengoko egunerako errekaixie
- da Altos Hornos ori-
klarotasune ukuste san, bai, klaro-, tálatik eta, (ño) klarotasune, da Altos Hornosekue, errekaixitie
- esaten san "bidxar errekaixie"
bai bai, bai. Baitxe esaten da, e, kasu baterako ixarra, esto, e.. Jesus!.. au dok e!.. esangot, iritargidxen, iritargidxek, ixarra, nondik dakon urrien, ixarra klaru-klaru, beren e, e beren i(re)targitxik e, se ixar dakon urrien, se-rrunbotan dakon urrien, ango aixie seguruen, bai, bai. Esate baterako.. amen eingot, au da erre- e ixarra esta? Da amen urteten dau ixarrak, au da ixarra, urrien dauena. Edo au da urrien dauena, ba esaten basu, ixar- errekaixi ba(da) edo, esto, Jesus!.. astu itxen dxast, burue.. la luna, auñ euskeras esin akorda
- a iretargidxe
i(re)targidxe, esin akorda beitu txo. Or lestetipadau, ba barako, bádako, ametiko mandatik, ba sudoeste- sudoesteko aixi edo, lestetipadako ba lesteko aixi edo, nondi dakon, urrien, ango aixie
- da ori, selan ikasi su ori?
ba sárretatik, bai, sárretatik, bai
- da egidxe da?
por regla jeneral, bai bai, por regla jeneral
- argidxen dauena edo urrien daue-
urrien dauena, urrien dauen aix- e-
- ixarra

es
- iretar-
i(ri)targitxik, beitu burue. Iritargitxik urrian dauen ixarra, ango aixie seguruen. Ango mandako aixie
- kuriosu da
bai
- da kalatxoridxekas da itxatxoridxekas eitxe san dirijidu, etorri kanpotik eta kostatik urre gaus edo
e! ori, ori esate bat-, esakeri da ori, ori Colonen esakeri da ori. S! es es, esakeri (da), txoridxe ikusten basu amen e kostan e ya kosti be bistán dakosu. Oin báda kostie, a, Afrikako desiertuku lako kostie, da, dana dana baixue baye amen? Amen e, amen Tíñesetan da, Tiñas die ba amen, Asturiaseko mendidxek, Tíñesetan da órretan e, picos de Europan da, sortzi orduko bidetik eta ukusten dok e mendidxe, -barre-, ori esakeri dok. Colonen esakerie, "hemos visto yerbas y hemos visto itxatxoris y ya estamos cerca"
- abadak esateko "yamentiendesa"
yamentiendesa bai
- da "fogoneruek"?
baitxe, baitxe esaten da bai
- baltzik dxantzitxe
baltz(ik) dxantzitxe
- len
bai bai, oiñ e oiñ e, oin cleryman -barre-
- oin "de paisano", da fogonerupe bai esta?
bai bai
- da akulie, ebai erditxik akulie, asurre kendu, da gaue allegaten danien floresenti dela
bai, bai. Akulitako asur berdie, bai. Da, baitxe papardun e ori be, paparduen e, eitxen dau e, asurrek be eitxen dau, illunetan, illunetan eitxen dau e, argidxeles e, selan eitxen dauen orrek e, kokuek e, lusiernaga (edo selan die), alan eitxen dauen modun argidxe eitxen dau asurrepe, argidxe
- suek kenduten tzasten e?
e! Oiñ akuli dxan be-sta eitxen. Guk atxiñe akulek e prejita, joño! da saltza-berdin e, oiñ dxan bes akulie. Se dako usin gogorra. Da akulie, aurrerau be esanda dakotzut, Elantxoben ote sien, akula-sariek, da, etxe bin sopie, akula-sopie, da esate bien, ona dela, ándrari bularra ekarteko
- andrak dxati ori esta?
bai, bularra ekarteko, umintz- umik asteko, bula(rrak) asteko
- da kankilloye dala-
kankilloye = posue, bai
- Bermion pregunta dot da eurek esan dostie kankilloye ardaue eruteko ser bat edo

bai, ori, kankilloye deitxuten tzoe garrafoyeri. Garrafoyeri be deitxuten tzo(e) bermiotarrak "kankilloye"

- da suek es?

garrafoye, bai. Bay kankilloye Mundekan, da posue, bai. Kankilloye bai, kankilloye, garrafoye da, Bermion

- da lekeitxarrak, simarroye dxositxe okitxe binien, igual tripie erakuste banien ba, suriski edo, "auntxe dau galdute"

itxota, itxota dauenin bai, itxota dauenin

- esaten san ori?

bai bai bai bai. "Auntxe dau itxota", ya, asten senin goras-goraka eitxen, ya itxota dau

- amen be bai esta?

bai

- da se ordutan urteten san goixien kalatara dxuteko?

kálara dxuteko segun, segun e, kalara ba kasu baterako ba negun ibiltxe sareles, ba urteten sendun goixeko bóstan da aulan, albara orduko, ba kalan seu e ya preparata oteko, se ordun eitxe san orduen, kasu baterako ote san ordue imiñdxe, amen, kostan, amen Bermion da amen Mundekan-da. Ote san ordu imiñdxe, sortzitako danak bota biar e sarie, edo palangrie éra batera, tertzak

- a bai danak era batera?

danak era batera botate bien, da batek dxote ban txístue, danak ote sin imiñdxe tóngan, káli topa ta listo ote siñen, káli topa ta lísto oten siñen, da, ya errunbun plantata, da batek dxote baneko txístue, abante danak bótaten

- da seitxik danak era batera?

ori era batera ixeten san ba igual berandutan basatue ba eupatxa itxe siñen, se ordun sobarkaatin asko ote san, da alkarren ganetik eta bota barik, ba eitxen san e ori, se bai. Ordu imiñdxe. Da batek dxote ban txístue, da, dxute sin bótaten. Se sarri pasaten (.) a ta gusti be, sarri pasaten san, batak e, goitxi saka, da bestik beti saka, da sarratu igual e musturre seuri txe ganeti bota, ori pasaten, bai bai, a ta gusti be

- selan esan su "tóngan"?

tóngan

- "tongan" ser da?

tóngan da, danak e errunbo baten ya, plántata era batera, plántata. Plántata ya, botateko modun e esatiles palangrak, tongan, alkarregas plantata

- ori ser da, itxasoko berbi ori be?

tóngan bai, bai bai, tóngan plantata

- erridxen esaten da "tóngan"?

es es, itxasoku da, tónga plántata

- tuntuxek okitxe bien numerue dibujata?

bai, bai, bai

- da semat tuntux?

semat tuntux ba segun, krieleko tuntux bat, bai. Krielak erute ban tertza bi.. ogei kriel botaten basendun, bat oten san pallasue, numero bakue

- da ixena okitxe ban-

pallasue, bai. Numero bakue. Se, ogei kriel botaten basu ogetabat budxe bixus, ogetabat tuntux (bi txus). Ordun e (aste san) pallasu bota, da gero artze san "uno, dos-", pallasotik února dxuten san kriel bat, da gero uno, dos, tres, da, ogeidxen, ogei tuntuxek urteten ba-, ogeiko númeruk urtete banien, ogeta bat tuntux ote sin uretan, pallasue ta ogei número, eso es

- da olako iru?

iru pallaso, edo iru tuntúx

- beste berba bat, esta akabaten, "pallasue", "tongan"..

beti dau seoser

- beti daus berba-

beti dau seoser bai

- tuntuxe artunda altzaten da apaidxu esta? Tuntuxe artun-

bai tuntuxe artun da gero kordela dator, da kordela ba, kordela imintxen da ba, besegutan imintxe sendun, ba kalaue baiño, ba bos brasa gitxiau edo, esatiles e ya brasita ote sin arek tuntuxek, (bat), kordela batunda. Da selan dxun bota ta gero beres korrite ban arek, tuntuxetik beres soltate san a, a, kordela. Da gero alakeran ba tuntuxa artze sendun da kordela ala, da kordelen e askanengo otorte san tertzie ta aulan. (Da igual) artze sendun igual iru edo lau tuntux éta baiera, atzetik alaten tertzie, da erdidxen beste tuntux bat, alkar e lagunduten e, apaidxu altzateko. Da, m, da ixete senin papardotan da ba igual urrutidxen da, ogei brasan da berrogei brasa ta tuntuxe tuntuxek ote sin orduen, ondora barik, asal papardu beti ataraten da, asalien, asalien, atrapate san e, e, bertan e tuntux utzegas be bai, da, ogei brasa, amar brasa, berrogei brasa segun, segun, braye, (ondu ban), atrapate san bay ondun baiño geixau asalien

- da Lekeitxon txiste usaten san tuntuxe atrapateko

palo-kakue, palo-kakue

- tuntuxe

atrapateko, palo-kakue. Hemion be olan esango tzo(e) "palo kakue". Palo-kaku ixeten san, e, alako palo luse bat, por regla jeneral ixeten san e, eukalitue, eukalitu sikatute, da lusie, esate baterako ametik eta, sema brasa okingo ban ba? Igual e lau brasa edo, palue, lau brasa edo gedxau, ordun enbarkasiñupe txikidxauek ixeten sin-da, lau-bos brasako palue, da okitxe ban olan trabes kurtzi iñdxe beste paio bat. Da aregas atrapaten s(u)n tuntuxe, (orretako ixeten da) palo-kakue

- danak atrapaten sin olan?

banan-bana, banan-bana. Selan e tertzak ala ba dxuten sin tuntuxepille bana-bana, bana-bana, ba, palo-kakue

bai, ori, kankilloye deitxuten tzoe garrafoyeri. Garrafoyeri be deitxuten tzo(e) bermiotarrak "kankilloye"

- da suek es?

garrafoye, bai. Bay kankilloye Mundekan, da posue, bai. Kankilloye bai, kankilloye, garrafoye da, Bermion

- da lekeitxarrak, simarroye dxositxe okitxe binien, igual tripie erakuste banien ba, suriski edo, "auntxe dau galdute"

itxota, itxota dauenin bai, itxota dauenin

- esaten san ori?

bai bai bai bai. "Auntxe dau itxota", ya, asten senin goras-goraka eitxen, ya itxota dau

- amen be bai esta?

bai

- da se ordutan urteten san goixien kalatara dxuteko?

kálara dxuteko segun, segun e, kalara ba kasu baterako ba negun ibiltxe sareles, ba urteten sendun goixeko bóstan da aulan, albara orduko, ba kalan seu e ya preparata oteko, se ordun eitxe san orduen, kasu baterako ote san ordue imiñdxe, amen, kostan, amen Bermion da amen Mundekan-da. Ote san ordu imiñdxe, sortzitako danak bota biar e sarie, edo palangrie éra batera, tertzak

- a bai danak era batera?

danak era batera botate bien, da batek dxote ban txístue, danak ote sin imiñdxe tóngan, káli topa ta listo ote siñen, káli topa ta lísto oten siñen, da, ya errunbun plantata, da batek dxote baneko txístue, abante danak bótaten

- da seitxik danak era batera?

ori era batera ixeten san ba igual beranduau basatos ba enpatxa itxe siñen, se ordun enbarkasiño asko ote san, da alkarren ganetik eta bota barik, ba eitxen san e ori, se bai. Ordu imiñdxe. Da batek dxote ban txístue, da, dxute sin bótaten. Se sarri pasaten (.) a ta gusti be, sarri pasaten san, batak e, goitxi saka, da bestik beti saka, da sarratu igual e musturre seuri txe ganeti bota, ori pasaten-, bai bai, a ta gusti be

- selan esan su "tóngan"?

tóngan

- "tongan" ser da?

tóngan da, danak e errunbo baten ya, plántata era batera, plántata. Plántata ya, botateko modun e esatiles palangrak, tongan, alkarregas plantata

- ori ser da, itxasoko berbi ori be?

tóngan bai, bai bai, tóngan plantata

- erridxen esaten da "tóngan"?

es es, itxasoku da, tónga plántata

- tuntuxek okitxe bien numerue dibujata?

bai, bai, bai

- da semat tuntux?

semat tuntux ba segun, krieleko tuntux bat, bai. Krielak erute ban tertza bi.. ogei kriel botaten basendun, bat oten san pallasue, numero bakue

- da ixena okitxe ban-

pallasue, bai. Numero bakue. Se, ogei kriel botaten basu ogetabat budxe bixus, ogetabat tuntux (bi txus). Ordun e (aste san) pallasu bota, da gero artze san "uno, dos-", pallasotik února dxuten san kriel bat, da gero uno, dos, tres, da, ogeidxen, ogei tuntuxek urteten ba-, ogeiko núméruk urtete banien, ogeta bat tuntux ote sin uretan, pallasue ta ogei número, eso es

- da olako iru?

iru pallaso, edo iru tuntúx

- beste berba bat, esta akabaten, "pallasue", "tongan"..

beti dau seoser

- beti daus berba-

beti dau seoser bai

- tuntuxe artunda altzaten da apaidxu esta? Tuntuxe artun-

bai tuntuxe artun da gero kordela dator, da kordela ba, kordela imintxen da ba, besegutan imintxe sendun, ba kalaue baiño, ba bos brasa gitxiau edo, esatiies e ya brasita ote sin arek tuntuxek, (bat), kordela batunda. Da selan dxun bota ta gero beres korrite ban arek, tuntuxetik beres soltate san a, a, kordela. Da gero alakeran ba tuntuxa artze sendun da kordela ala, da kordelen e askanengo otorte san tertzie ta aulan. (Da igual) artze sendun igual iru edo lau tuntux éra batera, atzetik alaten tertzie, da erdidxen beste tuntux bat, alkar e lagunduten e, apaidxu altzateko. Da, m, da ixete senin papardotan da ba igual urerdidxen da, ogei brasan da berrogei brasa ta imiñitxe tuntuxek ote sin orduen, ondora barik, asal-papardu beti ataraten da, asalien, asalien, atrapate san e, e, bertan e tuntux utzegas be bai, da, ogei brasa, amar brasa, berrogei brasa segun, segun, braye, (ondu ban), atrapate san bay ondun baiño gedxau asalien

- da Lekeitxon txiste usaten san tuntuxe atrapateko

palo-kakue, palo-kakue

- tuntuxe-

atrapateko, palo-kakue. Bermion be olan esango tzo(e) "palo-kakue". Palo-kaku ixeten san, e, alako palo luse bat, por regla jeneral ixeten san e, eukalitue, eukalitu sikatute, da lusie, esate baterako ametik eta, sema brasa okingo ban ba? Igual e lau brasa edo, palue, lau brasa edo gedxau, ordun enbarkasiñupe txikidxauek ixeten sin-da, lau-bos brasako palue, da okitxe ban olan trabes kurtzi iñdxe beste palo bat. Da aregas atrapaten s(u)n tuntuxe, (orretako ixeten da) palo-kakue

- danak atrapaten sin olan?

banan-bana, banan-bana. Selan e tertzak ala ba dxuten sin tuntuxepille bana-bana, bana-bana, ba, palo-kakue

- Lekeitxon orreri gixonari "txisterue" esaten tzoen
ba! A- amen, amen es, txiste esta usaten ixen amen e, e, tuntuxek eta artziko, txistá usaten da ba, atune engantxateko edo arrain andidxe engantxateko edo orretako, sen txistá. Ostantzin e
- olan batzen sin tuntuxak, orregas e-
palo-kakus artze san barrure da gero batek alate ban da bestik e koidxidu, koidxidu tuntuxien koidxidu. Gero trínkaten san, akaba, otorte senin e, tertzie, soltate ban, trínke, da barandillan eskei sikatuteko
- por abatimiento de corrientes, euskeras?
a esta ori, abatimiento corrientes iñoix be-sta euskeras
- selan esaten dan euskeras ori?
es e, "korrentak erun gaitxus", "korrentak erun gaitxus", abatir es llevar, korrentak erun gaitxus, bai bai. Se sarritxan botaten sendun e kalan, da igual korrentasu ogon da urandira dxun apaidxu ta arrañik bapes, bai. Korrentak eruen
- ollarrak batzutan okin lei begi bat, ollarrak begi bi okitxen txus begi bi, bai
- da batzutan okin lei begi bat?
es. Onbre, defetun bat igual manku be bai, personi manku (be) oten da, koju be bai, belarri bateku(pe) bai, ostantzin normal be- begi bi, begi bi, alkarren ondo-ondotxutan bidxek, alkarren ondo-ondotxutan bidxek, begidxek
- da au dibujue, au libro batetik eiñdxot, da au arrantxue
bai
- da erderas "manguerote", suministra aire al interior del casco
bai bai. Au da mangerie, mangerie e sartziko aixie, mangerie
- igual arrantxuen
bai bai, bai bai. Au imintxen da uden atunetan-da, bero dauenin-da, eitxen tzu(e) ori imiñi, da aixi sartziko arra(i)ntxora
- olaku da?
bai bai bai, e- aproximadamente orixe, olanaskue, olanaskue
- au barku da esta?
bai
- da, puntal
bai
- da amen gero erderas
"amantillo"
- ori ser da? Puntala amen da gero "amantillo"
amantie, amanti da, makinillatik.. -dibuj.- au da esate baterako makinillie e? Makinillatik, puntalera duna
- txikota?
roldanara, bai e txikota nai e, alanbrie, bakixu, guk arrastan alanbris itxen gendun, au da amantie, au da amantie, amantie. Da "amantillo", amantillo, au ixengo da? Aguentaten dauena puntala? Ixe lei

- suek-
amen, estaipe estaipe estaipe, au e kasu baterako sarabardue
- sarabar-
es, au e ori.. nuebomundue. Nuebomundue, da ameti birateko, amantie
- da au makinillie
makinillie
- da au
nuebomundue
- amantie, olako iru?
iru amante, iru amante bai. Da onek poleak, onek-
- au, ser da txoridxe, au botaberi da?
botaberi bada, au txoridxe da
- au?
au báda botaberie, au da txoridxe
- au andidxe?
bai
- da au txikidxe?
botaberik olan estarue e? Botaberi da.. -dibuj.- au da botaberi esta? Amen daru bat, púntako txoridxe. Amen darue beste bat, erdiko txoridxe. Da amen daru beste bat, berreleko txoridxe. bueno. Onetatortzus gero, onetakoe euren txikota, barandillan oten die, da onetie, txoridxen txikotati onek
- estakoye-
es es, txoridxen txikota, txoridxen txikota, au da
- da gero apaidxu due-
ameti due apaidxue. Ameti du apaidxue.. erdiko apaidxue, onek okitxen dau púntakuek.. bueno, amen imingo tzut -dibuj.-, púntako apaidxuk eruten dau beraune
- da bestik es?
ónek es, onek es. Erdiko- erdiko apaidxu ixeten da lusiauena, berreleku laburraue, da puntaku baiño, púntakun alturen baye, púntaku beraunegas, ori da. "Polea" da, polea suk imintxen tzasuna da au, motue. Oiñ usaten diles erde- e, txapaskuk eta olan, len motuek ixeten sin e poleak, oleskuek. Au da polea, motue, da au polea be ba motue
- botaberik estau eruten gero beste anillorik-
es, es. E bueno, botaberitaru gero... -dibuj.- álako moto txiki bat, mototxu bat, da ameti darue, txikota, kubertararte, bajateko, da erriteko. Altzateko, da erriteko botaberie
- semat, bat?
bat bat bat bat, bat, bat. Bat, estarue gedxau. Beste batzuk olan okin biarrien okitxen dauie, aulan moto bat, da, txikota
- "motue" imingot
bai
- da onek txikotak estako-

es es. Es, botaberin txikota, botaberin txikota
- onek beraune-
púntako apaidxu(k) beraune, erdiku lusiena, da berrelekue laburraue. Gero dator.. gero dator, au da enbarkasiñun átzie, e? Enbarkasiñun atzi da au.. amen due, ubilleko toleta, ubilleko toleta, babor-estiborrien, ubilleko toletak. Ameti due, apaidxue, laburre
- ubilleko toletetik
ubilleko toletetik. Gero du amen, beraunas, da au be beraune.. beraune(ra) onek, sastarretako apaidxuek. Da gero amen eruten dau beste bat.. apaidxue, obengillue. Da amen dau pálue, esta? Pálue, beli ta ixatekue, pálue
- atzeko palue?
atzeko palue. Da amen eruten dau beste apaidxo bat, lusiena obengie, bai. Aulan
- apuntakot astu barik
ba aur dakosu apunt(e)ta
- obengie
obengie ori da
- au
obengillue
- sastarre-
sastarretako apaidxuek.. ubíllek
- onek ubillek
bai
- da au "ubilleko toleta"
ubilleko toleta, au be igual. Berrela, erdikue, da púntakue. Montañesak, usaten daui beste bat amen.. onen aspitxik e? Baye dxuten da, beraun barik, "kontrapunta"
- montañesak, suek es
es es. Kontra-puntie
- politxo
E ori ingo (n)ekitzu(t) nik enbarkasiñu iñdxa-

- onek ortik librotik atata daus, "uxuxue dalakuen potorruek urten dosku"
bai
- esakerie
bai bai
- "potorruk urten dosku"
esakera bat? es, es es. Ba, uxuxue da potorrue ba bakigu sertzutisen, txoridxeti orrek, bai, baye
- esakera bat
esakerie..
- "sai txe masi gabiltzes", "ondo gaus berton sai txe masi"

..ma- ba ori esta, bertzu esta ori? Ori esta bértzue. Masi-txen gaus amen, masi-txen gaus amen, da nora dxungo gara? Ondo gaus berton, ba esta-, ori estako, refran modurik estau or, no rima eso

- ba esateko "ondo gaus"

bai

- "ondo gaus berton sai txe masi"

bai

- esakera bat

es es

- beseu-salie bai, bárkue

bai, bese(g)usalie, bese(g)usali neguen, bese(g)utan, bese(g)usalie bai

- da "bokar-salie"

bokarsalie

- tximinoi-salie

tximinoisalie. Bai, amen e gedxe(n e) tximinotxako enbarkasiñue. (Da) tximinoisali be igual, bai

- persona bat dxoti esta?, "geldik espasaus sakatzak atako tzutas"?

bai. Ori da, esakerati orrek e, esatiles pelikada baten ba esate baterako, "sakatza" bakixu ser den, arrañena sakatza. Geldi espasaus sakatza atako tzut, edo begidxa borrako saitxut edo, olako-olako bat, olako esakera bat

- da ori be bai, "sakatza atako tzut"

bai, olako esakerie, esakerak

- da aldarrike, "sakatzak atata asi dxatzo aldarrike", edo alto edo

e ori gu dau esan ba ya omon da gero, palixi emon tzonin asi da aldarrike

- berotu-

bai bai, personi berotu ta bai

- "sakatzak atata dau ori"

bai, bai, bai

- edo arpidxe gorritxu, "sakatzak gorritxu dxastes" igual

bai, bai, bai. Sakatza gorritxu dxatzu txo! Ernegaten plantaten sarenin edo, sakatza gorritxu dxatzu

- len esan su "sarrasoye"

Bermion "murmoye", bai

- da esateko "esiñdxot kanta sarrasoye dakot eta", "sarrasoye dakot", bosá edo samie

e samie, katarru edo e, sami erreta, katarru edo olan, bai

- da sarrasoye dakot saman?

es es, es

- saspiko pítxie

bai, pítxie da, pítxie, apaidxutako pítxie, ba pítxi au da.. au da pítxie.. -erakutsi-, au da pítxie, au amarreko pítxi da, au amarrekue

- meye da esta?

bai, ba saspiku méyaue, meyaue

- esakera modure Bermion persona bat danien e-
au da séro
- Jesus, au, onek falta eingo dau
es, au da bikue, bikue, e bidxorra (b)ako onek
- gogorra da e?
bidxorra.., bikue. Ba beitu, atzamarra be márka. Bai iñdxarra bakoye
- esakera modure Bermion persona bat argala danien
a bai, e, amen esaten da "ogetamabosteko alanbri baiño meyaue sara", amen bai, "saspiko pítxi baiño meyau sara" esan biarrin amen esaten da "ogetamabosteko alanbri baiño meyau sara". Bai, se ogetamabosteko alanbri ixeten san atunetan, len, méyena, usate sana. Ogetamabosteko alanbri usate san, púntan, erdidxen, da obengan. Da berrogeikue usaten san, berreletan, ubilletan da sastarretan berrogeikue. Ogetamabosteko alanbri ixeten san méyena
- da entzun tzasu bermiotarrai "saspiko pixie"?
es es es es
- ogetamabosteko alanbri baiño-
meyau(e) sara
- emen diño "saspiko fitxiles saus" ba-
bai bai
- "sidxaue artun" ba ciaboga
bai
- kalien ikusten basu persona bat, "neu ikusi nauenagas batera-
sidxaue artun dau. Bai ori da ba, e asarrakuntzi edo dakola, amen be esaten da ori. Esatiles e asarrakuntzi edo dakosu ta alkar e ukusi biarrin ba sídxau artun da-, ori
- bueltie
bai bai, amen be bai, bai, sídxaue artun
- arrañena "surus-gorie"
surusgori da, eitxen dauenin e, arrañe ukuste su da amen lasunak eta, aulan eitxen dauenin asul-, aulan tripas gora plantakerie, ba auri da surusgorie, bai
- esakera modure, "dirue ikusi dauenien"
bai, surusgoraka planta da, bai bai
- da ser gu dau esan?
ba posarren plantatiles, posarren, a posarren, surusgoraka. Bai
- bedar-ganin eon dis bidxek surusgora
ba bedarren ganien on die bidxek surusgoraka ba ibilldxinin olgetan, olgetan
- esaten da Mundakan
bai bai bai. An, surusgoraka arek! Sarri, pareja bat ukustemasu or e, mosuka ta, an surusgoraka!
- da imiek badabiltzes olgetan
es es es es es es, ori da, surusgora da pareji edo (olan)

- Bermioko kanta bat, "señero santar demoniñua, beti itxasorako deidxa"
atxiñe bai kantate san, bai bai, bai bai bai
- amen be bai?
bai, bai. Da atxiñako kanti amen beste bape bai
- baye selan da akordaten sara?
es es es. Amen beste bat ote san, e..

saspi papardo falta
pisuen aspidxen
etorri ona Germana -neure amaiñarreba, se arraiñ e tratoku ixeten san-
bakotxa iruna erriel
dirue eskuen ganian
batela molla sarrien
balandria deskargaten
por- e, matxiñien albuen
uraberan portuen,
arriketzak iragoten
neskatillen buruen

iru bapor falta
motorrak etzien
berro(ge)i papardo-otzara
kofradidxen aurrien
paparda txiki bat
porriak eskien
dxo lelengo kanpaya
bos da erdidxetie
dxo bigarren kanpaya
seiretan bentie

- or akabaten da?
bai bai. Ori neure amaiñarrebari kantaten tzoen. Germanari
- kantan esan su estaitx noren albuen, mo-
matxiñin albuen
- ori ser da?
matxiñie = grúie, bai. Grúi da matxiñie
- baye-
geure euskeran, geure euskeran "matxiñie"
- len esaten san olan?
bai, bai, geure euskeran "matxiñie", gero da "grúie", matxiñie
- da olako iru?
iru matxiñe
- da len esaten san ori?

bai bai bai. Gero grúie, grúie ta grúie, da gero al-, "al muelle de la grua", da dana, da au beti ixen da "erdiko mollie", da gero "el muelle de la grua", da, a ixen da Santa Kataliñako mollie oin, muelle Santa Catalina, da a beti ixen da mólla sarra

- igual au beste egun baten eingu

bai

- se au da, bueno, dxaidxek eta

a bai bai bai bai

- amen diño, ficha personal del informante, bueno nori preguntaten dxatzon berbak eta, da esateko "trabajo desde qué edad"

en qué barcos, empleo- bai bai, bai

- se barkotan, nondik edo, se kálatan edo-

bai bai bai, bai bai

- igual beste egun baten astiroau

bai bai, seuk-usunin bai. Da au da pregunti esate baterako, nik e se biar eiñdxoten, da noistik

- esta ein biar olan e, gitxi gora bera

bai, Jesus! Amalau urtegas asi naitxen itxasora

- ori kontatie

Papillonena baiño lusiau dakot nik. Gero gerri otor san, da gero gerrara. Gero kartzelara, da Babillonepaiño notisi gedxau dako-, gero arrastan. Gero serbesidxun arrastan, bueno ori dana kontaku

- urrengoko egunien

ori dana kontaku, bai. Ekarri lau edo bost, bete eingu

- egun baten konta-stasun gerran da selan e ibil siñen

m

- itxikostasu grabaten ori?

bai, bai

- semat urtegas da-

bai, (ba aurdun) graba eingu dana, bai, bai, bai, neure biximodu ixetiles

- da gerraku be bai

bai bai bai bai bai

-eingu ori urrengoko egunien

bai, urrengoko egunin eingu bai

- eske gaur ya, oba da

bai, sabal-sabal, bai

---

da, esate baterako onek = biberuek, biberuek, tangue,. onek tangue. Onetie, onek botabera txiki bidxeti tanganilluek, bai bai. Da au da tanbutxue, aurreko tanbutxue. Au da neberie, atzeko arraintxue, ubillekue apaidxuek onek, amen toletakas. Onek obengak, bueno, obengak esti onek, oneti obengilluek, bai, onek bidxeti obengilluek. Da atxiñe botaten san palotik, lusie, da arek okitxe ban ixena obengie, bai. Da onek = obengilluek. Gero daus onek, onek txiki

bidxek = sastarrak, sastarretakuek, sastarrak eta beraunek. Beraune, amudak. A- amudi da ba, ámu duna, karnadie, bai. Aur dakosu, eiñdxe

- semat denpora bi-san su au eitxeko?

au? orduerdi

- orduerdi au eitxeko?

bai, orduerdi. Ense- ensegida eitxen dot nik, dza! Erdiko txoridxe, beraune, berreleko apaidxue, berreleko apaidxue. Erdiko txoridxe, púntako txoridxe, botabera bidxek. Aur dakosu

- au atuneru da esta?

atunetan ibiltxen dinak onek Bermioko, Bermioko típue, bai. Ahi tienes hecho

- au firme ein bi su e?

firm(a gu su?).. selan da? onek estau eitxen.. Amen dau beste bat, da listo. Au da nire firmie, ba bestin ondun imintxeko, besti(ta..)

- beitu semat-

baye, ensegida itxen da

- seupe okitxeko polítxe da

e! nik estopiar, nik ensegida eitxen dot (urrengoku) ostabe, neuk eitxen tas (ara la). Arin itxen dot e? Arin itxen dot, lapiseas markaten dot lelau, da gero ba pintxe, lapixen ortik, lapix(e)as eitxen dot lelau

- ederto, gerraku kontateko

bai

- asikerie, gerraku be bai

bai neure ori, bueno. Ni asi naitxen itxasora, amalau urtegas

- Mundakan?

Mundakan, bai, amalau urtegas e urten nauen eskolatik, da asi naitxen itxasora aitxegas. Aitxek eta beste sosio batzuk okitxe bien bapora, "Katalin" ixena, bai. Matrikuli mil cuatrosientos sincuenta y dos

- akordaten sara?

da, asi naitxen eurekas itxasora, aitxegas, mutil-txiki. Irabasten nauen, maridxa-laurena, o sea maridxin láugarren partie, maridxa-laurena. Gixonak irabasten dau-

- serrena?

es, serrena da laurenen erdidxe. Bay nik irabasten nauen laurena, laurena da erdidxen erdidxe, bueno. Da, asi naitxen itxasora beratz, da an- beseguten da, danetara. Gero, a bapora ein sanin sartu, erosi gendun beste bapor bat, bigarren eskokue, da, es, bapora dakule, ori Katalin dakule, dxun naitxen serbesidxora, bay lelau, serbesi-ba- e, serbesidxora dxun baño lelau, gerri on san, da ibiltxen naitxen baporin gerran. Bay gerran gero dxun naitxen ni boluntaidxo, Otxandidxora, trintxerak eitxen, bai. Andik, andik, erretiradan e, bueno, andik e Otxandidxotik otor giñen gero, ona.. sinturon de.. Bilbao, ori, selan da? amen e, Artebakarran,

Artebakarran da órretan, da Fikán, Gamis, Fika ta órretan, trintxerak eitxen. Da, aitxa ta okitxen naitxusen, óndiño Mundekan, bay gero ebakua giñenien Bilbora ebakua giñen, ixeko bat okitxen gendun e, Bilbon, ixekue ta lengusuk eta, da, ara ebakua giñen. Bilbo ensegida gero dxausi sales, baporas ebakua gendun, beras baporagas, Kataliñegas, ebakua gendun andra batzuk eta jentie da-, Laredora. Da Laredon ein nauen ostabe boluntaidxo eskapa. Dxun naitxen boluntaidxo Karransara, bai. Da Karransan, on san kuartel bat, da bertan enrola, bertan kuartelin enrola, da dxun naitxen dinamitxerukas, dinamitxie subidxeri txe imintxen. Da, aur e- Gero, otor san ebakuasiñue, da Sanandereko, e, onek e euskaldunak batzuk dxun sien e Santoñara, da or atrapa tzoyen e italianuk eta atrapa tzoyen or. Bay guk artun gendun beste bide bat, da dxun giñen, Torrelavegara. Torrelavegako míñetan, e, minas de Riosín, Riosin edo Riotinto estaipada, de Riosín. An on giñen gordeta, da guk okitxen gendusen, geugas guardasobillek, esatiles e, e prisoneruek, geugas okitxen gendusen. Da an míñetan lotu sien erretiradan, an míñetan, galeidxetan lotu sin orrek guardasobillek, da guk segidu gendun San Bisentetik, áurrera, da Asturiasera pasa giñen. Asturiasera pasa giñen. Asturiasen, ba on giñen e, e Rivadesellan, da, Llanesen, bueno Llanesetik dxun giñen, Masucora, Masucon emon doskun sebadi ederra, da, gero, Llanesen, da, an erritxu baten, on giñen e, Rivadesellako subidxe, miñaten, da, górauen, erridxun górauen, ote san e beste subi bet trenena, e, arek estaitx e, Fries edo, Cuebes edo Fries edo olako erri bat e ixen da. Da a subidxe be miña gendun, trenen subidxe be. Da bertan, otor san bonbardeu ta an eridu- eridu dostien, eridu, da erun dostia Rivadesellako ospitxalera, bay Rivadesellako ospitxaletik, an e denpora gitxi-ban tropak sartzen dila ta, erun dostien, orko ospitxalera, ogon ia!.. koño!.. ya! Erridxe be ukusi itxen dot baye, enai akordaten

- semat urte okin sendun?

amasei, amasei urte. Da, gero, andik e asi giñen erretiradaka-erretiradaka, da sartun giñen, Jijoyen, da Jijoyen selan sartun, atrapa oskuen, da sartun- sartun doskuen Plasa de torosera. Plasa de torosen sartun, da, sei edo sortzigarren egunien, an e garbitxu bien jéntetan, goixalditan abe Mariel Buf! Goixalditan ametralladori goixin-goixin-goixin-goixin-goixin, an garbitxu bin jéntie

- entzuten sendun suk?

bai, bai da gero kamioyetan atate bien, botata, serriñe botata kamioyetan jentie, bertan be i bien e, geugas on sana, aguasillen e, jéfie Bermikue. Da nik an topa nauen osabie, osabi topa nauen bertan, da osabis da ortik-amendik ba-, majol Andik sortzigarren egunin edo, erun doskun sortzi edo, illebete edo estaipe ya fijo, urtiti-ta, erun doskuen Muselera, da Muselen, enbarka oskuen, Alfonso Senra, bodegetan, bárkue, Alfonso Senra barkue(n). Bodegetan e karga oskun txarritxules, da, ekar doskuen Santoñara,

Santoñan artun deklarasiñuek, da erun doskuen, cuartel de Infantería ote san portuen, e Santoñan portuen, da a on san kartzela modure, kanaidxuk dxagoten, kanaidxuk e dxagoten doskuen, soldado kanaidxuek. Gero andik erun doskuen egun baten, batzuri, da ni éuren ártien, Peñal del Duesora. Penal del Dueson, an e ba, esebes, e alkarren ganin oten giñen, dana ote san beteta. Da agertu san sarnie, da eruten doskuen albán, plaidxe dako arek, plaidxi = Berria, plaidxi = Berria, erun doskuen, eruten doskun goixetan, uretara

- garbitxuten?

sarnie- sarnintzako, bay sarniek eitxen san e, urte- brota biarrin barrura sartun árekas ótzakas da ur otzakas, negue(s ixan da). Da, a ta gusti be, il sin e batzuk. Andik, aitxen e alegiñetatik eta neuk be edaderik enauelako okin, menor de eda, bota oskun etzera. Da Santoñatik, da Berangara, dxun giñen oñes, es, Berangara es, es, m... bueno dana dala, aulako, trena pasaten san erritxu batera, da Bilbora sartun giñen, diro barik eta esebe barik, Bílbora. Allega giñen gero etzera. Da, ein bi-xete nauen, egunaro dxuen. Bermiora, kuartela ote san or, karabiñeru- edo guardasobillena, da guardasobillen kar- e kuartelera egunaro dxun bi-xate nauen presentaten e, esatiles e "amen nau ni" esaten. Gero, ba otor san atunetie, es, bokarta, esan notzen ba ixtxeko, ia dxungo banai itxasora ta, esatiles e ba, da, estostin itxi. Orduen, orduen, au e, Juanjo, bai, Juanjo, a- Arriaga, ori ixaten san falanjejo jéfie, Juanjo Arriaga, da gure aitxe(a)s da, okitxe ban ba konfidxantzie, erritxarra sales ba konfidxantzie es e-

- mundakarra-

bai bai, es bardin politika okiñdxauelakon, baye, konfi- e, mundekarra. Da, arek esan dosten se aldi basu eskapa. Ordun se-in nauen? Bilbora dxuen da enbarka naitxen polison, merkantien: Ton-Astigarragan konpañiku "Ton"-en, bai. Da, ibiltxen giñen, Endenera, bueno lélengoko bieji Endenera dxun giñen Alemaniara, ikatza kargaten, Sorrosarako, ara dxun giñen. Da itxasun urten nauen nik, da ote san kapitxena, Ei- I- lakue, Sabala, bai. Da enrola dosten, como marmitón, marmitxoye enrola dosten Endeneko portuen, da ya ibil naitxen e, bertan barkuen

- ondo artun saitxusen kapi-

bai bai, bertan barkuen bai, ibil naitxen. Baye kuadra san gero, estostin itxitxen e nabegaten, ya amasortzi urte edo ein naitxusenien serbesidxorako ostabe, ori gerran ixen san e, ger.in ibil giñen, bay gero serbesidxorako, deitxu bie-, deitxu dostien, da itxitxen dostien kostako barkun bai, bay estranjerura es. Da ordun se in nauen? bertan e, Bílboko erridxun gausela Sorrosan deskargan, gure aurrin on san "Iñake", beste barko bat, da bertan enbarka naitxen, etzera otor barik, bertan enbarka, da, ibil giñen kostan, kar- kargata ibiltxen giñen ba kostan. Dxun giñen e

Almeidxera be, Almeridxan e an dxun san e, Castillo Olite, bota bin an ondora, sartun sin nasionalak. Ya gu be, nasionalakas on giñenda. Sartu si- sin, sartun sin Almeidxan e nasionalak, da an bota bin Castillo Olite ondora, gu dxun giñan ara, dxaboye kargata Pasajesen. Lagarto edo chimbo, "lagarto" pentzaten dot, dxabois kargata dxun giñen, Almeidxara, da Almeidxan abe Mari!, bakixu gerrako gausak: gosie ta edoser on san an. Andik, serbesidxora, andik e dxun naitxen ba serbesidxora, nabegatetik. Da, serbesidxuen, on giñen, cuartel de infanterían, es e-, cuar- cuartel de marinerían, lelau istrusiñu itxen. Da gosis bota doskuen danori etzera, ille bigas, ya (ser) dxaten es, cuarenta y unon. Ser dxan eskendun okiñ-dxe. Esan on ser dxan, da bota oskun illebeterako etzera. Da illebeterako etzera, otorri, da illebetegarrenin dxun giñen da sartun doskuen, arsenalien. Da arnesalien on giñen itxagoten ba enbarki edo, destiñuek. Da, kasulidadie, mundakar bat, ote san, teniente navío, Júpiterren, Duo, Pedro Duo. Teniente navio ibiltxe san, kapitxena, baye reserbakue ixeten san a. Da, on san ba Pedro Duo, teniente navio. Orduen, entera giñenin geu dxun giñen barrure ta, esan tzagun ba, bakixu kuartelin gausela ta ie eruten baoskue éurakasda, da kasualidadie, bertan teniente navio bat, edo, infanteri marinako teniente bat, neure anaidxis onikue, Binarosen, se nire anaidxie, atrapa tzon, serbesidxun atrapa tzon gerrie, Bur- esto Ferrolen, da on san nasionaletatik. Gu errepublikanukas da, ara nasionaletatik, da, kasualidadi bérbetan-bérbetan ba, teniente e infanteri mari- koño! su sara Juan Saldunbiden ixe- se, anaidxi sara? ta, bai. Eiñdxoskun alegiñe, da enbarka oskuen berrogetamabi euskaldun Jupiterren, berrotamabi euskaldun. Entre, bermiotarrak, ondarrutarrak, motrikuarrak, sumaidxarrak, da, ameko Sopelanako bat edo bi be bai txe, baitxe ameko Gernika ondoko-, bueno dana dala, berrotamabi euskaldun enbarka giñen an, barkoko nagosi, berrotamabi euskaldun, jo! Da, dxun giñen, destiñugas Balearesera, Balearesen e serbisu ba an ibiltxe giñen isletan da, ísletan lantzin bieja bat eitxen gendun Barselonara edo Tarragonara edo Cartagenara edo, lantzin bieja bat, edo ostantzin bertan, aulan ibiltxen giñen. Gero, ba gerra mundiala egon san, da gerra mundialien, barko italiano batzuk e, ondora botaten dausela ta, estaitx Poliensako badidxen edo ta dxun giñen bille ta bat e ondora dxuten da beste bat ekar gendun. Au ya serbesidxu kunpliten gausela ixen san. Ekar gendun e, Palmara erremorkan. Da, áreri dxaten emoten da geu on giñen da, gero eru bien errire, estaipa nongo, kuartelen bat(era edo) eru bin tripulasiñue. Da, setienbrien e, bai setienbrien e bueltan otor giñen ordu-, urte bi txa erdi iñdxe serbesidxuen, idxe iru urte serbesidxu eiñdxe, bota gaitxusen etzera, bai. Bueno, gero ba ostabe itxasora

- da nondik ibil siñen?

Mundakatik, bai, Mundakatik. Gero ostabe itxasora. Da, berrotabost, berrotaseidxen, berrotaseidxen eskondu ein naitxen. Da, eskondu, da dxun naitxen nabegaten

- merkantien?

merkantien. Eskondu ta ensegida, nabegaten, ille bigarren- edo irugarrenien eskondu ta ya dxun naitxen nabegaten, Castillo de Aroca-n, ondiño ixenak akordate dxast e? Castillo de Aroca-n. Da, se? Berreun, da larotaemeretzi peseta irabasten naitxusen illien, doscientos noventa y nueve con noventa, irureun peseta baño txakur andi bat gitxiau, tabaku estraperluen, a- gosi ta ortik amendik, da Bilbora allega giñenin andrik esan dosten e, e! Enotzan botaten dirorik eta, neuetzako (..), irureun pesetak illien e, entre tabaku ta ortik amendik. Desenbarka naitxen, Bilbon, desenbarka, da enbarka naitxen gero, arrasterutan. Arrasterutan, cuarenta y seis disienbrien, enbarka naitxen arrasterutan

- da nondik-

ibil naitxen, e, Bilbotik, Aspetik, Aspetik. E ixen sin arek bárkuek, Makaya Castro y Domingues Leal, ixena

- da patroye nongue-

patroye ixen san, lekeitxarrak, péskak, da galleguek kóstak. Da ni ba kosiñeru, dxun naitxen e Gran Solera, an. Da, ixete san, geure osaba bat e sosio órretan da beste parejatxuk e beste pareja bat txikidxaue, e, ixeten sin arek, m, aren ixena.. ño!.. ño! akordako nai

31 B

arek e arrasterotxuek, txikidxek ixeten sien, okitxe bin ixena Campesino, Campeadora

- bat Campesino, bestie Campeadora

Campeadora, bai. Da, or e nabillela, Makaya Castron da Domingues Lealen nabillela, patron de kosta batek esan dosten, "koño suk e, patron de kosta barrukuk, galleguk esan dosten "suk eskola apur bat dakosu te, seitxik esu estudidxaten patroirako?" Orduen nik e, koñatu okin naueles kapitxena, andrin gixon- e, nebie, kapitxena, etzin on sin libro batzuk, da eurak artunde ba, barruen, barkora eruen da, esa- arrasterora-ta, bertan e lantzin estudidxo apur bet eta berak omoten dosten beste lesiño batzu- batzuk eta ortik amendik, da esamina-itxen, esamina naitxen patron de kosta, bai, da, ónetan, Campesino Campeadoran asi naitxen, kosta, tio peska, neure osabie peska, da ni patron de kosta. Au da cuarenta y sieten. Ibil naitxen e cuarenta y sietetik, bai, cuarenta y sietetik.. sincuentara, sincuentara, ibil naitxen, or e, kosta. Da sincuentan, dxun naitxen peska, erun dostin e peska, Cuba España, parejie, Cuba, da España, parejie. An a, ibil naitxen, da ensegida garrenin saldu ei bien, saldu ei bien, Asturiasera, se len be asturianuk ixen

sin arek, da, enbarka os- enbarka naitxen, Madre Begoña ta Madre del Coro, peska. Madre Begoña da Madre del Coro, peska. Egualdi gogorrak atrapa ta total e, palixa gogorrak artun n- n, parejan, da, motorri- a motorrape santarrak eta, e makiña gitxi txe, ein naitxen e desenbarka. Gu ixan dosten sosio-parti emon da dana ta esan notzen "txol, itxo-, berton e txapela itxi bai gero asalien!". Da, estokure, estokure (a)-da, da, an, ensegida garrenien, astebete garrenin edo deitxu dostien, segundo peska dxuteko, Hermanos Portuondon, parejie. Hermanos Portuondon. Julian Portuondo ibiltxe san primero da ni segungo, peska

- mundakarra san ori?

es, bermitarra, bermiotarra. Da an ibil naitxen, segundo peska, da gero dxun giñen, sincuenta y dosen, Sananderera, da Sananderen, ibiltxe naitxen segundo, beste lantzien primero ta segundo, aulan, da gero ei bien, parejie, beste bat. Uribarri. Hermanos Por-, e, Uribarri, bueno, "Uribarri" parejie. An dxun naitxen gero ni, primero, an parejan. Da ein naitxusen or e konpañien, amasei urte, bai. Amasei urte, da asarrakuntza txiki bat, beitu amasa- amaseigarren urtin e asarrakuntza txiki bat, okiñ dxe, larga ein nauen. Gero ibil naitxen, beste, beste pareja baten, e beste báka baten, beste urtebete-do. Da gero, ibil naitxen setentararte, setentararte beste pareja baten, peska. Setentan, ya, erri nauen, arrastie. Da dxun naitxen nabegaten, ata nauen e titulue, esto.. terser ofisial, liberianue, Bilboko konsulauen, terser- terser ofisial, da dxun naitxen mundekar kapitxanas.. barkuen, Sina Pegase, Pegase, bai, konpañia frantzesa, bandera liberianue, bai, da, kapitxana au... au dok e!.. Loren, Mendesona, ba- bakixu nor (den), ba, orreas kapitxan. Sei illebeterako firma gendun, auri dxun giñen e, biejan, lelau ein gendun, karga amen Frantzin, nórtien, gero dxun giñen Mediterraneora, Valensian beste sati bat karga gendun, beste sati bat gero karga gendun Marsellan, beste sati bat karga gendun Nápolesen, beste sati bat karga gendun e Jénoban, da, dxun giñen gero, Afrika gustiri buelti emoneidxes, Dxibutira, Somaliara, bai, al golfo de Aden, Somaliara. An e deskarga gendun, sati bat, da gero dxun giñen Dxida, Arabia Saudi, Mar Rojon barruen ya. An utzitxu gendun e geidxena, da gero dxun giñen, bueno errekorriten gendun portuek, gero dxun giñen e, e ona, Sáfaga, an kargape naranjie ta, e beste leko batzutan e arrañe sikue ta, arrain siku Odeidan, bertan Mar Rojon barruen eitxen gendun, naranjie be bai e karga gendun or Sáfagan, da, frutak e karga gendusen e, amen e, golfo de Akaba, Akaban, da, aurrek biejak eitxen (..gero) Australiara, Australiara, Australiatik gero gorantz otorten giñen Seitxelles, da Aden, o sea el golfo de Aden da Mar Rojora, sei illebeterako dxuen da ein naitxusen amasortzi illebete, bai, amasortzi illebete garrenin otor giñen, tripulasiño geidxena, batzuk desenbarka sin bay kapitxena ta, e, beste makiñistie ta mundekarra a be, ein gendun amasortzi

illebete. Da gero, andik otorri txe permisue akaba dxastenien, ai seuen aitxegas, seuen aitxe, ofisiñie, ofisiñie, bai, seuen aitxen ofisiñie, da, permisu akaba dxastenien ba dxun naitxen ofisiñ(era) seuen aitxeiñe, da barko bat e, algatekue, dxun bi-xen (nauen) barku artzien, ona, e siuda del Cabora, Afrikara. Da, Lorenek esan dosten: "txo!, ori barkue, m!, (usain) txarra emoten tzat", da ondora dxun san bertan portuen, e, enaitxen dxun e? Enaitxen dxuen. Esan notzan suen aitxeri "enue". Da, enbarka naitxen gero, Marispanetik, barko aleman baten, terser ofisial, barko aleman baten, segundo, tersero, olan ibiltxen nitxen. Gero, a kunplidu nauenin, esatiles, kanpañie, beratzi illebete ixeten sin orduen, a kanpañi kunplidu nauenien, gero, ibil nai, esto, setenta, ochentararte, setenta y nueve-ochentararte, ibil nai, noruegutan, bai. Gero jubilasiñu aurrera, da se in nauen? Españoletan e jubilasiñue artun eskero, ba, diru gedxau irabasten nauen estranjerutaku baiño jubilasiñue. Da ordun se in nauen? nire tituluek esauen balidxoten español barkutan piloto dxuteko, da esamina- e, estudidxa ta esamiña naitxen e, sincuenta y-, berrotamasortzi urte dakotela edo, berrotamasaspi urte dakotela esamiña na-, e, patron de cabotaje, esamiña naitxen da, aregas asi naitxen, Bermiko, konjeladoretan, bai, e, "Eguski", da "Illargi" barbarku(k), konjeladorak, da árekas ibil nai e nabegaten, da, amen e.. amen e, selan da?, Nijerian, Nijerian, bertan e, rio Escrobos, errio-erridxun goidxan idxe Biafran, estaipe bitxun batek pika bosten edo, au ixen da ba sesenta y- uno, sesenta y unon, bitxun batek pika badosten edo ser da ba, ya, geixotu naitxen bertan, da Jaungoikutakidxen moduen ekar dostien e, Madrillerarte, abioyen ba omon dosten e, ori

- infartue

infartue, da, an ibil naitxen ospitxalien, an on naitxen ospitxalin Madrillen ille bi, da, salba ein naitxen da-, amen gaus, allega gara noventa y dosera ta ondiño bixiri gaus-da. Auri

- bajuran nois ibil sara?

bajuran ibil nai ba gastetan, gastetan, bai. Gero beti ibil nai arrastan, edo nabegaten. Ogetalau urte ein tas arrastan, ogetalau urte arrastan, da gero ba beste amar- amaika urte, nabegaten, geixotu arte, eso es

- danak esetuten sus

ba jo! ba mundu gustidxe, mundu gustidxe, dana, Asia, Asiatik eta dana, Afrika, Asia, sur de America, norte America, da Europa gustidxe, Rusiara eitxen gendun bieja asko, ogetalau bider on nai Rusian

- sen-

ogetalau bider on nai Rusian. Nor Capetik pasa nai, ogeta-, berrotasortzi bid(e)r

- non dau ori?

norte de Europa, bertan e Noruegan punti-, górengoko punti da. Nor Cap, edo Cap nor seuk-usule, Norcap. Cabo norte. Andik pasa nai, ba, ogetalau manda bat(era) ogetalau bestera berrotasortzi bider. Aulan da, auri da nire biximodue

- bakosu kontateko, gausa asko esta?

bai, bai ondiño Jesus! E (ba) esate baterako istoridxek eta a pasa da. Ba eskondu naitxenian ba okin tas ba, bos seme-alaba, bos seme-alaba. Seme bi dakotas kapitxenak, capitan de la marina mercante, da alabak ba, ofisiñetan da biarrien, a- a-, a vivir. Oiñ udan dxuten nai e egualdi ontxutan ba tximinoitxan edo, breketan edo, ba denpori pasaten atzalditan da, a vivir

- eingo tzutas beste pregunta batzuk

bai bai bai bai bai

- itxosun jente asko-

esetu dot jentie, bermitarrak, galleguek eta edose-, edose jente esetu dot, edose jente, o! edoser, edose jente, jente lar. E askok e, eurak esetuten naue neu, da neuk es eurek. Se ni bakarra nai, da koño ba Dimas, ba Dimas patroye, Dimas patroye ba bai, baye, berreun lagun e da, irureun lagun da nik e akorda bes. Koño, yo he andao contigo ta, koño pues no me recuerdo-

- nois asi siñen patroi-

berrotasaspidxen

- Ondarrutik edo-

Ondarrutik, bai bai, Ondarrutik, Ondarrutik. Ondarrun ein tas beratzi urte, bai. Da, amen e Sananderen ba amasaspi urte

- Pasajesetik edo-

Pasajesetik es, eska-, enai ibilli es es. Ondarru ta Sanandere, bai

- egun baten entzun tzuten "me safo" ba esatiles "estokure dxakin esebe" edo "me safo" esaten da?

"me safora" es

- es, "me safo"

..estaipe

- erdera, "me safo"

bai igual esango nauen ara, a! Yo me safo de eso aulako seoser

- ori esaten da, esakeri da ori?

bai, esakeri da, bai esakeri da

- da erderas

erderas da kasi, esate baterako. Ori da esate baterako "itxistasu bakien, estokure dxakin esebe edo, auri da

- arrain gitxi atrapaten dauenari selan esaten dxako, patroyeri

balbie, balbie bai

- selan, berari esateko "balbi sara"

bai bai e, esate bate-, berari esaten batzasu, onbre! Bai, baye, "ak e, txo, arek etxauk ataraten arrañik", (..) balbi dok ori, balbi dok ori

- da "aliadue"?

aliadu be bai. Aliadue, esaten da, ba edo "balbi" edo "aliadue" ta, igual e beste gausen batzuk e, "ori aldinu dope" bai. Da en kanbio, arrastien, aldianuk ixen di patroirik onenak, naparrak, bai, Ondarru- esto, Pásaitxik, bai

- da selan sartun sin patroi edo?

e, mariñeru asi txe gero ba, bakixu

- gero onak

onak urten, bai

- esetu sus suk?

bai, esetu tas eurek bai, esetu tas, naparrak ixen sin e patroirik onenak e Pásaidxen, bueno, diñotzut e berrota-, berrotabos-sei-saspi-sortzidxen, el año cuarenta y cincon, naparrak

- aliadue ba "Alijandro"?

"Alejandro" be bai, ori Bermion esaten da ori, "txo!, Alijandro sara su!" Orrek e, esakerak esatiles di orrek, bai bai

- Mundakan es?

es, Mundekan e "balbi da", "aldi:nu da", da alako gausak

- da entzun su ori besti be bai?

bai bai bai bai, bermitarrak "Alijandro", arek estaui esaten "Alejandro", Alijandro

- da seitxik ba, Alejandro ongo san patroi txar bat edo?

es, esatiles, ba

- huracán, euskeras?

denporalie..

- olan esta?

denporalie.. denporalie, beste-, egualdi gogorra. Bai, itxaso gogorra, ba, bueno

- len mariena, esaten san itargidxegas edo-

itargidx(a)s dabil bai

- olan dabil?

bai bai. Iritargi betien, mare bixidxek, iritargi barridxen, mare bixidxek, cuarto cresiente = mare ille, da cuarto menguante = mare ille

- olan ixaten da?

ba olan da, olan da bai bai. Iretargidxen, iritargi betien, mare bixidxek aguentaten dau beste egun bat edo bi, apurtxu bat e gedxau, áltuau, bi- e, bixidxena, esatiles e, iritargi beti baiño egun bat edo bi, da, iritargi, e mare illena be, ixeten da, cuarto menguante, egun bat edo bigarrenien, fllena, da bixidxena bai

- da ori Mundakan esaten da olan?

bai, bai. Atxiñe, ataten sin mariek, i- i(re)targias, epatias, en la epata, dxakiñdxo nik ataten baye oiñ astu ein dxast

- da ser da ori epa-

epatie da ba dxakiñ e, e esaten, m, semat e denpora dakon e i(re)targidxek, se, se edade dakon i(re)targidxek eta baye, atate san marik, oiñ astuta dakot nik, a, suma gausa bat, erresta besti ta estai

se(r) -a! Oiñ astuta dakot, epatis eitxen sin mariek atxiñe, atxiñako sarrak, atxiñako sarrape tontuk esti ixen, es, arek esauin okitxen libro-, maritako librorip(ay) marik atate bin eurek kóntue

- batzuk esan dostie "marmoka" ta "medusie" diferentitisela

bai e dakosu marmoka, marmok arrañe deitxuten tzagu medusiri, marmok arrañe. Da gero oten da, e, marmoka esatiles e, e satidxek, aulako satidxek e, sati txikidxek, marmoka

- orreti marmokak

bai, marmoka

- baye asidxaue danien

e es, a bólie, boli da e medusie, da marmoka da

- baye "medusie" esaten-

medusie. Guk dei-, "medusi" etzagu deitxuten, "marmok arrañe" baiño

- da "marmok arraiñe" esta tiburoye lako andidxe?

baitxe, dau e, e Getaidxan deitxuten tzo "kolaidxue" deitxuten tzo orreri, da da koipie dana, baye "marmok arrañe" deitxuten tzagu orreri be, bai, bóliri. Baitxe deitxuten tzoe "pantalli" be, pantallin antzeku da-ta, "pantalli" be bai. Gero dau beste marmok-, marmok bat, bélako e bárkules, aixis bélan dxuten da, ñi! da atzeti dako bustena. Ukutu te, pika eitxen dxok esku gustidxe, bai

- selan dako orrek ixena?

bélako bárku deitxuten tzagu, marmoka da baye "belako barku" deitxuten tzagu. Da mar- marmo bolatxuek, oten die, ondun e, marmoka desa- desasiduta oten denin ba basis bat eiñdxe da, a sarik eta galtziko ixeten da, plegaten da ta pega, mar- marmo klase asko dau, klase asko dau se, nik pentzaten dot ori, lanpari edo bóli edo ori marmok arrañe, iltxen denien, ondora du ta desasidu itxen da, da gero a da ba marmoka (dana), bai

- orduen "medusie" suek

marmok arrañe, edo "lánparie", "marmok-lanparie" edo aulan

- persona friolera, otza

otzakille

- da beste modu batera, arrain baten ixenagas.. "abuxe sara"?

a baitxe bai bai bai, "abuxe sara", ori abuxe da "sinsangre", ba odol bakue, odol bakue, bai

- otzakille danari be esaten dxako ori?

bai, odolik estakosu-le? "odol baku sara txo!", abuxen antza dakosu, bai

- da arrankerik estakona

bai bai, ba odol bakue. Se abuxe da, arrañe odolik estakona, bai. E, Sananderen deitxuten tzo orreri "xula", "xula". Da bastante karue arrañe, bai! atrapaten gendun e guk e kalan, portutan be oten da bay diferente, diferenti da, diferente abuxe, da kálakue, sa- arrastan ataraten gendun, ya asidxe da, da a, bastante karu eitxe ban e Sananderen orrek, bai

- dirorik estauenien esaten da "aidxenak sikatute daus"?
ba e! Partikera sikuten. Partikera sikuten
- da "aidxenak sikatute daus"?
ba! Ori be esango dau baten batek baye ostantzin e "Txo! Ser? da, partikera(k) sikuten daus", (Esta..) dirorik
- portuen "kakabelenie" edo leko bat?
ba ori da ba tuberidxetan urteten dauena.. por- oiñ e Bermion be ya, estau urteten orrenbeste porture, oin e átxetara urteten dau bay len portun ote sin e, ori da sanidadie, da sanidadik urteten bana ba a "kakabelenie", bai. Da ba baitxe, oten san kasu baterako ba basie, basa bigune, ba ori, tuberidxek eta (..), da áreri be deitxuten tzagun ba "kakabeleni dxauk amen", bai
- da or e, aixarrak eta atrapa-
aixarrak ataraten die ba basatan, basatan bai.. Bermion deitxuten tzo "aixarra". Mundekan "arra", bai, Bermion "aixarra". Se arrak klase asko daus, ar andidxe(i), barbaiñarra deitxuten tzagu
- a bai?
bai
- da ori non oten da?
erridxuen, bai, barbaiñarra die aulako, ar andidxek. Da dakosu gero beste ar bat, aixarra, aixarra da, atxan atrapaten den arra, atxan, (o)lan e, oten di montoitxuk eiñdxe aulan e, lapa-sorridxen antzien, da, a altza ta an oten di artxuek, arek da aixe-, aixarra. Ba ostantzin ba guk "arrá" deitxuten tzagu, orreri, barbaiñarra, e, andidxeri, gero dau e ar súridxe, e basa bigunetan oten da ori, ar suri-suridxe, gero dakosu ba, e, beste ar bat berdi dena, ataten da, ataten da, esto, aulako, bueno pala andidxekas eiñdxe sillue, ba ar klase asko dau, bai
- esaten da ala ba "diro asko ala dau orrek", diro asko irabasi dau?
ala, bai, bai. Esaten da bai. Orrek diro asko ala dxauk, bai. Ori esaten da. Esatiles e patroi edo ibilldxe edo an edo or da, koño! da irabasi dauena diro asko, ba koño! Orrek diro masi irabasi dau be bai, edo "asko enbarka dau", edo "asko ala dau"
- da "nik estot ala txiki bapes"
nik estot ala txiki bape estauela-, estauela irabasi esebe
- andrak esaten dauie "apaidxe", "ondo apaidxe barik urten dot etzetik", "ondo prepara barik"
apaidxe da, enbarkasiñu apaidxe, apaidxe enbarkasiñu apaidxe, e "bagus enbarkasiñu apaidxaten?", ba enbarkasiñu apaidxati da, ba igual e trañe enbarka, da, biberak enbarka, da gausek enbarka, ori da apaidxati enbarkasiñue, andrak es
- "ondo apaidxe barik", "ondo prepara barik"
prepara bari dxun da, bapora, esan lei, ondo apaidxe barik dxun da bapora, ba apaidxa da, trastik enbarkati barrure, bi den modun imintxie enbarkasiñu itxasorako, ori da apaidxatie
- da besti es esta?

es, es. Bueno esan lei andriek, ba, bibera gitxi erun badau ba "ondo apaidxa bari dxun da", esa lei, esa lei, baye ostantzin, apaidxati da bapora, ori da, preparati itxasorako modun imintxie

- "ondo apaidxeta dutzus orrek plaidxera" = ondo preparata, ori es

ori bai, ori esa lei, bermiotarrak, Mundekan es. Mundekan es, bermiotarrak esa lei kasu baterako e ba plaidxera dus e jenti ta, majo dusak orrek, "ondo apaidxeta dxusak orrek", ba tortillakas edo arekas edo onekas da "ondo apaidxata dxusak orrek". Mundakan e, "ondo preparata susie"

- ordena esateko, "bodegak arrantxe bi dus"?

bai arrantxe bai, ba arrantxe. Arrantxa da ba, trastik ondo imiñi, gausak e ondo imiñi, apaidxatieles ba arrantxa, ori da

- estibatie edo?

estibatie ta bai, arrantxati da estibatie. Da apaidxati da, estibati ta arrantxati ta dana bat, dana da gausa bat. Se, esu enbarkako gausak eta bo-, esu enbarkako gausak eta bota ta bota barrure, ori esta, arrantxati es apaidxatie. Apaidxe da bakotxa beran gausak imiñi gausa-, gausak kondisiñutan imiñi barruen

- "esiñdxot urten kalera, etzie arrantxa baritakot"

bai, ori enbran gausi dok, enbran gausi da, etzi dakot arrantxateko

- etzin be bai-

bai bai, bai bai igual igual

- "liue" esateko, "arrañe imiñdxau orrek", arrañe?

bai, "enpatxu arma dau" be bai, "enpatxu arma dau arek"

- da "arrañe arma dau"?

"arrañe arma dau" be bai, "enpatxu arma dau" be bai, liu da, bai. "Násti arma dau" be bai

- Mundakan be bai

bai, "erridxa nasta dau orrek", e liu arma dauelakon

- lebatzenak esaten dies "arrotzak"?

lebatz(e)n arrotzapai, arbidxek

- arbidxek esateko "arrotzak"?

bai esaten (dau.) "arbidxek" edo "arrotzak", bai

- da beste arrain batenape bai arrotzak-

bai bai bai, beseguepe bai, bai bai, arrotzak edo arbidxe

- gosutie orrek dxateko esta? prijite

bai, e lelau egosi txe, lebatz e, lebatz e arbidxek lelau egosi, gatz-gasa naikuas, da gero ein saltza-berdie da ein tajadatxuek, da imiñi bertan saltzaberdetan, oño! gausa gosue. Baitxe albardata be, albarda, da gero saltxaixun imiñi, o!

- "atesun dakotas prakak", ba istu edo

a-, atesun e, ori esakeran bat ixengo da, se, atesuen e dau e, ori txikota atesueidxe dau, esate baterako igual amarraten saus e ba enbarkasiñu edo ta, "txo!, ori txikota atesuei dau, erri apur bet edo", ori, baye, oin prakak eta atesu, ori esakeren bat

- txarto eitxen dauena berba, "etxako enteniten auenbolu dako-ta"

ba!, Mundekan es
- auenbolue arrañe-
auenbolu arrañe da, bai
- da "auenbolu dako"-
ba, ori, es, etxako enteniten ba auen dako faltie seosena, edo miñien dako faltie seosena
- da "bocazas" esateko, 'auenbolo utze da", danak dxakin bi dauie non dauen
e! ba sarata eitxen dauela, sarata asko eitxen dauela, ori sarati bakixu nok eitxen dauen? geuk, sarrak, erdi gorrak garelakon, ba. Ni neupe aldarri eitxen dot asko
- ke ba
bai bai, etzin esaten dostie "ixillau", baye sarrataku, ya, estu entzuten ondo, da, txar-, gitxi entzuten denien, pentzaten su suk suabe eitxe sula berba, ba eitxe su altu, su- seuk esulakon entzuten e ondo
- da esaten dauie bermiotarrak eitxen dauila alto berba, esta?
bai bai. E an portuko jentiek por regla jeneral eitxen dau, da nik esango tzut seitxik e, itxasoko jentie. Motorretan da beti dau saratie, entiendes? Da, alkarreñi berba eitxeko, sarata ein bi xu, da artzen daui-, gorputzek auri kostunbri esate baterako, da beti, berba baixu ein biarrin ba aldarrika ba- berbie. Se-, sarritxen e, berbetan e aulan da, "es eik ein aldarririk, ondo (be) entzuten (dxotak) eta!"
- da "auenbolo utze da", bocazas esateko es
ba! Amen esta esaten, amen esta esaten e, auenbolu esta esaten
- erderas "pozo en las rocas", auspue? seoser da "auspue"?
auspue ori dok, infladora
- da beste gause bat esta?
auspue?
- pozo en las rocas, "auspo txikidxen eiñdxu uger"
poso txikidxen eiñdxu uger? Auspue guk etzagu deitxu orreri, auspue, atxiñe usaten san, e, sue, erdiko sue, da auspus omoten dxakon su, edo aixie, iñdxarra artzeko, (esta-) posue, posue, e ge-ausporik es
- provisión de alimentos, "bastimentuek sartzeko esan dau patroyek", bastimentuek?
biberak, Mundekan "biberak", enbarkateko biberak
- da ori bestie entzun su, "bastimentuek"?
es es es, ori Bermioku ixengo da. Mundekan "biberak enbarka bi di" edo dana dala, patroyak esan dau biberak eruteko edo. Esta-
- vendedora de pescao, "buruskue"? andrie dabillena
"burusku" es, es es, amen esta iñoix entzun e olakorik
- burun ganien esauin eruten?
bai, burun ganin bai, sórkidxe imiñdxe, sórkidxe ixeten san a, aulan e, trapo bateles amen okitxe bien, da burun erun bai baye,

"burusku" es. Abruskue esate baterako arrañe da, abruskue, baye "buruskue"

32 A

..diferente da gureiñik e kiputze
- Dimas barriro esan, diferenti da gu-
gureiñik kiputze
- ori estot dxakin, gureiñik
gureiñik, gureiñik, kiputze
- da gustaten dxatzu suri selan eitxen-
bai, baye, kiputzari baiño obeto enteniten tzat nik euskerie, frantzes-euskaldunari, bai. Obeto, nik obeto enteni(..) tzat, baye, au e, selan da, batue edo esaten dauina, nik batu estot enteniten e, erderaskadatakos eta, ni- ni-, baye frantzesakas?, sarri on nai ni Frantzin, sarri, abe Marie! Jesus! Buf! Da, ointxe be sarri dxuten nai, bi dotenin apaidxun batzuk edo gausen batzuk bi dotasenien, baye, frantzes-euskaldune nik obeto enteniten dot, ointxe be telebisiñun frantzes-euskaldunak urten (daue) berbetan nik obeto enten- Da Frantzin ni majo enteniten nai txe "oridxue" edo aduanati dxun da euskal- euskeras, karabiñeruk eurek edo, jendarmiek euskeras, geueles, onbre! Apurtxu bat e, e errie imintxen (daue) ja- ji- eitxen dau baye, ondo, ondo, ondo entenidu
- San Juan de lus
San Juan de Lus, Baidxonan, da, bueno, amen e, Endaidxan be bai, Endaidxan be bai, bay gero ya, nórterantz ya, esta- estaui itxen euskerarik, Tellaga- Tellagorridxetati gora, Tellagorridxetie Cabreton, Cabretoneti gora ya, kostan e? Oin e erri-barrutik or pirineutatik eta eingo dauie, baye kostan gu tzut esan, Cabretoneti gora ya euskerarik estau, esta eitxen euskerarik
- borrachera esateko "berdela"?
"berdela" be bai esaten da bay, amen "moskorra", moskorra, "are(txakostak) meladi" be bai, (aretxakotak) moskorra, abe Marie! Bustitxa due
- da "berdela"?
berdela be bai, esaten da, bai, "berdela dako". Baye, amen e gedxau ixeten da, "alako moskorrik artzen!", alako-, alako, esatiles bañue, (orretxakostak) báñue
- da "sastarra"?
"sastarra" be bai, bai bai, sastarra be bai
- ondo esanda dau "derrot dxun gara"?
bai, artes, derrót, bai. Derrot baten dxun gara artes, bai. Errunbo bat, derrota ta errunbue dana da bat
- erridxen be esan lei ori "derrot dxun nai" ba-

bai e, bai esa lei, nora dxun sara? ta, a derrotin dxun nai e, Portuondorarte edo ara edo ona edo, bai, esan lei baye, itxasoku da ori, derrot

- "durdun mosutakos orrek", espan andidxek

ba espan andi-, durdue da arrañe, bai da, (a) kolore askoku da e? Kolore askoku da, durdun antzeku dau beste bat: karraspidxue, karraspidxue. Da, durdu da ba, ba andidxek be badaus, (esatiles) kilo ta pikukux eta, txikidxauek eta, da, batzuk ixeten die gorridxek pékakas, beste batzuk berdiauek eta, bai, diferenti, da aretako espan andidxe, o sea "durdupaiño espan andidxauetakosu", ori amen be bai esaten da, bai bai, bai. Da (amen) geure mutil lagun bateri deitxuten tzagun guk durdue, difuntu da gaur, Juan Herrerori, espanak okitxe ban arek, amen, auen espan-dobli barruen urteten tzon, durdun espa-

- trozos, tajadas de atún

trontzóyek, bai, atun-tront(x)oyek

- da simarroyen-

simarroyen trontzoye bai, bai. Baitxe, lebatza ebaitxen basu sati andidxetan be, lebas-trontzoyek. Trontzoy da, satidxe, ebaitxen dxakona osuen

- konjelateko edo

bai bai bai

- "enkalla", encallar, "amari enkalla tzo umie bera Benidorrera dxuteko", itxi tzo ba-

a bai, enkalle, enkalle, amen es, amen es

- edo "es enkalla niri iñok estauena gure" edo

bai, es, "enkalla" es, e niri- niri es ekarri enbarasorik, ori be esaten da. /stop/ "Niri es ekarri enbarasorik", esatiles e, au umi okingo stasu da, "niri es ekarri enbarasorik", "nik estokure enbarasorik". Bay "enkalla" estot entzun, estot entzun enkallarik

- liar, enredar, "seu tire gure basu baye ni es enpatxa"

bai bai

- "aregas enbrias nau enpatxata"

bai bai, bai bai, nobidxotan edo enpatxata dauela ba' Bai amen be bai, bai. Edo nástata nau, bai, aregas enbri(a)s nas.'te nau ta niri es ekarri enpatxorik ona

- esaten da "erriebera", ba asko esateko "dirue dako erribera"

erribera bai, bai bai esaten da bai. Abe Mari arek badxakok, erribera dxakok arek dirue

- itxasoko berbi da ori?

bai, bai itxasoko berbi da. E ba liorreku be bai esan lei e, konbersasiño baten, ap afl areñe es dxun, arek diru dxakok erribera, ori esaten da bai, erridxen be

- andra bateitxik esan lei "espitxie", "espitxi da ori"

bai, esaten da orrek e, "gardi da" be bai, bai, esaten da orrek e andrak sartzen dinak edosetan, ñiñ! orrek "espitxi" nai "gardie", nai "arrain santarra", bai
- se espitxi arrañen-
arrañe da bai
- sue-
espitxiek e sue okitxen dau, salbaidxuek, salbaidxun espitxi(k) su dako, baitxe, e mielgin e, es-, mielgin e, orrepe sue dako, da, mastrangik e bustenin dako, espitxie. Arrañek dako- su(s) ba, espitxak e, dakonak e ba sartzeko, beste batzuk ba espitxa bakuek, ba gonbixek beitu semat espitxa dakon
- achicar el agua
ure kendu
- da badau beste berba bat, dxitu? Mutilleri esan bateleko ure dxitu bi dauela
dxitú edo dxolatu, bai, bai baye, ure kendu, dxolatu
- "dxolatu" esaten da Mundakan?
bai, atxiñe e? Oiñ es, oiñ es, dxolatu
- da selan galdu da ori ba?
éuskerie, bakixu gerra-bueltan amen dana galdu da, oin dator euskerie, euskeri estotena enteniten, bardiñdxe
- da "dxitu" be bai?
bai, galdu da
- baye esaten san len?
bai bai bai bai, "dxitu" da "dxolatu"
- Mundakan be bai esta?
bai, ba atxiñeko berbati orrek e? Oiñ estau e olako berbarik
- ori tangartagas eitxen sana?
bai
- ori esateko?
bai, baye, tangarta, tangarta Bermion ixeten san, amen esan ixeten e tangarta. Oiñ astuta dakot baye apunteta daku.. pater-nosterra edo seoser apunteta daku. Baldi ura kentzekue, apun-
- tangarta es
es, es, beste bat, tankarta be esaten san, baye. Tankarta ixeten san ojalataskue, ba olesko báldatxue oten san ure kentzekue, apuntata dakou, bai bai, neu enai akordaten baye badau, badau, bai
- ori eiñdxe dau
bai bai eiñdxa dau bai
- ba, pentzaten nau da
bai, neupe burun e
- barkun leko bat-a "kaka-lekue"?
kaka-lekue, deitxuten dxuko, susenin e atunetan, apaidxo bidxek e
- lengo-

bai, bertan e aspidxen dusenak, sastarretakuek, ori da kaka-lekue, se atxiñe esan oten e komunik, da atzeko barandillatik, aurtik, atzetik eitxe san kaka, da orreitxik dako arek "kaka-leku" ixena
- da nois asi sien komunek imintxen?
a gero, ya, uf! uf! sesentatik gora, sesentatik gora
- da gixon batzuk itxasun galdu dila olan e-
bapaiño geidxau bai, dxun e, átzera, barandillara dxuten san atzera, "galtzak erasten"_ bai, (...) "kaka eitxen due, galtzak erasten, da bertan (..) laprastaren bat edo ta, bakarrik on da praust! uretara, galdu, bai. Bapaiño gedxau eiñdxe, galtzak erasten
- diro gitxi irabastie, a: da partillie, keri-
kerixetako diroripes, bai bai, amen be esaten da ori, bai. Es- estu irabasi kerixetako diroripe, ori esaten da amen
- itxasoko berbi da ori?
itxasoko berbi da bai, bai. Itxasoko berbi da ori
- "kostarres" bai, da "kostarresien" be bai?
kostarres, kostarres
- da "kostarresien"?
bai, bueno "kostarresien" e setan esta esan, "kostarres dues", kostarres dues. Nora susi ba? da Vigora kostarres, "kostarresin" esta esaten, kostarres, bai
- persona pegajosa o de ojos saltones, "beran lanproyen begidxekas beitu dost"
m!, lanproyek e, lanproyek etxakok begirik
- a estako?
e e txikidxek, lanproye da, pegaten dena, e, selan esaten dxako? pegaten dena
- ventosa
bentosi edo, lanproy bentosi da, arrañeri eitxen dxako lebatzari txe itxen dxako pega, odola txupaten tzo arek, arek etxakok-, begiripe bako gero? m! estai begiripako ganera
- ori esin lei ixan -esakerea-
es es es es. Lanproye bai, lanproye arrañe da, da pegaten da, enbarkasiñuri be bai, pegaten dxako, da, lebatzari pegaten dxakon, da, parasito bat, parasito bat e ye-, txupaten dauena, selan ixeten da, atxiñe, oiñ esta ongo baye atxiñe medikupe imintxen tzoen e
- sanguijuela
sanguijuela, sanguijuela be-
- euskeras "usena, usana"
estaipa, sanguijuela be lanproye da, arepe txupa eitxen dau, olan da
- "lanproyeles pegata dakot", persona bat atzien
bai bai, ori esaten da ba-, pegata (..), ba txo!, lanproye baiño txarrau saus neuri pegata, ba ori bai
- itxasorako erute sien "loidxartzekuek"?
loidxartzekupai, auneti loidxartzekuek
- orreti esta?

auneti loidxartzekuek

- prakak?

prakie barrutik, baye gero, esu-kusten (aunek) boltzillue dakoye, bape barik, barruko praketatik e sartzeko, barruko praketako boltzillora sartzeko. Oiñ e, onek boltzillutako, baye por regla jeneral, por regla jeneral e, loidxartzekuk estau okin boltzillu atzin baiño, da, amen igiritxe, mandetan igiritxe boltzillu lekun igiri txe, prakako- barruko prakako boltzillun sartzeko eskuek, loidxartzekuek

- ori itxasora erute san?

itxasora erute san bai. Da errira urtekeran ba kendu, da garbi-garbi

- da olako iru selan esango lekixu? iru loi-?

iru loidxartzeko, iru loidxartzeko

- esaten da "maniobrosue", "ori bapora maniobrosu da"

bai esan lei, esan lei, bai ondo maniobraten dauela edo, esan lei, amen esta esaten, maniobrosue. "E! maniobra ona dxakok orrek", ori bai. Maniobra ona dako orrek enbarkasiñuek, ori bai, es "maniobrosue" es

- "negocios sucios" esateko, "selako mandxungi dabil orrenbeste diro irabasteko"

bai esa lei, esa lei ori be, esan lei, esan lei, esan lei, negosio loidxetabillenak, "or dabille lako mandxungerik", nondik e, nondik edo selan irabasten dau orrenbeste diro? "orretabille lako mandxungarik", nasti dabille-, mandxungi = nasti dabillela, bai

- da Mundakan be bai?

bai esaten da, esaten da baye oin gitxi e? Oin gitxi. Amen pasa dena da, arraintzalipe bápestu ein gara gu, amen eskaus e oiñ e, e sarrak e semat e- sar gaus ba? Da gastik esti ixen itxasokuek, da euskeri eiñdxe itxasoko euskerie galdu, amen euskeri galdu eiñdxe. Amen e, danetara, danetara eskaus e, ogei arraintzale

- ogei es?

esate baterako, amen ixen gara arraintzaliek eun da piku be bai kofradidxen, baye gaur, gaur e semat ongo gara ba? Sarrak gu eskadxausak ogei sar, arraintzaliek, eskaus gu ogei sar, da gastik estaus e dosena erdi, se gure semik eta danen semi(k) ba nabegaten edo erridxen biarrin edo, arraintzalik, gitxitxu eiñdxe ta, arraintzalik gitxitxukeran, itxasoko- euskerie eiñdxe, galdu

- onek berbak atxiñekuek

atxiñakuk eta orrek eiñdxi galdu, da orrena da

- ba politxeties esta?

bai baye, baye, bakixu, galdu. Se gaur egunin e gastik etzu gure itxasora, bueno itxasora badus ba, merkantera edo olan bai baye ostantzin arraintzora estau gure, da arraintzu geruau galduau due, aunke aurten e bokarta ondo da baye, arraintzue, geruau eskasau due

- gero ta arrain gitxiau dau itxasuen esta?

bai, bai. Asko dxan be bai, asko atrapa da ta, da oiñ e metodutaus e arrañe atrapateko fasillau, len baiño ta, bakixu, an, Bermion gaur banderie, kostan banderi gaur, bokar larrei atrapa da presidxu baja(u) dala ta, gaur esti- esti dxun itxasora kosta gustidxe

- bokar larrei atrapa dauie

bokar larrei atrapa dauila ta, presidxu baja barik ba

- orduen kostera ona ixan da esta?

bai, bokart asko ixen da, bokart asko, bokart asko ixen da bai

- ederto esta?

bai! e onbre, e u-, urritxik ona estaui irabasi orrek e, omoten tzona paru baiño, bai se párue ta bapes bapes dok, paru ta bapes bapes

- "mareo" esateko "maresiñue"?

bai, mari: in sara?, esatiles e, su satos nigas da, txo! se in dxatzu, mari in sara edo?, bai

- da "maresiñue"?

"mar(i)siñu" es. Edo, esate baterako esa lei "ser dako orrek mutillek? da mareasiñu dako"

- ori

auri

- selan esan su?

mareasiñu dako

- esan tzaten ori Dolostikuri, da ori len e makallu dxaten sanela

bai, bai bai

- berape esan dosten, bai, bayetz

makallo gasidxe? bai. Amekules esta?

- Dimasek esan dostena

makallo gasidxe bai

- persona alto bateri, selan esaten dxako?

morroi altu da

- da "aur due mastapalue" edo

ba!

- aurreko palue

aurreko palu baiño altuau sara, bai ori esaten da, altu sara, ba aurreko palu baiño altuau(e) sara. Atxiñe makallue len esan suna, makallue, oiñ esta orrenbeste baye atxiñe makallo barik e baporak esauin urteten

- selan ba?

makallue, espasun atrapaten arrañik bokartien be, bokartin dxu:n da ixurdakas edo blankuran edo, da espasun atrapaten arrañik ba dxan ein bi da, da orduen eitxe san makallue, makallu imintxe san, edo makallo egosidxe patata egosidxekas, "murrusketa" edo "sarangullo"

- ser da ori?

-barre- makallo egosidxe patata egosidxek(as) bota, brébie berakatzakas da, auri. Ba makallu beti e? Bai, beti, makallo bat edo bi, beti erute san barruen e, arrañik espakosu, dxateko dxatorduen,

ba, makallu imintxeko patatakas e saltza berdin edo, egositxa edo, dana dala

- gosu da, arrain gosu da

bai, makallu tortillan be, fiol gosue, piper-errellenutan be bai. Kokretape bai

- gausa askotan esta?

bai, Josus!

- barro, suciedad, erridxen, "es dxuen ortik, masidxe dau asko-ta" masidxe guk deitxuten tzagu, "masidxe" deitxuten tzagu, bokart e matxakau ori edo, a masi-, ma- esatiles masitxu itxen du, gero masi itxeko, arrafie ekarteko edo ori-, ori de masidxe. Baye ostantzin basi badau, "basa asko dau or da es dxun ortik, basa-basatan e beteko sara edo basis beteko sara-ta"

- ori "masidxe dau asko" es?

"masidxe dau" es, es es es, "basa asko dau or"

- "erropie masitxute ekar dau"?

bai, bai, bai, ori esaten da, erropa loidxe itxasotik ekarri txe edo, dana dala ta, txa! masitxuta dakasu erropa gustidxe(k)

- erridxen bada es?

bai e-, masidxe esta ya errikue, itxasoko berbi da ori be, da erridxen e, bai, eingo daue be biar e albañilek edo arek edo onek edo pintxoreruk eto, esatiles erropi loitxu, baye, "masidxe" esta, liorreku itxasoku baiño

- oidxidie?

oidxidie? Oidxidie?, oidxidi da, e, aixie gogorra dauenien aulan eitxen dauena bueltaka, da- da due bitza emoten, oidxi- oidxidie, oidxidaka due, oidxidie, ori da oidxidie. Da baitxe itxasue, errementaten dauenien, an e, ataten dauen e, keyeles ataten dauena, ori be bai, bay oidxidi da, aixi bueltaka duna, ori da oidxidie

- ori erderas selan da, "remolino de viento"?

es e, tor-

- torbellino

torbellino, bai bai, "torbellino" bai, olako bat, oidxidie

- da olako iru?

iru oidxida

- ia, au ondo dau? oidxidi esateko e, "viento que corre a ras del agua-"

bai

- en la mar ennegreciendolo sin levantar oleaje

bai, bai bai, ori da- ori da oidxidi bai, ori da bai, bueltaka due aixi korridxen, da- keyeles ataten dau, an due bueltan, "un torbellino"

- esaten da itxasuen "oposta", "opostetik datorren enbarkasiñue"?

bai, bai, esatiles e su nórtetik e, nórtetik e égun satos esate baterako ta, "a geure opostin dator", égutik norterantz, ori da oposta

- alrebes

bai, eso es
- da "oposta"?
oposta
- partilli eitxen san lekue?
txalupa-etzie, txalupaetzie, bai, ori ixeten san
- semat oten sin Mundekan?
txalupetzak? ba sema bapor bakotxa beren e txalupetzie. Se atxiñe itxe sien loidxetan, eitxen sin partillek, loidxan bertan, da taberneriri esaten dxakon ba eitxeko gisadu edo ta gero, partilli eiñdxa gero ba dxate san e bertan gisadue bertan loidxen. Loidxi da, bodegi esate baterako, karnadak eta trastik eta okitxen (dena) "loidxie", bai. Da gero, e, ba "txalupetzi" orreri deitxuten (..), gero asi in sin ba tabernetan eitxen
- bai?
tabernetan. Gero, txalu-, atxiñeko txalupaetzie dator txalupatik, da txa-, loidxie, da an eitxe sin partillek
- da olako iru?
iru txalupetze
- arrañe usteldu esateko "pas.. "? "Arrañe pasmata ekar dau"?
bai esaten da, arrañe pasmata da esta usteldu, arrañe pasmata esta usteldu, bigundute, masitxute, ori da. Usteldu da atza botaten dauenien, bay pasmata dauenien estau e atzik botaten, dau bigundute, masitxute, eso es
- "piernas delgadas" esateko badau esakerarik?
...
- orretako ba estaitx-
alanbrasko kaderatakosus, alanbrin antzin saus, ogetamabosteko alanbriles saus, ori e, bai esaten da, argala, gausa argalari. Txo!, ogetamabosteko alanbri baiño argalau saus, gorputz argalari be, ori esaten da
- da "pelenkak"?
pelenki da karnadie. Pelenki da txibidxie, txibidxis eitxen sin pelenkak, esatiles txibidxi ill dxe gero bigundute, mitzie- mitzá kendu berari txe, gero eitxen sin pelenkak, da die, karnadak e, amun, oiñ esta usaten ori, ori usaten san lebatzetan amo-bakarras ibiltxe senien, pelenkie
- piernas delgadas, pelenkak, "selako pelenkak dakosan orrek"
es, es
- andra bateri esan leidxo "pitxarrosie", "pitxarrosiles saus gorritxute", eguskidxe artunde
es, pitxarrosi estau gorridxe ta. Pitxarrosi esta gorridxe, pitxarrosi e au kolori dako esate baterako
- a bai?
bai, basa kolorie, estau gorridxe, ori esin lei esan
- "pitxarrosiles saus gorritxute"
es

- cosas planas, platuxie, "platuxi da berau ogidxe", platuxi lako surre dako
bai, txatue?, txátue?
- platuxie
platuxie.. platuxie be arrañe da ba, lenguaue ta orretie arrain sapalak, óllarra ta orrek arrain sapalatie, baye (olan e) olan esate baterako, sur-txatu dela ta, es
- erderas "flete"
ori merkanteku da
- euskeras?
estaipe
- estaitx ondo badau, pleitxé?
pleitxé basus e pléitu da, líue, pléitu, jusgadoko pléitu da pleitxe. Fletá, fletá, ori deitxuten du guk, fletá, bai, fletá. Ba pleitxe, "pleitxe" es, pleitxe líu da
- viento de popa
popadan, popadako aixie
- persona bateitxik esan lei "popaixi da ori", estaki leko baten oten, "persona poco asentada" edo
ori, ori esan e, esate baterako, "popadan baiño abillau sues", "popadan baiño ariñau sues", estalakon lotzin e leko baten. Txo! arin abil, popadako aixi baiño ariñau sabiltzas
- ori bai?
bai. Da orrek berba gustidxek galtzin dus gero, galtzin dues. Se leerridxen e nok notiño, erritxarrak e popadarik e ser den be estakidxie esate baterako
- da itxasora ibilldxena-
itxasora- itxasorako, berbati orrek
- len jentik dxakingo ban orrek gausak gedxau esta?
bai bai
- errikupe bai
bai, bai se, e, kasu baterako, Mundekan da es, se Mundeka, gerrararte esate baterako parte bi ixen da, Mundeka, bai, parte bi, esango tzut, es erridxe parte bi ixen delakon, ba plasati gora, ordun ote siles kapitxanak eta asko Mundekan, Mundeka beti ixen da mariñuna, arraintzali ote san, esatiles- mon-, gausa pobriles, da, plasati gora, ayuntamentotik gora ixeten sin e, aberatzak esate sinak, aberatzak "kapitxanen semi nai", "kapitxan(en) alabi nai ni txe", da, arraintzali ixeten san póbriena. Amen beti on da, se Mundekan e erderas kostan iñon baiño gedxau eitxe san atxiñe. Erderi algatekue, algateku baye erderas eitxe san, bay pentzate bilakon, eurak aberatzatila, goiko mandakuk eta beko mandakuk (ixaten dila) póbriek
- eta aberatzak erderas eitxe bien
bai, erderas askol, asko erderas
- da arraintzaliek euskeras

arraintzalik euskeras da alan da se ba esiñ, erritxarrak amen esin ikasi, itxasoko, konbersasiñorik, itxasoko berbarik esin ikasi, se erritxarra ixen da, e, se-sango tzupa, galoyek okitxe (tzun) e, joe! Mundekan? Gure ume-denporan? Mekaguen, makiña bat pelikada eitxen gendun, da eskapateko otorten giñen portu-mandara, da ordun ameko agure gustidxek, arraintzalik apa koño! botaten tzun andik, dana gorantz, bai

- tripas de merluza, "potrokilluek"?

es, es, esta ori potrokilluek. Mundekan e, barruteidxe

- lebatzena?

lebatzen barruteidxe. Edo tripútxak

- sertzuk?

triputxak

- sertzuti orrek?

barru- e gibela, barruko gibela, gero eitxen san aulan pelenki itxen dxakon e, lebatz(i)n amun imintxeko ta, orrek, triputxak

- da iru?

iru tripútx

- "potrokilluek" es

es, es. Lebas-potruek, esaten da, esaten san amen be, bay lebas-potruk deitxuten tzoen, urdilleri, da arbidxeri, lebas-potruek, bai

- esan lei persona bateitxik "pulperue", inquieto, movido, "pulperu da ori"

es, buru-ariñe da bai, e al que es e, ori danari "buru-ariñe", da buru gitxi dakosu, "artatxoridxek baiño buru gitxiau dakosu", ostantzin e

- artatxoridxek baiño-, buru txikidxe orduen

..baitxe, selan da, eperdikeri baiño ariñau sara, ba Mundekan "kulukariñe", Bermion eperdikerie, "kulukariña baiño ariñau xabiltzaa", da ónbri be bai, ene bada! apur bat edo olan (..) "kulukariñe dela", ori Mundekan be esaten da

- igual mutillekas dabillena?

bai, kulukariñe da, ori Mundekan be esaten da, bai

- bronquios cargados, "bularrin dakoten saltxaidxue etxast kentzien"

ba, ori, esakera (bat-a), es, es es, ori esta esaten Mundekan. Es, "bularra sarratuta dakot", baye, "saltxaidxu" es

- "tangeterie", kafi eruteko itxasora, tangeterie?

tankarta, tankarta, tankarta. Edo "tólie"

- selan?

tólie

- tolie ser da?

ba kafi eruteko tólie, tankarta. Katxarrue eruten dena, esatiles astias, pótie, tólie, tankarta, dana da bat

- estot entzun, tolie

tolie bai, Bermion esu entzun "tólie"?

- es

ba "toli" Bermion e
- preguntako tzatie
bai bai bai bai, toli Ber-

32 B

- iru tóla, bai, ia pregunta bat txori bet, kolesiño bat
ai e, Deyakue?
/.../ .. Frantziko kostie, Kapreton
- au pentzaten dot ata dauila orretatik librutatik
andik atata ongo da bai, andik atata ongo da. Andik atata ongo da.. Ogoño, au e, an dau e? Au e, áretan librutan dau, bai
- Ogoñon bularra seiñdxe?
Ogoño-bularra au, itxasu da
- a itxasu da!
bai
- esta bera-?
esta es es es, Ogoño-bularrien on nai, Ogoño-bularrien
- a nik pentza-
es!, es es es es es es es, Ogoño-bularra da, itxasun saus, da nondik on sara? ba, bertatik e Ogoñotik urre gu dau esan, Ogoñotik urrien ba, Ogoño-bularrien, es Ogoño(n) ganien
- nik pentza-
es es es es es es, Ogoño-bularra, Ogoño-bularra, au dau esate baterako Ogoño-bularrien
- au dau
Ogoño-bularrien, sarikas edo ongo da au, Ogoño-bularrien... au be Ogoño da, bai... onek e, atxiñe, au "anemonak" -goikoa- edo nudiobranquios edo onek, atxiñe otorte sin porture be, bai, gero onek botate bien, e, agarraten batzasun, atzá, usiñe. Da aparte de eso botate bien, "sakillak" deitxuten ixen tzagu one(k)
- a onek?
bai
- a onetis sakillek es?
bai..
- sakil-leku-
bai, da onek botate bien, e, alako tinta gorridxeles, botate bien, gorridxe, bai
- a orreti sakillek orduen?
bai, amorrotza.. itxatxoridxen a, kumi da au, au be angu da, onek angutie
- a au txoridxe?
au txoridxe da uxuxue
- uxuxu da yau?
bai

- da piku dako olan gorridxe ta-
ba- ba-, batzupai, bai, batzupai baye au be uxuxu da, au be, esukusten e, selan dakon "pálak"? Uger eitxeko da, palak. Se, erriko txoridxetakos aulan, atzamarrak esate baterako, bietzak edo, bietzak gure basu esan bietzak edo atzamarrak, seuk-usules. Baye onektakoe, plákie, esatiles e, bies bi edo bay dana bat eiñdxe, itxasoko-, itxasoko txoridxe, da au da, uxuxue
- da bibitxue suek
bibitxue
- da, gero, antzeku esta, au, emen dauena au da esta?, au piku-
bai, frailesillo, baye, au be da, ondora dxuten den txoridxe
- au portora otorten da?
gitxi, gitxi -frailecillo-. Au da portora otorten dena, au au
- au?
au edo, ba au, au au
- portu korriten dauena?
bai onduen, onduen ibiltxen da, au au
- au
(o)nek
- au "arao común", invierno-
bai eurok, eurok, eurotie, onek bardiñetie
- da beitu e, onetako apur bat pikue olan e, okertute, au sorro-
sorrotza, bai
- da onek-
baye, otorten die onepe, portora bai, au
- au?
bai, otorten di portora
- au da portu errekorriten dauena?
au ta au be bai
- bidxek?
bidxek, bai
- se ixen dako-
"bibitxuk" danari deitxuten tzagu, danak "bibitxu(e)", bai bai, orrepe bai bibitxuek
- baye diferentiti esta?
diferentitie, bai, esate baterako itxatxoridxeles, itxatxoridxe dakosus, e, batzuk e, e, txikidxauek, da, txirleta deitxuten tzagu baye ostantzin itxastxoridxe, da itxatxoridxe da, itxasoko txoridxe gu dau esan, esta-, "gaviota" esta itxatxoridxe, gu dauena esan. Itxastxoridxe danati onek, "gaviota"k eta- onek e uxuxuk eta danatie, itxatxoridxek, se onek e grano batepe estako atzamarrak olan, danatako palie, bai
- da ordun au bibitxue
da onek, bibitxue, uxuxue. Au, nik pentzaten dot on-, baye au be otorten da e? -Frail.-, bai bai bai bai, bai bai bai, ia... Escosia, norte

de Europa, es más oscuro, más parecido-, segun se terrenotan eitxen da órreri be, dibididute
- da au be bibitxue, au be bai
bai bai bai bai
- irurek?
bai, dana da, esatiles diferente, txikidxau(ek) batzuk, au- au txikidxau da arepaiño, bai. Da itxatxoridxeles, itxatxoridxen antzeku dau txirleta, da txirleten antzeku da bestie, au e, txirriñe, txirriña da txi-txi-txi-txi-txi da dza! eitxen dauena, die, errasa batetik baye, na-
- estaitx txirriñe ametipadau..
charrán rosado, bueno, au-, aunek, auneti txirriñek, txirriñek onetie
- charrán arti-
charrán, aunek, aunek, aunetie
- onetie txirriñe?
bai.. Bai ba gero, e, kasu baterako gastetan ba okingo dau kolore bat, gero sárrauen, amen "joven", amen "adulto" ya, suridxaue, charrán rosado, an, joven, adulto, suridxaue, esatiles e, kolori kanbidxa itxen tzoe, txirrin kumie au, joven, da gero adulto: andidxe, bai. Aulan e, da itxatxoridxen, esati-, gaviotan, itxatxoridxen, se itxatxoridxe(k) danati baye, gaviotan, ba- gastie, da, grisé. Da semat-a sarrau eitxen da suridxau, bai, itxatxoridxe. Oiñ e básus Ixarora itxatxori kumak ongo die
- bai?
bai bai, da die, grisek
- ori gu-san dot dxakin, onek irurek
bai bai bai, deitxu, onbre!, legin e diferentik ixengo di esate baterako legien, baye geuetzako danak bibitxuek. Olakue, otorten da portora e?
- ikusi su -frail.-?
bai bai bai bai, otorten da bai
- orrek estau eitxen olan-
bai bai bai bai
- must
bai bai bai bai, ondotik eitxen dau onepe, ondotik eitxen dau. Ondotik eitxen dau
- gero liorrekupe bai
onek liorrekutie
- da au, potorrue
potorrue, bai. Potorrue, edo "kotorru" be bai, koto-
- Mundekan
"potorru" deitxuten da oin, baye beti ixen da Bermion "koto-", potorrue, Mundekan "kotorrue"
- au?
au ori da, selan da?, Jesus!.. kófrie.. au be kofrie, bai.. au itxatxoridxe, bokarta-, bokarta edo arrañe dauela auen

- itxastxoridxe
itxatxoridxe, gaviota... a, gaviota reidora, onek txirletatie
- au txirleta da?
txirletatie bai, batzuk otorten die buru baltzak, entiendes?.. Au da ba, gaviota
- itxastxoridxe?
itxatxoridxe
- da au?
be bai
- au be bai?
bai
- esta txirleta?
es es es, itxastxoridxe da, egas. Ba onetaus e andik atata daus (bai).. An e, nire alabik e, olako.. olako libro batetik e, euskerasko berbak liorrekuk a naiku ata txus, bai, bai, liorrekuek. Esakerape bai, naparrak eta olan, esakerak eta bai, bai. Beiñola on san berbetan e, beitu ser diñon amen e, esan tzon Itxaroneri, enotzan imiñi atensiñorik nik, baye ata txus e
- ederto, ba beste egun baten e segi-
bai, sarratuau-
- grabako tzut
sarratuau otorri
- gedxau
bai, gu dau esan "más a menudo", sarratuau

- mapan, ixenak eta
bai
- Gernikara selan dxuten san, da orrek gausak
e Gernikararte esta allegaten au
- amen imintxen dau "isla bekoa"
isla bekoa da au, amen e dau e, lápisa dakosu esta? Marka eingo tzut apur bet. Au da, au da kanala.. Artera- Artira duna, Arteaga.. Amen dau, Arteaga, au, au, au kanala, au kanala due Artira, Arteaga, auna. Au da, Gernikara dun kanala
- ortik-
ámetik, bai, au da, Gernika. Bueno, seuk e borrako su da seuk-usules imiñi. Atxiñe amen ote sin piñedidxek
- oiñ estaus?
es, oiñ arbola suelluek, paseo modura dau, onek e, au ixen da, piñedidxe. Bueno, au da Muruetako astillerue, da amen dau, fondeaderue.. búdxakas, amen imintxen dauie, astillerutik, ataten dauin barku eiñdxe, barridxe, amen daus budxek, da amen, fondeaderue, or oten die, marik on arte, urteteko, erridxoti bera. Muy bien.. Au dana da plaidxe
- bai, arie dau or?

bai. Au da, amen dau entradi amen púnta-púntatxuen dau, entradie.. amen, Busturiko erridxora, amen (imingo) tzut esta?... Busturia.. río de Busturia, bueno gero seuk e euskeras edo imingo su. Au de entradie

- orra dxuten siñien suek?

eskiri-txen? Auna

- isla bekora?

auna auna, auna, auna. Auna. Au da, au.. au da, erridxo sarra, len ametik e ote san erridxue

- imingu igual e

au e, au au au, au da, Altamira, astilleros Murueta, au da, es es, estau- estau- geldi on! au esta, ogon apurtxu baten ia.. Altamira, San Cristobal, San Cristobal.. au da, San Kristobaleko erridxue.. San Kristobaleko erridxue da, au e?

- au ametik datorrena?

au-, a bai, au. Au. Au da, erridxo normala, oin gabiltzasena, e? Da, amen, amen parajien, Murueta amen, amen parajien.. au borrateko modun imingotzut.. au da erridxo sarra, esta(u), "río viejo" imingotzut esta? da gero suk imingo (tzasu) euskeras, dana imiñdxot e, imin biarrin ubegas jotagas, edo begas, río viejo. Astilleros de Murueta

- onaiño ixeten san?

bai, bai. Gero da au

- normala

normala, normal.. río normal. Gero seuk imintxen tzasu euskeras da gero fotokopidxe gure basu atara be, seuk e euskeras imiñdxe. Bueno, astilleros de Murueta.. Altamira.. San Antonio... au da plaidxe, San Antonioko plaidxe

- da amen ser dau, onek sertzutie?

onek e, plaidxek e, arenalak, arenalak. Oneri plaidxen, ño.. amen amen, Kanale, amen.. playa del amor

- bai?

bai

- euskeras selan?

m, -barre-, ia.. guraixanen plaidxe esta?

- jentiek?

jenti(ik e) playa del amor. Playa del amor, bai, au. Au.. Bai, au da erridxue, au da San Antonio, apeadero de Aspe.. Au da.. au da, isla- isla Santiandare, Santiandere, Santiandere

- suek olan esaten sue?

bai, Santian- Santiandare, Santiandere. Au, e?, au. Playa del amor, río de Busturia. Amen, amen.. amen, negun oten di enbarkasiñuek, e, negu eitxen o sea, sokaidi dau or, sokaidie, da, or oten die

- nongo enbarkasiñuek?

e erridxokuek eta, aunek Motrikuk e pasajerupe bai bertan okitxen txus. Onetako ixena... el akordako nai igual gero, amen itxi (..)

márkata, geroko, bueno! Isla de Santiandere. Au da... isla Txatxarramendi

- da euskeras?

Txatxarramendi, bai, Txatxarramendi.. au e? Isla de Txatxarramendi... Amen dau... amen amen, kolonia eskolarra.. kolonia eskolarra, amen.. Au da, au, Arketako- Arketako sénaidxe, or oten die enbarkasiñuek, negu gustidxen

- nongo enbarkasiñuek?

turistak, danak, bai

- da suek dxuten sarie orra?

eskiri-txen, Arketara. Arketas. Arquetas, senaidxe imingotzut, senaidxe. Bueno, Arketako senaidxe

- "Arquetas" euskeras selan esaten da?

Arquetas. Beti ixen da Arquetas

- Arketa?

Arketa, Arketas. Nora sus? da Arketasera, edo Arketara. Arketa, Arketa. Nora sus e eskiri-txen? Arketara, bai bai. Amen dau, kánpiñe.. kanpiñe, amen. Bueno, Laidá.. playa de Laida. Au da.. au da, au e? subidxe, "puente" imingotzut, gero, seuk eingo su. Puente Txatxarramendi.. Entenite su esta? E? Au da kolonia eskolarra, au e subidxe, puente de Txatxarramendi, au Pedernales

- len be oten san ori subidxe?

betí. Baye au dau e barristute desde luego, len e oleskue ote san or, barristute. Bueno.. Amen e.. amen dau, Portuondoko sénaidxe. Portuondoko senaidxe. Au da, Pedernaleseko errekie, au

- or errekie esaten sue ta es erridxue

erridxue, bai

- erridxue edo errekie

bai errekie

- bidxetara

bai. Au imingotzut lelau.. Portuondoko senaidxe... Pedernaleseko errekie

- orra dxuten sarie suek?

es, amen e, amen dakosus e turistak, turistak amarrata.. Amen berton, kanpiñe. Portuondoko kanpiñe, berton. Bueno, au da, Ospitxaleko- Mundekan Ospitxaleko plaidxe, au da plaidxe. Edo, playa de Txorrokopunta be bai, "Ospitxaleko plaidxe" esaten du baye, "playa de Txorrokopunta" be bai. Txorrokopuntako plaidxa, bai

- ordun Laidatxu gaurku da

Laidatxu es, esta gaurkue. Laidatxu da atxiñakue, atxiñaku da. Au da Laidatxu, au pártie. E Etzebarri pártie, Etzebarri bakixu seiñdxen

- bai, ori andidxe

es

- karreteran dauena esta?

karreteran e lélau-lélau krusin topaten sun etzie, a da Etzebarri. Emen imingu.. Laidatxu, au

- ori baiño es

ori bai. Au besti da, au, oneri deitxuten tzoen, oneri.. Peñas de Kareaga.. Au gero, letra txikitxus e seuk e, esatiles e, plúmis ein biko su, e plumis eiñ dxe gero, sartze su ya or

- Peñas de Kareaga, lelau beste ixen bat oki ban esta?

señek?

- Peñas de Kareaga

es, beti. Peñas de Kareaga

- da "Posadako atxak"?

bai, baye, onek, bueno baitxe.. y de Posada. Posadako atxati onek eta. Amen da Peñas de Kareaga, da amen, amen, Posadie. Posadako atxak estis iñoix, Posadie, Posadie

- orduen estaus leko bardin-

dau barrurau, barrurau, se amen ote san atxiñe fabrikie, konserba-arrañen e konserbako fabrik(i) ote san amen, Posadan. Badiñotzut, au da, plaidxie, Ospitxaleku edo Txorrokopuntakue. Au satitxu da Laidatxu. Au ametiko alderdidxe da Peñas de Kareaga, y de Posada. Posadakue. Bueno.. Patxiko kala

- or dau?

non imingu ba? Bueno seuk gero-, bai, Patxiko kala, au.. Patxiko kala, au.. Au da Portuondo punti baye, Portuondoko sénaidxe imiñdxe-, kánpiñe be bai. Au da, Portuondoko púntie

- da seitxik esaten dxatzo puntie-?

puntik urteten dauelakon, Portuondok e urteten dau, punti da gero eitxen da, barruraskotxue, da, oiñ e trena dulakon or, baye or e deitxuten dxakon "abadan plaidxe"

- abadan plaidxe?

bai, or eitxe bin uger abadak. Amen amen, amen senaitxuen, amentxe. Eitxe bin abadak e uger. Orreitxik e deitxuten dxakon "abadan plaidxe". Gero or trena pasa- imiñdxauenien, eiñdxaui a plaidxa sarratu, sarratu de oiñ estau an atxa sueltu bapaiño, ori da. Portuondoko púntie, (...) Portuondoko puntie. Ia gedxau ametik.. Au Antzora, Antzora.. Santa Catalina.. Santa Kataliña edo Kataliñe, Santa Kataliñe, alan deitxu(ten..), o Kataliña. "Santa Katalina" es, Kataliña, bai. Au da, Mundekako portue... Mundekako portue.. Au.. Mundekako portue, amen urteten dauie, mollak, bat Santa Kataliñako mollie, amen barrun Erdiko mollie, da amen Tálako mollie, di onek. Eskribiteko estau e or lekorik, setan esta-, bueno gero amen dakosu-te. Puerto- bai, Santa Kataliñako molli ta orrek. Ia gedxau, gedxau

- da ametik eta?

es, au e, au da basatzie, au da, selan esaten tzoe?

- marismie?

eso es. Au dana da marismie, aulan imingotzut e.. dana atrapateko, marisma

- emen txoridxek eta ametik-

bai bai bai bai.. marisma. Amen e, amen dakosu dana.. au be, au e marismi da, baye, eitxen dau ebai, San Kristobaleko erridxotxue dauena amen, amen imintxen (dau) San Kristobal, río, río San Kristobal, da au be marismie

- ori be erdiku be bai?

bai, au marien tapa eitxen da

- tapa eitxen da erdikue?

bai

- da onek?

onepe bai e, asko, asko tapaten die. Se, erridxo sarra, asten denin beteten, marien, eitxen dau, erridxo barriko-

33 A

amen, Kanale, Kanale mandatik, au dana eitxen dau tapa, erridxuek, o sea mariek. Baye amen, e Kanale baiño gorau, e, Gernika- o sea, Kanale baiño gorau e, onau Artirau, or, kostan bastante sabai eitxen da, marismie baye, ganaduntzako bedarra ta, dana dau or. Eitxen da, tapa, erreka sarra, da erreka barridxen bitxarti ori dana eitxen da, tapá. Gero unadatakos, Muru:tako astillerun amen, áurrien, amen e, au ingerue.. da, amen, a ostabe ure amen. A- au esta, móntaten. Astillerun aurrien, esta móntaten, dako, aulan da gero, ónetan daus ba posuek, posuek posuek, eskiri-txen dun lekue, bai

- orra dxuten sarie

oná, da ámen, amen, amen daus, "posuek" imingotzut, posuek. Amen itxen du eskirie, amen be bai, amen be bai, onek danati posuek, posuek, ba, mare bixidxetan, eitxen di bete, da bera posu lotzen da mare illetan, beteta, baye, kontornue posue, esatiles kontornu asalin lotzen da, onek danak, onek e, onek danatie posuek. Amen dau, amen ingeruen.. oiñ estaitx e, oiñ estai funsionaten badau, errotie, ote san, Artiko errotie.. errotie. Au da andaparana

- ser da ori?

andaparana = posue, uregas eitxe ban biar-da.. andaparana. Artiko errotie. Amen ingeruen, amen ingeruen.. dau kastillue, ba Artiko kastillu selan da- dako ixena arek? "Artiko kastillu" deitxuten tzoe (...). A "kastillo" imingo tzagu te.. la gedxau esaten dun..

- da suek Gernikararte dxun sarie iñois?

bai, bai bai bai bai bai. Oiñ e enai dxun baye, pf! oiñ e urte- atxiñe, atxiñe ur gedxau ote san or, da, dxun gara, or e, atxiñe korridak eitxe sauin e, Gernikan be. Ixeten san e plasa-mobille. Plasie imiñi itxe bien. Da dxuten giñen baporagas, baporagas dxuten giñen, Gernikarai:o. Oiñ, plemarin onekas motortxukas- /stop/

- emen Laiden etze bat-au esta?
etziek
- suek, marka bat-a
bai bai bai. Bai amen, amen daus e.. amen daus etziek.. da, oneti kánporengoko etziek e? kánporengoko etzi eta górenguek
- onek barridxek eiñdxauinak esta?
bai, bai. Da, au, onek, baye Matxaku esta ukusten -mapan-, Matxaku-puntatik, dausenin kíkuke, da San Juanen imintxen da beste-, San Juaneko mendidxen imintxen da, aulako etze bat, da, or dau, atxa, esate-, baixie. Onek etzik imiñdxe, enfilata, enfilata ba Matxaku- Matxaku-punti farolagas.. Beste gausa bat ostabe, amen, amen, ote san, karabidxe, atxiñe, karabidxe
- ser da?
e ka- karie, kari-txeko, karabidxe.. Ointxe be "Karabidxe" deitxuten tzagu e? Estau eser, estau eser baye deitxuten tzagu "Karabidxe", amen- amen puntan. Bertan e, erridxun kontratxun atxa-ganin dau ori, karabidxe. Amen San Pedro Atxerren, San Pedro Atxerren, ermitxi dau amen goidxen.. ermitxie, onetako kantara andidxe, kantarie, andidxe
- ikusten da?
bai, bai, bai, atxa, gu dot esan atxa. Da amen, oten san, alako basá bat, ókrie, okre kolorie, okri bakixu ser den e amarillun antzeko illune. Da atxiñe, ortik ekarte bin ori autzé, esatiles e, ori basi sikatu ta autze, da, aseite linasis nástata, eitxe bin pintxurie atxiñako agurek, batelari emoteko, pintxateko
- a bai e?
bai, batela pintxateko, amentxe. Amen imingu San Pedro Atxerre, kantarie.. kantarie, esatiles au gustidxe, au- beye gustidxe, Arketako kanpiñerarte, au dana da kantarie, au dana, e? Entiendes?
- orduen pintxurie
bai, pintxuri eitxe san, ote san e, ókrie, esatiles e, oridxe, baye illune, ori klaru barik, ori illune, da ortik ekarte bien, da autzé. Da gero aseite linasias eitxe bin nasta, da batelak eta pintxateko
- ikusi su suk ori?
bai, bai, baye umi nayela, umi nayela, gure aitxitxek eta batela - barre- basin kolori, bai, umi nayela, au e oin e, se-sango tzupa? Irutabost urte ta bai. Muy bien. la. Au e, f! ba, onek, plaidxati onek danak, au be plaidxe. Plaidxe baye, tapa eitxen di gero e? Onek tapa eitxen die
- bako ixenik orrek?
e? es es es es es. Kanalen aurreko plaidxek e, au, playa de San Cristobal, Kanalen aurreko plaidxe, da orretie, baye, au, au esta tapaten, au, esta tapaten. Onek, púntukas dausenak-
- orrepai
onek eitxen die, tapá. Amen San Antonion.. au esta tapaten.. no tapa, au bai, sí. Onek danak eitxen die, onek, púntukas dausenak,

tapá. Amen, playa de Laidan, au e, bajamarin bai bistan dau, bay gero bakixu, au satitxu lotzen da, e? Eso es

- ori dxakin biko da nondik e-

bai, e, nondik susen bai. Por regla jeneral, sus Mundekako erridxoti gora, o sea Mundeka- ametik, elixatzetik gora, da, allegaten sarenien, dxun bi xu bertako Txatxarramendiko, Txatxarramendiko, imifidxot, Txatxarramendi, puente menor. Amen dau, Txatxarramendiko, isla Txatxarramendi bai. Txatxarramendiko islararte, berau e, selan dauen or e, or e Txatxarramendi dau eiñdxa, itxasoko ori

- instituto oceanográfico

insti- oseanografico, bere- ber-ber-bertararte dxun bi xu, ber-bertararte. Da gero an eitxe su, buelta Laidarantz, da Laidara allegaten sarenien ein bi xu ostabe gorantz, Arketaraiño, da Arketati gora sues, Arketati gora sues, San Antonioko islararte, onaño. Isla de Santiandere(n). Santiandereko isli da, gero, andik, andik, len e, len Busturira sartze san, baye oiñ ori sikatuta dau, da oiñ ein bi xu, oiñ ein bixu, au e, playa del amor e itxi barrutik, da, satos, Kanaleko erridxora, Kanaleko erridxora allegate sara, da Kanaleko erridxoti gora, Kanaleko erridxoti gora satos, San Kristobaleko entradatik, entradaraño, da gero, artze su beste erridxue, Muru:tarakue, Muru:tarakue, Muruetako astillerue, da Muruetako astilleroti gora sues ostabe, kosterres-kosterres kosterres-kosterres, aunke badakos onek e, au e, au basi da, au tapata oten da, da, mari daue- urabera dauenin agertu itxen da. Da gero, allegate sarenien ona, e aste- Murutako astilleru baiño gorau, sus kosterres-kosterres kosterres-kosterres kosterres-kosterres, Gernikako entradararte. Gero pasa bi xu, beste alderdire. Da, ostabe sues kosterres-kosterres kosterres-kosterres, Artirarte, bai Artirarte allegate sara

- or bueltie eingo sue gero?

bai, andik gora esin su, Artin esin su. Da, amen, ba Gernikararte, bai. Baye plemarin e? Plemarien. Mare txikidxegas, gu motor txikitxuek, allegaten gara ba ordu biko maries e allegaten gara Arketara, baye, Gernikara es, se Ger-, erridxun erdi ingeruen, edo berautxuau dako, e, pásue, pásue atxiñe, burdidxek eta pasaten sien, manda baterik bestera bedarrak ebaitxan e, erridxun kontran, burdidxek eta pasatekue. Da, an e mare- mari bi-xete sendun, aren e, aren pasuti gora e dxuteko, plemarien. Aulako- aulako ingeruen.. paso de carros. Amen ote san e? amen

- oin es?

bai e oiñ e, an e, oin burdirik eta estabil, burdirik eta non dabiltzu? Oin tratorrakas-da, baye oiñ esti pasaten andik, esti pasaten. Oiñ e satitxuta be ongo da, baye a-, badiñotzut atxiñe, ori ote san, oin igual satitxuta ongo da, errekaik e mobita. Bueno, ia gedxau... Amen, amen... es ameti dau, ameti dau e, San Migeleko, Artin goidxen dau,

San Migeleko ermitxie. Da orren ermitxin aspidxen dau, aspidxen o sea beko alderdidxen dau, Santimamiñeko, kuebi edo, sillue. Gedxau se-sango tzupa orkue?.. amen e Artin goidxan dau.. San Migel

- orrek itxasotik esti ikusiko esta?

bai, ukusten die, ukusten die

- da markatie?

es, es, es. San Migelek (estako) markarik. Esaten daui or atxiñe, ure on sala, bai, se, ostren asalak eta daus e, an órmetan, átxetan. Sartukeran bertan subidxe- esto, e silluen, entradan bertan daus e, ostra-asalak, orman pegai- pegata. Esaten daui ba, esakeri edo esaten- esaten dauie ba ori dauela, m. Amen, Kanaleko beyen, amen, ote san atxiñe astillerue.. astillerue

- ordun bi esta Murutakue ta Kanalekue

es, baye au astilleru atxiñaku da e? Olesko enbarkasiñuk eitxe bin or, atxiñakue

- esetu su suk ori?

estot esetu, estot esetu, baye, entzuti dakot. Astillerue, da amen... (beran) ote san ostreridxe, ostreridxe. Ointxe be ormak an daus e? Da, amen górauen, ote san beste ostre(r)idxa bat, bai, oneri deitxuten tzoen, ostre(r)i sarra.. Oiñ au, au deseiñdxa dau e? Ostre(r)i sarra deseiñdxa dau. Onek endiño ormapakos, da oiñ urte gitxirarte, etzi be bai, etzi egote san bertan ostreidxen, esauen itxitxen ona barrura sartzen eskiretan, ogote san- guardianak eta ote sien, baye oiñ e ba, e, lárgata, satitxute. Ontxe be, or bertan erridxuk eta erunda bertan e, entre-, Kanaleko astillerue ta ostre(r)idxen-, or ontxe be ostrak topaten die bastante desentiek, ostra, au, ostroye badau, baye ostra desenti be topaten da. Au ostre(r)i sarra total desetxu a tapa san, gero basik eta orrek ba tapata dau dana. Bay badiñotzut onek ostre(r)idxek, ondiño ormak e, ormak, ormak eta, estaitx (...) andapari edo selan deitxuten tzoen e, estai selan (deitxuten tzoen e), esatiles ormie, ormi buelta gustidxen dako, bai. Bueno buelta gustidxen, amen, amen bueltan, ameti ba mendidxe da, esatiles terrenue, frutak eta terrenue. Bako, eso es. Ia gedxau ser?... Onetako ixena, Aska- Askarretxe.. Askarratxe

- atxak esta?

bai bai. Bai, au imintxematzu ba, Atxa sabale, onek e, eiñdxa daku, eiñdxa daku ori

- da ametik beste atx-

ameti due, au da barrie e? Barrie. Au da barruko, barrako sénaidxe, au da ermitxie Santa Kataliñakue

- da "barrako senaidxe" esaten da?

bai, "barrako senaidxe". Au da Santa Kataliña. Amen dau, amen puntan, bertan eitxen da aulako baixe bat, aulan, sálta eitxen da e? Esatiles puntan, lfbrin dau, au da Kabratxe, Kabratxe

- da seosetan dxuten da orra?

es, bertan, len e bai, len portzebak ote sien, bertan e, ukusko su an e, ermitxatik an beyen, an punta-puntan dau
- andi bet edo
bai, e.. mare illetan e bistan oten da, esatiles e punti be. Da bajamarin da bai, (ba) salta itxen san e, bajamarin ara. Kabratxe-puntie, Kabratxe púntie, eso es. la gedxau ser dakun
- da ametik?
au au, au dana da atxa
- da estau ixenik or esta?
e e, au da, deitxuten dxako Antzorako portue, ba Antzorako portue
- orreri?
bai, amen-, au senaidxe e?, au sénaidxe.. Onetako plaitxue, Antzorako portu dako plaidxe, da orra dxute sin atxiña, ona dxute sin modun abadak, orra dxute sin mojak, dxute sien, gaur es, gaur desnudismu-, au plaitxue da desnudismue
- a bai?
bai. Gero onek segiten dau, onek e segiten dau kostiek.. Lagararte..
- da or portu ote san?
es, sénotxue daueles, séno bat, plaitxues da, deitxuten tzoen Ixaroko portue, Ixaroko portue, edo "Antzorako portue", ointxe be bai, "Antzorako portu" deitxuten tzagu. Dxun lei enbarkasiño txikidxas da sartu lei, plaitxu bat-au da baixa tartetik sartze sara, bay- ori da, Antzorako portu- non okin sue sari botata? ba Antzorako portun aurrien. Gero non on sari tximinoitxan? da bertan Antzorako porto barru-barru-barrun on gara, da, esakerak esta?, esakerak, ia
- da ametik estau olan e-
es, amen, onetan estau, a bueno, amen e dakosu ba, au kantari Busturiko kantarie
- da "Busturiko mendi sorrotza"?
ba au au, au Busturiko kantari da mendi sorrotza
- a, kantari da?
bai
- da ori Laidatik ikusten da mendi olan e sorrotza
bai
- ori de?
bai bai, bai.. mendi sorrotza, kantarie. Aulan dako onek e, aulan sorro-sorrotz, da gero dako beste bat txikidxaue, aulan
- da orrek selan dako ixena?
e-, es, mendi sorrotza bai
- da Patxiko kalan ser atrapa- edo setan dxuten san?
arraintxen, arraintxen e, a múxarrak eta aulan, atrapaten, muxarrak
- kaña-
kañaberakas, kañaberakas, kañaberakas. Atxiñe, atxiñe sarikas be bai, proibite ote san baye, gosi ote san da negun e, noix egualdi txarren ote san, euridxe ta iñor es ibiltxeko ba aurdun dxuten giñen, gabas e? gabas. Ba au be berau e, au be, Ospitxaleko plaidxe

edo Ospitxaleko au e, sarratu itxen gendun, ori sénue, sarratu itxen gendun sarikas, plemarin sarratu da gero bajamarin dana sikutan lotze san, (..sikutan). Da eitxen gendun, bajamarien, eitxen gendun masidxe, antxobi ta olaku masidxe, eruen da aretan, apurtxu bet e tapa, da gero mari bakixu datorrenien eitxen da- plist!, plist! eitxen dau e, da eitxe ban berak agertu, da arrañe, dxute san ba masidxen usiñera, da gero plemarin eitxen tzagun guk sarratu, da bajamarin e sikutan danak, bai

- da asko atrapaten san olan?

aldik e- aldi batzutan bai, aldi batzutan bai, e, amar arrue múxarra ta, lupin ba granue ta, erridxo-arrañek eta, oiñ ori erridxo-arrañe deitxuten tzaguna be galdu eiñdxe, erridxo-arrañe ixeten san e, muxoye baiño, istuaue, brekien e tamaño ingerukue, ba arraidxakas, arraidxakas, erridxo-arrañe. Ia, gedxau se imingu amen... Estaipa se- se imingu(n) gedxau.. Ongo da amen seoser baye..

- beste egun baten igual

bai

- ekar tzut, seupe okitxeko

bai, ba, au eingot, selan pentzaten doten, esatiles e, or eiñdxusenak aparte, seoser edo otorten badxast bururc, e? Eitxeko. Muy bien. Muy bien

- Bermioko berba batzuk, modorra, resaca, "atzo gaueko terrela pasa baritakot"

atzo bai- ori da moskorra, moskorra. E amen be sarridxen, jo! Selako terrela dakosu ondiño, pasa barik, ori, amen be bai

- ori bidxamona

bidxamona, bai

- ori da terrela?

terrela

- persona sin energía, "tolleles dau bertan mobidu be ein barik", tolleles?

el bai Amen esta esaten, ba- basiles saus, txo! basi- basin modun saus txo, berton. Baye, esango dauie, esta? Bermion igual esango dau-

- bata batek baye esta-

esta, normala esta, esta korrientie

- baten esastasun "tongan plantata"?

bai, tóngan da enbarkasiñuk alkarregas, bai

- au beste gausa bat esateko edo, "estibata edo tongata", "geure arrañek gustidxetaus an tongata"? Estibata esatiles

amen esta esaten, amen enbarkasiñuek tongan daus, tongan, esatiles alkarregas, tongan

- igual kalan

bai, bai

- sirena de llamada para la venta del pescado

bai
- "sirenie" esta?
bai, sirenie. Ondarrun "turruna"
- a, Ondarrun, amen okiñdxot ori "turrune" baña, Ondarru-
Ondarrun "turrune", Bermion e "sirenie"
- da suek?
sirenie, da Ondarrun-, Ondarrun Ondarrun bai. Akordun dakot, andik ibil nayeles ba. Turruna dxoten dakosu enbarkasiñue, es arrañe saltzekun, enbarkasiñu bakixu itxasorako arrast-arrasterutan ibiltxen giñen gu, da jenti faltate sanien ba, dxote bin e, sirenie, da eurak ondarrutarrak esate bien "an turruna joten dau, enbarkasiñue"
- da ondarrutarren euskerie enteniten da ondo?
bai bai, erderi dako asko
- esti sarratuek eurek berbetan?
es es es es es es es, erderi dako asko. Motriku, beitu, bos kilometro daus Ondarrutik e, Motrikure da euskera- total diferentie, total, total, diferentie. Ondarrun erderie, eskondu eiñdxela ta "esposatu", oiñ estai selan esango dauen baye, len, "esposatu", bai. Da, esatiles libretie nabegasiñoko libreti edo, enbarkateko libretie "boletu", "boletu", deitxuten-, da aulako- -barre-
- txoridxe da "txarrapataridxe"?
bai, bai, a a- e, txarrapataridxe da, e- elayen antzekue, elayen antzeku da txarrapataridxe
- da itxasoku da?
esto pentzaten nik txarrapataridxe itxasoku ixengo danik, ikusi itxen da baye esto pentzaten e?, nik pentzaten dot liorteku dela
- itxasun ikusten da ori?
bai ikusten da, lantzin bein
- elayen antzekue
elayen antzekue
- esta millabarrikie-
millabarrikie beste bat-a, arepe elayen antza dako, da atzá botaten dau berak, atza. Sarrí, olan e trabes e gaues arrasterun da, subira barrure be bai sartun, da an, goixin suse-, (ser) dau amen ba? Bai, millabarrikie
- da txarrapataridxe
antzekue, antzekue
- da atrapaten san au?
es es, es es
- olako iru?
iru txarrapatari
- persona muy blanca, "eguskidxe artzin nue, txibidxi baiño suridxau nau-te"

bai, ori esaten da. Txo!, txibidxi baiño suridxau saus, el eguskidxe artun edo, bai. Baitxe gernikarren kolori dakosu, bai. -barre- Gernikar- Txo! gernikarren kolori dakosu ta artuixu eguskidxe

- begi txikidxek, "begi txilluetakos"

txíllun begidxetakosus, ori be bai. Bai, esaten da bai. Begi txikidxe ta (..), txillun antzeko begidxetakosus, bai, esaten da, bai, bai. Oraiñ e esto pentzaten, orain galduta dau orrek e, orrek gausak e, galduta daus

- len esaten san

len bai, bai bai bai bai

- txillun begidxetakosu

txillun begidxetakosus, bai. Baitxe, "txillun begidxetakosus" esaten san, "txo!, atzo be ibil sara, txillun begidxetakosus-de, atzo be ibil sara", gu dau esan ba edaten edo gausie. "Atzo be ibil sara, txillun begidxe dakosu-te"

- da "txíllotu eitxen dxastes begidxek", "txillotu"?

es, es. Es, begidxe txikitxu, txikitxu

- doradie

arrafie da

- urre-

urreburu be bai, Bermion "urreburue", da Mundekan, "doradie"

- da suek urre-

es es es- Bueno, esan eitxen san e? Esan eitxen san, baye, sigue, segiten dau doradie. Bermion "urreburue", bai

- da esakera modure, persona inquieta, leko batetik bestera ba, "urreburu da ori"?

es, es es es

- persona inquieta

bai bai, es es, es. Ori esta esaten amen.. /.../

33 B

- uxuxue

uxuxue bai

- txoridxe

bai

- "bibitxue" suek esta?

bibitxue

- persona que anda sin rumbo fijo, arin dabillena, "uxuxules dabil ori"

es, es

- kórridxen edo, uxuxules dabil

Mundekan e, uxuxuri, e- esan esaten. Kulukariñen e antzin sabiltzas, kulukariñe da, Bermion "eperdikerie", da Mundekan "kulukariñe", da ori ibiltxen da "ta-ta-ta-ta-ta la-la" txoridxe da ori.

da, esaten da "kulukariñe baiño abillau e- ariñau sabiltzas", da, "kulukariñepaiño buru gitxiau dakosu". Mundekan, "Kulukariñapaiño buru gitxiau dakosu", esatiles e buruariñe bada, kulukariña dales txoridxe ariñe- beti an-an-an, aurreitxik, Mundekan "kulukariñen-

- esaten da persona bateitxik "seroyeles dator puskadaka", "seroye sara orrenbeste sarata itxeko ala?"

e aurrek e, esan lei, esan lei, baye, Mundekan esta esaten, es es. Mundekan kasi seroye baiño gedxau beti (ixan) da ballenie. "Seroye" be bai deitxu tzagu, baye, kasi-kasi gedxau ballenie, bai

- da kumie esta seroye?

seroye, bai, kumi da, bay deitxu geuk e, ballena kumie. Seroi kumi deitxu biarrien, ballena kumie. Mundekan gedxau ixen da seroye baiño, ballenie

- esakera modure "seroye sara orrenbeste sarata eitxeko"?

es es, es es es

- da "simarroye da ori, orrek asko daki"

bai, ori bai, txo!, simarroy sara su txo! Gedxei dakixu suk

- a bai?

bai, bai ori bai

- asko dakidxenari?

bai, ño! Su simarroye sara txo!.. Asko dakidxenari, da baitxa sórrotute dabillenari be bai, a sórrun-sórrun sórrun-sórruen e, gausi billa dabillena, ori be bai

- seoser da "sidxarratu", "barku sidxarratu due" edo? sidxarratue

sidxar- e, ori ixengo da.. duenin e, duenin sídxau artzen, sídxaue da, errunbu kanbidxaten, si-, auri gu ixengo dau esan, sidxa- sarratue, sidxe-, sidxau sarratue esta ixengo?

- igual bai

e sídxau sarratue, gu dau esan, sarratu eiñdxauela bueltie. Sidxau sarratu ixengo da ori

- ostantzin "sidxarratu"-

auri ixengo da, sídxau sarratue, sídxau sarratu eiñdxau. An enbarkasiñu sidxau sarratu eiñdxaupa, buelta, ariñ eiñdxau, ori da

- loditxu edo, "atun biribille laku da au"?

bai, bai ori enbra- enbrari kasu baterako, ño! enbratxu atun biribilles dau

- se-sateko?

esatiles morroskonatxu dauela, atun biribille

- loditxu ta ori?

atun biribillales

- enbrakaitxik, da umikaitxik es?

es, es, es e, umiena esta. Enbrakaitxik

- atun biribille

atun biribille

- ser gu dau esan "atun sarra da ori"? ori gixona edo

arrain sarra da. Bai, amen e, txo! Su arrain sarra sara txo!
- da ser gu dau esan?
gu dau esan, asko dakidxena, ai esatiles e, ba sórruen baye asko dakidxena. Txo! Su bítxo sarra sara, edo arrain sarra sara, ori gu dau esan
- da "atun sarra" es?
bai bai bai e, "txo!, su atun sarra sara" edo "bitxo sarra sara", larrei dakixu-te
- ori atun sarra be bai esta?
bai
- "balandriles dabil ori", balantzadaka dabil edo esateko. Igual moskortuta, balandriles
ba-, es es, es es. Amen e, kasu baterako, ño! Sidxau andidxetxarusak orrepal Moskorrik ba sídxaue, sídxau asko-, ba amen ori bai, dxo! orre(txarusak) sídxauek!
- viento helado, "berenu lako aixie"?
bai, esaten da, ño! Benenu baiño otzau dxauk au! Ori esaten da amen be, aixe otza dauenien, ño! Benenu baiño otzau dxauk au
- otza dauenin esta?
bai, bai
- "niri es imiñi beseuen begidxek, esetuten saitxut-eta"
....
- tunbeta otie ba, "gardi baiño lusiau on da beyen-"
bai, ori bai, txo!, gardi baiño lusiau saus. Túnbata, esatiles e lo edo, siesti botaten edo, baporien. Txo!, auntxe be gardi baiño lusiau saus, ori bai
- gardi olan oten da-la?
e! e! Gardie, gardi da arrañe.. por regla jeneral, irugarren bueltan dxaten dau e, karnadie, bai. Sük erriten tzasu, (on a) arrastan ibiltxen giñenin garda asko ote san, atrapate san. Baye, etzagun omoten balidxorik, da batzupa, fogoneruk eta igual atrapate bin e dosena bat edo bi edo, da kájatan imiñi, saldu eitxe bin, ogorloku kilu edo, dana dala saldu eitxe bien
- esta arrain andidxe ori?
arrain andidxe bai, bai bakos e ogei kilo, otamar kilo, berrogei kiloku ta gedxauku be bai, gardi-, tiburoyen antz-antzeku da, gardie. Ba, ori, atrapate bien ba, saltziko, asala kendute
- iru-
iru garda
- irugarren bueltan
irugarren bueltan dxaten dau, errie esta? karnadie, da an etorten da buelta, karnadin bueltan, da buelta bigarrenin be, listo auntxe irugarrenin etorko da, rrra! da! Por regla jeneral irugarren bueltan
- goixien-goixien altzaten da Sollubera dxuteko, gogue arrain!
bai bai bai, goguarrain
- ser da?

e, ori amen esaten da kasu baterako, or Sollube esan su, da, amen itxasora dxuteko, se? Ser diñosu ba? ta, ba, Lagaras gues, e goguarrain txo!, goguarrain. Edo "kabura gues tximinoitxen. E goguarrain! Ni ba beste leko batera nue", ori (esaten da)

- da ba ser gu dau-

goguarrain ba gu dau esan e, es-, ba seuk e pentza suna egin! Seuk pentza suna, ba koño, igual ona ixengo da

- baye suk pentzaten su estala ona igual esta?

bai bai. Igual e, suk diñosu ba "ni enu orra", su (suleko-) da goguarrain! Esatiles e ba suerti okin edo ori gu dau esan, suertie

- "barkue guarda-guardaka dabil"?

bai, guarda-guardaka dabil, ori amen be esaten da. E egualdi txarra dauenien, ba, ño! txikotasuk eta, ño! Guarda-guardaka du ori enbarkasiñue

- balantzadaka?

ba saltuk eta balantzadak eta ori, guarda-guardaka due

- da "guarda-guarda bat eiñdxau" es?

es, balantzada bat eiñdxau, edo balantzada bi-, balantzadaka du be bai, esaten da "balantzadaka due", trabes susenien ba balantzadi emoten dau enbarkasiñuek

- da "guarda-guarda bat" es?

e guarda-guardaka da, aixera ta olan e golpiek artzien, guarda-guardaka, bai. Esaten dauie, ba enbarkasiñu balantzau den ala-, bueno erderas dako orrek "barco balansero barco marinero", bai, "barco balansero barco marinero"

- "ein txus gausak lanbasales", "lanbasa laku da ori", hacer las cosas muy superficialmente edo

bai, esatiles e, dxo ta pasa, dxo ta pasa

- da ori esaten da "lanbasales"?

es, amen es. Txo!, dxo ta pasa ein su biarrak. Gu dau esan "txarto eiñdxa daus"

- ariñ eiñdxauela

ariñ ein, bai, dxo ta pasa, ariñ eiñdxauela ta txarto eiñdxa daus, bai

- da "lanbasales" es

es

- esaten da "lixiles asala kendukotzut" edo "lixiles igiriko saitxut"

ori, ori berbie atxiñe esango san, oiñ estau, es

- da esan esaten?

atxiñe bai esango san, oiñ es

- pantalones cortos, lagun gustidxek dxun dies prakak mariek atrapata

ori, prakak mari atrapata da, gu dau esan, kasu baterako prakak, atxiñe, póbrin artin ixeten san, ba, arék omon, da arék emon da beste- da kasu baterako a prakie, praka lusi bai baye labur lotu, labur lotu, beraiño barik apur bat laburrau, da "marik (atarata) dakosus prakak txo!" Ori bai, se marik atrapata gu dau esan, bakixu

erropie, txikitxu itxen da busti txe gero, txikitxu itxen da. Bueno oiñ es, oin nailonak eta baye, txikitxu itxen da ta "txo!, orrek prakak e usaba dakoe, marik (atarata) dakosus-de", bai

- gausa garbidxe, garbi dauela esateko, "etzie imiñdxot, ata kontu ollarran begidxe dala"

es, es

- da arrain fresku dala esateko, "ollarran begidxe", "ollarran begidxe baiño freskuau dau"?

e amen e, amen e, arrain freskue sakatza, sakatza suri bádako, sakatza gorri okin bi dau, sakatza bakixu ser den, bai. Sakatza okin bi dau gorri, da lebatzari igarten dxako, bustena okitxen dau, gatuk e arraspatales, esatiles e, bustena esta (o)lan? Selan e- aritxute, aritxute, gatuk e arraspata okitxiles, aritxute, lebatzari or igarten dxako, alan badau a, lebas sarra da, bai

- baye "ollarran begidxe"

es, es es es

- esaten da "papardun arpidxe dako orrek"?

bai, "txo! Papardupaiño arpi andidxau dakosu suk". Bakixu papardu sapala dales, bai, esaten da

- arpei andidxe edo lotzabaku dala

bai, lotzabaku edo olan dela ba, papardupaiño arpi andidxau dakosu suk

- ojos saltones, "sapuen begidxetakos"?

sapun begidxepai, bai, bai

- andidxek?

e . e ño! a bakixu a, brilloso, listo-, brilloso, saputakos e n...mientuen dakos sapue, bai

- esakera bat-a "takarta baiño gogorrau dau"?

bai, illdxa dauenien, illdxe edo, dauenien, ño! Takarta baiño gogorrau, amen be bai, esaten da ori

- illdxe personie?

illdxe personi edo arrañe. Arrañe be bai da personi be bai, "takarta baiño gogorrau dxauk ori", bai. Amen be esaten da

- da "taketa baiño gogorrau-"

taketa be bai

- takarta, taketa

bai, bueno takarta arrañe da, bay taketa da ba pálue. Baye, esaten da, "takarta baiño gogorrau dau", ori esaten da

- ser gudau esan "tertza faltaue"?

tertza-faltaue gu dau esan, bueno tertzie faltatie bakixu ser den, bay tertza faltaue personie gu dau esan, dana, selan e, esatiles e, edaten dauena, énbrakas dabillena, a-, ori bestie, ori da, tertza faltaue. E ostuten dauena, da, dana nastin e, esu enteniten? Ori da tertza-faltaue

- da andra bateitxik esan lei ori?

bai, andri be bai e ori, bai, ori andritxik ba, erdi arrañe bada, ba, ori tertza faltaue da, esaten da. Aunke oiñ onek berbak kasi esan be-sti itxen e? Esta esaten. Sárren artin ákaso, baye oiñ e olako berbarik estau

- da gastiek dxakin bes

gastik dxakin bes, pe- pe- pentza bes, pentza bes. Oingo gastiri esatematzasu "tertza faltaue ser da?", tertzi ser den be-stakidxie

- trapo olatue?

trapolatu bai

- ser da?

trapolatue deitxuten tzagu, aixeolatu dauenien, da sarratu dauenien, sarratu. Ori trapolatu formaten da, aixi kasu baterako, norustekue, da korrenta su- e, kontra, kontra, esatiles norusten kontra, aixin-aixin kontra dauenin korrenta, aurdun forma- e armaten da trapolatue, ori da trapolatue, amen erridxun kasu baterako barrán, aixe apur bapadau, kanpoko aixi edo dana dala, da erri- erridxue, beras dunien, esatiles e mare bixidxetan da, armaten da barran trapolatue, ori da trapolatue /stop/

--

San Pedro, San Pedrotxu da San Pedrotxutxu. Orrek iru egunak ixeten sin etzegune, baye aurten datorreles, gaur sapatue, ogetasaspi, gaur dau júntie, gaur ixako dau banderie, junti dau-te atzaldeko seiretan, bidxar domeki delakon esin su dxun itxasora, bat, gaur atzaldin be esin su dxuen, banderi dauelakon, bidxar e, banderi espadau erriten esin su dxuen, San Pedro egunin esin su- e- dxaidxetilakon, esuselakon, da bigarrenin bes da irugarrenin bes, se len be, iru egun ote san e banderi ixeta. Baye oin otor deles domekie, bísperie, ba (ori) ixengo d(i) lau egun. Segun e onek programak illen bosterarte di dxaidxek, Mundekan, bai, baye, guri banderie erriko-skue, seguruen-seguruen eguastenin erriko daue

- kasiñun dau?

bai, ondiño imin barik ongo da. Atzaldin dako- imingo dauie, presidentin banderie, da presidentin banderi on eskero esiñdxu itxasora dxuen, aunke baporak bai, libertadi dako emonda, se bapora, atunepe erun txus Coruñara, a selan etorko da San Pedro egun ba pasaten e edo bi pasa- edo iru egun, selan galduko dau e, dausen kosteran? Aretako libertadi emonda, bay gu, estakules bosik es botorik, ostantzin guk esango lekidu "gaur es ein juntarik, ein domekan". Esta egidxe-la? Domeka atzaldin ein juntie, atzaldeko bostan edo, se ameko junti ta esebes esebes-ta. Ein juntie, da, San Pedro egun bat eiñ dxe gero itxasora, se- se- se-. Ba guk esiñdxu berbarik ein, estaku es bosik es botorik

- es e?

estaku. Nik sarri esaten dot "txo!, sarrak-arelakon estaku es bosik es botorik, gausaren bapada, txarto datorrena, da botupidina, ayuntamientun kontra eitxeko, edo aren kontra eitxeko, edo orren

kontra eitxeko, ordun satosie, sárren botupille. Da seuek-usunerako estakosu- estaku botorik. Da, beste sarritxan esaten tzatie "munduen nagosi sarratie, jubilaueti danak, aitxasantu be bai, aitxasantu(k) neure edadi dako, da mundun agiñdxu itxen dau. Básus e, Alemaniara, Italiara.. larotas urtitako presidentie, eskiñe gustitara susen lekun munduen, nasiñorik gogorrenak eta danaties sarrak, sarrak. Da amen e, sarrak, guk estaku berbarik es botorik es-, (..) munduko, nagosi danatosak sarrak eta!" Egidxe da. Ordun aitxesanturi be esan, ala! Oiñ e su erretira da su esara eser. Muy bien

---

- Bermion entzun dot "beraldidxe"

beraldidxe, ori da erresaki dauenien. Beraldidxe da urteten dauenien, da goraldidxe datorrenin erresakie, erresaki da ori. Beraldidxe, da goraldidxe

- goraldidxe itxasorantz-

beraldidxe da, esate baterako portun gaus esta? da portuen, urteten dauenin ure kánpora, beraldidxe. Da, sartzen denien, erresaki sartzen denien = goraldidxe

- errire sartzen denien esta?

bai barrura sartzen denin bai, ori da goraldidxe

- da Bermion esakera modure, atunetako guardarrain andidxek se ixen dakoye?

guardarrañetie, arrañe dxago- e arrañe dxagotekuek, e, esatiles enkajonadurek. Da enkajonadur(i) itxen da, guardarrañe, esatiles, olá, enkajonadur(i) itxen dena da guardarrañe

- da atunetako andidxek ixengo die?

bai e bokar-, daus antxobetako, bokarterako, die, bera enkajonaduri formateko, ba batzutaus guardarrain andidxek, da gero trabesekutie txikidxek, auri da

- Bermion orrei andidxei "txarri-kortak"

txarri-kortape deitxuten dxako, txarri-kortape deitxuten dxako, txarri-kortei da guarda- e, enkajonadurie arrañe imintxekue, nai bokarta, nai e.. nai atunek imintxen die, neberara sartun orduko ba, orretan guardarrañetan

- da orrek "txarri-kortak"

txarri-kortape bai, deitxuten dxako bai, bai

- da txikidxepe bai?, txikidxek "txarri-kortak"?

es es, txarrikorti deitxuten dxako danari, danari, danari, bai. Estaitx e, enjaretaue imiñdxu iñoix?

- ser da ori?

enjaretaue

- ser da ba?

enjaretaue da, trañe, trañen aspidxen imintxen dana- dana, kubertin ganin imin biarrien, enjaretaue imintxen da, da aren ganin du trañe

- parrillie-
parrillie. Parrillie ta enjaretaue, da bat, bai. Mundekan "enjaretaue"
- bai pentzaten got-
eiñdxa okingu, bai. Muy bien
- petrolero?
petroleru da ba merkantie petroliu eruten dauena, bai
- da "remolcador"?
remorca- erremorkadora da ba, onek e erremorkadorak e eruten dauinak erremorkan, erremorkan eruten dauinak enbarkasiñuk aberidxegas edo aregas edo onegas
- da badau "éretako etxadie" da "kontrako etxadie"?
bai, éretako etxadi da, aixien- esatil-, eiñ etxadi ta, aixera imintxen dena baborra. Da kóntrako etxadi da, eiñ etxadie ta aixie, imintxen denin estiborretik, ori da kóntrako etxadie, da bestie-
- nois eitxen da kontrako etxadie?
segun arrañe selan korriten dauen, se arrañe kórriku da, da segun e, aixi dau e manda bateku beti, aixie manda batekue, da arrañe kórridxen badue, da igual e ba musturre atrapateko ein bi tzasu kontrako etxadie, edo éretako etxadie, segun selan korriten dauen arrañek
- aixieitxik esta es?
aixitxita, aixitxi da kontrako etxadie edo eretako etxadie, bai. Se, éretako etxadi esan tzuten modun da, eiñ etxadi ta baborretik aixie líbre, esatiles e trañe baborretik eitxen da etxadi-ta. Da libre lotzen da trañe, enbarkasiñotik. Da kontrako etxadi da, ganera dxuten sarena seu, trañen ganera enbarkasiñue, ori-
- la comandancia
komandantzidxe
- selan?
komandantzidxe
- da "la ayudancia"?
ayudantzi da, erri txikidxetaku-, comandansia marina da Bílbokue esate baterako, sentrala. Da ayudantzidxetie ba, por- e portu:tako, onek e "komandantzidxek" esaten dunapaye ayudantzidxetie
- erremorka artzen sauen bat, testiguek artzen sien esta?
e atxiñe bai, oin be artungo die. Da ixeten da ori, kasu baterako daus grúpuen da batek artzen dau erremorkan etzera ekarteko a enbarkasiñue, ba semat egun tardaten dauen, entre ekarri, da allega bertara, bestin grupora, órretan egunetan se atun atrapa dauien bestiek, a pagaten dxako erremorkadorari, erremorkan ekar dauenari, aren beste arrain. Oiñ, estaipa selan dakoyen, ori atxiñe ixeten san, ba oin dako sosiedade bat eiñdxa dakoye, armadorien artien dakoe, bueno ya denpori da esta? sosiedade bat, da erremorka sosiedadi pagaten dau, oiñ estai setara den, estaitx e selan pagaten dauen, sosiedadi(k) pagaten dau
- len olan esta?

len ixeten san, atxiñe e? Erremorkan ekarten badau, aren- bestigrupoko enbarkasiñuk se arraiñ atrapa dauien, arenbeste pagatie
- "ala" esateko beste berba bat-au esta?
alá edo kobrá be bai, bai
- da gedxau ala igual esta? ixengo da
bai, e bueno, "ala ori" edo "kobra ori", bai, ba- bardin antzera
- bidxek esta?
bai- bardin antzera
- "folidxue" da gero, tonelaji ta imintxen dauena-
estau imintxen tonelajerik e.. e kostaduen. Tonelaji errolin due
- da se ixen dako orrek? Bermion "frankobordue"
frankobordue, frankobordu da, legés, selan okitxen dauin e-, baporak e gitxitakoye, merkantik eta selan okitxen dauen a árue, da arraidxa bategas aulan, a da frankobordue, karga bi dena, ararte, au da frankobordue. Berton eingotzut (..) .. Ukusko tzasun merkantiri aulan, baltza bada be ba suris pintxeta, ia, aunepadako, ogon ia.. Frankobordu auri da, me-, enbarkasiñu esta? esate baterako aulan eingo tzut e borrateko moduen
- da non eruten dau au?
kostaduen, bai.. au au- au, au da frankobordue, onarte karga bi dela
- da or estau imintxen tonelaji ta ori?
es es es es es es, tonelajik eta imintxen da errolien, errolin imintxen da, or es
- ..bai?
e errolin imintxen dau eslora tanto, luserie, sabalerie onenbeste, da tonelajie onenbeste, urtie seiñ e, kostrusiñoko urtie, da dxaubiek, da orrek imintxen di errolien, konpañie ta orrek, bai
- salitre erderas
gatzá, gatzá
- estau beste berbarik es?
es es es, gatzá
- Bermion estaitx entzun badot "salistrie", esegas
salistrie, ori da bertako berbie
- Bermiokue?
bai, orrek eitxen dauie euskeras neure antzin e, algaretin e, berba bakotxa (...), "salitrie" deitxuten du baye salitri da gatzá, gatzá
- "salitrie" be esaten da?
salitri bai, bai bai baye, "gatza" esan biarrin "salitri" esaten da
- gotas, txistillek? itxasuk errementakeran, dxausten dxatzuna arpeire edo
bai, bai, el, saparradiek e- /stop/ saparradie, saparradi dxo nau arpidxen, saparradie
- da "txistillek" esta esaten?
beh! es
- kandeleruk okitxen dau beyen burdiñesko ser bat e, kubertan sillorik es eitxeko?

bai, kandelerue bakixu ser den
- ori-
alako burdiñe, alako-, sillo bategas goidxen, sartzen dena, gero amarrateko barandilli atxiñe, oin kandeleru ta esta usaten. Da, beyen okitxe ban, kubertan sillu es eitxeko, tinterue, tinterue, tinterun sartze san púntie, bai, tinterue
- burdiñesku da?
burdiñasku bai, ba kubertan tornillo bigas ote san, da, kaeletik sartunda oten san e, kandelerue tinteruen, tinterun bai
- erderas "verdín"?
erderas verdin
- atxetan da
berdiñé, "berdiñe" esaten du euskeras, "berdiñe" bay-
- esaten dan moduen
e e "hierba", esate baterako erderas e, bedárrá, bedarra, erderas be-be-, "hierba", erderas
- baye "berdiñe" be esaten da
bai bai, "qué verdín tiene!", verdín, esaten da
- euskeras be bai
bai bai.. orrek esti gatxak.. orrek esti gatxak
- altamar
..altamar e, kánpuen, itxasuen, bay kánpotik, kánpotik, itxasun kanpotik
- sabalien
"sabalin" be bai, kánpotik, sabaletik, ba ori
- "itxas-franku" be bai
"itxasfranku" be bai
- da "altamarrien"?
"altamarrin" esta esaten erderas-, euskeras, es! Nondik on sari ba? Kánpotik, itxas-sabalien edo
- se va a pique
ondora due
Lekeitxon entzun dot "ondoraten dau enbarkasiñue"
bueno ori ixengo da segun erriko ori berbetie, ba amen e "ondora due", bai
- "brújula" euskeras?
brújula = konpasa, konpasa
- umiei esateko, dxateko okelie edo arrañe, selan esaten dxake?
euske-
- "emen dakosu-", "okeli" barik beste berba bat edo
arrañe?
- arraiñe barik, "txitxi-"
a txítxi bai, txitxi arrañeitxik eta okelitxipe sarri esaten da, ume txikitxuri, ume txi- "amen txitxi, dxan au", txítxi
- da arrañe bada be bai
arrañe be bai, bai, nai arrañe nai okelie, txítxi

- Bermion kontaten da, papardu arrañe dales, da on sanela kridxada bat Bermion e kanpotarra, erdaldune, da andriek esan tzola ekarteko sapatero bat, ba erun biarrin arrañe erun sauela gixona. Amen kontaten da ori?

es es es es es, esta kontaten. Bermioko esakeren bat

- algak txarridxeri emoten dxaken dxateko?

omoten tzoyen bai, bai. Oiñ e, japonesak eta dxatekuk itxen (tzu orrekas), itxasoko- itxasoko bedarrati orrek algak, itxasoko bedarrak. Alga o ova

- ova?

ova

- erderas da?

bai, erderas da ori be, ova. Da, itxasoko- bedarra. Da txarridxeri txe emoten tzoyen

- amen be bai?

bai bai, ordun e-, bakixu, atxiñe bai. Da baitxe, eitxen san amen, da beste eskiñetan be eingo san. Bokar-buruek, despes-, driban atrapate sin arrañe, antxobie, driban, ordun etorte sin andrak despeskan, despeska da ba, soltaten saretik eta otzaretan gero klasifikaten, da arek buru gustidxek batze bien buruek, dxausten sien, bakixu mallata dauena ba buru (apurtuten ixen dxako), da, dxauste sien, da arek buruek, aldianuk artze bin kárru-

- ia aldianuk eruten-

bai, erute bin kárrutan, e euren terrenutara, soluitara, da an gero ba, satz modure eitxe bin sabaldu, lurre gosatuteko

- da ori Mundekan eitxe san?

Mundekan eitxe san bai, da, e beste eskiña askotan be, Oridxon be bai txe, e el eskiña askotan ongo san ori, atxiñe e? Atxiñeko gausi da ori

- kuriosue

..bai, ordun esin oten alfarik, da gu itxasora bota biarrin aldianuek, bueno komeni itxen dxakoen euren terrenuntzako ta, erute bien, debalde e? Esatiles e batun e mólletan da erranblatan da erute san

- popa?

átzie

- da-

proa? áurrie

- "pópie" be bai?

"pópie" es, buenol Popaganie, esaten da, bai, popaganie, da brankaganie be bai, áurrie

- baye ostantzin "atzie"?

átzie. Dxun átzera, edo dxun áurrera

- berba feu da baye "dxuadi popatik artzen" be esaten da?
ori sarri, ori sarri, bai e, itxasun nai erridxen be bai, ori bai, bai
- da aixie da "viento" esta? baye esan lei persona bateitxik "aixi da ori"?
bai, buru ariña denien, buruariña denin e, esatiles ba, (txo!) aixi dok ori, edo gausak esaten txusenak esate baterako, sin ton ni son esaten (dauen) berbak eta.. "aixi dok ori"
- tronzón, tajada?
trontzoye da, atun-tróntzoye, ebaitxen (din) tajadak, a da trontzoye, atún-tróntzoye
- da iru?
iru trontzói
- da esastasun "flete" edo "fletá"
fletá bai
- da iru?
iru flet
- ostroye ser da, ostra andidxe edo-
f! Ostroye érderas "ostrón", ostron da, e, ostra andidxe es, ostra- e gu dau esan, óstri da dxatekue lixue, onduen dauena, da ostroye da, esatiles e, andidxaue ta, esta lixue, esta- esta lixue, baye euskeras e "óstrie", ostron erderas da /stop/
- ia oneti gatxak
ia
- berba sarrak, "abraixie" = viento del abra?, abraixie?
ábrako aixie, ábrako aixie, ointxe be bai, abran e- ábrako aixi dau, esatiles e- gu dau esan, estenin aixe jenerala. Amen kasu baterako ábrako aixi da terrela, bertokue, terrela, erridxoti bera datorren terrela da abrako aixie
- esaten da esta?
bai, bai
- da "norte" da
nórteko aixie, nortá
- abrako aixie da norteko aixie?
es, es es es es es. Abrako aixi da bertoko barruko kostako aixie, kostakue, nórteko aixi nortá da, bai. Kánpoko aixie, kanpoaixie, kanpoaixi deitxuten dxako nórteko aixiri amen, kanpoaixie
- da "norteko aixie" be bai?
norteko aixie nai kanpoaixie. Se da, kanpoti datorren aixie
- pescao fresco, "itxasorik arakue"?
itxasorik araku bai, au arrañe itxasorik arakue, bai, esaten da, bai. Amen e, e bakixu, oiñ esta orrenbeste, atxiñe ba- batela, bateletan da dxute giñen ba txilipitxer(u)tan, bueno, luletan, 'Mundekan lulie, Bermion da "txilipitxerue", luletan da breketan da, kolanegretan da txitxarrotan da, a saltaka otorte san arrañe(n), da orreitxik (esaten du), "uretarik arako arrañe", bai, eso es
- da itxa-

itxasorik arakue
- playa?
playa beti esan du guk e eus- gure euskeran "pláidxie"
- da "arietzie" es?
arietzie, arietzi be bai
- bai?
bai bai, bai bai, ari:tzie, ori sarri esaten (da), ontxe be bai, aritzara nue, plaidxera dxun biarrien, "ari:tzara nue". Baye oiñ e pláidxie esaten da gedxau, bai. Baye, sarri au-, bakixu portun ba arie, da nora sus ba? da aritzara, ori Mundekan beti (e)san da, beti, bai, ari:tzara
- lañ̃o klase bat-a "arridxabarrak"?
selan?
- arridxabarrak, arri-abarrak?
estot e-
- da "morrolluek"?
estaitx ori, ori nongo berbi da?
- ba, Biskaikue imintxen dau disionaidxun baye
morrollue?.. lañueri sarri esan tzagu olan, trugoye dauenien, lañ̃o-búruek, lañ̃o-buruek e, a bakixu selan otorten den e, a lañ̃o suri gogorrak, a burueles a esatiles, lañ̃o-buru:pai, bai, bai
- aukak?
áukak a itxasoko bedarratie
- a bai?
bai, len esan duna, "ova", erderas
- da euskeras?
aukie, bai. Itxasoko bedarrak
- da iru?
iru auká
- algati orrek?
algas, alga, ova, érderas, baye, aukie, itxasoko bedarra da, au- auki da, bueno, bedar klasitaus, itxasun be, bedar klasitaus, da auki da, estaitx e, suk ukusko sendun aulan e, bedar bastante sabala da, da dako bolatxules da eitxen da pa! pa!, sákata, auri da aukie. Gero, a beste bedar fiñé, bedar fiñe ba, pf! bedarra- bedarra, ba aukie orreri esaten dxako. Atxiñe, atarate sien, áukakas, áukakas atarate sien, esaten sana arrañe bedardxalie, bedardxalie, ori imiñi ámuen, aukie, a bólatxu sartzen dxakon ámuen, a(n), imintxen dxakon txortatxu bat esta? Da amu- amu-tartien, da amuk erute ban, bólie, bólatxu bat e, bolatakos orrek aukiek, da a bolatxu engantxata ta, an atarate sien, bai, bedardxaliek
- da beste bedarrak estakoye ori bolie?
es, es es es, aukiek, auki bakarrik, besti da- bedar lixue, bai
- atxetan oten da ori?
atxetan bai bai bai. Amen galdu eiñ̃dxa e? Amen e, amen e, portun da ote san ori, ba ori be galdu eiñ̃dxe, esta- e- atxetan be asko galdu

da ori kostan, da nik pentzaten dot (aurrek) deterjentikaitxik edo seoseitxik eiñdxa galdu, galdu, ori aukie

- kabesadie edo balantzadie esateko, "danbaladie"?

es es, es, es es, brankas aixera susenien, kabesadie, a saltuk eta emoten (da) kabesadie, da, trabes susenien ba balantzadie, balantzadie

- carga de pescado que se llevaba en narrias, "erbaidxek"?, da "erbaidxeruek"?

..no- nora erute sin e orrek?

- estau imintxen, imintxen dau "carga de pescado que se llevaba en narrias" baye estau esaten geidxau

..bai, arrias arrias.. estaipe se ixen leidxen "arrias", esta ixengo kárrue? Burdidxe?

- erbaidxek, erbaidxek

estaipe estaipe, estaitx

- esparabel, red redonda para pescar = erretraiñe?

esparbela da, esanda dakotzut, bein baiño sarridxau. Ori atxiñe be usaten san amen, baye, ontxe be igual Sevillako errídxun, ori berbi esanda dakotzut, ontxe be Sevillako erridxuen igual usa lei ori, bai. An e, esparbela da, besun eitxen da batun, da dako beyen beraune, sirkunferentzidxe da, lantzaten da ta eitxen da igiri, sirkunferentzidxe, da gero, alaten asten sarenin txikota a due sirkunferentzidxe sarratuten, beraunetakos aspitxik eta, ori da esparbela

- da "erretraiñe" esta esaten

esta esaten, esparbela, da, amen e erretraiñe esan be-sta eingo se, esparbela asko(k) dxakin bes ser den, atxiñeku da-ta, esparbela-

- amen usaten san ori?

bai usaten san bai. Ori a- eitxe bin, erute bin erridxora ta olan e lasunek eta atrapateko, baye, ori, askok estaki ser den, ontxe be esaten (batzasu) esparbela estaki iñok, askok estaki, es, ori da atxiñekue

- erderas "llovizna" edo euri-

bai, euri-sfridxe

- da "euri-landurra" be bai?

euri-lanburra be bai

- lan-?

lánburre, eurí-lánburre

- euri-sfridxe da ori

euri-sfridxe ta euri-lanburre, e euri-siridxe da sirimiri esate baterako, da lánburre be bardin a, gotia es-baidxen a be, bustitxen sara seuk estakixula, euri-lanburre

- beste gausa bat-a "euri-truxuak"?

euri-truxuek, euri-truxu:tie, e, euri asko denien, a saparrada gogorrak, euri-truxuek ori da

- a bai esaten da Mundekan

bai, oiñ esta esaten e? Atxiñaku da ori be, euri-truxue(k), oin be igual baten batek e sarren batek, gure edadekuk: e se joe! olako euri-truxurik! Esa lei, baye, oin saparradie, euri asko denin "ño! saparradak", bai, ori euri-truxue ba bada bai

- euri-truxuek botaten daus edo selan-

bai bai, ño! au dok euri-truxu botaten dauena. Ori da euri asko, arek saparrada gogorratinin

- txikota da "iramukiña"?

ori estot entzun iñoix be, txikota = txikot

- una de las 4 clases de cuerda, la última, la pegada al anzuelo, de que consta el aparejo para merlucear

ori punterie, punterie, bai- kostipaue dakosu? - Puntako-

- puntako txikota?

bai punterie, ámu amarraten den punterie

- potxerie?

potxera da, potxera da obillue, bai, potxera, obillu- potxeren obillue, da atxiñe eitxe san, tertzak, papardotako, da besegutako, erute ban, subille, ixeten san, mádri esate baterako, da potxera ixeten san, edo-, bai potxera, amu dxoteko, amoko txikota, esate baterako, bai

- da ori esta punterie?

punterie, bai, baye, punteri baiño, e-, esatiles eitxen sinin tertzarako, faltate banin edo, ámo-fáltak, deitxuten dxakon órreri, ámo-fáltak erute sin preparata. Amu dxota potxerien, da imintxeko gero tertziri, amo-faltak. Oin, punterie kasu baterako da, oiñ e estau e tertzarik atxiñakules, oin dakosus onek e, piedrabolak edo deitxuten tzoyenak, da arek be darue bay pitxiegas. Madrie pitxa lodidxaue, da puntere- ámorako, pitxa méyaue

- orduen "punterie" be esaten da?

bai, "punteri" be bai, bai

- da iru?

iru puntera

- raja que se corta a la merluza para que sirva de carnada

a! e.. ametik ebaitxen dxakona, esanda dakotzut nik ori ba, e petrala, petrala, petrala da, txibidxina, txibidxin e egu da petrala

- a bai? ori barridxe da

bai bai

- txibidxin-

egúek, eguek di petrálak

- txibidxinak?

bai, usaten san ori ba lebatzetako, da, petrala da txibidxin eguek. Ori be estu dxakin? Da bestiek, bestiek selan ixeten sien ba?

- kontraixue

kontraixue, eso es, bai bai bai bai bai, kontraixuek. Kontraixu da, bakixu tripan dako asal- esto mamin meyé, da, andik ebaitxe san e, e aulan, ebaitxen dxakon e, satidxe, bera meyé, da gero tirak ein, amo ganin imintxeko

- da ori karnatako

karnatako bai, bai bai

- da "kontraserrua" es?

kontraserru be bai, kontraserrue, se ixeten san? Se ixeten san kontraserrue?.. e! estaitx e, entzunda dakot esta baye

- kontraixue es-

kontraixu da-

- kontraserrue kontraixu da?

igual ixengo da, dana bat, bai. Kontraixu bai. Amo ganin imintxen san a, esatiles pelenkie, txibidxin pelenkie, gero imintxen san kontraixue, da gero berdekidxe, berdekidxe ixeten san, ba edo sardiñitx, edo bokarta, edo berdela, tirak eiñdxe, imintxe san e ori amo-ganien

- katrie esateko "kujak"?

es, es. Kátrie, kujak e-, kújie, errídxen ixeten san ori, kujak, "camas cujas" esate binak, oyek kujak estaipa selako oi klasik ixengo sin, camas cujas baye, enbarkasiñuen, edo literie, edo kátrie

- "kujak" es?

"kujak" es es

- andra bateitxik esan lei "muxilli da ori"?

bueno ori, esa lei esakeren baten, es

- baye amen es

es, esakeren baten esan lei baye es

- esastasun tenkak

tenkatie enbarkasiñuri-, oiñ e ba- baraderuek, baraderutan imintxen di enbarkasiñuek baye atxiñe baradero(rik) on be esin eitxen, da ordun ixeten sin aulako, ténki deitxuten dxakon aulako, e, tronko bat esate baterako, da, sartzen dxakon aurnen da atzin enbarkasiñuri, da ondu dxoten senien ba túnbi artzeko, esatiles aspidxek e, garbitxuteko ta pintxateko, tenkak, bai

- da iru?

iru ténka. Básus Elantxobera iñoix, ukusko su an barruko portuen onek enbarkasiño txikidxek, "batelikuk" eta deitxuten tzo eurek

- eurek?

bai, batelikuek, bai, deitxuten tzoe. Oiñ estaitx, baye len, batelikuek. Da ontxe be ukusko su selan dakoen, arek enbarkasiñuk ondu dxoten dauinak ténkatxuek, esatiles e, enbarkasiño andidxeri ba lodidxau imin bi tzasu, ba alako oltxuek, aspidxen gillen imiñdxe áurretik eta atzetik

- a bai e?

bai, ontxe be ukusko su Elantxoben, bai, kuriosutie

- lengunin on nai madalen egunien baye-

madalen egunin e, bertan e, tabernie bakixu a portuke tabernie, an portu dau a, elanbra batega, antxe daus enbarkasiño txikidxek, amarrata. An ukusko su selan dauen e, an oten die ténkatxuk imiñdxe, aspidxen

- fijako nai
bai, ukusko su
- bidxorrak esateko "txanbidxorrak"?
es, es, bidxorra.. bidxorra, bidxorra
- "txiñú" edo "txíñue", calado de agua? txiñue edo txíñue, calado de agua
...calao de agua.. calao de agua...
- ori berbie es esta?
es es, calao de- guk e se-, se kalau dau? Pasako gara edo eskara pasako? Ondu dxoku edo estu dxoko? Txindue-, es es
- ur-txakurrek "nutria", da ori "uagarak" esaten san?
es, ur-txakurrek, ur-txakurre. Sarri- a! uraberak
- a bai e?
bai, uraberak Mundekan, uraberak. Asko ote san amen e Mundekako erridxuen, bai. Da, iñoix ukusi dot, molla ganetik aurretik pásaten be, Talako mollatik pasaten da uretara saltaten. Da egun baten pasa dxakon, esta esakerie pasadixu da, kañaberakas dxuten giñen, da dxuten sanien, da oin be dxuten die, muxarrak eta atrapaten átxetara. Da, Anistxato deitxuten ixen tzon bat e, on san
- gixona?
bai, gixona, Anistxato, on san Portuondo puntan, oiñ e pasajerue atrakaten den lekun Portuondo-puntan, a baiño apurtxu bat berau, muxarrak atrapaten, a punti baiño apurtxu bat berau aulako plaitxu bat-ako an, Portuondo-puntan. Ba on san e, muxarrak atrapaten, da, selan enbarka botate ban mandara, da selan bota alan enbarka-enbarka ta botate ban mandara. Da se e-, muxarrik es, da se ixen san? Uraberiek, artun da berak eruten tzon sillora, bai. Da, atrapa ei bien, urabera bat ume bigas, bai, atrapa ei bien e, sillun barrun atrapa bien, ori iñoix estot ukusi atrapaten baye, atrapa bien. Mundekara be ekar bin, ukusi nauen neupe, bai. E, ama, esate baterako, ume bigas, bai
- da ondiño badaus orrek?
es, ori errasi akaba eiñdxa amen, ori errasi akaba eiñdxe. Alauridxe eitxe bin orrek, se-san- alauri difuntules alauridxe, ño! Jo! On nai ni, e, erridxuen, proibita oten san sarikas, da bakixu, ba ordun sasoyetan gosie ta, a ta ori txe besti ote san, da, erridxora dxun sarikas, da ametik e Portuondo mandatik eta ortik ote sin asko sillutan orrek eta, alauridxe eitxe bin da batek eitxe ban alauri manda batetik eta bestik igual eitxe ban e, Santiandereko islatik, an San Antonioko islie Santiandereko isli da, andik igual e, alauridxe kontestaten, bai, igual ixengo san e, ar-émik edo, bakixu, sélun edo, bai. Ba alauridxe, ño! itzela! gaues ganera
- piedrecillas, conchitas que el mar trae a las playas, "txutxurrutxuek"?
es, kukurutxu-, kukurutxuek?, "txutxurrutxuk" es, amen esta esaten, es es es es.. Kukurutxupes, es es, txirla-salak

- ori esaten da?

txirlen asalak eta oten die, e, kostara ekarritxe, txirla-salak, maguridxo-asalak, da, ostrin asalape bai, da.. gero oten di beste batzuk e, onek e, kukurutxun antzekutie, ma- e! Kaguen!.. e, karakol andidxen e antzekue bay txikitxuen, txikitxuen, maguridxun gaiñakuk eta orrepai ote sien

- da se ixen dakoe orrek?

e-, orreri selan deitxuten tzoen?.. (estaipa) "kukurutxuk" edo (o)lan-, (orretako) ixen bat, ño! oiñ e, enai akordaten, enai akordaten

- da "txutxurrutxuek" es

"txutxurrutxue" amen esta esan iñoix, es es, ori es, fijo

- "saborreidxe" esateko "sabo-

saborreidxe da, e, arrain-satidxek eta, da olako ori nastie, esatiles, ma- masidxales dauena, saborreidxek, bai

- uretan oten denien?

es e, barruen, enbarkasiñuen e barrun e estauena balidxo esetako: saborreidxe, bai. Arrain txikidxeri be, estauenari balidxo ba "saborreidxe" deitxuten dxako, arrastan gabiltzasenien, ba, edose klase arrain etorten da, da, arek txikidxe ta apartaten sinak ba saborreidxe. Arraiñ e onari apartaten ixen dxakon santarra, gustidxe, a be saborreidxe

- da "saborreidxe" esateko "saborra" be bai?

es e, bueno ori igual Gipuskoan ixengo da "saborra", baye amen "saborreidxe"

- soidxak, leño como de dos pies que lleva cada pescador de merluza

bai, sóidxie

- soidxie

bai

- soidxi da kaelen ganin-

imintxe (ixen) dena kostaduen, e, lebatzetan ibiltxe sanien, ba, estaidxen e ebai, se ordun ixete sien, kordel igarrak, kordel igarrak ixeten sien, batzuk igartute bien, tinta-salakas, estaitx e- se-, atrapate bin e, arbolarik- arbolari kentzen tzo(en) asala, estai se arbola klase ixeten san, estaitx e róblie aretxa, aretxa edo estaitx seiñ ixeten san, areri kentzen tzon asala, arek gero dxo- eitxe bin dxo, da, kóbresko lapikutan, kalde-, órretan, eitxe bin egosi, da arek omote ban tíntie, da tínti gero gordete bin botilletan. Da gero, aregas, eitxe bin kordelak, tíntatuten-tíntatuten, igartu esaten sana, ixeten san, beren e-, m, esatiles kordela bakixu selan dakon e, arek e kanaltxu-kanaltxuek, arek tintik (eiñ eidxen eidxen) eitxe ban, sarratu, biribilldxu, tapá. Da, orduen, ba, itxasun be pixate ban gitxiau, eskuen e pixate ban gitxiau, orretako ixeten san e, da sóidxie, ontxe be usaten da ba, tximinoitxen da, usaten da ba, esatiles e kaela es markateko, da baitxe usaten da soidxie, soidxie, bueno soidxatzat usaten da, e, botabera antzin imiñdxe trañe, trañe

botaten denien, kaelin da es agarrateko, soidxin ganetik dxuteko, ori da soidxie

- amen diño "que lleva cada pescador", bakotxak bat erutenlen bai, len lebatzetan noberen soidxi ta noberen kordela erute san e? esauen imintxen enbarkasiñuek, noberen kordela, da noberen soidxie eruten san e itxasora

- etzetik erute ban bakotxak-

bai, bai bai, bakotxak beren soidxie, bai bai bai. Atxiñe, atxiñe atxiñe. Amo bakarrin ibiltxe sanin lebatzetan

- ollarra, baye gallu es, pes martin, ollarra

bai

- da, esan sendun "ojako arrañe da ori"

bai

- "ojako arrañe" ser gu dau esan?

ojí da, estela e.. másа bat, esatiles, sueltu da, e, ori, bera aregidxe, arrañen aregidxe da sućltue, ojakue, ojan-ojan-ojan dau ori, ori da

- da esaten da "ojako arrañe"?

"ojako arrañe", bai, bai

- da bestie?

bestie ya esta ojako arrañe, bestie normala, normala.. Da? Bakigu seoser e?

- asko. Apurtxu bat gedxau?

bai bai

- Ogoñon-

Ogoñun dau an goidxen kueba bat, da daus e, aulan e, estaipe estalatitapadie edo bera atxa bada olan, da, eskeitxe daus, eskeitxe bertan kueban, da atxiñe esate ban, pernilletila eskeitxe dausenak an. Gero, fijako siñen, dau e, orra allega baiño lelau dau, aulan erranbla bateles gorantz, baltzitxute dau a, da esate bien, atxiñako esakerati orrek, esate bien, andik gora dxun sala, barrille lepun dauela breyenas, alkatra-, alkitrana, breyen e-, barrille lepun dauela ta, goidxen dxausi, da dana gero, alkitranas ei bala, brey(a)s imiñdxe dauela. Gero dau beste sillo bat, ya buelti emoten dxako(nin) Elantxoberantz, "Mosolun sillue", Mosolun sillue, dako, sillo bat da begidxen, mosolun begidxeles dau, da, deitxuten tzoe "Mosolun sillue". Mosolu bakixu ser den?

- bai, ori txoridxe

bai, buho edo olakue, bai

- da esan sendun, atxa-tartin pasa leidxela enbarkasiñue

bai, bai bai. Mosolun sillora allega baiño lelau dau, atxie subidxeles, da, pasa lei, enbarkasiño txikidxe pasa lei, andik bai, pasa gara, sarri

- da txori asko dau an Ogoñon a-

Ogoñon e ba-, Ixaron otiles, Ogoñon e, Ogoñon potorru be asko oten da. Da, an gaue eitxen da, biximodue, kumek eta, bai, baye Ixaron-,

txoridxe, itxatxoridxe asko Ixaron, oten da Ogoñon be bay- itxatxori gedxau Ixaron, bai
- ia onek erretratuek, txarto daus baye
au da, au da Artxikote
- onbre, au e, bat, numerue, seiñdxe Artxikote?
au, au púntie
- ametik-
bai, au punti bai bai bai, Artxikoteko púntie.. nórteko púntie, nórteko púntie, Artxikoteko púntie
- da, au be bai?
au da, Barru atxe
- au illune?
bai, bai
- illune = Barru-atxe
bai
- au?
onetie, Artxiko pun-, Artxil oteko puntako baixek. Numeru imiñi
- bai atzin e, bi au, bai
Artxiko- puntako baixek
- bidxek esta?
bai, onek baixek, Artxiko pu-, Artxikoteko puntakuek. Da, bistán dau, bistan dau, au da Berastegi, barridxue, Berastegiko barridxue. Da au da Mundéká..
- Berastegi Mundeka da
bai bai, barridxu Mundekakue. Da au da Lamera-púntie
- lamera punti Bermikue
bai
- onek ixengo die beste mandatik, es beste-
onek e, onek baixek e.. plantxako baixek ixengo die?
- edo onek e-
es es, au Artxikoteko- Artxikoteko baixeti onek, onek Artxikoteko baixeti, fijo. Baye amen estoteles ukusten beste mandie. Onek e plantxako baixek ixengo di onek, plantxako baixek, bai, numero-
- bai iru
tres.. Au da, Ixaron atzie, Ixaron atzie. Es! Ixaron áurrie, Bermio-mandi da au. Artxikote-puntie, da plantxie
- plantxie amen dauena esta?
bai bai. Artxiko-puntie, da plantxie. Da bertan plantxin punta-puntan dauena: Lagako plaidxe
- a gero kostan
bai bai bai, bai.. Au da Potor arri nagosidxe
- au de esta?
bai, Potor arri nagosidxe
- gero beste bat-au es?
bai. Au da beste modu batera beituta, bera Potor arri nagosidxe...
- da orrek mendidxek eta

onek, au da Ogoñoko-, Ogoñon, Ogoñon lepue, se bera punti esta ukusten-da. Ogoñon lepue... Au karkabi da, Legako plaidxe, bai... Au da Antzórá.. Amen dau Laid-

34 B

..au da Laidá, Laidako plaidxi ta bertako etziek. Au da San Pedro Atxerreko.. San Pedro Atxerreko. Amen e Laida akabakeran, Arketako karkabie, bai, Arketako karkabie, da beráu amaitxukeran, beráu amaitxukeran e, berau e, fotografidxe amaitxukeran, amen dau karabidxe

- esta ikusten amen?

esta ukusten, es, karabidxe

- da onek mendidxek?

au da San Pedro Atxerreko

- da-

orrek mendidxek estaitx. Au e, amen e, atzin a-, amen a, Akorda dau, Akorda. Se onen mendidxen ixenak estaitx

- da au etzi markaten da esta?

bai, au da etzie markaten dena Matxakun, agertuen, esatiles e baixie topateko

- da gero amen beste-

orrek etziek, etziek

- markaten-

es es es, markateko au, au.. Onek, barbañe ta lulati onek, barbañe ta lulak

- se on nai Ondarrabidxen be bai, erakusten onek eta, da asko ta asko dxakin bes

ba aren euskerie diferenti be bada ta.. Onek lanproyen antza dako, lanproye

- da au be bai esta?

bai, da au da, lanproyen aué.. Mielgie esta au

- au dako lusie esta?

bai, bai, bai, au e

- bustena

estaitx.. au da, pes martillo, edo guardasobille.. Au da momie, bai

- pitxarrosi es esta?

es, momie.. Au da, bueno estako onek e, tollá.. Au da marraixue

- onek bidxeti bat

bai, onek bidxeti bat da, da onepe, marraixun antza dako onek, au be marraixu da, marraixue

- esan lei au-

duroye, duroye edo marraixue, duroye, duroye

- da marmok arrañe?

es es, esta ori marmok arrañe, es es

- au es esta?
au e, au e, au- onek e gure mandako arrañek esti onek
- es, esan tzut e, amen asko daus olan e, au?
au japonesa, mumitxu kurina ta onek e japonesa edo
- au?
ori be-.. Onek tiburoyen antza dako
- au bekue?
esta es
- da-?
ori bes. Bako onek e mielgin antza baye
- bekue?
bai, mielgie, mielgin antza (d)ako, mielgin-, edo gardie, gardie
- gardi da?
bai gardi da au.. Au, au da, pes angel, e, kaguen la puñeta! Euskeras ya- badxakita nipa!.. ño! Akordako dxas gero baye
- billaue?
billaue, billaue, bai, billaue.. Au itxaskatue
- au de esta?
bai.. Au da, pes sierra deitxuten ixen tzona, oiñ e euskera estaipa se-, pes sierra
- da au, erdikue?
ori? Au e se-.. pitxarrosin antza be bako.. Au bai, au e pes gato, edo itxaskatue.. Arraidxie, bai.. Eskukerie, es! e.. eskukeri au da
- bai?
bai
- kalanbri emoten dauena?
bai. E kalanbri emoten dauena au da, bai, eskukeri berau, a bai bai bai. Au da mastrangie.. da au be, be- errasa bardiñekuk edo, bardin-antzekuk onek e, mastrangak
- da-
au e estaipe ser den, ori, ori estot eseuten.. Au itxaskatue
- beste klase bat?
bai, beste klase bat, bai. Da au da, esturión
- da euskeras?
m!
- ameku da?
es es es es es, atrapa dot e? Bai, atrapa dot, onegas da eitxen dena kabiarra, bai, onen e arrotzakas, kabiar. Oiñ enai akordaten, enai akordaten, au pes espada
- akula bidegardie?
akula bidegardie bai.. Au pes luna, edo, e esto.. atalue
- da dxaten dena seiñidxe?
barruen, igiri, da barrun dako aregi suri-suri-suridxe, a egosi, tiratxuk eiñ dxa gero, berakatzakas da oridxue ta gindilla apur bategas, gausa gosue
- ondarrutarrak

ondarrutarrak, bai. Ba ori e (imiñdxa) daku pentzaten dot.. Au da, atrapaten du e? Beiñola atrapa dot aulako bat da itxasora bota du, bai, oneri deitxuten tzagu, Bartolo edo, e- arrain tropikala, arrain tropikala. Au papardue.. da au estaitx, da au bes

- da beitu-

au sapue, bai. Au be bai sapue, bai, au be bai sapue

- baye diferentiti esta?

bai, se badaus e, batzutaus tripa baltzak, barruen, tira baltza, iebatzak eta selan dakon a tripan baltzá ta, batzutakoe baltza ta beste batzu(k..) suridxe, suridxe da, egosi txe erdira datorrena, ur-urtzue, urtzue. Onetie ba, beren karnadie, orrek oten di aulan basatan da, a dabil e mobimientuen, da arrañe dator e, arrain txikidxe dator a-, karnadi dalakun dxaten da bestik ausk!, marka-

- da au burun ganien-

bai, burun ganin dakoe

- raro-

bai, esu ukusi selan dakoyen?

- baye, se ixen dako onek?

beren e-, fs! estaipa, kañaberi edo arrañe-, arrañe, atrapateko bestiek.. Au estaitx, au bes.. Au ori da, e, itxasoko ka- saldidxe, itxasoko saldidxe. Atrapate sin Mundekako erridxun e? Onek atrapate sien

- erridxuen?

bai, (atrapate) sien, galdu die onek, atrapate sin onek.. Ño!, au da, e.. kaguen! Au dok e, ori badaitx ser den ba, au da, aragidxe dako onek e urresuridxales.. espat-.. espadiñe

- espadiñe da au e?

bai, brillodun arrañe da au, onek estaipa sertzu (disen)

- da au?

estaitx, estaitx

- da onek-

onepes..

- onek esti ixengo amekuek

keba orrek e, ixengo di baye.. Au be-sta amekue, au, angira bixarra

- bigarrena esta?

bai, angira-bixarra.. Au estai ser den. Onek e, angirin tipu dako, da au, angira- e angira-morie.. angira-morie.. Angilie, angillie, edo, sarditie, sarditie.. Angirie.. Au estaitx, estaitx

- da au goikue?

goiku bes.. Au be, angira-morie.. Platuxie.. Ollarra.. Au be ollarra, au be ollarra, bakixu ollarrataus diferentiek, e, Gran Soleko ollarra diferenti da amekuiñik, bai.. Au lenguaue.. lenguaue.. Onek estaitx, es, onek estaitx, es.. Ori bes, da, ori bes, da au bes, onek grano bapes

- da bokar baltza es?

bokar baltzen tipu aunetako, bai, onetako bokar baltzen tipue.. ain dosak e arrain raruk (esta?).. Au be-staitx.. Au bai, pes bolador

- baye ameku da?
es, tropikala, tropikala.. Au be-staitx, da au bes
- au esastasun "tronpeterue" edo
e, s- s-, estot esetuten nik ori. Da onek esti ameko arrañek eta
- da au bes-
es..
- onek?
au e salmoye.. Au estaipa Arjentinaku edo ortiku da
- au es esta?
au bes, au bokarta.. Au sardiñie.. Au e, botakarra.. da au, e ori.. akulie, akula bidegardi es e? akulie
- da amen dako olan, atzin olan e
bai bai, bai, orrek e bakixu pintxeta ta, an atrapaten denin lixu-lixu oten da baye, bai.. Au be ba, tropikalen antza dako onepe. Ori Bartolo deitxuten tzagune
- oneri be bai?
bai bai. Baye, onek esti ameko arrañek, esti ameko arrañek
- au?
au es
- au?
au, au arrañe, ataraten gendun arrastan, da da, gorridxe baye, ixenik e, esta- esta-.. Onek arrañek danatie-.. Au estaipada, onetako ixena, au pentzaten dot-ala, e, a!.. tipue dako, lebatz e, lebatz e rosaue, lebas rosaue, bai
- da onek
orrek es.. Au be estaitx. Au gonbixe, itxaskabrie, edo gonbixe
- bidxetara esaten da?
bai, es, gonbixe da kostakue, baye, onek e tipu dako gonbixena, bai. Da itxaskabri da antzekue, bay da, kolorie diferentie.. Au, au lasune
- bekue?
au abuxe
- onek? es esta?
onepako txitxarrun antza be, txitxarrun antza bako onek.. Au be bada amekue baye, estaitx ixena orrena
- ameku bada esta?
bai. Estaitx orren ixena. Estaitx e orren ixena, akorda bes oiñ. Atune, edo simarroye
- au seiñdxe?
simarroye, egolaburre. Simarroye da egolaburre, da egolusi da atune
- au?
sarda, sarda-sarda-sarda, galleguk e berdelari deitxuten tza-, au a-aginsorrotza, bai
- bai?
bai, da au da berdela.. Au estaitx
- da au?

ori estaipe, estaitx. Onek estaitx.. Au da, abruskue.. Au estaitx
- au, buruen dako, es esta?
au da, perloye.. da au da neskasarra
- neskasarrari esaten dxako "kólue" edo beste bat-a?
bai, kólue
- kolue au da?
bai, au da kolue, au au
- au, perloye?
perloye
- perloye, kolue
neskasarrak, esu ukusten selan dakon musturrek lusie, e? Bai, au da neskasarra ta au da perloye. Perloye, edo kukutze.. Ori (...) pes espadi ori be, musturre olaku dako ta.. Au lebatza da, da au takarta
- da au es esta?
ori estaitx ser den, entimora estaitx.. Barbañe.. Ollarren antza dako onek, baye-. Au atrapaten du, au au au, au be bai arrastan atrapaten du, au be bai, baye estaitx ixena
- bat esastasun "latigillue"
latigillue, ba onepe ba bai baye au esta latigillue, au e, aulako kolori dako, gorridxe ta oridxe, a Barselonan da dxaten san ori e? Estaipe dxaten basan paellarako edo alakue(n), bai
- da onek es esta?
orrek es es.. Au be estaitx, au bes.. Au e, besegue, bai, besegue
- au?
..lupiñin antza dxauk orrek, lupiñin antza.. Au da durdoye, bai.. Ori besti estaitx
- onek irurek es esta?
...Gonbixe.. Papardo gorridxe.. Da ori estaipe se ixengo dan, estaitx
- papardue es?
papardu baltza esta ori es, es es. Bustena paparduk aulan dako.. Da sapue au
- da onek es esta?
orrek-.. Belenerie.. belenerie. Onek estaitx.. Au be bai belenerie, bai.. Onek estaitx
- da au frantzes salbaidxu esta?
bai, bai, bai, bai, bai. Datorreles aulako figuri, berau da, frantzes salbaidxu da. Datorreles onek adarrak eta imiñdxe ba, despista eitxen sara. Despista eitxen sara
- pentzaten dot gero onek bardiñetisela, emen barruen dausenak
bai, bardiñe, angо bardiñe
- au atalu diferenti da
bai, ai esta, pues atalu da au be
- da au be atrapaten da ain lusie ta?
ixengo da, da Bartolo, papardue. Lengo arrañeti onek
- da amen, antzekutis danak -Omega-

lanproye.. Au erridxoko lanproye, au e Galisidxen, plato exquisitu imintxen (dau..), beronen odolagas ciñdxe, bai bai

- dxan su suk ori?

esto dxan. Da au da beren e aué, aué. Au be aué.. Au tiburo-, marraixue, bai. Marraixue. Da marraixu ta tiburoye alkarren antzekutie, bai, alkarren antzekutie

- da au, au olan dakona

au da, Lekeitxon edo Jesus! Getaidxan deitxuten tzo oneri "kolaidxue". Bay da, koipe arrañe. Au da, kopie, arrañe koipie

- ixena?

ixena olaku-..., koipe utza da au e? Bai, koipie

- au marmok arrañe da?

marmok arrañe, eso es, bai bai. Eso es, bai. Koipie, marmok arrañe

- marmokan asala

bai, barruen barruen

- olaku da

bai bai, esto es, au da bai.. Onek estaitx.. Au e.. au de, mielgie.. Da, au de, e.. enai akordako oin. Badaitx ser den baye, enai akordaten. Enai akordaten.. Gardie

- gardie au?

bai

- erderas "tintorera"?

bai. Tintorera da gardie, estaitx Dimas deitxu badau.. Au da, esatiles e, tiburoye ta gardie ba bardin-antzekutie, au ixen lei gardie ta ixen lei tiburoye be, e? Entiendes?.. Mielgie

- da len-

bai bai, baye au andidxen, bai. Mielgitako aulan, esu ukusten aunek, sué da au, au ta au, suetie, bai. Da tollak, tolla da béstie, a besti da tollá, tollatako, bardin-bardiñe baye estako, onek suek. Bardin-bardiñe, baye surik estako

- da au espitxie?

espitxie aunek, au da espitxie

- au de espitxie? au txikitxue?

bai. Ori da, sué

- da espitxie?

espitxie berau da. Au besti egu da. Espitxie ta sue dana bat. Au da, itxukidxe Bermion edo kolaidxue.. Pitxarrosie

- momie esta?

esta es es, es es, kolaidxue.. Au da kolaidxun arrautzie, bai. Onek, dxoten su (...), urteten dau esniles

- da au, negrito?

ori

- esta ixengo ameku igual

bai, bai bai baye.. lixie, lixie. Ixenapakigu baye astu itxen da. Amen algak, au da aukak

- onetie aukak?

aunetie, bai. Aunetie aukak
- da badako ori bolie?
bai. Onbre, amen dibujun estako eiñdxa baye... Tiburoye, tiburoye bai.. Au da, len esan dune, pes angel
- billaue
billaue, bai.. Da au da, ori, eskukerie, bai.. Au da, arraidxie, baye, ogon! arraidxie baye, oneri deitxuten tzagu, e.. ño! beste ixen bat-ako, arraidxi bai baye, beste ixen bat-ako onek e, bai. Arraidxi da ixetes, baye, beste ixen bat-a
- mastrangie?
es es es es es
- pikudie?
pikudie, pikudi bai
- au pikudi da?
au da pikudi bai. Da onek arraidxek, bai
- arraidxek onek bidxek
bai. Au arraidxi tripas go- Da bakixu arraidxek e dakotzue, kolori diferentik aretaku bada, edo arriku bada. Au be pikudi da, bai.. Aunek e pikudak
- irurek?
bai, irurek pikudak. Bakixu, diferentik e urteten dauie, kolorik eta, orrek, segun arridxe, segun e, au itxaskatue. Au be bai itxaskatue, esu ukusten begidxe selan dakon gatules?
- da au?
da ori be, arraidxi edo olakue
- len esan sune
bai, bai, esturión. Esturión. Ara amen, kabiarra eitxen dena berton. "Pes clavo" be bai deitxuten tzoe, pes clavo
- erderas?
bai, pes clavo.. Arenkie.. sardiñie, ahumaos.. Au esta espadiñe, es es es, au e, espadiñe, len esan tzutena da
- au seiñdxe orduen?
au e, arinkie, arinkie. Edo, sardiñie edo ar(i)nkie. Bidxetie ba alkarren antzeku:ti-ta.. Au sardiñie au. Au bokarta.. Estaipa, onek.. Au da, bokar baltza.. Salmoye.. Au be salmoyen aué
- olan dako aue?
bai bai.. trutxie, au be bai trutxie. Ba, e, trutxape diferentitaus-de
- suek ibil sarie errekan?
es es, ni enai ibilli. Onek estaitx, argentina. Onek estaitx.. Bokarten antza be bakoe baye estie, esti bokartak. Esti bokartak. Angi-angillie
- bidxek esta?
sarditak, bai.. Ori be bai sarditie

..onantz apur bet, aulan.. es dxausteko modun imiñdxe
- egualdidxe ta, esaten da "afrontue"?
afrontu da, e, datorrenin e gogor, afrontosu dator, afrontosu dator
- da ser gu dau esan?
afrontosu dator ba, esatiles e gogor, gogor esatiles, gogor datorrela egualdidxe
- aixie ta-
aixie ta bai, egualdidxe
- euridxe be bai?
bai bai. Afrontosu da, egualdidxe datorrenin e, ekarten datorrenien, ekarten datorrenin egualdi txarra, egualdi txarra ekarten datorrenin esaten du: ño! afrontosu dator au!, eso es
- Bermion esan dostie persona bateitxik be bai, "afronto bat-a ori"
bai, bai, esatiles e, e orrek gu dau esan e, sarata bat- saratak eitxen dauena edo, afron'o- afrontue, afrontu da ba koño! Neutait dana edo, ori- ori da afrontue
- esaten da "Plantxie"? Ixaroko-
Ixaroko plantxie, bakixu seiñdxen, ametiko- e, leste- e éguko mandakue
- narra esta?
e! ori da plantxie, plantxie, narrá, imiñi oin, oin ondo dakosu, baye aulan túnbata esin lei?
- olan okingot
es! imiñi bai, imiñi
- plantxie esta narra?
narrá, narrá esaten tzoe, e, bermiotarrak esaten tzoe narra, Matxakuko plantxiri, Matxakuko plantxiri esaten tzoe narra
- bermitarrak?
bermiotarrak, bai
- da suek es?
es, es es. Gu, guk e, Matxakurak eta gitxi dxuten gara baye, guk auneri bai, oneri "plantxie"
- Ixarokuri
Ixarokuri "Plantxie"
- da plantxako baixek?
plantxako baixetie ba, bertan dakoser e, bertan dakosan baixek, or e-, asko errimatemasara, plantxara, sikuti dau, osea sikutie, baixek. Baye bastante sabal eitxen da e? baixie, bastante sabal
- da estakoye beste ixenik orrek baixek?
es, plantxako baixek
- "lebas rosaue" esaten da edo?
e lebas rosaue esta ataraten amen
- lebas klase bat-a?
bai ori, ori Arjentinaku edo órtiku da, esta ameko-, "merlusa rosada" esaten dauina, esta amekue

- ameko punti, Billau-
Billau-punti bai
- da badau-
or, frallie
- frallie?
bai, dxakiñdxot e se-saten susen. Or dau, figura bat, figura batek urteten dau, da, fralliles eoten da, beren kaputxa ta gusti, da beste bat-au frallie, Santoñan, Santoña-puntan, deitxuten tzoe "Santoñako frallie", eso es
- esaten da "Billau andidxe" ta "Billau txikidxe"?
es, es esto pentzaten or Billau bi-, esto pentzaten, estot entzun nik iñoix e? Billau bapai, Billau, baye, Billau bi estot entzun e?
- patroyek bestikas dxaten dau, gixonakas dxaten dau?
bai, bai
- len be bai?
bai betí, bai beti. Báda alkarregas dxátie, se sarritxen ixeten da, ba, dxátekue, dxátekue ba igual e biarrin dausela ta leman- lemara eruten da tarterie, oin, dausenien geldi, portu:n da, olan, portuen da, ba, patroyek dxaten dau dánakas. Oiñ, len e tartera bateti dxate san, baye oiñ urtitila, oiñ urtitila, dxaten da ba, bakotxa beren tarteran, entiendes?
- patroyek bestikas dxaten-
bai bai, alkarregas oten die, dxaten, baye bakotxa beren tartetetan, se on san geixo asko, bularretik eta olan, dxakin es, geixoritauena, entiendes? se gu (tzut) esan. Da dxakin es da danok e alkarreti dxaten, alka- alkarregas dxaten ba, oten san kontajidxuk ote sien, kontajidxuk ote sien, ba ostantzien alkarregas dxan
- barrure dxuten patroye ixeten da askana?
es es es es es. Sarritxen jentiri itxagoten be patroye an oten da. Oin bádaus e, koño, esate baterako, beste patroyekas bérbetan edo, ori ba igual e, bueno! gusan e itxasora ba, askanengo. Baye, patroyek, emoten dauen ordue, an oten da bera be, ordun bera be
- doradie ta urreburue?
dana da bat
- da olako iru selan esango lekixu?
iru urreburu, edo iru dorada
- Mundekan "doradie" esta?
Mundekan "doradie". Deitxuten da, lantzin bein "urreburu" e? Lantzin bein deitxuten da urreburue, baye, por regla jeneral "doradie"
- esan dostie budxin aspidxen piso bat oten dala edo, "muerto" edo erderas
budxin aspidxen, ori da.. onek e.. sarik eta botaten din e ori, sarik eta botaten dina, da balixie, da balixitako.. aulako, sementus eiñdxe aulako- pixue, balixi artes oteko. Oin, budxek, budxek e, enbarkasiñuk eta amarrateko, onduen, okitxen dauie muértue,

muértue, da ori da, muertu da, e, sementuas eiñdxe, sementus eiñdxe, kaja baten sementus eiñdxe blóke bat eiñdxe, da a blokie, a da muértue

- da suek selan esaten sue?

muértue, muértue

- se Bermion gaste batek esan dost ori dala "aidxena"

aidxena da amarrie, aidxena da amarrie

- baye ori pixue "muertue" esta aidxena

muertue, es e-, bueno! deitxu leidxo, bay berari es. Aidxena da budxie, budxi ta amarri bertakue, a da ai- e, aidxena. Non a- amarraten den lekun enbarkasiñue, a da aidxena. Da muértu da, ba ondo- ondun aguentaten dauena, ondun aguentaten dauena ba, enbarkasiñun e ori, aidxena aguentateku dauena

- Bermion esan dostie "kodillue", alanbrik nai txikotak eitxen dau kodillu artun

kodillue da ba, selan esplikakotzut e.. kodillu da, ontxe, ontxe esango tzut selan.. kodillu da au.. au lotzen dena, auri da kodillue. Bidxorra esate baterako, kodillu edo bidxorra

- bardiñeties?

bai bai

- da iru?

iru bidxór, edo iru kodillo

- esan dostie bidxorra éretara denien, bestera denien, eskerretara "desá"?

bai, bai. Batera desá ta béstera ba, ori da, bera alanbri desa eitxen denien, edo txikota desá eitxen denien da, alanbrie, dau dxota, eskerretara, eskoitxera eitxen batzasu areri, da desá. Da txikota dau eiñdxe, eiñdxe e? Gu dot esan eiñdxe bera txikota, dau eiñdxe eskoitxera, eskoitxera. Eitxematzasu eskerretara ba desá, eso es, ori da

- da noix eitxen da sarra danien edo-

es, ori, sarritxen e ba, enbarkasiñuek emoten dau e buéltie edo, baitxe, kasu baterako apaidxu dakosu ta jiratoidxuk estau jiraten, da a bidxorras bueltaka dator da eitxen da desá

- da "destú"?

destú ta desá dana da bat

- "destu eiñdxe"

destú eiñdxe ba desá da ori

- alanbriek barruen txiko bat okitxen dau?

bai, mádrie, mádrie

- iru?

iru mádre. Baitxe okitxen dau e, txikota berape bai okitxen dau madri barrun e? Txikotape bai

- alanbra bat edo?

es, txikota, txikota, txikota, bai. Da alanbripe txikota e? Estau okitxen alanbri madrie, txikota. Onek arrastako kablik eta onek, kábli edo alanbrie, dana bat, orrek dakoye, txikota barruen

- da "madrie" da ori esta?

mádrie

- da Bermion esan dostie "arimie"

arimi be bai, bai. "Arimi" be bai, "madri" edo "arimie"

- bidxetara?

bai bai bai bai, bidxetara bai, bai

- arimie, olako iru?

iru arima, el alma que tiene dentro, el alma

- oten san señerue kalakue?

bai

- bera dxuten san kalara edo?

es. Señeruek, oten sien, señerue, da kontraseñerue. Señero bi txe kontraseñero bi ote sien orduen, atxiñe, da eurak dxute sien ukusten, selan dako- egualdidxa dauen, ronpeolasera edo, tálara edo. Da, eurak e, esate binien ba itxasorako, ba, bai edo es, eurek esate bien, señeruek. Da okitxe bien, banderi edo ikurriñe seuk gu(tzasu)les esan. Banderie okitxe bien itxasuen, lebatzetan-da, señeruek. Da berak esate banin e, etzera, ixate ban banderie

- nondik, erritxik?

es, enbarkasiñuen, se eurepe itxasora dus-da. Da, ixate banin e banderie, señeruek, ba danak etorte sin etzera, lebasaliek eta, onek, lebasalik e?

- da bestik es?

es es, beiñ itxasora urten eskero baporak esauen okitxen señerorik

- lebasalipai

bai, se señerue, e, baporak, ba, bádutzus ara edo ona edo, da enkanbio lebasaliek ba kála baten ote sien, kálatan ote sien, da kálatan ba eurak señerupe lebatzetan ote siles, alan ixete san. Ixa banderie ta etzera. Edo egualdi txarra datorrelakon edo, arrañe eskastu delakon edo, señeruek e ixate ban e, banderie bai. Da gero ote san, señeruek, ixate bien, ixate bien, farola. Farola ixate bin bertan e, aurrerau kofradidxe barridxe imin baiño lélau, ote san an, díkeko mandan ote san e argi gorridxe. Gero kofradi sarrien, kofradidxan ote san, argi gorridxe, edo berdie. Berdi ixeten san, e esperan, osea, urtengo badau edo espadau, entiendes? Da gorridxe ixate banien danak etzera. Da, etzeguna ixeten basan, aurretidxas eiñdxe, ba, ya farola, illuntzin e, eskeitxe bien, farola, argi gorridxe, eskeitxe bien, kofradidxen

- kofradi sarra seiñdxe ba?

kofradi sarra da, oiñ e, selan dauen e ori, istitutu edo, medikuna, portuen? Portuen, a da kofradi sarra, bay gero, gero ixen san, lelau kofradi sarra.. da, on sien, kofradi bi, gerra denporan, nasionalistena, da errepublikanuna

- a bai?
bai. Entzungo dau esta? markako dau?
- bai
kofradi bi, Bermion ote sien
- a Bermion
Bermion Bermion, bai. Mundekan be bai on di bi, lelau esango tzut Bermikue, Bermikue ixeten san, bat errepublikanuna, ote san kofradi sarrien. Da bestie nasionalistena, oin dauen lekun pentzaten dot e ixeten sala, enau fijo baye pentzaten dot ontxe dauen lekuen. Gero, Mundekan ote san, kofradi bi. Bat ixeten san San Pedroko-, San Pedroko kofradidxe, an dauena, esatiles e oiñ e, jubilauen ori txe dauena. Da, amen geure, etzin beyen, oten san, beste kofradi bat, de- deitxuten tzoen e, Santa Kataliñan e kofradidxe. Santa Kataliña kofradidxe, ori ixeten san, neure aitxeiñarrebana-ta, bai. Potes, aitxeiñarrebana-ta, orrena ixeten san e ori
- denpora asko on sien olan kofradi bi?
e! e- asko es, asko es baye, bueno, urtetxuk on sien, urtetxuk on sien. Asarrakuntzak eta bakixu denin oten da-ta
- astilleidxe da "astillero" esta?
astilleidxe bai
- da iru?
iru astilleidxe, edo iru astilleru
- bidxetara esaten da?
bai
- astilleru da gixona be bai, da leku be bai?
gixona da astillerue, bai
- da bera lekue?
astilleidxe, astilleidxe
- da leku esta astilleru be bai?
bai, baitxe bai, bai. Bai bai bai
- selan esaten da gidxau "astilleidxe" edo "astillerue"?
a! astilleidxe, bai.. Bueno, "astilleidxe" gedxau ixen da Bermion e? Mundekan "astillerue"
- suepe esaten sue
astilleidxe bai, bai
- esaten da "brankapie", "brankagani" bai esta?
brankagani ta bránkapi be bai. Bránkapi da arraintx-, ordun e, arraintxuk ote sin áurrien, lo eitxe san e, áurrien, da baitxe átzin be bai. Katrik ote sin áurreko arraintxuen, da, jentik an eitxe ban e lo. Da, bránkapi ixeten san bertan musturren aspidxen, kubertapie, ori ixeten san bránkapie
- baporatan?
bai baporetan. Se esaten sendun e, belak eta onek e gausek, latiñek eta, onek, ordun ote sin bránkapien, entiendes?
- oiñ esta esaten ori esta?

bai, bai, branka- bai, branka- bránki fa brankapi bai, bai bai. Brankaganin ba musturrien, aurrien, branka-ganie(n)

- soku da mastille sartzen dan lekue esta?

soku da pálue

- bera sillue, beko sillue?

bai

- da "soko txikidxe" ta "soko nagosidxe"

bueno, ori, soko txikidxe ta soko nagosidxe dator, bela-, bélie, segun sélakue imintxen tzasun, ba, orduen ba palo txikidxau edo, palo txikidxau edo palo andidxaue, da sokue. Bay por regla jeneral soko bat ote san e? Por regla jeneral soko bat

- baye ori txikidxe ta nagosidxe, olan esaten san?

es es es, es es, gedxau ixeten san palo nagosidxe edo palo txikidxe

- esaten san "pataska"? En una bita "pataska" situada a sotavento

pataski es, pastekie, pastekie

- "pataski" esta eser

es es es

- da pastekie?

pasteki da, ori, e, motue. Motu da pastekie

- txiko klase bat edo seoser da "aidxenka"? "aidxenkie" edo "aidxenka"?

..es, txikota, aidxeneko txikota, aidxeneko txikota ixe lei. Aidxeneko txikota ixe lei bai. Aidxeneko txikota da, enbarkasiñu amarraten den e txikota. Se, itxasora susenien, orrek e, txikotak, batze sin eskiñatxu baten enbarasorik es eitxeko. Da gero, otorte (sinin) porture, ba, esate san e ba "atara aidxeneko txikota", entiendes?

- olan esaten san?

bai, aidxeneko txikota

- entzun su "andaribela" edo, bela baten ixena

andanibela, andanibela, estaitx bada, ai! andanibela da, e, esate baterako, salbamento baterako, salbamento baterako, otzaran pasaten da motukas.. motukas. Da a korriten due, a da andanibela, a da andanibela. Esatiles e, estakosu, ónetan e, erridxetan e onek e, igaten dinak e, ona, selan da? m, esangotzut.. eski:ten, eskiten, aretues e anditues e, anditues, baye, ori da ba, ori da ba andanibela ixetiles, andanibela ixetiles. Ori dula eletresidadias, da besti ixeten sala eskus

- da olako iru selan esango-

iru andanibel, iru andanibel bai

- da ori barkutan usaten san esta?

e! f! Usaten san e kasu baterako, e, pixudun gausa bat mollatik ekarteko, igual enbarkateko ta "andanibela prepara"

- baporak edo?

baporak eta gitxi okin tzu andanibela

- se barko klase edo?

markantitan-da

- estaitx, "gratílle" edo "grátille", "gratil" erderas, "gratílle"?
gratille? Estaitx ser den gra- Estai ser den gratille. Gratille, gratille, beste ixenen bat esta ixengo? Gratille, enai e dxausten kontura
- enbarkasiño bat "pikaue", muy-
pikaue da, aspi- /../ E, ille ta erdidxen edo enai dxun itxasora, da, mutil batek esan dosten: Dimas, otorko sara neugas da? Ba bai. Bueno! Dxun nai, da, eskiraripe estau okin. Eskiri be, esan tzat e "koño! Eskirarik estakosu ta?" Bai baye au txikitxue, koño ba, eguastenin dxungo gara, mari dau ona eguastenien, da, dxungo gara eskiretan. Aur dxun gari itxasora, esatiles e, ariñun ixen da ori, dxun gara lelengoko biderres itxasora, da berak atrapa txus, nik ogetalau, bueno! berak-, bidxon arte ogetalau, berak atrapa txus sei, nik amasortzi. Baye erdibana eitxen du e? Esan tzat e, berak esan dosten "es Dimas, seuk atrapa sus", da es es es es, nik e, beti eiñdxot erdibana, nai batek atrapa asko, nai bestik atrapa, beti eiñdxu guk erdibana
- beitu selako bentajie
bai. Bueno ori suerti be ixeten da e? Suerti be ixeten da?
- da beti dxuten sarie leko batera?
es es es es es es, on giñen amen, posún on giñen. Posú da amen Ixaro onduen. Da, aixetxue on san da, da esan on modurik, esan on modurik eta, se ein gendun (gero)? Sapantzara dxuen, Sapantza da Lagá
- Laga da Sapantza?
Sapantza
- olan deitxuten tzasue?
bai, bai bai, Sapantza
- bera plaidxie?
es, geu o-, bueno. Geu oten garen plaidxi Lagako plaidxie, bai, a da Sapantza. Da, an kalá gendun da bertan, atrapa gendun ba, brekak atara gendusen e sortzi edo, politxek. Da, (badiñotzut) beste ogetalau tximinoi. Gaur be, alako esperantzi- atzo estu urten, atzo egualdi santarra
- normalien egunin-egunin dxuten sarie esta?
bai, ni atzalditan e? Goixin enue.. goixin enue. Muy bien, sigue
- esan dostie agostun on sala galerna gogor bat, itxasuen da erridxen be bai, galerna gogor bat esan egon?
ba ongo san, astu. Atzo on da, ma- esto e, Frantzin, total e, euri txe aixe, amasei ill
- a bai e?
bai, amasei illdxie, amen e, en la Probense, Probense nik estaitx au e, Probense au e, Atlantiku esta, au e (geu) mandi edo (alan)?... Emen estakot atlasipaye, nik pentzaten dot e, sueste de Fransia esa ban da sueste Fransia, gero esa ban al sur de Fransia ostabe, estaipe non ixen den, ogetasei ill, edo nik es-, Jesus!, amasei ill, da otamar mille lagun etze barik, bueno tellatutan da jentie ta, e, esto

telefonoripes da argiripes da, on die, bai bai. Atzo illuntzin edo ixen bi-xen dau, se nik gaueko amabidxetan imintxen dot beti rádidxue, ora beintisinco, da, entzuten on naitxen, da koñol Au dok e, muy bien

- orduen "enbarkasiño pikaue" ser gu dau esan?

enbarkasiño pikaue da, estena sabala

- aurrie?

e aspidxe, aspidxe. Enbarkasiñutakosus sabalauek, da enbarkasiñuti istuauek, pikaue da istue, istue, beyek istuek, beyek istuek

- bela baten ixena "kotoliñie"?

kotoliñie nik estaipada bera, bera telie. Bera telie, kotoliñie, entiendes?

- olanie esatiles?

bai, olanie baye, olana fiñe edo, kotoliñie, berak, belik estako ixenik e, esto pentzaten belin ixena dena.. kotoliñie. Se belie amen usaten duna da.. latiñe, da fókie, bela nagosidxe, da órretan e atxiñe ba, ónetan, selan da, txalupetan da, da bela txikidxe, orrek, bai. Ba kotoliñi nik pentzaten dot-ala, enau fijo bay pentzaten dot-ala telie

- entzun su "gillekidxe", gillie = quilla esta?

bai

- "gillekidxe" scoser da?

gillekidxe, gillekidxe, ixena dan moduen gillekidxe, da, gillie, arbolak e-, gilli itxeko arbolie, arboli da gillekidxe. Oi(n), kontragillie, estaipa ori gu ixen badau esan ori esan tzunak, kontragilli da, gillin ganin duna, barrutik, da, eitxen dena, tornillukas gillera trinke, gilli trinkateko, tornillukas, kontragill(e)tik gill(e)ra, (...)

- da "gillekidxe" esta esaten Mundakan orduen?

es, gillekidxe, da esate baterako ba, e, kasu baterako ba entablateko ba usaten dau piñue, da gillie ixeten da eukalitue, aurreitxik gu ixengo dau esan, gillekidxe, eukalitue da gillekidxe, bai gille eitxen dena. Se dakosu ba.. materidxalak diferentiek, enbarkasiñu eitxen denak, enbarkasiñutarue piñue, aretxa, aretxas eitxen die kontra- e, kontrakaelak eta orrek, ori da, da gillekidxe, da, esan tzuten moduen, ori, e, eukalitue

- bateletan, patroyen erramue, "aurre-erramue"?

es, atzeko erramue, lemie

- da estako ixenik berak erramuk es?

es es.. erramo nagosidxe ixeten da, err(e)mo nagosidxe, ixeten da, patroyena

- olan esaten da?

bai, erremo nagosidxe

- andidxaue da edo?

bai, bai anditxuaue, anditxuau bestipaiño, da pali sabalaue. Pali sabalaue

- baporak, que tenían la proa recta o algo retirada hacia atrás, "beurtenak" edo "frantzesak"
bai. Atxiñeko baporak, di orrek, bai. Atxiñeko baporak, okitxe bien, berton be ote sin batzuk e? frantzesape gedxau, baye, an e dakosun dibuju eiñdxe, atxiñeko bapora? Ukusko su selan dakon musturre, bera musturre, artes edo apur bat atzera(ntz)
- eta ori de?
ori da bai
- selan esaten dxako orreri?
es e-, atxiñe deitxuten dxakon e, urteten (tzona) musturre olan, "proa violín" deitxuten ixen tzagu, musturre aulan urtete bien, gilli laburre, da enbarkasiño lusie, ori da okitxe bana, aurrie- aurrie lantzaue
- da euskeras olan lantzaue?
bai lantzaue-

35 B

- erderas "vástago", enpaketadurie-
enpaketadurie bai
- bástauek eta eitxeko
bástague, bai, ori da, e, enpaketadurek, usaten die, atzeko bosiñien, atzeko bosiñien, éjien, bosiñin usaten da, urik es (s)artziko, urik es (s)artziko, da aparte ba, enpaketadurin ganin due biarrien éjie. Ostantzin e, bálego orren ganien, beste piesin ganien, ba dxan eingo lekidau, alkar dxan, esatiles rósiek dxan, da orretako da enpaketadurie, da, enpaketadurie baitxe imintxen dxako, atxiñeko baporetan, bástaguen, bástagu du bielara, da bástagun imintxen dxakon enpaketadurie, bapora es galtziko, se makiñara sartze san bapora, áurretik, aurreko espillotik, makiñin aurreko espillotik, da gero, a dxuten san, atzeraiño, al- álta, áltati sartze san, médiara da médiati bájara, da gero bájan, urtete ban kánpora. Da dxuten san andik, bapora, urtete bana dxute san, kondensadorera, da kondensadora, ixeten san, kondensadora gero baporak oki bin bay lelau, kondensadori ixeten san, au e, ia esango tzut, sisternie, deitxuten dxakon kondensadorari, sisternie. Da orretako ixeten san enpaketadurie, bónbatan be bai, enpaketaduri imintxe san bónbatan be, es galtziko urik, da gero prentzías, llabe-prensia, (llabe-prentzia) edo prentzías, eitxen san istutu
- "bástaue" be esaten da esta?
bástagu da, ori, e, pistoitxi datorrena, da bástague, pistoira due bástague. Da andik urteten dau, da due biélara, ori da bástague
- olako iru?
iru biela, edo iru bástago
- iru bie-?

iru biela, edo iru pistói. Ori da, baporetan, da baitxe, baitxe aunetan be, motorretan be, motorretan be bieli ta ori ba bardiñdxe
- bielak esateko "brásuek" esaten da?
brásuek okitxe bien, e, bráso bi, esatiles e brásue kanbidxaten sune sáblias, atraserako edo abanterako, sáblis kanbidxakeran brásuk kanbidxaten sin da ordun eitxe ban ba bátera edo bestera, baporetan ixeten san, sábli beyen ote sanien, abante. Da sábli goidxen ote sanien, atrás, se eitxe ban, brásuek e, kanbidxe. Posisiñu kanbidxe
- da sáblie ser da?
e? Sábli ixeten san ba palankie, mobite sana, e, kanbidxue, esate baterako, kanbidxue /stop/
- erderas "cigüeñal"?
bai
- euskeras?
sigueñala
- da "subiñela" es?
bueno ori noberen euskerie ixengo da bai
- suek?
sigueñala
- da esaten da "motor andidxek" eta "motor txikidxek"?
bai bai, motor txikidxek deitxuten tzagu auneri e, e kostako enbarkasiñuri, oneri txikidxeri. Tximinoitxen da, dabiltzasenak die, orretie motor txikidxek. Da, Bermion, motor txikidxek deitxuten dxako, lebasaleri be bai, lebasaliri be bai. Baye por regla jeneral motor txikidxe ori da, baidakue, baidan ibiltxen dena
- da besuek? andidxek?, selan esaten da "motor andidxek" edo?
bai, motor andidxek, bai. Bai motor andidxek e atunetan dabiltzasenak edo, orrek, orrek di andidxek
- erderas "cornamusa"?
kornamusi da, txikota amarraten den e lékue, motorra, motorrien, edo enbarkasiñuen, (or e), bragerin oten die, amarradero bat, esatiles, bragerin e oten da, a da kornamusie
- da euskeras?
kornamusie
- da iru?
iru kornamusa
- entzun su, baporetan edo, "kallejoyek"?
bai, kallejoye da, guardakolen e, babor-estiborrak, ori da kallejoye
- ibiltxeko lekue?
bai, ba, enbarkasiñue, da, guardakola erdi-erdidxen dako, baborra, da estiborra, guardakolen orkuek, orreti kallejoyek
- entzun su "senefie"?
senefie?.. senefie, senefie.. senefie se ixengo da ba?.. e pintxurie márkaten dena? senefie, auri da bai, e, aurretik atzera selan duen

ebaitxe, patentie, due ebaitxe patentie, gorridxegas edo berdigas due ebaitxe. A- a imintxen (dena) suridxe da senefie
- suek esaten sue olan be bai?
bai bai, senefi bai
- da iru?
iru senefa
- selan selabraten san botadurie? selebrasiñu selan eitxen san gero?
e, selebrasiñu eitxen bien, bautixe, bautixu eitxe bien, otorte san abadie barrure, da, eitxe ban enbarkasiñu bautixe, beren e, esopuas edo aregas, esopu esta-
- esopu ser da? a abadin e-
bai, a da, esopu pentzaten dot-ala, bai. Aregas eitxe ban bendesidu, da gero amaiketaku ein
- amaiketakue, da non eitxen san amaiketakue?
atxiñe atxiñe, txalupetzitan. Txalupetxie ixeten san, oin lóidxie esaten duna. Da, gero ba tabernan, geruau e-, oiñ e, onau ba tabernan, ostantzin atxiñe, txalupetzin eitxe sin e, dxan-tórpiek, bai
- asko dxati da ori esta-
dxan-torpie ixeten san ba, gisadue ta alakue dxan-tórpiek
- nortzuk dxute sien, patroye ta gixonak eta?
ba, gu dauena, gu dauena, bautixora? bautixora gu dauena
- da dxaten?
dxaten ba eurek e, esatiles e, tripulantik eta, tripulantik eta, etzeko, armadorik eurek eta
- orreri esaten dxakon "mondxórra"?
móndxorra be bai, móndxorra, bueno móndxorra, móndxorra esaten dxakon, bay móndxorra da, albañilek eitxen dauina, tellatue, etziri imintxen tzonien e, imintxen tzoe, an e- errama bat, esara fija? Tella- a da móndxorra, móndxorra eskatuten, tellatu amaitxute senin ote san móndxorra. Móndxorra ba dxan, meridxandi edo
- da orreri dxatekuri "móndxorra" esaten-
móndxorra, bai
- botaduran da eitxen san-
es es, es es es
- orreri es?
guk es e?
- platuxie, da iru?
iru platuxe
- naiko-
es, ein beti
- eske ekar tas libruek, erakusteko serak baye igual beste egun baten esta?
e, gure basu
- bai?
bai, seu espasaus e ondo es e?

- ia, apurtxu bat eta
bai ontxe, aufi artungot, itxagon. Ya listo nau, listo nau, listo nau
- bat esastasun "bélako bárkue" -marmokak-
au da, au, au ta au, onek e bélakutie, bai
- bidxek esta?
bai bai. Au estot ukusi, iñoix estot ukusi au
- imingot "es"
au be-stot ukusi.. Onek igual beste ur batzutakuek.. Au ukusi dot baye ixenik etxakitak eta, ónen ixenak estakigu. Au, au e deitxuten tzagu oneri, pantallie
- oneri?
bai. Pantallie. Da, pantalli deitxuten tzagu guk e, ónek marmok e, bólie formaten dauenak, orrek, danari deitxuten tzagu pantallie, bai. Onek e, bóli formaten dauenak, "pantalli" deitxuten tzagu
- da belako barku-
bélakuk onek bidxek, bai, onek bidxek. Onetakoe, ño! bustena lusie, pikaten dau e
- da au, ikusi su?
estot ukusi au típue, au bai, au típu bai
- pag. 191 dau gero
onek e, orretie, ondoko bedarrati onek, onek estie marmokak. Onetie koralak eta olakuek, korala deitxuten dxakonati onek
- ciento noventa y uno
ciento? ciento noventa y uno
- onek e
au da, txibidxien asurre, bai. Au da txibidxie. Txibidxi igarten da, arrá edo emí dena, amen, au errue, au errue, au errue, okitxen dau aulan arraidxek, arraidxetakos, arraidxek-arraidxek-arraidxek-arraidxek, aulan e esatiles aulan. Da emik estako, da espadakixu ori, aulan beitu tripara, aulan e esatiles e, aulan agarra burutik eta tripara beitu, da, emik okitxen dau, bola gorridxek, da arrak estako.. Au tximinoye.. au tximinoyen asurre..
- da onek?
au e, au be tximinoye, baye, oten da tximinoye klase bikue e? Bat-a begiandidxe, da besti da begi txikidxe
- da begi andidxe estau amen?
e e- kasi igarri be-sti itxen e? Begidxe ukusi esik, kasi igarri be-sti itxen. Aunke, igarten die, e, begi txikidxe, osea tximinoi sarra ixeten da, lusiaue, da, e begiandidxe ixeten da, sabalaue. Andidxe, bai igual, baye da sabalaue
- da amen esta-
e onek e, (ba imiñdxe), au be tximinoy da.. da, au, au e ametiku esta, au esta ataraten amen. Da au be tximinoy(e) da. Onek erruek, erruek.. au da amorrotza, da, au be, amorrotza.. da, au da, amorrotza nik pentzaten dot e, karakolen barruku dxaten dauena, e? entiendes?. Se onek karakolak okitxen dau aulako, kokotxu bat,

esatiles e, langostiñun antzeraku edo ixeten da, (orrek) karakolak. Oin karakolak bestiek beste kara-, karakol txikidxek, areri deitxuten tzoe, barrun okitxen dauena, estaitx e, frallin ixena dako ba?.. enai akordako, da beste batzuk okitxen daue, aulako dxákidxe, esatiles e, úskidxen antzekue, úskidxe bakixu ser den? Atzetikaren antzeku okitxen dau

- oin beste librotik..

au e akulie, au akuli da. Da, beronen antz-antzekue, da, akulik-

- amen ongo da igual e-

ara!, esan tzutena, espina color verde da akulie, bai. Da beronen antz-antzeku da, au e.. kaguen!, arek e, arek e-, asur suridxe dako, botakarra, botakarra. Da, akuli lako igual-iguala, akuli beti da andidxaue, bai, botakarra baiño. Bay botakarratako, asur suridxe, da akulitako asur berdie. Au, au ixengo da botakarra, au ixengo da bai

- da dxateko seiñdxe obie?

botakarra, botakarra. Botakarra atxiñe.. latán be imintxe san e, latán be imintxen san e bokartales, bai bai, tírak eiñdxe, bokartales imintxe san. Da au pes bolador. Onek e merkantera, barrura saltaten dauie, bai, gaues! Martxan susenin amen e, Ekuadorreti berantz, osea, égutik, Ekuadorretik ortik, oten di onek, pes boladorak, da, barrura etorten die. Gústu dakoe, sikutie baye sardiñin gustu edo, berdelen gustue. Ba dxan eitxen dus, bai... onek akulitakos, onek aletin atzin onek e, orrek. Da, orrek e, selan da?

- botakarra?

botakarratakos orrek, bai, da akulik estako. Akuli lixu da

- onek?

olaku gaur atrapa dot, da bota eiñdxot, bai

- da se ixen dako?

estai selan dakon, ixena, "Aguijón" diño baye, estai nik, estai selan e.. ba gaur okiñdxot eskutan da bota eiñdxot, bai, bai bai, da ekar banauen igual e, bai, eskutan okiñdxot. Sarri ataraten du eskiretan gusenin e? Bai bai bai, sarri atrapaten du

- da au?

au da.., au da itxas-kaballue, itxas-saldidxe, itxaskaballue. Au e be atrapaten san len erridxuen, oiñ esta atrapaten, nik okiñdxot olakue, katxarro baten barrun sartunde, eskire- e eskiretan dxun(da) atrapata

- bixirik?

bixirik, da ure kanbidxaten notzan, kresala ta, bixirik. Au da "pegaso"

- da au?

au da, au, au, au da. Au da, auenbolue, bai..

- atrapaten da ametik?

kalan atrapaten da ori, bai, tertzakas da atrapaten da. Ba koño, ori dxakin banauen, ekarri eingo dxotaken nik a!.. Makallue.. Makallun

arbidxek.. Au be makallue.. Au be bai makallue.. Au be bai makallue baye terreno diferentitakue, entiendes? Makallorik ónena, da au, dakona, dakona aunek e, pekak, onek arraidxek, onek. Au e, oneri gedxau deitxuten dxako, e, fogonerue. "Fogonerue" deitxuten dxako oneri gedxau

- bekuri = del polo

bai, orreri deitxuten dxako fogonerue. Au e abadejue, bai, au abadeju da.. apur bat e, sabalaue, abadeju baiño au e takarta gedxau da, a- amen dau takarta, takarta au da, bai, ori da abadejue..

- da amen diño "faneca", da gero beste bat amen "faneca menor"

e txikidxaue, baye daus e barbai- edo, onek takartataus, arrikue, da basatakue. Arriku da báltzaue, arriku da báltzaue, da basataku da ba, ganera dxateko be beste gusto bat-ako

- baye ixena "takarta" esta?

takártá, bai takarta

- da au?

au da makallo arrañe, deitxuten dxakona, bai, makallo arrañe. Esta makallue, bay beren típu dako, da deitxuten tzagu makallo arrañe.. Au da liridxue, bai.. da au da takarta, begi andidxe. Bai e takart e, e oneri "takart-arra" be deitxuten tzagu, takart-arra, arrá be bai deitxuten tzagu bai, bai. Au e beti da txikidxe e? Beti da txikidxe au, bai. Makiña bat e, tonelada atrapa dot nik e, liridxue, Jesus!.. A, abadejue..

- da ori?

ara karbonerue

- da ondo dau?

au- bai, bai, au da fogonerue, "karboneru" diño amen bay gu fogonerue

- da bera da esta?

bai bai. Makallo tartin ataraten du ori, da au atrapaten da baitxe, e, amen e, Gran Solen-da, atrapaten da, ori

- au?

au da, au abruskue, abruskue. Da au.. au e, ño! badaipaye esta- enai akordaten.. Au da lotxie, baye, basatako lotxie.. Maruca, maruca da makallue, makallue, ameko makallu da au, edo bridxandie

- marukie bridxandi be bai?

bridxandie

- da au bestie?

au be beren antzekue, beren antzekue. Beren antzeku da au be.. Lebatza.. Lotxie.. Au da angira-bíxarra.. Au be bai angira-bíxarra, da au be bai angira-bixarra.. Papardo gorridxe

- da au?

au estaitx.. au be estaitx, onek e típue, onena dako, selan da? e.. onetako, onen tipokuri deitxuten tzagu guk "arrain tropikala", arrain tropikala, oneri deitxuten tzagu, bai

- Bartolo

bai bai, eso es.. Au da, éllarra o pes Martin, da "pes de San Pedro" diño amen baye guk e, pes Martin.. Au da txitxarrue.. Lupiñie.. lupina o róbalo, da galleguk deitxuten tzoe "robalisa".. Papardue.. Burbiñie.. Esto barbañe.. Besegue.. Autxikidxe, bai.. Burutue.. Au da, e, bueno bidxeti bardiñek, e.. kaguen la puñeta, au dok e.. ño! Burun dakot baye enai akordaten

- gal-

galdxoye

- ori de?

bai, galdxoye, galdxoye.. Durdue.. Karraspidxue.. Onek e karraspidxuek

- onek bidxek be bai esta?

bai, bai, onek karraspidxuek.. Se batzuti kolore bateku ta beste batzuk e kolore batekuk baye guk danari deitxuten tzagu karraspidxue

- txikidxeti orrek esta?

bai bai, karraspidxu txikidxe ixeten da, da durdu da andidxaue, e, maragota, galleguek, maragota, galleguek. Au da lulie

- da au?

lantzoye baye au e, lansón, lantzoye deitxuten tzagu orreri be bai, botakarrari be bai, bai

- baye au beste-

beste tipo bat-ako bai

- se aué dako-

bai bai, au- onek beste tipo bat-ako, estako, estako musturrik onek

- da au ikusten da?

au angilie

- au ukusten da? -lanzón-

estot ukusi nik ori es.. angillie.. Salbaidxue.. Au da salbaidxue ba-deitxuten tzagu "salbaidxo frantzesa", au- auneri be bai, se-, salbaidxo frantzesa au be, au.. onek salbaidxo frantzesak, bai, au be bai.. da.. onetako antza abuxena, "pejerrey" diño baye, abuxen tipu dako.. Korkoye..

- edo lasune?

lasune.. bai, onek estaipa, onek.. korkoye edo lasune, korkoye, ixeten da, okitxen dauena oridxe, bai. "Corcón" diño amen, baye oridxe okitxen dau(en..) deitxuten tzo korkoye ta okitxen d-, e!, mókules, lepuen, da báltzaue da lasune. Dana da lasune, baye, bakixu beti-, berdélá..

- da au?

esturnino, makaela, bai

- da berdela ta makaela-

esti bardiñek, esti bardiñek. Berdelatako begi txikidxaue, makaelatako begi andidxaue, da, onek e, onek olan puntu dakona arek arraidxek

- ordun au da makaela

da berdela(k ukusko su ara) arraidxek, arraidxek onek, da onek estako arraidxerik. Da au da simarroye, simarroyeri igerten dxako, aleta txikidxe dakona.. bacoreta.. óneri albacora, albacora, da, "moji" deitxuten tzagun arrañe da au

- suek mo-

mojíé, bai. Da, au da, kaguen!, selan deitxuten dxako ba?.. listaue bai au, baye.. kaguen sos, aginsorrotza! bai, aginsorrotza. Au be bai aginsorrotza, edo listaue, bai

- da amen "bonito" imintxen dau

bai baye, bai baye esta, atune besti da

- da au?

au be-sta atune

- ser da ba au?

...

- igual esta ameku ixango?

es.. a grandes profundidades, au esta.. Melba, au da, au dok el...

- "melbie" es?

melbíé, melbie deitxuten tzagu baye, euskeras- beste ixen bat-ako, euskeras beste ixen bat-ako onek.. albokerie.. Pes espada: akula bidegardie.. Au da belenerie, onek danati belenerak, diferente-danak danak-

36 A

- esastasun "dxan-tórpie"

dxan-torpie

- makallue, ser da ori?

es, dxan-torpi da ba, se-sango tzupa, dxateko gogorra, gisadue, edo olako, marmitxe edo dxan-torpi da asko dxan, da ori da, ori da, (bai) dxan-torpie

- botaduri eitxe sanien-

bai, dxan-tórpi itxe san enbarkasiñu botaten senien, da, kosteran, atxiñe eitxe san, txalupetzie, esaten san, ordun esan eitxen tabernetan da, oiñ eitxen den modun partillie. Ordun eitxe san loidxan, loidxi = bodegie, loidxan eitxe san da an eitxe san dxan-tórpie, dxáidxetan, esate baterako Mundekan Santa Kataliñetan, ixeten san tradixionala, besegue, gisadue, da gero, gastañak, da menbrillue, da gastaye, ixeten san tradixionala, bai, ori ixeten (san) tradixionala. Da orreri deitxuten tzoen dxan-tórpie, eso es

- se nos ha averiado el motor

motorra aberidxa da, motorra aberidxa da... edo alrebes, aberidxa eiñdxe motorra

- irugas esateko, abantzalie, iru?, remero esta, abantzalie

abanlaridxek, abanlaridxek die, amen Mundekan abanlaridxek

- da "abantzalie" es?

es es, Mundekan es. Mundekan abanlaridxe da, abanlaridxe

- seuri entzuntzupa ori "abantzalie"

es es es, es es es, "abantzali" es, abanlaridxe, ia erratuten bagara. Abanlaridxe. Iru abanlari

- amula-gantxuek, iru?

amula-, iru amula-gantxo, iru amula-gantxo

- arraiñe "fréskotako", "fréskotako" esaten da?

fréskotako arrañe da, e esatiles sarritxen, oiñ e, oin be bai, eitxen da, esatiles e, sartzen da arrañe, portora, antxobie edo txitxarrue edo, ba bokarta, e bueno, antxobi edo, txitxarru edo, be- beste arrañe, atune be eitxen da, fréskotako, ba ixeten da ori, onek e puéstutakuek, eitxen dauinak kaja bi edo iru, edo lau edo bos kaja, a kintxál bat edo bi kintxal, da sa- e fréskotako, ori da. Da sarritxen kánpora urteten dauinien, Bilbora edo, bokar txikidxe edo olan, fréskotako eruten dau(i)nak, estinak fabrikan sartzien da fréskotako

- esaten da "fréskue" be bai, "fréskue"?

arrain fréskue? bai, arrain fresku bai, baye, saltzen dena béntan, ixeten da, fréskotako. Olan e, esan tzuten moduen, e, puéstutarako ta, igual kanporako eruten dau(i)n arraiñe, edúr apurtxu bat emonda, ya saltziko, ori da fréskotako

- armadurie, iru?

iru armadura

- barandillie, iru?

iru barandilla

- da batikulue?

iru batikulo.. baye, ogon ia apurtxu baten. Estaitx barandilliri deitxuten batzagun lebatzetan baran- barandu barandie... soidxak imintxeko ixe- armate san barandi edo baran- oiñ e esta, "barandilli" esan ixeten e? Beste bat "barandi" edo olan imintxe san, lebatzetan ordun eskoapaidxun ibiltxen sales amo bakarras, soidxek eta amarrateko ixeten san, "barandie", "barandi" pentzaten dot (ixeten sala), bai

- barandilli barik

bai, eso es

- barko batek eitxen badau etxadie-

etxadie

- beste batzuk oten die or e itxagoten?

itxagoten oten die, atxiñe, ixur- e ixurdako etxadi ixeten senien, ixurdako etxadi da, ixurdak atate bin antxobie, orreri deitxuten dxakon "mandxungie", mandxungie. Atate ban mandxungie, da eitxe ban batek etxadie, arek áurrie sarratu orduko allegaten basan enbarkasiñue: konpañie. Da sarritxan oten da, esatiles e au ixurda barik, ein blankuran edo etxadie, edo ardorin ein etxadie, da igual enbarkasiño bat-au an, eskapa batzo edo, albotik ein batzo, mandatik ein batzo, berak eitxeko etxadie

- da selan esaten dxako orreri, estako ixenik orrek barkuek edo?

es, es es es es es. Le- le-, suk e, topa su gorridxe edo ardora edo mandxungie edo, eitxen su etxadie baye, an e, kasu baterako mandxungie, asalduten da, ixurdakas esta? Da ixurdatues kórridxen, da baporak dues,

bueno enbarkasiñuek, atxiñe baporak, ségidxen-ségidxen-ségidxen, oiñ estau mandxungarik, oiñ e, ori ya ba amaitxu da, se ixurdi galdu eiñdxa amen. Da ségidxen-ségidxen da, atara dau gorridxe, orduen, batek eitxen dau etxadie, da atara- allegaten basara, berak áurri sarratu orduko, sara konpañe. Gero dau, ba, sartidakue, sartidi da, alan illuntzitan da albatan, kalmatan, dauenin (olan) txir-txar, txir-txar, txir-txar oten da, antxobi bera buru-agiridxen, buru-agiridxen, asalien, a da sartidakue. Gero dau blankurie, blankuri da, arrañe beyen dau, baye, eitxen dau, urek eitxen dau, urek eitxen dau olan, bixules eitxen dau urek, e, e selan esango tzupa, aixetxuek e eitxiles e aulan e, itxasotxue (aulan) mobidu, aulan da blankurie, da, olankuri ba kórridxen oten da, batzuk e lotuta oten di ba(y) beste sarritxan lotz- e kórridxen, da eitxen dau batek etxadie ta besta bat- au an listo, arek utz ein badau, berak eitxeko etxadie, eso es

- da estaitx Lekeitxon entzun badot "guardianak", orrek

e, ori, es es es, ori da, "amen daus guardianak, utz eitxen badau (atarateko)" esta-, ori da, esta guardiana ixetie, ori da ba, e guárdidxan dausela arek e, utz eitxen badau, eurak eitxeko etxadie, ori da, es- es guardianatila

- da esuen esaten suek "guardianak"?

bueno ori, barruen, etxadi eiñdxa dauenak, etxadi eiñdxa dauenak esaten- e ori esan lei alkarreri, mutil lagunek e, biarrin sausela, trañe alaten edo, "aur daus orrek guardianak", saiñ, itxagoten, utz ein badu edo, asalduten badau gedxau edo

- ia au berbie, iru (papela emon neutsan: antxobie, antxogie, antxoie)

antxobie, antxogie edo antxoye

- irurek edo bi edo bat edo selan?

antxobie, Mundekan deitxu da, bai. "Antxogi" es e?

- au es? (antxoie)

es. Da antxogie, oin, "antxogie" be esta, e amekue, biskaitarra esta. Esta biskaitarra. Antxobie, au da, biskaitarra au da, antxobie

- estaitx nik Bermion entzun badot olan "antxogie"

antxogie.. esan lei akaso baye, antxogie, bai esan bai, esan lei antxogi baye, por regla jeneral "antxobie", bai, antxobie

- goberna, bapora gobernaten? Goberna, esaten da

goberna da ba, eru- lemi erutie, bai, lemi eruti da gobernatie

- atunburue, iru?

iru atunburu. Orrek e uxaten sin atxiñe langostak e, langost(a)otzarentzako atunburuek

- karnatako?

karnatako, langost(a)-otzarak a, atxiñe langostatan e, amen be bai, amen Eskerti deitxuten ixen tzon bat, Domingo Eskerti a akos- a ibiltxen san langostetan otzarakas, da, eiñdxe, gastaña-sépias, gastaña- gastaña arboli barik, sepie, okitxe ban erramak, da arek e, arekas eiñdxe, gastaña-sepakas eiñdxe, otzarak, "nasak" erderas. Oiñ- oiñ e alanbreskuk eta eitxen di baye orduen, gastaña otzarakas, gastaña- sépias eitxen sien

- ordun esin erosten orrek?

es, eiñ eitxen sien, eiñ eiñ, noberak eitxe ban. Baitxe ankill(i)ri be, ankilliri be gastaña-sépie-s imintxe san ankilli fondo-moteko, ankillie. Gero die burdiñeskuk eta, baye áurrerau, e guk e burdiñeskuek estu okin kasi iñoix be. Imintxe san e.. alojak, alo- aloji da barrille, antxobi ta sala-, e, salasoyn imintxen sana, bokartia- bokarta, antxobie. Imintxe san e.. bese(g)utako ta papardotako ta gatza emonda. Ontxe urridxen atrapate san, gero negun ibiltxeko papardotan da beseguten. Da, áren olá, ixeten san gogorra, barrillen e, orren e, barrillen, (an) eitxen dxakon sillo bi birbikiñas, da andik pasaten sien, gastaña-sepie, gastaña-sepie. Imiñi arridxe erdidxen, da gero lau-, lau esatiles, kurtzin eitxe(n) san ori ola, kurtzien. Lau sillogas, da, trónkotxuas, bera sepie, sillotik es urteteko, da sartze san, arridxen bi(tx)en bitxartin da gero estrapo bigas, dxoten-dxoten-dxoten-dxoten istutu, da sepi biguna deles, da esta apurtuten, áregas eitxe san arridxe trínka, da (or) ankilli eiñdxe

- estaitx Bermioko museuen badakoe

egongo da, ongo da. Bakixu selan e, eiñdxe dau, an an, bai, bai

- beleruek, iru?

iru beleru.. beleruek, bélako enbarkasiñuek (hobetsiz), bélako enbarkasiñuek

- da "beleruek"?

belerue ya érderas da, se, esaten da- ukusten sun e- belako enbarkasiñue, e aur dator, belako enbarkasiñu da, béli ikusten tzasulakon lélau, lélengo beli ikusten tzasu, enbarkasiñu baiño lelau ukusten su, ixata bádatos bélak.. bélako enbarkasiñu da, esatiles keye daidxola bádator ba, bapora da, o- orreitxik, belako enbarkasiñue. Iru belako enbarkasiño

- Bermion entzun dot "asaldu", arraiñe eitxen da gora asaldu

bai, asaldu, bai

- traña asalduten da gora ganbelabusten eikeran

ori da, ganbelabusten eitxen dau, trañek.. berak arrañek, iñdxár gedxau eitxen dauenien, kargá- karga andidxe esta? da eitxen da, sartzen denin trañien arrañe, berak iñdxar asko ta eitxen tzo buelta eraiñ e, trañeri. Oiñ estie eitxen, atxiñe bai, train txikidxek ixeten sien, da beste, amalau edo amasei brása kaláu. Oin dakosu, e ff! berreun da piku brasaku(k), irureun brasako trañek eta, berrogei edo berrotamar brasako kalauekas. Aurdun eitxen sien, ganbelabusten, arrañen iñdxarrak

- da trañe asaldu gora esta?

ba, ganbelabusten, (a) utzitxuten senin ba gora

- baye "asaldu" esaten da

ba asaldu bai

- enpatxue, iru?

enpa- iru enpatxo. Enpatxu da, nástaten denin gausie, atxiñe, e esate baterako, bueno, esplikasiñu(k esaten) esta biko esta?

- ondo dau

e, atxiñe, kálara dxuten sinien e baporak, ba ordu okitxe bien, danak, txístue, da txistu dxote banin, ba dxute sin bótaten, enpatxorik es eitxeko, násterik es eitxeko. Baye a ta gusti be korrentakas edo arridxe gedxau

okiñdxauelakon batek edo txikidxaue, eitxen san, enpatxue. Nasta. Orduen, enpatxaten sin kasu baterako enbarkasiño bi- iru, da. sáltate bien enbarkasiño batetik eta bestetik enpatxu euen batera, da, arek alate ban e gero, apaidxo gustidxe, da gero erridxen e librá. E itxasun esiñdxena librá ba erridxen librate bien

- da erresa ixeten san libratie?

e! Jesus! enpatxuek e, gaué be sarri otorri enpatxu libraten, bai bai

- da asarrakuntzak ote sin orreitxik?

asarrakuntzak ote sien, se asarrakuntzak ote sien-

- noren e kulpi-

sa- es es es, es. Ori pasaten san sarri, asarrakuntzi ba, kasu baterako, bidxek alaten esta? Da beseguk eskeitxe, da su ti:tu da errie! ta seuk errie eik! da nik erri(k) eta, ama putin semi sara, errie seuk e neuk! (aurdun) atrapate sin e, okasiñuek, (aurdun ote sien)

- luletan edo kabretan, bi atrapaten basus selan esaten da? luletan edo ba bi era-

éra batera arrain bi, arrain bi era batera, arrain bi. Esta esaten luli ta kabri, arrain bi era batera, edo iru arrain era batera

- lekeitxarrak "koble", "koble atrapa du"

kóblin bi, koblien bi, arrain bi (ataraten basu) "koblin bi", bai, kóble bakotxin bat, ba koble bi ibiltxen dau(eles) ba koblin bi, eso es, bai

- neuk pentzaten- ia doble bada

es es, kóblie, kóblie, kóbli da, berauneti dues ámo bi, edo iru, segun e, luletako da kabretako. "Kobli" deitxuten dxako amo bakotx(a)ri, da, bi bádakasus ba kóblin bi dakasus, eso es

- da Mundekan olan esta?

bai bai bai, kóblin bi, edo arrain bi era batera

- aixetzie

aixe asko dauenin da ori

- da gitxi?

aixe gitxi

- iru? iru esan lei?

ser e? aixe asko

- aixetzie, iru?

iru aixetza, iru aixetza. Baye, ori esta, iru aixetza, bai

- da alaerriue, iru?

iru alaerrio. Alaerriue bakixu seri deitxuten tzoen?

- e apaidxu gora ta bera

bai, eso es, atxiñe papardotan, palangri bota ta gero bakotxa(k) beren apaidxu okitxe bien, da, errite bien alaerriuen, da alaerriun atrapate s(e)n papardue, irutari bat, kentze ban e baporak. Irutari bat. Noberak atrapa, da baporak kentze ban irutari bat. Ori ixeten san bakotxa berentzako e? noberak atrapa(ten daue... tzako), bai

- txirriñek pikadi emoten dauen lekuen-

an- an arrañe dau

- atune

an arrañe dau, an arrañe dau, se txirriñek atuneri be eitxen tzo, bay ba eitxen tzo bokartari be gero, antxobiri be eitxen tzo, bai

- da atuneri, atune esin dau atrapa

es, baye, atune dabil arrain txikidxegas, por regle jeneral arrain andidxe be dabil txikidxegas, da, eurok botaten dauen loidxé edo, dxankeran loidxe botaten dauena, a dxaten du e txirriñe, da bráye be bai, bráye- bráye da atun-txoridxe, deitxuten dxakona, atun-txoridxe da braye

- ia au bada braye, libro baten... ia onepadie, onek

bai, au da, au da, "pardela", au da

- "pardela" erderas

bai bai, au da, braye. Au be bai, bráye, bai. Bueno onek e.. one(i) selan (.....) ixena (amen)?

- martin baltza, martiñak Lekeitxon

martiñak, ba Ondarrun martiñati onek, bai bai. Mundekan da Bermion da bráyeti onek, brayek. Badau, bat-a, oten da brai baltzá

- au?

au da, brai baltza, bai, brai baltza

- da au esta baltza esta?

au (y)e, "pardela chica", au da, brayen antzeko txoridxe da baye esta braye, au esta braye, au da, e sapatillue, bai... ori da sapatillue

- da oneti brayek

brayek onetie, Ondarrun "pes martin", edo, "martiñ-" "martiñe", martiñe, es "pes martin", martiñe

- dxakin su orduen e "martiñak" esaten tzoyena

bai, Ondarrutik ibil nai ni urtiitan, arrastan

- ori, txori andidxe da ori?

e, seren gañeku esango tzupa?.. seren gañ(a)kue?.. ollo txikidxe, ollo txikidxe. Onek e pixaten dauie, e, pixaten dauie, saspireun gramo-sortzireun gramo, kíllu be igual, pixaten dauie batzuk, ba luma ta gusti e? luma ta gusti, gosu dxateko, gosu dxateko. Orrek okitxen dau- koipie gorristie, oridxe, ori-, a koipi kenduta, atxiñe, atxiñe saltzen gendun e ogorlokun párie, ba esango tzut e se urtetan e, sincuentan edo ogorloku pári saltzen gendun e, brayek Ondarrun

- da selan atrapaten suen ba?

gibelagas, apaidxuas, eskoap- e, pitxias da eskoapaidxuas, gibela imiñi, e, iebatzen gibela, edo, e sapun e gibela edo ta, edo arraidxin gibela ta aregas. Da, usaten san atxiñe, sapatillotan, enbarkasiño txikidxek, ordun motorrik eta esan oten, motorrape gitxi ote sien, da dxuten sin bateletan, da, ómon fondo, da, eitxe bin masí, gibela ta olan, da, baitxe, béidxen birikidxe, birikidxe, eitxe bin masi, da gero kostadura otorte sien, masi iñdxa ta, bertan e (atrapaten) sun ogetamar berrogei berrotamar irurogei segun, orrek, dxateko

- oin be badaus orrek?

gitxí, ba braye bai, braye, bay kanpun e, atunetan, atune(tako lekun), ona gitxi ba pásaten da, brai gitxi (sartzen da), bai, gitxi sartzen da. Granu-granu sartzen da bay gitxi

- "pikadi emoten dauen lekuen", "pikadi emon", esaten da ori "pikadie"?
bai, piká eiñdxau, piká eiñdxau, esatiles pikadi emoten dauen lekun pika eiñdxau
- da "dzangadie"?
dzangadi da, eitxen dauenin, sartun buru barrure
- must?
ba must, bai, dzan-, dzanga! Bermion da "dzanga!", da Mundekan da must, bai
- da suek "dzanga" esue-
es es, a must eiñdxau, bai
- da dzangadie-
bardiñdxe
- ixurdina be bai dzangadi da?
e dzangadi da- dxangiue! es dzangadie, dzangiue, da, arrañe, ataten dauin lekun e bertan dxaten-dxaten a-, asalera ataten. Da gero, beteten denien, bera arrañe beteten eitxen dau bustenas dxo. Orreri deitxuten dxako brauntadie, bai, eso es
- ta kantza-
dxanda- bete denien, ba igual ixeten di dosena bat ixurda edo sei edo sortzi edo amar edo, dana dala, da beteten (dinin) eitxen daue bustenas dxo, brauntadie, bai, il- il be eitxen dauie, eure(k) dxateko, baye ondora botateko ya, kantzata dausenin (dxanda)
- aliadue, iru?
iru aliado, iru aliado
- patroi txarra da ori esta aliadue?
ali:du da, bai, esatiles e, arrain gitxi txe atrapaten dauenari: txo! ori ali-ali dok!, ori aliadue bai
- da Mundekan be-
bai bai
- denporalie, iru?
iru denporale
- dxosue lakue entzun su "bixaldidxe" edo?
brixaldidxe? brix-aldidxe, brixaldidxe da, aixien-, una ráfaga, brixaldidxe, rrrrra! ekarten dauenin derrepenteku, auri da brixaldidxe
- da gogorra ixeten da?
ba ba- segun, oten di gogorrak eta, bigunauepe bai
- da erderas "ráfaga" da ori?
ráfaga, bai bai, brixaldidxe
- da Bermioko esakera bat, "ata kontu sarela txo Elantxobeko txoridxe"
ori, Mundekan esta esaten, Elantxobeko txoridxe. Mundekan esaten da sarrí, sarrí esaten da, arrañek eskapaten tzu, saus e alaten breki edo, tximinoye edo arrañe, enbarkasiñuen, da "ori Elantxoben kobrako su", eskapaten tzunien, bai. Da bakixu selan eitxen den e, da "selan?" edo preguntaten tzasu alkarreri, su auntxe satos (...) da asi "Dimas,selan?" da, aulan igual eitxe su, aulan, esati- orpuk e edo esto, onek e altzá selan da?..

sorbaldak, sorbaldak altza aulan, diño- orreri deitxuten tzagu "Elantxobeko brasidie"
- Elantxobeko-?
brasidie
- brasidie ser da?
brasidie, Elantxobeko brasidie, bai, Elantxobeko brasidie
- da "brasidi" esaten da itxasun be bai? brasidie?
brasidi da brásie, brási da brasidie
- esto dxakin, preguntakot Bermion ori a ber
estau dxakingo, Elantxobeko brasidi estau dxakingo, ámeku da
- atrapateko sardiñi dela bibuaue ta bokarta tontuaue dala
bai, sardiñi bixidxaue da, bai. Saratatxuri be ra! eitxen tzo arek kala, bai
- da bokarta esta-
bokarta epelaue da, bai, bai. Sardiñi bixidxau da bai
- da gatxau atrapateko
gatxau atrapateko. Atxiñe otorte sin masi-txen, masan atrapate san sardiñie, bueno oiñ e fasil ataraten tzu sardiñi ta bokarta be se die, ártik andidxek. Trañek, andidxetie. Ordun badiñotzut, berrotamar brasako artetxue, se asi botaten da akaba. Da kalaue amalau brasa, amabos brasa, baye oin di berreun, irureun brasa - lareun brasa be igual dakotzu artik e, diles fiñek, e- atxiñe ba, e, ixurdarako ta ba eitxen san e, trañe be lodidxaue, aridxe lodidxaue, da aridxe ixeten san, a beteten sanin uregas astun, da oingu(k) nailonaties, da aparatutaus oiñ e, aladorak eta ordun e, a base de
- eskus-
eskus ixeten san, bai. Da etxadape makinilla barik e sarri bira biar eskus, bai
- altobaixuek, iru?
iru altobaixu
- abrasaderie, iru?
iru abrasadera
- dxakenarruek?
dxakenarruek, iru dxakenarro... dxakenarrue, da frakanarroskue, bai, dxakenarru-: dxakie, da frakanarrosku da prakie
- da orrek, oin be esaten die orrek? es
es, oiñ e entzaduek, entzaduek
- entzaduk len be esaten san esta?
baitxe, baye, oiñ e, len ixeten sales e, oridxuas da, aseite linasis da eiñikuek, ba (arek) ixeten sin dxakenarruek, da prakanarruek, prakanarroskuek. Oin barris e dales e náilona ta alakue, entzadue, enceraos, entzadue
- erdera da-
enceraos
- da lxaron onduen. Artxikoten, atrapaten sala makallo kumie asko
kánpuen, bai. Ori kánpoko eskiñadan, kanpoko eskiñadan atrapate san, ori, e, semat brasa? ogeta-, ogetamar brasa ingeru, otasortzi - otamar brasa

otamabi brasan, or atrapate san makallo arrañe, bai. Da txíllue ta txitxarru ta, atrapate san eskoapaidxutan

- Artxikote?

Artxikoten es, Ixaro atzien, Ixaro atzien, Ixaro atzien. Atrapate san e, Kukutzarrin barruko mandatxuen, Kukutzarriko arridxen barruko mandatxuen. Eskiñadie ta Kukutzarri bitxartien, or atrapate san makallo arrañe, da bertan Kukutzarrin be bai, takarta ta olakue. Oiñ e sarikas da, dana dau e, garbi

- da len esala oten palokakorik edo tuntuxpalorik, da tirantias eitxen sala barrotik kánpora pásata, danak amarra alkar

bai, ori da, palokaku beti on da, beti on da palokakue, se palokaku da tuntuxe atrapateko. Tuntuxe (atrapateko), ixeten san eukalitue, eukalito métxue, da púntan e alan kurtzi eiñdxe, da aregas atrapate san, tuntuxen sénue, ori gero, tirantik e ume txikitxen ixen san, tirantie, eitxen san, bota apaidxue ta gero, asi e bertatik, akaba sun lekotik, da, tuntuxera, tuntuxe(r)ik tuntuxera amarraten, ori ixeten san ekarteko tuntuxe, (...), baye, ori, tuntuxpalue, be- beti, beti usa da beti, beti

- arrastan edo "fírme eitxe sunien", ser gu dau esan "firme eitxe sunien"?

fírme eitxe sunien, e da, e, esate baterako, sues e, arrastan, pareji denien sus e parejie, largando, da primeruk esaten tz(o) "bueno errie lau- lau márka", se markataus, kate- kate mallie die markak. Lau marka. Erri su, da erriten sunien, enbarkasiñu-, e abante gustidxen sus botaten da gero eitxen da, falta denin e, e márkarako piesa erdi bat edo falta(ten) denin, pára. Da, allegaten denien e, márkie atzera, eitxen da makinill(an) frénue, an eitxen da engrilleta, bósie, bosá. Guardakoleti dxuten san a bosá. Goitxik e alanbrie, erdidxen katie, e(s) rosateko katik popaganien, da gero e kabli ostabe. Da, trínkate senin a, fírme! Gero abanteko- ori makiñi emoteko, e arrasteko makiñi emoteko, bai. Fírm(i) ixeten san e, engrilletaten senin bósie, ori da

- arrain marraixuek, iru-

arrain-marraixuek i-, a bueno, bai, iru, iru arrain marraix(o)

- iru?

iru arrain marraixo. Arrain marraixu bakixu se ixeten san

- pitxarrosak eta

kolaidxuek, liridxuek eta, etorte sin e dana, násteko orrek arrañek besegun tartin da otorten sinak, a ixeten san arrain marraixue. E a eitxen san (afaidxek) partidu, an e gure gaste-denporan, lelau saldu eitxe sin orrek, ni itxasora ta asi orduko, saldu eitxe sien, subastie, eitxen san kofradidxen, da, gero ba, on- onantzuau, asi sin gero ba, otorten (..) arrain marraixo gustidxe jentin artin partidute bien, eiñ e, montoyek eta au norentzat? au norentzat? da alan partite san

- amarrak emotie barko batek beste bateri, ondo amarrata dauen bateri ba, estaitx e Lekeitxon "burrue", "burrue emon kostaduen"

amen kóntrie, kontrak emon alkarreri

- kontrak emon ba amarrateko

kontrie, bai, txikota, kontrie atzetik eta aurretik. Atzin bat eta aurrin bat, al costao

- mutilloyen edo amarra-

bai bai bai, aurrin bertan, plegá, plegá, kontrak omon, bai

- txikotak?

txikota, bai

- da kontrak esti botaberantzako?

bai, botaberin kontri be bai, ba, kontri da ori be. Amen estaitx ongo bada kontrak omonda enbarkasiñorik, ia /Joan ikusten, biok/ /stop/

- ori botaberana ba-

botaberina be bai, kontri da bai

- bigotie, iru?

iru bigote

- ori pintxurie-

bai, musturrin okitxen (dauena) bai e, okitxen dau e musturretik eta erdira- erdi ingerurarte bigotie

- árue, sarabarduen arue, iru?

iru áro, iru ar(o). Sarabardun aruek, iru

36 B

..abe! Jesus, aiñena. Bay di aiñénak e, e, jenidxo baten e eitxen dinak, arrebato baten fio!, igual ein etxadi ta fallu eitx- mekaguen- andik eiñdxosku edo ortik eiñdxosku edo eskapa dosku edo

- igual e patroyek esta?

bai, bai e, jen-, amen danak, se danentzako da-ta, danentzako da-ta, muy bien

- orduen beti

bai

- sardiñek atrapateko makallun arbidxe botaten san?

bai, bai, makallun arbidxe bai. Otorte sin preparata barrilletan, gas-gasitxute

- masabarrillek edo

bai mas- masibarrillek, masibarrillek, masibarrillek, otorte sin preparata ya, makallun e trip- e esatiles bera arrotzie. Da gero, a eitxen san, txikitxu, pasa-, selan da?... okeli nondik pasaten da?

- a, pasadoratik edo estaitx

es es, makinillie, makiñatik. Bueno, olakuas da gero kutxillus txiki-txiki-txiki-txiki eitxe san e, ariles botateko

- da eskapeko saratie tapa eitxe san trapukas sardiñik sentidu eitxen dauela-ta?

saratie? bai, total. Es e- len be esantzupe. Total e- ter! Esebes ein sarati be, da!

- eskapi sarratu eitxen san orduen?

eskapie, eskapi esi(n) lei sarratu se eskapi sarratu- ba makiñi pára eitxen da-ta, itxó eitxen da, esi- esi lei sarratu. Oiñ e beste gausa gustidxek, aldi den gausa gustidxek, txokoloripes, óiñotzik, se txokolu(n) kuberta dxoten senduneko aulan klak! eitxe ban e-

- a bai e?

bai bai bai bai. Edoser e-, aulako seoser dxausi kuberta ta! eitxe ban sardiñik ensegida eitxen dau e, ori, bai bai. Badiñotzut, len esan tzut, arte txikidxek ixete siles, oiñ e, sardiñie, amen itxi su ta seu e Antzoran saus, bueltan-bueltan-bueltan-bueltan se- sare lusi:ti-ta

- armasoi-buruek, iru?

iru armasoi-buru

- da "berga-burue"?

iru berga-buru

- dxaubie, iru?

iru dxaubé

- Lekeitxon despeskan ba saritatik, malla dxauste sin antxobak, "mosokuek" "mosoko antxobie", malla barik ba oten sinak, dxausten sinak suéltokuek, sueltokuk

- olan esta?

bai, sueltokuek

- da Lekeitxon ba barran, itxaso bi juntaten disenien, e "barratzakidxe", golpi edo kontrasti edo bitza edo, barratzakidxe

ba ori da kontr-, itxaso bi, bat kontran datorrena ta besti kóntrakue, bai

- ori selan esaten sue suek?

..kóntrako olatu dator e, estaipa, b-.. olan armaten (dena) itxaso bat eta bestie, kontrakue: saltxaidxue, saltxaidxue, saltxaidxue

- kapitxana esateko "agurie", esta?

bai merkantin bai agurie, por regla jeneral

- da iru?

iru agure, kontramaixu "sokie"

- ori aridxe, abaka, iru?

iru abaka

- iru abaka?

bai, abaka usaten san belak eta dxosteko, atxiñe. Belak eta dxosteko

- atunerue?

iru atunero

- batelerue?

iru batelero

- bolintxeruek?

bolintxeruek? iru bolintxero. Bolintxi da, trañe, bai. Bolintx(a)k e usate sien, sardiñetako-ta, bolintxeruek deitxuten tzagun enbarkasiñueri, sardiñeruri, bolintxeruek, bai

- amen be oten sien, Mundekan be bai?

Mundekan es, Bermion. Mundekan esta on e, enbarkasiño txikidxe

- baporak eta-

baporak baiño esti on e, da orrek ixeten sin enbarkasiño ba txikidxek, ba sema metroku-? amabi-amalau metroko enbarkasiñotxuk ibiltxe sinak amen badidxetan sardiñetan

- señeruk besegu-denporan da papardo-denporan da gero fuera esta?

es es es, señeru beti dau. Bueno Mundekan estau, Mundekan estau. Mundekan ba oten sien, baye señeru ontxe be bai Bermion e señeru ongo da

- bay len, bueno esan dostie ori Lekeitxon ba besegu-denporan da papardo-denporan

señeru beti, beti. Mundekan-da es, Mundekan-da ba, estauelakon enbarkasiñorik, da kofradidxan be ya lagun gitxi, ba Bermion señeru beti dau, beti dau. Señerue, e etzegunek eitxen dinin be, señeruk eskeitxen dau e argi gorridxe. Da egualdi txarra badau señeruk eskeitxen dau argi berdie, dudan dausenien e, urtengo badau espadau, bai, Bermion e señerue beti dau, urte gustidxen bai

- alanbrie, atunetako otamabostekue, simarroitxako berrotabostekue edo selan?

bai, bai, e otamabosteko alanbri (usate) san e, otama- otamabosteko alanbri usaten san púntetako apaidxun da berrel- esto, púntetan da berrelien da erdikuen-da, obengan. Da ubilletan da órretan usaten san berrogeikue. Ondarrun e, "lorue", alanbriri lorue

- da simarroitxako?

simarroitxako lodidxau, berrotabostekue, berrotabosteku bai

- da danatan berrotabostekue?

estaipe, e a ello, orretako simarroi-saliek e onek- ondarrabitarrak ixen di beti, orrek ixen di simarroi-saliek, ba, berrogeikue, berrotabostekue. Orrek ixen di simarroi-salik beti, Ondarru-, ondarrabi(dxe)tarrak

- papardu desaparesidu sala treinta y sincotik cuarenta y doserarte da gero etor sala ostabere

es papardue ona datorrena da ba esebes, beiñ edo beiñ otzara bete atrapa bada, ostantzin sueltue grano bat, bi, esta- esta-, papardue, papardue Galisidxatik eta ontxe be bai atrapaten da, bai, baye amen es. Ni pentzaten dot or e, ori desaparesidu- beste bide batzuk artun berak arrañek. Korrentakas edo beste bide batzuk artun. Se papardue, atunetan da sabiltzasenin or kanpotik- kanpotik igual ataraten da paparoue e- e- alaerriuen, gaués e, páraten sarenin lo eitxeko, baye, ona kostara, gitxi, gránue, bat edo beste, granue

- beseueles esta?

be- beseguen aldien-, besegue, orantzuau galdu da, besegue, besegue len e, oiñ "eun kilo besegu ekar dau!", sortzi arru bese(g)u, ordun e sortzi arru bese(g)u esebe esan (ixeten), sortzi arru b-, dxun e, Eskotera ta dxun e pa-, palangrakas-da, igual berrogei berrotamar arrue, e irurogei arrue bese(g)u-te, beitu semat e, da (oin) barris e irurogei kilo, ñol bese(g)u asko

- seupe esastasun estaitx e nois ba atrapa sendula ba-

bai, bai, etxada baten amar tonelada, amar tonelada bese(g)u, Sananderen

- "abante erdidxe" esaten da?

bai, makiña erdidxen imiñi, makiña erdidxen imiñi, "abante erdidxe" es, "makiña erdidxen imiñi"
- "abante luse"?
abante dana, abante dana. Igual orrek kiputzak olan esango daui edo
- bai, estaitx, au Ondarrun entzun dot baye estaitx Ondarrun-
ondarrutarrak edo ortik, amen es e? amen es
- enpaketadurie, iru?
enpaketaduri iru enpaketadure
- aorkaperruc?
iru aorkaperro
- "en altura" selan esaten da? "En altura", "en bajura"?
alturan, da bajuran, bai. Alturan da bajuran
- Ondarrun entzun dot "korrelatibie imiñi", etzerako, kanporantz dxuteko ba, Frantzire ba "korrelatiba bat imiñi"
ba korrelatibi ori da ba, imintxen (den) markie, esatiles márka baten, beti ibiltxen den márkie, a- gero, andik gora da ba apur(u) baten "emon gedxau", ba korrelatibi da ba kasu baterako, imiñi irureun bueltan, korrelatiban. Da beti irureun bueltan, beti irureun bueltan, ori da korrelatibie, ori da
- suepe bai esta?
bai bai, errebolusiño batzutan imiñi txa a- bertan bertan e bieja gustidxe, a da korrelatibie, bai
- iparra seguruena itxasuen, lestetik barrure sartzen denin aixie-
suestera
- perspetiba txarra
bai bai, bai. Suesteko aixiek eta da, itxasu norusteku altzaten dauena ge(dxau), kontrasta dalakon. Suesteku ta norustekue, kontrasta, itxasue altzateko, txarrau
- da obiena iparra esta?
e? ónena iparra, nordesta, lesta, ori da onena, bai.. arraintx(a)ko txárrena, iparra
- seitxipa?
besegutako ta, edo ni "besegutako", atunetako ta asaleko arraiñentzako, txárrena, bai. Mendebal suabi ta obie, mendebaltxu suabi ta orrek obie
- da seitxik da txarra ba?
estaipa seitxik (ixen). Esate- esaten bin e atxiñako aguiek, begidxek erreten tzola asaleko arrañeri. Esa- esakerie
- mollatik sabalduteko, maniobri itxeko, "espriñe emon", txikota
bai, espriñe
- "espriñe" suepe bai?
bai bai, espriñe, bai. Ori da, kasu baterako ba amarrata saus mollan da átzi sabalduteko, omoten tzasu espriñe, átze alderditxik, da aurrin amarra. Atzetik- atze alderdidxen mollan, erditxik atzerantz, enbarkasiñun erditxik atzerantz amarra mollan, txikota, da barruen e musturrien, da abante emokeran eitxen dau, musturre eitxen daueles atraka átzi sabaldu, bai
- da txikota ordun e

espriñe, espriñe
- iru?
iru esprín
- da, abante emon, sarratu lemie baborrera, atzie sabalduteko baitxe, baborretik bakosu molli bai, estiborretik bákosu -barre- .. babor-, estiborretik bakosu baborra sarratu ba atz(in-) -barre-
- Mundekan kañaberakas dxuten san jentie ba molla ganetik edo?
bai bai, bai bai bai, múxarretan da muxoitxen-da bai bai. Bai, ontxe be bai
- baye len be bai?
len be bai, beti, beti beti beti. Gure aitxe ta, neguin sarri, múxarretan da sarri, neu be bai
- seu be bai?
bai bai sarri, bai. Ni, ixetes, neu enai ixen afesiñadu kañaberakue baye nire anaidxi ta bai, ni neu enai ixen afesiñadu kañaberis iñoix be
- pasientzidxe bi de esta?
e-, neuk e, beste- beste gause bat e, beste-, e! atxetara ta dxuten etxas gusta niri, arraintzen e, kañaberias. Pasentzidxe bi dok, Jesus!
- da se astillerotara suek dxuten siñien ba, Mundekan edo Bermion, Juanen astilleru esastasun-
Juanen astillerue, ote san an Txibitxa(ga)n, Txibitxan (...), Txibitxa bakixu seiñdxen?
- es
Txibitxa da, Bermira, Bermitik Mundekarantz aste saren aldatza a da Txibitxako aldatza, Txibitxaga, Txibitxako aldatza. Da dauen lekun e, an se ongo da oin? se ongo da oin?... Txibitxatik e Mundekati susenin e berantz.. Txibitxan bertan beko mandatxuen, ote san astillerue, Juanen astillerue. Da beste bat ote san, Mundekarau, bertan Txibitxa-pien, Txibitxa-pin ote san beste bat, e onena, Juliona, bai. Da gero, an díketik ote san beste astillero bat, Járdiñena, bai
- ixena berana-
Járdin, Járdiñena, bai
- da suek ara dxuten siñien edo Mundekan edo?
e Mundekan esta on e, Mundekan e astillerue, lélengoko enbarkasiñue ein san amen e Mundekan e, ori ixen san, e.. Lekeitxoku- lekeitxarra da au astillerue, Mendieta, Lekeitxoko Menditan astilleru da au, bai. Onek Lekeitxotik otor sien, da, enbarkasiñu se (...), bat e Arca de Noe.. da Arca de Noe estai bigarrena ixen basan, ba bestie mundekarra.. ño! selan okiñdxau ixena (onek)?.. da! bistan dakot enbarkasiñu ta enai akordaten (ixena), Bitorion enbarkasiñu ixeten san, bueno!
- da suek Bermiora orduen esta?
Bermiora, da, guk erun du Oridxora be, bai, puntala altzaten da erreparasiñora, jenerala eitxen, Oridxora be erun du, bai. Ba Lekeitxora be bai, bai Lekeitxora be bai, bai. Bakixu, astilleruk oten sinak e libre dauena-atrapaten sun astillerora ara dxun bi ixeten sendun se suk e kasu baterako ba, Juanegas bai bay Juanek igual enbarkasiñu eitxen edo-, astirik es edo, da beste bateiñe dxun bi-xete sendun. Lekeitxora sarri, bai

- korta makiñie, korta?
akorta, akorta
- da "korta" es
ko- ko- corta máquina, gitxi- gitxiau imiñi, gitxiau, makiñi gitxitxu, akorta, bai
- da esaten suen suek ori?
bai, esaten san, baye, por regla jeneral amen beti ixen da, gitxiau imiñi, gitxiau imiñi
- da "amodera makiñie"?
amodera be bai, baye "gitxiau imiñi" sarridxau, bai
- da "parar la máquina"?
lotú makiñie
- da "páraten su motorra", "pára"?
edo pára, bai. Para motorra bai. Oten san amen e gixon bat esate bana, makiñi emoteko "bistu makiñie", arrankateko, "bixtu makiñie".. galdari-bapora galdari bistuten san, da arek motorra, gasoliñako motorrari esaten tzon "bistu makiñie", da errasoy da, se sué, gasoliñik eta, e, gasoliñik eta, bujídxiek, su armaten daui barruen, errasoy da (ta)
- da berapakarrik-
arek esate ban "bistu makiñie", Kaitxanok, difuntue
- mundekarra san?
bai, mundekarra, e bueno! estaitx ixeten basan, mundekarra edo Bermitik otorrikue, famelidxe Bermion okiñdxau, bai Kaitxaro
- "Sapantza" esastasun
bai Lagá, bai
- aurrien edo-
Sapantza da Lagá, Lagá Laga aurrie
- Laga aurrie esta?
bai, Laga aurrie, a da Sapantza
- tximinoitxan-
tximinoitxan da breketan da dxuten-, bai
- arbidxek, iru?
iru arbí
- da arrotzak?
iru arrotza
- arrain urtie?
iru arrain urte
- errebixek?
iru errebixe
- entzadue?
iru entzado
- erregatiue?
iru erregatiu
- botaduri eitxen denien da abadi dxuten denien esaten da "bautixue"?
bautixue, bai, bautixue, bai, bautixue. Bermion be bai "bautixue"
- erremorkako txikota barko danak eruten dauie?

bai, bai, danak eruten dauie ganera ondo dxagonda ba(dae)spadan, se, e ori kubertapin e oten da, gordeta, estaidxen busti txe, ostantzin e, bueno! oingo txikotak estiles ustelduten, oiñ e, diferente da, oin diferente da, bay lengo txikotak e kañamu edo olaku ixeten san, usteldu eitxe sien, da arek ba ondo dxagonda, gordeta ta okitxen sien e est(a)idxen busti, bai, erremorkako txikota danak, ya, como obligasion

- da esaten denien "erremorka emon bi tzagu", aberidxeta dauenak emoten tzo erremorka?

e, es, e, segun, segun, leges aberidxata dauenak emon bi tzo, bai

- berak emon bi tzo erremorka

bai, erremorka bai, legés. Se ostantzien, oiñ erremorkak eta daus, erremorkak eta daus e esatiles e ya, e, dirue dakoye orrek, aberidxa badau ba erremorka pagateko, nobera(k) paga biarrin, sosiedadetik, sosiedadi eiñdxe, erremorkantzako. Baye suk e beste enbarkasiño bateri emoten batzasu seure erremorka, a erremorka be paga ein bi tzu, bai

- argi berdie ixeten san es-

estribor, e?

- esperan, argi berdie

argi berdi da, len on garena esaten, onek e, selan da?

- señeruek?

señeruek, argi berdi bádako ixeta, da, itxagoteko, dudie, urteteko, dudi urteteko

- da esaten san "esperan", olan?

bai, dudako itxasoti dau, dudako itxasotie, bai. Argi berdi = dudako itxasoti, argi gorridxe = etzegune

- guardakabue, iru?

iru guardakabo

- kalamosue?

iru kalamoso. Kalamosu bakixu ser dan?

- allegakerie

allegakerie, kalen barruko ma- a da, allegakerie, kalen barruko mandara allegakerie, kalamosu (r)a

- seuk esastasulakon dxakiñdxot e

kalamosue

- kali da Makabi?

bai

- suek dxuten siñien ara?

Sananderetik, Cabo Mayorretik nórtien sei mille

- da setan dxuten siñien?

besegutan da, liridxue ta bese(g)u ta-, txitxarru ta, dana

- da "Amarona" be bai?

Marona be bai, Marona

- "Amarona" es, Marona

Marona, Marona, ori dau, Cabo Mayorretik norustien, nor-, Cabo Mayorretik nór-norustien, semat-aus? sortzi milla edo (au)lan

- da ara be dxuten siñen?

bai, bese(g)uten
- arrastaku da?
arrastaku, bai bai, or e ba ibiltxen sin sarikas da orrekas baye gu arrastan
- da Arroix mendidxe da?
Arróix mendidxe da baye estaitx seiñdxen nik, estai seiñdxen
- estaitx esan bastasun aldietzie edo dauela, da kurtzis imiñdxe ba, estaitx e, Arroix, es?
Arroix?
- aldietzi da kurtzis imiñdxe ba, eskiñadaren bat edo..
kurtzie imiñdxe aldietzien? Esta- ori Arroix esta, ori da.. Eskomulgatxe da ori, Eskomulgatxe. Ori dau Lagán, Eskomulgatxe, bertan e, Lagako plaidxen, esk- esko alderdidxen bakixu an, on sara Lagako plaidxan esta? Esara on Lagako plaidxan iñoix?
- bai bai
an Ogoño mandatik selan dauen atxa andidxe? a da, Eskomulgatxe, da arek puntan dako kurtzie, da Lagako-, restauranen da goidxen urteten dau aldietze batek eta a imiñdxe, a kurtzie, imiñdxe aregas aldietzias, berari átzi emonda, sus eskiñadan, ori da, Ogoñoko eskiñadie, bai, eso es
- canal de Sentella?
canal de Sentella?
- es? ori es?.. ba seuri entzuntzupa
es, canal de Sentella es.. es, canal de Sentella... Kanale bai, Kanale, erridxuen e dauena Kanale, baye, a Canala da, ixena Canala, erritxue. Ba(y) guk "Kanale" deitxuten tzagun, deitxuten tzagu baye, canal de Sentella, es es es, nik e- nik esto pentzaten esan tzutenik, nik estot esetuten ori, canal de Sentella esta, estaitx
- arraiñe aparta arrastan eingo da gedxau esta?
bai, etxada gustitan, etxada gustitan arrañe aparta bixu, peskadilli peskadill(ia)s barbañe barbañeas, txíllu txíllu- txitxarru- txitxarru, arrain gustidxe, aparta. Da gero ba, kájatan imiñi, estiba kajatan garbitxute, da estiba, da gero, neberara
- ori Gran Sol, da Peti Sol
bai
- Peti Sol, dxuten siñien?
bai, Gran Solera ta, Peti Sol urrau dau Gran Sol baiño, da dau beste bat: banco la Pistola
- da orra be dxuten siñien?
bai, bai
- da "Melbille"?
melbi: da-
- melbie?
melbi da au e atunen antzeku listaue, ori da melbie
- es, kalie "Melbille"
a Melbille! es estaitx, estaitx, Melbille, e neuk e-, es es es. Ori ameku ixengo da, Kanadako mandaku esta ixengo Melbille?
- estaitx e.., es es es es

- Peti Sol bai
Peti Sol da Gran Sol da banco la pistola, bai. Ganera libru dakot pentzaten dot etzin orrekas e plaidxakas, bai, pentzaten dot bakot-ela
- "ranpa-popa" esaten da?
bai ranpéruek, ranperuek onetie, e buek, edo bakak, seuk-usules, e, atzetik e erriten dauinak eta atzetik enbarkaten dauinak e, sakue ta sarie, orretie ranperuek
- da "ranpa-popa" es esta?
...ba!, atzeko erranpie.. ranperuek, ranperuek
- galernasue, iru?
iru galernaso
- korrentasue?
iru korrentaso
- krusetie?
iru kruseta. Bakixu ser den kruseti esta? paluen goidxen- bai. Krusetatik gora mastelerue
- da gero goikue galleti edo?
galleti da, goidxen daruna bertan e, galletie
- kontraixue, iru?
iru kontraixo. Kontraixu bakixu ser den esta?
- lebatzena?
lebatzari (ataraten) dxakona tripatik an eskoapaidxorako
- oin be-
oiñ es, oiñ esta kentzen, esta kentzen es
- fókuek, iru?
iru fóko
- kasán barkuek, da esaten da "kasie"?
kasán, kasán
- kasie?
e, kasán. E atunetaus? eta bai "kasán gues"
- buen ba, "a due sobre maquinilla", olan esaten da "sobre maquinilla"?
bai, bai, buek e makinillin pentzura eitxen dau biar, bai. E, dako, ba esatiles e, sobre freno, makinillien frénuek, aren pentzure dxuten da
- "sobre freno" da "sobre maquinilla"-
bai, sobr- makinillien dau e-, frénu(k) makinillan daus, sobre freno, bai, makinilli-
- da ori euskeras be olan esaten da esta?
bai bai, sobre freno.. edo frénun pentzure
- arrastan parejan, edo bidxepardin erri bi dauila elementuek
igual-igual-igual elementuek, igual-igual. Orreitxik esaten tzo primeruk segunduri, "onenbeste marka errie", "onenbeste malleta imifli"
- da "elementuek" esaten da
elementu: bai, elementuek
- malletak eta-
malletak eta alanbrak eta danati elementuek
- da bera sarie be bai?

es, sarie aparte. Sarie ta kaloyek eta orrek e, ori aparte (da)
- da elementuek, iru?
iru elemento
- len esan su txokoluek esta?
bai
- da orain "botak" es?
oiñ e ur-bótak, ba atxiñe, oleskuk ixete sien, txokoluek, oleskuek, da a-arek, oin- oin ur-bótak, gómaskuek
- karioka sarratue, iru?
iru karioka sarratu
- kalmunie, iru?
iru kalmuna
- eskala-gatue?
iru eskalagato
- len esan su abrasaderie, da ténkaten dauena, abrasaten dau, "abrasa" esaten da? abrasa? abrasaderie
abrasaderi da.. trínkaten suna esate baterako ausitxa dauen lekuen. Kasu baterako túbo bat, túbo bat apurtuta badau, atxiñe, atxiñako kontu esango tzut, baporetan, bakixu túbuek e, gal- galdaran barrukuk es e? Sué an dxuten san-da. Túbuek, tuberidxe, datortzona makiñera ta olan eitxe senien, igual apurtu, bapora galtze ban-, an imintxen dxakon sagidxen musturren satidxe. Sagidxen musturre bakixu selan (okitxen da-..)?
- ardaue-
ardauen sagidxe. Da kentzen dxakon satidxe, da aretako, e barrun "pes", ori, "tirakola" da "pes"
- euskeras?
tirakola. Esu dxakin esta?
- es
ori da, barrun okitxen (dau) tirakola. Imintxen dxakon túburi, da gero dxuten san ori, abrasaderie a trínketeko, trínketeko, abrasaderie, da abrasaderi da trínkateko
- ori trínka esateko ba "abrasa" esan lei?
ba- ff!.. es, "abrasa" esta eitxen, abrasa be erre be bada ta, abrasar, abrasar, erre be bada, trínka, trínkateko, abrasaderi da trínkateko
- da orregas eitxen san orduen e, sagidxen seragas e-
sagidxen e ori, bertan e gal- galtze ban lekun e ori, imiñi lelau e sagidxen a, orregas tirakola okitxe ban da pegá eitxe san bertán, da, túbu: beruetiles, gero trínke ta an eitxe san bertán másа bat. Orduan esu dxakin tirakolena?
- es es
atxiñe tir(a)kola, sapateruk okitxe bin ori. Atxiñe saldarrak eta urtete bin. Saldarra bakixu ser den
- e grá-
gránue, grano andidxek. Da imintxen san e, ori tirakola, alako trapotxu baten e, berotu kandelin e sues edo místun sues da bota bertara gota batzuk eta dal imintxe san e gránue, pusé atarateko, errementa eraitxeko
- da errementako ban

b-, tirakola

- la tinta, tintatuteko sariek eta, tinta?

tinta-lekue, tinta-, atxiñe, Ondarrun e tintalekue da ba, e, sementosko posuek eiñdxe. Bay gure sasoyen, gure gaste-denporan, usate san, oiñ esti tintatuten, oiñ e ya kolori emonda (..) náilonak, baye ordun aridxe ixeten san-da, suritxu itxen san, da dxagoteko be bai, e a, ote sin e a(u)lako, barril andidxek, da eitxen san e lélau tín-, tínti berotu.. aulako katxarro andi baten, eitxen san e bota bertara tinta-, tíntie, tínta-arridxe, bai, eitxe san urtu da gero, ataten san e, báldakas alako barril txiki batera, da an barril txikidxen sartun páñue, da, nagosire alate san gero, nagosire. Da gero ba okitxe san bertan tapata, egun baten edo gausi tapata, amarrata tapata, da gero eskei sikatuteko, bai

- gogorra ixengo san ori esta?

e? biar gogorra. Ba ordun e gastitk eta, dza! gasti- gastetan esta asmaten e

- barril andidxek, da, okitxe bala sillo bat da andik baldara dxuten san "gáltzaidxe"

bai, bai, gáltzaidxe da, omote bana, estauena artzien berak e aridxek, estauena txupa, a galtzaidxe da gero silloti due ba, sillotxu bat okitxe ban barril nagosidxe(k) ba or, barril txikira ostabe tíntie, bai, ori da

- ordun "gáltzaidxe" esaten da?

gáltzaidxe, bai, galtzaidxe

- da ori bakarrik da galtzaidxe?

galtzaidxe auri da

- beste gausa bateitxik esta esaten esta?

gáltzaidxe e, gausa askotan gáltzaidxe, bai, galtzaidxe bai. Antxobi atarate senduna be, esatiles e, gasitxute, beseutako edo, besegutako edo papardotako edo imintxe sena, tártin igual ote san a(u)lako antxobatxue, ámorako balidxo es, da a ixeten san gáltzaidxe, galtzaidxe ori be, gausa asko dako galtzaidxe, bai

- "tintakeidxe" esastasun berba bat

bai, tintakidxe, da, arbolie, oiñ etzut esango se arbola klase den e, esta-etxast akordaten-da. Ori, erreka-kóntratan da atrapate san, da eitxen tzoen, asala, orreri arboli (es), estaitx, aretxa esta.. pf! estaitx e bada, enai akordako, sóidxakidxe eitxen den e, sóidxi eitxen den e arbolie, aren asala bada, da eitxen tzon asala kendu, da gero ori asala dxo, mállus dxo-dxo-dxo-dxo (ta) gero eitxe san egosi, da omote ban tíntie, ori tínti usa da, lebatzetako kordelak e, sikatuteko, lebatz-kordelak, e, eitxen sien e, gero blaka(gas itxen san), bakixu (orrek) kordelak aulan sillotxutakos, sillotxuk e dakos, silluk edo olan arrakak- arrak-, da orregas tíntis eitxe san, a base de tínta y tínta, beté, ur gitxiau artzeko kordelak uretan, sagá gitxiau artziko, bai

- da "tinta-asalakas eiñdxe tintie", tinta-asalak?

bai, tinta-asalakas, orrexegas, orreixek arbolen a, orren arbol(i)n asalak, arek e gero egosi, dxo ta gero eitxe sin egosi, da egoste san, e, brónsesko orrek oten sin atxiña lapikuek e alako, tangarro andidxek ote sien e, an egoste san, es e dxiñín da esebes, órretan e brónseskutan. Bronse(i) edo latoye edo olako órretan. Kordela e ixeten san, lebatzetako kordela igartuteko, igartu. Da igartu, da sikatu da esate baterako, igartu sikatu da, ba ixeten san, ba- bakixu kordelak selan dakosen aulan e.. a- arraidxatxuk arrakatxuek, a eitxe(n) san tapá, a base de tíntin-tíntin-tíntien, kordelak igartu. Da gero, sagá gitxiau artzen dau orrek uretan, estakoles arek kanalak, suabiau dau e, kordela

- "saga gitxiau" esan su

sagá gitxiau artzen dau

- "sagá" ser da?

sagie, e, estorbu esate bate- estorbu bes e, sagí da ba astun- astune, astundu, orrekas-da, igartuten sien arifiau okitxeko kordela, astundu, bai

- "maridxi da tokamena", "tokamena" esaten da?

bai

- "tokamena" esaten da?

bai, esaten da, maridxie

- ma-

ma- maridxie, bai. Partillet- partilletzera dxun gara ta "se maridxa ein sue?", tokamenik es, se maridxa ein sue? ba gitxi. Esa lei baye, gitxi

- bomba de mano

eskuko bonbie, eskuko bonbie. Ba eskuko bonbi gerran be bai -barre-gerran be bai eskuko bonbie

- txitxarro tersiaue esta?

bai, tersiaue, edo bardingue, bardingue. Txitxarro txikidxe, bardingue, txitxarro asidxe

- beste arrain bateitxik be entzun dot "tersiaue", tersiaue edosein arraiñeitxik esan lei?

bai, selako bokarta? ta, tersiaue, estenin andidxe ta estenin txikidxe, tersiaue, bai

- da lebatza be bai?

bai bai, bai arrain gustidxe, tersiaue, bai

- bardingue

bardingue bai

- ia librotik arrain batzuk ikusteko, batzuk eiñdxus, ciento ochenta y uno pentzaten dot e

ciento ochenta y uno

- aurrarte edo

ciento noventa y nueve, ciento noventa y tres, ciento ochenta y siete, ciento ochenta y cinco, ciento ochenta y uno

- estaitx ametik, es, au ein baritau.. onek apuntata daus, belenerak

bai bai bai

- ametik orduen, batzuk esti ameko arrañek e?

es es es es

- beitu au mapie, au Inglaterra, baye baspadan ba
bai bai.. ónek, onek iruretakoe, ameko belenerin antza, ba onek irurek, tipo bardin- bardiñekuek belenerin antzekuti
- baye estie?
e? antza- antza bakoye baye, se esango tzupa? antza bakoye. Au karakolillue
- au?
bai.. au, oril.. erixo de mar e tinterue, tinterue. Au dxan eitxen da Asturiasen, bai bai, bai, Asturiasen dxan eitxen da, da, karu gero e?.. Onetie karakolilluek baye ermitañue, dako barruen
- "ermitañu" esaten su-
bai, ermitañu barrukuri, barruko- bai
- suepe bai?
bai bai, da eitxen da ori apurtu, da kañaberako karnadie, bai. Apurtu, arritxu batégas edo, da orrek barrun dakon e ori, e bera, e langostin antzeku da barruen, a imintxen da ámuen, bai.. Au arrasteko sarie, bai.. Au da angira bixarra.. au emí ixengo da, kumatakos-da, angira bixar e kumie.. áunepe antza angira bixarrena dako.. angira bixarrena.. onek, angira-morie, angira morin antza, "morena", erderas, angira morie..
- onek? chaparrudo, esti ikusten ondo baye
ai, e onek abruskue
- bidxek?
bai, abruskuek.. bai arrá ta emi di-ta
- seiñdxe arra?
-barre- arrá ta emie, amen imintxen dauelakon diñot. Abruskuek, baye estiño, "chaparrudo" bai baye abruskue, bai
- da ori be? ixengo da? ori be bai?
bai, onepe antza bai, bai, (orrepe) abruskun antza dako..
- igual esta amekue
gonbixen tipu be bako-ta, gonbix(e)n tipu be bako baye, gonbixe lodidxau(e) ixeten da, ba musturre ta onek e, súek eta onek
- tipue imingot
bai
- da au, onek estako abruskun tipu be?
bako, bako abruskun tipu orrek, bako.. chanquete, chanquete Mediterraneoko arrañe da, bai, chanquete, baye alako txikitxu ixeten da, eitxen dauina tortillak edo nik estaitx (...) chanqueti(as)
- au?
kabra gorridxe
- da bekue?
be bai, bai, bai au be kabra gorridxe da.. se oten die kolorie, okitxen dauenak e, batepaiño besti(k) gorridxau edo, illunau edo, perloi baltza, au da gosuaue, bai.. perloye.. da au be, au be perloyen antzeko, cuco, da perloye, au be. Ba bardin-, antz-antz-antzekuti onek, esu ukusten kaderak eta danak? Perloy(ek)
- neskasarra esta, estau amen esta?

es, bai bai, ail neskasarra es. Neskasarrak aulan dakos e, musturre lusie, bai.. gonbixek
- irurek?
bai
- au esta gorridxe esta?
e? bai a- arra dalakon au, macho, ori da- gonbixek, oin, gonbixepe kolore diferentitakos gero. Bat e ixeten da illunaue, da gorridxaue ta, gonbixek e kolore asko dako
- onek?
onek e, pf! gonbixen tipu dako, tipu bai, baye estie.. escorpio, au be, gonbixen tipu dako. Ya onek estai nongu disen, onek busten-lusiek, orrek estaitx..
- raruk esti onek?
onek e, nik estot atrapa olako arrañik, (iñoix..), estot atrapa, olako arrañik estot atrapa nik
- se beitu au, Inglaterra ta norterau
e, ongo di amen be baye, nik estot e.. onepes, onepes..
- au bekue?
esta..
- semat arrain dausen e?
Josus! au rodaballue, rodaballuk aunek e, onek pintxutakos
- Ondarrun bakixu selan esaten tzoen?
ser?
- oneri
rodaballuri?
- "errebollu" edo
errebollue? bai
- suek es esta?
es, guk "rodaballue".. onetie, au estaitx e rodaballu bada, esta ukusten baye rouaballun e, rodaballu espada platuxeti onek
- au?
platuxie. Onek estako, surik, platuxie
- da au?
au óllarra.. au be ollarra.. au be ollarra baye au da, nórteko ollarrati onek, nortekuek, esatiles e, Noruega ta, Suesia ta, ortik-e-ko ollarrati onek. Au be ollarra, au be ollarra, se diferentitauseles eurek e ollarrape, batzutie klaruau beste batzuk e suridxaue(k), norteko mandakue suridxaue da ameku baiño
- suridxaue?
ba onek ollarrak
- bidxek?
bai bidxek
- au be bai esta?
bai bai, bidxek.. óllarra
- = ciento ochenta y tres
e be beitu, Báltikoko arrañe da, baye típue, típue.. Platuxie.. a "solla", ixena

- erderas "solla"
solla, bai, (ba) platuxie. Danés. Dinamarkakue, an asko dau olakue, uf! da merke!, merke
- ibil sara andik e?
arraintxan es, baye, bertan artzen gendun e, au be platuxie. Bertan artzen gendun e bárkorako arrañe ta olan, da olaku merke, platuxie.. au lenguauen antzera eitxen dau.. antza-antza, esta lenguaue baye antza antza, esta lenguaue. Au be platuxie.. au da lenguaue.. au estai(sp)a se ixengo dan.. sapue, sapue.. onek diferentek oten die, bat-a tripa baltza, da tripa suridxe
- da selan igarten da e?
e berari, dabillenari, ondo igarten da, bai. Ondo igarten da. Berau e, asala be suridxau okitxen dau tripa suridxek, da egosten sunin- asko galtzen da uretan, besti es. Au e ori.. au dok e!
- bai, atalue esta?
atalu bai, atalue
- dxaten dana aragidxe-
barrun dako, erdi-erdidxen, erdidxen dako a(u)lako bola suri bet, da a dxaten da egositxe joño! gosu da e? Gosue bai.. gamba
- ganbie?
bai.. eskirie
- da goiku be bai? au be bai?
da ori, au eskirarra, bai
- olan esaten da?
bai bai, eskirarra. Au be bai eskirie.. onek egositxe.. au da.. ño!.. ixena, bistan (da okiñdxa), abakondue, au dok e! buru ser dan e? abakondue, buru ser d(a)n!.. au da sigala, langostiñue
- "langostiñue" suek?
bai
- suek "sigalie"?
sigaliri deitxuten tzagu "langostiñue" deitxuten tzagu, bai baye langostiñu esta sigalie e? es, langostiñu da eskir(i)n antzekue, andidxe, e gánbin antzeku bay lodidxaue, a da langostiñue, au langostie
- "sigalie" suek estosue esaten?
"sigali" deitxuten tzagu, baye esta-, da langostiñue
- bidxek?
bai, bai.. au langostie.. sentollue, da boué
- selan?
bou, bou, "buey" imintxen dau erderas ba "bou" deitxuten (tzagu)
- da "txangurru" es?
es, txangurrue da, asaleko ori da, e, "patelu" da txangurrue, patelu da txangurrue. Au da tximinoye, bai.. amorrotza, beiñola atrapa du bos killoko bat, bai. Ba eru ban e, Morenok eru ban dxateko. Muxillek.. ostrak.. onek estaitx
- como colectores se utilizan tejas encaladas
ai os- óstrantzako, biberue, ostran e biberue
- estau gedxau

historia de la pesca.. ámue(k)
- beste bat ekar dot, amen gedxau daus baye estaitx onek dibujo onapadie, amen..
gonbixe da au.. edo itxaskabrie, itxaskabrie, itxaskabrie..
- amen asten die
..onek e, mie- e- e, mielgi da, amen be su okitxen dau, mielgik sue okitxen dau
- ordun esta mielgie
onek esti mielgak, au.. ño! enai akordako. Marraixue, bai..
- da au?
..duroye..
- "duroye" esaten sue suek esta?
bai, duroye... au be marraixue, ara! marraixuek baye diferente orre-, bidxeti marraixuk onek
- au be bai esta?
bai.. marraixuk eta dakosus, e, disenak e, ur batekuek beste diferentitako, bera ixurdie, básus Mar rojora báltzaue da eurak baltzapaiño, baltzau da, bai. E segun e selan e ur(etan). Onek estaip(e) sertzu disen
- au esta, ori koipi-
koipe-arrañe? koipe-arrañe ixengo da? bai, bai bako antza bai
- marmok arrañe
bai, marmok arrañe
- da au?
au estaitx
- bustena dako lusie esta?
estaitx.. au e "marmok arrañe" imiñi.. olan okitxen txus e, orrek (betak), bai
- andidxe da esta?
bai bai bai. Pitxarrosie, bai. Da au momie..
- beitu amen dakot apuntata Lekeitxon au e.. "ar-momia"?
momie, guk "momie". Au momie ta au pitxarrosie.. au itxukidxe, kolaidxue..
- estaitx e Elantxoben e pitxarrosiri esaten batzoe itxukidxe
Bermion itxukidxe au da, kolaidxue. Mundekan "kolaidxue", da Bermion e "itxukidxe". Da, au da "mielgie", es mielgi es, tollá..
- tiburoyen antzekuti orrek danak
bai, bai danak, danak. Au da, gardie.. da au be mielgie
- au be bai esta?
bai.. tiburon boreal au amerau esta.. pes martillo, oneri deitxuten tzagu, estaitx akordun bákosu, guardasobillales okitxen dau(e)la musturre, esara akordaten? Guardasobill(e)n e txapel(dune).. mielgak, esu-kusten? bai, mielgak, esu-kusten sué selan dakoyen?
- bidxek?
bai, mielgak.. au da, orí.. uf!.. au itxaskatue, bai.. beste diferente bape badau itxaskatue, da au da, ori gixona joe! (esangot), atxiñe asko atrapate san olaku amen, sarikas-da, billaue.. burun okitxe su ta, astu itxen da. Da au estaitx, au bes, pes sierra, baye, guk estu ukusi olakorik e.. eskukerak, bidxek, eskukerak bai. Onek e ori itxen daue rrrrrr!

- asko itxen dau?
bai! bai.. arraidxek
- bidxek?
bai.. onepe arraidxek
- bidxek esta?
bai.. esatiles one(p)e personiles die, batzuk kolore bat, da beste batzuk beste kolore bat. Arraidxek
- bidxek? /stop/
bai
- arraidxek.. klase asko daus esta?
e arraidxetie, arraidx(e) pikudie
- au pikudie?
pikudie..
- da au arraidxie
arraidxie.. a pikudak, arraidx(e)tie baye pikudak, esu-kusten? Arraidxeti bardin, bay pikudatie
- au musturre dako
bai, pikudak.. arraidxek onepe.. ámen dau itxasgatue! es, onepe arraidxek
- au pikudie da?
pikudie bai
- da au pikudie, es
es es, arraidxie.. arraidxek onepe
- semat e?
semat klase arraidxa dauen, au pikudie, bai.. arraidxek, ai es! au e, au da, mekaguen!.. mastrangie, bai.. da au arraidxie. Arraidxie ta mastrangie, mastrangi da au, onepe sué dako aur, mastrangi da, bai, bai mastrangie
- bidxek?
bidxek mastrangak. Esu-kusten selan dakon sué? Ño! (txarra dakoye), joe!.. au da itxaskatue!.. a-, gerra-denporan oneri kentzen dxakon e gibela, da urtu, da prejiteko arrañe ta, bai bai, itxaskatue. Da, gerri baiño lelau, oneri, onek atrapate sin, tértzakas atrapate sien, beseutan-da sabiltzasela, da óneri kentzen tzoyen, ordun sarni ta ote san, atxiñe bakixu, da ónen e oridxuas eitxen dxakon sarní ta, dakon lekun da omon. Da baitxe, alditarako kurtzulue, kurtzulue bakixu se ixcten san, argi(dxe) itxeko, kurtzuluntzako koipie, edo, oridxue emote bana beronek, argidxe okitxeko, bai
- da au?
mántie..
- orrek e ametik ibiltxen dies, mantak?
bai bai bai bai bai, oten da, bai bai. Au a- arenkie diño ta, a- estaipa-
- estaitx dibujuk ondo badaus e?
se ónek e, arinken típorik estakoye, da espadiñenipes, espadiñe, arrain luxi da, da brillu dakona esatiles e, ukusko sendun espadiñe ser den. Da onek estako espadiñen antzik, onek e ameko arrañek esti onek
- estie amekuek. Ba orreitxik esan tzupa igual txarto-
bai, onek estako, espadiñe badiñotzu(t) se- arrain lusi(e). Au da bokarta, da sardiñie

- onepai esta?
bai.. señetako arrañetatik e au andidxena?
- e, bokartak esta?
bokarta
- seuk esan sun ogorloko bat-
ogorloku sartzen dxako, oingo ogorloku es gero! atxiñako ogorloku sartzen dxako auén, proporsiños, au andidxeneko arrañe
- ba dxakiñdxot seuk esistasulakon e
bai. Bueno au esta ameko arrañe, onek esti ameko arrañek, es.. angira-morie, da au angirie.. au angira-mori uxaten da asko, bueno len uxate san, oiñ estaitx, Mallorcan, paellarako, paellarako arrañe asidxe, gogorra, bai
- da peligrosuk ixengo di orrek arrañek es?
e áinkaten batzu bai.. au da abuxe.. boladora.. au da, makalluen antzekue, baye, oneri deitxuten tzagun e. Gran Solen da "fogoneruek", bai. Onek bidxek e alkarren antzekuek
- da au?
ba- bardiñe, bai.. fogonerue(k).. au da makallue.. da au ba estaipa, makallun antzeku da au eta, bakixu batzuk diferentitosak-eta. Ameku makallo arrañe diferenti da, bai.. maruca, au da ameko makallo arrañe, bai
- da ori?
au lebatza.. da au estai sein (den), onek estai sertzu disen. Ameko arrañek ixengo di baye estaitx.. -barre- estaitx estaitx
- estaitx "tronpeterue" esan bastasun
-barre- estaitx estaitx.. au bai, itxasoko kaballue.. a, oneri, estaitx selan deitxuten tzagun baye au e, Mundekako erridxun ataraten da sarrí, bai, atrapaten da sarrí
- bai, esastasun egun baten atrapa sula ori ta
bai, bai, sarri atrapaten da. Eskitan da susenien, sarri atrapaten da. Onek estaitx e, onek -barre-
- (..) esti emengo-
es es, estie
- imingot "es"
pe(s) martin
- bai, ollarra
óllarra..
- da au bestie?
bardin-antzerakue.. papardo gorridxe. Au se ixengo da ba? -barre- estaipa, (estaitx se ixengo dan).. estaitx, onek e onek estaitx. Au- au tipue bai, arrastan atrapaten gendun baye, esta- ixenik estaitx..

37 B

- bestie?
(...) Au da barbañe.. au estaitx (ser dan)
- igual beste egun baten, se asko daus-da

bai, bai bai, muy bien

- ser da, esan su?

bueno euskeras?

- erderas -museoko liburua-

erderas ballestrinque y cote

- da euskeras?

ballestrinkie, da kotie /stop/ -ko, atxiñako tabernie, oin loidxi baye atxiñako- atxiñako, taberni ote san, Txokolatenekue

- ori página 5

amen amen amen, bai, Txokolatenekue.. loidxi ixetiles, loidxi ixetiles bai tuntuxak eta, amuk eta apaidxuk eta..

- au esta esango Mundakako kañoya esta esango?

es, au-, estropadetako trañerue, atxiñako.. trañeruek.. Olako bapora eiñdxa daku, olaku eiñdxa daku, ogál da gusti, eiñdxa daku

- ogala dako orrek?

ogala amen

- a ori atzekue

au da ogala

- página veintitres atzeko baltza

bai, onepe bako ogala.. au, au eiñdxa daku, eiñdxa daku ogal da gusti.. Au libru okin nauen nik

- okin su?

da eiñdxast e despista, sei tomo edo okin naitxusen.. eiñ dxasten- catástrofe marítima ta dana okin nauen, da eiñdxasten e, estai nondi(k) dxun san. Okin nauen e daná, daná, erregie otor senien-da, fotografidxek eta, da orrek fotografidxetaus, bar Jose Mari, bueno, gaur e- oiñ esta bar Jose Mari, oin da.. bar e.. amata eiñ apur baten /stop/ ..da Niño Belen

- arrasteko bapora da?

Niño Belen, ixena bádako "Niño Belen" da au.. ara! suk obeto ukusko su

- bai, "Niño Belen" imintxen dau

bai, au Niño Belen da, (nik estot e) ukusten ixenipaye, au da Niño Belen

- esetu su orduen, 58, pag.

au da Niño Belen-

- arrasterue-

parejie ixeten san

- da Bermiokue?

Bermiokue bai, e, Niño Belen.. batek Niño Belen da béstiek e selan okitxe ban? ixena, ia bádakar..

- esetuten su ori be bai?

bai bai bai, esetu bai, baye amen e, modelo de vapor de arrastre, de finales de la década del cuarenta, baitxe au e, sincuentan da sesentan be on da, bai, sincuentan-sesentan be, Niño Belen, ensegida esetu dot, ba kontraseñi-tximiniko kontraseñatik, tximini(ko) kontraseñatik, da beitu urtitie e? urtitie.. Sestanti (t)a otantie, bako nipe sestantie.. aregas asi naitxen ni, itxasora, sestantie /stop/

- cuarenta y seisen
arrastan bai.. estako olan gausa asko esta? estako
- e papela dako ona
e bay gu(do)t esan e, bertan e- bertan e or e
- a, museuen gu su esan?
bai.. cuarto de- rota, cuarto derrota.. muy bien
- len usaten sala eskoko lemie, oin dana da "erruedie"
bai
- ser da erruedie?
erruedie.. bolantie, bolantie da erruedie, len e-, atxiñe txalupak olesko lemi ixete san, da, amulagan- esto, órretan sartunde, gero ba otor san burdiñeskue, baporetan e ba burdiñeskue, baye, lemakanie, ixeten san, burdiñ(a)sko lemakani oten san, átzien, gero imi bin kasetatxu atz- e bertán átzien, da an oten san erruedie, erruedie, da gero, áurrin imi binin, tximinidxen aurrin imi binin kasetie, da erruedie, bai, ostantzin e, átzien, lemie ta lemakanie deitxuten dxakon, okitxe bien e, babor-estibor, imiñdxe, e, e esplikako tzut, e babor-estibor imiñdxe aulako mototxu bi, motúek, da txikota pásata, da le- lemakani(ri) amarrata, da ibil biarrin lemakani eskus aras da onantz, txikotas ténten tzoen, motoitxukas da lemi bátera ta béstera ibiltxeko, eso es
- da erruedie, iru selan esango lekixu?
iru errueda
- bonbonak erute bila arrankateko motorra, aixes kargata
bai aixin- aixin bonbónak, baye aixin bonbonak e gero bera(k) motorrak kargaten txusen, bai, aixi berak kargaten (..), o sea, bonboniek ba omoten tzoen e, e arrankada bat edo bi dxa bonbona baja- bajatu itxe sien, bay gero, bete eitxe ban, bera(k) motorrak e betete ban aixias, bai, eso es
- da iru selan-
iru bonbona, aixin bonbonak iru
- arrastan motor bakarragas, "motor sentrala", olan esaten da?
bai, motorren e-, motor nagosidxe, motor nagosidxe(gas) arrastan, da gero okitxe ban ba ausiliar bat edo bi, segun selako enbarkasiñue, ausiliar bat edo bi argidxentzako
- onek preguntateko iru, mariñerue, iru?
iru mariñeru
- aixe-olatue, iru?
iru aixe-olato
- otamabi kuarta dakos konpasak, "kuartak" esaten di esta?
bai, otamabi kuárta.. irureun da irurogei gradú, bai. Estaitx esplikata bákotzut, bai
- bai, da seuk ein sun e kalkula
bai se, amata amata /stop/
- plátue ser dan
a, da plátue, e, éjie amarrateko, eji amarrateko, da dako barruen, platuk aula-, ba manda baten dako olako txabetatxu bat, da beste mandan dako

aulako sillotxu bat eta sartzen die, sartzen da plátu an, da eitxen di bat, kanala dako, eitxen da bat, da gero tornilluk istutu, iru- iru pláto

- bela-orrotzak, iru?

iru belaorrotz

- ancla flotante, baltzatila flota emoteko, flota emoteko?

ancla flotanti da, asalekue, asalekue, da da olanie. E, merkantitan, da olan-olanaskue, olanasko ori, da zunetan be bai e, da, enbudo bat ixetiles, asalien, da ak itxen dau, dako bóka andidxe, da, átzeti dako sillo txikidxe, se, espaleko sillue, átzetik, eingo leki(da) errementa, da (beren) tíriek. Da ori da ancla flotantie

- da flota emoteko, "flota emoteko" esaten da?

flota emoteko? "fondo emoteko" ixengo da, "flota" es, bueno, oiñ e, anquilla flotantitxik e flota emoteko ixengo da? nik e estaipe, e, pss! ankilli bota, ba a estu ondora, esta ondokue, asaleku baiño..

- "enbarrie" esateko "trábue" be bai

trábu be bai, bai

- da iru?

iru trábo edo iru enbarre

- da esastasu, káskue, abioye, abioye ser da aero-

aeroplanue

- aeroplanu dauela itxasuen?

bai, onek gerrakuek, gerrakuek, atrapa du sarri, egue ta olan, atrapa du, atrapa du, bai bai bai. Da káskutie ba merkantik eta aulan e igual dxun dina(k) rútetan da, e gerrán e ba bakixu, konboyek eta, bota dau(.) ondora ta alakue-, da beste batzupa, egualdi txarrakas dxun dinak ondora ta, enbarkasiñuk oten di káskue, trábue

- oneri pasa dxako, au nabeganti dau munduri buelti emoten

a bai, ori bílbotarra

- ballena bat dxo dauela edo

bai, entzun nauen telebisiñotik

- oiakorik pasa dxatzu iñoix?

guri e- etxasku pasa, guri etxasku pasa, bay e merkante bat españolari pasa dxakon Italian, Mediterran(u)n pasa dxakon, bay nik etxakitak, nik e- Mediterran(u)n estot ukusi ballenarik, alako kábu edo alaku ixen san, estaitx e kábu edo se- selako pasajeku edo selaku ixen san, Italian e dula Napolesera edo dula, orrek e, bárkutakoe, a musturre beyen, estaitx e, oiñ enai akordaten selan deitxuten tzon orreri.. len bárku ixeten san ba olan lixu esta? bo- bólbue edo búlbue dakoe, "bulbo", bulbu da musturrien, da antxe engantxata eru banela, búlbun ganin engantxata eru bala ballenie baye (ixengo san) ballenatun bat se, ni(k) Mediterran(u)n e estot ukusi iñoix e? Esto- ballenarik estot ukusi Mediterran(ue)n

- enbarkasiñun gártxidxek, armamento gustidxetakosena

bai

- armamentuek esaten da?

bai ba armadurie, bai armaduri nai armamentuek, bai, gartxidxe gustidxeti ba, enbarkasiñun armamento gustidxe, eso es, bai

- antenak eta-
bai, dana dana, traste gustidxek, tráste gustidxek da ba armamentue enbarkasifiuna. Se, trástitan sartzen die: guardarrañek, paelak, erramuek, trañe, elemento gustidxek
- ori be armamentu da?
bai, armamentue. Antxobatako ba trañe erun bi xu, armata, bueno gaur e trañe edosetako usaten da, bay negun da bai e, atunetan be karnadak eitxeko ta
- len "sonda ein bi du" ba kandelero bat-
kandeleruas, bai
- txikota erriten san ondora
bai
- selan eitxen san ori?
kandeleruek ixeten sien, "kandeleruk" deitxuten ixen dxakoe, barandilli amarraten sana, se barandillie, estiborrekue, ixen báda normala, esatiles e, ondo engantxata beren e orrekas-da, esatiles tornillukas-da, baborreku beti ixen da suéltue, da baborrin imintxen sien kandeleruek, da gero botaberie, atunetako botaberie, amarrate san, áretan kandelerutan. Orretaiko kandelero bategas, edo órren antzeko bategas eitxen san, sondie, bai, kordela amarra, da sondá, bai, da kasu baterako ba piesie = larogei brasa, piesie, larogei brasan oten san márkie, se, ein biarrin ba batetik asi kontaten, márkata oten san, piesie
- trapotxu bat edo?
bai bai bai, marka- trapotxu bategas edo márkata ote san, da, piesa ta erdidxen ba, ostabe, eun da ogei brasan oten san márkie, da álan ba, ba pásaten sun txikota ta, piesaku da, piesa ta erdikue da gero piesa ta erdi txe amalau brasa edo amar brasa edo (ser dan), bai
- áurrekidxe, iru?
iru áurreki
- ártzie, iru?
ártzie?
- au e-
a! iru ártza
- arponeruek, iru?
iru arponero
- amo-faltak?
iru amo-falta
- bateridxe?
iru bateri
- berrela?
iru berrél
- paladatxu bat pal abante, "pal abante" esaten sue?
bai, "pal abante", edo "palada bat aurrera", bai
- "pal abante" be bai?
pal abante be bai
- euskeras-

bai bai bai, pai abante
- gángille, bragie-
dragie, "bragi" es, dragie. Gangille, dragie, bai
- "bragie" esta eser, a!
gáingille da.. gángille, nik pentzaten dot deitxuten ixen tzola, an e Erandidxon ukusko sendun suk oiñ estaipadau e, Erandidxon ukusko sendun, aulako errueda bateles, due, ondoko basie artzen aulan bueltan-bueltan-bueltan-bueltan da, gero, gabarrara due. Esu-kusi ori? e? Ori, da gángille deitxuten tzoe enbarkasiñuri, gabarriri, gero igiri itxen dena, beye igiritxen da karga ta gero ba, eruten dau nora bota bi den, da, igiri itxen (dena), ori be gángille, da, a be-, pentzaten dot nik gángille dela
- a be bai
bai, se da, au erruedi ixetiles da dakos e.. onek noriak e, noriak ure boartzen dauena posutatik, e? aulan dues, aulan- dako, da onepe, dako basi artzen dau, da due ta basie (...) dxausten da gero, gabarrara
- tramie, txikotena tramie ser da?
tramí da, e, korrentak eta emoten tzona da tramie, esatiles e, e korrenta badau ba, ondu bádau ogei brasa, igual otabost edo otamar erri biar tramie, esatiles e, estau e pikien
- artes
eso es, tramie artzen dauena da, korrentak eta eitxen da(uena) tramie
- da iru?
iru tramá, tramie
- balandrue, iru?
iru balandro, edo belako barko
- bixerie, iru?
iru bixera
- biberue
iru bibero
- barruteidxe
iru barrutei, iru barrutei
- baldiue
iru baldio
- atzo-marapillue
iru atzomarapillo
- kaldereta esaten da, da "kaldereterue" be bai?
bai, bai kaldereterue, ónetan bajuran es e? es es, es, alturan, e esatiles e merkantien, amen estau kaldereterorik. Da iñoix be esta on kalde(re)terorik, on da makiñistie, da fogonerue. Da sarritxan makiñista utze, atxiñe, bai. Kaldereteru da.. kontramaixu ixetiles, kubertan, merkantin e? kontramaixu ixetiles kubertan, kaldereteru da makiñako kontramaixue. Se daus: makiñistie, gero da kaldereterue, da gero daus engrasadoriek, da gero engrasadorin a- atzeti daus, paleruek, paleruek. Oiñ e, oiñ e esta palerorik baye len ikatzas ibiltxe sinien, paleruk ixeten sien, ikatza errimaten ixen tzoyena fogoneruri, su itxeko
- da olan esaten san

bai bai bai bai. Ixeten san, e, merkantien, merkantien esatiles baporeskuen e, ixeten san: makiñistie, oueno, lélengo- bígarren(a)- irugarrena, gero: kalde:terue, gero fogoneruek, da gero palériuek, bai. Da oiñ, ointxe be, ointxe be deitxuten tzo(e) "kaldereta" motorretan be, deitxuten tzoe, merkantitan, motorretan (be) deitxuten tzo kalderetie, se oiñ e, je- jentie, asko kenduta daueles, oiñ estau e, lengo jéntie, enbarkasiñutan oiñ e, amabi-amalau lagunegas dakotzu ogei milla toneladako bárkue, ba, makiñan igual dakosus, makiñistak, kaldereterue da engrasadori- esto, engrasadorie ba- engrasadore bat, da, eletrisistie, bai, gedxau estau

- jente gitxiau

jente gitxiau, bai, bai bai. Ori da, kaldereteru da, e "makiñako kontramaixue" esate baterako

- bidegarrue, txoridxe, iru?

iru bidegarro

- berdiñe, gitxi?

berdiñe, berdiñe da dakonin e au e.. enbarkasiñuk aspidxen eiñdxe ta berdiñe, iru berdíñ

- bermiotarrei pregunta tzatie da estaui dxakin berdiñe

berdiñe dakona enbarkasiñuek?

- es, ori, berbie

a bai bai.. Mundekan bai, Mundekan "berdiñe", Mundekan "berdiñe". Sarritxen e, bedár asko edo "basá asko dako", da beste sarritxen ba "berdíñ asko dako", bai, Mundekan bai

- aurreko fokie, iru?

iru áurreko foka, iru fóka

- barrabillek, iru?

iru barrabil

- arrañena be barrabilleti-

bai

- arroka, iru

arroka, da marmoka ixetiles da arroka

- adurre-

adurre bai bai, bai, ori, marmokape dako adurre, bai, da ori da bardiñdxa, dana

- da arroka, iru?

iru arroka

- Bérriako plaidxe?

Bérriako plaidxe Santoñaku da, bai

- baye ibillitxa saus andik e-

bai arrastan, bai, arrastan bai, proibita ote san baye sartzen giñen andik e, bai bai, ara barrura sartzen bai, Bérria dau, Santoña, da, Isla bitxartien

- se isla?

Isla deitxuten tzo erritxu bat-auena, e cabo- m, cabo Ajon, ondun dauena da "Isla", erritxue. Da, Isla, da Santoñako, kartzelie, Santoñako kartzelie da Berriako plaidxe

- an arrastan ibiltxen san?

bai, kanpoko mandatxuen baye, bastante barrura sartunde bai, unadak e dakos arridxe ta ori baye, sartzen giñen, bai. Bertan e Santoñako fralliperaño sartzen giñen, fralliperaño

- da andik, bermitarrak da ibiltxen esan dis andik?

bai, e, a- ardorien, bai da-, baitxe karnadak eitxen atunetako ta, bai bai, ara dxuten die, bai, Santoñako badire ta ara Laredora ta bai, bai

- esaten da "sardiña sarra"?

sardiña sarra deitxuten tzagun, guk, arinkie, atabeletan otorte san, atabelatie alako barrillen antzekuek, atabelak. Da otorten sin arink(a) galleguek, da sardiñ(a) sarrak, deitxuten tzon órreri, arink(ai), bai. (Etorten-) sikatute, olan atabeletan sikatute

- Santurseko armadoriek, "armadoriek" esaten da?

bai, bai. Bermiko armadorik esatiles, bardin, Santurseko armadorie, Bermiko armadorik ixatil-

- es, txarto, Santurseko amarradoriek, amarradoriek

amarradorietie merkantinak, merkantinak, es bajurakuk es, es. Amarradori:k tie, ya dakosu pratikuek e, beren kólla

- ser da ori?

kólla, grúpue

- a kolla da grupue

bai, grúpue. Da, pratikutakoe euren amarradoriek, euren grupue = kóila, kólla bat

- kolla ser da-

kólla bat-a-

- erderas da ori?

bai, euskeras e, e grúpo bat e, kólla da, esatiles grúpue, daus Ondarrun be dakosu kóllie, datosenin enbarkasiñuek e, es bajurakuek, arrasteruk eta onek, deskargaten dauena arrañe ta, tripulasiñu etzera du oiñ, da deskargaten dauena arrañe ta gausek da kóllie. Da, kólli da, e, amarradoriek, pratikunak, pratikun enbarkasiñuen da an da-, die, eurok amarradoriek, bai

- da "kóllie" esaten sue suek?

kólli bai, bai

- kabeso Bermeo Armintzagas nortien, lupiñetan da ibiltxen dina?

ori-, Armintzagas nórtin dau bai

- "kabeso Bermeo" esaten da?

estaitx e kabeso Bermeo edo selan deitxuten tzoen.. "kabeso Bermeo" bat e nik esetuten dot baye dau e, m, dau e, Suanses, Suanses da Comillas bitxartien, kabes(o) Bermeo. Dako saspi metro, goidxen, da berrotamar beyén, bai, píko bat

- da olan dako ixena?

bai, kabeso Bermeo, au e estaitx, Armintzakuk estai-, badai dauena, badaitx ori baju dauena bay estai selan dakon ixena, estai selan dakon ixena

- da "Urré" edo "Burré" edo Urre, beste bat-a Urre?

...

- txamuskidxe, arrain-partie, "arrain-parti" be esaten da?

arrain-parti da txamuski(dxe) dana da bat
- baye olan be esaten da?
bai bai bai bai bai, len e atxiña emoten sien e, oiñ estai selan emoten dauin e bokarta, oin esto pentzaten emoten dauinik olan jéntiri, estaitx estaitx e estaitx. Bay len, e, txamuskidxe ixeten san ba, killo biñe edo iruna edo laun(a) edo estai semat ixe- txamuskidxe, da gero eitxe san, astien, semapidar erun sun errire arrañe, ba onenbeste txamuski, da a eitxen san, boltzillorako, da ixilleku deitxuten (ixen) dxakona, boltzillorako, aparte. Andrak dxakin barik, ixillekue
- baye askenin dxakitxe bien esta?
bai, bat espada bestie, andrak dxakiñ es! abe Mariel andrak dxakiñ es
- gero enteraten sien
bai bai bai bai
- "kargako barkue" esaten da?
bai, bai kargako barku = merkantiek, merkanti-
- baye esaten da olan be bai?
bai, kargako barku da ori
- klaraboyek?
klarabo(idxak), bai, klaraboyatie, guardakolan e-, e, guardakolen ganin dausen e, orrek, igiri-txekue, aixi artzeko, freskatuteko, a da klaraboyie
- da iru?
iru klaraboya. Da, klaraboy(i) deitxu biarrin guardakoleko-, baporetan atxiñe, guardakolin ote sin e, arek ixeten sin e, guardakoleko tapak, tapak. Korredisun ote sin sarratuteko, da ixaten sin guardakoleko tapak
- ballena kumie, iru?
iru ballena kuma
- barbaiñarra, iru?
iru barbaiñar
- arrain-granue, iru?
iru arrain-grano
- baltzue, iru?
iru baltzó. Baltzu bakixu ser den?
- e unada bat edo
enbarkasiñutausenin alkarren ganin e, baltzu(k) formata, bai. Igual bokartin ba batek eiñdxau etxadi ta gero baltzú formaten da, danak bertara batunde, ori da baltzue
- alturie, gitxi?
altura gitxi, altura gitxi
- da bajurie?
bajurie
- gitxi?
bajura gitxi
- bosá, iru?
iru bosá, iru bos, iru bos
- bosiñe?
iru bosín

- boué, mariskue?
ai iru bou
- esastasun egun baten "dxun nai neu Lunarregas Laidara". Lunarregas ser da?
bai. Lunár ixen san e. kanoa bat
- a, ixena
bai, ixena bai. Kanoy(e), bai
- "birajie" esaten da?
birajie baiño, sidxabordue, sidxabordue, bai, biraji baiño gedxau
- ori ser da "sidxabordue"?
giñadie
- a sídxaue
sídxaue
- a! olan be bai? "sidxabordu" be bai?
bai, sidxabordue
- da iru?
iru sidxabordo
- "korrostokidxe" esaten da?
korrastokidxe bai
- ser da ori?
esanda dakotzu(p)a.. sáidxan, sáidxi bakixu ser den, enbarkasiñun sáidxie, ba bueno ba, enbarkasiño andidxek estako(e) ori, txikitxuek, batelak-eta. Sáidxa batetik ura átzerantz eitxeko, bótateko aulan, sáidxa batetik bestera a da korrastokidxe
- korrastokidxe da-
bai, olako ol sati(txu bat), korras- korrastu, esatiles, saidxa batetik ura bestera botateko, korrosala, korrosalas bot-, ori da korrosala
- guardikuek guardire da bestiek lotara, selan eitxen san ori, guardidxek eta?
e guárdidxek ba errepartidu itxe sien, ba kasu baterako, e rutan, rutan, bajurakun e, rútan ba, bueno! e sarritxan guárdirik esta eitxen, beste sarritxan bai da, bueno! ba- gaur guardidxak armaku ia nori tokaten dxakon lélengokue, igual ordu birik ordu bira, bi. Da eitxe ben lelengu-bígarrena-irugarrena ta, ordu lauren lelau e, guárdidxa amaitxu baiño ba dxuten san bat e deitxuten, erreleburi. Ori da
- bi oten sien-
bi, bi bi bi, bi por regla jeneral bi, bi
- da, bajuran, arrastan be bai da-
bai bai
- danien
bai bai bai. Arrastan e, arrastan e, oiñ estaitx selan eitxen dauin baye atxiñe guk eitxen gendun, kóstik eta mariñeruak, mariñero bat, kósti dxuten san gau gustidxen, gau gustidxen, da beti mariñero bategas, (..) baye, errelebun eurak mariñeruek, ordu- ordu birik ordu bira edo eitxe bin mariñeruk errelebue
- tximinoyek dxaten dauela eguskidxen bueltan da mari-puntan

bai
- "mari-puntan" esaten da?
bai mari-puntan bai, bai
- "mari-puntie"?
mari-puntie, bai, gura basu mare-errepunti be bai, baye mari-puntie, mari-puntie
- da ser gu dau esan?
mari-punti da e, obiena bajamara, bajamara ixeten da, bajamaren e, asikeran, gorantz asikerakue, da ona ixeten da arraintxako baitxe eguskidxen bueltie, da, ori, mari-puntie ta eguskidxen bueltie, onak
- mari-punti ser da, plemara?
.. nai plemara, nai bajamara, bai bai. E, mari asikerie, da mari-puntie, da marie, goidxen dauenien, plemara denin-, bajatuten asten denien, mari-puntie
- errederak trañe-
trañe dxosten
- "errederak" esaten da?
errederak bai, bai
- andrak?
bai bai. Da gixoneskuri saregilli deitxuten gendun e, arrastan, saregilliek. Baye ostantzin amen, por regla jeneral, errederie, bai
- "reparar" selan esaten da?
..arregla, da baitxe errepara be bai, bai, esaten da bai
- "sikloye" esaten da?
sigloye bai
- sigloye?
bai, siclón, sigloye
- da selaku da ori?
sigloye da ba egualdi gogorra, gogorra bai
- aixie ta-
aixe ta manejada ta edoser, (au)ri da, sigloye, baye total gogorra. Sigloyek e amen estie esetu, amen estau e orrek e Caribetik eta, ortik e.. Australia nórtetik eta (orretati) sigloyek an e Tailandiatik eta orretan da sigloyek, amen esta esetu. Amen e, urakana bai esatiles e, sigloye baiño gitxitxuau dena, da olan amen egualdi gogorrak pasa die, pasa die bai bai
- da amen esta esaten orduen "sigloye" ta esta?
esaten da sarritxen: "Dios! Olako sigloirik!", es dauelakon sikloye. Egualdidxa d(a)les gogorra, aixe ta manejada ta itxaso ta (bar), "ya! olako sigloirik!", esaten da esakera modure, olako sigloirik! bai. Amen e geidxen esaten dena "tempesta", bai, denporale gogorra, tempesta. Frantzesape bai "tonpet", tonpet

38 A

- kasoye selako arrañe da?

kasoye? kasoye.. estaitx itxukidxen anizeku bada.. kasoye, entzuti bakot baye oiñ enai akordaten selako-, kasoye.. enai akordaten, enai akordaten
- fondaderue, iru?
iru fondeadero
- férridxe, iru?
iru férri
- euri-truxuek?
euri-truxuek, truxúek, euri-, iru euri-truxo
- eskillarie
iru eskillara
- errekaladue
iru errekalado
- abaka
iru abák
- erregie?
iru errege
- erlojue?
iru erlojo
- katalejue
iru katalejo
- konjeladorak?
iru konjelador
- konpresorak?
iru konpresor
- konposturie?
iru konpostura
- kosiñerue?
iru kosiñero
- melbie
iru melbá
- marmitxe, gitxi?
iru marmítx, bay gitxi
- iru marmitx?
baye gitxi
- mariue?
iru mariu.. baitxe esaten da, atxiñe esaten san mari:te senien "aur dau arbidxe botaten".. arbidxe botaten dau
- esakeri esta?
bai, esakerie
- ollanka, iru?
iru ollanka. Bakixu ser den ollanka?
- arkoirise ikusten dena
bay dana es e? sati bet, satidxe
- elasta?
iru elást. Elasta da "lastre"
- dzangiue?

iru dxangio, dxangiu da ixurdatausenin e, bokarta ataten, dxangiue
- txoridxe dau "kakadxalie"?
bai, da, kakadxali deitxuten tzagu, da kasu baterako txirletak edo olan e dxaten e- dxan da gero, segiten tzo, atara arte bota arte, auen dakona edo ori, da deitxuten dxako kakadxalie
- da marikaki da ori?
márikakie
- bidxetara esaten da?
bai bai bai, kakadxali edo marikakie
- esaten da "erremata bi du"?
errematien, "errematin bota bi du", ori da, asarrakuntzi dauenien, da enbarkasiñu- bueno, sosiuk apartakeran bueno! errematin botaku
- da esta esaten "erremata bi du enbarkasiñue", erremata?
erremata.. errematien, "errematin bota bi du enbarkasiñue", ori bai
- esaten da "txubaskue"?
bai, txubasku "aur dakar txubaskue", dakarrenin egualdidxa illun da an- an "or dakar txubaskue"
- da euskeras be bai esta?
bai bai, txubaskue
- iru?
iru txubasko. Orreitxi deitxuten tzoe, sonbrerue, entzaduk okitxen dauena "txubaskerue"
- da esaten da ori be
bai bai
- da txubaskue euridxe da-, euridxe ixaten da esta?
bai, txubaskue euridxe ta aixi se- por regla jeneral, euridxe ta aixie, txubaskue
- "oin oten die Kakonenin erremangak", Kakon-, denda bat esta ori?
Takón- Takón..
- non dau ori, dendi non dau?
ori déndi dau, e, mollarantz ronpeolaserantz susela, ronpeolasera susela, e asikeran e bera móllie, bakixu an e.. non asten den e, selan esplikakotzut, selan esplikakotzut
- an porto sarrien-
port(o) sarrin da bai, selan esplikako tzut, ia.. esplikatematzut, ia.. amen dau kofradi sarra, au da kofradi sarra, istituto sosial de la marina ta, dauena. Amen dau, barrá, gero satos aulan, da gero amen dau aulan, gorantz, da amen eskillara batzuk..
- bai
bai, gero sues, aulan du-aulan due, amen ote san atxifie, (txixe eitxeko) lékue
- andrak eta sariek arreglaten amen oten sien esta?
e or gitxi, or gitxi, e gitxi. Da amen asten da.. taberni edo, etziek, ronpeolaserantz, au uré da
- a gora igan bi xu?

es es, au da goras duna, au da, orra duna, selan da, gero amen eskillarak, au- museora duna, amen dau eletrisidad(i)n e ori, amen dau beste bodega bat, baye sus e aulan, da, au da móllie, da au da onas duna, kofraditxik onas duna, au da kofradidxe sarra e? Da amen sues, da amen dator, gero ba, e iru-lau e ate da, Takoneneko atie. A- amen e, ukusko sendun aulako eskillara txikitxu batzutus istuek e aulan gorantz

- bai, istu-istuek esta?

bai, bai istu-istuek, ba áren e urrengoko atie, da Takoneneko déndie

- da suek dxuten si-

len bai, oiñ estai sarratuta badau, aurra dxuten giñen, bai amuk eta erosten-da. Da por sierto, an ekar dostie iru siento amo, Bermion-da ogorlokun amo bakotxa da, peseta biñe ekar dostie, iru siento ekar tas bai

- kronografue ser da?

kronografue? krongrafo = erlojue, erlojue baye, kronometrue, kronometru ta kronografue dana da bat

- ba esaten da olan?

bai bai bai bai bai, guk e estu usaten, estu usaten e guk estu usaten, merkantin bai, orduitxik, ordue, artzen (d-.) kronografue, da ordu artzeko. Se bentaja dakon e, se, an e, erlojue erute su, e, kuarto (de)rrotan erlojue, da a-, gero osebateko ta a erloju okin bi xu pues al-, matemático, da, bariasiñue, egunin dakon bariasiñu artzen (..) kronografuas, omoten tzun e, esto, telegrafistiek, listo-listo-listo to! da suk e orduen top! Ukuste sendun se bentaja dakon. Seure- erlojuek, kronografora, iru segundo edo, da a eitxen sun gero librun apunta, tres más edo tres menos o dos más o dos menos, apunta gero, problemi atakeran e oserbakeran, ba a kentzeko edo aumentateko, ordue

- merkantin esta?

merkantin bai. Orretie atxiñe, oiñ e dana da, satelitetik eta, situasiño satele- oiñ usa be esta eitxen sestanti esetako be

- telegrafista?

iru telegrafista

- "telegrafistie" esta? esaten da?

bai telegrafisti bai, bai. Baye, esateko iru ba iru telegrafista

- itxasapue?

iru itxasapo

- kaka-lekue?

iru kaka-leko. Kakalekue, or ixeten da, atunetan, bai, an atzeko-, atzeko apaidxo bidxek an beyen dusenati arek kaka-lekoko apaidxuek, bai

- edo sastar-

sastarretaku edo kakalekokue

- bidxetara

bai

- dxákidxe, iru?

iru dxáki

- desetxue, iru?

iru desetxo

- brixaldidxe
iru brixaldi
- brankaganie
iru brankagane
- brankaburdiñe
iru brankaburdin..
- grúie
iru grúa
- frankobordue
iru frankobordo
- kastillue
iru kastillo
- kariokillie
iru kariokilla
- makallerue
iru makallero
- loidxerue
iru loidxero
- momie
iru momá
- mariskue
se marisko? iru marisko, e, se mariskun e asko sartzen da, Jesus!
- mósue?
iru mosó
- mastelerue?
iru mastelero
- makallo egosidxe patata egosidxekas, "murrusketa edo sarangullo" edo, ser da ori murrusketa edo sarangullo?
ori da, ariñ eitxeko dxateko egunaldi txarrien, egosi dana, da bota brebe bat ganetik eta listo, ori da, murrusketa edo sarangull(u)
- da ori esakeri da?
esakerie esakerie, murrusketa edo sarangullo. Ori, anaidxa bi oten sin amen e, kosiñeru ta ibilliku merkantitan, anaidxek, da baporin be ba- baporetan be eurek ibiltxe sin e aulako- kosiñeru ta orrek esate bin "gaur murrusketa, murrusketa edo sarangullo"
- txibidxie il, da gero bigundute mitza kendu berari
mi(e)tza kendu bai, mietzá da, berak okitxen dauen asaltxue, bai
- danien okitxen dau?
be- bertan e suridxe, esatiles e, e, pelenkak eitxen sinien lebatzetako, áurdun e kentzen dxakon mietza, ostantzin eitxen da gogortu, da uretan okiñdxe, uretan okiñdxe, mietza da asalales, asalales, da, sarritxan e, esatiles apaidxue, uretara ba arraintxan okin, da eitxen san ba gogortu da gero ordun amun puntatxuas kentzen dxakon (aulan) asaltxu da-, mietzá, a da mietza kentzen dxakona
- da iru?
iru miétz

- amen erridxuen "Isla Bekoa" edo selan da? islie estau Isla Bekoa?
...estai nik amen bádakot e.. selan ekar sendun e, geitxuta okiñdxot, bai bai geitxuta okiñdxot, bai bai, da.. or ongo da baye, bueno, úrrengotan e.. /stop/.. geitxuta dakot
- andaparana, posue.., posue edo seoser da "andaparana"?
andapari da e-, orrek e, errotetaku da andaparie, errotena, errote- ure lotzen- lotuta okitxen dauena a da andaparie
- ostantzin esta-
es es es es
- la comandancia
komandantzidxe
- selan?
ayudantzidxe, edo komandantzidxe. Bermi:kue ayudantzidxe, da Bílboku da komandantzidxe, ayudantía y comandansia
- da iru?
iru ayudanti, edo iru komandantzi
- "enpaketadurie imintxen san bonbatan da gero prentzias-"
istutu
- prentzia ser da?
prentzí ba, goitxi (dutzon) tuérki sarratuteko, tuérka bat, tuerka bat e due.. m esate baterako ba, da, bástague, da bástague, soltaten sendunin eitxen sendun e, enpaketa, da gero arek bastagutako tuerka bat, an tuerka andi bat, aregas istututen san e prentzie, ori da prentzie
- ori tuerki da-
prentzie
- da iru?
iru prentza
- "gaba-prentzias"? gaba-prentzias? esta ori
gaba-prentzie?
- esta eser ori esta?
es.. llabe-prentzie esta ixengo? llabe-prentzie?
- ori ixango da bai, batzutan estot enteniten ondo-ta
llabe-prentzi ixengo da igual, llabe-prentzie
- ser da ori?
llabe-prentzi da istututeko ba prentzie, istututeko ori tuérkie, ori da llabe-prentzie
- enpatxuk oten sila korrentakas edo, arridxe gedxau okiñdxauelakon batek-
bai bai bai
- selan da ori arridxena?
ori da ba, e batzuk bótate bien, tripán arridxe edo beste batzuk kordelin arridxe
- tripan ori ser-
tripán da ba tertzán, da beste batzuk kordelien, tuntuxien, botate bien arridxe. Da, kasu baterako ba kordela erri batzasu apur ba gedxau, ein tzu

arek ondu dxo, da eiñdxa basatu, bertan plegá ta bestik arri gitxiau dakonak, etor dxako gánera, da aur enpatxue
- da ori arridxe selan esan su-
tripán edo kordelien, bai
- da brasidie ser da?
brásie, edo brasidi emoten dena arrañek e- lebatzak e tiitulen sauenien, esko- amuen e? es e amo bakarrien, emoten dxakon brasidie, iru-lau tirakada emoten dxakonak, ori da brasidie
- ori lebatzetan esta?
lebatzetan
- estantzin brasi ba-
brasidi arraiñxan be bai, an emon tzo brasidie, aulan saus apaidxus da, ténten tzunin arrañe seupe ten gorantz, ori da brasidie
- iru?
iru brasida
- "tuntuxen senue" esaten da?
bai, sénue, sarritxen bat(x)ukeran ba senu solta eitxen da ta ori da, tuntuxen senue, tuntuxen kordel(i)n senue
- estot e-
tuntuxe da búdxie, da, kordela(k) batzen sin bertan budxan. Sénue igual e, solta eitxen san, a, sénu da, kordelen e sénue dxausten dena, a da kordelen sénue, bai. Baitxe da sénue, e ondu dxo ta korrentak armaten dauen tripie, a be sénu da, a be senu da
- "arrasteko makiñi emoteko", "arrasteko makiñi emon"?
ba ori da ba, e arrasteko makiñi esate baterako da ba dakosu lélengoko martxak, errebolusiñuek, onenbeste errebolusiño, "omon arrasteko mártxie!". Kasu baterako motorrak, enbarkasiñuk okingo txus ba irureun errebolusiño líbrien, edo lareun errebolusiño líbrien. Da, arrastan ba igual asten sara ba berreunegas. Da gero sus bos gedxau, bos gedxau edo, seukusun e, patroyetiñon e bueltak emoten. Da "imiñi arrastako martxan" ba, sématin okiñdxau? berreunien ba a, imiñdxa dako ya ori martxie esatiles e, bueno! berreun(in) asko gara, tíraka. A da arrastako martxan imiñi berreunien
- eiñ etxadie da, fállu eitxen san sarri?
bai, bai, atxiñe asko, trañek txikidxek ixeten sin-da, bai. Etxadak utz, sasarrí, sarri itxe san bai. Oin trañek andidxetosus, ba irureun metro, irureun brasa nik estai- ba edosemat e dakoe, da ordun berrotamar brasako-, asi trañe botaten da, -barre- dxausi orduko kontun akaba, pañuelotxuk ixeten sien. Oingo-.. gitxienes-gitxienes-gitxienes bosgarren partie txikidxauek
- Bermioko kalie, au e Juanen astilleru ta oten sana, Txibi-
Txibitxa, Txibitxa-pie, astilleru ta oten sana Txibi-, Txibitxapie, Txibitxapie
- da bera kalie?
Txibitxa, Txibitxa. Oiñ e, an imingo tzu "Txibitxaga", ba, sartukeran Bermiora aldatza, ori da Txibitxaga, Txibitxa
- bay suek Txibitxa
Txibitxa

- "makiñie arranka", "arranka" esaten da esta?
arranka. Esaten daui batzuk "bistú" be bai, bai
- bai, esastasun bermiotar batek esate bala-
bai, bistu, bistu motorra
- gasolina
gasoliñie
- da bujías?
bujidxie
- esaten da olan esta?
bai bai
- da iru?
iru bujidxa, edo iru gasoliña
- sosiedadi dau erremorkantzako, da gausa gidxau esti sartzen or?
estaitx e, dau sosiedadie, e amen e Mundekan da esta on enbarkasiñ(orik) eta baye Bermion, sosiedadi erremorkentza(k) oten san, da baitxe, oten san euren armadorin artien e, pentzaten dot e? ote sala, sosiedad(e) bat, okitxe bin ba fóndo bat, edo ondora badu enbarkasiñue edo lagunduteko, laguntziñokue, da ori ote san, bai. Ermendada bat ixatiles, ermendada bat ixatiles, atxiñe ganadukas amen Mundekan-da, ermendadi oten san aldi:nuna, da okitxe bin igual e txáltxu bi edo, béitxu bi edo da beste txarri bat edo ta, txarridxe geixus edo, animalidxe iltxen badxakon geixus edo, eitxen tzoen ba, ermendadik lagundu, bai
- ermendadi ser da?
ermendadi da bátzarra, e.. erma- e, an-, un grupo, anaidxek, anaidxek, de hermanos, un grupo, ermendadie
- kargillie, iru?
iru kargillia
- mariñue?
iru mariño
- palokakue?
iru palokako
- elikoterue?
iru elikotero
- edoidxe
iru edói
- balbie
iru balbá
- berekidxe?
iru bereki
- Macabi dauela Sananderetik, cabo mayorretik nortien sei mille
bai
- se kabo da ori?
cabo mayor bera-, bertan Sananderen dakosuna
- suek esaten sue-
cabo mayor, bai, bertan Sardiñeron e dauen e kábue, Sardiñerotik urteten dauen kabue, ori da cabo mayor, bai

- bermiotar batek esan dosten Sanandereko kalak edo andiko batzuk, Jardin? Jardin kali da?
bada, baye Sananderen? Sananderen es, ori Asturiaseko kali da, Jardin
- gu dot esan beko-
bai bai bai, beko mandako kalak. Gedxau se kala esan tzu?
- Txanko
estot esetuten nik
- Japón
.. Japón entzuti bai baye, Sananderen es
- da Jardin entzun su
Jardín bai, bai
- nonditau?
Jardín estaitx e, bueno igual ixengo da Sananderen aulako-, besegusalin e.. kálatxun bat edo, or e Jardin, se ango kalak, ango kalak ixen die.. oiñ, kala txikidxek e badaus, bai, bueno.. ba cabo mayorretik berántz, cabo mayorreti berantz, die: Macabi, nórtin dauena, Marona, norustin dauena, gero, an, kalak e igual e deitxuko tzoe eurek bajurakuek, gero estau Abascalerarte, Abascal, Abascal da total andidxe, oiñ, Abascal e total da andidxe, an e, igual e eskiñen batzuri deitxu batzo eurak kalak, orrek estait<, baye ostantzin arrastako kalak orretie. Da gero sartzen sara posutara, Asturiasen. Posu:tara, da ori da kali posu(k) Jesus!, lusie! Bay dakosus, gero nórtien bertatik e, Llánesetik nortin da Lástreseti nórtin da órretan dakosus beste kalatxuek, ba órren ixenak estai nik. Guk arrastako ixenak
- kalmunie, iru?
iru kalmuna. Gero dakosu, kalak, cabo mayorretik gorantz, dakosu: Playón, Playera, Motas, Mar de España, Basamendi, Kabarga, da, orretakosus, gorántz, Bílboko Abrarantz, bai
- da orretan danatan ibil sara?
arrastan bai. Bai márkata dakotas eskiñen baten errunbo gustidxek
- eskirarra esastasun, da badau "eskira emie"?
eskira emi da arrotza(t)akona
- baye "eskirarra" esaten sue suek?
eskirarra da, diferenti da e?
- arrá dalakon?
es esta- bardin eskirie. Da, e eskira baltza, baltza da, burue txátue, planá, bai. Esta, beste eskiri lakue, eskir(a) diferenti da
- da non oten da ori?
erridxuen, semakura be, bai. Ba ori esta usaten e arraintxako be
- ba esta arra dalakon esta?
es es es es, eskirarra deitxu, eskirarra deitxu, se eskirie, eskirie- eskiri normala ba arrotzak okitxen txus. Da- danak okitxen dau(i) arrotzak pentzaten dot, nik e pentzaten dot-ela, bídxetaiku dela arra ta emie dela ori eskirie. En kanbio langostiñuk eta orrek, emiek, okitxen dau aulako bóla gorridxek, da, arrak estako, estako
- da takartarra?

takartarra, takartarra ixengo da ori takar lusetxue, meye, méyau ixeten da ojalati baiño, auri ixango da
- "takart emie" esta esaten?
es es es, takarta
- "takartarra" ba
ba ori, diferente takarta da, alako lusengie, bai
- "peskan dabiltzas", "peskan" esaten da esta?
esaten da bai, arrantzan gabiltzas edo "péskan gabiltzas", peskan baiño arrantzan, nik pentzaten dot "peskan gabiltzas" e Ondarrutik eta ortik gedxau (esaten) da ameti baiño
- amen esta esaten?
amen arrantzan, bai
- portillue?
portillu da, "ojo de buey", ojo de buey
- barko danak okitxen daue ori?
bai, por regla jeneral danak, danak. Ori danatakotzue
- da iru?
iru portillo, iru portillo
- enbarkasiñue san "trinkadorie"?
bai
- ori marsopak iltxen da-
ibiltxen san, baye baitxe, ibiltxen basien tránpan
- tranpan ser da?
tranpan gu dot esan e, legetik e kontra, legetik kanpora ibiltxen basi(ñen) ba trinkadorie etorten san, trinkadorik atrapaten tzun da gero kastigu-. Bermion be oten san trinkadorie, bai, atxiñe e? atxiñe-atxiñe
- komandantziko barku ixatiles?
a! ba nik estaitx ixeten basan e, komandantzidxek imiñdxa oten basan, edo eur- eurak arraintzalin artin imiñdxa oten basan, esu enteniten? Estaitx e olan ixeten basan, etzut esango fijo, atxiñaku da-ta
- da iru?
iru trinkadore. Ni itxasora asi nayenin esta on trinkadorerik eta beitu semat urte, e atxiñaku da ori
- navegar?
nabega
- nabega da merkantien esta?
bai bai, bai /.../
- au esastasun antxobie-
antxobie- antxogie- antxoye
- da au?
marsopak, "Marsopak" es, guk "masópak"
- olan?
bai bai, masopak, "Marsopak" es, es, masopak.. da ixurdie, ixurdak. Ixurditako-, masopi lako bardiñe da, antza, antza bardin-bardin-bardin-bardiñe, masopi anditxuau(e) ixeten da. Baye dako-, e ixurditako mustú- lusetxue, agín txiki-txiki-txikidxekas, da masopi da txatue. Ba ostantzin al-

alkarren antza. Gero dau órren antzerakue, e beste bat e, selan dako ixena? a da txikidxe, bueno txikidxe ba, sortzi-amar kiloko-ta, amabos kiloko ori, (arek) selan dako ixena? Jesus!..

- taukutue?

taukutue, bai. Ori be da, antza dakona. Da taukutun antzeko, arrañe ukusi dot.. amar ordu edo amabi ordu erridxun gora dxunda, Amasonetan an Macapan, bai. Bertan ba or barrun a, beitu ur-dultzetan, ukusi dot

- orduen "masopak"

masópak

- erre barik

erre barik, guk "masopak", da antxobie, antxobie

- da imingo tzut beste bat, gegas edo ge barik? besegue edo beseue?

besegue, besegue, bai besegue, guk besegue

- estaitx bermiotarrak olan esaten-

bai beseue, bai, guk "besegue", besegue

- esastasun luletan edo kabretan, arrain bi era batera atrapaten basus-

kóblin bi, koblin bi

- "mastille" esaten da?

mastille?

- e "mastil" esateko

e-

- edo suek esue igual e-

bai, e bel guk por regla jeneral "pálue", aurreko palo- atzeko palue, da mesana- átzeko palue, erdiko palue, mastille? "mastille" es

- merkantin igual?

merkanten- e mastille, pálue, pálue

- esastasun "akorta makiñie", gitxitxu

gitxitxu

- da pregunta dot Bermion, d.. eurek esan dostie "akorta" be bai da "errekorta" be bai

errekorta be bai da amodera be bai, s! baye gitxitxuk, imiñi geldirau! Geldirau. Akorta baiño, Mundekan gedxau esaten- "imiñi geldirau!". Imiñi geldirau. Akorta, esaten da, errekorta, errekorta be bai, esaten da, baye Mundekan "imiñi geldirau", bai, edo "omon gedxau", gedxau edo geldirau. Omon gedxau, omon dana!.. al danik geldidxen imiñi! baitxe, al danik geldidxen imiñi, es "al danik errekorta", al danik geldidxen imiñi

- da atunerue esateko estaitx entzun badot "kaseruek"

kaseruek, atunetan e dánatues, bay biberorik estakonak, die kaséruek, kaseruek. Kasán dusenak, botaberakas, kasan dusenati-

- a kasan dusenak!

bai, orreti kaseruek

- esaten da olan kase-

bai bai bai, kaseru-, kasán dusenati kaseruek. Botaberak imiñdxa dusenak. Aur e nagosi bidxek eta aurreko bidxek, txiki bidxek, orreti kaseruek

- iru?

iru kasero

- txoridxek, pentzaten dot liorrekutisela onek, "dúrdulie" entzun su?
...
- amillotxa?
amillotxa bai.. estaitx e se txori klase den, erriku da e? Kanti dau, bai.. "Or goiko arestidxen, or goiko arestidxen, kúkuek, umik egin, da amillotxa dxan.." ori oten da.. "kukuak egin, da amillotxa dxan, auxe bere kukuaren soritxarra san"

38 B

- Mundekan kanta asko oten sien Mundekan?
bai, ba ordun gure gaste-denporan abe Marie! edoser. Bueno gaste gustidxen moduen, oingo gastiipe bai txe, gure gaste-denporan, es e rokak eta orrek baye, tánguk eta pasadoblik eta (edoser ote san)
- da beste bat, mirue?
mirue erriku da, ba mirue, mirue pentzaten dot badaitxela ser den, ixeten da, e lándatan da oten da. lándi bakixu ser den, "prao", lándan, ba oten da, txori baltzá. da dako bustena suridxe, bastante andidxe, ori da mirue
- erroidxe?
erroidxe da "cuervo", erroidxe baltza da, dana da baltza, ba mirue, da, e erroidxen gaiñakue, da da baltza, da dako bustena suri-suri-suridxe. Da egopi(p)e suridxe
- da iru?
iru miró. Orretie, liorreko txoridxeti orrek
- ba paloma?
palomie deitxuten du, palomi deitxuten du, da Ondarrun "uxue"
- ba amen esaten da "uxue" baye beste-
uxue e- énbrin e ori
- baye ordun esta esaten txoridxeitxik "uxue"?
es, amen "palomie", amen "palomie"
- ba gero énbrina bai esaten da
énbrin uxue, palomi dakola, baitxa deitxuten- "mastrangi" be, "tramaye" be bai.. koneju be bai
- amen?
bai
- da ondarrutarrak "motxiñe" edo?
motxiñe Ondarrun, motxiñe Ondarrun
- da gixonana "sakille" esaten da amen?
bai bai
- amen, Mundekaku da?
sakille, kikille be bai, bai..
- Mundekako-
Mundekan be bai, bai
- eingus onek batzuk e
bai bai bai

- edo gura basu beste egun baten
es, ein, apur bat ein /stop/ au merue.. da au be, au e meró- m, meró arrá edo meru- meru da au be, baye bakixu euren artin be diferente edo orrek oten die
- da "mero arra" esaten da?
es e "merue", merue, merue.. au mero klásie
- bekue?
beko mero klasie, oten da gedxau e Caribetik, au mero klasi oten da, amen Kantabrikuen, bai, au mero klasie, au mero klasi da, Caribekue, gedxau.. onek ameko arrañek esti onek, es nik estot esetuten e onek arrañek
- asko esti ixengo amekuk e?
ss! onek badako, antza, antza onena, selan da? e brekina be antza bako baye esta, esta brekie, esta brekie
- imingot "antza"
antza, da baitxe, e.. onen antza be bako onek e.. burutun antza be bako, burutue, bai, bako burutun antza be, baye esta.. igual ixen lei baye-.. muxue.. da, au e estaipaye, onek e doradin antza dako baye doradin márkarik estako, antza bai, antza, bera buru: ta ori.. au- au muxue edo muxar- múxarra
- "edo muxarra" imingot
bai txikidxe bada "múxarra".. au da múxarra.. au da doradie.. oneri deitxuten tzagu "erridxo arrañe".. onetako antza bustenbaltzana, kolanegrie
- oneitxik?
bai bai
- bera da?
ss! estaipa, antza- antza baye.. au e, oneri "erridxo arrañe", ori fijo, bai, da oneri ba.. Bermion "popabientue".. aligote, au bai, e.. aligota, aligota, bai
- da allueta?
allu:ta, allu(e)ta
- ori bai?
bai.. allueta.. au estaipa, olako arrañik estot ukusi nik, olako arraidxak estot ukusi nik.. au be bai aligota, dentón.. edo..
- dentoye, es?
dentoye da bai, dentoye da
- da ondo dau?
aligoten antza dako baye esta dento- e-.. brekin e- breketan gausela atrapaten du au.. kaguen!..
- burutue, len esan sune?
eso es, burutue, bai bai bai, burutue
- au burutu da?
burutue bai, nai dentoye
- esta aligota orduen?
es es, "aligota" es
- da au?
au, au estaitx, "chopa", estaitx.. estaitx, "chopa" estaitx ser den.. estaitx, autxikidxen antza be bako baye koloritakoseles e diferentie(k), estaitx,

autxikidxen antza be bako baye.. igual ongo di baye, guk estu atrapa onetaikorik, burbiñe.. da au, burusberakue, bai.. au "verrugato", au e, au da.. au da.. Dios! selan esan du-

- burutue len?

es es es.. burusberakue, burusberakue, burbiñe.. au e, amen e burbiñe deitxuten tzoe, oneri be, bai burbiñe..

- beste ixen bat-ako?

bai bai, bai.. au e, au estaitx, au e, au arrañe estaitx e, e lupiñin antza be bako bay esta.. au be "pes limon".. "jurel" bai, jurel au txitxarrue, ba "pes limón", pes limon se arraiñ eta da au?.. onek e.. "pes piloto" imintxen tzo oneri ba pes piloto esta olakue, es, pes piloto da, eruten dauena, e, burun ganin eruten dau e, tiburoyek, ori da "pes piloto"

- da esta-

au e olaku esta, pes piloto da, e, angillin antzera edo, méyaue

- Dimas, da ori bekue?

estaitx..

- angillin antza, pes pilotue?

bai.. onepako antza, txitxarro tropikalena

- badau txitxarro tropikala?

bai, bai bai, ba amen esta atrapaten e?.. trópikutan-da atrapaten da, Caribeu-da, ónetan atrapaten da.. ba papardue.. da ori estaitx.. estai selan dakon onek ixena, ba olaku arrastan ataraten gendun, bai, da, Barselonan-da, paellarako

- latigillue esta es?

e latigillue esta, baye deitxuten tzagun latigu- latigo gorridxe, "latigo gorridxek" pentzaten dot arrastan deitxuten tzagunela latigo gorridxek

- oneri?

bai bai.. da au e Cataluñan e, paellarako ta olakue.. ori estaipa.. au e, durdue

- beitu amen imintxen dau e-

maragota, da, au e.. au e da.. luletan da gabiltzasela ataraten du au... "pes cura" deitxuten tzoe baye, esta-

- nok esaten dau ori?

on- one lakue, atrapa, da, gure osabak eta, dxuten sin Bakidxora saltzien, da, luletan da ibiliitxe ta olakuk atrapaten seubien, da gero, Bakidxon saltze bien, plaira enbarrankata ta otorten sin kridxadak, atxiña e? Da, selan dako-? Kaguen dies, ontxe, otor dxas burura ta dxun dxast ostabe.. selan dako onek arrañek ixena? ta "pes cura" deitxuten tzoen eurek eta, "bueno, si es de cura entonses será rico".. da, burun dakot e ixena

- ori gal-

galdxoye, galdxoye, galdxoye

- au de esta?

bai, "gallano" dako baye, galdxoye, jode!.. "merlo", estaipe.. da au be.. ongo di igual onek arrañek baye.. au bakixu ser den? karraspidxue, bai

- au txikitxu da esta?

bai bai, aulako-, be- beronen gañakue -liburuan bezala-, da au- au be bai karraspidxue, bai e, ongo die ba diferente kolorikas baye, "karraspidxu" deitxuten tzagu guk

- da asko oten die?

len asko, len asko, amen- amen molla-atzin be bai txe, asko. Oiñ e ori be sarik ken- au be bai karraspidxue, bai bidxek..

- da au be bai esta?

bai. Se kolore diferentitakoe danak, karraspidxuek, esu-kusko bi igualak, danatakosus e diferentie. Onek be estaipa, onek estaitx.. tabernerue, bai

- da ondo dau dibujue?

bai bai bai, taberneru da..

- da ori?

au ataraten sunin arrain gitxi atarako su

- bai tabernerue?

bai, ori estaitx.. karraspidxun tipu dako orrek be baye.. lulie, beitu, lulik se- se tipo dakon amen, da lulie, esta olan, esta olan, onek kolorik eta estie, bueno! bako olan kolorik baye kolore diferentiek okitxen dauie

- da au bekue?

estaitx.. donsella da lulie, ba luli dakosu, e milla kolorekuek, onek estaitx, onek arrañek estaitx

- au pez loro

pes loro.. salbaidxuek

- bidxek esta?

bai.. da onepe salbaidxuek

- bidxek?

bai.. au-au, au frantzes-salbaidxue, au.. amen "salbariego", da "rata".. atune, da berdela.. aunke atune olan estau e? "bonito" diño baye aulan estau, atunek estako olan arraidxek. Au dana da asule, atune bakixu seupe, "bonito" diño, baye amen e, e melbin antza gedxau dako, bai.. melbie, edo "aginsorrotza", aginsorrotzan antza gedxau dako onek atunena baiño. Amen "bonito" diño baye, atunek estako onek arraidxak. Da, au "caballa", e, caballa, esta berdela be, borra au.. esta berdela, au da, e- esto.. josus!..

- au ma-

makaela, makaela..

- da au aginsorrotza?

onek aginsorrotzan tipu dako, au esta atune.. guk oneri itxuten tzagu, simarroye, da amen imintxen dau "atún", au da simarroye, da, egolusi da, atune

- da au-

egolaburre, bai, egolaburre. Da, oneri deitxuten tzagu, "albacora" diño amen baye, deitxuten tzagu "mojie", bai, au- au da, onetako atunen antza bay da biribillaue, mojie, da "albacora" imintxen dau, albacora au da, atún, simarroye.. listaue

- ondo dau?

bai, edo albokerie, albokerie ta listaue

- au albokerie?

bai.. listau (be) baye "albokeri" deitxuten ixen tzagu oneri be guk e? Oiñ e-, oiñ e atuneruk deitxuten tzoc listaue, ba(y) guk e beti deitxu tzagu "albokerie", bai
- da au?
au albokerie
- baye estie bardiñek
esti bardiñek es
- da amen imintxen dau-
melva
- melbie da au?
bai, bai bai, melbie, albokerie. Geure or e, geure or.. pes espada..
- edo beste berba bat be bai esta?
akula bidegardie
- da ori?
estaipa, ori be bardin-antzeku edo da baye, espati dako laburraue ta
- onek rarutie es?
jo! onek e.. nik- nik estot esetuten e.. frantzes-salbaidxuek
- bidxek?
bidxek.. angillie, baye, au da, sarditie, bai.. da au esta ameko arrañe e? Es es.. saltoye, estot e nik esetu ori.. e onek e, "belenerak" deitxuten tzagu guk e óneri, "babosas", belenerak
- bidxek?
bai bidxek
- asko dau olakue?
bapes oin, len e-, amen mollan da portun-da, edosemat okitxen sendun, onepe belenerak.. belenerak
- bidxek?
bai, au es, au es, au e- au estaitx, moma- es- au estaitx
- au?
ori bai, ori-, belenerie. Bakixu, koloritakoles diferentiek.. "pes mantequilla" ta onek, onek-.. onepes.. da onek, "perro menor" da-.., onepai, abruskuek
- bidxek?
bai.. abrusku arrain gosue. Onek posutan atrapaten die, maguridxu bakixu ser den
- bai, ori caracolillo
a imiñidxe
- a orregas! Onek?
onek estaitx-.. sa!.. estaitx, onek estaitx.. perloyek
- bidxek?
bai, bidxe di perloye(k), neskasarrak musturre dakoye.. perloi baltza.. perloye... p!
- au neskasarra esta?
es, es, esta esta esta esta
- "es" imingot?
"es" imiñi, es.. gonbixek
- bidxek esta?

bai.. kabra gorridxek
- bidxek?
bai.. onek gonbixek, bidxek..
amak-u dau e. au e itxaskabri ba dxan, da ondarrutar batek esan dost oin estala epokie orrena
itxaskabrana? Se itxaskabrie, segun e se kabra, kabra gorridxe, kabra gorridxe da kánpokue, da gonbixe da itxaskabrin antzekue
- da noix, dxateko-
gonbixe urte gustidxen. Da, tabernan dxateko edo etzin dxateko?
- tabernan dxateko
etzin obeto, (..), imiñi, gonbixe, ein e satidxek eta tomate (edo) sal(tz)atan imiñi bertan, tarda eitxen dau eitxen, tomati gordiñitauela imiñi kasuelan, da bertan eitxen-eitxen-eitxen jo!, egositxe, bótata brébie, patata batzukas egosi, igiri, kendu asurre, da, berakatzakas, oridxue, gindilla apurtxu bat(egas) bota ta, joder! jo..
- onek?
onek e..
- imingot "es"?
"es" imiñi, "es" imiñi, se onepako antza, perloyena ba bako baye esta, esta, esta.. onepes.. aitxa amen dakosu-(le)?
- bai
rodaballue.. au platuxie.. óllarra.. da au be óllarra.. se óllarrataus diferentiek.. daus ollarrak e, nórtien e Inglaterratik eta atrapaten dinak die, Gran Soletik eta die ba, orrek, platuxek
- bidxek?
bai, e au óllarra.. óllarra, se diferentitaus, segun sonak, segun sonak diferente- Gran Solekue ta suridxau(e) ixeten da.. platuxek
- bidxek?
bai.. lenguaue..
- da au?
platuxie, le- lenguauen antza dako orrepe, bai. Da oten diles bai- baltzauek eta, beste batzuk suridxauek eta.. au be óllarra
- au bekue?
bai.. esu-kusten? Platija americana, o- ollarrati onek, bai beitu. se die diferentiek
- da se imingot?
e platu- esto "óllarra", ollarra. Se die, óllarra esta, baye bera errasan, bera errasan dakosus, amen e sónan ba, suridxaue, an sónan ba beste kolore bat(akona), platuxetakosus, ba dakoyenak e ainbeste kolore. Da da- danati platuxek. E arraidxi dakosu, semat klaseko arraidxe, batzutakoe, batzutakoye esta- ixarrales-da, gánien, beste batzuk ba lórales-da ta, da danak e ixen e orrek. Onek lenguauek bidxek.. buf! pes ballesta -barre-
- da au? burun dako olan e-
-barre-
- tiburoyek okitxen dauela au edo -rémora-
es es es.. onek estie.. au sapue, da au e atalue.. kañaberakas..

HIZTEGIA

A

abadejo - abadejue
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "abadejo".
Oha.: *makallo arrañe* esaten dela dino eta ez *abadejue*, alde horretatik sarrera kendu behar litzateke baia duda daukat berciztuteko inoiz erabili ete daitekeen.
Lek.: abaladxo - abaladxua
Ond.: abarixo - abarixu
Dok.: Azk. -, *abalaio* eta *abario* bai.

abák - abaka, abaka aridxe
Lok.: 9A, 26B, 36B
Kat.: iz.
Def.: D. belak josteko atxinako kalamuaren antzeko haria, orain ez da erabilten.
Oha.: cf. piolie
Ber.: abaka a.
Dok.: Azk. -

abakondo - abakondua
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "bogavante", *homarus vulgaris*.
Enz.: D. eskastu egin da hori ere, antxina atrapaten ziren otzarekin, hemengoa akabatu zen. Terranoban dago holako asko.
Ber.: abakondo
Lek.: abakandua a.
Ond.: abakando - abakandu
Dok.: Azk. Abakondo 3º (B-b, G-zumay). (V. Abakando.) ABAKANDO (B-l), cierra langosta de mar. Algunos creen que no es la misma langosta, sino un pez muy parecido llamado por algunos "bogavante".

abanlari - abanlaridxe
Lok.: 11B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "remero".
Sin.: erremolaridxe

Ond.: Ondarrun ez. *erremolaxe*
Dok.: Azk. -

abant (egin)
Lok.: 11B, 12A
Kat.: ad.
Def.: "remar".
Zit.: abantzalie, abant eitxen dauena
Dok.: Azk Abant egin, remar.

abante
Lok.: 28A
Kat.: adlag.
Def.: "avante". Joan, emon.
Zit.: omon abante gedxau! / enbraga, abante, edo enbraga atzera / kasu baterako ba sus abante, da, gausa bapadarusu atzetik... / batek dxote baneko txistue, abante danak botaten
Oha.: corpusean agertuten ez den arren etxera sartzeko behin *aurrera* barik *abante* esan zidan.
Ber.: abante
Ond.: abante
Dok.: Azk. -

ABANTE AMETIK
Lok.: 28A
Kat.: e.
Def.: goazen hemendik.

ABANTE DANA a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "avante toda".
Zit.: omon abante dana!
Ber.: abante dana a.
Ond.: abante dana a.

ABANTE GUSTIDXE a.
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "avante toda".
Ond.: makiña gusti a.

ABANTE LIBRIEN

Lok.: 24A, 27A
Kat.: adlag.
Def.: D. enbarkazioa normalean ematen zaion martxan joatea.
Ber.: abante librien

abantien
Lok.: 26A
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: "remando".
Zit.: abantien ibiltxe sien, txalupak
Dok.: Azk. Abantean, remando.

aberi - aberidxe
Lok.: 17A, 19B
Kat.: iz. Egon, euki.
Def.: "avería".
Zit.: aberidx(e)as ba topaten basu enbarkasiñue ekarten sendun erremorkan / dirue dakoye orrek, aberidxa badau ba erremorka pagateko / aberidxe okiñdxu
Ber.: aberi
Ond.: *aberixa (aberixaik)
Dok.: Azk. -

aberidxa
Lok.: 36A
Kat.: ad.
Def.: "averiarse".
Ber.: aberidxe
Ond.: aberixa
Dok.: Azk. -

***abioi - abioye**
Lok.: 10B, 37B
Kat.: iz.
Def.: "avión". Enbarreen artean itsasoaren hondoan lotu ziren gerrako hegazkinak ere badagoz.
Dok.: Azk. -

a birar (egin)
Lok.: 20B, 22A, 22B
Kat.: ad
Def.: D. sarea enbarka arrastan.
Enz.: D. primeroak segundoari abisatuteko hiru txistu joten zituen.

Ber.: a birar (egin)
Ond.: a birar
Dok.: Azk. -

abrasadera - abrasaderie
Lok.: 12A, 36B
Kat.: iz.
Def.: "abrazadera". D. txikota edo tenkaten duena.
Ber.: abrasaderak a.
Dok.: Azk. -

abrusko - abruskua
Lok.: 2B, 19A
Kat.: iz.
Def.: "gobio". D. arrain buru handia. Sarritan ikusten da Txorrokopuntako posoan eta, gozoa jaten.
Dok.: Azk. ABRUZKO (B-mu), pececillo no comestible de entre peñas.

abúx - abuxe 1.
Lok.: 26A, 31B
Kat.: iz.
Def.: "pez plata, pejerrey". *atherina hepsetus eta atherina presbyter.*
Ber.: abúx - abuxe
Lek.: abotxa a.
Ond.: sisangra - sisangri
Dok.: Azk. ABUS (B-b), aguacío, un pececillo. Var. de ABOTX.

abúx - abuxe 2.
Lok.: 12A, 24A, 31B
Def.: odolik ez daukan pertsona, lotua. Hotzakilari ere esaten zaio.
Zit.: da personi dana lotue, "txo! Abuxe sara su txo" / txo! abuxe aix i txo! Ori esaten da amen be, txo! abuxe aix ela? / "odol baku sara txo!", abuxen antza dakosu
Ber.: abúx - abuxe
Dok.: Azk. -

adár - adárrak
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: "antenas de las gambas" galderaren erantzuna.
Ber.: adarrak a.
Dok.: Azk. -

***adúr - adurre**
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: "mucosidad de la anguila".
Sin.: arroka a.
Ber.: adurre a.
Ond.: moku a.
Dok.: Azk. ADUR: 1º (Bc), baba.

a ello
Lok.: 14B
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: arrain baten bila edo zeozetan ibili beren beregi, ez bide batez.
Zit.: ya a ello ibiltxen di esponjatan / olako enbarkasiñuk ixeten sin ba lebatzetan ibiltxe sinak, lebatzetan a ello / arrastan ibil giñenin a ello dxuten giñen e gaues marraixotan
Ond.: a ello
Dok.: Azk. -

aforra
Lok.: 8A
Kat.: ad.
Def.: D. bela batu. Erria bela eta gero, batu.
Dok.: Azk. -

afrontosu dator
Lok.: 35A
Kat.: e.
Def.: D. eguraldia gogor dator.
Dok.: Azk. -

***agarra**
Lok.: 3B
Kat.: ad.
Def.: arrainak heldu amuari.
Zit.: arrañek agarraten dauenien, au itxen da, baja, txoridxe / sarritxen ba, e! agarra da(u) bat arrañe, non agarra dau? ta ubillien / esko-apaidxue bota, da agarrate banin ba, gora / atunetan e, arrañek agarrate banin: Jesus! / luletan on da agarraten dau orrek / alardakue oten da bótata, arrañek agarra arte / kórtxue da ba, markaten dauena arrañek agarraten dauenien
Lek.: eldu

Dok.: Azk. -

agarrakera
Lok.: 28A
Kat.: iz.
Def.: heltzea.
Zit.: agarrakera gogorra okitxen dau (zimarroiak)
Dok.: Azk. -

***agín - agiñe 1.**
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: ankillaren "beso" bat.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

***agín - agiñe 2.**
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: botaberari eustekoa, posizio bi eukitzen zituen botabera gorago edo beherago joateko.
Dok.: Azk. -

BEKO AGIÑE a.
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Ber.: beko agiñe a.
Dok.: Azk. -

GOIKO AGIÑE a.
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Ber.: goiko agiñe a.
Dok.: Azk. -

***aginsorrotz - aginsorrotza**
Lok.: 27A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. makaelaren tipoko arraina. Gehien ere kilo bi, bi ta erdikoa.
Enz.: D. Izaron txitxarrotan zabiltzala ere atrapaten da. Marmitan nahi tomatetan atuna lez iminten da, pentsaten dut atuna baino zuriagoa dela ondino, arrain gozoa.
Ber.: aginsorrotza a.

Lek.: ainsorrotza a.
Ond.: ainsorrotza a.
Dok.: Azk. Agin-zorrotz (B-I), sierra, un pez.

aguasera a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. txubaskoa.
Sin.: txubaskue
Dok.: Azk. -

agure - agurie
Lok.: 11B, 17A
Kat.: iz.
Def.: D. merkantean gizonen artean kapitanari deituteko modua, hau zaharra nahi gaztea izan. Berari ez zaio esaten errespetu falta izango litzateke eta.
Zit.: txo! non dau agurie?
Ber.: agurie a.
Ond.: aguri a.
Dok.: Azk. -

áidera
Lok.: 22A
Kat.: adlag.
Def.: hondotik gorantz datorren beseguagaitik esaten da.
Ber.: áidera
Ond.: bolan
Dok.: Azk. -

aidxén - aidxena
Lok.: 2B, 9B, 10B, 28A, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazinoa amarraten den lekua, bertako buia eta amarra.
Ber.: aidxena a.
Ond.: kate - katik
Dok.: Azk. AIEN 2º (B-b), amarradero de lanchas. Antes eran estacas; hoy generalmente argollas de hierro.

ainka tzu txakurrek
Lok.: 28A
Kat.: e.

Def.: D. eskua mollaren kontran edo beste enbarkazio baten kontran atrapakeran erabiltzen den esakera.
Dok.: Azk. -

***aixár - aixarra**
Lok.: 15B
Kat.: iz.
Def.: "gusana".
Sin.: arra
Dok.: Azk. -

aixé - aixie
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "viento".
Ber.: aixe - aixie
Lek.: aixe - aixia
Ond.: axe - axi
Dok.: Azk. AIZE (AN, B, BN, G, S), haize (L): 1º viento.

*áBRAKO AIXE - áBRAKO AIXIE
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: D. haize jenerala ez dena, kasu baterako itsasadarretik behera datorren terrela. Bertoko kostako haizea, ez da norteko haizea.
Dok.: Azk. Abraize (B-mu), viento del abra, del norte.

AIXE FRANKUE a.
Lok.: 28A
Kat.: iz.
Def.: lehorretik ez datorren haizea?
Zit.: mendebala da itxasoko aixe frankue
Ber.: aixe frankue a.
Ond.: axe franku a.
Dok.: Azk. -

AIXE FRESKUE a.
Lok.: 18A, 23B, 25A
Kat.: iz.
Def.: "viento fresco". D. ez hotza, haize biguna eta gogorraren bitartekoa, hogei bat nudokoa.
Ber.: aixe freskue a.
Ond.: axe fresku a.

Dok.: Azk. -

ándran AIXIE a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: D. barruko haizea, heguko haizea.
Enz.: D. oraintxe ere esaten da baia esakera bat lez, andrei matxana sikatuten diela esaten da.
Ber.: andran aixie, andraixie a.
Lek.: anran aixia a.
Ond.: andran axi a.
Dok.: Azk. -

BARRUKO AIXIE a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. sudoesta..
Ond.: barruko axi a.
Dok.: Azk. -

BEKO AIXIE a.
Lok.: 8B, 15A
Kat.: iz.
Def.: D. noroesta eta oesta eta horiek dira beheko haizeak.
Ber.: beko aixie a.
Dok.: Azk. -

ÉGUKO AIXIE a.
Lok.: 3A, 11B
Kat.: iz.
Def.: "viento sur".
Ber.: éguko aixie
Ond.: eguko axi a.
Dok.: Azk. -

ÉRETAKO AIXIE a.
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: D. popadan daukazun haizea.
Dok.: Azk. -

ERRIKO AIXIE a.
Lok.: 9B, 11B

Kat.: iz.
Def.: "viento sur".
Sin.: aixerrikue, éguko aixie, andran aixie
Ber.: erriko aixie a.
Dok.: Azk. -

GALLEGUN AIXIE a.
Lok.: 3A, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. noroesteko haizea.
Lek.: gallego aixia a.
Dok.: Azk. -

GOIKO AIXIE a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. goiko mandako haizea, lesta eta nordesta.
Ber.: goiko aixie a.
Ond.: goiko axi a.
Dok.: Azk. -

IPARRAIXIE a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: iparra. lesteko eta nordesteko haizea.
Ber.: iparraixie a.
Lek.: iparraixia, iparrekaixia a.
Dok.: Azk. Iparraize 2º (AN, B, G, L), viento este. En la costa IPAR no es norte, sino este.

KANPOAIXE - KANPOAIXIE
Lok.: 15A, 34A
Kat.: iz.
Def.: kanpoko haizea. D. nortak, nordesta eta.
Bar.: kanpoko aixie
Ber.: kanpoaixie a.
Ond.: kanpoaxi a.

KANPOKO AIXIE a.
Lok.: 15A, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. nortak, nordesta eta.
Ber.: kánpoko aixie a.

Ond.: kanpoko axi a.

NORDESTEKO AIXIE a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "viento del nosdeste". D. goiko haizea da.

NóRTEKO AIXIE a.
Lok.: 9B, 34A
Kat.: iz.
Def.: "viento norte". D. beti izaten da hotza.
Ber.: nórteko aixie a.
Lek.: nortekaixia a.
Ond.: norteko axi a.

NORUSTEKO AIXIE a.
Lok.: 9B, 10A, 22A
Kat.: iz.
Def.: "viento del noroeste". D. beheko haizea da.
Ber.: norusteko aixie a.
Ond.: noruesteko axi a.

OESTEKO AIXIE a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "viento del oeste".
Ber.: oesteko aixie a.
Ond.: oesteko axi a.

POPADAKO AIXIE a.
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: "viento de popa".

SUESTEKO AIXIE a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "viento del sueste".
Ond.: suesteko axi a.

SUROESTEKUE (AIXIE) a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.

Def.: "viento del suroeste".
Ber.: suroesteko aixie a.

TRABESEKO AIXIE a.
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: D. trabesetik datorren haizea, kostadutik joten duena.
Ber.: trabeseko aixie a.

aixebe - aixebie
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: D. "sotavento".
Ber.: aixebie a.
Or d.: axebi a.
Dok.: Azk. Aizebe (B, G), sotavento.

***aixeko manda - aixeko mandie**
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: haizeak joten duen manda.
Dok.: Azk. -

aixeko mandak (artun)
Lok.: 28B
Kat.: ad.
Def.: eskapa, alde egin.

aixera(ka)
Lok.: 3A
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. haizearen barrura.
Ber.: aixera(ka)
Ond.: axeaka
Dok.: Azk. -

***aixerriko - aixerrikue**
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: heguko haizea.
Dok.: Azk. -

aixerriko serue a.

Lok.: 16B
Kat.: iz. Egon.
Def.: D. mendiak klaru ikusten badituzu haizerrikoa seguru.
Ber.: aixerriko seru dau

aixerrikun eskie a.
Lok.: 16B, 19B
Kat.: iz.
Def.: D. klaru dagoenean eta gauez izarrak kinu-kinuka dagozenean. Barometroa beherantz badoa haizerrikoaren eskea da, haizerrikoa ekarriko du.

aixetik
Lok.: 28B
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: ondo (irabazten..)

aixetza - aixetzie
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: "vendaval". D. haize asko dagoenean, itsasoan ere bai eta herrian ere bai.
Zit.: ya! au dok aixetzi dauena!
Dok.: Azk. -

akorta
Lok.: 36B
Kat.: ad.
Def.: D. gutxitu (makina)
Sin.: amodera
Dok.: Azk. -

akula - akulie
Lok.: 19A, 26A, 30B, 35B
Kat.: iz.
Def.: "aguja", *belone belone*.
Enz.: D. Elantxoben esaten zuten akula ona dela andra gazteari bularra ekarteko. Akula-zopa egiten zuten Elantxoben. Hezur berdea dauka eta ilunetan argia lez egiten du. Usain gogorra dauka eta orain jan ere ez akula.
Ber.: akule - akulek
Lek.: akula - akulia
Ond.: akula - akuli

Dok.: Azk. AKULA (B, G), aguja, cierto pez.

akula bidegarde - akula bidegardie
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "pez espada", *xiphias gladius*.
Ber.: akule bidegarde - akule bidegardie
Lek.: akula melebarda - akula melebardia
Ond.: akula bidegarde - akula bidegardi
Dok.: Azk. Akula birigarda (B, G), aguja, cierto pez más sabroso que AKULA.

alá 1.
Lok.: 9A, 31B, 33B
Kat.: ad. Kordela, tertza, txikota..
Def.: "halar".
Ber.: alá
Lek.: ala
Ond.: ala
Dok.: Azk. -

alá 2.
Lok.: 31B
Kat.: ad.
Def.: dirua irabazi
Zit.: orrek diro asko ala dxauk / asko ala dau
Dok.: Azk. -

alador - aladora
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "virador, halador".
Ber.: alador - aladora
Ond.: aladora a.
Dok.: Azk. -

alaerrio - alaerriue
Lok.: 11A, 14B, 36A
Kat.: iz.
Def.: alaerrioko apaiuarekin ibiltzea.
Enz.: D. atrapaten zenaren hirutarik bat kentzen zuen jabeak.
Sin.: bixire
Dok.: Azk. -

alanbra - alanbrie
Lok.: 5B, 15B, 36B
Kat.: iz.
Def.: "alambre".
Oha.: begitu irudietan
Ond.: alanbra - alanbri, alanbrak
Dok.: Azk. -

KARRETELEKO ALANBRIE a.
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: karreteleko alanbra arrastan.
Enz.: D. erremorkarako ere usaten dute.

OGETAMABOSTEKO ALANBRI BAIÑO MEYAU SARA
Lok.: 31A, 32A
Kat.: e.
Def.: pertsona argalari esaten zaio. Hogeitamabosteko alanbra meheena izaten zen atunetan.
Ber.: otamabosteko alanbri baiño argalau dau ori

alba gorri, aixe edo euri
Lok.: 17A, 22A
Kat.: e.
Ber.: alba gorri, aixe edo euri
Dok.: Azk. -

albakora - albakorie, albokerie
Lok.: 27A, 35B, 38B
Kat.: iz.
Def.: D. izaten erderaz zimarroia da.
Ber.: albokera
Lek.: albokeria a.
Ond.: albakori a.
Dok.: Azk. Albokera 2º (B-I), albacora (santu), bonito. pez achatado, muy sabroso, no muy fuerte ni tan tempranero como el EGALABUR.

aldada - aldadie
Lok.: 28A
Kat.: iz.
Def.: arrantzan leku batetik beste batera joan.

Ber.: aldada - aldadie
Lek.: aldaria a.
Ond.: aldara - aldari
Dok.: Azk. -

aldadaka
Lok.: 28A
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: D. leku batetik bestera ibiltzea.
Ond.: aldaraka

***álfarako arrain - álfarako arrañe**
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: D. Alfara eroaten zen arraina, balio gutxikoa.
Enz.: D. orain edozerk balio du baia antzina bokarta ere Alfara sarri.
Ber.: álfako arrañe a.
Dok.: Azk. -

algareti(e)n, alga:ti(e)n
Lok.: 3A, 17A, 27A, 28A, 29B
Kat.: adlag.
Def.: D. "al garete", trabez. Arrain gutxi edo txarto dabilenagaitik ere esaten da.
Zit.: ori enbarkasiñu algatin dabil (= gutxi atrapaten) / ori patroye algaretin dabil
Ber.: algatien
Ond.: algarete, algaretin
Dok.: Azk. -

aliado - aliadue
Lok.: 31B, 36A
Kat.: adj.
Def.: arrain gutxi ateraten duen patroia.
Sin.: balbie, ali-ali
Ber.: aliadue a.
Ond.: Ondarrun ez, *makala* a.
Dok.. Azk. -

ali-ali
Lok.: 36A
Kat.: adj.
Def.: arrain gutxi ateraten duen patroia.

Zit.: txo! ori ali-ali dok!
Sin.: balbie, aliadue
Dok.: Azk. -

aljiba - aljibie
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: D. barruan barik kanpoan egoten diren biberoak, fondiata edo mollaren kontran eta iminda.
Zit.: txibidxi botaten gus aljibara
Oha.: cf. sanbonbo
Dok.: Azk. -

alkondarie a.
Lok.: 24A, 25B
Kat.: iz.
Def.: "camisa".
Sin.: mariñerie
Dok.: Azk. ALKANDORA (B, G), camisa de hombre.

almandraba - almandrable
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: D. laberinto baten moduko artea. Cadizeko golkoan egoten zen zimarroiak atrapateko.
Dok.: Azk. -

aloja - alojie
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. atabela baino upela handiagoa, zortzi arroaren bat antxoba sartzen zen.
Ber.: aloja
Dok.: Azk. -

a lo muerto
Lok.: 14B
Kat.: adlag.
Def.: D. lepoz uger egitea.
Dok.: Azk. -

altobaixu - altobaixuek
Lok.: 17B, 19B

Kat.: iz.
Def.: itsasoak egiten dituen gorabeherak, ur handiagoa eta ur txikiagoa tartekatuz.
Dok.: Azk. -

altura - alturie 1.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "pesca de altura". D. bokartean eta atunetan eta ibiltzen direnak.
Ber.: alture - alturie
Dok.: Azk. -

***altura - alturie, alturak 2.**
Lok.: 10B, 30B
Kat.: iz. Hartu.
Def.: "altura".
Zit.: sestanti da alturi artzeko
Dok.: Azk. -

alturan
Lok.: 36B
Kat.: adlag.
Def.: "en la pesca de altura".

alluet - allueta
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: *pagellus* familiako arraina. D. beseguaren antzeko arraina, bere kolorea dauka. Arraia bakoa.
Enz.: D. udan atrapaten da alluet txikitxua hemen, gero urriaren bueltan, azaroan, abenduan eta negu bueltan alluet handiagoa atrapaten da apaiuekin.
Ber.: alluet - allueta
Dok.: Azk. -

amante - amantie
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: "amante". D. arrastan makinillatik roldanara doan alanbra.
Dok.: Azk. -

amarra

Lok.: 9B
Kat.: ad.
Def.: "amarrar".
Zit.: bagus aidxenera amarraten / mollara amarrata au enbarkasiñue
Ber.: amarra
Ond.: amarra
Dok.: Azk. AMARRA 3º indet. de AMARRATU, atar.

amarra - amarrie
Lok.: 2B, 13B
Kat.: iz.
Def.: amarrateko txikota.
Lek.: amarrak a.
Ond.: amarri a.
Dok.: Azk. AMARRA 1º (AN, B, BN, G, L, R), ligadura.

amarradero - amarraderue
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: "amarradero, bita".
Dok.: Azk. -

***amarradore - amarradoriek**
Lok.: 20B, 37B
Kat.: iz.
Def.: enbarkazioak amarratea lanbide duen gizona.
Dok.: Azk. -

ámo - ámue
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "anzuelo".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: ámo - ámue
Lek.: amo - amua
Ond.: amo - amu
Dok.: Azk. AMU, hamu 1º (c), anzuelo.

AMO-BAKARRA a.
Lok.: 6B, 7A
Kat.: iz.

Def.: D. lebatzetan usaten zen amua, pelenka eta berdekia iminten ziren. Gizon bakoitzak amo bat eukitzen zuen.
Ber.: amo bakarra a.
Ond.: amo bakarra a.
Dok.: Azk. -

AMO-FALTA - AMO-FALTAK
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: tertzan iminteko errepuestorako eroaten ziren potxerean jotako amuak.
Dok.: Azk. -

áMO-LAPURRE a.
Lok.: 7A, 11A
Kat.: iz.
Def.: D. lebatzetan amo bakarraz gain iminten zen amo bat besegua, txitxarroa edo arrain txikia atrapateko.
Ber.: amo-lapurre a.
Lek.: amo lapur - amo lapurra
Ond.: amo lapurre a.
Dok.: Azk. AMU-LAPUR (AN, B, G), anzuelo pequeño torcido.

*AMO-OKERRA a.
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: mustur okerra daukan amua.
Ber.: amo porrosto
Ond.: amo okerra a.
Dok.: Azk. -

amodera
Lok.: 36B
Kat.: ad.
Def.: D. gutxitu (makina)
Sin.: akorta
Ond.: amodera
Dok.: Azk. -

amorrotz - amorrotza
Lok.: 2A, 9A
Kat.: iz.
Def.: "pulpo".

Enz.: D. kostakoa da, badago gero amorrotz txikia kaletan atrapaten dena arrastan baia kostakoa gozoagoa da. Atrapaten dira sarean edo agarrata arrainari baia ostantzean hemen ez dago inor amorrotzetan dabilenik. Lehen karabinariak egoten ziren gallegoak eta haiei ematen genien jateko. Orain ez, orain amorrotza karua da.
Ber.: amorrotz - amorroiza
Lek.: olagarrua a.
Ond.: olabarru a.
Dok.: Azk. Amarratz 1º (B-ea-ond), pulpo.

amuda - amudie
Lok.: 3A, 15B, 20A, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. atunetako karnada.
Enz.: orain amorrotzaren antzekoa ere badago baia atxina lastoa erabilten zen, artoaren orria. Zurituteko egiten zen lixibatan sartu, gero horiek amuan lotzen ziren polito-polito, fin-fin. Orratzak sartu ohol baten edo kortxo baten eta orratz-puntekin egiten zen orraztu, haria legez iotzen zen. Arrantzale bakoitzak egin behar ditu bere apaiuarentzako amudak.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: amude - amudie
Lek.: maluta - malutia
Ond.: maluta - maluti
Dok.: Azk. -

amula - amulie
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. "amura".
Ber.: amule - amulie
Dok.: Azk. AMULA 2º (B), amura.

BABORREKO AMULIE a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. "amura de babor".
Ber.: baborreko amulie, amurie a.

BÉLIN AMULIE a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.

Def., Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

ESTIBORREKO AMULIE a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. "amura de estribor".
Ber.: estiborreko amulie a.
Dok.: Azk. -

amuladan
Lok.: 7B, 9B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. atunetan ere sarri enbarkazioarekin brankaz joan beharrean apur bat manda hartuta joatea, apur bat amore ematen.
Zit.: amuladan gus, brankas e gogor dau-te
Dok.: Azk. -

amula-gantxo - amula-gantxuek
Lok.: 8A, 10B, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. amulan aurrean bela engantxateko eroaten den gantxu bat, bela gero izateko.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: amule-gantxue a.
Ond.: amura-gantxu a.
Dok.: Azk

***amuski - amuskidxe**
Lok.: 2B, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. itxasotik etorten zenean apaiua barrura, ondino amuan ekarten zen karnadari esaten zaio.
Ber.: amuski - amuskidxe
Dok.: Azk. AMUZKI (B-mu-pl, G), cebo, carnada en salmuera, para pescar.

andana
Lok.: 28A
Kat.: iz.
Def.: "velocidad".
Sin.: korri
Ber.: andan

Dok.: Azk. -

andana gorridxe a.
Lok.: 3B, 10B, 29A
Kat.: iz.
Def.: D. lau edo bost brazatan edo gorri ikusten den arrain multzoa.
Enz.: D. normalean iparra egoten zenean egoten ziren andana gorriak.
Ber.: andan gorridxe a.
Lek.: andra gorridxa a.
Dok.: Azk. -

andanibel - andanibela
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: D. esate baterako eskiaten joaten direnak handik doaz, andanibela izatea lez. Merkanteetan pisudun gauza bat mollatik ekarteko usaten zen kasu baterako.
Dok.: Azk. -

angille - angillie
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "anguila".
Dok.: Azk. -

angira - angirie
Lok.: 1A, 9A, 21B, 23B, 24A
Kat.: iz.
Def.: "congrio", *conger conger*. D. sarditaren antzera egiten du, ziletik behera hezur txiki asko dauzka eta horregatik arrantzaleek ziletik gorakoa jaten dugu, hor ez dauka erdiko hezurra baino.
Enz.: D. zilean palu batekin jota hiltzen zen edo ganibetarekin lepoa ebakiz. Atxina zaku batekin eskegi egiten zen begitik buztanera eroan arte hezurrak. Atrapateko karnadak: bokarta, berdela, boga eskamatuta, txibia, tximinoia, amarratza.
Ber.: angire - angirie
Lek.: aingiria a.
Ond.: aingira - aingiri
Dok.: Azk. AINGIRA (AN, B, BN, G, Sc, Sal.), anguila.

ANGIRA BALTZA a.
Lok.: 8B

Kat.: iz.
Def.: D. kostakoa da. Kanpokoa baino gozoagoa jateko, gogorragoa.
Ber.: angire baltza a.
Dok.: Azk. -

ANGIRA-BIXARRA a.
Lok.: 19A, 22A
Kat.: iz.
Def.: *ophidion barbatum* eta *ciliata mustela*? D. arra bat edo bi eukiko ditu, bizartxu bi dauzka eta txokolate kolorea edo halakoa da.
Ber.: angire-bixarra a.
Dok.: Azk. -

ANGIRA-MORA - ANGíRA-MóRIE
Lok.: 4A, 19A, 21A
Kat.: iz.
Def.: "morena", *muraena helena*. D. angira baino meheagoa, laburragoa izaten da eta gris antzerakoa da pekekin. Sugearen antza dauka.
Enz.: D. hemen ez da jaten baia usaten da Mallorcan eta Andaluzian paellarako. Haginkada txarra daukala esaten dute.
Ber.: angire-mora
Lek.: aingira moroya, moroya a.
Ond.: mora - mori
Dok.: Azk. AINGIRA-MOREA (B, G), anguila de pintas.

ANGIRA SURIDXE a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. kanpoan ur handiagoan, basatan-eta atrapaten dena. Gainera ez dakit karuagoa izaten den.
Ber.: angire suridxe a.
Dok.: Azk. -

angula - angulie
Lok.: 28A
Kat.: iz.
Def.: "angula".
Enz.: D. atxina portuan hiltegia egoten zen lekuan atrapaten zen eta Mundakako ospitalaren azpian ere bai.
Ond.: anguli a.
Dok.: Azk. ANGULA (B, G), cría de anguila.

anillo - anillue
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: ankillak daroan eraztuna.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

ankerara
Lok.: 3B
Kat.: adlag.
Def.: D. brankaz joan beharrean musturretik hartuta, mandara joatea.
Ber.: ankerara
Dok.: Azk. -

ankilla - ankillie
Lok.: 3B, 6B, 8A
Kat.: iz.
Def.: "ancla".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: ankille - ankillie
Sin.: arpio
Dok.: Azk. Ankilla (B), ancla.

ankillarridxe a.
Lok.: 26A
Kat.: iz.
Def.: atxinako ankilla. Harri bat sartu, gaztaina-zepa bigunak estrapoekin okertu eta untze bat sartzen zitzaion ez korriduteko.
Enz.: D. enbarkazio txikietan usaten zen.
Oha.: dudan daukat harriari edo ankilla osoari deituten zitzaion.
Dok.: Azk. -

antena - anténak
Lok.: 11B, 15A
Kat.: iz.
Def.: "antena".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: antena
Ond.: antenak a.
Dok.: Azk. -

***anteoi - anteoye**
Lok.: 6A, 11A
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako sareak biratekoa. Astuna bada aparejo realarekin egiten da.
Ber.: anteoye a.
Ond.: anteoi a.
Dok.: Azk. -

anteona
Lok.: 11A
Kat.: ad.
Def.: D. "anteonar". Arrastakoa da.
Ber.: anteona
Dok.: Azk. -

antxoba - antxobia
Lok.: 18A, 36A
Kat.: iz.
Def.: "anchoa, boquerón", *engraulis encrasicolus*.
Sin.: bokarta
Ber.: antxoba
Lek.: antxoba - antxobia
Ond.: antxoa - antxoi
Dok.: Azk. ANTXOBA (B, G), antxua (G-don), anchoa (pescado).

antxobilla - antxobillie
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. lebatz kumea.
Ber.: antxobillie a.
Lek.: antxobilla - antxobillia
Dok.: Azk. -

***antzar - ántzarra**
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: "ganso".
Enz.: D. behin edo bi bider ezagutu dut antzarrak Mundakako jaietan, molla puntatik haitzetara txikota iminita.
Ber.: ántzarra a.
Ond.: antzarra a.
Dok.: Azk. ANTZAR (B, G), antzara (ANc), ganso, ansar.

aorkaperro - aorkaperrue
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "ahorcaperros".
Ber.: orkaperrue a.
Dok.: Azk. -

apaidxa
Lok.: 12A, 22A, 31B
Kat.: ad.
Def.: D. barruko trasteak enbarka: traina, hiberak eta abar.
Zit.: apaidxaten gues
Sin.: petretxa
Ant.: desapaidxe
Ber.: apaidxe
Dok.: Azk. -

apaidxo - apaidxue
Lok.: 28A
Kat.: iz.
Def.: "aparejo".
Ber.: apaidxo - apaidxue
Lek.: aparidxo - aparidxua
Ond.: apaxo - apaxu
Dok.: Azk. APAILLU (L.-côte), aparejo para pescar.

ALAERRIOKO APAIDXUE a.
Lok.: 11A, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. tertzak bota ondoren papardotan gizon bakoitzak erriaten zuen apaiua, gora eta behera ibili behar izaten zen.
Ond.: alarriuko apaxu a.

ALARDAKO APAIDXUE a.
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: D. fondo emanda zagozenean aidean botaten duzun apaiua, botata egoten da arrainak heldu arte.
Dok.: Azk. -

BERRELEKO APAIDXUE a.
Lok.: 3A

Kat.: iz.
Def.: botaberatik erriaten den hirugarren apaiua: puntakoa, erdikoa eta berrelekoa. Berreletik hurren dagoena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: berreleko apaidxue a.

ERDIKO APAIYUA
Lok.: irudietan
Kat.: iz.
Def.: botaberako erdiko apaiua.
Oha.: begitu irudietan, transkripzioa berea da.

ESKO-APAIDXUE a.
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: eskuz erabiltzen den apaiua.
Ber.: esko-apaidxue, eskoko apaidxue a.
Dok.: Azk. -

KAKA-LEKOKO APAIDXUEK a
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: kazan atzetik erriaten ziren apaiuak.
Sin.: sastarretako apaidxuek

KASAKO APAIDXUE a.
Lok.: 2B, 5B, 18A
Kat.: iz.
Def.: "aparejo de caeea"

OBENGAKO APAIDXUE a.
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: obengatik doan apaiua.

PUNTETAKO APAIDXUE a.
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: botaberaren puntako apaiua.
Oha.: begitu irudietan, "puntako apaiyua" berak egineko transkripzioan.

SASTARRETAKO APAIDXUEK, SASTARRAK a.

Lok.: 5A, 30B
Kat.: iz.
Def.: kazan atzetik erriaten ziren apaiuak.
Oha.: begitu irudietan
Sin.: kakalekoko apaidxuek
Ber.: sastarretako apaidxuek a.

UBILLEKO APAIDXUE a.
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: *ubille*tik erriaten den apaiua.
Ber.: ubilleko apaidxue a.

apaidxue (egin)
Lok.: 27A
Kat.: ad.
Def.: narrua jo.
Zit.: apaidxun bille dabil
Ber.: apaidxue (egin)

***apár - aparra** a.
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioak aurrean ateraten duen bitsa.
Ber.: aparra a.
Lek.: aparra a.
Ond.: aparra a.
Dok.: Azk.
Dok.: Azk. APAR 1º (AN-b, Gc), espuma.

aparejo-reala a.
Lok.: 6A, 11A
Kat.: iz.
Def.: "aparejo real". D. zakuan pisu handia dagoenean, ezin bada anteoiaz aparejo realaz enbarkaten da arraina.
Ber.: aparejo-reala a.
Ond.: aparejo-reala a., apareju a.
Dok.: Azk. -

aparta
Lok.: 36B
Kat.: ad.
Def.: "apartar, clasificar el pescado".

Enz.: D. etxada guztietan egin behar da, peskadilla peskadillarekin, txitxarroa txitxarroarekin..
Ond.: *aparta (apartaten)
Dok.: Azk. -

***apúr - apúrrek**
Lok.: 12A, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. lebatzaren gibela, arbiak eta kontraixoak.
Ber.: anpur - anpurrek, apurrek
Ond.: Ondarrun ez, *urdallak* a.
Dok.: Azk. -

apurtu
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: "romper la ola".
Sin.: errementa
Dok.: Azk. -

ar - arrá
Lok.: 15B, 28B, 31B
Kat.: iz.
Def.: "gusana".
Ber.: arrá a.
Ond.: arra a.
Dok.: Azk. AR (c), gusano, especialmente de frutas, carnes, quesos, etc.

AR SURIDXE a.
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: D. har zuri-zuri bat. Basa bigunetan egoten da.
Dok.: Azk. -

BARBAIÑ-AR - BARBAIÑ-ARRA
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: D. har handi bat.
Dok.: Azk. -

Arballun baldarra, káletan txalúpak béla bakarra
Lok.: 14A

Kat.: e.
Def.: D. horrek gura du esan haizea dagoela nahikoa Arballun dagoenean baldarra eta bela bat baino ez daroatela.
Dok.: Azk. -

arbí - arbidxe
Lok.: 8B, 13B, 31B
Kat.: iz.
Def.: "hueva de peces".
Ber.: arbidxek a.
Ond.: arbixe a., arbixak a.
Dok.: Azk. ARBI 4º (Bc, G-zumay), raba (santu), ovario de los peces.

AUR DAU ARBIDXE BOTATEN
Lok.: 38A
Kat.: e.
Def.: mariaten zenean botaka zebilenagaitik esaten zen.
Dok.: Azk. -

arboladura - arboladurie
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "arboladura". D. barruko elementu guztiak: tximinia, kaseta, paluak eta dena da arboladura.
Ber.: arboladurie a.
Dok.: Azk. -

ardí - ardidxe
Lok.: 16B, 18B
Kat.: iz.
Def.: "cordero". D. itsasoan bitsa dagoenean, zuri dagoenean.
Zit.: ñel ardi asko dxauk / ardi asko dako
Sin.: korderue
Ber.: ardi - ardidxe; bekereka
Ond.: erlaxe a., erlaxak a.; ardixak a.
Dok.: Azk. -

ardor - ardora
Lok.: 3B, 6B, 29B
Kat.: iz.
Def.: D. iretargirik ez dagoen gau ilunean ikusten den arraina lanpara bat biztuko balitz legez. Egunez ez dago ardorik.
Ber.: ardora a.

Lek.: ardora a.
Ond.: ardora a.
Dok.: Azk. -

ardorien
Lok.: 6B, 29B
Kat.: adlag.
Def.: D. gau iluna dagoenean errutan joan antxoba, sardina edo berdela topaten.
Ber.: ardori(e)n
Lek.: ardorian

aré - arie
Lok.: 4A, 13A
Kat.: iz.
Def.: "arena".
Ber.: arie a.
Lek.: ondarra a.
Ond.: ondarra a.
Dok.: Azk. ARE (AN, B, G, L), hare (L, S), hariñ (BN) 1ª arena. Aunque generalmente se usa como sinónimo de ONDAR, en las cercanías de Markina (B) llaman ARE a la arena de mar y ONDAR a la de ríos y arroyos. En Beasain (G), al contrario.

argí berdie a.
Lok.: 20B, 36B
Kat.: iz.
Def.: D. kofradian itsasotik ere ikusteko moduan iminten zen argia, berdea dudan urtengo bada ez bada.
Dok.: Azk. -

argi gorridxe
Lok.: 20B, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. etxeguna egin behar zenean iminten zen argia.
Dok.: Azk. -

argire
Lok.: 26A
Kat.: adlag.
Def.: "pesca a la luz". ITSASOA enziklopediako 4. liburuko 104. orrialdeko argazkiak ikusita eman zuen erantzuna.
Dok.: Azk. -

argolla - argollie a.
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: "argolla". D. enbarkazioaren txikota amarrateko.
Ber.: argollie a.
Dok.: Azk. -

arima - arimie
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: D. alanbrek eta txikotek barruan daukaten txikota.
Sin.: madrie 2.
Ber.: arimie a.
Ond.: arimi a.
Dok.: Azk. -

arinka, e - arinkie
Lok.: 8B, 34B
Kat.: iz.
Def.: "arenque". D. sardina sikua.
Enz.: D. atxina Galiziatik eta etorten ziren atabaletan arinka sikuak. Orain ikusten da baia gutxi.
Sin.: sardiña sarra
Dok.: Azk. -

arinkoi - arinkoya
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: D. sardina eta arenkearen antzekoa, handia.
Enz.: D. hemen ez da jaten baia Portugalen-eta bai.
Ber.: arinkoi - arinkoye
Lek.: arinkoya a.
Dok.: Azk. -

***aritza (aritzara) - aritzie**
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: "playa".
Oha.: D. orain *plaidxie* esaten da gehiago.
Dok.: Azk. Arentza (B-pl), areetza (B-tx), areeta (B), arietza (B-mu), playa.

aritzuna - aritzunak
Lok.: 23A
Kat.: iz.
Def.: D. hogei-hogeitamar metroko zirkunferentzian dagoen are unada.
Enz.: D. burutoak atrapaten ziren horietan atxina. Leku askotan dauzkazu: Izaron, Bakion, Akatx kanpoan eta abar.
Ber.: areunie a., are unadie a.
Dok.: Azk. -

arkada - arkadie
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: D. guardarrainak eta neberan atuna iminlekoak.
Ber.: arkada - arkadie
Dok.: Azk. -

arkeo - arkeue
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "arqueo". D. ze tonelaje eroango duen
Ber.: arkiue a.
Ond.: arkeue a.
Dok.: Azk. -

armá
Lok.: 26A
Kat.: ad. Zakua, sareak
Def.: "armar; formar el saco, etc."
Ber.: armá
Dok.: Azk. -

armadore - armadorie
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "armador".
Sin.: dxaubie
Ber.: armadore - armadorie
Ond.: *armadore - armadori, armadorik
Dok.: Azk. -

armamento - armamentuek
Lok.: 37B

Kat.: iz.
Def.: D. guardarrainak, panelak, erramuak, traina eta elementu guztiak.
Sin.: trastiek
Dok.: Azk. -

armasoi - armasoye, armasoyek
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "armazón".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: armasoi
Lek.: armaso
Ond.: armasoi a.
Dok.: Azk. -

armasoi-buru - armasoi-buruek
Lok.: 6B, 27A
Kat.: iz.
Def.: kaela gainean doan armazoi tartea.
Ber.: armasoi-buruek a.
Dok.: Azk. -

áro - árue
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "aro, circunferencia del salabardo, mediomundo..".
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. ARO 7º (B-m), haro (BN-baig, S), aro.

arpio - arpiue
Lok.: 6B, 8A
Kat.: iz.
Def.: "ancla".
Ber.: arpiue a.
Lek.: arpiua a.
Ond.: arpeue a.
Sin.: ankillie
Dok.: Azk. ARPIO (Bc, G) 1º arpón, rizón (santu).

***arpói - arpoye**
Lok.: 8B, 22A, 24A
Kat.: iz. Jo.

Def.: "arpón".
Enz.: D. izurdak eta atrapateko.
Zit.: arpoy dxota dakosu arrañe.
Ber.: arpoyek a.
Lek.: arpoya a.
Ond.: arpoi a.
Dok.: Azk. ARPOI (B, G) 1º arpón.

arponero - arponeruek
Lok.: 28B
Kat.: adj.
Def.: andren atzetik ibiltzen den gizona.
Zit.: ño! Arponeru dok ori
Dok.: Azk. -

arradaka, arradan
Lok.: 16B
Kat.: adlag.
Def.: D. musturrarekin jota izurdek aidean ateraten dutenean arraina.
Ber.: arradaka
Dok.: Azk. -

arraidxe, arraidxa - arraidxie
Lok.: 8B, 21A
Kat.: iz.
Def.: "raya", *raja* familiakoak orokorrean.
Ber.: arraidxe - arraidxie
Ond.: arraxa - arraxi
Dok.: Azk. ARRAIA (B-b), raya, pez marino.

arrain - arrañe 1.
Lok.: edonon
Kat.: iz.
Def.: "pez, pescado".
Ber.: arráin
Lek.: arraña a.
Ond.: arrain
Dok.: Azk. ARRAIN 1º (B, BN, L, S), pez, pescado.

ARRAIÑ ASULE a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.

Def.: "pescado azul". D. buztanak *uve* formaten duena.
Dok.: Azk. -

ARRAIN FRÉSKUE a.
Lok.: 36A
Kat.: iz.
Def.: "pescado fresco".
Dok.: Azk. -

ARRAIN GRANO - ARRAIN GRANUE
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: ardorean ikusten den arrain sueltua.
Oha.: Bermioko esakera da, dudan daukat bere lexikalizazioa eta erabilera Mundakan.
Ber.: fuetak a.
Dok.: Azk. -

ARRAIN MARRAIXO - ARRAIN MARRAIXUEK
Lok.: 12A, 36A
Kat.: iz.
Def.: D. gure sasoian deituten zitzaien itxukiak, pitxarrosak, lotxak, txitxarroak eta holako arrain nahastekoei.
Enz.: D. jendearen artean partiduten zen hori, ez zen botaten bentara.
Dok.: Azk. -

ARRAIN SABALA a.
Lok.: 14B, 16B, 22B
Kat.: iz.
Def.: "banco muy poco denso". D. zabal topaten den arraina, gorririk forma barik.
Ber.: arrain sabala a.
Ond.: arrain sabala a.
Dok.: Azk. -

ARRAIN SURIDXE a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "pescado blanco".
Ber.: arrain suridxe a.
Dok.: Azk. -

ARRAIN TXIKIDXEK a.
Lok.: 10B, 11A, 28A
Kat.: iz.
Def.: D. lebatzetan zagozenean atrapaten diren arrain txikiak: txitxarroa, besegua, txiloa, lirioa, itxukia..
Sin.: arrain santarra a. 1.
Ber.: arrain txikidxe a.
Dok.: Azk. -

ESKUGANEKO ARRAÑE a.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: D. molla gainean andrek eta saltzen zuten arraina.
Ber.: eskoganeko arrañe a.
Dok.: Azk. -

KASAKO ARRAÑE a.
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: D. kazan atrapaten den arraina: atuna, zimarroia, txitxarroa, lupina..
Ber.: kasa-arrañe a.
Dok.: Azk. -

OJAKO ARRAÑE a.
Lok.: 2A, 34A
Kat.: adj.?
Def.: D. masa bat ez den arraina, haragia sueltua daukana.
Dok.: Azk. -

PASEKO ARRAÑE a.
Lok.: 29B
Kat.: iz.
Def.: "pez de paso".
Dok.: Azk. -

arrain - arrañe 2.
Lok.: 31B
Kat.: iz. Arma.
Def.: "lío".
Zit.: arrañe arma dau
Sin.: enpatxue
Dok.: Azk. -

arrain - arrañe 3.
Lok.: 33B
Kat.: adj.
Def.: pertsona okerra.
Zit.: ori andritxik ba, erdi arrañe bada, ba, ori tertza faltaue da
Sin.: tertza faltaue, t·iko faltaue
Dok.: Azk. -

arraingorridxe a.
Lok.: 2A, 14B
Kat.: iz.
Def.: perloia?
Dok.: Azk. Arraingorri (B-l), escarcho, certa, mazote (santu), un pez muy rojo.

arrain santarra a. 1.
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: arrain txarra. D. lebatzetan zagozenean atrapaten diren arrain txikiak: txitxarroa, besegua, txiloa, lirioa, itxukia..
Sin.: arrain txikidxek
Dok.: Azk. -

arrain santarra a. 2.
Lok.: 12A, 28A, 32A
Kat.: adj.
Def.: okerra.
Zit.: arrain santarra sara su!
Ber.: arrain santarra a.
Dok.: Azk. -

arrain sarra a.
Lok.: 33B
Kat.: adj.
Def.: asko dakienagaitik, azeriagaitik esaten da.
Zit.: txo! Su arrain sarra sa txo!
Dok.: Azk. -

arrain tropikala a.
Lok.: 19A, 26A
Kat.: iz.
Def.: *balistes carolinensis.*

Sin.: Bartolo
Dok.: Azk. -

arraintxa
Lok : 19B
Kat.: iz.
Def.: "pesca".
Zit.: arraintxa ona edo eitxen basan, gauien, ba atate bin boti
Sin.: arraintzue
Ber.: arraintxe
Dok.: Azk. ARRANTZA 2º (B, Lc) pesca.

arraintxan
Lok.: 4A
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: "pescando".
Sin.: arraintzan, arrantzan
Ber.: arraintxen
Dok.: Azk. -

arraintxo - arraintxue
Lok.: 5A, 17A, 21B, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. lo egiten zen lekua. Aurrekoan lo egiten zen eta atzekoan biberak-eta eukitzen ziren
Oha.: begitu irudietan
Ond.: rantxu a.
Dok.: Azk. -

arra(i)ntzalie, arra(i)ntzaliek a.
Lok.: 8A, 11B, 32A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasora dabilena.
Oha.: dudan daukat *arrain-* edo *arran-* esaten duen.
Sin.: peskadorie, itxasgixona
Ber.: arraintzalie a.
Ond.: arrantzale - arrantzali
Dok.: Azk. Arrantzale 1º (B, G, S), pescador.

arraintzan, arrantzan
Lok.: 38A
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: "pescando".

Sin.: arraintxan
Ber.: arraintxen
Ond.: arrantzan
Dok.: Azk. -

arraintzo - arraintzue
Lok.: 22A, 25B, 32A
Kat.: iz.
Def.: "pesca". Lehenengo zitazioak azkenengoekin konparatu ezkero ikusten da zentzu konkretua nahi orokorra atrapaten dituela.
Zit.: arraintzo desenti ein sunien / arraintzo ona eitxen basan ba boti beteten san / kasako arraintzue / arraintzoko urie ona ixen da / arraintzu geruau galduau due
Dok.: Azk. Arrantzu 1º (B, BN-s, Sc), oficio de pescador.

arrain-urte - arrain-urtie
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: arrain asko atrapaten den urtea.
Oha.: Bermion uste dut lexikalizatuta dagoela. Mundakan ez nago hain seguru.
Ber.: arrain-urta - arrain-urtie
Dok.: Azk. -

arranka
Lok.: 38A
Kat.: ad. Makina.
Def.: "arrancar".
Dok.: Azk. -

arrankada
Lok.: 37B
Kat.: iz. Eman.
Def.: "arrancada".
Dok.: Azk. -

arrantxa
Lok.: 31B
Kat.: ad.
Def.: D. trasteak ondo imini, estiba.
Dok.: Azk. -

arrasketa - arrasketie

Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: D. pintura eta ugerra kentzeko tresna, forma askokoak dagoz.
Enz.: D. atxina usaten zen lima zaharra, zabala, egiten zen okertu sutan eta zorroztu.
Ber.: arrasketa - arrasketie
Ond.: arrasketa - arrasketak
Dok.: Azk. -

arraspa - arraspie
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: D. amudak orraztutekoak, ohol bati edo kortxo bati orratzak sartuz egiten ziren.
Ber.: arraspa
Ond.: orrasixe a.
Dok.: Azk. -

arrasta
Lok.: 3A
Kat.: ad.
Def.: "arrastrar en la pesca de su mismo nombre".
Dok.: Azk. -

***arrasta - arrastie**
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: "arrastre".
Ber.: arrastie a.
Dok.: Azk. -

arrastan
Lok.: 30A
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: "en la pesca de arrastre".
Ber.: arrastan
Dok.: Azk. -

arrastero
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: arrastan ibiltzeko enbarkazioa.
Ber.: arrastero

Ond.: arrastero - arrasteru
Dok.: Azk. -

arregla
Lok.: 37B
Kat.: ad.
Def.: "arreglar, reparar".
Sin.: errepara
Dok.: Azk. -

arri - arridxe
Lok.: 12B
Kat.: iz.
Def.: "piedra". D. termino handian dagoena, kasu baterako Izaro kanpoan dago harria.
Lek.: arridxa a.
Ond.: arri - arrixe
Dok.: Azk. ARRI (AN, B, G, R), harri (BN, L, S) 1º piedra, 2º pedrisco.

arri-ariek a.
Lok.: 13A
Kat.: iz.
Def.: haitz sueltuak eta area tartekatuten diren unada.
Enz.: D. brekak eta tximinoiak ateraten ziren.
Ber.: arre-areunie a.
Dok.: Azk. -

arribadan
Lok.: 27B, 29A
Kat.: adlag.
Def.: "de arribada".
Ond.: arribaran
Dok.: Azk. -

arriboła - arribolie, arribolak
Lok.: 13A, 24B
Kat.: iz.
Def.: D. harri biribilak. Haitz sueltuak izan direnak eta erresarekin gora eta behera ibili direnak.
Ber.: arribolak a.
Ond.: arri biribillak a.
Dok.: Azk. -

arri-ertza a.
Lok.: 21B, 23B
Kat.: iz.
Def.: eskinada
Sin.: eskiñadie
Ber.: arri-ertza a.
Dok.: Azk. -

arri-kirridxe a.
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: "cascajo".
Sin.: tarrie
Dok.: Azk. -

arroka - arroka
Lok.: 14B, 37B
Kat.: iz.
Def.: "mucosidad de la anguila" galderaren erantzuna.
Oha.: *arroka* gehiago esaten dela dino *adurre* baino.
Sin.: adurre
Ond.: moku a.
Dok.: Azk. -

arrotza - arrotzak
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: arbi, arrautza
Sin.: arbidxe
Dok.: Azk. ARRAUTZA (AN, B, G), huevo.

árte - ártie
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: "arte".
Ber.: árte - ártie
Dok.: Azk. -

artes eruen
Lok.: 6B
Kat.: ad.
Def.: "filar" galderaren erantzuna.
Sin.: fila

Dok.: Azk. -

artx - artxá
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: D. atunetako, amuan egiten zaio hariagaz, bertan palan amarraten dena da.
Oha.: irudi on bat Aingeru Astuiren "Artes y aparejos de pesca empleados por los pescadores bermeanos" artikuluan ikusi daiteke.
Ber.: artxá a.
Dok.: Azk. ARTZA 2º (B-b-l-ond), gaza (santu), pieza de hilo o de alambre con que se recubre el anzuelo en la pesca de alta mar.

ártza - ártzia
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: portuko leku bat, elanbra dagoena Mundakako portu barruan.
Ber.: ártzie a.
Dok.: Azk. -

***asál - asala 1.**
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: "superficie del agua".
Ber.: asala a.
Ond.: *asal
Dok.: Azk. AZAL 2º superficie (del agua), superficie de los asuntos.

***asál - asala 2.**
Lok.: 29B
Kat.: iz.
Def.: "cáscara de mojojón..".
Dok.: Azk. AZAL (AN-est-lar, Bc, BN-am, Gc, L): 1º corteza (de árboles, frutas, etc.)

asaldu
Lok.: 36A
Kat.: ad.
Def.: azalera agertu.
Ber.: asaldu
Dok.: Azk. -

***asaldukera - asaldukerie**
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: arrainaren azaleratutea.
Ber.: asaldukerie a.
Dok.: Azk. -

asidente
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: "accidente".
Dok.: Azk. -

***asta - astie**
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "asta de balde, salabardo, etc."
Oha.: begitu irudiet.n
Dok.: Azk. HAZTA 6º (B-i-m-ond) asa.

astilleidxe - astilleidxe
Lok.: 28A, 35A
Kat.: iz.
Def.: "astillero". Lekua.
Sin.: astillerue
Ber.: astilleidxe - astilleidxe
Dok.: Azk. -

astillero, astilleru - astillerue
Lok.: 17B, 35A, 36B
Kat.: iz.
Def.: "astillero". Lekua eta bertako arotza ere bai.
Ber.: astillerue a.
Ond.: astilleru a. (tokia), arotza a. (pertsona)
Dok.: Azk. -

astó - astua
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako sareak eskegitekoak.
Ber.: astuek a.
Ond.: astu a.
Dok.: Azk. ASTO 2º (c), sostén de andamios.

asúr - asurre
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "espina".
Ber.: asúr
Lek.: asurra a.
Ond.: asurre a.
Dok.: Azk. AZUR (Bc) 1º hueso.

ERDIKO ASURRE a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: arrainaren erdiko hezurra, hezur nagusia.
Dok.: Azk. -

áta - átie
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoko txoria.
Enz.: D. norteko haize hotzak datozenean neguan etorten dira hona Mundakako badira eta errekara. Ez dakit jaten diren, inoiz atrapa ere ez.
Ber.: ata - atie
Dok.: Azk. ATA 1º (B, G), ganso.

atabel - atabela
Lok.: 8B, 10B, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. aloja baino upela txikiagoa, aloja erdi ingurukoa.
Dok.: Azk. -

atalo - atalua, atalue
Lok.: 1A, 34B, 37A
Kat.: iz.
Def.: "pez luna", *mola mola*.
Enz.: D. azalean hegoa aterata dela egoten denean plin, plan, orduan esaten dugu lo dagoela. Eguraldi bareak dagozenean eta haize barik bost edo sei ikusten dira era batera. Ataloak aidean saltaten duenean eguraldi ona egoten da eta esakera dago hiru bider saltaten duena euskalduna dela. Hemen ez da jaten. Ondarrun, berriz, lepotik zabalduten da eta barruko haragi zuri-

zuria gatz askogaz egosten da, orritu, berakatza olioagaz bota eta angulak legez dago, gozo.
Ber.: atalo - atalue
Lek.: peixa - peixia
Ond.: pexa - pexi
Dok.: Azk. ATALO 3º (B-b), pez-luna, pez de forma redonda, de una sola aleta, se mueve balanceando.

atara
Lok.: 1A
Kat.: ad.
Def.: "capturar".
Zit.: bokart asko atara du / tximinoitxen gusenin be beti ataraten du / oiñ ataraten dauen karraspidxue, e sarikas ataraten dauie / atxiñe ibiltxe san, antxobi ataraten ixurdias / arri-aritan ba ataraten sendun e brekie edo tximinoye / len ataraten gendun lebatza ondo / pelajikas ataraten dauie, frantzesak, atrapaten daui antxobie / atxiñe amen sardiñi ataraten san / pes espadi nois ataraten da ba? / besegue atarateko, atxiñe, atxiñe, usaten san bokarta / alaerriun ataraten basendun tru papardo, bat kentzen tzun baporak / barkukadak ataraten gendun e bakaladillie / papardu beti ataraten da, asalien / aixarrak ataraten die ba basatan / áukakas atarate sien, esaten sana arrañe bedardxalie / au arrañe, ataraten gendun arrastan / lebas rosaue esta ataraten amen / brekak atara gendusen e sortzi edo / oiñ e fasil ataraten tzu sardiñi ta bokarta be / luletan da gabiltzasela ataraten du au
Dok.: Azk. ATARA (Be), sacar, extraer.

até - atie
Lok.: 5B, 15A, 23B
Kat.: iz.
Def.: "puerta utilizada en la pesca de arrastre".
Ber.: ate - atiek
Ond.: ate - atik
Dok.: Azk. ATE (AN-b, B, G), athe (BN-s) 1º puerta.

aterantz
Lok.: 8A
Kat.: adlag.
Def.: D. kanporantz.
Ber.: aterantz

Dok.: Azk. ATERUTZ (B-l), "hácia fuera;" ATERANTZEAN (B-b), "al ir hacia fuera."

atesa
Lok.: 25A
Kat.: ad.
Def.: "tesar".
Ber.: atesa
Ond.: atesa
Dok.: Azk. ATEZA, atezau (B-l-ond), estirar una cuerda.

atesuen
Lok.: 25A, 25B, 31B
Kat.: adlag.
Def.: D. "teso".
Zit.: ori txikota atesuei dau
Ant.: manuen
Dok.: Azk. Atezu (B-l-ond), tirantez, tensión. ATEZUAN DAGO (B-l), está tirante.

atór - atorra
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: D. trainaren paño a.
Ber.: altór
Dok.: Azk. -

atraka
Lok.: 8B, 9B, 21B, 23A
Kat.: ad. intr.
Def.: "atracar".
Zit.: atrakate sara su, da besti datortzu- sure estiborreko mandara atrakaten / Bermeoko portun atraka gara / atraka mollara / atraka eskillarara saltateko
Ber.: atraka
Ond.: atraka
Dok.: Azk. ATRAKA (G). (V. Atreka.). ATREKA (Bc, G-mot), atracar (una lancha). Es voz extraña, como muchas otras de nuestros pescadores.

atrapa
Lok.: 1A
Kat.: ad.

Def.: "capturar".
Zit.: iñoix e atrapa du se-sango tzupa, ba amar metroku ta bai
Lek.: atrapa
Ond.: atrapa
Dok.: Azk. ATRAPA (B), arrebatar, coger.

atrasien
Lok.: 20B
Kat.: adlag. Planta.
Def.: D. atzerantz doanean, lema zarratu nianda batera eta popadan-popadan plantata egon enbarkazioa. Orakan ere iminten da sarri atrasean.
Ber.: atrasien
Ond.: atrasin
Dok.: Azk. -

atun - atune
Lok.: 20A, 27A, 28A, 38B
Kat.: iz.
Def.: "bonito". Andoni Anasagastirentzat *thunnus alalunga*.
Enz. D. norteko kostera izaten da San Pedroetan hasi eta azarorarte edo. Canariasera eta Azoresera eta badoaz neguan ere bai.
Ber.: atún - atune
Lek.: egalusia a.
Ond.: atun - atune
Dok.: Azk. ATUN 1º (c), atún, *thon*.

atun biribillales dau
Lok.: 33B
Kat.: e.
Def.: D. neska morroskonakaitik esaten da.
Dok.: Azk. -

atunburu - atunburue
Lok.: 28A, 36A
Kat.: adj.
Def.: D. tontoa.
Zit.: su atunburu aix. Bistan estakopa ser den ba! / txo! Atunburu aix ela? Selan eiñdxok au?
Ber.: atunburue a.
Dok.: Azk. -

atunero - atunerue

Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: atunetan ibiltzen den enbarkazioa.
Sin.: atunsaliek
Ber.: atunerue a.
Lek.: atunerua a.
Ond.: atuneru a.
Dok.: Azk. -

atuneta - atunetie
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: D. atunaren kostera esatea lez.
Zit.: aurtengo atuneti ona ixan da
Ber.: atuneta - atunetie
Ond.: atuneti a.
Dok.: Azk. Atuneta (B, ...), atunketa (L), pesca del atún.

***atunsale - atunsali(e)k** a.
Lok.: 18B
Kat.: iz.
Def.: atunetan ibiltzen den enbarkazioa.
Sin.: atunerue
Lek.: atunsalia a.
Dok.: Azk. Atunzale (B-I, L. Duv. *ms*), pescador de atún.

atun sarra a.
Lok.: 33B
Kat.: adj.
Def.: asko dakienari eta azeriari esaten zaio.
Zit.: txo! su atun sarra sara
Sin.: arrain sarra, simarroye 2.
Dok.: Azk. -

atún-txóridxek a.
Lok.: 5A, 15B, 26B, 36A
Kat.: adj.
Def.: atunarekin batera ibiltzen diren txoriak. Batez ere braiari esaten zaio.
Ber.: atun-txoridxe a.
Ond.: atun-txoixak a.
Dok.: Azk. Atun-txori (AN-don, G-zumay), cierta gaviota, "sternina paradisea".

atxá - atxa
Lok.: 12B
Kat.: iz.
Def.: "peña".
Ber.: atxá - atxie
Ond.: atxi a.
Dok.: Azk. ATX 1ª (Bc), peña. Var. de AITZ.

atxandel - atxandela
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: D. kordelak eskuak ez ebagiteko atzamarrean iminten zen trapua edo bizikletaren gurpilaren goma.
Enz.: D. behin atzamarra gogortu arte usaten zen, gero bat ere ez.
Lek.: astandela a.
Ond.: atzandelak a.
Dok.: Azk. AZTANDEL (B-I m), dedil de paño que se usa en la pesca del atún.

atxikaik!
Lok.: 22A
Kat.: ex.
Def.: "achica". D. baporetan lurrunaren indarrarekin egiten zen.
Dok.: Azk. -

átze - átzie
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: "popa".
Oha.: begitu irudietan
Lek.: atzia a.
Ond.: atzi a.
Dok.: Azk. Atze 1º (AN-lar, B, G), trás, parte posterior.

átze biribille a.
Lok.: 8A
Kat.: adj.
Def.: "popa redonda".
Enz.: D. enbarkazio gehienak dira atze biribilak, lehen egoten ziren eukitzen zutenak "cola pato".
Zit.: enbarkasiño geidxenati atze biribillek
Ber.: átze biribille a.

Dok.: Azk. -

atze ebaidxe a.
Lok.: 2B, 8A, 26A
Kat.: iz.
Def.: "popa cuadrada".
Enz.: D. atxina egoten ziren popa ebagiak. *Ranplerue*-k dauka atze ebagia.
Zit.: ranplerupe dako atze ebaidxe
Oha.: begitu irudietan
Sin.: popa ebaidxe
Ber.: átze ebaidxe
Dok.: Azk. -

atzeko errebornue a.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "estela" galderaren erantzuna.
Dok.: Azk. -

atzo-buelta - atzo-bueltie
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: atso-marapiloa egikeran, txarto egikeran ematen den buelta.
Dok.: Azk. -

atzo-marapillo - atzo-marapillue
Lok.: 3B, 17B, 30B
Kat.: iz.
Def.: D. txarto eginda dagoen marapiloa.
Ber.: atzo-murtzillie a.
Dok.: Azk. -

auenbolo - auenbolua, auenbolue
Lok.: 2A, 27A, 31B
Kat.: iz.
Def.: D. itoten denean urdailak ahotik urteten dion arraina. Lotxaren antzeko beste arrain bati ere esaten zaio, buztana luzenga daukana. Kaletako arraina da.
Ber.: auenbolo
Dok.: Azk. -

auká - aukie

Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoko belarrak. Nahiko zabala da, bolatxuak lez dauzka, sakata pa! pa! egiten da.
Enz.: D. atxina bolatxua amuan iminita bedar-jaleak ateraten ziren. Portuan egoten zen hori, galdu egin da. Haitzetan ere asko galdu da kostan.
Dok.: Azk. AUKA 1° (B-b-mu), liquen, especie de musgo que se adhiere a las peñas en la costa.

áurre - áurrie 1.
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: "proa".
Oha.: begitu irudietan
Ond.: aurri a.
Dok.: Azk. -

***áurre - áurrie, áurreko txikota 2.**
Lok.: 5A, 14B, 27A, 29B
Kat.: iz.
Def.: D. traina botakeran lehenengo doan txikota, kortxora doana. Hirurogei edo laurogei metro eukitzen ditu.
Sin.: aurrekidxe
Ber.: áurrie a.
Dok.: Azk. -

áurreki - áurrekidxe
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: traina botakeran lehenengo doan txikota.
Sin.: aurrie, aurreko txikota
Ber.: áurrekidxe a.
Dok.: Azk. -

áurtzara
Lok.: 8A
Kat.: adlag.
Def.: D. aurtzola sartuta joatea.
Ber.: áurtzera
Dok.: Azk. Aurtzaka (Bc, G), navegar con viento contrario, a orza u orzando.

áurtzola a.
Lok.: 8A, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. belan zoazenean barrutik uretara ateraten den zer bat enbarkazioa haizera eroateko hobeto.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: aurtzola a.
Dok.: Azk. AURTZA (B-b-l, G), aurtzol (B-b), orza, cierta tabla que se cuelga del costado de la lancha para navegar de bolina.

au-txikidxe a.
Lok.: 27A
Kat.: iz.
Def.: *spondyliosoma cantharus*? D. muxarraren antzeko arraina baia kolorea dauka gorriztagoa, ahoa dauka txikia.
Enz.: D. kostan atrapaten da, beti jan da hemen. Gutxi atrapaten da, ez da izaten masako arraina.
Dok.: Azk. -

B
babá - babie
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: arrain batzuk botaten duten adurra. D antxoba atrapa, enbarka barrura eta bitsa lez ematen zuen.
Ber.: babie a.
Dok.: Azk. -

***babór**
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: "babor".
Ber.: baborra a.
Dok.: Azk. -

babor-estibor, babor-estiborrien, babor-estiborretan
Lok.: 3B, 23B, 30A, 30B, 37B
Kat.: adlag.
Def.: "a babor y a estribor".
Zit.: berrela dau, guardakola baiño átzerautxuau, babor-estiborrin e? Babor-estiborretan / se daru peskanti aurrien da atzien, babor-estibor / guardakolen atzeko mandan, or da, babor-estiborretan,

ori da berrelak / da atzin dus, babor-estibor bertan dues ate bi / gero disparadorak okitxen daus bi, babor-estibor átzien / babor-estiborrien, ubilleke toletak / babor-estibor imiñdxe aulako mototxu bi
Dok.: Azk. -

babor-estiborrak a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "babor y estribor".
Zit.: kallejoye da, guardakolen e, babor-estiborrak
Dok.: Azk. -

baborreko farola a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan.

badí - badidxe
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: "bahía".
Ber.: badí - badidxe
Lek.: baridxia a.
Ond.: bai
Dok.: Azk. BADIA (B-I), bahía.

bagá - bagie
Lok.: 15A, 16B, 23B
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoaren lepoa.
Zit.: baga andidxe dau
Dok.: Azk. BAGA 2ª (B, G, Liz.), ola profunda.

bágo - báguek
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "bao". D. "baus". Kubertaren azpian doaz, *armasoyek* dira kostadukoak eta kubertapekoak *baguek*.
Ber.: báguek a.
Dok.: Azk. -

baidá - baidie

Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: "bahía".
Ber.: *baide (baidera)
Dok.: Azk. BAIDA (B-b), bahía.

baidako - baidakue
Lok.: 7B, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. lehengo mustur biko batela, jatarraintan ibiltzekoa.
Enz.: D. baidara joaten ziren sardinatan.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: baidekue a.
Dok.: Azk. -

baixá - baixie
Lok.: 10B, 12B, 24A
Kat.: iz.
Def.: "bajo, arrecife".
Ber.: baixe - baixie
Lek.: baju - bajua
Ond.: baju a.
Dok.: Azk. Baiza (B-l-ond), baizadi (B-ond), arrecife, bajos de la costa.

baixá-sátidxe a.
Lok.: 12B
Kat.: iz.
Def.: D. baixa txikia.
Dok.: Azk. -

bajamara a.
Lok.: 13B, 19B
Kat.: iz.
Def.: "bajamar".
Sin.: uraberie
Ber.: bajamara a.
Ond.: bajamara a.
Dok.: Azk. -

bajura - bajurie
Lok.: 19B
Kat.: iz.

Def.: "bajura". D. hauek txikiak, kostan ibiltzen direnak lebatzetaneta.
Ber.: bajure - bajurie
Ond : bajuri a.
Dok.: Azk. -

bajuran
Lok.: 29B, 31B
Kat.: adlag.
Def.: "en la pesca de bajura".
Dok.: Azk. -

báka - bákie
Lok.: 6A, 17B
Kat.: iz.
Def.: "baca".
Enz.: D. lehen bakek albotik eta atzetik egiten zuten behar, arraina enbarka baborretik. Ateekin egiten du behar.
Ber.: báka
Ond.: baki a.
Dok.: Azk. -

bála - bálak 1.
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: "fardo, bala".
Sin.: farduek
Dok.: Azk. -

bala - balak 2.
Lok.: 23A
Kat.: iz.
Def.: D. ardora hobeto ikusteko txikotarekin amarrata aurretik botaten zen harria.
Ond.: sanbollu a.
Dok.: Azk. -

balandra - balandrie
Lok.: 10B, 21B, 23A
Kat.: iz.
Def.: belako enbarkazioak. D. beleroa. Hamar edo hamabi metroko palu bateko enbarkazioak.
Enz.: D. atxina gatzarekin etorten ziren balandra gallegoak belan.

Oha.: badirudi gaur egin *belerue* edo *belako enbarkasiñue* esaten dela gehiago.
Ber.: balandra - balandrie
Ond.: balandrak a.
Dok.: Azk. -

balantzada - balantzadie
Lok.: 8B, 34A, 33B
Kat.: iz. Emon, egin.
Def.: "balanceo".
Zit.: balantzadi emoten dau enbarkasiñuek
Ber.: balantzada - balantzadie
Ond.: txurla - txurli
Dok.: Azk. -

balantzadaka
Lok.: 12A, 33B
Kat.: adlag. Egon, joan.
Def.: "dando balanceos".
Ber.: balantzadaka

balbá - balbie
Lok.: 31B
Kat.: adj.
Def.: arrain gutxi ateraten duen patroiagaitik esaten da.
Zit.: balbi dok ori
Sin.: aliadue
Dok.: Azk. BALBE (B-a-ber-o-tx-urd), muerte.

bálda - báldie
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "balde".
Enz.: D. atxina erabiltzen ziren oholezko baldak saiaren forma hartuta zeukatenak.
Ber.: bálda - báldie
Lek.: baldia a.
Ond.: balda - baldi
Dok.: Azk. -

baldarra a.
Lok.: 14A, 15A
Kat.: iz.

Def.: D. mendietan-eta egoten den laino baixua.
Dok.: Azk. BALDAR 3º (B, G), nubes pesadas, que arrastra el vendabal.

baldie
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: baldekin enbarkazioa garbitu.
Ber.: baldie
Ond.: baldia
Dok.: Azk. -

baldio - baldiue
Lok.: 12A, 22A, 24B
Kat.: iz.
Def.: D. bruzarekin eta baldarekin itsasoko ura hartuta egiten zen garbitasuna.
Enz.: D. itsasotik etorten zen bakoitzean egiten zen. Orain mangerarekin egiten da. Lehen neguan astean bik egiten zuten baldeoa eta ematen zitzaien egunean papardo bat edo besegu bat.
Ber.: baldiue a.
Ond.: baldiu - baldiue
Dok.: Azk. -

balixa - balixie
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "baliza". D. sareak edo palangrea botaten duzunean non dagoen topateko botaten direnak.
Ber.: bálixe a.
Ond.: balis
Dok.: Azk. -

bálsa - bálsie
Lok.: 8B, 10B
Kat.: iz. Bota.
Def.: D. "ancla flotante". Eguraldi txarra dagoenean atunetan-eta botaten dute enbarkazioa errunbo baten eukitzeko.
Zit.: balsi bota du
Ber.: bálsie a.
Dok.: Azk. -

báltza - báltzie
Lok.: 10B

Kat.: iz.
Def.: D. "ancla flotante".
Ber.: báltza - báltzie
Dok.: Azk. -

baltzó - baltzue
Lok.: 3B, 8B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazio guztiak elkarregaz edo elkarregandik hurre dagozan lekua.
Zit.: baltzun ibil gara
Ber.: baltzó
Dok.: Azk. Baltzu (B-mu), sociedad de comercio, alianza.

ballena - ballenia
Lok.: 2A, 14B, 25B, 33B
Kat.: iz.
Def.: "ballena".
Ber.: ballena
Lek.: ballenia a.
Ond.: ballena - balleni
Dok.: Azk. -

ballena kuma - ballena kumie
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: bale kumea.
Sin.: seroye

ballestrinke - ballestrinkie
Lok.: 17B, 19B
Kat.: iz.
Def.: D. "ballestrinque".
Dok.: Azk. -

***bandera - banderie**
Lok.: 24A, 29A, 33B, 35A
Kat.: iz.
Def.: "bandera".
Dok.: Azk. BANDERA 2º (c), bandera.

bangera - bangerie
Lok.: 9A, 13B

Kat.: iz.
Def.: "manguera".
Ber.: bangera - bangerie
Dok.: Azk. -

bapor - bapora
Lok.: 19B, 26B
Kat.: iz.
Def.: "vapor, barco de vapor".
Enz.: D. Mundakako baporen izenak: Aintzatasuna, San Pedro, Katalin, Joven Madalena, Portuondo, Santa Kataliña, Carmengo Ama, Laida, Vista Alegre. Era batera hemen egoten ziren lau-bost bapor.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: bapór - bapora
Lek.: bapor - bapora
Ond.: bajor - bajora(k)
Dok.: Azk. -

***baporesko (baporeskuen)**
Lok.: 37B
Kat.: adj.
Def.: "de vapor".
Zit.: merkantien esatiles baporeskuen e. ixeten san: makiñistie..

b a r á
Lok.: 10A
Kat.: ad.
Def.: "varar".
Ber.: bará
Sin.: eskei
Dok.: Azk. -

baradero - baraderue
Lok.: 2B, 10A
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioak eskegiten diren lekua.
Enz.: D. Mundakan baradero bat baino ez dago. Orain dagoena da karroa, eskegiteko enbarkazioa.
Ber.: baradero
Ond.: baraderu a.
Dok.: Azk. -

barandilla - barandillie
Lok.: 11B, 17B, 22B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "barandilla".
Enz.: D. txalupek ez dute euki barandilla, lebatzetako iminten zioten eta tertzak botaten zirenean atze guztian joaten zen.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: barandille - barandillie
Dok.: Azk. -

barbain - barbañe
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: "salmonete", *mullus surmuletus*.
Enz.: D. korridu egiten du asko, listoa eskapateko.
Ber.: barbáin - barbañe
Lek.: barbarin - barbariña
Ond.: barbain - barbañe
Dok.: Azk. BARBARIN (Bc, G), salmonete, un pez marino.

baré
Lok.: 17A
Kat.: adlag. Egon.
Def.: "en calma".
Ber.: baré
Lek.: bare
Ond.: bare
Dok.: Azk. BARE 3º (AN-b, B, G), calma en la mar.

bare - bariek
Lok.: 26A
Kat.: adj.
Def.: "calmado, tranquilo".
Zit.: egualdi bari dauenien
Sin.: kalmak
Lek.: baria a.

barealdidxe a.
Lok.: 23A, 23B
Kat.: iz.
Def.: D. hondoko itsasoa dagoenean hiru itsasoen osteko kalmaldia.
Enz.: D. orduan sartzen ginen gu portura, itsasoen atzetik.
Ber.: barealdidxe a.

Ond.: barealdixe a.
Dok.: Azk. Barealdi (V. Baraldi). Baraldi 1º (B. G), bonanza, rato de calma en la mar.

barenga - barengie
Lok.: 8B, 12A
Kat.: iz.
Def.: D. armazoien kontra doan beste armazoi bat esate baterako, behean doana gillara.
Ber.: barengie a.
Ond.: barenga - barengi
Dok.: Azk. BARENGA (B-b-l-ond), varengas, piezas de madera que forman la cuaderna de las lanchas.

BARENGI BAIÑO OKERRAU(E) SARA
Lok.: 12A
Kat.: e.
Def.: okerra.
Sin.: gardie 2., arrain santarra, trabeseko panela
Dok.: Azk. -

baretan
Lok.: 23A
Kat.: adlag.
Def.: "en calma".
Zit.: ordun atrapate sin burutuck, se ostantzin baretan, lulik etzo itxitxen dxaten
Sin.: kalmatan
Dok.: Azk. -

baretu
Lok.: 22A, 27B
Kat.: ad. Itsasoa.
Def.: "calmarse la mar, amainar".
Ber.: baretu
Lek.: baretu
Ond.: baretu
Dok.: Azk. -

barganete - barganetie
Lok.: 6A
Kat.: iz.

Def.: "barraganete". D. enbarkazioak kostaduan obramuertaren azpian daukan ziloa urak urteteko.
Oha.: ez luke onartuko behar bada sarrera modura, ikusi *obramuertin aspidxe*.
Dok.: Azk. -

barko
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: "barco".
Oha.: gutxi erabilia, ia gehienetan *enbarkasiñue*.
Lek.: barkua a.
Ond.: barko - barku
Dok.: Azk. -

***barkukada (barkukadak)**
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: barkukada, barku bete.
Zit.: barkukadak ataraten gendun e bakaladillie
Dok.: Azk. -

barrá - barrie
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: "barra", portuko sarrera.
Lek.: barria a.
Ond.: *barra (barratik, barran)
Dok.: Azk. -

barrabil - barrabillek
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: D. arrautzak, arbiak.
Sin.: arbidxe
Ber.: barrabillek a.
Dok.: Azk. BARRABIL (c), testículo.

barrót - barrótak
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: D. armazoiek daroatzatenak amarrateko.
Ber.: barrót - barrótak

Ond.: barrota, barrotak a.
Dok.: Azk. BARROTA (Bc, Gc), barrotes, armazón de una lancha.

***barru, barruen, barrure..**
Lok.: 28A
Kat.: adlag.
Def.: "bordo, a bordo, .."
Zit.: geure barruen / basatos gure barrure?
Dok.: Azk. -

barruko mutille a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "grumete". Mutil txikia.
Sin.: mutil-txikidxe
Dok.: Azk. -

bárrure
Lok.: 30A
Kat.: adlag.
Def.: "en dirección".
Zit.: égun barrure gues / nortin barrure / lestin barrure / oestin barrure / aixin barrure / Matxakun barrure (= Matxakurantz)
Dok.: Azk. Barruna 2º moverse hacia, con rumbo a...

barruruska
Lok.: 8A
Kat.: adlag.
Def.: kanpotik barrurantz, kostarantz edo porturantz etortea.
Ber.: barrureska
Dok.: Azk. -

barrutei - barruteidxe
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: arrainaren barrukoa, gibela-eta.
Sin.: triputxak
Dok.: Azk. -

Bartolo
Lok.: 19A, 26A
Kat.: iz.
Def.: *balistes carolinensis*. D. arrain zuri-zuria ei da azala kenduta.

Enz.: D. atxina ez zen atrapaten, orain hona etorrita dagoz, urtean urtean atrapaten dira.
Sin.: arrain tropikala
Dok.: Azk. -

***basa - basie**
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: "lodo, barro".
Zit.: eskiri ta itxen ba basatan
Lek.: basa - basia
Dok.: Azk. BASA 1º (B-l-mond-oñ-tx, L-ain), lodo, cieno.

basatu
Lok.: 12B
Kat.: ad.
Def.: D. hondoaren gainean plantatea apaiua.
Ber.: basatu
Dok.: Azk. -

bástago - bástague
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "vástago". D. bielara doa, bastagoan iminten zitzaion enpaketadura lurruna ez galtzeko.
Dok.: Azk. -

batél - batela
Lok.: 2B, 11A, 21B, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. erramutan ibiltzen diren enbarkazioak, atze ebagiari deituten zitzaion.
Enz.: D. Bermio ez da izan Mundaka lez eta batelean ibiltzekoa arrantzan. Atxina etxegunak izaten ziren eta gizonak pasiaten eta andrak fabrikara Bermion. Mundakan bateletan joaten zen.
Oha.: cf. baidako
Ber.: batél - batela
Lek.: batela a.
Ond.: batel - batela
Dok.: Azk. BATEL 1º (B, G), lancha pequeña.

batelekue a.
Lok.: 10B

Kat.: iz.
Def.: D. antxobatan batelean joaten diren lagun bat edo bi argiarekin gero baporak etxada egiteko argira.
Ber.: batelekue a.
Dok.: Azk. -

batelero - batelerue
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. berton dabilena arrantzan kabratan edo tximinoitan edo breketan, ez dabilena kalara.
Ber.: batelero
Dok.: Azk. -

bateri - bateridxe
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "batería".
Ber.: batéidxek a.
Dok.: Azk. -

batikulo - batikulue
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan, palu bat.
Dok.: Azk. -

bautixe
Lok.: 35B
Kat.: ad.
Def.: enbarkazioa bataiatu.
Enz.: D. etorten zen abadea barrura eta bedeinkatu egiten zuen enbarkazioa.
Dok.: Azk. -

bautixue a.
Lok.: 35B, 36B
Kat.: iz.
Def.: enbarkazioaren bedeinkapena.
Dok.: Azk. -

bedár - bedarra
Lok.: 10A

Kat.: iz.
Def.: "alga, verdín.."
Zit.: emoten dxakona aspidxen bedarra es eitxeko
Dok.: Azk. BEDAR 1º (Bc), hierba.

bedardxaie - bedardxaliek
Lok.: 7A, 7B, 14B, 19B, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. bogaren koloreko arrain handia, beseguaren gainakoa edo handiagoa.
Enz.: D. lehen asko egoten zen, orain agertu ere gitxi egiten da. Gerra-denboran asko jaten zen, kañaberekin eta belarrarekin atrapaten zen molla atzean eta horietan.
Sin.: sabaidxe
Ber.: bedar-dxalie a.
Ond.: salba - salbi
Dok.: Azk. -

begí - begidxe
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: "ojo de lazo".
Ber.: begí - begidxe
Lek.: begidxa a.
Dok.: Azk. BEGI 7º (B, G), ojo de lazo.

begiandidxe a.
Lok.: 2A, 28A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. tximinoi normalak baino begi handiagoa dauka eta kolorea ere beste klase batzuk egiten ditu. Zabaltxuagoa da eta hegoetan biribilagoa.
Enz.: D. jateko bigunagoa da eta saltsan iminita arinago egiten da.
Ber.: begiandidxe a.
Dok.: Azk. -

beko mandie a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. oesta.
Ant.: goiko mandie
Ber.: beko mandie a.
Dok.: Azk. -

béla - bélie
Lok.: 7B, 20A
Kat.: iz.
Def.: "vela".
Enz.: D. ondo sikatu eta gero zakuetan gordeten ziren, otzaretan ez. Gure sasoian gutxi erabili da bela.
Ber.: béla - bélie
Lek.: bela - belia
Ond.: bela - beli, belak
Dok.: Azk. BELA 4º (c), vela de buques.

bela (egin)
Lok.: 28A
Kat.: ad.
Def.: eskapa, alde egin, itxi zeozer.
Zit.: an eiñdxau bela arek / arek ein tzo itxasuri bela
Ber.: bela (egin)
Dok.: Azk. -

bélako barkue a.
Lok.: 6A, 8B, 31B
Kat.: iz.
Def.: D. marmoka batzuk dira belako barkuak legez, bela legez daukate, buztan luzeak, erro luzeak, ikutu ezkero azgura handia ematen dute.
Dok.: Azk. -

belako enbarkasiño
Lok.: 36A
Kat.: iz.
Def.: "velero".
Oha.: gurago du berba hau *belerue* baino, jatorragotzat dauka.
Sin.: belerue
Dok.: Azk. -

belamena a.
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "velamen".
Dok.: Azk. -

bélan

Lok.: 31B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: "a vela".
Dok.: Azk. -

bela nagosidxe a.
Lok.: 8B, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. ixalupek erabiltzen zuten bela handiena, aurreko palutik atzerantz.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: bela nagosidxe a.
Lek.: bela nagosidxa a.
Dok.: Azk. NAGOSI (B), NAGUSI (G), vela mayor.

belaorrotz - belaorrotzak
Lok.: 8B, 10B
Kat.: iz.
Def.: belak josteko orratza. D. biribilak izan beharrean triangeluarrak izaten ziren.
Ber.: belaorrotzak a.
Ond.: belaorratzak a.
Dok.: Azk. Belorratz (B, G), aguja para coser velas.

belarri - belarridxe
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "ijada". D. arrainaren ziletik hasi eta zakatzerartekoa.
Ber.: belarri - belárridxek
Dok.: Azk. BELARRI 2º (Bc, G), agalla de peces.

ATUN-BELARRIDXE a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: atunaren injada.
Ber.: atun-belarridxe a.
Dok.: Azk. -

belenera - belenerie
Lok.: 2B, 26A
Kat.: iz.
Def.: *blennius* familiakoak. D. "babosa".
Enz.: D. lehen portuan egoten ziren zenbakura. Ez dugu jaten.

Dok.: Azk. -

beleru - beléruek
Lok.: 10B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "velero".
Oha.: cf. belako enbarkasiñue
Ond.: beleruk a.
Dok.: Azk. -

benenu baiño otzau dxauk au!
Lok.: 33B
Kat.: e.
Def.: haize hotza dela adierazteko esakera.

bengala
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "bengala".
Enz.: D. hiru-lau klase bengala eroaten dira itsasora. Badagoz zuriak eta gorriak, itsasora bota eta kea ematen dutenak koloreduna, parakaidadunak eta abar. Txikitxu hauek izan ezik denek eroan behar dituzte. Merkanteetan bai zubian eta bai bateletan egoten dira.
Ber.: bengálak a.
Dok.: Azk. -

***benta - béntie**
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "venta".
Zit.: ori esan botaten bentara
Ber.: béntie a.
Ond.: benti a.
Dok.: Azk. -

beraldidxe a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: erresaka dagoenean itsasoak herrirantz barik beherantz egiten duen mugimendua.
Ant.: goraldidxe
Ber.: beraldidxe a.

Ond.: beraldixe a.
Dok.: Azk. -

berasku artun
Lok.: 6B
Kat.: ad.
Def.: D. pikean josita egon den arraina soltatea, beheranzkoa hartzen badu beste arrainek eskapa lezakete ikaratuta.
Ber.: berasku artun
Dok.: Azk. -

***beráun - beraune**
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. "plomo".
Ber.: beraune a.
Ond.: beune a.
Dok.: Azk. BERAUN (B-b-l), plomo.

berauneko bókie a.
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: D. "boca del plomo". Arrastako sarekoa.
Ond.: beuneko boki a.
Dok.: Azk. -

***berde - berdie**
Lok.: 23B
Kat.: adj.
Def.: "(tiempo) crudo".
Dok.: Azk. BERDE 2º (AN, B, G), (tiempo) crudo.

AIXE BERDIE a.
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: D. haize nahikoa, hiru-lau nudokoa ja haize berdea da.
Ber.: aixe berdie a.
Lek.: aixe berdia a.
Ond.: axe berdi a.
Dok.: Azk. -

EGUALDI BERDIE a.
Lok.: 23B

Kat.: iz.
Def.: D. haize nahikoa dagoenean.
Dok.: Azk. -

berdeki - berdekidxe
Lok.: 7A, 15B, 24A
Kat.: iz.
Def.: D. lebatzetan karnadatako eroaten zen sardina, bokarta, txitxarro zatia, akula zatia eta holakoa.
Enz.: D. amo bakarrean pelenkaren gainean iminten zen lebatzetako.
Ber.: berdekidxe a.
Dok.: Azk. -

berdél - berdela 1.
Lok.: 4B, 20A, 21A, 22A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "caballa", *scomber scombrus*.
Enz.: D. otsailean etorten da eta maiatzaren erdietarako ja eskastuten da. Lehen berdela ez zen atrapaten orain dabiltzan moduan. Mazi eginda bateletan, berekiarekin eta kazan-eta atrapaten zen. Orain lau edo bost amurekin iminten dute apaiua eta karnada barik, amu hutsarekin atrapaten dute. Gure kostan ez da estimatuten askorik.
Oha.: cf. makaela
Ber.: berdél - berdela
Lek.: berdel - berdela
Ond.: berdela a.
Dok.: Azk. BERDEL. 1º (Bc, Gc), pez marino, algo mayor que la sardina, y cuya carne es muy ligera.

berdél - berdela 2.
Lok.: 32A
Kat.: iz. Euki.
Def.: mozkorra.
Dok.: Azk. -

berdél - berdela 3.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: zakilaren izen ludikoa.
Sin.: txitxarrue, toleta
Dok.: Azk. -

berdetu
Lok.: 28A
Kat.: ad.
Def.: D. eguraldi ona dagoenean haizea ekartea.
Zit.: berdetuten dakar / aixi dakar berdetuten
Ber.: berdetu
Lek.: berdetu
Ond.: berdetu
Dok.: Azk. -

berdín - berdiñe
Lok.: 33B, 37B
Kat.: iz.
Def.: "verdín".
Ber.: ez dute entzun ere egin "berdin" berba
Lek.: berdiña a.
Ond.: ogaldixe a.
Dok.: Azk. -

bereki - berekidxe
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: D. berdelak atrapateko karnadatako usaten den berdel zatia. berekia.
Dok.: Azk. -

berga - bergie
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: D. "verga".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: bergie a.
Lek.: bergia a.
Ond.: bergi a.
Dok.: Azk. BERGA 1º (B, G), verga de lancha.

berga-buru - berga-burue
Lok.: 7B, 20A
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Ber.: berga-burue a.
Ond.: berga-buru a.
Dok.: Azk. -

bergá-púntie a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Ber.: berga-puntie a.
Dok.: Azk. -

berrél - berrela
Lok.: 3B, 6B
Kat.: iz.
Def.: enbarkazioko leku bat. D. guardakola baino atzeragotxuago eta atzea baino aurrerago babor-estiborretan, enbarkazioaren erdi inguruan, botabera bertan joaten da.
Ber.: berrela a.
Ond.: berrille a.
Dok.: Azk. -

berrelekue a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. berreleko tostan jezarrita dagoen gizona.
Dok.: Azk. -

besá
Lok.: 28A
Kat.: ad.
Def.: D. biberora egitea karnada, ohitutea.
Ber.: besá
Ond.: usa
Dok.: Azk. BEZA 1º (B), domar, acostumbrarse.

besegu - besegue
Lok.: 19B, 24A, 29B, 36B
Kat.: iz.
Def.: "besugo", *pagellus bogaraveo*.
Ber.: beséu - beseue
Lek.: besiu - besiua
Ond.: besiu - besiue
Dok.: Azk. BESEGU (B-b), besugo.

*áIDEKO BESEGU - áIDEKO BESEGUE
Lok.: 18A, 22A

Kat.: iz.
Def.: D. hondoan ez dagoen besegua, hogeitamar edo berrogei braza hondotik. Pasuko arraina da.
Ber.: áideko beseue a.
Dok.: Azk. -

besegusalie a.
Lok.: 31A
Kat.: iz.
Def.: besegutan dabilen enbarkazioa.
Dok.: Azk. -

bétarrak a.
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: Bizkaitik oesteranzko portuetako arrantzaleak. D. montañesak eta hauek guztiak "behetarrak".
Ber.: bétarrak a.
Lek.: betárrak a.
Ond.: betárrak a.
Ant.: goitxarrak a.
Dok.: Azk. Betar 1º (B, Gc), natural de abajo.

béyek a.
Lok.: 8B, 10B
Kat.: iz. Bira.
Def.: D. trainaren beraunak.
Zit.: bire beyek!
Dok.: Azk. -

***bibera - bibérak**
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: "víveres".
Ber.: bibérak a.
Ond.: bibérak a.
Dok.: Azk. -

bibero - biberue
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "vivero".
Oha.: begitu irudietan

Ber.: bibero
Ond.: bibero
Dok.: Azk. -

bibitxo - bibitxue
Lok.: 15B, 16A, 32B, 33B
Kat.: iz.
Def.: "alca, arao, frailecillo común".
Enz.: D. portura etorten dira horiek neguan. Abuxa edo arrain txikiaren atzean ibiltzen da, patoa legez dabil, hondora egiten du eta portu guztia errekorriten du agertu barik gora.
Oha., Sin.: uxuxue
Ber.: uxuxo - uxuxue
Dok.: Azk. -

bidxór - bidxorra
Lok.: 30A, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. txikotaren bihurra.
Oha.: cf. kotie
Ber.: bidxor - bidxorra
Dok.: Azk. BIÚR 1º (AN, B, G), ligadura, vilorta.

***bieira - bieirie**
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: "vieira".
Dok.: Azk. -

bieira-kumie s.
Lok.: 18B
Kat.: iz.
Def.: D. bieira txikia.
Enz.: D. gordinik jaten da gozo.

biela
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "biela".
Dok.: Azk. -

bigote - bigotie
Lok.: 22A, 36A

Kat.: iz.
Def.: enbarkazioak aurrean, goian eukitzen duen pintura. Zuria izaten da normalean.
Ber.: bigote - bigotie
Dok.: Azk. -

billáu - billaue
Lok.: 1A, 4B
Kat.: iz.
Def.: "pez angel", *squatina squatina*.
Enz.: D. lehen atrapaten zen, amaitu egin da erraza. Ni gaztea naizela getariarrak etorten ziren billauak atrapaten, "billau-sareak" eukiten zituzten. Atrapa eta gero buztanetik lotu eta bizirik eukiten zituzten, andreek eskatzen zutenean atera, azala kendu eta saldu egiten zen. Hemen ere egoten ziren bi edo hiru horretara dedikatuten zirenak, arrain gozoa.
Ber.: billáu - billaue
Lek.: aingeru - aingerua
Ond.: billau a.
Dok.: Azk. BILLAU 4º (B-b-l), sollo, pez de cabeza grande, boca ancha, que anda casi tocando el fondo.

birá
Lok.: 6B, 8B, 30A
Kat.: ad.
Def.: "virar".
Ber.: bire
Ond.: bira
Dok.: Azk. -, izen moduan badakar.

***birada - biradie, biradak**
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: "virada".
Dok.: Azk. -

***birador - biradora**
Lok.: 6B, 8B
Kat.: iz.
Def.: "virador, halador".
Ber.: biradora a.
Ond.: Ondarrun ez, *aladora* a.
Dok.: Azk. -

biran
Lok.: 6B
Kat.: adlag.
Def.: "virando".
Enz.: D. arrastan orduak egin eta gero makinillak eta biratutea, sareak eta dena gora ekartea.
Dok.: Azk. -

biristune a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "hiel". D. lebatzak eta atunak-eta eukitzen dute gibelean boltsatxua.
Dok.: Azk. BEAZTUN 1º (Bc), hiel.

bita - bitie
Lok.: 5A, 10B
Kat.: iz.
Def.: "bita".
Enz.: D. lehen oholezkoa egoten zen, orain burdinazkoak dira.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: bítie
Lek.: pillaria a.
Ond.: *bita - biti, bitak
Dok.: Azk. -

***bitz - bitzá**
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "espuma". Zentzu orokorra dauka, *aparra, olorroa* eta bestelakoak bits klaseak dira.
Oha.: cf. aparra, garra, olorrue, korderue, ardidxe
Ber.: bitzé a.
Lek.: bitzá a.
Ond.: bitze a.
Dok.: Azk. BITS (Bc), espuma.

bitza es galtzera
Lok.: 28A
Kat.: e.
Def.: umeen olgeta, salta batek eta bitsa galdu orduko salta beste batek.

Dok.: Azk. -

***bitzetako - bitzetakue**
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. bokart zuriagoa dena.
Dok.: Azk. -

bitzi galdu barik, bitza galdu barik
Lok.: 28B
Kar.: adv. Ibili, egin.
Def.: arin, hainbat arinen.
Zit.: bitza galdu barik ein bi da ori e?
Dok.: Azk. -

bixera - bixerie
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: arrastako sarearen zati bat.
Ond.: bixeri a.
Dok.: Azk. -

bixire
Lok.: 14B
Kat.: adlag.
Def.: alaerrioa.
Oha.: dudan nago *alaerrio*-ren sinonimo zehatza den.
Ber.: bixire
Dok.: Azk. -

blaká a.
Lok.: 9A, 29A
Kat.: iz.
Def.: pintura beltza.
Enz.: D. usaten da baia gutxi, saietan barruan ematen diete enbarkazioei. Lehen ez zen egoten oraingo lez pinturarik eta blakaz pintata egoten ziren batelak-eta.
Oha.: begitu *pitxe*
Ber.: blaká a.
Dok.: Azk. -

blankure - blankurie
Lok.: 3B, 11A, 36A

Kat.: iz.
Def.: D. eguraldi ederra eta bare dagoenean azal-gainean burua agirian ikusten den bokart multzoa.
Ber.: blankure
Lek.: blankuria a.
Ond.: blankura - blankuri
Dok.: Azk. -

***bodega - bodegie**
Lok.: 3A, 9A, 32A
Kat.: iz.
Def.: "lonja". Gaur egun erabiltzen den berba.
Sin.: loidxie, txalupa-etzie
Ber.: bodega - bodegie
Ond.: bodega - bodegi, boregi
Dok.: Azk. -

bogá - bogie
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "boga", *boops boops*
Enz.: D. ez da arrain ona (bastue) trainekin eta atrapaten dute. Jaten da.
Ber.: bogá - bogie
Lek.: boga
Ond.: boga - bogi
Dok.: Azk. BOGA 1º (B-l, G-don), pez blanco de entre peñas.

bóka - bókie
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako sarearen ahoa, beraunetik eta kortxora dagoen altura.
Ond.: boki a.
Dok.: Azk. -

bokárt - bokarta
Lok.: 10A, 19A, 20A, 24A
Kat.: iz.
Def.: "boquerón, anchoa", *engraulis encrasicolus*.
Enz.: D. hiru hilabete edo izaten da kostera. Atxina martxaren lehenengoetan hasten zen eta San Joseetarako partillak egiten ziren. Maiatzaren azkanetararte izaten zen, San Pedroetararte.

Oha.: izatez Bermioko berha dela dino baia sarri erabiltzen du.
Sin.: antxobia
Ber.: bokárt - bokarta
Lek.: bokarta a.
Dok.: Azk. BOKART (B, G), anchoa (pez de mar).

BOKAR BALTZA a.
Lok.: 7A, 10B, 22B
Kat.: iz.
Def.: D. alde batetik arrain algateko bati esaten zaio, ez da egoten askorik. Bestetik bokart lepo azul ederrari ere esaten zaio, hogeitamarreko edo hogeitazortziko arraina.
Dok.: Azk. -

BOKAR GASIDXE a.
Lok.: 2B, 24A
Kat.: iz.
Def.: bokart gazia. D. atxina besegua ateratako usaten zen karnada.
Enz.: D. urria-azaroan atrapaten zen eta egiten zen gazitu, bokart gaziarekin plamiaten ziren tertzak.
Dok.: Azk. -

bokarsalie a.
Lok.: 71A
Kat.: iz.
Def.: bokartean joaten den enbarkazioa.
Dok.: Azk. -

bokartien
Lok.: 30A
Kat.: adlag.
Def.: bokartean, bokartaren bila.
Ond.: antxobatan
Dok.: Azk. -

*bóla - bólie
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "bola". Arrainaren subastan mugiduten joaten zen bola, botoiari sakatueran bola zegoen prezioan lotzen zen.
Ber.: bólie a.
Dok.: Azk. -

boladora a.
Lok.: 8B, 35B
Kat.: iz.
Def.: "pez volador", *cheilopogon heterurus*. D. arrain azula. Berdelaren antzera ere egiten da eta sardinaren antzera ere bai, haragi sikua dauka.
Enz.: D. hemen bat ere ez dago. Canariasetik behera zoazenean, Atlantikoan baia hegu-mandatik dago hori. Sarri jan dugu, nabegaten joan eta iminten genion argia gauez. Saltaten zuten argira eta goizean joaten ginenean topaten genituen haimabost edo hogei barkuaren barruan. Prejidu eta jan.
Ber.: boladora a.
Dok.: Azk. BOLADOR (Bc, Gc), pez volador

bolanta - bolantie, bolántak
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: sare klase bat
Enz.: D. lehen egoten ziren, orain ez dakit galerazita daukaten. Horiek botaten zituzten kalan, kanpoan, besegutan eta lebatzetan eta, eguraldi txarrarekin galdu egiten ziren igual. Nailonezko sareak izaten ziren eta hondoan galduta lotzen ziren, arraina malla eta hil egiten zen. Gu ibilten ginen arrastan Sananderetik "la Marona" izeneko kalan, sare horiek hasi zirenean han ere botaten zituzten eta galdu sareak eta arraina galdu egin zen.
Ber.: bolanta - bolantak
Ond.: bolantak, bolantik a.
Dok.: Azk. -

bolintx - bolintxe
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazio txikiek badian usaten zuten sardinatako traina.
Ber.: bolantxe a.
Lek.: bolintxa, bolintxak a.
Ond.: bolintx - bolintxe
Dok.: Azk. -

bolintxero - bolintxeruek
Lok.: 25B, 36B
Kat.: iz.
Def.: bolintxarekin sardinatan joaten ziren enbarkazio txikiak.
Lek.: bolintxeruak a.

Ond.: bolintxeru a.
Dok.: Azk. -

boliñe, bolíñek a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. *boliñek* entzutea badaukat baia ez dakit zer den.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: boliñie a.
Dok.: Azk. BOLIN, boliña (B, G), bolinas, cuerdas para estirar las velas por delante.

boliñien
Lok.: 8A
Kat.: adlag.
Def.: D. belan joateko modu bat baia ez dakit zertara den.
Dok.: Azk. -

***boltzá - boltzie**
Lok.: 22A, 30A
Kat.: iz. Arma.
Def.: "saco de la red".
Oha.: hasikeran sinonimotzat eman bazituen ere *sakue* eta *boltzie* geroago azken hau ez dela erabiltzen esan zuen.
Ond.: boltzi a.
Dok.: Azk. -

bónba - bonbie, bonbak
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "bomba de achique".
Dok.: Azk. -

ATXIKEKO BONBAK a.
Lok.: 24A
Kat.: iz.
Def.: "bombas de achique".
Dok.: Azk. -

ESKUKO BONBIE a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "bomba de mano".

Dok.: Azk. -

bonbona - bonbonak
Lok.: 10A, 37B
Kat.: iz.
Def.: "bombona". D. haizez beteta eukitzen zituzten beti arrankateko motorra.
Dok.: Azk. -

bos - bosá, atzeko bosa
Lok.: 23B, 26B
Kat.: iz.
Def.: "boza".
Oha.: *a* itsatsia aukeran galdu daitekeen beste adibide bat dugu hau, fenomeno zabala da hau Bermion eta Mundakan.
Ber.: bosa a.
Dok.: Azk. -

bosa - bósie
Lok.: 15B
Kat.: iz.
Def.: "boza".
Ber.: bósie a.
Dok.: Azk. -

bosín - bosiñe
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. atzean itsasora urteten duen ardatza, barruko manda eta kanpoko alderdiaren arteko barru hura.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: bosín - bosiñe
Ond.: bosiñi a.
Dok.: Azk. -

b o t a
Lok.: 1B
Kat.: ad. Sarea, traina, amua, buia, txikota, esku-apaiua, apaiua, ankilla, arpoia, baltsa, tertzak, palangrea, arpeua, enbarkazioa (botaduran), baliza, defentsa, piedrabola.
Def.: bota.
Zit.: sarikas botaten su bai arridxen da bai aretan / errire botaten sun txikota / botata daku apaidxue

Dok.: BOTA 1º (AN, B, BN, G, S), echar, arrojar.

bóta!
Lok.: 23B
Kat.: ex.
Def.: botateko agindua.

botabera - botaberie
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: kazan joateko kañabera handiak, nagusiak.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: botabera - botaberie
Lek.: espelet - espeletak; alai - aladxa, aladxak
Ond.: espeta a.
Dok.: Azk. -

botadure - botadurie
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "botadura". D. enbarkazioa botaten denean.
Zit.: gaur botaduri daku
Ber.: botadure - botadurie
Ond.: botaduri a.
Dok.: Azk. -

botakar - botakarra
Lok.: 19A, 26A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "paparda", *scomberesox saurus*. D. akularen berdin-berdina, hezur zuria dauka.
Ber.: botakar - botakarra
Lek.: botakorra a.
Ond.: lantzoi a.
Dok.: Azk. BOTAKAR (G-don-zumay), botakor (B-l) 1º papandrón, pez parecido al chicharro, más esbelto y duro.

***botói - botóyek**
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: "ventosas del pulpo" galderaren erantzuna.
Ber.: botoi - botóyek
Ond.: botoi - botoik

Dok.: Azk. -

bou - boué
Lok.: 37A
Kat.: iz.
Def.: "buey".
Dok.: Azk. -

bragér - bragera
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. armazoiak trinkaten dituena, enbarkazioaren aurretik atzera doaz kubertaren azpian, kostaduan.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: bragera a.
Dok.: Azk. BRAGER (B-b), bagra, tabla que a modo de barandilla se fija por dentro en el costado de las lanchas, por bajo de los bancos.

bragero - bragerue
Lok.: 5A, 6B, 8B, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. beraunean doan txikota kankamoetatik pasata, birakeran egiten du sakoa zarratu. Atuneroetakoa alanbrazkoa izaten da.
Ber.: bragero - bragerue
Ond.: brageru a.
Dok.: Azk. -

brai - bráye 1.
Lok.: 5A, 26B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "pardela", *puffinus* familiakoak.
Enz.: D. atun-sasoian etorten da, braia ikusten bada señale hurre dagoena atuna. Urrian eta azaro inguruan atrapaten genituen braiak eta saltzen genituen Ondarrun berrogetamar eta berrogetamabian eta hogerleko bat bikotea, brai bi.
Ber.: brai - bráye
Lek.: martiña a.
Ond.: martiñe, martiñak a.
Dok.: Azk. BRAI (B-b), roldón, una ave marina.

BRAI BALTZA a.
Lok.: 36A

Kat.: iz.
Def.: Bruun-en liburuko "pardela sombría", *puffinus griseus* irudiari eman zion erantzuna.
Dok.: Azk. -

brai - bráye 2.
Lok.: 28B
Kat.: adj.
Def.: itsututen den pertsona.
Zit.: txo! brayen antzin abil / braye sar'ela? Es idi itzutu!
Dok.: Azk. -

bránka - bránkie
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: "proa".
Oha.: begitu irudietan
Sin.: aurrie
Ber.: branka - bránkie
Ond.: branka - branki
Dok.: Azk. Branka (AN-ond, Bc, Gc, L), proa de un buque.

branka-buelta - branka-bueltie
Lok.: 17B, 19B
Kat.: iz.
Def.: hariekin entzerak egiteko ematen den buelta bat.
Ber.: branka-buelta - branka-bueltie
Dok.: Azk. -

branka-burdin - branka-burdiñe
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioak musturrean daroan burdina.
Dok.: Azk. Branka-burdiña (B-b), codaste, coraza de hierro que tiene la lancha por delante, para afianzar la quilla.

branka-gane - branka-ganie
Lok.: 8A, 34A, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. aurreko musturraren gainea.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: brankaganie a.

Dok.: Azk. Branka-gaiñ (AN-ond), tabla provista de agujero en el centro, para meter en él el mástil de proa.

branka-musturre a.
Lok.: 3B, 7B, 17B, 27A
Kat.: iz.
Def.: "roda, roa".
Zit.: bertan branka-musturrin ibiltxen dxatzu olgetan (izurda)
Oha.: begitu irudietan
Ber.: branka-musturre a.
Dok.: Azk. -

brankapie a.
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: D. bertan musturraren azpian, kubertapea.
Enz.: D. belak eta brankapean egoten ziren.
Dok.: Azk. -

brankas
Lok.: 3B
Kat.: adlag.
Def.: "de proa".
Ber.: brankas
Ond.: brankas
Dok.: Azk. -

brasa - brasie
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "braza".
Ber.: brasa
Lek.: brasa
Ond.: brasa
Dok.: Azk. -

brasida - brasidie
Lok.: 36A, 38A
Kat.: iz.
Def.: D. esku-apaiuarekin zagozenean, arrainak tenten dizunean ematen zaion tirakada.
Dok.: Azk. -

ELANTXOBEKO BRASIDIE a.
Lok.: 36A
Kat.: iz.
Def.: zelan dagoen galdetueran sorbaldak altxatuz erantzuten duenaren mugimendua.
Dok.: Azk. -

brasie
Lok.: 11B, 24B
Kat.: ad.
Def.: brazak zenbatzea.
Ber.: brasie
Ond.: brasia
Dok.: Azk. -

bráso - brásuek
Lok.: 15B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako atearen gantxoak.
Sin.: gantxuek
Ond.: brasuk a.
Dok.: Azk. -

***brauntada - brauntadie**
Lok.: 16B, 36A
Kat.: iz.
Def.: izurdak azalean emoten duen golpea buztanaz arraina hondora botateko.
Enz.: D. nekatu direnean jaten hasten dira buztanarekin joten.
Ber.: brauntadie a.
Lek.: branparia a.
Dok.: Azk. -

brauntadaka
Lok.: 29A
Kat.: adlag.
Def.: brauntadak ematen.
Zit.: ixurdataus brauntadaka / da gero bustenas dxote bin brauntadaka, kantzate sinin dxaten brauntadaka ondora bótaten
Ber.: brauntadaka
Lek.: braunparaka
Ond.: frontaraka

breká - brekie
Lok.: 1B, 21B
Kat.: iz.
Def.: "breca".
Ber.: breká - brekie
Lek.: brekia a.
Ond.: breka - breki
Dok.: Azk. BREKA (B, G), breca, un pez de mar.

bridxanda - bridxandia, bridxandie
Lok.: 21A, 27B, 30A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. makallo arrainaren antzekoa, meheagoa da. Angiraren antza gehiago dauka abadejoak baino. Begi handiak dauzka, arrain gozoa.
Ber.: bridxandie a.
Dok.: Azk. BRIANDA (B-b), un pez, "lij" en Noruega.

brixaldi - brixaldidxe
Lok.: 36A
Kat.: iz.
Def.: D. "ráfaga" (de viento)
Dok.: Azk. -

broga - brogie
Lok.: 6B, 7B
Kat.: iz.
Def.: D. toleta doan errefortzua kaela ez gastateko abantean.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: broga - brógie
Lek.: txaplata - txaplatia, tolet-txaplatia
Dok.: Azk. BROGA (B-b), toletera, escalamera en las lanchas.

brus - brusá, brusé
Lok.: 11B, 12A
Kat.: iz.
Def.: "bruza, cepillo". D. azpia eta kuberta garbituteko izaten zen.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: brus - brusé
Lek.: eskobilla - eskobillia
Ond.: eskobilla - eskobilli
Dok.: Azk. -

BRUS BIGUNE a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: D. garratzaren ostean usaten zen bigunagoa.

BRUS GARRATZA a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: D. belarra eta kentzeko izaten zen.
Lek.: eskobilla garratza a.
Ond.: eskobilla garratza a.

BRUS GASA - BRUS GASIE
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: D. bruz biguna.
Lek.: eskobilla gasa a.
Ond.: eskobilla gosu a.

bu - bué
Lok.: 6A, 17B
Kat.: iz.
Def.: "bou".
Enz.: D. lehen kostadutik botaten zuten sarea beti, buak jeneralean estiborretik enbarkaten zuen arraina eta bakak baborretik. Burik orain egon ere ez dago.
Ber.: bué a.
Dok.: Azk. -

búidxa - búdxie
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "boya".
Ber.: búdxe
Ond.: buxa - buxak
Dok.: Azk. BUI 1º (B, G, L-côte), boya.

bujidxa - bujidxie
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: "bujía".
Dok.: Azk. -

bukól - bukoye
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. ura eroateko barrikak, edateko eta jatekoa egiteko.
Ber.: bukoi - bukoye
Dok.: Azk. -

burbín - burbiñe, ie
Lok.: 1B, 9B, 27A
Kat.: iz.
Def.: "corvina". D. buruzbeherakoaren antza dauka baia burbinak dauzkazu hogei, hogeitabost eta hogetamar kilokoak ere, handiak egoten dira.
Enz.: D. lehen kostan asko atrapaten zen, orain hori ere galdu egin da, gutxi ikusten da.
Ber.: burbín - burbiñe
Lek.: burbiña - burbiñia
Ond.: burbiña - burbiñi
Dok.: Azk. BURBIÑA (B-b-l-ond, G), curbina, pez de mar, muy sabroso, de ojos pequeños, escama roja.

burdiñetako dxaubie a.
Lok.: 17A, 22B
Kat.: iz.
Def.: D. makinistaren esakera moduko izena merkanteetan.
Ber.: burdiñetako dxauie a.
Dok.: Azk. -

burdiñetako morroyek a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. merkanteetan goikoek makinetan behar egiten dutenei ematen dieten izena.
Dok.: Azk. -

burloye a.
Lok.: 5B, 18A
Kat.: iz.
Def.: arrastako sarean hondoko kateetatik zakurartekoa.
Ber.: burloye a.
Dok.: Azk. -

burusberakue a.

Lok.: 1B, 9B, 21A, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. tanborreroa. Batzuk burbinari ere esaten diote.
Enz.: D. lehen asko atrapaten zen hemen, orain bat ere ez.
Sin.: tanborrerue
Ber.: burusberakue a.
Dok.: Azk. -

buruto - burutua, burutue
Lok.: 2B, 10B, 23A
Kat.: iz.
Def.: D. brekaren berdin-berdina baia surzapalagoa da eta hagin zorrotzak dauzka. Gibela normala dauka.
Enz.: D. egunero ateraten dugu tximinoitan goazenean ere ezkirarekin. Atxina atrapaten ziren aritzunetan itsasoa egoten zenean, ze ostantzean baretan lulak ez dio isten jaten.
Dok.: Azk. BURUTU I° (B-b-mu), pez parecido a la lija, tiene el hígado muy grande.

búso - búsue
Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: "buzo".
Enz.: D. Talako mollaren musturra, neuk dakidala. bi edo hiru bider jausi da. Buzoa etorten zen zakuak eta iminten, hura zarratuten.
Dok.: Azk. -

D
defén!
Lok.: 12A
Kat.: ex.
Def.: defentsak botateko agindua.
Ber.: défen!
Dok.: Azk. DEPEN (B-l-ond), grito que se dirige al que viene en la proa de una lancha, para evitar un choque. Parece voz tomada de "defender".

defen (egin)
Lok.: 12A
Kat.: ad.
Def.: defentsak erabiltzea.
Zit.: ein defen or! / bota esatiles e defentzi defen eitxeko

Dok.: Azk. -

deféntzak a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "defensa". D. enbarkazioa ez marruskatzeko mollarekin edo beste enbarkazio batekin.
Enz.: D. orain arte beti erabili dira autoaren gurpilak. Orain hauek txikiek iminten dizkizute motorraren gurpil batzuk, beste batzuk defentsekin datoz fabrikatik. Normalean defentsak denak estiborrean egoten dira, atrakaten zara zu eta hurrengoa estiborreko mandara datorkizu.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: defentzie, defentzak a
Lek.: defensa - defensia
Ond.: defentzak a.
Dok.: Azk. -

denporale - denporalie
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: "temporal".
Lek.: denporalia a.
Ond.: denporali a.
Dok.: Azk. -

denporaltza
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "temporal".
Zit.: denporaltza gogorra dau
Ber.: denporaltzie a.
Ond.: denporaltzi a.
Dok.: Azk. -

***dentói - dentoye**
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. arrain gorria da. *Burutue* deituten diote.
Sin.: burutue
Dok.: Azk. -

derrót

Lok.: 14B, 32A
Kat.: iz.
Def.: "rumbo".
Zit.: derro baten dxuen / auntxeles derrotien
Oha.: corpusak ez digu ematen *errunbue* berbatik argi bereiztuteko modurik.
Ber.: derrota a.
Ond.: Ondarrun ez, *runbu* a.
Dok.: Azk. -

desá a.
Lok.: 6B, 35A
Kat.. iz., v.? Alanbra, txikota.
Def.: D. ezkerretara jota dagoen alanbra eskoitara egitea edo eskoitara eginda dagoen txikota ezkerretara egitea.
Oha.: adibideakaitik badirudi aditza dela baia *destu* ere badago eta hau izena izan daiteke.
Ber.: desá a.
Dok.: Azk. -

desapaidxe
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: D. kostera amaitu denean trasteak herrira eroatea ostabere.
Ber.: desapaidxe
Sin.: desarma
Dok.: Azk. -

desarma
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: D. kostera amaitu denean trasteak herrira eroatea ostabere.
Ber.: desarma
Sin.: desapaidxe
Dok.: Azk. -

desatraka
Lok.: 3A
Kat.: ad.
Def.: D. "desatracar". Mollatik zabaldu edo enbarkazio bi elkarrekin badagoz haren albotik zabaldu.
Ber.: desatraka
Ond.: sabaldu

Ant.: atraka
Dok.: Azk. -

desenbarka
Lok.: 31A, 31B
Kat.: ad. intr.
Def.: "desembarcar".
Ond.: desenbarka
Dok.: Azk. -

desenkarna
Lok.: 25B
Kat.: ad.
Def.: D. amuzkia kendu amuetatik.
Ber.: desenkarna
Ond.: desenkarna
Dok.: Azk. -

desetxo - desetxue
Lok.: 18B
Kat.: iz.
Def.: "mar arbolada". D. total gogorra dagoenean.
Enz.: D. tala gorarte egiten du itsasoak Mundakan.
Ber.: desetxue a.
Dok.: Azk. -

deskarga
Lok.: 11A
Kat.: ad.
Def.: "descargar". D. arraina atera.
Zit.: deskargan dausenien
Ber.: deskarga
Ond.: ustu, deskarga
Dok.: Azk. -

despatxa
Lok.: 11A
Kat.: ad.
Def.: bota.
Zit.: despatxata daku palangrie
Ber.: despatxa
Dok.: Azk. -

despeska
Lok.: 3A, 22A
Kat.: ad.
Def.: driba-sareetan mallata lotzen zen bokarta malletatik atera.
Enz.: D. arrain asko atrapaten zenean andrei deituten zitzaien, mollara edo elanbrara atera sareak eta han egoten ziren despeskaten.
Lek.: despiska
Ond.: despiska
Dok.: Azk. Despiska (B-l), destripar un pescado.

despeskan
Lok.: 3A, 33B
Kat.: adlag.
Def.: bokarta malletatik ateraten.
Ber.: despeskan

destú
Lok.: 35A
Kat.: ad.
Def.: desa egin.
Ber.: destú
Dok.: Azk. -

diaridxo
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: "diario".
Enz.: D. nik neuk eroaten nuen baia ez merkanteetan eroaten den moduan, inork agindu barik.
Ber.: diaridxue a.
Dok.: Azk. -

díke - díkie
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: "dique". D. enbarkazioa karenateko iminten duzun lekua.
Ber.: dike - díkie
Ond.: dike - diki
Dok.: Azk. -

dispara
Lok.: 23B

Kat.: ad.
Def.: "disparar".
Dok.: Azk. -

disparador - disparadora
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: "disparador". D. arrastan sarea erremorkan ekartekoa.
Dok.: Azk. -

distantzi - distantzidxak
Lok.: 12A, 14A
Kat.: iz.
Def.: "distancia".
Ber.: distantzidxe a.
Dok.: Azk. -

Domusantu eguna a.
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: D. "Todos los Santos", azaroaren batean.
Enz.: D. itsasora joaten da Mundakan, eta Bermion ere bai.
Dok.: Azk. Domun-Santuru, Domuru-Santuru (B), día de Todos los Santos.

dorada - doradie
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: "dorada", *sparus aurata*.
Sin.: urreburue
Ber.: dorada
Ond.: urreburo - urreburu
Dok.: Azk. Dorada (Bc, Gc), pez que persigue al volador.

dragá
Lok.: 25A
Kat.: ad.
Def.: "dragar".
Ber.: dragá
Ond.: draga
Dok.: Azk. -

dragá - dragie

Lok.: 12A, 24B, 25A, 27A
Kat.: iz.
Def.: "draga".
Enz.: D. portuaren barruan behin ezagutu dut, Euskal Erria izenekoa.
Ber.: dragie a.
Ond.: dragi a.
Dok.: Azk. -

***driba - dríbie**
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "deriva".
Ber.: dríbie a.
Dok.: Azk. -

driban
Lok.: 3A, 18A, 22A, 25A, 28B
Kat.: adlag.
Def.: D. "a la deriva".
Enz.: D. sarea bota eta algatean dago, musturretik iminten da txikota lotuta sarea, geldi eukiten da. Gutxi gora behera jakiten da non egoten den arraina, iluntzeetan ikusi ere bai azalean.
Ber.: dríben

dribie
Lok.: 28B
Kat.: ad.
Def.: D. algatean joan, dribindo korridu.
Dok.: Azk. -

dribindo
Lok.: 28B
Kat.: adlag.
Def.: D. algatean.
Ber.: dribindo

drixa - drixie
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: "driza".
Oha.: begitu "trixa".
Dok.: Azk. Driza (B-b, Gc), driza, cuerdas con que se izan las velas.

dungulu atako tzagu!
Lok.: 20B
Kat.: e.
Def.: arrain asko atrapako dela esateko esklamazio modura erabiltzen den esakera.
Sin.: masidxe atako tzagu, meladi atako tzagu
Ber.: dungulu atako tzagu!
Dok.: Azk. -

durdó - durdue
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: "maragota", *labrus bergylta*.
Ber.: durdói - durdoye
Lek.: durdua a.
Ond.: durdo - durdu

DURDUPAÑO ESPAN ANDIDXAUETAKOSU
Lok.: 32A
Kat.: e.
Def.: ezpain handiak dauzkanari esaten zaio.

durdói - durdoya
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "maragota".
Oha.: *durdua* da Mundakakoa, *durdoye* Bermioko eraginagaitik erabiltzen du batzutan.
Dok.: Azk. DURDOI (B-l-mu), durdo, cierto pez de mar.

***durói - duroye**
Lok.: 19A, 34B
Kat.: iz.
Def.: tiburoia lako arrain handia.
Ber.: durói - duroye
Dok.: Azk. DUROI (B-b), tanlón, pez grande.

DX

dxakenarro - dxakenarrue
Lok.: 6B, 9B
Kat.: iz.
Def.: D. entzadoen jakea.
Ber.: dxakenarrue a.
Dok.: Azk. -

dxáki - dxákidxe 1.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: karnada.
Ber.: dxáki - dxákidxe
Dok.: Azk. -

dxáki - dxákidxe 2.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. bakoitzak bere tarteratxuan itsasora eroaten zuen jatekoa. Arinka nahi tortilla edo okela edo.
Dok.: Azk. Jaki 1º (c), vianda, cosa de comer.

dxat - dxatak
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "yate".
Ber.: dxatá - dxatak
Dok.: Azk. -

***dxatarrain - dxatarrañe**
Lok.: 26A, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. kostako arraina: breka, tximinoia, kabra..
Ber.: dxatarrañe a.
Dok.: Azk. -

dxatarraintxen
Lok.: 26A
Kat.: adlag.
Def.: kostako arrainaren bila.
Zit.: nora sues? da dxatarraintxen
Dok.: Azk. -

dxaubé - dxaubie
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "armador, dueño".
Sin.: armadorie
Dok.: Azk. JAUBE 1º (Bc), dueño.

dxiñé a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "cinc".
Ber.: dxiñé
Dok.: Azk. -

dxitú
Lok.: 32A
Kat.: ad.
Def.: "achicar".
Oha.: D. atxinako berba da.
Sin.: dxolatu, ure kendu
Dok.: Azk. -

dxo 1.
Lok.: 19P, 28A
Kat.: ad. Sarea, etxea, bela.
Def.: D. josi, amarra.
Zit.: belie dxoten denien, bergan
Ber.: dxo
Lek.: dxo
Dok.: Azk. -

dxo 2.
Lok.: 29A
Kat.: ad.
Def.: D. arribadan edo errekaladan sartu portu batera.
Zit.: se dxo sue ba? / lelau Basamendi dxote su
Oha.: Basamendiko adibideagaitik badirudi "allegatu" zentzua edo gehitu daitekeela definizioan.
Dok.: Azk. -

dxolatu
Lok.: 32A
Kat.: ad.

Def.: "achicar".
Oha.: atxina esaten zen, orain ez.
Sin.: dxitu, ure kendu
Dok.: Azk. -

dxosí
Lok.: 12A, 26A
Kat.: ad.
Def.: D. arraina engantxatea.
Zit.: arrañe dxosi dot
Ber.: dxosí
Dok.: Azk. -

dxosó - dxosue
Lok.: 29A
Kat.: iz.
Def.: D. haize asko dagoenean bueltaka-bueltaka doan haize zirimola.
Ber.: dxosue a.
Dok.: Azk. IOSO (B-b) 1º nubes de lluvia. 2º borrado, fuerza del viento que levanta agua del mar convirtiéndola en espuma.

dxosotan dau egualdidxe
Lok.: 29A
Kat.: e.
Def.: D. haize asko dago.
Ber.: dxosotan
Dok.: Azk. -

dxo ta tapá
Lok.: 29A
Kat.: ?
Def.: D. haizearen barrura zoazenean manejadarekin, zaparradak enbarkaten.
Ber.: dxo ta tapa
Dok.: Azk. -

dxu - dxué
Lok.: 12A, 28B
Kat.: iz.
Def.: D. itsaso handia.
Zit.: ño! dxu andidxe dau! / dxu gitxi dau
Ber.: dxué a.
Dok.: Azk. -

DZ

dzanga!
Lok.: 29A
Kat.: ex.
Def.: "onomatopeya de la zambullida".
Lek.: dzanga!
Ond.: dzanga!
Dok.: Azk. DZANGA (onomat.) 1º (B-l), zambullirse en el agua.

dzangadaka
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Egon.
Def.: must egiten, kikumera egiten.
Zit.: da oten sin e ixurdak e, dzangadaka, dxaten
Sin.: dzangiuen
Dok.: Azk. Dzangada 1º (B-l), zambullimiento.

dzanga (egin)
Lok.: 29A
Kat.: ad.
Def.: "zambullirse".
Ond.: dzanga (egin)
Dok.: Azk. Dzanga egin (B-l), zambullirse.

dzangio - dzangiue, dxangiue
Lok.: 36A, 38A
Kat.: iz.
Def.: izurdaren dzangada.
Dok.: Azk. -

dzangiuen, dxangiuen
Lok.: 16B, 29A
Kat.: adlag.
Def.: D. izurdak must egiten arraina aterateko.
Sin.: dzangadaka
Lek.: dzangiuan
Ond.: dxangiuan
Dok.: Azk. -

dzartada
Lok.: 30A

Kat.: iz.
Def.: "destello de faro"
Enz.: D. Matxakuk dauka dzartada bat bost segunduko.
Ond.: sartari a.
Dok.: Azk. -

dzartadaka
Lok.: 13B
Kat.: adlag. Egon, joan.
Def.: D. bokarta dagoenean azalean burua agirian.
Dok.: Azk. -

E
edói - edoidxe
Lok.: 29B
Kat.: iz.
Def.: "nube".
Ond.: oroi - oroxe
Dok.: Azk. EDOI (AN-b, B-mu-tx, L), hedoi (BN-ald) 1º nube. 2º bruma.

edúr - edurre
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. neberan arrainari botaten zaion izotza.
Ber.: edúr
Dok.: Azk. -

egala, kálin egala a.
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: D. kalaren amaitukera, gero dator ur handia edo kantila.
Zit.: egal-egalin on gara
Oha.: bere lexikalizazioa ez da guztiz segurua.
Ber.: egala a. (kálin-)
Dok.: Azk. -

***egin**
Lok.: 26B, 29B
Kat.: ad. Harra, ezkira
Def.: "proveerse de".
Zit.: eskiri-txeko aruek / eskiri itxen san erridxuen / arra eitxen

Dok.: Azk. -

ego - egue
Lok.: 20B, 34B
Kat.: iz.
Def.: "aleta".
Ber.: egó
Ond.: ego - eguk
Dok.: Azk. EGO 5ª (Bc, G), aleta de peces.

égue a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "sur".
Ond.: egu a.
Dok.: Azk. Egoa (AN, BN, B, G), hegoa (BN, L, S), el sur, el viento del sur.

egualdi - egualdidxe
Lok.: 1A
Kat.: iz. Singularrean nahi pluralean erabiltzen da. Berarekin agertzen diren adjetiboak: kalma(k), barea(k), ona, ederra, normala, berdea, eskasa, santarra, txarra(k), gogorrak. Aditzak: egin, ondu, talaidxa.
Def.: "tiempo atmosférico".
Oha.: *denpora* berba ez da agertuten corpus osoan eguraldia esateko.
Ber.: egualdi - egualdidxe; denpora - denporie
Lek.: egualdi; denpora - denpona
Dok.: Azk. Eguraldi (AN-b-est-lar, Bc, BN, arc, G, Dechep.), tiempo, estado atmosférico.

egualdidxe Habana
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: D. bare eta eguraldi ederra.
Dok.: Azk. -

éguka
Lok.: 13B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. heguaren barrura.
Ber.: éguke
Dok.: Azk. -

egune salba du
Lok.: 22A
Kat.: e.
Def.: arraintzu dezentea egin dela adierazteko esakera.
Ber.: egune salba du
Dok.: Azk. -

eguskidxe brilloso dator ba, eguaidi txarren eskie
Lok.: 20A
Kat.: e.
Dok.: Azk. -

éje - éjie
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "eje".
Ber.: éja - éjie
Ond.: eji a.
Dok.: Azk. -

LEMÍN ÉJIE a.
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "eje del timón".
Ber.: lemín éjie a.

***elanbra - elanbrie**
Lok.: 2B, 17B
Kat.: iz.
Def.: "rampa".
Ber.: elanbra
Dok.: Azk. -

***elantxobetar - elantxobetarra**
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: D. bibitxoaren antzeko txoria.
Dok.: Azk. -

elást - elasta
Lok.: 8A, 12A, 24A
Kat.: iz.

Def.: D. "lastre".
Ber.: elasta a.
Dok.: Azk. -

elastien
Lok.: 8A
Kat.: adlag.
Def.: D. "vamos en lastre". Hutsik doanean enbarkazioa.
Ber.: elastien
Lek.: elastri(a)n
Dok.: Azk. -

elemento - elementuek
Lok.: 23B, 36B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako sarearen malletak eta alanbrak.
Dok.: Azk. -

eletrisistle a.
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "electricista".
Dok.: Azk. -

elikotero - elikoterue
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "helicóptero".
Enz.: D. atunero batzuk daroate atuna topateko
Ber.: elikoteruek a.
Dok.: Azk. -

élix - élixe
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "hélice".
Enz.: D. atxina izurdekin gabiltzala bokartean pinta egiten ziren helizeak zuriz, bokartak ikusten hadu ikaratuteko eta trainera joateko.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: élix - élixe
Ond.: elixe a.
Dok.: Azk. -

enbarga
Lok.: 25B
Kat.: ad.
Def.: D. bela jo bergan, bela amarra bergan.
Dok.: Azk. -

enbarga - enbargie
Lok.: 7B, 8B, 11B, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. belak eroaten ditu, bergari amarraten zaizkio.
Oha.: Jegitu irudietan
Ber.: enbarga
Dok.: Azk. -

enbarka 1.
Lok.: 30A, 31A, 31B
Kat.: ad. tr. eta intr. Tr.: sarea, traina, zakua, arraina, biberak, trasteak..
Def.: "embarcar(se)".
Zit.: *tr.:* atzetik enbarkaten dauie sarie / arrañe enbarkaten sarabarduas / enbarka dot besegue. *Intr.:* Bilbora dxuen dz enbarka naitxen polison / berrotamabi euskaldun enbarka giñen an
Ber.: enbarka
Lek.: enbarka
Ond.: enbarka
Dok.: Azk. -

enbarka 2.
Lok.: 31B
Kat.: ad.
Def.: dirua irabazi.
Zit.: asko enbarka dau
Dok.: Azk. -

enbarkaderue a.
Lok.: 24A
Kat.: iz.
Def.: "embarcadero".
Oha.: Mundakan ez dela esaten izan dino.
Dok.: Azk. -

enbarkasiño - enbarkasiñue
Lok.: edonon
Kat.: iz.
Def.: "embarcación".
Ber.: enbarkasiño - enbarkasiñue
Lek.: enbarkasiño - enbarkasiñoya
Ond.: enbarkasiñoi a.
Dok.: Azk. -

enbarke - enbarkie
Lok.: 20B, 31A
Kat.: iz.
Def.: "embarque".
Zit.: enbarke gitxi dauela
Sin.: plasa
Dok.: Azk. -

enbarra
Lok.: 11B, 30A, 30B
Kat.: ad. intr. Behin bakarrik agertu da transitibo modura ere, ikusi azkenengo adibidea.
Def.: D. arrastan hondoari heltzea.
Zit.: enbarra ein gara / enbarraten espasiñen / enbarrata gaus / an esta enbarraten ixen / ordun enbarra lei / enbarrate siñenien ba 'an en enbarra dot"
Ber.: enbarra
Ond.: enbarra
Dok.: Azk. -

enbarr ka
Lok.: 13b
Kat.: ad. intr.
Def.: D. "embarrancar", hondoa jo.
Sin.: ondu dxo
Ber.: enbarranka
Ond.: enbarranka
Dok.: Azk. -

enbarre - enbárriek, enbárrak
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastan sareak hondoan topa ditzakeen kaskoa, abioia, harriak eta abar.

Ber.: enbarre - enbarrie
Dok.: Azk. -

enbraga
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: "embragar".
Zit.: enbraga, abante, edo enbraga atzera
Dok.: Azk. -

enbrage - enbragie
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: "embrague".
Ber.: enbragie a.
Dok.: Azk. -

enfila
Lok.: 4B
Kat.: ad.
Def.: "enfilar".
Zit.: Santamoro, au da, enfilata, Santa Eufemia..
Ber.: enfile
Lek.: *enfila
Dok.: Azk. -

***enfilasiño - enfilasiñuek**
Lok.: 14A
Kat.: iz.
Def.: "enfilación".
Ber.: enfilasiñue a.
Lek.: enfilasiñoya a.
Dok.: Azk. -

engrasadore - engrasadoriek
Lok.: 17A, 37B
Kat.: iz.
Def.: "engrasador".
Ond.: engrasadori a.
Dok.: Azk. -

engrilleta
Lok.: 11B

Kat.: ad.
Def.: "engrilletar".
Ber.: engrilleta
Ond.: engrilleta
Dok.: Azk. -

enjaretau - enjaretaue
Lok.: 13B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. trainaren azpian iminten dena, kuberta gainean imini beharrean.
Ber.: enjeretau - enjeretaue
Ond.: treñolak a.
Sin.: parrillie
Dok.: Azk. -

enkalla
Lok.: 12A
Kat.: ad.
Def.: "encallar". D. sikutan imini
Sin.: bara
Ber.: enkalle
Ond.: enkalla
Dok.: Azk. ENKAILLA 1ª (B, G), encallar.

enkapille
Lok.: 7A, 10B
Kat.: ad.
Def.: "encapillar". D. txikota sartu bitan.
Ber.: enkapille
Dok.: Azk. -

enkarna
Lok.: 25B
Kat.: ad.
Def.: "encarnar".
Sin.: plamie
Ant.: desenkarna
Lek.: enkarna
Ond.: enkarna, inkarna
Dok.: Azk. -

enkortxadure - enkortxadurie

Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: "encorchadura".
Ond.: ez da esaten
Dok.: Azk. -

enpaka
Lok.: 27A, 28B
Kat.: ad.
Def.: D. upela baten edo lata baten imini arraina.
Ber.: enbaja
Ond.: enpaka
Dok.: Azk. -

enpaketa
Lok.: 8B, 9B
Kat.: ad.
Def.: "empaquetar".
Ber.: enpaketa
Dok.: Azk. -

enpaketadure - enpaketadurie
Lok.: 8B, 9B, 35B
Kat.: iz.
Def.: "empaquetadura". D. ardatza edo lemera enpaketateko eta orain bonbak ere bai. Kasu baterako helizeko bozinean ura edo badakar sartzen zaion tira bozinaren barruan urik ez sartzeko.
Enz.: D. atxina egoten zen baporentzat, barruan eukitzen zuen berauna, berotarako bastagoak eta egiteko.
Ber.: enpaketadurie a.
Dok.: Azk. -

enpaloma
Lok.: 7B
Kat.: ad.
Def.: "empalomar". D. bela josikeran txikotarekin iminten denean bela bera.
Ber.: enpaloma
Dok.: Azk. -

enpatxa 1.
Lok.: 10B, 30B
Kat.: ad.

Def.: D. apaiua nahastatea.
Ber.: enpatxa
Lek.: enpatxa
Ond.: enpatxa
Dok.: Azk. -

enpatxa 2.
Lok.: 32A
Kat.: ad.
Def.: "liar, enredar".
Zit.: nobidxotan edo enpatxata dauela
Dok.: Azk. -

enpatxo - enpatxue 1.
Lok.: 10B, 32A, 36A
Kat.: iz.
Def.: D. apaiuaren nahastea.
Ber.: enpatxo - enpatxue
Lek.: enpatxua a.
Ond.: enpatxu a.
Dok.: Azk. -

enpatxo - enpatxue 2.
Lok.: 31B
Kat.: iz. Arma.
Def.: "Ifo".
Zit.: enpatxu arma dau / niri es ekarri enpatxorik ona
Dok.: Azk. -

entabla
Lok.: 9B
Kat.: ad.
Def.: enbarkazioari ohola imini. D. lehenago armazoiak dira, gero hasten direnean zarratuten, hori da entablatea.
Zit.: entablaten asi gara
Ber.: entabla
Ond.: entabla
Dok.: Azk. -

***entablasiño - entablasiñue**
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioak daroan ohola eraiketatik.

Ber.: entablasiño - entablasiñue
Ond.: entablasiñoi a.
Dok.: Azk. -

entxaltxa
Lok.: 21B
Kat.: ad.
Def.: bela amarra, jo?
Dok.: Azk. -

entxaltxadura - entxaltxadurie
Lok.: 21B, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. bela jota dagoena, amarrak. Sarean sendagarria egiten duena, etxeak.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

entzado - entzadue
Lok.: 6B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "encerados".
Ber.: entzadue a.
Lek.: entzerasko erropak a.
Ond.: siesko erropak, sisko erropi a.
Dok.: Azk. -

entzera
Lok.: 2B
Kat.: ad.
Def.: entzera egin.
Zit.: pali da, entzeraten den lekue
Ber.: entzera
Dok.: Azk. Entzera egin, atar.

entzera - entzerie
Lok.: 2B, 9B, 28A
Kat.: iz.
Def.: amuarentzako marapiloa.
Enz.: D. klase asko dagoz: pater nosterra da bat, hiru bueltakoak, bikoak..
Ber.: entzera - entzerie
Ond.: entzera

Dok.: Azk. ENTZERA 2º (B-mu, G-zumay), nudo especial para atar cordeles.

eresa - eresia
Lok.: 2A, 15B
Kat.: iz.
Def.: *ensis siliqua*. D. "muergos".
Lek.: kutxilla - kutxillua
Ond.: kutxillak a.
Dok.: Azk. EREZA (B-b-l), solen, marisco de mar de concha larga y blanca, se oculta bajo la arena, se saca a gancho y se come.

erlinga - erlingie, erlingak
Lok.: 7B, 20A
Kat.: iz. Emon.
Def.: belari iminten zaion txikota atesateko-ta, aurrean eroaten duena berga-burutik eta gantxora.
Enz.: D. belak eroaten ditu haize handia dagoenean bela txikituteko.
Ber.: erlingie a.
Lek.: erlengia a.
Dok.: Azk. ERLINGA (B-l), relinga, cuerda que tiene la vela a barlovento.

erlojo - erlojue
Lok.: 30B, 38A
Kat.: iz.
Def.: "reloj".
Enz.: D. gerrian eroaten zuen erlojua patroiak. Lehen erlojua eta konpasa, ez zen egoten besterik.
Ber.: erlojo - erlojue
Dok.: Azk. -

erlojo-arraña a.
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: arrain bat.

ermitañue a.
Lok.: 37A
Kat.: iz.
Def.: "ermitaño". D. karakol txikiek barruan eukitzen dutena.
Dok.: Azk. -

erpá - erpie
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: "brazos del pulpo" galderaren erantzuna.
Sin.: errue
Dok.: Azk. -

erramo - erramue
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: D. "remo".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: erramue a.
Ond.: erramu a.
Dok.: Azk. -

ERRAMO NAGOSIDXE a.
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: D. patroiaren erramua. Handiagoa da besteak baino, pala zabalagoa.

erramutan
Lok.: 2B
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: "a remo, remando".
Ber.: erramutan
Lek.: erremutan

erranbla
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "rampa".
Bar.: elanbra
Dok.: Azk. -

errebixe - errebixek
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: bela nagusia txikitu eta amarratekoak haize gogorra egoten zenean.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: errebixe - errebixie

Lek.: errebixa
Ond.: errebixe a.
Dok.: Azk. -

errebolusiño - errebolusiñuek
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: "revolución". Mekanikan.
Ber.: errebolusiño
Dok.: Azk. -

erreborno - errebornue
Lok.: 15A, 27A
Kat.: iz.
Def.: "remolino". D. arrainak armaten duen mugimendua uretan.
Ber.: errebornue a.
Dok.: Azk. -

***erredera - errederie, errederak**
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "redera". Sarea josten duten andrak.
Oha.: cf. saregillie
Dok.: Azk. -

***erredin - errediñe**
Lok.: 5A, 6B, 7A
Kat.: iz.
Def.: D. salabardoa lakoa baia txikitxua.
Enz.: D. bermiotarrek deituten diote atunetako karnada eta egiten dutenean biberoetarako, salabardo nagusiarekin barik erredinarekin enbarkaten dute.
Oha.: Mundakan *sarabardue* esaten da normalean, begitu irudietan.
Ber.: errediñe a.
Ond.: erregin - erregiñe
Dok.: Azk. -

erregatak a.
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "regata".
Dok.: Azk. -

erregatiu - erregatiue
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "regata".
Zit.: Mundeka ta Bermio erregatiuen dxuen da Bermiok atraba bala (Izaro)
Sin.: estropadie
Ber.: errebatiue a.
Dok.: Azk. -

errege - erregie, besegun erregie
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "rey, palometa roja".
Sin.: papardo gorridxe
Ber.: erregie a.
Dok.: Azk. -

***erreka - errekie**
Lok.: 32B
Kat.: iz.
Def.: erreka. Itsasadarra esateko normalean *erridxue* esaten duen arren inoiz *errekie* ere esan du.
Zit.: Pedernaleseko errekie
Dok.: Azk. -

errekala
Lok.: 10B
Kat.: ad. tr.
Def.: D. hondoa jo ondoren altxa apaiua.
Zit.: errekala su?
Ber.: errekala
Dok.: Azk. -

errekaladan
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Etorri.
Def.: D. kanpotik egunak eginda porturantz etortea.

errekalado - errekaladue
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. hondotik zenbat altxaten duzun apaiua.

Enz.: D. arrain batzutan hondoaren kontra, beste batzutan braza bete gorago edo braza bi beherago edo, lau braza gorago edo igual ur erdian ere.
Ber.: errekalado
Dok.: Azk. -

erreklama - erreklama
Lok.: 23A, 26B
Kat.: iz.
Def.: "reclame". D. bera palua baino oho! gogorragokoa da. Ziloa dauka, handik pasaten da ustaga.
Dok.: Azk. -

errekorta
Lok.: 38A
Kat.: ad.
Def.: gutxitu, geldirago imini makina.
Sin.: akorta, gitxitxu
Dok.: Azk. -

erremanga - erremanga
Lok.: 29B
Kat.: iz.
Def.: "remanga". D. ezkira egiteko sarabardoa.
Enz.: D. Mundakan neuk bakarrik egiten dut.
Dok.: Azk. -

errematin dxuen, bota
Lok.: 28B, 29B, 38A
Kat.: ad.
Def.: D. erkideak hasarratu eta euren artean subasta egin, enbarkazioa nork hartu.
Dok.: Azk. -

erramenta
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: "romper la ola".
Sin.: apurtu
Ber.: erramenta
Dok.: Azk. -

***erremolari - erremolaridxe**

Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "remero".
Sin.: abanlaridxe
Ber.: erremolari - erremolaridxe
Ond.: erremolaxe a.
Dok.: Azk. -

erremorka
Lok.: 17A
Kat.: ad.
Def.: "remolcar". D. "toar".
Ber.: erremolka
Ond.: erremorka
Dok.: Azk. -

erremorka a. 1.
Lok.: 36B
Kat.: iz.
Def.: "remolque". Zentzu orokorrean.
Zit.: dirue dakoye orrek, aberidxa badau ba erremorka pagateko / sosiedadi eiñdxe, erremorkantzako
Dok.: Azk. -

erremorka, erremorkako txikota a. 2.
Lok.: 33B, 36B
Kat.: iz.
Def.: erremorkako txikota.
Zit.: beste enbarkasiño bateri emoten batzasu seure erremorka
Ber.: erremorkako txikota a.
Ond.: erremorkako txikota a.
Dok.: Azk. -

ERREMORKA ARTUN BI TZAGU
Lok.: 22B
Kat.: e.

ERREMORKA EMON BI TZAGU
Lok.: 22B
Kat.: e.
Def.: aberiata dagoenak esaten du.

erremorkadora a.

Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: "remolcador".
Ond.: erremorkadora a.

erremorkan
Lok.: 23B
Kat.: adlag. Eroan, ekarri, etorri.
Def.: "a remolque, remolcando".
Zit.: enbarkasiñue bádarusu erremorkan / enbarkasiño bi edo dakasus erremorkan
Ber.: erremolkan

errepara
Lok.: 37B
Kat.: ad.
Def.: "reparar, arreglar".
Sin.: arregla
Dok.: Azk. -

***erreparasiño - erreparasiñue**
Lok.: 26A, 29A
Kat.: iz.
Def.: "reparación".
Zit.: ona otorten di ba erreparasiñorako / errepa:siñun datosenin datos ona
Ond.: *erreparasiñoi
Dok.: Azk. -

errepujo - errepujue
Lok.: 8B, 10B, 17A, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. bela-orratzari buruan sakateko erabiltzen zen erdian burdinazko zer bat zeukan narrua.
Ber.: errepujue a.
Dok.: Azk. -

erresaka - erresakie
Lok.: 9B, 15A, 17A
Kat.: iz.
Def.: "resaca".
Zit.: erresaka andidxe dau
Sin.: goraberie

Ber.: erresaka - erresakie
Ond.: erresaki a.
Dok.: Azk. Erresaka 1º (B, G), corriente, resaca.

***errí - erridxe**
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: kosta, herria.
Zit.: erridxe bistan dau
Dok.: Azk. -

BE-ÉRRIDXEK a.
Lok.: 13A
Kat.: iz.
Def.: beheko herriak: Santoña, Castro..
Ber.: beko erridxek a.

erria, errie 1.
Lok.: 6B
Kat.: ad. Belak, bandera..
Def.: "arriar".
Ber.: errie
Lek.: erria
Ond.: erria
Dok.: Azk. Erria (B, G), arriar.

erria, errie 2.
Lok.: 28A
Kat.: ad.
Def.: hil
Zit.: illdxe, erri tzo beren bururi
Dok.: Azk. -

erria, errie 3.
Lok.: 25B
Kat.: ad.
Def.: umea izan.
Ond.: Ondarrun ez
Dok.: Azk. -

erria, errie 4.
Lok.: 31B
Kat.: ad.

Def.: gauza bat itxi.
Zit.: setentan, ya, erri nauen, arrastie

erria en manda
Lok.: 28A
Kat.: ad.
Def.: D. erria.
Dok.: Azk. -

erribera
Lok.: 32A
Kat.: adlag.
Def.: asko eukitzea dirua.
Zit.: Abe Mari arek badxakok, erribera dxakok arek dirue
Dok.: Azk. -

erridxo-arrañe a.
Lok.: 26A, 33A
Kat.: iz.
Def.: "herrera", *lithognathus mormyrus*.
Enz.: D. errioko sarreretan eta atrapaten zen.
Ber.: erridxo-arrañe a.
Lek.: merikano - merikanua
Dok.: Azk. -

errifadura - errifadurie
Lok.: 7B, 26B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioaren itxura, erdi ingurutik aurrerantz dakarren aldatsa, goia.
Ber.: errefadure - errefadurie
Dok.: Azk. -

errindo
Lok.: 27A
Kat.: adlag.
Def.: "filando", erriaten. D. errunbo baten doa enbarkazioa.
Zit.: sus errindo apaidxue, errindo alanbrie ta ori
Lek.: erriendo
Ond.: Ondarrun ez
Dok.: Azk. -

errixadurak a.

Lok.: 8A, 25B
Kat.: iz. Hartu.
Def.: D. bela laburtuteko txikotxuak.
Dok.: Azk. -

errixe
Lok.: 25B
Kat.: ad.
Def.: D. bela txikitu errizadurekin.
Dok.: Azk. -

ERRIXE EIN BI DU TRIPIE
Lok.: 25B
Kat.: e.
Def.: D. "hay que apretar el cinturón".
Dok.: Azk. -

errixe - errixek
Lok.: 25B
Kat.: iz. Hartu.
Def.: D. bela laburtuteko txikotxuak.
Sin.: errixadurak
Ber.: errixek a.
Dok.: Azk. Erriz 1º (B, G), rizos de velas.

erró - errue
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: "tentáculos del pulpo, chipirón, etc."
Sin.: erpak
Ber.: errue a.
Ond.: erro - erruk
Dok.: Azk. ERRO 5º (Bc, G-zumay), tentáculos del pulpo, jibión, etc.

erromero
Lok.: 3A, 7B, 19A
Kat.: iz.
Def.: D. meroaren antz-antza dauka, askok igerri ere ez.
Enz.: D. urte baten ondo atrapa zen erromeroa baia gero hori galdu egin zen.
Ber.: erromerue a.
Dok.: Azk. Erromero (B-b-ond), remora, pez pequeño, muy lindo.

***errosidxo - errosidxue**
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "rocío". D. kasu baterako salta enbarkaziora eta txikotak eta tosta bustita egoten dira.
Enz.: D. terrel hotzak dagozenean egoten da hori.
Ber.: errosidxue a.
Dok.: Azk. -

errueda - erruedie
Lok.: 9B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. bolantea.
Enz.: D. lehen eskuko lema erabiltzen zen, orain ez, orain dena da errueda.
Dok.: Azk. -

errún - erruna
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. tostarik tostara dagoen lekua.
Ber.: errune a.
Dok.: Azk. ERRUN 2º (B-b-mu), manga, anchura de una embarcación.

errunbo - errunbue 1.
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "rumbo".
Zit.: se errunbotan satos edo?
Ber.: errenbue a.
Dok.: Azk. -

errunbo - errunbue 2.
Lok.: 8A, 30A
Kat.: iz.
Def.: D. harriren bat jo duelako edo sikutan lotu denean harriren batek enbarkazioari oholean, azpian egineko ziloa.
Dok.: Azk. -

errutan
Lok.: 23B
Kat.: adlag.
Def.: "en ruta".

Zit.: topaten basan enbarkasiñue, kasu baterako arrasteru errutan
Dok.: Azk. -

eskala-gato - eskala-gatue
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

***eskama - eskamie**
Lok.: 2B, 8B
Kat.: iz.
Def.: "escama".
Ber.: eskama - eskamie
Ond.: eskami a.
Dok.: Azk. ESKAMA 2º (B, G), escama de peces.

***eskamada - eskamadie**
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. sarabardoa ibilikeran eta trainetik urteten duen arrainaren eskama sueltua.
Ber.: eskamadie a.
Dok.: Azk. -

eskamatu
Lok.: 25B
Kat.: ad.
Def.: D. eskama kentzea.
Ber.: eskamatu
Dok.: Azk. -

eskátz - eskatza
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "cocina".
Sin.: kosiñie
Dok.: Azk. Eskatz (Bc), cocina. (Contr. de ESKARATZ, 2º).

eskéi
Lok.: 10A, 22B
Kat.: ad.
Def.: "varar".

Zit.: enbarkasiñue nora darusu? da baraderora eskeitxen / enbarkasiñu eskeitxen gus aspidxek eitxeko
Sin.: bara
Ber.: eskéi
Dok.: Azk. -

eskillara - eskillarie
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "escalera". Barrura igateko.
Dok.: Azk. -

eskilla-reala a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "escala real". D. barandillekin iminten den eskilara.
Dok.: Azk. -

eskiñada - eskiñadie
Lok.: 4A, 12B, 21B, 23B
Kat.: iz.
Def.: D. harriaren eta arearen bitartea.
Enz.: D. eskinadetan breka, barbarina eta hotako arraina egoten da.
Dok.: Azk. -

eskira - eskirie
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "quisquilla".
Ber.: eskire - eskirie, eskirek
Lek.: iskira - iskiria
Ond.: iskira - iskiri
Dok.: Azk. EZKIRA 1º (B-b-I), quisquilla, crangón, camarón, cierto crustáceo muy apreciado en las mesas como entremés.

ESKIRA BALTZA a.
Lok.: 4A
Kat.: iz.
Def.: D. harri tartean atrapaten da, azal gogorra dauka.
Ber.: eskire baltza a.
Dok.: Azk. -

ESKIRA GORRIDXE a.

Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: D. ez da kostakoa lakoa.
Enz.: D. azalean etorten da kanpotik, Caribetik edo, multzoan etorten da eta jakia da atunentzat eta baleentzat.
Ber.: eskire gorridxe a.
Lek.: iskira gorridxa a.
Ond.: iskira gorrixe a.
Dok.: Azk. -

ESKIRARRA a.
Lok.: 37A, 38A
Kat.: iz.
Def.: ezkira klase bat.
Dok.: Azk. -

ESKIRA SURIDXE a.
Lok.: 4A
Kat.: iz.
Def.: D. Mundakako itsasadarrean atrapaten da putzuetan Gernika alderditik, azala mehe-mehea dauka, karnadatako hobea da ezkira zuria beltza baino.
Ber.: eskire suridxe a.
Dok.: Azk. -

eskíretako áruek a.
Lok.: 15B
Kat.: iz.
Def.: ITSASOA enziklopediako lehenengo liburuan, 208. orrialdeko 16 zenbakidun irudiko "esquileros".
Enz.: D. arraina amarrata ateraten ditugu guk ezkirak hauekin.
Dok.: Azk. -

eskó eskue, eskoko txikota, eskuko txikota
Lok.: 5A, 6B, 14B
Kat.: iz.
Def.: D. trainaren atzerengo txikota, biradorera doana. Hogei edo hogeitabost metro edo eukitzen ditu.
Ber.: eskue a., eskoko txikota a.
Ond.: esku a.
Dok.: Azk. -

eskót - eskota

Lok.: 7B, 8B
Kat.: iz.
Def.: D. belak atzeko mandatik atesateko daukan txikota.
Enz.: D. popadan bazoaz erria egin behar da gehiago boltsa formateko eta ankerara joateko estutu egin behar duzu.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: eskota a.
Lek.: eskota a.
Ond.: eskota a.
Dok.: Azk. Eskota (Bc, G), escota, cierta cuerda de las lanchas.

eskotik (egin)
Lok.: 29B
Kat.: ad.
Def.: D. etxada egin eta atzetik eskapa arrainak.
Dok.: Azk. -

eskotilla
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "escotilla", D. arraintxoetako eta baita neberetako sarrera ere.
Ber.: eskotillie a.
Ond.: eskotilli a.
Dok.: Azk. -

eskukera - eskukerie
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "tembladera", *torpedo marmorata*. D. elektrizitatea ematen duen arraia klasea.
Ber.: eskukera, eskokerie a.
Lek.: eskuikaria a.
Dok.: Azk. Eskuikara (B-b-l), torpedo, p.z que hace temblar a quien le toca.

eskuko farola a.
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: "farol de mano".
Enz.: D. orain usa ere ez da egiten.
Dok.: Azk. -

espadin - espadiña,e

Lok.: 34B, 37A
Kat.: iz.
Def.: D. arrain distiratsua, urrezuria lez dauka haragia.
Ber.: espadiñe a.
Dok.: Azk. -

espalda - espaldie
Lok.: 6B, 11B, 15A
Kat.: iz.
Def.: D. norbere atzea edo trainaren atzea.
Enz.: L. arraina espaldara badoa harriak botaten zaizkio handiko alderdira ikaratuteko.
Zit.: arrañe espaldati dator / arrañe espaldara due / espaldati dau
Ber.: espaldie a.
Dok.: Azk. -

esparbela a.
Lok.: 26B, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. esku baten batuta lasunak eta atrapateko zabaletara botaten zen sarea.
Enz.: D. atxina-atxina usaten zen, nik ikusi dut hori Sevillako errioan ere bai.
Dok.: Azk. -

espardela a.
Lok.: 6A, 26B
Kat.: iz.
Def.: D. guardakolaren gainea.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: espardela a.
Ond.: espardela a.
Dok.: Azk. -

esparloi - esparloye
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: D. tiburoiaren antzekoa, handiagoa, lepoko espita handia dauka.
Enz.: D. atunetan sarri egiten zuen atuna alaten egon, heldu eta bera eroan.
Ber.: esparloi - esparloye
Lek.: esperloya a.
Ond.: esperloi a.

Dok.: Azk. ESPARLOI (B-b-l), esparroi (B-ond, G), pez espada que persigue a los toninos o delfines, tiene la mandíbula superior en forma de espada con dos cortes.

esperan
Lok.: 35A
Kat.: adlag.
Def.: kofradtan argi berdea egoten zenean itxaroten urteteko edo ez.
Dok.: Azk. -

espitxa - espitxie 1.
Lok.: 3B, 19A
Kat.: iz.
Def.: D. kasu baterako untze batek irteten badu zorroztuten den ohol zatia untzeak irten duen lekutik sartzeko.
Ber.: espitxe - espitxie
Dok.: Azk. -

espitxa - espitxie 2.
Lok.: 32A, 34B
Kat.: iz.
Def.: "espina exterior".
Sin.: sue
Lek.: espi - espidxa
Ond.: espi - espixe
Dok.: Azk. -

espitxa - espitxie 3.
Lok.: 32A
Kat.: adj.
Def.: D. edozertan sartzen diren andrak.
Sin.: gardie, arrain santarra
Dok.: Azk. -

esprin - espriñe
Lok.: 36B
Kat.: iz.
Def.: D. amarrata zagozenean mollan atzea zabalduteko ematen den txikota.
Ond.: esprin - espriñe
Dok.: Azk. -

estaidxe a.

Lok.: 11B, 20A
Kat.: iz.
Def.: "estay".
Oha.: D. merkantean esaten da, hemen ez. Begitu irudietan.
Sin.: gartxidxek
Ber.: éstaidxe a.
Lek.: estaidxa a., estaidxak a.
Dok.: Azk. ESTAIA 1ª (B-l, Gc), obenques, cuerdas con que se levantan y bajan los mástiles.

estatxa - estatxie
Lok.: 7A, 21B
Kat.: iz.
Def.: "estacha". D. fondo emoten dena enbarkazio txikietan, mehea. Merkanteetan estatxa txikot lodiagoa da amarrateko.
Oha.: cf. kalaborta, begitu irudietan.
Ber.: estatxa - estatxie
Lek.: estatxa - estatxia
Ond.: estatxi a.
Dok.: Azk. Estatxa (AN-ond, B-b, G-don), estacha, cuerda delgada de que se sirven los pescadores en sus faenas.

estiba
Lok.: 24A, 31B
Kat.: ad.
Def.: "estibar".
Ber.: estibe
Ond.: estiba
Dok.: Azk. -

***estiba - estibie**
Lok.: 24A
Kat.; iz.
Def.: "estiba".
Ber.: estibie a.
Dok.: Azk. -

estiborra a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "estribor".
Ber.: estiborra a.
Ond.: estiborra a.

Dok.: Azk. -

estopa
Lok.: 9B
Kat.: ad.
Def.: ohol bitarteetan estopa sartu.
Ber.: estopa
Dok.: Azk. -

estopa - estopie
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: D. ohol bitarteetan sartuta dagozen zintak. Klase bik›ak dira: bat da kotoiaren antzekoa eta bestea da kalamua edo lihoa edo halakoa, alkitranaz dago hori galafatiata enbarkazio guztia
Ber.: estopie a.
Ond.: estopi a.
Dok.: Azk. -

***estopi etxa**
Lok.: 9B
Kat.: ad.
Def.: D. saltoren baten, golperen baten estopa botatea.
Ber.: estopi etxa
Dok.: Azk. -

***estrameridiana - estrameridianie**
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: D. eguzkia bere zenitetik pasata dagoenean hartzen den altura
Dok.: Azk. -

estrapo - estrapue
Lok.: 5A, 6B, 7B
Kat.: iz.
Def.: "estrobo". D. toletean erramua sartzeko kalamuzkoa
Oha.: begitu irudietan
Ber.: estrapo - estrapue
Lek.: estrepo - estrepua
Ond.: estrapu a.
Dok.: Azk. Estrepo (B-b-l), estrovo, rosca que sujeta el remo al escálamo.

estrella - itxasoko estrellak
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "estrella de mar".
Enz.: D. haitzetan egoten ziren.
Ber.: estrellie a.
Dok.: Azk. -

estropada - estropadie
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "regata".
Sin.: erregatiue
Ber.: estropadie a.
Ond.: estropadak a.
Dok.: Azk. -

etxada - etxadie
Lok.: 22B, 30A
Kat.: iz.
Def.: "echada, largada".
Zit.: lau etxada eingus
Ber.: etxada - etxadie
Lek.: etxarak a.
Ond.: etxara - etxari
Dok.: Azk. -

ÉRETAKO ETXADIE a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: D. baborra haizera iminten den etxada.
Ber.: ératako etxadie a.

KóNTRAKO ETXADIE a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: D. haizea estiborretik iminten den etxada.

etxadan
Lok.: 23B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: sarea botaten
Dok.: Azk. -

etzé - etziek
Lok.: 16B, 19B, 27B
Kat.: iz.
Def.: mallak, sarea txikotean jota dagoen puntu biren tartea?
Enz.: D. batzuk joten dute lau etxerik lau etxera kortxoa.
Ber.: ertxé - ertxiek
Dok.: Azk. -

etzien
Lok.: 28B
Kat.: adlag.
Def.: portuan, etxean.
Ond.: etxin
Dok.: Azk. -

***etzegun - etzegune**
Lok.: 23B, 28B, 35A
Kat.: iz.
Def.: itsasora urteten ez den eguna.
Ber.: etzegune a.
Lek.: etxeun - etxeuna, etxeguna
Ond.: ez da esaten
Dok.: Azk. -

etzegune (egin)
Lok.: 23B
Kat.: ad.
Def.: etxean lotu, itsasora urten ez.

eurí - euridxe
Lok.: 5A
Kat.: iz.
Def.: "lluvia".
Ond.: eurixe a.
Dok.: Azk. EURI 1º (AN, B, BN, G, R, S), lluvia.

eurí-lánburre a.
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: "llovizna".
Ond.: euri-lanburre a.
Dok.: Azk. Euri-landur (B-mu), llovizna.

euri-lañue a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: euria dakarten lainoak?
Sin.: euri-sartie
Ber.: euri-lañuek a.
Dok.: Azk. -

euri-sarta - euri-sartie,ak
Lok.: 16B, 22B
Kat.: iz.
Def.: D. arraia formadun lainoak.
Dok.: Azk. -

euri-sirixe a.
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: "llovizna".
Ond.: euri-lantxe a.
Dok.: Azk. euri-zirin (B-l-m), llovizna

euri-truxo - euri-truxuek
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: D. euri asko denean, zaparrada gogorrak.
Zit.: joe! olako euri-truxurik!
Ond.: euri-truxuk a.
Dok.: Azk. TRUIXU (B), lluvia fuerte. ¡ONEK DIRA EURI-TRUIXU EDERRAK! (B-mu)

éutzo!
Lok.: 3B
Kat.: ex.
Def.: kazan arrainak heldu duela patroiari jakin erazteko botaten den oihua.
Ber.: éutzo!
Lek.: eta!
Ond.: deutze!
Sin.: Jesus!
Dok.: Azk. -

éutzo ámue!

Lok.: 28B
Kat.: ex.
Def.: izorra hadi!
Dok.: Azk. -

F

fája - fájie
Lok.: 17A, 22A, 22B
Kat.: iz.
Def.: patentea eta pinturaren bitarteko lerro zuria, atzeratie doa buelta guztian.
Sin.: sintxie
Ber.: fája - fájie
Dok.: Azk. -

falsa-bosa - falsa-bosie
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "falsa boza". D. arrastan ateak daroa, txikota da kate zati batekin dagocna malleta trinkateko.
Dok.: Azk. -

***falta (faltatie)**
Lok.: 12A
Kat.: ad. Txikotak, kateak
Def.: "faltar, ceder cuerdas, cadenas.."
Ber.: falta
Lek.: palta
Dok.: Azk. -

fárdo - fárduek
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: "fardo, bala".
Sin.: balak
Ber.: fárdo - fárdue
Dok.: Azk. -

farola s.
Lok.: 22B, 35A
Kat.: iz.
Def.: "faro".

Ber.: faról - farola
Dok.: Azk. -

férri - férridxe
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "ferry".
Dok.: Azk. -

fila
Lok.: 6B
Kat.: ad.
Def.: D. artez eroan enbarkazioa. Arrastan ateak zabalduten duenean sarea, aurduan egiten da fila.
Sin.: artes eruen
Ber.: enfile
Dok.: Azk. -

firme!
Lok.: 23B, 27A
Kat.: ex.
Def.: kontramaisuak esaten diona patroiari elementu guztiak firme dagozenean, erriata dagozenean.
Ond.: firme!
Dok.: Azk. -

firme (egin)
Lok.: 23B, 36A
Kat.: ad.
Def.: D. arrastan elementu guztiak erria direnean makinillan egiten duzu frena eta ja firme elementuak.
Dok.: Azk. -

fléta
Lok.: 13B
Kat.: ad.
Def.: D. enbarkazioa alokatu.
Dok.: Azk. -

flet - fletá
Lok.: 32A, 34A
Kat.: iz.
Def.: "flete". D. merkantekoa da.

Ond.: fleta a.
Dok.: Azk. -

flóta
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "flota".
Zit.: Bermion flota andidxe dau
Ber.: flóta
Dok.: Azk. -

flotán
Lok.: 28B
Kat.: adlag.
Def.: "flotando". D. pertsona bat itota, enbarkazioa portuan..
Dok.: Azk. -

***flotasiño - flotasiñue**
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "linea de flotación". D. merkanteetan obra muerta eta obra viva-ren bitartea.
Dok.: Azk. -

fogonero, fogoneru 1.
Lok.: 17A, 29B
Kat.: iz. Ibili.
Def.: "fogonero".
Enz.: D. ikatza bota eta galdara jagoten zuena.
Zit.: an ibiltxe naitxen fogoneru
Dok.: Azk. -

fogonerue a. 2.
Lok.: 35B, 21A
Kat.: iz.
Def.: "carbonero". D. arrastako arraina, ez kostakoa.
Enz.: D. makallo tartean ateraten dugu hori, Gran Solen-eta atrapaten da.
Lek.: fogonero - fogonerua
Dok.: Azk. -

fóka - fókie, áurreko fókie 1.
Lok.: 7B, 8B, 20A

Kat.: iz.
Def.: D. aurrean iminten den bela branka-musturretik eta palura.
Enz.: D. atunetan eta eguraldi txarra dagoenean usaten da, baltsa botaten dute eta iminten diote foka geldi-geldi popadan eukitzeko enbarkazioa. Beleroek ere usaten dute haizerantz joateko.
Ber.: fókie, aurreko fokie a.
Lek.: fokia a.
Dok.: Azk. -

fóka - fókie 2.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "foca".
Ber.: fóka
Dok.: Azk. -

fóko - fókuek
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "foco".
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

folidxo - folidxue
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: barkuaren matrikula. D. "folio".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: folidxo - folidxue
Dok.: Azk. -

fondeadero - fondaderue
Lok.: 32B
Kat.: iz.
Def.: "fondeadero".
Ond.: fondeadero - fondeaderu
Dok.: Azk. -

fondie
Lok.: 14B, 30A
Kat.: ad.
Def.: "fondear".

Zit.: fondiku? / sarik fonditeko ankillie
Oha.: antza *fondo-mon* esaten du gehiago, *fondie* holako galderaren baten-edo berak dinoez legez.
Ber.: fondie
Ond.: fondia
Dok.: Azk. -

fóndo-mon
Lok.: 14B
Kat.: ad.
Def.: "fondear".
Ber.: fóndo-mon
Ond.: fondu bota
Dok.: Azk. -

frankobordo - frankobordue
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: merkanteetan noraino karga behar den erakusten duen lerroa.
Ber.: frankobordue a.
Dok.: Azk. -

frená
Lok.: 22B
Kat.: ad.
Def.: "frenar".
Ber.: frena
Ond.: frena
Dok.: Azk. -

fréno - frénue
Lok.: 17B, 22B
Kat.: iz.
Def.: "freno". D. arrastan makinillak eroaten du frenoa.
Enz.: D. sarritan engantxa barik, frenoaren gainean doa sarea arrastan.
Ber.: fréno
Ond.: frenu a.
Dok.: Azk. -

***freskera - freskérak**
Lok.: 9B
Kat.: iz.

Def.: D. freskotako arraina hartzen duten andrak, plazarako kaxa bat edo bi arrain edo. Nagusiak ere badagoz kamioikadak botaten dituztenak herrietara.
Enz.: D. atxina andrak buruan otzara hartuta etorten ziren Mundakara antxoba saltzen. Baita orain sasoian ekarten zituzten injadak berotan fabrikatik, atunen belarriak.
Ber.: freskérak
Dok.: Azk. -

fréskotako (arrañe)
Lok.: 9B, 36A
Kat.:
Def.: D. fabrikarako barik freskerek saltzen duten arraina. Freskotako beti karuago fabrikarako baino.
Zit.: freskotako, au presidxu eiñdxau da fabrikarako, au presidxu eiñdxau
Ond.: freskoako
Dok.: Azk. -

***fueraborda - fuerabordie**
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "fueraborda".
Ber.: fueraborda - fuerabordie
Dok.: Azk. -

G

gabarra - gabarrie
Lok.: 12A, 13B
Kat.: iz.
Def.: "gabarra". D. merkanteari kargak hutsitzeko.
Ber.: gabarrie a.
Ond.: gabarri a.
Dok.: Azk. Gabarra (B, G), gabarra.

galafatie
Lok.: 9B
Kat.: ad.
Def.: "calafatear". D. estopa sartu oholetan.
Enz.: D. enbarkazio berriak lehenengotarik daroa eta sarri, ura egiten badu, galafatia egiten da.
Sin.: estopa

Dok.: Azk. -

galarren - galarrena
Lok.: 14A, 15A
Kat.: iz.
Def.: "galerna".
Enz.: D. normalean eguerditik gora izaten da.
Ond.: galarrena a.
Dok.: Azk. Galarren 1º (B, G), galerna.

galdara - galdarie
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "caldera".
Ber.: galdara - galdarie
Ond.: galdari a.
Dok.: Azk. Galdara (Bc), caldera

galdara-makiñek a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "máquina de vapor".
Ber.: galdara-makiñek a.
Dok.: Azk. -

***galdxoi - galdxoye**
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: *labrus* familiako arraina. D. lula baino handiagoa da, eskama dauka.
Enz.: D. lulatan zagozenean atrapaten da, arrain ona da jateko.
Dok.: Azk. GAIO 1º (B-mu), un pez marino, sin escamas, de piel muy lisa y reluciente; es mayor que la LULA.

galernaso - galernasue
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. galarren gogorra.
Zit.: ño! Au dok galernasue!
Ond.: galernasu a.
Dok.: Azk. -

gáltzaidxe a.

Lok.: 14B, 37A
Kat.: iz.
Def.: tintatueran hariak hartu ez duen tinta, amurako balio ez zuen bokart gazia, eta abar.
Dok.: Azk. Galtzai (Bc), pérdida, perdición.

gallá - gallie
Lok.: 2B, 3B
Kat.: iz.
Def.: D. amuak puntan daukan gantxoa, arpoiak legez egiten duena.
Ber.: gallé a.
Dok.: Azk. GAILLA 1º (B-b-mu), pala o paleta del anzuelo, en que se sujeta la pita del aparato de pesca.

galletie a.
Lok.: 11B, 36B
Kat.: iz.
Def.: "galleta".
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

gánba - gánbie
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "gamba".
Ber.: gánba - gánbie
Ond.: ganba - ganbi
Dok.: Azk. -

gángille a.
Lok.: 12A, 37B
Kat.: iz.
Def.: "gánguil".
Enz.: D. Erandion egoten ziren hondoko basa hartzen.
Dok.: Azk. -

***gar - garrá**
Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoa errementa gurarik datorrenean dakarren bitsa, garra dariola.
Ber.: garrá a.
Dok.: Azk. -

garda - gardia, gardie 1.
Lok.: 1A, 12A, 19A, 32A, 33B, 34B
Kat.: iz.
Def.: "tintorera", *prionace glauca*. D. tiburoiaren antz-antzeko arraina, hogeitamar, berrogei kilokoa eta gehiagokoa ere bai.
Enz.: D. lehen ez zen jaten, gero orain hogei bat urte ta hartzen zituzten gauez gardak eta azala kenduta saldu egiten ziren Ondarrun. Esaten zuten Zumaian jan egiten zela, udatiarren eraginez izango da. Jeneralean hirugarren bueltan jaten du karnada.
Ber.: gardá - gardie
Lek.: kardaya a.
Ond.: garda - gardi
Dok.: Azk. GARDA 1º (B-b-mu), pez que parece ser el marrajo.

GARDI BAIÑO LUSIAU SAUS
Lok.: 33B
Kat.: e.
Def.: baporean etzanda lo edo dagoenari esaten zaio.
Dok.: Azk. -

garda - gardia, gardie 2.
Lok.: 12A
Kat.: adj.
Def.: okerra.
Zit.: gardi sara
Sin.: arrain santarra, trabeseko panela
Dok.: Azk. -

gártxi - gártxidxek
Lok.: 11B, 20A
Kat.: iz.
Def.: D. motoak, tirak eta barruko apaiu guztiak, armamendu guztiak. Legez erderaz belarenak baino ez dira.
Ber.: gártxi
Ond.: gartxi - gartxíxak
Dok.: Azk. -

gasoliña - gasoliñie
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: "gasolina".

Dok.: Azk. -

gastaña-lokotza a.
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: D. gaztainaren lokatzaren berdin-berdina da.
Enz.: D. itsasoan haitz-tarteetan eta egoten da.
Dok.: Azk. -

gatera - gaterie
Lok.: 5A
Kat.: iz.
Def.: "gatera".
Oha.: begitu irudietan
Ond.: belarrixak a.
Dok.: Azk. -

***gibarroi - gibarroye**
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: "tromba".
Oha.: beharbada seguruagoa da *tronpie* esangura honetarako *gibarroye* baino.
Sin.: tronpie 1.
Dok.: Azk. -

gídxe - gídxie
Lok.: 15B
Kat.: iz.
Def.: ITSASOA enziklopediako lehenengo liburuan, 211. orrialdeko 23 zenbakidun irudiko "cala". Atxinako arteetar. D. otzaratik gora datorren txikota buiara.
Ber.: gídxe - gídxie
Dok.: Azk. -

gillá - gillie
Lok.: 3A, 7B, 15A, 24B
Kat.: iz.
Def.: "quilla".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: gill- gillé
Lek.: gillia a.
Ond.: gilla - gilli

Dok.: Azk. Gilla 1º (B-b-i), quilla.

gillas gora, gilles gora
Lok.: 29A
Kat.: adlag.
Def.: D. "tripaz gora".
Zit.: an dakosu a gilles gora plantata
Ber.: gilles gora
Dok.: Azk. -

gillola a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. gillaren kontra doan lehenengo ohola.
Ber.: gillola a.
Ond.: gillola a.
Dok.: Azk. -

***giñada - giñadie**
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: brankaz joan barik baborrera edo estiborrera hartzen den okertasuna.
Ond.: giñari a.
Dok.: Azk. -

giñadi emoten
Lok.: 23B
Kat.: e.
Def.: D. arrastan mandaraka-mandaraka joan sarea zabalduteko.
Ber.: giñadi emon
Dok.: Azk. -

gitxitxu
Lok.: 6B
Kat.: ad. Makina.
Def.: "moderar (máquina)".
Sin.: amodera, akorta
Ber.: gitxitxu
Dok.: Azk. Gitxitu (Bc), disminuir.

goberna
Lok.: 36A

Kat.: ad.
Def.: D. lema eroan.
Ond.: goberna
Dok.: Azk. -

goguarrain!
Lok.: 33B
Kat.: ex.
Def.: D. suertea euki!
Zit.: kabura gues tximinoitxen. - E gogouarrain! Ni beste leko batera nuc
Dok.: Azk. -

goiko mandie a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. lesta.
Ant.: beko mandie
Dok.: Azk. -

góitxarrak a.
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: Mundakatik lesteranzko portuetako arrantzaleak. D. goitarrak lekeitiarrak eta ondarrutarrak ere bai baia gehien kiputzari esaten zaio.
Ber.: góitxarrak a.
Lek.: Jose Marittarrak a.
Ond.: goitxárrak a.
Ant.: betarrak
Dok.: Azk. -

gonbitxo-larridxe a.
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: "mareo".
Dok.: Azk. -

gonbíx - gonbixa
Lok.: 1B, 9A, 37A, 38B
Kat.: iz.
Def.: *scorpaena* familiako arraina. D. kostan-kostan atrapaten da, itxaskabra baino txikiagoa.

Ber.: gomíx - gomixe, gonbixe
Lek.: bonbixa, ponpixa a.
Dok.: Azk. GOMIZ (B-b), pececillos comestibles de aletas y cabeza grandes, que se pescan junto a las peñas; unos son negruzcos, otros rojizos.

gónidxo - gónidxue
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: "gonio".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: gonidxue a.
Ond.: goniu - goniue
Dok.: Azk. -

gorabera - goraberie
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "resaca".
Zit.: gorabera andidxe dau
Sin.: erresakie
Ber.: gorabera
Dok.: Azk. Gora-beera, gora-behera, gora-bera 2º (B, G), flujo y reflujo del mar.

***goraldi - goraldidxe**
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: erresaka dagoenean uraren goranzko aldia.
Ant.: beraldidxe
Ber.: goraldidxe a.
Dok.: Azk. Goraldi 1º (B, G), flujo.

gorri - gorridxe
Lok.: 13B, 14B
Kat.: iz.
Def.: "banco de peces". Gorri ikusten den arrain multzoa.
Zit.: gorri txikidxe
Ber.: gorrí - gorridxe
Lek.: gorridxa a.
Ond.: gorrixe a.
Dok.: Azk. GORRI 3º (B-l), manjúa, montón de sardinas u otros peces pequeños de la mar.

AN GORRIDXE!
Lok.: 11A
Kat.: ex.
Def.: arrainaren gorritasuna ikusieran botaten zen oihua, manjungan ere sarri esaten zen.
Ber.: an gorridxe!
Ond.: an gorrixe!
Dok.: Azk. -

gradú - gradúek
Lok.: 13B, 30B
Kat.: iz.
Def.: "grado". D. konpasaren graduak.
Ber.: grado - gradue
Dok.: Azk. -

***granpín - granpiñe**
Lok.: 12A, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. ankillaren antzean baia txikia. Txikoten bat atrapateko edo batelean bazagoz atrakateko mollara granpina botata.
Ber.: granpín - granpiñe
Lek.: karpiña a.
Ond.: granpiñe a.
Dok.: Azk. KARPIN (B-I), conjunto de tres o cuatro anzuelos unidos formando figura de ancla.

grilleta - grilletie
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "grillete". D. kateak amarrateko, guardakaboa ere grilletan doa.
Ber.: grilleta - grilletie
Ond.: grilleta
Dok.: Azk. -

grúa - grúie
Lok.: 28A, 31A
Kat.: iz.
Def.: "grua".
Oha.: cf. *matxiñie*
Dok.: Azk. -

guarda-guardaka
Lok.: 33B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. eguraldi txarra dagoenean saltoka eta balantzadaka joatea enbarkazioa.
Dok.: Azk. -

guardakabo - guardakabue
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "guardacabo".
Ber.: guardakabo
Ond.: guardakabu a.
Dok.: Azk. -

guardakol - guardakola
Lok.: 6A, 25A
Kat.: iz.
Def.: D. zubia eta makina tapaten dituena, ezkatza eta denak hor barruan doaz.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: guardakola a.
Dok.: Azk. -

***guardakoleko tapa - guardakoleko tapak**
Lok.: 26B, 37B
Kat.: iz.
Def.: guardakola zarratutekoak.
Dok.: Azk. -

***guardarrain - guardarrañ, guardarrañek**
Lok.: 13B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. kubertan arraina iminteko dagozen kaxoiak.
Ber.: guardarrañek a.
Dok.: Azk. -

guardasobille a.
Lok.: 19A, 28A
Kat.: iz.
Def.: "pez martillo".
Ond.: txapelokerra a.
Dok.: Azk. -

***guárdi (guárdirik) - guárdidxa, guárdidxek**
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "guardia".
Enz.: D. arrastan kosta joaten zen gau guztian eta beti marinero batekin, marineroek erlebua hartzen zioten elkarri.
Dok.: Azk. -

guayakana a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: "guayacán".
Enz.: D. kaskilloak guaiakanezkoak izaten ziren.
Ber.: guayakana a.
Dok.: Azk. -

I
inbornal - inbornala
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "imbornal". D. enbarkazioak obramuertan daukan ziloa kanpora, urak urteten duena.
Ber.: inbornalak a.
Dok.: Azk. -

iñdxada - iñdxadie
Lok.: 2B, 8B
Kat.: iz.
Def.: "ijada".
Sin.: belarridxe
Ber.: iñdxada - iñdxadie
Lek.: iñdxaria a.
Ond.: mendriska - mendriski
Dok.: Azk. INJADA (B-b-l), ijada de peces.

ipár -iparra
Lok.: 3A, 9B, 15A, 36B
Kat.: iz.
Def.: D. lesteko haizea, lesta-nordesta.

Enz.: D. gaua egikeran eguzkia garbia sartzen bada uretan tapa barik iparrak segidu lezake baia sartu baino lehenago tapaten bada hurrengo egunean ez dago iparrik.
Ber.: iparra a.
Lek.: iparra a.
Ond.: iparra a.
Dok.: Azk. IPAR 3º (AN, B, G, L), este, viento este.

ipar-lañu(e)k a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: eguzkia uretan sartu orduko tapaten duten lainoak, hurrengo egunean ez dago iparrik.
Oha.: holako azalpena ematen du iparra eta lainoen artean, dena den ez dakit seguru *ipar-lañuek* horiek diren edo beste batzuk.
Ber.: ipar-lañue a.
Lek.: iparlañua a.
Dok.: Azk. Ipar-laiño (B-l), nubes precursoras del viento nordeste.

iru itxaso segikuek, iru olatuek a.
Lok.: 23A
Kat.: iz.
Def.: D. "las tres Marías". Hondoko itsasoa egoten denean elkarrekin etorten diren hiru itsasoak.
Dok.: Azk. -

iskurridxe a.
Lok.: 10B, 11B
Kat.: iz.
Def.: "plancton". D. "planton". Ezkiraren antzekoa da, atunek eta jaten dutena.
Ber.: iskurri - iskurridxe
Dok.: Azk. -

islá - islie
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: "isla".
Lek.: islia a.
Ond.: isli a.

itxasapo - itxasapua. Ik. sapue

***itxas-arratoi - itxas-arratoye**
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: "pez rata"?
Dok.: Azk. -

itxas-frankue a.
Lok.: 8B, 33B
Kat.: iz.
Def.: "alta mar". D. zabal zagozenean.
Ber.: itxas-frankue, itxos-frankue a.
Lek.: *ittas-frankua a., itxas-franko(ko)
Ond.: ittos-franku a.
Dok.: Azk. -

itxasgixona, itxasoko gixona a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. arrantzalea.
Ber.: itxasgixona, itxosgixona a.
Dok.: Azk. Itsasgizon (AN-est, Gc, Lc), Itxasgizon (Bc), marino.

itxaskaballue, itxas-saldidxe a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "caballito de mar".
Dok.: Azk. -

itxaskabra - itxaskabrie
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: "cabracho". D. *gonbixe* baino lodiagoa eta handiagoa izaten da.
Ber.: itxaskabra
Lek.: itxaskabria a.
Ond.: itxoskabra - itxoskabri, itxaskabri
Dok.: Azk. Itxaskabra (Bc, G-zumay), cabracho, pez marino muy rojo, de cabeza voluminosa, se defiende con aguijón.

itxaskato - itxaskatue, itxasgatue
Lok.: 3A, 34B, 37A
Kat.: iz.

Def.: *chimaera monstrosa* (4 bider ezagutu du) eta *oxynotus centrina*? (2 bider). D. urdin argia da, buztana mehe-mehe-meha dauka eta begi handiak.
Enz.: D. gerra denboran haren gibela eta gauzak erabilten ziren kurtzuluentzat argia egiteko, baserrietara eroaten zuten. Jateko ere erabilten zen, bere koipearekin egiten zen arraina prejidu eta jan.
Ber.: itxaskato
Dok.: Azk. Itxaskatu (B-b, G-zumay), pez de ojos y dientes parecidos a los del gato, de cola larga; su hígado, sumamente grasiento o aceitoso, se usa como remedio contra la tiña.

itxaskirri - itxaskirridxe
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "marejada". D. itsaso gutxi dagoenean.
Sin.: manejadie
Ber.: itxaskirridxe a.
Dok.: Azk. -

itxaso - itxasue 1.
Lok.: 1A, 2B, 16B
Kat.: iz.
Def.: "mar".
Ber.: itxoso - itxosue
Lek.: itxaso - itxasua
Ond.: ittoso, itxoso - itxosu
Dok.: Azk. ITSASO 1º (c. ...), mar.

ONDOKO ITXASUE a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "mar de fondo".
Sin.: ondoko olatue
Lek.: bagia a.
Dok.: Azk. -

itxaso - itxasue 2.
Lok.: 15A, 23A
Kat.: iz.
Def.: "ola".
Sin.: olatue
Ber.: itxoso - itxosue

Lek.: itxaso - itxasua
Ond.: ittoso, itxoso - itxosu
Dok.: Azk. -

itxaso - itxasue 3.
Lok.: 12A, 23A
Kat.: iz. Egon, ekarri.
Def.: "mala mar"?
Zit.: dauenin itxasue, ori da dxue / Ixarok bigoti badako, itxasu da ganien / señale itxasu dakarrena / itxasu dauenien, lulik estau dxaten
Dok.: Azk. -

itxasoandidxe a.
Lok.: 15A, 23B
Kat.: iz.
Def.: D. hiru metrotik gorako olatua.
Lek.: ittasoandidxa, itxasoandidxa a.
Ond.: itxosoandixe a.
Dok.: Azk. -

itxaso andidxek austen
Lok.: 28B
Kat.: e.
Def.: "rompiendo mares". Nabegaten dabilenagaitik esaten da.
Dok.: Azk. -

itxaso errementadutatos
Lok.: 22A
Kat.: e.
Def.: D. asaotik apurtuten datozen itsasoak.
Dok.: Azk. -

itxasogaldo - itxasogaldue
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: segida baten barik bera bakarrik datorren olatua.
Ber.: itxasogaldo - itxosogaldue
Dok.: Azk. -

itxaso gogorra a.
Lok.: 15A, 18A
Kat.: iz.

Def.: "mar gruesa".
Dok.: Azk. -

itxasoko estrellak a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "estrella de mar".
Dok.: Azk. -

itxasoko kaballue, itxasoko saldidxe a.
Lok.: 34B, 37A
Kat.: iz.
Def.: "caballito de mar".
Enz.: D. atrapaten ziren Mundakako itsasadarrean.
Bar.. itxaskaballue, itxas-saldidxe
Dok.: Azk. -

itxasoko karakol - itxasoko karakola. Ik. karakola

itxasorik arakue, uretarik arako arrañe
Lok.: 34A
Kat.: adj.
Def.: "pescado fresco".
Dok.: Azk. -

itxasote - itxasotie
Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: itsasora urtetea.
Zit.: gaur estau itxasoterik / itxasote baten ba au arrañe artun du
Ber.: itxosote
Ond.: *ittosate (ittosateik) - ittosati
Dok.: Azk. -

itxas-sabalien
Lok.: 33B
Kat.: adlag.
Def.: "en alta mar".
Dok.: Azk. Itsas-zabal (G), alta mar.

itxastxakurre a. 1.
Lok.: 19B, 22B
Kat.: iz.

Def.: D. "nutria". Txakurraren antzekoa baia txikiagoa, azala finfintxua eukitzen zuten. Alauri egiten zuen pertsonak lez.
Enz.: D. haitz-ziloetan egoten zen, Portuondo puntan, Bermioko portuan ere bai atxina. Mundakan batzuk kume bi ekarri zituzten Portuondoko ziloren baten topata.
Sin.: uraberie
Dok.: Azk. Itxastxakur (B-i), nutria.

itxastxakurre a. 2.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: itsasora eroaten den txakurra.
Enz.: D. Bermion eta Mundakan enbarkazio guzti-guztiek euki dituzte fox terrierrak.
Dok.: Azk. -

itxastxori - itxastxoridxe
Lok.: 15B, 16A, 32B, 34A
Kat : iz.
Def.: "gaviota". D. zenbat eta zaharragoa zuriagoa.
Ber.: itxotxori - itxotxoridxek
Lek.: santza - santzia
Dok.: Azk. Itsastxori 1º (Bc, Gc, L), gaviota, en general. 2º (B-b), mallón, una gaviota llamada KAIO en Lekeitio.

itxasubeteko
Lok.: 28B
Kat.: adj. Enbarkazioa, portua..
Def.: upilakoa, handia. D. gauza bat handia denean.
Ber.: itxesupeteko - itxesupetekue
Dok.: Azk. -

itxasuskidxe a.
Lok.: 7A, 19A
Kat.: iz.
Def.: D. ez da arraina baia bizia da.
Enz.: D. udan egoten da portuetan eskillaretan eta, biguna eta labana da. Eskutan euki ezkero atzerantz botaten du, nazka ematen du. Umetan indarrak egikeran atzetik urteten du uzkiak, haren antzekoa da eta hortik datorkio izena.
Ber.: itxasuskidxe
Dok.: Azk. Itxasuski (B-b), dugongo?, vaca de mar (cierto pez).

itxó
Lok.: 26B
Kat.: ad.
Def.: "ahogarse".
Dok.: Azk. ITO (AN, B, G), itho (BN, L, S): 1º ahogarse o ahogar. 3º (c), ahogado.

ixá, ixé
Lok.: 10B
Kat.: ad. Bandera, belak .
Def.: "izar".
Ber.: ixé
Ond.: ixa
Dok.: Azk. IZA 3º (B-I), izar.

Ixarok bigoti badako, itxasu da ganien
Lok.: 23A, 25B
Kat.: e.
Def.: D. Izaron bitsa ikusten bada seinale itsasoa dakarrena.
Dok.: Azk. -

***ixilleko - ixillekue**
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: partilla egikeran andrek jakin barik, ustez, banatuten zen dirua.
Ber.: ixillekue a.
Ond.: ixilleko partilli a.
Dok.: Azk. -

ixurda - ixurdia
Lok.: 2A, 9A, 25B, 27A, 28A, 37A
Kat.: iz.
Def.: "delfín".
Enz.: begitu *mandxungan*
Ber.: ixurde - ixurdie, ixurdek
Lek.: ixurda - ixurdia
Ond.: ixurda - ixurdi
Dok.: Azk. Izurda (Bc), izurde (B, G), tonina, delfín, cerdo de mar.

ixurdako arrañe a.
Lok.: 13B
Kat.: iz.

Def.: "manjúa". Izurdak ateraten zuen arraina.
Dok.: Azk. -

ixurdan
Lok.: 13B, 17B
Kat.: adlag. Ibili
Def.: izurdaren atzean, manjungan.
Zit.: ixurdan ibiltxen giñen
Dok.: Azk. -

J
Jesús!
Lok.: 3B
Kat.: ex.
Def.: kazan arrainak heldu duela patroiari jakin erazteko botaten den oihua.
Ber.: Jesús!
Lek.: eta!
Ond.: deutze!
Sin.: eutzo!
Dok.: Azk. -

jiratoidxue a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "giratorio".
Oha.: begitu irudietan
Ond.: jiratoxu a.
Dok.: Azk. -

júnta - júntie 1.
Lok.: 3B, 19B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. ohol biren enpalmea. Hori joaten da galafateata eta gero mastika edo zementua ematen da.
Ber.: júnte - juntek
Dok.: Azk. -

júnta - júntie 2.
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: "junta, reunión".

Enz.: D. San Pedroetan eta Santa Katalinetan egiten dute junta arrantzaleek Mundakan.
Dok.: Azk. -

K

kaballaje
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: "caballaje".
Ber.: kaballajie a.
Ond.: kaballaje - kaballaji
Dok.: Azk. -

kaballo
Lok.: 18A, 19B
Kat.: iz.
Def.: "caballo".
Zit.: larogei kaballoko motorra / semat kaballo dako motorrak?
Ber.: kaballo
Ond.: kaballu a.
Dok.: Azk. -

kabesada - kabesadie
Lok.: 12A, 34A
Kat.: iz.
Def.: "cabeceo". D. haizearen barrura zoazenean da kabezada.
Ber.: kabesadie a.
Dok.: Azk. -

kabesadaka
Lok.: 12A
Kat.: adlag. Joan.
Def.: "dando cabeceos".
Ber.: kabesadaka
Dok.: Azk. -

kabeso - kabesue
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: "cabezo". D. itsasoko haitz altuak.
Enz.: D. hemendik ez dago. Castroalenen, Castrogaz nortean dago bat.
Ber.: kabesuek a.

Dok.: Azk. -

kabilla - kabillie
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: leman, juntetan sartzen den zerbait?

káble - káblie
Lok.: 15B, 17B
Kat.: iz.
Def.: "cable". Arrastan erabiltzen dena.
Enz.: D. hamalau, hamasei edo hogeiko kablea usaten da. Hogeikoa enbarkazio handiek.
Ber.: káblie a.
Ond.: kabli a.
Dok.: Azk. -

kábo - kábue
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "cabo". Geografian.
Ber.: kábue a.
Dok.: Azk. -

***kabotaje - kabotajie**
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "cabotaje".
Ber.: kabotaje - kabotajie
Dok.: Azk. -

kabotajeko barkue a.
Lok.: 15A, 17A
Kat.: iz.
Def.: "barco de cabotaje". D. kostan ibiltzen direnak.
Ond.: kosteru a.
Dok.: Azk. -

kabra - kabrie
Lok.: 2A
Kat.: iz.

Def.: "cabra, cabracho". D. zenbat eta kostarago, harri gogorrerago, beltzagoa da eta, behin hogeitamar brazatatik eta kanpora, zuristagoa.
Ber.: kábra - kábrie
Lek.: kabra - kabria
Ond.: kabri a.
Dok.: Azk. Kabra (Bc), pajel, vulg. cabra, cierto pez rojo y espinoso.

KABRA BALTZAK a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. kostan eta atrapaten den kabra ilunagoa da, beltzagoa, horregatik izena.
Dok.: Azk. -

KáBRA GORRIDXE a.
Lok.: 9A, 21A
Kat.: iz.
Def.: D. kanpoan, kaletan atrapaten den kabra, arrosa kolorea gehiago dena.
Dok.: Azk. -

KOSTAKO KABRIE a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. kabra txikia, kostan atrapaten dena.
Ber.: kostako kabrie a.
Dok.: Azk. -

***kabrestante - kabrestanti(e)k**
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "cabrestante".
Ber.: kabrestantiek a.
Ond.: kabrestante - kabrestanti
Dok.: Azk. -

kaela a.
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: "carel". D. obramuertaren goian doana.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: kaela a.

Ond.: kaela a.
Dok.: Azk. KAREL: 1º (B, G), borde de lanchas.

kael-ganie a.
Lok.: 27A
Kat.: iz.
Def.: kaela.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

kafetera - kafeterie
Lok.: 24A
Kat.: iz.
Def.: "cafetera". Itsasora eroaten zena.
Dok.: Azk. -

kaida - kaidie
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: "caída". D. kortxotik eta beraunerarte dagoen altura.
Enz.: brazatan neurtuten da.
Ber.: kaide - kaidie
Ond.: kaidi a.
Dok.: Azk. -

kaja
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: "caja".
Zit.: bosteun kaja darugu
Dok.: Azk. KAIZA 1º (AN, B, G), caja, baul.

kaka-belenie a.
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: tuberietatik urteten duen zikina, basa bigunari ere esaten zaio.
Enz.: D. orain ez du urteten horrenbeste portura, orain haitzetara urteten du.
Dok.: Azk. -

kakadxalie a.
Lok.: 27B, 38A
Kat.: iz.

Def.: neguan txirleten atzean ibiltzen den txoria.
Sin.: marikakie
Dok.: Azk. -

kakaleko - kakalekue
Lok.: 32A, 38A
Kat.: iz.
Def.: sastarretako apaiuak joaten diren lekua.
Enz.: D. atxina ez zen egoten komunik eta atzeko barandillatik egiten zen kaka, horregaitik dauka hori izena.
Ond.: kakaleku a.
Dok.: Azk. -

kalá
Lok.: 35A
Kat.: ad. tr.
Def.: "calar".
Ber.: kalá
Ond.: kala
Dok.: Azk. -

kála - kálie
Lok.: 6A, 14B, 21B, 23A
Kat.: iz.
Def.: "playa de pesca". D. arrastan *plaia* esaten da eta bolantakaz, piedrabolakaz eta horiekaz *kala*
Ber.: kála - kálie
Lek.: kala
Ond.: banko - banku
Dok.: Azk. KALA: 1ª (B, G), cala, sitio de pesca en mar abierto.

BARRUKO KALAK a.
Lok.: 5A, 13A, 16B, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. barrurengoko kalak: Errekado, San Anton.. Baita hementxe breketako eta holako lekuak, hauek ez dira benetako kalak.
Dok.: Azk. -

MUNDEKAKO KALAK a.
Lok.: 14A
Kat.: iz.
Def.: barruko kalak? Tximinoitako eta breketako lekuak.
Dok.: Azk. -

kalabort - kalaborta
Lok.: 7A, 20B
Kat.: iz.
Def.: "calabrote". D. merkanteak amarrateko txikot lodia, ia gizonaren lodierakoa. Bitetan enkapillateko alanbrazko estrapo bat daroa, gero merkantean biraten da alanbrarekin.
Ber.: kalaborta a.
Lek.: kalaborta a.
Ond.: kalaborta a.
Dok.: Azk. Kalabrote (B-l), calabrote.

kalabortillue a.
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: D. kalaborta baino txikot meheagoa, barruan eukitzen dituzu. Eraztun bi dauzka, bat doa mollako bitara eta bestea alanbra batekin barruko bitara.
Ber.: kalabortillue a.
Lek.: kalabortillua a.
Ond.: kalabortillu a.
Dok.: Azk. -

kalamoso - kalamosue
Lok.: 20B, 36B
Kat.: iz.
Def.: D. kalara allegakera, allega barik atrapateko dagoenean, kalako ahoa.
Zit.: kalamosun gaus
Ber.: kalamosue a.
Dok.: Azk. -

***kalatxori - kalatxoridxe**
Lok.: 4A, 5A
Kat.: iz.
Def.: D. txirleta, itsastxoria baino txikiagoa.
Sin.: txirleta
Ber.: kalatxoridxe a.
Lek.: kalatxoridxa a.
Ond.: kalatxoixe a.
Dok.: Azk. Kalaterrita (B-b), kalatxori (B-l, G), cerola, cierta gaviota, de las más pequeñas.

kalau - kalaue
Lok.: 2B, 19B, 20B
Kat.: iz.
Def.: "calado".
Ber.: kalau - kalaue
Ond.: kalau
Dok.: Azk. -

kaldereta a.
Lok.: 17A, 19B
Kat.: iz.
Def.: galdaran behar egiten duenaren esakera moduko izena.
Ber.: kaldereta a.
Dok.: Azk. -

***kaldereterо (kaldereterorik) - kaldereterue**
Lok.: 19B, 37B
Kat.: iz.
Def.: galdaran behar egiten duena. D. fogoneroari eta engrasadoreari aginduten ziena.
Ber.: kaldereterue a.
Dok.: Azk. -

***kalma - kalmak**
Lok.: 5A
Kat.: adj.
Def.: "calmado, tranquilo".
Zit.: egualdi kalmatausenin
Sin.: bariek
Dok.: Azk. -

***kalmaldi - kalmaldidxe**
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "rato de calma".
Sin.: kalmunie
Ber.: kalmaldidxe a.
Lek.: kalmaldidxa a.
Ond.: kalmaldixe a.
Dok.: Azk. -

kalma suridxek a.
Lok.: 5A

Kat.: iz.
Def.: itsaso bare-barea?
Ber.: kalma suridxe a.
Ond.: kalma surixe a.
Dok.: Azk. -

kalmatan
Lok.: 36A
Kat.: adlag.
Def.: "en calma".
Ber.: kalmatan
Sin.: baretan
Dok.: Azk. -

kalmatu
Lok.: 27B
Kat.: ad.
Def.: "amainar".
Zit.: kalmatu eiñdxau egualdidxek
Sin.: baretu
Ber.: kalmatu
Ond.: kalma
Dok.: Azk. -

kalma txitxa
Lok.: 18B
Kat.: iz.
Def.: "calma chicha".
Ber.: kalma y txitxa
Ond.: kalma txitxa
Dok.: Azk. -

kalmi dau
Lok.: 3B
Kat.: e.
Def.: "está en calma".
Zit.: dauenin kalmie ta egualdi ederra / kalmi dauenin da egualdi ederra
Dok.: Azk. -

kalmuna - kalmunie
Lok.: 23B
Kat.: iz.

Def.: D. haize asko eta halako baten egiten duen kalmaldia.
Ber.: kalmaunie a.
Ond.: kalmauni a.
Dok.: Azk. -

kalói - kaloye
Lok.: 5B, 10B, 11A
Kat.: iz.
Def.: "calón". Arrastako sarekoa. D. "calones".
Ber.: kaloye a.
Ond.: kaloi - kaloi, kaloik
Dok.: Azk. -

kálczo - káltzue
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: "calzo".
Ber.: káltzue a.
Dok.: Azk. -

***kallejoi - kallejoye**
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: D. guardakolaren babor-estiborrak.
Dok.: Azk. -

kamáin - kamañe
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. atxinako lastoekin egiriko koltxoia.
Ber.: kamáin - kamañe
Lek.: ka[illegible]ña
Ond.: kamaña - kamañi
Dok.: Azk. Kamaiña : 1ª (B-b-l), cama de marinos en sus buques.

kamarote - kamarotie
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "camarote".
Ond.: kamarote
Dok.: Azk. -

kanál - kanala

Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: "canal". D. ur asko dagoen lekuan.
Ber.: kanala a.
Dok.: Azk. -

Kandelaidxo
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: D. otsailaren biko jaia. Mundakako aratusteak. Itsasora joaten da.
Dok.: Azk. Kandelaria (G), kandelera (AN-b, BN-s, R), kandelerio (Bc), kandelero (AN-lez, G), fiesta de la Candelaria.

kandelero - kandeleruek 1.
Lok.: 17B, 30A, 33B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoko arbolak.
Enz.: D. Eskotekoei deituten gerien.
Sin.: ondoko arbolak, korala
Ber.: kandeleruek a.
Lek.: kandelerua a.
Dok.: Azk. -

kandelero - kandeleruek 2.
Lok.: 17B, 24B
Kat.: iz.
Def.: D. barandilla armatekoak, burdinazkoak. Txikota sartzen da, batzuk eukitzen dute kable sartuta.
Dok.: Azk. -

kankamo - kankamuek
Lok.: 6B, 7B, 11A, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. "las llaves". Segun ze luzera daukan sareak kankamo gehiago daroatza. Beraunean goma batekin doazen eraztunak dira, hortik doa pasata *bragerue*. Makinillekin birakeran egiten dute azpia zarratu.
Enz.: D. gure sasoian berrogeitamar-hirurogei brazako trainak ziren eta erabiltzen ziren hamahiru-hamalau kankamo.
Ber.: kankamo
Ond.: kankamuk a.
Dok.: Azk. -

BURUKO KANKAMUE a.
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: D. lehenengo kankamoa, aurrekoa.
Dok.: Azk. -

***kankilloi - kankilloye**
Lok.: 24B, 25A, 28B, 30B
Kat.: iz.
Def.: portuko putzu modukoa, sakonera handiagoa egiten dena.
Dok.: Azk. -

kanpai - kanpaye
Lok.: 20B, 23B
Kat.: iz.
Def.: "campana".
Enz.: D. zarrazoia egeten zenean joten ziren.
Dok.: Azk. Kanpae (B, ...). (V. Kanpa, 2º)

kanpañie a.
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: "campaña". Merkantean.
Dok.: Azk. -

***kanpo (kánpotik, kánpuen..)**
Lok.: 10B
Kat.: adlag.ak sortzeko.
Def.: itsas-frankoa.
Zit.: abadeju da kostaku be bai e? Bai, da kánpoku be bai / kálatan, or kánpuen / da orrek kalan bota, kánpuen / kalak besegutako ta orretako, ya diferentiek, dxun bi da ba kánpora / kánpora dabiltzasenak
Dok.: Azk. Kanpo : 1º (c), exterior, fuera.

kantarrabidxe a.
Lok.: 9A, 9B, 15A, 27B
Kat.: iz.
Def.: itsasadarretik behera datorren zarrazoia, sarri Izaro ikusi ere ez mandarik mandara. Zabalduten da Matxakuraino batzutan. Urte guztian izaten da izotzaldiak dagozenean.

Enz.: D. batzuetan *gernikarren lurruna* esaten dugu, gernikarrak esneak egosten dagozela eta hango lurruna datorrela.
Sin.: kañe
Ber.: andan-doridxe a.
Dok.: Azk. -

kantil - kantille
Lok.: 6A, 20B
Kat.: iz.
Def.: "cantil". D. plaia eta urandiaren jausikera.
Enz.: D. arrastan kantilean egiten da nahi plaian ere bai.
Ber.: kantille a.
Lek.: kantilla a.
Ond.: kantille a.
Dok.: Azk. -

kantil-ertza a.
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: plaiaren amaiera, kantilaren ertza, gero dator kantila.
Ond.: kantil-ertza a.
Dok.: Azk. -

***kantoi - kantoye**
Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: kantila?

kañabera
Lok.: 9A, 36B
Kat.: iz.
Def.: "caña".
Oha.: begitu irudietan
Lek.: kañabera
Ond.: kañabera - kañaberi
Dok.: Azk. Kaiñabera (Bc, Gc), caña.

kañé a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: itsasadarretik behera datorren zarrazoia.
Oha.: mugagabean *kain* izan ezkero, eta halan izango da, hau ez da berez dagokion lekua.

Sin.: kantarrabidxe
Ber.: kañé a.
Dok.: Azk. KAIN 3ª (B), niebla.

kapitxan - kapitxana
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "capitán".
Oha.: cf. agurie
Ber.: kapitxen - kapitxena
Ond.: kapitxana a.
Dok.: Azk. -

karakol - karakolak, itxasoko karakola
Lok.: 2A, 18B, 35B
Kat.: iz.
Def.: "caracola de mar". D. karakol handia izaten da.
Ond.: karakol - karakola
Dok.: Azk. -

karena
Lok.: 9A, 11A
Kat.: ad.
Def.: D. eskegi enbarkazioa baraderoan edo non den, sasiak eta ekarri eta sua egiten zen ohola sikatuteko. Pintura eta dena bigundu egiten zen eta gero egiten zioten arraskatu eta hori.
Enz.: D. atxina egiten zen. Inoiz ikusi dut karburoarekin sikatuten enbarkazioa pintateko, txapa baten imini karburoa eta ur apur bat bota, beroa ematen du, enbarkazioaren azpian pasa sikatuteko, pintateko. Horiek arrastako beharrak izaten ziren, pinta ere egiten zenuen bustita dagoela eta edozertara.
Dok.: Azk. -

karena - karenie
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: karenatearen ekintza.
Ber.: karenie a.
Dok.: Azk. Karena (B-b-l), carena.

kargá
Lok.: 31B
Kat.: ad.

Def.: "cargar".
Dok.: Azk. -

***karga - kargie**
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "carga".
Ber.: karga
Ond.: kargi a.
Dok.: Azk. -

kargako barkue a.
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "barco de carga, mercante".
Dok.: Azk. -

kargilla - kargillie
Lok.: 22B, 24B, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. gauzak, trasteak: paluak, erramuak, berga..
Dok.: Azk. -

kargille-burdiñek a.
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: kargillari eusteko burdinak.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

karioka - kariokie
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "carioca". D. lebatz kumea.
Ber.: kariokie a.
Lek.: karioka - kariokia
Ond.: karioka - karioki
Dok.: Azk. -

KARIOKA IGIRIDXE a.
Lok.: 8B, 27A
Kat.: iz.
Def.: igiriko karioka.

KARIOKA SARRATU - KARIOKA SARRATUE
Lok.: 8B, 27A
Kat.: iz.

kariokilla - kariokillie
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: lebatz kumea.
Ber.: kariokillie a.
Ond.: kariokilli a.
Dok.: Azk. -

karkaba - karkabie
Lok.: 13A
Kat.: iz.
Def.: D. harri biren bitarteko area, pasua.
Ber.: karkabie a.
Dok.: Azk. KARKABA 3º (Bc), foso, zanja, cárcava.

***karnada - karnadie 1.**
Lok.: 29A, 37A
Kat.: iz.
Def.: "carnada".
Ber.: karnada
Ond.: karnata - karnati
Dok.: Azk. -

***karnada - karnadie 2.**
Lok.: 29A
Kat.: iz.
Def.: apaiua, harreman sexuala
Zit.: karnadi eskatu tzo
Dok.: Azk. -

karnadara
Lok.: 23A
Kat.: adlag.
Def.: D. txibiatan joaten zenean lehen.
Enz.: D. urrian Eara eta joaten ginen abantean. Hiru amuko apaiua izaten zen, txitxarroa, takarta edo txiloa edo iminaten genion amu bakoitzean. Agarraten zuenean txibiak alaten genduen geldika-geldika eta sarabardoarekin atrapa.

Oha.: cf. tangora
Dok.: Azk. -

karramarro - karramarrua
Lok.: 2A, 19A
Kat.: iz.
Def.: "cangrejo común". D. portuan eta han Urdaibain zenbakura daukazu hori.
Ber.: karramarro - karramarrue
Lek.: karramarrua a.
Ond.: karramarro - karramarru
Dok.: Azk. KARRAMARRO : 1ª (AN-ond, Bc), cangrejo.

ERRIDXOKO KARRAMARRUE a.
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: karramarro klase bat.
Dok.: Azk. -

INFERNUKO KARRAMARRUE a.
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: D. beltza da eta koadratua.
Enz.: karnadatako erabilten da muxoak eta lupinak aterateko palangreekin.
Lek.: inpernuko karramarrua a.
Dok.: Azk. -

KARRAMARRO-BIXARRA a.
Lok.: 4B, 19A
Kat.: iz.
Def.: karramarro klase bat.
Dok.: Azk. -

karraspidxo - karraspidxue
Lok.: 4A, 9B, 35B, 38B
Kat.: iz.
Def.: *symphodus* familiako arraina? D. durdoa lako berdin-berdina baia txikia.
Enz.: D. kostan tresmallekin ateraten da, antzina Mundakan molla-atzean ere atrapaten ziren. Prejiduta ta jaten da baia ez da ona.
Lek.: karraspidxo - karraspidxua
Ond.: karraspixo - karraspixu

Dok.: Azk. KARRASPIO (Bc, G), serrano, pececillo de la costa.

karreta - karrétak
Lok.: 2B, 5B
Kat.: iz.
Def.: "carrete".
Ber.: karreta - karretie
Ond.: karrete - karreti
Dok.: Azk. -

karretel - karretela
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "carretel". D. arrastan alanbrak biraten direnak eta malletak-eta batzen direnak.
Enz.: D. orain pentsaten dut ez dutela usaten askorik hauek antxobatan. Lehen karretelera brageroa sartzen zen, orain karretelean batu beharrean eskuz biraten dizute kubertara.
Ber.: karretela a.
Ond.: karretela a.
Dok.: Azk. -

karrie
Lok.: 29A
Kat.: ad.
Def.: D. ankillak hondoari ez agarratea, arrastaka joatea.
Ond.: kasia
Dok.: Azk. -

karrindo
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Joan.
Def.: arrastaka eroan ankilla hondotik.
Lek.: karriendo
Ond.: kasiando, kasiaten
Dok.: Azk. -

kárro - kárrue 1.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "carro"? D. orain dagoena enbarkazioa eskegiteko.
Dok.: Azk. -

kárro - kárrue 2.
Lok.: 22A, 29B
Kat.: iz.
Def.: "carro". Arraina eroatekoa.
Zit.: aretan eruten san bokarta karrutan imiñdxe / kárrora botaten atunek
Ber.: kárro
Dok.: Azk. -

kárro andidxe a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "osa mayor".
Ber.: kárro andidxe a.
Dok.: Azk. -

kárro nagosidxe a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "osa mayor".
Ber.: kárro nagosidxe a.
Dok.: Azk. -

kárro txikidxe a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "osa menor".
Ber.: kárro txikidxe a.
Ond.: karre txikixe a.
Dok.: Azk. -

kasán
Lok.: 3B
Kat.: adlag.
Def.: "a la cacea".
Ber.: kasán
Ond.: kasan
Dok.: Azk. -

kasero - kaseruek
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: D. kazan doazen enbarkazioak.

Dok.: Azk. -

kaseta - kasetie
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: D. zubia.
Sin.: subidxe
Ber.: kaseta - kasetie
Dok.: Azk. -

kaskallo - kaskallue
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "bermejuela".
Ber.: kaskallue a.
Lek.: eskallua a.
Ond.: eskallo - eskallu
Dok.: Azk. KASKAILLA (B-g-m-mu), bermejuela (pececillo de río).

kaskarratoi - kaskarratoya
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "cangrejo moruno"? D. errekako langostinoaren antzera egiten du.
Ber.: kaskarratoye a.
Sin.: santiagito
Dok.: Azk. -

kaskillo
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. ardatzak daroana desgasteagaitik bat barrutik eta bestea kanpotik.
Enz.: D. atxina guaiakan materialekoak ziren eta gero etorri zen metal zuria, bigunagoa. Desgastea badago metal zuria gastaten da bera ardatza baino arinago.
Ber.: kaskillo
Dok.: Azk. -

kásko - káskue
Lok.: 8A, 10B, 14A, 22A
Kat.: iz.
Def.: "casco". D. enbarkazio galdua (enbarrea).

Ber.: kásko - káskue
Dok.: Azk. -

***kasól - kasoya, kasoye**
Lok.: 29B, 38A
Kat.: iz.
Def.: D. arrain hazia, mielgaren antzekoa edo halakoa.
Oha.: ez da gogoratuten ondo zelako arraina den.
Dok.: Azk. -

kastillo - kastillue
Lok.: 6A, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. kubertan aurrean egoten den salto bat.
Enz.: D. arrasteroek askok dauka kastilloa, orain atunetan eta antxobatan-eta dabiltzanek ere askok usaten du.
Ber.: kastillue a.
Dok.: Azk. -

katalejo - katalejue
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: "catalejo".
Ber.: katalejo
Dok.: Azk. -

***kate - katie, katíek**
Lok.: 10B, 11A, 15B
Kat.: iz.
Def.: "cadena".
Ber.: katie a.
Dok.: Azk. Kate (AN-b, B, BN-s, G), khate (S), katea (B, ...) : 1º cadena.

kátre
Lok.: 10B, 34A
Kat.: iz.
Def.: "catre". D. arraintxoetan egoten direnak lo egiteko.
Ber.: kátre - kátrie
Lek.: katre - katriak
Ond.: Ondarrun ez. *kamaña*
Dok.: Azk. -

katxalotie a.

Lok.: 2A, 19B
Kat.: iz.
Def.: "cachalote". D. seroi kumea.
Ber.: katxalotie a.
Lek.: katxalotia, katxalotak a.
Dok.: Azk. -

kisketien
Lok.: 23A
Kat.: adlag.
Def.: D. lebatzetan gora eta behera ibiltzen esku-apaiuekin.
Ber.: kisketan
Dok.: Azk. -

klárie a.
Lok.: 29A
Kat.: iz.
Def.: txubaskoaren ondoren dakarren zeru argia.
Ber.: klára - klárie
Dok.: Azk. -

klaraboyie a.
Lok.: 24B, 37B
Kat.: iz.
Def.: "claraboya". D. argia sartzekoak.
Dok.: Azk. -

kóbla, kóble - kóblie
Lok.: 6B, 12B, 15B
Kat.: iz.
Def.: D. tertzan amorik amora doana.
Enz.: D. breketan erabilten da kobla bateko apaiua edo kobla bikoa. Edoze arrainetan ere bai, lebatzetan lehen erabilten zen amo bakarra eta gero hiru amo iminda ba hiru kobla.
Ber.: kobla - kóblie
Dok.: Azk. -

kóbli(e)n bi
Lok.: 36A, 38A
Kat.: e.
Def.: luletan edo breketan arrain bi era batera atrapaten direnean esaten da.
Lek.: koble

Dok.: Azk. -

kobrá
Lok.: 33B
Kat.: ad.
Def.: "halar".
Ber.: kobrá
Lek.: kobra
Sin.: ala
Dok.: Azk. -

kodást - kodasta
Lok.: 3B, 8A
Kat.: iz.
Def.: "codaste". D. "roda".
Oha.: begitu irudietan
Lek.: korasta a.
Ond.: koasta a.
Dok.: Azk. Kodasta (B-b), codaste, coraza de hierro que tiene la lancha en sus extremidades, para afianzar la quilla. (V. Branka-burdiña.)

AURREKO KODASTA a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Dok.: Azk. -

ATZEKO KODASTA a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Dok.: Azk. -

kodillo - kodillue
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: "codi'lo". D. bihurra.
Ber.: kodillo - kodillue
Ond.: kodillu a.
Dok.: Azk. -

kofradi - kofradidxe
Lok.: 10B, 19B, 35A
Kat.: iz.

Def.: "cofradía".
Enz.: D. Mundakan kasinoaren azpikoa da kofradia. Bermion gerra denboran bi egon ziren, errepublikanoena kofradi zaharrean eta nazionalistena pentsaten dut oraintxe dagoen lekuan. Mundakan ere bi egoten ziren, bat San Pedro kofradia orain jubilatuen hori eta dagoena eta, hemen geure etxearen behean egoten zen beste bat, Santa Katalina kofradia.
Ber.: kofrái - kofraidxe
Ond.: kofrai - kofraxe
Dok.: Azk. -

kofre - kófrie
Lok.: 4A, 5A, 15B, 16A, 29A
Kat.: iz.
Def.: "alcatraz". D. hegoak zabalduta brasa betekoa da, ez da hain handia baia hego luzeak dauzka. Zaharra denean hego zuriak eukitzen ditu eta punta beltzak, gaztea denean gris antzera egoten da. Asko jaten duenari ere esaten zaio.
Zit.: ño! kofripaiño gedxau dxate su!
Ber.: kófra - kófrie
Lek.: kopla - koplia
Ond.: kofre - kofri
Dok.: Azk. Kofra (B-b), cofre, ave marina grande que se zambulle echándose de lo alto.

koidxidu
Lok.: 9A
Kat.: ad.
Def.: D. batu, buietara txikota batzea edo tximinoitan tragolera batzea esate baterako.
Ber.: koidxidu
Lek.: koidxiu
Ond.: koxiu
Dok.: Azk. Koidxidu (B-l). (V. Koiu.) KOIU (B-a), coger. En B-l se concreta su variante KOJIDU a significar el acto de recoger los aparatos de pesca.

kokótx
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. lebatza eta makalloaren bizarra.
Enz.: D. kokotxak beti jan dira saltsa berdean nahi albardata.
Ber.: kokotx - kokótxak

Ond.: bixarra(k) a.
Dok.: Azk. Kokotxa (B-b), barbadilla de la merluza.

kolaidxo - kolaidxue
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: "colayo", *galeus melastomus*.
Ber.: itxuki - itxukidxe
Lek.: koladxo - koladxua
Ond.: kolaxo - kolaxu
Dok.: Azk. KOLAIO 2º (B-l), colario, un pez sin escama, con piel, que se enrosca al aparejo como una culebra.

kolanegra - kolanegrie
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: *oblada melanura*?
Ber.: popamiento, popamento
Lek.: bustanbaltza a.
Ond.: bustenbaltx - bustenbaltxe
Dok.: Azk. -

kólo - kólue
Lok.: 2A, 2B, 34B
Kat.: iz.
Def.: D. perloia.
Sin.: perloye, kukutza
Dok.: Azk. KOLO : 1º (B-mu), trigla golondrina, cierto pez rojizo, de cabeza desproporcionadamente grande.

kólla - kóllie
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "colla". D. taldea, enbarkazioa datorrenean eurek deskargaten dute arraina eta abar.
Enz.: D. Ondarrun ere badaukazu koila.
Dok.: Azk. -

komandantzi - komandantzidxe
Lok.: 33B, 38A
Kat.: iz.
Def.: "comandancia".
Dok.: Azk. -

kondensadora a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "condensador".
Dok.: Azk. -

konfesonaidxo - konfesonaidxue
Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: D. "caseta confesonario". Baporetan lema kasetaren barruan joaten zen.
Dok.: Azk. -

konjelador - konjeladorak
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: "barco congelador".
Dok.: Azk. -

konkán
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Egon.
Def.: dudazkoa, erdibidekoa. Osasunagaitik, eguraldiagaitik eta abar esaten da.
Dok.: Azk. -

***konpañe (konpañerik, konpañian) - konpañie**
Lok.: 29B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "compañía". Izurdekin ibiltzen zenean egun baterako erkideak izaten ziren enbarkazioak.
Ber.: konpañe
Lek.: konpañi
Ond.: konpañe
Dok.: Azk. -

konpás - konpasa
Lok.: 9B, 10A, 33B
Kat.: iz.
Def.: "brújula".
Ber.: konpasa a.
Ond.: konpas - konpasa

Dok.: Azk. -

konpresor - konpresorak
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: "compresor". D. motorretan motorrak arrankatekoak.
Ber.: konpresora
Dok.: Azk. -

***konserba - konserbie**
Lok.: 32B
Kat.: iz.
Def.: "conserva".
Enz.: D. Mundakan atxina Posadan egoten zen arrainaren konserbarako fabrika.
Dok.: Azk. -

kóntra - kóntrie 1.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. botabera trinkata eukitzeko bere puntatik baino metro bat beheragotik aurrera doan txikota, ez dadin ibili batera eta bestera.
Ber.: kóntra - kontrak
Dok.: Azk. -

kóntra - kóntrie 2.
Lok.: 36A
Kat.: iz. Emon.
Def.: amarrata dagozen barkuek elkarri ematen dioten txikota. D. atzetik eta aurretik ematen da.
Lek.: burrua a.
Dok.: Azk. -

kontragilla - kontragillie
Lok.: 3A, 7B, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. gilla da kanpokoa, barrutik daroa kontragilla, han doaz lotuta armazoiak.
Ber.: kontragille a., kontragillie a.
Lek.: kontragillia a.
Ond.: kontragilla - kontragilli
Dok.: Azk. -

kontraixo - kontraixue
Lok.: 10A, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. atxina lebatzetan amu bakarrarekin ibiltzen zenean lebatzari tripa mandan kentzen zitzaion haragi mehea.
Enz.: D. sarritan iminten zen kontraixoa amuan pelenkaren ondoan edo berdekiaren ondoan. Gauza gozoa da.
Ber.: kontraixo - kontraixue
Dok.: Azk. Kontraserru (B-mu), raja que se corta a la merluza para que sirva de carnada.

kontrakaela a.
Lok.: 3B, 6A
Kat.: iz.
Def.: D. kubertaren errez urteten duten armazoiak.
Ber.: kontrakaela a.
Ond.: kontrakaela a.
Dok.: Azk. -

kontramaixo
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. "contramaestre". Arrantzaleen nagusia barruan.
Sin.: sokie
Ber.: kontramaixue a.
Ond.: kontramaxu a.
Dok.: Azk. Kontramaisu 2º (Bc, G), contramaestro en los buques.

kontrapúntie a.
Lok.: 9B, 30B
Kat.: iz.
Def.: D. botaberatik hiru apaiu barik lau erriaten direnean esaten da *kontrapuntie*: puntie, kontrapuntie, erdikue ta berrela. Punta baino braza bete beherago edo.
Ber.: kontrapunte
Dok.: Azk. -

***kontraseña - kontraseñie, kontraseñak**
Lok.: 26A, 37B
Kat.: iz.
Def.: "contraseña".
Enz.: D. tximinian eroaten zuten baporek, lagunak ezagututeko.

Dok.: Azk. -

kontraseñero
Lok.: 23B, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. señeroen kontrakoak, señeroekin erabagiak eztabaidatu zitzaketenak.
Oha.: Bermion esan didatenez kontraseñeroak ordezkoak dira besterik barik, ez zen sortzen eztabaidarik.
Dok.: Azk. -

korál - korala
Lok.: 14B, 16B, 17B
Kat.: iz.
Def.: "coral".
Sin.: ondoko arbolie
Ber.: korala a.
Lek.: korala a.
Dok.: Azk. -

korañeta - korañetie
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: "potera". D. tximinoiak atrapateko dira. Begianditakoak handiagoak dira.
Ber.: koriñetie a.
Lek.: koraña a.
Ond.: korañe a.
Dok.: Azk. KORAIN (B-l, G-ori), koraiñeta (B-mu) : 1º arponcillo, jibionera, pieza de plomo con que se pescan los calamares.

kordá - kordie
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. palangrea.
Ber.: kordá - kordie
Lek.: korda - kordia
Ond.: korda - kordi, kordak
Dok.: Azk. -

kordel - kordela
Lok.: 10A, 30B, 37A
Kat.: iz.

Def.: "cordel".
Enz.: D. atxina lebatzetako kordela egoten zen. Baita iminten ziren kordelak besegutako eta papardotako buietan. Gero etorri ziren pitak eta nailonak eta, kordelak akaba dira.
Ber.: kordél - kordela
Dok.: Azk. Kordel (AN-b, Bc, Gc), cuerdas de pescadores.

KORDÉL FÁLTAUE a.
Lok.: 29A
Kat.: adj.
Def.: pertsona okerra.
Zit.: kordel faltaue da ori
Sin.: txiko faltaue, trabeseko panela
Ber.: kordel faltaue a.
Dok.: Azk. -

KORDEL IGARRAK a.
Lok.: 10A, 24A, 34A
Kat.: iz.
Def.: lebatzetako erabiltzen ziren kordelak.
Enz.: D. errekaren kontrako arbola bati azala kendu, matxaka eta egosi egiten zen kobrezko galdaretan tinta egiteko. Botiletan gordeten zen eta gero tinta horrekin egiten ziren kordelak igartu. Horiek behar handiak izaten zirenez hasi ziren gero blaka ematen, hori izaten zen kordelaren kanaltxuak tapateko, ur gutxiago hartzeko honek eta hola nasaiago ibiltzeko.
Dok.: Azk. -

LEBATZ-KORDELAK, LEBATZETAKO KORDELA a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: begitu *kordel igarrak*
Sin.: kordel igarrak
Dok.: Azk. -

kordeleidxe - kordeleidxe
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: D. subilak, hariak, txikotak eta horiek erosten joaten zen denda.
Dok.: Azk. -

kordero - korderue
Lok.: 18B

Kat.: iz.
Def.: "cordero". D. itsasoan ikusten diren zuritasunak.
Zit.: korderoripestako
Sin.: ardidxe
Ber.: bekereka
Dok.: Azk. -

koreano - koreanue
Lok.: 7A, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. burbinaren antzekoa baia txikia, eskama eta dena antzekoa dauka.
Enz.: D. jaten da. Arrastan euki ditugu etxadak ederrak, orain hogei bat urte edo gehitxuago hemen ere atrapeten zen. Ez dakit bermiotarrek *koreanue* bokar baltzari deituten dioten.
Ber.: koreanue a.
Dok.: Azk. -

korkoi - korkoye
Lok.: 1A, 9A, 27A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. lasunaren antzekoa, mantxa hori bi dauzka zakatz ondoan eta eskua pasata koipea legez dauka.
Ber.: korkói - korkoye
Lek.: ur-iasuna a.
Dok.: Azk. KORKOE, korkoi (B-b, G), pez parecido al muble, sus agallas tienen color de maíz duro.

korona - koronie
Lok.: 6A, 11A
Kat.: iz.
Def.: "corona". Arrastako sarean.
Ber.: korona - koronie
Dok.: Azk. -

korrastu
Lok.: 8A
Kat.: ad.
Def., Oha.: begitu *korrostu*
Ber.: korrosta
Dok.: Azk. -

korredera - korrederie

Lok.: 13B, 14B
Kat.: iz.
Def.: D. millak markatekoa. Atzetik erloju bat eta txikot bat helizearekin, martxan doanean enbarkazioa helize hura doa buelta-bueltaka eta erlojuan markaten du. Orain usa ere ez da egiten.
Ber.: korredera - korrederie
Dok.: Azk. -

***korrelatiba - korrelatibie**
Lok.: 36B
Kat.: iz.
Def.: D. bidaia guztia egiteko iminten diren errebolu zioak, marka.
Ond.: korrelatiba - korrelatibi
Dok.: Azk. -

korrelatiban
Lok.: 36B
Kat.: adlag.
Def.: errebolu zio batzutan egin bidaia guztia
Ond.: korrelatiban
Dok.: Azk. -

korremusa - korremusie
Lok.: 5A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "cornamusa". D. obramuertan doa tronko baten modura, txiketa amarraten da bertan, herrira kasu baterako. Lau eukitzen dira, babor-estibor. Askok eukitzen du erdian beste bat brageroa trinkateko edo.
Ber.: korremuse - korremusie
Dok.: Azk. -

korrenta a.
Lok.: 6B, 30A, 30B
Kat.: iz.
Def.: "corriente".
Ber.: korronta a.
Lek.: korriente - korrientia
Ond.: korrenta a.
Dok.: Azk. -

korrentaso - korrentasue

Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: D. korrenta gogorra.
Ond.: korrentasu a.
Dok.: Azk. -

kórri
Lok.: 15A, 28A
Kat.: iz.
Def.: "velocidad".
Sin.: martxa, andana
Ber.: kórri
Dok.: Azk. -

korrosal - korrosala, korrasala
Lok.: 8A, 25B, 37B
Kat.: iz.
Def.: begitu *korrostol*
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

korrostol
Lok.: 6B, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. oholtxu bat saiarik saiara pasateko ura.
Ber.: korrostokola a.
Ond.: ospala a.
Dok.: Azk. Korrostokol (B-b), paleta de madera con que se quita el agua de las lanchas.

korrostu
Lok.: 6B
Kat.: ad.
Def.: D. saia batetik bestera korrosalaz egitea.
Ber.: korrastu
Dok.: Azk. -

kortxo - kórtxue
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "corcho".
Ber.: kórtxo - kórtxue
Ond.: kortxu a.

Dok.: Azk. -

kosiñe - kosiñie
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "cocina".
Sin.: **eskatza**
Ond.: kosiñe - kosiñi
Dok.: Azk. -

kosiñero - kosiñerue
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: "cocinero".
Enz.: D. besteak lez ibiltzen zen gero arrantzan.
Dok.: Azk. -

kosta - kostie 1.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: :"costa".
Ber.: kosta
Lek.: kostia a.
Ond.: kosta - kosti
Dok.: Azk. Kosta 2º (c, ...), costa (del mar).

kosta 2.
Lok.: 26B, 31A, 31B
Kat.: iz. Ibili.
Def.: "patron de costa"ren laburpena.
Zit.: ibil naitxen, or e. kosta / Campesino Campeadoran asi naitxen, kosta
Dok.: Azk. -

kostadue a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. "costa(d)o". Enbarkazioarena.
Ber.: kostadue a.
Dok.: Azk. -

kostera - kosterie
Lok.: 10A, 18A, 20A

Kat.: iz.
Def.: "costera".
Ber.: kostera
Ond.: kosteri a.
Dok.: Azk. -

kosterres
Lok.: 3A, 32A, 33A
Kat.: adlag.
Def.: D. kostaren errez joatea, kosta bistan dela.
Ber.: kosterres
Ond.: kostarres
Dok.: Azk. -

kostura - kosturie
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: D. txikotak dauzkan hiru edo lau hariekin egiten da.
Ber.: kosture - kosturie
Lek.: kostura - kosturia
Dok.: Azk. -

KOSTURA LABURRA a.
Lok.: 18A

KOSTURA LUSIE a.
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: D. biribilean lotzen da.
Ber.: kosture lusie a.

kotá - kotie
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: D. alanbraren bihurra.
Oha.: cf. bidxorra
Ber.: kotá - kotie
Ond.: *kota - koti, kotak
Dok.: Azk. KOTA 3º (B-l-mu-ond), seno u ojete de cuerda o alambre no bien estirado.

kotorrue a.
Lok.: 27B, 29A, 32B

Kat.: iz
Def.: "cormorán".
Oha.: Mundakakoa hau dela dino. Bermion *potorrue*. Bermiokoa esaten du gehiago.
Ber.: potorro - potorrue
Dok.: Azk. 2ª Kotorro (B-ond), pitorro, gaviota negra.

***kresál - kresala**
Lok.: 9A, 24A
Kat.: iz.
Def.: "agua de mar".
Ber.: kresala, krisela a.
Lek.: kresala a.
Ond.: krisala a.
Dok.: Azk. KRESAL : 1ª (B-l), agua de mar.

kriél - kriela
Lok.: 3A, 25A
Kat.: iz.
Def.: "palangrera".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: kriela a.
Lek.: treotzara - treotzaria
Ond.: treotzarak a.
Dok.: Azk. Kriel (B-b). Var. de KRIAL. KRIAL (B-b), tabla, cesto para conducir palangre o aparejo de besugo.

kriela plamie
Lok.: 29A
Kat.: ad.
Def.: "preparar el terreno, arreglar un asunto".
Oha.: orain ez dela esaten dino.
Dok.: Azk. -

kronografue a.
Lok.: 30B, 38A
Kat.: iz.
Def.: "cronógrafo".
Dok.: Azk. -

kronometrue a.
Lok.: 38A
Kat.: iz.

Def.: "cronómetro". Merkantean.
Dok.: Azk. -

kruseta - krusetie
Lok.: 11B, 20A
Kat.: iz.
Def.: "crucета". D. merkanteetan paluak eukitzen duen trabesa.
Enz.: D. hemen ez da usaten, hemengo paluak artezean dagoz.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: kruseta - krusetie
Dok.: Azk. -

kuárta
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "cuarta". D. hogeitamabi kuarta dauzka konpasak.
Dok.: Azk. -

kubert - kuberta
Lok.: 6A, 20A
Kat.: iz.
Def.: "cubierta".
Ber.: kubierta a.
Ond.: kubierti a.
Dok.: Azk. -

kukútz - kukutza
Lok.: 4A
Kat.: iz.
Def.: D. perloia.
Enz.: D. kostan ere atrapaten dira.
Sin.: kolue, perloye
Ber.: kukútz - kukutze
Lek.: kukutx - kukutxa
Dok.: Azk. -

KUKúS BALTZá a.
Lok.: 9A, 9B
Kat.: iz.
Def.: "perlón" (ez gorria), eutrigia gurnardus. D. beltza edo berdeska gehiago egiten da, tripa zuria eta lepoa eta hori beltza.
Enz.: D. arrastan ere gutxi atrapaten da hori. Gozoa da erreta, koipea dauka.

Sin.: perloi baltza
Ber.: kukus baltza a.

kurrukan - kurrukana(k)
Lok.: 2B, 5B, 18A
Kat.: iz.
Def.: "curricán". D. kazako apaiua.
Ber.: kurrukana a.
Dok.: Azk. KURRIKAN (B-l-mu), cierta cuerda delgada y fuerte de que se valen los pescadores; no es precisamente el aparejo mismo llamado "curricán".

kurruluntxoye a.
Lok.: 5A
Kat.: iz.
Def.: D. portuan ibiltzen den txori txikitxua, moko luzea.
Enz.: D. eguraldi ederra egon arren kuiii kuii asmaten baduzu euria da gainean.
Dok.: Azk. -

L

lanbás - lanbasa
Lok.: 6B, 8A, 12A, 21B
Kat.: iz.
Def.: "lampazo". D. "lambaso". Panelak eta enbarkazioa garbitutekoa.
Enz.: D. lanbasak orain erosi egiten dira baia lehen bakoitzak berak egiten zuen, palu baten trapuak josita untzekin.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: lamasa a.
Lek.: lanbasa a.
Ond.: lanbasa a.
Dok.: Azk. LANBAS : 1º (B, ..., G,...), lampazo, estropajo grande hecho de retales de paño, que sirve para fregar los costados y cubierta de lanchas y otras embarcaciones.

***langosta - langostia**
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "langosta".
Ber.: langosta - langostie
Lek.: langostia a.
Ond.: langosta - langosti

Dok.: Azk. -

***langostiño - langostiñue 1.**
Lok.: 2A, 19A, 37A
Kat.: iz.
Def.: "langostino". D. ganbaren antzekoa da baia ilunagoa eta handiagoa, ganba baino hobea.
Ber.: langostiño - langostiñue
Ond.: langostiño - langostiñu
Dok.: Azk. -

***langostiño - langostiñue 2.**
Lok.: 37A
Kat.: iz.
Def.: "cigala".
Dok.: Azk. -

***lanprói - lanproye**
Lok.: 3A, 29A, 32A
Kat.: iz.
Def.: "lamprea", *petromyzon marinus*. D. txikia da.
Enz.: enbarkazioari pega egiten zaio. Arrainari ere pega egiten zaio eta odola txupaten dio, lebatzak ere eukiten du. Atunetako txarra izaten da, kendu egin behar izaten diote enbarkazioari, erramu batekin edo txist batekin edo.
Ber.: lánproi - lanproye
Lek.: lanproya a.
Ond.: lanpre - lanpri
Dok.: Azk. -

laño gorri, alxe edo euri
Lok.: 20A
Kat.: e.
Dok.: Azk. -

lapá - lapia
Lok.: 2A, 18B
Kat.: iz.
Def.: "lapa".
Ber.: lapa
Ond.: lapa - lapi
Dok.: Azk. LAPA 2º (B, G), lapa, cierto molusco.

lapa-sorri - lapá-sórridxe
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: D. haitzean elkarren gainean denak pegata egoten diren lapa txiki-txikitxuak.
Enz.: D. enbarkazioa ez bada garbituten pega egiten zaizkio.
Dok.: Azk. -

lapix-plomue a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. makinetan ematen den hauts gris bat.
Enz.: D. atxina enbarkazioari ematen zitzaion azpian blaka eta txalupetan eta gero asko korriduteko ematen zitzaion *lapix-plomue*. Makinetan ere usaten da tuerkentzat eta.
Ber.: lapix-plomue a.
Dok.: Azk. -

lárga!
Lok.: 22A, 23B, 30A
Kat.: ex.
Def.: patroiak sarea botateko ematen duen agindua.
Ond.: larga!
Dok.: Azk. Larga (B-l,..., BN), soltar, librar.

***largada - largadie a.**
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: D. sarea botatea.
Dok.: Azk. -

largadan
Lok.: 23B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. "largando". Arrastan sarea bota eta elementuak erriaten zoazenean.
Dok.: Azk. -

largando
Lok.: 26B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: "largando".
Zit.: dxun giñen largando

Dok.: Azk. -

largetera
Lok.: 8A
Kat.: adlag.
Def.: D. popadan barik apur bat mandarago, kostadurago joatea.
Ber.: largetera
Dok.: Azk. -

lasdegi - lasdegidxe
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: D. "las de guía".
Ber.: lastéi - lasteidxe
Dok.: Azk. -

lastamarra - lastamarrie
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. atxinako lastoekin eginiko koltxoia.
Ber.: lastamarra - lastamarrie
Dok.: Azk. Lastamarraga (Bc), jergón.

lasún - lasuna
Lok.: 9A, 27A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "muble", *chelon labrosus.*
Oha.: cf. korkoye
Ber.: lasún - lasune
Lek.: lasuna a.
Ond.: lasune a.
Dok.: Azk. LASUN (Bc, G-ori-zumay), mujol, vulg. muble.

ONDO-LASUN
Lok.: 27A
Kat.: iz.
Def.: D. portuan egoten dira, korkoiaren aldean beltzagoa da eta ez dauka koiperik.
Ber.: ondo-lasunek a.
Dok.: Azk. -

latigillue a.
Lok.: 19A, 34B

Kat.: iz.
Def.: D. arrastan atrapaten zen arrain bat.
Enz.: D. Barzelonan-eta jaten zen, hemendik ez.
Ber.: latigillue a.
Dok.: Azk. -

latigo gorridxek a.
Lok.: 38B
Kat.: iz.
Def.: begitu *latigillue*
Dok.: Azk. -

latín - latiñe
Lok.: 7B, 23A
Kat.: iz.
Def.: atzean eroaten den bela. D? "vela de mesana".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: latiñe a.
Lek.: latiña a.
Ond.: latiñe a.
Dok.: Azk. -

látxa - látxie
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. sardinaren antzekoa, parrotxaren tamainukoa edo hazitxuagoa izaten da.
Enz.: D. algatekoa da jateko, ez diogu ematen inportantziarik.
Ber.: látxie a.
Dok.: Azk. -

lau-kuádrokuek a.
Lok.: 14B
Kat.: iz.?
Def.: lehengo arte edo sare mota bat.
Ber.: lau-kuádrokue a.
Dok.: Azk. -

leba-leba dakar
Lok.: 9A
Kat.: e.
Def.: D. gehituten datorrenean itsasoan mugimendua.
Ber.: leba-leba dator

Lek.: leba-leba
Ond.: Ondarrun ez, *eiñas-eiñas dator*
Dok.: Azk. LEBA LEBA DATOR ITXASOA (B-b-l, G-zumay), el mar viene creciendo de fuerza.

lebasale - lebasalieк
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: "merlucera".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: lebasale - lebasalie
Ond.: leatzero - leatzeruk
Dok.: Azk. -

lebas-potruek a.
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: D. lebatzaren urdaila eta arbiak.
Dok.: Azk. -

lebatza a.
Lok.: 2A, 4A, 8B, 24A, 27A
Kat.: iz.
Def.: "merluza". D. kilo bitik gorakoa. Lebatz arretik eta emera igerteko, emeak dauka buztana lodia eta laburragoa, arrak mehea.
Ber.: lebatza a.
Lek.: lebatza a.
Ond.: leatza a.
Dok.: Azk. LEBATZ (Rc), merluza.

lemá - lemie
Lok.: 2B, 9A
Kat.: iz.
Def.: "timón".
Oha.: begitu irudietan
Lek.: lemia a.
Ond.: lema - lemi
Dok.: Azk. LEMA : 1º (AN, B, G, L), timón.

ESKOKO-LEMIE, ESKUKO LEMIE a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.

Def.: eskuz erabiltzen zen lema.
Enz.: D. lehen eskuko lema usaten zen, orain ez, orain dena da errueda.
Ber.: esko-lemie a.
Dok.: Azk. -

lema-burue a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: lemaren burua, gorengokoa.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

lemakana - lemakanie
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: "caña del timón".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: lemakanie a.
Ond.: lemakani a.
Dok.: Azk. LEMA-KANA (B-b-ond, Gc), LEMAKAIÑ (B-l), caña del timón.

lemako begidxa a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: lemakanaren begia.
Dok.: Azk. -

***lemera - lemerie**
Lok.: 3A, 17B
Kat.: iz.
Def.: D. lemaren barra sartuta doan enkajonadura.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: lemera - lemerie
Dok.: Azk. -

lemóruek a.
Lok.: 7B, 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Ber.: lemorue a.
Dok.: Azk. Lemoro (B-b), limera, aro de hierro en que se mete el timón.

lemorrotza a.
Lok.: 2B, 7B, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. lema bere lekuan sartzeko kodestean egoten ziren orratz bi. Batelek atxina oholezko lema eukiten zuten, lemorrotz bi eukiten zituzten bat gillaren ondoan eta bestea goragoan, han sartzeko lema.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: lemorrotza a.
Lek.: lemorratza a.
Dok.: Azk. Lemorratz (B-b-l-mu, G, ...), aguja, pernio, pieza puntiaguda de hierro en que se fija el timón.

lenguáu - lenguaua
Lok.: 2A, 21A
Kat.: iz.
Def.: "lenguado", *solea vulgaris* (hiru bider ezagutu du) eta *symphurus nigrescens*? (birritan).
Ber.: lenguáu - lenguaue
Lek.: ienguau - lenguaua
Ond.: lenguau a.
Dok.: Azk. Lenguado (Bc, Gc), lenguado (pez).

lés-nordesta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "lesnordeste".
Dok.: Azk. -

lés-suesta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "lessueste".
Dok.: Azk. -

lestá a.
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: "leste, este".
Ber.: lestá a.
Lek.: lesta a.
Ond.: lesta a.

Dok.: Azk. -

lésteka
Lok.: 13B
Kat.: adlag.
Def.: lesterantz.
Ber.: lésteka
Dok.: Azk. -

lesteraka, lesteraska
Lok.: 16A
Kat.: adlag.
Def.: lesterantz.
Zit.: ona sartzen ga(renin) eun da bos brasetara, dau, lesteraska, kalie
Dok.: Azk. -

librá
Lok.: 14B, 25A, 36A
Kat.: ad.
Def.: enpatxoa edo nahastea askatutea.
Zit.: au estau libraten, mojape estau libraten
Ber.: libré
Dok.: Azk. -

***libreta - libretie**
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoko kartilla norbere fotografiarekin, seguritate soziala eta non enbarkata zagozen eta hori. Derrigor eroan behar da.
Ber.: libreta - libretie
Dok.: Azk. -

ligada - ligadie
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: "ligada".
Dok.: Azk. -

***liór - liorra**
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: itsasoaren kontrakoa.

Zit.: toneladak eta toneladak liorrera ekarri txe
Lek.: liorra a.
Ond.: liorra a.
Dok.: Azk. Lior (B), Var. de LEGOR. LEGOR 3º (B, G), tierra (se dice en contraposición a mar).

liridxo - liridxua
Lok.: 22A, 30A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "lirio, bacaladilla".
Ber.: liridxo - liridxue
Lek.: arrainatz - arraiñatza
Ond.: perlita - perliti
Dok.: Azk. -

listau - listaue
Lok.: 8B, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. atunaren familiakoa, triparen azpian tirak dauzka eta hortik datorkio izena.
Enz.: D. orain deituten diote atuneroek *listaue*, guk beti deitu diogu *albokerie*
Sin.: cf. albokerie
Dok.: Azk. -

listo de maniobra
Lok.: 23B
Kat.: e.
Def.: arrastan elementu guztiak erria direnean kontramaisuak esaten duena.
Ond.: listo maniobra!
Dok.: Azk. -

lixá - lixia
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: D. azal latza dauka, urandiko arraina da. Azal iluna eta barru zuri-zuria.
Enz.: D. atxina joaten ziren arrantzan bermiotarrak mundakarrak baino gehiago lixatan urandietara. Zabaldu eta sikatu egiten ziren erreta jateko.
Ber.: lixé - lixie
Lek.: lixa - lixia

Ond.: lixa - lixi
Dok.: Azk. LIZA : 1ª (AN-ond, B, G), lija, pez marino del orden de los selacios.

loi
Lok.: 25A
Kat.: adlag.
Def.: barran dagoenean itsasoaren mugimendua, itsaskirria edo itsaso handia dagoenean.
Zit.: barri dau loi
Dok.: Azk. -

lóidxa - lóidxie
Lok.: 3A, 9A, 32A
Kat.: iz.
Def.: "lonja".
Oha.: D. esaten da lantzean behin baia gehiena *bodegie*
Sin.: bodegie, txalupa-etzie
Ber.: loidxe - lóidxie
Ond.: bodega - bodegi, boregi (bajuran); almasena a. (arrastan)
Dok.: Azk. LOIA (B-mu), lonja.

loidxartzeko - loidxartzekuek
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: "mono, buzo".
Enz.: D. itsasora eroaten zen eta herrira urtekeran ba kendu.
Dok.: Azk. -

loidxero - loidxerue
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: D. bodegan dagoen laguna prestatuten amuak eta tertzak eta hauek eta.
Ber.: loidxerue a.
Ond.: bodegeru a.
Dok.: Azk. -

loitxú
Lok.: 25A
Kat.: ad.
Def.: barran itsasoaren mugimendua hastea.
Dok.: Azk. -

lotú
Lok.: 12A
Kat.: ad.
Def.: "parar, hacer alto".
Sin.: para
Ber.: lotú
Dok.: Azk. Lotu 9º (B-g-mu-o-tx), quedarse, detenerse.

lotxa - lotxia
Lok.: 2A, 9A
Kat.: iz.
Def.: "brótola de fango", *urophycis blennioides*. D. arrain biguna da, fina.
Enz.: D. kaletako arraina, kanpokoa.
Ber.: lotxa - lotxie
Lek.: lotxa - lotxia
Dok.: Azk. LOTXA (Bc, G-don,...), ARRAIN ZURIZTA, BURU, AO TA EZKATA-ANDIA, LEBATZEN GISARA (sic) ARAGIA: LIKATXUA DA (B-b)

LOTXÁ BALTZÁ a.
Lok.: 2A, 9A
Kat.: iz.
Def.: D. ur handiagokoa.
Ber.: lotxá baltzá a.
Lek.: lotxa baltza a.
Dok.: Azk. -

LOTXA SURIDXE a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: D. kalakoa da, ur ¸utxiagokoa.
Dok.: Azk. -

lulá - lulle
Lok.: 2B, 23A
Kat.: iz.
Def.: "julia, doncella, dama", *coris julis*. D. "julia".
Enz.: D. itsasoa dagoenean lulak ez du jaten.
Ber.: txilipitxero - txilipitxerue
Lek.: ludxa - ludxia
Ond.: txisto - txistu

Dok.: Azk. LULA (B-b-mu), dama, cierto pez rojizo, blando y escurridizo. Una variedad de esta clase, más pequeña, que se pesca en la costa, se conoce en B-b con el nombre de TXILIPITERU.

lupín - lupiñie
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "lubina", *roccus labrax* (baten ezagutu du) eta *dicentrarchus labrax*.
Ber.: lupín - lupiñe
Lek.: lupiña - lupiñia
Ond.: lupiña - lupiñi
Dok.: Azk. Lupiña (Bc, Lc), lubina, labra, pez de mar.

lusera - luserie
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "eslora".
Zit.: se lusera dako baporak?
Ber.: luserie a.
Dok.: Azk. Luzera (Bc), largura y altura, longitud.

lusien
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. must egin eta hondotik ugerrean joatea.
Lek.: lusian
Dok.: Azk. Luzean 2º (B-l), nadar sumergido completamente en el agua.

LL

llabe-prentzie a.
Lok.: 35B, 38A
Kat.: iz.
Def.: D. bonbetan enpaketadura estututekoa.
Dok.: Azk. -

M

Madalena
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: Madalen eguneko jaia.
Enz.: D. Bermioko enbarkazioak Izarora joaten direnean tella botaten eta eurena dela esaten, gero etorten dira Bermiora eta Mundakara ardaoa edaten. Atxina etorri egiten ziren enbarkazioak Madalen egunerako, orain ja galdu da.
Dok.: Azk. -

mádre - mádrie 1.
Lok.: 3B, 6B, 15B
Kat.: iz.
Def.: "linea madre". D. orain pitaduna *madrie* da.
Oha.: cf. subille
Ber.: mádre - mádrie
Dok.: Azk. -

mádre - mádrie 2.
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: D. alanbrek eta txikotek barruan daukaten txikota.
Sin.: arimie
Dok.: Azk. -

maestra
Lok.: 5B, 11A, 11B, 15B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako kortxoak.
Ber.: maestrie a.
Dok.: Azk. -

maguridxo - magurídxue
Lok.: 2A, 27A
Kat.: iz.
Def.: "caracolillo, magurio", *littorina littorea*.
Enz.: D. beti jan da Mundakan. Portuan, eliza atzean eta haitzetan egoten dira, Izaron atxina ederrak egoten ziren.
Ber.: maguridxo
Ond.: mongoliño - mongoliñu
Dok.: Azk. MAGURIO (B, G), hélice, género de conchas univalvas o caracolillo de mar.

maimena a.
Lok.: 2B, 5B, 10A
Kat.: iz.
Def.: D. atzeko alderditik atunetan erabilten den txikotik lodiena, otzara barruan lotzen dena.
Ber.: memena a.
Lek.: maimena a.
Ond.: maimen - maimena
Dok.: Azk. MAIMEN 2º (B-b-mu, G), cordel, cuerda blanca que forma parte del aparejo de pescar merluza y otros peces.

makael - makaela
Lok.: 21A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. berdela baino begi handiagoa eta ilunagoa. Berdelak arraiak dauzka, makaelarenak motelak dira.
Ber.: makael - makaela
Lek.: betandidxa a.; makaela a.
Ond.: betandixe a.
Dok.: Azk. -

makallero - makallerue
Lok.: 22A
Kat.: iz.
Def.: "bacaladero".
Ber.: makallerue a.
Ond.: makallaueru a.
Dok.: Azk. -

makallo - makallue
Lok.: 30A, 32A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "bacalao". D. nortekoa da benetako makalloa.
Ber.: makallo - makallue
Lek.: makallau - makallaua
Ond.: makallau - makallau
Dok.: Azk. Makaillao (B, ..., BN-ald, L), makaillo (B-b-l) : 1º bacalao.

makallo arraña, arrañe a.
Lok.: 4A, 9A, 12A, 21A, 27B, 30A, 35B, 37A
Kat.: iz.
Def.: 1. "liba". 2. "abadejo". 3. "maruca"..

Enz.: D. arrastan atrapaten da (liba), orain hogeitamar-berrogei urte berton Izaroren atzean ere atrapaten zen, batelak eta enbarkazio txikiak ibilten ziren apaiuekin.
Ber.: makallo arrañe a.
Lek.: makallau arraña a.
Ond.: makallau arrañe a.
Dok.: Azk. -

makallo kumie a.
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: "bacaladilla". D. finagoa lirioa baino.
Enz.: D. lehen barkukadak ateraten genituen. Hemen apaiuekin ere atrapaten zen.
Ber.: makallo kumie, makallo kumek a.
Dok.: Azk. -

makinilla - makinillie
Lok.: 6A, 11B
Kat.: iz.
Def.: "maquinilla".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: makinillie a.
Ond.: makinilla - makinilli
Dok.: Azk. -

makiña, makiñe
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "máquina".
Ber.: makiñe - makiñie
Ond.: makiña
Dok.: Azk. -

MAKIÑA ERDIDXEN
Lok.: 36B
Kat.: adlag.
Def.: "a media máquina".

MAKIÑA GELDIDXEN
Lok.: 23B
Kat.: adlag.
Def.: "a poca máquina".

MAKIÑA GUSTIDXE(N)
Lok.: 11B, 23B, 28B
Kat.: adlag. / n.
Def.: "a toda máquina".
Zit.: makiña gustidxen botaten san / makiña gustidxe omon
Ber.: makiñe gustidxen

makiñistie, makiñistak a.
Lok.: 15A, 22B
Kat.: iz.
Def.: "maquinista".
Ber.: makiniste - makinistie
Ond.: makiñista - makiñisti, makinisti
Dok.: Azk. -

malla
Lok.: 3A
Kat.: ad.
Def.: "enmallarse".
Ber.: málle
Ond.: malla
Dok.: Azk. -

malla - málle
Lok.: 6A, 16B
Kat.: iz.
Def.: "malla de red".
Ber.: málle - málle
Ond.: malla
Dok.: Azk. MAILA, mailla 2º (AN-b, Bc, BN, Gc, L, Sc), malla de la red.

MALLA ANDIDXEK a.
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: D. tresmallak daroatza hiru malla, kanpoko biak dira malla handiak.
Sin.: malla nagosidxe
Dok.: Azk. -

MALLA NAGOSIDXE a.
Lok.: 16B
Kat.: iz.

Def.: malla bandia.
Sin.: malla andidxek
Ber.: malle nagosidxe a.
Dok.: Azk. -

MALLA TXIKIDXE a.
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: D. tresmallak daroatza hiru malla, erdikoa da malla txikia.
Ber.: málle txikidxe a.
Dok.: Azk. -

mállabakarrak a.
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: lehengo malla bakarreko sareak.
Ber.: mallebakarrak a.
Lek.: mallabakarrak a.
Ond.: mallabakar - mallabakarra(k)
Dok.: Azk. -

mállan
Lok.: 18A
Kat.: adlag.
Def.: "a la deriva, con artes de enmalle".
Ber.: málllen
Sin.: driban
Dok.: Azk. -

malleta - malletie
Lok.: 5B, 15B
Kat.: iz.
Def.: "malleta".
Enz.: D. bakek usaten dizute malleta bi-hiru, lau ere bai segun ze kalauetan egiten duen behar.
Ber.: malleta - malletie
Ond.: malleta - malleti
Dok.: Azk. -

malloye a.
Lok.: 6A
Kat.: iz.

Def.: D. arrastako sareak azpian beraunetik eta sakora daukan malla lodiagoa, hondotik arrastan datorrena.
Ber.: mallóye a.
Dok.: Azk. -

mamarrue a.
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioari oholean formaten zitzaion harra.
Enz.: D. ostraren urak ere ematen zuela harra esaten zen, orain kutsatuta dagoenez dena harrak ere galdu dira.
Ber.: mamarrue a.
Dok.: Azk. -

mamiñe a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: D. sarea. Begitu *pañue*
Sin.: pañue
Ber.: mamiñe a.
Dok.: Azk. -

mandá - mandak
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "banda". Arrastako sarean.
Dok.: Azk. -

mandaraka
Lok.: 9A
Kat.: adlag.
Def.: D. haizea gogor badago itsasoari manda emanda joatea.
Dok.: Azk. -

mandaska
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Bota.
Def.: D. mandara bota, eroan.
Zit.: dxo olatuek eta mandaska bota gaitxus
Ber.: mandaska
Dok.: Azk. -

mandxunga - mandxungie 1.

Lok.: 13B, 29A, 32A, 36A
Kat.: iz.
Def.: "manjúa". D. izurdak ateraten duen arraina. Bokarta edo sardina izaten zen.
Ber.: mandxunge - mandxungie
Lek.: mandxudxa a.
Ond.: mandduba - manddubi
Dok.: Azk. -

mandxunga - mandxungie 2.
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: D. nahastea.
Zit.: nondik edo sclan irabasten dau orrenbeste diro? orretabille lako mandxungarik
Dok.: Azk. -

mandxungan
Lok.: 25B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: izurden atzetik arrantzan, izurdek ateraten duten arrainean.
Lek.: mandxudxan
Dok.: Azk. -

MANDXUNGAN GAUS
Lok.: 29A
Kat.: e.
Def.: edozein arrainetan asko atrapaten egotea, safran.

manejada - manejadie
Lok.: 17A, 18A
Kat.: iz.
Def.: "marejada".
Sin.: itxaskirridxe
Ber.: manejada - manejadie
Lek.: manejaria a.
Ond.: marejadi a.
Dok.: Azk. -

manejadatxue a.
Lok.: 18B
Kat.: iz.
Def.: "marejadilla".

Lek.: manejaratxua a.
Dok.: Azk. -

***manga (mangarik) - mangie 1.**
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: ? Arrastako sarean.
Enz.: D. burloiak badauzka laurogei braza mangak dauzka hogeitabost.
Dok.: Azk. -

***manga - mangie 2.**
Lok.: 11A, 15A, 18A
Kat.: iz.
Def.: "manga". D. zabalera, zubiaren azpi inguruan hartzen da.
Ber.: mangá - mangie
Dok.: Azk. -

mangera - mangerie
Lok.: 13B, 30B
Kat.: iz.
Def.: "manguera".
Ber.: bangera - bangerie
Dok.: Azk. -

***maniobra (maniobraten)**
Lok.: 32A
Kat.: ad.
Def.: "maniobrar".
Ond.: maniobra
Dok.: Azk. -

***maniobra - maniobrie, maniobrak**
Lok.: 23B, 32A
Kat.: iz.
Def.: "maniobra".
Zit.: maniobra ona dako orrek enbarkasiñuek
Ber.: maniobrie a.
Ond.: maniobra
Dok.: Azk. -

manparo - manparue
Lok.: 17B

Kat.: iz.
Def.: "mampara de colisión". D. aurrea apurtuten badu ez sartzeko ura.
Ber.: manparo - manparue
Dok.: Azk. -

***mánta - mántie a.**
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: "manta".
Ber.: *mánta - mántie
Dok.: Azk. -

manuen
Lok.: 25B, 28A
Kat.: adlag.
Def.: "flojo, no tenso".
Ant.: atesuen
Dok.: Azk. MANU 3º (B-l, G-zumay), flojo, no tirante". TXO. KORDELETA MANUEGI BADARABIK. LASTER EGINGO JAKOZAK TXANBIURRAK.

marapillo - marapillue
Lok.: 3B, 17B, 30B
Kat.: iz.
Def.: "nudo".
Ber.: murtzille - murtzillie
Lek.: morapillo - morapillua
Dok.: Azk. MARAPILLO (B-eib-el), nudo.

maré - marie 1.
Lok.: 3B, 10A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasora egiten den bidaia, hamar edo hamabost egun edo itsasoan.
Ber.: mare - marie
Dok.: Azk. -

mare - marie 2.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "marea".
Dok.: Azk. -

MARE oIXIDXEK a.
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: "mareas vivas". D. hamahiru pie eta ia hamabost pie igaten dutenak dagoz.
Enz.: D. iretargi betean mare biziak irauten du beste egun bat edo bi.
Ond.: mare bixixak a.

MARE ILLE a.
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: "marea muerta".
Ond.: mare illak a.

MARE TXIKIDXEK a.
Lok.: 4A
Kat.: iz.
Def.: "marea baja"?
Zit.: mare txikidxas be bistan oten da (Lagako baixie)

***mareasiño - mareasiñue**
Lok.: 32A
Kat.: iz. Euki.
Def.: "mareo".
Ond.: *mareasiñoi
Dok.: Azk. -

marejada - marejadie
Lok.: 17A
Kat.: iz. Egon.
Def.: "marejada".
Oha.: erderaz "marejada" galdetu izanak eragin du beharbada *marejada* erantzutea eta ez *manejada*.
Dok.: Azk. -

marejadatxue a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "marejadilla".
Oha.: hobeto begitu *manejadatxue*
Dok.: Azk. -

marerdi - marerdidxe

Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: erdian dagoen marea, bajamara eta plemararen bitartekoa.
Ber.: marerdi
Dok.: Azk. -

MARERDI BERA
Lok.: 17A
Kat.: ?
Def.: marerdia dagoenean eta beherantz doanean.
Zit.: marerdi ongo da bera

MARERDI GORA
Lok.: 17A
Kat.: ?
Def.: marerdia dagoenean eta gorantz doanean.
Zit.: marerdi dau gorantz / oin marerdi ingeru ongo da gora

márgol - márgola
Lok.: 2A, 8B
Kat.: iz.
Def.: D. txirlaren antzekoa, biribilagoa da. Arraiak dauzka, ozkak goitik behera. Zuri iluna da.
Enz.: D. Mundakako itsasadarrean ere asko atrapaten da hori.
Ber.: birigueto, berigueto
Dok.: Azk. Margol : 1º (?), almeja grande. 2º (B-ond), hélice, cierto caracolillo de mar.

***maribera - mariberie** a.
Lok.: 10A, 19B, 22B
Kat.: iz.
Def.: D. ura beherantz doanean, ez da bajamara.
Ber.: maribera - mariberie
Dok.: Azk. -

maridxa - maridxie
Lok.: 9A, 37A
Kat.: iz.
Def.: D. tostartekoen artean partiduten den dirua, bakoitzari tokaten zaiona.
Enz.: D. lehenengoz enbarkaten zen mutil txikiari *serrena* ematen zitzaion, edadean aurrera joan ahala erdira altxaten zitzaion, gero hiru laurenera eta azkenik maria osora.

Ber.: maridxe - maridxie
Lek.: maridxa - maridxia
Dok.: Azk. MARIA : 1º (B-b-l), quiñón, ganancia correspondiente a cada tripulante.

maridxa bako arrañe a.
Lok.: 29A
Kat.: iz.
Def.: merke egiten duen arraina.
Dok.: Azk. -

maridxaerdi
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: mariaren erdia.
Ber.: maridxerdi
Lek.: maridxaerdidxa a.
Dok.: Azk. -

marie
Lok.: 26B, 32A
Kat.: ad.
Def.: "marearse".
Enz.: D. mareaten ginenean gizon zaharrek ematen ziguten makalloa eta ardoa, gauza sikua eta gazia.
Ber.: marie
Ond.: maria
Dok.: Azk. -

marigorie a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: D. ura gorantz datorrenean, ez da plemara.
Dok.: Azk. Maria-gora 2º (B, G), marea arriba.

márikaka - márikakie
Lok.: 5A, 38A
Kat.: iz.
Def.: neguan txirleten atzean ibiltzen den txoria.
Enz.: D. berak arraina atrapa beharrean txirleten atzean eta ibiltzen da neguan, hauek mokoan zeozer badaroate segiduten die kendu arte edo kaka egiten badu berak atrapaten du.
Sin.: kakadxalie

Ber.: márikaka - márikakie
Lek.: mariko - marikua
Dok.: Azk. Marikaka (B-b), gaviota que hace vomitar a otras lo que han comido, para apoderarse ella, vulg. cágalos.

marik atrapata
Lok.: 33B
Kat.: adlag. Euki.
Def.: labur lotu diren prakakaitik esaten da, baten batek emanekoak.
Dok.: Azk. -

mariñera - mariñerie
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: "camisa".
Sin.: alkondarie
Dok.: Azk. -

mariñero, mariñeru - mariñerue
Lok.: 8A, 11B, 29B
Kat.: iz. Ibili.
Def.: D. nabegaten dabilena.
Ber.: mariñero
Lek.: *mariñero
Ond.: maiñela a., maiñeru a.
Dok.: Azk. -

mariñerotasuna a.
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: arrantzale ofizioa.
Ber.: mariñerotasune a.
Dok.: Azk. -

mariñue a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "marino".
Ber.: marino - marinue
Dok.: Azk. -

ma.i-puntie a.

Lok.: 25B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. plemara nahi bajamara.
Enz.: D. arrainek normalean eguzkiaren bueltan eta mari-puntan jaten dute.
Dok.: Azk. -

marisko - mariskue
Lok.: 5B
Kat.: iz.
Def.: "marisco".
Ond.: marisko
Dok.: Azk. -

mariu - mariue
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: "mareo".
Dok.: Azk. -

márka
Lok.: 23A
Kat.: ad.
Def.: lehorreko erreferentzia bat erabili itsasoan kokatuteko.
Zit.: markaten sendun, ari ta arridxe non dauen
Ber.: márka
Ond.: marka
Dok.: Azk. -

márka - márkak
Lok.: 13B, 23A
Kat.: iz.
Def.: itsasoan kokatuteko usaten diren lehorreko erreferentziak.
Ber.: markak a.
Lek.: marka - markia
Ond.: marka
Dok.: Azk. MARKA 4º (B, G), marca, señal.

marmítx - marmitxe
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "marmitako".
Ber.: marmitxe - marmitxe

Dok.: Azk. -

***marmitxoi - marmitxoye**
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: "marmitón". D. merkanteetan.
Dok.: Azk. -

marmo-bola - marmo-bólie
Lok.: 19B, 20B
Kat.: iz.
Def.: marmoka.
Dok.: Azk. -

marmók - marmoka
Lok.: 6A, 19B, 24A, 31B, 35B
Kat.: iz.
Def.: "medusa".
Enz.: D. urtarrila eta otsailean hiltzen da marmoka, orduan hondora joaten da eta sarri egiten dira sareak galdu basa eta marmokakaz, zenbat eta malla txikiagoa gehiago atrapaten du. Marmokek ikutu ezkero pikatu egiten dute. Hiltzen zirenean tximinoia eta barbarin kumea atrapaten zen Frantziko kostan hamabi-hamalau, hogei brasa urean, orduan etorten ziren marmokak ondino desegin barik, bolak. Gizonak ibiltzen ziren arraina bereizten eskuz eta pikatu egiten zizuten, orain gomazko eskularruak dagoz.
Ber.: marmoka a.
Lek.: marmoka - marmokia
Ond.: marmokak a.
Dok.: Azk. MARMOKA 2º (B-I-m), cierto pez que, extraído del mar, va poco a poco derritiéndose en agua.

marmok arrañe a. 1.
Lok.: 31B
Kat.: iz.
Def.: "medusa".
Dok.: Azk. -

marmok arraña,e a. 2.
Lok.: 6A, 31B, 34B
Kat.: iz.
Def.: "peregrino", *cetorhinus maximus*.

Enz.: D. tiburoiaren eta marraixoaren errazakoa baia handia, normalak lau-bost metrokoak dira baia egon da hamar metrokoa ere. Getarian sareak egoten ziren marmok arrainak harrapatzeko, orain ez da agertuten hori ere, atrapa dugu.
Ber.: marmok arrañe a.
Dok.: Azk. -

marmok-lanparie, lanparie a.
Lok.: 8B, 31B
Kat.: iz.
Def.: D. lanpararen antzeko marmoka handia, biribila da bere erroekin.
Dok.: Azk. -

marraixo - marraixua
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: "marrajo", *lamna nasus*.
Enz.: D. arrastan marineroek euren beharrak eginda gero gauez erriaten zuten apaiua marraxotako. Marmitan eta jaten zen. Frantziako kostan-eta ondo atrapaten zen marraxoa, hemen ia akaba egin da.
Ber.: marraixo - marraixue
Dok.: Azk. MARRAIXU (Bc), marraju (AN, Gc), marrajo, un pez.

martin peskador
Lok.: 2B, 16A
Kat.: iz.
Def.: "Martín pescador". D. kostan ibiltzen da.
Dok.: Azk. -

mártxa - mártxie
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "velocidad".
Sin.: korri
Ber.: mártxa
Dok.: Azk. -

***masamorra - masamorrie**
Lok.: 7B, 12A, 28A
Kat.: iz. Arma.
Def.: D. "lío". Gauza bat lohituten badu ere esaten da.

Zit.: txol ori dok masamorri arma dokena!
Sin.: masidxe 2.
Ber.: masamorra - masamorrie
Dok.: Azk. Masamorra (B-b), raba o masa que se esparce como cebo para pescar sardinas.

MASAMORRIN ANTZA DAKOSU TXO, MOBIDU BE ESARA ITXEN
Lok.: 28A
Kat.: e.
Def.: abuxa edo pertsona geldoa antza.
Dok.: Azk. -

maseta - masetie
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "maceta".
Enz.: D. galafatiateko usaten zen, mailuarekin jo beharrean mazetarekin.
Dok.: Azk. -

masi - masidxe 1.
Lok.: 7B, 12A, 28A, 32A
Kat.: iz.
Def.: D. antxoba buruekin eta tripekin-eta egineko masa bat karnadatako usaten dena.
Ber.: masí - masidxe
Lek.: masi - masidxa
Ond.: masi - masi te
Dok.: Azk. MAZI (B, G, L-get), raba.

masi - masidxe 2.
Lok.: 29A
Kat.: iz. Arma.
Def.: "lío".
Zit.: masidxe arma su / au dok masidxe armati txo!
Sin.: masamorrie
Dok.: Azk. -

masibarrillek a.
Lok.: 36B
Kat.: iz.
Def.: makalloaren arbiak karnadatako eroaten ziren upelak.
Ond.: masibarril - masibarrille

Dok.: Azk. -

masi (egin)
Lok.: 5B, 29A
Kat.: ad.
Def.: mazia egin.
Oha.: botatea ere ez dakit ez ete den.
Dok.: Azk. Mazi egin (B-l, L-get), echar la raba.

masidxe atako tzagu arrañeri!
Lok.: 11B, 20B
Kat.: e.
Def.: arrain asko atrapako dela esateko esklamazio modura erabiltzen den esakera.
Dok.: Azk. -

masidxe ata osku!
Lok.: 20B
Kat.: e.
D.: D. eguraldi txarrak atrapaten zaituenean esaten da.
Dok.: Azk. -

masisalie(k) a.
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: D. sardinatan eta badian mazi egiten ibiltzen ziren hamabost metro inguruko motorrak, kuberta bakoak batzuk eta beste batzuk kubertadunak.
Enz.: D. orain berrogeitamar urte edo gaidu ziren.
Ber.: masisaliek a.
Dok.: Azk. -

***masitxu (masitxuta)**
Lok.: 32A
Kat.: ad.
Def.: lohitu erropak.
Zit.: masitxuta dakasu erropa gustidxe(k)
Dok.: Azk. -

masopa - masópak
Lok.: 2A, 9A, 25B, 27A, 28A, 38A
Kat.: iz.
Def.: "marsopa". D. izurdaren antzekoa baia surzapala.

Enz.: D. atxina porturarte sartzen ziren. Gero horiei marinako infanteriak tiroa botaten zien kaltegarria izaten zelako arrantzarako, sardinaren etxada egin eta zakua ere jaten zuten.
Ber.: masopa - masopie
Lek.: masopa - masopia
Ond.: arraingaisto - arraingaistu
Dok.: Azk. MAZOPA (B-b-l, G-don), mazopla (AN-ond), peces grandes, negros, malos, vulg. arroaque.

mastelero - mastelerue
Lok.: 10A, 11B, 20A
Kat.: iz.
Def.: D. paluan kruzetatik gorakoa.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: mastelerue a.
Dok.: Azk. -

mastranga - mastrangie 1.
Lok.: 4A, 8B, 9B, 38B
Kat.: iz.
Def.: D. arraiaren antz-antzekoa da baia buztanean sua dauka, piko bi, sartzen da eta gero ezin atera, min handia ematen du.
Lek.: mastrangia a.
Dok.: Azk. MAZTRANGA (B-l), pez semejante a la raya, más dañino, tiene un aguijón muy duro sobre la cola, vulg. chuchu.

mastranga - mastrangie 2.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: verenda mulieris.
Ber.: tramai - tramaye
Dok.: Azk. -

mataputxet - mataputxeta
Lok.: 5A, 23B
Kat.: iz.
Def.: D. atuna hiltzeko palua. Begi bien bitartean jo eta hiltzen zen.
Ber.: mataputxet - mataputxeta
Lek.: mataputxet - mataputxeta
Ond.: mataputxeta - mataputxeti
Dok.: Azk. MATAPIXA (G), matapuxeta (B), mataputxeta (B-b), palo para matar merluzas y atunes.

matxiñe - matxiñie
Lok.: 31A
Kat.: iz.
Def.: "grua".
Oha.: badirudi *gruie* esaten dela normalean, *matxiñie* kanta baten baino ez da agertuten. *Matxiñie* dauka berak jatorragotzat.
Dok.: Azk. -

mátxue(k) a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. gauza asko dira, torloju batzuk ere bai, argiaren entxufeak ere arra bat eta bestea emea, sartzen dena *matxue*. Itsasoan deituten izan zaie atxina bonben ondoan egoten ziren gauza batzuei ere. Orain ez dago holakorik.
Ber.: mátxuek a.
Dok.: Azk. -

mediakaña - mediakañie
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioari kostaduan iminten zaion burdina.
Ber.: mediakañie a.
Dok.: Azk. -

medialunak a.
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: lehengo arte edo sare klase bat.
Ber.: medialune a.
Dok.: Azk. -

***mediana - medianie**
Lok.: 8B, 26A, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. kilo biranzko lebatza.
Ber.: medianie a.
Ond.: mediani a.
Dok.: Azk. -

mediomundo
Lok.: 5A, 6B
Kat.: iz.

Def.: "mediomundo".
Oha.: badirudi gutxi erabiltzen dela. Begitu *nuebomundue*
Ber.: mediomundo, nuebomundo
Lek.: mediomundua a.
Dok.: Azk. -

meladie a. 1.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "calada". D. bustitzea.
Ber.: meladie a.
Dok.: Azk. -

meladie a. 2.
Lok.: 29A
Kat.: iz.
Def.: mozkorra.
Dok.: Azk. -

"meladi artun
Lok.: 10A, 29A
Kat.: ad.
Def.: bustitzea norbera.
Zit.: ño! au dok meladi artzie! / ño! au dok e meladi artun dotena! / meladi artun dot!
Dok.: Azk. -

meladi(a) atako tzagu arrañeri!
Lok.: 3B, 10A, 20B
Kat.: e.
Def.: arrain asko atrapako dela esateko esklamazio modura erabilten den esakera.
Sin.: dungulu atako tzagu, masidxe atako tzagu
Ber.: meladi atako tzagu!
Dok.: Azk. -

meladi ata osku
Lok.: 20B
Kat.: e.
Def.: D. eguraldi txarrak atrapaten zaituenean esaten da.
Dok.: Azk. -

melbá - melble

Lok.: 1B, 36B
Kat.: iz.
Def.: "melva". D. atunaren antza dauka.
Oha.: D. ez da Mundakako berba, Andaluziatik-eta esaten da.
Dok.: Azk. -

mendebala a.
Lok.: 3A, 9B, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. noroesta edo gallegoen haizea.
Enz.: D. eguzkia sartzen bada osorik hurrengo egunean ez dago mendebalik. Uretara allega baino lehenago zarratuten bada segidu egingo du. Neguan haizerik epelena da.
Ber.: mendebala a.
Lek.: mendebala a.
Ond.: mendebal - mendebala
Dok.: Azk. Mendebal 2º (B, G), oeste, occidente.

mendebal serue a.
Lok.: 16B
Kat.: iz. Egon.
Def.: D. noroestetik edo ilun ikusten denean zerua. Baita formaten du teilatua lez, koadroak eginda.
Ber.: mendebal seru dau
Dok.: Azk. -

mendi - mendidxe
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: mendiak itsasoan kokatuteko markak dira.
Dok.: Azk. MENDI (c), montaña.

mendiburue a.
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: mendi baten burua, marka bat.
Dok.: Azk. -

merkante
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "mercante".
Ber.: merkante

Ond.: merkanti a.
Dok.: Azk. -

meró - merua
Lok.: 22B, 24A, 38B
Kat.: iz.
Def.: "mero". D. meroak kolore diferenteetakoak dagoz. Bat dago iluna, beste bat marroi antzeko koloreduna, berdeska ere bai. Handiak ere dauzkazu.
Enz.: D. nabegaten gabiltzala neguan Santa Katalinan, Gineako golfoan, ateraten genituen meroak. Atrapa dugu hogeita hamabost kilokoa ere, eta berrogei kilokoa ere bai.
Ber.: meró - merue
Lek.: mero - merua
Ond.: meru a.
Dok.: Azk. MERO (Bc, Gc), mero (pez).

MERÓ BALTZÁ a.
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Ber.: mero baltza a.
Lek.: mero baltza a.
Dok.: Azk. -

ONDOKO MERUE a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: D. ilunagoa da.
Ber.: ondoko merue a.
Dok.: Azk. -

miélga - miélgia
Lok.: 1A, 34B
Kat.: iz.
Def.: irudietan *galeorhinus galeus* eta *squalus acanthias* (biak birritan ezagutu ditu). D. tolla lako bardin-bardina da baia mielgak dauka lepoan sua eta tollak ez dauka.
Ber.: miélga - mielgie
Lek.: mielgia a.
Ond.: mielga - mielgi
Dok.: Azk. Mielga (B-l), mielka (Gc), mielga, pez marino del orden de selacios, sin escamas, comestible, pero poco apreciado.

mietz - mietza
Lok.: 32A, 38A
Kat.: iz.
Def.: D. txibiari kentzen zitzaion azaltxua.
Dok.: Azk. -

mílla, mille
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "milla". D. mil ochocientos cincuenta y dos metros.
Zit.: sema milletan sausi ba? (..) ba otamar milletan edo ori edo besti bai, edo, onenbeste milletan gatos etzera
Ber.: míle - millek
Lek.: mille
Ond.: milla
Dok.: Azk. -

millabarrika - millabarrikie
Lok.: 2B, 5A, 22A, 27B, 33A
Kat.: iz.
Def.: *hydrobates pelagicus.* D. elaiaren antzeko itxasoko txoria, hatsa botaten du.
Enz.: D. enbarkazinoei segiduten die botaten den lohia jaten. Gauez argira etorten dira eta atrapaten dira itxasoan. Horiek ikusten badituzu bertan popapean seinale eguraldi txarrak datozena. Ondarrun egoten zen arrasteroetako patroi bat Artapelo ezizenekoa, hark ikusten zituenean horiek atzean arribadan sartzen zen eguraldi txarra ziurtzat emanez.
Ber.: millebarrikie a.
Lek.: matxiplaka - matxiplakia
Ond.: billabarrika - billabarriki
Dok.: Azk. Millabarrika (B-b-l-mu, G-don), golondrina de mar; en el dorso, cerca de la cola, tienen plumilla blanca. MILLABARRIKAK TXALUPATZEAN DABIZANEAN, EKATXA DA GANEAN (B-b)

mojá - mojie
Lok.: 35B, 38B
Kat.: iz.
Def.: D. atunaren antza dauka baia totoagoa da eta begi handiagoa. Hegoa dauka zimarroia eta atunaren bitartekoa.
Ber.: mojá - mojie
Dok.: Azk. -

molinete
Lok.: 6A, 9A
Kat.: iz.
Def.: D. makinilla. Arrastan eta, bapordunek eukitzen zuten aurrean.
Ber.: molinetie a.
Dok.: Azk. -

mólla - móllie
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: "muelle".
Ber.: mólle - móllie
Lek.: molla - mollia
Ond.: molla - molli
Dok.: Azk. -

morná - momia, momie
Lok.: 1A, 10B, 19A
Kat.: iz.
Def.: "gato marino", *scyliorhinus stellaris*. D. pitxarrosaren antzekoa da, azala eta bardina dauka baia mantxa baltzak dauzka eta handiagoa da.
Enz.: D. sikatuta jaten zen.
Ber.: moma - momie
Lek.: momia a.
Dok.: Azk. MOMA (B-l), momar (B), un pez sin escamas, del tamaño de la merluza, muy poco sabroso; vulg. pitarrosa.

mórtemor imiñi
Lok.: 27B, 30A
Kat.: ad.
Def.: D. marka bi errunbo baten imini.
Dok.: Azk. -

mósue a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "mozo". D. "moso". Merkanteetan marinero baino gutxiago.
Dok.: Azk. -

motó - motue
Lok.: 6A, 7A
Kat.: iz.

Def.: "motón". D. atxina ibiltzen ziren oholezko motoak belak izateko.
Oha.: cf. pasteka, begitu irudietan.
Ber.: motoi - motoye
Lek.: motoya a.
Oha.: cf. pasteka
Dok.: Azk. MOTO : 1º (B-m), polea provista de un ojo.

***motói - motoye**
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "motón".
Oha.: badirudi hau Bermioko forma dela. Hala ere batzutan erabili egiten du.
Dok.: Azk. Motoi (Bc, G), polea, vulg. motón.

motór - motorra 1.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: "embarcación de motor".
Ber.: motor - motorra
Ond.: motor - motorra
Dok.: Azk. -

MOTOR ANDIDXEK a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: D. atunetan-eta dabiltzan enbarkazio handiak.

MOTOR TXIKIDXEK a.
Lok.: 5A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. baidan tximinoitan-eta ibiltzen diren enbarkazio txikiak. Bermion lebazaleei ere deituten zaie.
Ond.: motor txikixak a.

motor - motorra 2.
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "motor".
Dok.: Azk. -

muértue a.
Lok.: 35A

Kat.: iz.
Def.: D. balizek eta buiek artez egoteko zementuarekin eginda daukaten biokea.
Dok.: Azk. -

muñoye a.
Lok.: 17B, 26B
Kat.: iz.
Def.: "muñón". Makinillarena.
Ond.: muñoi a.
Dok.: Azk. -

murmoye a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. zarrazoia.
Oha.: Mundakan lehen beti izan dela *sarrasoye* dino, Bermiotik ekarriko berba dela *murmoye*.
Sin.: sarrasoye
Ber.: murmoi, burmoi - murmoye, burmoye
Dok.: Azk. MURMOI : 1º (B-mu). cerrazón.

must (egin)
Lok.: 24A, 28B, 36A
Kat.: ad.
Def.: "zambullirse". D. buruz behera egiten duzunean da must.
Ber.: kikimera, kikumera
Dok.: Azk. MUST : 1º (B-m), zambullidura.

***mustúr - musturre**
Lok.: 3B, 11A, 17B
Kat.: iz.
Def.: "proa".
Sin.: aurrie, brankie
Ber.: musturre a.
Dok.: Azk. -

mutil-txikidxe a.
Lok.: 8A, 9A, 19B, 26B
Kat.: iz.
Def.: "grumete". D. barruko gazteena.

Enz.: D. atxina hamar-hamaika urterekin itsasora, mutil txiki. Bere beharra izaten zen jatekoa egiten duenari lagundu, ardaoa atera, portuan baldia enbarkazioa eta abar.
Sin.: barruko mutille
Ber.: mutil-txikidxe a.
Dok.: Azk. -

mutilloi - mutilloye
Lok.: 5A
Kat.: iz.
Def.: enbarkazio barruko bita.
Ber.: motoloye a.
Lek.: mutillo - mutilloya
Ond.: mutilloi a.
Dok.: Azk. MUTILLOI (B-l-ond), piezas de madera en que se atan las cuerdas que sostienen las velas de las lanchas, vulg. cornamusa.

múxar - múxarra
Lok.: 21A
Kat.: iz.
Def.: "mojarra", *diplodus vulgaris*.
Ber.: múxar - múxarra
Lek.: partxemiki - partxemikidxa
Ond.: muxar - muxarra
Dok.: Azk. MUXAR 2º (AN-and, B-ond, G-don), pececillo aplanado, como de media libra o tres cuarterones de libra, tiene pinta roja junto a la branquia, vulg. mujón. 3º (B-b), un pez marino, vulg. mujarrilla.

muxilla - muxillie
Lok.: 2A, 27A, 29A
Kat.: iz.
Def.: "mojojón".
Enz.: D. muxilla euki duzu hemen Mundakako errioan hasi barratik eta Portuondora zeuk gura duzun beste, haren beste. Galdu egin da hori ere, ez dakit zergaitik.
Ber.: muxille - muxillek
Lek.: mojojo - mojojoya
Ond.: mutxilloi - mutxilloi
Dok.: Azk. MUXILLA 3º (B-mu), almeja, mojojón, cierto marisco.

muxó - muxua
Lok.: 1B, 13B

Kat.: iz.
Def.: "sargo"? D. muxarraren antzeko arraina.
Ber.: muxoi - muxoye
Dok.: Azk. -

MUXO GORRIDXA a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Ber.: muxoi gorridxe a.

muxoi - muxoye
Lok.: 12B
Kat.: iz.
Def.: "sargo"?
Oha.: Mundakakoa *muxue* dela dirudi, hala ere batzutan *muxoye* esaten du.
Ber.: muxoi - muxoye
Dok.: Azk. MUXOI (B-b-mu), pez marino, vulg. mujón. (V. Muxar, 3º.)

MUXOI GORRIDXE a.
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Ber.: muxoi gorridxe a.
Dok.: Azk. -

MUXOI SURIDXE a.
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: D. muxarra lako berdina baia handian.
Ber.: muxoi suridxe a.
Dok.: Azk. -

muxó-múxarra a.
Lok.: 13B, 16B
Kat.: iz.
Def.: D. ez dena muxar txikia, ez dena muxoi handia. Muxoa eta muxarraren bitartean dagoen hazia.
Ber.: ez da esaten.
Dok.: Azk. -

N
n a b e g a

Lok.: 31A, 31B, 38A
Kat.: ad.
Def.: "navegar".
Ber.: nabega
Lek.: nabega
Dok.: Azk. -

nabegantiek a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "navegante".
Ber.: nabegantie a.
Dok.: Azk. -

***nabegasiño**
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "navegación".
Zit.: setara dxun bi den nabegasiñuen
Lek.: *nabegasiño
Dok.: Azk. -

naufrajidxo
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: "naufragio".
Ber.: naufrajidxue a.
Dok.: Azk. -

nebera - neberie
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: "nevera".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: nebera - neberie
Ond.: neberi a.
Dok.: Azk. -

neberako tapie a.
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "tapa de la nevera".
Dok.: Azk. -

***nékora - nékorie**
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "nécora".
Enz.: D. hemen ere atrapaten da otzarekin.
Ber.: nékora
Ond.: nekora - nekori
Dok.: Azk. -

neskasarra a.
Lok.: 2A, 14B, 26A, 34B
Kat.: iz.
Def.: *trigla lira*? D. kolo edo perloiaren antzekoa. Lepoa dauka handiagoa eta ahoaren goiko mandan mustur bik irteten diote, adar bi legez.
Ber.: neskasarra a.
Lek.: *neskasar
Ond.: neskasar - neskasarra
Dok.: Azk. Neskazar 2º (AN-ond), pez parecido al besugo, más rojo y de ojos grandes.

neskatille - neskatillie
Lok.: 17A, 19B, 22B
Kat.: iz.
Def.: portuan behar egiten duen andra.
Enz.: D. atxina ikatzak eta iminten zituzten mollan baporari emateko, bapor bakoitzak eukitzen zituen neskatila bi. Mundakan etxerik etxe joaten zen jendeari itsasorako ordua ematen. Gero arraina etorten zenean karroan edo buruan eroaten zuen kofradiara. Orain ere neskatilek Bermion egiten dizute gizonei lagundu, karroak karga, kaxak batu, garbitu eta behar horiek.
Ber.: neskatil
Dok.: Azk. -

nordesta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "nordeste, viento del nordeste".
Ber.: nordesta a.
Lek.: nordesta a.
Ond.: nordesta a.
Dok.: Azk. -

nóres
Lok.: 29A
Kat.: adlag. Etorri.
Def.: txarto suertatu zeozer. D. tunbata mandara edo zeozer apurtuta.
Zit.: koño! ori enbarkasiñu nores dator / dana nores ibil nai (= suerte txarra euki dut)
Ber.: nóres
Dok.: Azk. -

nór-nordesta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "nornordeste".
Ber.: nór-nordesta a.
Ond.: nor-nordesta a.
Dok.: Azk. -

nór-norusta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "nornoroeste".
Dok.: Azk. -

nortá a.
Lok.: 3A, 34A
Kat.: iz.
Def.: "norte". D. norteko haizea.
Zit.: ño! nortak e dxausak otzak!
Ber.: nortá a.
Ond.: norta a.
Dok.: Azk. -

nórteko ixarra a.
Lok.: 12A, 30B
Kat.: iz.
Def.: D. karro txikian lehenengo izarra.
Ber.: nórteko ixarra a.
Ond.: norteko ixarra a.
Dok.: Azk. -

norte-sur

Lok.: 27B
Kat.: adlag.
Def.: D. bere aurrean, zeu norte alderditik eta marka hegumandatik.
Zit.: non on sari ba? ta kabus norte-sur, edo Ogoño(g)as norte-sur, edo Ixarogas norte-sur
Ber.: nórte-surrien
Dok.: Azk. -

norusta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "noroeste".
Ber.: norusta a.
Ond.: noruesta a.
Dok.: Azk. -

norusteko itxasue, olatue a.
Lok.: 23A
Kat.: iz.
Def.: D. "mar de fondo".
Sin.: ondoko itxasue, olatue
Dok.: Azk. -

nudo
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "nudo, unidad de velocidad naval equivalente a una milla".
Dok.: Azk. -

nuebomundo - nuebomundue
Lok.: 5A, 6B
Kat.: iz.
Def.: "mediomundo". D. asta barik, zirkunferentzia bat da boltsarekin.
Enz.: D. zakua iminita dagoenean, arrain asko eta baixu badago nuebomundoak botaten dira sarearen barruan arraina atrapateko, sarabardoa ezin denean erabili. Txikotarekin erriaten da hondora eta gero eskuz biraten da.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: nuebomunduek a., mediomundo
Ond.: pandero - panderu
Dok.: Azk. -

O

obenga - obengie
Lok.: 3B, 9B, 30B
Kat.: iz.
Def.: D. kazan atz-atzean eroaten zen palu bat, obengako apaiua joaten zen bertatik.
Ber.: obenga - obengie
Dok.: Azk. Obenga (B-b), obenques. La palabra genuina debe de ser ESTAI.

obengillue a.
Lok.: 3B, 9B, 30B
Kat.: iz.
Def.: D. atzean ere joaten dire palu bi, txikitxuak.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: obengillo
Dok.: Azk. -

obramuerta - obramuertie
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "obra muerta".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: obramuerta - obramuertie
Ond.: obramuerti a.
Dok.: Azk. -

obramuertin aspidxe a.
Lok.: 6A
Def.: "barraganete". D. enbarkazioak kostaduan obramuertaren azpian daukan ziloa urak urteteko.
Oha.: begitu *barganete*
Dok.: Azk. -

oes-norusta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "oesnorueste".
Dok.: Azk. -

oes-sudosta a.

Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "oessudoeste".
Dok.: Azk. -

oesta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "oeste".
Ber.: oesta a.
Lek.: oesta a.
Ond.: oesta a.
Dok.: Azk. -

ogál - ogala
Lok.: 8A, 26A, 26B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. atxinako txapazko kasetatxu bat jatekoa egiteko. Orain ezkaratza dago.
Ber.: ogala a.
Dok.: Azk. -

Ogoñok sonbrerue, ogetalau ordu baiño lelau euridxe
Lok.: 15A, 25A
Kat.: e.
Def.: Ogoñon lainoa badago, txapela badauka, eguraldi txarra dakarrela.
Dok.: Azk. -

oidxida - oidxidie
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: D. bueltaka, bitsa ematen doan haize gogorra, kea lez ateraten du.
Dok.: Azk. -

oidxidaka
Lok.: 32A
Kat.: adlag. Joan.
Def.: bueltaka joatea haizea.
Zit.: oidxidaka due
Dok.: Azk. -

olagarro
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. "trompa marina".
Sin.: tronpie
Dok.: Azk. -

olana - olanie
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: "lona". Belen materiala.
Lek.: olania a.
Ond.: oloni a.
Dok.: Azk. OLANA (B-l), lona.

olanasko
Lok.: 27B
Kat.: adj.
Def.: "de lona".
Lek.: olanaskuak a.
Dok.: Azk. Olanazko (B-l), cierta vela muy pequeña.

olarro, olorrue
Lok.: 9A, 15A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoak apurtuten duenean ateraten duen bitsa.
Zit.: olarro gogorrak / olarropin gatos
Ber.: olarro - olarrue
Dok.: Azk. Olarro : 1º (B-b), maretón, olas pequeñas en mar abierto.

olato - olatue
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: "ola".
Sin.: itxasue
Ond.: olato - olatu
Dok.: Azk. OLATU : 1º (B, G), ola.

AIXE-OLATO - AIXE-OLATUE
Lok.: 15A, 23A
Kat.: iz.
Def.: D. hondoko olatuak baino erresaka gutxiago eukitzen duena.
Zit.: aurtengo negun e aixeolato gogorrak on di amen

Ber.: aixe-olatue a.
Lek.: aixe-olatua a.
Ond.: axe-olatu a.
Dok.: Azk. -

ÉGUKO OLATUE a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. heguko haizea dagoeneko olatua.
Dok.: Azk. -

IPAR-OLATUE a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. lesteko edo nordesteko haizea dagoenean egoten den olatua.
Ber.: ipar-olatue a.
Lek.: iparrolatua a.
Ond.: ipar-olatu a.
Dok.: Azk. -

NÓRTEKO OLATUE a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. norteko haizea dagoeneko olatua.
Dok.: Azk. -

ONDOKO OLATUE a.
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: D. "mar de fondo". Itsasoa dagoenean erresakarekin.
Sin.: ondoko itxasue
Dok.: Azk. -

ollanka - ollanka
Lok.: 15A, 38A
Kat.: iz.
Def.: D. ostadarraren zati bat, ez denean ikusten osoan.
Ber.: ollanka a.
Dok.: Azk. -

óllar - óllarra 1.
Lok.: 2A, 19A, 30B, 34B, 37A, 38B
Kat.: iz.

Def.: "gallo".
Ber.: óllar - óllarra
Lek.: oilar - oilarra
Ond.: oilarra a.
Dok.: Azk. Oilar, oillar 2º (B-l-ond), gallo marino, pez de cabeza grande, carne blanca, boca ancha.

óllar - óllarra 2.
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: "pez de San Pedro", zeus faber.
Enz.: D. marmitarako eta gozoa da.
Lek.: pes martifia a.
Dok.: Azk. -

óllau - óllaue
Lok.: 6B, 25A
Kat.: iz.
Def.: D. tertzaren edo piedrabolaren hasikeran dagoen begia, buietara doan txikota engantxatekoa.
Ber.: óllaue a.
Dok.: Azk. -

onbrerranak a.
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "hombre rana".
Ber.: onbrerranak a.
Lek.: onbrerranak a.
Dok.: Azk. -

ondo - ondue
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: "fondo".
Ber.: ondo
Lek.: ondua a.
Ond.: ondu a.
Dok.: Azk. ONDO 8º (c), fondo.

ondo gabiltzas geu itxasora gero?
Lok.: 29A
Kat.: e.

Def.: suerte txarra izaten denean erabiltzen den esakera.
Oha.: dudan daukat hau Bermion bezala lexema bat den. Begitu Anton Perezen *Bermeoko Herri Hizkera*
Dok.: Azk. -

ondoko arbolie a.
Lok.: 14B, 16B
Kat.: iz.
Def.: "coral.."
Sin.: korala
Ond.: ondoko arbolak a.
Dok.: Azk. -

ondoko arridxe a.
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: olgetan must eginda atrapaten zen hondoko harria.
Dok.: Azk. -

ondoko tirie a. Begitu *tirie*

ondu dxo
Lok.: 13B
Kat.: ad.
Def.: "embarrancar".
Zit.: ondu dxo du
Sin.: enbarranka
Dok.: Azk. -

oposta a.
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: kontrako norabidea, enbarkazio bat norietik hegoan eta bestea hegutik norteranlz esate baterako.
Zit.: a geure opostin dator
Dok.: Azk. -

oraka - orakie
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: D. "papeo".
Ber.: oraka - orakie
Lek.: orekia a.

Ond.: oreka
Dok.: Azk. OREKA (B-l-ond, G-deb, zumay), equilibrio.

orakan
Lok.: 3B, 6B
Kat.: adlag.
Def.: D. haizeraka geldika-geldika egotea. Oraka lebatzetan ibil'en zen atxina, mutil txiki bi egoten ziren erramo bana hartuta orakan eukitzen enbarkazioa gasolina ez gastateko. Haize handia dagoenean ere esaten da *orakan*.
Ber.: orakan
Lek.: orekan
Dok.: Azk. Orekan (B-l-ond, G-deb-zumay), estar en equilibrio sin adelantarse ni retrasarse, pero con cierto movimiento. Se dice de las lanchas, vulg. estar a la rema, y de las aves de rapiña que se ciernen y, detenidas en un punto, agitan fuertemente las alas.

orká
Lok.: 10A, 22A
Kat.: ad.
Def.: D. trainean orka edo urkuloa kortxoan sartu zak'a armateko.
Ber.: orká
Dok.: Azk. -

orká - orkie
Lok.: 10A, 21A, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. urkuloa.
Sin.: urkulue
Ber.: *orká - orkie
Dok.: Azk. -

orkilla
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. orka txikia.
Ber.: orkillie a.
Dok.: Azk. -

óstra - óstrie
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "ostra".

Ber.: ostrak a.
Ond.: ostra - ostri
Dok.: Azk. -

ostrei - ostreidxe
Lok.: 23A, 33A
Kat.: iz.
Def.: "ostrería".
Enz.: D. Kanalen egoten zen. Zaharra hausi zenean berria egin zuten, gaur egunean aori ere zatituta dago.
Dok.: Azk. -

otante
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: D. sestantea baino aurrerago egoten zena.
Ber.: otantie a.
Dok.: Azk. -

otzara - otzarie
Lok.: 5B, 7A, 24A
Kat.: iz.
Def.: D. "nasa".
Ber.: otzara - otzarie
Lek.: *otzara
Dok.: Azk. Otzara : 1º (B-l-m-ond), cesto, canasta.

ARRAIÑ-OTZARIE a.
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: arrainak eroateko otzara.
Dok.: Azk. -

ATUNETAKO OTZARA - ATUNETAKO OTZARIE
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. atunetako otzara zapalak, otzara bakoitzean apaiu bat joaten zen.
Ber.: atunetako otzarie a.
Dok.: Azk. -

ATUN-OTZARIE a.
Lok.: 24A

Kat.: iz.
Def.: atxinako otzara bat.
Dok.: Azk. -

KINTXAL-OTZARA - KINTXEL-OTZARIE
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: D. bertan besegua, panardua eta, andrek kofradira erosteko otzara.
Ber.: kintxel-otzara
Dok.: Azk. -

LANGOSTA-OTZARA
Lok.: 2B, 5B
Kat.: iz.
Def.: D. langostetan usaten zen otzara.
Ber.: langosta-otzara
Ond.: langosta-otzarak a.
Dok.: Azk. -

NEKORETAKO OTZARAK a.
Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "nasa de nécoras".
Enz.: D. oraintxe ere badagoz.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

SARDIN-OTZARIE a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. arroa biko eta lau arroako otzarak.
Enz.: D. holako otzaretara despeskaten zen dribako bokarta.
Ber.: sardin-otzarie a.
Dok.: Azk. -

P

palá - palie 1.
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: D. amuaren zati bat, amua entzeraten den lekua.
Ber.: pala - palie

Lek.: *pala
Dok.: Azk. PALA : 1º (AN, B, G), pala del anzuelo.

pala - palie 2.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "pala del remo".
Oha.: begitu irudietan
Ond.: pala - pali
Dok.: Azk. -

pal abante
Lok.: 11B, 37B
Kat.: ?
Def.: D. "palada avante". Motorrezko edo baporezko enbarkazioan.
Dok.: Azk. -

palada
Lok.: 11B, 37B
Kat.: iz. Egin.
Def.: "palada".
Zit.: ein paladatxu bat?
Ber.: palada
Dok.: Azk. -

palangre - palangrie
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: "palangre".
Sin.: tertzie
Ber.: palangra - palangrie
Dok.: Azk. -

ANGITAKO PALANGRIE a.
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: angirak atrapateko palangrea.
Dok.: Azk. -

ASALEKO PALANGRIE a.
Lok.: 12B, 15B
Kat.: iz.
Def.: "palangre de superficie".

Enz.: D. lupinetan-eta usaten da.
Dok.: Azk. -

palasa
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: D. arrantzale bakoitzak bere apaiuarentzako amudak eta eukitzeko kutxatxua.
Enz.: D. amuda kanbiateko edo arrainak eroan badio berria iminteko ejo bakoitzak berea eukitzen du. Oraintxe ere eukitzen dugu guk korañetak, amuak edo pitxak eta gordeteko palastxu bat.
Ber.: palasa - palasie
Dok.: Azk. -

***palero (palerorik) - paleruek**
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: D. ikatza hurreratuten izan dietena fogoneroei.
Dok.: Azk. -

pálo - pálue
Lok.: 10A, 38A
Kat.: iz.
Def.: "palo, mástil".
Dok.: Azk. -

ATZEKO PALUE a.
Lok.: 8B, 11B
Kat.: iz.
Def.: D. "el palo de la mesana".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: átzeko pálue a.
Ond.: atzeko palu a.

AURREKO PALUE a.
Lok.: 8B, 22A, 32A
Kat.: iz.
Def.: "mástil, palo". Aurrekoa, nagusia.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: áurreko pálue a.
Ond.: aurreko palu a.

aurreko palu baiño altuau sara

Lok.: 32A
Kat.: e.
Def.: pertsona altuari esaten zaio.

BERGA-PALUE a.
Lok.: 20A, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. berga doan palua.
Ber.: berga-palue a.
Dok.: Azk. -

LATIN-PALUE a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. lehengo atzeko palua.
Enz.: D. orain atz-atzean barik guardakolean eroaten da palua. Hala ere enbarkazio txikietan oraintxe ere *latin-palue*.
Ber.:

MASTA-PALUE a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. bela izaten zen palua, gero joaten zen berga belarekin.
Ber.: mastapalue a.

PALO NAGOSIDXE a.
Lok.: 7B, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. aurrean doan palua, lodiena eta handiena.
Enz.: D. hortik joaten zen bela nagusia.
Oha.: begitu irudietan
Sin.: trinke-palue, aurreko palue
Ber.: pálo nagosidxe a.
Lek.: palo nagosidxa a.

PALO TXIKIDXE a.
Lok.: 17B, 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan

TRINKE-PALUE a.
Lok.: 7B, 20A
Kat.: iz.

Def.: D. palu nagusia.
Sin.: palo nagosidxe
Ber.: trinket-palue a.

palokako - palo-kakue
Lok.: 30B, 36A
Kat.: iz.
Def.: D. tuntuxak atrapateko lau braza edo gehiagoko palua. Trabes gurutzea eginda beste palu bat eukitzen zuen. Jeneralean eukaliptoa izaten zen.
Ber.: tuntux-palue a.
Dok.: Azk. -

pal y pal, pal-pal, pal-palin
Lok.: 6B, 10A, 23B
Kat.: adlag.
Def.: D. geldika-geldika imini enbarkazioa, geldiro.
Zit.: imiñi pal-pal!
Ber.: pal y pal, pal-pal
Ond.: pal y palin, palin-pal(in)
Dok.: Azk. -

pallaso - pallasue
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: D. numero bako tuntuxa.
Dok.: Azk. -

panél
Lok.: 8A, 10A
Kat.: iz.
Def.: D. saia tapaten duena, pertsona gainean ibiltzen dena. Batelek eta denek dauzkate.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: paela a.
Lek.: panélak a.
Ond.: panela a.
Dok.: Azk. PANEL (B, G), pana, tablas moviles con que se entarima la lancha.

TRABESEKO PANELA a.
Lok.: 10A, 12A, 29A
Kat.: adj.

Def.: D. pertsona okerra, eztabaidatzea gustaten zaiona edo hori.
Sin.: kordel faltaue, txiko faltaue
Ber.: trabeseko paela a.
Dok.: Azk. -

panel-ganie a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: panelaren gainea.
Ber.: pael-ganie a.
Dok.: Azk. -

panelpie a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: panelaren behea. D. saia.
Ber.: paelpie a.
Dok.: Azk. -

pánga - pángie
Lok.: 5B, 6B, 24A, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. Afrikatik eta dabiltzan atuneroek eroaten dutena atzean barruan, etxada egiten dutenean enbarkazioa eratara iminteko erabilten da, artea zabalduteko.
Enz.: D. guk ez dugu erabili pangarik, atunerock bakarrik.
Ber.: pánga - pángie
Dok.: Azk. -

pantallie a.
Lok.: 31B, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. pantalla baten antzeko marmoka.
Ber.: pantallie a.
Dok.: Azk. -

pantók - pantóka(k)
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "pantoque". D. musturraren mandak.
Ber.: pantoka - pantokie
Dok.: Azk. -

páño - páñue(k)
Lok.: 6A, 11B
Kat.: iz.
Def.: D. sareari esaten zaio. Piezatan dator, ez dator osoan, horregaitik esaten zaio.
Zit.: onduri agarra tzagu da pañu galdu du edo paño bi galdu dus
Sin.: mamiñe
Ber.: páño - páñue(k)
Dok.: Azk. -

pañola a.
Lok.: 27A
Kat.: iz.
Def.: D. sareak eta gauzak eukitzekoa kastilloan?
Ond.: pañola a.
Dok.: Azk. -

papardo - papardua
Lok.: 9A, 20A, 24A, 28A, 33B, 36B
Kat.: iz.
Def.: "zapatero, japuta, palometa", *brama brama*. D. "sapatero, japuta".
Enz.: D. 1930, 31, 32, 33 eta horietan asko atrapaten zen hemen, orain bistatik galdu da. Inork ez zuen nahi izaten, barruan harra daukala-ta. Gero gerra etorri zenean ondo jaten zen. Neguan atrapaten zen tertzekin.
Ber.: papardo - papardue
Lek.: papardo - papardua
Ond.: papardo - papardu
Dok.: Azk. PAPARDO (Bc), pez marino, grande, vulg. palomita.

PAPARDUPAIÑO ARPI ANDIDXAU DAKOSU SUK
Lok.: 33B
Kat.: e.
Def.: D. lotsabakoari esaten zaio.
Dok.: Azk. -

papardo gorri - papardo gorridxe
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "rey, palometa roja", *beryx decadactylus*. D. "el rey de los besugos".
Sin.: erregie

Ber.: papardo gorridxe a.
Lek.: papardun erregia a.
Ond.: papardun erregi a.
Dok.: Azk. Papardo gorri (B-l), pez parecido al besugo, más rojo y de ojos grandes, vulg. paparda.

papúek a
Lok.: 5B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako sareko koronaren azpia.
Dok.: Azk. -

pára
Lok.: 20B
Kat.: ad. Bapora, makina, motorra.
Def.: "pararse, detenerse".
Zit.: párata **gaus** / gaues e, paraten sarenin lo eitxeko
Dok.: Azk. -

pára y vuelta
Lok.: 20B, 22A
Kat.: e.
Def.: arrastan ematen den agindu bat. D. geldituten zara lema zarratuta baborrera, soltaten da boza, gero alanbra doa aurrera eta plantaten zara biran aurretik.
Dok.: Azk. -

párbo - párbue
Lok.: 19A
Kat.: iz.
Def.: D. "parbo". Arraina.
Ber.: párbue a.
Dok.: Azk. -

***pareja - parejie**
Lok.: 5B, 6A
Kat.: iz.
Def.: arrastan alkarregaz dabiltzan enbarkazio bi, sari bati tiraka doaz norberak pentsaten duen zabaleran.
Ber.: pareja - parejie
Ond.: pareja
Dok.: Azk. -

parrille - parrillie
Lok.: 13B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. trainaren azpian iminten dena, kuberta gainean imini beharrean.
Sin.: enjaretaue
Ber.: parrille - parrillie
Ond.: treñolak a.
Dok.: Azk. -

parrótx - parrotxa, parrotxa - parrotxie
Lok.: 3A, 9A, 10B
Kat.: iz.
Def.: "parrocha", sardina txikia. D. sardin kumea.
Ber.: parrótx - parrotxa; parrotxa - parrotxie
Lek.: parrotxa - parrotxia
Ond.: parrotxi a.
Dok.: Azk. -

partie a.
Lok.: 22B
Kat.: iz. Emon.
Def.: "el parte".
Zit.: partie emoten genduna arrañena edo gausie
Dok.: Azk. -

partillie, partillak a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "partija". D. asteko irabazia. Partilla da dena eta maria da *tokamena*.
Zit.: partilli-txen gues / eitxen sin partillek, loidxan bertan
Ber.: partille - partillie, partillek
Lek.: partilla - partillia
Ond.: partilli a.
Dok.: Azk. -

pasador - pasadora
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: D. kosturak egitekoa, burdinazkoa alanbrarentzat eta oholezkoa txikotentzat.
Ber.: pasadora a.

Dok.: Azk. -

pasamontañle a.
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: "pasamontañas". D. neguan erabilten zena belarriak tapateko.
Dok.: Azk. -

pasante - pasántiek
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: D. torloju luzeak, burua manda batetik eta tuerka bestetik.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: pasante
Dok.: Azk. -

***pasmá (pasmata)**
Lok.: 32A
Kat.: ad.
Def.: D. arraina bigundu. Usteldu ez, ez du hatsik botaten.
Dok.: Azk. -

pasteka - pastekak
Lok.: 6A, 7A, 35A
Kat.: iz.
Def.: "pasteca". D. atxina oholezkoak izaten ziren belak izateko-ta, oraingo burdinazkoei *pastekak* deitzen zaie, indar gehiago daukate lehengo oholezkock baino.
Oha.: cf. motue
Ond.: pasteka - pasteki
Dok.: Azk. -

patatxa - patatxie
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: D. atxinako belako barku txikiak.
Enz.: D. gallegoak izaten ziren eta lau lagunekin etorten ziren gatza ekarten. Portuondo puntaren barruko mandan dagoen putzura sartzen ziren deskargaten.
Dok.: Azk. Patatx (B, G), patache, cierta embarcación.

patelue a.
Lok.: 19A

Kat.: iz.
Def.: karramarro klase bat.
Ber.: patelue a.
Dok.: Azk. -

patente - patentie
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioari azpian ematen zaion pintura belarra ez egiteko, berezia uraren barrurako.
Ber.: patentie a.
Ond.: patente - patenti
Dok.: Azk. -

pater-nosterra a.
Lok.: 2B, 9B, 17B
Kat.: iz.
Def.: D. branka-bueltekin egiten den entzera bat. Hariak sartu bitartetik eta tenkeran estutuien da.
Dok.: Azk. -

páto - pátue
Lok.: 16A, 18B
Kat.: iz.
Def.: "pato".
Ond.: patxa - patxi
Dok.: Azk. -

patrói - patroye
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "patrón".
Ber.: patrói - patroye
Lek.: patro - patroya
Ond.: patroi a.; atzeku a.
Dok.: Azk. -

patron de kosta
Lok.: 22A, 29B
Kat.: iz. Ibili.
Def.: "patrón de costa".
Zit.: ni ordun e patron de kosta ibil naitxen
Ber.: patron de kostie a.

Dok.: Azk. -

patron de peskie a.
Lok.: 29B
Kat.: iz.
Def.: "patrón de pesca".
Ber.: patron de peskie a.
Dok.: Azk. -

pelenka - pelenkie
Lok.: 7A, 32A
Kat.: iz.
Def.: D. txibia zatia forma polito emanda luzeran, amuan iminteko karnada.
Enz.: D. amo bakarrean iminten zen pelenka berdekiarekin batera.
Ber.: pelenka - pelenkie
Dok.: Azk. -

pelenka-dxalie a.
Lok.: 7A. 10B
Kat.: iz.
Def.: D. lebatzetan amu bakarrean ibiltzen zenean pelenkak jaten ibiltzen ziren beseguak eta arrain txikiak. Normalean besegua izaten zen pelenka-jalea.
Ber.: pelenka-dxalie a.
Dok.: Azk. -

pelikato - pelikatue
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: D. berdel kumea eta makael kumea.
Oha.: D. gutxi deituten da.
Ber.: perikito - perikitue
Dok.: Azk. -

perlói - perloye
Lok.: 2A, 4A, 14B
Kat.: iz.
Def.: D? "cuco", *trigla lucerna* (hiru bider) eta *aspitrigla cuculus*? (baten)
Sin.: arraingorridxe, kolue, kukutza
Ber.: perlói - perloye
Lek.: perloya a.

Ond.: perloi - perloi
Dok.: Azk. PERLOE, perloi (Bc, Gc), perloin (L), perlón, un pez marino como de veinte centímetros, de ojos grandes y baboso.

PERLOI BALTZA a.
Lok.: 2A, 4A
Kat.: iz.
Def.: "perlón", *eutrigla gurnardus*. D. perloia lako berdin-berdina baia beltz-berdiska dela.
Enz.: D. arrastan ateraten da baia gutxi, koipea dauka erreta jateko ta, gosoagoa da perloi gorria baino.
Sin.: kukus baltza
Ber.: perloi baltza a.
Ond.: perloi baltza a.
Dok.: Azk. -

peska - péskie
Lok.: 6A, 31A, 31B
Kat.: iz. Joan, enbarka, ibili.
Def.: "pesca, patrón de pesca".
Zit.: dxun naitxen peska
Ber.: péska - péskie
Oha.: begitu *patron de peska*
Dok.: Azk. -

peskadillie a.
Lok.: 8B, 26A, 27A, 30A
Kat.: iz.
Def.: "pescadilla". D. kilo bitik beherako lebatza, kilorarte.
Ber.: peskadillie a.
Lek.: peskadillia a.
Ond.: peskadilli a.
Dok.: Azk. -

peskadorie a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. arrantzalea. Erderaz da baia sarri esaten zen Mundakan ere.
Dok.: Azk. -

peskante
Lok.: 6A
Kat.: iz.

Def.: "pescante"?. D. buek eta bakek lau peskante daroatzate babor-estibor, bi aurrean eta bi atzean ateak doazen lekuan. Apaiu guztia, alanbrak eta malletak peskanteetatik doaz.
Ber.: peskante
Dok.: Azk. -

pes piloto - pes pilotue
Lok.: 7B, 29A, 38B
Kat.: iz.
Def.: "pez piloto". D. tiburoiak buruan eroaten duen arraina, ikusmen txarrekoa da eta pes pilotoak gidatuten du.
Ber.: pes pilotue a.
Ond.: pes pilotu a.
Dok.: Azk. -

pes sierra
Lok.: 34B
Kat.: iz.
Def.: "pez sierra".
Dok.: Azk. -

petrala a.
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: D. txibiaren hegoak.
Enz.: D. lebatzetako usaten zen.
Dok.: Azk. -

petretxa
Lok.: 12A
Kat.: ad.
Def.: D. barruko trasteak enbarka: traina, biberak eta abar.
Zit.: petretxaten gues
Sin.: apaidxa
Ber.: petretxa
Dok.: Azk. -

petrétxuek a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: D. barruko trasteak: traina, biberak eta abar.
Ber.: petrétxuek a.
Ond.: petretxuk a., trepetxuk a., trastik a.

Dok.: Azk. -

petrolerue a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: "petrolero".
Dok.: Azk. -

pie
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: "pie". D. hamabi pulgada ta erdi.
Zit.: daus mare bixidxek, idxe amabos pie igaten dauinak
Dok.: Azk. -

pie de galluek a.
Lok.: 5B, 15B
Kat.: iz.
Def.: D. "pie de gallo". Pie da galloetatik doa malleta.
Ond.: pie de gallo
Dok.: Azk. -

***piedrabola - piedrabolie, piedrabolak**
Lok.: 3A, 5B
Kat.: iz.
Def.: D. palangrearen modukoa baia luzea, jiratoiekin eta pitarekin doa. Tertzak lez amuak eskegita daroatza.
Ber.: piedrabola - piedrabolie
Dok.: Azk. -

piesa - piesie
Lok.: 5B, 11B, 15B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. laurogei braza.
Enz.: D. lehen lebatzetan eta besegutan-eta usaten zen neurri hau.
Zit.: non on sari? ta piesako urin edo piesa ta erdiko urin edo, piesa ta laureneko urin edo / piesa baten gaus
Ber.: piesá
Dok.: Azk. -

pikaue a.
Lok.: 35A
Kat.: adj.

Def.: D. azpia zabala ez daukan enbarkazioa, beheak estuak dauzkana.
Dok.: Azk. -

pikien
Lok.: 26A
Kat.: adlag.
Def.: kañaberekin arrantzaten.
Ber.: pikien
Dok.: Azk. -

pikudia a.
Lok.: 8B, 9B, 21A
Kat.: iz.
Def.: arrain klase bat. D. pikudak dauzka pintxoak, buztanean ere bai. Handia izaten da.
Ber.: pikudie a.
Lek.: pikula - pikulia
Dok.: Azk. PIKUDA (B-b), pez parecido a la lija, más pequeño y de hocico afilado, vulg. ratón.

piloto - pilotue
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: "piloto".
Ond.: pilotu a.
Dok.: Azk. Pillotu (Bc, G), piloto.

piola - piolie
Lok.: 13B, 26B
Kat.: iz.
Def.: D. belak josteko alkitrana emanda egoten zen abaka.
Oha.: cf. abaka
Ber.: piola - piolie
Dok.: Azk. -

pistól
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "pistón".
Dok.: Azk. -

pitada

Lok.: 23B
Kat.: iz.
Def.: "pitada".
Enz.: D. pitada bat "caigo a estribor", bi "caigo a babor", hiru "estoy dando atrás".
Dok.: Azk. -

pitillue a.
Lok.: 8B
Kat.: iz.
Def.: D. lebatz kumea.
Oha.: karioka baino txikiagoa dela dirudi, txikiena. Cf. antxobillie, kariokie
Ber.: klabitue a.
Lek.: klabito - klabitua
Ond.: klabitu a.
Dok.: Azk. -

pitxa, pitxe - pitxie
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "pita".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: fitxie
Ond.: pita - piti
Dok.: Azk. Pita : 1º (AN, B, G), pita.

pitxarrosa - pitxarrosia
Lok.: 19A, 32A
Kat.: iz.
Def.: "pintarroja", *scyliorhinus canicula*.
Ber.: pitxarrosa - pitxarrosie
Lek.: momatxa a.
Ond.: momatx - momatxe
Dok.: Azk. -

pitxé a.
Lok.: 9A, 29A
Kat.: iz.
Def.: D. blakaren antzeko pintura, lodiagoa. Kaminoetan eta botaten den galipota apur bat bigunduta.
Enz.: D. azpian ematen zen, saietan ere botaten zen ura edo egiten bazuen, han lotzen zen gogortuta.

Sin.: blaka
Ber.: pitxé a.
Dok.: Azk. -

plai - pláidxe; *pláidxa (plaidxatik) - pláidxie 1.
Lok.: ..32B
Kat.: iz.
Def.: "playa".
Dok.: Azk. -

plai - pláidxe 2.
Lok.: 6A, 14B, 34A
Kat.: iz.
Def.: "cala, caladero". Arrastan esaten zaio gehien bat.
Zit.: plaitxik on gara
Oha.: cf. kalie
Ber.: plai, pláidxe - pláidxie
Lek.: *plai (plaira) - plaidxa
Ond.: plai - plaxe
Dok.: Azk. -

plamie
Lok.: 3A
Kat.: ad. Tertzak..
Def.: D. "encarnar el aparejo".
Ber.: plamie
Ond.: plania
Dok.: Azk. Plameau (B-b), fijar bien la carnada en el anzuelo.

plantxá - plantxie
Lok.: 4A, 12B, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. lisuan doan harria.
Enz.: D. Izarok dauka eta Matxakuk ere bai.
Ber.: plantxie a.
Dok.: Azk. -

plantxadie a.
Lok.: 12B, 20B
Kat.: iz.
Def.: D. lisuan doan harria.
Bar.: plantxie
Dok.: Azk. -

plasá
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: "embarque, plaza".
Zit.: plasa gitxi daucla
Sin.: enbarkie
Dok: Azk. -

plasona
Lok.: 10B
Kat.: ad.
Def.: D. erdiko hezurraren errez mamina atera arrainari.
Dok.: Azk. -

pláto - plátue
Lok.: 10A, 37B
Kat.: iz.
Def.: "plato del eje".
Dok.: Azk. -

platuxe - platuxia
Lok.: 2A, 21A, 28A, 32A, 37A
Kat.: iz.
Def.: "platija", *pleuronectes platessa* eta *scophthalmus rhombus*?
Ber.: platuxe - platuxie
Lek.: platusa - platusia
Ond.: platus - platuse, platuxe
Dok.: Azk. Platusa (B, G), platuxa (L), platija, un pez de mar.

plegá
Lok.: 27A
Kat.: ad.
Def.: D. tertzak hondoaren errez jota imintea.
Dok.: Azk. -

plemara a.
Lok.: 13B, 19B
Kat.: iz.
Def.: "pleamar".
Ber.: plemara a.
Dok.: Azk. -

polison
Lok.: 31A
Kat.: iz. Enbarka.
Def.: "polizón".
Oha.: ez dakit transkribapen zuzena *s* edo *x* den.
Dok.: Azk. -

popa-altue a.
Lok.: 11B
Kat.: adj.
Def.: D. popa ederrak eta altu dauzkan neska bategaitik esaten da.
Zit.: igual-igual, Motrikoko kaskules, popa-altue
Ber.: popa-altue a.
Dok.: Azk. -

popadan 1.
Lok.: 7B
Kat.: adlag. Joan, euki.
Def.: haizeak atzetik joten duela.
Bar.: poparien
Dok.: Azk. -

popadan 2.
Lok.: 25A
Kat.: adlag.
Def.: arin.
Zit.: dxun popadan! / popadan baiño abillau sues / popadan baiño ariñau sues
Ber.: popadan
Dok.: Azk. -

popa ebaidxe a.
Lok.: 8A
Kat.: adj.
Def.: "popa cuadrada". D. mekanteek, kotxeak sartzen dituztenak atzetik eta, Bilbora-eta dabiltzan ferriek eukitzen dute popa ebagia.
Zit.: arrasteruek dakoenak popa ebaidxe
Sin.: atze ebaidxe
Ber.: popa ebaidxe a.
Ond.: popa ebaikuk a.
Dok.: Azk. -

popaganis a.
Lok.: 8A, 26B, 30A, 34A
Kat.: iz.
Def.: poparen gainea.
Oha.: begitu irudietan
Enz.: D. atxina ohitura egoten zen arrastan jaten popa-gainean.
Dok.: Azk. -

popapie a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: D. popa azpia.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

popari(e)n
Lok.: 3B
Kat.: adlag.
Def.: haizeak atzetik joten duela. D. haizearen aldera zoazenean.
Bar.: popadan
Ber.: popari(e)n
Ond.: popai
Dok.: Azk. POPAREAN DAUKO AIZEA (Bc, Gc), el viento tiene por la popa.

popela a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. abantean atzerengoko tostako gizona.
Ber.: popela a.
Lek.: popela a.
Dok.: Azk. -

popularra a.
Lok.: 8B, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. kilora allegaten ez den lebatza.
Ber.: popularra a.
Ond.: popularra a.
Dok.: Azk. -

***portaloi - portaloye**
Lok.: 8A
Kat.: iz.

Def.: D. "portalón". Gerrako barkuetan *eskilla reala*-ren antzekoa.
Dok.: Azk. -

portillo - portillue
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: D. "ojo de buey".
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

portú, portó
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "puerto".
Ber.: porto
Lek.: portua a.
Ond.: portu
Dok.: Azk. Portu : 1º (c), puerto de mar. KAI parece el genuino.

portzeba - portzeble
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "percebe".
Enz.: D. atxina asko egoten zen hemen Izaron, Antzoraren azpian eta Ogoñon eta, baia gizaigel eta abarren eraginez guztiz eskastu da hori ere.
Ber.: porseba
Lek.: pertzebia a.
Ond.: perseba - persebi
Dok.: Azk. -

póso - pósue, posúek
Lok.: 12A, 25A, 28B, 31B, 33A
Kat.: iz.
Def.: D. bajamarean lotzen den ura.
Dok.: Azk. -

potiñe a.
Lok.: 7B, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. atxinako belako enbarkazioa, txaluparen antzerakoa edo izan behar du.
Enz.: D. neuk ez dut ezagutu.

Oha.: begitu irudietan
Ber.: potiñek a.
Lek.: potiña a.
Dok.: Azk. POTIN 3º (B, G), lancha de mediana largura, menor que la trainera.

potorro - potorrue
Lok.: 4A, 5A, 15B, 16A, 25A, 27B, 29A, 32B
Kat.: iz.
Def.: "cormorán". D. baltza, ia kofrearen gainakoa.
Enz.: D. kostan ibilten da, Mundakako itsasadarrean orain asko dago holakoa.
Oha.: cf. kotorrue
Ber.: potorro - potorrue
Dok.: Azk. POTORRO : 1º (B-l, ...), cuervo marino, ave de color negro que habita entre peñas y se sumerge en el mar para buscar alimento o huir de la persecución.

pótruek a.
Lok.: 13B
Kat.: iz.
Def.: D. "el buche", lebatzarena.
Ber.: pótruek a.
Dok.: Azk. -

pótxa - pótxie
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "pota"? D. tximinoiaren antzekoa baia luzeagoa dauka buztana, hegoak gorago tximinoiak baino eta tinta ere diferentea da. Bere kolorea ere ilunagoa da, tximinoia hobea da.
Enz.: D. gutxi atrapaten da hemen kostan, urte bat egon zen arrastan asko atrapa zena.
Ber.: pótxa - pótxie
Ond.: potxa - potxi
Dok.: Azk. POTXA : 1º (B-mu, G-zumay), jibia, pez que parece al calamar; vulg. rabudo. Var. de POTA (2º).

potxera a.
Lok.: 3B, 6B, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. atxina tertzari iminten zitzaiona amuan, zubiletik eta amura doana.

Ber.: potxera a.
Lek.: *potxera - potxeria, potxerak
Dok.: Azk. POTXER (B-b-ond, G-don), potxera (B-b-l) : 1º cuerdita como de palmo y medio de larga; se usan ciento o más de ellas en cada aparejo para pescar besugo; vulg. currincanillo, pochera.

prakanarrue a.
Lok.: 6B, 9B
Kat.: iz.
Def.: D. entzadoen praka.
Dok.: Azk. -

prakanaskuek a.
Lok.: 9B, 26B
Kat.: iz.
Def.: D. entzadoen prakak.
Ber.: frakonaskue a.
Dok.: Azk. -

pratikue a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "práctico".
Ber.: pratikue a.
Dok.: Azk. -

prentza - prentzie
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: D. bonbetan enpaketadura estututekoa.
Dok.: Azk. -

primerue a.
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako parejan bietatik aurrean joaten den enbarkazioa.
Enz.: D. primeroak esaten dion guztia egin behar du segundoak. Portura ere primeroa beti lehenengo.
Ber.: primerue a.
Dok.: Azk. -

prismatiku(e)k a.
Lok.: 22B

Kat.: iz.
Def.: "prismático".
Ber.: prismatiko
Dok.: Azk. -

proela a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. abantean aurreko tostan joaten zen gizona.
Ber.: proél - proela
Lek.: proela a.
Ond.: aurreku a.
Dok.: Azk. -

puénte - puéntie
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "puente".
Sin.: subidxe
Ber.: puénte - puéntie
Ond.: puente - puenti
Dok.: Azk. -

púnta - púntie
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "punta". Geografian.
Dok.: Azk. -

puntagana a.
Lok.: 12B, 23A, 24A
Kat.: iz.
Def.: D. eskinada baten amaitukera.
Dok.: Azk. -

puntál - puntala
Lok.: 6A, 11B
Kat.: iz.
Def.: "pescante, puntal". D. aurreko paluak eukitzen du arraina enbarkateko eta neberatik arraina aterateko.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: puntal - puntala
Ond.: puntal - puntala

Dok.: Azk. -

puntera - punterie
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: D. amurako pita meheagoa.
Dok.: Azk. -

putxano - putxanue
Lok.: 4A
Kat.: iz.
Def.: D. perloi kumea. Arrain txikia da eta hezur asko dauzka.
Enz.: D. jan ere ez da egiten, fabrikarako izaten da irina egiteko.
Ber.: putxanue a.
Lek.: putxanua a.
Ond.: putxano - putxanu
Dok.: Azk. -

R

rabak a.
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: "raba". D. txibia edo tximinoiarekin eginda dagoz.
Dok.: Azk. -

radarra a.
Lok.: 6A, 27A
Kat.: iz.
Def.: "radar".
Ond.: radarra a.
Dok.: Azk. -

rádidxo - rádidxue
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: "radio".
Oha.: cf. txamakulue
Ber.: radidxue a.
Dok.: Azk. -

ranpléruek, ranperue, ranperuek a.
Lok.: 6A, 36B

Kat.: iz.
Def.: D. sarea atzetik enbarkaten duten enbarkazioak, elaubra daukatenak.
Dok.: Azk. -

rejillie a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. plastikoak edo ez atrapateko uraren tomari kanpotik iminten zaiona.
Dok.: Azk. -

relentiñe a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: pal-pal.
Ber.: relantiñe a.
Dok.: Azk. -

relentiñien
Lok.: 10A
Kat.: adlag.
Def.: "al relentin". Pal-pal.
Zit.: imiñi relentiñien
Sin.: pal-pal
Dok.: Azk. -

***risói - risoye**
Lok.: 8A, 21B
Kat.: iz.
Def.: "rizón". D. sareak fondiateko ankilla.
Dok.: Azk. -

rodaballue a.
Lok.: 4B, 27A, 28A
Kat.: iz.
Def.: "rodaballo", *psetta maxima.*
Enz.: D. hemen kostan eta Frantziako kostan eta atrapaten da, normalean aretan. Arrain gozoa, arrastan sarri iminten genduen tomatetan jateko.
Ber.: rodaballo
Lek.: errebollo
Ond.: errebollo - errebollu

Dok.: Azk. -

rodillue a.
Lok.: 23A
Kat.: iz.
Def.: aurrean estatxa eta alateko iminten den erroiloa.
Oha.: D. lehen *tabieta* esaten zen.
Dok.: Azk. -

roldana - roldanie
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: "roldana". D. malleta handik barrutik doa.
Oha.: begitu irudietan
Sin.: pastekie
Ber.: rondana - rondanie
Dok.: Azk. -

ronpeolas - ronpeolas 1.
Lok.: 4A
Kat.: iz.
Def.: "rompeolas".
Ber.: ronpeolas - ronpeolas
Dok.: Azk. -

ronpeolas 2.
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "rompeolas". D. traineroetan itsasoa ez sartzeko defentsa.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

rúnbo - rúnbue
Lok.: 27A
Kat.: iz.
Def.: "rumbo".
Bar.: errunbue
Ber.: errenbue a.
Ond.: runbo - runbu
Dok.: Azk. -

S

sábai - sábaidxe
Lok.: 7B, 19B, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. bedar-jalea, arraina.
Sin.: bedardxalie
Ber.: sabaidxe - sabaidxie
Lek.: sabadxa a.
Dok.: Azk. SABAI 5º (B-l), pez herbívoro parecido al besugo, pero de mal gusto; vulg. sopa.

sabaldu
Lok.: 3A
Kat.: ad.
Def.: erderazko "desatracar" eta zentzu zabalago baten "urrundu" ere bai.
Ber.: sabaldu
Ond.: sabaldu
Dok.: Azk. -

sáblie a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: D. mugiduten zen palanka, kanbioa.
Enz.: D. behean egoten zenean *abante* eta goian egoten zenean *atras*.
Dok.: Azk. -

saborrei - saborreidxe
Lok.: 2B, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. eskamari, arrain zatiei eta mazia lez dagoen nahasteari esaten zaio. Baita esaten zaio arrain hazia atrapaten denean beragaz batera nahastata datorren arrain txikiari ere.
Dok.: Azk. Zaborreri : 1º (AN-b, Bc), desperdicios.

sáfran
Lok.: 27B
Kat.: adlag. Ibili.
Def.: D. arrantzan-eta ondo dabilenagaitik esaten da. Itsasokoa da baia herrian ere esaten da jokoan edo beti irabazten duenagaitik.
Dok.: Azk. -

sagá - sagie
Lok.: 37A

Kat.: iz. Hartu.
Def.: kordelek uretan hartzen zuten astuntasuna.
Dok.: Azk. -

sáidxa - sáidxie
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: "cala". D. "las calas".
Ber.: sáidxe - sáidxie
Ond.: kali a.
Dok.: Azk. Saia 2º (B-b), run, hueco entre panas de la lancha. Var. de SAI (4º).

sáiñdxie a.
Lok.: 25A
Kat.: iz.
Def.: itsasora urtetea, itsasotea?
Ber.: saiñdxe
Dok.: Azk. -

sáka - sákie
Lok.: 17A, 19B
Kat.: iz.
Def.: D. haitzetan joten duenean itsasoak.
Zit.: itxasun saki dakar / saka gogorra dakar
Dok.: Azk. -

***sakátz - sakatza**
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def.: D. "agalla".
Enz.: D. arrain freskoa bada zakatza gorri euki behar du.
Ber.: sakátz
Lek.: *sakatz (sakatzian)
Ond.: sakatza a.
Dok.: Azk. ZAKATZ : 1º (B-b-l-ond-pl), agalla, branquia, órgano de respiración de los peces. Se dice también, por extensión, del gargüero del hombre.

SAKATZA ATAKO TZUT
Lok.: 31A
Kat.: e.
Def.: joko zaitut.

Dok.: Azk. -

SAKATZA GORRITXU DXATZU TXO!
Lok.: 31A
Kat.: e.
Def.: D. ernegaten plantaten zarenean.
Dok.: Azk. -

sakatzekue a.
Lok.: 5A, 15B, 16A
Kat.: iz.
Def.: D. txirletaren antza edo egiten da baia txikiagoa da, elaiaren gainako txoria, beltza.
Enz.: D. hori ere atunagaz ibiltzen da.
Ber.: sakatzeko
Dok.: Azk. -

sakil-bolie a.
Lok.: 27A
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu *sakillek*
Dok.: Azk. -

sakille(k) a.
Lok.: 12B, 32B
Kat.: iz.
Def.: D. bolen antzerako gauza bizi batzuk. Heldu ezkero hatsa botaten zuten eta halako tinta gorria lez.
Enz.: D. Lauganen barruko mandan palangrea basatuten zenean etorten ziren amuan josita, karnada jaten joaten ziren haiek ere.
Dok.: Azk. -

sakue a.
Lok.: 18A, 22A, 30A
Kat.: iz. Imini.
Def.: "saco".
Ber.: sako - sakue
Ond.: saku a.
Dok.: Azk. ZAKU (c), saco.

salbabidak, salbabidie a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.

Def.: "salvavidas".
Oha.: begitu irudietan
Ond.: salbabidak a.
Dok.: Azk. -

salbaidxo - salbaidxue
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: "araña", *trachinus draco.*
Enz.: D. sua sartzen badu mina kentzeko amoniakoa eroaten dute batzuk. Niri zigarroarekin egin zidaten erre bertan. Entzutea daukat bere gibela igurtzi ezkero mina kentzen duela. Arrain gozoa da.
Ber.: salbaidxo - salbaidxue
Lek.: saburdin - saburdiña
Ond.: salbeu - salbeue
Dok.: Azk. SALBARIO (B-b-mu), traquino, pez de carne fina y sabrosa, con aleta dorsal venenosa. (V. Saburdin.) La fantasía de algunos escabecheros ha puesto recientemente a este sabroso pez el pomposo nombre de "salmón de mar".

FRANTZES-SALBAIDXUE a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "faneca brava"?, *callionymus lyra.*
Bar.: salbaidxo frantzesa
Dok.: Azk. -

SALBAIDXO FRANTZESA a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "faneca brava"?, *callionymus lyra.* D. salbarioa baino buru zapalagoa, zakatzean su bi dauzka.
Enz.: D. ez du ematen hainbesteko minik. Ez dugu jaten.
Ber.: salbaidxo frantzesa a.
Dok.: Azk. -

salidie, itxasorako salidie a.
Lok.: 14A
Kat.: iz.
Def.: "salida a la mar".
Zit.: salidi nortin eiñ dxe, sei mille
Dok.: Azk. -

salio - saliue
Lok.: 14B, 17A
Kat.: iz.
Def.: D. neskatila eguenetan kobraten joaten zen papera, zapatuetan joaten zen bere bila kofradiara. Arrainaren kiloak eta prezioak dagoz bertan, kofradian pagaten zioten.
Ber.: longanado - longanadue
Dok.: Azk. -

salitrie a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: "salitre".
Ber.: salistre - salistrie
Dok.: Azk. -

salmói - salmoye
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "salmón".
Ber.: salmói - salmoye
Lek.: salmoi - salmoya
Ond.: itxukifie a.
Dok.: Azk. -

saltxaidxue a. 1.
Lok.: 17A, 29A, 32A, 36B
Kat.: iz. Arma.
Def.: D. mare bizietan urabehera dagoenean, korrenta beherantz datorrenean indarra daukan lez barran armaten den manejada.
Sin.: sarrantzidxe, trapolatue
Ber.: saltxaidxo - saltxaidxue
Dok.: Azk. -

saltxaidxue a. 2.
Lok.: 29A
Kat.: iz. Arma.
Def.: "lío".
Zit.: an arma daue saltxaidxue
Sin.: masidxe 2, masamorrie
Dok.: Azk. -

San Antonio bendito, echa otro bonito, aunque sea txikito
Lok.: 10B
Kat.: e.
Def.: gutxi atrapaten zenean egiten zen erregutua. Atxinako kontuak dira.
Dok.: Azk. -

sanbonbo - sanbonbue
Lok.: 7A, 9B
Kat.: iz.
Def.: D. batelak barruan daroan biberoa ezkira eta bizirik eukitzeko.
Enz.: D. Mundakan beti erabili dira, Bermion inoiz ere ez eta Elantxoben ere gutxi. Oraintxe ere badagoz.
Oha.: cf. aljibie, begitu irudietan.
Dok.: Azk. -

San Pedro
Lok.: 27B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. Mundakako jaiak.
Dok.: Azk. -

SAN PEDROTXU
Lok.: 33B

SAN PEDROTXUTXU
Lok.: 33B

Santa Ageda
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: Santa Ageda.
Enz.: D. itsasora joaten da.
Dok.: Azk. -

santiagito - santingituek
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "cangrejo moruno"? D. errekako langostinoaren antzera egiten du.
Sin.: kaskarratoyek
Dok.: Azk. -

sapalo - sapalua
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: D. sardinaren antzeko arraina, txikiagoa. Tripan eskua pasata arantzatxuen modukoak topaten zaizkio.
Ber.: sapalo
Lek.: sapalo - sapalua
Dok.: Azk. -

saparrada - saparradie a.
Lok.: 16B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazio barrura datorren bitsa.
Dok.: Azk. Zaparrada (Bc,...), chaparrón.

sapatie, atzeko sapatie a.
Lok.: 8A
Kat.: iz.
Def.: D. gillatik urteten duena, lemara doana.
Oha.: begitu irudietan
Lek.: sapata - sapatia
Dok.: Azk. -

sapatillue a.
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoko txori beltza, braia baino apurtxu bat txikiagoa.
Enz.: D. atun-kostera azkenean sarri ikusten zen kostan. Arrainaren gibelarekin eta ganaduaren birikiarekin atrapaten ziren apaiuekin, jateko. Eskastu egin da hori ere, ikusten dira oraintxe ere baia gutxi.
Dok.: Azk. -

sapó - sapue
Lok.: 2A, 24A, 34B
Kat.: iz.
Def.: "rape", *lophius piscatorius*.
Enz.: D. karnadarekin ez, sarearekin atrapaten da.
Ber.: sapó - sapue
Lek.: sapo - sapua
Ond.: sapo - sapu
Dok.: Azk. -

SAPó BALTZá a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. tripa beltza daukana, tiratxua.
Enz.: D. zuria baino hobea da jateko eta denerako.
Ber.: sapó baltzá a.
Lek.: sapo baltza a.

SAPO SURIDXE a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. tripan tira beltza ez daukana.
Enz.: D. egosten baduzu sapo zuriak ur asko ematen du, beltzak ez.
Ber.: sapo suridxe a.

SAPUN BEGIDXEK a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: begi distiratsuak dauzkana, mugimenduan.

sarabardo - sarabardue
Lok.: 5A, 6B, 7A
Kat.: iz.
Def.: "salabardo". Trainetik arraina hartzeko tresna.
Ber.: salabordo
Lek.: salabardua a.
Ond.: salabardo - salabardu
Dok.: Azk. SALABARDO (B, ..., Gc, L), redeño, utensilio de pescadores, bolsa cónica pendiente de la punta de un palo.

sarabardie
Lok.: 26B
Kat.: ad.
Def.: sarabardoarekin arraina enbarka.
Zit.: sarabarditen gausela
Ber.: salabordie
Dok.: Azk. -

saratan
Lok.: 30A
Kat.: adlag.
Def.: D. marka bat kikuka dagoenean, ikusi ez-baian.
Ber.: saratan

Dok.: Azk. -

***sardá - sardie**
Lok.: 3B, 11B, 13B
Kat.: iz.
Def.: D. saltaka dagoen atun edo zimarroi multzoa.
Ber.: sardá - sardie
Lek.: sardia a.
Dok.: Azk. SARDA 2º (B-l-ond, L-zib), manjúa, aglomeración, banco de anchoas, sardinas, etc., en alta mar.

ATUN-SARDIE a.
Lok.: 13B
Dok.: Azk. -

SIMARROI-SARDIE a.
Lok.: 13B
Dok.: Azk. -

sardango
Lok.: 6B, 7B, 21A
Kat.: iz.
Def.: trainean sakua formateko erabilten den palua, kubertatik urteten du.
Enz.: D. traina botaten denean tirak doaz sardangotik erriata. Gero dago beste sardango bat lodiagoa zakua iminten dena. *Uve* bat legez dauka puntan, kortxoaren punta sartzen da eta gero egiten da bihurtu-bihurtu kortxoa bertan, zabalduta formaten da zakua.
Ber.: sardangue a.
Dok.: Azk. -

sardiña - sardiñie
Lok.: 20A, 22A, 36A
Kat.: iz.
Def.: "sardina".
Enz.: D. San Antonioetarako hasten zen kostera, ekainaren hogeitalauan. Uda guztian egoten zen. Badietan atrapaten zen koipetsu hura orain ez dago. Zaratatxu bat egiten baduzu arin eskapaten du.
Ber.: sardiñe - sardiñie
Lek.: sardiña - sardiñia
Ond.: sardiña - sardiñi
Dok.: Azk. Sardiña (B, G, L), sardina.

SAN ANTONIO SARDIÑIE a.
Lok.: 1A, 20A
Kat.: iz.
Def.: D. legezko sardina.
Enz.: D. koipea dauka, hasi ekainetik eta abuztuaren azkenetararte.
Ber.: San Antonio sardiñie a.
Ond.: San Antonio sardiñi a.
Dok.: Azk. -

*SARDIÑA SAR - SARDIÑA SARRA
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "arenque".
Sin.: arinkie
Lek.: sardin sarra a.
Ond.: sardiña sarra a.
Dok.: Azk. -

sardiñera - sardiñerie 1.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. "las sardineras de Santurse".
Ber.: sardiñerak a.
Dok.: Azk. -

sardiñera - sardiñerie 2.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. atun-apaiuak maimenaren hurrengo eukitzen zuen kordela, hau baino meheagoa.
Dok.: Azk. -

sardita - sarditie
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "anguila". D. hezur bat baino ez dauka.
Sin.: angillie
Ber.: sardite - sarditek
Ond.: aingira - aingiri
Dok.: Azk. Sardieta 2º (B-b), pez parecido a la anguila, sabroso y amarillento.

saré - sariek
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: "red".
Ber.: sare - sarie
Lek.: sare - saria
Ond.: sare - sari
Dok.: Azk. SARE : 1ª (c), red.

AKULA-SARIEK a.
Lok.: 26A, 30B
Kat.: iz.
Def.: akulak atrapateko sareak.
Enz.: D. Elantxoben usaten ziren.
Dok.: Azk. -

ARRASTAKO SARIE a.
Lok.: 6A, 12A
Kat.: iz.
Def.: "red de arrastre".
Ber.: arrastako sarie a.
Dok.: Azk. -

BÁKAKO SARIE a.
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "red de baca".
Dok.: Azk. -

DRIBA-SARIEK, DRIBAKO SARIE a.
Lok.: 3A, 5B, 18A, 24A
Kat.: iz.
Def.: D. malla desberdina daukate, normalean hamalau ta erdikoa izaten zen bokart haziarentzat, txikia ez zuen atrapaten. Azalean egoten ziren.
Ber.: dribe-sariek a.
Dok.: Azk. -

PAREJAKO SARIE a.
Lok.: 6A
Kat.: iz.

Def.: "red de pareja". D. enbarkazio bik daroate erremorkan, luzeagoak izaten dira bakakoak baino, mandak ere luzeagoak dauzkate.
Dok.: Azk. -

PELAJEKO SARIE a.
Lok.: 6A.
Kat.: iz.
Def.: "red pelágica".
Enz.: D. norberak gura duen alturan iminten dira, arraina hogei brasatan markaten badu esate baterako hogei brasatan iminten dute sarea.
Ber.: pelajiek a.
Dok.: Azk. -

SAPO-SARIEK a.
Lok.: 16B
Kat.: iz.
Def.: D. sapoak aterateko sarea. Malla handiak eukitzen ditu.
Dok.: Azk. -

SARDIN-SARIE a.
Lok.: 18A
Kat.: iz.
Def.: sardinak atrapateko sarea.
Enz.: D. Galizian usaten zituzten, baita Elantxoben ere bai. Bermion eta gutxi, Mundakan bat ere ez.
Dok.: Azk. -

saregillie, saregilliek a.
Lok.: 29B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastan sarea josten zuten gizonezkoak.
Oha.: cf. errederie
Dok.: Azk. -

saregiñek, saregiñie a.
Lok.: 13B, 29B
Kat.: iz.
Def.: D. sarea josten duten andrak.
Enz.: D. bostehun edo seirehun pezeta kobraten dituzte orduko. Lehen Mundakan bost edo sei egoten ziren, orain ez dago grano bat ere.

Ber.: saregiñek a.
Dok.: Azk. -

sare-orrotzak a.
Lok.: 26A, 29B
Kat.: iz.
Def.: sareak josteko orratzak, oholezkoak edo plastikozkoak.
Dok.: Azk. -

sarrantzidxe a.
Lok.: 17A, 25A
Kat.: iz.
Def.: D. mare bizietan urabehera dagoenean, korrenta beherantz datorrenean indarra daukan lez barran armaten den manejada.
Sin.: saltxaidxue, trapolatue
Dok.: Azk. -

***sarrasoi - sarrasoye**
Lok.: 15A, 27B, 31A
Kat.: iz.
Def.: "cerrazón", lainoa.
Enz.: D. zarrazoia egoten zenean enbarkazioak kanpoan dagozela kanpak joten ziren atxina, Santa Katalinako ermitako kanpaia eta elizakoa. Santa Katalinakoa diferentea izaten zen lez ezagutu egiten zen zaratan.
Sin.: murmoye
Ber.: sarrasoi - sarrasoye; burmoi, murmoi - burmoye, murmoye
Lek.: sarrasoya a.
Dok.: Azk. -

***sarrastada - sarrastadie**
Lok.: 17A, 20B
Kat.: iz.
Def.: D. arrainak beheranzkoa hartzen duenean.
Ber.: sarrastada - sarrastadie
Dok.: Azk. -

sartá - sartie
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. belari ondo elkartuta (enpalmata) ez dagoenean ateraten zaiona. Trainak ere eukitzen du, ondo ez dagoena lisuan, manuago urteten diona.

Ber.: sartá - sartie
Dok.: Azk. -

sartadan
Lok.: 27A
Kat.: adlag.
Def.: begitu *sartidan*
Dok.: Azk. -

sartidan, sartiden
Lok.: 19B, 27A, 29A
Kat.: adlag.
Def.: D. gauez asmaten den txirl txarl arrainaren zaratan.
Enz.: D. batelarekin egoten ginen isil-isilik, asmaten genduenean txirl txarl joaten ginen geldika-geldika eta deituten genion baporari, traina bota eta atrapaten zen.
Sin.: txirtadaka
Dok.: Azk. -

sartide - sartidie
Lok.: 19B, 22B, 36A
Kat.: iz.
Def.: D. uraren gainean txirl txarl dagoen bokarta.
Ber.: sartide - sartidie
Dok.: Azk. -

sartidera
Lok.: 22B
Kat.: adlag.
Def.: sartidan.
Ber.: sartidera
Dok.: Azk. -

segundue a.
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: D. arrastako parejan atzean joaten den enbarkazioa.
Oha.: cf. primerue
Ber.: segundue a.
Dok.: Azk. -

sénal - sénaldxe
Lok.: 14B, 25B

Kat.: iz.
Def.: "ensenada".
Ber.: senaidxe - senaidxic
Lek.: senaria a.
Ond.: senadi a.
Dok.: Azk. -

sendagarri - sendagarridxe
Lok.: 20B, 27B
Kat.: iz.
Def.: D. trainak buelta guztian, beraunean eta kortxoan, braza erdi inguruan daroan malla lodiagoa. Handik behera meheagoa da sarea.
Ber.: sendagarridxe a.
Dok.: Azk. -

senefa - senefie
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: D. aurretik eta atzera patentea ebagiten doan lerro zuria.
Dok.: Azk. -

séno - sénue, séno txikidxe 1.
Lok.: 23A, 25B
Kat.: iz.
Def.: "cala, ensenada pequeña". D. haitz-tartea, golkoa izatea lez txikian.
Ber.: séno - sénue
Dok.: Azk. -

séno - sénue 2.
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: "seno de cuerda".
Dok.: Azk. -

sentollue a.
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "centollo".
Enz.: D. lehen asko egoten zen, urte baten, hogeitamaseian edo hogeitamabostean toneladak atrapa ziren aroekin. Portuan iminten ziren kutxetan bizirik eukiteko, orduan sasoian balioten

zuen hogerleko bat kiloa. Hori ere galdu egin da, lantzean bat atrapaten da baina gutxi.
Ber.: sentollo
Dok.: Azk. -

señero - señéruek
Lok.: 20B, 35A, 36B
Kat.: iz.
Def.: eguraldia talaia eta itsasora urten edo ez erabagiten zuten gizonak.
Enz.: D. Bermion mollara edo ronpeolasera joaten ziren ze eguraldi klase dagoen ikusten, Mundakan talara edo Santa Katalina puntara. Mundakan bi egoten ziren eta Bermion lau edo gehiago. Eurek esaten zutena egiten zen.
Ber.: señero
Lek.: señero - señeru(a)k
Ond.: señeruk a.
Dok.: Azk. -

seraso - serasue
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: D. ezkiretan-eta ibiltzen dituzten aroak, aro bat sarearekin, ez dauka astarik.
Enz.: D. arrain zati batekin edo erriaten da ezkirak atrapateko, atxina handia egoten zen abuxetako ere bai.
Ber.: sedaso
Lek.: serasua a.
Dok.: Azk. -

ABUXETAKO SERASUE a.
Lok.: 10A, 21B
Kat.: iz.
Def.: abuxetan erabiltzen zen bahe handia.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: abuxetako sedasue a.
Dok.: Azk. -

serbanua a.
Lok.: 24A
Kat.: iz.
Def.: aurreko bela bat.
Bar.: sierbanue

Ber.: serbanue a.
Lek.: serberano - serberanua
Dok.: Azk. Serberano (B-b-l), cierta vela pequeña.

***sergera - sergerie**
Lok.: 11B, 13B
Kat.: iz.
Def.: D. saltaka barik ubilladaka-ubilladaka datorren atun edo zimarroi multzoa. Ur larria lez ikusten da.
Ber.: sergera - sergerie
Ond.: sergeri a.
Dok.: Azk. -

sérka
Lok.: 22A
Kat.: ad.
Def.: "cercar el pescado". Trainaren barruan atrapa.
Dok.: Azk. -

serói - seroya, seroye
Lok.: 2A, 19B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. bale kumea.
Oha.: D. Mundakan seroye baino gehiago beti izan da *ballenie* edo *ballena kumie*
Sin.: ballenie, ballena kumie
Ber.: serói - seroye
Lek.: seroya a.
Dok.: Azk. Zeroe, zeroi (B-b-l), cachalote, cetáceo enorme.

sérrena a.
Lok.: 9A, 31A
Kat.: iz.
Def.: D. maria erdiaren erdia. Baporetan edo motorretan lehenengo biderrez enbarkaten zen mutil txikiari ematen zitzaiona.
Dok.: Azk. -

sestante
Lok.: 10B, 23B, 30B
Kat.: iz.
Def.: "sestante". D. altura hartzekoa.
Ber.: sestante - sestantie
Dok.: Azk. -

sídxabordo - sídxabordue
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "ciaboga".
Oha.: neure susmoak dauzkat berba honekin. *Sídxaue* segurua da, hau ez hainbeste.
Dok.: Azk. -

sídxau - sídxaue
Lok.: 6B, 20B, 31A, 33B
Kat.: iz. Emon.
Def.: "ciaboga". Mozkorraren ibilkeragaitik ere esaten da.
Zit.: emon sidxau baborrera / emon sidxau estiborrera / sidxau emon lestin barrure ostabe / sidxau andidxetxarusak orrepal (mozkorrik)
Ber.: sídxaue a.
Dok.: Azk. -

sídxaue artun dau
Lok.: 31A
Kat.: e.
Def.: hasarrakuntza badago edo pertsona bat beste batekin topo ez egitearren desbideratzen denean esaten da.
Dok.: Azk. -

sídxé
Lok.: 11B, 13B
Kat.: ad.
Def.: "ciar". D. atzerantz egitea, atzerantz enbarkazioa.
Oha.: cf. singa
Ber.: sídxé
Dok.: Azk. Zia : 1º (B, G), ciar, remar hacia atrás.

sielo enladrillau, mendebal asegurau
Lok.: 15A
Kat.: e.
Dok.: Azk. -

sierbano
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: D. aurreko bela bat.

Bar.: serbanua
Ber.: sierbano - sierbanue
Dok.: Azk. Serberano (B-b-l), cierta vela pequeña.

sigalie a.
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "cigala".
Oha.: beharbada ez da horrenbeste esaten. Begitu *langostiñue 2.*
Dok.: Azk. -

***siglói - sigloye**
Lok.: 37B
Kat.: iz.
Def.: "ciclón".
Oha.: hemendik ez dagoela dino eta ondorengoaren moduko esakeraren baten baino ez dela erabiltzen berba hau.
Dok.: Azk. -

OLAKO SIGLOIRIK!
Lok.: 37B
Kat.: e.
Def.: D. ez zikloia dagoelako, denporale gogorra dagoenean esaten da.

sigueñala a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "cigüeñal".
Dok.: Azk. -

***sikuta - sikutie**
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: hirurogei braza baino gutxiagoko ura.
Dok.: Azk. -

sikutan, sikuten
Lok.: 5B
Kat.: adlag.
Def.: D. kostan hirurogei brazatatik barrura.
Ber.: sikuten
Dok.: Azk. -

simarroi - simarroye 1.
Lok.: 20A, 28A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "cimarrón, atún rojo", *thunnus thynnus*.
Enz.: D. atxina maiatzean etorten zen bokartaren atzean, ia porturaino etorten zen. Ez dago lehengo beste, udan dabil.
Ber.: simarroye a.
Lek.: egalaburra a.
Ond.: simarroi a.
Dok.: Azk. Zimarroi (AN-ond, B-b-ond, G-don), atún primerizo, de aletas cortas, vulg. cimarrón.

simarroi - simarroye 2.
Lok.: 33B
Kat.: adj.
Def.: asko dakienari eta azeriari esaten zaio.
Dok.: Azk. -

singá
Lok.: 13B
Kat.: ad.
Def.: "singar". D. abante egin beharrean, aurrerantz enbarkazioa.
Oha.: cf. sidxe
Ber.: singé
Ond.: dzingan (egin)
Dok.: Azk. -

singa-lekue a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: singateko lekua.
Oha.: begitu irudietan
Ond.: dzinga-leku a.
Dok.: Azk. -

síntxa - síntxie
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: patentea eta pinturaren bitarteko lerro zuria, atzerarte doa buelta guztian.
Sin.: fajie
Ber.: síntxie a.
Dok.: Azk. -

sirena - sirenie
Lok.: 23B, 30A, 33A
Kat.: iz. Jo.
Def.: "sirena".
Ond.: sireni a.; turrune a.
Dok.: Azk. -

sirkumeridianie a.
Lok.: 30B
Kat.: iz.
Def.: "circunmeridiana".
Dok.: Azk. -

sirri-sarra - sirri-sarrie
Lok.: 27B
Kat.: iz.
Def.: D. trainean sarea zarratuteko atzean edo aurrean beraraino doan txikota. Artearen kalaua baino zeozer gutxiago dauka.
Ber.: sirri-sarrie a.
Ond.: sirri-sarri, sirri-sarrak a.
Dok.: Azk. -

sisgá - sisgie
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: D. "sisga". Merkanteetan amarrateko usaten den txikot bat, bola bat eukitzen du. Barkura botateko eukitzen dute eskutan Santurtziko amarradoreek-eta.
Dok.: Azk. -

sisternie a.
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "cisterna".
Dok.: Azk. -

***situa**
Lok.: 30B
Kat.: ad.
Def.: "situarse".
Zit.: dékakas situate sifien
Dok.: Azk. -

***situasiño - situasiñue**
Lok.: 10B, 30B
Kat.: iz. Hartu.
Def.: "situación".
Ber.: situasiñue a.
Ond.: situasiñoi a.
Dok.: Azk. -

situasiñoko argidxek a.
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "luces de situación".
Dok.: Azk. -

sobre freno
Lok.: 36B
Kat.: adlag.
Def.: D. makinillaren frenoen pentsura.
Dok.: Azk. -

sóidxie.a a.
Lok.: 2B, 7B, 34A
Kat.: iz.
Def.: apaiuak kaela ez markateko kostaduan iminten den ohola.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: sóidxie a.
Ond.: liñaba - liñabi
Dok.: Azk. SOIA : 1º (B-b-mu), pieza de madera que se coloca sobre el borde de una lancha para evitar que la rozadura del aparejo la lastime.

sóidxakidxe a.
Lok.: 37A
Kat.: iz.
Def.: soia egiten den arbola, materiala.
Dok.: Azk. -

soká - sokie
Lok.: 9A, 17A
Kat.: iz.
Def.: D. kontramaisua, holan deituten diote euskaldunek.
Oha.: badaki batzuk txikotari esaten diotena, eurek ez.

Sin.: kontramaixue
Ber.: soká - sokie
Ond.: soka - soki
Dok.: Azk. -

sokala - sokalie
Lok.: 2B, 10A
Kat.: iz.
Def.: D. atun-apaiuan maimena eta sardineraren ondorengoak.
Enz.: D. atunetan erabilten zen sokala mehea, hamazortzikoa, hogeitabatekoa, hogeitalaukoa eta hogeitaseikoa eta egoten ziren sokalak, puntakoa hamaseikoa edo hamazortzikoa izaten zen, meheena.
Ber.: sokalie a.
Lek.: sokala
Ond.: sokale - sokali
Dok.: Azk. SOKALE (Bc), cierta parte del aparejo para pescar merluza.

soko - sokua
Lok.: 2B, 3B, 8A, 13B, 27B, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. belako enbarkazioek palua sartzeko eukiten zuten ohol lodi bat ziloarekin.
Ber.: sokue a.
Lek.: sokua a.
Dok.: Azk. Soko : 2º (B-mu), depósito en el centro de la lancha.

sol con barbas, mendebal con aguas
Lok.: 22A
Kat.: e.
Def.: eguzkiaren bizarrak, izpiak ikusten direnean esaten da.
Dok.: Azk. -

sol y moscas
Lok.: 3B, 29B
Kat.: e.
Def.: "sol y moscas", eguraldi ederra.
Ber.: sol y moscas
Ond.: sol y moscas
Dok.: Azk. -

sonarra a.
Lok.: 27A

Kat.: iz.
Def.: "sonar".
Enz.: D. hemen ez da urte asko hasi zirela, hamar bat urte edo izango da.
Ber.: sonár
Dok.: Azk. -

sondá
Lok.: 11B
Kat.: ad.
Def.: "sondar".
Enz.: D. lehen kandelero bat amarrata txikota erriaten zen hondora zenbat braza dagozen jakiteko.
Ber.: sondá
Dok.: Azk. -

sonda - sondie
Lok.: 6A, 11B, 23B, 30A
Kat.: iz. Imini.
Def.: "sonda".
Ber.: sonda - sondie
Lek.: sonda - sondia
Ond.: sonda - sondi
Dok.: Azk. -

ESKOKO SONDIE, ESKUKO SONDIE a.
Lok.: 23B, 30A
Kat.: iz.
Def.: "sonda de mano". Kandelero bat amarra txikot bati eta hondora erriaten zen, txikota markata egoten zen.
Ber.: eskoko sondie a.
Ond.: eskuko sondi a.
Dok.: Azk. -

sondafonduen
Lok.: 29A, 29B
Kat.: adlag. Egon.
Def.: D. azalean sartu eta azaldu dabilena, kaxa bat edo edozer gauza itsasoan dagoena.
Dok.: Azk. -

sórkidxe a.
Lok.: 28B

Kat.: iz.
Def.: D. neskatilek buruan iminten zuten trapua arraina eta ikatza eroateko.
Dok.: Azk. -

***sosiedade (sosiedadetik) - sosiedadie**
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: armadoreek euren artean eginda daukaten elkartea erremorka pagateko eta abar.
Dok.: Azk. -

***sotapatroi - sotapatroye**
Lok.: 3A, 8A
Kat.: iz.
Def.: D. bigarren patroia, eriebua hartzen diona patroiari. Erkide bat izaten da edo mutil bizkor bat.
Ber.: sotapatroi - sotapatroye
Ond.: sotapatroi a.
Dok.: Azk. -

sotzá, sótzak a.
Lok.: 9A, 25A
Kat.: iz.
Def.: D. palu zati bat tertzako amuak bertan sartzeko itsasotik ekarri eta desenkarna eta gero.
Enz.: D. mutil txikiak joaten ziren mendira eta ekarten zuten urritzaren adarra. Haiek mehetxuak, punta biak aterata da zotza.
Ber.: sotzak a.
Dok.: Azk. ZOTZ : 1º (e), palillo.

su - sué
Lok.: 19A, 34B
Kat.: iz.
Def : "espina exterior".
Sin.: espitxie
Ber.: sué a.
Ond.: Ondarrun ez, *espi - espixe*
Dok.: Azk. SU 5ª (AN, B-b-l-mu), aleta dorsal de los peces. PERLOI, SALBARIO TA MIELGAK BESTE ARRAIÑAI IÑES ERAGITEN DEUTSE EUREN ESPI EDO SUAKAZ (B-b)

***subasta - subastie**

Lok.: 22B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "subasta".
Oha.: hasieran erderaz zela eta ez zela erabiltzen esan arren corpusean inoiz eskapa dio.
Dok.: Azk. -

subi - subidxe
Lok.: 3A, 9A
Kat.: iz.
Def.: "puente".
Zit.: dxun puentera, edo baja puentetik
Oha.: D. nik gehiago esaten dut *puentie* baino *subidxe*
Sin.: puentie
Ber.: subi - subidxe
Dok.: Azk. -

subille a.
Lok.: 6B, 12B, 15B
Kat.: iz.
Def.: "linea madre". D. *subille* deituten izan diogu lehen txikotezkoak izan direlako.
Oha.: cf. madrie
Ber.: subille a.
Lek.: subilla a.
Dok.: Azk. ZUBIL : 1º (B-i), cuerda larga del palangre o aparejo de pesca del besugo, vulg. ZUBIL.

sudostn a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "sudoeste".
Ber.: sudusta a.
Dok.: Azk. -

suest - suesta
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. txapel moduko bat.
Enz.: D. lehen entzadoak egoten ziren eta frailea lez kapotea eukitzen zuten, gero etorri zen hori suesta. Gutxi erabiltzen da hemen.
Ber.: suesta a.

Ond.: suesta a.
Dok.: Azk. -

surrukutune a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Def.: D. marmitaren antzeko jana baia zurian, kipula barik. Makalloa patatekin.
Enz.: D. sarri jaten zen hori itsasoan atunetan.
Ber.: surrukutune a.
Dok.: Azk. Zurrukutun : 1º (B, G), guisado de bacalao y patatas. Var. de ZURRUPUTUN. ZURRUPUTUN (B-b-l, G-and, L-end), sopa de bacalao que se toma en las sidrerías frecuentadas por los marineros. En B-b es guisado de atún y patatas.

sur-sudosta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "sursudoeste".
Dok.: Azk. -

súr-suesta a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "sursueste".
Dok.: Azk. -

surusgora - surúsgórie
Lok.: 3B, 11A, 19B, 27A, 31A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoan metro bian edo hiruan buelta ematen duenean ikusten den arrainaren zuritasuna.
Ber.: surisgorie a.
Dok.: Azk. -

surusgoraka
Lok.: 31A
Kat.: adlag. Pianta.
Def.: D. pozarren, olgetan, mosuka.
Zit.: surusgoraka planta da (= pozarren) / bedarren ganien on die bidxek surusgoraka (= olgetan) / an, surusgoraka arek! (= mosuka)
Dok.: Azk. -

T

tabernero arrañe, tabernerue a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: D. arrain txikitxua.
Enz.: D. luletan gagozenean lantzean behin atrapaten da holakoa. Bota egiten dugu.
Dok.: Azk. -

tabieta a.
Lok.: 23A
Kat.: iz.
Def.: D. aurrean estatxa eta alateko iminten zen erroiloa (rodillue).
Dok.: Azk. TABIETA (B-b), cabrestante, palo con ranura y una ruedita para izar la estacha.

táblie a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: D. atzean krielak joaten ziren ohola.
Ber.: tábla - táblie
Dok.: Azk. -

takart - takarta
Lok.: 35B
Kat.: iz.
Def.: "faneca", *trisopterus luscus* eta *trisopterus minutus*. D. harrikoa eta basatakoa dagoz. Harrikoa beltzagoa da eta jateko ere beste gusto bat dauka.
Ber.: takarta a.
Lek.: takart - takarta
Ond.: palanka - palanki (trisopterus luscus); takarta a. (trisopterus minutus)
Dok.: Azk. Takart (B-l?-mu), pez de grandes ojos que se enrosca en el aparejo de pescar, vulg. paneca.

TAKARTA BAIÑO GOGORRAU DAU
Lok.: 33B
Kat.: e.
Def.: gogor dagoena. Hilda dagoen pertsona edo arrainagaitik esaten da.

Dok.: Azk. -

takartarra a.
Lok.: 35B, 38A
Kat.: iz.
Def.: takart klase bat?
Dok.: Azk. -

takét - taketa
Lok.: 29B, 33B
Kat.: iz.
Def.: D. palua batera eta bestera ez ibiltzeko sartzen ziren ziriak.
Sin.: tanboleta
Dok.: Azk. TAKET : 1º (AN?, Bc, Gc), estaca.

TAKETA BAIÑO GOGORRAU DAU
Lok.: 29B
Kat.: e.
Def.: gogor dagoena. Hilda dagoen pertsona edo arrainagaitik esaten da.
Dok.: Azk. TAKETA LEGEZ GOGORTU (B-l,...), quedarse yerto como la estaca.

tála - tálie
Lok.: 20B
Kat.: iz.
Def.: "atalaya".
Ber.: tála - tálie
Lek.: talaidxia a.
Ond.: talaxi a.
Dok.: Azk. -

talaidxa
Lok.: 19B
Kat.: ad.
Def.: D. ze eguraldi egiten duen edo egingo duen begiratu.
Ber.: talaidxe
Dok.: Azk. -

talaidxerue a.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "atalayero".

Enz.: D. talaieroak Matxakun etxearen goitik su egiten bazuen goitik zen arraina, behetik egiten bazuen kabuaren behetik eta erdian egiten bazuen bertan erdian.
Ber.: talaidxero - talaidxerue
Ond.: talaxeru a.
Dok.: Azk. Talaiero (Bc, Gc), atalayero, vigía.

tanboleta a.
Lok.: 23A, 24A
Kat.: iz.
Def.: D. palua batera eta bestera ez ibiltzeko sartzen ziren ziriak.
Ber.: tanboleta a.
Dok.: Azk. Tanbolet (AN-ond). (V. Tanbulet.) Tanbulet (B-b-l, G), pieza grande de madera que se emplea para sostener el mástil de las lanchas, vulg. tamborete.

tanbór - tanborra
Lok.: 5B, 6A, 11B
Kat.: iz.
Def.: makinillaren tanborra.
Ber.: tanbór - tanborrak
Ond.: tanborra a.
Dok.: Azk. -

tanborrerue a.
Lok.: 9B, 21A
Kat.: iz.
Def.: D. arrastan buruzbeherakoari deituten genion izena.
Sin.: D. burusberakue
Dok.: Azk. -

tanbutxo - tanbutxue
Lok.: 5A, 6B
Kat.: iz.
Def.: D. aurreko arraintxoa zarratuten zuena.
Oha.: begitu irudietan
Ond.: tanbutxu a.
Dok.: Azk. -

tanbutxoko tapie a.
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan

Dok.: Azk. -

tanganillo - tanganillue
Lok.: 5A, 5B
Kat.: iz.
Def.: kazako aurreko botabera txikiak.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: tanganillo - tanganillue
Lek.: sanbrus - sanbrusak
Ond.: txerkio
Dok.: Azk. -

tangó - tangue
Lok.: 5B, 7A, 18A, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. botaberari eustekoa.
Enz.: D. guztiz bare dagoenean tangoan bigarren gantxora bajatuten da, baixuago etorteko botabera.
Oha.: begitu irudietan
Sin.: agiñe 2.
Ber.: agiñe a.
Dok.: Azk. -

tango-agiñe a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: D. tangoaren hzgina.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

tangói
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "tangón".
Dok.: Azk. -

tángora
Lok.: 23A
Kat.: adlag.
Def.: D. txibia atrapateko gaur eguneko sistema, korañetarekin hondoa joten - hondoa joten.
Dok.: Azk. -

tankárt - tankarta
Lok.: 8A, 21B, 23A, 32A
Kat.: iz.
Def.: D. balda edo zer zahar bat ura kentzeko, latorrizkoa izaten zen.
Oha.: begitu irudietan
Lek.: tangarta a.
Dok.: Azk. Tankart (AN-ond), balde para achicar el agua de las lanchas.

tánkiek a.
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "tanque". D. urarena, oliarena, petrolioarena.
Ber.: tánka - tánkie
Dok.: Azk. -

***tankredo - tankredue**
Lok.: 6B
Kat.: iz.
Def.: atxinako argira mazi egiteko arrantza sistema?
Dok.: Azk. -

tapá - tapie
Lok.: 5A, 10B
Kat.: iz.
Def.: D. tresmallan barrukoa da malla txikia, gero kanpotik manda bietatik daroatza tapak, malla haziagoa da.
Dok.: Azk. -

tapa-karela a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

taparrabuek a.
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: D. "traje de baño".
Dok.: Azk. -

taparregalie a.
Lok.: 6B, 27A

Kat.: iz.
Def.: D. armazoi buruak doazen ohola.
Ber.: taparregala - taparregalie
Dok.: Azk. -

tarrá - tarrie
Lok.: 18B, 20B, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. "cascajo".
Sin.: arrikirridxe
Ber.: tarrie a.
Dok.: Azk. -

tartera - tarterie
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: "tartera".
Enz.: D. lehen tartera batetik jaten zen baia orain urteak direla bakoitzak bere tarteran.
Dok.: Azk. -

taukuto - taukutue
Lok.: 3A, 27A, 38A
Kat.: iz.
Def.: D. izurdaren antz-antza dauka baia txikitxua da, mustur laburragoa dauka. Hamabi-hamalau kilo, hogei kilokoa izango da gehien ere.
Enz.: D. lehen egoten ziren horiek kanpoan, antxobatan ibilten ginenean sarri ikusten genituen.
Ber.: taukuto
Dok.: Azk. TAUKETO (B-b), pez algo menor que el tonino, respira a flor de agua.

t e
Lok.: 20B, 22A
Kat.: iz.?
Def.: babestuteko gillan iminten zen *te* formako burdina.
Dok.: Azk. -

telegrafista - telegrafistie
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: "telegrafista".

Dok.: Azk. -

ten
Lok.: 19B
Kat.: ad. Arrainak..
Def.: tiratu.
Zit.: tenten tzunin arrañe seupe ten gorantz
Dok.: Azk. TEN 3º (B-mu-ond-tx, G-etx-ori-us), estiramiento, Var. de TEINK (1º). TEN ORTIK LAREARI, TXIMUR BARIK TOLOSTU DAIGUN.

ténka - ténkie, tenkak
Lok.: 2B, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. baraderorik ez zenean egoten enbarkazioari aurrean eta atzean sartzen zitzaizkion enborrak.
Ber.: ténka - ténkie
Dok.: Azk. TENKA 2º (B-mu), picadero, tablones sobre los cuales se pone la lancha que se quiere limpiar.

tensór - tensore
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "tensor". D. kandeleroetatik pasata joaten zen kablea edo katea estuteko.
Dok.: Azk. -

terrél - terrela 1.
Lok.: 9A, 29B, 34A
Kat.: iz.
Def.: D. "viento tierra", barruko haizea.
Enz.: D. ia egunero egoten da itsasadarrean, iluntzean hasi eta goizeko bederatziak-hamarretararte, itsadarretik behera datorrena.
Ber.: terrela a.
Dok.: Azk. -

terrél - terrela 2.
Lok.: 33A
Kat.: iz.
Def.: "resaca".
Zit.: jo! Selako terrela dakosu ondiño, pasa barik
Dok.: Azk. -

terreste - terrestiek
Lok.: 29B
Kat.: iz.
Def.: herrian egiten dutenak behar, arrantzaleak ez direnak.
Dok.: Azk. -

terrestin txakurre a.
Lok.: 29B
Kat.: adj.?
Def.: D. itsasora ibili eta herrirako beti listo dagoena.
Dok.: Azk. -

tertzá - tertzie
Lok.: 3A, 5B, 11B, 18A
Kat.: iz.
Def.: "palangre". Lehengoa.
Ber.: tertza - tertzie
Lek.: tretza - tretzia
Ond.: tretza - tretzi, tretzak
Dok.: Azk. Tertza, tertza-subil (B-b), palangre, aparejo para pescar besugo, vulg. madre.

TERTZA FALTAUE a.
Lok.: 33B
Kat.: adj.
Def.: pertsona okerra. D. edaten duena, andrekin dabilena..
Sin.: txiko faltaue, kordel faltaue, trabeseko panela
Ber.: tertza faltaue a.
Lek.: tretza paltaua a.
Dok.: Azk. -

tertza(k) plamie 1.
Lok.: 29B
Kat.: ad.
Def.: arazo edo kontu bat arregla, antolatu.
Dok.: Azk. -

tertzak (plamie) 2.
Lok.: 29B
Kat.: ad.
Def.: eztabaida bat edo hasarrakuntza bat sortzea.
Zit.: auri dok tertzak e plamiten imin susena personak
Dok.: Azk. -

tertzi nasta, tertza(k) nasta
Lok.: 29B
Kat.: ad.
Def.: eztabaida bat edo hasarrakuntza bat sortzea.
Dok.: Azk. -

tertzotzarie a.
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: D. kintaleko otzara, krielak barrura eroateko izaten zen.
Dok.: Azk. -

tibórt - tiborta
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def.: "empuñadura del remo".
Oha.: 9An erratuta edo brogaren definizioa eman du, begitu irudietan.
Ber.: tiborta a.
Ond.: tanborta a.
Dok.: Azk. -

tiburoya a.
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: "tiburón".
Lek.: tiburoya a.
Ond.: tiburoi a.
Dok.: Azk. -

tingláu - tinglaue
Lok.: 14A
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazio baten beharrean dagozenean euriagaitik iminten dena tapateko edo kostaduan beharrean badagoz altu dagoen lez iminten diren oholak edo horiek.
Ber.: tingláu - tinglaue
Ond.: tinglau a.
Dok.: Azk. -

tínta - tíntie
Lok.: 7B, 10A, 14B, 17A

Kat.: iz.
Def.: "tinta".
Ond.: tintti a.
Dok.: Azk. TINTA 2º (c), tinta.

tintakidxe a.
Lok.: 7B, 37A
Kat.: iz.
Def.: tinta egiteko materiala.
Dok.: Azk. -

tintalekue a.
Lok.: 14B, 17A, 36B
Kat.: iz.
Def.: tintatuteko lekua.
Ber.: tintelekue a.
Ond.: tintaleku a.
Dok.: Azk. -

tintarridxe a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. trainei tinta egiteko ur irikinetan urtzen zen harria, bertan sartzen zen traina.
Ber.: tinte-arridxe a.
Dok.: Azk. -

***tintasal**
Lok.: 10A, 37A
Kat.: iz.
Def.: tinta egiteko erabiltzen zen errekaren kontrako arbola baten azala.
Dok.: Azk. -

tíntatu
Lok.: 10A, 17A, 22B
Kat.: ad.
Def.: "teñir (redes)".
Ber.: tíntetu
Ond.: tintta
Dok.: Azk. -

tintero - tinterue 1.

Lok.: 2B, 8B, 19A, 37A
Kat.: iz.
Def.: "erizo de mar".
Enz.: D. haitzetan egoten da, Asturiasen gozo jaten dituzte sagardoarekin. Denboraldia eukitzen du mamina daukana barruan, beste denboraldi bat egoten da ura hutsa. Punta-punta-puntak dauzka eta haiek egiten genizkion gasta, eta hutsitu. Biribilean plantaten zen tinteroa lez luma sartzeko.
Ber.: tintero - tinterue
Dok.: Azk. -

tintero - tinterue 2
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: D. itxasuzkiaren antzekoa, bere gainako ingurukoa. Tinta botaten du more kolorearen antzekoa. Batzuk deituten diote *tinterue* baita erderazko *erizo*ri ere, guk ez.
Dok.: Azk. -

tintero - tinterue 3.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: D. kandeleroak behean, kubertan ziloa ez egiteko eukitzen zuena.
Dok.: Azk. -

tíña - tíñie
Lok.: 10B
Kat.: iz.
Def.: "tina". D. besteak baino upela handiagoa, zabalagoa. Alojaren edukia baino hiru edo lau bider gehiagokoa.
Ber.: tíñe - tíñie
Ond.: tiñi, tiñak a.
Dok.: Azk. Tiña (B, G), tinaja.

tíra - tírie, ondoko tirie
Lok.: 12B, 15B
Kat.: iz.
Def.: "cabo de fondeo". D. buiara datorrena.
Ber.: tíre - tírie, tirek
Dok.: Azk. -

tiradora a.

Lok.: 22A
Kat.: iz. Bota.
Def.: tiratuteko txikota. D. "sisga" esate baterako.
Zit.: seuk engrilletaten su malletie, da laguneri botaten tzasu, tirebira- tiradora
Dok.: Azk. -

tirafondue a.
Lok.: 12A
Kat.: iz.
Def.: "tirafondo".
Ber.: tirafondue a.
Dok.: Azk. -

tirantie a.
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: D. tertzak eta tuntuxak botaten zirenean otzaretan egoten ziren txikot lodiagoak.
Dok.: Azk. Tirante (B, Gc), cuerdas para atar las boyas de que penden los aparejos de besugo.

tirri-tirri - tirri-tirridxe
Lok.: 5A, 26B
Kat.: iz.
Def.: D. txori txikitxua da.
Enz.: D. atun-txoria da hori ere, antxobatan ere abila. Arraina ikusten duenean lotzen da geldi-geldi hegoak mugiduten bertan, dzikl egiten du gero hondora.
Ber.: tirri-tirri - tirri-tirridxe
Dok.: Azk. Tirri-tirri (B-b), la gaviota más pequeña de nuestra costa.

tódo ful
Lok.: 28B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. martxa guztian.
Dok.: Azk. -

tóla - tólie
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: D. kafea eroateko potea.
Dok.: Azk. -

tolét - toleta 1.
Lok.: 6B, 7B
Kat.: iz.
Def.: "tolete, escálamo".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: toleta a.
Lek.: tolet - toleta
Ond.: toleta a.
Dok.: Azk. Tolet 2º (B, G), escalmo, estaca a la que se fija el remo en las lanchas.

tolét - toleta 2.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: zakilaren izen ludikoa.
Sin.: txitxarrue, berdela.
Dok.: Azk. -

toll - tollá
Lok.: 19A, 34B
Kat.: iz.
Def.: D. mielgaren berdin-berdina baia ez dauka hegoetan surik.
Ber.: tollé a.
Lek.: toll - tolla
Ond.: toll - tolle, tollak
Dok.: Azk. TOIL : 1º (AN, B, G, L), pez sin escamas, el más sabroso de los de su especie, vulg. tollo.

tomaterue a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. atun txikia, kilo bi ta erdi - hirukoa.
Ber.: tomatero - tomaterue
Dok.: Azk. -

tonelada
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: "tonelada".
Dok.: Azk. -

tonelaje - tonelajie

Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: "tonelaje".
Ber.: tonelaje
Ond.: tonelaje - tonelaji
Dok.: Azk. -

tóngan
Lok.: 30B, 33A
Kat.: adlag. Planta.
Def.: D. kalan tertzak botaten hasteko enbarkazio bakoitza bere lekuan egotea.
Dok.: Azk. -

tópe, topé
Lok.: 24B
Kat.: iz.
Def.: "tope".
Dok.: Azk. -

ATZEKO TOPIE a.
Lok.: 24B

AURREKO TOPIE a.
Lok.: 24B

topeko farola a.
Lok.: 26B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

tortuga - tortugie
Lok.: 14B
Kat.: iz.
Def.: "tortuga".
Ber.: tortugie a.
Ond.: tortugi a.
Dok.: Azk. -

tostá - tostie
Lok.: 8A
Kat.: iz.

Def.: "banco".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: tosta - tostie
Lek.: tostia a.
Ond.: tosti a.
Dok.: Azk. TOSTA 2º (Bc, Gc), banco de la lancha.

tostartekue a.
Lok.: 8A, 11B
Kat.: iz.
Def.: "tripulante, marinero". D. "subalterno".
Ber.: tostartekue a.
Dok.: Azk. -

trába
Lok.: 15A
Kat.: ad.
Def.: hondoari agarratea.
Zit.: traba ein gara
Ber.: trába
Dok.: Azk. -

trabés, trabeska, trabes-trabeska
Lok.: 8A, 25A, 28A, 28B
Kat.: adlag.
Def.: "de través".
Ber.: trabés
Lek.: trabes
Dok.: Azk. -

trabeseko panela a. Begitu *panela*

trábo - trábue
Lok.: 11B, 15A
Kat.: iz.
Def.: hondoari agarratea arrastan.
Dok.: Azk. -

trábo!
Lok.: 11B, 15A
Kat.: ex.
Def.: trabo egikeran botaten den oihua.
Zit.: arrastan sues, da trabo! Enbarra ein gara

Ber.: trábo!

trabo (egin)
Lok.: 11B
Kat.: ad.
Def.: arrastan hondoari heldueran enbarkazioa lotzea.
Zit.: trabo eiñdxu!
Dok.: Azk. -

tragola a.
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: D. apaiua batzen dena. Kortxozkoak eta oholezkoak, orain plastikozkoak ere badagoz.
Enz.: D. tamainu diferenteetakoak dagoz, atxina lebatzetan handiak ibilten ziren, tximinoitako arra betekoak darabiltzagu.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: tragól
Lek.: tragola a.
Ond.: trabola a.
Dok.: Azk. TRAOL (B, G), cuadrilátero de madera en que se recoge el aparejo para pescar merluza, vulg. traule.

train - trañe
Lok.: 3B, 11A, 30A, 30B
Kat.: iz.
Def.: "arte de cerco".
Enz.: D. gure sasoian berrogeitamar-hirurogei brazako trainak izaten ziren.
Ber.: trañek a.
Lek.: traña a.
Ond.: trein - treñe
Dok.: Azk. Traiñ (B-l,...), traina, red para pescar anchoa, vulg. cerco.

train-bolintxe a.
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: D. sardinetan eta bokartean usaten zen traina eta bolintxaren arteko artea.
Ber.: train-bolantxe a.
Dok.: Azk. -

tramá - tramie

Lok.: 13B, 37B
Kat.: iz.
Def.: D. txikotari edo egiten zaion senoa.
Ber.: tramie a.
Dok.: Azk. -

tramái - tramaye
Lok.: 8B, 21A, 38B
Kat.: iz.
Def.: D. arraiaren antzekoa baia handiagoa, hogeitamar-berrogei kilokoak eta egoten dira.
Ber.: tramái - tramaye
Lek.: tramana a.
Ond.: draman - dramana
Dok.: Azk. Tramae, tramai (B-b). Var. de TRAMAN. TRAMAN (B, Gc), pez muy ancho, de piel muy delgada, corpulento: los hay hasta de cuatro quintales.

tránpie a.
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: arrastako sarearen zati bat.
Dok.: Azk. -

trañerue a.
Lok.: 10A, 24B, 26A
Kat.: iz.
Def.: lehengo enbarkazioa, txalupa baino txikiagoa.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: trañero
Dok.: Azk. Traiñeru (Bc, G), lancha trainera.

trapolatue a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: mare bizietan urabehera dagoenean, korrenta beherantz datorrenean indarra daukan lez barran armaten den manejada.
Sin.: saltxaidxue, sarrantzidxe
Dok.: Azk. -

tráste - trástiek
Lok.: 22A, 37B
Kat.: iz.

Def.: D. guardarrainak, panelak, erramuak, traina eta elementu guztiak.
Sin.: armamentuek
Ber.: trástiek a.
Dok.: Azk. -

trenpa - tránpie, tránpako txikota. Begitu *txikota*

tresmallek a.
Lok.: 5A, 16B, 18A
Kat.: iz.
Def.: hiru mallako sarea. D. sare bakoitzak daroatza hiru malla. Metro bi baino ez dauka altura.
Ber.: tresmalle - tresmallie, tresmallek
Lek.: tresmallua a.
Ond.: tresmalli, tresmallak a.
Dok.: Azk. -

trínka
Lok.: 5A
Kat.: ad.
Def.: "trincar".
Ber.: trínke
Lek.: trinka
Ond.: trinka
Dok.: Azk. Trinkatu : 1º (B-oñ, G-iz-ord-us-zeg, L), oprimir, prensar.

trinka - trinkak
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: "trinca".
Zit.: palun trinkati estaidxek
Dok.: Azk. -

trinkadore - trinkadorie
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: masopak hiltzen eta legea zainduten ibiltzen zen enbarkazioa.
Enz.: D. atxinakoa da.
Dok.: Azk. -

trinketa a.
Lok.: 7B, 20A, 26A

Kat.: iz.
Def.: D. aurreko bela izaten zen, bela nagusia.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: trinketa a.
Lek.: trinketa a.
Dok.: Azk. Trinket : 1º (B, G), trinquete, vela delantera de una lancha.

tripulante
Lok.: 3A
Kat.: iz.
Def.: "tripulante".
Lek.: tripulante
Dok.: Azk. -

***tripulasiño - tripulasiñue**
Lok.: 10A
Kat.: iz.
Def.: "tripulación".
Ber.: tripulasiñue a.
Ond.: tripulasiñoi a.
Dok.: Azk. -

tripútx - tripútxak
Lok.: 32A
Kat.: iz.
Def.: arrainaren gibela.
Sin.: barruteidxe
Dok.: Azk. Tripotx 2º (B-l-m, BN, G, L), tripas de oveja.

tríue a.
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "trio". D. elkarregaz beharrean dabiltzan hiru enbarkazio.
Enz.: D. bik egiten dute behar parejan eta hirugarrenak arraina eroaten du herrira eta biberak ekarri, txandakatu egiten dira, lehorretik datorrena hurreratuten da besteakana eta arraina daukana doa herrira. Lehen ibiltzen ginen *triuen*, orain ez.
Ber.: tríue a.
Dok.: Azk. -

***trixa - trixie, trixak**
Lok.: 7A

Kat.: iz.
Def.: "driza".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: trixe - trixie, trixek
Ond.: trixa - trixak
Dok.: Azk. TRIZA (B-l), driza, cuerda con que se izan las velas.

trixa(k) listo dakosus, trixí listo dakosu, trixa(k) listo daus
Lok.: 29B
Kat.: e.
Def.: D. listo egon edozertarako.
Dok.: Azk. -

trónpa - trónpie 1
Lok.: 7A
Kat.: iz.
Def.: "tromba". D. "trompa marina". Gora joaten den ura.
Enz.: D. inoiz egin du euria sapo kumeak ere bai errekaren bat atrapata eta eroan ditu gora. Ikusi egiten da formaten, pasa ere egin gara gu albotik, ziloa egiten du.
Sin.: gibarroye
Dok.: Azk. -

trónpa - trónpie 2.
Lok.: 30A
Kat.: iz.
Def.: D. "orca, trompa". Burua atera eta buia bat lez egoten da. Iluna eta tripa zuria.
Ber.: trónpie a.
Dok.: Azk. Tronpa : 1º (Bc, G), pez grande, negro, salta mucho, su aleta dorsal es como el codaste de la lancha.

trontzói - trontzóyek
Lok.: 32A, 34A
Kat.: iz.
Def.: "troncha, tajada". D. arrainari osoan ebagiten zaion zatia.
Dok.: Azk. -

trúban
Lok.: 29B
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. algatean, trabeska.
Oha.: dudan ibili zen *truban* edo *druban*.

Dok.: Azk. -

trugoye dakar gaur
Lok.: 29B
Kat.: e.
Def.: D. lainoetan igarten da, laino bolek urteten diote eguzkiari.
Dok.: Azk. -

trugoy(e) dxota saus
Lok.: 29B
Kat.: e.
Def.: nekatuta.
Dok.: Azk. -

trutxie a.
Lok.: 2B, 34B
Kat.: iz.
Def.: "trucha".
Ond.: trutxa - trutxi
Dok.: Azk. -

***tunba - túnbie**
Lok.: 9A
Kat.: iz. Emon, hartu.
Def.: D. mandara egin enbarkazioa beste manda altxateko, pintatuteko edo dena dela.
Ber.: túnbie a.
Dok.: Azk. -

tuntúx - tuntuxa 1.
Lok.: 9A, 25B, 30B
Kat.: iz.
Def.: D. atxina besegutan eta papardotan usaten ziren jinezko buiak, bertan batzen zen kordela.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: tuntúx - tuntuxe
Lek.: tuntux - tuntuxa
Ond.: mundil - mundille, mundillak
Dok.: Azk. TUNTUIZ : 1º (B-b-l, G), boya que se emplea en la pesca del besugo para tener pendiente el aparejo.

tuntúx - tuntuxa 2.
Lok.: 25B

Kat.: iz.
Def.: haurdun dagoen andraren sabela.
Zit.: jo, estako tuntuxa makala!
Dok.: Azk. -

TX

txabeta - txabetie
Lok.: 10A, 12A
Kat.: iz.
Def.: "chaveta". D. ardatzak daroa platoan, barruan daroa txabeta. Helizeari ere iminten zaio barruan.
Ber.: txabeta - txabetie
Dok.: Azk. TXABETA 2ª (B-i), roscas de hierro que se adhieren al eje del carro para evitar desgaste.

txakurre a.
Lok.: 6A, 12A
Kat.: iz.
Def.: D. arrastan buak eroaten duena alanbra hartzeko.
Ber.: pérrue a.
Dok.: Azk. -

txalupa - txalupia, txalupie
Lok.: 7A, 10A
Kat.: iz.
Def.: "chalupa".
Oha.: begitu irudietan
Ber.: txalupie a.
Lek.: txalopa
Ond.: txalopa - txalopi
Dok.: Azk. Txalupa (c,...), chalupa, lancha.

txalupa-etze - txalupa-etzie
Lok.: 9A, 32A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. txalupak egoten zireneko loia.
Enz.: D. partilla egoten zenean partiduten zuten dirua bertan. Jana egiten zuten gisatua, gaztaia eta irasagarra.
Sin.: bodegie, loidxie
Ber.: txalupetzie a.
Dok.: Azk. Txalupetxe (B-l), la casa del patrón en que de vez en cuando se reune la tripulación de una lancha.

txamakulue a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: "radio".
Enz.: D. Mongomerik, bermiotar patroi batek esaten zuen berba. Bakarra izaten zen Igeldori arrainen partea euskeraz ematen ziona.
Dok.: Azk. -

txamuski - txamuskidxe
Lok.: 23B, 29B
Kat.: iz.
Def.: D. portura etorrieran arrantzale bakoitzari tokaten zaion arrain partea, bost kilo arrain. Lehen atunetatik etorri eta atun txiki bana edo ematen zen.
Ber.: txamuski - txamuskidxe
Dok.: Azk. -

txanél - txanela
Lok.: 2B, 7A, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. batel txikitxua lagun bi edo ibiltzeko, enbarkaziora pasateko jendea eta buiara-ta.
Enz.: D. txanelak orain gitxi dagoz, erabili ere ez.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: txanél - txanela
Lek.: txanela a.
Dok.: Azk. Txanel (B-b-l-mu, G), chalana, lancha de fondo plano y forma tosca.

txangurro - txangurrua, txangurrue
Lok.: 2A, 25B, 37A
Kat.: iz.
Def.: D. karramarro klase bat.
Enz.: D. arrain gutxi mallaten zenean txangurroak jaten zituen ia guztiak.
Oha.: hasieran "buey"ren erantzun bezala eman zuen.
Ber.: txangurro
Dok.: Azk. TXANGURRU : 1º (B-mu), crustáceo pequeño, de flor de agua, se enreda, no pica como el cangrejo, no se come. 2º (G-don), cangrejo.

txáno - txánue
Lok.: 9A, 9B
Kat.: iz.
Def.: D. entzadoen txanoa, frailea lez. Soltatekoa da.
Ond.: txanu a.
Dok.: Azk. TXANO (B-g-l-m-mu, G-and, L-ain), gorro cónico.

txanpél - txanpela
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: D. kalamuzko haria..
Dok.: Azk. TXANPEL : 1º (B-l-mu, G), cuerda como de tres pies de largo, penúltima de las cuatro clases de cuerda de que consta el aparejo para pescar merluzas, vulg. socala.

txapadunek a.
Lok.: 27A
Kat.: adj.
Def.: "embarcación de chapa".
Dok.: Azk. -

txapalue a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: D. azalean ibiltzen den karramarroa, barrutik ura dena.
Enz.: D. lupinak eta atrapateko da ona.
Dok.: Azk. -

txapasko barkuek, txapaskuek a.
Lok.: 27A
Kat.: iz., adj.
Def.: "embarcación de chapa".
Enz.: D. makalleroak eta merkanteak beti izan dira txapazkoak, atuneroak eta arrasteroak beranduago hasi ziren, hirurogeiaren bueltan edo.
Dok.: Azk. -

txárpa - txárpie
Lok.: 3B, 11A
Kat.: iz.
Def.: D. atunetako amua, kazarako da. Korafietaren antza dauka baia burdinazkoa da eta handia, ankillaren antza baia txikiagoa. Uretara jausten den zeozer atrapateko ere balio dezake.

Ber.: txarpa - txárpie
Dok.: Azk. TXARPA 3º (G-ori), instrumento de hierro para coger ostras.

txarri-kortak a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: atunetako guardarrain handiak.
Ber.: txarrikorta - txarrikortie, txarrikortak
Dok.: Azk. -

txatela a. 1.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. kobrateko behar den errezibua, prezioak eta iminten dituena.
Enz.: D. kofradian arraina pisatu ondoren ematen zizuten txatela pisuarekin eta prezioarekin. Gero zapatuan kobraten zen horrekin kofradian. Gaur egun bankutik egiten da.
Ber.: txatela a.
Dok.: Azk. Txatel (B-mond), cédula, billete. Var de TXARTEL (1º).

txatela a. 2.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. driban igual hamalau edo hamabost sare bota ondoren sareari aurretik amarrata erriaten zen txikota zortzi, hamar edo hamabost braza. Aurreko bitan amarraten zen.
Dok.: Azk. -

txibidxa - txibidxie
Lok.: 2A, 22A, 23A, 28A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "sepia, jibia".
Enz.: D. otsailean etorten da kostara eta maiatzerako amaitu egiten da, arrarekin nahastaten da eta arraultzal egiten ditu itsasadarrean, haitzen kontran eta abar. Maiatzerako hiltzen ikusten dira azalean, urtebeteko bizia dauka. Arra eta emea bereiztuteko lehenengoak arraiak dauzka erroan eta emeak ez dauka, bestela tripara begitu eta emeak bola gorriak eukitzen ditu, arrak ez dauka.
Ber.: txibidxe - txibidxie
Lek.: txibi - txibidxa

Ond.: txoko - txoku
Dok.: Azk. Txibia (B-b), jibia. Var. de TXIBI (2º).

TXIBIDXI BAIÑO SURIDXAU SAUS
Lok.: 33A
Kat.: e.
Def.: kolore zuria daukanari esaten zaio. Baita *gernikarren kolori dakosu* ere
Dok.: Azk. -

txibidxa-kajie, txibidxa-kajak a.
Lok.: 16B, 26A
Kat.: iz.
Def.: D. atxina lebatzetan txibia bizirik eukitzeko biberoa. Portuan egoten ziren udaberrian.
Dok.: Azk. -

txifarra a.
Lok.: 9A, 22A
Kat.: iz.
Def.: D. bapordunek galdaratik lurruna zabalduten zutenean, bere indarrarekin kanpora ateraten zuten saiako ura.
Ber.: txifarrak a.
Ond.: txifarra a.
Dok.: Azk. -

txígre - txígrie
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: D. makinilla txikia. Asturiasen *chigre* taberna da.
Dok.: Azk. -

txikerdi a.
Lok.: 25B
Kat.: iz.
Def.: D. kuartillo erdiaren erdia.
Enz.: D. goizean ateraten zen armozutarako txikerdi.
Dok.: Azk. Txikerdi (B, G), medio chiquito, equivalente a un octavo de litro.

txiki-andidxek a.
Lok.: 10B
Kat.: iz.

Def.: D. lebatzetan ibiltzen diren enbarkazioak, handiak dira baia ez handi-handiak. Atunetan eta antxobatan-eta ibiltzen direnak ere izan daitezke.
Ber.: txiki-andidxek a.
Dok.: Azk. -

txikót - txikota
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: "cuerda".
Ber.: txikota a.
Lek.: txikota a.
Ond.: txikota a.
Dok.: Azk. TXIKOT (B,..., G-ori), txikote (AN-ond), soga.

AIDXENEKO TXIKOTA a.
Lok.: 35A
Kat.: iz.
Def.: D. enbarkazioa amarraten den txikota.
Dok.: Azk. -

KóRTXOKO TXIKOTA a.
Lok.: 5B, 11A
Kat.: iz.
Def.: kortxoa doan txikota. D. lodiagoa da trenpakoa baino.
Ber.: kórtxoko txikota a.
Dok.: Azk. -

MANDAKO TXIKOTA a.
Lok.: 6A
Kat.: iz.
Def.: "cabo de mena" galderaren erantzuna. Arrastako sarean.
Dok.: Azk. -

TXIKO FALTAUE a.
Lok.: 29A
Kat.: adj.
Def.: pertsona okerra.
Sin.: trabeseko panela, kordel faltaue, tertza faltaue
Ber.: txiko-faltaue a.
Dok.: Azk. -

TRENPA - TRÉNPIE, TRÉNPAKO TXIKOTA

Lok.: 2B, 11A, 15A
Kat.: iz.
Def.: D. trainean kortxotik beraunera doan txikota.
Enz.: D. trenpako txikota estutukeran berauna eta kortxoa bat egiten dira.
Ber.: trénpa - trénpie
Dok.: Azk. -

txikotasue a.
Lok.: 29B
Kat.: iz. Hartu, emon.
Def.: D. golpea.
Zit.: orrek artun dau txikotasue
Ber.: txikotaso - txikotasue
Dok.: Azk. -

***txikotesko - txikoteskue**
Lok.: 6B
Kat.: adj.
Def.: txikotaz eginikoa, txikota.
Dok.: Azk. -

txikotetik (egin)
Lok.: 29B
Kat.: ad.
Def.: D. etxada egin eta aurreko mandatik eskapa arrainak. Pertsona batekin lotu eta agertuten ez denean ere esaten da, eskapa, alde egin.
Dok.: Azk. -

txiliprost - txiliprosta
Lok.: 7A, 12A, 21B
Kat.: iz.
Def.: D. ankilla amarraten da erpetatik txikotarekin, gero seno apur bat ematen da eta amarraten zaio eraztunean beste txikot punta bat, horri deituten diogu guk *txiliprosta*.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: txiliporta a.
Dok.: Azk. -

txíllue, besegu-txillue a.
Lok.: 4A, 4B, 22B
Kat.: iz.

Def.: besegu kumea.
Enz.: D. Mundakako portuan atrapaten ziren gauez, hori galdu egin da. Berrogeitamar brazatara eta joaten ginen txilotan.
Ber.: txillo, beseu-txillue a.
Dok.: Azk. TXILLO (B-m), pancho, pececillo que se pesca en los puertos.

TXILLUN BEGIDXE(K) a.
Lok.: 33A
Kat.: iz. Singularrean nahi pluralean erabili daiteke.
Def.: begi txikiak dauzkanari esaten zaio, baita biharamuna daukanari ere.
Zit.: txol atxo be ibil sara, txillun begidxetakosus-de
Dok.: Azk. -

tximinidxe a.
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: "chimenea".
Ber.: tximini - tximinidxe
Ond.: tximini - tximinixe
Dok.: Azk. -

tximinoi - tximinoya
Lok.: 2A, 22A, 28A, 35B
Kat.: iz.
Def.: "chipirón, calamar, jibión".
Ber.: tximinoi - tximinoye
Lek.: tximiño - tximiñoya
Ond.: txibi - txibixe
Dok.: Azk. Tximinoi 2º (B-l,...), jibión, calamar.

TXIMINOI SARRA a.
Lok.: 28A, 35B
Kat.: iz.
Def.: D. tximinoia handi egiten denean.
Lek.: tximiño sarrak a.
Dok.: Azk. -

tximinoisalie a.
Lok.: 14A, 31A
Kat.: iz.
Def.: tximinoitan joaten den enbarkazioa.

Dok.: Azk. -

tximistada - tximistadie
Lok.: 11A, 27A
Kat.: iz.
Def.: D. hondora begituta ikusten den arrainaren zuritasuna, zurizgora, txik-txak.
Sin.: surusgorie
Ber.: tximistadie a.
Dok.: Azk. -

tximistadaka, tximistadan
Lok.: 11A, 20B
Kat.: adlag. Egon.
Def.: D. blankuretan arraina burua agirian dagoenean eta triparekin txir-txar egiten.
Dok.: Azk. -

txingá - txingie
Lok.: 21B, 27A
Kat.: iz.
Def.: zakua igiritekoa.
Dok.: Azk. -

txintxin - txintxiñe
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: D. antxoba kumea.
Ber.: txintxiñe a.
Lek.: txitxiña a.
Ond.: ez da esaten
Dok.: Azk. TXINTXIN 5º (G), pececillo parecido a la anchoa, vulg. comestina.

txintxola a.
Lok.: 21B
Kat.: iz.
Def., Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. -

txintxorro - txintxorrue 1.
Lok.: 7B
Kat.: iz.

Def.: D. azalean jaten dagozenean arrainek eta txoriek batera osotuten duten multzoa.
Ber.: txintxurrue a.
Dok.: Azk. -

txintxorro - txintxorrue 2.
Lok.: 17B
Kat.: iz.
Def.: D. barruan eukitzen den batela.
Dok.: Azk. -

txip dau egualdidxe
Lok.: 29B
Kat.: e.
Def.: D. eguraldi ona dago.
Dok.: Azk. -

txiridxola a.
Lok.: 25B, 23A
Kat.: iz.
Def.: D. oholezko balda bat.
Dok.: Azk. -

txirlá - txirlia
Lok.: 2A, 8B
Kat.: iz.
Def.: "chirla, almeja". Biak dira txirlak, erderaz diferenteak izan arren.
Ber.: txirle - txirlie
Lek.: txirlia a.
Ond.: txirla - txirli, txirlak
Dok.: Azk. TXIRLA (AN-ond, Bc, G, ...), pechina, venera, concha semicircular de dos valvas. En el país vasco dan a este molusco, hablando en castellano, el nombre de "almeja", y al molusco negro de dos valvas y carne amarilla, que la Academia designa con este nombre, se le da el nombre de "mojojón".

txirleta a.
Lok.: 4A, 5A, 15B, 25A, 32B
Kat.: iz.
Def.: "gaviota reidora", *larus ridibundus*.
Enz.: D. guk beti jan ditugu atxina, sapoaren gibelagaz edo lebatzaren gibelagaz edo atrapaten genituen. Braiak legez

Ondarrun saltzen genituen hogerleko bat txirlet bi. Errioan zenbakura dago. Busturin, Santiagon, bajatu geltokitik behera erriora eta han ikusiko dituzu zenbakura.
Ber.: txirlét - txirleta
Dok.: Azk. TXIRLET (B-b), gaviota de pico amarillo, vulg. garray.

txírriñe, txirriñe a.
Lok.: 16A, 29A, 32B, 36A
Kat.: iz.
Def.: "charrán". Txoria.
Ber.: txirriñek a.
Lek.: txirriña a.
Ond.: txirriñe a.
Dok.: Azk. TXIRRIN 7º (B-ond), gaviota la más pequeña de la costa.

txirristadie (egin)
Lok.: 17A
Kat.: ad.
Def.: D. arrainak beheranzkoa hartzen duenean.
Ber.: txirristadie a.
Dok.: Azk. Txirristada (B, G), resbalón, deslizamiento.

txirritxie a.
Lok.: 11B, 24A, 25B
Kat.: iz.
Def.: D. tertzak botateko usaten zen, jinezkoa izaten zen.
Ber.: txirritxe - txirritxie
Dok.: Azk. -

txirtadaka
Lok.: 19B
Kat.: adlag.
Def.: sartidan. Begitu sarrera honi.
Dok.: Azk. -

txist - txistá
Lok.: 2A
Kat.: iz.
Def.: D. palu bat gakoduna atuna eta arrain handiak enbarkateko, gakoa burdinazkoa izaten da.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: txisté a.
Lek.: kako - kakua

Ond.: kako - kaku
Dok.: Azk. TXISTA : 1º (G-ori), lanceta o lanza pequeña de que se sirven los pescadores en sus faenas.

ATARA DIRUE TXISTERA
Lok.: 25B
Kat.: e.
Def.: D. bistara atera gauza bat, dirua adibide honetan.
Oha.: berak esan ez du egin esaldi hau, galdetuta esaten dela erantzun du.
Dok.: Azk. -

TXISTA BOTATA DAKOTZAT ORRERI
Lok.: 29B
Kat.: e.
Def.: "le tengo echado el ojo".
Dok.: Azk. -

txísto - txístue
Lok.: 20B, 23B, 30B
Kat.: iz. Jo.
Def.: "silbato".
Enz.: D. galdarako lurruna igiri eta zekarren indarrarekin joten zuen txistua. Tximinian eukitzen zuten bapor txikiek. Ia usa ere ez da egin hori, merkanteetan bai.
Dok.: Azk. TXISTU : 1º (B, G), silbido y también el silbato.

txitxarrillue a.
Lok.: 4B
Kat.: iz.
Def.: D. txitxarro kumea.
Ber.: txitxarrillue a.
Dok.: Azk. -

txltxarro - txitxarrue
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: "chicharro, jurel".
Enz.: D. gutxiago-gehiago urte guztian atrapaten da. Abenduurtarrilean koipea dauka erreteko eta labarako, gero sikua izaten da.
Ber.: txitxarro
Lek.: txitxarro - txitxarrua

Ond.: txitxarro
Dok.: Azk. Txitxarro (AN, B, G, L, d'Urt. *Gram.* 23), turel, chicharro (pez).

KALA-TXITXARRUE a.
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: D. azaroa, abendua, urtarrilean koipea daukana erreta jateko.
Ber.: kala-txitxarrue a.
Lek.: kala-txitxarrua a.
Dok.: Azk. -

KASA-TXITXARRUE a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. koipea eukitzen duen txitxarro txikia.
Enz.: D. Izaro atzean hasten dira atrapaten txitxarro hura, arrain gozoa da erreta jateko eta prejiduta jateko.
Ber.: kasa-txitxarrue a.
Lek.: kasa-txitxarrua a.
Dok.: Azk. -

TXITXARRO BALTZA a.
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Enz.: D. jateko eskasagoa da.
Ber.: txitxarro baltza a.
Lek.: txitxarro baltza a.
Ond.: txitxarro baltza a.
Dok.: Azk. -

TXITXARRO BURUANDIDXE a.
Lok.: 9B, 20A
Kat.: iz.
Def.: D. abarketaren narrua lako txitxarroa.
Dok.: Azk. -

• TXITXARRO FRANTZESA a.
Lok.: 4B, 20A
Kat.: iz.
Def.: D. arrain zuriagoa da.
Enz.: D. *txitxarro frantzesa* deituten genion arrastan, gero imini zioten izena *txitxarro marikoye*. Laban-eta gozo dago.

Sin.: txitxarro marikoye
Dok.: Azk. -

TXITXARRO MARIKOYE a.
Lok.: 20A
Kat.: iz.
Def.: D. arrain zuriagoa da.
Sin.: txitxarro frantzesa
Ber.: txitxarro marikoye a.
Lek.: txitxarro marikoya a.
Ond.: txitxarro marikoi a.
Dok.: Azk. -

TXITXARRO SURIDXE a.
Lok.: 4A, 4B
Kat.: iz.
Enz.: D. kazan atrapaten da neguan, koipea eukitzen du.
Ber.: txitxarro suridxe a.
Lek.: txitxarro suridxa a.
Ond.: txitxarro surixe a.
Dok.: Azk. -

txitxarro - txitxarrue 2.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: zakilaren izen ludikoa.
Sin.: berdela, toleta
Ber.: txitxarrue a.
Dok.: Azk. -

txítxi a.
Lok.: 33B
Kat.: iz.
Def.: umeen hizkeran arraina nahi okela.
Dok.: Azk. TXITXI (B-ofi-tx, G, L, R, S), txitxia (Bc, ...) : 1º carne o pescado. (Voc. puer.)

txo!
Lok.: 8A
Kat.: ex.
Def.: mutilari edo lagunari deituteko usaten da.
Ber.: txol
Ond.: txol

Dok.: Azk. Txo : 1º (B-d-l-ub), exclamación para llamar a los muchachos.

txokolo - txokoluek
Lok.: 6B, 23A, 36B
Kat.: iz.
Def.: D. atxinako ur-botak, oholezkoak izaten ziren, behetik ohola eta goitik narrua.
Ber.: txokoluek a.
Dok.: Azk. Txokolo (B-a-tx, G-bid-etx-zumay), chocio, almadreña.

txori - txoridxe 1
Lok.: 2B
Kat.: iz.
Def.: "pájaro".
Ber.: txorí - txoridxe
Lek.: txori - txoridxa
Dok.: Azk. TXORI : 1º (AN, B, BN, G, R, S), pájaro.

txori - txoridxe 2
Lok.: 3B
Kat.: iz.
Def.: D. botaberak eroaten duen eraztun bat arrainak heltzen duenean erriaten dena eta hau altxatzen denean ostabere bere lekura doana.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: txorí - txoridxe
Lek.: txori - txoridxa
Dok.: Azk. TXORI 10º (B-l), ojete por el cual se hace pasar el aparejo con que se pescan atunes.

BERRELEKO TXORIDXE a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: berreleko apaiuari dagokion txoria.
Ber.: berreleko txoridxe a.
Dok.: Azk. -

ERDIKO TXORIDXE a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: erdiko apaiuari dagokion txoria.
Ber.: erdiko txoridxe a.

Dok.: Azk. -

PúNTAKO TXORIDXE a.
Lok.: 9B
Kat.: iz.
Def.: puntako apaiuari dagokiona
Ber.: púnteko txoridxe a.
Dok.: Azk. -

***txubaskero - txubaskerue**
Lok.: 15A
Kat.: iz.
Def.: "chubasquero".
Dok.: Azk. -

txubasko - txubaskue
Lok.: 38A
Kat.: iz.
Def.: "chubasco".
Dok.: Azk. -

***txupói - txupoye**
Lok.: 7A, 10B
Kat.: iz.
Def.: D. biberoak azpian eukitzen duena ura hutsituteko, txupoietatik urteten du urak. Makinak ere badauzka txupoiak hondotik ura hartzeko freskatuteko-ta.
Ber.: txupoye a.
Dok.: Azk. -

U
u
Lok.: 20B, 22A
Kat.: iz.?
Def.: babestuteko gillan iminten zen *u* formako burdina.
Zit.: u imiñdxe, gillen
Oha.: cf. te
Dok.: Azk. -

ubilka
Lok.: 11B
Kat.: adlag.

Def.: *ubilladak* egiten.
Ber.: ubilke
Dok.: Azk. -

ubilladа - ubilladie
Lok.: 3B, 11A, 29B
Kat.: iz.
Def.: D. arrainak uraren ertzean egiten duen mugimendua.
Ber.: ubilladie a.
Dok.: Azk. -

ubilladaka
Lok.: 11B
Kat.: adlag.
Def.: ubilladak egiten.
Dok.: Azk. -

ubille, ubíllek a.
Lok.: 3B, 5A, 30B
Kat.: iz.
Def.: enbarkazioan berrela baino atzeragoko lekua, atzeko buelta.
Ber.: ubille - ubillie
Dok.: Azk. -

ueten - uretana
Lok.: 6B, 9A, 11A, 15A, 18A
Kat.: iz.
Def.: "remolino".
Enz.: D. atxina izaten zen txitxarro handitan, asko egoten ziren eta uretena formaten zuten, korrenta lez ikusten zen, uetenari erriaten zitzaizkion tertzak.
Ber.: uetena(k) a.
Dok.: Azk. -

uetxa a.
Lok.: 9A
Kat.: iz.
Def.: D. atxina txoria egiteko material gogorra, okertu eta aroa formaten zen berarekin.
Ber.: uétx - uetxa
Dok.: Azk. -

ugera - ugerie

Lok.: 17A, 19B
Kat.: iz.
Def.: D. arraina erdi azalean dagoenean haizea egotea lez egiten duena.
Ber.: ugera - ugerie
Dok.: Azk. -

ugerduen
Lok.: 17A
Kat.: adlag. Joan.
Def.: D. atuna-ta metro bi, hiru eta lauan joaten denean, *ugerie* armaten du goian.
Ber.: ugerduen
Lek.: urbarduan
Dok.: Azk. -

uger (egin)
Lok.: 25A
Kat.: ad.
Def.: "nadar".
Dok.: Azk. Uger egin (B-a-mu-tx,...), nadar.

unada - unadie
Lok.: 11B
Kat.: iz.
Def.: D. leku bat, esate baterako arrantzan arraina topaten dena. Itsasoan esaten da.
Ber.: unada - unadie
Dok.: Azk. -

***ur - uré**
Lok.: 1A
Kat.: iz.
Def.: "agua".
Ber.: ur - uré
Lek.: ura a.
Ond.: ur - ure
Dok.: Azk. UR, hur : 1º (c), agua.

URANDIDXE a.
Lok.: 10A, 12B, 17A
Kat.: iz.
Def.: D. ehunetik berrehun brazara edo.

Zit.: oin urandirau dxun bi xu
Ber.: urandidxe a.
Lek.: urandidxa a.; botera - boteria
Ond.: uraundixe a.
Dok.: Azk. -

URASIDXE a.
Lok.: 17A
Kat.: iz.
Def.: D. ur hazia, ur handia, ehunetik berrehun brazara edo.
Zit.: urasitxik egon gara
Sin.: urandidxe
Ber.: urasidxe a.
Dok.: Azk. -

URBI, URBIDXEN, URBITXEN
Lok.: 18A, 20B
Kat.: adlag.
Def.: ur erdi.
Ber.: urbitxen
Dok.: Azk. -

URBITXARTI(E)N
Lok.: 20B
Kat.: adlag.
Def.: ur erdian.
Sin.: urerdidxen
Dok.: Azk. -

UR DULTZIE a.
Lok.: 2B, 21B, 24A
Kat.: iz.
Def.: "agua dulce".
Dok.: Azk. -

URERDIDXE, URERDIDXEN
Lok.: 10B, 15B, 18A
Kat.: adlag.
Def.: ez azalean ez hondoan.
Dok.: Azk. -

URILLEK a.
Lok.: 13B

Kat.: iz.
Def.: "aguas muertas".
Ber.: urlllek a.
Dok.: Azk. Ur hil (AN-b, L-ain), ur ill (BN-am, G-t), agua tranquila.

URLARRIDXE a.
Lok.: 11A
Kat.: iz.
Def.: azalean arrainak sortzen duen uraren mugimendua. D. kalma-kalma dago eta haizea egotea legez, olatutxu legez, hura da ur larria. Botakarra ur larriko arraina da.
Ber.: urlarridxe a.
Ond.: urlarri - urlarrixe
Dok.: Azk. -

URMEYE a.
Lok.: 10A, 13B, 17A
Kat.: iz.
Def.: D. laurogei braza edo gutxiagoko ura.
Zit.: urmetik egon gara
Sin.: urtxikidxe
Ber.: urmeye a.
Lek.: ez da esaten
Ond.: urmeye a.
Dok.: Azk. -

URTXIKIDXE a.
Lok.: 10A, 17A
Kat.: iz.
Def.: laurogei braza edo gutxiagoko ura.
Sin.: urmeye
Ber.: urtxikidxe a.
Lek.: urtxikiña a.
Ond.: urtxikixe a.
Dok.: Azk. -

urabera - uraberie 1.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "bajamar".
Sin.: bajamara
Ber.: ureberie a.
Dok.: Azk. Ura-bera (B), marea abajo.

urabera - uraberie 2.
Lok.: 34A
Kat.: iz.
Def.: "nutria".
Sin.: itxastxakurre
Dok.: Azk. Uagara (B-mu?-tx), nutria.

uragorie a.
Lok.: 19B
Kat.: iz.
Def.: "pleamar".
Sin.: plemara
Ber.: uregorie a.
Dok.: Azk. Ura-gora (B), marea arriba. (V. Ur gora)

ur-arratoyek a.
Lok.: 22B
Kat.: iz.
Def.: D. estoldetatik dabiltzan eta portura urteten duten arratoiak.
Dok.: Azk. -

urbótak a.
Lok.: 23A, 36B
Kat.: iz.
Def.: "botas de agua".
Dok.: Azk. -

ure (egin)
Lok.: 9B
Kat.: ad.
Def.: "hacer agua".
Dok.: Azk. -

uré kendú
Lok.: 22A, 32A
Kat.: ad.
Def.: "achicar el agua".
Sin.: dxitu, dxolatu
Ond.: ure sikatu
Dok.: Azk. -

urkulo - urkulue

Lok.: 7A, 7B, 8B
Kat.: iz.
Def.: sardangoak daukan *uve* modukoa, adar edo punta bat izatea legez. Bi eukitzen ditu, bat puntan eta bestea erdi inguruan.
Enz.: D. trainenn zakua iminten zenean goiko urkuloa usaten zen, meheagoa da, arrain asko egoten zenean, berriz, behekoa.
Oha.: cf. *orkie*
Ber.: urkulo
Dok.: Azk. URKULA : 1º (B-b), horquilla de que se sirven los pescadores para levantar más fácilmente las redes cargadas de peces, vulg. charrango.

BEKO URKULUE a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Dok.: Azk. -

GOIKO URKULUE a.
Lok.: 7B
Kat.: iz.
Dok.: Azk. -

urreburu - urreburue
Lok.: 1B
Kat.: iz.
Def.: "dorada".
Ber.: urreburue a.
Ond.: urreburo - urreburu
Oha.: gutxi baia Mundakan ere esaten dela dino. Cf. *doradie*
Dok.: Azk. Urreburu (B-l, ...), dorada, pez marino, vulg. berrugate.

urta - úrtie
Lok.: 21A
Kat.: iz.
Def.: arrain bat.
Enz.: D. Iuletan apaiua alaten arrainarekin eta krakl heltzen zion.
Dok.: Azk. URTA (AN-ond, G-don), cierto pez marino parecido a la breca, pero mayor, vulgarmente llamado en Santander cuco merlucero.

urtxakurre a.
Lok.: 29B
Kat.: adj.

Def.: D. arrantzan abila dena, itsasorako zaletasuna daukana.
Zit.: fio! urtxakurre sara txo
Dok.: Azk. -

ustaga - ustagie
Lok.: 21B, 25B, 26B
Kat.: iz.
Def.: "amante de ostaga" ITSASOA enziklopedian. D. bergari amarraten zaic gero izateko.
Oha.: begitu irudietan
Dok.: Azk. Ustaga (AN-ond, B, G, L), ostaga, cuerda gruesa que se mete por la polea y está fija al izar las velas.

uxuxo - uxuxue
Lok.: 5A, 15B, 16A, 32B, 33B
Kat.: iz.
Def.: "alca, arao, frailecillo común".
Oha.: Mundakan *bibitxue* eta Bermion *uxuxue* dela dino, gaur egun Mundakan ere esaten da azken hau.
Ber.: uxuxo - uxuxue
Dok.: Azk. UXUXU (B-b), gallina de mar, gallineta, rascón, gaviota negra de pecho blanco.

Y

yamentiendesa a.
Lok.: 28B
Kat.: iz.
Def.: abadea esateko erabiltzen den esakera modukoa.
Enz.: D. abadeak mollatik-eta ikusteak eguraldi txarrak zekartzala esaten zen txantxetan. Galduta dago esakera hori.
Ber.: yamentiendesa a.
Dok.: Azk. -

TOPONIMIA

A

Abadan plaidxe
Lok.: 32B
Def.: Portuondo baino barrurago egoten zen plaitxua.
Enz.: D. abadek egiten zuten uger bertan. Orain trena pasaten den lez zarratu egin dute eta ez dago haitz sueltu bat baino.

Abascal, Abascaleko kalie
Lok.: 38A
Def.: beheko kala baten izena. Total handia da.

Abrie (á-)
Lok.: 18B
Def.: "el Abra".
Lek.: Abria

Agarre
Lok.: 11A
Def.: Mundakako kanposantuan dagoen etxe bat.
Enz.: Murguko eskinadarako eta Erdiko harrirako marka bat da.
Ber.: Agarre

Agurie
Lok.: 13B, 16B, 18B
Def.: marka modura erabiltzen den mendia.
Enz.: D. Kalabarrin Jataren beheko mandatxuan urteten du.
Ber.: Agurie

Aitxitxen kalie
Lok.: 4B
Def.: Altarritik hurre dagoen kalatxua (barrukoa).

Akatx (á-)
Lok.: 12B
Def.: San Juanen ondoan dagoen haitz handia.
Ber.: Akatx á-

Albamonte
Lok.: 12B
Def.: besegutako kala bat. Ez da gogoratuten Kalabarritik bada edo.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Almamonte

Alfa agertue (á-)
Lok.: 13A
Def.: Alfako eskinadarako marka.

Alfako eskiñadie (á-)
Lok.: 13A
Def.: D. Altarriren barruko mandako eskinada.
Enz.: D. markak: Mundakako eliza Santa Katalinako ermitarekin iminita eta Alfa zaharra agertuan.

Alta (á-)
Lok.: 4B, 12B
Def.: D. Bilboko Abraren aurreko kala.
Enz.: D. Matxakutik hamasei milla dagoz noroestean. Ehun brazatik berrehun eta hogeitamar brazara egiten da, basa eta harrikirria dago. Besegua, lebatza eta holakoa atrapaten da. Arrastan lirioa asko.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Alta á-

Altarri, Altarriko arridxe
Lok.: 4A, 11A, 13A, 21B
Def.: D. Murgu eta Izaro bitarteko harri handia, zabala.
Enz.: D. hor angiratako eta lupinatako palangrak ere botaten dira. Sareak ere bai.

Altarriko eskiñadie
Lok.: 4A, 11A
Def.: Altarriko harriaren ertza.

Anboto
Lok.: 14A
Def.: Anboto
Ber.: Anboto, Anbotoko mendidxe
Lek.: Amoto, Amoto mendi, Anboto

Anboto nagosin bixarrak

Lok.: 14A
Def.: Anbotoren gailurra.
Enz.: D. Santamoron agertuten direnean ur handia dator.
Ber.: ez dakite

Andiño, Andiñoko baixak
Lok.: 4B
Def.: Bermio baino oesteragoko baixa batzuk.
Ber.: Andiño

Andrakala
Lok.: 12B, 14A, 18B
Def.: goiko kala bat, barrurengoa, ondarrutarrena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Andrakala, Andrakalie
Ond.: Andrakala

Antzora
Lok.: 32B
Def.: Antzora.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Antzora

Antzorako portue
Lok.: 33A
Def.: Antzorak daukan senaia.
Enz.: D. Antzorako portuak hondartza dauka. Lehen mojak joaten ziren, gaur larrugorritan egoten dira.

Antzorapie
Lok.: 4B
Def.: Antzoraren beheko manda.
Enz.: tximinoitan-eta joaten dira.

Antzora-puntie
Lok.: 21B
Def.: Antzorak daukan punta.

Apó
Lok.: 12B, 18B
Def.: kala baten izena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Apó

Arane agiridxe
Lok.: 4B
Def.: Bermioko Arane agirian breketako eta tximinoitako baino ez da.

Arballu
Lok.: 14A, 18B
Def.: Matxakuren goian dagoen mendia.
Enz.: ez da markaten.
Ber.: Arballu, Arballuko mendidxe

Aritxatxu, Aritxatxuko plaidxe
Lok.: 4B
Def.: Aritxatxu, Bermioko hondartza.
Ber.: Aritxatxu

Arkakala
Lok.: 12B
Def.: kala baten izena.
Ber.: Arkakala

Arketa
Lok.: 32B
Def.: D. "Arquetas".
Enz.: D. ezkira egiten joaten gara.

Arketako karkabie
Lok.: 34B
Def.: Laida akabakeran dago.

Arketako sénaidxe
Lok.: 32B
Def.: Arketak daukan senaia.
Enz.: D. enbarkazioak egoten dira negu guztian, turistak.

Arkú agiridxen
Lok.: 12B
Def.: Ogoflok daukan arkua agirian, batelarekin eguraldi barean pasa litekeena.
Enz.: D. tximinoitan zoazenean Izaro atzera arkua agertuten deneko dago eskinada, Kanpoko eskinada.

Armintza
Lok.: 18B
Def.: Armintza
Ber.: Armintza

Armintzako baixie
Lok.: 4B
Def.: D. Armintzarekin norte inguruan dagoen baixa.
Enz.: D. gu ez gara joaten.
Ber.: Armintzako baixie

Arraspe
Lok.: 4B
Def.: D. Mundakako errioan Sabino Aranaren kanposantuaren azpian dagoen senoa.
Enz.: D. harra egiten joaten ziren enbarkazioak. Atxina gatzarekin sartzen ziren patatxa gallegoak.

Arri eder
Lok.: 4A
Def.: D. Potor harri nagusiaren barruko mandan dagoen baixa.
Ber.: ez dakite

Arritxu
Lok.: 12B, 14A, 30A
Def.: goiko kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Arritxu
Lek.: Arretxu
Ond.: Arritxu

Arróix
Lok.: 4A, 36B
Def.: Lagaren gainean dagoen mendia. Baserri bat markaten da.

Artapeko eskiñadie, Artapie
Lok.: 4B
Def.: D. Ogoñon goian arte batek urteten zuen, arbola, haren azpiko eskinada.

Artie
Lok.: 32B
Def.: Arteaga.

Artxikote
Lok.: 4A, 34A
Def.: Izaroren norteko mandako punta.
Ber.: Artxikote

Artxikoteko eskiñadie
Lok.: 4B
Def.: Artxikoteren inguruko eskinada?

Artxikoteko karkabie
Lok.: 13A
Def.: Altarriko harria eta Artxikote bitartean dagoen karkaba?

Askarretxe
Lok.: 4B, 18B, 23A, 33A
Def.: D. Mundakako Santa Katalinako molla atzean dagoen haitza.

Atxako solope
Lok.: 18B
Def.: D. Santa Katalinako mollara allega baino lehenago dagozen haitzak.
Oha.: begitu irudietan

Atxa-sabale
Lok.: 18B, 20A
Def.: artzaren ondoan, iku arbolaren azpian dagoen haitz zabala.

B
Baidxona
Lok.: 18B
Def.: Baiona.
Ber.: Baidxona

Bakidxo
Lok.: 18B
Def.: Bakio.
Ber.: Bakidxo

Bakidxo-puntie
Lok.: 4B
Def.: "Punta de Baquio".

Banco la Pistola
Lok.: 14B, 36B
Def.: Gran Soleko plaia?

Bañerapie
Lok.: 4B
Def.: D. Mundakako elizaren atzean dago.

Barrako senaidxe
Lok.: 33A
Def.: Mundakako barrako senaia.

Barru atxe
Lok.: 4B, 13B, 34A
Def.: D. Izaroren atzeko alderdiko baixa bat.

Basamendi
Lok.: 2B, 12B
Def.: D. Matxakutik noroestean joat. eta hamahiru millagaz daukazu Basamendi.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Basamendi

Basa sabala
Lok.: 14A
Def.: D. hamabi milla nortean dago Santa Katalinako farolarekin.

Basorkadak
Lok.: 13A, 16A, 30A
Def.: D. kala, Izarotik nordeste-kuarta-nortean edo halan dagoz. Kalabarri, gero da ur handia eta gero datoz Basorkadak.
Ber.: Basorkadak

Bermio
Lok.: edonon
Def.: Bermio.
Ber.: Bermio

Bermio agiridxen
Lok.: 4B, 13A
Def.: D. Mundakako torrea kanposantuaren goiko alderdian dagoen baserriarekin iminita dago Bermio agiriko eskinada.

Bermio aurreko baixie
Lok.: 4B
Def.: D. Bermioren aurrean dagoen baixa, ia ronpeolas allegata dago bertara.

Bérria
Lok.: 37B
Def.: D. Santoña eta Isla bitartean dago.
Enz.: D. galerazota egoten zen baia sartzen ginen arrastan.

Betrokolo
Lok.: 16B, 18B
Def.: Mundakako menditxua.
Enz.: D. Aporako-ta marka da.

Billáu, Billáu-púntie
Lok.: 3A, 35A
Def.: "Punta Villano".
Ber.: Billaue
Lek.: Billaua
Ond.: Billau

Birjiñie
Lok.: 16A, 20A, 30A
Def.: D. 1. Otoioren atzetik urteten duen mendi tunturtxu bat. 2. Oriñoneko mendiaren gainean urteten duen "la Virgen de las Nieves".
Ber.: Birjinie

Búrgos
Lok.: 12B
Def.: elantxobetarren kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Búrgos

Busturi
Lok.: 4B
Def.: Busturia.

Busturiko mendidxe agertuen
Lok.: 4B
Def.: Portuondo puntan Busturiko mendi zorrotza ikusten denean.

Busturiko mendi sorrotza
Lok.: 12B, 23A, 33A
Def.: Atxa-punta mendia?
Enz.: D. Erdiko harrirako-ta marka da.
Ber.: Busturiko mendi sorrotza

C
Cabeso Bermeo
Lok.: 37B
Def.: D. Suanses eta Comillas bitartean dago. Zazpi metro dauzka goian eta berrogeitamar behean.

Cabo Mayor
Lok.: 38A
Def.: D. Sananderen Sardinerotik urteten duen kabua.

D
Debá
Lok.: 18B
Def.: Deba.
Ber.: Debá

Dolosti, Donosti
Lok.: 18B
Def.: Donostia.
Ber.: Dolosti

DX
Dxatá
Lok.: 14A, 30A
Def.: Jata mendia.
Ber.: Dxatá
Lek.: Dxata
Ond.: Txata

Dxustabanku
Lok.: 12B
Def.: D. Apo eta Kabarga bitarteko kala.
Oha.: begitu irudietan

Ber.: Dxustumanku

E

Elantxobe
Lok.: 18B
Def.: Elantxobe.
Ber.: Elantxobe

Elixa bidxek, Elixa bidxetako baixie
Lok.: 4B
Def.: Alfa agertua eta Mundakako eliza Santa Katalinako ermitarekin bat iminita dagoen baixa.

Elixatzie
Lok.: 4B, 13A
Def.: elizaren atzean kañaberekin ibiltzen diren lekua.

Elixi agertuen
Lok.: 13A
Def.: marka baten izena.

Erdiko arridxe
Lok.: 13A
Def.: D. Mundakatik nortean urten eta behe-herriak agertuten direnean berrogeitabi brazatan datorren harria, nahiko zabala da.
Enz.: D. markak handik behe-herriak agertu eta hemendik Busturiko mendi zorrotza Agarren iminita.

Erdiko mollie
Lok.: 23A, 31A, 32B
Def.: Mundakako molla bat.
Oha.: begitu irudietan

Ermú
Lok.: 12B
Def.: D. Akatxetik eta Matxakura dagoen senoa.
Ber.: Ermú

Errekado
Lok.: 12B, 13A, 14A
Def.: kala baten izena. D. Matxakutik sei milla dagoz.
Oha.: begitu irudietan

Ond.: Errekadu

Erridxue
Lok.: 20A, 32B
Def.: "Ría de Mundaka".

Erridxo sarra
Lok.: 32B
Def.: Mundakako errioak lehen zeukan ibilbidea.

Errosa
Lok.: 16B
Def.: Bermioko Alfapea.

Errosape, Errosapie
Lok.: 13B, 16B
Def.: Errosapea.
Ber.: Errosape, Errosapie

Erroskerie
Lok.: 14A, 16A, 18B, 30A
Def.: Otoioren gainean apur bat lesterago urteten duen mendi bat.
Enz.: D. Santamoroko marka. Erroskera zarratuten denean Otoion ur handia dator.
Ber.: Erroskerie

Errotako baixie
Lok.: 13A
Def.: D. Eskomulgatxe eta Lagako mandan dagozen baixen bitartean urteten duen baixa.
Enz.: D. markak: han errota imini agertuta eta hemendik mojen konbentua zabalik apur bat.

Eskolape, Eskolapie
Lok.: 4B, 13A
Def.: Matxakurantzean Gibele pasata dagoen eskolaren pea.

Eskolapeko eskiñadie
Lok.: 4B
Def.: eskolapean dagoen eskinada.

Eskomulgatxe, Eskomulgatxeko baixie
Lok.: 4A, 13A, 26B, 36B

Def.: D. Lagako plaiatik urteten duen baixa. Gurutze bat dauka goian.

Eskote
Lok.: 4B, 12B
Def.: Eskote, kala baten izena.
Sin.: Grankalto
Ber.: Eskote
Lek.: Eskote
Ond.: Eskote, Iskote

Espiritu Santo
Lok.: 3A
Def.: "Picos de Europa"n Naranco de Bulnes baino oesterago egoten zen mendia. Arrastako izena da.
Oha.: cf. Padre, Hijo

Esponjie, Esponjako atxa
Lok.: 4A, 16B, 26B
Def.: Punta Gane? D. Antzoran Laga mandatik dagoena.
Enz.: D. kostatik hurre dago baia beti dago bistan.

etze andidxe, Mundekako etze andidxe
Lok.: 23A
Def.: Txorrokopuntan goian dagoen etxe handi bat, medikuaren aurrean dagoena.

Etzebarri agertuen eskiñadie
Lok.: 4B, 13A
Def.: eskinada baten izena.

Etzebarri agertuko baixie
Lok.: 4B
Def.: Lagako baixa bat, marka Etxebarri agertuan daukana.

F
Farol bidxek, Farol bidxetako baixie,ek
Lok.: 4B, 27B, 30A
Def.: Matxakuko farol zaharra eta berria mortemor iminita dagoen baixa, Matxakutik nortean milla bat edo.

Frantxun atxak
Lok.: 4A

Def.: Bermioko ronpeolasen atzeko haitzak.
Ber.: Frantxun atxak

Frantziko *kostie
Lok.: 5B
Def.: "Costa francesa".

G
Galdisko errekie
Lok.: 13B
Def.: kala baten izena. Ez da gogoratuten non dagoen.
Ber.: Galdisko errekie

Galdixur
Lok.: 13A, 14A
Def.: D. kala txiki baten izena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Galdixur

Galdixurreko urandidxe
Lok.: 14A
Def.: Galdixurren dagoen ur handia.

Galie
Lok.: 12B
Def.: "Punta Galea".

Galiko farola
Lok.: 12B
Def.: "Faro de Punta Galea".

Gastelu
Lok.: 16A
Def.: goiko kala baten izena.
Lek.: Gastelu
Ond.: Gastelu

Getaidxa,e
Lok.: 18B
Def.: Getaria.
Ber.: Getaidxe

Gibele, Gibeleko etzie
Lok.: 4A
Def.: Bermioko baserri baten izena.
Ber.: Gibele

Gibelpe, Gibelpie
Lok.: 4A
Def.: Gibelpea.
Ber.: Gibelpie

Gibelpeko baixie
Lok.: 4A
Def.: Gibelpean dagoen baixa.

Goidxerri
Lok.: 12A
Def.: Goierri, kala baten izena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Goidxerri

Goidxerriko urandidxe, Goidxerriko ure
Lok.: 12B, 18B
Def.: Goierrik daukan ur handia.
Ber.: Goidxerriko urandidxe

Grankalto
Lok.: 4B, 14A, 25A
Def.: Eskote, kala.
Enz.: D. Lekeitioko Santa Katalinako faroletik hogeitamairu milla dagoz nordestean. Besegua, lebatza, txitxarroa.. atrapaten da. Gu arrastan ibiltzen ginen baia lebazaleak barrurago ibiltzen dira.
Sin.: Eskote
Lek.: Garganto

Gran sol
Lok.: 14A
Def.: Gran Sol, kala.
Ber.: Gran sol

H
Hijo
Lok.: 3A

Def.: Naranco de Bulnesetik hurre egoten zen mendi txikiagoa. Arrastako izena da.
Oha.: cf. Espiritu Santo, Padre

I

Iá, Ié
Lok.: 18B
Def.: Ea.
Ber.: Ié
Lek.: Ia

Ikopie
Lok.: 4A
Def.: Antzorapean tximinoitan-eta joaten den lekua.
Ēnz.: D. atxinako agurek iminiko izena da, iku arbola egoten zen hor.
Oha.: begitu irudietan

Iñakin etzie agertuen
Lok.: 4B
Def.: D. Kanpoko eskinada, Izaro atzean begianditako lekua.

Iru arri andidxetako baixie
Lok.: 4A, 12B, 16B
Def.: Ogoñotik hiru harri handi agertuten direnean dagoen baixa.

Ixaro
Lok.: 1A..
Def.: Izaro.
Ber.: Ixaro
Lek.: Ixaro
Ond.: Ixaro

Ixaroko portue
Lok.: 16B, 33A
Def.: D. Izaron lesteko mandatik egiten den senaitxua, molla lez dauka.
Ber.: Ixaroko portue

J

Jardín
Lok.: 38A

Def.: beheko kala bat.

K

Kabarga
Lok.: 12B, 18B
Def.: Matxakutik noroestean dagoen kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Kabarga

Kabratxe
Lok.: 4B, 18B, 33A
Def.: D. Santa Katalinako ermitaren azpian, puntan urteten duen baixa bat.

Kabreton, Kápreton
Lok.: 4B
Def.: Capbreton.
Ber.: Kabreton
Ond.: Kabreton

Kabretoneko posue, Kapretoneko posue
Lok.: 4B, 12B
Def.: "Fosa de Capbreton".
Ber.: Kabretoneko posue
Ond.: Kabretongo posu

Kábuko plantxie
Lok.: 4A
Def.: Matxakuko plantxa, plantxada.

Káixerren baixie
Lok.: 4A, 4B, 11A, 23A
Def.: D. Izaro eta Murgu bitarteko baixa.
Enz.: D. Kaixer izan da neure aitite, berak topa zuen baixa hori. Markak: barrako palua kofradiko atean iminten zen, orain jatetxeak bentana handi bat daukan lekuan eta Santa Eufemiako torrea Lamian-puntatik kikuka. Ertzean brekak atrapaten dira eta bere gainean kabrak.
Ber.: ez dakite

Kalabarri
Lok.: 12A

Def.: kala baten izena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Kalabarri

Kalabarriko urandidxe, Kalabarriko posue
Lok.: 12B
Def.: Kalabarrik daukan ur handia.
Enz.: D. Mendi baltz pegaten zaionean Ogoñori zarratu gurarik, aor dator ur handia.

Kalafaltzo
Lok.: 12A, 12B
Def.: D. Sigarre eta Kalabarri bitarteko kala.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Kalafaltzo

Kalatxu
Lok.: 16B
Def.: kala bat. Ez da gogoratuten non dagoen.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Kalatxu

Kanalaue
Lok.: 4A, 13A, 21B, 25A
Def.: D. Mundakatik, Murgutik eta Antzorara, tximinoitan eta egoten garena.

Kanalauko baixie
Lok.: 23A
Def.: Kanalauan dagoen baixa bat.
Enz.: D. markak: molla zaharra hiltegian, orain txokoa da, eta kolonia eskolarreko erlojua dagoen teilatutxua kikuka Sukarrieta mandatik. Atxina atrapaten zen breka polito. Bistara ere ikusten da iluntasuna, orain ez dakit ez den egongo tapata.

Kanale
Lok.: 32B, 33A
Def.: Kanala.

Kanpasar
Lok.: 14A
Def.: mendi bat, ez ei da benetako Kanpazar.
Ber.: Kanpasar

Kánpoko eskiñadie
Lok.: 4A, 12B, 23A, 36A
Def.: Izaro atzean dagoen eskinada.
Enz.: D. begiandiak eta tximinoiak atrapaten joaten gara. Atxina makallo arraina atrapaten zen. Marka: begitu *arku agiridxen.*

Kantabrikue
Lok.: 18B
Def.: "Mar Cantábrico".
Oha.: dena den gogoratu Imanol Berriatuaren berbak (130. orrialdea): "Euskaldunok nola deitzen dugu geure itsasoa? Nik dakidala, herriak ez dio aparteko izenik ematen. *Gure mandako itsasoa* deitzen dute bermeotarrek. Horregatik, izen berri bat ematekotan, Bizkaiko Itsasoa eman behar genioke, eta ez, euskal idazle gehienek egiten duten bezala, Kantauriko Itsasoa. Nik behinik behin holaxe idatziko dut beti". Neu ere bat nator Imanol Berriatuarekin Bizkaiko Itsasoa-ren alde.

Kañaberape, Kañaberapeko baixek
Lok.: 4B
Def.: D. Santa Katalina eta Murgu bitartean dagozen baixak. Atxina angirak atrapaten ziren hor, kañaberak dagozenez bertan soloan horregaitik izena.

Karabidxe
Lok.: 33A
Def.: itsasadarrean egoten zen karobia, orain ez dago ezer baia izenak segiduten du.

Kasetatzie
Lok.: 4B
Def.: lehen talan egoten zen karabinarien txabolaren atzeko alderdia.

Katie
Lok.: 16B
Def.: "Pedernales", Sukarrieta.
Sin.: Pedernales, Samikolle

Katillotxu
Lok.: 16B, 18B
Def.: Katillotxu, Mundakako mendia.

Kontíx
Lok.: 18B
Def.: D. Tellagorrien hurrengo, norterago dagoen herria. Farola dago.

Kóstarren kála
Lok.: 12B, 18B
Def.: goiko kala.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Kostarren kala, Kostarren kalie
Lek.: Kostarren kala, Kostarren kalia, Takarako
Ond.: Kostarren kala

Kukutz arri, Kukutz arriko baixie
Lok.: 4A, 12B
Def.: Izarotik hurre dagoen baixa bat.
Enz.: D. atxina kukutzak eta takartak atrapaten ziren.

Kurrillo andidxe, nagosidxe
Lok.: 13B
Def.: San Juanen azpian dagoen baixa haziagoa.
Ber.: Kurrillo andidxe

Kurrillo txikidxe
Lok.: 13B
Def.: San Juanen azpian dagoen baixa txikiagoa.
Ber.: Kurrillo txiki, Kurrillo txikidxe

Kurtzepie
Lok.: 13B
Def.: D. Bermiotik Bakiorantz joanda bidetik harrobia topaten da, atxina gurutzea egon da, haren azpia.
Enz.: D. tximinoitan eta angiratan eta hola joaten ziren.
Ber.: Kurtzepie

L

Lagá, Lagako plaidxe
Lok.: 34A
Def.: Laga.

Lagako baixie
Lok.: 4A, 13A

Def.: "Piedra de Laga".

Lagako eskiñadie
Lok.: 21B
Def.: eskinada bat.

Laidá
Lok.: 25A, 32B
Def.: Laida.

Laidako etzie
Lok.: 24B
Def.: Laidan ikusten diren etxe handi bietatik gorengokoa.
Enz.: D. Matxaku eta Akatx bitarteko baixa baten marka da, Matxakuren puntan agertuan.

Laidatxu
Lok.: 18B, 32B
Def.: Mundakako hondartza. Lehen Etxebarripeari baino ez zitzaion esaten.

Lamera-puntie
Lok.: 13A, 34A
Def.: Lameraren amaiera.
Enz.: D. Kaixerren baixarako Santa Eufemiako torrea Lamera-puntan iminten da.
Ber.: Lamera-puntie

Lamidxane
Lok.: 13A
Def.: "Lamiaran".

Lamidxan puntie
Lok.: 4A, 23A
Def.: "Punta Lamiaran".

Lapurkalie
Lok.: 18B, 30A
Def.: D. Apo mandatik dagoen kala txikia.
Ber.: Lapurkalie

Larrún
Lok.: 14A

Def.: Larrun, mendia.
Enz.: D. arrastan markaten genuen goiko kaletan.
Ber.: Larrún
Ond.: Larrun

Lasareto, Lasaretopie
Lok.: 13B
Def.: D. Matxakutik egon behar du, entzutea daukat.
Ber.: Nasareto

Laugának
Lok.: 12B, 30A
Def.: kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Laugának

Lekeitxo
Lok.: 18B
Def.: Lekeitio.
Ber.: Lekeitxo
Ond.: Leketto

Lekeitxoko mendidxe
Lok.: 14A
Def.: D. Lekeitioko mendia, hiru gurutze dauzkana.
Ber.: Lekeitxo(ko) mendidxe

Lekeitxoko sillue
Lok.: 14A
Def.: D. Andrakalaren beheko puntaren barruko manda, kalatxua.
Enz.: D. arrastan sartzen ginen.
Ber.: Lekeitxoko sulue

Lemadxalie
Lok.: 4A
Def.: D. Antzora eta Otzarri bitartean dagoen baixa bat.
Enz.: D. hamalau pieko mareak direnean agertuten du bere burua, ostantzean ez da ikusten. Batelek lema luzea eroaten zuten atxina eta pasa gainetik eta lema apurtuten zen, horregaitik izena.
Ber.: Lemadxalie

Lumátxak
Lok.: 12B, 13A

Def.: Pitonen bertan dagoen kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Lumatxak, Lumetxak
Lek.: Lumatxeta
Ond.: Lumatxeta

Lurgorri
Lok.: 13A
Def.: D. Matxakuko punta eta Gibele bitartean dago.
Ber.: Lurgorri

M

Madalenapie
Lok.: 4A
Def.: D. Izaroko gazteluaren hemendiko alderdia.

Máidxie
Lok.: 16A
Def.: beheko mendi bat, mahai itxurakoa.

Makabi
Lok.: 36B, 38A
Def.: D. Sananderetik, Cabo Mayorretik sei milla nortean dagoen kala.

Mar de España
Lok.: 2B, 4B, 12B, 16A
Def.: beheko kala bat. D. Basamendi galdu barik segidu eta Mar de España dator.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Mar de España

Marona
Lok.: 3A, 36B, 38A
Def.: D. Cabo Mayorretik normoroestean zortzi millara edo dagoen kala.

Matxaku, Matxakuko kabue
Lok.: 3A..
Def.: "Cabo Machichaco".
Ber.: Matxaku
Lek.: Matxaku

Ond.: Matxaku. Ez dakit *tx* edo *tz* ahoskatuten duten.

Matxakuko plantxadie
Lok.: 12B
Def.: D. Matxakutik itsasoaren barrura doan plantxa.

Matxikorta
Lok.: 13B
Def.: D. kala txikiren bat da, entzutea badaukat.
Ber.: Matxikorta

Mendi baltz
Lok.: 13A, 14A, 16A, 18B, 30A
Def.: Lagaren gainean urteten duen mendi beltz bat, iluna.
Enz.: D. Kalabarriko posurako marka, begitu honi.

Mendi kumak,ek
Lok.: 13B, 16B
Def.: D. Jataren beheko mandatik agertuten diren mendi txikitxuak.

Mértxotxu
Lok.: 14A
Def.: Matxakutik zortzi millan dagoen kala.
Enz.: D. lebatz-kala da baia atxina esku-apaiuarekin ibiltzen zen.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Bértxotxu

Molla sarra
Lok.: 23A
Def.: Mundakako Santa Katalinako molla, kanporengokoa.
Oha.: lehen gehiago erabiltzen zen berba hau, gaur egun gero eta gehiago *Santa Kataliñako mollie*. Begitu irudietan.
Sin.: Santa Kataliñako mollie

Monte Ano
Lok.: 20A
Def.: D. Santoñaren oesteko mandatik urteten duen mendia.

Mosolu(e)n sillue
Lok.: 23A, 34A
Def.: Ogoñon, Elantxobe mandatik dagoen zilon, mozoloaren antza dauka.

Motas, Mótetako kalie
Lok.: 22A
Def.: "Playa de las Motas", Oriñonen norteko kala.

Motriku
Lok.: 18B
Def.: Mutriku.
Ber.: Motriku
Ond.: Mutriku

Mundaka, Mundéká
Lok.: edonon
Def.: Mundaka.
Ber.: Mundeka

Mundekako erridxue
Lok.: 4A
Def.: "Ría de Mundaka".

Murgú
Lok.: 4A, 13B, 18B, 25A
Def.: "Punta Burgoa".

Murguko eskiñadie
Lok.: 11A, 13A, 23A
Def.: Murgun dagoen eskinada.
Enz.: D. markak: Bermioko San Mariako torrea Antzora-puntan kikuka dagoela eta Mundakako torrea Agarreko etxean iminita.

Murgu nagosidxe
Lok.: 4A

Murgu txiki
Lok.: 4A

N
Natxitxu
Lok.: 16B
Def.: "Natxitua".

Nobierka
Lok.: 29A

Def.: New York.

O

Ogalle, Ogalleko puntie
Lok.: 13A, 16B
Def.: Natxituako Punta Motzen hurrengo oatorren punta.

Ogoño, Ogoñoko mendidxe
Lok.: 26B, 34A
Def.: Ogoño.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Ogoñu
Lek.: Ogoño
Ond.: Ogoño

Ogoño-bularra
Lok.: 21B, 23A, 32B
Def.: Ogoñoren aurreko itsasoa, Ogoñotik hurrean.

Ogoñoko eskiñadie
Lok.: 36B
Def.: D. Eskomulgatxeko gurutzea Lagako jatetxearen gainean urteten duen baserriarekin iminita. berari atze emanda zoazen eskinada.

Oidxarbe
Lok.: 14A
Def.: kala bat, ez daki non dagoen.

Okarantza
Lok.: 12B, 14A, 14B
Def.: D. Matxakutik nortean zortzi millan dagoen kala.
Enz.: D. besegua eta lebatza ere atrapaten zen berrehun brazatan-eta. Norte-kuarta-nordestean edo norte-kuarta-noroestean botaten zen apaiua.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Okantza

Okarantzako posue
Lok.: 18B
Def.: Okarantzako ur handia?

Okarantzako sikutie
Lok.: 16B
Def.: Okarantzako ur handiaren nortean dagoen sikutea, laurogei brazako ura edo.

Ollarganak
Lok.: 14B
Def.: kala txiki bat, ez daki non dagoen.
Ber.: Ollarganak

Ondarrabidxa,e
Lok.: 18B
Def.: Hondarribia.
Ber.: Ondarrabidxe

Ondarru
Lok.: 18B
Def.: Ondarroa.
Ber.: Ondarru
Lek.: Ondarrua
Ond.: Ondarru

Ondárrutarren kálak
Lok.: 12B, 13A
Def.: ondarrutarrak joaten diren kalak: Andrakala eta Kostarren kala-ta.

Ondartza, Ondartzako plaidxe
Lok.: 13A, 22A
Def.: D. Murguko senotxuan dagoen plaitxua.

Ondartza agiridxen
Lok.: 22A
Def.: Ondartza ikusten dela.

Ondartzape
Lok.: 13A
Def.: Ondartza.

Ondartzapeko eskiñadie
Lok.: 4B
Def.: D. Santa Katalinatik Murgura doan eskinada.

Oridxo
Lok.: 18B
Def.: Orio.
Ber.: Oridxo

Oriñoko plaidxe
Lok.: 22A
Def.: "Playa de Oriñón".

Oriñon
Lok.: 22A
Def.: Oriñón. D. Laredo eta Castro bitartean.

Orkádak
Lok.: 13A, 30A
Def.: kala, Basorkadak eta Santamoro bitartean.
Enz.: D. Orkadetan botaten duzu sarea eta Basa-Orkadetara pasaten zara, eta Santamorora.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Orkadak

Ospitxaleko plaidxe
Lok.: 32B
Def., Sin.: Laidatxu.

Ostrei barridxe
Lok.: 23A
Def.: ostreria zaharra hausi zenean egindakoa.

Ostrei sarra
Lok.: 23A
Def.: Kanalen zegoen ostreria. Lehenengoa.

Otoidxo
Lok.: 4B
Def.: Otoio.
Ber.: Otoidxo, Otodxo mendi
Lek.: Otaidxo
Ond.: Otoxo

Otoidxo errekie
Lok.: 16A
Def.: D. arrastan Otoioren barrura sartzean mendi biren bitartean.

Ber.: Otoidxo errekie
Lek.: Otaidxo erreka

Otoidxuek
Lok.: 12B, 16A, 23A
Def.: Otoio bakarra da baia arrantzaleek markateko hiru bereiztuten dituzte: lelangoko Otoidxua, bigarren Otoidxue eta irugarren Otoidxue.

Otzarri, Otzarriko baixie
Lok.: 4A, 12B
Def.: Antzoratik hurre dagoen baixa?
Ber.: Otzarri

Otzun etzie
Lok.: 28A
Def.: Bermioko kasinoa.
Ber.: Otzun etzie

Otzun etzi agertun
Lok.: 28A
Def.: otsoen etxea ikusten dela.
Enz.: D. Elantxobetik edo hortik zatozenean Otzarri eta Izaro bitartetik pasateko kasinoa agertuan euki ezkero Lamera-puntatik kanala dago.

P
Pádre
Lok.: 3A
Def.: "Naranco de Bulnes". Arrastako izena.
Oha.: cf. Espiritu Santo, Hijo

Papardobanku
Lok.: 12B, 13A
Def.: kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Papardomanko, Papardomanku

Pasajes, Pásai
Lok.: 18B
Def.: Pasaia.
Ber.: Pasajes

Patxiko kalie, Patxiko kala
Lok.: 4B, 13A, 25A, 32B
Def.: Laidatxuren punta.
Enz.: D. kañaberekin-eta egoteko lekua.

Pedernales
Lok.: 16B
Def.: "Pedernales", Sukarrieta.

Pedernaleseko errekie
Lok.: 32B
Def.: Sukarrietako erreka.

Peñas de Kareaga
Lok.: 4B, 32B
Def.: Txorrokopuntako haitzak, Kareagaren etxearen azpikoak.

Peti Sol
Lok.: 14B, 36B
Def.: Petit Sol, kala.

Pitón
Lok.: 12B
Def.: elantxobetarrak ibiltzen diren kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Pitón

Plai asun
Lok.: 12B
Def.: goiko kala bat.
Enz.: D. hasi Arritxun eta Plai Asunerarte arrastan joaten da.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Plai Asul
Lek.: Plai Asun
Ond.: Plai Asu

Plai eder
Lok.: 13A
Def.: goiko kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Lek.: Plai eder
Ond.: Plai ederra

Plantxako baixek
Lok.: 35A
Def.: Izaroko plantxan dagozen baixak.

Playa del amor
Lok.: 32B
Def.: Mundakako itsasadarreko hondartza bat.

Playa de las Motas
Lok.: 5A, 20A
Def.: Oriñonen norteko kala.

Playera
Lok.: 2B
Def.: Playon galduta datorren kala.

Playón
Lok.: 2B
Def.: Mar de España galduta datorren kala.

Pléntzi
Lok.: 18B
Def.: Plentzia.
Ber.: Pléntzi

Popularri
Lok.: 13A, 16B
Def.: D. Matxakuren azpian dagoen herriko haitz bat, kostakoa.

Portuondo, Portuondoko puntie
Lok.: 4B, 32B
Def.: "Portuondo, Punta de Portuondo".

Portuondo agertue, Portuondo agiridxen
Lok.: 13A
Def.: Portuondo ikusten dela.

Portu:ndoko senaidxe
Lok.: 32B
Def.: Portuondoko senaia.

Portutxu

Lok.: 25B
Def.: Santa Katalinaren atzeko senoa. Mundakako auzunea ere bai.

Posadie
Lok.: 32B
Def.: "Posada", Mundakako hondartzan Peñas de Kareaga baino barrurago.
Enz.: D. atxina arrainaren konserbako fabrika egoten zen Posadan.

Posuko eskiñadie
Lok.: 23A
Def.: Otzarriren ondoan hasten den eskinada.
Enz.: D. Lagan etxe berriak eginda dagozen lekuan taberna bat egoten zen atxina, Esponjako haitza Lagako etxe zahar horretan iminten da eta berari atzea emanda Matxakuren barrura doa eskinada hori.

Potor arri
Lok.: 4A, 13B
Def.: Izaroko baixa bat.
Enz.: D. potorroak egoten dira plantata bertan eta hortik izena.
Ber.: Potorro arri, Potorro arridxe

Potor arri nagosidxe
Lok.: 13B, 34A
Def.: Potor arri?

Potor arri txiki, Potor arri txikidxe
Lok.: 4A, 13B
Def.: Izaroko baixa bat.
Enz.: D. plemarean tapata egoten da, ostantzean mare erditik behera ikusten da.

Punta Basorda
Lok.: 21B
Def.: D. mendi punta bat, ez dakit Armintzatik edo hortik egiten bada.

Punta Motz
Lok.: 16B
Def.: D. joan Lekeitiorantz eta lehenengo punta topaten duzuna Elantxobe pasa eta gero, Natxituan dago.

R

Ronpe-raja
Lok.: 16A
Def.: Eskoteko leku bat.
Sin.: Sementerio
Ber.: Ronpe-raja

S

Sakilekue
Lok.: 12B, 27A
Def.: Lauganen barruko mandako leku bat, zakilak egoten zirena.
Oha.: begitu *sakillek*

Saltacaballos
Lok.: 4B, 22A
Def.: "Punta de Saltacaballos".

Sáltuek
Lok.: 16B
Def.: Eskoteko leku bat dela uste du.

Samikolle
Lok.: 16B
Def.: "Pedernales". Sukarrieta.

Sanandere
Lok.: 1A
Def.: Santander.

San Anton
Lok.: 16A
Def.: D. Getariatik nortean dagoen kala bat.
Enz.: D. arrastan ibiltzen ginen, San Anton da Getariako mendia eta horregaitik dauka izena.
Ber.: San Anton

***San Antonioko islie**
Lok.: 33A
Def.: itsasadarrean dagoen isla bat.

San Antonioko plaidxie,e

Lok.: 32B
Def.: Mundakako itsasadarreko hondartza bat.

San Juan
Lok.: 13B
Def.: "San Juan de Gaztelugatxe".
Ber.: San Juan

San Juan agertuen
Lok.: 13B
Def.: D. Matxaku kanpoan begianditan eta joaten ginen lekua.

San Juan de Lus
Lok.: 18B
Def.: Donibane Lohitzune.
Ber.: San Juan de Lus

San Kristobaleko erridxue, erridxotxue
Lok.: 32B
Def.: "Río San Cristobal". Mundakako itsasadarrean.

San Mateo
Lok.: 12B
Def.: Gipuzkoako kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: San Mateo
Lek.: San Mateo

San Pedro Atxerreko
Lok.: 34B
Def.: mendia.

San Rokeko mendidxe
Lok.: 16B
Def.: beheko mendi bat.
Enz.: D. batzuk esaten zuten hori dela "Virgen de las Nieves" baia ez, beste bat da. Ermita dauka hark ere.

Santa Eufemia, Santa Eufemiako elixie
Lok.: 11A
Def.: Bermioko Santa Eufemiako eliza.

Santa Kataliña 1.

Lok.: 32B
Def.: Mundakako ermita.
Ber.: Santa Katalina

Santa Kataliña 2.
Lok.: 16B
Def.: "Punta Sta. Catalina", Lekeitiokoa.

Santa Kataliñako mollie
Lok.: 23A, 32B
Def.: Mundakako kanporengoko molla, molla zaharra.
Oha.: forma hau nagusituz doala dino.
Sin.: molla sarra

Santamoro
Lok.: 13A, 30A
Def.: kala bat.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Santamoro, Santomoro
Lek.: Santamoro
Ond.: Santamora

Santamoroko mendidxe
Lok.: 18B
Def.: Santamoro kalako mendia.

Santiandere, Santiandereko islie
Lok.: 32B, 34A
Def.: Mundakako itsasadarreko isla bat.

Santoña
Lok.: 13A
Def.: Santoña.
Ber.: Santoñe

Santoñako mendidxe
Lok.: 16A
Def.: Santoñan dagoen mendia.
Enz.: D. arrastan markaten genuen.
Ber.: Santoñeko mendidxe

Santurse
Lok.: 18B

Def.: Santurtzi.

Sapantza
Lok.: 35A, 36B
Def.: D. Laga aurrea.
Enz.: D. tximinoitan eta breketan-eta joateko lekua.

Saráus
Lok.: 18B
Def.: Zarautz.
Ber.: Sarause

Sastar-lekue
Lok.: 16B
Def.: D. Bermion kaburantz joakeran, Gibeleko etxean herriko sastarrak botateko dagoen lekua.

Sementerio
Lok.: 16B
Def.: Eskoteko leku bat.
Sin., Oha.: begitu *Ronpe-raja*

Serantesko mendidxe
Lok.: 16A
Def.: D. Bilbon dagoen mendia.
Ber.: Serantesko mendidxe

Seroye
Lok.: 12B, 14A
Def.: Jata, Talaian seroia lez urteten duen manda bat.
Enz.: D. Kalafaltzorako markaten da.

Seroyen burue
Lok.: 12B, 14A
Def.: D. Titillaren hurrengo datorren mendia.
Enz.: D. Ogoñotik agertuten da, zabaldu ezkero dator Kukutz harriko baixa.
Ber.: Seroyen burue

Sigarre
Lok.: 12A
Def.: kala bat. D. Errekado, Urkuluek eta gero dator Sigarre nordesteka.

Ber.: Sigarre

Sillarri
Lok.: 4A, 13A
Def.: punta baten izena.
Enz.: D. portu modura eginda egon zen, petrolioaren hodia dator horra.
Ber.: Sillarri

Sumaidxa
Lok.: 18B
Def.: Zumaia.
Ber.: Sumaidxe

T

Takarako
Lok.: 14A
Def.: Ondarruko kala baten izena.

Talaidxie
Lok.: 16B, 19B
Def.: "atalaya", Matxakukoa. Mundakakoa eta Bermiokoa *talie* da.
Ber.: Talaidxie

Talako mollie
Lok.: 23A, 32B
Def.: Mundakako talako molla.
Oha.: begitu irudietan

Tellagorridxek
Lok.: 16A, 18B, 20A, 32A
Def.: D. Capbreton.
Oha.: bermiotarrentzat-eta ez da bera Capbreton.
Lek.: Tellagorridxak
Ond.: Tellagorrixak

Tellagorridxetako posue
Lok.: 14A
Def.: "Fosa de Capbreton".

Titillie
Lok.: 12B, 23A

Def.: D. hirugarren Otoioaren ondoren datorren puntatxu bat, mendi bat.

Tonpoipe,ie
Lok.: 4B, 13B
Def.: Tonpoipea.

Tonpoye
Lok.: 4B, 13B
Def.: D. Bermion Frantxun haitzen goikoa, Aritxatxu mandan.

TX

Txangille, Txangilleko baixie
Lok.: 4A
Def.: Bermiotik hurre dagoen baixa baten izena.
Enz.: D. donostiar patroi batek etxada egin zion baixa horri eta badago kanta hori dela-ta.
Ber.: Txangille

Txatxarramendi, Txatxarramendiko islie
Lok.: 23B, 32B, 33A
Def.: Txatxarramendi, Mundakako itsasadarreko isla bat.

Txibitxa
Lok.: 36B
Def.: Txibitxaga, Bermioko kale bat.

Txibitxapie
Lok.: 36B, 38A
Def.: Txibitxapea.
Enz.: D. Juanen untzitegia egoten zen hor.

Txillebanku
Lok.: 12B
Def.: kala baten izena.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Txillemanku

Txorrokopunta
Lok.: 2A
Def.: Laidatxuko punta.

Txorrokopuntako atxak
Lok.: 4B
Def., Oha.: begitu *Peñas de Kareaga*

Txorrokopuntako plaidxa
Lok.: 32B
Def., Sin.: Laidatxu, Ospitxaleko plaidxa

Txorrokopuntako subidxe
Lok.: 2A
Def.: Txorrokopuntako zubia.

U

Ugar arri, Ugar arriko baixie
Lok.: 13B, 16B
Def.: Bermioko talaren azpiko baixa, zabalean dagoena.

Ura daridxo
Lok.: 4B
Def.: D. Basorda punta eta Bakio punta bitartean beti ura dariola dagoen mendia. Jatatik dator hori.

Urdaburu
Lok.: 14A
Def.: goiko kala bat.
Oha.: begitu irudietan

Urdaibai
Lok.: 26B
Def.: badaki gaur Mundakako itsasadarraren izena dena.
Oha.: ez dute esaten eurek.

Uresandi, Uresandidxe
Lok.: 27A
Def.: D. Mundakako errioaren beste manda: Laga, Antzora, Laida, Kanale, Arteaga.

Urkúluek
Lok.: 4B
Def.: besegutan-eta ibiltzeko kala.
Oha.: begitu irudietan
Ber.: Urkuluek

Usánt
Lok.: 14B
Def.: Frantzia goiko herri bat, farola dauka.
Ber.: Usánt

Esaten ez dituen berbak

A

agurin uliek
Lok.: 25B
Non: Bermion

aidxenak sikatute daus
Lok.: 31B
Dok.: B. Bilbao.

aidxeneko unibersidadie
Lok.: 28A
Dok.: A. Perez.

aidxenka
Lok.: 35A
Dok.: A. Renteria.

aixondue
Lok.: 28B
Dok.: A. Perez.

alas egin
Lok.: 12A
Dok.: Azk. Alaz egin (B, G), hacer alto (se dice mucho de las lanchas que han llegado ya al lugar de la pesca).

amaxie
Lok.: 28A
Dok.: A. Perez.

amuskitxu
Lok.: 25B

angira merrebaldie
Lok.: 22A
Dok.: Azk. AINGIRA MERREBALDA (B-b-l), anguila barbuda.

apaidxe
Lok.: 31B
Def.: "prestatu".
Dok.: B. Bilbao.

apakin
Lok.: 12A
Dok.: Azk. APAKIÑ 5º (B, Ur. *Mai.*, *Voc.*, G-deb), charcos que quedan a la orilla del mar o de río al retirarse las aguas.

arrain sabal dxue
Lok.: 16B
Non: Bermion

arriabarrak
Lok.: 34A
Dok.: Azk. Arriabar 2º (B-d-mu-ond-tx-urd, BN-s, G-and, R), nubes de pedrisco.

auenbolue dako
Lok.: 31B
Dok.: B. Bilbao.

aurrola
Lok.: 8A
Dok.: Azk. Aurrol : 1º (B-b), cuñas de fogonadura, que sostienen el mástil en su base.

auspue
Lok.: 31B
Dok.: B. Bilbao.

B
balandriles dabil
Lok.: 33B
Dok.: B. Bilbao.

barratzakidxe
Lok.: 36B
Dok.: Azk. BARRATZAKI (B-l), babeo (santu), agua revuelta al romperse la ola.

bastimentuek
Lok.: 31B
Dok.: B. Bilbao.

bela-bela nue
Lok.: 28A
Dok.: A. Perez.
Oha.: Bermion nik galdetu diedanek ere ez dute jakin.

belak etxata/errita okin
Lok.: 28A
Dok.: A. Perez.

bentanixa, bentana
Lok.: 12A
Dok.: Azk. BENTANA (B-ond, G), bentanixa (B-ber-mu), membrana de color negro, que recubre interiormente parte del estómago de algunos peces.

beseuen begidxek
Lok.: 33[illegible]
Dok.: B. Bilbao.

Billaron baldarra, eperdidxen esu faltako saldarra
Lok.: 15A
Dok.: Ustena. *Bermeo*, 6

bitze atara
Lok.: 28A
Dok.: A. Perez.

boltzie
Lok.: 30A
Def.: zakua

bonbo
Lok.: 12A
Dok.: Azk. BONBO (Bc, G), una especie de buque de cabotaje, falucho.

botondo
Lok.: 12A
Dok.: Azk. Botondo (B-l-ond), remar de pié, mirando a la proa.

buruskuek
Lok.: 28B, 31B
Dok.: A. Perez.

D
danbalada
Lok.: 34A
Dok.: Azk. Danbalada (B-mañ-mu-tx), danbalaka (G-zeg), cabezada, balanceo de buque, carro, hombre, etc.

DX
dxasue
Lok.: 29A
Dok.: Azk. JASO 7º (B-l-mu, Gc), marejada fuerte.
Oha.: begitu *dxosue*

dxiela
Lok.: 8A, 25B
Dok.: A. Renteria.

dxustuen barkora dxuen
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

E
Elantxobeko txoridxe
Lok.: 36A
Non: Bermion

enkalla
Lok.: 32A
Def.: "endosar una cosa, persona o animal".
Dok.: B. Bilbao.

enpakata dakotas papelak
Lok.: 28B
Dok.: A. Perez. 96. or.

erbai
Lok.: 34A

Dok.: Azk. ERBAI (B-b-mu), carga de pescado que se llevaba en narrias.

erbaiero
Lok.: 34A
Dok.: Azk. Erbaiero (B-b-mu), carretero que conducía una carga de pescado.

errepublikano arrañe
Lok.: 8B
Non: Bermion

erretrain
Lok.: 34A
Dok.: Azk. ERRETRAIÑ (B-b-mu), esparavel, red redonda para pescar.

estau obarik, mendebala euri barik
Lok.: 28A
Non: Elantxoben

estena
Lok.: 25B
Dok.: A. Renteria.

estropadan
Lok.: 28B
Dok.: A. Perez.

F
fulespidien
Lok.: 28B
Dok.: A. Perez.

G
galgie
Lok.: 28B
Dok.: A. Perez.
Oha.: "freno" esateko badaki, gurdietan.

garafie
Lok.: 25B

Dok.: A. Renteria.

gixon-marapillue
Lok.: 30B
Non: Bermion *gixon-murtzillie*

gratille
Lok.: 35A

guardianak
Lok.: 36A
Non: Lekeition?

I
iku atako tzagu
Lok.: 11B
Non: Bermion

injiman
Lok.: 2B
Dok.: Azk. INJIMAN (B-mu), fragata, buque grande.

iramukiña
Lok.: 34A
Dok.: Azk. IRAMUKIN (B-mu), una de las cuatro clases de cuerda, la última, la adherida al anzuelo, de que consta el aparejo para merlucear.

isepue
Lok.: 25A

itargidxek kanilli dakonien, egualdi txarra
Lok.: 15A

itxasugoye
Lok.: 7A
Dok.: Azk. Itxasuge (B), itxasugoi (B-b), morena (cierto pez), lit.: culebra de mar.

itxosoko erregiñie
Lok.: 8B
Def.: papardo gorridxe

Non: Bermion

itxukilanperna
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

itxuki-lañuek
Lok.: 22B
Non: Bermion

K

kankamuk atrapata dakotas
Lok.: 28B
Dok.: A. Perez.

kankamutaraño nakosu
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

kastaidxue
Lok.: 7B, 9A
Dok.: A. Renteria.

kataldue
Lok.: 7B

katxikamue
Lok.: 11A
Dok.: Azk. .. Especies de anzuelos. KATXIKAMU, el más pequeño.

kondutie krielien imiñi
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

kontrafraka
Lok : 7B

kostarresien
Lok.: 32A
Dok.: B. Bilbao.

kuja

Lok.: 34A
Dok.: Azk. Kuja (B-mu), catre. Lo pronuncian a la española.

kulo-gantxue
Lok.: 10B

L
lanbasales egin
Lok.: 33B
Dok.: B. Bilbao.

langitak
Lok.: 30A
Dok.: Azk. LANGITA (B-mu), delgaducho. Se usa como calificativo del cerdo, del besugo. LAGOIÑOKO LANGITAK, BESIGU LANGITAK: cerdos flacuchos, besugos flacuchos.

lanproyen begidxek
Lok.: 32A
Dok.: B. Bilbao.

leidxue
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

ligie
Lok.: 8A

liorretik atara gaitxus
Lok.: 8A
Non: Bermion

lixiles asala kenduko tzut
Lok.: 33B
Dok.: B. Bilbao.

longanado
Lok.: 14B
Def.: saliue
Non: Bermion

M

mandaskada
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

maniobrosue
Lok.: 32A
Dok.: B. Bilbao.

masidxe dau
Lok.: 32A
Dok.: B. Bilbao.

matxeta
Lok.: 7B
Dok.: Azk. MATXET : 1º (B-b), cierta vela muy pequeña, algo mayor que la llamada BURRIKETA TXIKI.

móndxorra
Lok.: 35B

morrolluek
Lok.: 34A
Dok.: Azk. Morroillo 2º (B-mu), nubes gruesas.

mosokuek
Lok.: 36B
Non: Lekeition

musadera
Lok.: 17B
Dok.: Azk. MUSADERA : 1º (B-mu), balde, cubo para sacar agua de las lanchas.

muxillie
Lok. 29A (="vulva"), 34A (=andra bat)
Dok.: B. Bilbao.

O

olarotxie
Lok.: 15A

olive itxasuen, ogetalau ordu baiño lelau egualdi txarra
Lok.: 15A

ollanka Dolostiko mandan, egualdi txarra
Lok.: 15A
Dok.: Uetena. *Bermeo*, 6

ollarran begidxe
Lok.: 33B
Dok.: B. Bilbao.

ondoko arridxe
Lok.: 28B
Def.: "aguadilla".
Dok.: A. Perez.

P

pantxue
Lok.: 22B
Non: Lekeition.

papardue
Lok.: 28A
Def.: "tontoa" esateko ez da erabiltzen.

pataskie
Lok.: 35A
Dok.: Azk. PATASKA : 1º (B-b), ganchos de madera en que por dentro se atan las cuerdas de las velas, vulg. cornamusa.

pelenkie
Lok.: 32A
Def.: "piernas delgadas".
Dok.: B. Bilbao.

penola, penoleko txikota
Lok.: 8A

pes pilotue
Lok.: 29A
Def.: txikiteoko kuadrileta., diruagaz aurretik doan laguna.
Dok.: A. Perez.

Oha.: Bermion galdetu diedanek ere ez dute jakin.

pitxarrosiles saus gorritxute
Lok.: 32A
Dok.: B. Bilbao.

platuxie lako surre
Lok.: 32A
Dok.: B. Bilbao.

popaixie
Lok.: 29A
Dok.: A. Perez.

porteridxe
Lok.: 10A

potrokilluek
Lok.: 8B, 32A
Non: Bermion

pulperue
Lok.: 32A
Def.: "inquieto, movido".
Dok.: B. Bilbao.

S

saborra
Lok.: 34A
Dok.: Azk. ZABOR 2º (B-mu), suciedad que deja a flor de agua la manjúa de sardinas.
Oha.: begitu *saborreidxe*

saltxaidxue
Lok.: 32A
Def.: "bronquios muy cargados".
Dok.: B. Bilbao.

sardiña-lorie
Lok.: 29B
Dok.: A. Perez.

sarrasoye dakot
Lok.: 31A
Dok.: A. Perez.

sasi txe masi
Lok.: 31A

saspiko pitxie
Lok.: 31A
Dok.: A. Perez.

seroye
Lok.: 33B
Def.: "persona que resopla por el calor o por alguna otra causa".

sidxarratue
Lok.: 33B

soko txikidxe, nagosidxe
Lok.: 35A

T
tálue
Lok.: 13B

toll
Lok.: 12A
Def.: "persona sin energía".
Dok.: B. Bilbao.

tolleles dau bertan
Lok.: 33A
Dok.: B. Bilbao.

tongata (arrañek)
Lok.: 33A
Dok.: B. Bilbao.

trubola
Lok.: 8A
Dok.: Azk. Trubol (B-b), tabla provista de un agujero en el centro, en que se mete el mástil de proa, vulg. tablilla.

TX

txakurrena
Lok.: 12A

txalupillo
Lok.: 2B
Dok.: Azk. Txalupillo (B-mu), lanchón, barco pequeño de cabotaje, anterior a las balandras actuales.

txanbergie
Lok.: 7A, 10B
Dok.: Azk. TXANBERGA 2º (B-mu), botalón, palo largo que se saca hacia la parte exterior de la embarcación, para varios usos. 3º (B-b-l, ..., G), boneta, cierta vela pequeña que se iza junto al trinquete, vulg. cataldo.

txanbidxorrak
Lok.: 34A
Dok.: Azk. Txanbior (B-mu-tx), txanbiur (B-l), dobleces de cuerdas. Var. de TXANBIGUR (1º).

txarri-txirlak
Lok.: 28A
Non: Busturin

txillotu
Lok.: 33A
Dok.: Azk. Txillotu (B-mu), entornar los ojos.

txiñue
Lok.: 34A

txirritxi atako tzagu
Lok.: 11B
Non: Bermion.

txisterua
Lok.: 30B
Non: Lekeition.

txistillek

Lok.: 33B
Dok.: A. Perez.

txutxurrutxu
Lok.: 34A
Dok.: Azk. TXUTXURRUTXU 2º (B-b-mu), piedrecillas, conchitas que el mar trae a las playas.

U
ur-oillo
Lok.: 2B
Dok.: Azk. Ur-oillo : 1º (B-l, G-don-zumay), gallineta, rascón, gaviota negra de pecho blanco. 2º (AN-b, B-a-d-mu-otx, G-al, R-uzt, S), martín pescador.

urreburue
Lok.: 33A
Def.: "persona inquieta que anda de aquí para allá".
Dok.: B. Bilbao.

uxuxue dalakuen potorruek urten dosku
Lok.: 31A
Dok.: A. Perez.

uxuxules dabil
Lok.: 33B
Dok.: B. Bilbao.

Esaten ez dituen toponimoak

A
Abade mendi
Lok.: 13A

Arbaltz
Lok.: 12B

Arri andidxe (Goidxerrin)
Lok.: 18B

Atataile
Lok.: 13A

B
Bonito atx
Lok.: 13B

E
Eusebion txabolie agertuen
Lok.: 16B

G
Garro
Lok.: 16A

I
Ibar andidxek
Lok.: 13A

K
Kala de marras
Lok.: 13A

Konejue
Lok.: 16A

L
Laixuek
Lok.: 13B

Lumatxa (mendia)
Lok.: 20A

M
Melakatx
Lok.: 18B

Mendi artasidxek
Lok.: 18B

Mendi latzak
Lok.: 18B

Mikolartza
Lok.: 18B

S
Santa Kataliña arixeman
Lok.: 16B

TX
Txanko
Lok.: 38A

Beste herri batzutako berbak

A
aixarra
Lok.: 31B
Non: Bermion

alasa, alasako apaidxue
Lok.: 11A
Def.: alaerriue
Non: Bermion

andan-doridxe
Lok.: 27B
Non: Bermion

askárrak a.
Lok.: 4B
Def.: D. karramarro-bizarra.
Non: giputzek
Dok.: Azk. -

B
batelikuk
Lok.: 34A
Non: Elantxoben

boletu
Lok.: 9B
Def.: itxasorako libretie
Non: Ondarrun

D
durdoye
Lok.: 19A
Non: Bermion

E
egolaburre
Lok.: 21A
Def.: simarroye
Non: Gipuzkoan

egolusie
Lok.: 21A
Def.: atune
Non: Gipuzkoan

DZ
dzanga!
Lok.: 36A
Non: Bermion

F
frakarroyek
Lok.: 28B
Def.: "traje de baño".
Non: Bermion

G
galgoi
Lok.: 8B
Def.: sudoesta
Non: Ondarrun

I
isotza
Lok.: 15A
Non: Ondarrun

J
jelá
Lok.: 15A
Non: Lekeition

K

kalla
Lok.: 4A
Non: Pasaian

kiklmera
Lok.: 24A
Non: Bermion

kolaidxue
Lok.: 31B
Non: Getarian

koreanue
Lok.: 7A
Def.: bokar baltza
Non: Bermion

L

lanpernak
Lok.: 19A
Non: Ondarribian

liba
Lok.: 4A, 12A
Non: Ondarrun

lorue
Lok.: 36B
Non: Ondarrun

M

masamorrie
Lok.: 7B
Def.: masidxe
Non: Bermion

miekie
Lok.: 2B, 8B

Def.: "ijada".
Non: Bermion

murmoye
Lok.: 15A, 27B
Non: Bermion

murtzillek
Lok.: 17B
Non: Bermion

N
nar - narrá
Lok.: 20B, 35A
Kat.: iz.
Def.: D. itsasoko haitz zabala, elanbra izatea lez. Bermiotarrek Matxakukoari esaten diote.
Sin.: plantxadie, plantxie
Ber.: larrá a.

P
palangrie
Lok.: 5B
Non: Bermion

palo
Lok.: 4A
Non: Ondarrun

perlita
Lok.: 12A
Def.: liridxue
Non: Ondarrun

popabientue
Lok.: 9A
Non: Bermion

T
tragarrcye

Lok.: 7A
Non: Bermion

t u r r u n e
Lok.: 23B, 33A
Non: Ondarrun

TX
t x a p a l u e
Lok.: 22B
Def.: D. bokartaren antzeko arrain beltza. Bokar beltza.
Non: ?

t x i b i d x i
Lok.: 4B
Non: Ondarrun

t x o k ú
Lok.: 4B
Non: Ondarrun

U
u r r e b u r u e
Lok.: 33A
Non: Bermion

Beste herri batzutako toponimoak

A
Ankix
Lok.: 16A
Non: Bermion

Ahorcao (el monte del)
Lok.: 16A

Erderazko berbak

A

agalla
Lok.: 26B

alga
Lok.: 33B

almadreñes
Def.: txokoluek
Non: Asturiasen

amura
Lok.: 7B

amura de babor
Lok.: 7B

amura de estribor
Lok.: 7B

ancla
Lok.: 8A, 12A
Def.: ankilla

ancla flotante
Lok.: 10B
Def.: baltsa

áncora
Lok.: 8A
Def.: ankilla

anteonar
Lok.: 11A

atracar
Lok.: 3A

Non: erderaz

avante toda
Lok.: 27A

B
bacaladilla
Lok.: 30A

ballestrinque
Lok.: 17B

bandas pl.
Lok.: 11A
Def.: mandak arrastako sarean

barco balansero barco marinero
Lok.: 33B
Kat.: e.

baus pl.
Lok.: 6B
Def.: baguek

berberecho
Lok.: 18A

besugo
Lok.: allueta
Non: gallegoek

boca del plomo
Lok.: 11A

buche
Lok.: 13B
Def.: potruek

C
cala
Lok.: 23A

Def.: seno txikia

calas pl.
Lok.: 8A
Def.: saidxie

calones pl.
Lok.: 11A

capeo
Lok.: 6B
Non: erdaldunak

cascajo
Lok.: 20B
Def.: tarrie

caseta confesonario
Lok.: 25A

cola pato
Lok.: 8A

congrio
Lok.: 7A

contramaestre
Lok.: 9A

corcho
Lok.: 10B

cote
Lok.: 17B

curvina
Lok.: 7A
Def.: burbiñe

CH
chipirón
Lok.: 28A

D
deriva (a la)
Lok.: 22A
Def.: driban

desatracar
Lok.: 3A
Non: erderaz

E
embarcadero
Lok.: 24A

embarrancar
Lok.: 13B

enceraos
Lok.: 36A
Def.: entzaduck

ensenada
Lok.: 14B

F
folio
Lok.: 20B

G
gallo
Lok.: 10B
Def.: ollar

garete (al)
Lok.: 28A

gaviota
Lok.: 32B
Non: erderaz

grua
Lok.: 31A

guitarra
Lok.: 2A
Def.: bridxandie, peis pau
Non: Sananderen

J
japuta
Lok.: 9A
Def.: papardo

jarsias
Lok.: 11B

jibia
Lok.: 28A

julia
Lok.: 2B
Def.: lula, txilipitxero
Non: erderaz

L
lambaso
Lok.: 8A
Def.: lanbasa

largando (voy)
Lok.: 23B

largar (vamos a)
Lok.: 17B

lastre
Lok.: 8A
Def.: elasta
Zit.: vamos en lastre (= elastien)

LL
llaves (las)
Lok.: 5A
Def.: kankamuek
Non: erdaldunak

M
maragota
Lok.: 4B
Def.: durdue
Non: galleguek

mar de fondo
Lok.: 15A, 23A

Marías (las tres)
Lok.: 23A

maroma
Lok.: 17A

morena
Lok.: 37A
Def.: angira-morie

moso
Lok.: 17A

muelle
Lok.: 31A

muergos pl.
Lok.: 15B
Def.: eresie

N
nasa
Lok.: 5B
Non: erdaldunak

norte
Lok.: 14A

nutria
Lok.: 22B

O

obra muerta
Lok.: 8A

obra viva
Lok.: 8A

ojo de buey
Lok.: 38A
Def.: portillue

orca
Lok.: 30A

ostrón
Lok.: 34A
Non: erderaz

ova
Lok.: 33B

P

palada avante (dale una)
Lok.: 11B

palo de la mesana (el)
Lok.: 11B
Def.: atzeko palue

peis pau
Lok.: 27B
Def.: bridxandie
Non: galleguek

perros pl.

Lok.: 12A
Def.: txakurre

pescao
Lok.: 12A

pes clavo
Lok.: 34B
Def.: esturión

pes luna
Lok.: 29B

pes martin
Lok.: 2A
Def.: ollarra 2.

pie de gallo
Lok.: 15B

platon
Lok.: 10B
Def.: iskurridxe

playas de pesca pl.
Lok.: 23A
Def.: kalak

plomo
Lok.: 10B

polea
Lok.: 30B

popa
Lok.: 15B

portalón
Lok.: 8A

proa
Lok.: 15A

proa violín
Lok.: 35A

R
ráfaga
Lok.: 36A

rastro
Lok.: 18A

relentín (al)
Lok.: 10A
Def.: pal-pal

remo
Lok.: 11B

remolcar
Lok.: 17A

rey de los besugos (el)
Lok.: 1B
Def.: papardo gorridxe

risón
Lok.: 8A
Def.: ancla

robalisa
Lok.: 35B
Def.: lupina
Non: gallegoek

rébalo
Lok.: 35B
Def.: lubina

roda, roa
Lok.: 8A, 17B

rumbo
Lok.: 14A

S

saco
Lok.: 11A

safo (me)
Lok.: 31B

sapatero
Lok.: 9A
Def.: papardo

sepo
Lok.: 12A

siclón
Lok.: 37B

sisga
Lok.: 17A

sol con barbas, mendebal con aguas
Lok.: 22A

sotavento
Lok.: 28B

subalterno
Lok.: 11B
Def.: tostartekue

subasta
Lok.: 22B

subastar
Lok.: 22B

T

toa
Lok.: 17A

toar
Lok.: 17A

TX
txo (el)
Lok.: 8A
Non: erdaldunak

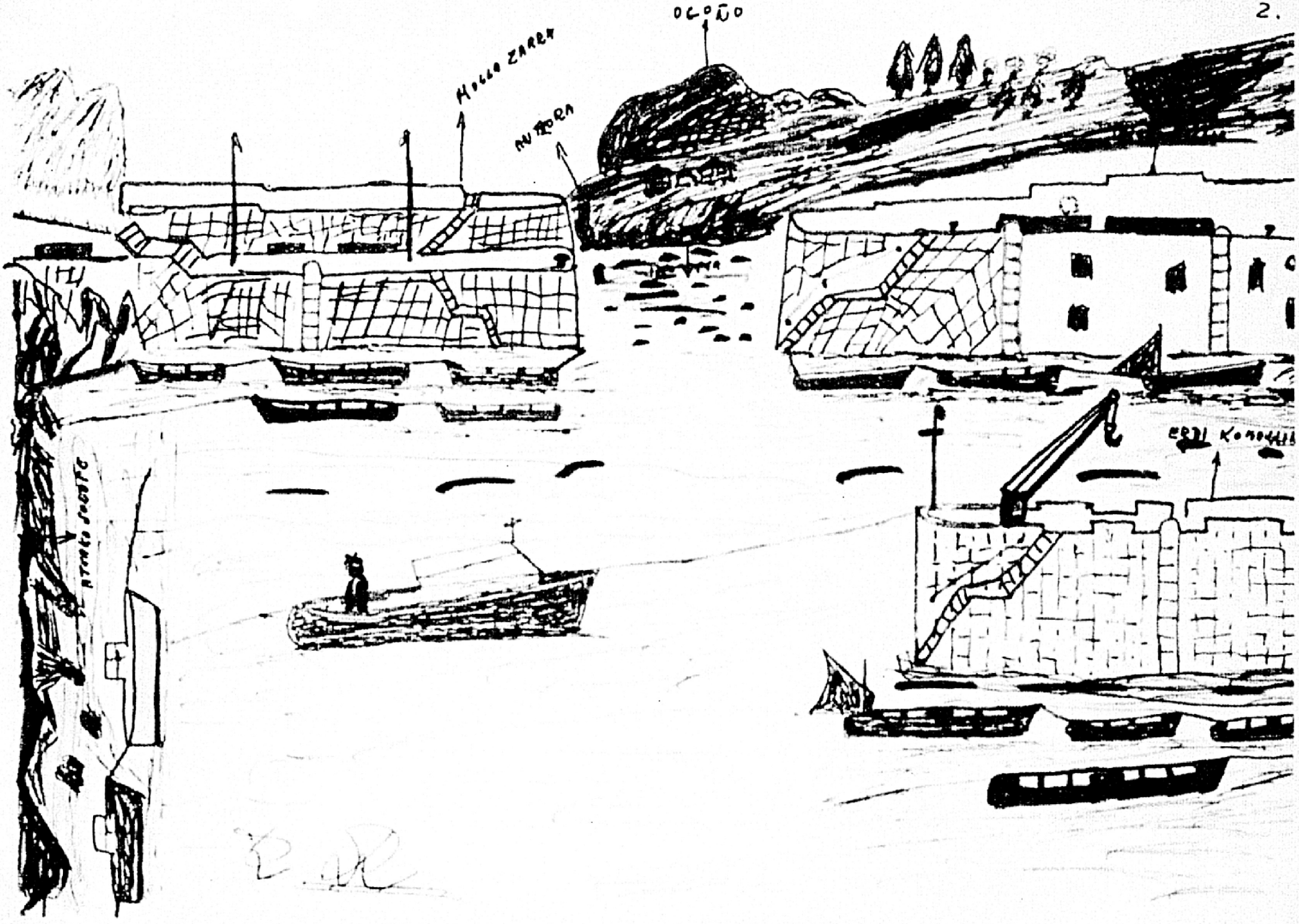
V
verdin
Lok.: 33B

verga
Lok.: 20A

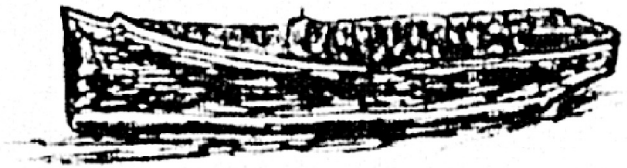
X
xuia
Lok.: 31B
Def.: abuxa.
Non: Sananderen

IRUDIAK

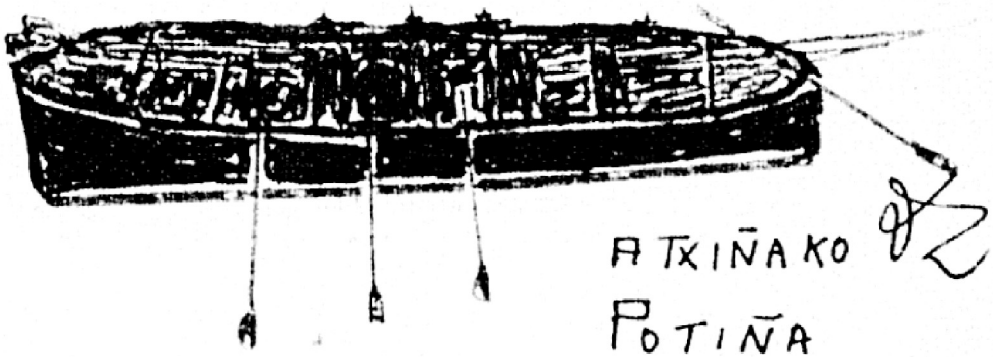

ОСТРО
НОЋНА ЗАРЕА
ЈУПИТЕР
ЕРЗЈ КОПОЧИЈА
ОЗЕРО ЛЕВИЈАТАН

ITEA VIRGINICA
CLETHRA ALNIFOLIA
ILEX GLABRA
PIEDMONT
GRANITE OUTCROP
ROCK OUTCROP
ROCK OUTCROP - SANDSTONE
TSUGA CANADENSIS
ACER RUBRUM
PINUS STROBUS
ROCK OUTCROP
PINUS PUNGENS
N

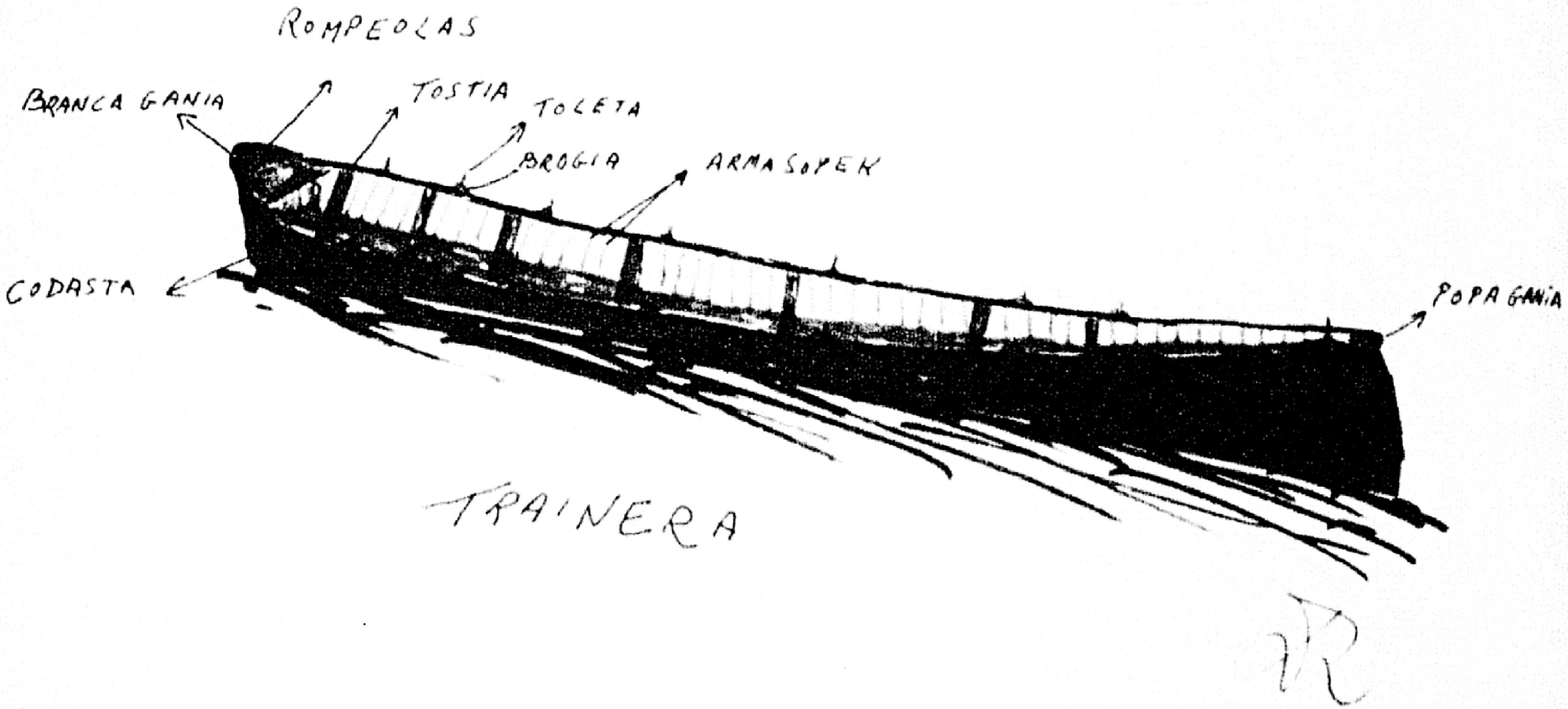
BATELA. ATŁE-EBAIJA

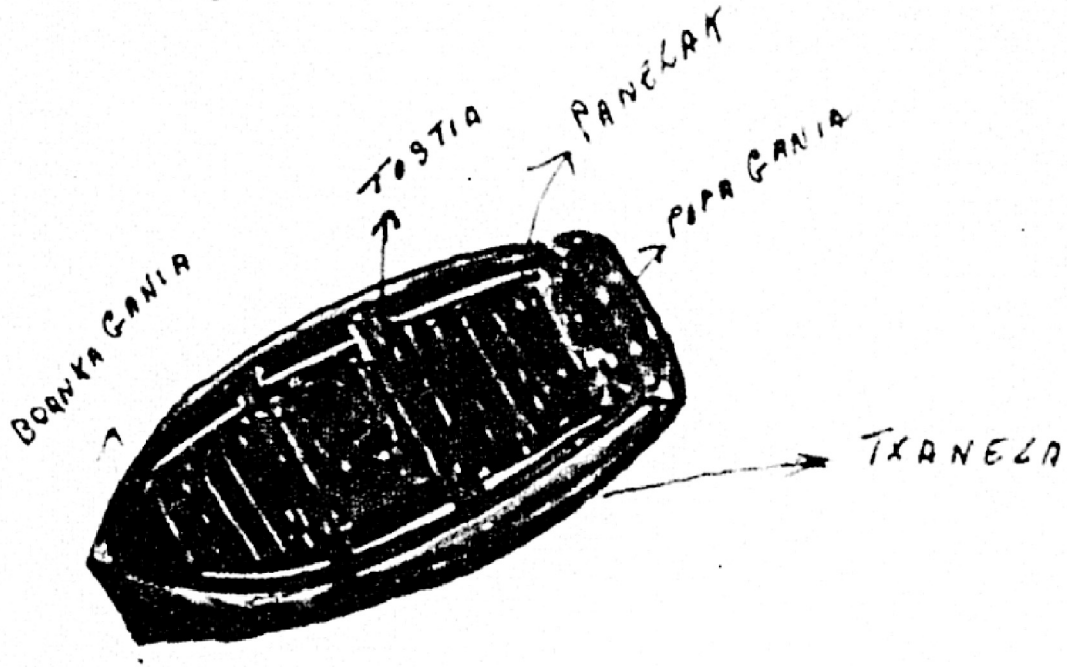
ATXIÑAKO
POTIÑA

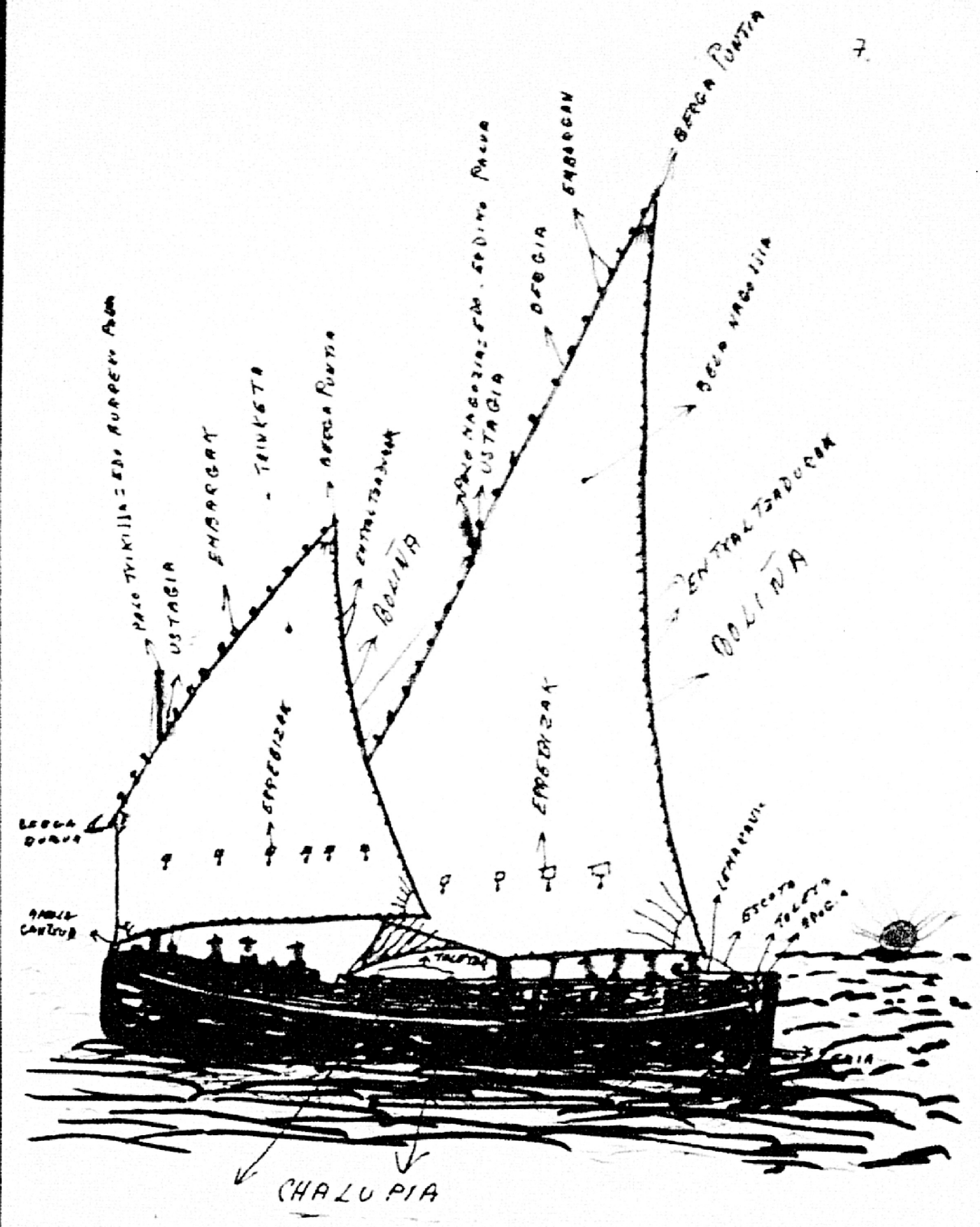

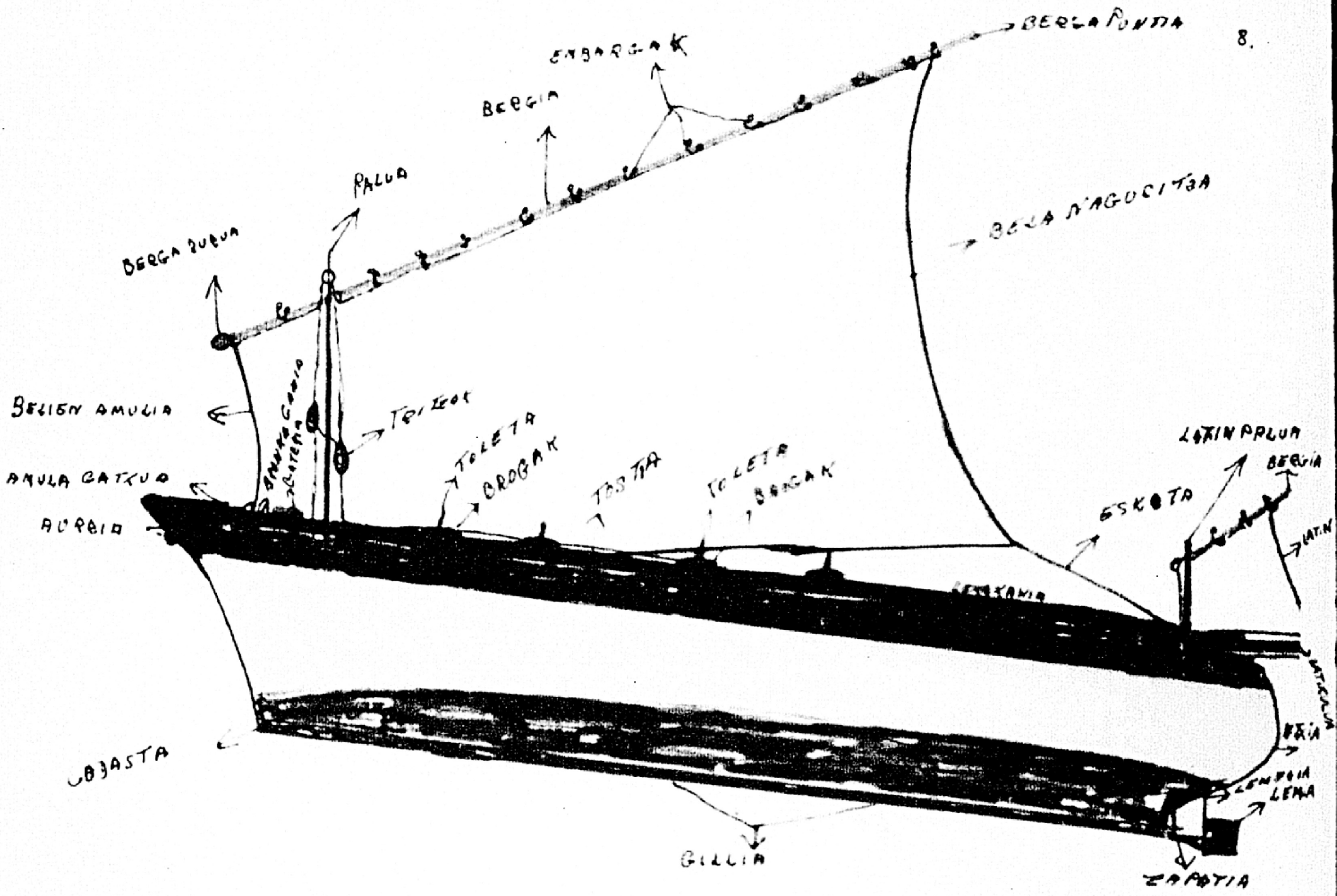
BAIDA KUA

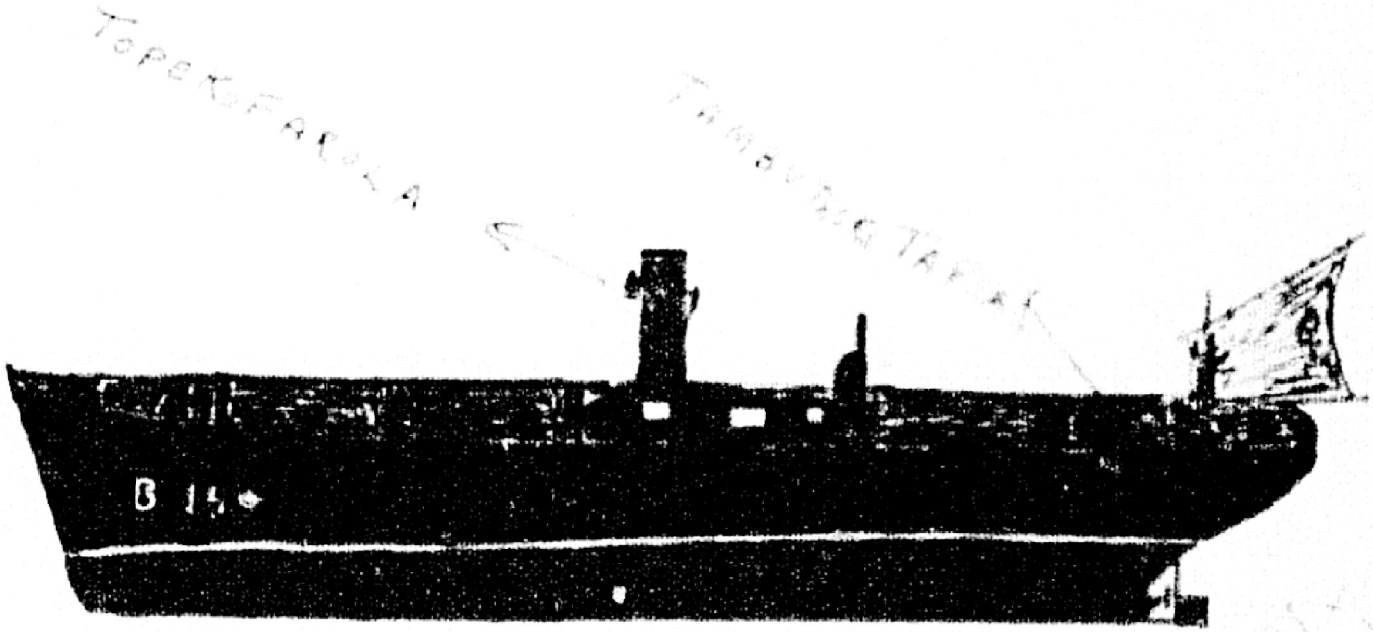

ROMPEOLAS
BRANCA GANIA
TOSTIA
TOLETA
BROGIA
ARMASOPEK
CODASTA
POPA GANIA

TRAINERA

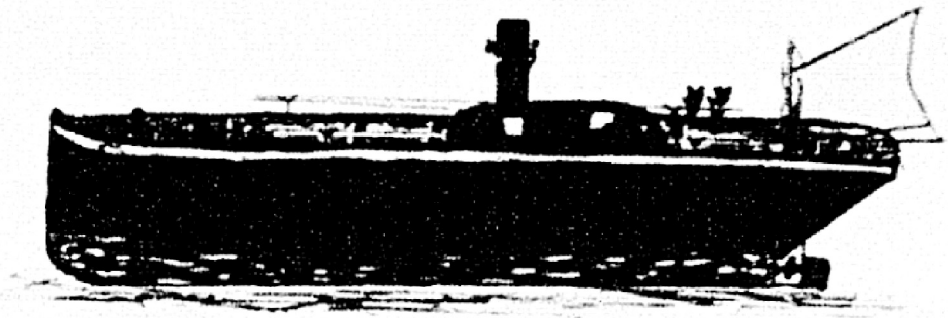

TOSTIA
PANELAK
PIPA GAINA
BORNKA GAINA
TXANELA

BERGA PUNTA
ESBARGIN
DROGIA
ESPALDINO PACUA
USTAGIA
BOLINA
ESPALDIZAR
ESPALDIZAR
ESPALDIZAR
ESPALDIZAR
USTAGIA
ENBARGAT
TRINKETA
BERGA PUNTA
ESPALDIZAR
BOLINA
BOLINA
CHALUPIA

BERLA PUNTA
ENBARGAK
BERGIA
PALUA
BERGA PUPUA
BERLA AGUCITZA
BELIGN AMULIA
AMULA GATXUA
AUPEIA
TRINKETA
TRINKOA
TOLETA
OROGAK
TOLETA
BERGAK
LATIN PALUA
BERGIA
ESKOTA
LATIN
ARKAMIA
ARTEALUA
OBJASTA
BERIA
LEMPOIA
LEMA
GILLIA
ZAPATIA

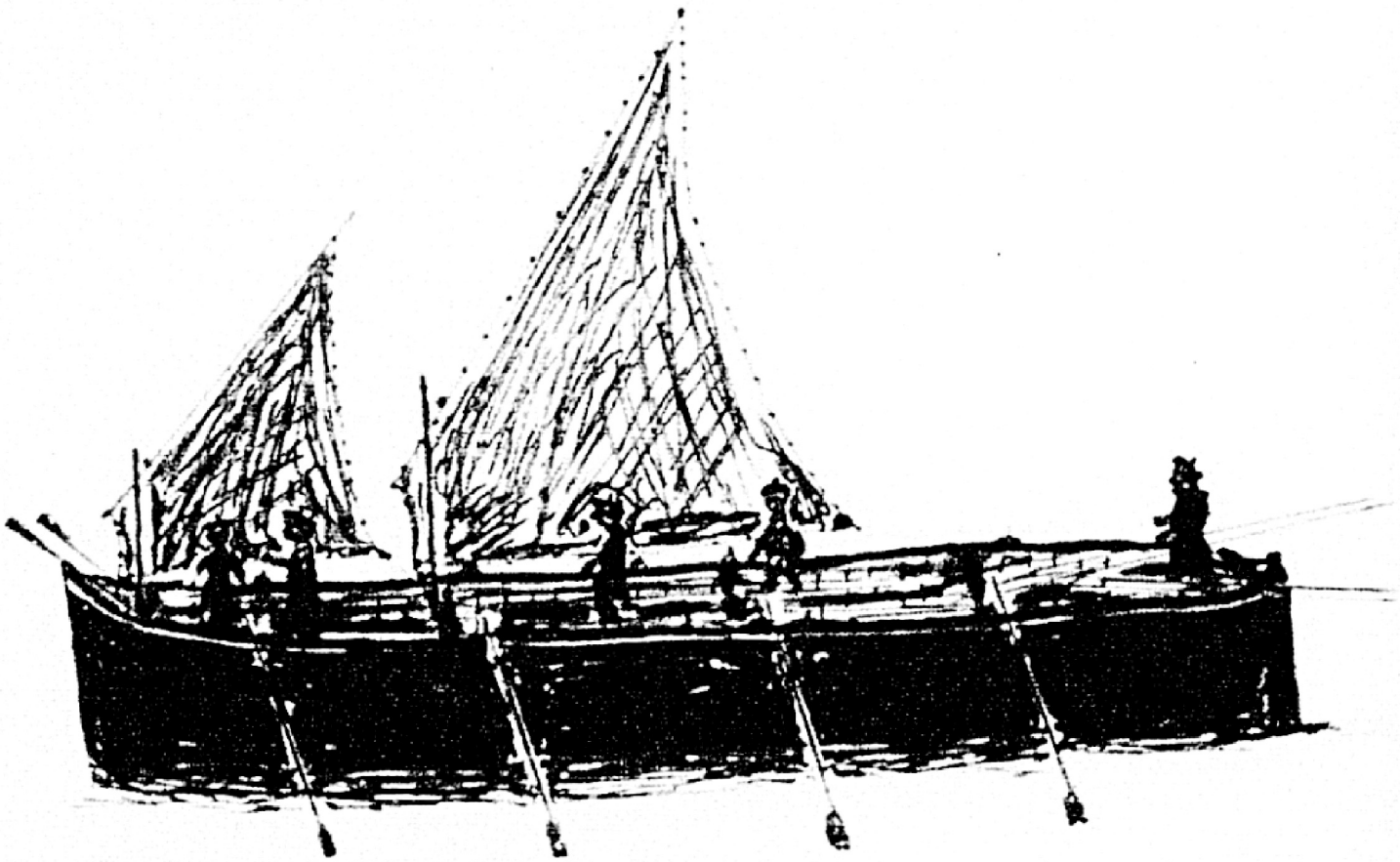

M TRUPAKO VAPORA

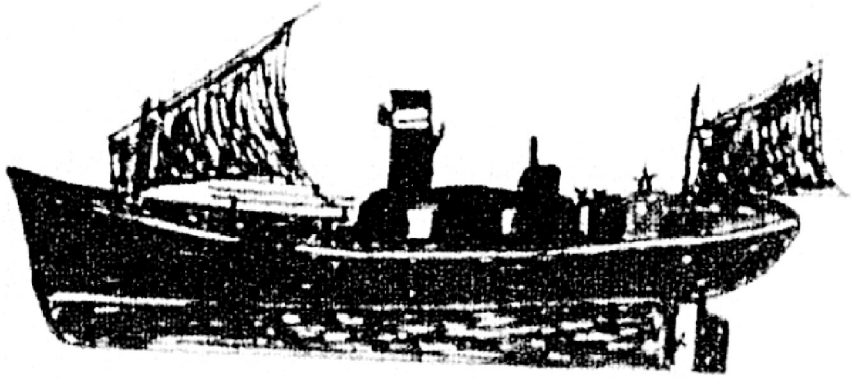

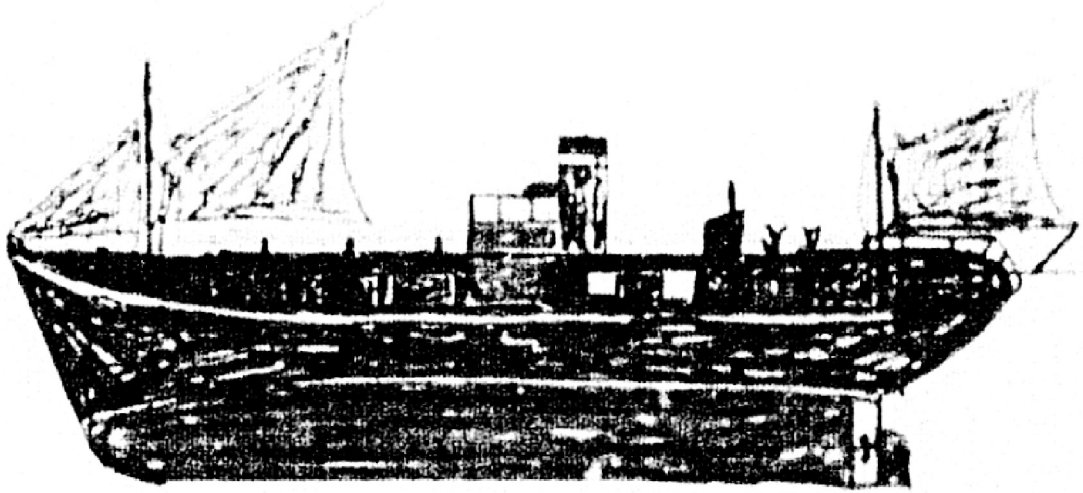
ANTZIÑAKO BAPORA

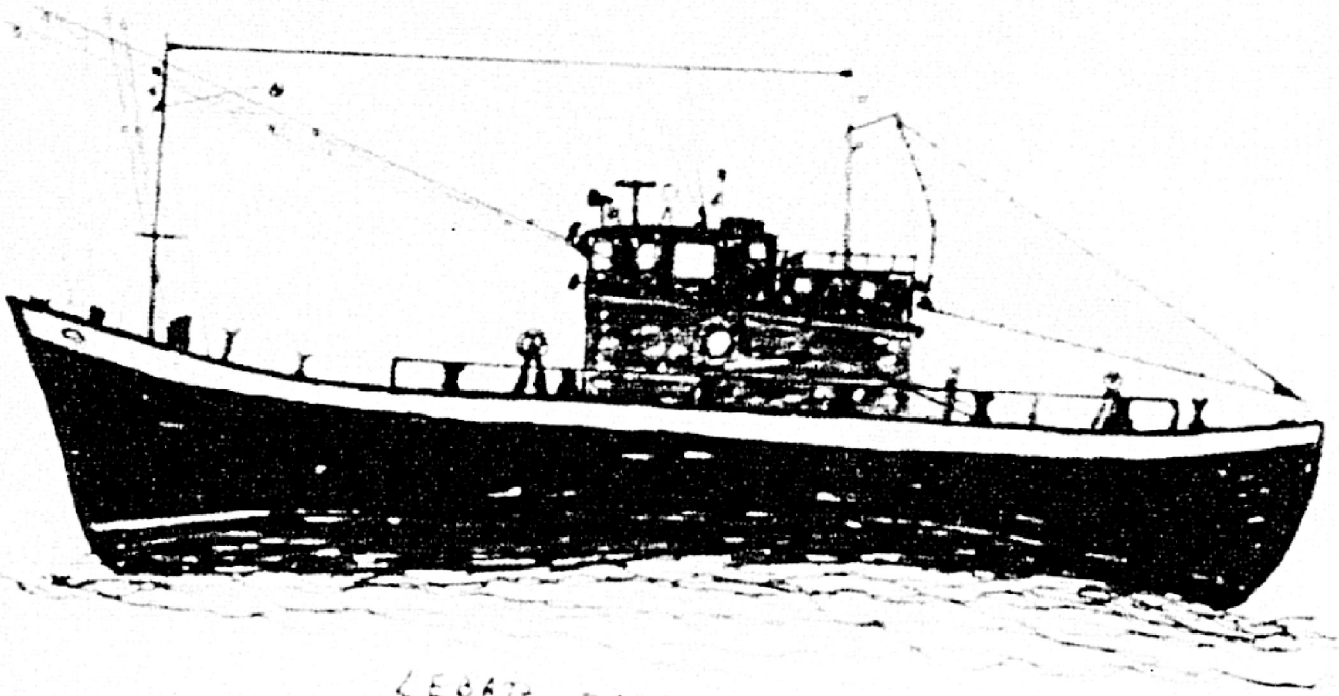
LEHENGOKO YAPORA

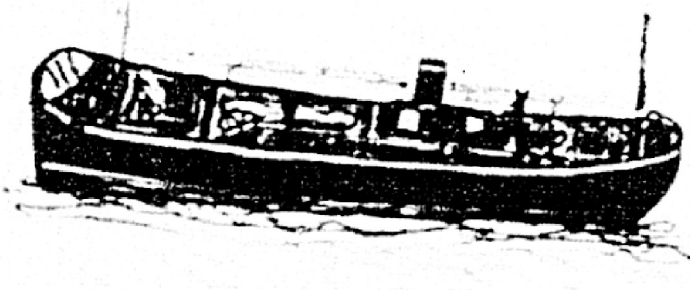
CHALUPIA

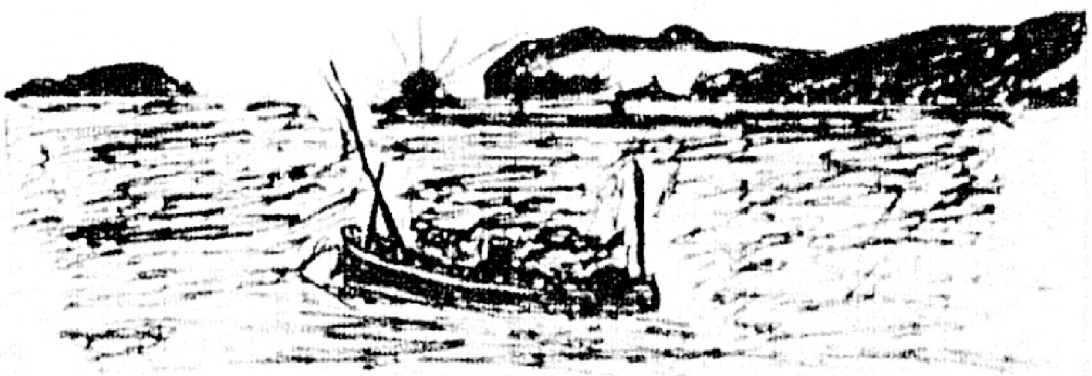

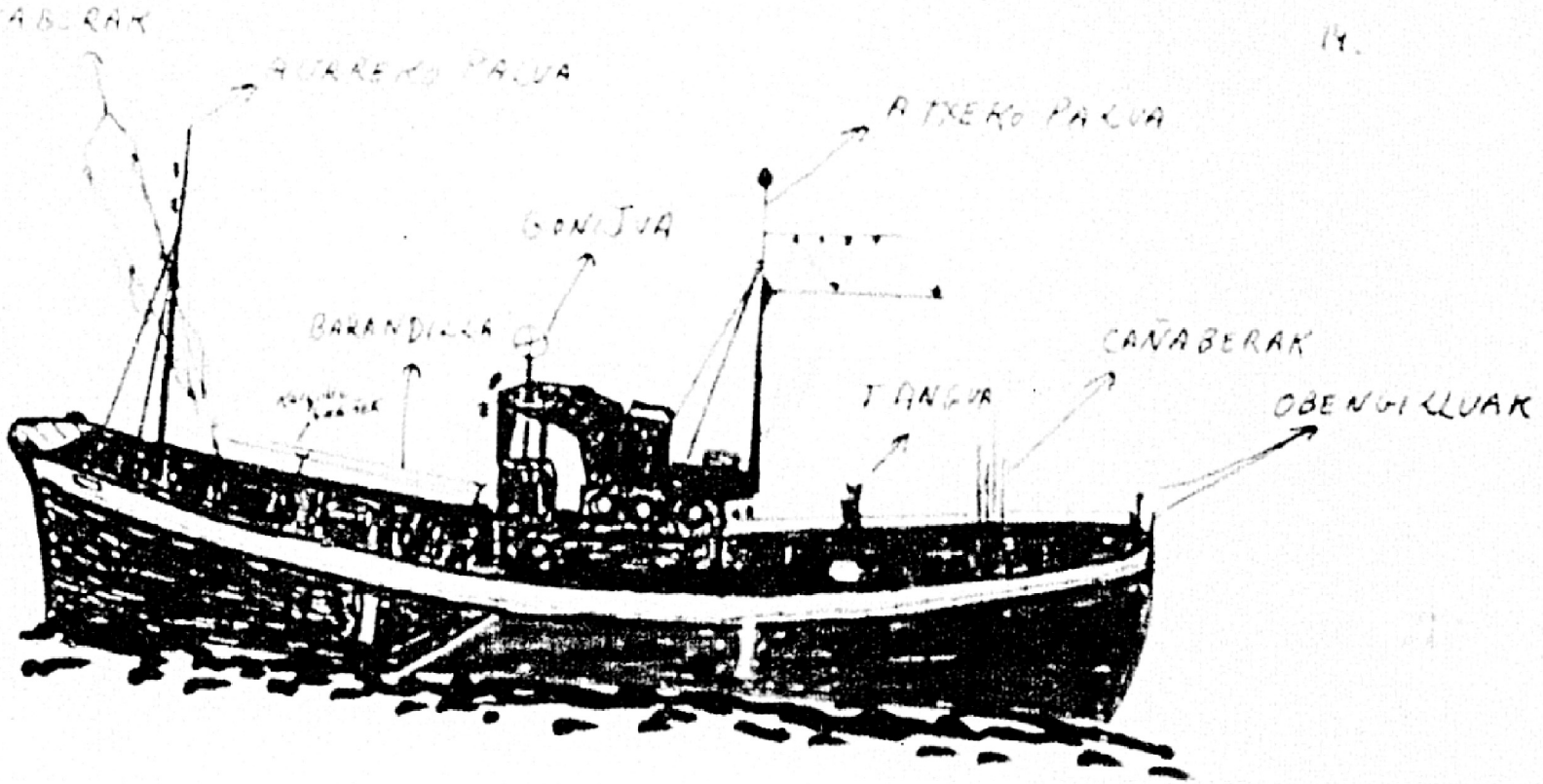
LEBATZ ZALE BARIJA

LEBATZ ZALE ZARRA

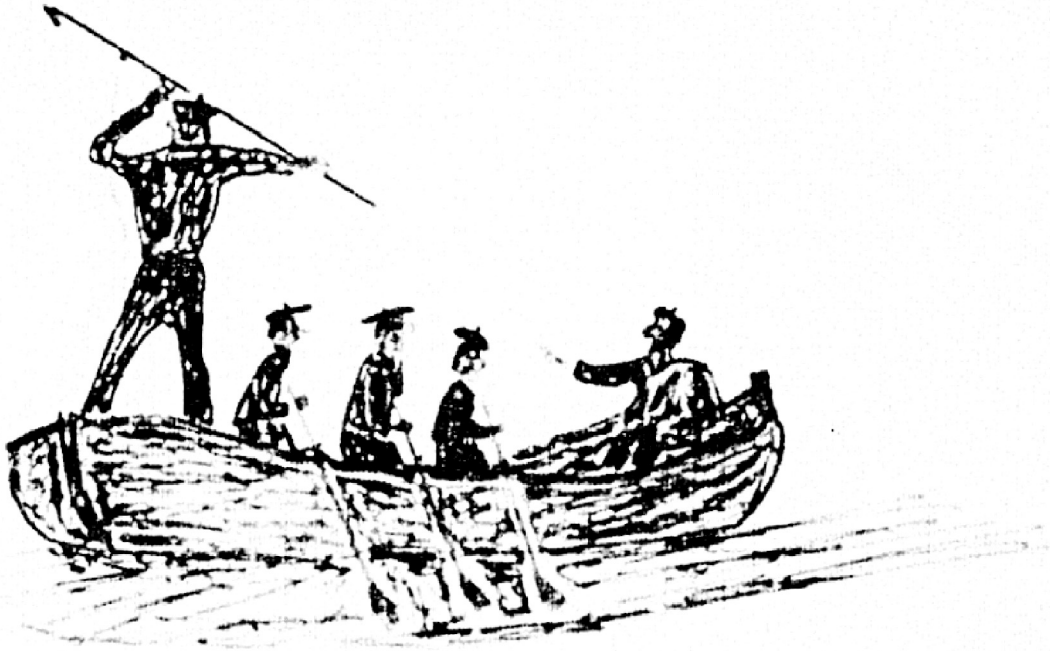

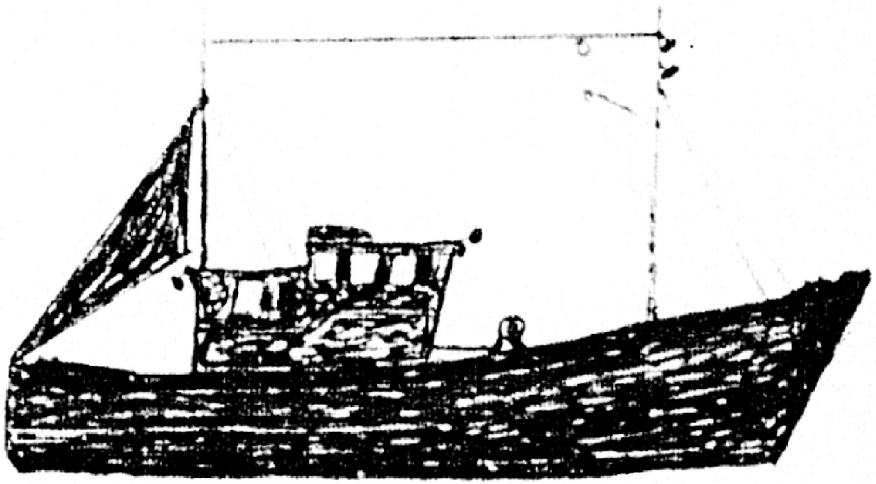
LE BATTELLE TARTO ZARRA

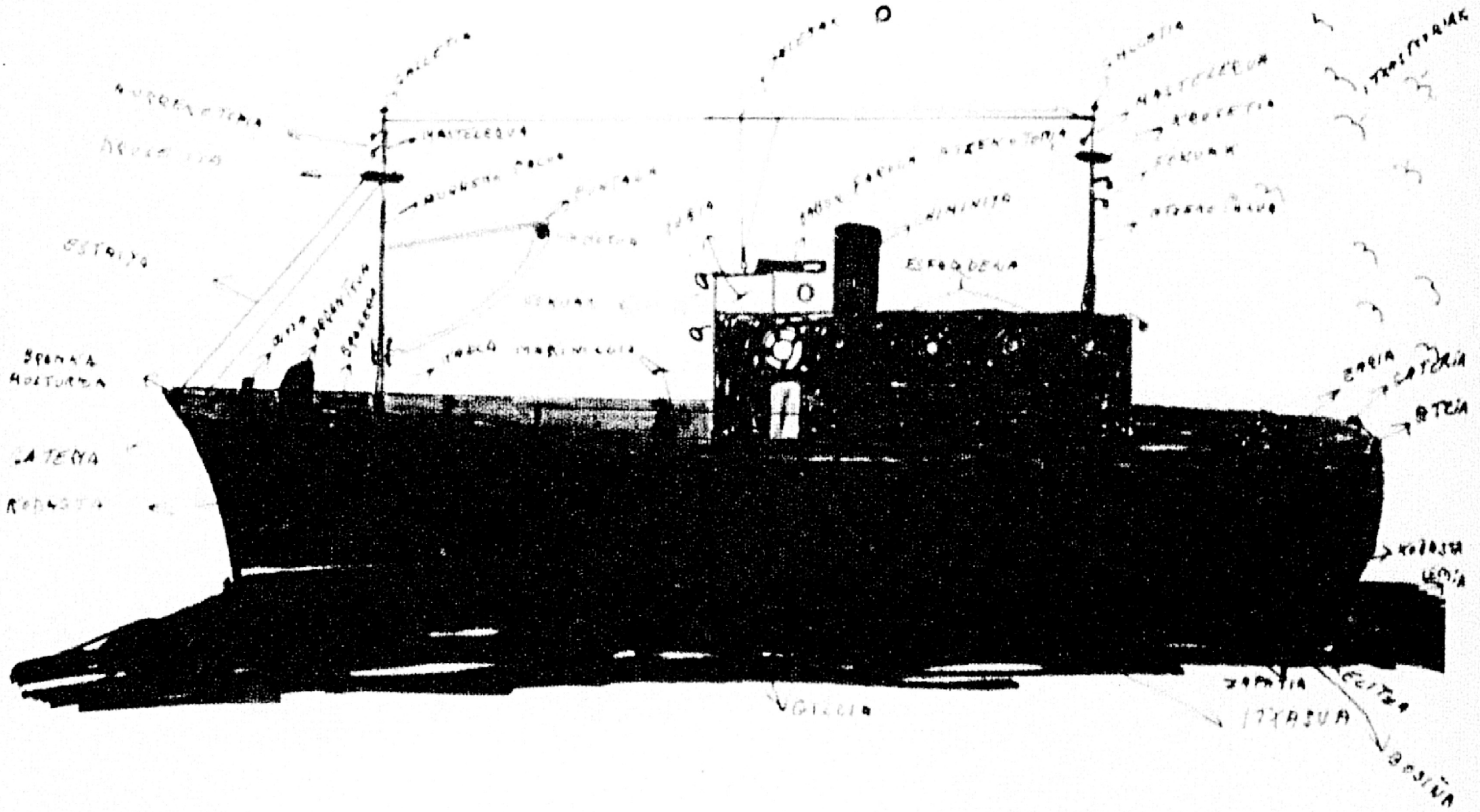

ANTABERAK
AIZKORO PALOA
AIZKORO PALOA
GANJUA
BARANDILLA
CAÑABERAK
TANGUA
OBENGIKLUAK

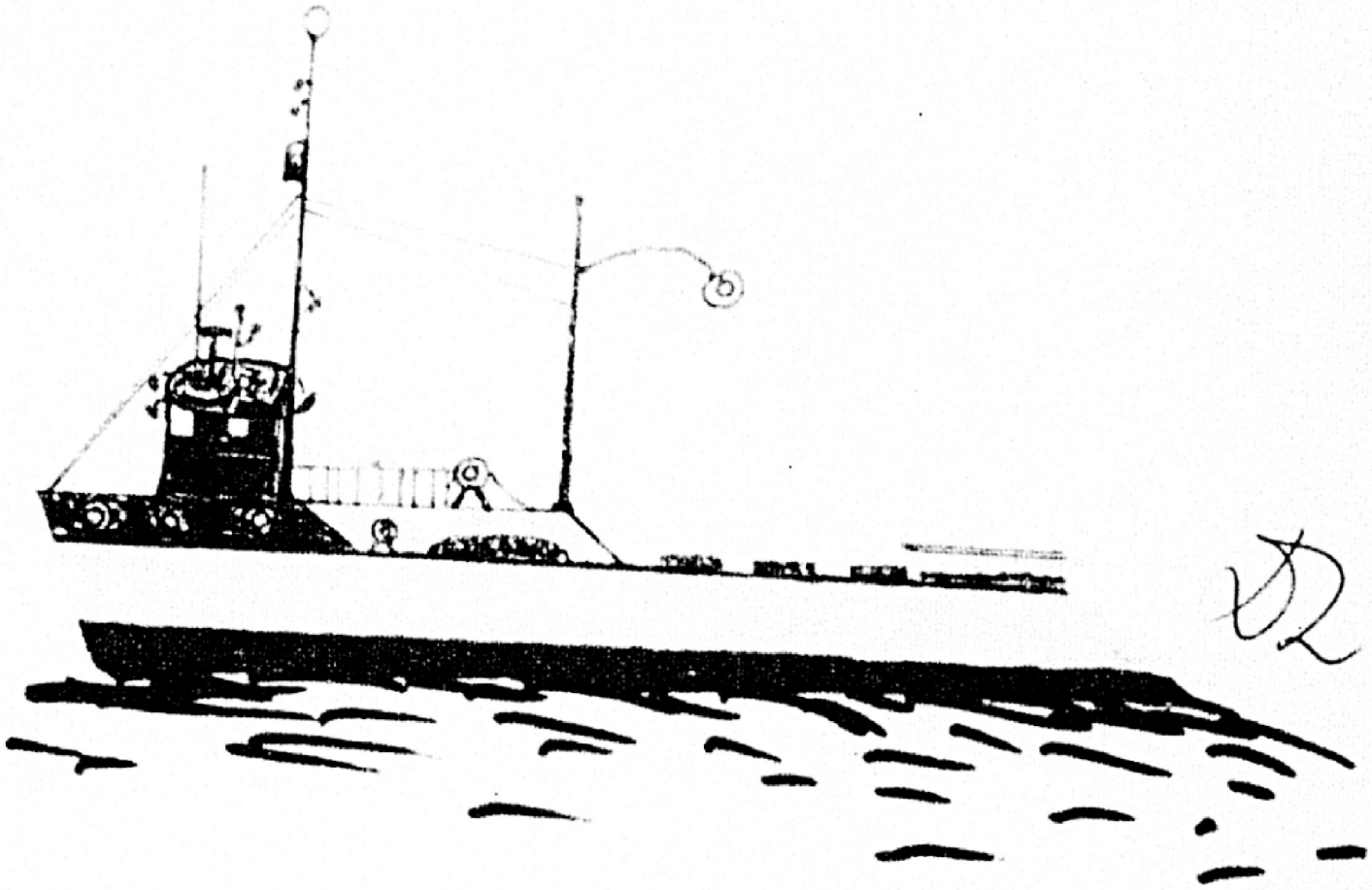
AÑO 65

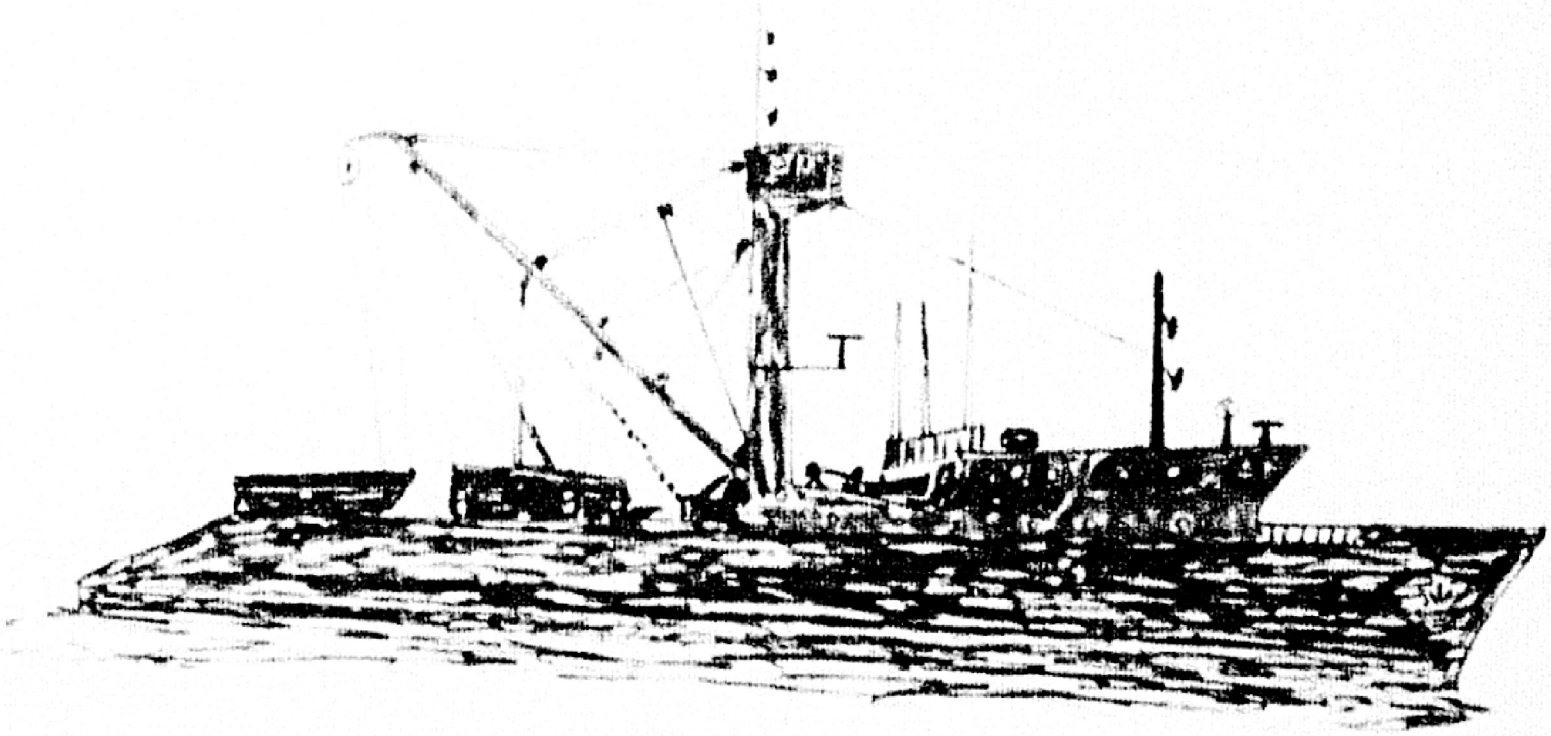
12

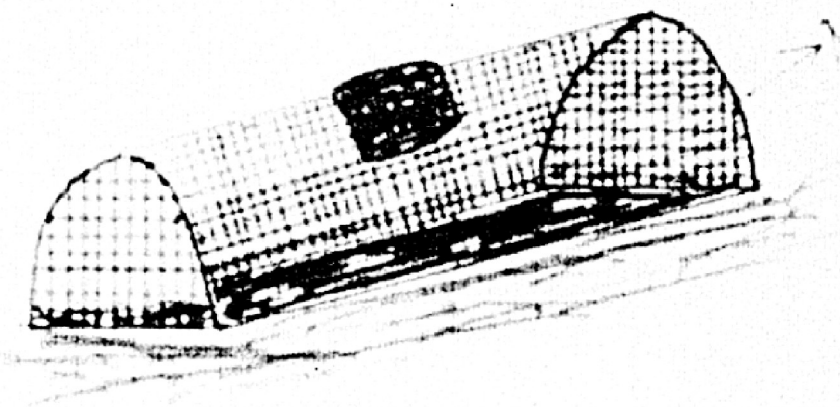

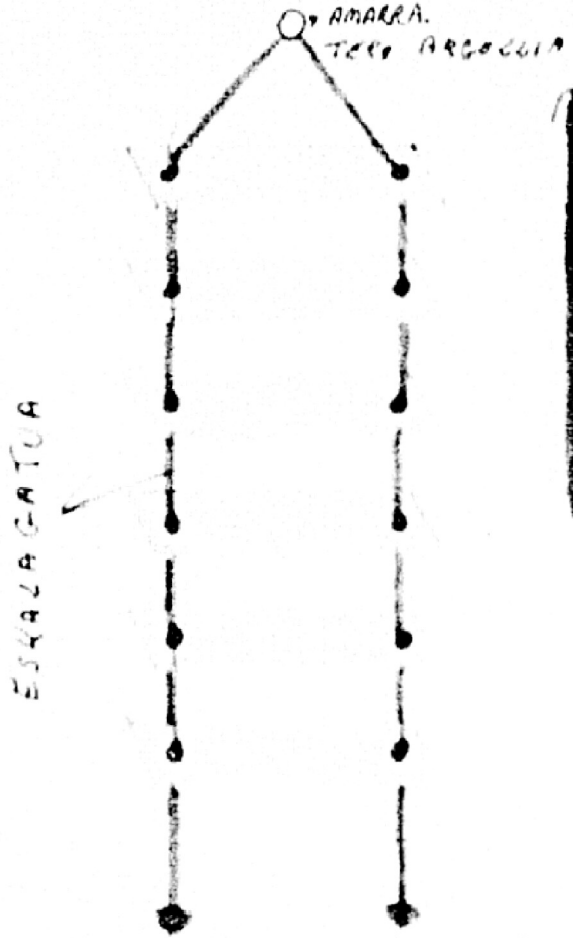

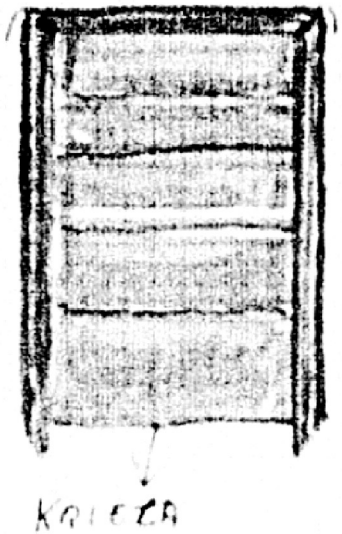

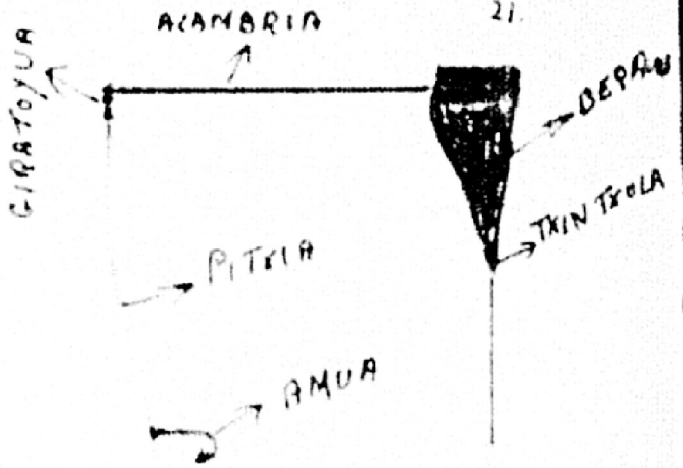

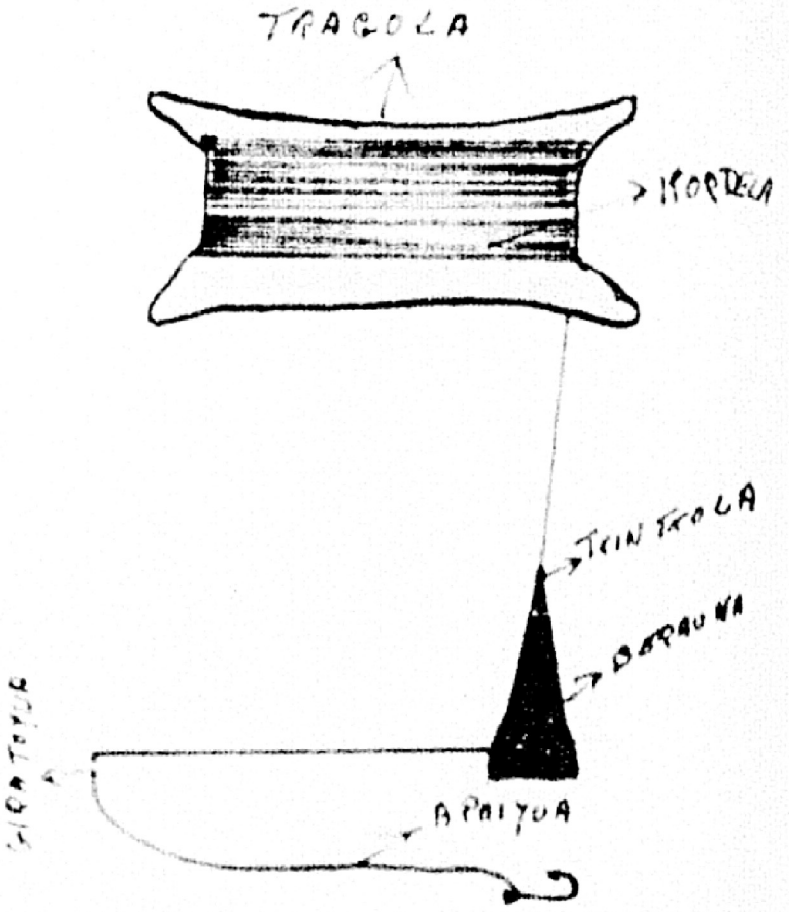

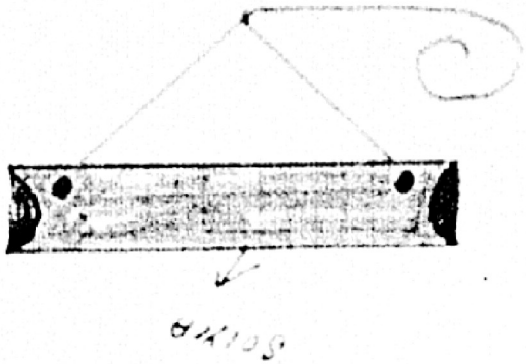
→ НЕКОЛКУ ТАКО ОТВАРИ

AMARRA.
TXIN TROLA
ESKALA GATUA

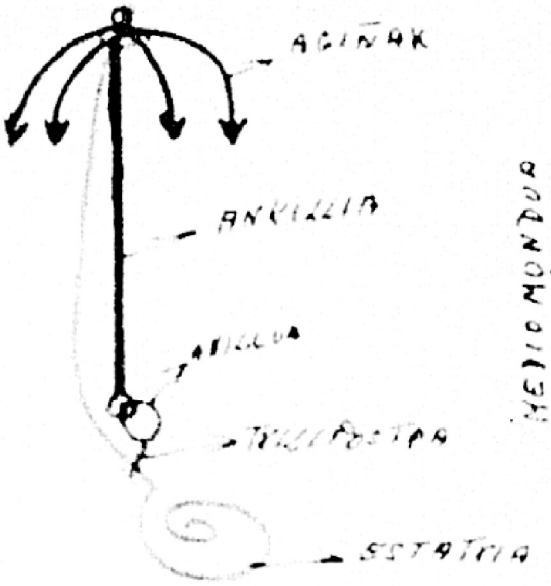

KAIXA

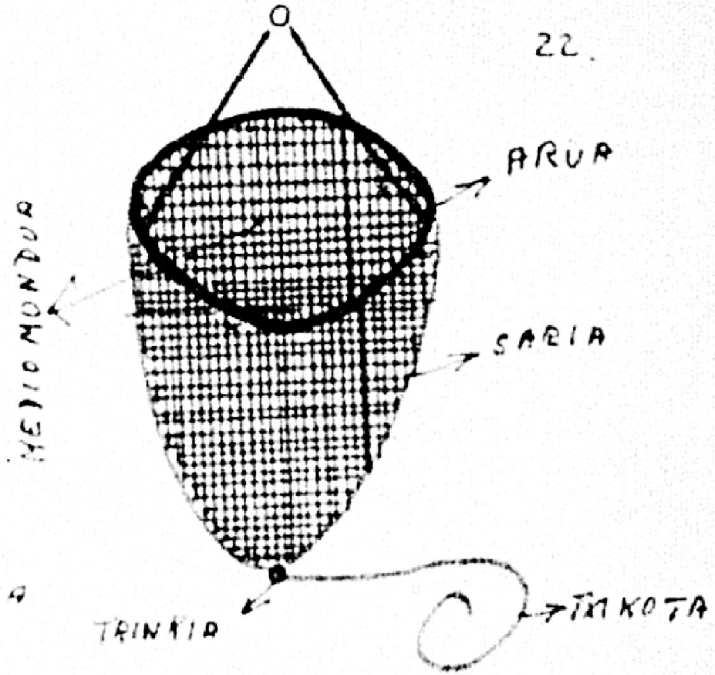

ALAMBRIA
GIRATOYUA
DEPAU
TXIN TROLA
PITXIA
AMUA

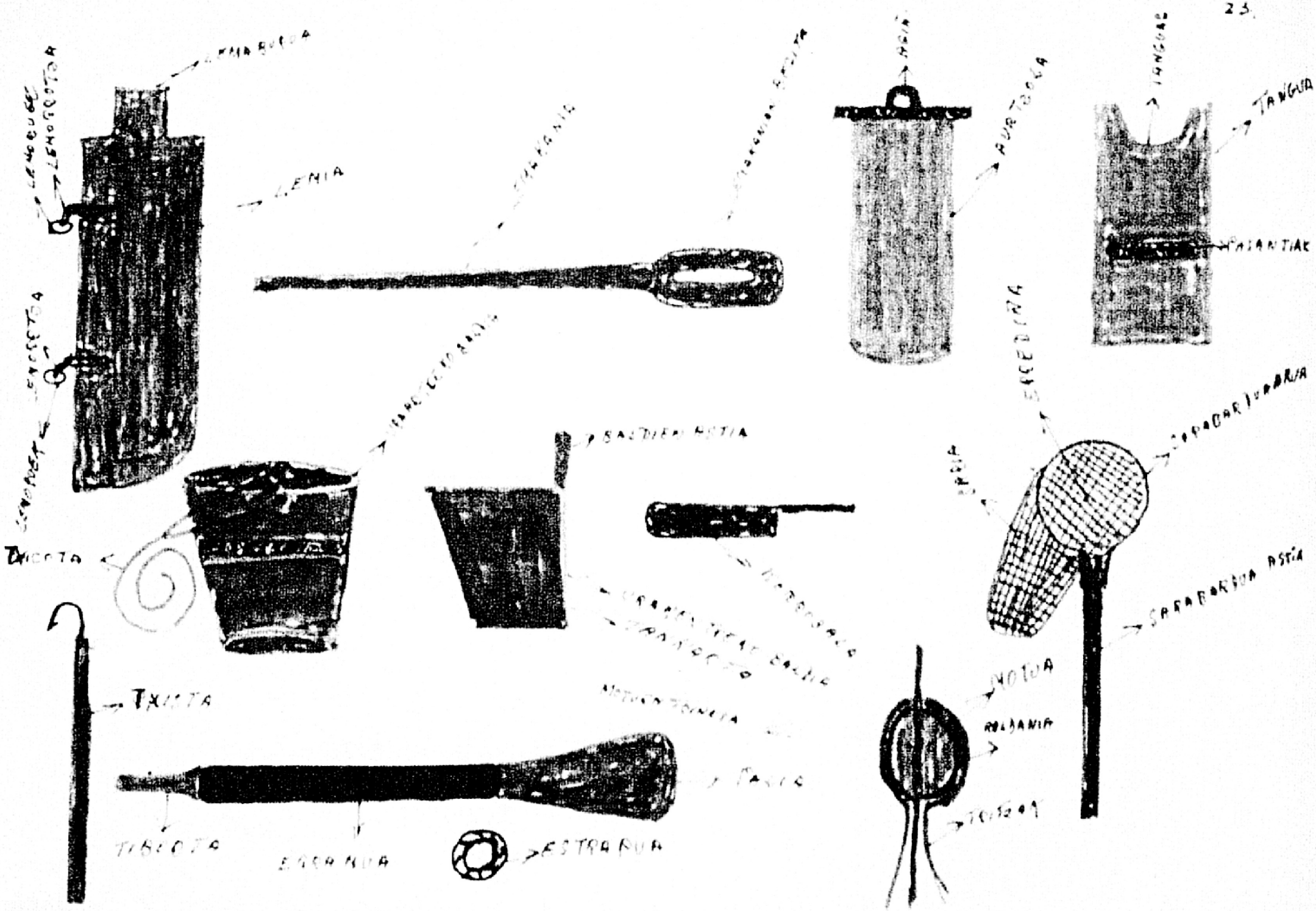

TRAGOLA
IKOPEGA
TXIN TROLA
BARRUNA
GIRATOYUA
APAITOA

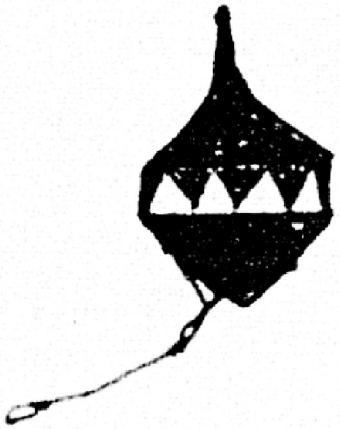

AKIOS

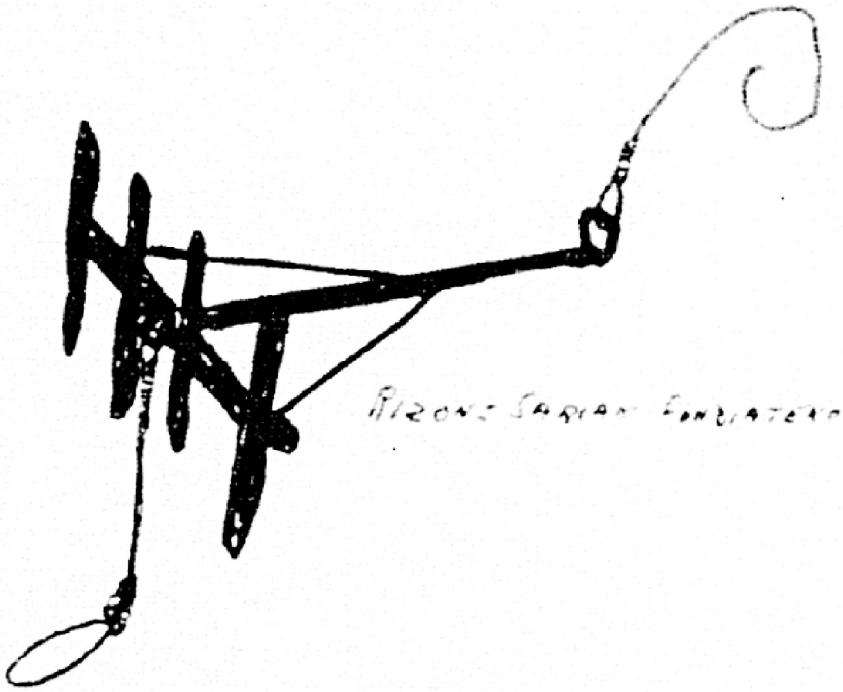

AGINAK
ANKIZIA
TXIRPOSTA
SETATIA

ARUA
SABIA
TRINTIA
TXAKOTA

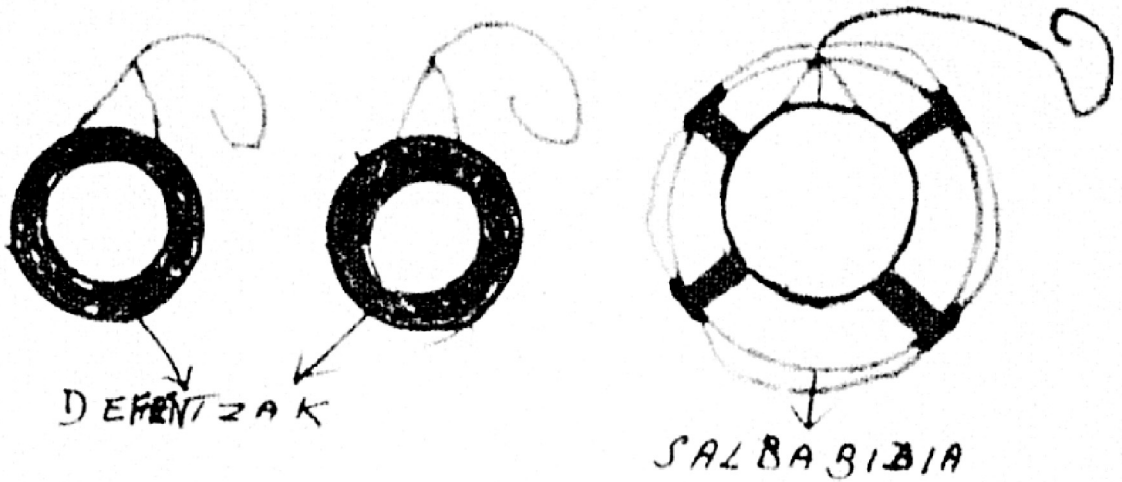

TXALOTA
TXISTA
TXISTA
ESTRAPUA

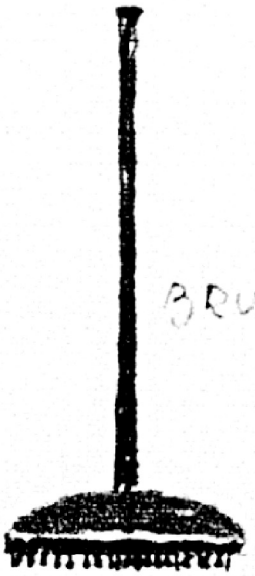

TUNTUJJA = Boya = Bujja.

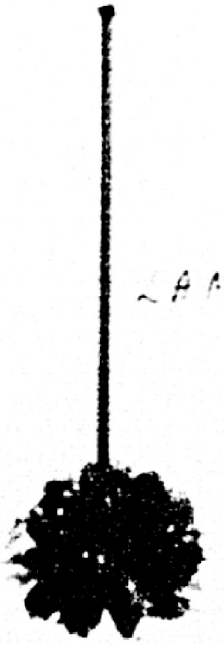

Rizoni Sapian Fontiatera Patticia

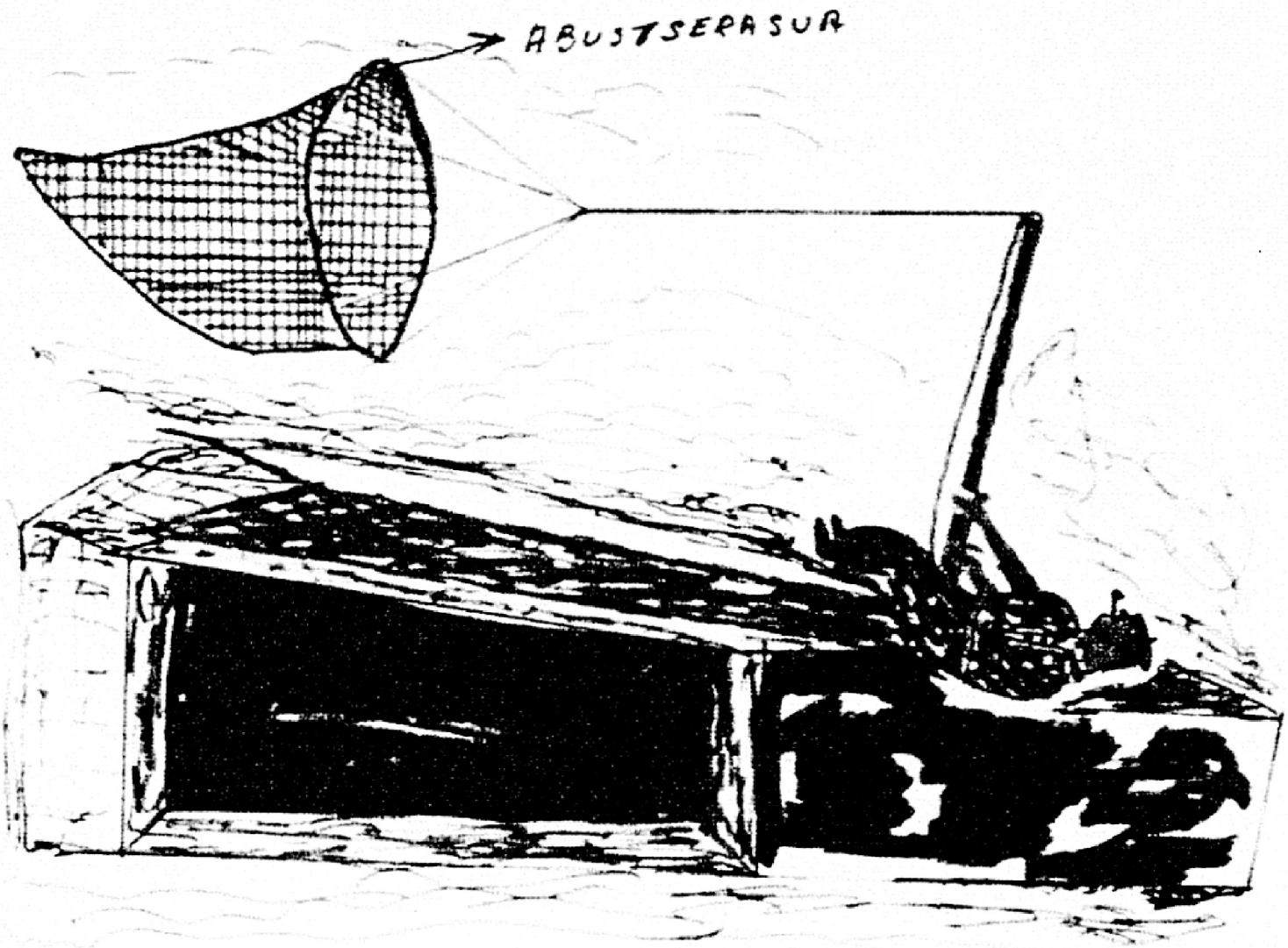

DEFENTZAK
SALBABIDIA

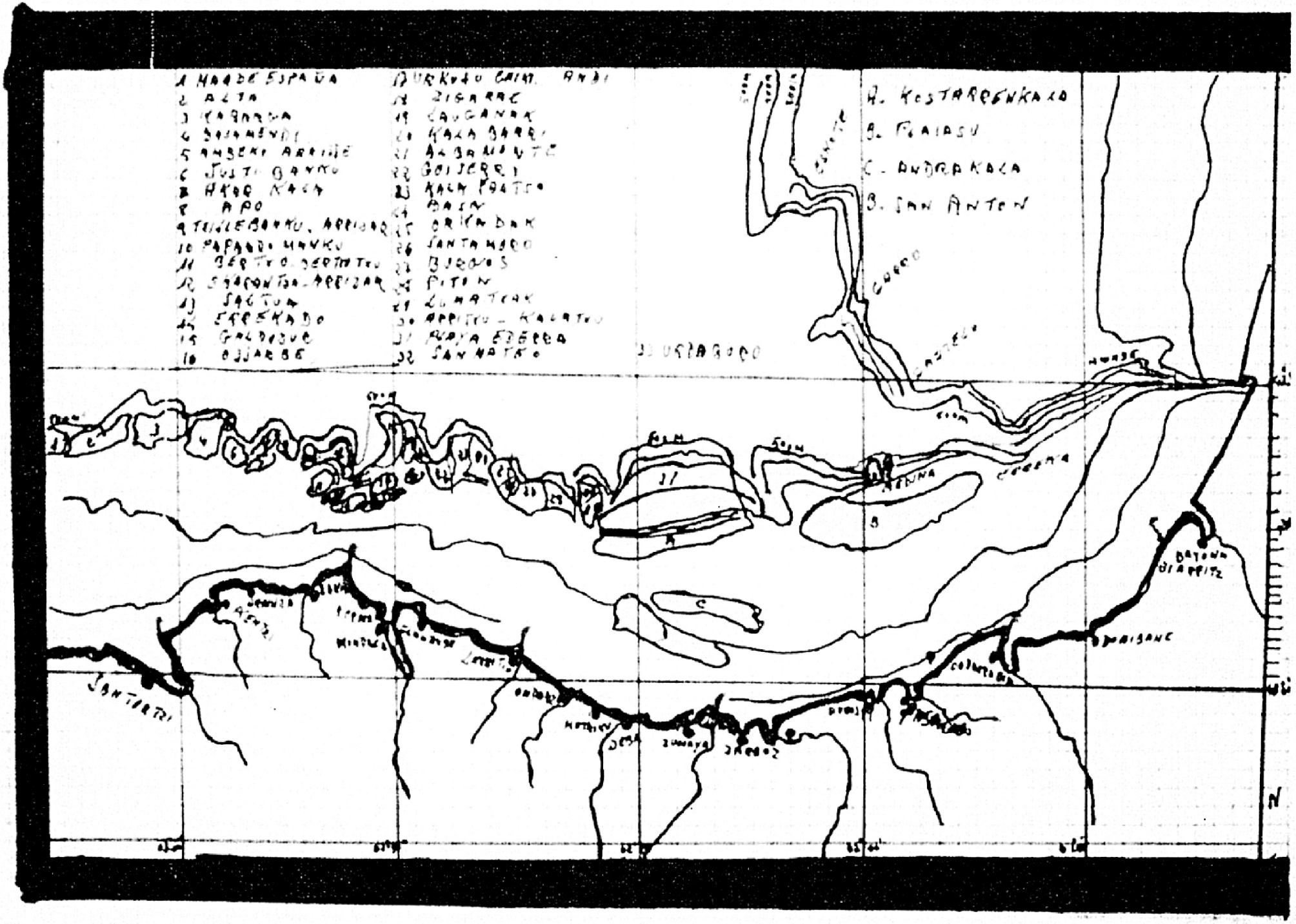

BRUSA

LAMBSA

ABUSTSERASUR

A. KOSTARRÓNKALO
B. FJAIDU
C. ANDORRAKALA
D. SAN ANTON
1 MAADE ESPAÑA
2 ALTA
3 KARASJOK
4 SOLANGVDI
5 ANDERS ARBINE
6 JUSTI GAVKU
7 HÁRÁ KÁCA
8 APO
9 TEILEBÁRKU. ARBINE
10 PAPÁRÁ HAVKU
11 BERTO BERTINTU
12 SÁRÁONTÁ-ARBINE
13 SÁCTUN
14 ERREKÁDO
15 GALDÁSUE
16 ÁSJÁRBE
17 BURKÁU CAIM. ANDI
18 ZIGARRO
19 CAUCANAK
20 KÁCA BARRI
21 ÁLBÁNÁUTE
22 BOIJERRI
23 KÁCA PÁTIO
24 BAIN
25 ORIÓN DAK
26 SANTA MARÍA
27 BJÁRÁS
28 PITÓN
29 LUMATCHK
30 ARRITU - KALATU
31 AUDYA EDERRA
32 SAN MATEO
33 URIÁRÁDO
ESPAÑA
FRANCIA
ARENA
CERDEÑA
BAYONA
DIAPRITZ
BRIGANC
SANTARTRI
COLUMBÁ
N

AURKIBIDEA

1. Sarrera i
2. Helburua 2
3. Status quaestionis 2
4. Lekukoa 3
   4.1. Dimasen euskera 3
   4.1.1. Bokal harmoniaz 4
   4.2. Dimas eta Mundaka 4
5. Inkestatzailea 4
6. Batu / Ikertu 5
7. Dialektologiaz 6
8. Corpusa 7
9. Hiztegiaren ezaugarriak 7
   9.1. Hiztegiaren muga 7
   9.2. Aurkezpena 7
   9.3. Elebitasuna 8
   9.4. Garbizalekeria 8
   9.5. Enziklopedia 9
   9.6. Toponimia 9
   9.7. Beste herri batzutako berbak 10
   9.8. Esaten ez dituen berbak 10
10. Transkripzioa 10
   10.1. Inkestatzailearen transkripzioa 10
   10.2. Lekukoaren transkripzioa 12
   10.3. Azentua 13
11. Metodologia 13
   11.1. Ezezko datuak 14
   11.2. Erderaz 14
   11.3. Perifrasiak 14
   11.4. Azalpena eskatu 14
   11.5. Testuak 14
   11.6. Irudiak 15
12. Lexikalizazioaz 15
13. Lexemen morfologia 15
   13.1. Deklinabidea 15
   13.1.1. Artikulurik ez hartzea 16
   13.1.2. Bukaera aldaketak 16
   13.1.3. Bokal harmoniak eragineko itxurazko aldaketa 16

13.1.4. Forma bikoitzak 19
13.1.5. Bestelako aldaketak 19
13.1.5.1. saso - sasoye 19
13.1.5.2. guzti 20
13.1.5.3. gitxi 21
13.1.6. Deklinabidetik ateratako ondorioak 21
13.2. *Egin*-dun aditzak 21
14. Datu basea 22
15. Materialak 24
15.1. Zintak 24
15.2. Idatzia 25
15.3. Irudiak 25
16. Biologia 25
17. Ondorioak 55
18. Bibiliografia 55
19. Corpusa 62
1A 62
1B 71
2A 82
2B 94
3A 103
3B 112
4A 121
4B 130
5A 137
5B 145
6A 153
6B 162
7A 173
7B 182
8A 191
8B 201
9A 211
9B 222
10A 232
10B 240
11A 248
11B 257
12A 266
12B 273
13A 281
13B 291
14A 301

14B	309
15A	318
15B	328
16A	337
16B	344
17A	354
17B	365
18A	373
18B	381
19A	391
19B	399
20A	408
20B	417
21A	427
21B	435
22A	444
22B	455
23A	465
23B	474
24A	483
24B	491
25A	499
25B	509
26A	519
26B	527
27A	535
27B	545
28A	554
28B	563
29A	573
29B	583
30A	593
30B	603
31A	612
31B	621
32A	630
32B	640
33A	647
33B	654
34A	664
34B	674
35A	680
35B	689

36A 696
36B 705
37A 715
37B 722
38A 732
38B 743
20. Hiztegia 749
20.1. Toponimia 1101
20.2. Esaten ez dituen berbak 1140
20.3. Esaten ez dituen toponimoak 1154
20.4. Beste herri batzutako berbak 1156
20.5. Beste herri batzutako toponimoak 1161
20.6. Erderazko berbak 1162
21. Irudiak
22. Aurkibidea